

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

NYPL RESEARCH LIBRARIES

3 3433 07437764 3

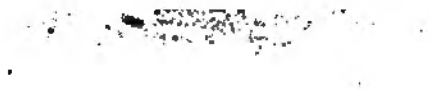

.

Condensed
NVZ

~~9876~~

AURELII PRUDENTII

CLEMENTIS V. C.

OPERA OMNIA.

VOL. III.

AURELII PRUDENTII
CLEMENTIS V. C.
OPERA OMNIA
EX EDITIONE PARMENSI
CUM NOTIS ET INTERPRETATIONE
IN USUM DELPHINI
VARIIS LECTIONIBUS
NOTIS VARIORUM
RECENSU EDITIONUM ET CODICUM
ET
INDICE LOCUPLETISSIMO
ACCURATE RECENSITA.

VOLUMEN TERTIUM.

T

LONDINI:
CURANTE ET IMPRIMENTE A. J. VALPY, A. M.
1824.

NEW YORK
PUBLIC
LIBRARY

14127-

NEW YORK
PUBLIC
LIBRARY

ADAMI SIBERI

SCHOLIDIA

IN QUORUNDAM HYMNORUM FRAGMENTA,
EX EJUSDEM BREVIARIO CHRISTIANO EXCERPTA.

CATHEMERINON LIB.

HYMN. I.—*Vigilate, quandoquidem nescitis, qua hora vester herus venturus sit.* Matth. xxiv.

1 *Ales diei*] Hæc decerpta sunt ex hymno quem Ad Gallicantum inscripsit, quod vocabula ei τῶν ἀσκητῶν minus nota fuerint. Natus est Prudentius Philippo et Salia Coss. Imp. Constantio et Constante, anno Christi cccl.

Ales diei nunci] ‘Excubitorque diem cantu prædixerat ales.’ Virg. ‘Non vigil ales ibi cristati cantibus oris Evocat Anroram.’ Ovid.

3 *Excitator mentium*] Gallus e somno corpus ad vigiliam et labores: Christus animam e sopore vitiorum ad justiciam excitat et vitæ innocentiam.

6 *Ægros sopores*] Ab effectū. Nimiis et immoderatus somnus languorem parit et desidiam.

8 *Vigilate*] ‘Omni tempore orantes.’ Luc. xxi. ‘Sobrii estote et vigilate.’ 1 Pet. v.

81 *Ciamus*] Invocemus, imploremus.

84 *Dormire*] Somno quasi peccati oppressum jacere, et opera noctis ac tenebrarum perpetrare. Ut, ‘Ego dormivi, et soporatus sum.’ Psal. v.

HYMN. II. *Orietur in tenebris Lux tua.* Isa. lviii.

1 *Nox*] Cohortatio ab occasione temporis, quæ convenit cum illo Apos-

toli: ‘Illucescat dies, et Lucifer oriatur in animis vestris.’ 2 Pet. i.

3 *Lux intrat*] ‘Lux in tenebris lucet,’ Job. i.

6 *Spiculo*] Radiis, quæ ‘lucida tela diei’ vocat Lucretius, ad Apollinem respiciendo, cui sagittæ a Poëtis tribuuntur; unde Homero ἐκατηβόλος.

7 *Color*] Obscuritate noctis ablatas.

8 *Nitentis sideris*] Solis.

57 *Intende*] Profectas ab imo pectore preces admitte.

59 *Fucis*] Apparente specie integritatis et sanctitatis adumbratæ.

60 *Luce*] Tui cognitionis.

67 *Eoi sideris*] Eoū sidus, Sol est oriens.

68 *Illumina*] Reple corda nostra Fulgore Sancti Spiritus.

93 *Fatiscat*] Ἐξηλατός, apert.

96 *Devio*] Chōpikationē abertante a via, pede ad perversitatem detorto.

97 *Lux*] Ἀλλήγορησὶς ῥήτων Dpi.

99 *Nihil loquar*] Lingua fronde mendaciisque, cor prævis crearet effectibus.

103 *Peccent*] Cupiditate ad carnem deflexa.

105 *Speculator*] Ἐπόπτης. Dens est ubique, videtque solus omnia. ‘Peccatum vita: cernit Deus omnia iudex.’

HYMN. V. *Ad incensum cerei*] Qui accendebatur appetente vespera ejus noctis, quæ diem festum resurrectionis Dominicæ antecedit. Quam qui-

dem noctem insomnem traducere maximam partem, religionis, non superstitionis gratia, solebant Christiani; id quod ex Lactantio et Tertuliano est colligere: quorum iste sic inquit ad uxorem: 'Quis solemnibus Paschæ abnoctantem' (loquitur de feminis Christianis, nuptis maritis ethnicis) 'securus sustinebit?'

1 *Dux*] Noster e Satanæ tyrannide, ut Moses Israëlitarum ex servitute Ægyptiaca.

2 *Vocibus*] Dierum noctinumque vicissitudinibus.

3 *Chaos*] Nox. Ἀλληγορικῶς opinio- num tenebræ, Evangelii doctrina ob- scurata.

5 *Sidere*] Stellis, quarum numerus iniri non potest.

7 *Incussu silicis*] Attritu lapidum ignem exprimere. 'Cum saxis saxa ferirent, Scintillam subito prosila- isse ferunt.' Ovid.

11 *Stabilem*] Matth. xvi.

12 *Igniculis*] Scintillis vel etiam animis: quibus est cælestis origo.

13 *Pinguis*] ὑποτύπωσις, elegan- tissimis exornata translationibus.

14 *Lychnis*] Λύχνος, παρὰ τὸ λύνειν τὸ νύχθος ἢ τὸ σκότος. unde Poëta: 'Et noctem flammis funalia vincunt.'

15 *Fila scirpea*] Ex papyro.

16 *Favis floreis*] E floribus confectis.

18 *Linteolo*] Myxo. Sic enim el- ychii præminens pars appellatur.

19 *Pinus*] Fex ex pino. Metony- mia.

26 *Tremulis*] Tremulis.

27 *Æmula*] Quæ imitatur diem.

28 *Nyx fugit*] Προσωποποιία.

29 *Perla*] Πέρλη, λεπτὸν ὄφασμα: ves- tis proprie muliebris, ut χιτὼν virilis.

149 *O res digna*] Ἐκφώνησις θαυμασ- τική.

150 *Offerat*] Grati animi ergo.

156 *Chrismatis*] Olei. Est enim olea insigne pacis.

158 *In quo visibilis*] 'Qui me videt, videt et Patrem meum.' Johan. xiv. Πᾶς βροτὸς, ὃς με νόησε, καὶ ἑόρτην οἶδε

τοκῆα. Nonnus.

160 *Spirat de patrio corde*] Pulcher- rime sanctissimeque dictum. Egre- ditur enim Spiritus Sanctus ex Patre, et consistit per Filium.

HYMN. IX.—*Filius meus es tu; Ego hodie genui te.* Psalm. II.

10 *Corde*] Hinc accommodatur a veteribus sacrarum literarum consul- tis illud Davidicum: 'Eructavit cor meum verbum bonum.' Psal. XLV.

Natus] Sempiterna manatione con- tinenter effluens, tanquam lumen a Sole, ejusdem cum Patre substan- tiæ, per quem a Patre omnia facta sunt: alius quidem a Patre, sed non alius Deus. Filius a Patre, ut radius ex Sole, ut rivus ex fonte, ut frutex ex semine. Tertull.

11 *Ipse fons*] Ἐρμηνεία, Fons, ori- go: Clausula, finis.

19 *O beatus*] Ἐκφώνησις θαυμαστική. Quid enim majorem habet admirabi- litatem, quam Deum hominem nasci; Virginem, 'sub lege uteri, sine lege mariti,' ut canit Prudentius, gravidari a Spiritu Sancto, et eandem illæsa virginitate matrem fieri? 'Fætu clausa ingrediens et clausa relin- quens,' ut canit Sedulius.

20 *Salutem*] Æternæque spei fon- tem pelagusque.

22 *Altitudo cæli*] Cælites, Angeli.

24 *Nulla linguarum*] Ἑλληνισμός, nulla lingua.

25 *Vates*] Adamus, Enochus, Noas.

26 *Prophetarum*] Davidis, Isaiæ, Michæ.

27 *Promissus*] Silo semen mulieris.

Cuncta] Ἐπιφώνημα. Christum con- celebrent, Christum sonent, omnia Christum loquantur.

109 *Te senes*] 'Jvenes et virgines, senes cum junioribus laudent nomen Domini.' Psal. CXLVIII. 'Læti puelli, et virgines, Senesque vitæ in ultimo Jamjam exituri limine, Laudate Do- minum.' Buchanan.

HYMN. XII.—*Vox audita est in Ra- ma, lamentatio, ploratus et fletus multus.*

Rahel plorans filios suos, et noluit consolationem admittere, propterea quod non sunt. Hierem. xxxi.

Quod infra bimatum, Herodia iussu, infantes Bethlehemiticos jugulatos Ecclesia INNOCENTES appellat, non ipsorum fit aliqua dignitate, sed Christi merito, propter quem scelerata crudelitate vita ipsis eripitur.

98 *Anxius*] Turbatus cum tota Hierosolyma. Commovetur tyrannus, quia regnum vi obtinebat, idque externus: Judæi, quia ἀνόητον χρέμα ἡ πορνεία, vesana res et demens quidam est improbitas. Theophylact.

97 *Nuncio*] Re nunciata.

100 *Cunas*] Cunabula lectos infantiam, τὰ σπλάγανα.

111 *Effusa nuper*] Nata. 'Quem

candida Maia Cyllenes gelido conceptum vertice fudit.' Virg.

112 *Rimatur*] Locum vulnere quaerens.

115 *Descendat*] 'Altius ad vivum descendit vulnere mucro.' Virg.

117 *O barbarum*] Exclamatio πρὸ δμῶν ποίησαι.

125 *Salvete*] Ἀποστροφή, non ἐπικλήσις. Non enim, qui Deo debetur, honos mortuis tribuendus.

Flores] Primitiæ. Flos, in quaque re præstantissimum.

128 *Ceu turbo*] Εἰκαστός.

132 *Palma*] Apoc. vii.

Luditis] Ludere, puerorum.

133 *Quid proficit*] 'Non est sapientia, non prudentia, non consilium contra Dominum.' Prov. xxi.

VICTORIS GISELINI SANFORDIANI

FLANDRI

IN AURELIUM PRUDENTIUM CLEMENTEM

COMMENTARIUS.

CANDIDO LECTORI S.

CONSILII nostri rationem et ordinem ne ignores, sic habe. Cum ante sex annos Brugis Flandrorum humanioribus litteris operam darem, Arnoldus Laurentius Berchemus, sacrorum Poëtarum æstimator summus, idemque Poëta non vulgaris, quo tum familiarissime utebar, omnium, quæ in Prudentii opere maxima diligentia annotaverat, me, tam boni auctoris miserriam sortem deplorantem, aliquando participem fecit. Vulgatam enim editionem, gravissimis vulneribus deformatam, Lugdunensem dico, Basiliensem, atque Antverpianam, sedulo ille cum Aldina, quæ apud nos rarior est, diu ante contulerat. Nactus deinde Gandavensia duo apographa descripta manu, tanto animi studio singula examinarat, ut, si vita snppeditasset, ex istiusmodi laboris genere minus fastidii, plus oblectationis et gloriæ, nemini alii fuerit accessurum. Ille autem immatura plane morte nobis ereptus, cum inter alia suæ diligentiae pignora hasce annotationes mihi reliquisset, non multo post huc Lovanium, ad gravius aliquod studium arripiendum, redii.

Ibi, hospes meus humanissimus Lucas Mæra J.C. litterarum egregius amator, tertium Prudentii exemplar litteris, etsi non ita vetustis, emendatissime tamen exaratum donavit. Eo igitur fretus, cum vertente anno in patriam reversus, ibique nactus nonnihil vacui temporis, ob mutatum studii genus, cæpi diligentius omnia pervolvere, singula inter se conferre, nihil denique omittere, quod in hujusmodi observationibus utibile fore existimarem. Atque hæc animi duntaxat causa. Incredibile enim, quantos voluptatis fructus ex hujusmodi exercitatione caperem. Nihil etiam minus suspicabar, quam futurum esse, ut alii, quibus a re sua plus otii esse, quosque id decere magis audieram, modis adeo miseris auctori mutilato medicas cessarent afferre manus. Quamquam longe aliter evenit. Cum enim mihi Parisiis in re Medica occupato alter pene annus effluxisset, et occasione nescio qua Hieronymo Marneffio, qui plerosque Latinos auctores minore, quam vocant, forma excuderat, Poëtam a me castigatum ostendissem; non prius ille destitit, quam a me eum tandem impetraret. Impetratum non statim excudit; Operæ enim, quales optabat, non se offerebant: verum in ipso concitatæ seditionis æstu, quia ego abitum minabar, Benedicto cuidam typis committendum tradit. Ibi, ut fit, in ipso tumultu tumultuarie omnia. Editioni præerat nemo. Operæ, hostili in urbe ut manerent, conductæ nihil non flagitiose. Annotanda pleraque ex tempore. Aberant libri jam convasati. Quid multa? Sane, verum ut fatear, valde miror, ex mille et amplius mendis tunc sublati, tam pauca omissa esse, atque interim eorum in locum etsi innumerabilia irrepererant, non plura tamen irrepsisse. Tam infelici igitur rerum successu dolens altero, quam absolutus est, die proripui me ego ex urbe cum pauculis exemplaribus. Ab eo tempore vix dixerim, quam grave mihi acciderit de eo ab amicis admoneri, quod tantopere in aliis improbarem. Immo ea princeps causa fuit, cur Theod. Pulmanum, in hoc genere exercitissimum, ubi primum conveni, serio hortatus fuerim, ut, quemadmodum ego Gallis sperabam, ita ipse Belgio nostro gratificaretur. Et ille tum me amicissime complexus, qua est humanitate, 'Recte tu quidem,' inquit, 'si modo laborem secundæ recognitionis ipse non defugis.' Nam, cum admodum pauca eaque exilia abs te prætermissa sint, mihi per-id-facile erit, quæ in tuis librorum negligentia admissa sunt, tollere: eritque idem Typographo non incommodum, quod neque tua afferantur, neque forma exemplaris idonea sit, ut ex ea pueri doceantur. Ibi ego, laudato ejus consilio, cum me libenter et cogitationem hanc a me rejicere, et quæ in meis desiderarem, quæque pro meis haberi vellem, cum eo communicatum esse dixissem, ita tum discedo ab illo, ut qui me, publicæ utilitatis causa, etiam de integro omnia apographa (quatuor ille habebat) simul comparaturum esse reciperem. Quod et feci. Nam post aliquot menses ad eum redii, simul mecum ferens meum exemplar, et aliud, quod hic est apud Martinianos. In conferendo dici non potest, quantæ voluptati mihi fuerit, plerasque conjecturas meas unanimi librorum consensu videre approbatas. Tandem igitur hoc labore perfunctus; quia ille scholia mea addi volebat, neque id inutile fore judicabam, de Typographo sub Bachanalia certior factus, Galenum ad tempus seposui, atque ad ipsas Palmarum ferias in recognoscendis annotationibus fui totus. Neque vero iis tantum, quomodo antea, locorum a me immutatorum rationem reddidi; verum

etiam, quo Lectori, rerum inprimis avido, facerem rem gratam, obscuriores dictiones et phrases declaravi, insolentes et a communi usu remotas observavi, ad historias sacras et profanas pertinentia veris fontibus indicatis expedivi atque illustravi: nihil denique eorum, quæ in justo commentario desiderari solent, quantum in me fuit, prætermisi. Quod ut commodius fieret, totum opus a principio relegendum fuit, et singula ex autographorum veritate excutienda. Interea tamen hoc boni evenit, ut forte fortuna in Editionem quandam Daventriensem annis abhinc LXX. evulgatam incidere, quæ ubique mihi tantum opis talit, quantum ullus alius; quod idem dictum volo de duobus manuscriptis, quorum unus hic in Bibliotheca artium, alter in Buslidiana asservatur. Sed et Commentarius Ælii Antonii Nebrissensis in tres priores libros, et Joh. Murmellii in Romanum Martyrem, non parum, ut rem ipsam fatear, laborem hunc meum levaverunt. Uterque enim summam diligentiae laudem, præsertim in historiis explicandis, promeruit. In illo tamen artis poëticæ scientiam majorem, in hoc plus observationum desideraverim. Hactenus de occasione recognitionis. Nunc, ut ad alterum oratio delabatur, si qui forte inceptum hoc meum, utpote audax et temerarium, reprehenderit, quod et hac ætate et professione, medicus Poëtam simul Theologum a mendis perpurgare in animum induxerim; sciat is, neque me ab hujusmodi studio adeo semper abhorruisse, quod res indicabit, neque ullum in Latina lingua scriptorem hoc nostro emendatu faciliorem reperiri, præsertim si in promptu adsint vetera exemplaria, et frequens accurataque eorundem lectio. Nam quæcunque suis hic versibus exsequenda sumsit, adeo omnia sibi omni ex parte similia sunt, ut non ovum ovo magis. Plane, inducto Prudentii nomine, etiam falsis auctoribus adscripta, facile quis omnia unius γῆρα esse judicaverit. Nam, ut ipse sibi testis est, vitam, quam publicis muneribus implicitus usque vixerat, prope jam excursu spacio, mittens, sese in angulum aliquem secreti recessus abdidit. Ibi tempore, ut infra declarabitur, satis brevi, quæcunque aut habemus, aut interciderant, eodem ingenii fluentis impetu confecit. Elegantiam, gravitatem, eruditionem, pietatemque eandem, quam initio illuc secum attulerat, singulis opusculis æque impressit. E diverso quoque, si ab initio in aliquibus, ob studia longo tempore intermissa, a communibus præceptis aberravit; constanter aberravit, non voluntate, ut officiosuli quidam inepte excusant, sed mera inscitia, id quod etiam de Græcarum litterarum ignorance evidenter ostendimus. Oratio vero ubique eadem, et eodem quasi filo ducta, digna et senes et Theologo. Quædam tamen hant ita Latine esse dicta non nego, quæ nos suo loco in appendicem cogemus. Sed quid mirum, si rivus per impurissimos alveos decurrens aliquid limi ducat? si eloquentia aliquando maxima in homine annis gravi senescat, ac languidior efficiatur; quod in Erasmo irrideri Lodoicus Strebæus ausus est? Nihil profecto. magis illud miror, quo pacto secundi pectoris vena, in tam varia et nova rerum maxime arduarum pertractatione nunquam exaruerit, nusquam defecerit. Certe, qui ex omni posteritate cum eo paria fecerit, adhuc vidi neminem. Desinant igitur molles aliquot semiviri, quos scripta impura tantum capiant, nobis sanctum hoc opus e manibus excutere, et pro eo sua, ac suis similia, (Deus bone, qualia, quam nefanda!) obtrudere vel invitis. Potius enim, quam illiusmodi

scriptorum lectione oculi, aures, animusque adeo contaminentur, Inbentes omni Latini sermonis elegantia careamus. Quanquam, si ejus tanto teneamur desiderio, sunt, gratia Deo, in hoc genere etiam alii casti; e quibus cum Latinam puritatem, etsi cum temporis, in cognitione fabularum ponendi, jactura, haurire incipimus, licebit Ethnicis Christianos adjungere, ut ab iis non Latine solum, sed et pie loqui ac sentire discamus. Eum in usum vocabula, quæ rariora et pæne quibusdam sordida videri possint, observavimus. Idem factum de Græcis perperam usurpatis. Statim enim illa turba in prima acie sese offeret. In peregrinis nominibus liber fuit, quomodo etiam hodie, quotquot 'Davidis ad Latias deducunt carmina Musas.' Ac proinde nemo ex iis metiatur Græca aut Latina, in quibus constantem esse illum, et sibi similem, manuscripti omnes uno ore testificantur. Hæc de nostri consilii ratione duximus præmittenda. Vale.

COMMENTARIUS.

CATHEMERINON LIB.

Aurelii Prudentii Clementis V. CL.]

Quid ex hoc litterarum compendio intelligi debeat, disces ab Alciato III. Disputat. IV.

PRÆF. 19 *Militiæ gradu evectum pietas Principis]* Ex hac Præfatione per Gennadium, Gyraldum, et Manutium auctoris vita concinnata est. novi autem nihil adjectum, si nomina librorum, qui intercidisse dicuntur, excipias, et quasdam conjecturas. Quidam enim Consulem, alii Militem Palatinum fuisse, asseverare ausi sunt. Neque defuere quidam e meis, qui Urbis Præfectum facere, mihi que id persuadere conati sint. Sed frustra. Nihil enim horum, quando certiora argumenta non afferunt, certo mihi persuadere possum. Nam ad Consularem dignitatem nunquam evectum esse, constat ex nostra castigatione, quæ ejus erroris fundamentum subvertit. An miles Palatinus fuerit et Urbis præfectus, nusquam reperi, et inquirendi laborem iis relinquo, 'in his tota penitus qui mente laborant. Nos alio mentes, alio divisimus aures.' Illud tamen assero, ex hymno Cassiani liquido colligi,

eum Romæ (quam veluti nunquam antea visam admirabundus, 'rerum maximam' appellat) nunquam egisse. Et ut res sese aliter habeat, demiror, cum, qui Symmacho, uti sentiunt, dignitate æqualis fuerit, tantopere se excuset, et cum illo committi detrectet.

24 *Veteris me Saliæ Consulis]* Ald. Manutius, Nebrissensis, alique omnes in hunc scopulum impeerunt; neque mihi, etsi periculum multo ante sentiebam, ratio ulla illius evitandi in mentem venire potuit prius, quam Pulmannus ex Johanne Vassæo veram rationem monstrasset. Is Vassæus enim in Chronicis rerum memorabilium Hispaniæ refert, Prudentium natum esse Philippo et Saliæ Consulibus. Cujus Saliæ hic mentionem facit, annum sibi natalem innuens; qui fuit ab Urbe condita CIO. CI. a nato Christo CCCL. imperante Constantio et Constante. Atque hoc cum sequentibus ita apte respondet, ut mihi ad alia loca non pauca, in quibus alii, tamquam ad Symplegades constricti, hærent, expedienda optatam lucem præstulerit.

32 *Mundum, quem coluit, mens tua*

perdidit] Amittet, relinquet, ab eo separabitur, ntpote æterna: et cum a Deo fluxerit, enimque colere debuerit, ejus judicio stabit et cadet, non judicio mundi, quem coluit. Est ergo enallage temporis.

37 *Hymnis continuet dies*] Si quisquam, de horum librorum ordine sollicitus, illum ex hoc loco nobis aperire atque adstruere conabitur, actum agat: quandoquidem quid de Psychomachia, tetrastichis, hexaëmero, aliisque ab eo compositis statnere debeat, certi nihil habebit, in tanta præsertim manuscriptorum dissensione. Et ut maxime habeat, non magno admodum scrupulo nos liberaverit.

HYMN. I. *Ad Gallicantum*] Epigraphæ hymnorum Ecclesiasticorum totius noctis Vigiliæ, tanquam stationes quasdam, in quatuor officia videntur distribuisse: Vespertinum, Completorium, Nocturnum, et Matutinum. Sic et diem naturalem duodecim inæqualibus horis constitutam per quatuor intervalla secabant, a prima hora, quæ circa æquinoctia nobis septima antemeridiana est, primo intervallo nomen imponentes; a tertia secundo; a sexta tertio; a nona quarto: e quibus tria posteriora et Judei et Christiani communi ore solemnibus precibus destinarent. Poëta autem noster, hymnis, ut ait, dies continuaturus, neque commissurus, ut nox ulla vacet, quin Dominum canat, quia senex, et sæcularibus fortasse negotiis implicitus, nonnihil ab exactis cultibus et exercitiis ἀσκητῶν abscedit. Noctu enim simul cum canente gallo expergefactus, Domino Deo, quod se in hoc tempus incolumem servarit, gratias agit. Mox succedente aurora, ut ea diem sibi auspiciatum ineat precatus, ad diurna negotia sese accingit. Cibi capiendi ubi fuerit tempus, pietatem, atque fidem domestico opere elanguescentem, duplici hymno excitat, iterum

sese clementiæ divinæ commendans. Ipso denique noctis reditu somni admonitus, simili hymno diem claudit. Hæc quotidie. Interea quæcunque toto anno solemnia festa sese offerunt, iis suum quoque hymnum sanctissimis ubique historiis atque exemplis, tanquam sale, conditum devovet. Habes, pie Lector, pii senis vivendi rationem: quam ut imiteris, fidi admonitoris loco, totus hic liber tibi esto.

1 *Ales dici nuncius*] Eandem hanc sententiam bis expressit Ambrosius; semel eo carmine, quod Dominicis diebus *ad Matutinas* cani solet: deinde lib. v. Hexaëm. xxiv.

53 *Fit namque peccatum*] In aliis, peccator. falso, paulo enim post alt mentem Petri mansisse integram, animumque servasse fidem; ideoque, cantu galli cognito, justum destitisse peccare.

HYMN. II. 40 *Opifex, arator, institor*] Ita legendum, non *insitor*, arguit sequens versuum quaternio.

59 *Sunt multa fuscis illita*] Facillime hanc lectionem mihi, Poëtæ morem supra indicatum non ignoranti, persnasit Melchior Neipius, qui nunc in Orientali Flandrorum Franconia Bredenæ pago, circiter mille passus a Sanforda mea dissito, pastorem agit, homo sane quam Christianæ poëseos amantissimus. Is inter alia, quæ in toto hoc opere diligenter observarat, de ista, inquam, lectione ex vetustissimo libro depromta, ut primum me admonuit, statim receptam deturbavi, hanc substitui, eoque magis, quod paullo ante eandem vocem cum pari antitheseos gratia usurpasset: 'Tunc non licebit claudere, Quod quisque fuscum cogitat.'

Sudavit impar prælium] Ita mens Ms. et Davent. cum maxima carminis et sententiæ venustate. Ac sane, meo judicio, Latinus multo ille loquitur, qui Patriarcham audacem Angeli luctatorem appellat, quam

qui eundem ait fuisse imparem Angeli prælio. Adde, quod vulgata scriptura omnino falsa est: nam ut est Genes. xxxii. Jacobus ab Angelo per totam noctem colluctante superari non potuit. Unde Israël, i. e. vir Princeps ac strenuus, vocari porro jussus est.

81 *Nutabat inguen saucium*] Ludit in allegoria. Tantum enim ex Angeli contactu altero pede claudus efficiebatur, acetabulo femoris e cotyle, cui immittitur, paullulum prolapsus.

HYMN. iii. 2 *Omniparens, pie, verbigena*] Qua ratione Christus dicatur 'omniparens,' alibi dicemus: qua vero 'verbigena,' multo, quam Nebrissensis, rectius Erasmus in illud Hymni ix. 'Ex ore quamlibet Patris Sis ortus, et verbo editus.'

14 *Christe tuus favor imbuerit*] I. e. impleverit, et sanctificarit, tuum favorem nostra fide tanquam manu amplectente, nobisque applicante. Inf. 'Mensis Affatim plenis, quibus imbuetur Prona voluptas,' i. e. quibus expleri possit ac demulceri.

42 *Maculis*] Retibus, aut eorum plagis ac foraminibus: utrumque enim significat.

61 *Sint fera gentibus indomitis Prædæ de nece quadrupedum*] Quid ita, mi Clemens? Quandoquidem in mutes pisces, nulla omnino re humano generi incommodantes, sævire audeas, neque innocuis avibus, quæ nihil aliud, quam continuo liquidissimos cantus tenui gutture funditantes, intimos hominum sensus incredibili voluptate demulcent, parcendum existimes: quæ tandem clementia, aut potius religio est, quadrupedum abstinere carnibus, quæ et sui copia vilis, et sæpe succi bonitate consentaneum magis naturæ alimentum præstant? Quod de feritate affers, nihil est. Quid enim avibus et piscibus magis vagum et ferum, cum nullis sæptis aut cancellis coerceri possint, aut si coercen-

tar, pereunt, aut naturam genuinam immutant?

92 *Corde quod abdita vena tremat*] Arteriam intelligit: quæ a veteribus Medicis etiam venoso generi annumeratur.

126 *Auctor et ipse, doli coluber*] Historiam, quæ est Genes. ii. et iii. elegantissime Christo et B. Virgini accommodat.

167 *Sanguine pasta cui cedit*] Præter aliorum morem, monosyllabam hanc dictionem corripit. Fortasse et hunc versum cum pauculis aliis erat emendaturus, si vita suppeditasset.

176 *Haustus amarus*] Qui noxius esse possit, aut exitialis sanitati et animæ. Accommodari huc posset illud Anacharsis Scythæ, 'Tres uvæ vitæ producere: quarum prima sit voluptas, altera ebrietas, tertia moror.'

HYMN. iv. 11 *Infusor fidei, sator pudoris*] Primum Deo Patri ac Filio nominationem gratias agit: deinde ad S. Sp. transiens, ut ejus beatissimæ domus anima, terreno huic carceri inclusa, perpetuo alatur, nos ad Sobrietatem hortatur: quam si constanter amplexi fuerimus, fore ut cælestibus, et prophetarum Oraculo promissis epulis refecti, et confirmati, exemplo Danielis, quem in specu leonum, jussu Domini, Habacucus pavit, omnes ferocientium belluarum impetus et minas nihil reformidemus.

50 *Fumesque blanda*] Antea, fameque blanda prædæ rictibus lambit. Utraque in lectione sententia constat: illam tamen malui, tum quod Prudentiana sit et mollior, tum quod alias non consueverit litteram s elidere.

54 *Clausus jugiter*] Ad septimum usque diem. Dan. cap. ult. tempore quoque Darii eodem periculi adactus est: sed ipso eo die liberatus. ibid. vi.

57 *Obsequente mundo*] Cedente aëre. Ex toto partem intelligit.

84 *Juncta est supplicii fides iniquis*] Fideles et pii ab iniquis fere affliguntur, ut per eorum patientiam et constantiam Dei nomen fiat illustrius. Ambros. contra Relat. Symmachi: 'Nunquam nobis amplius contulerunt, quam cum verberari Christianos, atque proscribi ac necari juberent. Præmium fecit Religio, quod perfidia putavit esse supplicium. Videte magnanimos: per injuriam, per inopiam, per supplicium nos crevimus. Illi caeremonias suas sine quæstu manere posse, non credant.'

HYMN. V. 8 *Monstras saxigeno semine quærere*] Post hunc versam submittitur in excusis integra periodus, inserta a nescio quo elegante, ut sibi videbatur, effictore. *Hoc signas opere, Conditor inclyte, Lumen veridicum mentibus omnium, In Christo Domino quærere jugiter, Quem petram loquitur doctor egregius.* Ut autem ascititiam et notham esse putem, non solum testimonio veterum codicum adducor; sed eo etiam, quod Rupertus totam Prudentianæ orationis seriem operi de divinis officiis intexens, ne minimam quidem de ea mentionem faciat. Ejus verba sunt: 'Prudentius in hymno, qui cantatur in Sabbatho sancto, cum dixisset, 'Lumina nos tamen Monstras saxigeno semine quærere;' ut ostenderet fieri hoc ad commemorandum illud, quod de lapide Christo procedit nobis ignis Sancti Spiritus; protinus adjuaxit: 'Ne nesciret hominem sibi luminis In Christi solido corpore conditam, Qui dici stabilem se voluit petram, Nostris igniculis unde genus venit.' Lapis ergo, quem percutientes, ignem elicimus, Christum significat, qui percussus verbere crucis Sp. Sanctum nobis effudit.' Hæc ille. Pertinet itaque hic hymnus ad consuetudinem ejus ætatis, qua Sabbatho sanctæ Paschæ, inclinante in vesperam die, ante solennem Baptismi celebrationem cerens a Diacono consecrari solebat, ac novo igne,

qui aut ex silice percusso, aut crystallo Soli objecta, eliciebatur, accendi. Unde et postea 'cerei Neophytorum,' h. e. jam baptizatorum, quos illi manibus ferebant, incendebantur. Isque cerens per singulos septem dies, qui proprie Neophytorum dicebantur, vespertino tempore ad sacrum Neophytis progredientibus præferebatur: quo cereo columnam ignis, de qua postea, designari volebant. Quod autem addit: 'Merso Sole Chaos ingruit horridum:' item: 'O res digna Deus, quam tibi roscidæ Noctis principio,' &c. declarat hoc sacram, quasi baptismi procæmium, appetente demum noctis initio, inchoari: reliqua officia in multam usque noctem continuari solere. Ita Georgius Cassander in antiquis Ecclesiæ consuetudinibus versatus, ut qui maxime.

27 *Absentemque diem lux agit æmula*] Alluisse videtur ad illud Juvenci lib. II. 'Furvamque super nox æmula pallam Sidereis pictam flammia.'

29 *Sed quis non rapidi*] Cerei Paschalis originem altius repetiturus in latissimum narrationis campum suo more abripitur: qua narratione praeque omnia, quæ Judæis Ægypto eductis portentose accidebant, breviter complexus est: eamque tandem, quemodo hactenus semper, mystica expositione concludens, ad institutas cereorum laudes revertitur, ibi vs. 125. 'Sunt et spiritibus.' Quod de rubo flagrante hic narratur, reperies Exod. III. uti quod de ignea columna Israëlitis prælucente, et Pharaonis exercitu submerso, ibid. XIII. et XIV.

36 *Ne sanctum involucris pollueret locum*] Inf. 'plantis calceamenta dissolutis.' Utrobique media produciatur, plane insolenter.

38 *Tutus, et impotens*] Invictus et inseparabilis, ut passive sumatur, nisi mavis præpositionem compositi significatum augere.

56 *Clara draconibus*] Tropo sibi fa-

miliari, quæ Romanis propria sunt, ad Ægyptios traducit. Vide inf.

82 *Qui domitam Pharon*] Ad eum modum Aldus, Nebriss. et unus e manuscript. De ipso autem rege hic non agi, argumento est versus ille inf. 'Adsedisse focus, positos Pharaonis iniqui Sub pedibus.' Ordo hic est: Qui Pharon sive Ægyptum, domitam multimodis plagis, cogis vindice dextra justitiæ, cedere præsidi, nempe Mosi, exercitus Judaici Præfecto. Aliis aliter; quorum sententiam aliquando approbavi, jam non ita.

97 *Cibus pinguidus*] Loquitur de pane cælitus dato, qui nivis stratæ in modum terram contexerat. In aliis est, *pinguidus*. Vide Exod. xv. xvi. xvii.

108 *Pascentes depibus*] Oportune. Nam hisce feriis, si ulla alia anni parte, synaxes sive *δύδραι* religiosius ab omni etiam vulgo frequentabantur; quo non typici illius, sed veri agni in ara crucis oblatam victimam in memoriam digne revocarent, tempore præsertim ipso adhortante.

110 *Discussis*] Quanquam alii habeant, *discussis*, hoc tamen ad undarum sæcedentium, transitumque Israëlitis præbentium, allegoriam propius alludit.

119 *Et folium, fonte quod abdito*] Scribit Plinius xii. Nat. Hist. 9. crescere Bdellium arborem non longe a sinu Persico, in finibus Mesopotamiæ. Unde colligunt quidam, partem Mesopotamiæ esse Paradisum, aut saltem in Mesop. esse.

125 *Sunt et spiritibus sæpe nocentibus*] Ad maiorem commendationem sacerrimi luminis, quo nos Christus gravissimis tenebris immersos illustravit, poetica libertate usus, fingit partem illius beatitudinis ad Tartara et umbrarum populum pertingere; cum tamen non ignoraret, toties repeti in sacris literis, 'mortuos non laudare Deum, neque omnes qui descendunt ad Infernum,' utpote cum de his jam sit conclamatum: laudatu-

ri sine dubio, si illius misericordiam aliquando sentirent, quotannis mitigato, ut Poëta hic ait, eorum supplicio. Æthiopes tamen, ut auctor est Damianus Goës in sua de illorum moribus historia, tale quid etiamnum, non, ut iste, de damnatis, sed purgandis adhuc animis sentiunt, eas nimirum singulis diebus dominicis et sabbathi ab omni supplicio liberas esse.

155 *Lumen quod famulans offero, suscipe*] Facit profecto aliorum inscitia, ut in hoc hymno quam velim, longior fuerim. Nam et hunc locum, quavis ubere gleba fecundior, plane steriliter de cereorum oblatione interpretati erant. Nos, loco simili aliunde adducto, verum illi lumen impertiemur. Is erit, ubi Romanus se coram tyranno pro Cæsare, ejusque Principibus, aliter precaturum negat, quam ut Christi lymfis Patri Deo renati paracleto cælitus impleantur: 'Ut idolorum respuant caliginem, Cernant et illud lumen æternæ spei, Non succulentis influens obtutibus, Nec corporales per fenestras emicans, Puris sed intus quod relucet mentibus.'

HYMN. vi. 31 *Variasque per figuras*] Nocturna phantasmata, et somnia ea triplicia faciunt: aut enim sunt vulgaria, nihilque significant, aut portendunt præter temperamenti hominis constitutionem: aut *μυστικά*, quæ non raro effectu consequente comprobantur, ut Sullæ, Lucullo, et medico Augusti contigerunt, de quibus Cicero: aut divina, quæ alio nomine vaticinia et prophetiæ in litteris dicuntur.

57 *Hoc Patriarcha noster*] De antiquo evagandi more nihil recedit. Iterum enim ex somniorum mentione ad sacra aliquot interserenda devolvitur, ut de Josepho Gen. xl. et xli. de Johanne item Apostolo. Vide ejusdem Apoc. v. xix. xx.

67 *Monuit famem futuram*] Ita manuscr. et editio Davent. plane ut

multo ante legendam esse conjectabam.

128 *Te chrismate innotatum*] I. e. (ex mente Cassandri, cui in istis non pauca debeo) consignatum. Nam inungens Episcopus, intincto in Chrisma pollice, notam crucis in fronte designabat.

145 *Discede, Christus hic est*] Explicat vim synecdoches, qua supra est usus, cum diceret, 'Crucem pel-
lere omne crimen,' &c. quem tropum qui in carmine non admittunt, nã illi mihi quidem, quid discriminis inter orationem prorsam, et numeris alligatam constitui soleat, egregie obliti videntur.

150 *Jaceat recline*] Alii *reclive*. Secutus sum manusc. et judicium doctiss. viri Dionys. Lambini. Ita enim scio illum legere, in suo Horat. Locus quærenti, ut fit, mihi non se obtulit.

HYMN. VII. 9 *Arvina*] Corpus molli-
liter et dissolute habitum. Inf. proprie sumitur, ubi de Laurentio agens, ait, arvinam, i. e. adipem sive pingue cuti proximum lavisse cauterem, dum unctione liquefieret.

15 *Parcam subacta disciplinam sentiunt*] 'Dicata,' ut postea ait, 'abstinentia coërcentur et castigantur.' Metaphoram hanc elegantissime Ecclesiastes ille regius in concione hac de re habita proposuit. Nam cum omnem morum lasciviam jejunii præsentia non secus reprimi dixisset, quam solent ludi magistri adventu puerorum tumultus, subjicit: *ἡσυχία καὶ ὀρχήσεις ἐκμανεῖς ἐξαιτῶν τῆς πάλους ὑπέρχονται, ὥστερ ὑπὸ δεκαστοῦ τινοῦ ἀστυροῦ, τῆς νηστείας φυγαδεύεισιν.*

85 *Olim probatis inclytum jejuniis*] Eos omnes enumerat, qui veris exemplorum laudibus jejunia olim illustrarunt. Elias 1 Reg. xvii. Moses Exod. xxxiv. Ninivitæ Jon. iii. Johannes Baptista Matt. iii. et postremo ipse noster Servator Matt. iv.

69 *Parvum locustis et favorum agrestium liquore pastum*] Antea, parum, inepte. Castigatio nostra nonnullis durior videbitur: sed quid agas in tanta veterum librorum consensione? profecto qui in aliis multo gravioribus connivere cogitur, quid est, cur se in his, aliisque non dissimilibus, difficilliolem præbeat?

71 *Et doctor novæ fuit salutis*] Ita in omnibus impressis, et plerisque manusc. Neque in carmine aut sententia vel minima mendii suspicio subesse videtur. In Mærano tamen codice, quem alias meum appello, quique nobis ad has emendationes dux fuit, cum hic locus mutilus esset, incidi tandem in Daventriensem, in quo paullo alia est lectio, æque bona; pæne ausim dicere meliorem. Unde conjicio, librarium ambigentem, utra verior esset, neutram amplexum esse. Est autem hæc: 'Hortator ille primus, et doctor novæ Salutis, atque gratiæ doctor novæ Veterum pietas lavit errorum notas.'

75 *Cælo refulgens affluebat spiritus*] Hæc de suo, ad ampliorem jejunii commendationem: Historiæ enim veritati minus respondent. Neque enim, ipso Paulo teste, a Johanne Baptista lotis S. Sanctus conferebatur: sed eorum tantum animi τῇ μετὰ τοῦ venturo Christo præparabantur. Act. xix.

178 *Jesus dicato corde*] Non jussus aut coactus: sed ultro, et ex mero animi proposito, corde ipso quasi ad hoc sese devovente: snp. vs. 68. 'Illic dicata parcus abstinentia, Potum cibumque vir severæ industriæ In usque seram respuebat vesperam.'

204 *Quod dormientis excitet cordis fidem*] Utilitates omnes, quarum occasione et spe jejunia a veteribus suscepta sunt, et a nobis quoque suscipi debent, ad tria capita revocat: carnis lascivientis cicurationem, spiritus in Deum, seu fidei erectionem, et vindictæ divinæ anticipationem, seu mitigationem. Quo fere modo

Thomas Aquinas secund. 147. 'Assumitur,' inquit, 'jejunium ad tria. Primum ad concupiscentias carnis comprimendas. 2 Cor. vi. In jejunis, in castitate, quia per jejunia castitas conservetur. Secundo, ut liberius mens elevetur ad sublimia contemplanda. Unde dicitur Daniel. x. quod post jejunium trium hebdomadarum revelationem acceperit a Deo. Tertio, ad satisfaciendum pro peccatis. Unde dicitur Jo. xi. convertimini ad me toto corde vestro, in jejunio, in fletu, et planctu.' Hæc ille.

HYMN. VIII. 9 *Nona summissum rotat hora Solem*] Hac enim hora olim collectæ fiebant tempore jejuniorum, quibus finitis absolvebatur festum, cœnæque tempus erat. Unde et factum putant, ut legitimum prandendi tempus vulgus nostrum Flandrorum *Mœne* appellet: quo tamen nomine per abusionem meridiem intelligunt. Videtur et hic imitatus Juvenum in *Vinea*: 'Ultima labentis restabat portio lucis.'

21 *Addit et ne quis*] Alludit ad præceptum Christi de jejunantibus, Matth. vi. et ad parabolam de ove amissa, Luc. xv. obiter significans eos, qui, imperatis sibi jejunis, minas Dei irascentis conantur avertere, veluti oves aberrantes a Deo inveniri, et divinæ misericordiæ humeris, ut ita loquar, reportatos, iterum toti gregi annumerari.

53 *Sine more*] Vide Niceph. Call. XII. 34.

64 *Corpus enervans*] Quemadmodum supra in vocibus, socors et socordia, primam contrahebat; ita et hic in verbo, enervare. Quod ejusmodi est, ut excusari aliquo modo queat, (dixi sup.) in exemplum trahi plane nullo.

HYMN. IX. 1 *Da puer plectrum, choreis ut*] Jacobus Meyerus elegantissime hunc hymnum, et primum libri sequentis, mutata carminis forms,

restituit. Erant enim facti in Alemanios et Euripidios; neque adhuc desant, qui eam sectionem probeant: sed toto errant cœlo. Si enim (unico eos convincam argumento) extremas syllabas cujusque Alemanni cum initiis Euripidiorum contulerint, nulloque esse adverterint asperos, aut hiulcos syllabarum concursus, sed omnia ut integris versibus fieri consuevit, quadrare ac respondere, omnino hoc scribendi modo per integros trochaicos approbaturi sunt, alium rejecturi.

17 *Primoplasti ex germine*] Putat idem Meyerus vocem hanc compositam mutandam esse, ut tota fiat Græca: sed mihi id ex Poëtæ sententia futurum non videtur. Quod enim M. Antonius Muretus, homo variæ lectionis, et ingenio plane divino, jam scripto confirmavit, Siculos sermone quondam esse usos, qui quasi cianus ex Latino et Græco mistus esset; idem ego Ecclesiæ Christianæ, suos fines olim per diversissimas nationes proferenti, quadam ex parte accidisse arbitror. Et (quod dicendum etiam hic sit; scio enim me non omnibus id statim esse persuasurum,) si plenresis, arthresis, charaxare, blasphemium, hymnire, plasmare, idololatrix, stigmare, aliaque innumera vocabula, quæ primi Christiani a primæva origine ad Latinam inflexionem nonnihil immutata, more *προσηλυτῶν*, in suam linguam adoptarunt: si, inquam, ista toleramus tanquam auctori Græcæ linguæ ignaro propria, quid causæ est, cur contra vetustorum codicum fidem, unicum hanc ejusdem cum illis farinæ voculam aspernemur? sin eo venimus audaciæ, ut ne illis quidem parcamus, quin pro libito ea mutemus, carpamus, ex opere etiam deturbemus, aliena denique substituamus; age vero ut omnia sibi optime respondeant, totum hoc quoque opus, non Aurelio Prudentio Clementi (recusaret enim), sed cuidam potius Or-

billo Pollentio Cluniensi ex mera liberalitate donemus. Gratiam inibimus non parvam. Quod quidem ai in sua Alcimi et Victoris editione Gagnæus cogitasset, multo magis honori consulisset suo. Dixi liberius, car hanc compositam dictionem, ut absurdam, et Poëta nostro indignam, rejicere non fuerim ausus. dicendum tamen fuit.

22 *Psallant omnes Angeli*] Ita libri omnes. Meyerus tamen id quoque sic castigat, *Psallat omnis Angelus*, quod nimirum loco impari sit spondæus. At idipsum quidquid est errati tolerat inf. vs. 40. 'Extimum vestis sacratæ fortim mulier attigit.'

28 *Cantharis infusa lympha fit*] Non nescius sum, has historias omnibus debere esse notissimas. Quia tamen excepi, pergam lectori properanti, aliisque forsan gravioribus implicito, hanc quærendi molestiam adimere. Aqua fit vinum, Johan. ii. lepra curatur, Matth. viii. Cæcus oculis limo illitis visum accipit, Johan. ix. Increpantur venti, Matth. vii. Sanguinis muliebris fluxus sistitur, Matth. viii. Adolescens defunctus matri restituitur, Luc. viii. Suscitatur Lazarus, Johan. xii. Mari inambulat Christus, Matth. xiv. Legio Dæmonum ex energumeno in porcos immititur, Marc. v. Quinque panibus aliquot hominum millia saturantur, Matth. xiv. Surdus audit, Marc. vii. Lectulus a paralytico gestatur, Johan. v. Cum Christo multi resurgunt, Matth. xxvii. Quem postremum locum Theophylactus ambiguum et inexplicatum relinquit; Origenes ad allegoriam trahit. Hic noster autem, Hieronymus, ac plerique alii de Adamo, Heva, Abrahamo, Isaaco, atque aliis, quibus nominatim Messias promissus erat, simpliciter interpretantur: eos nempe, ad manifestius et perfectius dominicæ resurrectionis argumentum, una etiam in vitam æternam et ultimam resurrexisse.

Delph. et Var. Clas.

58 *Quinque panibus peresis*] Ordinem horum versuum, ut in meo manuscr. et edit. Daventriensi erat, expressimus, rati, vulgato longe esse rectiorem: *Ferte qualis ter quaternis ferculorum fragmina, Affatim refecta jam sunt accubantum millia, Quinque panibus peresis et gemellis piscibus.*

103 *Post ut occasum resolvit, vitæ et hominem reddidit*] Similibus omnino verbis eandem sententiam inf. repetit hymn. xi. vs. 45. 'Mortale corpus induit, Ut, excitato corpore, Mortis catenam frangeret, Hominemque portaret Patri.'

HYMN. X. 5 *Tua sunt, tua rector utraque*] In tribus hisce proximis versuum quaternionibus, mirum quam omnes codices dissentiant. Vulgo ita primus, *Tua sunt, tua recta utraque*, qui, cum non immerito duabus de causis displiceret, confugi ad Mss. in quibus non *recta*, sed *rector* invenio. Quia autem novum et insolens mihi erat hic nominativum in a finalem produci (neque enim et hunc scrupulum mihi veteres libri exemerant), tantisper dubius et incertus hæsi, dum se postea mihi versus isti offerrent. Unus hymn. in Enlal. vs. 80. 'Frivola utraque, et utraque nihil.' et alter Apotheos. vs. 388. 'Spargebat Dominus, sunt unum fulmen utraque.' Tum enim, quia in omnibus excusis, et decem Mss. pertinaciter eandem vocem ter repeti, et manifesto exprimi videbam, id quod erat, sublit in mentem; nonnihil sibi Poëtam indulsisse, ut quemadmodum in Græcis dictionibus, ita, ni fallor, in Latinis syllabam accentu acuto affectam, longam habuerit. Tertiam Stropham, quæ locum occupabat non suum, Aldi, Nebriss. et veterum librorum auctoritate fretus indoxi, quod certo mihi persuaderem a sciolo quodam esse adjectam. Cujus fidem mihi facit quarta quoque ab eodem, ut arbitror, insuta. Utramque ascribam, ut placeant, quibus possunt: *Recisa*

Prudent.

4 G

sed ista seorsum Proprios revocantur in ortus: Petit halitus æthere fervens, Humus excipit arida corpus. Sic cuncta creata necesse est, Obitus tolerare supremos: Ut semina dissociata Sibi summat origo resorbens.

8 *Animus simul, et caro vivit*] Secutus sum exemplar Manilii. de quo sup. Spero eum non sine optimo apographo vulgatam lectionem immutasse, maxime cum vs. 27. inf. eadem vox eodem sensu, et eadem carminis regione reperiretur.

12 *Anima rapit aura liquorum*] Hunc pro Prudentiano omnes agnoscunt, alium modo recitatum non item. Quibus facile assentior; quandoquidem multa lectione observavi huic Poëtæ proprium esse, liquoris vocabulum, ut auræ, æri, et cælo, ita animis et spiritibus tribuere. Cathem. III. 190. et hymn. IV. 10. Peristeph. I. 88. in Rom. vs. 438. Apoth. vss. 155. et 479. et 738. Atque hinc est quod quidam illud, quod vulgo Gen. I. 'firmamentum' appellant, 'liquidum' vertant, intelligentes ærem, qui suo ambitu terram, atque aquas infernas, et supernas, i. e. nubes, complexus est.

25 *Si terrea forte voluntas Latens sapit*] Καὶ ὅσπερ ἐν ταῖς ῥοπαῖς τῶν ζυγῶν, ἐὰν μίαν καταβαρύνῃς πλάστειγα, κουφοτέραν πάντως τὴν ἀντικειμένην ποιήσεις, οὕτω καὶ ἐπὶ σώματος καὶ ψυχῆς ὁ τοῦ ἑτέρου πλεονασμὸς ἀναγκαίαν ποιεῖται τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἑτέρου. Basil.

45 *Hinc maxima cura sepulchris*] Hic mihi vide, Christiane lector, quonam tandem referenda sint illa officia, quibus tanquam extremis societatis humanæ argumentis parentes, cognatos, affines, amicos, aliove modo nobis cognitos prosequi solemus. Ad illam nempe Catholicam ἀνάστασιν, animique et corporis beatissimam conjunctionem, quæ ultimus et summus nostrarum actionum finis est, et scopus.

82 *Quam sit rationis egenis*] Επεκ-

ἀδου usus, traducit allegorice historiam restituti visus Tobiae per fellis suffitionem, hoc sensu. Quemadmodum Tobias visum minime recepit, nisi prius acrimoniam fellis persentiret, ita et illi, qui etiamnam rationis sunt indigi, et in nocte errorum versantur, necdum illuminati divini luminis vi, non nisi cum summa acerbitate sese possunt ad considerationem tam augusti mysterii attollere, indubitamque de eo fiduciam concipere. atque adeo nullus tanti boni futurus est particeps, quin ante infinitas æramnas, quibus hæc vita obnoxia est, pertulerit, pervaseritque. Ea enim demum beata mors est, quæ nos ab hujus vitæ afflictionibus liberat, et in beatissimum immortalitatis portum transfert.

Luct inter vincula mille] Respexit ad illud Pauli I. Cor. xv. ὅσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος.

HYMN. XI. 22 *Noctem diemque*] Erasmus et Davent. In aliis omnibus, *Cæhem, diemque*, ut sit ἀναδιπλωσις. et hoc veram puto.

HYMN. XII. 78 *Major Bethlem*] Ita scribendum per simplex *e*, ut alibi semper, si duo loca excipias, versuum ratione aliter postulante. quanquam in tetrastichis dissident codices. In quibusdam enim legitur, *Sancta Bethlem caput est*, &c.

181 *Aram ante cuius*] Erasmi est; alioqui in antiquis omnibus est, *Aram ante ipsam*, ut lex synalæphæ hic locum non habeat. de eo nos alibi.

ΠΕΡΙΣΤΕΦΑΝΩΝ LIB.

Versatur totus hic liber in encomiis sanctorum martyrum, eorumque maxime, qui pro asserenda fide Christiana in Hispaniæ regno oppetierunt: exemploque eorum proposito docet, quo loco maiores suos, quibus auspiciis Christum agnoverunt, singulas civitates olim habuerint, tum ut haberent posteri, quorum vestigia insistere, firmiterque persequi possent,

tum ut eadem opera scirent, quibus auctoribus summum illud fidei bonum acceptum ferendum esset.

PAG. 1 Immolat Deo Patri] Quoad primum versum attinet, eum a manuscripto ad verbum descripsi; cum ad sententiam omnino desiderari viderem, ac necessum esset carmen iambicum, Orationem semper finiens, posteriore loco poni, ad illius Horatiani formam; 'Non ebur, neque aureum Mea renidet in domo lacunar.' Ultimum carmen, Quo regente vivimus, ut spurium Manutii exemplo sustulimus.

HYMN. I. 4 Terra Ibers] Calagurritanos fuisse, conijcimus ex Hym. VI. CæsarAugustanis dedicato, ubi ita: 'Nostra gestabit Calagurris ambos, Quos veneramur.' Quibus verbis Calagurrim suam facit, quod, teste Plin. Nat. Hist. III. 3. Calagurritani CæsarAugustano conventui annumerentur.

20 Causas petitis quæ medelis irrigant] Supplicium vota explent, efficiunt, ut quarumcunque rerum causa venire, exoratores abeant. Irrigare, enim ita fere sumitur, quomodo superabundare, in illo: 'Quibus imbuatur Prona voluptas.'

43 Idolis litare] Differentiam, quam Grammatici constituent inter sacrificare et litare, ut lubenter admitto, ita perpetuam esse et constantem plane, ut, quod sentio, dicam, inficias eo, non quidem nostri Poëtæ auctoritate adductus; (ea enim nulla est, præsertim in quo illum Critici uno ore damnaverunt;) sed quod quorundam veterum exempla, nisi torquens, id discrimen non agnoscere videantur. Primum enim in illo Æn. IV. 'Te modo posee Deos veniam, sacrisque litatis Indulge hospitio.' Quid aliud est illud, 'sacrisque litatis,' quam simpliciter hostiis sive victimis rite immolatis? Certe aliud nihil ea verba et phrasia præferunt. neque cum suaderet Anna, Deos pos-

cendos esse veniam, certa fuit, eos exoratum iri, et in extis læta fore et secunda. Commentatio, quam huc affert Servius, inepta est, et nihil minus quam Servii; ait enim: 'Sacrisque litatis. Diis litatis, debuit dicere: non enim sacra, sed Deosacris litamus. ergo nove dixit. Sed distinguendum est, ut dicamus sacris, i. e. per sacra, litatis scilicet Diis.' Nonius vero Marcellus, 'sacris,' inquit, 'litatis, i. e. impetratis.' Quam recte uterque, ipsi viderint. Ego certe phrasin, litare Deos, in media Barbaria et inscitia natam existimabo, dum exempla veterum me mei erroris convincant. Illud vero, litare sacra, litare hostias, pro, rite immolare, et offerre, frequentissimum est. Nam præter Virg. Ita Suetonius in Othone: 'Nam et Diti patri victimas cæsas litavit, cum tali sacrificio contraria exta sint potiora.' et Propert. lib. IV. 'Parva saginati lustrabant compita porci, Pastor et ad calamos exta litabat ovis.' Scio Galeotum hunc versum aliter legere, nova voce conficta, sed (pace tanti viri dixerim) in eo tam est ridiculus, quam si upilio alicui fano, ubi omnia concentibus et sacrificiis perstrepat, protervum suum pecus inigat. sed hoc extra propositum. Cicero hoc quoque modo usus videtur passivo in Divinat. 'Cum enim,' inquit, 'tristissima exta sine capite fuerunt, quibus nihil videtur esse dirius, proxima hostia litatur pulcerrime.' Ita fere Gellius: 'Si hæc res divinæ factæ, riteque perlitatæ essent, haruspices dixerunt, omnia ex sententia successurum esse.' Hæc et alia me movent, ut omnino in animum inducam; verbum, litare, quoties sibi accusantem casum rei adsciscit, habere, quam dixi, significationem. Ubi vero minime, tum demum idem esse, quod Græcis est καλλιεργεῖν. quod evidens est ex illo Plauti: 'Si hercle istuc unquam factum est, tum me Jupiter

faciat Ut semper sacrificem, neque unquam litem.'

HYMN. II. 14 *Cossi, Camilli, Cæsaris*] Cor. Cossus, qui in bello cum Latinis Equitum magister, certissima virtutis innatæ signa dederat, postea Tribunus militum, occiso Veientum Rege, Larte Tolumnio, opima spolia Feretrio secundus reportavit. Liv. II. et IV. Camillus Senonas, ipsam Romam jam victam occupantes, præter omnium expectationem funditus delevit. Idem lib. V. Cæsaris gesta sui ipsius commentarii satis nobilitant.

21 *Fore hæc sacerdos dixerat*] Errat Sichardus, dum hunc Xistum Alexandro primo substituit, tempore Adriani Cæsaris. nam, uti Sabel Volat. et alii testantur, Stephani deum successor fuit, anno CCLXX. Gallieno, Valeriani filio, imperante; quo fere tempore Laurentius, Hippolytus, Fructuosus, Eulogius, Augurinus cum multis aliis martyrii coronam accepere.

48 *Exactor auri et sanguinis*] Ita emendandus fuit hic locus e manuscriptis. Male enim legebatur, *exactor hauriret sanguinis*: quod cum Nebriss. viro doctissimo minus placeret, existimavit scribendum, *exactor hausti sanguinis*: at scopum non attigit.

77 *Addicta avorum prædia*] Proscripta publice, licitantibusque obiecta. Plin. Hist. II. 35. 'Tabulas inde e publico omnes propter æs alienum civitatis addictas, Scauri Ædilitas Romam transtulit.' addictas, i. e. publice divenditas.

105 *Implete dictorum fidem, Quæ*] Sic Aldus, referens ad antecedens, dicta. Alii habent, *quam*, scil. fidem. ad rem nihil.

118 *Argenteorum ænigmatum*] Corruptum esse hunc locum, suspicatur Nebriss. et pro voce *ænigmatum*, substituendam esse, *emblematum*. hac castigatione non indigebamus. Lo-

cus enim integer plane, et compri-
mis elegans est, quod ille nobis haud
ægre concederet, si videre ei conti-
gisset Huberti Goltzii Herbipolitæ
Julium Cæsarem; qui liber Historiæ
Impp. Cæsarumque Rom. ex anti-
quis numismatis restitutæ primus
est. Quo quidem immortalis opere,
omnem Galliæ, Germaniæ, ipsius-
que Italiæ adeo superbiam et fastum
merito contudisse Brugæ nostræ vi-
dentur. Ibi ergo facillime obser-
vasset aversas numismatum epigra-
phas, quæ summorum virorum officia
et munera, sæpe etiam propria sym-
bola certis signis ostendebant, vul-
go exterisque et posteris vera ænig-
mata fuisse. Argumento sunt in eum
usum scripta a Johann. Pierio Hieroglyphica. Recte proinde Lauren-
tius hominum vanitati obiter illudens
argenteorum ænigmatum appellatione,
nummos, qui sæpius argento, ra-
rius constabant auro, designasse vi-
detur.

158 *Assuetos ali*] Ecclesiæ matris
sinu. Laudatissima sane consuetu-
do, præsertim in tam difficili et acer-
bo rerum statu.

209 *Cum membra morbus dissecat*] Hanc sententiam mutatis verbis jam quartum repetivit. quæ sequuntur, fecundissima sunt et consolationis plena.

237 *Hunc, qui superbit serico*] Hanc similitudinem, quia venustissima est, et a nostro medicinæ studio non aliena, libuit paucis explicare. Vitia animi cum corporis affectibus et morbis confert, hoc ordine. Elatos homines ac superbos hydropicis similes facit, quibus crudorum humorum copia vitiatæ sanguinis massæ affusa, cutim prætumidam reddidit. Ambitiosos ac honorum cupidos, *καύρη* laborantibus. his enim, cum a curis, vigiliis, intensisque cogitationibus morbus oriatur, perpetua frigida sitis, ampla et frequens aspiratio, bilis vomitus, immensus ac mordicans totius corpo-

ris calor fere adsunt. Avaros et ἀέχνης, quod iis manus tenaces sint; et ad rapiendum paratæ, chiragricis comparat: tales, ne dolorem ab humore maligno in digitorum vincula, et articulos impacto excitatum augeant; neque manus adducunt omnino, neque etiam explicant: sed in medio quodam situ continent, qui et maxime doloris sit expers, et naturæ consentaneus. Sic etiam malevolos obtrectatores hepaticis seu spleneticis: fortasse, quod, cum his omnia membra sint arida et præ inedia consumpta, tamen cibum fastidiant, bilis vomitione prorumpat, ungues denique a scalpendo non contineant: quæ omnia ad calumniatores non illepide quis traduxerit. Invidios præterea cum strumosis seu χροαδῶδεςi confert; nec male. quoniam huiusmodi morbi genus adipem carni circumscitam, ipsamque adeo cutim exedit, et ulcus, indies serpendo ulterius, reddit malignius. Postremo idololatrias regio morbo laborantibus non dissimiles esse ait: quod, quemadmodum isti, ut valetudinem recuperent, lectis mollioribus, ludis, lasciviaque demulceri debent, ita infelices Dæmonum cultores, cum religio iis pro ludo et inani plebeculæ terri culamento sit, et impotenti fere mollitie, insolentia, et dissolutione eo cæcitatibus abripiantur. Rude et incultum quid iis ‘Deus’ sonat. ‘Dii immortales’ dicendi sunt. eis sua fata, cæli cursus, orbiumque cælestium genios affugunt, idque animi causa; cæteroquin ὁδοί, et nihil minus quam immortalitatem somniantes. Quod ad ganeones attinet, qui se ad putidissimam usque scorta complectenda abjiciunt, eos non ægrois, sed infimæ sortis hominibus, foricas, latrinas, et cloacas everrentibus pares facit.

304 *Ignis secundi nescias*] Cum Laurentius totam διακονίαν suæ rationem retulisset, ne quid celasse videretur, sanctum Ecclesiæ mundum profert,

gemmas, armillas, aliaque, quæ etsi non ita sui usum præbent, reliqua tamen omnia exornatiora perfectioraque reddunt. Quo loco statuit sacratas virgines, intactas anus, et viduas primi post damnum tori, ignis secundi nescias, quæ gemmæ et raritate sui in precio, et virtutis constantia, in admiratione merito sunt. Quo allusit P. Silentarius: Καλὰ τὰ παρθένης κειμήλια· παρθένῃ δὲ τὸν βίον ἔλασεν ἐν πᾶσι φυλαττομένη.

324 *Acroama festivum sui*] Acroamata, auditiones Latine dicuntur, et pro festivis jucundisque narrationibus accipiuntur. Interdum pro hominibus eas super cænam aut prandium recitantibus: quo fere modo hic sumitur. Cic. in Ver. vi. ‘Hic quasi festivum acroama, ne sine corollario discederet.’

363 *Talem revertens legifer*] Actor. vi. et vii.

373 *Illuminatum hoc eminus*] Qui hic mendum subesse animadvertunt, profecto Ægyptiis, de quibus Exod. x. cæciores sunt. In ipsis enim tenebris probe sibi oculati videntur: at in media et suda luce cæcutiunt.

437 *Confederentur omnia*] Aldus paullo aliter: *Confederantur omnia. Hinc inde membra in symbolum: Manuscescit orbis subditus: Manuscescat et summum caput.*

456 *Errans Julica cæcitas*] Aldus iterum, et quidem manuscr. *Errans Juli cæcitas.* Meus codex: *Jula.* sed id levis est momenti.

472 *Factum Neronis*] Quatnobrem B. Petri et Pauli aliorumque martyria sathanæ consiliis semper offecerint, causam supra ex Ambrosio attuli. Princeps autem tetrus sacrorum sordibus Romam purgaturus, Constantinus Magnus postea fuit. de quo infra.

493 *Repens medullas indoles Afflat*] Libera quædam et nobilis generositas e vestigio animum subierat, quod

etiam supra explicatum sit, certis tamen de causis hic repetendum putavi. In aliis itidem ut faciam, operæ precium non est. Repens, adjectivum, unde adverbium Repente deductum est. Etiam alibi usurpat: neque apud Poëtas novum est.

512 *Ornare nenas Numæ*] Expressi, quod erat in mss. pro quo in aliis est: *Ornare res sacras Numæ*. quam recte id a me factum sit, facile iudicabit, qui meminerit phraseos supra usurpatæ et explicatæ ab Erasmo: 'Nam cæca vis mortalium Venerans inanes nenas.'

526 *Adscitur in signum crucis*] Ita libri calamo exarati; videturque tracta Metaphora ab iis, qui in collegium aliquod societatemque adsciscuntur.

HYMN III. 1 *Germinis nobilis Eulalia*] Hæc in civitate Barcinonensi, a Donato Presbyt. catechizata puella adhuc, martyrii palmam adepta est sub Maximiano, Diocletiani collega; circa annum cxcv. qua etiam tempestate Agnes, Vincentius, multique alii. Emeritam vero claram coloniam Vectoniæ, quam memorabilis annis Ana præterit, occiduo Soli facit proximam, quod a promontorio Sacro non multum distet; qui locus totius Europæ omnium maxime occidentalis est.

157 *Non laceratio vulnifica cratetæ*] Ad intimas usque costas, quarum syntaxis crati non est dissimilis. Hymn. xi. 57. 'Unguis fixa cavis costarum cratibus, altos Pandere secessus, et lacerare jecur.'

212 *Ossibus altar et impositum*] Vestusta consuetudine receptum erat, ut iis potissimum locis, in quibus vel mortem pro Christo obierant martyres, vel insigniter aliquid gesserant, vel ex quo ortum ducebant suum, vel ubi eorum corpora aut pars aliqua corporis condita esset, in ejus rei memoriam conventus et sacri cœtus instituerentur, et apte iis conventibus extruerentur ædes, quas ra-

rius templa, sæpe Ecclesias, nonnunquam basilicas, Græco autem vocabulo *κυριακὰ*, i. e. dominica vocabant. quam posteriorem Græcam vocem Germani in appellandis sacris ædibus usurpant. Latinæ autem vocis syllaba prima, excellentiæ cujusdam causa, ædibus celebrioribus, quibus Archiepiscopi præsident, est attributa. Cass.

HYMN. IV. 1 *Bis novem*] Præ reliquis Hispaniæ oppidis patriam suam Cæsaraugustam duodeviginti Martyrum reliquiis ditatam laudat: a quo tamen numero, Vincentium indidem oriundum quidem, sed Sagunti supplicio affectum; quo de est ode sequens, et virginem Encratem, Gaiumque, et Crementium excepit.

38 *Urbs adorata puella*] Eulaliæ, Emeritanæ, cui Hymnum III. dicavit.

45 *Ingeret Tingis sua Cassianum Festa*] Alius Cassianus hic videtur ab illo Forocorneiensi Martyre, de quo inf. Tingis Mauritanie Bochi civitas, quondam Hispaniæ contributa, cum illius terminis minime contineretur.

118 *Carnis et cæcæ spoliū retentans*] Nebrissa. legit *recentans*, i. e. renovans, et quasi exulcerans, quod in cicatricem coierat.

185 *Ambo confessi*] Allusum est ad *ἑρπυρ* Confessorum, quo nomine elogio vetus Ecclesia eos tantum insigniebat, qui ob testimonium Christi, publicitus datum, publica aliqua calamitate, vel pœna, non tamen morte erant affecti, sive, ut Noster ait, qui confessi Dominum steterunt acriter contra fremitus latronum, et gustarunt leviter saporem martyriorum. Hoc in numero est Paphnutius ille magnus, quem Maximinus dextro oculo exsculpto, et poplite sinistro inciso ad metalla condemnavit. Sunt item Athanasius, Ambrosius, &c.

HYMN. V. 27 *Hæc sacra*] Inf. vs. 105. 'Tibi ergo soli contumax Tarpéia calcentur sacra?' Hoc addo,

quia omnes libri formis excusi scribunt, hæc saxa. idque mendose; neque enim ipse, opinor, Datianus fasurus erat, a se saxa coli pro Numinibus, quæ eorum figuris repræsentari credebat.

47 *Nec te juvenis fervida*] Hanc castigationem ipsa sententia postulabat; etsi in impressis unanimiter legeretur: *nec te iubente fervide*.

68 *Coli iubetis*] Ut referatur ad Cæsarem. Quidam non invenuste habent, *iubetis*; sicque oratio vehemens est, et concitata magis.

79 *Vestræ salutis aucupes*] Qui aucupum more vestræ salutis insidiantur, et, ut postea addit, 'Latenter incitos in omne compellunt nefas.' ineptiunt alii.

96 *Conclamat, os obtrudite*] Corrigit Nebriss. *Conclamat, os obstruite*. Mirum, quid homini venerit in mentem, ut maluerit auctoris carmen depravare, quam phrasim illi paullo duriusculam concedere.

131 *Gaudet, renidet, provocat*] Renidere, valet, ridere, hilaremque aliquam speciem præ se ferre. Inf. 'Soli sereno frons renidet gaudio.'

138 *Per semper invictum mihi*] Qui reorum esis carnibus pasti, manuque exerciti.

218 *Dente infrequenti*] Unam dictionem facit commentator, existimans præpositioni, quod et alibi admonuimus, augendi vim inesse.

226 *Scintillat excussus cinis*] Veteris libri scripturam temere, ut visum est, ab aliis loco motam reposuimus, secuti editionem Davent. Alia illa, in qua explicanda Nebriss. totus est, et inepta est, et ad rem plane nihil.

230 *Cauterem lavit*] *Καυρήρ*, instrumentum, quo ustio perficitur; ut, cum putrida ulcera candenti ferro inurantur. Hic abusive pro regula lectuli serrata accipi videtur.

272 *Raptis cavernis*] Foraminibus cippi, quæ pedes martyris immissos

acuminata circumferentia arctissime stringebant. Hoc instrumentum intellexisse arbitror Lncianum in Toxari, ubi de Antiphilo in carcerem conjecto sic loquitur. *ὑπενόει τογαροῦν ἤδη καὶ ποτήριον εἶχεν, ὅσον εἰκὸς χαμαὶ καθέδοντα, καὶ τῆς νυκτὸς οὐδὲ ἀποτελεῖν τὰ σκέλη δυνάμενον ἐν τῇ ξύλῳ κατακεκλεισμένα*. In meo Ms. et Davent. tamen est, *ruptis catenis*, quam lectionem cum Nebriss. minime agnoverit, veram esse affirmare non audeo; labor tamen, ut sententiæ auctoris hanc æque atque illa, adeoque magis convenire existimem.

294 *Fortissimorum fortior*] In excensis est, *fortissimisque fortior*. Nos veteres libros expressimus. Abntitur autem comparatione, more Græcorum; quam imitationem e vulgata Bibliorum versione snxit. Tale enim est, 'major autem horum est caritas:' *μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη*. Ubi more suo Græci excessionem ex comparandi gradu intelligunt. supra Catham. XII. 77. 'O sola magnarum urbium major Bethlem.'

458 *Sparteus claudat cadaver cullens*] Fiscina e sparto contexta; quod spartum Hispania et frequens, et variarum rerum usui servit. Plin. Hist. XI. 19.

484 *Secura plebs iter legit*] Prætulit, quod habebat meus Ms. et Buslid. utpote mollius, et Poëticum magis: in quodam emendatissime exarato, quem a Canonicis B. Catharinæ Noviomago nuper Pulmannus attulit, est, *iter terit*, quod neque damno. Pessime omnes impressi, *Patente dum profundo aridum Secura plebs incenderit*.

524 *Sectoque Isaia proximum*] Inf. 'Evomuit spirante Deo quem sanctus Isaias.'

532 *Aut undis dedit*] Recepta scriptura est, *aut vinculis dedit*, sed non sine gravi mendo. Antea enim Vincentii membra dixerat objecta fuisse feris discerpenda, deinde in undas

dispersa; de vinculis nulla ejusmodi mentio.

HYMN. VI. 54 *Jejunamus, ait, recusopotum*] Iterum nota consuetudinem vetustissimam abstinentiæ a cibo, et ex Poëtæ sententia, a potu, illudque jejunium sup. festum et victimam, hic sacrum et votum, sive jus dictum appellari.

88 *Cur vestri memor ut fiam rogatis*] Qua constantia auctor usus est in primam syllabam verbi, fio, corripiendo, attestantur apographa omnia. Eadem plane illa audacissime scioli quidam in istiusmodi locis pervertendis usi sunt. Quæ quidem confidentia cur in illo tolerari possit, in istis minime, alterius loci fuit. Nunc tantum hoc dicam, rigidos istos censores sive incitiam, sive negligentiam suam liquido prodidisse, cum dictio quinquies toto opere repetita, bis illæsa ab iis manserit. Scilicet in Romano: 'Sed restat ingens quod fiat miraculum.' Et in Cypriano: 'Jamque tuum fieri mandas, fio Cyprianus alter.' Factum id puto, quod fortasse aut in ignoto carminis genere versarentur, aut pervertere locum commode non possent. substituerunt autem pro veris hæc sua: 'Cur vestri memor ut siem rogatis?' Item: 'Damnatus et favilla mox fumans eris.' Item: 'Vera ratus, quæcunque sensu auctore probentur.'

110 *Quos olim Babylonicum per ignem*] Dan. III.

HYMN VII. 2 *Quirinum placitum Deo*] Martyrii coronam hic accepit anno CCCX. 4. Junii, sub Galerio, qui in Diocletiani locum allectus, Illyricum, Asiam, et Orientem obtinebat, tabulisque æreis de interitu Christianorum edicta proponebat, quo tempore etiam Romanus, de quo infra, martyrii patinam Deo vovit.

HYMN. VIII. 9 *Ante coronati*] Locus Romæ fuit in Vaticano, prope custodiam Mamertinam, ubi fontem exortum esse, uti inde Petrus, ibi-

dem captivus, milites 49. cum duobus custodibus carceris baptizaret, notum est.

HYMN. IX. 25. *Et tristia visa*] In aliis, *et tristia jussa*. quod et ipsum adeo adlubescit, ut, quid debeam præferre, non videam.

50 *Rubetque ab ictu curva humens pagina*] Varie hic versus legitur. In pervulgatis libris est: *curva tumens*: in Gandavensi: *curta tumens*: in Davent. *curve turgens*: in alio, *curva tumens*. Nostra lectio plerisque in antiquis est: et licet copula interjecta mollior reddi posse videatur; ne hoc quidem ausi sumus, præsertim cum ex Beda sciremus, in Poëtarum arbitrio olim fuisse, utrum, h, aspiratio instar fortium consonantium synalæpham arceret, an pro modo suæ fragilitatis nihil valeret. Quod in producto hymno Fortunati, qui huic nostro pæne *σβυχפורος* fuit, aperte videre est. Si quis etiam id aut per diæresin, aut per concessam Poëtis jure optimo licentiam malit excusare, a me ille non dissentiet.

56 *Pars viscus intrat molle*] 'Viscus,' ut ait Servius, 'non tantum intestina, sed quicquid sub corio est, significat.'

57 *Manus pariter fixere ducentas*] Placebat lectio vulgata, *fixere crucentæ*: verum cum nihil esset, quo comparandi signum, *totidem* referretur, facile me vetusti codices perpulerunt, ut, quod ipsi commode suggererant, ego substituendum putaverim.

77 *Pungere puncta libet*] Ita Aldus et codex Buslidianus. Placet ob elegantem agnominationem, quæ etiam durat in phrasi sequenti: 'sulcisque intexere sulcos.' Sunt qui legant, *pungere*; sunt qui, *pingere*. neutri cum tanta carminis venustate.

HYMN. X. 1 *Romane martyr*] Beatum Laurentium huic Romano genere nobili, professione militi, et Hippolyto in fundamentis religionis auctorem fuisse, et ducem, auctor est

Volat. Totam autem historiam, quia proluxa est, quo ad ejus avidiorem lectionem alios invitaremus, ita paucis versibus complexi sumus: 'Romanus ortu nobilis, Christi in fide Cum se suosque stabilisset, impium Ad judicem raptus, Deos, Deum et sacra Irridet, evertitque funditus: dein Verum Deum, et sacra ejus ore libero Profitetur. Illum plumbea nihil verbera Terrent, nihil ungulae, et furor tyrannicus Ipsi os acuto praepediri vulnere Jubens. At insuper explicatius suae Mysteria fidei, et dolorum praemia, Crucemque dignis asserit praekonila. Judex fremit magis magisque, nescius Quo se ipse vertat. Quæritur tandem puer, Qui consulatur, unus, an plures Dei Colendi. At ille, fassus unum, cæditur Spectante matre: deinde capite plectitur. Romanus autem ad usque lassitudinem Satellitum laniatus, igni immititur Cremandus: ignem at imber illapsus necat. Furens tyrannus execrarier imperat Linguam loquaci Martyri; nec sic tacet. Quin Numinis potentiam inscrutabilem Canit: scelesti Gentium sacrificia Proponit illudenda: tandem præscius, Instare vitæ terminum, atro in carcere Cælo coronam strangulatus accipit.'

22 *Mea lingua Christus*] Vivida hæc et venusta appositio: at illud alterum Murmelli abjectum et enervatum, mea signa, i. e. ut ille ait, mei animi sensa. Æque frigidum, quod periodum sequentem ad historiam, quæ est Matth. xvii. Luc. ix. conatur detorquere; cum simpliciter intelligenda sit, quo modo illa Hym. Laurent. vs. 505. 'Dum dæmon invictum Dei Testem lacescit prælio, Perfossus ipse concidit.'

28 *Quassando pressis immeratur dentibus*] Declarat, quomodo Sathan etiam ultimo furore pejor semper, et infelicior evaserit, exemplo anguis; qui dum hostile infixam compressis dentibus diu mordicus tenens quatit,

adeo non liberatur, ut illo etiam penitus in corpus subeunte, vulnus suo periculo reddat grave magis, et lethale. Immorari igitur spiculo dixit, quomodo inf. 'nec immorata fletibus.'

42 *Ire mandat milites, Ecclesiastenue de sacrariis*] Malim ego legere *Ecclesiastenus, atque de sacrariis*, ut sententia sit, jussos fuisse satellites in ipsa usque templa irrumpere, et de sacrariis, &c.

49 *Altaris aram funditus pessumdare*] Sic sup. agens de jejuniis. 'Altaris aris quod facit placabilem.' Atque ibi quoque aliam harum dictionum, ab ea quæ recepta est, distinctionem agnoscere videtur. 'Solemus enim,' teste Servio, 'aras Superis et Inferis, altaria solis Superis tribuere.' Hic vero per altar ipsum ædificium et terra exaltatum, hominibusque convenientibus ad Martyrum tumulos recipiendis destinatum, accipi sentio: a quo Festus, ad vocis etymon respiciens, non omnino dissentire videtur. Sup. 'Ossibus altar et impositum.' Et in Hippolyto, cum Cryptæ, seu altaris (idem pæne mihi valent) formam satis fuse depinxisset, ipsissimum aræ usum, et primam instituendi rationem (de qua nos alibi) dicturus, subnectit: 'Talibus Hippolyti corpus mandatur opertis, Propter ubi apposita est ara sacrata Deo. Illa sacramenti donatrix mensa eademque Custos fida sui Martyris apposita. Servat ad æterni spem Judicis ossa sepulcro, Pascit idem sanctis Tybricolæ dapibus.' Ubi non imponi aram tumulo, sed apponi planissimis verbis bis dixit. Per aram, vero Murmellius summam altaris partem, ego simpliciter locum oblationibus dicatum, sive in summo ædificii loco, sive alibi fuerit, intelligendum arbitror.

73 *Exarandas ungulis*] Cyprian. ad Donat. 'Hasta illic, et gladius, et carnifex præsto est, ungula effodiens latera et deradens, eculeus exten-

dens, ignis exurens, hominis corpus unum, supplicia plura quam membra.'

114 *Noxiale stipitem*] Eculeum. Sic sup. agens de ligneis Vincentii compedibus: 'Duplexque morsus stipitis Raptis catenis dissiliit.'

124 *Sanguis parentum*] Nobiles olim vocabantur patritii et plebei: quorum patres, avi, majores clari atque honorati fuissent. Qui autem per seipsos clarescere, et magistratus in civitate assequi cœperant, novi homines dicebantur. Cicero Epist. III. 7. ad Appium Pulcrum.

129 *Cui quisque servit, ille vere est nobilis*] Jam annus est, et amplius, cum hanc auctoris sententiam, habitis pridie ea de re inter nos sermonibus, ex temporali carmine complectebar, et avunculo carissimo Johanni Bogardo J.C. strenuæ loco donabam. Quod carmen, quia illi tum sic satis placebat, simul etiam quia primus mihi horum studiorum auctor fuit, ejusdem desideratissimæ memoriæ hic consecratum esse volui: 'Dum nox sopora languidos Suavissimo somni cibo Recrearet artus, garrulo Sonitu loquacis alitis Mihi somnus interrumpitur. At mox Thaleia, floreis Caput impedita vinculis, Adstat, sua ut præsentia Noctis silentis tædia More assueto leniat. Ergo meditando versibus Mente occupatus integra, Quis Christianos nobilis Queat inter esse cogito; Donec serenus Phosphorus Inambulantem Aquario Phœbum exoriri ostenderet. Testem voluptatis meæ Unum te, avuncule, cupio. Non ab Achæmenis venit natalibus aulæ Vera vel Atreidum sanguine nobilitas. Si te sancta fides Christo commendet Iesu, Sancta fides, vita non spoliata sua, Si vera pietate, et amore amplecteris illum, Pars et in illius corpore viva manes; Tu mihi præ reliquis proavorum ab origine clavis Nobilis es, vili sis licet ornata hara: Nobilis es, titulosque ipsis sub-

limior astris Non defecturæ nobilitatis habes. Nam quicumque crucem tolerans patienter Iesu Est potius e cunctis victor abire malis, Cœloque, unde suæ traxit primordia lucis, Posthabet ignava textile corpus humo: Denique virtutum præclara insignia, sic est Mens generosa, tholis figit in æthereis. Hic hic nobilium procerum annumerabitur aulæ, Dignus, crede ipsi, filius esse Deo. At quicumque, quasi curet mortalia nemo, Promus humi toto pectore, toto animo Bacchique, Cyprisque, et sævi Martis amorem Hansit, et hæc laudum semina vera putat; Fallitur: ille omni est, omni, inquam, ignobilis ævo: Unde-satus numeret stemmata-cumque sui. Illius ut pingant insignia pardus et ursus; Barbarus est: vera nobilitate caret.'

132 *Ut magistratus, venit*] Ut parentum suorum sanguine nobilitatis omnes Christo servientes comparavit, ita iis, qui per legem curiæ, seu magistratum aliquem inclaruere, martyres et confessores. Ideoque ironice tyrannum monet ne ille perverse, i. e. præter morem et officium suum, benignus, sese, pro reo et sote in jus vocatum, nobilem efficiat.

151 *Jam si sub aris*] Quid vobis abjectius et vilius, cum ipsis aris, quæ imagunculas tantum aliquot et statuas mere quernas ostentant, advolvamini, easque proni, et venerabundi revera adoretis?

156 *Lapis nigellus*] Describit statuem Cybeles matris Idææ, esse, scilicet, lapidem nigellum, forma muliebri, argento clausum: qui quonam modo ab usque Pessinunte urbe Phrygum, cui cœlitus delapsus nomen dedit, Romam advectus sit, et quotannis extra portam Capenam in Almone fluvio lavari soleat, narrat Ovid. Fast. IV. uti quod sequitur de sacris Pannos Fast. II.

174 *Si me merere*] Æquissima quidem postulas Romane, sed metuo ut

ea consequaris: cum homine enim Barbaro tibi res est.

183 *Ammonium*] Ut Nestor rhapsodus hanc vocem Latinam esse ostenderet, hunc etiam Prudentii versum citavit. Utitur eadem Apuleius lib. vii. de Asino aureo; estque eadem analogia, quæ in dictione, passio.

185 *Deos catenas colligant adulteros*] Vide Ovid. Met. iv. Primus in Odysseæ eam fabulam tradidit Homerus, et Ovidio credimus, Trist. ii. 'Quis nisi Mæonides Venerem Martemque ligatos Narrat in obscuro corpora pressa toro?'

188 *Palæstriæ corruptæ ephæbi*] Hyacinthus ab Apolline et Zephyro parum honeste adamat, cum illum redamaret impensius, ab hoc jactum discum magno impetu in ejus caput deferente interemptus est. Apollo marens in sui nominis florem dicitur commutasse, annisque sacris honestasse. Unde Ovid. 'Nec genisse piget Sparten hyacinthon, honorque Durat in hoc ævi, celebrandaque more plorum Annua prælata redeunt hyacinthia pompa.' Idem Apollo cum Esculapio filium, ob Hippolytum in vitam revocatum, Jupiter exstinxisset fulmine, misere orbus Cyclopes, Jovi fulmina cudentes, sagittis occidit: quod ob factum cælo pulsus, Admeti Phœni pecora pascenda suscepit. Ei Mercurius cum aliquot boves surripisset, minanti extrema etiam pharetram furtim ademit: unde risus abortus pacis conficiendæ occasionem præbuit. Ovid. Met. ii.

197 *Puer sed obstat Gallus*] Attis, qui, ut ait Catullus, stimulatus furenti rabe, vagns animi, devolvit ipse acuto sibi pondera silice. Ovid. Fast. iv. et ibi P. Marsus. Octavius Minacii autem hunc locum ita tractat: 'De Cybele Dindymena pudet dicere, quæ adulterum suum infelicitè placitum, quoniam et ipsa deformis, et vetula, et multorum Deorum mater, ad stuprum illicere non pote-

rat, exsecuit, ut Deum scilicet faceret eunuchum. Propter hanc fabulam Galli eam et semiviri sui corporis supplicio colunt. Hæc jam non sunt sacra, tormenta sunt.' Sic Octavius.

203 *Lequeis minacis*] Lege Julia, quam Augustus tulit, et severe admodum exercebat, pœna capitis adulteris statuabatur. Vide Pandect. XLVIII. Alia item lex a C. Scantio Tribuno pleb. olim lata erat in eos, qui aut pudicitiam alienam sollicitassent, aut suam ipsi prostituissent: quorum pœna primum pecuniaria decem millium, teste Quintiliano, fuit: sed ob culpæ atrocitatem a Constantino et Constante Christianis gladio ultore puniri cœperunt. Leg. cum vir nubet. Cod. ad legem Julianam de adulter.

213 *Lænius*] Quia rivalis, utpote maritus Veneris, de ejus cum Marte adulterio jamjam egimus.

216 *Herculem*] Quia privignus Junonis.

218 *Tecum dicti*] Devoti seu dediti, ex animo fidem ei adhibentes. Creber est in usitanda hac voce.

223 *Saltat tonantem tauricornem*] De his suo loco, contra Symmachum longiores erimus. *Lydius*. Ita quidam libri. Marmellio potius placere videtur *Lydius*, adducto V. Maximi auctoritate, ubi de histrione agens, 'Eaque res,' inquit, 'Lydium ex Etruria accersendi causam præbuit: ejus decora pernicitas vetusto ex more Curetum Lydorumque, a quibus Etrusci originem traxere, novitate grata Romanorum oculos permulsit.' Ita etiam Ovid. de Arte i.

224 *Ridesque et ipse*] Ambros. lib. i. de virginit. elegans Dionysii Syracusani Deos illudentis exemplum proponit. 'Is,' inquit, 'cum ingressus Jovis fanum, amictum aureum, quo operiebatur simulacrum ejus, detrahit, jussit imponi lanenum, dicens, aurum hieme frigidum, æstate onerosum esse. Sic Deum irritavit suum, ut

nec onus ferre posse, nec frigus putaret. Ita cum Æsculapii barbam vidisset auream, tolli imperavit, indignum ratus, filium barbam habere, cum Apollo pater etiamdum imberbis esset.'

226 *Sacrate*] Summe Pontifex, sacris iniciate.

228 *Meretrix Adonia vulneratum*] Dente aprugno sub inguine laniatum. Ovid. in fine Met. x. et Lactant. de falsa Rel. i. 17. ubi ex numero liberorum Veneris sena adulteria supputat.

236 *Facem recincta*] Ovid. Met. v. et Claudian. tribus libris. Sustulimus gravissima menda, quæ totam hanc clausulam inexplicatam reddiderant, et veterem scripturam in sedem reposuimus suam. Næmæ nomen ἀντονομαστὴς hic accipio, pro Omphale, cui Hercules ex Apollinis Oraculo venditus servisse dicitur. Neque novam quis aut absurdam hanc expositionem arbitretur, cum idem hoc nomen Ariadnæ dederit in priore contra Symmachum, ubi, cum Liberum dixisset puellam a Theseo desertam in litore reperisse, addit: 'Hanc jubet assumptam fervens post vina Næmæ Secum in deliciis fluitantis stare triumpho.' Eadem tropi forma usum existimo, cum 'Eliam raris aridi hospitem, fragore ab omni remotum et segregem,' ait, 'spreviase criminum frequentiam, casto fruentem Syrtium silentio.' Per Syrtes Carmelum montem, aliasque solitudines intelligens, in quibus tum Eliam, tum alios prophetas degisse legimus. Est eadem usus supra, cum significaturus non paucas etiam magni nominis Vestales virgines Christo nomen dare, diceret: 'Ædemque, Laurenti, tuam Vestalis intrat Claudia.'

245 *Divinitatis vis in algis*] Divinum aliquid. Inf. 'Regia tunc omnis vim majestatis, et omnis Parva licet, cœli imperium retinere potes-

tas Credita.' Eiusdem sunt: Longi vis temporis; vis marini gurgitis, vis libertatis. Hoc addo, ut lector, cum in aliis pro vis invenerit scriptum jus, quod Marmellio magis videtur placuisse, facilius judicet, utrum verius.

257 *Aspis Æsculapii*] Æsculapius primum Epidauri serpentis forma colebatur: postea Romam tractum fuisse, narrat Livius lib. i. de bello Punico. De Diis Ægyptiorum verissime Juven. Sat. xv. in ipso initio.

263 *At unde major*] A simili. Fuliginosis Laribus divini honores discernuntur, non autem oletibus: at (ita malo, non, aut) unde plus divinitatis focus et Laribus agnascitur, quam hortis? profecto si illis inest Numen, et his.

269 *Malleus Polycleti*] Cum in vetustis et impressis hic verborum ordo servetur, quid est, Marmelli, cur eum immutes? Qui in voce, paracletus, penultimam corripi patiēbare, cur non item in, Polycletus? an quo rudiores id minime imitarentur? Immo huic malo brevi annotatione occurrisses.

302 *Quos lana terret discolore in stipite*] In circulatorum præstigiis colorum variegatorum magnum esse usum testificatur Pharmaceutria Virg. 'Terna tibi hæc primum triplici diversa colore Licia circundo.'

346 *Ædem sibi ipse mente in hominis*] Ita plane in meo: nisi quod ædem habeat pro ædem. Marmellio magis placet altera lectio, etiam e vet. libris deprompta, ædem sibi ipse mentem hominis condidit; ut consona non absorbeatur. Neque mihi admodum displicet, cum tale quid supra docuerim de adspirationis nota.

381 *Deasciato stipiti*] Statute ascia fabrorum instrumento dedolata et politæ. Scævissime hunc locum tractat Minucius.

383 *Aras ofellis*] Etsi deductitiam sit ab offa, alterum s tamen detra-

bit, quomodo etiam Martialis: 'Parva tibi incurva craticula sudet ofella.'

385 *Urnas, rerum morticinas, lambere*] Ex quodam pietatis affectu urnas exosculari, quæ nihil aliud, quam exanguis sceleratorum hominum cadavera et ossa servant.

410 *Pyrrham consule*] Si originem humani generis extremam vis nosse, Deucalionem et Pyrrham tibi propone. Ovid. Met. i.

415 *Jovi Statori*] Unde Jovi Statori nomen sit, habes apud Livium in vita Romuli.

481 *Ignes et fidicula*] Instrumenta, quibus sones alligantur, ut ab his veritas extorqueatur. Infra tamen conjungit fidiculas cum acutis sulcis: vultque ea a lateribus transferri adsecandas maxillas. Judicabit lector: nam mihi omnino videtur hac voce abuti.

496 *Podagra, et arthresis*] Quisquis ille fuit, qui vulgata hujus loci scriptura nixus vocem artesin Latinis Lexicis inseruit, et ab artubus originem sumpsisse arbitratur, plane fallitur. Cum enim morbus hic articulorum Græcis dicatur ἀρθρίτις, tempore Poëtæ nostri, infelici nescio qua ratione et exemplo ducti, eum arthresin nancuparunt. Sic ex plenitudine, plenaresim, ex phrenitide, phrenesim, fecerunt. Atque harum trium vocum duas priores apud hunc auctorem, et huic cœvos, est reperire: apud vetustiores aut Græce peritos, minime. Tertia Latinis sic satis nota videtur: sed ita ut Juvenalis, Martialis, et alii Græce docti ejus mediam produxerint, solus Prudentius corripuerit. Hinc intellige, amice Lector, quam recte illi sentiant, qui in auctore nostro ob solas librorum epigraphas, in quibus inveniendis illi fortasse amicus idiomatis Græci paulo peritus gratificatus est, putidam et otiosam quandam licentiam malint tolerare, quam Græcæ linguæ ignorantiam. Quod autem Pet. Mosel-

lanus, vir non ineruditus, in suis schematum tabulis ait, Prudentium virum vere prudentem non inscitia Græcarum, ut litteratores clamitant, sed in re sacra systole usum esse in dictione, idolum, imprudenter ille quidem, et parum Grammaticæ. Constat enim Poëtæ omnes, Latinos dico, tanta religione semper ab hac figura abstinuisse, ut non nisi coacti eam usurparint. Cogebantur vero, aut cum dictio alia non suppeteret, quæ omnino idem significaret, quod non rarum est in propriis appellationibus, aut cum venustum aliquem et proprium sermonem servare non possent, nisi neglectis Prosodiæ regulis. Hoc autem cum fieret, dabant operam, ut scientes ac studio, non imprudentes ac inscitia, fecisse viderentur. Itaque Sedulius, in fine Paschalis carminis, qua voce alibi semper recte usus erat, semel in illo est abusus: 'Gloria magna Patri semper, tibi gloria Nate, Cum Sancto Spiritu gloria magna Patri.' In hoc Nostro quid tale usum venit? eandem vocem, cum aliæ non paucæ suppeditarent, sexcenties illegitime usurpavit, cum legitime potuisset, si voluisset. Testor Ald. Manutium, qui plus decies tentavit. Quæ istæc igitur superbia est, malle se in difficillimos rerum absurdissimarum laqueos induere, quam opinionem mentibus semel comprehensam videri remississe?

498 *Serit Hippocratica*] Si hoc exemplo allato systolen Mosellanus illustrasset, neque potuisset meliorem neque planiorem.

528 *Non voluntas occupat*] Cur id non volentes et lubentes capessimus, quo necessitate urgente tandem adigemur? Cur non convertimus in nostram laudem et gloriam, cum queamus, quod naturæ lege nobis impositum est?

557 *Charaxat*] Χαράττω Græcis etiam valet sculpere, arare, scarifi-

care. Poëta, suæ ætati suppare
credo imitatus, ab istius verbi futuro
χαράττω Latinam dictionem derivavit:
quemadmodum alibi a præterito pas-
sivo sive ejus deductitio nomine *πλατ-
τω*, plasmare. Quæ huc ab aliis af-
feruntur, et scriptis libris adversan-
tur et poëtæ nostri Genio.

592 *Sanus videbit: lippus oculos ob-
teget*] Lux prolata etiam in tenebris,
sanis tantum, et, qui fidei lumen re-
cepere, statim jucunda est et utilis.
Iis autem, quibus lippiunt oculi, aut
ex glaucomate, sive hypophymate
caligant, i. e. incredulis et malis, in-
jucunda maxime est et noxia.

610 *Ut stultus esset æculus*] En tibi
veram causam, cur poëta cum fucatis
Gentilium poëtarum lenociniis more
nostri sæculi sua exornare potuisset,
studio, et de industria iis abstinerit.
Qua de re exstat eruditissimum Ar-
noldi Laurentii necessarij mei car-
men.

618 *Capellam Gnossiam*] Amalthæ-
am Jovis nutricem. Vide Lactant.
1. 21.

630 *Crucem vetusta combiberunt sæ-
cula*] Innumeris signis et certissimis
adumbrationibus edocti sunt, fore,
ut per Crucis mysteria aliquando li-
berarentur.

648 *Margaritas spargere*] Suspicio
scripsisse *margarita*, quomodo in Psy-
chomach. 'margaritum ingens:' quan-
quam hic secundam corripiat, ibi pro-
duxerit. Cujus in toto opere vix al-
terum exemplum invenias.

692 *Tantulos at si dolor*] I. e. ut
modo aiebat, 'Male eruditi torquea-
tur funere, Infantis orba, quemque
corrupt, fleat.' Supplicium unci
filij gravius illi accidet, quam si ipsa
nostris unguis lancinetur. Atque
hanc castigationem, uti multas alias,
uni meo manus acceptam fero. Ab
aliis enim omnibus hic destituebar.

705 *Quem plaga fletat*] Sup. 'Am-
bustum quoniam vis facit ignea Im-
brem de madido flere cacamine.'

715 *Firmatque sensum molliis indul-
gentiæ*] Rationem reddit, cur mater,
fletibus aliis, sola vultu esset reni-
dente. Pietas, inquit, erga liberos in
Christianis et vere pia, fortior reddi-
tur, ne in effeminatam misericordiam
degeneret, liberis ipsis pro Christi
amore patientibus, ipsisque adeo do-
loribus redditur contumax, ut sensum
molliis indulgentiæ omnibus parenti-
bus agnatum stabiliat et obfirmet,
quo sc. salutem animæ suorum longe
præferant saluti corporis.

737 *Mille in Bethlehem*] Hujus
scriptionis rationem supra reddidi.
Historias vide Matth. II. Gen. XXII.
Machab. VII.

786 *Quanam arte nobis*] Peroratio-
nem a septem Machabæorum matre
sumit. Ait enim ibi: 'Nescio equi-
dem, quo pacto in meo exstiteritis
utero, nec ego vobis spiritum et vi-
tam contuli, nec cujusquam vestram
primordia compegi. Nimirum mundi
creator ille, qui genus humanum finxit
et originis omnium auctor est, idem
vobis spiritum et vitam clementer
reddet resurrecturis: qui vos ipsos
nunc propter ipsius leges contemna-
tis.'

829 *Sancti Abellis ferculo*] Hic vide-
tur pro sportula viminea seu fuscilla
poni, qua agni Abellis gestabantur.
Obiter reddit causam, cur Abellis sa-
crificium Deo fuerit gratius, quia vi-
delicet lecti erant ex ovili puriores
ceteris. Gen. IV.

881 *Libet experiri, lerna*] Locus hic
ab aliis corruptus erat et perperam
explicatus. Vera sententia hæc est:
Periculum faciendum est, an parte
aliqua truncata, alia sit renascitura:
Dein, an etiam ille per damna inimi-
canti seu mutilati corporis sese novum
sit instauraturus, quomodo de excetra
Lernæ commemoratur, cui uno ca-
pite cæso, altera tria unius loco suc-
crescebant. Quod si ita est, age, ego
me tum Herculem dabo, et non am-
plius partem aliquam, sed totam

monstrum aut igne, quemadmodum ille, aut alia ratione e medio tollam.

886 Jam nunc] Elegantissima vari Chirurgi periphrasis, desumpta a proximo adjunctis, peritia sc. anatomicae artis, et proba laxationum, ac validorum curatione. Apparet autem, ab eo usque tempore, partes nobilissimae artis pessimo exemplo discerpi, ac laniari coepisse. Hic enim Aristoteles tantum nomine innotuisse videtur, quod solam χειρουργικήν, tertiam θεωρητικὴν partem, exerceret.

894 Fas profanavit vetus] Sup. 'O fas priorum, moris o priores statos!' Servius in Iliad Georg. i. 'Quia etiam festis quaedam exercere diebus Fas et jura sinunt.' 'Fas,' inquit, 'ad religionem pertinet: jura ad homines.'

911 Ergo ratus profectus] Ausi sumus ordinem verborum, qui in impressis est, mutare, aliis exemplis adducti; quale est inf. 'Vera ratus, quaecunque sunt auctore senatu.'

972 Cum refusis ictibus] Hic quoque cum tantopere variare codices viderem, et particula disjunctiva turbari commentatores, assimilandi notam substituinus, quae sententiam effecit planissimam. Chirurgum judex de alterutro insinuat, cum sc. aut nihil secasse, aut perpanca tantum linguae vincula, quae loquelam non plane impedirent. Prius intellexit, cum diceret, cum mera usum simulatione, ferrum in martyris ore nihil agens et irritum versasse frustra, quomodo fieri solet, cum clavus aut radius maxima vi adactus ab aversa parte retunditur. Alterum ita dilucidum est, ut vel verbum additum supervacaneum fuerit.

1007 Non bubulus] Παπαρευή est narrationis sequentis: qua describit et irridet sacra Terentina, quae in circo campi Martii, ubi Tybris suas maxima vi ripas abradit et terit; unde et Terentum ea pars circi dicta est, in honorem Ditis et Proserpinae,

sub terra, (ut in sacrificiis Inferorum fieri consuevit,) nigra bove caesa celebrabantur. Reliqua ita perfecte exsequitur auctor, ut meminens adhuc meminerim perfectius.

1015 Cinctu Gabinus russeum] Is erat toga sic in tergum rejecta, ut una ejus lacinia a tergo revocata hominem cingat. Quo vestimenti genere Pontifices in sacris quibusdam, Consules in bellis indicendis utebantur. Originem a Gabinis traxit, qui, cum ipsis sacrificantibus bellum indictum esset, iidem illi togis, quibus induti erant, cinctis, bellum aggressi sunt, et tandem feliciter confecerunt.

Russeum] Sup. Hym. in Hippol. vs. 130. 'Luserat et minio russeolam saniem.' Ita et Apuleius 'russeam fasciolam' dixit. qualis autem hic color sit, notum est ex eo, quod russatis vestibus Lacedaemonii usi sint, ad caelandam coloris similitudine sanguinem, ne ipsorum vulnera hostibus animum adderent. Quo autem in ordine colorum rubeorum ponendus sit, Jul. Scalig. contra Cardanum exercit. OCCXXV. acutissime docet.

1061 Addamus illam, vis, Hecatomben tuam] Iliad. a'. Εὐχολῆς ἐπιμέμφεσαι, εἴθ' ἐκατόμβης. i. e. τελέας θυσίας ἀπὸ τῶν ἐκατὸν βοῶν, ἢ τῆς ἀπὸ ἐκατὸν βόσων, ὃ ἐστίν, ἐξ ἑκοσι πέντε ζῶων. Infra quoque hujus solennis sacrificii mentionem facit: 'Forte litans Hecaten placabat sanguine multo, Pontificum festis ferienda securibus illic Agmina vaccarum steterant, vitulasque revincta Fronte coronatas vibrabat torta cupressus.'

1069 Sunt sacra, quando vosmetipsi exciditis] Quam nefandis et scelestis sacrificiis suos olim Deos Gentes cointerint, elegantissime, ut alia omnia, Alexander Neapolitan. Genialium dierum lib. et cap. ult. et Laetant. i. 21.

1061 Cultum in lacertos] Cybelae, Deum matri, sacrificabant, virilibus testa exsectis. Bellonae autem, ali-

quando tantum humeris mutuo cæsis, interdum homine per totum corpus ignitis acubus punctim inusto primam, ex crucis postea vulnere mortuo.

1076 *Sacrandus*] Consecrandus, immolandus Bellonæ, teste Tertulliano.

Sphragitidas] Stigmata et punctiones acum. σφραγίζω, signare est, et insignire. Inde σφραγὶς et σφράγισμα. derivatum σφραγῆς hac significatione alibi vix puto legi.

HYMN. XI. 9 *Tacitas claudentia turbas*] Accommodate. Subjungit enim, 'Quanta virum jaceant congestis corpora acervis.' In impressis est, *tumbas*. male. quid enim significat, *tacitas tumbas*?

29 *Execranda Novati Scismata*] Non potuit voce uti aptiore. Nam ille, qui omnes a baptismo vel semel relapsos crudeli errore damnabat, non existimans iterum in Ecclesiam recipiendos, quid aliud quam Ecclesiarum concordiam dissipabat; hos ad desperationem, illos ad privata agens concilia et cœtus?

33 *Venerabile martyr Cerno*] Jamjam futurus verus, et quam plurimis utilis Christi testis sentio, illud dogma esse venerabile, id est, amplectendum, nōpote rectum, et venerandæ religioni consentaneum, de quo pessime antea judicaveram.

154 *Crypta latet foreis*] Quo modo hæc crypta, quæ Verania dicta est, in via Tiburtina sita, latuerit, sequentibus aliquot versibus demonstrat. Alii *patet*, alii *fovet*.

185 *Æquore levi*] Infra eadem voce est usus, ne quis aliam substituendam putet: 'Felix Deorum mater imberbes sibi Parat ministros lævibus novaculis.'

222 *Laterum seriem jugiter exsinuant*] Sinuum sen laciniarum in morem explicent, latinsque extendant. Hanc templorum formam per tot sæcula vetustas ad nostram usque ætatem transmisit, neque nostra hodie aliter

exædificantur. In duobus æque novum vocabulum est, *exsinuant*. Lectori optio datur.

HYMN. XII. 5 *Pleno tamen innovatus anno*] Eodem die interemptos esse omnibus constat, sed controversia est de anno. Vulgata opinio est, in eundem annum ntriusque mortem incidisse. Prudentius hic annum interjectum fuisse ait. Nec desunt qui de duobus audeant affirmare. Nos veraci eorum testimonio contenti, de illo tantopere non laboramus.

7 *Quæ flumine labitur propinquo*] In quodam vetere est, *lambitur*. In Davenportiensi, *lambit ex*. Utrumque de Rhodano Lemanum allambente, similibusque fluminibus recte dici possit. De paludibus autem ad montium radices scaturientibus, ac in vicinos amnes perenniter sese exonerantibus, non item.

17 *Sola versus in cacumen*] Pedibus in altum vergentibus. Solum enim, inter alia, inferiorem pedis partem significat. Cicero: 'Mihi amictui est Scythicum tegmen; calceamentum, solorum callum; cubile, terra.' Inf. 'Nunc virginali perdomitus solo.' Item: 'Sola pendulus et pede sicco.'

36 *Fluctuet corymbo*] Expressi Davenport. his de caussis: primum quod κόλυμβος inter vocabula Ecclesiasticis usitata non numerandum sit: deinde quod natatus inepte rivulo affingatur. Sup. in Quirino, vs. 29. 'Miris vasta natatibus Saxi pondera sustinens.' Postremo quod paullo ante regionem, ubi sepeliebatur B. Petrus, dixerit 'canere oliva.' Hic igitur idem repetens, ait 'rivulum, ubi per pretiosa marmora ruerit, clivumque lubricarit, fluctuare virentibus corymbis:' i. e. ramulis et foliis olearum.

47 *Princeps bonus*] Vide Platinam in Silvestri vita, et Volat. in Constantino. *Lusitque*, adeo liberaliter erexit, ut sumtibus pepercisse non videatur.

53 *Tum camuros hyalo*] Num vi-

treas fenestras intelligit, quæ fornicatis arcibus includi solent? An potius arcus illos camuros, columnis Pariis innixos, vitreo colore seu lumine fuisse perfusos?

Cucurrit] Continen-ter duxit.

HYMN. XIII. 20 *Sive timoris opus*] Potes per, timoris opus, intelligere eorum affectus, quos suorum criminum pœnitere incipit, cum metu divini judicii et Gehennæ ad meliorem mentem revocantur. potes constantem sui abjectionem, quam alibi prope desperabundus videtur præ se ferre. potes denique sanctum, et filiis dignam timorem Dei, qui sapientiæ initium statuitur. quicquid feceris, nihil peccabis. Neque enim, quæ universe dicuntur, arctius restringenda sunt.

30 *Deflue Casaries*] Agnoscis morem veteris Ecclesiæ.

32 *Justitiam libere Christi*] Justitia, quam suos Christus edocuerat, imbui, eam discere, et modis omnibus consecrari. In aliis est: *vivere justitia Christi*: in aliis, *Justitiæ*. Jurare a-
sim, utrumque subditum esse ab iis, qui hoc genus positionis, de quo antea, non animadverterant.

90 *Edere jussus erat*] Vulgata scriptura, in qua carminis ratio non constabat, nisi præter auctoris consuetudinem consonans & absorbetur, nunquam mihi placuit, tum ob hoc, tum quod languidum quid, et a sensu abhorrens mihi saperet. Est autem hæc: *Dogmata atque loci jussus genus, Christianus inquit. Tandem Pulmannus me*

istius, e vetusto libro depromptæ, participem fecit: de qua minus coepi dubitare, quod in Daventr. quoque haberi viderem.

HYMN. XIV. 8 *Virginal*] Ὑμῆν sen virgineum vinculum, de quo Johan. Wierus medicus. Quod Augustinus atque alii efferunt in plurali numero, ausus est in singulari, quomodo paullo post nomen, altar. In quibusdam legitur, scriptum fere, nisi me oculi fallunt, aliena manu: *Intactum ab omni crimine corpus est*: quod plane rejicio ut spurium, neque cum sequentibus cohærens.

74 *Hic hic amator jam, fateor, placeat*] Ἐπεὶ alacriter atque fervide Ignatius in sua ad Romanos: Ὁναίμην τῶν θηρίων τῶν ἐμοὶ ἡτοίμασμένων· ἃ καὶ εὐχομαι σύντομά μοι εὐρεθῆναι· ἃ καὶ κολακείῳ συντόμως με καταφαγεῖν, οὐχ ὥστε τῶν δειλαινόμενα οὐχ ἦσαντο· καὶ αὐτὰ δὲ, εἰάν ἐκόντα μὴ θέλῃ, ἐγὼ προσβιάσομαι. συγγνώμην μοι ἔχετε· τί μοι συμφέρει, ἐγὼ γινώσκω. νῦν ἀρχομαι μαθητῆς εἶναι· μηδέν με ζηλώσαι τῶν δρατῶν καὶ τῶν ἀοράτων, ἵνα Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιτύχω.

130 *Purgabor oris*] Pleraque errata, quæ autorem hunc misere fœdarunt, librariorum arguunt incitiam: qui temere ac sine delectu quævis ausi sunt exarare, modo in unam dictionem diversissima conglutinantes, modo cohærentia divellentes. Subjiciam plura exempla simul, ne de iis singulatim ratio reddenda sit.

Snam
Obis
Quinos
fluctu et
exitusque
purgabo roris
secernere
consulet et
in acie.
sed et

pro

si jam. in Vincen. vs. 146.
o bis ibid. vs. 537.
quin os. in Romano vs. 1036.
fluctuet. in pass. Pet. et Pauli vs. 36.
exit usque. in Cyprian. vs. 102.
purgabor oris. hoc loco.
se cernere. Apoth.
consultet.
macie.
sedet.

II. in Symmach.

IN APOTHEOSIN.

'Αποθεῖω Latinis valet consecrare, et divinis honoribus prosequi, atque, ut ita dicam, deificare. Qua autem ratione hoc titulo suum librum insignierit, discere potes e Psychomachia. Ibi enim Heresis, quem Deum cole- ret, rogata, 'Deus est mihi discolor, inquit, Nunc minor aut major: modo duplex, et modo simplex: Cum placet, aëreus, et de phantasmate visus, Aut innata anima est, quoties volo ludere, Numen.'

PRÆF. II. 51 *Expectat ergo*] Parabolam Christi de zizaniis Matt. XIII. contra atque alii, ad hæreticos refert.

APOTH. I. *Plurima sunt*] Hæc heresis Noëtum quendam auctorem habet, qui circa annum Domini ccl. est ausus asserere, Christum eundem esse Patrem, et Sp. Sanctum, ipsamque Triadem in officiorum, et actionum nominibus, non in personis accipere. Unde qui illum secuti sunt, Patropas- siani dicebantur: inter quos Sabellius exstitit, præceptor dogmatum perversitate minime cedens.

11 *Ille Pater*] Ea Patris est hypostasis, quam Johannes Dei nomine intelligi voluit, quem nemo mortali- um vidit, nisi in Filio λόγος ὁφισταμέ- νω, qui tum patribus beatis, tum facta temporis plenitudine Apostolis fuit conspicuus.

52 *Effigiem nostri signaverat oris*] De more suo quærit occasionem explicandi allegorice sacras historias, iisque eruditionis quasi spargendis seminibus exornandi opus suum.

74 *Verbi sator, auctor et ignis Cre- ditur extra*] Vanissimam hanc here- sim unico argumento eoque solido confutat. Videri Pater non potest; ergo nec pati. Antecedens compro- bat testimoniis sacris, ut Johann. I. 'Deum nemo vidit unquam.' et Joh. VI. 'Non quod Patrem quisquam vi- derit, nisi is, qui est a Deo: hic vidit Patrem.' Exod. xxxiii. 'Faciem meam tibi videre non licet: neque

enim homini fas est videre me, quin vitam amittat.' Joh. I. 'Verbum caro factum est.' Quæ admiscuntur his- toriæ, ut illa Abrahami, Gen. xviii. Mosis, Exod. iii. trium juvenum Ba- byloniorum, Dan. iii. huc faciant, ut ostendant, tantum abesse, ut mera et infinita Patris majestas humanis oculis ab aliquo conspecta fuerit, ut ne filium quidem mortalium quis ali- ter unquam viderit, quam per spe- cies, quas possit homo comprehen- dere visu.

155 *Semper in auxilium*] Nobilissi- mus hic est locus de perpetuo Chris- ti in Ecclesiam amore, quem B. Paulus toties urget, præcipue cum ait: 'Petra autem erat Christus;' innuens, Dei filium et ductorem, et custodem Israëlitis certissimum semper exstitisse: facitque huc tum Irenæi, tum aliorum veterum in- terpretatio, qui, cum idem Apos- tolos inquit, 'Legem per manus me- diatoris datam esse,' intelligunt ip- sum Dei Filium, λόγος, æterni Patris fuisse oratorem ad populum dicen- tem verba legis: in qua sententia fuisse et poëtam nostrum, liquet ex his versibus: 'Ipse dator legis divi- næ accedere coram Jussus, amicitiam collato qui stetit ore Comminus, et sacris conjunxit verba loquelis Car- nis in effigie Christum se cernere sensit.'

179 *Depositorque patris*] Sabellius Pentapolitanus, Noëti discipulus, si- militer docuit, unicam tantum esse personam in Divinitate, et Trinitatem tantum in nominibus, non in rebus, ac subsistentiis distinctis, confiteba- tur. Unde illius sectatores Unioni- tæ dicti sunt. Vixit circa annum cclx. Hist. Eccles. vii. 5. et x. 29.

183 *Sed fortasse velis*] Satis tibi est, dicere, unum Deum esse: Patrem et Filium esse non vis. atqui quan- tum tu dicis, ipsi etiam Philosophi Gentiles ante te crediderunt. Id quod de suo Aristotele Jul. Scalig.

ut. 365. nimium ingeniose con-
monem probat.

Et quis in idolio recubans] Non-
rât me hic locus: nihil tamen
memoratus, ad alia perrexi.
ctum est, ut postea grande
i mem festinationis reporta-
Nam cum de argumento quo-
ulino inquirendo sollicitus es-
te fortuna incidi in 1 Corint.
i statim quod errabam didici.
enim ibi de idolothytis agens,
quit, *τις ἰδρ σε τὸν ἔχοντα γυν-*
ῖδαίῃ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συν-
αυτοῦ ἀσθενούς ὄντος οἰκοδομη-
εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίει;
oci vulgata conversio hæc est:
i viderit eum, qui habet con-
um, in idolio recubentem,
conscientia ejus, cum sit infir-
ificabitur ad manducandum
yta?' Eam conversionem se-
st Poëta. Alii vocem *εἰδω-*
νυλον simulacrorum interpre-
: alii mensam deastrorum. E-
tem 1 Esdr. i. usurpatam re-
pro idolorum fano, quod ad
cum mirifice quadrat.

Nemo Cloacinæ, aut Hippo] Ra-
quamobrem, din ante Bnslid.
scripturam visam, divinave-
legendum esse, snnt istiusmo-
ribit Fulgentius ad Chalcidi-
ertumnum, Priapum, et Deam
rum (quam Apuleius Hippo,
ipponen, alii Hipponam nun-
) inter Semonas Deos nume-
ui tanquam cælo indigni, ob
paupertatem, cælitum numero
um adscripti fuerunt.' Quæ ver-
i auctoris nostri propositionem
onfirmant et illustrent, satis
onto snnt, depravatos esse co-
in quibus, mntatis et transpo-
steris, legitur, *Nemo Cloacinæ*
ho. Idem censendum de iis,
bus est: *Nemo Cloacinæ aut*
Siquidem Lilius Gyraldus in
a de Diis Gentium manifesto
cit, hanc Deam a quibusdam

male Eponam vocari. Vere hoc il-
lum dixisse, hinc facile est perspi-
cere, cum scioli Barbaram vocem
substituentes media longam corripue-
rint.

198 *Quamvis olidam]* Ita malo. In
aliis tamen est, *quamvis solidam*: In
Daventr. *solitam quamvis*.

205 *Clinicus ut æ]* Sic apud Pla-
tonem sapiens ille Socrates, cum, ex
veneno hausto, toto pæne corpore
frigeret: 'Æsculapio,' inquit, 'o Cri-
to gallum debemus, quem, videte, ut
reddatis, neque committite, ut hoc
negligatur:' sentiens, se ex hac vita
emigrantem quasi a morbo convales-
cere.

264 *Noscere principiorum semina]*
Utinam hoc acutulis quibusdam, et
perquam suo judicio perspicacibus
aliquando persuaderi potuisset; non
opus esset, tam multos hodie tran-
quillandis Ecclesiarum discidiis dis-
tineri.

284 *Semifer et Scotus]* Hæc addo,
ut demonstrem, non male me ex fide
vetustorum codicum rejecisse id,
quod erat in vulgatis edit. *Semifer* et
Gothus: tum quod verisimilius esset,
poëtam finitimæ regionis exemplum
proponere; tum quod omnes uno con-
sensu primam in *Gothus* corripiant.

298 *Nec sago clangore]* Strepitu
præsgo, et, ut Horat. loquitur, 'Im-
brium imminetum divino.'

301 *Amico imbuat eloquio]* Edocuit.
Ejusdem farinæ phrasis est cum ea,
quam supra restituimus: 'Justitiam
bibere Christi:' penetrare dogma
nostrum.

305 *Et dedit olli Ora Dei]* Quia
istos ex mera inscitia errare judica-
bat, longior adhuc fuit in vera doc-
trina de Trinitate explicanda: nunc
duobus argumentis eorum errorem
convellit. Unum produxit ex Ge-
nes. i. Quod cum suavissimis ver-
sibus Mar. Victor complexus sit,
non me contineo, quin eos, licet
minus, ut cupio, integros, hic adscri-

bam, quo omnes ad vetustum aliquod exemplar reperiendum commoveam: 'Postquam cuncta datus generatim protulit ordo, Quæ mandante Deo cum plenus mente parentis Filius Omnipotens faceret, sanctusque probaret Veris plena bonis et multa dote referta Spiritus, ac longam in seriem mansura foveret; Causa datur mundo propior, cur justa vicissim Causa prior. Jam mundus erat; jam sidera, et ortus, Aërque et vitreum pelagus, terræque virentes: Nec spectator adest, quem tantæ gloria molis Impleat, atque oculis avidum per singula ducat. Quid possint conferre Deo? possessio nulla est, Si rerum possessor abest: nunc Rector Olympi; Stat data summa operi, bona sunt quæcunque creavi, Nunc hominem faciamus, ait, qui regnet in orbe, Et sit imago Dei (similem decet esse creanti) Liber, ad arbitrium fruitur qui mente, creatus.' Alterum argumentum est Gen. xix. 'Igitur Dominus pluit super Sodomam et Gomorrhæam sulfur, et ignem a Domino de Cælo, et subvertit civitates has.'

343 *Alieno stipite jactat*] Non gloriamur alieno stipite. Lubentes enim hic monenti Paulo Rom. xi. audientes dicto sumus. possumus siquidem et nos vobis facilius multo, et citius defringi, et cadere: sed oramus, ut quia nunc tandem vestro trunco insiti sumus, et uno illius succo alimur, vestra avulsione et lapsu contristare nos porro desinatis: quod si non impetramus, saltem ne invidete nostræ felicitati.

353 *Lascivire choris*] Æque ut olim cupide, immo lascivius convenire, ad Paschæ festum peragendum.

359 *Signato collinit ore*] Alludit ad Domini præceptum, quo, ut est Exod. xii. Judæi, ab ultima Ægyptiorum plaga immunes futuri, agni sanguine postes et superliminaria domorum conspergere jubebantur.

371 *Sed Christo feta, meamque Spem paritura utero: quam spem? nisi*] Ita in plerisque apographis. Interpunctionem ipsi ex ingenio addidimus. 'Fluxit,' inquit, 'lex cælo illa, non quam carne colis, sed quæ Christo feta est:' i. e. quod antea dixit in eadem metaphora persistens, 'quam spiritus implet interior, quæque utero paritura est spem meam, nimirum Numinis alium lumen et adventum Domini.' Hujusmodi personæ mutatio est illi frequens. Inf. 'Vidisti Angelicis comitatum cœtibus alte Ire meum, cujus servor munimine, templum.' Item: 'convicta fatere Esse Deum, solus qui me tibi præripit, Jesum.'

383 *Fronte crucis*] Joh. xix. Poëtice autem hic scribam inducit Pilato respondentem, ut inf. sibi Lazarum.

387 *Quidquid ab arcano*] Hanc scripturam una cum versuum ordine manusc. debemus. Et vero quis sonum, non, ut alii inconditum, sed articulate nostræ fidei arcana exprimentem, non arte, sed naturæ organis efformatum, omnibus musicorum instrumentorum modis non anteferat?

400 *Audiat insanum bacchantis energima*] Usitatissimam fuisse eo tempore hanc dictionem, etiam inter Latinos, arguunt cum alii multi, tum Sulp. Severus, qui in vita Martini ea non semel utitur.

412 *Cyllenius ardens*] Sup. 'Venerator Deucalionum:' utrobique ea antonomasiæ forma est, quam supra indicavimus.

438 *Delphica damnatis*] Delphis Bæotiæ Apollinis oraculum consulebatur. Cortinam Servius in illud Virg. 'Et mugire adytis cortina reclusis,' interpretatur locum, seu cavernam, ad quam Phæbas rapta vaticinabatur. Robert. Stephanus ex illo ejusdem, 'magni cortina theatri,' conjicit esse locum velatum, unde mimi et actores

egrederentur. Quæ acceptio neque illi phrasi dissimilis est, quam me puerum aliquando Erasmus docuit, 'revolvere lecti cortinas : ' et huic ea loco (quemadmodum is in manuscr. est, *tripodas cortina tegit, non regit,*) optatam lucem affert. Quæ contra Servinum affert Sipontinus, plausibilia esse non nego, loca tamen plura apud auctores ab eo explicata fuisse velim. Nam et in illo, quod tripodem, et cortinam pro eodem vase accipit, auctoris nostri sententiam obscurat, et eruditissimis hominibus, inter quos Alexander Neapolitan. est, adversatur.

440 *Fata Sibyllinis*] Romani veteres ad libros Sibyllæ, quæ pro locis in longissima ætate sæpe mutatis varia cognomina adepta est, tanquam ad certum oraculum in rebus dubiis accedebant, testis est Livius. In luco querno, qui Dodonæ Epeiri vicinus Jovi sacer erat, dæcolumbæ (alii eas aviculas fuisse autumant) olim responsa dabant. Auctor Herodotus. Juppiter Hammon seu arenarius in Lybicus Syrtibus et desertis, templo a Libero filio exstructo; colebatur in forma arietis, et consulebatur. Lucan. ix. Cæterum insanos vapores vocat furorem fanaticum, cujus materia a medicis vapor calidus et urens in cerebrum elatus statuitur.

460 *Forte litans Hecatē*] Julianum apostatam intelligere videtur, de quo mihi videor tale quid olim legisse: Sed de hoc ut certior nunc fiam, variis historias evolvere, mei otii non est. De Proserpinæ, sive Hecates sacris, diximus sup. Nam Zoroastres, teste Plinio, Nini tempore primus magiam in Perside invenit. Thesalia quoque illi adeo fuit dedita, ut in proverbium abierit.

513 *Jacet illud nobile templum*] Totius confutationis hæc summa est. Cum rogasset Judæos, an non eorum magnus Paschalis mere fuisset typicus, et Messiae adventum, et mortem præ-

nunciasset, probat maximam orbis partem Christi fidem et dogmata jam amplecti: quos omnes si errare existiment, at habendam saltem esse fidem ipsis Dæmonum testimoniis, qui Christi ac discipulorum ejus imperio ejecti fuerint, et quotidie adhuc ejiciantur cum magno Evangelii fructu. Atque hujus rei nobile exemplum affert recens adhuc, omnibusque notissimum, utpote quod præsentē Imperatore et ejus omni cohorte acciderit. Postremo eos ostendit facile posse ex templi Solomonii destructione, et misero ipsorum exilio de religionis suæ interitu judicare, sed occæcatos esse, et degeneres, eoque dignas nunc justī sanguinis effusi pœnas pendere.

552 *Sunt qui Judaico*] Ebionitæ isti alias appellantur ab Ebione; adversus quos Paulus ad Galatas scribens invehitur. 'Hi,' teste Hilario lib. i. de Trinitate, 'Christum ex viro et muliere natum esse, atque ob vitæ sanctæ et inculpatae merita ἀποθεωθῆναι, seu Deum effectum esse, assecebant.' Hos imitati sunt Pelagius et Nestorius.

586 *Vel, si concretus auditus*] Ex mole terrea, quæ proprie bruta dicitur, compactus, eoque ad cælestia percipienda minime accommodatus. Notum est axioma Physicum, 'sensus exteriores ad objectum magnopere insigne hebere, eorumque judicium violari.'

Vel concretus] Stupidus, crassus, obturatus, ut verbi causa in θλάσει seu compressione tortuosorum flexuum auris solet contingere.

513 *Luctantibus horis*] Præ incredibili Messiam videndi studio certim sese mutuo prævertere conantibus. Simili auxesi usus est supra: 'Quid est, quod artum circulum Sol jam recurrens deserit? Christus ne terris nascitur Qui lucis auget trami-tem?' Et Rom. viii. ubi nos Paulus excitat in spem resurrectionis; ὁδῶ-

μεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστράζει ὑμῖν καὶ συνῶλεται ἕως τοῦ νῦν. In excusis libris, quos hic minime expressimus, est, *lactantibus horis*, i. e. diem proferentibus, et nutricis in morem alentibus. Ejusmodi est illud inf. 'textit Sol unicus annum.' Alterutrinus lectori optionem facio: prius tamen malim, et in manuscriptis est.

618 *Cessisse Anguem*] Nihil hac fictione liberalius, nihil vividius, nihil ingeniosius, præsertim si ejusdem stellæ laudes supra elegantissime decantatas huc adducas, et cum hisce compares. Incredibile, quanta ingenii vis et elegantia utrobique elucebit.

673 *Altius inspecta quem*] Etsi veteres mei, formisquæ excusi codices, paullo aliter hos versus et scriptos et interpunctos haberent; hoc tamen excuti mihi non potest, quin illi depravati sint, et ad hunc modum corrigendi, ut sensus commodior eruatur.

681 *Nec fluctum semper anhelat*] Non omni tempore movetur, et largis haustibus ab ægro se patitur hauriri, sed certis tantum vicibus, turbante eam sc. Angelo, Joh. v. ubi piscina hæc Bethesda appellatur. Poëta aliud nomen ex Joh. ix. mutuatus huic loco accommodavit, ex duabus historiis unam faciens: quam statim mystice ad baptismi lotionem, quæ Christo cum humana carne unito energiam suam ac vim sortita est, pro consuetudine traducet sua.

725 *Crudam, et inexcoccam*] Ita Daventr. Bina autem hæc epitheta conjungit, ut sculptorem ostendat adeo e nihilo aliquid efficere, ut æreæ massæ etiam centies recoctæ eandem retineant materiam, æque crudam, æque inexcoccam, et nihil minus quam vel minima parte immutatam. Vulgata lectio est, *ab æris rudere*: quod, quanquam minus Latine dicitur, si tamen omnes manusc. approbarent, ego non rejicerem.

749 *Ubi Tanara tristia*] Q. d. num regna tenebrarum Tanara et fluvii infernales contigui fuere tumulo, atque ita factum est, ut Lazarus impetrantis Domini vocem audierit?

767 *O mors auditis jam mitis legibus*] Cui impositæ sunt leges, et jam dicto audiens esse cæpisti, al. *auritis*.

770 *Esse Deum*] Quia hanc Judæicam sive Turcicam potius hæresin corruturam videbat statim, atque probasset, Christo, quia antea Deus erat, non opus fuisse per recte facta ἀποθεοῦσθαι, totus in hoc fuit: ac proinde omnem Christi vitam, ab usque Angeli prænunciatione ad Lazarum a morte suscitatum, iis in memoriam revocans, pleraque ostendit in naturam mere humanam non potuisse cadere: eoque manifestam ejus divinitatem arguere. Loca semel alibi ostensa hic repetere non statui.

791 *Non tamen ipsa Deus*] Gnostici et Manichæi animam statuebant Dei esse substantiam. Infert Poëta: Ergo aut Deus est aut pars ejus. A Deo instar filii genitam non esse probat, quod a sordida corporis compage finiri queat, ac comprehendī, cum Deus infinitus sit et incomprehensus. Obiter addit, in quo naturæ, cæteroquin toto genere diversæ, inter se convenient.

800 *Cujus simulatio in umbra est*] Recepta lectio fuit, *cujus imitatio in umbra est*: sed versus illi reclamatur ac sensus. Nam umbræ non tam imitari est, quam simulare. Imitatio aliquando exemplar propositum elegantia et dignitate vincit: simulatio omnis falsa est et umbratilis.

823 *Et pessum damnata ruens*] Adulterinam dictionem, *pressum*, loco movimus. Porro alteram dilemmatis partem hic dissolvit, Anima tempore cæpit. Non igitur Dei pars est. Cæpisse eam, e Gen. xi. ubi narratur Deus formato limo inspiravisse spiritum vitalem, ita probat. Si anima dumtaxat Spiritus est, ac flatus Dei,

aliud sane quid est a Deo; certo moderamine pro Dei flantis voluntate formatum, quo modo in nobis est aër, quem pro nostro arbitrato varium efflans, et sonus item fistulae, qui ex ratione concitati flatus alius atque alius auditur.

857 *Collige de similibus*] Altero hoc argumento, animam tempore capisse probat: quemadmodum scriptura nostrae mentis tarditati consilens, animam divini oris spiraculum esse, ita carnem nostram ait manibus Dei compositam esse et creatam. at haec tum primum existentiae suae principium et modum adepta est. Igitur et alia.

915 *Ne traduce carnis*] Facta mentione de originis peccato, ad alterum errorem delabitur, quem diligenter ut caveamus monet. Is quendam Tertullianum auctorem habet, teste August. lib. de heresib. cap. LXXXIX. ubi, inter alia, haeresin dicendam esse negat. tuerentur eam hodieque Ecclesiae Aethiopicae.

987 *Fundit opus natura suum, quo parvula anhelant Vascula*] Natura, inquit, latente, et occulta quadam lege ita fundit, seu efformat suum opus, nimirum semen genitale, illudque cum materno sanguine contemperat, ut facultas procreatrix illi insita calore in semine sopito usa, primum hep-
par, cor, pulmones, splenem, atque omnia vasa ad nutritionem accommodata, deinde reliquas partes integrales delineet: quibus intra dies 44. jam anhelantibus et in fetum plane viventem coactis, illa vitalis scintilla sc. anima adsit, naturalesque potentias sua vi imbuat, totumque opus perficiat: de quo vide latius August. quæst. XXXII. Exod. XX. Relativum ergo, quo, vel auferendi casus erit, subjectum designans, vel adverbium.

988 *Quid peccatorum prosapia*] Aldus hunc versum omittit, iteratione, ut opinor, offensus.

988 *Est operæ precium, nebulosi dogmatis*] Ejus autor exstitit Manes Per-

sa, circa annum Dom. CCLXXX. qui, præter alia, cum Marcione sibi communia, Christo verum corpus fuisse negabat, sed, ut ita volebant Appellatæ, phantasticum, et aëreum.

988 *Hunc numerum Christus*] Mirum quam sese torqueant interpretes, præsertim non ita vetusti, in explicando illo Matth. I. 'Universæ itaque generationes.' Alii alia commiscuntur, tanquam Sphingis ænigmate proposito. Chrysostomus duas affert interpretationes, quarum utraque æque plausibilis est, et appositæ. Sed posterior huic Prudentianæ magis assimilis. Ut enim Poëta numeros septenarios refert ad annum Jubilæum, qui semper in quinquagesimum incidebat, eosdem ita Chrysostomus trahit allegorice ad sex dies, quibus creatus est orbis, quos appellat dies operum, laboris, et miserationum, ad quæ dicit Christum natum esse, ut nos ab iisdem liberet et exsolvat.

1039 *Decrerat quoniam Christum Deus*] Confutationis totius hæc sunt capita. Primum, eos impietatis accusat, quod Christum vanitatis, et mendacii insimulent, cum in omnibus hujusce vitæ actionibus, et muniis, quæ ille sibi revera nobiscum communia esse voluit, tum in ipsis quoque verbis, quibus pro sua benignitate toties sese Filium hominis appellavit. Urget deinde Christi genealogias Matth. I. Luc. III. ex eorum verbis nimirum effici, omnes, quorum semine Christus natus fuit, aërea habuisse ac umbratilia corpora, quale Christus. Postremo, si, inquit, verum hominis corpus Christus exhorruerit, neque eo in hac vita fuerit vestitus, nego ego quidem mihi illum servatorem esse, nego nos ab illo redemptos esse. Necesse enim fuit, ut hominum genus non nisi ab eo, qui verus homo esset, redimeretur. Et profecto ita est. Cum Deus totam hanc universi molem solo verbo creasset, solum hominem dex-

træ honore dignatus est. Ei enim, ex terræ pulvere formato, spiritum vitalem inspiravit. Quorsum hoc? præscius scilicet, hæc ipsa veste unigenitum filium aliquando esse induendum.

1068 *Nosco meum in Christo*] Hanc Poëtæ nostri contra Apellitas assertionem, an sint, qui hac tempestate reapse irrideant, nihil affirmo. miror magis, tot tantosque viros de comprobanda animæ immortalitate sollicitos esse.

IN HAMARTIGENIAM.

PRÆF. 1 *Fratres ephēbi*] Peccati originem, unde huic libro titulus datus est, ab ipsis fontibus arcessiturns, Caini sacrificium, et ejus repudiationem, atque ea occasione admissum ab eo scelus hic proponit; hæc omnia ad Marcionem transferens, qui prave sacrorum disciplinam dividens, mactare dum se vota censet rectius, tranquillam Ecclesiæ pacem turbabat. Nam Gnosticos, Manem, Cerdonemque secutus, duos constituebat Deos, pariter æternos, interque se pugnantes: unum quidem mundi conditorem, auctorem legis et Prophetarum, inconstantem, sanguinarium, omnis denique mali artificem: alterum superiorem et potentio-rem, πλήρωμα πάντων, patrem Jesu Christi, qui legem et Prophetas dissolverit, omnisque boni sit auctor. Finxit idem Stoicam necessitatem in bonis et malis actionibus, multaque alia portentosa deliravit. In enm scripsit Tertullianus. Videtur autem Poëta in hujus errore confutando omnem ingenii vim ac robur explicuisse. Materiam namque difficillimam intricatissimamque de fato, ac libera voluntate, mirum quanta verborum et sententiarum dignitate ac mole pertractet, ipsis rhetorum flosculis bellissime omnia referciens: adeo ut ex solo hoc poematio quis facile conjecerit, in quovis illum scientiæ, ac literarum genere

excelluisse.

12 *Oblata nec tu lege recta divides*] Quasi dicat, fieri potest, ut ex animo offeras: sed quia seorsim, et diversa offers a fratre tuo, idque cum quadam æmulatione, vota tua mihi accepta non sunt. Simile est: 'Zelum habent, sed non secundum scientiam.' Cæterum hæc Del ad Cainum verba aliter multo in vulgatis Bibliis habentur. Memini tamen me hæc ipsa legisse in historia quadam manuscripta, e litteris sacris excerpta: et editio Græca, cui olim Latina quædam respondisse videtur, ita habet: Ἰνα τί περίλυπος ἐγένου, καὶ Ἰνα τί συνέπεσε τὸ πρόσωπόν σου: οὐκ ἔαν ὀρθῶς προσενέγκης. ὀρθῶς δὲ μὴ διέλθης, ἡμαρτες, ἡσυχασον, πρὸς σε ἡ ἀποστροφή αὐτοῦ, καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ.

37 *Docet Duitas*] Per Duitas Marcionis discipulos intellige. Ad novam et monstrosam hereseos speciem exprimendam novum atque monstrum vocabulum effingit.

44 *Hic qui caduci*] Et hunc versum Aldus omittens integram periodum in duas secat.

HAMART. 51 *Forma patris veri*] Cum Marcionis inscitiam ostendisset, qui ex rebus perituris, quæ vel bonæ sunt, vel malæ, naturam divinam metiri fuerit ausus, duosque Deos statuerit, cum multa neque perpetuâ, neque summa pariter atque omnia esse possint, præoccupat lectorem, cui scrupulum e superioribus injectum esse putabat, et quomodo Deus in Trinitate unus sit, docet, afferens elegantissimam similitudinem a triplici Solis effecta ductam.

69 *Imperitare vagis*] Neque istud quidem carmen Aldus habet, cui ad stipulatur edit. Daventriensis, et unus manuscr. qui idem in versu proximo nonnihil variat: habet enim non *resolutos*, sed *revolutos*.

85 *Nemo duos Soles*] Γλαυκῶμα vitium oculi est, cum humor Cristallinus præter naturam glaucescit. De

pareliis lege Aristot. iii. Meteor.

95 *Sunt duo? sunt. igitur cur non sunt nulla*] Ita Davent. quanto autem hoc melius sit, quam quod antea legebatur, *Si duo sunt igitur, cur non sunt nulla*, nemo non videt.

111 *Unus eis tristi*] En tibi errorem Marcionis, quem nos supra ex aliis aactoribus breviter excerpimus. Auctor vero paulo post priorem ipsius Deum Luciferum, Dæmonum principem, facit, cuius deinde e cælo lapsum, et ab eo technas Adamo structas, una cum malorum cohorte terris postilla incumbente subnectit, paleerrimum totius hujus libri argumentum.

182 *Sed cuncta per ipsum facta*] Confuse: nam apud Johan. cap. i. est *ὁ ἀβροῦ*, quod proprie Deo Filio tribuitur. Qua ratione eundem supra unigenam appellabat et omniparentem, quod *πάτρα ὁ ἀβροῦ ἐγένετο, καὶ χυρὶς ἀβροῦ οὐδὲ ἐν ὁ γέγονεν*. Vide idem explicatius 1 Cor. viii.

191 *Dominum quoque conditione Impositum*] Ea fuit, uti arbore scientiæ boni et mali abstinere: sin minus, moriturum esse. In multis est, *conditioni impositum*; quod etsi sciam, quomodo explicari possit, non probo.

231 *Medicante veneno*] Quia ad medicinam recte faciendam, præcipue in purgationibus, maxima sunt momenta rerum venenatarum, i. e. quæ cum natura nostra nihil habent simile; inde effectum est, ut et *φάρμακον*, et medicamentum in utramque partem, bonam et malam, usurpetur. Quare medicari hic, non mederi est: sed inficere, seu corrumpere: et medicatum, quod est venenatum, et exitiale. Inf. 'Securam rapiens medicato vulnere vitam.' Item: 'Sed magis aligera est, magis et medicata sagitta.'

261 *Ornatus solvendi leno pudoris*] Non potuit isti indefesso *κομψόσθεν* et lenociniorum studio melius epitheton dari. Videmur enim, eo tanquam

lenone usi, insitam nobis verecundiam et pudicitiam prostituere. Denique faceret aliquando impiis Turcis, hoc nomine minus essemus contemptui.

267 *Gemma leves*] Ita manifeste habebat Pulmani manuscript. et Davent. quo non video, quid ad sensum magis potuerit facere.

289 *Ramorum spoliis*] Vestes intellige apud Seres Scythiæ, e frondinum lanugine paratas: de quibus Plin. Nat. Hist. vi. 17. et bombycinas. idem ii. 23. vestes autem scutulatas, quæ circulis et orbiculis araneorum telæ similibus distinguebantur. Lusitanis multum usitatas fuisse, testatur idem Hist. viii. 48. In verbo perfundere, allusio est ad verum scutularum usum.

322 *Medicata ut fercula*] Delicate apparata, suavia; hic, contra ac modo, in bonam partem capitur et metaphorice.

323 *Vegetamque gulam*] Quæ natura ita valida est, ut, nisi copia ingesti cibi opprimeretur, inescari non deberet. In aliis est, *vetitam*, quod et ipsum huic loco convenit, ut dubitem, utrum verius.

348 *Nam Deus atque Deus*] Vide hominis religionem! Singularem numerum bis repetere maluit, quam usurpare pluralem, ut quam longissime a gentilibus recederet. Quam prope igitur ab illis eum abesse existimas, qui nuper a tribus Diis superiorum ducibus donatos libellos tribus Diis hominum ducibus obtulit?

366 *Oleo maduisse palæstras*] Inf. 'Nunc mastigophoris, oleoque et gymnadis arte Unctis pugilibus miles pugnabat Etruscus.' Agit de palæstra, quam unctam appellabant, ubi collectaturi ceromate sive oleo prius perfundebantur, mox inde pulvere conspergendi, quo corpora sudore, et oleo lubrica, mutuas luctantium prebensiones promptius admitterent. Unde proverbium: 'citra pulveris jactum.' Spartanos autem palæstritas

fuisse clarissimos testatur illud Propert. ' Multa tuæ, Sparte, miramur jura Palæstræ.' Insequens de *σχομβάρας* intellige, quos Terentius ' funambulos,' Plautus ' funireos,' Græci etiam *ἀποβάρας* appellant.

370 *Inde feras volucris*] Istiusmodi ludum audio apud Italos magno esse in precio, quo tauros acuminatis et ardentibus calamis exstimulantes in rabiem agunt: eique ludo vix unquam prius finem imponi, quam nonnullis, quibus gloria vita est carior, maximo constiterit.

408 *Hinc gerit Herculeam vilis sap.*] Notare videtur Cynicos, quorum suppellex erat baculus et pera: quique e sordibus sapientiæ laudem et gloriam venabantur. Quod de Hercule Gallico, sive de illo, cui in Circo Flaminio fuit commune templum cum Musis, afferri possit: adeo probabile non videtur. De Gymnosophistis, Indis Philosophis, August. de Civitate Dei lib. xv. varia narrat.

405 *Lapides fumosos*] Ex suffitu thuris, aliarumque rerum, quæ in sacrificiis adoleri solent.

409 *Quanta victos ditione triumphat*] Plinius de viris illust. Achæos bis prælio fudit. triumphandos Mummio tradidit.

410 *Et agmina denset*] Ita et alibi. Virgilius quoque *Æn.* vii. teste Servio: ' totis Agmina densentur campis.' Veram de his gentibus Historiam quam prodigiose ab Israëlitis superati fuerint, habes per totum librum Josuæ.

462 *Externi laudant anathemata regni*] Mores, vitam, et sacrificia quæ Deo execratur. Vide Threnos Hieremiæ. Insequentia habes Exod. i. et xvi.

478 *Vallem botryonis opimam*] Vallem Hierechantis racemiferam, vitium feracem. Martial. lib. xi. ' Nec dignam toto te botryone putat.' Attingit historias Numer. xiii. Josuæ vi. xiii.

510 *Qui luctamen*] Ephes. vi.

554 *Sed quid ego omne*] Adhuc totus in hoc fuit, ut ostenderet auctorem mali esse, non Deum (bona enim omnia sunt, quæ ille condidit, Gen. i.) sed unicum Sathanam, qui aliquando perfectissima specie a Deo creatus, sua ipse culpa cælo exciderit, et Adamo insidiatus humanum genus cum tota universi mole labefecerit et corruperit: eum inde usque nunquam conquiesse, sed plures nocendi artes indies excogitare; nullum denique in omni hostium numero tantum negotii nobis faceasere, cum aliis de causis, tum quod sensus nostros subterfugiat, et a plerisque, non ut hostis, qualem se postmodum exhibet, sed uti amicus desideratissime accipiat. Cæterum cum ex istis Lectori dubitationem oboriri prævideret, ad alteram argumenti partem de libero arbitrio sc. exsequendam sese accingit. Atque hic statim orationis seriem alio convertens initio hominis vicem deplorat, qui omne genus peccati, quorum impium parentem modo monstravimus, tam volens in se admittat, cum non ignoret ea, Absalomi et viperarum instar, sibi aliquando exitium esse allatura. Quia autem Marcion id eum volentem facere negabat, sed cogi ad hoc a Deo, quando ille permittat, neque prohibeat cum possit: Poëta diversum adstruit, bonitati scil. divinæ et sapientiæ adversari hæc duo, velle peccatum, et, peccantem redimere: eoque necessum esse, ut, qui toti orbi præfectus fuerit, sibi ipse præficiatur. alioqui non dicendum esse bonum vel malum, qui qualis qualis est, esse cogitur: exemplis quoque Adami et Hevæ, Gen. iii. Loti et uxoris ejus, Gen. xviii. Ruthæ et Orphæ nuruum Noëmis, Ruth. i. manifesto voluntatis libertatem asseri, quod illis licuerit et velle, et nolle, et pro ejus ratione aut pœnis multati sint, aut præmiis affecti. Idipsum lucidius facit simi-

litudine duorum fratrum, qui in bivio constituti erant, et columbarum, quæ ant insidiis capi, aut eas evadere poterant.

561 *Armamenta damus*] Ducta est metaphora a navium supellectile. Absalom a patre defectionem lege 2 Reg. xv. xvi. xvii. xviii.

583 *Sic vipera, ut aiunt*] Recte adjicit, aiunt. revera enim fabula est, a Plinio, Aristotelis sententiam male et perperam convertente conficta. Vide observationes Leoniceri in Plin. xi. 37. et Centurias Amati Lusitani, qui facto periculo rei veritatem expicari conatus est.

605 *Et ortum per scelus exsculpens*] Exitum violente fasso utero molitus, et quasi extorquens. Terent. 'Possumne ego hodie verum ex te exsculperè?'

611 *Conjuge Beliae*] Patronymicum deductum a Belial, ita tamen, ut mediam, quam modo produxit, hic corripiat. Sic supra facit, in Marcion, et Marcionita. Agnoscis licentiam, de qua ante, in nominibus propriis.

637 *Dulcesque vocans in fornice natus*] Suis ipsa vitiis, quæ ex tali conabio parit, stulte abblandita, ignorans ea, quomodo viperæ accidebat, sui fore interitus aliquando causam. Fornix, lupanar translate significat, quod meretrices sub fornicibus, sive cameris degere consueverant. Juvenal. 'Lenonum pueri quocunque in fornice nati.'

660 *Vetiti quod amore peremptos Excitat e tumulis*] Existimo loqui illum de Adamo et Heva, aliisque una cum resurgente Christo ad immortalitatem translatis. de quo supra. Non ignoro tamen quid de communi carnis resurrectione huc adferri possit: sed quid hoc ad confirmationem ejus, quo de agitur? Imo inferre potuisset adversarius, hoc ipsum incertum adhuc esse, et probatione egere, cum alterum ex Matth. xxvii. sit certissi-

um. Sed et verba quoque rem jam factam præ se ferentia hanc expositionem non admittunt.

698 *Unde, ait*] Antea: *Vade, ait*. Verum illud magis serviebat orationis connexioni. facilis fuit lapsus ex mutatione litteræ u in a.

750 *Liquitur illa*] Manere etiamdum illam statuam, seque eam vidisse refert Josephus Antiquit. i. 19.

859 *Ægri reverentis abyssus*] Attulimus e manuscriptis scripturam paulo commodiorem ea, quæ est in excusis exemplaribus: non ignari interea, eam tum orationis, tum phraeos asperitatem mollicellis quorundam auribus non esse satisfacturam. Sed quid agas? Si in sanando hoc vulnere tam fuisset crudelis medicus, quam Manutius aliquando fuit, (inductis enim ille septem carminibus, hæc duo conjunxit, *Ambrosiumque bibit roscæ de gramine rorem, Diti-bus et longo fumantibus intervallo*,) nihil fuisset facilius. Sed aliud est, corpus pristinae sanitati restituere; aliud, cum melius possis, extremo remedio adhibito partem aliquam mutilare. Alludit auctor ad illam, sive historiam, sive parabolam, quæ est Luc. xvi.

864 *Nec mirere locis*] Digressio est de oculis animæ, non consilio instituta, sed occasione divitis suspicientis Lazarum in sinu Abrahami.

869 *Involvit vitreo quos lucida palla Obice*] Organum visorium ita depingit, ut sola ejus constructio indicio esse possit, quibus partibus ab animæ oculis superetur: ait enim oculos a lucida palla vitreo obice ambiri et involvi, ita ut speculi formam præ se ferant, cujus præcipua pars sint tres humores concreti seu coagulati cum septem tunicis, qui cum elementis suam originem debeant, nihil mirum si ad divinam animæ lucem ne comparandi quidem sint.

886 *Namquid et exuta*] Animæ.

954 *Non posco beata in regione de-*

ineffabili. quem verum ut mutarem, tum lex iambici carminis, Pyrrichium non admittens, tum vetusti codices me impulere. At unde hæc tanta, ais, utriusque lectionis diversitas? nescio mehercule, si hoc non est quod suspicor, auctores aliquando sua scripta, quæ antea cum amicis communicaverant, postliminio ad incudem revocata recognovisse diligentius, ac limatius edidisse: id quod de sua Metamorphosi Ovidius testatum reliquit. Eaque ratione factum existimo, ut quam maxime interdum exemplaria evariant. Non diffiteor interim, nos in hoc genere multa librariorum negligentiae, ac incitiae debere. Illa siquidem aliis perpera multa corrigendi, i. e. corrumpendi occasionem præbuit. Hæc, dum vera et germana non intelliguntur, perversa et adulterina substituit, sæpe omissis necessariis sententiam mutilavit, sæpe aliorum glossemata orationi continuæ infersit. Quid de simlis istis dicam, quorum improbam audaciam huic auctori adeo fuisse fraudi, bonis omnibus merito ægre esse debet. Hæc præter institutum.

67 *Tunc sera*] Animam proles expertem diu, nunc sanctorum studiorum, laudabiliumque vitæ actionum auctorem intelligit. Ita paullo ante Abrahamum 'beati seminis serum patrem' appellabat. In aliis est, *Tunc Serra*. non placet. Existimo ego quidem Prudentium Abrahami exemplam non tam aliis quam sibi hic proponere. Nam ut in præmio alterius libri fatetur, ætatis anno LVII. sapere demum, animumque, ad scribendum appellere cœpit.

PSYCHOM. 2 *Virtute cluis*] Cluere, sive præcluere, poliere est, præditum esse, esse illustrem ac splendidum. Inf. 'Hæc pulcherrima nostræ ornamenta cluent patriæ.'

23 *Nuda humeros*] Idololatriam phaleris, Fidem alacritate et constantia communit apposite. Velle enim hu-

manis rationibus, et ad ostentationem adinventis eo perungere, quo nos Fides a Deo infusa evehit, stultissimum.

27 *Frangenda pericula*] Sup. 'Rupto tenebrarum situ.' et alibi: 'Frangere pudicitiam perfringere.'

42 *Patrias succincta faces*] I. e. altas bitumine sulfureo lacus Asphaltitis, in quem Sodoma cum aliis civitatibus, cælesti igne absumpta, subsedit.

47 *Saxo ferit*] Pudicitiae saxum teli loco est, sulfureæ faces Libidini. Aptissima antithesis, et, ut hoc obiter addam, a medicorum scitis haud ita aliena. Galenus enim lib. ult. de conservanda valetud. agens de ægris σπέρμα πολύ τε καὶ θερμὸν γεννώσιν, Γυμναστών, inquit, τινὰ τῶν ἀθληταῖς ἐπιστατούντων ἐθεασάμην μολυβδίνην λεπίδα ταῖς ψόαις ἐπιβάλλοντα τοῦ ἀθλητοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἐξονειρώττειν αὐτὸν καὶ τινι τῶν οὕτω πασχόντων ἰδιωτῶν ἐδήλωσα, καὶ χάριν ἔγωγε τῇ χρήσει τοῦ δηλωθέντος.

53 *Hoc tibi habe, exclamat*] In aliis: *hoc habet, exclamat*; quæ lectio an deterior judicanda sit, nondum satis constitui, tum ob venustatem proverbialis locutionis, tum quod Virgilium videatur imitari.

57 *Vena animi fervet*] Facultatem animi ἐπιθυμητικὴν, quam B. Paulus carnem fere appellat, Philosophi in jecinore, tanquam sede collocant: quod jecur cum, ut alia omnia viscera, fibris suam soliditatem debeat, venarumque omnium fons sit et origo, recte per metalepsin ex istis omne genus libidines, cupiditates, ipseque adeo animus intelligitur. Tum hic, tum infra locis innumeris: 'quia scissa voluntas Confundit variis arcana biformia fibris.' Item: 'Anne pudicitiae gelidum jecur utile bello est?'

71 *Ex quo corporis humani*] Asperitatem, qua alibi utitur in noxis criminum amplificandis, hic nonnihil emollivisse videtur, ubi verbis consolationis plenis Novi Federis gratiam

ac vim Baptismi mysterio consignatam planissime explicat. Eoque respexisse videtur, cum ex more veterum, qui rebus præclare gestis arma sua Deorum fanis consecrabant, Pudicitiam fingit victorem gladium in templo ad aram divini fontis, quem βαπτιστήριον vocant, suspendere; tacite innuens, omnem libidinis maculam ab Adamo, quasi hæreditate acceptam, sacrosancto hoc lavacro ablui et expurgari.

105 *Ne sorde latenti*] Et istud quoque carmen dictionis correptæ vitio laboravit, quæ et ab ipso Poëta, et a plerisque aliis producit, suspectumque mihi non immerito semper fuit, donec manuscripti veram, ut mihi quidem videtur, lectionem restituerint. Vulgata scriptura, quam Nebris. retinet, satisque frigide explicat, meliorum fortasse exemplarium auxilio destitutus, hæc fuit: *Condere vagina gladium, ne tecta rubigo Occupet ablutum scabrosa sorde nitorem Catholico in templo, &c.*

159 *Tolerando extinguere vires*] Huius verissimam rationem affert Basilius: 'Ὡς γὰρ, inquit, τύπτων τὸν μὴ ἀλγοῦντα, ἑαυτὸν τιμωρεῖται· οὕτε γὰρ τὸν ἐχθρὸν ἡμύνατο, καὶ τὸν θυμὸν οὐκ ἀνέπαυσεν· οὕτως δὲ τὸν ἀλκιδόρητον δυνεῖδιζων, παραμυθίαν εὖρεῖν τοῦ πάθους οὐ δύναται.'

170 *Captis et perditis*] Sanitati enim restitutus a fratribus, affinis, omnibusque amicis singulas quæssitas, (vel, ut alii, oves) singulasque aureas armillas dono accipiebat; 'Unde illi,' ut habet historia sacra, 'alterum tantum opum postea accessit.' Nisi ita interpreteris, duriusculum est. Quid si vero transpositis literis, pro *captis*, legas *partis*?

201 *Edita cuius, et suspensa ab humo*] Vulgata interpretatio est: cuius Spei divite regno omnium rerum abundantia procreata est, et e terra sublevata, eo modo, quo apud Romanos recens nati in terra primum statuuntur, de-

inde, Levantæ Deæ auxilio implorato, tolluntur. Eam interpretationem lubens equidem approbarem, nisi tantopere exercitus Humilitatis extenuatus fuisset. Et ob id existimo Poëtam, ut abjectos demum ac vere humiles animos sua spe tandem potiri ostenderet, Humilitati spem adjunxisse: cuius Spei opes ditissimo regno pares editæ aliquando sint, et etiamnum pendeant ab humo, adeoque alterutram harum virtutum sine altera non consistere: obiter vero allusum esse ad ἔνυμον humilitatis. Aliorum esio iudicium.

231 *Nimirum vacua creduntur*] Mira profecto, immo inaudita plane nititur miosi in irridenda Spe, in qua tamen comite Humilitatis opes omnes paullo ante constituerat. Ait enim, fidem haberi mendaciis, inani rumore allatis, quibus non aliquid certo miseris promittatur: sed jubeantur optare, ut aliquando spes futuri fortasse boni se ostendat: idque quo lenta solatia pigra prosperiorum meditatione, seu meditamine, (sic enim malo, cum frequens sit illi hæc analogia,) molli inertique eorum desiderio abblendantur, eamque foveant. Similis est in Terent. Eunuchus: 'Hæc verba mehercule una falsa lacrimula, Quam, oculos terendo misere, vix vi expresserit, Restinguet.'

250 *Neque enim perfringere*] Quare *perfringere* hic potius legam, quam *perstringere*, facit dictio collectiva, 'manus:' dicit enim: Non operæpretium est nobis gravi aliqua cæde effecta hanc imbellem aciem perfringere: verteretur hoc nobis dedecori, qui eam vel pedibus solis queamus proterere, ac 'impulsu umbonis equini Sternere, dejectamque super calcare ruinam.' Quod autem in aliis est, *perstringere*, non satis dicit; propterea quod addatur, 'duris gladiis.' Est enim *perstringere*, leviter et sine læsione, aut periculo tangere; quo modo usurpatum est inf. 'vix in cute sum-

ma Perstringens, paucos tenni de vulnere læsit.'

367 *Sed cadit in foveam*] Superbi inconsiderate agentes fere suæ ipsi ruinæ causa sunt.

310 *Venerat occiduis mundi de finibus*] Interpretatur Ælius de ætate mundi ad occasum vergente, nimirum et Hispaniam suam, et Africam hac ignominia liberaret. Facete! quasi his duabus regionibus totus Orientis ambitus definiatur, et id Poëta ignoraverit, quod, ut in vita B. Martini testatur Sulpitius, etiam vulgo in ore fuit: Ecclesiam nempe ortu Solis colustratam in hac nostra occidentali luxum immodicum sæpius reprehendisse. Certe aliud in Hamartigenia reperies, ubi non sine causâ sui temporis statum multis deplorat. Si quis tamen existimaverit, Poëtam organa potius luxuriæ inde usque accersivisse, non errabit; cum hæ regiones, imprimis vero Hispania, auri, argenti, lanæ, aromatum, allarumque rerum ad effeminandos mores pertinentium, copia mirifice celebres fuerint. Quæ, si suis se finibus continuissent, nunquam fortasse nos Belgæ landem a Julio Cæsare nobis tributam amisissimus.

331 *Obliso robore*] Hanc scripturam depromsi ex manuscripto Gandavensi: lubens enim in ea acquiescebam. Monere tamen volui vulgatam illam, *oblito robore*, non omnino rejiciendam esse, quandoquidem Virg. hoc verbo etiam passive utatur in Bucol. 'Nunc oblita mihi tot carmina.' Cæterum in quodam manuscripto Theod. Pulmanni, et altero Daventriæ excuso, hoc carmen alia duo sequuntur, a bellis istis, quos antea dixi, homuncionibus efficta, ipsique operi inculcata: acribam, ut videat quivis, quam sint necessaria, et auctorem prodant. 'Luxuria huc violas curru delata venusto Per populos jacet, ut male credita corda tepescant.'

335 *Mirantur*] Vere. Nam cum ad

alia fere omnia vitia veræ alienjus voluptatis libidine impellamur, in ebrietate, et ingluvie voluptas nulla est; sed fallaci quadam illius umbra inescati, in mille incommoda ac pericula præcipitamus: pericula inquam, fortunarum omnium, famæ et nominis, valetudinis et vitæ. exempla adduci, opus non est.

342 *Dominaque fluentis*] Dissolute lascivientis. Supra: 'Quam fluentem nequiter corrupta vulgo solverit lascivia.' Pro voce, ganeorum, substituunt quidam, *ganeonum*. Quorsum? anne eædem leges ganeis, et ganeonibus?

363 *Sericaque infractis*] Mollibus et effeminatis, ut duæ sint dictiones.

369 *In mensam cyathis stillantibus unda*] Veram hanc esse lectionem, vel inde colligas, quod absurdum sit *unda* profusionem in conviviis deplorare: ut interim taceam, quanta venustas et elegantia unius duntaxat literæ ablatione carmini acquisita sit. Cæterum, ut hoc obiter admoneam, peculiare quoddam vitium in hos libros irrepsisse comperio, ex tomerraria, et falsa præpositionis cum suo casu connexionem; ut facilius animadvertet, qui nostras castigationes cum receptis exemplaribus comparabit, et præsertim hic, ubi excusi omnes, *Immensam cyathis stillantibus undam, ubi multo Fulcræ mero, &c.*

372 *Mystica virga*] Exod. xvi. et xvii.

379 *Non idola bello*] Memini quidem, Aldum Manutium, si usquam alibi, certe in hujus auctoris editione, præsertim secunda, diligentissimum, quotiescunque licuit commode, mediam hujus Græci vocabuli dictionibus transpositis produxisse: verum, quæ ab ipso auctore profecta certo esse constat, ea retinenda potius censui, quam anperstitiose præter illius mentem immutanda. Monet autem me hic locus, ut paucis subjiciam eas Græcas dictiones, quibus Poëta sui

sæculi auctoritatem secutus (quod tum inter Ecclesiasticos ex Græcis Latinisque permistos pro Latinis haberentur) liberius usus esse videtur, dum accentus Latini, aliarumque regularum ratione habita, quantitatem genuinam earum neglexit. Neglexisse vero, et quidem studio, lubens credo, tum quod ea tanquam *μνημονικά ἀμαρτήματα*, qualia in Virgilio, Horatio, aliisque auctoribus eruditi annotant, excusare non possim: essent enim nimis crebra et gravia: tum quod Græcarum litterarum cognitionem in eo malim desiderare, quam novum atque insolens quoddam libertatis genus illi tribuere. Sunt autem hæ dictiones: heresis, idolum, idolium, ethica, eremus, enigma, mathesis, poësis, hecatombe, orichalcum, sphæra, energima, anathema, charisma, Dæmon, Chaos, margaritum, paracletus, Polycletus, magia, et omnia *παροξύματα* secundæ declinationis puræ inflexa.

385 *Procerum venistis sanguine longo*] Quod scilicet in Christi ex eorum semine prognati familiam per Baptismum adoptati sumus. De Samuele, quod ait, reperies 1 Reg. xv. quod de Jonatha ibid. xiv.

391 *Recidiva in prælia*] Aliter Narsica, qui, Græcis in ditionem Rom. redactis, et deleta Carthagine, exercendæ iuventutis occasionem Romanis eripi conquerebatur.

410 *Cornibus oppussis*] Ita in Daven. editione, quæ mihi instar est optimi antiqui, et tribus manuscriptis. neque improbo. lubentissime enim hanc præpositionem componit auctor, ut in istis alioqui raris: oblidere, obbrutescere, obtrudere, oppallescere: ita enim supra Peristeph. i. 92. in omnibus vetustis legitur, *ac stupore oppalluit*: deinde plusculum lucis per eam sententiæ accedit. Nam crucis vexillum, in equorum ora intentatum, fingitur suis quasi brachiis eorum cursum stitisse, ita ut retroacti et aurigam præcipitarint, et dominam ex-

cussam rotis implicuerint, vel ma. sane, neque futili hypo qua nimirum, mea quidem se indicare voluit, omnes eos, qui Christi paupertate et cruce sposita, vanum Luxuriæ ammentis curru deturbarint, ipsa turpitudine penitus inspectis, ribusque ac miseriis inde enstituto potissimum deterresque ad continentiam convert. h. e. dominam ipsam suo curru men fieri.

479 *Fames impia gnatos*] Huius nomina tertiæ inflexionis in minata, non etiam crescentia, aliorum consuetudinem semper ripit. quod ignorans Ald. aliquis mutavit. Hymno enim Hlvs. 189. scribit: 'omnis adorbis: eunt, redeunt,' &c. veteris exemplum sibi proponens, qui huius di nominativos bifariam per aliquando extulerunt. Prudentem autem non eo respexisse, viliquet, quod hanc syllabam vilongam fecerit, brevem semper

502 *Ni ratio armipotens*] Usus rectæque rationis, quem Ecclitico ordini sua ætate satis incoet et martyriorum igne multum rato, hic attribuitur, paullo aris omniibus plane ademeral. Nam hi toto et corpore et anima quam Vejovis durissimo impericipati, adeo in suam pernicienversi abripiuntur, ut, quoad nec Deo, nec hominibus, nec inique vivant.

511 *Nec nostra potentia præf solitam*] Sic Aldus et Daven. meo quidem iudicio, quiperfert.

515 *Cujus vigor æra Speruet* plerique manuscripti. nec ipotentia respuit. Vigent enim florida sunt, et vivida, non quæ dura et ἀραβή. Sup. 'Qui possit æris, aut ferri vigor?'

534 *Infamem mercatus agrum*

mo Matth. cap. XXVII. non ipsum, sed 'Pontifices' scribit 'agrum figuli emisse.' Historia sequens de Achan apud Josuam est, cap. VI. et VII. Vocem anathema a Latino interprete usurpatam mutuatus est, suo more brevem syllabam protendens. Ibi enim Græca vox ἀνάθεμα legitur, quod execrandum quid et Inferis devotum significat; ut, cum Deus Hierichontem cum omnibus, quæ in ea essent, præter aurum et argentum, quæ sibi sacra esse volebat, juberet esse ἀνάθεμα, volebat eam deleri prorsus, ac destrui. Unde illi jam crematæ, omnibusque eam instauraturis, paullo post Josua pessima quæque imprecatur. ἀνάθεμα vero donarium, sive offerrumentum est, et usurpatur Levitic. cap. ult.

557 *Mendax Bellona coaptet*] I. e. ea Parsimonie nomen sic ementita, virtutumque agmini immista, fraudulentum et mendax pugnae genus aggreditur. Eoque mox subjicit, 'nutasse duces errore biformis Monstri.'

571 *Lethum versatile, et anceps*] Secutus sum expositionem quam in manuscr. reperi ad marginem. Nebriss. in commentariis paullo aliter hos versus interpungit: *Lethum versatile et anceps* (scilicet erat.) *Lubricat incertus dubia sub imagine visus.*

573 *Frendens Operatio*] Sic Cyprianus librum De misericordia inscribit, 'De Opera et Misericordia.' Auctor est Augustinus, et manuscr. In excusis lib. est, *miseratio*. male: testantur veteres omnes.

591 *Compressa ligantur*] Plane hic hæret Nebrissensis, nec ipse, quid dicat, intelligit. Hæsissem et ego, nisi me homo incredibili doctrinae copia, acerrimoque ingenio præditus Cornel. Valerius, expediisset, Anthæi exemplo proposito, quem Hercules sublimem e terra sublevatum strangulavit. Cogitare enim tum cœpi, Operationem nullis usam vinculis, quod alii somniant, sola compressione

brachiorum, quæ primo impetu in rapacis bellæ collum injecerat, exsangue illi guttur confregisse; impiamque animam torsisse. Apposito sane supplicii genere. Nam et hodie, pro dolor! avari manibus illatis sibi vix ullam familiariorem faciunt mortem.

632 *Discingitur omnis Terror*] Solvitur. In aliis est, *discinditur*. Utra melior sit, facile judicabit ille, qui sequentem phrasin cum hac comparaverit. Obiter alludit ad saga et togas Romanorum.

643 *Patrium profundum*] Cælestem patriam. amplum enim quendam et capacem valde locum hoc epitheto a sua natura recedente solet significare. Inf. 'animasque colorum Viventes liquido lux evomit alta profundo.' Ubi aëra intelligit, excipientem lumen ab omnibus gemmis effusum. Vulgata autem et scriptura et explanatio libris omnibus atque auctoris dictioni repugnat.

650 *Non aliter cecinit*] Hunc versum alii inepte superiori sententiæ annectunt.

695 *Quæ prospera nostra Vulnerat*] Ita vetusti omnes, neque inepte, cum ter quaterque alias hoc nomine utatur, eique usurpatio epitheti pro fixo, seu rei nomine sit familiaris ita, ut prope singularis. Inf. 'Ne majestas sua fortia perdat.' Alibi: 'Satis et mea frivola novi.'

713 *Anima est, quoties volo ludere, Numen*] Paucissimis verbis omnes sui sæculi controversias ac hæreses de divini Numinis essentia proponit, quas duobus libris nominatim persequitur, ac refutat.

719 *Carpitur innumeris*] Vitium, quod antea palla scissa vestierat, et flagello e multiplicibus anguibus concinnato armarat, post vulnus ex insidiis Concordiæ illatum, dignissima morte hic multat. Nam lingua prius mutila totum corpus frustatim secatur et frangit; innuens nimirum hære-

ses omnes, quamcunque in formam se vertant, ab Ecclesia invictæ Dei verbo semel confutatas, intestinis dissidiis paullatim turbari, tandemque mutuis vulneribus concisas extinguere plane, ac deleri. Quam vere autem exemplis experimur ita manifestis, ita variis, ut ea aliunde afferre non sit opus.

725 *Ruptis hæresis perit*] Hic Nebrissensis Poëtam levitatis accusat, et inconstantiam, quod eandem dictionem nunc longam nunc brevem faciat. Vulgo enim legebatur: *ruptis perit hæresis horrida membris*. At idem non animadvertit præposterum verborum ordinem, casumque nominandi, suo verbo debuisse præponi.

727 *Postquam intra tuta morari Contigit ac*] Incredibile, quam hic libri omnes varient. Expressimus quod sententia requirere videbatur.

764 *Medius intervenit Jesus*] Solet auctor e duabus vocalibus sanctum Jesu nomen inchoantibus, unam facere, aut alteram earum absorbens, aut utramque *συναιπλέων* modo in diphthongum contrahens, qualis diphthongus nobis Belgis admodum est familiaris: ut liquet in his vocabulis sua allaque origine Græcis, *βίη*, *πῦρ*, *δίη*, *θύρ*, *μίσθ*, *μίσθ*, *μίσθ*. In illis autem, Jerusalem, Jericho, Judas, &c. prior littera consonantis vicem præbet, quod utrumque cum legibus scribendi Latinis et Græcis adverteretur, observandum est, ut alia multa; nulla ratione imitandum.

784 *Quisquis* *litare Deo*] Quid de hac particula et olim et nunc sentiam, hic tandem eloquar, si te, Lector, prius admonuero, ut quoties in hoc opere nostra hæc castigatio occurret, facilioris intelligentiæ causa eam factam putes. Sentio igitur Prudentium non *quisquis*, elisa ultima littera, sed *quisque*, scriptum reliquisse, quomodo Horatius adverbium *quandoque*, pro *quandocunque*. Quod ni ita esset, veterum exemplo

in pluribus dictionibus consonam absummisset. Sed et alios quoque idem fecisse, his exemplis adducor. Ansonius: 'Legi pareto, quisque legem sanxeris.' Alcimus in suo de Marone iudicio: 'Et si post primum Maro seponatur Homerum, Longe erit a primo, quisque secundus erit.' Terent. in prologo Hecyræ: 'Quin spolies, mutilas, laceras, quemque nacta sis.' Fortasse et plura etiamnum sese offerrent, si idipsum ab ineptis librariis fuisset observatum.

786 *Sancta ad donaria*] Duplex est hujus vocabuli significatio. Una est propria, pro donis et muneribus Deo consecratis: Græce sunt *ἀγιεράματα*, *ἁγιάσματα*. Sup. 'Quæ dedicari jussit donaria.' Altera translative est, pro loco hujusmodi donis dicato, si *facta* leges, attribuitur primo significato: si vero, *sancta*, secundo, non primo: non enim munus per se sanctum dici potest, quod ab innocentia et integritate offerentis debeat commendari.

801 *Sed defensa fide*] Sic Aldus et Nebriss. quos hic sequendos putavi. etsi alii haberent, *sed defensa fides*: quos falli certum est. nam fides, quæ prima omnium pugna victrix abierat, læsa et oppugnata Concordia hic defensione non indiguit. Quin potius ipsam a periculo liberam sorori germanæ opem ferre oportebat.

805 *Regni belligeri*] Quod omni Davidis et Saulis tempore continuis bellis divexatum, et pæne exhaustum fuerat.

811 *Templo quieto*] Ita Nebriss. putatque allusum esse ad *ἑρμην* urbem, quæ Hebræis 'visio pacis' dicitur. Non repugno. Sed in Daventr. et plerisque epitheton istud non templo, sed Deo attribuitur, hoc modo: 'quietum Suscepit jam diva Deum.' Unde conjicio hic per, Deum, metonymicæ arcam federis intelligi, certam jam et tranquilla sede constitutam, quæ antea circumvagabatur, in ipso

adeo contra (ut est 1 Reg. iv.) defensionis causa interdum adducta.

822 *Atque sacris ædem properas*] Sine mora extruat. Virg. 'Puleram properet per vulnera mortem.' Antea legebatur, *Adque sacri ædem*, ridicule: sedes enim nondum erat delecta. ecquo igitur properaretur?

826 *Aurea planiciem*] Vix esse puto, qui allegoriam Apocal. cap. xxi rectius et venustius accommodarit.

836 *Gemma rehucenti limen complectitur arcu*] Videtur apud Johannem legisse: 'et limen ejus simile lapidi preciosissimo, tanquam jaspidi crystallizanti;' cæteroquin de suo janus descriptionem affinxit.

840 *Spiritus his titulis*] Ad Ephes. cap. ii. 'Estis,' inquit Paulus, 'sanctorum cives Deique domestici, super fundamentum Apostolorum Prophetarumque exstructi, anguli capite ipso Jesu Christo, per quod totum ædificium compactum crescit in sacrum templum in Domino, in quo vos una ædificamini ad Dei domicilium per Spiritum.' Adscripsi locum integrum, quod toties a Prudentio repetatur.

842 *Quaque hominis natura viget, quam corpore*] Hic locus quam corrupte et varie in omnibus libris scribatur, non queo sane, nec libet dicere. Unum hoc præstare ausim, effecisse me, ut facillime ab attento Lectore, non uno modo, quod in applicationibus allegoriarum fere fit, queat intelligi. Optime vero quis hic per quadruam vim facultates quatuor nutrienti animæ virtuti servientes acceperit: sed similitudinis accommodatio id prohibet. Quare de ætatibus hominis intelligendum, quæ successione quadam se mutuo excipientes naturam humanam quodammodo animare et tueri videntur. Tacite autem allusit ad quatuor diei horas, quibus Christus Matthæi xx. 'Operarios in vineam conducebat.' Hæc etiam occasione Solis teporem

pueris, ingravescentem æstum juvenibus, lucem plenam viris, Boreæ vespertinum frigus et siccitatem senibus maxima cum gratia attribuebat; ea ipsa allusione aliud nihil innuens, quam quod in Romano martyre generaliter extulit: 'Omnes capaces esse virtutum pater Mandavit annos, neminem excepit diem, Ipsis triumphos annuens vagitibus.'

873 *Opibusque, et censibus hasta Addictis*] Publice sub præconis voce divenditis. Supra: 'Addicta avorum prædia Fedis sub auctionibus Successor exheres genuit.' Atque optima hæc lectio deprompta est e duobus Pulmanni apographis. In meo altera non est rejicienda: *Opibusque, et viribus arcæ Adductis*. Utraque respicit illud Matth. xiii. de negotiatore margaritarum: qui, ut ingentem forte fortuna inventam compararet, omnia sua divendidit.

895 *Nunc indole crescere dextram*] Ita constanter in omnibus. Semper tamen suspicatus sum, (et suspicionem meam postea veram fecit quidam Pulmanni manuscript.) scriptum fuisse, *nunc indole crescere dextra*, i. e. generosiores fieri, eoque etiam corpore superiorem. Supra commendans Eulaliæ non tam ab illustri parentum prosapia, quam a generosa martyrii corona: 'Germinis nobilis Eulalia, Mortis at indole nobilior.'

902 *Cessisse stomacho*] Ita Daven-trianum et Pulmanni. optime: nam verbi a duabus consonantibus inchoati causa tam lubens finalem brevem producit, quam lubens Ennius et Lucretius in fine dictionis s litteram liquefaciunt. Unde etiam supra ex versu illo, qui constanter est in manuscriptis, *Imbuere, fragilique viros fodare triumpho*, fecerant quidam, hunc Poëtæ morem ignorantes, *Imbuere, et fragili vires, &c.* quod, ut ibi non infelice cecidit, ita hic infelicissime. Quis enim sensus est, *animam cessisse e stomacho*? At contra,

hæc phrasis a nobis substituta, *cedere stomacho*, ejusdem notæ est cum iis, quas supra admonui, et infra eadem pæne phrasi similem sententiam affert: 'At si mentis apex regnandi jure potitus Pugnacis stomachi pulsus, fibrasque rebelles Frenet, et omne jecur ratione coërceat una, Fit stabilis vitæ status, et sententia certa Haurit corde Deum, Domino et subjungitur uni.' Simile illud Clementis lib. II. pædagog. c. I. τὸν νοῦν ἐγκαρπύττειν τῇ κοιλίᾳ, 'animum in alvo defodere.' Citatur ab Hadriano Junio, in illo Adagio, 'Asello pisci similis.'

LIB. I. CONTRA SYMMACHUM.

Dederant jam aliquot Imperatores Christo nomen, et major pæne Senatorum Romanorum numerus, cum, inter alia, Victoriæ ara, quæ in vestibulo curiæ stabat, et ad quam Senatus jurare et sacrificare solebat, eversa est et ejecta, Symmachus Præfectus Urbis et Rom. ceremoniarum Pontifex, homo ut facundus et nobilis, ita Christianæ religionis hostis acerrimus, quorundam etiam Senatorum hortatu, ea de re ad Principes retulit, suscepta simul totius religionis causa. Sacra enim suorum majorum, Antistitum jura, Vestalium privilegia, et annum victum, aliaque ejusmodi repetiit. Ad eam Relationem statim respondit Beatus Ambrosius oratione prorsa, et Prudentius duobus hisce libris. Priore quidem omnem Deorum colluviem suis coloribus depingit, fontes errorum aperit, Romanos omnes Christum profiteri ostendit. Altero vero præcipuas Symmachianæ orationis partes optimis rationibus convellit.

PRÆF. 1 *Paulus præco Dei, qui fera gentium*] Historia, quam hic sensu allegorico accommodat Symmacho, idolorum cultum sub Christianis Principibus asserenti, legitur Actuum XXVIII.

5 *Immansueta*] In excusis duo sunt verba; quod vitium cum ex inepto illo et aspero scribendi more contigerit, mirari satis non possum quorundam superstitionem, qui ita se manuscriptis statuisque addixerunt, ut vel latum culmum ab iis recedere nefas existiment, nihilque vel analogiæ, vel receptæ communibus suffragiis consuetudini, vel ipsis denique auribus dandum putant, cum tamen earum judicium superbissimum dixerit esse Cicero. Cujus viri testimonium si illis non faciat satis, Virgilium proponam, ut, quantopere ille auribus consulendum semper putaverit, contra ipsas adeo prærandas et fætutinas Grammaticorum finitiones (ntar A. Gellii dictione), ex Valerii Probi responso intelligant. Apage mihi igitur ejusmodi religiosulos cum suis librariis et statuaris. Quasi vero hi ad suam artem tantum olim vel litterarum, vel diligentiae adjunxerint, ut nusquam aut cæcantire, aut negligentiores esse poterint. Certe longe aliud nostra ætate videre est. Proinde si M. Scauri, Prisciani, Servii exempla insecutus, illustris, illudo, irradio, immansuetus, et consimilia eodem modo scripserim, non autem, inlustris, inludo, inradio, inmansuetus; adeo nihil mihi ipse largiri videor, ut alios diverso euntes itinere errare prorsus dicam libere, et delicatulis Poëtarum ac Rhetorum auribus injuriosus esse.

Ut ceremonias] Abutitur hac voce, fortasse de industria, volens eam retinere, quo Symmachum Rom. ceremoniarum Pontificem mordeat magis. infra dicit eandem ob causam, 'missum esse, non a patria, sed ab haruspicibus.'

LIB. I. 4 *Sedarat in arce dolores*] Theodosium intelligit, ad quem pæne solum restitutæ religionis gratiam videtur referre, quod tantis animis illam promoveret, ut Valentiniano Juniori con-

tra Maximum tyrannum, qui Gratianum per insidias interfecerat, supplicium roganti, responderit, tyrannum hominem alioqui non impium (ut ex Martini vita constat) favore potius dignum esse, quam odio, ob studia religionis, quæ Valentiniano minus cordi erant. Poëta etiam patriæ, sibi cum Imperatore communi, aliquid dandum putavit.

18 *Juncta superficies*] Julianus enim apostata Romam, a Constantino ejusque liberis Christo consecratam, ad vomitum reverti coëgit, nulla vi, sed vaferrimis technis et versutiis usus. De quibus late G. Nazianzenus, et Cyrillus. Ejus mortem exceperunt Valentinianus, ejusque liberi Gratianus ac Valentinianus Junior, et Theodosius ex Placidia gener. iique omnes pares animos, paria studia ad religionis cultum restaurandum, discordiasque et schismata tollenda contulerunt. Habet illustre ejus rei testimonium Hist. Tripartita.

30 *Quidam doctiss.*] Platonem intellige.

44 *Agrestes populos*] Fuit et hic quoque auctor, ut alibi sæpe, Minucianorum argumentorum laverna. Nam de Saturno ita Octavius: 'Saturnum Principem hujus generis et examinis omnes scriptores vetustatis Græci Romanique hominem prodiderunt. Scit hoc Nepos, et Cassius in historia, et Thallus, ac Diodorus hoc loquuntur. Is itaque Saturnus, Creta profugus, Italiam metu filii sævientis accesserat. Etiam susceptus hospitio rudes illos homines et agrestes multa docuit, ut Græculus et politus, litteras imprimere, nummos signare, instrumenta conficere. Itaque latebram suam, quod tuto latuisset, vocari maluit Latium: et urbem Saturniam de suo nomine, ut Janiculum Janus, ad memoriam uterque posteritatis reliquerunt. Homo igitur utique qui fugit, homo utique qui latuit, et pater hominis et natus

ex homine. Terræ enim et Cæli filius, quod apud Italos esset ignotis parentibus, proditus: ut in hodiernum inopinato visos Cælo missos, ignobiles et ignotos terræ filios nominamus. Ejus filius Jupiter, Cretæ, excluso parente, regnavit. Illic obiit, illic filios habuit; adhuc atrum Jovis visitur, et sepulcrum ejus ostenditur, et ipsis sacris suis humanitatis arguitur.' Ita ille.

60 *Incesta spurcavit labe Lacenas*] Propterea quod, uti ego conjicio, prognatæ sint Lacedæmone, qui Jovis filius fuit, ex Taygeta, Agenoris, Phænicum regis, filia, cui alteram quoque filiam Europam nomine prius rapuerat.

61 *Nunc bove*] Putant alii, Cretenses non bove, sed navi, cui taurus insigne erat, Europam avexisse.

64 *Virguncula*] Læda, Thestii seu Glauci filia, Tyndari, Laconicæ Regis, uxor; quo scelere etiam dici possit, 'Lacenas conspurcasse.'

68 *Amicæ*] Danaës; quam Acrisius Argivorum Rex inclusam, ut ille ait, æneæ turri, robustis foribus et vigilum canum excubiis satis a nocturnis adulteris munitam fore existimabat.

69 *Armigero*] Sup. quoque itidem per aquilam, Ganymedis vectorem armigerum, Jovis lenonem intelligit. Sup. 'Quid vult sigillum semper affixum Jovi Avis ministræ? nempe velox armiger Leno, exoletum qui tyranno pertulit.' Lactantius vero legione, aut navi, cui insigne fuerit aquila, Jovem usum esse ait.

71 *Sorore*] Junone, ob repudiatam Hebes filiæ suæ ministerium, et illi substitutum fœdum pellicem Ganymedem. Apud Ovid. vero Met. v. Arachnes Mæonidis tela novem raptus boni istius insectoris ostendit. At quantula hæc tantæ, tam abominandæ nequitie portio?

88 *Dedit experientia fures*] Mercurio, Jove et Mala Atlantis filia ge-

nito, Latini a mercibus, Græci a facundia nomen indiderunt. Deus oratorum, mercatorum, farum, et præstigiatorum, et Deorum nuncios dicebatur; unde illi petæum, talaria, et caduceum tribuebant: cujus caducei originem Athenagoras Christian. Philos. hanc facit, agens de Jove: καὶ τὴν μητέρα Ῥέαν ἀπαγορεύουσιν αὐτοῦ τὴν γάμον εἶλακε δρακίνης δ' αὐτῆς γενομένης, καὶ αὐτὸς εἰς δράκοντα μεταβαλὼν, συνδήσας αὐτὴν τῷ καλουμένῳ ἡρακλειωτικῷ ἄμματι, ἐμύγη τοῦ σχήματος τῆς μήκους σύμβολον ἢ τοῦ Ἑρμοῦ ῥάβδος. Alia reperis apud Virg. *Æn.* iv.

113 *Sinum lactis*] Virg. *Ecl.* vii. Hic, teste Servio, e Libero et Venere Lampsaci in Hellesponto natus est, et ibidem, posteaquam suorum scelerum causa ejectus esset, primum colli captus.

117 *Et in transtris jactata*] Emphasis in his est. Neque enim decuit, et Nemæa indutum pelle, et præclara facinora cum summis Heroibus meditantem, in ipsa adeo tempestatibus agitata navi, tam esse degenerem et mollem. Quibus autem modis Herculi rex Evander Potitiam domum et Pinariam una cum Salis sacrificare jusserit, narrat Virg. *Æn.* viii. et Alexander Neap. *Genial.* ii. 14.

120 *Virides disciunt ore chelydros*] Mænadas in sacrificiis solitas esse serpentibus coronari in honorem Liberi, ostendit ex Euripide Muretus in Catullum de Nuptiis Pelei et Thetidis. De devoratis chelydriis nihil memini usquam legere. fortasse ait, Bacchi Sacerdotes tænias suas e serpentibus concinnatas arrosisse. Nihil affirmo. Inquirendi autem laborem studia non ferunt mea. exstarent Nonni Panopolitani lib. xlviii. Dionysiæcon, jamdū nobis promissi, fortasse esset in his, quod ad rem faceret.

122 *Secreti in litore acta*] Extrema

et maxime sola litoris parte. Virg. *Æn.* v. 'At procul in sola secretis Troades acta Anchisen fiebant.'

159 *Inde puellarum ludibria*] Alex. Neap. *Genial.* vi. 19.

169 *Mortalis inire Connubium*] Rem habere cum homine mortali, et veluti nubere. Sup. tale est: 'Luctator audax Angeli.' Item illud: 'interque salicta Et densas sæpes obscena cubilia inire.' Rheam, Numitoris filiam, Vestæ sacerdotem, quæ aliis Silvia, aliis Ilia, teste Platarcho, dicta est, Mars vitlavit. Unde nati Romulus et Remus. Sic Venus Dea sese ad Anchisæ pastoris Trojani concubitus projecit, ad Simoënta fluvium, uti omnes Nymphæ solent, *Æneam* enixa.

185 *Cognatos de Marte Deos*] Contingentes sese mutuo, quod sorte bellica victi similiter Romam traducti essent. Suspicio tamen legendum esse, *cognatos de matre Deos*, et Castorem ac Pollucem intelligo, de quibus statim: 'Gemini quoque fratres Corrupta de matre nothi, Ledeia proles, Nocturnique equites, celsæ duo Numina Romæ.' Cognatos appellat, quoniam ex eodem ovo, quod Leda a Jove compressa peperit, orti fingantur, cum tamen alter patrem haberit Tyndarum, alter Jovem. Unde Virg. *Æn.* vi. ait Pollucem immortalem mortalem fratrem alterna morte redemisse. Fabulæ origo nota est.

186 *Erycino e vertice*] Veneri Erycinæ, sic dictæ ab Eryce Siciliæ monte, extra portam Collinam, magna mole templum construxit Marcellus, devictis Siculis. De Ida pinifera, Cybelæ sacra, sup. diximus. Naxos insula maxima est Cycladum in mari Ægæo, quam Dionysiada a vitium fertilitate dictam esse ait Plinius Nat. Hist. iv. 12.

196 *Terror servavit asylum*] De Capitolio ab incursu Senonum Germaniæ defenso, ad Florum i. 13. et Livium lib. v.

203 *De farre molis*] Far molitum, seu testum, et sale conspersum, 'far molis,' seu 'molam salsam' appellabant: eoque hostiae ex Numae instituto conspergebantur. Nulla absque eo accepta esse sacra Diis existimabant: atque inde verbum immolare fluxit.

209 *Impressis silicem labris*] Saxens istiusmodi effigies saepius exosculatus est. Lares in singulis aedibus colendi religio inde emanavit, quod prima origine intra suas quisque aedes defossa haberent cadavera: immo et in Larario alias quoque imagines venerabantur: ut de Severo Imp. narratur, qui domi suae Christum, Abrahamam, Orpheum, et Apollinem in numero Penatium coluisse dicitur.

219 *Ante Delubrum Romae*] Ut alibi, sic et hoc loco suis titulorum annotationibus orationem perpetuam scindentes, densissimas tenebras offuderunt. Quod deinceps vitaturi eas omnes e perpetua serie eiecimus, totam orationem tanquam filum filo appendentes. De urbis Romae templo, vide Ammianum Marcellinum.

230 *Impendent retinentque veru*] Supra: 'Pollucis equum suffire ardentibus extis.' Videntur igitur in Capitolio ita sculpti fuisse, quemadmodum Livius lib. II. eos, in bello Latino, Postumio narrat victoriam nunciasse. Nam et equites stabant, et manibus brevia bastilia seu veruta praeindebant, et vestigia ita fixerant, ut paulisper sese exercitui ostendentes mox abituri viderentur.

233 *Tros Italus*] Aeneam intelligit; 'Troja qui primus ab oris Italiam, facto profugus, Lavinaeque venit litora.'

235 *Conjugis epetum*] Immo tantam Circe a proco exorare non potuit, ut ipsi conjunx fieret. Atque hinc illae lacrymae, Ovid. Met. XIV.

257 *Jam sponsus saliente*] Ita Suetonius: 'Patrem Claudii Neronis Caesar. Denum, olim Decimam, mox Neronem praenomine, Livia cum Au-

gusto gravis nupsisset, intra mensem tertium peperit; fuitque suspicio, ex vitrico per adulterii consuetudinem procreatum. Statim enim vulgatus est versus: Τοῖς ἐβρυχοῖσι καὶ τρῖμυρα παῖδ'α.'

260 *Inter Fescenina*] Nuptiis vixdam celebratis. Ex signo res signata intelligitur. Fesceninis autem verbis, summa verborum licentia et lascivia factis, convitia quaedam in sponso joculariter spargi solebant. Muretus in illud Catulli: 'fescenina locutio.'

261 *Nepo proles aliena*] Quomodo aliena, si sua, ut ex Suetonio patet? et si aliena, quid hoc tantum criminis in ea urbe, ubi divortia legibus defendebantur? Non debuit profecto nuptias Liviae festinatas, quas Antonius Augusto objecit, cum incestu Saturniae comparare. Valde igitur dubito, an mutato literarum ordine pro Liviae legendum sit Julia: quandoquidem Augustus illam M. Agrippae ita obtruserit, ut is Marcellam Octaviae filiam, sibi et caram, et liberis nectam, repudiare coactus sit, non sine maxima ipsius Octavii cum filia adulterii suspitione. Quod et Juliae nepos C. Caligula non cavavit, cum Augustum, non Agrippam, sibi avum et dici et credi voluit. Atque huc Ovidiani exsilii causam nonnulli referunt, ducta ex eo versu conjectura: 'Cur aliquid vidi, cur conscia lumina feci?' Nihil tamen audeo certo affirmare. Simul ambigo, num divini honores Juliam, Tyberio fratri nuptae, decreti sint.

271 *Antinum caelesti*] Hunc libertum suum ex Claudio poli Bithyniae oriundum adeo perditae amavit Adrianus, ut mortuo templum apud Mantineam construxerit, urbem apud Nilius ejus nomine insignierit, formam denique numinis inculpserit. Pausanias, Dion Cass.

292 *Templisque duarum Junonum*] Unam Jovis sororem et conjugem sa-

ciebant: alteram Cereris filiam, Proserpinam alio nomine, Plutonis uxorem. Claudian. 'Inferni raptoris equos, afflataque curru Sidera Tænario, caligantesque profundæ Junonis thalamos.'

322 *Nummæ etiam cæli minor*] Comparat Solem, totum cælum concavum circumvenientem, circino orbem finienti. Atque hic sensus est: Sentiunt quidam, terram minorem esse Sole. Sit ita: atqui saltem majus eo cælum est, cujus planiciem unico porrecto gyro laborat transmittere. Finitus igitur, ac proinde cum Deo, cujus mox adjuncta aliquot subnectuntur, nihil habet commune.

369 *Triviæ sub nomine*] Atque hac de canssa eam Virg. dixit, 'cæloque Ereboque potentem.' Ut et alibi eandem, 'Tergeminam Hecaten, tria virginis ora Dianæ,' teste Macrobio, appellat, amplissimam ejus potestatem numeri centenarii et ternarii elogio complexus.

384 *Quid pulvis caveæ semper*] Inf. de Vestalibus loquens: 'Inde ad consessum caveæ pudor almus, et expertus Sanguinis it pietas.' Caveam dicebant mediam totius theatri aream, quæ et Equitum subsellia recipiebat. Reliquas amphitheatri partes late tractat Syponthinus.

396 *Latiori in munere*] Recte. Nam Latiar simul erat et sacrum, et munus. Siquidem cum Jovi Latiali in monte Albano, qui pari spacio Roma et Alba distat, tauro factum esset, Latinis populis qui septem et sexaginta numero eo conveniebant, carnem domum referendam dare moris erat; quæ Visceratio dicta est. De sanguine humano nusquam quidquam invenio, præterquam apud Lactant. cap. xxi. 'Apud Cypros etiam humanam hostiam Jovi Teucrus immolavit, idque sacrificium posteris tradidit, quod nuper Adriano imperante sublatum est. Erat lex apud Tauros Scythiæ, inhumanam et feram gen-

tem, uti Dianæ hospites immolarent, et id sacrificii multis temporibus celebratum est. Galli Hesum et Teutatem humano cruore placabant. Nec Latini quidem hujus immanitatis expertes fuerunt: siquidem Latialis Jupiter et sanguine colitur humano. Quid ab his boni precantur, qui sic sacrificant? aut quid tales Dii hominibus boni præstare possunt, qui pœnis propitiantur?' Vide Herodot. lib. iv.

404 *Quacunque Latina vetustos*] Per viam Latinam, quæ ad meridiem vergebat, et Salariam, quæ e regione ad septentrionem synecdochice Romanæ urbis totum ambitum intelligit. perperam in impressis est, *quacunque Latina vetustus*.

410 *Cum princeps*] Uterque Theodosii ex conjuge frater per tyrannorum insidias e medio sublatus sunt. Gratianus quidem a Maximo in Galliis, Valentinianus ab Arbogasto. Utrumque ad altiora adspirantes repressit oppressitque Theodosius.

436 *Mollis si bractea*] Valla ait, laminam et bracteam ita differre: quod illa crassior sit, et quasi armaturæ vicem præbeat; hæc tenuior, et sua sponte placabilior, eoque ad inaurandum non inepta.

438 *Lamnæ commisit ænæ*] Syncope est, quemadmodum in illo Horatii; 'Inimice lamnæ Crispe Salusti.'

482 *Ad urbem Milviam*] Constantinus a Senatu declaratus Augustus, et a Britannia, ubi pater perierat, accersitus contra Maxentium, cui ob libidinem et crudelitatem maxime populus infensus erat, cum eum diversis oppugnasset præliis, ad postremum conspecto in æthere crucis vexillo, clamantisque voce audita, *ἐν τούτῳ νίκῃ*, ad pontem Milvium cum toto exercitu superatum interfecit. cujus victoriam nobilis adhuc arcus Romæ e regione Amphitheatri testatur, cum hujusmodi inscriptione: 'S. P. Q. R. Imp. Cæs. Fla. Constan-

tino Augusto, quod instinctu divinitatis, et animi magnitudine uno tempore tam de tyranno, quam de omni ejus factione justis Remp. ultus est armis.' Volater.

488 *Signabat labarum*] Consuerant tam Imperatores suas ipsorum imagines in acie per signiferos jubere præferri, quæ signa, quod quasi labantia quadrata hastis appenderentur, labara dixerunt. Constantinus autem non imaginem suam, sed insigne Dominicæ crucis pro labaro usurpavit. Sup. 'Agnoscas Regina libens mea signa necesse est: In quibus effigies crucis aut gemmata refulget, Aut longis solido ex auro præfertur in hastis.'

491 *Concrete crine*] Horrido et impexo, quod miserorum est et afflictorum; ut promissus crinis nocentum est et reorum. Sup. 'Carcereo crinita situ stare agmina contra Jusserat, horrendis excrucienda modis.' Quamquam in hunc Senatum utrumque convenisse videtur. Neque enim simpliciter miser erat: sed catenis etiam squalens carceris. Unde Jacob. Rævardus noster, Jureconsultus optimis annumerandus, in suis variorum libris, qui typis jam recens natis Brugis propediem evulgabuntur, explicans cap. xxxix. II°. De injuriis, locumque hunc Prudentii adducens, interpretatur, crinem concretum, de capillo summisso, multumque creto, qui captivorum proprius erat. Quam interpretationem nemo, qui hanc phrasin hac significatione usurpatam legerit alibi, improbabit.

498 *Predigia esse*] Ita manuscr. eandemque sententiam sic sup. exprimebat, Barbaros irridens: 'Quos penes omne sacrum est, quidquid formido tremendum Suaserit, horribiles quos prodigialia cogunt Credere monstra Deos.'

506 *Monumenta coinquinet artis*] Sint vobis statuæ tantum statuæ, ut sunt, et omnes principes, quales designant,

ad exempla imitationis provocent ne adoretis eas, divinisque honoribus colatis; hoc enim, coinquinare est.

552 *Generosus Anicius*] Q. Anicii Ædilis curulis mentionem facit Plin. Hist. i. 83. Videtur familia maximi nominis fuisse: sed de ea et cæteris familiis Christianis multa inquirendi laborem, unde sc. ortum duxerint, qui eo nomine inclaruerint, et similia, iis relinquo, quibus per otium licet quovis loco quævis inculcare, mihi non licet, neque etiam lubet.

556 *Palmata insignis abolla*] Abolla designabat Senatorem, aut illi dignitate æqualem. Palmata, quæ Jovis togæ similis erat, triumphi index erat, ut victoriæ palma.

562 *Poplicolas percurram carmine Graccos*] P. Valerio datum fuit hoc cognomen ob latas de provocatione ad populum leges. An etiam Gracis, nescio: certe jure potuit. Testis est lex Agraria.

585 *Genitoris amabilis obses*] In colle Vaticano, qui a Deo Vagitano, ibi culto, nomen habet, secundum Augustinum, Constantinus basilicam Petri construxit. Idem Laterani, viri nobilissimi, quem consulem designatum Nero interfecit, palatium sive arcem Johanni Apostolo consecravit. vide utriusque descriptionem in Coronatis.

601 *Et quodcumque*] Patria aut Curia non constat auctoritate paucorum, etiam nobilium, etiam publica munera obeuntium; neque etiam votis et sententiis hominum plebeiorum, et privatim viventium, qui tamen et ipsi a vobis rari sunt: verum in consensu majoris numeri omnium. Particula adversativa usus videtur pro corrigente, quomodo in principio hujus libri, ubi Theodosium laudat.

616 *Sola capti ratione sequuntur*] Quinimo etiam tum acerrimi hostes religionis et consules, et Præfecti urbi et Prætorio interdum creabantur. Symmachus exemplo est, ad quem mox

sermonem convertit. Unde conjicis illum adhuc in vivis fuisse, cum hæc scriberet Prudentius.

630 *Isidis amissam*] Idipsum Minucii Octavius venustissime. 'Isis,' inquit, 'perditum filium, cum Cynocephalo suo (Anubis latrator hic infra dicitur) et aliis sacerdotibus lugeat, plangit, inquit, et Isiaci miseri cædunt pectora, et dolorem infelicissimæ matris imitantur. Mox invento parvulo gaudet Isis, exsultant sacerdotes, Cynocephalus inventor gloriatur. Nec desunt annis omnibus vel perdere quod inveniunt, vel invenire quod perdunt. Nonne ridiculum est, vel lugere quod colas, vel colere quod lugeas? Hæc tamen Ægyptia quondam, nunc et sacra Romana sunt.' Hæc ille.

LIB. II. CONTRA SYMMACHUM.

PREF. 44 *Sic me tuta silentia*] Precatur Christum, ut quemadmodum Petri inambulantis mari vestigia firmabat, Matth. xiv. ita sibi quoque fluctibus Symmachianæ tempestatis pæne obruto adsit, et dextram porrigat.

61 *Sum plane temerarius*] Hinc evidens est, quantæ auctoritatis iste homo fuerit, tum quod optimo et nobili genere prognatus principem locum apud suos teneret, Præfectus nimirum urbis, et Rom. Ceremoniarum Pontifex, tum quod gravi augustoque dicendi artificio, ac rerum peritia facile cæteros vinceret. Ambrosius sane in sua ad Valentinianum apologia non dubitavit Orationis asperitatem deprecari, petereque, non verborum elegantiam, sed solam vim rerum spectari. Neque illud omittendum, Claudianum et Ausonium a Christiana religione ad veterum Deorum cultus ejusdem eloquentia esse pertractos. Confirmat id August. lib. de Civitate Dei. extantque amicissimæ Symmachi ad utrumque epistolæ. Alioqui scripta eorum diversum loquan-

tur. Quanquam audio, in manusc. quodam Trudonensi, sacra carmina, quorum Claudianus esse narratur, seorsim scripta esse, et juniore cuidam Claudiano attributa; quod an ita esse habeat, ex aliorum veterum codicum collatione certius sciri possit.

LIB. II. 41 *Pictura sacello*] Poëtarum libris; quos ironice sacrarium Gentilium appellat.

80 *Imus ad occultum*] Hanc partem solam ante convellendam sumit, ostenditque humane ingenio divinam naturam non posse comprehendere, ac proinde fide opus esse, quæ qualis esse debeat de Deo, animæ æternitate, resurrectione et statu mundi, ipsum Deum nos docentem inducit. nihil hæc habent difficultatis, gratum multum. Illud, proprius genti cuique est mos, nescio an auctoris sit. Nam in plerisque antiquis est, mos est mos cuique genti. Fortasse noluit Symmachi verba mutare. Alioqui adeo constanter primam in cuique alibi semper corripit (ad manusc. provoce), ut etiam monosyllabum cui corripuerit.

140 *Et species temer*] Ita meus manusc. rectissime ex mea sententia. respicit enim ad illud, quod modo, 'speciosaque semina fluxi.' Nam cum ea specierum semina dixisset esse maxime varia, fecunda, maximique momenti, subjungit, eadem esse tenuia, fragilia, et fluxa. hoc ipso nos admonens, iis parce, et certo modo utendum esse, si animæ et corpori prodesse volumus.

143 *Robur enervatum*] Monui supra, Poëtam corripere primam in verbo enervare, eoque facilius adductus sum, ut primum et alterum versum post hunc eximerem, fratres vestris exemplaribus. Levitatis enim insignis esset, eandem syllabam modo contrahere, modo protrahere, et id quidem tantummodo, ut insulse et incondite idem bis repetatur. Ver-

res hi sunt: 'Eaervare suam corrup-
ta per etia robur Peseet, et in nullo
lactamine pigra jaceret.'

277 *Si quicquid*] Si servandus mos
veterum, redeundam nobis ad glan-
das et antra. Et tamen videmus
apud secula posteriora semper plu-
ra, quam prius adinveniri, atque adeo
omnia tum fieri perfectiora. Quan-
quam si vetusta tantopere urges, age
maiores tuos, statim a diluvio, unum
cedentes Deum imitare, aut saltem
primos Romanos, qui paucissimos,
prius quam captiva Numina aliunde
adveherent, debitantes scilicet, de
suis.

324 *Cum quadrupes agit*] Ita in ve-
tustis et breviter, et ventate. In
imprecais tamen non omnino male: at
prolixius: *titubavit, et in inter Quadru-
pedis pueri lactantia viscera traxit.*

374 *Quid sit Genius*] Sed quid ap-
pelles Urbis Genium? non animam.
Illa enim corpori nostro alligata est,
illiusque actiones notae sunt. quid
ergo? aut si hoc nescis, quando pri-
mum Romae datus est? ubi agit?
quid efficit? Si umbra est quaedam
fatalis, cui status Reipub. curae sit,
cum totius Imperii formam per Re-
ges, Consules, et Triumviros toties
mutarit, approbata postremum mon-
archia, cur nunc animum tandem ad
religionem non convertit? cur illam
toties variatam, atque etiamdum am-
biguam, non conatur in integrum re-
stituere? profecto, cum id ab Imp.
Rom. factum sit, ridiculum est ali-
quid a Genio, qui non est, expectare.
Quaquam si unus est Romae Genius,
profecto multa sunt millia, cum in
tota Urbe nihil sit, quin suam habeat
sortem. Quod si est, frustra leges
et iura, cum ne mala quidem sine fa-
torum impulsu fiant. Injuria est car-
cer, injuria supplicium. Vides, quo
reducaris? Hoc igitur habe, nostram
ingenium liberum esse, nescire fa-
ta, superare astra, solum agnoscere
Deum.

421 *Consule nobilitas*] Quia hic ver-
sus in antiquis quibusdam libris alium
in locum transpositus est, libuit veri-
tatem vulgatae scripturae historia ip-
sa comprobare. Primum reges reg-
narunt. Post eos corpore Consules,
anno ab Urbe condita CCXLV. Con-
sules et Senatores cum Tribunis et
plebe CCLXI. Decemviri soli CCCIII.
Consules etiam plebe CCCVI. Trium-
viri post Caesaris necem 13 CCXII.
Solut Octavius 13 CCXXIII.

478 *Nec mathesis*] Censores hunc
versum una cum alio, qui est infra vs.
894. ita castigarunt: *Nec praescripto
aliquo pellit pia vota mathesis. Item:
In magicas artes trahit, involvitque ma-
thesis.*

487 *Dii*] At qui Dii? an qui trans-
fugarum in morem, suam gentem,
suas urbes perfide prodiderunt? an
potius, qui neque hostibus resistere
potuere, neque sese, multo minus
suos defendere? Ita certe. Sola vir-
tus bellica, qua caeteros omnes longe
anteibant, Romanis orbem terrae sub-
jecit, non Dii, neque religio. Imo
quo superstitionibus populus magis
fuit deditus, hoc ignavior et degener
magis fuit, nihilque illi speciosius ac-
cidit, quam a Rom. vinci. At, inquis,
Deos ipsam Romam, veluti sedem,
delegisse, et inibi solum coli voluisse.
Credo; nam et hac occasione Palla-
dium suum optabat Minerva Trojanis
eripi, et alii Dii sua templa Volcano
consecrari, et captivi Babylonem
avehi. extra jocum, invictis legioni-
bus et ducibus scelestis detrahis, dum
eorum virtutem tam parvi ducis. Nam
quod de Corvino affers, si victoriam
non virtuti suae, sed corvo acceptam
ferre debuit, cur idem ille Corvus,
aut absente eo Veneris columba aut
Palladis noctua, Emilio et Terentio
apud Cannas, tercentum Fabii in
Cremere campis imminentem cladem
non praenunciavit? Non potuit. Vos
tamen non creditis, occaecati sc. se-
cundo illo Rom. Imper. successu:

cujus quia causam nescitis, sic habete. Deus mundi senescentis vicem miseratus, quod magis et magis ad deteriora delaberetur, omnes populos uni ditioni subjecit, quo facilius unigeniti Filii jugum concordissime amplecterentur. Hinc illa Reipubl. concordia, tanti triumphi, tot ovationes, ut jam tum venienti Christo via præstrueretur. pacem enim ille amat, et pacis auctores: bella et dissidia odit.

514 *Nunc cum Dictæis*] Facillimum fuit Roman. exercitui, qui militibus exercitissimis, Etruscis, Marsis, et Samnitibus, constabat, bello superare effeminatam gentem, uti Phrygios in Asia, quos ironice Dictæos Corybantes et Gallos, i. e. Cybeles sacerdotes nominat, uti etiam Lacædemonios, quos tanquam pugiles oleo mardentes, et mastigophoros, i. e. pugilum magistros, in pugnam ducit, quomodo Terentianus Thraso Sangam penicillo armatum. Samnitis dixit, pro Samnis, quomodo supra in Hippol. et in pugil primam produxit, cum antea primam in pugillaris corripuerit. Quanquam illud a pugno, hoc a pungere deducunt.

527 *Fluctibus Actiacis*] Antonio Triumviro et Cleopatæ Reginæ Ægypti, apud Actium Epeiri navali prælio superatis ab Octavio, Julii ex sorore nepote, nullus ex Diis Ægyptiis aut Romanis absuit. Liburnas Itali naves Gellicas velocissimas vocabant, a Liburnis populis Illyrici, qui olim hujusmodi navibus usi omnia per Ionium mare deprædabantur.

533 *Gelido quem miserat Algidus axem*] Quomodo Horatius 'Algidum,' XII. pass. millibus ab Urbe distantem, dixit 'nivalem,' ita hic eidem tribuit 'gelidum axem,' et per eum Synechdoche totam Italiam, unde exercitus Octavii collectus erat, intelligit.

570 *Vel oscine parra*] Corrupti sunt codices, et in quibus, *parra*, et in quibus *parca*, loco nominis fixi contine-

tur. Festus autem Oscines avio Claudio dici ait, quæ ore efficiant auspicia, ut corvus, et noctua: alites, quæ alis ac volubundo, sanqualis, aquila, immittuntur: picum autem Maferoniumque, et parram, et in his, et in Oscinibus haberi. Deinde, ejusque XI. legionibus, apud Mesopotamiæ, a Parthico confectis, L. Florus Hist. r Noctnam Tritoniam appellat, Athenis, ubi noctua insignis erat, Dea tutelarum habebatur.

576 *Inauratum tremeret genum limbum*] Ironice dixit in status Neris aureo limbo variegato super in Romano: 'Quos lana discoloris in stipite.'

605 *Corniger Hesperidum quæbris*. Virg. 'Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum.' Ceterum Italia etiam Hesperia dicta notum est.

616 *Externi ad jus connubiæ vincula*, quibus nationes divites in unum compinguntur, fiunt.

651 *Ægidaque*] Ex scuto Minervam intelligit, aut simulacra Ægidi similia, i. e. specie metum et horrorem humanis incutientia; quæ eadem super lolatriæ causam faciebat.

654 *O clari salvete Duces*] popeiam prosopopeia eludit. Roma gratias Principibus, quibus non, ut antea, delire gerat sed mature, et, ut caniciem suum est, quod liceat Christiani, eique totum mundum et pace colligatum offerre, quo sanctorum hominum cætibuscint, quod porro concedatur tuto vivere: tuto, inquam, olim Senonibus sive Suevis in Urbe vagantibus, et Hannibal portis, nisi Tarentina mollitignisset, imminente, sed Primero Christi auxilio omnes hor-

cidentibus. Sub finem orat Augustos, in eodem maneat proposito.

673 *Per tristia vulnera flagrans, Extrahere insignes animas*] Tolerari potest hæc lectio: malo tamen illam mei codicis, et editionis Daventriensis, *Et trahere*: ut *per tristia vulnera animas trahere*, idem sit, quod ludere poenis, et ex tormentis tormenta comminisci. Sententiæ optime respondet. Simile illud sup. 'Illum libido foetida Per scorta tractum publica Luto et cloacis inquinat.' De decem Christianorum persecutionibus, a Nerose ad Licinum Constantini collegam, lege Niceph. et alios Ecclesiast. aut, si brevitate delectaris, Sulpicii Severi lib. xi.

685 *Collina a cardine porta*] Eadem Agonia et Quirinalis dicta est. Vide Livium lib. xxii. et Florum ii. 6.

698 *Mastrucis procures vestire togas*] Senatores redigere in servitutem. Mastruca Sardorum est, vilemque et servilem ac Gothici militis vestem hic designat.

710 *Atque parens Stilico*] Theodosius imperium solus obtinere cœpit circa annum Dom. ccclxxxviii. et cum regnasset annis xi. sibi in Occidenti substituit Honorium filium adhuc juvenem, ei que tutorem adjunxit Stiliconem, de quo multa Clandiana. Sub eo, circa annum ccccv. Ostrogothi ducentis millibus duce Radagasto Italiam invaserunt, et ad Fesulas oppressi sunt: de quo Augst. v. Civit. Dei 23. Hinc igitur conjicio Prudentium diu post Ambrosium Symmacho respondisse. Conjicio item, eum ad usque Stiliconis proditorem et necem, quæ circa annum ccccxiii. accidit, non vixisse. Alioqui enim, uti ego credo, nomen Stiliconis tam magnificis titulis ornatum, quod postea e marmoribus eradebatur, in suo opere induxisset, quomodo pro Nola substituit ora Virgilius.

712 *Prima hasta dracones præcurrit*] Labarum intelligit, signum imperato-

rium, de quo sup. Draconum effigie legionarii milites utebantur: quorum gestatores Draconarii dicti sunt: sup. 'signaque bellica Prætendunt tumidis clara draconibus.' Errant igitur, qui scribunt *draconis*, in singulari numero. Quis enim tam hebes est, ut credat Christi apicem cum draconis effigie conjunctum fuisse?

816 *Quadrupes abjuncta est*] Numeri æquabilitatem servandam esse monebant manuscr. antea: *Quadrupedes bipedi abjuncta, mutare loquendi*.

839 *Nempe mugis non illud erunt*] Volebat Symmachus omnia unum putari, quod eadem spectaremus, &c. Negat Prudent. Sic enim ad bestiam cum homine, et Romanos cum Barbaris idem censer, quod eodem aëre, eadem terra utantur, fruuntur. Alato deinde exemplo Solis: Si, inquit, foricæ, et Regum palatia eodem Sole collustrentur, nihil minus tamensunt, quam eadem, quanto minus unicultores idem erunt, quod idololatras?

847 *Anfractus dubios*] Alterum argumentum. Negabat Symmachus, uno itinere posse perveniri, &c. fatetur Poëta, duo esse itinera, simplex unum, alterum multifidum, in quo aut multi, aut nulli Dii colantur. Utriusque tamen non eundem esse exitum.

859 *Occultus Diespiter*] Occultatus, abditus. Adducam loci verum interpretem, Minucii sc. Octavium. ait ille: 'Et quæ Jovis sunt sacra? nutrix capella est, et avido patri subtrahitur infans, ne voretur: et Corybantum cymbalis, ne pater audiat vagitus, tinnitus eliditur.'

874 *Quæque lutens silvis*] Multiplicem, inquit, carpunt viam pecudes, et bruta animalia, et multorum hominum mentes, quæ silvis frontosis, cæli aspectum eripientibus, provolvantur in terram, Deum nesciunt. In impressis locus hic corruptissimus est.

888 *Multiplicis Dux Dæmon at est*]

Quid et ingenii, et Codicum veterum auxilio hic præstitum sit, sciet, qui vulgatam editionem cum nostra comparabit. Utinam sit aliquis!

918 *Pennis pro virginis ulciendo*] Ut vindictam sumant de pennis Vestæ adempto, i. e. ob adempta Vestalibus publica alimenta. Cur Triptolemium Cereri conjungat, inveni apud Servium.

922 *Haud venit a sicco*] Et hic conjectura sola eram usus, ne quid dissimulem: quanquam eam postea probavit Buslid. In aliis est: *Aut veniat sicco*.

969 *In his quoniam*] Ita manuscriptorum plerique, et vera lectio est. In aliis est, *quoniam?* in quibusdam, *quomodo*, inepte.

997 *Variis procreantibus annos Texuit*] Sup. 'textit Sol unicus annum.'

1008 *Et nullis violatur terminus extis*] Quemadmodum sup. statuas Principum adorationibus et sacrificiis co inquinari dicebat, ita hic ait 'Terminum,' qui agris limes positus est, ut litem arvis discernat, extorum oblationibus violari.

1011 *Nec tamen iccirco minor est*] Hucusque ostendit ob detracta Vestalibus privilegia, nullam annonæ caritatem grassari, aut si quædam aliquot annorum spacio fuisset, novum non esse, aut majoribus inauditum: alioqui debere illam solos Christianorum agros infestare. Post hæc ad parabolam Christiani agricolæ, quæ Matt. XIII. est, explicandam digreditur; ultimo loco virgines Christianas cum frugiperdis et crudelibus Vestalibus comparat.

1021 *Quales, quos imbuat*] Enallage numeri, qualis in illo Terentii Phorm. Act. v. Scen. 8. 'Qui mihi, ubi ad uxores ventum est, tum sunt senes.'

1089 *Imputat attonitus*] Objicit, ostenditque ignominiose, et quasi eo ipso urbem impensæ perditæ coarguens. Æque nove usus est eo verbo Suetonius in Tyberio cap. LIII. In

Pulmanni codice quodam est, *implicat*; sed ei orationis ἀκλουσία respondere non videtur. Nam si pompa publica est, si spectabilis est attonitus urbi, si pilento residet molli, si in meliore podii parte sedeat; quoniam modo se implicat urbi et immiscet?

1100 *Dum palpitat enee secutor*] Ia, qui cum retiario commissus erat, sive marmillo, sive alio nomine gladiator. Sueton. in Calig. 'Retiarii tunicati quinque numero gregatim dimicantes sine ullo certamine totidem secutaribus succubuerant: eamque occidi juberentur, unus resumpta fuscina omnes victores interemit.'

1115 *Tam tristes nescis*] Quod statim occasione Telemachi cujusdam sublatum fuerit, narrat in Chronicis Christ. Massæus.

1122 *Quodque patri sperant*] Alloquitur Honorium, quem, uti dictum est, vivus adhuc Theodosius Imperii consortem effecit, et Occidenti imperare jussit.

TETRASTICHA DE VETERI ET NOVO TESTAMENTO.

De titulo hujus libelli variant, quidam appellarunt διπποχαιον, i. e. duplicem cibum: quidam chirocheton, quod manuale vertunt: Richardas enchiridion. In meo libro et Buslid. est hic titulus, quem servavimus, adducti imitatione Ansonii et aliorum.

6 *Viva et terrena refutans*] Non simpliciter rejiciens: sed verbis etiam additis reprehendens. Sup. 'Hic terrentis, ille vivis fungitur.'

24 *Interprete Christo*] Sup. 'Carnis in effigie Christum se cernere sentit.' Ibidem, agens de tribus juvenibus Babylonicis, Christi mentionem fecit.

27 *Actio fallax*] Ut referatur ad Josephum, qui fratres rei gestæ ignaros aliquandiu suspensos tenebat. In aliis est, *auctio fallax*: potestque intelligi de ipsis fratribus, qui Josephum Ægyptio mercatori vendide-

rant, mentientes patri a feris discerp-
tum esse.

28 *Vanique pudesunt*] Sup. 'nec
ferre pudescit.'

45 *Via sicca arani*] Ejsdem est,
cujus illud sequens vs. 61. 'sola stant
atria Babab.'

68 *Tanta est fidei vis*] Carolus Lan-
gias, homo doctissimus, in Annota-
tionibus, quibus suas in Officia Cicer.
castigationes explicat, de Ennii ver-
sa misro agens, reprehendit sciolos
quosdam, qui hemistichion istud Pru-
dentii, *avisque fidei*, ausi sint ita mu-
tare, *fidei quoque plenus*. Quod he-
mistichium cum in toto hoc Opere
non continetur, si alia ille Prudentii
opuscula habent, gratam rem studio-
sis facturus est si communicet. Illud
tamen affirmo Prudentianum non es-
se, mediam in voce *fidei* producere.
Septies enim hujus genitivi mediam
brevem facit: atque ita facit, ut
quancumque vim carmini intuleris,
invertendo, mutando, mutilando, ean-
dem longam facere nequeas. Hunc
versum excipio. Possis enim contra
omnium codicum fidem eum ita inver-
tere: *vis tanta fidei est*.

76 *Funda stridentis*] Sup. in Psy-
chem. 'Puerilis in illum Dextera fan-
dali torzit stridore lapillum.'

95 *Quod gradibus, quot*] Antea, *tot
gradibus, quot*.

166 *Sanguis victoria, lymfa lavacrum*]
De horum tetrastichen auctore, am-
bigant qui velint: ego, ut ingenne
fatear, etiam si velim, dubitare non
possum. Omnes enim Codices scrip-
ti, excusi, quos quidem videre licuit,
Prudentii nomen adscriptum habent.
Stylus deinde, verba, sententia, phra-
ses, allegoricæ deductiones, omnia
denique Prudentium sapiunt, redo-
lent, loquuntur. Argumento sit unus
hic locus ad verbum supra repetitus:
'O novum cæde stupenda vulneris
miraculum. Hic cruoris fluxit unda,
lymfa parte ex altera. Lymfa nempe
dat lavacrum, tum corona ex sanguine

est.' Nunc fidem in eo, quod de ap-
pendice receperam, liberabo, præsti-
turus etiam amplius, quam a me ex-
pectari debebat. quod ut possem, ef-
fecit humanitas Cornelii Valerii, pub-
lici linguae Latine professoris doctis-
simi. Is enim commentarium hunc
meum, cursim perlectum, cum judicio
beasset suo, vocabula ea omnia, quæ
hunc auctorem ab Ecclesiasticis scrip-
toribus sumpsisse, quæque quam lon-
gissime a Latine linguae puritate ab-
esse judicabat, seorsim olim annotata,
et Latinis vocibus reddita, benigne
communicavit. Ea igitur hic in com-
modissimum ordinem redacta confe-
rimus in medium, ne juniores in imi-
tando fallantur.

Ænipes, pedes æneos habens, χαλ-
κίπους.

Altrinsecus, contra, vicissim.

Amasio, amator, amasius.

Arula, diminutivum ab ara.

Audientia, auditus, audiendi vis.

Aurulentus, fulgens ex auri reper-
cussione.

Bifestus, dies duobus sacer, quasi
bis festum dicas.

Bractealis, bracteis inauratus.

Bustialis, a busto, seu sepulchro
finxit.

Cantamen, incantatio.

Carceralis, Carcereus, a carcer.

Carnalis, carnaliter, a carne.

Carnulentus, carni et mundo dedi-
tus.

Centuplicatus, centuplex.

Collumino, collustro.

Comperpetuus, æque æternus.

Complices, scelerum socii.

Congregatim, denso agmine, tur-
matim.

Congrex, unanimis.

Conspicabilis, conspicuus.

Corporalis, corporeus.

Creamen, creatura, seu res cen-
dita, creatio.

Cruciamen, cruciatus.

Defuga, transfuga.

Digestim, distincte, suo ordine.

Dilanciare, dilanlare.
 Discruciatuſ, varii dolores et tormenta.
 Disparilis, diſpar.
 Excruciabilis, crucians.
 Excruciatuſ, tormentum, dolor.
 Exfibulare, fibulas adimere, ſolvere, liberare.
 Exſequialis, in exſequiis uſurpatus.
 Exſimulare. Vide Commentarium.
 Exſibilare, ſibilando efferre. Optime conjunxit: 'Anguina verba exſibilat.'
 Fabriliter, more fabri.
 Factura, opus, reſ creata.
 Falsificatuſ, infectuſ, corruptuſ.
 Fidelis, Chriſtiana religione prædituſ.
 Figmen, opus, figmentum.
 Flabralis, flabilis, cum flatu emiſſuſ.
 Forare, perforare.
 Fotuſ, fomentum.
 Fulgiduſ, ſplendiduſ.
 Frugeſcere, frugum feracem eſſe.
 Fundaliſ, adject. a funda.
 Funerare, funere efferre.
 Genealoguſ, annalium auctor, familiam quamque ad ſuam originem revocans.
 Hydrinuſ, adject. ab hydra ſerpente.
 Hymnare, hymniſ canere.
 Ignire, inurere.
 Impaſſibilis, Impatibilis, in quem perpeſſio non cadit.
 Impiatuſ, impuruſ.
 Incapax, minime capax.
 Incentivuſ, incitans, accendens.
 Incerare, cera illinere.
 Incircumſcriptuſ, ἀνεπίγραφτοſ, infinituſ.
 Incorporatuſ, corpore indutuſ, et, ut ita dicam, incarnatuſ.
 Indageſ, indago.
 Indomabilis, indomituſ.
 Innatuſ, nunquam natuſ.
 Inſpaciari, inambulare.
 Inſubjectuſ, nemini ſubjectuſ, ſui

juris.
 Intemporalis, æternuſ, nullo tempore finituſ.
 Interminuſ, idem.
 Irremotuſ, immotuſ.
 Irritamen, irritamentuſ.
 Liquabile, quod facile liquitur.
 Litamen, litatio. Vide Commentarium.
 Malefabruſ, infelix, parum calliduſ, imprudens.
 Mammonenſ, aviduſ: a Mammone, Syrorum Plato, derivatuſ eſt.
 Mancepſ carceris, Præfectoſ carceri: ſic Pliniuſ propolam 'ſutrinæ mancipem' appellat.
 Mediator, ſequeſter, μεσότηſ.
 Meloduſ, ſuaviſonumuſ.
 Mitificuſ, mitiſ, leniſ.
 Muculentuſ, mucuſuſ.
 Monſtruoſuſ, monſtroſuſ.
 Mortificatuſ, emortuſ.
 Multicolora, multicoloria.
 Multinoduſ, noduſuſ.
 Mundialiſ, mundanuſ.
 Nemo dieſ, nulluſ dieſ.
 Neſcienſ, ut negligenter.
 Noxialiſ, ſonti, ſeu noxiuſ debituſ.
 Oblacterare, more oviſ contra balare.
 Oblivialiſ, obliuiuſ, obliuionem inducens.
 Obludere, vana ſpecie ineſcare.
 Obſequela, obſequiuſ.
 Obſtranguſ, ſuffocatuſ.
 Occidualiſ, occiduſ.
 Omniformiſ, Omnipareſ, Omnipollens, ejuſdem farine ſunt.
 Opulentiſ, opulentuſ.
 Orariuſ, ſudariuſ, ab ore deductuſ.
 Palpamen, attrectatio.
 Palpebraliſ, palpebriſ eminentiſ.
 Parricidaliſ, parricidio fædatuſ.
 Paſſibiliſ, patibiliſ.
 Paſſio, afflictio.
 Peccamen, crimen.
 Plasmatuſ, condituſ. Vide Commentarium.
 Prænuncupatuſ, annunciatuſ.

Primitivus, primigenitus.
 Propitiabilis, propitius.
 Prosperatus, exoratus.
 Pudescit, pudet.
 Resculpere, imitari, exprimere.
 Vide Commentarium.
 Resultare, concelebrare.
 Rompheale, quod romphæ usum præbet.
 Ructamen, ructus.
 Rosulentus, rosens. finxit ad formam, *rerulentus*.
 Sagus, præsagus. Vide Comment.
 Saporum, sapidum.
 Segrex, separatus, bifariam partitus.
 Separ, idem.
 Sensualis, rationis capax.
 Sequestrare, alicujus custodiæ quid committere.
 Spurcamen, spurcitia.
 Speculamen, visus, vivendi vis.
 Stigmare, stigmatis inurere.
 Strictura, liquefactio.
 Subjectio, obedientia.
 Sublidere, paullulum elidere.

Sublimare, alte extollere.
 Subternus, subterraneus.
 Sufflabilis, spiritu efformatus.
 Suggillare, suggerere, submipistrare.
 Superfio, emineo.
 Terrulente, crasse.
 Terrulentus, terreus.
 Tripictus, triplici lingua scriptus.
 Tutaculum, tutamen.
 Vaporus, vaporiferus.
 Vegetamen, vegetatio, motus.
 Veniabile, venia dignum.
 Ventilari, circumagi, sibi non constare.
 Versicolorus, versicolor. semel tantum hoc compositum ad secundam inflexionem reducit.
 Vetrinus, vetrinosus, inveteratus.
 Vians, viator.
 Vitiabilis, vitiatus.
 Virginal. Vide Commentarium.
 Viscereus, creatus, a visceribus ortus.
 Ululamen, ululatus.

D. GEORGII REMI

NOTÆ.

CATHEMERINON LIB.

Καθημερινόν] Ejusdem argumenti est Ephemeris Ausonii.

PRÆF. 6 *Quid nos utile*] 'O mihi præteritos referat si Jupiter annos!' ait ille.

24 *Messalis Consulis*] Mea opinione, non difficillor toto Prudentio, qua illius ævi historiam, deprehenditur locus; quo de conclamavit Victor Giselinus, Prudentii haud malus interpres, qui Saliam urbem si nobis conderet ad flumen homonymum, res transacta esset. At quis novit tale opidum? Non vola neque vestigiam

Delph. et Var. Clas.

apud veteres. Fastos Consulares si inspicimus et excutimus, sexies Messalas, diversos tamen Romæ Cons. fuisse reperimus. Ab U. C. Anno 10 XXVII. Anno 10 LXV. et Anno 10 XCII. Anno item 10 CCXXII. et Anno 10 CCXLI. denique Anno 10 CCLVI. Sed ad hos Messalas non respicit, quos nullus vidit Prudentius, neque videre potuit. Ac quidem, dum Messaliam vocat, Messalas non innuit. Nomen Prudentii in Fastis Cons. non inveni. Itaque de Consule, cui Salis nomen, apud suos Cæsarianos, ubi consulatum gesserit, ut puto, lo-

Prudent.

4 R

quitur. Et hæc sententia hoc com-
modi habet, ut novum opidum, quod
hactenus non fuit, non condere cogamur.
Vixerit sane aliquando Romæ
Prudentius: interea nil vetat Consu-
latu olim in Hispania, in patria ipsa,
defunctum. Sed ista τὰς δευτέρας
φροντίσι doctissimorum committo,
quels ocium largius et exactius judi-
cium, ac politissima eruditio suppe-
tit. Mihi quam curta supellex sit,
non ignoro.

HYMN. I. 57 *Flevit negator*] Pe-
tri ἀποστασία. Bernhard. lib. de libero
arbitrio.

HYMN. II. 4 *Christus venit, disce-
dit*] Inf. 'Discede, Christus hic est:
Hic Christus est, liquesce.' Vere Nu-
men Christi, fide invocatum, suis præ-
sto est, ac desernisse precantes nescit.

25 *Sol ecce*] Justitiæ Sol in cordi-
bus nostris si oriatnr, e veterno evi-
gilamus peccatorum.

37 *Hac hora cunctis utilis*] 'Opor-
tet prævenire Solem ad benedictio-
nem Dei, et ante ortum lucis Deum
adorare.' Sapient. XVI. in fine.

96 *Errore traxit*] Lege: *Errore
traxisti devio*.

105 *Speculator*] Ὁ ἄνω καθήμενος ὁς
τὰ προέοντα καὶ τὰ ἐσσόμενα ἰφορᾷ. Pie
vetustas pronunciavit: 'Peccare no-
li; Deus videt, Angelus adstat et
tristatur, conscientia mordet, Diabo-
lus accensat, infernus cruciat.'

HYMN. III. 148 *Digladiabile disci-
dium*] Ἀσπονδος πόλεμος.

HYMN. IV. 31 *Parcis victibus expe-
dita corda*] Finis jejuni, i. e. absti-
nentia nihil aliud est, quam προπα-
ρασκευὴ ad virtutes exercendas. Quod
ipse noster inf. hym. Jejun. disertius
indicat vs. 16. 'Nam si licenter dif-
fluens,' &c. Vere enim Menander:
Παχεῖα γαστήρ λεπτὸν οὐ τίκτει νόον.

HYMN. V. 96 *Præfixa Cruci spes*
Si pro Cruce, 'cruci affixum' capias,
bene habet. Sic inf. hym. VI. 133.
'Cruz pellit omne crimen,' quod
Christi τοῦ σωτῆρος σταυρωμένου solius

est factum. Innuere Noster videtur
idipsum, cum mox subjicit vs. 145.
'Discede, Christus hic est.'

97 *Cibus nunguidus*] 'Pluviatilis es-
ca,' Tertulliano. Salvian. lib. I. de
Gubernat. Dei: 'Rorantes jugiter
escis dulcibus polos.'

133 *Marcens supplicis*] Hæc niti-
tur verbo Dei hoc commentum. Sit
poëtica fictio.

HYMN. VI. 41 *Senex somniantum*
Aristoteles de somno et vigil. Stob.
serm. LXXXIX. et XC.

54 *Impiavit*] Sidon. Apollin. lib.
III. Ep. XII. 'Locum bajuli rastris
funebribus impiare auderent.' Apul.
Met. I. 'Cruore humano impiatum'
dixit. Festus: 'Impiatus, scelerat-
us.'

77 *Evangelista*] Apocal. I. et II. ac
toto libro. Non desunt tamen, qui
alium Johannem, seniore quendam
Ecclesiæ auctorem Apocalypses
dicunt.

128 *Te chrismate*] Baptismatis περί-
φρασις elegans. Chrisma autem Spi-
ritus Sanctus, qui vere intus renovat
ac recentat hominem.

HYMN. VII. 65. *Contaminatis*] Ne-
mo nescit a Tullio, Rosciana, Horat.
Epod. II. Plin. passim in Epist. Am-
miano Marcell. Sidon. Apollin. et
aliis, vitam rusticam præferri, ob in-
nocentiam et integritatem, vitæ ur-
banæ,

81 *Referre prisci*] Jonæ historia ex-
posita: quam superioribus annis Cl.
V. Jacob. Lectius itidem dedit car-
mine elegantissimo.

184 *Emancipator servientis*] Chris-
tus, pastor summus, de cælo descen-
dit, ut oves deperditas, et in avia di-
lapsas, quæreret ac reduceret. Plura
mox Hym. Post jejunium.

193 *Sciscitator*] Ὁ περιζῶν, Matth.
IV. Ὁ λέων ὠρυόμενος, Petro, I Epist.
V. 8.

206 *Perfusa*] Σοφρονισμὸς μετ' ἐλε-
ημοσύνης. adludit forsitan ad consilium
Danielis, quod Regi Nebucadnezari

suggessit: item Tobie dictum.

212 *Operire audos*] Jeschah. LVIII. et Matth. XXV.

HYMN. VIII. 33 *Ille ovem*] Christus ὁ ἀρχιποιμὴν, ὁ ποιμὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν, 1 Pet. II. 25. Augustin. serm. de temp. Johan. X.

HYMN. IX. *Hymnus omnium horarum*] Terentium 'omnium ætatum auctorem' vocamus. Propius; 'Hominem omnium horarum' dicimus, qui omnibus utilis, omnium commodis procurandis expromtus.

17 *Primoplasti*] Defendit vocem hybridam Victor Giselinnus. Utique concidit integritas decusque Romani sermonis cum Imperii majestate. Summis stare diu negatum est. πρῶτοπλαστον rectius dicimus, ut totam Græcam vocem habeamus.

23 *Psallat*] Psalm. ult.

40 *Extimum vestis*] Lex pædaria in voce, furtim, ultimam corripit, sicut in illo Ovidiano: 'Circumeuntis oves.' Nisi malis forte legere.

62 *Suetus antro*] Ἐνεργούμενος legione dæmonum obsessus.

61 *Tu cibus*] Christus cibus mysticus, cibus animæ. 'Crede, et manducasti,' ait Augustinus. Nil crassum, nihil corporeum, hic locum habet. Apagete Capernaïtæ.

63 *Nec lacunam ventris*] 'Mentis, non dentis, non ventris, cibus est.' Tertullian.

HYMN. X. 130 *Factoris ab ore creatæ*] Num ex traduce sit anima, ut totus homo totum hominem procreet (generatio enim est totius compositi), vel homini anima inspiretur in utero matris, ζήτημα πολυθρόλλητόν ἐστι, nobilissima est atque difficillima questio, apud Philosophos et Theologos, veteres atque recentiores. Laotant. de opific. Dei cap. XIX. Augustin. de Eccles. dogm. c. XIV. Ludovic. Viv. lib. II. de anima. Scalig. Exerc. CCCVII. s. 2. Johan. Calv. Institut. II. 1. Lævin. Lemnius de occult. I. 11. Tolet. lib. III. de anim. quæst.

XVII. Joh. Jacob. Grynæus tom. II. disput. item Johan. Jacob. Coler. Tigrin. in tract. singulari, ex inspiratione esse contendunt. Ex traduce docent M. Luther. Melanchth. lib. de anima. C. Peucer. item de anima tract. Timoth. Brighus Anglicus eruditiss. in physiol. contra Adolph. Scribon. Libav. part. I. de creat. hominis. Nicol. Taurell. noster in Triumpho. Johan. Henr. Havenrent Argentorat. philosoph. in physic. Mageiri VI. 18. Quin et ipse pater Augustin. lib. I. quæst. super Genes. c. L. hanc in sententiam inclinat. Sed adhuc sub iudice lis est. Interea νοῦνχῶς καὶ σωφρόνως philosophari licet omnibus. Legesis Gregorii Nysseni sermonem περὶ ψυχῆς, et tract. I. de opificio hominis c. XXVIII. et undetrigesimo seq. Aristotelis de anima lib. tres, et nostrum Prudentium Apotheosi, De natura animæ, item Cassiodorum vide De anima.

HYMN. XII. 88 *Adire regnum*] Notat Erasmus Cujac. Observat. IV. 15.

125 *Salvete flores Martyrum*] Augustin. de Sanctis serm. VIII. IX. X. XI. Hieron. Vida de Infanticidio Bethlehem.

ΠΕΡΙΣΤΕΦΑΝΟΝ LIB.

HYMN. I. 12 *Patronos esse mundi*] Apage. Christus solus παράκλητος, advocatus inter Deum et homines. Facessat impietas, quæ Christo honorem suum imminuit, aut quovis alio modo detrahit. Occæperat jam τὸ τῆς ἀνομίας μυστήριον, Paulo dictum 2 Thess. II. 7.

68 *Infames Deos*] Arnob. adv. Gent. Athenagoras in Legatione. Cl. Alex. in Protrept. et Strom. libb. et passim.

118 *Hymnite*] Ὑμνεῖτε.

HYMN. II. *Laurent.*] Augustin. de Sanctis serm. 30. tom. 10. Hinc Holonius Leodicensis Tragœdiam Laurentiadem scripsit.

197 *Pudor per aurum solcitur*] 'O

γὰρ πλοῦτος ὑπηρέτης τῶν κακῶν, ait
Siren Attica, Isocrates ad Demon.

399 *Ultro e calasta*] Καταχρηστικῶς.
Cum Catasta proprie sit lignum, cui
includuntur servi, ne fugiant.

437 *Confederentur*] Per sacrum bap-
tisma.

459 *Duo Apostolorum principes*] Sa-
no sensu capimus Principum vocem;
qua non terrena monarchia talis in-
nuitur, qua κατακυριεύουσι τῷ κλήρῳ,
qui se Vicarios jactant. Vide Gu-
lielm. Witaker. de Papa Rom. et
Danielem Chamierum, de Pontifice
Œcumenico: quos scriptores, ob sin-
gularem eruditionem et in disputan-
do acumen, merito magni æstiman-
dos censeo.

473 *Video futurum Principem*] Vati-
cinium de Constantino M. nascituro.
Quod Poëta scite in medium profert,
cum post Constant. Imp. vixerit. Va-
ticinium de Core, i. e. Persarum Rege
Cyro, nascituro, notum est apud Jes-
chah.

532 *Sedem celebrat*] Imo qui fidem
et constantiam Laurentii imitatur.

579 *Per patronos martyres*] Recla-
mat fortissime Ambros. comment. in
Epist. ad Rom. c. i. 'Ad Deum ituris
suffragatore opus non est, sed mente
devota.' Johan. 1. cap. ii. 'Habemus
mediatorem seu advocatum, qui sus-
tulit peccata mundi.' Extra hunc
nulla salus: extra hunc certa perni-
cies animarum.

HYMN. III. 2 *At*] Ita lego, non *et*.

128 *Simulacra dehinc dissipat*] Qui
ergo (si martyres simulacra abhor-
rent, ut vere ita factum) martyribus
posteritas superstitiosa simulacra col-
locavit?

HYMN. v. 2 *Diem triumphalem*] Au-
gustin. de Sanctis serm. XII. tom. x.

78 *Magistri criminum*] Augustin. de
Temp. serm. CCXLIX. post princi-
pium.

548 *Orator ad thronum*] Soli uni
Christo hoc competit. Solus Deus
suorum exaudit preces.

HYMN. VI. 37 *Doctor seris novellum*]
Hodie etiamnum audiunt idem Or-
thodoxi. Sed regerimus, objicienti
novitatem, distichon οὐκ ἀπροσδιονό-
σως: 'Esse Novatores odioso nomine
dicis Nos. Ergo nobis Tu veterator
eris.' Quædam etiam novitas est lau-
dabilis. Erroris vetustas reprehensionem
semper meretur. Veritatis
autem renovatio ac recentatio non est
vere novitas dicenda.

48 *Fuisti*] Et peristi.

132 *Quæ raptim sibi quisque vendica-
bat*] Eorum, qui in Christo obdormi-
unt, corpora honorifica dignanda se-
pultura, non ad venerationem prosti-
tuenda.

135 *Gestare sinu*] Hoc vero idolola-
tricum, amuleti loco habere ossicula
Martyrum. Nihil ejuscemodi nos do-
cet sacer codex. Jam tum supersti-
tionis semina jacta.

145 *Tribus patronis*] Quid hoc rei
est? Uno contenti simus, et nobis bene
erit, Christo: qui solus μεσίτης καὶ ἱκέ-
της est.

HYMN. VII. *Quirinam*] M. Welse-
rus, vir ille, qui Ang. Vind. pæne so-
lus ornat et illustrat, mundum velut
ætherius Sol, Boicorum lib. III. de
Quirino et Cassiano martyribus agit,
eaque dicit, quæ ad rhombum faciunt.

84 *Quo nil est preciosius, pro te Chris-
to mori*] Lucifer, Carilitanus Episco-
pus, librum insignem scripsit; 'Quod
sit moriendum pro Filio Dei.' Is li-
ber exegeseos loco sit loci hujus, ni
fallor.

HYMN. VIII. *Locus, quod Baptiste-
rium*] Sallustii imitatione, qui ait:
'Est locus in carcere, quod Tullia-
num appellatur.'

HYMN. IX. *Passio Cassiani*] Alius
hic Cassianus ab Cæsaraugustano.
Quo de sup. Hym. IV. Adi Welseri
lib. III. Boicorum.

14 *Confossa parvis*] Sic Scotus (non
ille Duns, Ordinis Assist. vide tom.
II. test. verit.) peremptus a discipulis
impiis.

HYMN. X. 2 *Elinguis*] A Deo, fonte manali omnis sapientiæ et facundię, dona istæc exposcenda, Jac. I. qui dat, καὶ μηδενὶ ὀνειδίζει. Ita Jeremiam c. I. ita Moschen, Exod. III. eloquentiæ majestate ornavit; ita Apostolos Act. II. et alibi.

26 *Anguis*] 'Canis in lapidem sævit.' Alciat. in Emblem. ubi Minos.

112 *Illum vetusta*] A tortura excusare nobilitas sive ordo equestris solet. Damhoud. Prax. Crimin. c. IV.

117 *Plumboque cervix*] De hoc supplicii genere adi Cujac. in Commentariis ad l. II. C. de Exaction. Tribut. lib. X.

125 *Generosa Christi*] Summa nobilitas, et apex nobilitatis, Christianum ὄντως esse.

129 *Cui quisque servit*] Ἐλεύθερος μάρος ἐστὶ δουλεύων θεῷ, vetus est Senarius. λαμπρότατον ἐστὶ καὶ ἐνδοξότατον, τοῖς θείοις λόγοις καὶ λογίοις ἐνοικίζειν.

203 *Laqueis minacis Julię*] Legesis Anton. Augustin. popularem Prudentii ac civem lib. de veterib. LL. ac SCtis, doctior abibis. Omnium qui manibus versetur νυχθήμερον dignus est commentarius, Romæ excusus. Lege Fr. Hotoman de iisdem LL. et alios.

242 *Fistularum præsides*] Syringas. De quis Ovid.

248 *Pulmonem movet*] Relaxatis pulmonibus ridetur.

271 *Ars, seminandis*] Audiant, quam multis erroribus occasionem dederit ἡ πλαστική, qui religionem in arte illa fundant.

306 *Vos eruditos*] Ἀνθρώπων ψυχῶν affatur, quorum ferax omne sæculum.

479 *Casura*] Certissima mors est, quam neminem fugit neque præterit; quam nemo evasit; serius ocus morti nos nostraque debemur, teste Flacco.

673 *Unum esse oportet*] Unus Deus est aut nullus: plures esse nequeunt. Gregor. Nyssen in Catechet. orat.

præfat. et cap. I. Noster Prudent. Hamartig. concinit, atque his succinit elegantissime vs. 20. vide.

764 *Patere*] Pati fortia, vere Christianorum est, ac perpeti.

793 *Cognitor*] Judex, qui habet notionem, qui cognitionem, qui juris dicendi potestatem.

911 *Elinguem cirum*] Elinguis loquitur. De hoc miraculo non dubitabimus, quando Justinianum Imp. testem habemus locupletissimum, omnique exceptione majorem, in l. unica C. de offic. præf. præt. Afr. Testes plures, Marcellinum Comitem, Ænoam Gazæum in Theophrasto, Procop. de bello Vandal. Victorem Uticens. et Paul. Diaconum, quos huic Prudentio nostro adstipulari video lubens-lætus. Indicium mihi fecit Doctor mens in Galliis Jacobus Cujacius XIX. observat. cap. VI. Durabant id ævi miracula, gentilium ἀπιστίαν fractura. 'Hodie qui miracula expetit, nec credit, toto credente mundo, dimittendus est suo furori;' uti in eum sensum loquitur B. Augustinus de Civit. Dei XXII. 8. et lib. de vera relig. cap. XXVI. et tract. in Joban. XVI.

949 *Dispar illis*] Lex pedaria ut sæpe vim patitur. Ignoscendum vero Hispano.

950 *Solet natatus ferre*] Adi Augustin. homil. XIII. de verbo Domini; ubi latius. Sufficit intendere digitum.

968 *Medicum*] Aristonem.

1073 *Mas esse cessat*] Ἀνδρόγυνος, Hermaphroditus.

1136 *Vellem sinister*] Sinistrum auctoris timidi nimis ac superstitiosum votum. Ubi, ubi est, quæ esse debebat, ἡ πληροφορία Christiana, quam Paulus a Christianis requirit veris? Christo confidamus; is nos inter oves certo numerat. 'Nondum apparet, qui simus: sed ubi revelatum fuerit,' &c. ait B. Johannes. Ejusdem farinae est, quod in fine Hamartig. habet.

HYMN. XI. 4 *Replicare*] Numerare.

13 *Sexaginta*] Πολυάνδριον innuit.

32 *Paulus*] Quæ Pauli, quæ Petri Apostolorum fuerit fides, ex eorum Epistolis indubitato constat. Has legamus; neque nobis e manibus, oculis, pectoribus eripi patiamur. Huic fidei cathedra Petri innitatur. Apage τὰς παραδόσεις καὶ τὰ δόγματα ἑτερόδοξα.

45 *Saburam*] Pro quavis plâtea. Species pro genere.

HYMN. XIII. *Passio Cypriani*] Joh. Lud. Vives ad Augustin. lib. VIII. de Civit. Dei cap. ult. Descripta extat a Pontio quodam Vita Cypriani, et ab Pammelio.

HYMN. XIV. 25 *In lupanar*] Malitia versuta Judicis.

48 *Cæcus corusco*] Act. Apost. XIII. 11.

152 *Nil non pudicum*] Christo hæc laus sola ἀμελώτος competit.

IN APOTHEOSIN.

PRÆF. II. 21 *Minutis ambagibus*] Sophistice notatur, quæ ab Ecclesia cispellenda. Dialectices usus legitimus, necessarius est Ministris πρὸς τὸ ὀρθοτομεῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν. 2 Tlmoth. II. 15. et Tit. I. 9.

APOTHE. *Contra hæresim, quæ Patrem passum*] Augustin. lib. de Hæresib. c. XXXVI. ubi Lamb. Danæus, quosque adducit.

Contra Unionitas] Idem Augustin. dicto lib. c. XXXVI. et LXI.

196 *Anubem*] Canem: cujus forma colebatur Mercurius.

Adversus Judæos] Impugnarunt certatim Judæorum pervicaciam varii, prisci ac recentes scriptores. Tertullian. Justin. Martyr dialogo, Johan. Chrysost. sex orationibus a Cl. Hæschelio editis, passim Augustin. in sermon. de Tempore.

617 *Quod fieri recipit*] Τὰ χειροποίητα πάντα δίδλντα. Seneca Herc. Cæt. in choro: 'Æternum fieri nihil.' Quæ est Orphei sententia, et repetitur apud Boëth. lib. II. Consolat. his ver.

bis: 'Constat, æterna positumque lege est, Ut constet genitum nihil.' Et Seneca eodem choro: 'Quod natum est, poterit mori.'

Contra Homuncionitas] Eklioncos nimirum et eorum adsecclas, Sampseos, Elcesitas; Augustin. lib. de hæresib. c. XI. et c. XXXII. Enseb. Hist. Eccles. VI. 28. Tertullian. lib. de carne Christi c. XIV. et XVIII. Hieron. Zanch. de tribus Elohim.

Adversus Fantasmaticos] Idem Augustin. dicto lib. c. XXII. XXIII. et XLVI. Cl. Alex. III. Strom. Epiphani. in Panario. Arnob. lib. II. adv. Gentes. Marcionitæ et Manichæi confutantur, et sane Manicheismus sylloge est tot hæreseon, quot superfuere.

De resurrect. carnis humanæ] Habemus ex professo Tertulliani librum pulcherrimum, ut et inter Græcos Athenagoræ contra Sadducæos.

IN HAMARTIGENEIAN.

Adversus Marcionitas] Quos supra Fantasmaticos dixit. plura absurda ac monstrosa docuere.

239 *Legirupis*] Nonnus Panopol. qui Johannem paraphrasi reddidit, λυσινόμοισι.

296 *Plumea*] Vise Cnjac. ad I. I. C. de Excus. artif. lib. X.

402 *Canina facundia*] Confer eundem Cnjac. lib. IV. observat. c. ult. nec frustra eris.

726 *Loth fugiens*] Tertullian. peculiari carmine; et Alcimus Avitus lib. II. vs. 333. et seqq.

IN PSYCHOMACHIAM.

5 *Quo milite peltare culpas Mens*] Beatus ille Job militiam esse vitam hominis pronuntiavit c. VII. 1. 'Militat omnis homo, qui dat sua nomina Christo; Quique Deo fudit, militat omnis homo.' Divus Apostolus Christianorum conditionem ita delineat, ut ἐξωθεν μάχας, ἐσωθεν φόβους esse significet, 2 Cor. VII. 5. Hinc πανοπλίαν describit, Ephes. VI. Tertullianus,

gravissimus scriptor, idem innuit lib. de spectaculis c. xxix. ubi: 'Vis pugillatus,' inquit, 'et luctatus? Præsto sunt.' Hinc Erasm. Rot. Militem Christianum informat eximio libello. Conferre autem huic libello Prudentii recte intelligendo existimem adprime Johan. Spinæi Galli De tranquill. animi commentarios. Quin etiam Senecæ libros de tranquill. animi inscriptos.

Pudicitiae et libidinis pugna] Pr. Petrarcha, nel *Triumpho della castita*, videatur. Tertull. de bono Pudicitiae. Joh. Stobæus serm. cxxii. et cxxiv.

113 *Hæc procul Ira tamen*] Faciunt Senecæ libri de Ira, Joh. Wieri Medici de triplici cura iræ. Idem Stob. serm. xcii. et seq. item serm. xcviil. et duob. seqq.

177 *Nam virtus videtur est, quam non*] Lamb. Danæus ad Enchirid. Augustini c. iil. Tertulliani Cyprianique libri omnibus sunt noti.

Superbia et Humilitatis pugna] Stob. serm. xlii. et cxxvi. et cxxviii.

285 *Frangit Deus omnes*] Hostis capitalis typhi est Dominus, 'qui cum altissima habitat, respicit in humilia.' Salomon Proverb. 'Casum præcedit superbia.' Paulus *ὑψηλοφρονεῖν* nos vetat, sed *φεισέσθαι* jubet. Rom. xi. 20.

Luxuriæ et Sobrietatis] Stob. serm. xxxix. et lxxiv.

454 *Avaritia*] Hamartig. vs. 256. Stob. serm. lxi. et duobus seqq. et serm. ccxxx.

479 *Speliatque suos fumes impia*] Lex pedalis in voce Fames violata; qua licentia, alii viderint. Condolandum ei Poëta, cujus sæculo majestas Rom. linguae jamjam ruinam minabatur.

Concordiæ et Discordiæ] Stob. serm. lxxv.

700 *Pax plenum*] And. Gail. de pace publica i. 1. Joh. Stob. serm.

lxxiv. lxxv. clxvi. et clxxii.

904 *Viscera limo*] B. Bernhard. serm. vi. de adventu Domini; et serm. i. in purif. B. Mariæ.

IN SYMMACHI V. C. ET PRÆF. URBI RELATIONEM.

Nemo est, qui Boëthii socerum dixit. Hic Symmachus vetustior est, cujus Fasti Consulares meminere. Socer! sui mentionem facit Boëth. lib. ii. consol. philosoph. Ceterum habetur hæc Relatio in Operibus Ambrosii, quam sequitur ibi Confutatio Epist. xxx. cujus lectio omnimodis Prudentio conjungenda. 'Alterius sic Altera poscit opem.' Fateor, Themistium quoque Oratione, quam *Ἐν τῷ τρυφῶν* inscripsit, valde in Symmachi sententiam inclinare, et tantum non manibus-pedibus concedere: qui nimiam Relligionum libertatem indulgendam censet citra modum ullum; qui servandus piis Principibus, ne fovere idololatriam, atheismum, hæreses capitales, coargui possint. Symmachus paganismum defendit omnibus colorib. depictum, mangonis instar merces interpolantis, quas extrudere cepit.

PRÆF. 1 *Paulus*] *Ὁ πνευματοφύλαξ* Patri Græco dictus. Historia, ad quam addidit Noster, exstat Act. ult.

84 *Hujus miserescito*] Pro conversione Symmachi, viri in Repub. maximi: cujus conversi exemplo spes esset multos Christo posse lucriferi.

LIB. I. 1 *Credebam vitis agram*] Cyprian. tract. iv. Theoderet. de affect. Græcanicis.

Atque hæc de multis, quæ diei queant, pauca. Lampada lubens merito tradam Cl. V. Dn. M. Johan. Weitio, cujus industriam in hoc Poëta Christiano illustrando mecum laudabit sera posteritas; cui totus servit; nostri hanc tamen immemor ævi.

ADAMI THEODORI SIBERI

COMMENTARIOLI,

AD HYMNUM X. IN EXEQUIIS DEFUNCTORUM,

ἈΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΟΝ.

DE immortalitate animorum et resurrectione corporum agit hoc hymnus. Prudentius, rebus scitu maxime dignis et necessariis, et felicitatis nostrae partes summas continentibus. Mortem enim non esse interitum omnia delentem, sed animas, quum ex corporibus excoessissent, superesse, easque vigere et sentire, ut inquit Cicero, etsi permultis incredibile, non paucis etiam, qui in voluptate extremum bonum ponentes, nullam nisi corporis vitam vel crederent vel optarent, ridiculum visum est: tamen ex Philosophis, qui saniores fuerunt, animum dissolubilem ac mortalem esse affirmare ausi non sunt. Imo absurdissimum arbitrati sunt dicere, optimam et praestantissimam hominis partem ad interitum a Deo esse conditam; veruntamen de corporum reviviscencia, quod docerent, nihil habuerunt. Hoc enim solis notum est Christianis, ex Prophetarum et Apostolorum praedictionib. ac monumentis, quibus inniti par est, et certo statuere, fore aliquando tempus illud, quo in vitam revocentur, et immortalitate afficiantur homines mortui. Et quo minus dubitemus de oraculorum caelestium veritate, exemplum nobis clarissimum. Deus proposuit in JESU CHRISTO Domino nostro, qui resurrectionem mortuorum non per seipsum mo-

do, sed etiam in sesemet ipso probavit, quum tertio die ab interitu naturalis immortalis revixisset, ac seipsam viventem indicibus plurimis exhibuisset. In illam ergo Christi ad corpus immortale reversionem intuentes, credamus fore, ut, quemadmodum caetera oracula divina, ita haec quoque eventus ipse sit comprobaturus, atque ad veritatem omnino nobis persuadeamus, universos homines, non solum pios, sed etiam impios extremo mundi die in vitam excitatum iri: hos quidem ad ignominiam et supplicium sempiternum, illos vero ad gloriam et vitam beatam.

1 *Deus ignee*] Orditur ab invocatione Dei, a quo conditus sit et conservetur homo. Quod autem Deum fontem animarum appellat poeta, non ita intelligendum est, quasi hominis anima decerptum quiddam et delibatum ex ipsa divinitate habeat, et propterea non aliter atque rivus cum fonte, a quo deducitur, sic ejusdem illa cum Deo naturae sit; quam interpretationem sacrarum literarum auctoritas et Christianae fidei puritas nequaquam admittit. Sed fontem pro ipsa origine ac principio, sive, ut Dialectici loquuntur, causa efficiente posuit. Quod porro igneam fontem vocat petere, videtur vel ex sacrae scripturae locis, ubi ignis appellatione

Deus sæpenumero significatur, vel etiam ad Stoicam respexisse opinionem, qui animam ignem naturæ et *θερμὸν πνεῦμα* esse voluerunt.

7 *Tibi dum*] Finis. Nam propterea Deus homines ad imaginem suam condidit, quum cætera animantium genera ventri tantum pabuloque servirent, nos auctori nostro fideremus, et legum divinarum præceptis obtemperantes, iis in rebus tum corpus tum animum exerceremus, quibus divini nominis gloria in terris illustrari et propagari possit.

9 *Rescisa*] Hominem esse mortalem, propositionis quasi vice indicat, cujus rationem affert, quod ex duabus disparibus inter se et plane dissimilibus partibus, anima nimirum et corpore, constructus et quasi exædificatus sit. Quemadmodum igitur, quæ in terris gignuntur omnia, sic etiam ipse tandem, quum Deo ita visum fuerit, dissolvatur et intereat, necesse est. Quod quidem simul ac factum est, perspicue apparet, quænam partium, ex quibus compactus et quasi coagmentatus fuerat, natura sit et conditio. Anima enim in auras exiens cælum petit, et immortalem se atque occasus immunem esse significat. Corpus vero, ut et ipsum ad suum revertatur principium et originem, terræ mandatur.

11 *Fervens*] Quemadmodum supra Deum igneum fontem animarum, sic h. l. ipsam animam sive spiritum ferventem ignem appellavit: propterea quod, essentia ejus quæ sit, apprehendi non potest. Ignem tamen naturæ eam esse, constans apud multos probatos auctores opinio est, non quidem quod ex igne composita sit, sed quod vigor illius ad ignis naturam proxime accedat.

17 *Hanc tu Deus*] Alia propositio, quæ superiorum quasi quædam correctio est, in hanc fere sententiam. Quod licet mortalis quædam nostrorum corporum exstet conditio, a Deo

tamen via nobis quædam munita sit, in quam si ingrediamur, futurum, ut corpus quoque una cum anima in æternam illam et beatam domum evellet, et non minus quam ipsa anima immortalitatem consequatur.

45 *Hinc*] Resurrectionem mortuorum certo futuram esse, Christiani humatione ipsa testantur, in qua non tantum summa cura et religione corpora tumulis mandent, sed etiam Epitaphiis eloquiisque sepulchra eorum exornent: nequaquam id facturi, si nullam fore morte deletorum corporum ad vitam reversionem existimarent.

81 *Jam tunc*] Historiam de Tobia explicans ad restitutionem corporum ex mortali in immortalem conditionem accommodat, videl. quod quemadmodum nisi per dolorem, quem ex privatione visus capiebat, cælestis beneficii particeps fieri Tobias non poterat, sic nisi per mortem ad immortalis vitæ fruitionem venire nullo modo possit.

88 *Aspera mundi*] Calamitates, quibus pii in hoc mundo afficiuntur.

93 *Mortificata*] Mortua. Respondet ad id, quod objici poterat, eademne, quæ nunc est, an alia quædam corporum in resurrectione mortuorum conditio futura sit: nimirum neque senectuti, neque morbis, nec aliis calamitatib. obnoxia fore ea, sed ab omnibus, quibus nunc premuntur, malis libera.

149 *Sed dum*] Perorationis loco explicationem addit ejus quæstionis, quæ de loco animæ a corpore segregatæ disputatur, quam in gremio Abrahamæ quiescere affirmat: Abrahamæ vero gremium ipsum esse Paradisum, qui propter primorum parentum culpam omnibus quidem hominibus occlusus rursus jam Christi beneficio pateat.

Resolubile] Mortuum.

153 *Senis sancti*] Abrahami.

HYMN. XI. Celebrat Poëta natalem Jesu Christi Domini nostri, qui

et a Patre ante ævum natus sit Deus verno a Deo vero, et in tempore verus item homo in lucem sit susceptus ex Maria virgine: ut genus humanum e servitute mortis eriperet, et Patri suo reconciliaret, ac via monstrata ad veritatem, salute tandem afficeret.

1 *Quid est quod*] Exordium dubitatione informatum ex circumstantia temporis, solstitii nimirum hiberni; quo, quia Sol ad nos revertitur, dies incipiant recrescere.

Artum] Contractum et angustum.

Circulum] Brumalem, qui octo tantum diei horas in Horizonte nostro habet, cum solstitii æstivi circulus XVI. alienubi habeat, alicubi etiam XVIII.

2 *Recurrens*] Sensim ascendens, atque versum nos sese revocans.

3 *Angit lucis tramitem*] Facit dies longiores, prohibetque, ne 'tantum Oceano properent se tingere Soles Hiberni.'

4 *Hec quam*] Exaggeratio molestiæ diei tam brevis, ut amplificet gratiam crescentis.

Fugacem] Jam jamque occisuram et perituram.

Gratiam] Lucem Solis; quia nihil gratius et acceptius hominibus.

6 *Festina*] Brevis et paucissimarum horarum.

8 *Sensim recisa*] Per gradus magis magisque decrescens.

9 *Cælum nitescat*] Apostrophe ad rerum universitatem. Quoniam ergo Sol ad nostrum paulatim verticem sese recipit, aer exuens faciem illam nubilam, et pruina nivibusque rigentem, serenior ac tepidior fiat, unde homines lætitia afficiantur, et tellus ipsa in hujus hilaritatis societatem vecetur.

10 *Gaudens*] Ob propinquum ad nos Solem.

11 *Gradatim*] Per gradus, seu signa, quæ duodecim.

12 *Jubar*] Sol.

Lineas] Circulos, qui imaginatione

figuntur ab Astrologis in cælo.

13 *Emerge*] Propositio, qua alloquitur ipsum puerum Jesum: qui principii experte ortu a Patre genitus sit, et per quem universa natura e nihilo creata sit: quique confecto, quod præfinitum divinitus erat, tempore, homo factus sit, et terras obierit, ut homines ab impietatis erroribus in veritatis viam reduceret.

14 *Matris caritas*] Ipsa virgo casta, mater intemerata.

16 *Duplex genus*] Homo et Deus, consistens in una persona.

18 *Editus*] Prolatus et patefactus. 'Filius enarravit nobis.' Job. 1.

19 *Paterno pectore*] In sinu patris.

20 *Donec rotata*] Usque dum completa et transacta annorum series; quam ipse Deus ortui Filii sui destinarat.

Rotata] Vel quia circumvolutione cælestium orbium anni distinguuntur, vel quod 'in se sua per vestigia volvitur annus.'

31 *Peccantem diu*] Quia per Moysen frustra lata lex erat, frustra missi tot prophetæ, necesse habuit ipse Dei Filius homo fieri, ut perfusis eorum animis, qui credituri essent, Sp. Sancto facilis salvi fierent.

33 *Nam cæca*] Ratio, qua causam explicat, cur Deum oportuerit fieri hominem, nempe ut humanum genus, quod neglecto Deo simulacra colebat, et propterea sub Diaboli potestatem ceciderat, ex ipsis ignorantia et impietatis tenebris ad veritatis lucem, rerumque divinarum cognitionem perduceret, inque possessionem immortalitatis restitueret.

Vis mortalium] Mortales sive homines.

34 *Nenia*] Nugas et vanitates. Nenia cantus erat lugubris, quo mortuorum laudes ad tibiam aut fides prosequabantur. Quæ quod mortuo frustra cantaretur, pro re futili, nauci ac nihili usurpatur. Nam qui precibus ad simulacra adeunt, eorumque fidem

limum implorant, eandem instaminiunt, quam illi, qui nenas tuorum tumulos accendunt. Ut ortui, quia sensu omni privati quod in ipsorum laudem cadere non possunt, ita etiam ra nullam adferre opem snas queant, quum non modo nihil mentis aut potestatis, animæ quidem aut corporis præter formam quicquam ha-

[*eru, saxa, ligna*] Statuas æreas, ære fusas: saxeas, sive e saxo more excisas: ligneas, sive e factas ac dolatas.

[*erfidi*] Vel qui a rerum condifecit, vel potius, qui parentes, quibus divinitatem pollicebatur verbis, eo impulit, ut in illa se a Deo averterent, ita illis jam, quam Deo, similiores statu immortalitatis ac beatitudinem mortem et miseras sempiterne reijicerentur.

[*radonis*] Diaboli.

[*incipit*] Quasi manu ac jure ptem.

[*luto*] Inferno.

[*frugem*] Perniciem et interminabilis multitudinis hominibus dominatum Satanæ venien-

[*quæ*] Nemine grassantem Diareprimente et homines vindictæ asserente.

[*abris*] Homines facti ad imitandam formam Dei.

[*actato corpore*] Reversus in vultus non mortalem.

[*ortaret*] Referret. Alludit ad has Evangelicas de ove errantem et Samaritano qui sancium jus in hospitium portavit.

[*latinens*] Hominem atque Deum persona vinculo indissolubilem atque conjungens.

[*sancta*] Exclamatio epiphonæ; qua ipsas Christi cunas allocutusque ait ab omnibus servitibus

rum et nationum hominibus coli debere, cum in hac temporaria, tum in vita illa sempiterna. Intelligitur autem per cunabula Christus, per continueas scilicet contentum.

[*Sancta*] Quod enim capiant, qui est omnibus sanctitatis numeris absolutissimus, et qui sanctos reddit atque inculpato, nemini suo fidem habentes.

80 *Multis ipsis*] Asino et bovi; quos poëtæ et pictores præsepi Jesu affingunt; quibus (ut Horatius loquitur) 'Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas.' Asinum cum bove et apte et pie ad præsepe Christi adjungunt, cum ex eo, quod his animalibus nihil laboriosius aut ærumnosius est, (Christus autem omne genus laborum et ærumnarum, adeoque mortem ipsam pro nobis sustinuit,) tum ex illo Esaiæ: 'Cognovit bos possessorem suum, et asinus præsepe Domini sui: populus autem Israël me non cognovit, et populus meus non intellexit.' Ex qua consideratione, ne Ecclesia quidem canere dubitat: 'Cognovit bos et asinus, quod puer erat Dominus.' Ac licet ad hunc modum ista sese habeant, tamen et hæc, et si qua alia in hoc orationis genere versantur, accipienda est de gentibus, inter quas et bruta animalia impietas ac libido nihil pene discriminis reliquerat, quas constat præconio Evangelii disciplinam Christi accepisse, atque ab inhumana illa ac impia vita ad meliorem et sanctiorem rationem sese recepisse.

84 *Vis cuius*] Est enim bos vorax, et asinus bibax. Gentes a Dei et Christi cognitione alienæ pecudum ritu, quas natura ad pastum abiecit, et ventri obedientia finxit, omnia ad voluptatem et corpus revocabant, de cultu honestatis et temperantiarum sollicitæ. Verum postea ad severiorem victus cultusque rationem revocatas continentius ac sobrius, non jam amplius exardescunt, sed corde in

ipsis novo creato, vixerunt.

85 *Sed cum*] *Ἐπιμνησῖς*, increpatio qua impietatem Judæis, et obstinatæ in non credendo mentis pervicaciam exprobrat. Hanc mox iterat apostrophe informatam per comminationem qua aversantes Christum Judæos acrius objurgat, utque præsentem Messiam agnoscant monet, quod is, quem modo contemnant, et paucorum annorum intervallo interfecturi sint, extremo mundi die ad judicium descensurus e cælo sit, ut pios ævo beatissimo efficiat, impios vero et illos ipsos Judæos, quum quidem perversitatem mentis suæ sero ac frustra deplorabunt, in exitium sempiternum præcipitet.

87 *Pagana gens*] Vel pastores intelligit, qui cælitus edocti Bethleheman infantem visuri abierunt: vel Magos, et omnes nationes sacris Ecclesiæ Judaicæ non initiatas, quæque nomina sua militiæ Israëlitarum non dedissent. Sunt enim pagani apud Jurisconsultos, qui in militiam non proficiscuntur, sed in pagis sedentes, agriculturæ dant operam. Vocat autem quadrupedem, quia brutis cupiditatibus, antequam Christi cognitione imbuerentur, serviebant.

89 *Patrum prosapia*] Judæi, qui ortum ducunt a patriarchis.

91 *Venenis*] Veneficiis, quibus incantatores de possessione mentis homines deturbant.

92 *Furiis*] Malo genio, qui, quos invadit, ratione uti non permittit.

97 *Latebra*] Oppidulum obscurum et abjectissimum diversoriolum.

101 *Intueberis*] Secundum illud: 'Videbunt quem compunxerunt.' Unum alloquitur et multos intelligit: per Synech.

105 *Vasta*] Quæ ærem totius universitatis impellet, ut nusquam non exauiatur.

107 *Axis*] Alludit ad orbes cælestes qui per suos polos volvuntur, ad quem modum rota per axem circumagitur.

112 *Gehennam*] Gehenna vallis erat Hinnon in suburbio Solymorum, ubi Molocho cremabant infantes: hic pro cruciatibus Inferorum sumitur.

113 *Fulmen*] Vim et majestatem.

115 *Furoris præside*] Cum odio illius furens Pilatum, nihil minus volentem aut cogitantem, minis eo perpuleris, ut Christum morte afficeret.

HYMN. XII. Jesus Christus, Deus et Dominus noster, quum in lucem ex Maria virgine editus esset, Deus pater tacitam illam rem haberi, aut obscuram relinqui noluit. Itaque ut ea ipsa statim nocte, qua matris partu in vitam est profectus, pastoribus in agro Bethlehemitico natum esse Servatorem per Angelum enuncians curavit, deinde completis purificationis diebus, ignotum antea in vulgus, declarari per Simeonem et Annam in templo voluit, sic Magis quoque patefecit Christum suum, et ductu cælestis astri monstravit. Ejus historiæ expositionem erudito inprimis collocationis et elocutionis genere explicat hoc hymno Prudentius. Rem enim ipsam dum narrat, in laudem stellæ, qua prælucente ac præeunte Magi recens natum Judæorum Regem visum venerunt, inque munus oblatorum, quibus partes officii Christi significarunt, interpretationem ingreditur, et Bethleemam infantis canabulis beatam prædicat, ac denique immanissimi infanticidii ab Herode facti mentionem facit. In cuius crudelitatis consideratione infantibus illis gratulatur, quod digni habiti sint, qui mortem propter Christum opterent, et Herodem Pharaoni comparat, qui pari furoris conatu Moysen interficere voluerit, Christumque cum ducibus componit Israëliticis, ut quemadmodum hi Israëlitæ e servitute Ægyptiaca eripuerint, et in promissam terram profigatis omnibus incolis introduxerint, sic ipse æternam suis libertatem salutemque afferat, laudandus ab omnibus omnium

gentium nationibus in sempiternum.

15 *Obire nolint*] Non possint occidere, ita ut e conspectu nostro abeant ac discedant propter poli vicini elevationem.

16 *Sub nimbis latent*] Nubibus obducuntur et occultantur, ita ut nostris oculis ad tempus eripiantur.

17 *Hoc sidus*] Ἀλληγορικῶς Christum ipsum notat, qui heri, et hodie, et in omne ævum est; atque in menti-

bus piorum quotidie oritur, lumenque suum spargit: nam stelle, quæ Magis apparuit, perfecto ministerio suo esse desiit.

21 *Tristis cometa*] Antithesis Cometæ et caniculæ per abominationem: sunt enim stellæ infanstæ. Hinc Cometam tristem vocat μεταλήπει, quoniam οὐδεὶς κομήτης, ὅστις οὐ κακὸν φέρει. 'Non est Cometa, triste quid qui non ferat.'

M. AND. WILKII EXPOSITIO

IN FESTO TRIUM REGUM FACTA

EX APOTHEOSEOS QUIBUSDAM VERSIBUS.

594 *Promite secretos fastos, date, pendite librum*] Synopsis horum versuum in eo est potissimum sita: Ebionæi, ab Ebione cœquali Cerintho, contra quem Job. Evangelista Evangelium suum anno Christi 99. scripsit, qui et Homuncionitæ dicti, mandata legis carnalia, circumcisionem, et cætera, a quorum oneribus per N. Test. liberati sumus, observantes, Christum tantum modo hominem esse docebant. Augustin. tom. vi. lib. de Hæresib. fol. xv. et lib. de Ecclesiasticis dogmatibus cap. ii. tom. iii. D. Irenæus l. i. adv. Hæres. iii. 26. ibid. cap. 24. Adversus Hæresiarchas istos Christi Deitatem propugnans Prudentius argumentis veritatem adstruit, tum et præcipue asserit illo, quod e Magorum historia disertissime descripta producit.

DISPOSITIO.

Idque his fere partibus: i. *Proæmio*. ii. *Propositione*. iii. *Tractatione*. iv. *Epilogo*. PROÆMIUM hoc ordine est a Poëta effusum: i. Προάσει, per

notam efficientis et impellentis causæ, hac ratione: 'Promite mihi secretos fastos et librum, quem Esaias, spirante Deo, evomuit.' ii. Αἰτίᾳ, ab effecto per instrumentalem et adjuncta, ita quidem: 'Libet enim mihi percensere, et evolvere sulcos, quos aurea illa manus sidereis noxis duxit.' iii. Προσφωνήσει, ad prophanos et blasphemos Ebionitas, per effecta et adjuncta illis in verbis: 'Ite vos hinc, o Ebionæi! dum rutilos apices adoro, lacrimans veneror, et oscula figo.' Quæ loco ἀξιώσεως, sive invocationis, esse potest προσφωνήσις. PROPOSITIO. Non simplex; sed per notam temporis, efficientis, et effectorum, simul et varia ἀνακρινάσει conjuncta est, hoc sensu: Promissa dies advenit, et virgo puerpera edidit Emmannelem, quem Magi Deum et hominem adorationis, atque munerum cultu asseruerunt et venerati sunt, istis in versibus: 'Advenit promissa dies, quam dixerat iste Affore versiculus, cum virgo puerpera teste Hand dubie sponso,' &c. TRACTATIO. Ἀπόδειξιν et argumenta continet, qui-

bus contra Homuncionitas Deitatem Christi astruit hac serie : i. A testimonio Sponsi Mariæ, Josephi, cui pacti cura pudoris. ii. A nominis notatione per effecta : Emmanuel est Deus et Homo : versatur et adstat nobiscum : versuum vetustis seclis obscurum præsentis ore illuminat et certificat. iii. A testimonio Magorum per effectum adorationis et cultus munerum, ibi : 'Estne Deus, cujus cunas veneratus Eous?' iv. A testimonio divino, per novam stellam exhibito, illis in verbis : 'Quis tam pennatus nuncius?' illustrato 1. a contractis similibus ibi : 'rapidoque simillimus austro.' 2. ab effectorum enumeratione. 'Auroræ populos et ultima Bactra Attigit.' Illuxisse diem nativitatis Christi innuit : Chaldaicum Astrologum terruit : reliqua sidera cedere coëgit. Ubi ἐπεξηγήσεις per distributionem efficientium est : cedere Anguem : fugere leonem : contrahere pedes cancerum : domitum mugire Taurum : Capricornum villis marcescere : labi hinc pulsum Aquarium : inde Sagittarium, et Geminos : Virginem amatores prodere : alios ignes, sive stellas, novum Luciferum timere : Solem lærere, et jamjam futurum sentire excidium. v. Ab adjunctorum distributione : 1. omnipotentiae, et virtutis vivificandæ : cujus ἀποδείξεις ab Effectorum recensione : cælo visus, et humi inventus Rex, atque Deus utrumque naturæ regimen moderatur. Tumulo inferna refringit regna : resurgere secum jubet sepultos. 2. omnipræsentiae pariter per Effecta : cælum habitat, terris intervenit : abdita rumpit tartara, Deus est, qui totus ubique est. vi. Προλήψεις, informatum est hac ratione : Fortassis sua Magos mens fefellit. ἀνθυποφορά ab inficiatione per effectum : Dona sua nentiquam fortunitis casibus, nec sub cæco honore votum dedicarunt. vii. Ab adjuncto absurdo per contraria : Si tantum mortalis

erat, nec summa potestas ille, quem muneribus Magi supt et adorationis cultu venerati, ἄξιον certe, nec tantum, sed impium est illorum factum. At vere ἄλογος sit et impius necesse est, qui impietatis illud absurditatisque insinuat. Proinde omni est exceptione et majus et verius, quod fuerit ab æterno, in æternum sit et maneat Deus Christus. ΕΠΙΛΟΓΟΣ. Α μεταβᾶσι brevem ἀνακεφαλalaίων eorum infert, quæ dixit ultimis versibus : 'Sed jam tolle Magos, thus, aurum, myrrea dona, Quæ verum docuere Deum,' &c.

EXPOSITIO PHILOLOGICA.

594 *Promite secretos fastos, date, pandite librum*] Est in hoc versu Synonymia, qua decenter surgit, et crescit oratio. Fastos dictos Isidorus putat Orig. vi. 8. a fascibus, quod est potestatibus, quod essent libri in quibus Reges vel Consules scribebantur. Cornelio Vitellio in *Face Crit.* Jani Gruteri tom. i. fol. 647. 'Fasti sunt tabellæ, ubi festi profestique dies, in quibus siderum signorumque ortus et occasus, qui sunt, notabantur, quos nunc *Calendaria* dicunt.' Philippus Beroaldus in *Servium* ibid. fol. 268. Antiqui Fastus etiam pro annalibus et libris in quarta declinat. nonnunquam dicere solebant. Varro in *ἐφημ.* Cæsar Fastus correxit. Ad Suetonium in *Cæsare* cap. iv. ubi Fastos. Columella in x. 'Sequor nunc Eudoxi et Metonis fastus Astrologorum.' Et apud Horatium duplex scriptum invenitur, fastos et fastus. Et ut autor est *Prisc.* lib. vi. eadem forma fastus, vel fasti, qua senatus vel senati in quarta et secunda declinatione dicitur. Locns Horatii Od. iii. 17. 'Et nepotum Per memores genus omne fastos.' Sive *fastus* sive *fastos* legas, addit Lambinus, nihil refert, ut recte annotat Muretus. Hinc ad Codicem divinorum oraculorum, ut mihi qui-

idetur, venuste transferuntur. Illi legunt *fatus*. Ita Pauli-
piscopus Nolanus ad Nicetam
l. LXII. 'Ad tuos *fatus* Scytharum, Et sui discors fera te mae-
Pectora ponit.'

Evomuit] I. e. Effudit: durins-
tad quas facta est non sat rebus
trahatio. Quæ facere aliquem
solent, si possunt, evomuntur.
ut ad Terent. in Adelphi. III. 4.
nam: utpote quæ me ægrum
t, quibus me relevabo, cum
et ille egestus sit. Nam Evo-
oc translatione significat.'

Isa] Christi patrueis, Esaiæ v.
enim eo loco positum nomen
gnare, absque omni dubio est,
ler in præfat. Apocryphorum,
sam LXX. ἡγαπημένον reddide-
Flornit anno mundi conditi
et Bucholcerus in Chronologia
D. vel, ut Buntingus fol. 61. ha-
166. annis ante Christi nativita-
11. vel 800. si Bntingi compen-
sam admittimus, sub quatuor po-
sam regibus, Uria, Jothamo,
et Ezechia annis 60. ant 80.

is. Adde Chronologiam Nice-
a Camerario editam fol. 26. et
hoc ita D. Augustinus de Civ.
VIII. 29. 'Esaias de Christo et
ia multo plura, quam cæteri,
stavit, ita ut a quibusdam Evan-
quam propheta potius dice-

Hieronymus ad Panlam, et
chion, 'Esaiam nobilem fuisse
' scribit, 'disertum et urbane
sentia, nec habentem quicquam
quo rusticitatis admistum, nec
um Prophetam dicendum, quam
relistam.' Idem adversus Ru-
tom. III. fol. 108. 'quem magis
relistam, quam Prophetam dixi.'
in Johan. I. 78. est θέσκελος,
, πολυδωρίς. 'Serratum a Ma-
rege Juda, socero ejus, Hebræi
, serra lignea,' inquit L. Vives
d D. Augustini. Quod Nean-
glossa marginali ad Protevan-

gellum S. Jacobi fol. 389. ex Postello
ita memorat: 'Cum rex impius vellet
Esaiam apprehendere, quod blasphe-
mā dicere videretur, dum ait: Deum
se vidiase de facie ad faciem: roga-
vit Esaias Dominum, ut illi proxima
aperiretur cedrus, in qua delitescer-
ret. Cum vero non amplius apparu-
isset, rex jussit medium cedri tran-
cum secari, et sic una delitescens
Esaias sectus est.'

Spirante Deo] Non enim habet nisi
Spiritus Sanctum S. Scriptura auto-
rem: ὑπὸ πνεύματος ἁγίου φερόμενοι
ἐλάλησαν οἱ ἄγιοι θεοῦ ἄνθρωποι, 2 Pet.
I. 21. Hoc est, quod toties in Pro-
phetarum oraculis legimus יהוה' רבך
: יי :
'verbum Domini,' Esai. I. 10. Jerem.
I. 4. Ezech. I. 8. alibi. Ideo Paulo
S. Scriptura est θεόπνευστος, 2 ad
Tim. III. 16. λόγος σωτηρίας, Act. XIII.
26. δύναμις θεοῦ εἰς σωτηρίαν, Rom. I.
16. Petro ῥήματα τῆς ζωῆς αἰωνίου,
Joh. VI. 69. Jacobo λόγος ἀληθείας,
I. 18. λόγος ἐμφυτος ὁ δυνάμενος σῶσαι
τὰς ψυχὰς ἡμῶν, ibid. 21.

596 *Calamique revolvere sulcos*] Ab
agricultura ad scripturam trahatio.
Nam, si Varronem audis de R. R. I.
29. 'Qua aratrum vomere lacunam
striam fecit, sulcus vocatur.' Sin ve-
ro Nonium cap. VI. 'Sulcus omne,
quicquid in longitudine aculeatum est,
dici potest, veterum auctoritate docto-
rum.' Quo significatu non potest non
hoc loco esse proprium. Eodem sche-
mate extat idem περὶ στροφ. Hymno
IX. 52. 'Qua parte aratis cæra sul-
cis scribitur.' Traducit et ad novam
hujus Festi stellam Cathemer. XII.
55. 'Qua stella sulcum traxerat.' Ut
et Juvencus I. 246. 'Ecce viæ medio
stellam præcurrere cernant Sulcan-
tem flammis auras.' Qui et quam
frequenter de re nautica cum alia,
tum et hoc rei rusticæ verbum usur-
petur, Weitzins observat in Notis ad
Trist. lib. I. Eleg. II. 76.

598 *Dum rutilos apices summissus*

adoro] Modificatus sermo: Per apices rutilos novam stellam; per stellam vero Christum ipsum intelligit. Sic Cathemer. Hymn. xii. 17. 'Hoc sidus æternum manet, Hæc stella nunquam mergitur: Nec nubis occursu abdita Obumbrat obductam facem.' Ubi Erasmus addit: 'Sidus appellat Christum, secum trahentem sua membra.'

599 *Dum lacrimans veneror*] Eodem lacrimarum affectu oraverunt Tobias, Tob. iii. 2. Divus Hieronymus, Marullus, ii. 12. Anna, Helcanæ uxor, 1 Reg. i. 10. 'Sit enim orantibus sermo, et precatio cum disciplina, quietem continens, et pudorem. Cogitemus nos sub conspectu Dei stare. Placendum est divinis oculis, et habitu corporis et modo vocis;' Cyprian. de orat. Dom. Serm. vi. fol. 230. 'His,' inquit Divus Augustinus tom. iv. de cura pro mortuis fol. 884. 'magis seipsum excitat homo ad orandum gemendumque humiliter et ferventius. Et nescio quomodo hi motus corporis fieri, nisi motu animi præcedente, non possunt; eisdem rursus exterius visibiliter factis ille interior invisibilis, qui eos fecit, augetur.' De ejusmodi adorationis disciplina præclare D. Chrysostomus homil. vi. in Matth. inquit: οὐδὲν οὕτως συγκολλᾷ, καὶ ἐνοῖ τῷ θεῷ, ὥς τὰ τοιαῦτα δάκρυα, 'nihil ita conglutinat atque unit Deo, ut illæ lacrimæ, quas et peccati dolor, et amor virtutum effundit.' Et Divus Augustinus tom. x. de Temp. Serm. ccxxv. 'Oratio Justi clavis est cæli: ascendit precatio, et descendit Dei miseratio. Licet alta sit terra, altum cælum; audit tamen Deus hominis linguam, si mundam habeat conscientiam. Cum sensibus loquitur, si sit solus noster gemitus. Sufficit auribus imber oculorum, fletus citius audit quam voces.'

600 *Gaudia concipiunt lacrimas, dant gaudia fletum*] Præ gaudio flevisse leguntur Jacobus in Mesopotamiam

profectus ad consobrinæ suæ Rachelis conspectum, Genes. xxix. 12. Esauus ex Mesopotamia redeuntis fratris Jacobi collum complexu invadens, Genes. xxxiii. 4. Josephus sese fratribus suis post longas ambages agnoscendum præbens, Genes. xlv. 14. Raguel Tobiam juniorem cognoscens, Tobiae vii. 6. Ptolomæus Philadelphus missis ad se lxx. interpretibus, et faustissima ab his facta ipsi acclamatione, apud Joseph. ἀρχαιολογ. xii. 2. fol. mihi 323. Populus Judæorum, Esthræ iii. 13. Tota castra, Marc. Minutio equitum magistro, ex hostium manibus virtute Qu. Fabii Maximi Dictatoris erepto, apud Plut. in Fab. Æson, reverso ex Chironis Centauri schola Jasone filio, apud quem viginti annos fuerat; de quo sic Pindarus Pyth. iv. Τὸν μὲν εἰσελ-Θόντ' ἔγνων ὀφθαλμοὶ πατρός. 'Ek δ' ἄρ' αὐτοῦ πομφόλυξαν Δάκρυα περὶ ψυχὰν ἐπεὶ Γάθησεν ἐξαιρετὸν Γόνον ἰδὼν κάλλιστον ἀνδρῶν. Syrus apud comicum de Demea, Adelph. iv. 1. 'Homini illico lacrymæ cadunt, Quasi pnero, gaudio.' At vero ἐναντιοφανὲς videtur, flere simul, et gaudere: nam secundum Nazianzenum de humana natura vi. 13. νόος εὐτε πυκασθῇ Ἄλγεισιν, οὐκ ἐθέλει τέρψιος ἀντιδείν. 'Mens doloribus oppressa voluptates repudiat.' Sed videtur tantum. Xenophontem audi lib. vii. Histor. Græcæ fol. 485. οὕτω κοινόν τι ἔρα χαρὰ καὶ λύπη δάκρυά ἐστι, 'lætitiae et tristitudini commune quid sunt lacrymæ.' Ecqui vero fieri possit, Rhodiginus Antiq. Lect. xii. 4. disquirat; 'Cur,' ex Alexandro inquiens, 'mærentes, et lætius rideutes lacrimantur? mærentes antiquæ meatuum sive pororum densitate extrudunt, quod in ipsis est humectatum.' ἡ γὰρ λύπη ψύξιν, καὶ πύκνωσιν ἐργάζεται τῶν πόρων, 'tristitia frigiditatem facit et pororum densitatem. Gandentes vero ratione diversa, raritate atque laxitate eorundem humida effundunt.'

601 *Quam dixerat iste Affore versicu-
lus*] Esai. vii. 14. Veteres singulos
libros Biblicos in τίτλους, singulos
τίτλους in sua κεφάλαια ita distingue-
bant, ut lectorem ea divisio multum
posset adjuvare. Parte autem ma-
jores vocabant τίτλους, minores κε-
φάλαια, contra quam hodie nos faci-
mus. Quare etiam in numero κεφαλ-
αίων magna diversitas. Nos hodie Mat-
thæi Evangelium dividimus in capita
xviii. illi in κεφάλαια ccclv. τίτλους
autem lxviii. Unde apparet, id fere
κεφάλαιον fuisse illis, quod nobis ho-
die versiculus. Numerum τῶν τίτλων
καὶ κεφαλαίων in singulis Evangelistis
observatum ex Snida intelligere est,
sub nominibus Matthæi, Marci, Lucæ,
et Johannis Evangelistarum. Adde
Casauboni notas in Matth. cap. i.

603 *Sponso, pacti cui cura pudoris*
Quod qua ratione fuerit factum, in
Protevangelio Sanct. Jacobi videre
est, editionis Neandrinæ fol. 369.
'Postquam dñodecim annorum facta
esset in templo Maria, et vero sacer-
dotum concilium, eccui potissimum
in custodiam tradi deberet, dubita-
ret, jussus summus sacerdos Zacha-
rias fuit, Deum deprecaretur, ut, cui
tradi vellēt, manifestaret. Hic de-
subito astitit Angelus Domini Zacha-
riæ, inquit: Exi, et convoca viduos
populi, et adferant singuli virgam, et
cui ostenderit Deus signum, hujus
erit uxor in custodiam. Ultimam au-
tem virgam accepit Joseph, et ecce
columba exiit de virga, et volavit in
caput Joseph, et dixit sacerdos Jose-
pho: σὺ κεκλήρωσαι τὴν παρθένον πα-
ραλαβεῖν εἰς τήρησιν αὐτῇ: tu es sorte
divina electus, ut accipias virginem
Domini in custodiam.'

606 *Vetustumque vetustis Obscurum
æclis*] Vere obscurum. Cum enim
Simeon Lucæ xxii. 28. ex lxx. Col-
legio unus ad illum in Bibliorum ver-
sione pervenisset, vertissetque, du-
bias interim, essetne ex ipso sensu
et significatione facta interpretatio,

apparuisse ipsi Angelus scribitur, a
quo non solum probata fuerit versio,
verum etiam data promissio, 'mortem
ipsum non visurum, prinsquam Chris-
tum illum Domini vidisset.' Vide
Apophthegmata veterum Hebræorum
in Hebræa Neandri Grammat. fol. 216.
D. Saccum Conc. ii. Festi Purificat.
Mariæ fol. 1169.

608 *Eous*] Uni voci gemina Syneo-
doche inest, generis nimirum et spe-
ciei: illa eous pro Mago: hac singu-
laris pro plurali, 'Eous' pro eois. Est
autem Eous origine Græcum, ab αἶω
deductum, si Etymologo credimus,
quod est λάμπω, fulgeo, sive splendo:
quanquam Enstath. Iliad. xiii. fol.
757. lib. iv. velit ἥως Ionicæ, ἔως At-
ticæ, δῶς Doricæ, αἰῶς Æolicæ esse
Dialecti. Et apud Græcos et Lati-
nos scriptores Orientem significat, ut
est apud Homerum Iliad. xii. 251.
Ovid. Fast. iii. 877. Ex Servio hos
Cinnæ versus, Notis ad Horat. Carm.
ii. 9. Lamb. adfert: 'Te matutinus
fientem conspexit Eous: Et fientem
vidit paulo post Hesperus idem.'
Quanquam pro Lucifero Eoom hic
accipi Forum Rom. velit. Hos Ori-
entales vocat scriptura, Matth. ii. 1.
Magos: quos Chrysostom. Hom. vi.
in Matth. τοὺς Πέρσας τοὺς βαρβάρους.
Homil. vii. βαρβάρους ἄνδρας appellat.
Petrus Comestor, antor Histor. scho-
lasticæ, sine ratione, sine veris testi-
moniis, tres venisse Magos prodidit,
quorum nomina fuerint, Caspar, Mel-
chior, Balthasar. Vide gloss. margi-
nal. Neandri ad Protevangel. Sancti
Jacobi fol. 387. Magos Mantuanus
ita describit lib. i. Fast. cap. v. vs.
19. 'Ille penes Persas magnus est, qui
sidera norit, Qui sciat herbarum vi-
res, cultumque Deorum.' Anonym.
quidam in Sapphicis: 'veniunt Eoi
Principes.' Sednl. ii. 24. 'Eoi venere
Magi.' Rustic. Helpidius de Benef.
Christi vs. 81. 'Gens Chaldæa.' Juven-
cus i. 226. 'Gens est Eoi Phæbo or-
to proxima regni, Astrorum sollers

ortus obitusque notare. Hujus primores nomen tenere Magorum.' Apuleius in Apolog. 'Persarum lingua Magnus est, qui nostra Sacerdos.' Aliarum quoque Gentium hi Magi dicebantur, inquit Clariss. JC. Scipio Gentilis ad hunc Apuleii locum fol. 147. Lucian. in Longævis: οἱ καλούμενοι Μάγοι, γένος τοῦτο μαντικόν, καὶ θεοῖς ἀνακείμενον, παρὰ τε Πέρσαις, καὶ Πάρθοις, καὶ Βακτροῖς.

600 *Lancibus auratis*] I. e. Patinis. ὑποτυπώσει, cen tabula picta, quomodo obtulerint munera, ostendit, in goldenen Schalen. Fnerunt autem inter alia etiam lances, vasa, sacrificiis dicata: ut in illo Virg. Georg. 1. 192. 'Laticis, qualem pateris libamns et auro: Inflavit cum pinguis ebur Tyrrhenus ad aras, Lancibus et pandis fumantia reddimus exta.' Pampinatae lances, pateræ hederatæ. et disci corymbiati qui sint, obiter disce a Turneb. Advers. xiv. 20. Tisch und Schussel mit laubwerck gemahlet, gezieret, gestochen, und gegossen, quod ex antecedentibus colligis, cum inquit: 'Cælatum poculum, hederæ corymbis et vitis pampinis inter se mutuo nexu implicatis.'

Regalia fercula] Qualia fuerint, et quid significarint, exponunt Divus Chrysostomus Homil. viii. in Matth. fol. 73. οἱ δὲ οὐ μόνον προσκυνοῦσιν ἀλλὰ καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν δῶρα προσάγουσι. καὶ δῶρα οὐχ ὡς ἀνθρώπων, ἀλλὰ ὡς θεῶν. ὁ γὰρ λιβανωτὴς καὶ σμύρνα τούτου σύμβολον ἦν Divus Augustinus tom. x. de Temp. Serm. xxx. in Epiphan. Serm. 1. 'In eo, quod tria offeruntur, Trinitas intelligitur: in eo vero, quod tres sunt et singuli singula offerunt, in Trinitate unitas declaratur: per anrum rex ostenditur: Deus in thure dignoscitur: per myrrham, quæ condien-dis est apta corporibus, sepultura crucifigendi hominis prædicatur: O-

acula Sibyll. lib. 1. fol. 121. Τούτῳ προσκομίσουσ' ἱερεῖς χρυσὸν προφέροντες Σμύρναν, ἅταρ λίβανον, καὶ γὰρ τὰδε πάντα ποιήσει: 'Illi libabunt aurum, myrrhamque ferentes, Thusque sacerdotes: hæc omnia namque patrabit: Paulinus, Natali Sexto Felicis, vs. 47. 'Mystica dona ferentes Suppliciter videre Magi:' Sedul. 11. 95. 'Aurea nascenti fuderunt munera Regi, Thura dedere Deo, myrrham tribuere sepulto: Rustic. Helpid. in Carm. de Christi benef. vs. 85. 'Dat munera Regi Divitias, dat thura Deo, myrrhamque sepulcro: Mant. Fast. v. 25. 'Corripuere viam, Regi tria dona ferentes: Hæc tria sunt aurum fulgens, regale metallum, Thus redolens, quo festa solet decorare sacerdos, Myrrhaque, qua tumulo tradenda cadavera inungant: Author Cathe-mer. Hymn. xii. 62. 'Magi Eoa promunt munera Stratique votis offerunt Thus, myrrham, et anrum regium.'

Supplex] D. Basil. Seleuciens. Orat. in infant. ab Herod. occisos: ὥστε καὶ τὸ παιδίον ἰδεῖν, καὶ βασιλεῖ πρέπουσαν τῷ τεχθέντι ἀναθεῖναι τιμὴν. Nazianz. περὶ ἀρχῶν vi. 104. Δωροφόροι δ' ἄρ' ἔβαν καὶ γούνατ' ἔκαμψαν. Juven-cus, 1. 255. 'At postquam puerum videre sub ubere matris, Dejecti pro-no texerunt corpore terram, Summis-sique simul.'

610 *Pannis puerilibus offert*] I. e. puero, per Meton. subjecti pro adjuncto, sive continentis pro contento. Panni illi Evangelistæ Lucæ sunt τὰ σπάργανα cap. 11. 7. inquit enim: ἐσπαργάνωσεν, ad verbum sonat 'infasciavit,' i. e. fasciis involvit, ne quis imaginetur pannos laceros aut mendicorum. Nam ut parentibus Jesu tenuitatem ac paupertatem libenter tribuimus, ita sordes, ac mendicitatem procul amovemus. Habet et paupertas suam mundiciem: nam quo minus in conclavi pepererit Maria, non paupertas obstitit, sed diversantium turba. Alioqui si Christo tan-

topere placuisset mendicitas, ut quidam putant, in Ptochodochio nasci poterat. Erasm. ad d. l. Evang. Quod nonnulli prædicatores notent, qui Linguarum imperiti, nescio quam ex hoc verbo squalidas et sordidas, *also Wadern und zerrissene Lumpen*, fingunt fascias, quæ in publico vix possunt sine rubore nominari. Juvenec. Histor. Evang. i. 157. 'Leni pannoso tegmine fotu Texit.' Sedul. Oper. Pasch. ii. 59. 'Exiguus habuit velamina pannis.' Fortunatus hymno de Cruce Domini, vs. 15. 'Membra pannis involuta alligat, Et pedes, manusque, et crura Stricta cingit fascia.' D. Chrysost. Hom. in Matth. f. 66. *ὥστε προσκυτῆσαι τὸν ἐν σπαργάνοις καὶ φάτῃ κείμενον.* ibidem paulo inferius: *Πολλὸν κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν διατρίβοντες χρόνον οὐκ ἂν ἐν σπαργάνοις εἶδον αὐτὸν παραγενόμενον.* Adde et Augustini illud, tom. x. Serm. i. 'Magi veniunt ad Deum natum: immo ducuntur, positum in præsepio vident, nec apud sensus eorum humilitas nativitatæ reverentiam divinitatis imminuit, adorant corporibus, honorant muneribus, venerantur officiis: oculis hominem vident, et Deum obsequiis confitentur.'

611 *Quis tam pennatus nuncius*] I. e. stella radiis suis, ceu pinnis scintillans, *μεταφορικῶς*. De hac stella ita D. Chrysostom. Hom. vi. in Matth. f. 53. *Οὐ τῶν πολλῶν εἰς ὃ ἀστήρ οὗτος ἦν μᾶλλον δ' οὐδὲ ἀστήρ, ὥς ἐμοί γε δοκεῖ ἀλλὰ δυνάμεις τις ἀόρατος εἰς ταύτην μετασχηματισθεῖσα τὴν ὕψιν:* 'Non erat hæc stella de pluribus una, imo, ut ego arbitror, nec stella quidem; sed quædam invisibilis virtus, in specie sideris figurata.' Idque demonstrat D. Chrysost. primum ab ipso itinere sive motu, quo a Septentrione in Meridiem ferebatur, cum cætera astra ab Oriente volvi omnia in Occidentem videamus. Deinde a tempore: neque enim nocte, sed lucente prorsus die ac Sole, quem proprio quo-

dam fulgore superabat, cernebatur. Tertio ab interpolatione lucendi: nunc occultabatur, nunc toto vultu radiabat: *ὅπερ οὐκ ἔστιν ἀστρου κινήσεως, ἀλλὰ δυνάμεώς τινος λογικωτάτης,* 'quod non est sideris motus: sed virtutis plenissime rationis.' Quarto a loco: non in excelso constituta cæli; sed in inferiore aëris parte apparebat, *ὕψηλόν ἐκεῖνο ἀφ' οὗ κατὰ κατέβη, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς ἔστη κεφαλῆς τοῦ παιδίου:* 'sublime relinquens ad inferiora venit, superque ipsum fere caput pueri constitit.' D. August. tom. x. Serm. ii. in hoc Fest. Stellam hanc nuncupat 'cælum loquens.' Serm. iii. 'magnificam cæli linguam,' Serm. vi. suavissime, ut omnia dicit: 'Eo nascente lux nova est in stella revelata, quo moriente lux antiqua est in Sole velata; eo nascente, superi novo honore claruerunt; quo moriente, inferi novo tremore tremuerunt.' Victor Episc. Pictaviensis in Carm. de Christo vs. 10. 'Astrum insigne movetur In cælo fulgens.' Mant. l. i. Fast. c. v. vs. 4. 'Gentes ad sidera versis Attonitæ stabant oculis, solemque putabant Adventasse novum, qui non, quia nocte dieque Spargebat late radios, occumberet unquam: Stella novo fulgore ardens veniebat ab ortu.' Apparuit autem hæc stella in gentium conversionem, Judæorum vero eversionem. Audi rursus Chrysostom. Homil. vii. in Matth. fol. 67. 'Fuit utrumque mirandum, et quod Magi adorarent puerum, et quod eos ad adorandum stella perduceret, quæ certe sunt talia, ut etiam lapideas mentes ad lumen Dei omnino attrahere queant. Si Magi dixissent, a Prophetis se hoc accepisse, aut quod Angeli illis peculiariter essent locuti, antequam illis fides non fuisset habita. Nunc vero cum stella supreme rutilet, etiam impudentissimis os obturatur.' August. ibid. Serm. ii. 'Hæc Magorum illuminatio magnum testimonium cæcitatæ extitit Judæorum. In

terra eorum isti requirebant, quod illi in sua non agnoscebant. Apud eos infantem isti invenerunt, quem illi apud se negaverunt. In his terris de longinquo isti peregrini puerum Christum nondum verba promentem adoraverunt, ubi cives illi juvenem miracula facientem crucifixerunt; isti in parvis membris Deum adoraverunt, illi in magnis factis nec tanquam homini pepercerunt; quasi plus fuerit videre novam stellam in ejus nativitate fulgentem; quam Solem ejus in morte lugentem.'

612 *Ultima Bactra attigit*] Ex Maro. *Æn.* viii. 687. 'Et ultima secum Bactra vehit.' Est autem Bactrum sive Bactra et regionis et urbis nomen, de quo ita Strabo l. xi. f. 356. *Τὰ Βάκτρα, ἣν περ Ζαρίδσπαν καλοῦσιν.* Plin. vi. 16. 'Bactri, quorum oppidum Zariaspe, quod postea Bactrum a flumine appellatum est.' Idem xxxi. 7. 'In Bactris duo lacus vasti, alter ad Scythas versus, alter ad Adrios sale æstuat.' Et paulo inferius: 'Præterea apud Bactros amnis Ochus et Oxus ex appositis montibus deferunt salis ramenta.' Adde Solinum Polyhist. c. lxxii. De Bactrianis memoria dignum illud ex Onesicrito refert Strabo ibid. l. xxxiii. *Τοὺς ἀπειρηκότες διὰ νόσον ἢ γῆρας ζῶντας παραβάλλεσθαι τρεφομένοις κυσὶν ἐπίτηδες πρὸς τοῦτο, οὗς ἐνταφιστάς καλοῦσι τῇ πατρίᾳ γλώττῃ,* 'Eos, qui senio confecti sunt aut morbo, vivos,' ait, 'projici canibus dedita opera ad hoc nutritis, quos sua lingua Entaphistas, quasi vespillones vocant.' Quem locum in Notis suis clariss. Gallia ocellus, sic Hæschelius Casanbonum vocat, ita illuminat; 'scribo, inquit, *ἐνταφιστάς*. Ratio nominis est perspicua: *ἐνταφιάζειν* est corpus ad sepulturam componere. Perinde ergo est, ut si quis libitinos istos quis dicat.' Glossar. *ἐνταφιαστής*, pollinctor. Basilii Seleuciensis. *Episc. Orat.* ii. in David. f. 133. l. vi. de Goliadi eminationibus: *τὰς*

τῶν κυνῶν γαστέρας τάφον αὐτῷ ποήσειν ἐπαγγελλόμενος, 'facturum isti canum ventrem sepulcrum,' eminabatur. Atque ut e Latinis scriptorib. non-neminem addam, M. Tull. l. i. *Tusc. narrat,* 'Hyrmanos studiosissime canes alere, et pro sua quæque facultate parare, a quibus lanietur, eamque illis optimam censere sepulturam.' Ut canes illi sepulchrales fuerint appellati, ac super eadem re jocum Diogenis aliaque non injucunda vide, si lubet, apud Tyraquell. *Geneal.* iii. 2. Item Adagium *τάφος ἐμψυχος* apud Enstath. in *Iliad.* xii. f. 564. l. 41. Ultima autem Bactra, non quantum ad fines spectat orbis terrarum; sed ultima imperii Antoniani. Constat enim Bactrianos post se habere gentes innumeras ex Servii notis super d. l. Virgilii, f. 1356. Adi et ad Mantuanum l. i. *Fast. c. v. vs. 7.* ubi ejusmodi motus illius stellæ descriptio: 'Stella novo fulgore ardens veniebat ab ortu Trans Tigrim, trans Euphratem Babylona volando Vidit, et Armenios dextra levaque relinquens Thuriferos Arabes, Syriæ bipatentibus alis Ingruit.'

613 *Lactantibus horis*] Ponitur hora *κατὰ συνεκδοχὴν* pro die. Sic Maro Georg. i. 425. 'Nunquam te crastina fallit Hora.' Bersmanno Dies postera *συνεκδοχικῶς*; quanquam Servius eo loci f. 189. malit *ὑπερβολὴν*, quasi dicat, nec hora quidem te decipiet.

617 *Dirigit*] I. e. stupuit rei novitate; imitatione Maron. *Æn.* iii. 259. 'At sociis subita gelidus formidine sanguis Dirigit: cecidere animi.'

Pernox Astrologus] I. e. Magus *συνεκδοχ.* Juvenc. i. 227. 'Ille penes Persas Magus est, qui sidera norit.' Pernox autem, quia non tam de die est, quam nocte illis philosophandum, qui astra legit. Seneca Med. vs. 787. 'Trivia pernox.' Hippolyt. vs. 747. 'Curru properante pernox Exerit vultus rubicunda Phæbe.' Chaldæi olim nuncupabantur et Genethliaci Au-

gustini temporibus, sicuti scribit ipse l. i. de Doct. Christ. et l. iv. Confess. et in libello de Nat. Dæmon. 'Mathematici et Planetarii nunc Astrologi passim vocantur. Rhodig. xiv. 9. D. Chrysost. hom. vi. in Matth. ita de Astrologo: 'Ἀστρονομίας οὐκ ἔργον ἐστὶν, ἀπὸ τῶν ἀστρῶν ἰδεῖναι τοὺς τικτομένους, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ὥρας τῶν τικτομένων προαναφωνεῖν τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι, ὥς φασιν: 'Istud ad Astronomiæ artem non spectat, ut eos, qui nascuntur, ex stellis cognoscat, sed ut ex hora punctoque nascentium, ea, quæ illis sunt eventura, prædicat.' Hujus si verum spectes usum, secundum Platonis Epinomid. fol. 704. σοφώτατόν τι: sin vero superstitionem et abusum cernas, ridicula et inanis, D. August. Confess. ii. 6. D. Basil. in Hexaëm. 'occupatissima vanitas; Ambros. 'inutilis et impossibilis' Hexaëm. iv. 4. Chrysost. Homil. vi. in Matth. 'vanissima officina.' Cæl. Rhod. ix. 20. 'Magiæ clavis.' Conjunge Agell. xiv. 1. Plin. xxx. 1. Scipion. Gentil. in Apul. Apolog. Not. num. 356. Pencer. de Divinat. f. 644.

618 *Cessisse Anguem, fugisse Leonem*] Fingit Poëta perquam apposite, reliqua sidera huic novæ stellæ cessisse omnia. 'Nulla est enim gloria,' inquit Erasm. super Hymn. xii. καθημέρ. 29. 'sive Prophetas et Patriarchas conferas, sive angelos, sive quicquid est in terris magnificum, quod Christi gloria non obscuretur.' conjunge ex adducto jam Hymno vs. 25. &c. 'Sol unde sumit januam, Cernunt periti interpretes Regale vexillum Magi: Quod, ut refulsit, cæteri Cessere signorum globi, Nec pulcer est ausus suam Conferre formam lucifer. Quis iste tantus, inquiunt, Regnator, astris imperans, Quem sic tremunt cælestia?'

Anguem] Serpentem Ophinchii intelligit, qui asterismus in plaga Boreali est, secundum sphæricos, decimusquartus. 'Stellis,' ut Paling. ait

lib. xi. 'viginti clara duabus.' Manil. lib. i. 'Serpentem magnis Ophinchus numine signis Dividit, et toto mergentem corpore corpus Explicat, et notos sinuataque terga per orbes Expedit, effusis per laxa volumina palmis. Respicit ille tamen molli cervice reflexus.'

Leonem] Leo asterismus in Zodiaco est quintus, de quo idem Poëta: 'Bis denas stellas retinet minus nna.' Hujus μερίδας Sol attingit prid. Iduum Julii, vel præterpropter, atque æstum ciere assuevit haud mediocrem. Quo Manil. lib. v. pertinet: 'Cum vero in vastos surgit Nemeæus hiatus, Exoriturque canis, latratque canicula flammans, Et rabi igne suo, geminatque incendia Solis: Quo subdente facem terris, radiosque movente Dimicat in cineres orbis, fatumque supremum Sortitur, languetque suis Neptunus in undis, Et viridis nemori sanguis decedit et herbis.' Et Horat. Od. iii. 20. 'Jam Procyon furit, Et stella vesani leonis, Sole dies referente siccos.' Nemeæus dicitur a Nemea silva, inter Cleonas et Phliuntem Corinthi, ubi ab Hercule occisum fabulantur, Strabo l. viii. f. 260. Pans. 'Ἐν τοῦτοις τοῖς ὄρεσι τὸ σπηλαῖον ἐστὶ δεικνύται τοῦ λέοντος, καὶ ἡ Νεμέα τὸ χωρίον ἀπέχει σταδίων πέντε που καὶ δέκα, ἐν δ' αὐτῇ Νεμείου τοῦ Διὸς ναὸς ἐστὶ. Idem interdum a Poëtis Bembinata vocatur, a Panyasi Halycarnaseo, cujus mentio apud Pausan. et Athenæum, Δέρμα τε θήρειον Βεμβηνηταὸ λέοντος.

619 *Contraxisse pedes lateris*] Videtur Maronem expressisse Georg. i. non procul a principio: 'Ipse tibi jam brachia contrahit ardens Scorpheus.' Idcirco autem manco ordine, quod vacuefecerit Cancer illam μερίδα, e qua pedes fingitur contraxisse.

Cancrum] Cancer asterismus in eodem quartus; cujus stellas Paling. inibi numerat hoc metro: 'Bis-

que novem flammis cælestis carcinus ardet: Binæ insunt dorso, quæ Asini, et Præsepe vocantur.' Macrob. Sat. i. 17. 'Cancer in æstivo Tropico est, in quo meante Sole radii temperatam nostram non eminens, sed superne demissi rectis fulgoribus lustrant.' Ovid. Met. x. 126. 'Solisque vapore Concava litorei fervebant brachia Cancræ.' Manil. lib. i. ita uno versu conjungit Leonem et Virginem: 'Geminos Quos sequitur Cancer, Cancrum Leo, Virgo Leonem.'

620 *Domitum mugire Juvenum*] I. e. Taurum, secundum in Solis orbita signum. Unde Virg. Georg. i. 'Candidus auratis aperit cum cornibus annum Taurus.' Hunc locum tibi Macrobiani Comment. in Somn. Scipion. c. xviii. aperit. Paling. d. i. 'Taurus habet stellas viginti unamque; sed harum Septem, quæ ipsius postrema in parte renident Vergiliæ, nec non Atlantides appellantur. Sunt totidem in capite, atque Hyades dicuntur ab imbri.' Hujus positum ita depingit Manil. l. i. 'Aurato princeps Aries in vellere fulgens Respicit admirans aversum surgere Taurum Summisso vultu.' 'Est enim,' inquit inclytus ille Scaliger, 'ingeniculatus et tanquam bos humi procumbens; unde et interpres Ptolomæi *κνυρδὸν* vocat, Lucanus curvatum: 'Nisi poplite lasso Ultima curvati procederet ungula Tauri.' Ideo *πεντηῶς* Arato dicitur; et alibi Manilio flexus, item nixus.

621 *Sidus et Hircinum*] Κατὰ περίφρασιν Capricornum intelligit, decimum in circulo solari δωδεκατημόριον. Item Paling. hujus stellas hoc carmine comprehendit: 'Viginti Ægoceros stellis nitet atque duabus.' Manil. ibid. 'Venit angusto Capricornus sidere flexus.' Idem inf. 'Ast angusta fovet Capricorni sidera Vesta.' Macrob. l. eod. c. xii. 'Duo Tropica Capricornus, et Cancer. Has Solis portas Physici vocaverunt, quia in

utraque obviante solstitio ulterius Solis inhibetur accessio, et fit ei regressus ad zonæ viam, cujus terminos nunquam relinquit.' Vide quæ inibi de animæ in terra e cælo meatu, et e terris in cælum remeatu ejusdem per has portas fabulatur. Coniunge Cæl. Rhodig. xv. 23.

622 *Puer Hydrius*] Id est, Aquarius, eadem περιφράσει, Capricornum proxime sequens. Manil. ibid. 'Post hunc inflexum defundit Aquarius urnam:' Paling. dicto sæpe loco: 'Sex et viginti facibus spectabilis Hydra est.'

Sagittæ] Sagittarius; Meton. adjuncti pro subjecto; nonum Zodiaci signum, Scorpionem proxime excipiens: de quo ita Paling. xxi. 'Quindenis etiam facibus splendere videtur Arcitenens.' Manil. ibid. 'In cujus caudam contento dirigit arcu Mixtus equo, volucrem missurus jamque sagittam.'

623 *Palantes geminos*] Cum dixerit autor, fuga geminos tum separatos, recte palare dixit. Gemini tertiam stationem tenent in Solis via. Paling. ibid. 'Tyndaridæ fratres denis octoque favillis Splendescunt: alter denas, alter tenet octo.' Macrob. Somn. Scip. i. 18. 'Constat, Solem tribus signis peractis, Ariete, Tauro, et Geminis, ad medietatem hemisphæril rediisse.'

Improba virgo] Sextum signum in Ecliptica, spicam habens in manu. Paling. inibi: 'Virgo tenens spicam, micat astris octo decemque.' Macrob. Sat. i. 21. 'Virgo, quæ manu aristam refert, quid aliud, quam *δέναιμις ἡλιακή*, quæ fructibus curat? et ideo Justitia creditur, quæ sola facit nascentes fructus ad hominum usus pervenire.' Improba ideo, quod prodere amatores fingitur.

624 *In fornice mundi*] Sub fornice mundi, i. e. sub cælo. Fornix autem, quodcunque opus concameratum est. Rhod. xv. 21. sunt in fornicibus lapilli, nomine umbilici, qui in medio

collocati quodam quasi concentu et ordine, omnem fornicis faciem servant immotam; his comparari mundum posse scribit Aristot. Est etiam appellatus 'fornix, ubi prostitutæ pudicitiae mulieres erant, a locis arcuatis,' inquit Isidorus. Unde et fornicariæ mulieres in antoribus Ecclesiasticis. Turneb. Adv. 1. 5.

627 *Excidium sentit jamjamque futurum*] Alludit Poëta ad deliquium Solis, quod passus est, Christo in cruce patiente, Luc. xxiii. 45. De quo apud Suidam Dionysius in Epist. ad Polycarp de Apolophane Sophista, in Dionysio. August. de Civ. Dei, iii. 15. Lucas Gauricus in lib. ea de Eclipsi scripto, quem citat Neander in Catech. f. 417.

633 *Cælo visus*] Testimonio Stephani Protomartyris exclamantis: 'Ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεφγμένους καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ. Act. vii. 56.

Humique Intentus Rex atque Deus] 'Unius enim naturæ cum Deo Patre est, æqualiterque cum eo sempiternus atque immensus; æqualiter immortalis et incommutabilis; æqualiter invisibilis, et inenarrabilis; æqualiter bonus et justus; æqualiter miserator et misericors; patiens et multum misericors, et verax; æqualiter fortis et suavis; æqualiter sapiens et omnipotens,' inquit Divus Augustinus de Fid. l. ad Petrum Diacon. tom. iii. f. 216.

635 *Tumuloque inferna refringens*] 'Quomodo enim aliter accipiendum sit, quod dictum est: Quem Deus suscitavit ex mortuis, solutis doloribus inferni, quia non poterat teneri ab eis, nisi ut quorundam dolores apud inferos eum solvisse accipia-

mus,' Idem l. i. de Gen. c. xxxiv.

636 *Resurgentes secum jubet ire sepultos*] Matth. xxvii. 53. 'Ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. Id D. Chrysost. ait in Matth. Hom. lxxxviii. super hæc verba, τῆς ἐσομένης ἀναστάσεως σημεῖον, 'future resurrectionis signum fuisse.'

637 *Cælum habitat, terris intercenit, abdita rumpit*] Nam secundum D. August. de Temp. Serm. i. in hoc Festo: 'Videbatur quidem in præsepio, sed dominabatur in cælo: intra corpusculum erat, sed intrâ se continebat omnia. Natus quidem ex matre fuerat, sed matrem suam ipse creaverat. Et ideo se Magi humiliabant, quia ipsi astra famulari cernebant. Deum esse cognoverant, cui cælestia serviebant.' Inibi in Festo Ascens. Serm. iv. 'In carne ad nos processit, et a Patre non recessit.'

706 *Deus est, qui totus ubique*] 'Non enim, quia dicimus Deum esse et in cælo et in terra; ipse quippe ait per Prophetam: Cælum et terram ego impleo; aliam partem dicturi sumus eum in cælo habere, et in terra aliam: sed totus in cælo est, totus in terra, non alternis temporibus, sed ntrumque simul, quod nulla natura corporalis potest.' Idem de Civ. Dei xxii. 29. Gratia cujus certum et indubitatum est, ut fuit hactenus, sic deinceps quoque ipsum nobiscum for contra omnium hostium insultus præsentem, et adversa quæque suæ omnipotentiae dextra amolitnr, qui benedictus et in hoc est, et in illo per omnes sæculorum myriadas benedicendus.

M. JOANNIS WEITZII

NOTÆ

AD PRUDENTIUM,

EX OPTIMIS QUIBUSQUE COLLECTÆ SCRIPTORIBUS.

CÀTHEMERINON LIB.

Καθημερινὸν est diurnarum rerum opus. Sunt enim odæ ex vario metrorum genere, a matutino ad vespertinum crepusculum. Fabric.

AD PROEM. 7 *Ætas prima*] Anton. Benbellona in *Suscitab. Princip.* partis i. c. v. pag. 37.

11 *Luxus petulans*] Pindar. *Olymp.* XIII. Ὕβριν, κόρου ματέρα θρασύμυθον nuncupat. Quo trahendum hoc Plut. *Quæst. Rom.* LXXI. Διὰ κόρον καὶ πλησμονὴν ἐξυβρίζουσι καὶ βόες καὶ ἵπποι καὶ ἄνθρωποι, ὥς πού καὶ Σοφοκλῆς πεποίηκε· Σὺ δὲ σφάδαζεις, πῶλος ὥς εὐφορβία, Γαστήρ τε γάρ σου καὶ γνάθος πλήρης.

12 *Nequitiae sordibus*] Nazianz. in II. *Stiliteut.* κακίας βορβόρου γέμοντι, 'cæno nequitiae referto.' Inf. *Hym.* VI. 53. 'Qui coinquinatum vitiis cor impiavit.' *Psychom.* vs. 890. 'Cor vitiorum stercore sordet.' Ibi vide quæ noto.

22 *Vita volans*] Nazianz. de vitæ viis : Πάντα μόγος θνητῶν· τὰνθάδε πάντα γέλως, Χνοῦς, σκιά, φάσμα, δρόσος, πνοή, πτερὸν, ἀτμίς, ὕναιρος. *Columb.* ad *Seth.* II. 33. 'Hæc, dum vita volat, vigili qui mente retractat.'

23 *Inrepsit canicies*] Theocrit. *Idyll.* XIV. 69. Καὶ ἐπισχερὰ ἐς γένυν ἔρπει Λευκαίων ὁ χρόνος.

24 *Me Salia*] *Salia* Flavius Consul

Romanus fuit cum Fl. Philippo; quibus Coss. nascitur Prudentius anno a nato Christo cccl. Fabric.

28 *Numquid talia proderunt*] *Manil.* lib. IV. 'Nascentes morimur, finisque ab origine pendet: Tunc et opes et regna fluunt, et sæpius orta Paupertas, artesque datæ, moresque creati, Et vitia, et clades, damna et compendia rerum.'

31 *Dicendum mihi*] I. e. Dicere mihi aliquis debeat. *Matthias Bergius* P. P. olim *Altorfii*.

34 *Atquin sine*] Vide *Cyprian.* *Serm.* V. de lapsis.

HYMN. I. *Clemens* *Constit. Apost.* VIII. 34. inter traditiones Apostolicas, Episcopo et Clero servandas, hanc refert: 'Precationes facite mane, hora tertia, ac sexta, et nona, et vespere, atque ad gallicantum. Mane gratias agentes, quod illuminarit nos, nocte sublata et reddita die. Tertia, quod ea hora Pilatus iudicium adversus Dominum pronunciarit. Sexta, quod ea hora in crucem actus sit. Nona, quod tum omnia mota et tremefacta sint, Domino crucifixo: quia horrerent audaciam impiorum Judæorum, et contumeliam Domini ferre non possent. Vespere, quod noctem dederit ad requiescendum a laboribus diurnis. Ad gallicantum, quod ea hora nunciet adven-

tum diei ad faciendum opera lucis.' Vide Leonhard. Lessium de Justitia et Jure II. 37. Dubitat. VIII.

1 *Ales diei punicus*] Theocrit. Idyll. XVII. 56. 'Ες ὕρθρον ἐπεὶ κα πρῶτος ἀοιδὸς 'Εξ εὐνᾶς κελαδήσῃ, ἀνασχὼν εὐ-τριχα δειρήν. Maccab. III. 'Αρτι δὲ ἀλεκτρυὼν ἐκέκραγεν ὕρθριος. Hinc ὀρθροβόας dicitur apud Athenæum I. III. ἡφός ab Antipatro I. VII. Epigram. ὕρθριος a Theoc. Idyll. VII. 122. ἐγερσιβόητος a Nonno c. XIII. in Joh. Nazian. somnio de Anastasiæ Eccles. v. XLVII. ἐκ δέ μοι ὕπνον ἀπὸ βλεφάρων ἐτίναξε γῆρυς ἀλεκτρυόνων. Cl. Hæschel ad Phrynich. pag. 110. Basil. M. homilia VIII. hexaëm. p. 38. Πῶς μὲν ἐπ' ἔργα σε διεγείρει ὁ σύννοικος ὄρνις, ὁξεῖα τῇ φωνῇ ἐμβοῶν καὶ καταμυρίων πόρρωθεν ἔτι τὸν ἥλιον προσελαύροντα, ὁδοιπόροις συνδιορθροῖζων, γεωργούς δὲ ἐξάγων πρὸς ἀμητόν. Vide Plin. x. 21. Cic. de Divinat. Ovid. Fast. I. 455. et II. 767. Met. XI. 599. Fabulam de vidua et ancillis, quas ad gallorum cantus excitare ad opera consueverat, Cæl. Rhodig. XVI. 13. Muret. Var. Lect. XVI. 18. Labet addere quædam ex hymno D. Ambrosii: 'Præco diei jam sonat, Noctis profundæ pervigil, Nocturna lux viantibus A nocte noctem segregans. Hoc excitatus Lucifer Solvit polum caligine: Hoc omnis errorum chorus Viam nocendi deserit. Hoc nauta vires colligit, Pontique mitescunt freta: Hoc ipsa petra Ecclesiæ Canente culpam diluit. Surgamus ergo strenuæ, Gallus jacentes excitat, Et somnolentos increpat: Gallus negantes arguit. Gallo canente spes redit, Ægris salus refunditur: Mucro latronis conditur, Lapsis fides revertitur,' &c.

21 *Ut cum coruscis flatibus Aurora cælum sparscrit*] Dracont. Hexaëmer. vs. 492. 'Roscida puniceum spargens aurora ruborem, Ducit ubique diem.' Nonn. Dionys. XVIII. 166. 'Ἄλλ' ὅτε δὴ ῥοδέοις ἀμαρύγμασιν ἄγγελος ἡοῦς

ἀκροφανῆς ἐχάραξε λιπώσκιον ὕρθρος δμίχλην. Et XVII. 136. 'Ἄλλ' ὅτε χιονόπεζα χαραζομένη ζόφον ἡὼς 'Ορθρον ἀμεργομένην δροσερῇ πορφύρετο πέτρῃ.

26 *Somnus Est forma mortis perperitis*] Frequenter apud scriptores Mors somno æquiparatur. Ovid. Amor. II. 9. 'Stulte, quid est somnus, gelidæ nisi mortis imago?' Anaxagoras apud Stob. Serm. CCLXXI. Δύο διδασκαλίας εἶναι οἶμαι θανάτου, τὸν τε πρὸ τοῦ γενέσθαι χρόνον, καὶ τὸν ὕπνον. Et Serm. CCLXXII. Gorgias Leontinus moriturus dixisse scribitur: 'Ἦδη με ὁ ὕπνος ἄρχεται παρακατατίθεσθαι τὰ δελφῷ. Plato in Phædone: Τί οὖν, ἔφη, τῷ ζῆν ἐστὶ τι ἐναντίον, ὥσπερ τῷ ἐγρηγορέναι τὸ καθεύδειν; πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. τί; τὸ τεθνάναι, ἔφη. Homer. II. XIV. 'mortis fratrem' appellat: 'Εὐθ' ὕπνῳ ξύμβλητο κασιγνήτῳ θανάτοιο. Seneca Herc. Fur. 'Frater duræ languide mortis.' Virgil. Æn. VI. 'Tum consanguineus lethi sopor.' Orpheus 'somni sororem,' Coluthus συνέμπορον θανάτοιο, 'mortis speculum' vocat Tertullian. lib. de anima c. XLII. 'Nihil itaque videtis,' ait Cic. de senect. 'morti esse tam simile, quam somnum.' Qui itidem Tusc. Quæst. I. nuncupat 'mortis imaginem, quam quotidie induimus.' Annens Boëtius lib. de Morib. 'Stultum est somno delectari, et quasi mortem moliri: cum somnus assiduus sit mortis imitatio.' Pausan. in Lacon. inter reliquas statuas ponit ὕπνου καὶ θανάτου καὶ σφᾶς ἀδελφούς εἶναι κατὰ τὰ ἔπη ἐν 'Ἰλιάδι' ἡγηνται. vide Plut. de Placit. Phil. v. 24. Aristot. de generat. animal. v. I. D. Augustin. alicubi, 'Ista,' inquit, 'mors dormientium sæpe dicitur in Scriptura, propter futuram resurrectionem, velut evigilationem. Et lectus, in quo Sancti obdormientes, fessi secularibus præliis, requiescunt, Christus est.' Inquit Ambros. lib. de Isaac et anima c. v. 'In hoc lecto requievit Isaac et Jacob. In hoc lecto recubans archisynagogus

filia surrexit a morte. In hoc lecto jacens viduas defunctus, mortis vincula, Christi vocatus voce, dissolvit.' Infra Hymn. x. 56. Chrysost. in Matth. homil. xxii. p. 305. Natal. Com. iii. 13. Joh. Talentum rerum recondit, ii. 3.

87 *Ferunt vagantes Demonas*] Ambros. Hexaëm. v. 24. Strigenit. in Gallicinio; quo loci in præfat. notabilia exempla adfert, quibus hic locus insignite illustrari potest.

62 *Lingua lubrico*] Εὐόλισθον γὰρ τῆς γλώσσης ὄργανον, καὶ μέγιστον παρέχει τοῖς ἀμελοῦσι κίνδυνον: ut præclare scribit Agapetus in Scheda Regia § 54.

81 *Jesum ciamus vocibus*] Basil. M. ad Gregor. Nazianz. Τί οὖν μακαριώτερον τοῦ τὴν ἀγγέλων χορείαν ἐν γῇ μιμεῖσθαι, εὐθὺς μὲν ἀρχομένης ἡμέρας εἰς εὐχὰς ὁρμῶντα, καὶ ὕμνοις καὶ ψαλμοῖς διαλάμπαντος ἐπ' ἔργα τραπόμενον, πανταχοῦ αὐτῷ τῆς εὐχῆς συμπαρουσίας, καὶ τοῖς ὕμνοις ὥσπερ ἄλατι παραρτύνει τὰς ἐργασίας. τὸ γὰρ ἰλαρὸν καὶ ἄλυπον τῆς ψυχῆς κατάστημα αἱ τῶν ὕμνων παρηγορίαι χαρίζονται.

93 *Aurum, voluptas, gaudium*] Severus Imp. apud Spartian. 'Omnia,' inquit, 'fui, et nihil expedit.' Et sapientissimus regum Salomon super humanarum rerum vanitate integrum libellum divinitus plane et θεοπνεύστως composuit. Hinc Seneca: 'Omnia ista, in quæ fortuna dominium exercet, sua sunt, sicut pecuniæ, honores; imbecilla sunt, fluida; mortalia sunt et passiones incertæ.' Vide περὶ στεφ. viii. 97. Boëth. l. ii. prosa et met. iii. Et Pindar. Pyth. viii. 'Ἐν δ' ὀλίγῳ Βροτῶν τὸ τερπνὸν αἰξεται· οὕτω δὲ καὶ πιτνεῖ χαμαί, ἀποτρόπῳ Γνώμῃ σεσεισμένον. Ἐπάμεροι. τί δὲ τίς, τί δ' οὐ τίς; Σκιᾶς ὄναρ, ἄνθρωποι. Macar. Homil. xv. 'Ὅλος δ' κόσμος ὁ γήινος, καὶ οἱ θησαυροὶ τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ πλοῦτος, καὶ ἡ δόξα, καὶ οἱ τῆς σοφίας λόγοι, ἐν φαντασίᾳ τινὶ εἰσι, μὴ ἔχοντα στερεὰν βάσιν, ἀλλὰ παρερχόμενα.

94 *Opes*] Nazianz. in Carm. p. 1. ait opes possidere idem esse, ἢ σκιὰν ἐν χείρεσσιν ἔχειν, ἢ ἀχλὺν ἀφάσσειν. Τοίη γὰρ μερόπων γενεή, τοῖος δὲ καὶ ὄλβος, Ὅλβος ἀφαιροτάτοις ὁμοῖος ἔχουσιν νῆδες, Πρόσθε χαραιομένοισι καὶ ἀλυμένοις ὀπίσθεν. Basil. M. p. 123. βευστὴ ἡ φύσις τοῦ πλούτου, χειμάρρου ὀξύτερον τοὺς ἔχοντας παρατρέχει, δις. Confer epist. D. Amphilocheii de studiis recte formandis vs. 21. Chrysost. super c. ii. Joh. p. 114. et seq.

96 *Nil sunt omnia*] Chrysost. Homil. lxxvii. super Matth. Πάντα ὄναρ καὶ σκιὰ, καὶ διήγημα ψιλὸν καὶ γραφή. μᾶλλον δὲ οὐδὲ γραφή. τὴν μὲν γραφὴν καὶ ἐν εἰκόνι ὁρῶμεν. συνὶ δὲ, τὰ μὲν τῆς τιμῆς, καὶ τῆς τρυφῆς, καὶ τῆς περιφανείας, μέχρι σκιᾶς καὶ ῥημάτων.

HYMN. ii. 1 *Nox et tenebræ*] Confer Ambros. Hexaëm. iv. 1.

7 *Rebusque jam color redit*] 'Namque dies varie rerum discriminat oras:' ut ait Hilar. Hexaëm. vs. 60.

13 *Tunc non licebit claudere*] Videlicet, οὐδὲν ἐκφεύγει τὸ θεῖον. τοῦτο γινώσκειν σε δεῖ. Αὐτός ἐστ' ἀμῶν ἐπέπτης. Epicharm. apud Clement. Alexand. Strom. v. V. N. ad Dracont. vs. 15. et i. Trist. 2. 97.

17 *Fur ante lucem*] Euripid. Iphig. Κλεπτῶν γὰρ ἡ νύξ, τῆς δ' ἀληθείας τὸ φῶς. Max. Tyr. Dissert. ix. p. 57. Φεύγων ἥλιον, διώκων νύκτα καὶ ὁμίχλην, ποιμέσιν οὕτι φίλην, κλέπτη δὲ ἀγαθῇ. ὁ μὲν ποιμένι ἔοικεν, ὁ δὲ κλέπτη ἔοικεν, καὶ λαμβάνειν εὐχεται. οἶδε γὰρ τὸ κακὸν, ὁ δὲ δρᾷ· ἀλλὰ εἰδὼς, ὑφ' ἡδονῆς ἔλκεται. Catull. 'Nocte latent fures.' Johan. Climax sive Scholasticus: βδελύσσεται ἥλιον κλέπτης. Hinc Horat. Ep. i. 16. 'Pulchra Laverna Da mihi fallere; da justum sanctumque tueri. Noctem peccatis, et fraudibus objice nubem.' Huc refer illud Cypriani l. i. Epist. iii. p. 12. 'Atque hæc est vere dementia, non cogitare nec scire, quod mendacia diu non fallant; noctem tamdiu esse, quamdiu illucescat dies; clarificato autem die et

sole oborto, luci tenebras et caliginem cedere, et, quæ grassabantur per noctem, latrocinia cessare.' Soph. Antig. φιλεῖ δ' ὁ θυμὸς πρόσθεν ἡρῆσθαι κλοπεὶς τῶν μηδὲν ὀρθῶς ἐν σκότῳ τεχνωμένων. Vide Nonium c. i. n. 250. Zehner. similit. Biblic. c. cxv.

21 *Versuta fraus et callida amat tenebris*] Concinne et vere Julius Bassus apud Senecam l. vii. Controvers. 5. 'Minore licentia, quæ non videmus, agimus. Et quamvis non minor sit atrocitas facinoris, formido minor est.' Romani maximus autor eloquii inquit: 'Omnia recte facta in luce se collocari volunt,' i. e. appetunt sciri. Chrysost. Homil. xviii. sup. v. Ephes. Οὐδεὶς γὰρ τὸν ἄληπτον κρύπτει βίον. Τὰ δὲ κρυπτόμενα διὰ τὸ ἁκατοῖσθαι κρύπτεται. M. Minuc. Felix, Octav. 'Cum honesta semper publico gaudeant, scelera secreta sint.' Et rursus: 'Sic extincto et overeo lumine conscio, impudentibus tenebris nexus infandæ cupiditatis involvunt per incertum sortis.' Apud Cyprianum in lib. de Bono Pudicitiae p. 491. 'Non ulla latebrarum, et sine illo conscio, quæ tuta quibusdam putatur occasio, quæ maxima vis est admittendi sceleris, cum deliberationibus occurrit impunitas.' Nonnus in Johan. cap. iiii. Ἀξία νυκτὸς ἔχων, στεγύει φάος. Et Philo lib. περὶ ὀνείρων Νυκτὸς ἄξιον τὸ κακόν. Vide Plat. in Phileb. ubi egregium habet hanc in rem locum. Tertull. Apol. c. i. Augustin. de Civ. Dei cap. xviii. et xix. Senecam Hippol. vs. 520. Gruter. Susp. iiii. 4. Ovid. Met. ii. 594. Zehner. cent. iiii. sac. 72. Comment. Terent. Hecyra iv. 1. p. 654. et p. 364. Ambros. de Abraham Patriarc. i. 2. 'Latere, criminosa conscientiae est.'

23 *Aptamque noctem turpibus adulter*] Seneca lib. vii. Controvers. v. 'Nox placet sceleri, prorsus adulteri tempus. Quo mihi lumen? tantum admissuro nefas optanda nox est.'

Ambros. de Cain et Abel. ii. 8. 'Latro diem refugit, quasi criminis testem. Lucem adulter quasi erubescit adulterii conscientia.' Statius Thebaid. i. 250. de Cadmo incestuoso: 'Mernere tuæ, meruere tenebræ Ultorem sperare Jovem.' Et notum illud: 'Celari vult sua furta Venns.' Scholiast. Theocriti: Ἐπειδὴ σιγηλή ἐστιν ἡ νύξ, δεῖ δὲ τοῖς κλεπτομένοις ἔρωσι σιγῆς καὶ νυκτός. Μένανδρος, Ὡ νύξ, σοῦ γὰρ δεῖ πλεῖστον Ἀφροδίτη.

36 *Vultu colorant serio*] I. e. Fucis illinunt et cerussa incrustant; ceu ut loquitur Sophocles. Ἐν κακοῖσί τις Ἀλὸς, ἔπειτα τοῦτο καλλύνειν θέλει. Justin. Mart. Apolog. i. Ἡ κακία πρόβλημα ἐαυτῆς τῶν πράξεων τὰ προσόντα τῇ ἀρετῇ καὶ ὅντως ὄντα καλὰ διὰ μμήσεως φθαρτῶν περιβαλλομένη, τὰ προσόντα αὐτῇ φαῦλα τῇ ἀρετῇ περιθεῖσα.

41 *Ilum forensis gloria*] Seneca de brevitate vitæ c. ii.

69 *Qui tetram picem Candore tinguis lacteo*] Proculdubio respexit autor ad illa Ovid. Pont. iiii. 3. 'Sed neque mutatur nigra pice lacteus humor; Nec, quod erat candens, fit terebinthus ebur.' Pindar. apud Clement. Alexandr. v. Stromat. et Theoretum lib. vi. Θεῶ δὲ δυνατόν ἐκ μελαίνας νυκτὸς ἀμύαντον ὕρσαι φάος, κελαινεφεῖ δὲ σκότει καλύψαι καθαρὸν ἀμέρας σέλας. Vide Isai. i. 18.

73 *Sub nocte Jacob*] Genes. xxvii. Philo περὶ τῶν μετονομαζομ. fol. 14. et Hæschel. in notis p. 224. et 226. Ambros. de Jacob et vita beata ii. 7. Theodolus Episc. in Ecloga: 'Congressus Domino Jacob luctamine longo Nervos amisit femoris, dum cedere nescit: Quam plagam veluti gemit evenisse parenti, Non comedit nervum successio tota nepotum.'

81 *Inguen, pars corporis vilior*] Ovid. Fast. iv. et in Ibin vs. 456. 'vilia membra' appellat.

84 *Diram fovet libidinem*] Vide Virg. Æn. vii. 15.

87 *Si forte non cedat Deo*] Pindar. Pyth. II. Χρῆ δὲ πρὸς θεὸν οὐκ ἐρῖζειν. Olymp. IX. Ἐὰ πόλεμον μάχαν τε πᾶσαν χωρὶς ἀθανάτων. V. N. I. Pont. I. 26. et Rittershus. ad Oppian. Hali-eut. II. 13.

97 *Hæc lux*] In templo Imperialis Gelhusæ Christus fundere querelas his versibus legitur: 'Sum lux, nemo cupit talem cognoscere lucem. Sum via, nostra tamen sequitur vestigia nemo. Sum pins et placidus, nemo audet fidere nobis. Sum rerum cælique potens, me nemo veretur.' Meminit præclarissimus ille Neander in Orbis terræ Explicat. part. I. p. 135.

105 *Speculator adstat desuper*] Pie Plaut. Captiv. II. 2. 'Est profecto Deus, qui, quæ nos gerimus, auditque et videt.' Quod ex Sophoclis Electra vs. 174. expressum videtur: Ἔστι μέγας ἐν οὐρανῷ Ζεὺς, ὃς ἐφορᾷ πάντα. Ovid. Met. XIII. 70. 'Aspiciant oculis Superi mortalia justis.' Silius I. XV. 'Quæcunque capesses, Testes factorum stare arbitrare Divos.' Euripid. Phryxo: Ὁξὺς θεῶν ὀφθαλμοὺς εἰς τὰ πάντ' ἰδεῖν. Juvenec. I. I. 'Nil absente Deo loquimur: nil abdita clausum Pectoris antra tegunt: cernit Deus omnia præsens.' In Constitut. Imper. Leonis, et Alexandri de Judicib. 'Seu forte nos effugerit, pervigilem tamen et insomnem oculum, cui nihil non quamlibet occultum, patere potest, effugere non poterit.' Basil. M. p. 87. Ὅπου περ ἂν βαδίζῃς, ὅτι περ ἂν ἐνεργῇς, καὶ ἐν σκότει, καὶ ἐν ἡμέρᾳ, ἐπισκοποῦντα ἔχεις τὸν τοῦ θεοῦ ὀφθαλμόν. Ἐξ ἐτοιμοῦ κατοικητηρίου αὐτοῦ οὐ πύλαι ἀνοίγονται, οὐ παραπετάσματα συνάγονται. Ἐτοιμόν ἐστιν εἰς θεὸν τὸ κατοικητήριον τοῦ θεοῦ. πάντας ἐφορᾷ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων οὐδὲ εἰς διαφεύγει αὐτοῦ τὴν θεάν. οὐ σκότος, οὐ τοῖχοι παρακαλύπτοντες, οὐδὲν ἐμπόδιόν ἐστιν ὀφθαλμοῖς θεοῦ. Vide elegantissime hac de re D. Ambros. Offic. I. 14. Dracont. vs. 15. Rittershus. ad Oppian. Ha-

lieut. II. 8. Boëth. Met. v. 2. Plut. in Sympos. Sept. Sapient. Οὐκ ἔστιν εἰς τῆς δίκης ὀφθαλμοὺς, ἀλλὰ πᾶσιν ἐπισκοπεῖ κύκλῳ τὰ πραττόμενα περὶ γῆν καὶ θάλασσαν. Apud Achæos, teste Hesychio, ζεὺς πανόπτης fuit cultus. Thaletis dictum refert Cic. de LL. II. 'Homines existimare oportet, Deos omnia cernere.'

HYMN. III. 9 *Nominis et sub honore*] D. Hieron. in Reg. Monach. p. 173. b. 'Nec cibi aute sumantur, nisi oratione præmissa. Nec recedatur a mensa, nisi referantur gratiæ creatori.' Et Basil. M. præceptum religiosissimum est ex epist. ad Gregor. εὐχαὶ πρὸ τροφῆς, &c. 'Antequam corpus cibo reficimus, preces concipiendæ sunt pro dignitate divinorum munerum, tum eorum quæ in præsens nobis tribuuntur, tum eorum quæ in posterum tribuentur. Curatis corporibus rursum preces fiant, quibus et ob accepta beneficia gratias agamus, et promissa nobis a Deo flagitemus.'

16 *Fercula nostra Deum sapiunt*] Bernhard. Epist. II. 2. 'Nec sit vel hora convivii gratiæ cælestis immunis. Sonet Psalmus convivium sobrium, (ut tibi tenax memoria est,) vox sonora; aggredere hoc munus ex more. Magis charissimos pasces, si sit nobis spiritualis auditio, prolectet aures religiosa dulcedo.' Et D. August. ad Monachas Epist. CIX. 'Cum accedis ad mensam, donec inde surgatis, quod vobis secundum consuetudinem legitur, sine tumultu et contentionibus audite. Nec solæ fauces sumant cibum, sed et aures percipiant Dei verbum.'

19 *Quod sumus aut agimus*] Justin. Mart. de recta confess. Ὡ καὶ θέομεν διηνεκῶς θυσίαν αἰνέσεως, καὶ σπένδομεν δεήσεις εὐλικρινεῖς, καὶ θέομεν εὐωδίαν πράξεων, αὐτὸν ἑαυτοῖς ἀναστρέφοντες, αὐτὸν ἀναπνέοντες, αὐτὸν λογιζόμενοι, αὐτῷ προσανέχοντες, αὐτὸν ἐν πᾶσι ὑμνοῦντες, τὴν μακαρίαν ἐλπίδα, καὶ χα-

ρηγὸν τῆς ἀνωτάτω βασιλείας.

34 *Quam data munera si recipiat*] Basil. M. homilia περὶ εὐχαριστίας p. 142. Et in Julittam Martyrem pag. 147.

36 *Ipse homini quia cuncta dedit*] Basil. M. ibid. in Julittam p. 149. Τροφὰς ἐκ τῆς γῆς (θεὸς) ἀνίησι. βοσκημάτων ἡμῶν ὑπηρεσίαν δέδωκε. δι' ἡμᾶς ὄμβροι. δι' ἡμᾶς ἥλιος. ἡ ὄρευνή, ἡ πεδιάσιμος, ἡμῶν ἔνεκεν διακεκόσμηται, ἀποφυγὰς ἡμῶν πρὸς τὰς ἐκ τῶν ὀρέων ἀκρότητας εὐτρεπίζουσα. δι' ἡμᾶς ποταμοὶ ῥέουσι. δι' ἡμᾶς βρῖνουν αἱ πηγαί. ἡ θάλασσα ἡμῶν ἀνεῖται πρὸς ἐμπορίαν. οἱ ἐκ μετάλλων πλοῦτοι, αἱ πανταχόθεν ἀπολαύσεις, πόσης τῆς κτίσεως δορυφορούσης ἡμῶν, διὰ τῆς πλουσίας καὶ ἁφθονον εἰς ἡμᾶς χάριν τοῦ εὐεργέτου. καὶ τί δεῖ τὰ μικρὰ λέγειν; δι' ἡμᾶς θεὸς ἐν ἀνθρώποις. vide reliqua: ut et Theodoret. l. vi. Græc. affect.

43 *Mita glutine*] Manil. lib. v. 'Ipse quoque aërios populos, cæloque dictum, Alitumque genus, studium censusque vocabit. Mille fluent artes; aut bellum indicere mundo, Et medios inter volucrem prensare meatus, Aut nidis dammare suis, ramove sedentem, Pascentemve super surgentia ducere lina.'

46 *Ecce per æquora*] Manil. ibid. 'Sunt, quibus in ponto studium est cepisse ferarum Diversas facies, et cæco mersa profundo Sternere littores monstrorum corpora arenis, Horrendumque fretis in bella lacessere pontum, Et colare vagos inductis rebus amnes: Ac per nulla sequi dubitant vestigia prædas. Luxuriæ quia terra parum, fastidiet orbem Venter, et ipse gulam Nereus ex æquore pascet.'

63 *Nos oleris comæ*] D. Hieron. tom. i. Epist. xviii. 'Ibi cibarius panis, et olus nostris manibus irrigatum, et lac, delicie rusticanæ, viles quidem, sed innocentes cibos præbent.' Ad quæ verba hunc Erasmus locum adducit.

73 *Hæc opifex apis*] Basil. M. Hex-

aëm. Homil. viii. Nazianzen. εἰς τὸν Ἰεζεκιήλ, pag. 260. Ἄρτι μὲν ἡ φιλεργὸς μέλισσα τὸ πτερόν ἐλκύσασα, καὶ τῶν σίμβλων ἐπαναστάσα, τὴν ἑαυτῆς σοφίαν ἐπιδείκνυται, καὶ λειμῶνας ἐφίπταται, καὶ συλᾷ τὰ ἄνθη. καὶ ἡ μὲν πονεῖ τὰ κηρία, τὰς ἐξαγώνους καὶ ἀντιθέτους σύριγγας ἐξυφαίνουσα, καὶ τὰς εὐθείας ταῖς γωνίαις ἐπαλλάττουσα. ἔργον ὁμοῦ κάλλους καὶ ἀσφαλείας. ἡ δὲ μέλι ταῖς ἀποθήκαις ἐναποτίθεται καὶ γεωργεῖ τῷ ξενίζοντι καρπὸν γλυκὺν καὶ ἀνήροτον, &c.

75 *Nexilis inscia conjugii*] Quintil. Declam. xiii.

81 *Quæ veterum iura*] Pindar. Nem. vi. Πλατεῖαι πάντοθεν λογιόισιν ἐντὶ πρόσδοι θεὸν εὐκλέα κοσμεῖν.

98 *Effigiem meditata suam*] Basil. M. Hexaëm. Homil. x. et xi. Ambros. Hexaëm. vi. cap. 7. et 8. Cl. Alexand. Protrept. ad Græc. pag. 18. lin. 12. et ibid. p. 28. lin. 5. Basil. Seleuc. Orat. i.

101 *Tunc per amæna virecta*] Basil. M. de Paradiso p. 643. Dracont. Hexaëm. vs. 232. Ambros. Epist. vi. 42.

105 *Quadrifluo amne*] V. N. ad Dracont. Hexaëm. vs. 63. Philon. lib. i. Legis allegor. Alcim. i. 260.

109 *Carpere poma veto*] Ambros. Epist. vi. 42. Cyprian. de Ligno vitæ, Greg. Nyssen. lib. de opificio hominis, p. 206.

119 *Tegmina sutæ parant*] Ambros. lib. de Paradiso cap. xiii. Zehner. cent. iv. adag. sac. ii. Vide et Basil. M. p. 165. et 216.

132 *Posteritas ruit in facinus*] Alcinus Avitus: 'Eva sese pariter comitemque fefellit, et nondum natam percussit vulnere prolem.' Et Sedul. 'Unius ob meritum cuncti periire minores.' Refer hac illud Horatii Carm. iii. 6. 'Damnosa quid non imminuit dies? Ætas parentum, pejor avis, tulit Nos nequiores, mox daturos Progeniem vitiosiore.'

135 *Impia crimina morte luit*] Ambros. de Paradiso cap. ix. Et alias,

quod dicit in Apoth. 'Peccati sæva satelles Pœna.' Et Plato v. de LL. Τιμωρία δ' ἀδικίας πάσης ἀκόλουθος. Horat. Carm. iii. 2. 'Raro antecedentem scelestum deseruit pede pœna clando.' Confer Richter. Axiom. Polit. c. cccii. 'Nec enim crimen quicumque in pectore gestat, qui non idem Nemesim in tergo. Culpæ enim comes justissime pœna semper est.' Lips. de Constant. ii. 13. et 16.

174 *Neu piger immodicis dapibus Viscera tensa gravet*] Sicut enim scribit Chrysost. super Acta Apost. Homil. xxv. Τοῦ γὰρ τρυφῶντος τὸ σῶμα ἐκλυτον καὶ πεπλαδηκός. ἔπειτα καὶ αἱ τοῦ σώματος αἰσθήσεις οὐκ εἰσὶν εἰλικρινεῖς οὐδὲ ὑγιεῖς, ἀλλὰ χαῖναι καὶ μαλακαί. τούτων δὲ οὐκ οὐσῶν, οὐδὲ τῆς ὑγιείας ἡδονὴ φαίνεται, &c. Et paulo post: Τίνι δὲ οὐκ ἔστιν ἀδηδῆς ἄνθρωπος πολυσαρκίαν ἀσκῶν, φώκης δίκην συρόμενος; &c. Et mox: Αὐτὸς δὲ καθάπερ οἱ χοῖροι εὐθέως ἀπὸ πρωτ' ἐπὶ βοσκὴν ἔξεισι τῆς γαστρὸς, ζητῶν πῶς τράπεζαν πολυτελῆ κατασκευάσει. Item: ἀρίσταται διατενόμενος, καθάπερ ὄντως ὡς πιαυόμενος, &c. Basil. M. homil. de jej. pag. 135. Βαρουμένη γαστήρ οὐχ ὅπως πρὸς δρόμον, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ὕπνον ἐπιτηδεῖα, διότι καταθλιβομένη τῷ πλήθει, οὐδὲ ἡρεμεῖν συγχωρεῖται, ἀλλ' ἀναγκάζεται πολλὰς ποιεῖσθαι τὰς περιστροφὰς ἐφ' ἐκάτερα.

186 *Vigor igneolus Non moritur*] Basil. Seleuc. Orat. in Publicanum et Phariseum: τὴν φύσιν ἀθάνατος ἡ ψυχὴ. Ovid. Met. xv. 185. 'Morte carent animæ.' V. N. ad Dracont. Hexaëm. vs. 552. Et inf. περὶ στεφ. x. 471. Ambros. de Cain. ii. 10.

196 *Credo equidem, neque vana fides*] Virg. Æn. iv. 12. 'Credo equidem, nec vana fides, genus esse Deorum.' Et Æn. vi. 859. 'Credo equidem, vivos ducent de marmore vultus.'

HYMN. iv. 2 *Quem lex corporis imbecilla poscit*] Chrysost. in Matth. Homil. xlv. pag. 415. Τὸ πλεον τοῦ δέοντος, οὐκ ἔτι τροφή, ἀλλὰ λύμη μόνον,

&c. Et in 1 Timoth. v. Homil. xiv. pag. 1592. Οὐδὲν ἄλλο ἐστὶ τὸ πλεον τῆς τρυφῆς, ἢ κόπρου πλεονασμός. ἔχει γὰρ ἡ φύσις μέτρα, καὶ τὸ πλεον ἐκείνων οὐκέτι γίνεται τροφή, ἀλλὰ λύμη καὶ κόπρος πλείων. θρέψον τὸ σῶμα, μὴ ἀποκτείνης, &c. Nazianzen. in Baptisma pag. 238. ὑπερβάλλουσα τροφή σώματι πολέμιος. Vide Chrysost. super Acta Apost. Homil. xxvii. pag. 643. D. Hieron. in regulis monach. c. xxv. et xxvi.

4 *Qui Cherubim sedile sacrum*] D. Hieron. tom. ii. p. 55. a.

8 *Expers principii*] Inf. περὶ στεφ. x. 316. Unde a Sibylla, teste Lactantio i. 7. appellatur αὐτοφυής, ἀμήτηρ, αὐτογενής, ἀγέννητος, ἀποίητος. Vide Ephes. i. 5. Johann. xvii. 5.

13 *Omne quod sumus*] Act. xvii. 28. Hinc Oppian. Halieut. v. 7. homines appellat ἀντωπὸν μακάρεσσι γένος.

31 *Purcis victibus expedita corda*] Egregie ut omnia Chrysost. in Epist. ad Timoth. i. cap. v. Homil. xiv. Καθάπερ ἡ συνεχὴς συννέφεια καὶ διηνεκὴς οὐκ ἀφήσιν τὴν ἀκτῖνα διαλάμψαι ποτέ οὕτως οἱ τῆς τρυφῆς καὶ τοῦ οἴνου ἐτμοί, καθάπερ τινὰ σκόπελον, τὸν ἐγκέφαλον ἀπολαβόντες, καὶ πυκνὸν ἐκεῖ στήσαντες νέφος, τὸ λογικὸν οὐκ ἀφιδῶσιν ἐπαθῆναι ποτε, ἐν πολλῇ σκοτομῇ κατέχοντες τὸν ταῦτα παθόντα. Et paulo post: Ὅσῳ ἂν τὸ σῶμα λιπαίνεται καὶ παχύνηται, τοσοῦτον μᾶλλον ψυχὴ κατισχνούται, καὶ ἀσθενεστέρα γίνεται, τοσοῦτον μᾶλλον θάπτεται. καὶ καθάπερ ἐπὶ τῆς κόρης τῶν ὀφθαλμῶν, ἂν μὲν τοὺς ἔξωθεν ἐπικειμένους χιτωνίσκους ἐργάσθαι παχεῖς, οὐκ ἰσχύει τὸ διορατικὸν ἀφείναι καὶ ἀτενίσαι, τῆς ἀκτῖνος ἐκκρουομένης ὑπὸ τῆς παχύτητος, καὶ σκότος γίνεται πολλάκις, οὕτως καὶ τὸ σῶμα, ἐπειδὴν λιπαίνεται, πολλὴν εἰκὸς τὴν παχύτητα περικεῖσθαι. Et rursus Hom. xlv. super Matth. f. 414. 'Ἡ τρυφή ἀμβλύνει τὰς αἰσθήσεις, καὶ σκοτοῖ τὸν λογισμὸν, καὶ πηροῖ τὸν νοῦν ὥστ' βλέποντα, &c. Vide utrobique plura, ut et super Act. Apostol. Homil. xxvii. pag. 645.

Cyprian. Epist. iv. 4. 'Sed et de victu parco et sobrio potu divinis dignationibus admonemur, scilicet ne vigore cælesti sublime jam pectus illecebra secularis enervet, vel ne largioribus epulis mens gravata minus ad preces orationis evigilet.' D. Hieron. in reg. Monach. tom. ii. p. 173. a. 'Pinguis venter non gignit sensum tenuem. Docet Æsopi fabula, plenum muris ventrem per angustum foramen egredi non valere.' Hinc Nazian. Νεὺς λεπτὸς ὄγκον ἐκδιώκει γαστέρος. 'Subtilis animus molem ventris defugit.' Vide Erasm. adag. 'Pinguis venter non gignit tenuem sensum : ' παχεῖα γαστήρ λεπτὸν οὐ τίκτει νόον. Hadr. Junius Cent. iii. Adag. 1. 'Anima sicca sapientissima;' ubi hunc Prudentii locum allegat. Senec. Epist. xcv. et cx. Basil. M. Homil. de Jejun. p. 135. et seq. et In ebrietatem p. 192. et seqq.

38 *Inter rancisonos situm leones*] Cyprian. de duplici martyrio : et Epist. iv. 6. Ambros. Epist. x. 82. D. Hieron. de muliere septies icta : 'Huc beati Danielis revocetur historia : juxta quem adulantibus candidis prædam suam leonum ora timuerunt.' Nazian. Homil. in Cyprianum pag. 110. Καὶ βύεται (ὁ Χριστὸς) μὲν ἐκ λάκκου δίκαιων, λέουσι προτεθέντα βορὰν, καὶ χειρῶν ἐκτάσει τοὺς θήρας νικήσαντα. Basil. M. pag. 177. Εἶχε δὲ καὶ ὁ Βαβυλώνιος λάκκος τὸν Ἰσραηλίτην νεανίσκον. αἰχμάλωτον μὲν τὴν συμφορὰν, εὐεχέστερον δὲ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ φρόνημα. καὶ τί τὰ παρ' ἐκείνων ; οἱ μὲνλέοντες παρὰ φύσιν ἐνηστευον. ὁ δὲ τούτου τροφὸς Ἀβακούμ ἐφέρετο δι' αἰέρος. κομίζοντες τοῦ ἀγγέλου μετὰ τῶν ὄψων τὸν ἄνθρωπον. καὶ ἵνα μὴ λιμῶ πιεσθῇ δίκαιος, τσαπάντης ὑπερηνέχθη γῆς καὶ θαλάσσης ὁ προφήτης ἐν μικρῷ μορίῳ καιροῦ, ὅσῃν ἐκ τῆς Ἰουδαίας μέχρι Βαβυλώνος ἠπλώσθαι.

46 *O semper pietas*] Joseph. Antiq. 1. 'Divinitas auxilium favoris sui non in parvis solet ostendere, sed ubi

spes humana deficit.' Ambros. de Joseph. Patriarc. cap. v. 'Visitat Deus et in carcere suos : et ideo ibi est plus auxilii, ubi est plus periculi.'

59 *Abbacum Propheta*] Alcim. lib. ad Fuscin. soror. vs. 748. Perer. in Daniel. lib. xvi. p. 953. Theodolus Episc. in Ecloga : 'In foveam missum non attigit ira leonum, Quamvis passa famem tutante Deo Daniele, Signatis foribus cui prandia detulit intus Abbacuc solo transvectus regna capillo.'

HYMN. v. 2 *Qui certis vicibus tempora*] Boëth. Met. iv. 6. 'Semper vicibus temporis æquis Vesper seras nunciat umbras, Revehitque diem Lucifer alnum.'

7 *Incussu silicis lumina nos tamen*] Vide D. Hieron. tom. ii. p. 68. de cereo paschali. P. Fabrum Semest. iii. 2. p. 37.

31 *Moses nempe Deum spinifero in rubo*] Exod. iii. Damasc. in Theogon. vs. 6. Ἦνεγκε γαστήρ ἡγιασμένη λόγον, Σαφῶς ἀφλέκτῳ ζωγραφουμένη βάτῳ, Μιγέντα μορφῇ τῇ βροτησίᾳ θεοῦ, &c. Cosmas Hierosolymita in Pentecosten : Ἀφλεκτος πυρὶ ἐν Σινᾷ προσομιλοῦσα βάτος, θεὸν ἐγνώρισε τῷ βραδυγλώσσῳ καὶ δυσήχῳ Μωσεῖ. Et Theophanes in Deiparæ Annunciat. Κατεμήνυσεν ἡ βάτος ἀκατάφλεκτος μέλασα δεξαμένη φλόγα κεχαριτωμένη πανύμνητε, τοῦ κατὰ σε μυστηρίου τὸ παράδοξον. μετὰ τόκον μενεῖς γὰρ ἀγνὴ ἀεὶ παρθένος. Damascenus de Domini transfiguratione, ut et Cosmas in eandem festivitatem. August. de Trinitate ii. 3. et Quæst. iii. super Exodum, Hilar. lib. iv. de Trinitat. Ambros. de Fide 1. 5. et Epist. x. 82. et lib. de Virginibus pag. 1. et Hexaëm. iv. 3. Alcim. v. 23. Justin. Martyr. contra Tryph. p. 220. Basil. M. Homil. in Mamantem mart. pag. 240. et Hexaëm. Homil. vi.

55 *Signaque bellica Præstendant clara draconibus*] Infra περὶ στεφ. 1. 35. Lips.

de Milit. Rom. lib. iv. Dial. v.

65 *Præbent rupta locum*] Damasceni et Cosmæ hymni plerique ab hoc miraculoso Dei facto exordium capessunt. Philo l. iii. de vita Mosis.

90 *Latices novos fundit scissa silex*] Deut. viii. 15. Num. xx. 11. Philo ἐν νόμ. ἀλληγ. Τοῦ ἐξαγαγόντος σοι ἐκ πέτρας ἀκροτόμου πηγὴν ὕδατος. ἡ δὲ πέτρα ἦν ὁ Χριστὸς, inquit Apost. 1 Cor. x. οὐ γὰρ ἡ τῆς πέτρας φύσις τὸ ὕδωρ ἠφίει φησὶν, ἀλλ' ἐτέρα τις πέτρα πνευματικὴ τὸ πᾶν εἰργάζετο, τουτέστιν, ὁ Χριστὸς ὁ παρὼν αὐτοῖς πανταχοῦ, καὶ πάντα θαυματουργῶν. Chrysost. super Apostoli verba. Basil. M. Homil. ἐν αὐχμῷ καὶ λιμῷ, p. 177. Ambros. l. de fide resurrect. c. xvi. Philo lib. i. de vita Mosis.

93 *Instar fellis aqua*] Exod. xv. 23. Sirac. xxxviii. 5. Macar. Homil. xlvii. pag. 522. Tertull. lib. adv. Jud. 'Lignum passionis Christi, unde vita pendens a vobis credita non est. Hoc enim lignum tunc in sacramento erat, quo Moses aquam amaram indulcavit, unde populus, qui siti peribat in eremo, bibendo revixit: sicut nos, qui de seculi calamitatibus extracti, in quo commorabamur siti pereuntes, i. e. verbo divino propinati, ligno passionis Christi aquam baptismatis potantes, fide, quæ est in eum, reviximus, a qua fide Israël excidit.' Vide et Theodoret. Quæst. xxvi. in Exod. August. de Mirabil. Scripturæ i. 22. et Quæst. lvii. in Exod. Justin. Martyr. contra Tryphon. p. 244. Ambros. Serm. xxiv. et de Sacram. ii. 4. Philo lib. de congressu quærendæ erudit. causa.

97 *Implet castra cibus*] V. N. Psychom. vs. 374.

Ninguidus] Exod. xvi. 'Ἰδοὺ ἐγὼ ὅσω ὑμῖν ἄρτους ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. τῷ γὰρ ὄντι, ait Philo lib. περὶ φυγάδων, τὴν αἰθέριον σοφίαν ὁ θεὸς ταῖς εὐφύεσι καὶ φιλοθεάμοισιν ἄνωθεν ἐπιπεκάζει διανοίαις. αἱ δὲ ἰδοῦσαι καὶ γευσάμεναι, σφόδρα ἡσθεῖσαι, ἔμαθον μὲν ὁ ἔπαθον, τὸ δὲ διαθεῖν ἄγνοοῦ-

σι. διὸ πυνθάνονται, τί ἐστὶ τοῦτο (τὸ γὰρ Μάννα ἐρμηνεύεται, τί τοῦτό ἐστι) ὁ μέλιτος γλυκύτερον, χιόνος δὲ λευκότερον εἶναι πέφυκε; διδαχθήσονται δὲ ὑπὸ τοῦ θεοπρόπου, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος, ὃν ἔδωκε κύριος αὐτοῖς φαγεῖν. τίς οὖν ὁ ἄρτος; εἶπε. τοῦτο, φησὶ, τὸ ῥῆμα, ὃ συνέταξε κύριος. ἡ θεῖα σύνταξις· αὕτη τῇ δρατικῇ ψυχῇ φωτίζει τε ὁμοῦ καὶ γλυκαίνει. φέγγος μὲν τὸ ἀληθείας ἀπαστράπτουσα, πειθοῖ τε ἀρετῇ. γλυκεῖα τοὺς διψῶντας καὶ πεινῶντας καλοκἀγαθίας ἀφηδύνουσα. Ambros. Epist. viii. 62.

111 *Jactatasque animas mille laboribus*] Macar. Homil. xii. pag. 150. Οὐκ ἐγχωρεῖ γὰρ ἄνω παθημάτων, καὶ τῆς τραχείας καὶ στενῆς καὶ τεθλιμμένης ὁδοῦ εἰσελθεῖν τινα εἰς τὴν πόλιν τῶν ἁγίων, καὶ ἀναπαῆναι καὶ συμβασιλεῦσαι τῇ βασιλεῖ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας. Matth. vii. Confer D. Hæschelii notas in Philon. opuscula p. 246.

113 *Illic purpureis*] Vide Basil. M. de Paradiso p. 643.

117 *Balsama*] V. N. ad Genes. Victorini i. 224.

118 *Raraque cinnama*] Victorin. Massil. vs. 219. 'Spirantia cinnama odores.'

133 *Marcent suppliciis*] Férias esse Stygias, et tormentorum vacuitatem apud inferos, ea nocte, qua Christi celebratur a mortuis resurrectio, tradit hic autor. Id alibi non legitur; et videtur Hispanicum esse commentum. Fabric.

152 *Lucem, qua reliqua præmia cernimus*] Philo lib. περὶ μέθης: Ἀδτικά τῶν χρωμάτων ἀντιλαμβανόμεθα, πῶς; ἄρ' οὐδὲ σὺν ἀέρι καὶ φωτὶ τοῖς ἐκτὸς καὶ τῷ κατ' αὐτὴν τὴν ὕψιν ὕγρῳ; Aristotel. de Animal. ii. 7. V. N. ad Dracont. vs. 20.

153 *Tu lux vera oculis, lux quoque sensibus*] Philo lib. περὶ τῶν μετονομαζ. Νοήσει γὰρ τὸ νοητὸν εἰκὸς μόνον καταλαμβάνεσθαι, πηγὴ δὲ τῆς καθαρωτάτης αὐγῆς, θεὸς ἐστίν. ἔσθ' ὅταν ἐπιφαίνηται ψυχῇ, τὰς ἀσκήλους καὶ περιφανεστάτας ἀκτῖνας ἀνίσχει. Ibid. Τὸ δεχόμενον τῇ

θείαν φαντασίαν, τὸ τῆς ψυχῆς ἐστὶν ὄμμα.

156 *Pacifici Chrismatis*] P. Faber Agonist. II. 22.

HYMN. VI. 10 *Redit et quietis hora*] De somni Vigiliarumque vicissitudine Gregor. Nyssen. de opificio hominis p. 132.

11 *Blandus sopor vicissim fessos relaxat artus*] Somnus non animi universi sed tantummodo sensuum cessatio est, ex evaporatione nata, qua corpus reficitur, tanquam stirpes salubri aliqua irrigatione. L. Vives. Ambros. Hymno ad Vesperas: 'Deus creator omnium, Polique rector, vestiens Diem decoro lumine, Noctem soporis gratia. Artus solutos ut quies Reddat laboris usus, Mentisque fessas allevet, Luctusque solvat anxios.' Themist. Τῶν περὶ ἡμᾶς παθῶν ὁ ὕπνος ἡδιστὸν. Conferendus cum his est Lucr. IV. 908. et seqq. Et inter reliqua scribit ibid. vs. 951. 'Et quoniam non est, quasi quod suffulciat artus, Debile fit corpus, languescunt omnia membra: Brachia palpebræque cadunt, poplitesque procumbunt. . . . Deinde cibum sequitur somnus; quia quæ facit aër, Hæc eadem cibus, in venas dum diditur omnes, Efficit: et multo sopor ille gravissimus extat, Quem satur aut lassus capias: quia plurima tum se Corpora conturbant, magno contusa labore.'

13 *Mens æstuans procellis*] Confer Notas I. Trist. II. 9. et Gruter. Susp. IV. 3.

15 *Bibit obliuiale poculum*] V. N. I. Ponto 2. 43. et ib. II. 21.

18 *Lethea vis*] Αὐτοκασίγνητος γὰρ ἔφν Ἀθήνης θανάτου τε, secundum Orphei versum. Natal. Com. III. 14. Sup. hym. I. 26. et inf. hym. X. 56.

29 *Liber vagat per auras*] Lucr. IV. 761. 'Nec ratione alia, cum somnus membra profudit, Mens animi vigilat, nisi quod simulachra lacescunt Hæc eadem nostros animos, quæ quum vigilamus,' &c.

Delph. et Var. Clas.

30 *Rapido vigore*] Plsides Hexaëm. vs. 1613. ait, νοῦν ταχύδρομον φύσει. Elegantissime de mentis velocitate Philo lib. περὶ τῶν μετονομαζ. Τῇ γὰρ διανοίᾳ, φησὶν, εἶπεν· ἦν τῶν εἰς ποδῶκειαν ἐπαινουμένων οὐδὲν ἂν ἰσχύσαι παραδραμεῖν· ἐπεὶ καὶ τὰς πτηνὰς φύσεις ἀπάσας ἐφθακεν. ἀφ' οὗ μοι δοκεῖ καὶ τῶν παρ' Ἑλλησι ποιητῶν ὁ δοκιμώτατος, ὥσει πτερὸν ἢ νόημα, φάναι· δηλῶν τὸ τῆς ὀξύτητος τάχος κατ' ἐπίτασιν ὕστερον τοῦ πτεροῦ τὸ νόημα θεῖς. ἐπὶ πολλὰ γὰρ ἡ διάνοια ἐν ταύτῃ πράγματι ὁμοῦ καὶ σώματι στείχει μετὰ ἀλέκτου φορᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ γῆς καὶ θαλάττης αὐτίκα πέρατα φθάσει, συναιρούσα καὶ τέμνουσα τὰ ἄπειρα μεγέθη διὰ στόματος. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοσοῦτον ἀπὸ γῆς ἀναπηδῶν, ὥς δι' ἀέρος εἰς αἰθέρα ἀνέρχεσθαι, καὶ μόλις περὶ τὴν ἐσχάτην τῶν ἀπλανῶν ἀψίδα ἴστασθαι. τὸ γὰρ ἐνθερμον καὶ διὰ πυρον, ἡρεμεῖν αὐτὴν οὐκ ἐφ', &c. V. N. IV. Trist. 2. 59. Maxim. Tyr. dissert. VI. sub finem. Franc. Nans. in Notis ad Johan. VI. 86. Macar. Homil. XLVI. Rittersh. ad Oppian. Halient. V. 660. et quod Hæschel. ad d. I. Philonis annotat. Ambros. Hexaëm. VI. 8. Inf. Apoth. vs. 806.

41 *Sed sensa somniantum*] Adi Artemidor. cap. I. II. et seqq. et Onirocrit. Achmetis cap. II. Natal. Com. III. 14. Saresber. II. 14. 15. 16.

48 *Ambage fallit atra*] Tibull. 'Somnia fallaci ludunt temeraria nocte, Et pavidas mentes vana timere jubent.' Inde Nonn. XV. 96. ὄνειρους appellat νοοπλανέας. Et XXXV. 252. κλεψινόους. Vide Sapient. V. 6. Sirac. XXXIV. Zehner. Cent. II. Adag. Sac. cap. XXIII.

49 *Quem rara culpa morum*] Τῶν σπουδαίων σπουδαῖα καὶ τὰ ἐνύπνια, Socrates inquiebat. Et Philo περὶ ὀνείρων· Τῶν γὰρ τὸ καλὸν δι' ἑαυτὸ αἵρετόν νομίζοντων, καὶ τὰς ἐν τοῖς ὕπνοις φαντασίας εἰλικρινεστέρας καὶ καθαρωτέρας ἐξ ἀνάγκης εἶναι συμβέβηκεν, ὥσπερ καὶ τὰς μεθ' ἡμέρας δοκιμωτέρας πράξεις. Basil. M. pag. 90. 'Ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ καθ'

Prudent.

4 M

ὕπνον φαντάσματα, τῆς μεθημερινῆς ἐννοίας ἐστὶν ἀπηχήματα. Et homil. in martyrem Julittam pag. 148. Ἀλλὰ καὶ οἱ ὕπνοι αὐτοί, μελετήματα ἔστωσαν τῆς εὐσεβείας. πεφύκασι γὰρ πῶς αἱ καθ' ὕπνον φαντασίαι, ὥς τὰ πολλὰ, ἀπηχήματα εἶναι τῶν μεθημερινῶν φροντίδων. ὅποια γὰρ ἂν ᾖ τὰ κατὰ τὸν βίον ἡμῶν ἐπιτηδεύματα, τοιαῦτα ἀνάγκη εἶναι καὶ τὰ ἐνύπνια.

57 *Hoc Patriarcha noster*] Genes. XL. Philo περὶ ὀνείρων pag. 130. et 169.

71 *Sociam tenere virgam*] P. Faber Agonist. I. 23.

80 *Nebulis remotis*] Juven. Sat. X. 'Panci dignoscere possunt Vera bona, atque illis multum diversa, remota Erroris nebula.'

126 *Te fontis et lavacri Rorem subisse*] Tit. III. 5. Heb. VI. 6. Nazianz. εἰς τὸ ἄγιον βάπτισμα p. 238. et seqq.

131 *Frontem locumque cordis Crucis figura signet*] Muret. Hymno in S. crucem, et Alfonsus Ciaccon. de signis Crucis. Cosmas Hierosol. in exaltatione Crucis. Chrysost. Homil. VIII. in Epist. ad Coloss. Lactant. IV. 27. Cyprian. Serm. de passione Domini. Gretzer. de Cruce. Leonard. Lessius de Justitia et Jure II. 44. dubitat. 5.

HYMN. VII. 10 *Obstrangulatæ mentis ingenium premat*] Ambros. lib. de Helia et Jejunio c. VIII. 'Jejunium sobrietas mentis est: hoc vigent sensus. Jejunium custodit disciplinam: luxuriam sequitur inopia.' Egregie Chrysost. super Matth. Homil. XLV. Ἡ γαστήρ καὶ τὸν ἐγκέφαλον πολλάκις αὐτὸν βιασθεῖσα ἀπόλλυσι καὶ διαφθείρει.

11 *Hinc subjugatur luxus*] Ambros. I. d. 'Jejunium continentiae magisterium est, pudicitiae disciplina, humilitas mentis, castigatio carnis, forma sobrietatis, norma virtutis, purificatio animæ,' &c. Ibid. c. III. 'Jejunium resectio animæ, cibis mentis est, culpæ mors, excidium delicto-

rum, remedium salutis, radix gratiæ, fundamentum est castitatis.' Idem Epist. X. 82. 'Ut redundantia ciborum ac temulentia etiam maturior ætas calescit; ita mitigatur juventutis ferocitas epularum parsimonia, irrignoque fontis; et exterior ignis aquæ infusione extinguitur. Non mirum si etiam interiora æstus corporis fluviali potu refrigerantur. Cibo enim flamma alitur ac deficit. Siquidem fœnum, stipula, lignum, oleum, aliaque hujusmodi, alimenta ignis sunt, quibus pascitur: ea si detrahas, vel non suggeras, etiam ignis sopitur. Similiter ergo vapor corporis cibo alitur aut minuitur; cibo excitatur, cibo solvitur. Luxuria igitur mater libidinis est.' Aster. Homil. de Jejun. apud Photium pag. 820. Leonard. Lessius, de Justitia et Jure IV. 2. dubitat. 10. Perer. in Daniele lib. I. pag. 38. et seqq. Divus Bernardus lib. de modo bene vivendi, Serm. XXIV.

20 *Animusque pigris stertat ut præcordiis*] Hieronym. in reg. Monach. tom. II. et tom. I. ad Eustoch. fol. 64. 'Illico mens repleta torpescit; et, irrigata corporis humore, spinas germinat libidinum.' Item: 'Nihil ita obruit animum, ut plenus venter et æstuans, et huc illuc se vertens, et in rictus et in crepitum ventorum efflatione respirans.' Et rursus: 'Per luxum et abundantiam copiarum animæ fortitudo mollescit, et ejus pudicitia constupratur.'

22 *Deteræa ut intus emicet prudentia*] Nubes et nebulae solis intercipient radios: voluptates lucem mentis intervertunt. Cicer. Caton. Majore: 'Neque enim libidine dominante temperantiæ locus est omnino, nec in voluptatis regno virtus potest consistere.' Et: 'Voluptas, cum major est atque longior, omne animi lumen extinguunt.' Rursus: 'Impedit consilium voluptas, rationi inimica, ac mentis, ut ita dicam, perstringit

nec habet ullum cum virtute
cium.' Recte ergo Divus
mus l. d. 'Quod si quis ex-
se abundantia ciborum po-
ne perfrui, et vacare posse
æ; h. e. versari inter deli-
delitiarum vitiis non teneri,
decipit. Sensus noster illud
quod videt, audit, odoratur,
attrectat: et ad ejus tra-
ppetitum, enjus capitur vo-

Frustraque quidam simu-
a fide et pudicitia et integri-
ntis se abuti voluptatibus:
stra naturam sit, copiis vo-
m sine voluptate perfrui,'

offa tali] Ambros. lib. de He-
junio, cap. ii. et iii. et lib. i.
pellatione cap. 1. et Epist. x.
prian. de Tentat. et Jejunio
Basil. M. Homil. de Jejunio
16. Divus Hieronymus reg.
i. cap. xxxvi.

e de propinquo sordium conta-
de D. Hieron. l. d. tom. ii.
O. b. et Lips. Cent. i. Epist.
erque huc illud Just. Mart.
γνώμη, καὶ πολλῆς ἐμπέπλησται
λας ἀπὸ τῶν ἄλλων ὀμυλίων. Et

Synesii Epist. LVIII. 'Ο γὰρ
s διαδόσιμος γίνεται' καὶ ὁ θίγων
ἀπολαύει τῆς προστροπῆς. Philo
eis scribit, et ex eodem Eu-
ib. viii. Præparat. 'In ci-
is eos non habitare, existi-
ut contagionem aëris corpo-
ic conversationem vulgi ani-
re.' V. N. ad Terent. Phorm.

oses] Ambrosius de Helia et
cap. vi. et Epist. x. 82. Basil.
il. de Jejun. pag. 136.

hannes hujus artis] Ambros.
p. iii. et eadem Epist. Isidor.
Epist. i. 69. Cl. Alexand.
g. ii.

mictus hirtis bestiarum] Isidor.
ib. i. Ep. v. 74. Chrysost. Ho-

mil. x. in Matt. Hieron. tom. ii. p.
73. b. Ambros. Serm. LXVI. Cl. Alex.
Pædagog. ii. p. 88.

69 *Locustis*] Isidor. l. d. Epist.
cxxxii. et D. Hæschel. in notatiun-
culis ad Homil. Chrysost. in Johann.
Baptist. diversorum de hoc animali
attulit sententias. 'Locustis in ci-
bum utuntur Libyes,' qui ad Leptim
Africæ incolunt; teste Dioscoride ii.
46. et Strabo lib. xvi. refert, 'Æ-
thiopum quandam esse gentem lo-
custis victitantem, admixto sale in
massulas redactis.' Afri quoque iis
vescebantur, ἀκριδοφάγοι noncupati,
de quibus Diod. Sic. lib. iii. Judæi
insuper inter comestibilia munda nu-
merarunt locustas, Levit. xi. 22.

77 *Ibant renati, non secus, quam si*
rudis] Nazianzen. εἰς τὸ ἅγιον βάπτισ-
μα pag. 244. ἄγωμεν ἐντεῦθεν λαμπροὶ
λαμπρῶς ὑπὲρ χιόνα λάμπαντες, ὑπὲρ
γάλα τυρωθέντες, ὑπὲρ λίθον σάπφειρον
αὐγασθέντες. Basil. M. Homil. in Bar-
tism. p. 190.

78 *Auri recocta vena*] Pindar. Nem.
'Ο χρυσοῦς ἐψόμενος αὐγὰς ἔδειξεν ἀπά-
σας.

90 *Cultum superni negligebat*] Plut.
in Camillo haud injuria deplorat τὴν
ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν, ὅρον οὐκ ἔχουσαν,
οὐδὲ κρατοῦσαν αὐτῆς, ἀλλ' ἐκφερομέ-
νην ὅπου μὲν εἰς δεισιδαιμονίαν καὶ
τόφον, ὅπου δὲ εἰς ὀλιγωρίαν τῶν θεῶν
καὶ περιφρόνησιν. Mæcenasa pnd Dio-
nem lib. LII. 'Nihil magni facit is,
qui Deum et religionem contemnit.'

93 *Dextram perarmat Rhompheali*] *Rhomphæali*
Respexit procul dubio ad illud Sa-
pient. v. 21. 'Οξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὄρ-
γην εἰς ῥομφαῖαν, συνεκπολεμήσει δὲ
αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παράφρονas.
Vide ibid. seqq. et inf. Apoth. vs. 319.

99 *Suspendit ictum terror exorabilis*] *exorabilis*
Cyprian. Serm. iii. de bono Patien-
tiæ: 'Cum crebris, imo continuis
exacerbetur offensis Deus, indigna-
tionem suam temperat, et præstitu-
tam semel retributionis diem patien-

ter expectat. Cumque habeat in potestate vindictam, mavult diu tenere patientiam, sustinens scilicet clementer et differens, ut, si fieri potest, multum malitia protracta aliquando mutetur, et homo in errorum et scelerum contagione volutatus, vel sero ad dominum convertatur,' &c. Confer eleganter hunc ad modum disserentem Pisidem in Hexaëm. vs. 437.

104 *Servare malle, quam ferire*] Salvian. lib. v. de Gubernat. Dei p. 170. 'Tanta est misericordia Dei, ut, etsi nos pati vult aliqua de piaculis nostris, nolit tamen cuncta tolerare: quia castigat malos, non re mala; et agnoscere nos peccata mavult, quam sustinere,' &c. V. N. ad Dracont. vs. 512. et Basil. Seleuc. Orat. xii. et xiii. in Jonam.

108 *Fit procellosum mare*] Basil. Seleuc. Orat. xii. Τούτοις (θεοῦ) ἡ θάλασσα καθωπλισθεῖσα τοῖς διατάγμασιν, ἐκ βυθῶν ἐκλόνει τοὺς πλέοντας, κυμάτων ὄρη τῇ νηὶ περιστήσασα τὸν προφήτην ἀπῆτει, &c. Verbis Nonni i. 285. Πυργώθη δὲ θάλασσα, καὶ ἠμίλησεν Ὀλύμπῳ Ἠλιβάτοις πελάγεσσιν.

110 *Sors in fugacem missa*] Peucer. in lib. Divinat. tit. de Sortibus, mihi p. 214. et seqq. Basil. Seleuc. Orat. xii. Leonard. Lessius de Justitia et Jure ii. 43. dubitat. 9.

113 *Præceps rotatur*] Virg. Æn. i. 119. 'Excutitur, pronusque magister Volvitur in caput: ast illum ter fluctus ibidem Torquet agens circum, et rapidus vorat æquore vortex.'

115 *Alvi capacis vitus hauritur specu*] Basil. ibid. Καὶ τὴν ψῆφον τὸ κῆτος διεδέχετο· καὶ ἦν Ἰωνᾶς εὐθὺς ἐν ζῶντι τάφῳ φερόμενος, νηχόμενον οἰκῶν δεσμωτήριον, ἐγκινούμενον φάραγι, θανάτου οἰκῶν γαστέρα, θανάτου μητέρα, &c. Nazianz. Homil. in Cyprian. p. 110.

126 *Tertia noctis vice*] Vide Chrysost. super Matth. Homil. xliv. Damascen. in Epiphania, Ἐκ ποντίου λέοντος ὁ τρίσπερος Ξένος προφήτης

ἐγκάτοις φλοιούμενος, Αὐθις προῆλθε τῆς παλιγγενεσίας Σωτηρίαν ὀράκοντος ἐκ βροτοκτόνου Πᾶσι προφαίνων, τῶν χρόνων ἐπ' ἐσχάτων.

134 *Impendet ira*] Ὡς περ ἔχθος, βαρύτερον Αἴτνας σκοπέλων, ἐπὶ κρατὶ κεῖται. Pindar.

139 *Tectus flagellis multinodi germi-*
nis] Basil. l. d. et interpretes Cl. Dausq. p. 82. et seq. Strignit. in Conc. super Jonam.

150 *Crinem fluentem sordidus spargit cinis*] Non tantum Hebræi, sed et Græci ac Romani quoque pulvere vel cinere injecto crinem et faciem conspurcare, totosque scdare se humi prostrati consueverant, in luctu. Stat. Thebaid. vi. 'Sedet ipse exutus honore Vittarum nexu genitor, squalentiaque ora Sparsus, et incultam ferali pulvere barbam.' Virg. Æn. x. de Mezentio: 'Caniciem immundo deformans pulvere.' Ad P. Fabrum ii. Semest. cap. 10. et Bernart. ad Stat. pag. 110. Basil. M. Homil. περὶ εὐχαριστίας, pag. 145. Οὕτως οἱ προσήκειν καὶ τῷ πενθοῦντι πρέπον εἶναι σχῆμα, μέλαν ἱμάτιον, καὶ αὐχμηρὰν κόμην, καὶ σκότος ἐν οἰκίᾳ. καὶ ῥύπον καὶ κόνιν, καὶ μέλος στυγνὸν, ἀει-νεαρόν τῆς λύπης τὸ τραῦμα τῇ ψυχῇ διασώζειν.

152 *Sætasque plangens turba sumit textiles*] Alcim. lib. iv. de Ninivitis: 'Totus conjurat in omne Lamentum populus; concurrunt undique fletus. Pectora tunduntur, cælum suspiria pulsant. Mollibus abjectis, Cilicum dant tegmina setæ. Inque cibos cineres, lachrymas in pocula fundunt. Ipse etiam, dignus tali qui tempore princeps Ante aciem flentum portet vexilla salutis, Atque (novum dictu) metuens discrimina vincat, Projicit hinc sceptrum, linquit sublime tribunal: Pallia blattarum spreto diffibulat auro Serica despiciens, atque aspera tegmina sumens.' Utebantur videlicet in luctu hujusmodi Ciliciis, h. e. vestibis ex hircorum vel capra-

rum villis: quæ sic dictæ sunt, quod primum ea tonsura in Cilicia sit instituta: ut Varro ait. Suidas: Κιλίκια, τὰ ἐκ τριχῶν συντιθέμενα ὀφάσματα. Sæpissime autem in sacris literis mentio fit Ciliciorum et Saccorum, qui cum Ciliciis conveniunt. Vide Carolum Sigonium de Repub. Hebræor. iv. 18.

154 *Nigrante vultum contegit velamine*] Moris erat in luctu, veste uti nigra et atra. Et de lugubri hoc vestium colore, P. Faber II. Semest. cap. 10. Radulph Forner. rerum quotidian. II. 27. Alexand. ab Alexandro, Genial. III. 7. Johan. Kirchman. libr. II. de funeribus Roman. cap. XVII. Polydor. Virgil. de inventoribus rerum VI. 9.

156 *Rex ipse Coos*] P. Faber I. Semest. c. 16.

159 *Exuebat*] Idem II. Semest. c. 10.

166 *Greges et ipsos*] Confer Virg. Ecl. v.

171 *Brevem Deus refrenat iram*] Alcim. I. d. 'At pius ex alto contemplan talia rector, Exertas revocat sedatis motibus iras, Vibratumque tenens restringit missile ferrum.'

173 *Prona nam clementia Haud diffaculter*] Juxta illud Proverb. XXVIII. 'Qui autem confessus fuerit, et reliquerit scelera sua, misericordiam consequetur.' Sulpitius Severus lib. I. scribit, 'Judæis semper peccantibus nunquam Dei, si quando eum imploraverant, defuisse clementiam.' Vide Cyprian. Serm. v. de lapsis.

186 *Inhospitali namque secretus loco*] Matth. IV. et Chrysost. Homil. XIII. super Matth. Cyprian. Serm. de Jejunio.

205 *Quod limat agram corporis rubiginem*] Cyprianus ibid. 'Animi omnino necessaria est solitudo, ubi erecta specula mens sibi insopita provideat, et deterosa rubigine coruscantibus armis importunum hostem terreat ac repellat. Jejunii vitiorum

sentina siccatur, petulantia marcet, concupiscentiæ languent, fugitivæ abeunt voluptates. Jejunium, si discretionem regatur, omnem carnis rebellionem edomat, et tyrannidem gulæ spoliatur et exarmat. Jejunium extraordinarios motus in cippo claudit et artat, et appetitus vagos distringit, et ligat,' &c.

206 *Perfusa non sic amne*] Sirac. III. 33. Cyprian. Serm. I. de Eleemosyna. Cl. Alex. Pædag. III. 7. Vide et Tobiae XII. 9. Chrysostom. super Acta Apostol. Homil. XXII. 'Quoties igitur rogaris,' inquit Lactantius lib. de vero cultu, cap. XIII. 'tentari te a Deo crede, an sis dignus audiri: circumspice conscientiam tuam, et, quantum potes, medere vulneribus: nec tamen, quia peccata largitione tolluntur, dari tibi licentiam peccandi putes. Abolentur enim, si largiari Deo, quia peccaveras: nam si fiducia largiendi peccas, non abolentur.' Ambros. Serm. XXX. et XXXI.

207 *Nec sic calente sole*] V. N. III. Trist. 2. 19.

209 *Vanescit almo trita sub Jejunio*] P. Chrysologus Serm. VIII. de Jejunio et Eleemos. 'Quod est terris ver, hoc misericordiam scimus esse in jejunio. Sicut vernus flatus tota facit germina florere camporum, ita misericordia tota jejunii semina producit in florem, in cælestem messem totam facit fructificare virtutem. Misericordia et pietas jejunii sunt alæ, per quas tollitur et portatur ad cælum, sine quibus jacet et voluntatur in terra. Jejunium sine misericordia simulachrum famis est,' &c.

212 *Operire nudos*] Chrysost. in Matt. Homil. LIII. et LXXX. Basil. M. Homil. εἰς πλουτοῦντας.

218 *Cujus sinistra*] Matt. VI. 3. Chrysost. homil. XIX. et XXI. Zehner. cent. III. Adag. Sacr. v. Isidor. Pelus. Ep. I. 84.

HYMN. viii. 9 *Nona summisum rotat hora*] Hic vide mihi, quæ decus nostrum et eruditorum delitium Goldastus scripsit in S. Columibani regulam parænet. i. p. 227.

26 *Nere subducto*] Matth. vi. 16. Chrysostomus Homil. xxi. super Matth.

33 *Ille ovem morbo residentem*] Lucæ xv. Basil. Seleuc. Orat. xxvi. ubi ait inter cætera: Χαίρει (ὁ ποιμήν) τοῖς παροῦσι, καὶ ζητεῖ τὸ πλανώμενον. οὐ παραιτεῖται νάπας περιῖέναι καὶ ὕλας. κρημνοὺς περιέρχεται. καὶ τῷ πλανωμένῳ πλάνην μερίζεται. κὰν εὖρη κάμνον, οὐ μισεῖ διὰ τὸν τρόπον, ἀλλ' οἰκτεῖρει διὰ τὸ πάθος, καὶ τοὺς ὅμους ὑποβαλὼν, οἰκείῳ μόχθῳ θεραπεύει τοῦ προβάτου τὸν πόνον, &c. Alcim. iii. 385. Ambros. prolog. lib. i. de Spiritu Sancto. Macar. Homil. xlv.

69 *Quicquid facias, vocato Numinis nunc prius*] 1 Cor. x. 31. Coloss. iii. 17. Super quem locum Chrysost. Homil. 9. 'Εὰν γὰρ, inquit, οὕτως ποιῶμεν, οὐδὲν ἔσται μιᾶρὸν, οὐδὲ ἀκάθαρτον, ἔνθα ἂν ὁ Χριστὸς καλεῖται. ἔὰν ἐσθίης, ἔὰν πίνης, ἔὰν γαμῇς, ἔὰν ἀποδημῇς, πάντα ἐν ὀνόματι τοῦ θεοῦ πράττε. τουτέστιν, αὐτὸν καλῶν βοηθόν. ἐπὶ πάντων πρότερον αὐτὸν εὐχόμενος, ἀπτοῦ τῶν πραγμάτων. Et mox: ἐσθίεις; εὐχαρίστησον τῷ θεῷ, καὶ μέλλων καὶ μετὰ ταῦτα. καθεύδεις; εὐχαρίστησον τῷ θεῷ, καὶ μέλλων καὶ μετὰ ταῦτα. πάντα ἐν ὀνόματι κυρίου ποιεῖ, καὶ πάντα σοι εὐοδωθήσεται· ὅπου ἂν ἐπιτεθῇ τὸ ὄνομα, πάντα αἴσια, &c.

HYMN. ix. 10 *Corde natus*] Paulin. ad Auson. Epist. i.

19 *O beatus partus ille*] Vide Basil. Selenc. Orat. xxxix. in Deiparæ annunciationem.

28 *Cantharis infusa lympa*] Sedul. l. iii. 'In vinum convertit aquas: dimittere gaudent Pallorem latices, mutavit læsa saporem Unda anum, largita merum, menasque per omnes Dulcia non-nato rubuerunt pocula

musto.' Chrysost. super c. ii. Johan. Homil. xxi. De hoc et seqq. miraculis Pisides hexaëm. vs. 1775. Δι' οὗ φάλαγξ μὲν δαιμόνων ἐλαύνεται· Πεζεύεται δὲ τῆς θαλάσσης ἡ χύσις· 'Ανειμένη δὲ τῆς ῥοῆς ἡ χαννότης 'Εκ τοῦ γεόδους οὐ βαρεῖται φορτίου. Ἄρτοι δὲ πηγάζουσι μυριοτρόφοι 'Εκ πενταρίθμων ἐκρυέντες κλασμάτων· Ἵδωρ δὲ νέκταρ θαυματουργεῖται γάμφ, 'Ετοιμος οἶνος ἐξ ἀδύλων βοτρίων, Καινίζεται δὲ γεῦσι, ὁσφρησι, φύσι, Καὶ τρεῖς ὄρους ἤμειψεν ἐξ ἐνὸς λόγου· Σφίγγει δὲ χαλὰς τὰς ἀνθρώπους συνθέσεις, 'Εκτείνεται δὲ συστολὴ παρεμένη. Ἡηραίνεται δὲ κρουὸς ῥηματισμένος, Σφαγεὺς ἀγωγὸς, ἐμφραγεὶς τῷ κρασπέδῳ· Κόνις δὲ τυφλῶν ὁμματοῖ θεωρίαν, Τὸ πτύσμα τοῦ πλάσαντος ἐλλαβουμένη Καὶ νεκρὸς φθῆς γίνεται παρ' ἑλπίδα, Πλούτων πενιχρὸς καὶ σφαγεὺς ἐσφαγμένος· Μαραίνεται γὰρ τοὺς νεκροὺς ἀναπτύων, Οὗς εἶχεν, οὗς ἐσφίγγε καλπώσας κάτω· Ἐν ταῖς ἑαυτοῦ ψυχολέβοις ἀγκάλας.

31 *Membra morbis*] Arnob. lib. i. pag. 31. Chrysost. Homil. xxvi. in Matth.

34 *Tu perenniibus tenebris*] Marc. viii. Luc. xix. Johan. ix. Sedul. l. iii. 'Mox lumina tangens Evigilare jubet, quæ somnus presserat ingens; Atque din clausas reserans sub fronte fenestras, Ingrediente die fecit discedere noctem.' Idem l. iv. 'Cujus in lumina Christus Exspuit, et speciem simulatæ noctis ademnit.'

35 *Limo salubri*] Nonn. in Joh. ix. 29. nominat πηλὸν φασσφόρον. Cyrus Prodromus: 'Ὁ πηλὸς οὗτος, πηλὸς ὁμματοεργάτης, Οὐχ ὥς φύσιν σχῶν δημιουργὸν ὁμμάτων, 'Αλλ' ὥς ὑπουργῶν τῇ κελεύσει τοῦ λόγου. 'Ὡς ἐμπτύσαις μοι Χριστὲ ταῖς ψυχῆς κόραις. Infra Apoth. vs. 675. Ambros. Ep. ix. 75. 'Quod antem lutum fecit, et superunxit oculos cæci, quid aliud significat, nisi ut intelligeres, quia ipse hominem luto illito reddidit sanitati, qui de luto hominem figuravit, et

æc caro luti nostri per Baptis-
s sacramenta æternæ vitæ lu-
cipiat,' &c. Vide Asterii Ho-
cæcum, apud Photium in Bi-
pag. 822.

ærepas ventumfurentem] Chry-
[omil. xxix. Arnob. lib. i. pag.
cujus vocem ad simplicem furi-
et insana explicabant se ma-
rocellarum turbines tempe-
re sidebant?'

extimum vestis sacratæ] Arnob.
Unus fuit e nobis, cujus ex le-
n stabant profluvia sanguinis,
moderatos cohibebant fluores?'
et. Homil. xxxii. Sedul. l. iii.
ole jam quarto] Joh. xi. Basil.
. Orat. xl. Chrysost. Homil.
Johan.

ambulat per stagna ponti] Ma-
: 'Omnipotens verbo sternit
vel pede calcatur.' Arnob. l. d.
per altissimos gurgites pedem
inultum, calcabat ponti ter-
lis ipsis stupentibus, in famu-
subeunte natura.' Inf. *περὶ*
L. 945. et Apotheos. vs. 653.
et. super Matth. xiv. Homil.

quinque panibus] Arnob. d. i.
fuit e nobis, qui sequentium
lia quinque saturavit quinque
s. Ac, ne esse præstigiæ in-
s illis viderentur et duris, bis
m sportarum sinns reliquia-
agminibus aggerabat.' Matth.
Basil. Seleuc. Orat. xxxiii.
et. Homil. l. August. Tract.
n Johan.

iescit exire in ævum] Johan.
Chrysost. in Joh. Homil. xlv.
l. Tractat. xxvi. in Johan.

testat et suum] Johan. v.

hic patres] Matth. xxvii. 52.
et. Hom. lxxxviii.

Te senes] Psal. cxlviii. et Au-
narrat. tom. viii.

Imber, æstus] Vide fuse hæc
tem Pererium commentar. in

Danielem lib. iv. p. 224. et seqq.

HYMN. X. 1 *Deus fons animarum*
Zoroaster Magnus in suis oraculis
ψυχῆς ὄχτρον, 'animæ fontem' appel-
lat Deum. Arnob. l. ii. adv. Gent.
'Quia uno ex fonte omnium nostrum
defluunt animæ.'

11 *Petit halitus æthera*] Huc per-
tinet, quod ex Epicharmio citat Plu-
tarch. in Orat. consol. ad Apoll. *Συν-
εκρίθη καὶ διεκρίθη, καὶ ἀπῆλθεν, ὅθεν
ῆλθε, πάλιν. γὰρ μὲν εἰς γῆν, πνεῦμα
δὲ ἄνω*: 'Concreta sunt, et discreta
sunt, et rursus abierunt, unde vene-
rant; terra quidem in terram, spiri-
tus vero sursum.' Cui omnino simile
est illud Euripidis, ab ipso Hera-
clide Pontico relatum: *Χωρεῖ δ' ὀπί-
σω, τὰ μὲν ἐκ γαίας φύντα, εἰς γαῖαν,
τὰ δ' ἀπ' αἰθέριου βλαστόντα γονῆς, εἰς
αἰθέρα*. 'Retrorsum eunt, tellure nata
in tellurem; Ex æthereo semine geni-
ta, fiunt æther.' Et illud item ejus-
dem Euripid. in supplicib. vs. 518.
*Ἐάσατ' ἤδη γῇ καλυφθῆναι νεκροῦς,
ὅθεν δ' ἕκαστον εἰς τὸ σῶμ' ἀφίκετο,
Ἐνταῦθ' ἀπῆλθε, πνεῦμα μὲν πρὸς αἰθέ-
ρα, τὸ σῶμα δ' εἰς γῆν*. Tiraquell. tom.
ii. gloss. v. p. 721.

13 *Quia cuncta creata necesse est,
Labefacta senescere*] Lucr. ii. 1174.
'Nec tenet, omnia paulatim tabes-
cere et ire Ad scopulum, spatio æta-
tis defessa vetusto.' V. N. ad Apoth.
vss. 512. et 558.

22 *Ceu carcere clausa ligantur*] Chry-
sost. Homil. xiv. in Matth. *Ὡς περ οἱ
ἀπὸ τῶν δεσμοτηρίων τούτων μετὰ τῶν
ἀλύσεων προσάγονται εἰς τὸ δικαστήριον·
οὕτως καὶ αἱ ψυχὰς πᾶσαι, ὅτ' ἂν ἐντεῦθεν
ἀπέλθωσι τὰς ποικίλας περικείμενοι σειρὰς
τῶν ἁμαρτημάτων, ἐπὶ τὸ βῆμα ἔγονται τὸ
φοβερόν· καὶ γὰρ δεσμοτηρίου οὐδὲν ἁμει-
νον ὁ παρὼν βίος διάκειται*. Et quæ ibi-
dem sequuntur plura.

25 *Si terrea forte voluntas*] Videtur
ante oculos habuisse locum Horat.
Sat. ii. 2. 'Quin corpus onustum Hes-
ternis vitiis animum quoque prægra-

vat una, Atque affligit humo divinæ particulam auræ.' Justin. Martyr in exposit. fidei: Εἰ γὰρ καὶ νοῦς ἡμῶν καθαρὸς ἐνίδρυται, δι' οὗ τῶν ὑπὲρ ἡμᾶς πολλὰς τῷ λόγῳ περιδραττόμεθα· ἀλλὰ γε τῇ συζύγῳ σαρκὶ βαρυνόμενος, ἀτονεῖ τὴν ἐναργεῖ τῶν μειζόνων κατάληψιν· ἐπεὶ περ βρίθει τὸ γεῶδες σκῆνος νοῦν πολυφρόντιδα. D. Ambros. Epist. v. 21.

'Unaquæque anima videns se corporeo isto clausam gurgustio; quæ tamen terrenæ hujus habitationis consortio non degeneraverit, ingemiscit gravata corporis hujus conjunctione. Quia corruptibile corpus gravat animam, et inclinat terrenum habitaculum mentem multarum cogitationum,' &c. Maximus lib. i. de charitate: 'Quemadmodum passerculus pede alligatus, volare incipiens, in terram funiculo trahitur, sic quoque mens, ad rerum cælestium cognitionem volare contendens, ab effectibus ducitur, et ad terram detrahitur.' Seneca Epist. LXVI. 'Attollunt et levant animum; qui gravi sarcina pressus, explicari cupit et reverti ad illa, quorum fuit. Nam corpus hoc animi pondus ac pœna est: premente illo urgetur; in viuculis est: nisi accessit philosophia, et illum respirare rerum naturæ spectaculo jussit, et a terrenis dimisit ad divina,' &c. Eleganter Fabric. lib. ii. Odar. 'Nam dum vivimus, atque mens Cæco carcere clauditur, Hæc crates lutea impedit, Ad cælum, unde trahit genus, Pura et libera ne volet.' Et Pythagorici opponunt τὸ σκᾶνος καὶ τὰν ψυχάν, ut docet Daniel Heiusius, Musarum illud delitium, ad Max. Tyr. p. 1. 4. V. N. Psychom. vs. 904. et confer Boëth. lib. v. Met. 5.

45 *Hinc maxima cura sepulchris*] Vide P. Fabrum iii. Semest. 13.

49 *Candore nitentia claro*] Cæsar Baron. tom. i. Annal. p. 318. Solebant prisci funera non solum κειρίαις involvere, verum toga quoque vel

pallio amicare, et feretrum velamento obtegere. D. Hieron. tom. iii. Ep. cxvi. de obitu Basillæ: 'Ex more parantur exequiæ, et, nobilium ordine præeunte, aureum feretro velamen obtenditur.' Idem in vita Pauli: 'Cur mortuos vestros anratis obvolvitis vestibus?' Vide Lindebrog. observat. ad Ammian. Marcell. p. 53. et seq.

51 *Aspersaque myrra*] Usus myrræ etiam in funere. Joh. Kirchman. de funerib. Rom. i. 8. Basil. M. in Psal. XLIV. p. 106. 'Ἡ μὲν οὖν σμύρνα, ὅτι ταφῆς ἐστὶ σύμβολον, καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς ἡμᾶς Ἰωάννης ἐδίδαξεν, εἰπὼν ὑπὸ Ἰωσήφ τοῦ Ἀριμαθαίου ἐνταφιάσθαι μετὰ σμύρνης καὶ ἀλόης. Et paulo post: Ἐχει οὖν σμύρναν μὲν, διὰ τὴν ταφήν.

53 *Quid nam sibi saxa cavata*] Tertull. lib. de resurrect. carnis.

56 *Non mortua, sed data somno*] Vide Macar. Homil. xv. Plut. in Orat. Consol. ὕπνος ἐστὶ θανάτου μικρὰ μυστήρια. Item: πρόμνησις θανάτου ὕπνος. Basil. M. Homil. in Barlaam Martyr. p. 202. ὕπνος δὲ τοῖς δικαίοις ὁ θάνατος· μᾶλλον δὲ πρὸς κρείττω ζωὴν ἐκδημία. Sup. Hym. i. 26.

61 *Qui jacta cadavera passim miserans tegit*] Johan. Kirchmann. l. d. iii. 21. P. Faber ii. Semest. 1. et 3. Semest. 13. p. 178. et seqq.

65 *Quia lex eadem monet omnes gemitum dare*] Recte Euripid. Androm. vs. 422. οἰκτρὰ γὰρ τὰ δυστυχῇ Βροτοῖς ἅπασιν. Et quilibet debet ἐπ' ἄλλοτρίαις συμφοραῖς ἰδίᾳς καρποῦσθαι λύπας, quod ex Hippocrate scribit Isidor. Pelus. Ep. ii. 171. V. N. i. Trist. 7. 28. et Stob. Serm. CCLVIII.

87 *Quam nocte et vulnere tristi*] Act. xiv. 21. 'Per multas tribulationes,' &c. 'Per angusta ad angusta.' στενὴ ἡ πύλη, καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδός, ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν. Matth. vii. δι' αὐτῆς τῆς τραχείας ὁδοῦ καὶ διοδεῦσαι χρὴ καὶ ὑπομεῖναι, καὶ θλιβῆναι, καὶ οὕτως εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν. Macar. Homil. xcvii. p. 376. Vide eundem Homil. x. sub

mem, Chrysost. in Matth. Homil. 24.

90 *Per cruciamina lethi Via panditur*] Infra περὶ στερφ. XIII. 41. Et ibid. I. 29. 'Nobilis per vulnus amplum porta iustis panditur.' D. Hieron. tom. II. p. 20. b. 'Mors omni homini dat requiem. Pro certo inter mala grassantia necessario exitus sitienter optatur. Sed sicut nec nostrum fuerat nasci, ita nec potestatis nostræ est mori. Alioquin si in nostra potestate mori consisteret, esset in potestate non mori. Ad hoc inter nostras angustias mortis requiem flagitamus; quia inter mala de bono solamen est non tacere: navigantium more, quibus refrigerium est inter infestos atque sollicitos cursus loqui de securitate portuensi, ad quam etsi non liceat, quantum animus cupit, celerius pervenire, juvat tamen, et satis pulcrum est, meliores partes optare. Sed quoniam nec nostræ potestatis est potiri melioribus, quæ de morte nascuntur; expectantes meliora, bonum interim geramus inter mala certamen. Bonum autem certamen est, malis non cedere, sed mala virtutis bono portare, per quæ in meliora de morte nascentia, morbis atque morte carentia, sublimati portemur. Sine ducatu enim atque morsu infelicitatis in triumphos immortalis gloria non pervenitur; quia per discrimina conficitur cursus in porta.'

92 *Et ad astra doloribus itur*] Chrysost. I. d. 'Ο αγωνιζόμενος, ἐπειδὴν ἴδῃ σαφῶς τὸν ἀγωνοθέτην θαυμάζοντα τὸ ἐπίπονον τῶν ἀγωνισμάτων, προθυμότερος γίνεται. μὴ τοίνυν ἀλύωμεν, ὅταν πολλὰ ἡμῖν ἐντεῦθεν συμβαίῃ λυπηρὰ τεθλιμμένη γὰρ ἡ ὁδὸς καὶ στενὴ ἡ πύλη, ἀλλ' οὐχ ἡ πόλις. Διὰ δὴ τοῦτο οὐδὲ ἐνταῦθα ἄνεσιν χρὴ προσδοκᾶν, οὐδὲ ἐκεῖ λυπηρόν τι λοιπὸν ἐκδέχεσθαι. Confer Macar. Homil. XLVII. p. 520.

101 *Nam nulla deinde senectus*] Augustin. Homil. XVIII. 'In altera pio-

rum vita nullus erit morbus amplius, sed perpetuo sanitas.' Et ad Laurent. cap. LXXXIX. et XCI. 'Omnia erunt sine deformitate, curante artificis providentia, ne quid indecens fiat.' Divus Bernhard. Serm. III. de Domin. Lætare: 'In æterna vita erit vita sine morte, dies sine nocte, securitas sine timore, jucunditas sine dolore, tranquillitas sine labore, pulchritudo sine deformitate, fortitudo sine debilitate, rectitudo sine perversitate, Christus sine malitia, veritas sine fallacia, felicitas sine miseria.' Divus Hieronymus tom. II. p. 23. 'Apud nos post perditum mundum, post mortem sanata sunt omnia: lætabimur incolumitate membrorum, ubi vita nullo morbo vexabitur.'

113 *Quid turba superstes*] Vide Comment. Terent. p. 499.

118 *Lachrymas suspendite matres*] Quia ἡ γυνὴ ἀπαλὸν ζῶον, ἀναγκαίως τοῦ δημιουργοῦ τὴν ἀκλότητα φυσικὴν ἐμποιήσαντος, &c. Basilus Magnus p. 215. Item ibid. ἀπαλὴ ἡ φύσις ἡ γυναικεία παρήχθη, ἀπαλὴ καὶ φιλόανθρωπος. Vide Nazian. περὶ φιλοπτωχίας p. 133.

120 *Mors hæc reparatio vitæ est*] Chrysostomus homilia XXXV. in Matth. ἀλλὰ φθείρεται τὸ σῶμα, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα χαίρειν δεῖ, ὅτι ὁ θάνατος φθείρεται, καὶ ἡ θνητότης ἀπόλλυται, οὐχ ἡ οὐσία τοῦ σώματος· οὐδὲ γὰρ εἰ ἀνδριάντα ἴδοις χωνευόμενον, ἀπώλειαν προσερεῖς τὸ γινόμενον, ἀλλὰ βελτίω κατασκευὴν. τοῦτο δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ σώματος λογίζου, καὶ μὴ θρήνηι. Idem Orat. in Babylam: ἐτέρας ζωῆς παιδροτέρας ἀρχὴ ἡ ἐνθάδε τελευτὴ. Basil. M. p. 128. ὁ θάνατος οὐ φθορά ἐστιν, ἀλλὰ ζωῆς ἀφορμή. οὐκ ἀφανισμός ἐστι παντελής, ἀλλὰ μετέβασις πρὸς τιμὴν.

121 *Sic semina sicca virescunt*] Tertull. de Iudicio Domini: 'Arida sic vacuis redduntur semina terris, Et penitus fixis putrescunt mortua sulcis. Nonne animatur et hinc repara-

tis culmus aristis, Atque iterum vis vis flaccescunt fortia granis, Consurguntque novæ vario cum fœnore messes? Vide eundem de resurrect. carnis p. 54. et Apologet. cap. XLV. Inf. II. in Symmach. vs. 261. Notas ad Dracont. vs. 447. Macar. Homil. v. p. 78. Ambros. lib. de fide resurrect. cap. XI. Athenag. de resurrect. mortuorum. Epiphan. in Ancorato: Ἡ φύσις πᾶσα διαβρήδην ἐλέγχει, ὑποφαίνουσα καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀναστάσεως τὸ εἶδος· τὰ σπέρματα τῶν γεννημάτων σκείρεται, καὶ πρῶτον ἀποθνήσκει, ἔπειτα τελεσφορεῖται. ἐὰν γὰρ μὴ ἀποθάνῃ, οὐ ζῶσσογονεῖται.

129 *Anima fuit hæc domus olim*] Macar. Homil. IV. Ἡ ψυχὴ φοροῦσα ὥσπερ χιτῶνα καλὸν τὸ ἔνδυμα τοῦ σώματος. V. N. ad Dracont. vs. 552.

148 *Hominem periisse licebit*] 'Perisse enim est, in totum non esse, quod fuerit.' Tertull. de resurrect. carn.

169 *Nos tecta fovebimus ossa violis*] Joh. Kirchman. de funerib. Rom. IV. 2. Desid. Herald. I. Adversar. c. VI. Jacob. Pontan. progym. vol. III. parte 2. fol. 879. et seqq. Fr. Bencius Orat. XXVI. de sepultura Romanorum.

HYMN. XI. 9 *Calum niteat*] Lege Nazianzen. εἰς τὰ γενέθλια τοῦ σωτῆρος p. 228. et seqq.

15 *Parens et expers conjugis*] Non injuria Mariæ Virgini tribui possent illa Ovid. Fast. v. 241. 'Cur ego desperem fieri sine conjuge mater, Et parere intacto, dummodo casta, viro?' Item ibid. vs. 156. 'Virgineo nullum corpore passa virum.' Fast. VI. 288. 'Impatiens viri.' A Nonno II. 11. appellatur φυγόδεμνος, ἀεὶ μεθέπουσα κορείην. Camerar. in capp. pietatis vs. 86. nominat ἀμόμονα, et alibi ἄδυτον. M. Joh. Faber. Vide Apotheos. vs. 568.

18 *Verbo editus*] Verbum duplex: Gignens et genitum. Nisi malimus interpretari, verbi prolatione Eras.

in cap. I. Joh.

33 *Nam cæca ris mortalium*] Arnob. lib. I. adv. Gent. 'Venerabar (o cæcitas) nuper simulacra modo ex fornicibus prompta, in incendibus Deos et ex malleis fabricatos, elephantorum ossa, picturas, veteriosis in arboribus tænias: si quando conspexeram lubricatum lapidem, et ex olivi unguine odoratum, tanquam inesset vis præsens, adulabar,' &c.

35 *Vel æτα, vel σατα*] Just. Martyr ad Diognet. Epist. Οὐχ ὁ μὲν τις λίθος ἐστίν, ὁμοῖος τῷ πατουμένῳ; ὁ δ' ἐστὶ χαλκός, οὐ κρείσσων τῶν εἰς τὴν χρῆσιν ἡμῶν κεχαλκευμένων σκευῶν; ὁ δὲ ξύλον ἤδη καὶ σεσηπός; ὁ δὲ σίδηρος ὑπὸ τοῦ διαφθαμένους; ὁ δὲ δοτρακον, οὐδὲν τοῦ κατεσκευασμένου πρὸς τὴν ἀτιμότητην ὑπηρεσίαν εὐπρεπέστερον; οὐ φθαρτῆς ὕλης ταῦτα πάντα; οὐχ ὑπὸ σιδήρου καὶ πυρὸς κεχαλκευμένα; οὐχ ὁ μὲν αὐτῶν, λιθοξόος; ὁ δὲ, χαλκεύς; ὁ δὲ, ἀργυροκόπος; ὁ δὲ κεραμεὺς ἐπλασεν; et quæ sequuntur.

45 *Mortale corpus induit*] Sedulius in Acrostich. 'Beatus antor seculi Servile corpus induit: Ut carne carnem liberans, Ne perderet, quos condidit.' Basil. Selenc. Orat. XXXIX. Διὰ τοῦτο μορφὴν ἔλαβε δούλου, ὁ ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων, ἵνα τοὺς δούλους τῆς ἀμαρτίας ἐλευθερώσας εἰς τὴν προτέραν εὐγένειαν ἐπαναγάγῃ, καὶ τοῦ ἐπουρανίου πατρὸς υἱὸς ἀναδείξῃ, τῇ κατ' αὐτὸν εἰκόνι πάλιν συμμορφωθέντας, &c.

73 *Jam mella*] Joël. III. 18.

83 *Excors natio, Vis cuius in pastu sita est*] Basil. M. Hexaëm. Homil. XI. p. 53. Ἐγεννήθη τὸ πρόβατον νέμεσθαι, κάτω ἔχει τὴν κεφαλὴν συνεύουσαν, τῇ γαστρὶ ἐνορᾶν, καὶ τοῖς ὑπὸ γαστέρα, ἐπειδὴ τέλος ἐκείνοις εὐδαιμονίας ἢ γαστρὸς πλήρωσις καὶ ἀπόλαυσις. Manil. lib. IV. 'Projecta jacent animalia cuncta In terra, vel mersa vadis, vel in aëre pendent. Omnibus una quies, venter.' Unde Orpheo nominata ἄχθεα γῆς. Apul. Apolog. 'Nam quidem feris et pecudibus os humile, et

deorsum ad pedes dejectum, vestigio et pabulo proximum.' Basil. Seleuc. Orat. i. Sallust. initio belli Catilin. Lactant. ii. 1. et 2. et l. de ira Dei cap. vii. et xx. Ovid. Met. i. 84. Boëth. lib. v. Met. 5.

90 *Perosa præsentem Deum*] Lege Goclen. Quæst. Ethic. c. lxxx.

95 *Mentis resedit*] Sic Plaut. Trucul. 'Mehercle vobis resident mores pristini, ad denegandum ut celeri lingua utamini.'

106 *Terris cremandis*] Daniel. vii. 9. Justin. Martyr de Monarch. et Euseb. de præparat. Evang. xiii. recitant Sophoclis versus de mundi conflagratione: quos adduco ad Juvenum præfat. vs. 5. 'Quo cunctum torrens rapiet flamma ultima mundum.' Ovid. Met. i. 255. Perron. lib. ii. in Genes. p. 258. et seqq.

110 *Meritis rependet congrua*] Chrysostom. Homilia 80. super Matthæum.

HYMN. XII. 5 *Hæc stella*] De hac stella D. Ignatius in Epist. ad Ephes. Ἀστὴρ ἐν οὐρανῷ ἔλαμψεν ὑπὲρ πάντα τοὺς πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ ἀνεκλάλητον ἦν, καὶ ξενισμὸν παρείχεν ἡ καυότης αὐτοῦ τοῖς ὁρώσιν αὐτόν· τὰ δὲ λοιπὰ πάντα ἔστρα, ἅμα ἡλίῳ καὶ σελήνῃ, χορὸς ἐγένετο τῇ ἀστέρι. αὐτοῦ τε ἦν ὑπερβάλλον αὐτοὺς τῷ φανῷ, ταραχή τε ἦν, πόθεν ἡ καυότης ἡ φαινόμενη. Ad Chrysost. Homil. vi. in Matth. August. tom. x. de tempore Serm. xxxi. xxxii. &c. Cyprian. de Stella et Magis et innocentium nece. Baron. i. Annal. p. 73. D. Hieron. ad Marcel- lam tomo i. Ep. xvii. et xviii.

13 *Arctoa quam vis sidera*] V. N. i. Trist. et Ovid. Met. ii. 528.

27 *Periti interpretes*] Juven. l. i. 'Gens est Eoi, Phœbo orto proxima, regni, Astrorum sollers ortusque obitusque notare. Hujus primores nomen tenere Magorum.'

49 *Jam flos subit, radice Jesse*] Divus Hieronymus tomo i. ad Eustoch. epist. 22. 'Exiet virga de radice Jesse, et flos de radice ejus ascendet.

Virga, mater est Domini, simplex, pura, sincera, nullo extrinsecus germine cohærente, et ad similitudinem Dei unione secunda. Virgæ flos, Christus est, dicens: Ego flos campi, et lilium convallium.'

51 *Sceprique per virgam virens*] V. N. Psychom. vs. 884. Ambros. Epist. x. 82.

57 *Sed verticem pueri supra*] Isidor. Pelus. Ep. i. 378.

64 *Tus, myrram*] Juven. ibid. 'Dejecti prono texerunt corpore terram, Submissique simul mox mystica munera promunt: Aurum, tus, myrram; regique, Deoque, hominique Dona ferunt.' Sedul. l. ii. 'Anrea nascenti fuderunt munera Regi; Tura dedere Deo, myrrham tribuere sepulchro.' Inf. in Apoth. vs. 631. et seq. Cyprian. de Stella et Magis: 'Primitiæ gentium sacramentalia munera proferunt de thesauris, et Domino aurum et odoramenta præsentant, profitentes ex ratione munerum de eo, quem adorabant, quid crederent, quid sentirent. In auro Regem, in thure Sacerdotem, in myrrha incorruptibilem, quamvis passibilem, profitentur,' &c.

71 *Myrreus pulvis*] V. N. hym. superiori vs. 51.

93 *Tyrannus anxius*] Bene Tacitus: 'Tyrannorum mentes si recludantur, possint aspici laniatus et ictus: quando ut corpora verberibus, ita sævitia, libidine, malis consultis animus dilaceretur.'

97 *Amens nuncio*] Ἀτέργει γὰρ οὐδὲς ἄγγελον κακῶν ἐπῶν, inquit Sophoc. Antig.

98 *Successor instat, pellimur*] Recte enim Divus Augustinus scribit, in c. quod autem xxiii. q. vii. 'Quis fastu dominationis elatus desideret habere consortem?' Et confirmat hoc Cornel. Tacit. l. ii. Hist. et Curt. l. ix. rerum gest. Alexandri scribentes, 'insociabile regnum esse.' Quibus subscribens Herodian. Alexandrin.

qui l. viii. ait, 'Incommunicabilis est natura potestatis.' Seneca quoque in Thyeste: 'Non capit regnum duos.' Et Agamem. 'Nec regna socium ferre, nec tædæ sciunt.' Nec hinc dissonat illud Statii Theb. i. 128. 'Jurisque secundi Ambitus impatiens; et summo dulcius unum Stare loco, sociisque comes discordia regnis.' Illud quoque Ovid. de Art. iii. 564. 'Non bene cum sociis regna Venusque manent.' Verum ante hos Ennius, a Cic. Off. i. relatus, dixerat: 'Nulla sancta societas, nec fides regni est.' Refert Plut. in Apoph. quod cum a Dario talentum permulta millia Alexandro offerrentur, petereturque, ut Asiam ex æquo divideret, respondit: 'Neque terram duos soles, neque Asiam duos reges tolerare.' Vide Lucan. i. 92. Euripid. Andromach. vss. 483. et 520. Heraclid. vs. 468. M. Minnc. Felic. p. 38. Lips. Polit. iv. 14. et ii. 2. Tiraq. tomo 1. de Jure primogen. p. 314.

101 *Mas omnis infans occidat*] Hujus loci est homilia Basilii Selenc. de infantibus ab Herode occisis: et homilia Cypriani de Stella et Magis, et nece Innocentium. Chrysost. in c. ii. Matth. Homil. ix. Rursus Cyprian. Ep. iv. 6. 'Christi nativitas a martyriis infantum statim cæpit, ut ob nomen ejus a bimatu, et infra qui fuerant, necarentur. Ætas necdum habilis ad pugnam, idonea extitit ad coronam; ut appareret, innocentes esse, qui propter Christum necantur, infantia innocens ob nomen ejus occisa est,' &c.

128 *Ceu turbo nascentes rosas*] Stat. Silv. iii. 'Sed media cecidere abrupta juventa Gaudia, florentesque manu scidit Atropos annos: Qualia pallentes declinant lilia culmos, Pubentesque rosæ primos moriuntur ad Austros, Aut ubi verna novis exspirat purpura pratis.'

136 *Impune Christus tollitur*] Quia, teste Niceph. l. vii. τὸ θέλας οὐ συμ-

μαχούσης προνόας τοῖς τῶν ἀνθρώπων βουλευμασί τε καὶ πράγμασι, πονηρὰν αὐτοῖς ἀπαντᾷ τὸ τέλος καὶ σφόδρα τοι ἐναντιώτατον.

149 *Mens obstetricis sedulæ*] Exod. i. Vide Basil. Selenc. orat. in Moysem, Clement. Alexandr. Strom. i. p. 148. et seq. Basil. M. Homil. in humilitatem p. 217.

155 *Notatum saxeis legem tabellis*] Nazianzen. in Carm. p. 36. mihi: τοὺς δὲ νόμους ἐχάραξε θεὸς δέκα ἐν ποτε πλαξὶ Λαϊνέαις.

168 *Lucis columnam*] Macar. Homil. xlvii.

171 *Sublimis Amalech premit*] Iterum Nazianz. Χριστὲ ἀναξ, ὃς ἀγναῖς ποτ' ἀειρομέναις παλάμησι Σταυροτύποις Μωσῆος ἐπ' οὐρεὶ σοῦ θεράποντος Ἐκλινας Ἀμαλήκ ὁλοὸν σθένος. Cyprian. de Exhortat. Martyr. cap. viii. 'Quod exemplum perseverandi et permanendi designatur in Exodo: ubi Moyses ad superandum Amalech, qui figuram portat Diaboli, in signo et sacramento crucis allevat supinas manus. Nec vincere adversarium potnit, nisi postquam stabilis in signo allevatis jugiter manibus perseveravit,' &c. Videatur August. Serm. xciii. de Temp. Ambros. lib. vii. Epist. et Gregor. Magn. Homil. xxxiii. Theodoret. Quæst. xxxiv. in Exod. Justin. Mart. dialog. cum Tryphone p. 209. 248. 288. Philo lib. De congressu quærendæ eruditionis gratia, et lib. ii. legis allegor.

189 *Effrem*] 'Effrem autem fecunditatem fidei interpretatione nominis pollicetur, qui auxit patrem, sicut ait ipse Joseph dicens: Quia auxit me Deus in terra humilitatis meæ. Quod proprium est populi junioris, qui corpus est Christi, augens Patrem, et Deum proprium non relinquens,' &c. Ambros. l. de benedict. Patriarch. c. i. Philo lib. ii. legis allegor. et lib. Resipuit Noë.

190 *Manassæ domus*] 'Manasses ex oblivione, Latina interpretatione sig-

natur; eo quod populus Judæorum oblitus est Denmsuum, qui fecit eum. Et quicunque ex ea plebe crediderit, tanquam ex oblivione revocatur.' Ambros. ibid. Philo ibid. et lib. de migratione Abrahami.

ΠΕΡΙΣΤΕΦΑΝΩΝ LIB.

Περὶ στεφάνων, h. e. De coronis. Sunt enim hymni in laudem Martyrum, qui, quoniam legitime certaverunt, coronis honestati sunt. Fabric.

HYMN. I. De Hemiterio et Chelidonio, Zachar. Lippelous in vitis Sanctorum tomo I. sub 3. Martii. Baron. tomo II. Annal. et Martyrolog. sub 3. Martii. ibidemque Baron.

1 *Scripta sunt cælo duorum*] Cyprian. Serm. de ratione circumcisionis. Ambros. Ep. IX. 76. 'Peccatores in terra scribuntur, justi in cælo,' &c.

4 *Terra Ibero*] Plin. III. 3. 'Iberus, annis navigabilis, commercio dives, ortus in Cantabris haud procul oppido Juliobrica; quem propter universam Hispaniam Græci appellavere Iberiam.' Isidor. Originat. XIII. 21. De Calagurritanis, Plin. d. I.

11 *Fama nam terras in omnes percurrit*] Secundum Pindari enim pronunciatum, Isthm. IV. Καὶ πάγκαρπον ἐπὶ χθόνα καὶ διὰ πόντον βέβακεν ἐργμάτων ἀκτὶς καλῶν ἀσβεστος αἰεὶ. Et ut ait Ovid. Fama 'tota est ex ore sonanti.'

13 *Nemo puras*] P. Fab. Agonist. II. 21.

25 *Hoc genus mortis decorum est*] Just. Mart. dialog. cum Tryphone: 'Ἡμεῖς δὲ, ὑπὲρ τοῦ μὴ θυσιάζειν οἷς πάλαι ὀνόμεν, ὑπομένομεν τὰς ἐσχάτας τιμωρίας, καὶ θανατούμενοι χαίρομεν, πιστεύοντες, ὅτι ἀναστήσει ἡμᾶς ὁ θεός. Vide Epist. ad Diognetum, et Apolog. II.

32 *Quos ad perenne cingulum*] Ad Cyprian. Ep. II. 6.

35 *Proque ventosis*] Lipsius de Milit. Roman. IV. 5. Stewech. ad Veget. I. 23. Claudian. de III. Cons. Honorii vs. 138. 'Hi volucres tollunt aquilas,

hi picta Draconum Colla levant, multusque tumet per nubila serpens Iratus stimulantē Noto, vivitque receptis Flatibus, et vario mentitur sibila tractu.' Vide et Suid. in vocibus Ἴνδοι, et χιλιοστοί, et σημεῖα Σκυθικά. Frideric. Lindebrog. ad Ammian. p. 55. 'Erant ex serico purpureo in veri draconis formam effigati,' et, ut Ammian. inquit, 'velut serpentis pendentis exuviae.' Idem lib. XV. 'Cultu purpureo Draconum.' Et I. XVI. 'purpureum signum Draconis.' De his Chrysost. orat. de futuro judicio: Ἐπόγραψόν μοι περὶ τὸν βασιλέα, τὸν ἐπὶ τῆς γῆς, ὅλον ἄνδρα χρυσοφοροῦντα, καὶ ζεύγος λευκῶν ἡμιόνων χρυσῷ καλλοπιζομένων, καὶ ὄχημα χρυσοκόλλητον, καὶ πέταλα τούτῳ περισειόμενα, καὶ δρόκοντας ἐν ἱματίοις σχηματιζομένους σπηρικοῖς, καὶ ἀσπίδας χρυσοῦς ἐχούσας ὀφθαλμοὺς καὶ ἵππους, χρυσοφοροῦντας, καὶ χαλινοὺς χρυσοῦς. Nazianz. Orat. I. in Julian. p. 287. Δρακόντων φοβεροῖς χάσμασιν ἐμπετόμενα (συνθήματα) ἐπ' ἄκρων δοράτων αἰωρουμένοις, καὶ διὰ τῶν ὀλκῶν ῥιπιζόμενα πολλοῖς ὑφανταῖς καταστίκτων, ἥδιστόν τε ὁμοῦ καὶ φρικτὸν θέαμα προσπίπτει ταῖς ὕψεσιν. Modestinus lib. de vocab. rei milit. 'Signiferi, qui signa portant, quos nunc Draconarios vocant. Dracones enim per singulas cohortes a Draconariis feruntur ad bellum.'

44 *Illa et bisulcas ungulus*] Ungulae erant bisulcae: ut frequenter appellat Prudentius Hymn. III. et X. Dictae autem ungulae sunt, quod ea instrumenta ferarum imitarentur vestigia. Baron. ad Martyrolog. p. 185. Tertull. Apolog. c. XII. 'Ungulis deraditis latera Christianorum.' Cyprianus lib. de laude Martyrii: 'Nam praedurantibus licet guttis resultans ungula recurrat in vulnus,' &c. Et Ep. II. 6. 'Steterunt torti torquentibus fortiores, et pulsantes ac laniantes ungulas pulsata ac laniata membra vicerunt.' Et rursus Serm. V. de lapsis: 'Cum durissimi iudicis re-

crudescente sævitia jam fatigatum nunc flagella scinderent, nunc contunderent fustes, nunc equuleus extenderet, nunc ungula effoderet, nunc flamma torreret; caro me in colluctatione deseruit, infirmitas viscerum cessit; nec animus, sed corpus in dolore defecit.' Vide Indicem.

48 *Vox fidelis plectitur*] Justin. Martyr. Apol. II. Μόνοι μισούμεθα δι' ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ μηδὲν ἀδικοῦντες, ὥς ἁμαρτωλοὶ ἀναιρούμεθα.

53 *Fida quos per omne*] Confer Val. Max. IV. 7.

55 *Bipennem publicam*] I. e. Securim. Cassiodor. XI. 40. 'Abstine noxiam, lictor, securim.' Martyrolog. sub Mart. 23. 'Sub Urbano præside securi percussus.' Baron.

57 *Leonibus*] Lips. de cruce, III. 11.

58 *Nosne Christo procreati Mammonæ dicabimur*] Chrysost. Homil. XXII. super Matth. VI.

59 *Et Dei formam gerentes serviemus sæculo*] Rom. XI. Μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ. ubi Chrysost. Homil. XX. Καὶ γὰρ, inquit, χαμαίζηλον τὸ σχῆμα τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ εὐτελές, καὶ πρόσκαιρον, καὶ οὐδὲν ἔχον ὑψηλόν, οὐδὲ διηνεκές, οὐδὲν εὐθές, ἀλλὰ πάντα διεστραμμένα. εἰ τοίνυν ὁρθὰ βούλει βαδίζειν, μὴ τυπώσης ἑαυτὸν κατὰ τὸ σχῆμα τοῦ παρόντος βίου.

60 *Absit, ut caelestis ignis se tenebris*] Ex illo est, 2 Corinth. VI. 14. Τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνης καὶ ἀνομίας; τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; τίς δὲ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βελίαν; Super quæ verba Chrysost. Homil. XIII. Zehner. cent. III. adag. sacr. XC.

65 *Aureas torques, sauciorum*] Agell. II. 11. Lips. de Milit. Rom. V. 17.

69 *Qui ridenda vobis monstra divos*] Infra Hymn. X. 151. et in Symmach. 931. Arnob. lib. VI. adv. Gent. M. Minuc. Felic.

76 *Ne tenacibus libellis per aures posterorum*] Cicero pro Archia: 'Jacerent in tenebris omnia, nisi littera-

rum lumen accenderet,' &c. Vide ibidem plura. Johan. Saresber. lib. I. proœm. 'Literæ res scitu dignas sita aboleri non patiuntur. Nam et artes perierant, evanuerant jura, fidei et totius religionis officia quæque corruerant, ipseque recti defecerat usus eloquii, nisi, in remedium infirmitatis humanæ, literarum usum mortalibus divina miseratio procurasset. Exempla majorum, quæ sunt incitamenta et fomenta virtutis, nullum omnino erigerent aut servarent, nisi pia sollicitudo scriptorum, et triumphatrix inertiae diligentia, eadem ad posteros transmisisset. Siquidem vita brevis, sensus hebes, negligentiae torpor, inutilis occupatio, nos paucula scire permittunt: et eadem jugiter excutit et avellit ab animo fraudatrix scientiæ, inimica et infida semper memoriæ noverca, oblivio. Quis enim Alexandros sciret aut Cæsares,' &c. Adjunge reliqua: ut et ibid. VIII. 14.

112 *Purgata longis alba*] Arnob. adv. Gent. p. 35. 'Unus fuit e nobis, cujus vocem popularibus et quotidianis verbis missam, valetudines, morbi, febres, atque alia corporum cruciamenta fugiebant. Unus fuit e nobis, cujus fœdæ vitilignes jussioni obtemperabant pulsæ statim, et concordiam colorum commaculatis visceribus relinquebant. Unus fuit e nobis,' &c.

113 *Algidus cum decoloros*] Pindar. Pyth. III. Ἡ θερμῷ πυρὶ περσόμενοι δέμας, ἢ χειμῶνι. V. N. Pont. I. 11.

HYMN. II. De Laurentio Zach. Lippelous in vitis Sanctorum tom. III. die 10. Augusti. Baron. tom. II. annal. Martyrolog. sub 10. Augusti. Hist. Magd. cent. III. pag. 297. Osiander epit. Hist. Eccles. cent. III. lib. III. 6. Bergomens. lib. VIII. Chronicon. p. 197. a. 'Laurentius Hispanus, Sixti Pontificis archidiaconus, et filius adoptivus, hoc anno (Christi, 263.) Romæ via Tiburtina, præsentente Decio, seu Galieno, post multa virtutum insignia, et plurima tormen-

enera, videlicet carceris, ver-
et laminarum ardentium ex-
n, ad ultimum 4. Idus Angus-
ticula ferrea crudelissime as-
artyrum constantissime com-
Hunc nonnulli cujusdam His-
m Ducis filium fuisse dicunt;
mon infantulum e cuna in
sportaverat. Sed beatus Six-
lictus cum in eadem provincia
ret, eum sub quadam arbore
vinitus inveniens, Laurentium
pellavit: et diligenti cura ip-
triri ac edoceri fecit. Quo
illum secum una cum Vin-
lomam perduxit; ubi postea
ontifex constituit eum suum
iconum.'

iquis sanorum parens] Lips. l.
it. Rom. c. 2. et l. III. 5. 6.

res superbos vicerat] Idem
d. I. 3.

les Proprii cruoris prodiga] Cy-
duplici martyr. 'Fides est,
nat et superat in martyribus,
quam defecit in tormentis,
defectu.'

e Xystus] Adi Ambros. Offic.
Scalig. animadvers. in Chro-
usebii p. 216. b.

inde et quiete efflagito] Bene:
'Habetsuum venenum blan-
' Et 'Venena propinantur
cumlita, quo citius noceant.'
. III. 10.

vantes quos claudis specu] Hu-
ris repositoria pecuniarum
s Fl. Philostratus appellavit
ia Πλούτου, 'Pluti carcerem.'
πλὸν Πλούτον nominat 'divi-
tasas: sicut Herodes Atti-
πλὸν Πλούτον, simili tropo, dixit
inutiles, et sordide retentas.
in quibusque reddite] Matth.
ambros. Serm. VII.

aculo regebat prævio] Apud

Tiresias filia, vice baculi
Sic enim eam compellat:
πάροιθε θύγατερ, ὡς τυφλῷ πο-
υδὲς εἶσιν, ναυβάταισιν ἄστρον ὄσ.

Eundem apud Callimach. de lavacro
Palladis, vs. 127. Minerva hunc ad
modum alloquitur: Δασῶ καὶ μέγα
βάκτρον, ὃ οἱ πόδας εἰς δέον ἄξει.

190 *Effossa gignunt rudera*] Psy-
chom. vs. 520.

193 *Torrents vel amnis*] Talis est
'Tagus fluvius, arenis aureis copio-
sus.' Isidor. XIII. 21. Senec. Herc.
Furen. vs. 1325. 'Tagusve Ibera
turbidus gaza fluens.' Et Herc. Œt.
'Nec quæ Zephyro subdita tellus,
Stupet anrato flumine clarum radiare
Tagum.' Talis 'Pactolus, fluvius
Asiæ, qui et ipse aureas trahit arenas.'
De quo Virg. 'Pactolusque irrigat
auro.' Quem pro aurato fluore alii
Chrysoroum vocant. Isidor. ibid. Sen.
Thebaid. 'Et qua trahens opulenta
Pactolus vada Inundat auro rura.'
Hinc Ovid. in Ibin vs. 302. nominat
'aquam auriferam.' Vide eundem
Met. XI. 135.

197 *Pudor per aurum solvitur*] So-
phocl. Antigon. Οὐδὲν γὰρ ἀνθρώ-
ποισιν, οἷον ἀργυρος, κακὸν νόμισμα,
ἐβλαστεῖ τοῦτο γὰρ πόλεις πορθεῖ, τόδ'
ἄνδρας ἐξανίστησιν δόμων. Τόδ' ἐκδιδάσ-
κει, καὶ παραλλάσσει φρένας χρηστὰς
πρὸς αἰσχροὶ πράγμαθ' ἵστασθαι βροτῶν.
Πανουργίας δ' ἐδείξεν ἄνθρώπους ἔχειν,
καὶ παντὸς ἔργου δυσσέβειαν εἶδέναι. Hu-
jusque loci est illud P. Silentarii;
quod adducit Natal. Com. VII. 18.
S. Columban. Carm. III. 50. 'Jura-
que legum Fasque fidesque Rumpi-
tur anro,' &c. Vide ibid. plura: et
Horat. Carm. III. 16. Georg. Schön-
born Polit. IV. 14.

200 *Leges et ipsæ*] Virg. Æn. VI.
632. 'Fixit leges pretio, atque re-
fixit.'

210 *Animus viget robustior*] Hujus
loci ac sensus est illud Socratis, ab
Alcibiade in Platonis Symposio rela-
tum: Ἡ τοι τῆς διανοίας ὄψις ἄρχεται,
ὁξὺ βλέπειν, ὅταν ἡ τῶν ὀμμάτων τῆς
ἀκμῆς λήγει ἐπιρρεῖν.

240 *Lucido veneno*] Chrysost. in
Epist. 2 Cor. c. III. Homil. VII.

Καὶ τὸ τῶν ὑδεριῶντων σῶμα ἀποστίλβει λαμπρὸν, καὶ οὐδὲν ἢ ἐπιφάνεια φαῦλον ἔχει, ἀλλὰ τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἔνδον ἀποκειμένου χυμοῦ πληττόμενοι φιλεῖν τοὺς τοιοῦτους οὐ δυνάμεθα.

241 *Ast hic avarus contrahit*] Hinc nescio quis in Anthol. Græc. Ψῆφον δαμειστών appellat δακτυλκαμψόδυνον. Chrysost. in Matth. Homil. LXXXIX. Τοῦ μὲν γὰρ ἡ χεὶρ ἀλγεῖ καὶ ἔστι συνεσταλμένη.

245 *Istum libido fœtida*] Chrysost. ibid. 'Ετέροις σκάδουσιν οἱ πόδες, ὅσοι εἰς θέατρα ἀναβαίνουνσι, καὶ τῶν πορνευόντων γυναικῶν καταγώγια.

249 *Quid ille fervens ambitu*] Chrysost. super Ep. ad Rom. Homil. XX. arrogantes comparat στυπεῖν καταφλεχθέντι, 'accensæ stupæ.' Καὶ γὰρ ἐκεῖνο δοκεῖ μετὰ τὸν ἐμπρησμὸν οἰδεῖν, καὶ ὑπερανεστηκέναι. τοιαῦται καὶ τούτων αἱ ψυχαί. τὸ γὰρ φύσημα αὐτῶν τὸ διάκνον, καὶ ἡ τυχούσα προσβολὴ δυνήσεται ταπεινῶσαι καὶ καθελεῖν. τὸν γὰρ ἀπονενοημένον ἀνάγκη πάντως καὶ ἀσθενῇ τινα εἶναι. οὐ γὰρ ἔστι τὸ ὕψος ὑγιές, ἀλλ' ὥσπερ οἱ πομφόλυγες εὐκόλως ῥήγνυνται. οὕτω καὶ οὗτοι ῥαδίως ἀπόλλυνται, &c.

253 *Quisquis tacendi incontinentis*] Theognis vs. 421. Πολλοῖς ἀνθρώποις γλώσση θύραι οὐκ ἐπὶ κεύνται 'Ἀρμόδια, καὶ σφιν πόλλ' ἀμέλητα μέλει. Linguam insuper incontinentem Euripides appellat στόμαργον γλωσσαλγίαν, Callimach. κηκάδα γλώσσαν, Coint. Smyrn. l. XII. μάργον γλώσσαν κακοφραδίην τε. Vide Plut. de garrulitate.

276 *Coronis aureis*] Ad similitudinem militum, Martyres Christi, sicuti victores tyrannicæ impietatis, donantur coronis aureis: ut eas hic nominat Prudentius. In Hamartig. vs. 934. vocat 'coronas rutilas.' et vs. 973. Car. Paschal. Coron. VIII. 5.

285 *Peccante nil est tetrius*] Chrysost. super Epist. ad Ephes. Homil. XV. statim ab initio. Et Homil. XVIII. ibid. p. 1145. Καθεύδοντα καὶ νεκρὸν τὸν ἐν ἁμαρτίαις φησί. καὶ γὰρ δυσωδίας πνεῖ, ὥς ὁ νεκρὸς, &c. Macar. Hom.

XXVII. Ὡσπερ οἰκίαν μεμεστωμένην δυσωδίας καὶ κοπρίας, χρὴ τὴν καρδίαν καθαρισθῆναι τὸ ὄλον, καὶ κοσμηθῆναι, καὶ πληρωθῆναι πάσης εὐωδίας, &c. supra Psych. vs. 890.

301 *Sacrales virgines*] Lips. de Vesta et Vestal.

321 *Concinna visa urbanitas*] Chrysost. super cap. V. ad Ephes. Homil. XVIII. 'Ὁ τοίνυν τὰ εὐτράπελα λέγων, οὐχ ἅγιος· κἄν Ἕλλην ᾖ, καταγέλαστος ὁ τοιοῦτος. τοῖς ἐν τῇ σκηπῇ ταῦτα ἐφεῖται μόνοις. ἔνθα αἰσχρότης, ἐκεῖ καὶ εὐτραπελία. Εἰ ποx: εὐτράπελος λέγεται, ὁ ποικίλος, ὁ παντοδαπὸς, ὁ ἁσπαστος, ὁ εὐκελός, ὁ πάντα γινόμενος. Item: Εἰ καλὸν τὸ πρῶγμα (εὐτραπελεῦεσθαι) τί τοῖς μίμοις ἀφίεται; μῖμος γίνῃ καὶ οὐκ αἰσχύνῃ; μεγάλα κακὰ ἐν ψυχῇ εὐτραπελευομένη οἰκεῖ, μεγάλη διάχυσις καὶ ἐρημία. κέχηκεν ἡ ἁρμονία, σεσάθρωται ἡ οἰκοδομή, ὁ φόβος ἐξώριστα, εὐλάβεια ἀπέστη. οὐχ ὁρᾷ τοὺς λεγόμενους γελοιοποιούς, τοὺς σαμαρδαῖκους; οὗτοί εἰσιν οἱ εὐτράπελοι. Et rursus: Εἴ τις ἄτιμος, εἴ τις αἰσχρὸς, οὗτος καὶ εὐτράπελος, &c.

325 *Adeone nulla austeritas*] Scilicet ἄφρων, ὅς κ' ἐθέλει πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν, quod est apud Hesiod. Vel ut loquitur Pindar. Pyth. II. Ποτὶ κέντρον δέ τοι λακτιζέμεν, τελέθει Ὀλισθηρὸς οἶμος.

330 *Votiva mors est martyri*] Nazianz. de Martyr. Θνήσκουσιν πολλοῖς προφρονέως θανάτοις. Theodoret l. IV. Hist. Ecclesiast. Ψυχὴ δ' ὑπὸ θεοῦ ζήλου πυρπολουμένη οὐδὲν ἀνθρώπων εἰσδέχεται δέος, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα δαίματα γέλωτα νομίζει καὶ παίγιον.

333 *Sed non volenti impertiam*] Cruciatu longioris metus major est, quam mors ipsa: adeo quidem, ut fuisse olim non paucos constet, qui longos cruciatu mortis compendio vitare maluerint. Eo spectat hoc nostri Aurelii. Claudian. lib. I. in Rufin. 'Concessaque vita dolori.' Gregorius, 'Ut vitam sibi pœnam existimet.' Can. quorundam, 74. distinct. 'Et acerbissimam crudelitatem

esse, quæ trahat pœnam,' dicebat Seneca; 'et misericordiæ genus esse, cito occidere, quia tormentum ultimum finem sui secum adfert; quod antecedit tempus, maxima venturi supplicii pars est.' de Benef. II. 5. Cyprian. tractatu I. contra Demetrian. 'Saltem contentus esto dolorum nostrorum compendio, ac simplici ac veloci brevitate pœnarum. Admoves laniandis corporibus longa tormenta; multiplicas laniandis visceribus numerosa supplicia,' &c. P. Faber III. Semest. 8. Radulph Forner. rerum quotidian. III. 17.

351 *Hic solus exemplum dabit*] Philo I. περὶ αἰρετῶν: Αἱ ἐτέρων τιμωρίαι βελτιοῦσι τοὺς πολλοὺς φόβῳ, τοῦ μὴ παραπλήσια παθεῖν.

359 *Nudare amictu*] P. Faber Semest. II. 10.

363 *Talem revertens legifer*] Exod. XXIV. 2 Cor. III. Chrysost. super illum locum Homil. VII.

370 *Oris corusci gloriam*] Actor. VI. 15. Ibi Chrysost. Homil. XV. super cap. VII. Τοῦτο ἄρα ἡ χάρις ἦν· τοῦτο καὶ ἡ δόξα Μωυσέως ἦν. ἐπίχαριν δὲ αὐτὸν δοκεῖ μοι ποιῆσαι τὸν θεόν, τάχα ἐπεὶ ἐμελλέτω αἰρεῖν, καὶ ἵνα εὐθέως τῇ προσώψει καταπλήξῃ αὐτούς. ἔστι γὰρ, ἔστι καὶ πρόσωπα χάριτος γέμοντα πνευματικῆς, ἐπέραστα τοῖς πῶδουσιν εἶναι, καὶ αἰδέσιμα τοῖς μισοῦσι καὶ φοβερά.

372 *Cælos apertos intuens*] Actor. VII. 56. Cyprian. de duplici Martyrio: 'Stephanus juvenis inter homicidas, agnus inter lupos, stabat placido angelicoque vultu, et ad Domini exemplum orat pro lapidantibus, nec alibi habet oculos, quam in cælum. Illic videre meruit, cujus præsidio superior erat persequentibus.'

377 *Ast impiorum cæcitas*] Ephes. IV. 8. Ibi aurei oris doctor Homil. XIII. Καθάπερ ἐν ὕδατι κατὰ βάθος κείμενοι, τὸν ἥλιον οὐκ ἂν δυνηθῆμεν ὁρᾶν, ὥστε τινὲς διαφράγματος, τοῦ πολλοῦ ἡννοθεῖν ἐπικειμένου ὕδατος, οὕτω δὴ καὶ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς διανοίας γίνεται πᾶ-

Delph. et Var. Clas.

ρωσις τῆς καρδίας, ὅταν μὴδὲς τὴν ψυχὴν κατασεύῃ φόβος.

383 *Hebræis idem Sudo exhibebat lumine*] Exod. X. Sapient. XVII. 2. et XVIII. 1. Joseph. Antiq. II. 13.

399 *E catasta*] De catasta, Baron. in Not. ad Martyrolog. p. 184. et seq. Gallon. de Martyr. cruciatu.

419 *Mundum Quirinali togæ Servire, et armis*] Sulpitia in Satyras: 'Duo sunt, quibus extulit ingens Roma caput; Virtus belli, et sapientia pacis.' Lips. de Magnitud. Rom. IV. 4.

421 *Ut discrepantur gentium*] Ad Plin. III. 5. de Italia.

449 *Janum bifrontem*] Tertull. de Corona militis. Ovid. Fast. I. 65. Inf. in Symmach. I. 238.

452 *Et festa Saturni senis*] Tertull. Apolog. cap. XI. Lactant. I. 11. et seqq.

465 *Discede adulter Juppiter*] Probat, prodigiorum signis monstrari religionis in melius mutationem. Baron. tom. I. annal. p. 897.

473 *Video futurum principem*] Constantinum Magnum fore Imp. et paganismi eversorem, prædicit hic Laurentius. Vide inf. Hymn. XII. 47.

528 *Vestalis intrat Claudia*] Minuc. Felix Octav. Tertull. Apologet. Camerar. parte 2. Horar. succisiv. c. 8.

530 *O ter-quaterque*] Mos frequens priscorum tangitur, amplectendi suorum tumulos. Leo Novell. III. 'Quorum (amicos et cognatos innuit) dolori atque orbitati magnum solatium est, si amicis sui sepulcrum amplexari, ac in id lacrimas perfundere possint.' Zinzerling. promuls. crit. cap. 38.

537 *Vasco*] Plin. III. 8. Isidor. Originat. IX. 2.

539 *Cottianorum juga*] Plin. III. 20.

540 *Pyrenas*] Plin. III. 8.

556 *Gestas coronam civicam*] Lips. de Milit. Roman. I. V. dial. XVII. Vide Paschal. Coron. VII. 8.

561 *Quæ sit potestas credita*] Ita Hymn. XI. circa finem. Item hymn. V. 7. et X. 1137. et XI. 177. et XIV. 124.

Prudent.

4 N

Tu vide Leonard. Lessium de justitia et jure II. 36. dubitat. VI. et Chemnit. in Exam. parte III. pagina 352.

578 *Hos inter*] Adducit hæc in lib. de piis precibus vir clariss. Joach. Camerar. quem videre, tibi integrum est.

HYMN. III. *In honorem beatæ Eulaliæ*] Nathan Chytræus Fastor. II. p. 23.

1 *Eulalia*] Pet. de Natal. Hist. Magd. cent. IV. c. 12. p. 1410. Osl. and. Epit. hist. Eccles. cent. IV. l. I. c. 9. p. 18. 'Eulalia, Hispana virgo, tredecim annorum, Dacium Maximiniani Imp. præsidem, objurgarat, quod impius in Deum, tanta in Christianorum sanguinem atrocitate fureret: ideoque arrepta et ad aram Idolorum ducta, cum sacrificare nolisset, rogo imposita, martyr effecta est. Ejus martyrium Prudentius eleganti carmine descripsit.' Zachar. Lippe- lous in vitis Sanctorum tom. IV. collocat hujus martyrium in diem 9. Decemb. anno 303. Baron. tom. II. Annal. Bergomens. lib. VIII. Chron. p. 202. b. Martyrolog. sub 10. Decemb. p. 774.

3 *Emeritam*] Isidor. Originat. XV. 1. De ea Auson. de Claris urbibus Epig. VIII. 'Jure mihi post hæc memorabere nomen Iberum Emerita: æquoreus quam præterlabitur amnis. Submittit cui tota suos Hispania fasces. Corduba non, non arce potens tibi Tarraco certant; Quæque sinu pelagi jactat se Bracara dives.'

25 *Canioiem meditata senum*] V. N. Pont. II. 2. vs. 71.

47 *Per loca senta situ*] Ex Virg. Æn. VI. 'Per loca senta situ cogunt, noctemque profundam.'

52 *Columniferum radium*] Exod. XIII. 21. Psal. CIV. 39. Nehem. IX. 12. et 19. 1 Corint. X. 1. Philo lib. I. de vita Moysis: Νεφέλη γὰρ εἰς εὐμεγέθη κίονα σχηματισθεῖσα προήκει τῆς πληθούς, ἡμέρας μὲν ἡλιοειδὲς ἐκλάμπουσα

φέγγος, νύκτωρ δὲ φλογοειδὲς, ἐπὲρ τοῦ μὴ πλάζεσθαι κατὰ τὴν πορείαν, ἀλλ' ἀπλανεστάτῃ ἔπεσθαι ἡγεμονίᾳ τῆς οὐδοῦ. τάχα μὲν τοὶ καὶ τῶν ὑπάρχων τις ἦν τοῦ μεγάλου βασιλέως, ἀφανὴς ἄγγελος, ἐγκατελημμένος τῇ νεφέλῃ προηγήμενος, ὃν οὐ θέμις σώματος ὀφθαλμοῖς δρᾶσθαι: 'Præcedebat populum nubes in magnæ columnæ speciem, solari splendore lucens interdiu, noctu vero flammeo; ut ejus ductu absque periculo erroris incederent. Credi tamen potest, aliquem e summi Regis præfectis Angelum nube involutum eos duxisse, quem oculis corporeis aspicere nefas sit.'

78 *Ille nihil, quia facta manu*] Esaias XLIV. 9. vocat 'plastas idoli.' vide ibid. vs. 12. et XLVI. 6. Deut. IV. 28. Psalm. CXIII. et CXXXIV. 16. Baruch VI. 17. Arnob. I. VI. Cyprian. de exhortat. martyrii c. I. II. III. IV. V. et tract. I. Contra Demetrian. ut et de Idolorum vanitate Justin. Mart. in cohortat. ad Græcos. Theodoret. Græcar. affectionum I. VII. et I. III. Inf. Hymn. X. 266.

82 *Cliens lapidum*] Simulacra Deorum lapidea magna religione colebantur. Infra Hymn. X. 151.

105 *Gaudia, quæ tibi fert genialis honor*] Theocrit. Idyl. ult. vs. 25. Οὐκ ὀδύναν, οὐκ ἄλγος ἔχει γάμος, ἀλλὰ χαρεῖαν.

117 *Aut laniabere membra feris*] Fortassean in cruce fixa et surrecta. Lips. de cruce III. 11. P. Faber Semest. II. 7. Gifan. intelligit de discriptione per equos; quos vocat feros, &c.

118 *Aut facibus data fumificis*] In ludibrium, usui nocturni luminis Christianorum martyrum corpora destinata. Tacit. Annal. V. 'Pereuntibus addita ludibria, ut ferarum tergis connecti laniatu canum interirent, aut crucibus affixi, aut flammandi; atque ubi defecisset dies, in usum nocturni luminis urerentur.' Meursius II. Exercit. Crit. III. 4. vide et Baron. tom. I. Annal. p. 821. Joh. a Wouweren in

Notis ad Mlunc. p. 128.

132 *Junce pectora dilacerant*] Meurs. Exerc. Crit. II. 11.

133 *Et latus ungula*] Sup. Hymn. I. περί στεφ.

176 *Ecce nivem glacialis hyems Ingerit*] Oppian. Cynaget. III. 171. Χιών ὅτε πάντα καλύψει, Ἐσπερίου ζεφύρου πανεπήτρυμα χευαμένοιο.

182 *Qui celebrare suprema solent*] Joh. Kirch. de funerib. Rom. II. 6. et 11.

187 *Vettonia*] Plin. IV. 20. et 22.

188 *Annis Anas*] Plin. III. 1. et IV. 22. Fabric. 'Anas fluvius Hispaniæ memorabilis, eundem, quem Tagus et Bethys, ortum habet,' ut Strabo I. 1. Bethicam et Lusitaniam separat.

199 *Floribus ut rosulenta putes Prata rubescere*] Nazianz. εἰς τὸ ἔαρ. p. 269. καὶ λειμὼν εὐώδει, καὶ φυτὸν βρύει. Et περί φιλοπτυχίας pagina 131. ὥσπερ οὐδὲ ἐν λειμῶνι πολυανθεῖ καὶ εὐώδει, τῶν ἀνθέων τὸ κάλλιστον καὶ εὐωδέστατον, ἄλλοτε ἄλλου τὴν ὑσφρησιν καὶ τὴν ὕψιν πρὸς ἑαυτοῦ μεθέλκοντος, καὶ πρῶτον δρέπτεσθαι πείθοντος. V. N. Trist. III. 12. vs. 7.

201 *Carpite purpureas violas*] Joh. Kirchman. Id. lib. IV. 3.

208 *Ast egoserta texta feram pede dactylis*] Poëtæ jucundissima quædam allegoria sua poëmata coronas vocant, quibus aiunt ornari ac redimiri a se caput illius, quem laudant. Muret. var. lect. VIII. 1. Pindar. Nemean. VII. Οὐ τραχὺς εἰμι καταβέμεν· Εἴρειν στεφάνους ἐλαφρόν· ἀναβάλλεο· μοῖσά τοι Κολλῆ χρυσόν, ἐν τε χαλκόν, ἐλέφανθ' ἄμῃ, Καὶ λείριον ἄνθεμον ποικίλιν ὑφελόϊσ' ἕρπας. Claud. laudat. Serenæ: 'Dic mihi, Calliope, tanto cur tempore differis, Pierio meritam serto redimire Serenam? Vile putas donum, solitam consurgere gemmis, Aut Rubro radiare mari, si floribus ornes Reginæ Regiæa comam? si floribus illis Quos neque frigoribus Boreas, nec Sirius urit Æstibus, æterno sed veris honore rubentes Fons Aganippæa Permessius educat unda: Unde piæ pascun-

tur apes et prata legentes Transmittunt sæclis Heliconia mella futuris.' Themist. Euphrades orat. 2. γιγνώσκων, ὅτι καὶ πρόην οὐ χρυσοῦν δὴ τινα στέφανον χρυσοῦ ἀπέφθου παλλῶν τάλαντων πέμπει ὕμνων ψηφισαμένων, ἀλλ' ὅν ἐγὼ ἐπλεξάμην, ἄνθη ἀκήρατα συλλεξάμενος ἐκ τοῦ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους λειμῶνων. V. N. Pont. III. 4. vs. 64.

HYMN. IV. 1 *Bis novem*] Martyrol. sub 16. April. 'Cæsaraugustæ in Hispania natalis sanctorum decem et octo martyrum, Optati, Luperi, Successi, Martialis, Urbani, Juliæ, Quinctiliani, Publii, Frontonis, Fellicis, Cæciliani, Eventii, Primitivi, Apodemii, et aliorum quatuor, qui Saturnini vocati esse referuntur. Hi omnes sub Daciano Hispaniarum præside simul pœnis affecti, atque interemti sunt: quorum illustre martyrium Prudentius versibus exornavit,' &c.

Sub uno servat cineres sepulcro] P. Moliu. in tract. de Altarib. c. x.

3 *Cæsaraugustam*] Plin. III. 3. Isidor. Orig. xv. 1.

17 *Afra Carthago*] Isidor. ibid. xiv. 5. Plin. v. 4.

19 *Corduba*] Plin. III. 1.

Acisculum] Lippelous tom. IV. ex Johann. Maldonato, p. 540. sub 17. Novemb. Meurs. Exercitat. crit. II. 10.

Zoëllum] Lippelous tom. II. sub 27. Junii, p. 1050. Martyrolog. p. 409. et seq.

21 *Tu tribus gemmis*] Alludit ad morem eo ævo usitatum. Virgines namque nomina sua monilibus intexta gestabant. Aristænet. Epist. I. 1. Περικειται μὲν τοι λιθοκόλλητον περιδέρβαιον, ἐν ᾧ τοῦτομα γέγραπται τῆς καλῆς γραμματα δ' ἐστὶ τῶν λιθιδίων ἡ θέσις. Meurs. part. II. Exerc. Crit. II. 16.

Tu tribus gemmis diadema] Paschalius ille omnigena eruditione nobilissimus, Coron. IX. 11. Prudentius, inquit, in diademate agnoscit gemmas;

non quod ibi solæ sint, sed quod primæ oculos ferunt. Et sutile vinculum hic eidem est gemma laminæ adsuta, quæ diadema clauditur et subnectitur sicuti fibula. Cujusmodi est Virgilianum illud, 'Anrea purpuream subnectit fibula vestem.' Quæ Virgilio est fibula aurea in veste, Prudentio in diademate est gemmea. Versum 25. Paschalius inibi ita legendum putat: *Nomine hoc gemma est strophio illigata.*

23 *Tarraco*] Isidor. Origin. xiv. 4. Plin. iii. 1.

Fructuosus] Lippelous tom. i. sub 21. Januar. p. 398.

27 *Ardet et splendor parilis duorum*] Videl. Augurii et Enlogii, diaconorum. De quibus idem Lippelous. vide inf. Hymn. vi.

29 *Felicitis*] Martyrolog. sub 1. Augusti: 'Gerundæ in Hispania natalis S. Felicitis martyris; qui post diversa tormentorum genera a Daciano tandem jussus est laniari, donec invictum Christo Spiritum redderet.' Ibi plura Baron. p. 485.

30 *Gerunda*] Plin. iii. 3.

31 *Ambos*] De quib. sup. Hymn. i. περὶ στεφ.

36 *Genesis*] Lippelous tom. iii. sub 25. Augusti, p. 595. Martyrolog. sub 25. Augusti p. 540.

38 *Urbs*] Emerita. Vide Hymn. iii. Sermo enim est de Eulalia.

45 *Cassianus*] Martyrolog. sub 3. Decemb.

57 *Numerosiores*] Martyrolog. sub 3. Novemb. p. 698. ibidemque Baron.

80 *Valeriorum*] Baron. in Not. ad Martyrolog. sub 28. Januar. p. 82.

87 *Martyrum semper numerus sub omni Grandine crevit*] Justin. Mart. Epist. ad Diognet. Κακουργουμένη σίτοις καὶ ποτοῖς ἡ ψυχὴ βελτιοῦται. καὶ Χριστιανοὶ κολαζόμενοι καθ' ἡμέραν πλεονάζουσι μᾶλλον. Ibid. Οὐχ ὁρᾶς, ὅσῳ πλείονες κολάζοντες, τοσούτῳ πλεονάζοντας ἄλλους; Leo Magnus Serm. i.

'Non minuitur persecutio ecclesia, sed augetur: et seminicus ager segete ditior dum grana, quæ singula cad multiplicata nascuntur. Unde præclara divini germina sentrus et Paulus) in quantum germinarint, beatorum millium protestantur, qui Apostoli æmuli triumphorum urbem purpuratis et longe lateque populis ambierrunt, et multarum honore gemmarum serto uno diademate coronati. Vide Lactant. v. 13. et 20. et cætera: 'Augetur,' inquit, Dei, quanto magis premittitur. l. de duplici Martyr. 'Quod nescit, fratres, quanti uberetur effudit Ecclesiæ segetum lorum ac cæterorum martyrum guine irrigata? Quo plus effusum est, hoc magis accrevit multitudo fidelium; hanc sparsit suas propagines illatis, a Christo stirpe surge Ampliss. Camerar. meditat. l. iii. c. 2. et Nili Homil. in apud Photium in Biblioth. Richter. ax. Eccles. cap. Wilck. in Heortograph. pag. 287. Anton. Benbellon. in bulo parte ii. c. 2.

102 *Arte virtutis*] P. Falnisi. i. 14. p. 103.

109 *Hic et Encrati*] Mart. sub 16. April. 'Ibidem S. dis virginis et martyris: qui corpore, mamilla abscisa, et avulso, adhuc superstes inclusa est, donec vulneratu putresceret.'

HYMN. v. 1 *Beate Mart. pelous* tomo i. sub 22. Jan. ron. tom. ii. Annal. Martyr. 22. Januar. Bergomens. Cl. viii. p. 105. a.

4 *Corona vincenti datur*] l. pag. 119. Τίς οὕτως ἀκριτος ἀδὲ τῶν ἰσῶν ἀξιάσαι στεφάνων

τὴν καὶ τὸν μηδὲν ἡγωνισμένον; αἱ τιμαὶ καὶ στεφάνοι τῶν νενικηκότων εἰσὶ· τίς στεφανοῖ πότε τὸν μηδὲ ἀποδύντα πρὸς τὸν ἀντίπαλον; Et Aug. de arbore scientiæ boni et mali tom. ix. 'Si sciebat Deus hominem posse peccare, quare eum non revocavit a peccato? Quare! quia invitum non decuit coronare: Quis nunquam, fratres mei, præmium non pugnantī dat? aut quæ corona non dimicanti, aut quæ sine conflictu victoria? Audi Apostolum divino ore loquentem: Nemo coronatur, nisi qui legitime certaverit. Adam nec pugnavit, nec certamen cum diabolo suscepit: sed ad unam suggestionem, præmium immortalitatis amisit. Victus est, qui non pugnavit.' Et Prosper Aquitanicus Epig. xxx. 'Nam non certanti non est speranda corona.' Vide Zehner. cent. iii. adag. sacr. xcvi. et D. Hieronym. tom. ii. p. 21. Iterum Basil. M. protrept. in sac. Baptism. p. 191. 'Ἀλλὰ χαλεπὰ ταῦτα; τί δὲ τῶν ἐν κόσμῳ ἀγαθῶν εὐκόλων; τίς καθεύδων τρόπαιον ἔστησε; τίς τρυφῶν καὶ καταυλούμενος, τίς τῆς καρτερίας στεφάνοις κατεκοσμήθη; οὐδεὶς μὴ δραμὸν ἀπέλε τὸ βραβεῖον. πόνοι γεννῶσι δόξαν. κάματοι προξενοῦσι στεφάνους. διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν.

17 *Ac verba primum mollia*] Cyprian. Serm. vi. 'Sermo eorum sicut cancer æripit: colloquium velut contagium transilit: noxia et venenata persuasio persecutione ipsa pejus iuficit.'

19 *Ut vitulum lupus Rapturus*] Zehner. Simil. iii.

27 *Hæc saxa, quæ princeps colit, Placate*] Inf. Hymn. vi. 42. 'Quod princeps colit, ut colamus omnes.' Subditi vitia principis habent pro virtutibus, ut ad impietatem quoque cum ipso prolabantur; corruptis per depravatam illius vitam istorum moribus: quod de Roboam divinum cultum contemptui habente a Fl. Josepho enarratur, Ant. Jud. viii. 3. Τῆς τοῦ θεοῦ θρησκείας καταπεφρόνηκεν, ὥς-

τε κατὰ τὸν ἐπ' αὐτῷ λαὸν μιμητὴν γενέσθαι τῶν ἀνομημάτων. συνδιαφθείρεται γὰρ τὰ τῶν ἀρχομένων ἥθη τοῖς ἡγεμόνων τρόποις. καὶ ὥς ἔλεγχον τῆς ἐκείνων ἀσελγείας τὴν αὐτῶν σωφροσύνην παραπέμποντες, ὥς ἀρετῇ ταῖς κακίαις αὐτῶν ἔπονται. οὐ γὰρ ἐνεστὶν ἀποδέχεσθαι δοκεῖν τὰ τῶν βασιλέων ἔργα, μὴ ταῦτα πράττοντας. Et hoc est, quod Lactant. vi. 6. scribit: 'Et quoniam mores ac vitam Regis imitari, genus obsequii judicatur, abjecerunt omnem pietatem, ne exprobrare Regi scelus viderentur, si pie viverent; sic assidua imitatione corrupti divinum fas reliquerunt, et paulatim male vivendi consuetudo mos factus est.' Vide in Symmach. i. 223. et in Romano ad vs. 462.

50 *Hæc ara thure et cæspite*] Veteres interdum cæspititias extruebant aras, cum altare deerat, aut cæspitem in terra aggerata ponebant, ubi et ex tempore sacrificabant. Quin et cæspes pro ara erat, et aræ imponebatur, reique divinæ necessarius habebatur. Horat. Carm. i. 19. 'Positusque carbo in Cæspite vivo.' Inf. Hym. xii. 'Binis dicatnm cæspitem trophæis.' Turneb. xi. 1. et xxi. 21.

60 *Extorque, si potes, fidem*] Lactant. v. 20. 'Non est opus vi et injuria: quia religio cogi non potest: verbis potius, quam verberibus res agenda est, ut sit voluntas.' Et paulo inf. 'Defendenda est religio, non occidendo, sed monendo: non sævitia, sed patientia: non scelere, sed fide. Illa enim malorum sunt, hæc bonorum. Et necesse est, bonum in religione versari, non malum. Nam si sanguine, si tormentis, si malo religionem defendere velis, jam non defendetur illa, sed polluetur atque violabitur. Nihil enim est tam voluntarium, quam religio: in qua si animus sacrificantis aversus est, jam sublata, jam nulla est. Recta igitur ratio est, ut religionem patientia, vel morte defendas, in qua fides conser-

vata et ipsi Deo grata est, et religioni addit auctoritatem.' &c. vide ibid. c. XXI.

69 *Excisa fabrilis manu, Cæcis recocta et follibus*] Just. Mart. apolog. II. 'Ἄλλ' οὐδὲ θυσίαις πολλαῖς, καὶ πλοκαῖς ἀνθρώπων τιμωμένους ἄνθρωποι μορφώσαντες, καὶ ἐν τοαῖς ἰδρύσαντες θεοὺς προσκυνώμασαν, ἐπεὶ ἕψυχα καὶ νεκρὰ ταῦτα γινώσκομεν, καὶ θεοῦ μορφὴν οὐκ ἔχοντα. τί γὰρ δεῖ εἰδέναι ὑμῶν λέγειν, ἃ τὴν ἑλὴν οἱ τεχνῖται διατιθέασιν ἕλόντες καὶ τέμνοντες, καὶ χωνεύοντες καὶ τύπτοντες, καὶ ἐξ ἀτίμων πολλὰς σκευῶν διὰ τέχνης τὸ σχῆμα μόνον ἀλλάξαντες καὶ μορφοποιήσαντες. Ibid. θεοὺς εἰς τὸ προσκυνεῖσθαι πλάσσειν καὶ μεταποιεῖν. Et Arnob. diffuse simul et eleganter adv. Gent. VI. p. 195. 'Simulachra ista,' inquit, 'quæ vos terrent, quæque templis in omnibus prostrati atque humiles adoratis; ossa, lapides, æra sunt, argentum, aurum, testa, lignum sumptum ex arbore, aut commixtum glutinum gypso: ex ornatibus fortasse meretriciis, aut ex muliebri mundo, camelinis ex ossibus aut ex Indici animalis dente, ex cacabulis, ollulis, ex candelabris, aut lucernis, aut ex aliis obscenioribus vasculis congesta, conflata in has species ducta sunt, atque in formas, quas cernitis, exierunt: fornacibus incocta figulinis ex incendiis et malleis nata, grossis rasa, descobinata limis, serris, forficibus, aculeis, asciis, secta, dolata, effossa, terebrarum excavata vertigine, runcinarum lævigata de planis. Ita non error est?' &c. Vide reliqua; huc enim pertinent pleraque omnia: et infra Hym. X. 291. Ambros. Serm. XCI.

110 *Sorsum ac deorsum extendite*] Baron. ad Martyrol. sub 22. Januar. p. 64. Fuisse equuleum tortorium lignum, omnes consentiunt: eundemque fuisse cochleatum ad extendendum et remittendum compositum, idem ex Nonio affirmant. Cum hæc dicit ille: 'Ubi insilui in cochleatum

equuleum, Ibi totum tortor,' i. e. volubiliter torqueor. Isidor. Orig. V. Equuleum ab extendendo dictum putat. Cyprian. I. de lapsis: 'Nunc equuleus extenderet.' Cum enim equuleus extenderetur, corpora simul extendi necesse erat. D. Hieron. Ep. XLIX. ad Innoc. 'Cum equuleus corpus extenderet.' Sigonius de Judiciis III. 18. confundit non tantum equuleum cum catasta, sed etiam cum genere illo compedium, quo rei in carcere positi, injectis ad quartum vel quintum foramen pedibus ad jugum cruciatum sic vincti detinerentur. Id habes ex epistola Ecclesie Lugdunensis apud Eusebium V. I. quod genus torquendi Rufinus libro quinto capite secundo non improprie dicit 'nervum:' Christophorus autem proprius 'crassam compedem.' De hoc genere compedium h. I. Prudent. vs. 251. Enseb. VI. 32. 'Multis diebus pedes in compedes ligneos intrarsi distractione quadam ad quartum foramen distenti fuerunt.' Et VIII. 11. 'Post verbera in compedibus ligneis positi erant, et pedes alter ab altero ad quartum foramen distenti districtique adeo, ut necessario supini jacerent, nec possent propter plagarum vulnera, recens toti corpori inflata, se ullo modo commovere.' Ex quibus apparet, compedes ab equuleo diversos esse, qui non in carcere ream, nec ejus tantum distendebat pedes, sed totum corpus ad fassionem angularum. Cum Eusebius diverse admodum a compedibus describat eundem VIII. 11. cum ait: 'Quidam enim primum, manibus a tergo religatis, ligno appensi, et machinis quibusdam membra eorum universa distenta distractaque,' &c. Hæc de equuleo esse intelligenda, ea quæ D. Hieron. scribit XLIX. ad Innoc. indicant: 'Cum equuleus corpus extenderet, et sordidas fœtore carceris manus post tergum vincula cohiberent.' Hic Prudent. vs. 109. 'Vinctum retortis brachiis,' &c. Idem

in Romano: 'Miserum putatis, quod retortis pendeo Extentus ulnis, quod revelluntur pedes, Compago nervis quod sonat crepantibus.' Stipitem quendam in equuleo fuisse, tradit ib. Hieronymus: 'Crines ligantur ad stipitem, et toto corpore ad equuleum fortius alligato, vicinis pedibus ignis apponitur, utrumque latus carnifex fodit.' Ex eodem stipite, totam illam machinam Prudent. in Romano vs. 114. appellat 'noxialem stipitem.' Theophilus pendens in equuleo in Actis 8. Dorotheæ apud Sarrum tom. 1. die 6. Februar. 'Ecce modo Christianus sum, quia in cruce suspensus sum:' equulens enim crucis quandam similitudinem gerit. Secundum prædicta, haud difficile esset describere formam equulei, nimirum 'erectum stipitem, validum et cochleatum, qui transversum habeat lignum, quod intendatur ac remittatur, ad quod ligata membra distendantur tortoris arbitrio,' &c. Nunc de fidiculis: quas a fidibus quidam derivatas putant, nihilque aliud esse, quam vincula nervea, quibus ad equuleum manus pedesque hominis ligarentur; atque torquere fidiculis rem, idem esse, quod ligatum in equuleo fidiculis hominem intendendo, ossium commissuras cum immenso dolore distrahere. Sensit hoc Sigonius de Judic. III. 18. sic et erravit Valla l. 1. dum ait, 'fidiculas esse instrumentum ex duobus obliquatis lignis compactum, ita dictum vel ab extorquenda fide, vel a nerveis funibus quibus torquendi alligantur.' Sed rectius Isidorus lib. III. Orig. 'Ungulæ,' inquit, 'dictæ, quod effodiant: hæc et fidiculæ, quia iis rei in equuleo torquentur, ut fides inveniatur.' Cum itaque fidiculis æque ac ungulis finderentur latera hominis in equuleo distanti, easdem ungulas ea de causa dictas esse puto fidiculas, quod reorum latera finderent, sicque a findendo dictas fidiculas esse, quasi findi-

culas: vel a fodicando, quod illis latera reorum fodicarentur, dictasque esse fidiculas, quasi fodiculas. Astipulatur Prudent. in Romano, cum, quas vocat fidiculas, easdem ungulas dicat, vs. 550. Et per fidiculas Asclepiadem intellexisse ungulas, quæ auctor mox subdit declarant vs. 557. Ita l. Decuriones C. de quæst. fidiculis torqueri Imperator appellat cruentam conditionem. Et Ammian. Marcell. l. XXIX. 'Intercluduntur equulei, expediuntur pondera plumbea, cum fidiculis et verberibus.' Invenies frequenter equuleo junctas esse fidiculas vel ungulas; ea nimirum de causa, quod extento corpore in equuleo, fidiculis vel ungulis a tortoribus membra sulcarentur; quibus aliquando succederet ignis tormentum. Cyprian. lib. de lapsis: 'Nunc equulens extenderet, nunc ungula effoderet, nunc flamma torreret.' Ita Augustin. Ep. LIX. ad Marcell. Hieron. Ep. XLIX. Prudent. sæpe, et alii. Senec. Controv. III. 14. Plura vide apud Hieron. Magium De equuleo; Galloninm de martyrum cruciatibus et Sigon. lib. de Judiciis.

157 *Est alter, est intrinsecus, Violare quem nullus potest*] 2 Corinth. IV. ubi Chrysost. Homil. IX. Πῶς ἀνακαινοῦται; τῇ πίστει, τῇ ἐλπίδι, τῇ προθυμίᾳ. ὅσα γὰρ ἂν μυρία πάσχη τὸ σῶμα, τοσοῦτ' χρηστοτέρας ἔχει τὰς ἐλπίδας ἢ ψυχὴ, καὶ λαμπρότερα γίνεται, καθάπερ χρυσίον πυρούμενον ἐκπλέον. Ambros. lib. de institut. Virginis c. II.

195 *Sodomita nec latet cinis*] Inf. Hamartig. vs. 727. Ambros. lib. de Noë et arca c. XIX.

203 *Insana torquens lumina*] Inf. Psychom. vs. 114.

214 *Spes certat et crudelitas*] P. Faber Agonist. III. 10. pag. 513.

238 *Lugubre in antrum truditur*] P. Faber Semest. II. 7.

251 *Lignoque plantas inserit*] Cujac. Observat. IX. 37.

252 *Divaricatis cruribus*] Hieron.

Magius lib. de equuleo c. xii.

338 *Sulcos pererrat osculis*] Cæsar Baron. in Not. ad Martyrolog. p. 130.

392 *Titulumque figat martyris*] Baron. in Not. ad Martyrolog. sub 29. Julii, p. 468. Idem Titulus quod memoria seu Ecclesia; sic dictus, quod in loco, ubi erat Ecclesia erigenda, crux poneretur in titulum. Ita hic, et Hymn. xii. 'Parte alia titulum Pauli via servat Ostiensis.' Romæ autem obtinuit vetus loquendi usus, ut non omnis Ecclesia, martyrumve memoria Titulus diceretur; sed tantum insigniores Ecclesiæ, quibus præficerentur presbyteri Cardinales.

405 *Corvus Helicæ datus*] Isidor. Pelusiota Ep. iv. 43. Basil. M. Homil. ἐν λιμῷ καὶ αὐχμῷ, p. 177. 'Ἡλίαν εἶχεν ὁ Κάρμηλος, ὅρος ὑψηλὸν καὶ ἀοίκητον' ἔρημος ἔρημον. ψυχὴ δὲ ἦν τῷ δικαίῳ τὰ πάντα, καὶ τῆς ζωῆς ἐφόδιον ἢ πρὸς θεὸν ἐλπίς. ζῶν δὲ οὕτω, λιμῷ τὴν ζωὴν οὐκ ἀπῆλλαξεν. ἀλλ' οἱ ἀρπακτικώτατοι καὶ μάλιστα γαστρίμαργοι τῶν ὀρνίθων, οὗτοι διεκόμενον τὰ σῖτα, καὶ τροφεῖς ἐγίνοντο τῷ δικαίῳ διάκονοι, οἱ τὰς ἀλλοτρίας ἐκ συνηθείας ἀρπάζοντες. καὶ τῷ δεσποτικῷ προστάγματι τὴν φύσιν δεήμειψαν, κιστοὶ φύλακες γινόμενοι τῶν ἔρτων καὶ κρεῶν. ταῦτα δὲ τῷ ἀνδρὶ φέρειν τοὺς κόρακας, παρὰ τῆς πνευματικῆς ἱστορίας ἐμάθομεν. Ambros. Epist. x. 82.

439 *Et sprumentum Nescit profundum parcere*] Hinc Aristagoras dicebat, ὅτι πᾶσα θάλαττα, θάλαττα. i. e. 'æque ubique periculosum esse mare.' Et Herodot. Polym. mare δολερὸν ποταμὸν appellat. Quid? quod Homer. Iliad. xvi. cum indicare vult hominem crudelem et insociabilem, eum e mari procreatum esse ait: γλαυκὴ δέ σ' ἔτικτε θάλασσα. καλῶς Ὅμηρος εἶπε πρὸς τὸν ἀνήμερον εἶναι δοκοῦντα καὶ ἄμικτον, ὥς μηδὲν τῆς θαλάττης εὐνοϊκόν, μηδὲ πρῶον φερούσης. V. N. Trist. i. 2. vs. 51. et Terent. Hecyr. iii. 4.

458 *Claudat cadaver culleus*] P. Faber Semest. ii. 7.

463 *Donec relictum longior Abacondat*] Seneca Epist. x. 71.

475 *Quæ turgidum quondam mare*] Sup. Cathem. ix. 49.

523 *Cum Machabæis fratribus*] Inf. Hymn. x. 751.

524 *Sectoque Isaiæ*] Difficile de hoc miraculum refertur. Cum enim rex impius vellet eum apprehendere, quod blasphema dicere videretur, dum ait, 'Denm se vidisse de facie ad faciem;' rogavit Isaias Dominum, ut illi proxima aperiretur cedrus, in qua delitesceret. Cum vero non amplius apparuisset, rex iussit medium cedri truncum secari; et sic una delitescens Esaias sectus est. Postellus ex Rabinorum commentis. Neand. ad Protevang. Jacobi p. 389.

526 *Quibus Finem malorum præstitit*] Eurip. apud Stob. Serm. cclxxiv. Τὸ γὰρ θανεῖν, Κακῶν μεγίστων φάρμακον νομίζεται. Sophocl. 'Ἄλλ' ἔσθ' ὁ θάνατος λοῖσθος ἰατρὸς νόσων. Ex Æschyle ibidem appellatur θάνατος, τῶν ἀνηκέστων κακῶν ἰατρός. Dracont. Hexaëm. vs. 381. 'Mors mundanorum requies est certa laborum.' V. N. Trist. i. 4. vs. 6.

HYMN. vi. 20 *Præceptor vehemens eundo firmat*] V. N. Trist. ii. vs. 442.

84 *Judex Æmilianus*] Anton. Benbell. in Suscitab. part. i. cap. v. pag. 45.

87 *Qui seris novellum*] Benbell. ibid. c. xiii. pag. 175.

55 *Nondum nona diem resignat hora*] Casaubon. animad. in Athen. iv. 12.

61 *Intrant interea locum*] P. Faber Semest. i. 6. et ii. 10.

86 *Velut Moyses*] Justin. Mart. apolog. ii. p. 74. Pelargus super hunc locum: 'Jubetur calceamenta deponere,' &c. Exod. xii. 'tum obcessionem de opinione sua, sicut (ex cap. iv. Ruth) constat, hoc ritu cessionem juris fuisse denotatam.' Vide et Serm. de esu agni, tom. ii. oper.

D. Hieron. sub finem p. 91. b. Ambros. lib. de Isaac et anima cap. iv. et lib. de benedict. Patriarch. c. iv. Zehner. cent. v. adag. 18.

95 *Quæ puncto tenui*] Inf. hym. xiii. 41. vide Chrysost. Hom. xiv. super c. viii. Ep. ad Roman. et Homil. ix. super 1 Corinth. iv.

102 *Trepidantibus caminis*] Zinzerling. in promula. Crit. c. ii.

110 *Quos olim Babylonicam per ignem*] Inf. Apoth. vs. 119. Nazianz. Homil. in Cyprian. p. 110. Cyprian. Epist. iv. 6. et de duplici martyrio. Sedul. lib. i. Ambros. Ep. x. 82. 'Hinc illi, Daniel, Ananias, Azarias, Misael, qui in aula regia pascebantur, jejuni alebantur, tanquam in desertis cibo aspero, potuque obvio. Meritoque regii servuli regis prævaluerunt; et captivitatem discusso jugo contempserunt; potestates subegerunt; elementa vicerunt; naturam ignis extinxerant; evitaverunt flammam; obtulerunt aciem gladii, strinxerunt leonum ora, et ubi infirmiores fieri existimabantur, ibi fortiores reperiabantur,' &c. Ibid. 'Daniel et Hebræi pueri proprio cibo ac aquæ potu, ille furorem leonum repressit, illi ardentem ignem innoxio videre tactu circa membra sua pasci.' D. Hieron. de muliere septies icta: 'Huc huc mihi trium exempla puerorum, qui inter frigidos flammarum globos hymnos edidere pro fletibus: circa quorum Saraballa sanctamque cæsariem, innoxium lusit incendium.' Vide Wiesbekii paræneses ad fil. §. 71. quas invulgavit Melch. Haiminsfeldius Goldastus; quem ego pro amicitia, quæ mihi cum eo est artissima, proque ejus egregia eruditione honoris et laudis gratia nomino.

120 *Ut crimen domini domus timeret*] Saresberiensis non male vii. 9. 'Nam vel amici prævisus casus, etsi amarus sit, proficit ad cautelam. Et quo familiarior fuit cum labente societas, eo casus quemque magis absterret.

Siquidem exemplis sæpe magis proficitur, quam præceptis. Mala enim vitantur facilius quo fidelius præcognita fuerint.' V. N. Terent. Adelph. iii. 4. 'Ex aliis sumere exemplum sibi.' Diodor. Sicul. præfat. Καλὸν τὸ δύνασθαι τοῖς τῶν ἄλλων ἀγνοήμασι πρὸς διόρθωσιν χρεῖσθαι παραδείγμασι. Tibull. iii. 7. 'Felix, quicumque dolore Alterius discas posse carere tuo.'

131 *Et perfusa mero leguntur ossa*] Desid. Herald. advers. i. 7. Johan. Kirchman. de funerib. Rom. iii. 6.

135 *Aut gestare sinu*] Uterque ibidem.

HYMN. vii. 2 *Quirinum*] Lippe-lons tom. ii. sub 4. Junii. Baron. tomo iii. Annal. Martyrolog. 4. Junii. Euseb. Pamphil. Chron. l. ii. p. 180. edit. Scaliger. Func. in Chronolog. sub anno Christi cccxii. Martyrolog. sub 4. Junii: ibid. Baron.

61 *Scimus discipulum Petrum*] Inf. præfat. 2. in Symmach. Matth. xiv. Chrysostom. Homil. li. Ambros. de Interpellat. i. 9. 'Et tu ergo in hoc sæculi istius positus freto noli perfectam illam Dei sapientiam in hoc mundo quærere; quia mundus eam non cognovit. Sed si vis eam invenire, calca fluctus hujus mundi, sicut calcavit Petrus: et ambula super aquas hujus sæculi; et porriget tibi dexteram Sapientia, sicut porrexit et Petro: quia nemo fuit, quem non sæculi hujus unda turbaverit; turbavit et Abraham: turbavit et Moysen: turbavit et Petrum. Moyses per mare transivit; et per mare peditum duxit exercitum; sed ante ipsum turbatus est. Petrus super aquas calcavit, sed mersus fuerat corpore; quia infirmioris fidei vestigio claudicavit.'

69 *Ad fontem refluxis retro*] Psal. cxiii. et ibid. D. Augustin.

HYMN. viii. *Baptisterium*] Locns Romæ fuit in Vaticano, prope custodiam Mamertinam. Fons autem ibidem exortus est, dum in carcere ille

Petrus Apostolus detineretur: ex quo milites novem et quadraginta, ibidem detentos, cum Processo et Martiniano, carceris custodibus, baptizavit. Ad Baptisterii locum martyres olim aliquot occisi sunt. Ostenditur jam Baptisterium in Vaticano, cum cochlea, intra sedes Pontificias: cujus usui aqua servit Sabatina, deducta ab Innocentio VIII. Fabric. Inf. Hym. xiv. 32.

15 *Laterum cui vulnere utroque Hinc cruor effusus*] Augustin. tract. cxx. in Johann. 'Vigilanti verbo Evangelista usus est, ut non diceret, latus ejus percussit, aut vulneravit, aut quid aliud, sed aperuit: ut illic quodam modo vitæ ostium panderetur, unde Sacramenta Ecclesiæ manaverunt, sine quibus ad vitam, quæ vera vita est, non intratur. Ille sanguis in remissionem fusus est peccatorum: aqua illa salutare temperat poculum. Hæc et lavacrum præstat et potum. Hoc prænunciabat, quod Noë in latere arcæ ostium facere jussus est, qua intrarent animalia, quæ non erant diluvio peritura, quibus præfigurabatur Ecclesia,' &c. Ambros. lib. de benedictionib. Patriarchar. cap. iv. 'Ipse est vitis, ipse uva; vitis ligno adhærens; uva, quia lancea militis apertum latus emisit aquam et sanguinem. Sic enim dixit Johannes: Quia exivit de eo aqua et sanguis. Aqua ad lavacrum: sanguis ad pretium. Aqua nos abluit, sanguis redemit.'

HYMN. ix. 1 *Sylla forum statuit Cornelius*] Georgius Fabricius in Romana.

6 *Cassianus*] Lippelous tom. iil. sub 13. Augusti: et Martyrolog. p. 512.

9 *Erexi ad cælum*] P. Faber Agonist. ii. 21. Snp. hymn. vii. 123.

22 *Magister literarum sederat*] Doccebant enim sedentes magistri literarii, non tamen altæ nimis insidentes sellæ, quibus scilicet res erat cum

parvulis, et quorum opus propiori inspectione egebat. Plant. Bacchid. 'In sella apud Magistrum sedere,' &c. Johan. a Wouweren de polymath. c. iv.

23 *Verba notis brevibus comprehendere*] Notas hic appellamus, scripturæ quædam compendia, cum verba non perscribimus, sed signamus: celeritati et excerptioni repertas. Ipse, qui hoc facit, Notarius dictus. Glossæ: Notarius, ταχυγράφος, velox scriptor: a fine. Suidas: Νοτάριος, ὑπογραφεύς, quasi dicas excerptorem: ab usu. Iterum Glossæ: Notarius, σημειογράφος: qui per signa scribit, a modo. Istas notas olim a Tirone, Ciceronis liberto, fuisse excogitatas, autor est Eusebius in chronico, Olympiade 191. anno 4. sed Dio l. lv. Mæcenati hoc assignat, qui per Aquilam libertum eas alios docuerit: Καὶ πρῶτες σημειῶν τινα γραμμάτων πρὸς τὸ τάχος ἐξῆρθε, καὶ αὐτὰ διὰ Ἀκύλου ἀπελευθέρου συχρᾶς ἐξεδίδαξε. Quod apicibus ac truncis literis scripserint, docet Plat. in Quæst. Platon. γραμμάτων σπαράγμασι καὶ κεφαλαῖς οἱ σπεύδοντες γράφουσιν. Vulgo nominamus abbreviaturas. Fuisse, et, ut solet, erudite hæc exsinuat Lipsius, Belgicæ stella, cent. i. ad Belg. Ep. xxvii. Johan. a Wouwer. de Polymath. c. vi.

27 *Doctor amarus enim discens*] Confer doctissimum Rigaltium ad Artemidor. Onirocrit. c. lv. p. 22. et Bilibald. Pirckhaimer. in apolog. sive lande Podagræ p. 205.

28 *Nec dulcis ulli disciplina infantis est*] Vere Chrysost. Homil. ix. super 1 Timoth. iii. Ἀγριὸν ἢ νεότης, πολλὰς δεομένη τῶν ἐπιστατούντων διδασκάλων, παιδαγωγῶν, ἀκολούθων, τροφῶν. ἀγρητὸν γὰρ μετὰ τοσαῦτα κατασχέσθαι αὐτῆς. καθάπερ τις ἵππος ἀνήμερος, καθάπερ τι θηρίον ἀτίθαστον, τοιοῦτόν ἐστιν ἡ νεότης, &c. Vide eundem Homil. xxi. super c. vi. Ephes. et Comment. Terent. Heaut. ii. 3. p. 348. locum Philonis, et Phorm. i. 2. p. 606.

44 *Adest acutis agmen armatum stilis*] Idem de Felice in Pincis refert Petrus de Natalibus, Episcopus Equilinus in Catalogo Sanctorum II. 73. 'Felix presbyter,' inquit, 'et martyr pronominè dicitur in Pincis, a Subulis, quibus passus perhibetur: nam pinca dicitur subula. Nam cum magister puerorum extiterit, et eis nimium rigidus fuerit, tentus a paganis, cum Christum libere confiteretur, traditus est in manus puerorum, quos docerat in Ecclesia, quem ipsi cum stilis et subulis occiderunt.' Qui passus est Romæ 19. Kal. Februarii. Cujus loci indicium L. M. Q. transcribo Goldasto meo, ab historiarm et omnis antiquitatis cognitione instructissimo: quique venusta et vetusta omnia omnes docet. Adducit autem Alamanicar. rerum tom. I. parte I. cap. IX. Refert etiam Evagrius lib. III. Stephanum, Antiochiæ Episcopum, a pueris interemptum καλέμοις ἰσα δόρασιν ἐξουθεῖσαι. Vide Casaubonum ad Suetonium lib. I. pag. 58.

44 *Stilis*] P. Gregor. Tholosan. De Republ. libro IX. cap. I. num. 19.

46 *Effundit ardens felle tandem liber*] Scitum est Philostrati Lemnii dictum, quo Ælium percussit, qui accusationem cujusdam retro tyranni scripserat; 'Landarem,' inquit, 'institutum tuum, si vivum accusasses: viventem namque tyrannum incensere, viri esse duco; at mortuo insultare, cujusvis: εἶναι γὰρ δὴ τὸ μὲν ζῶντα τὸν τύραννον ἐκικόπτειν, ἀνδρός τὸ δὲ ἐπαρβαίνειν κείμενον, παντός. Quam in sententiam trahi potest illud, Anthol. I. tit. eis ἀνδρείαν, quod Hector dixit, cum perfoderetur mortuus a Græcis: Βάλλετε νῦν, μετὰ πότμον, εἰδὼν δέμας ὅτι καὶ αὐτοὶ Νεκροῦ σῶμα κίοντες ἐφουβρίζουσι λαγῶοι. 'Nunc post fata meum telis configite corpus; Audet et exanimum lepus infestare leonem.' Nec inepte Ovid. Trist. III. 11. 'Quamlibet ignavi præcipitata premunt.' Et notum est proverbium:

Ἀνδρὸς τεσσόσης, πᾶς ἀνὴρ ξυλεβεται.

49 *Buxa crepant cerata*] Ambros. Hexaëm. III. 13. 'Buxas quoque, &c. Simul ut admoneat te ipsa materia, quæ semper viret, nec unquam foliis exuitur suis, ne unquam spei tuæ dissimulatione nuderis, sed semper tibi per fidem germinet spes salutaris.'

52 *Qua parte aratis cæra*] Stilo scribebant in cerata tabella; cujus stili pars, qua scribebant, acumen dicebatur. Cic. 'Omnia sub acumen stili subeant.' Altera pars erat obtusa, qua in cæra, quæ non placebant, verba delebant, ac cæram rursus complanabant: ut hic docet Prudent. Doctiss. Erhard. in Symbolis Petronianis p. 536. et Douza in Præcidan. I. 2.

HYMN. X. 1 *Romane*] Lippelous. tom. IV. sub 18. Novembris. Bergomens. lib. VIII. Chronic. p. 197. a. sub anno Christi CCLXIII. Osiand. epit. hist. Eccles. cent. IV. lib. I. c. 23.

9 *Vox veritatis testis*] Justin. Mart. apolog. I. 'Ἐξεταζόμενοι δὲ, οὐκ ἀπονομέθα, διὰ τὸ συνεπίστασθαι ἑαυτοῖς μηδὲν φαῦλον. ἀσεβὲς δὲ ἡγοούμενοι μὴ κατὰ πάντα ἀληθεύειν, ὃ καὶ φίλον τῷ θεῷ γινώσκουμεν.

18 *Nolite verba*] Ad ea verba D. Cyprian. Ep. IV. 6. dixit: 'Quid loqui et respondere possimus, dari nobis in illa hora divinitus et offerri, nec nos tunc esse, qui loquimur, sed spiritum Dei Patris; qui, cum a confidentibus non discedit, neque dividitur, ipse in nobis et loquitur, et coronatur.' Juvencus lib. II. 'Cum vos prodiderint, verborum ponite curam: Sponte fluens dabitur sermonis gratia vobis. Spiritus in vobis, pro vobis digna loquitur.'

25 *Furore pestis peior in novissimo*] 'Quam maxime mortiferi morsus esse solent morientium bestiarum,' inquit Florus II. 15. 'Et fere plus impetus, major constantia penes miseros.' Tacit. in Agric. Silius lib. I. 'Et fractis

rebus violentior ultima virtus.'

26 *Sic vulneratus anguis*] Egesippus v. 27. 'Ferae ipsae cum se circumvallatas armatis viderint, majore in eos impetu ruunt, ut vi sibi aperiant iter. Et atrociora serpens latibulis excussus, infundit venena. Sunt etiam, quæ natura innoxia, in periculis tamen suis ad nocendum fortia sunt. Habent cervi sua arma, si quis se obvium ferat, et mortem cornibus repellunt. Habent et læsæ apiculæ suos morsus.' Seneca lib. ix. contr. 6. 'Concitatissima in mortem rabies est: desperatione ultima in furorem animus impellitur. Quædam feræ tela omnia commordent, et ad mortis autorem per vulnera sua ruunt,' &c. Vide Ovid. Met. iii. 69. et 83.

38 *Quid ante tempus*] Matth. viii. 29. Marc. v. 7. Luc. viii. 28. Chrysost. in Matth. Homil. xxix.

56 *Conspirat uno fœderatus spiritu*] Act. iv. 32. Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία. Philipp. i. 27.

57 *Agmen imperterritum*] Cyprian. Ep. ii. 6. Tertul. apologet. c. xx. Philipp. i. 28. et seqq. Sunt enim Christiani veri τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ ἰδραῖοι. Coloss. i. 23, vel ut Cyprian. Ep. ii. 4. 'Vere Evangelii testes, et vere martyres Christi, radicibus ejus innixi, supra petram robustâ mole fundati.'

65 *Quo gloriosa morte*] Inf. vs. 135. et Hym. xiii. 46. et 73.

75 *Ipsæ tortorem trahit*] Gulielm. Canter. nov. lect. ii. 8. Potius enim trahebat, quam traheretur. Tanta enim fuit pnellarum ardor, ut satellites ipsos ad Regem traherent potius, quam invitæ sequerentur. Sic de perjuro Juvenalis: 'Tunc te sacra ad delubra vocantem Præcedit, trahere imo ultro ac vexare paratus.'

78 *Vulgi leviss*] Chrysost. in Johan. Homil. ii. p. 22. 'Ὁ δῆμος ἐστὶ πρᾶγμα θορύβου γέμον, καὶ παραχῶδες, καὶ ἐξ ἀνοίας τὸ πλεον συγκείμενον, ἀπλῶς φε-

ρόμενον κατὰ τῆς θαλάττης κύματα πολλάκις, καὶ ἐκ ποικίλου καὶ μαχομένης συνιστάμενον γνώμης. Vide Lips. polit. iv. 5. Richter. axiom. polit. 339. Georg. Schönborn. polit. iii. 44.

79 *Mentes inquietas*] Livius lib. xxviii. 'Causa atque origo furoris penes autores est; reliqui contagione insaniunt.'

82 *Illiterata frequentia*] Passim Christianis inscitia objecta. Lucian. Peregr. eos nominat ἀνθρώπους ἰδιώτας. Theodoret. Serm. viii. χαλκοτόπους, οἰκέτας, καὶ προσαίτας, καὶ γητόρους, καὶ ἄλσκοδόμους, καὶ γυναικας. Justin. apolog. i. καὶ χειροτέχναι καὶ παντελῶς ἰδιῶται, καὶ δόξης καὶ φόβου καὶ θανάτου καταφρονήσαντες. M. Minuc. Octavio: 'Itaque indignandum omnibus, imo indolendum est, audere quosdam, et hos studiorum rudes, literarum profanos, expertes artium, nisi sordidarum, certum aliquid de summa rerum ac majestate decernere.' Idem ibid. 'Qui de ultima fece collectis imperitioribus, et mulieribus credulis, plebem profanæ conjurationis instituunt.' Arnob. lib. ii. 'Quid est, quod a vobis tanquam bruti et stolidi judicemur,' &c. Adi Tertull. apolog. c. i. ii.

84 *Si bella Divis ceu gigantes*] V. N. Pont. i. 1. vs. 26.

88 *Quos ut profanos*] Christiani communi convitio ἄθεοι et impii, magi et sacrilegi. Arnob. lib. i. 'Ergone impiæ religionis apud vos rei sumus? et, quod caput rerum et culmen, venerabilibus adimus obsequiis, ut convitio utamur vestro, infausti et athei nuncupamur.' Vide Justin. Mart. apolog. ii. Inf. 68.

91 *Æquum est, ut quod auctor*] H. e. quod Seneca ait: 'Quod quisque fecit, patitur: autorem scelus Repetit; suoque premitur exemplo nocens.' Lucret. lib. v. 'Circumretit enim vis atque injuria quemque; Atque unde exorta est, ad eam plerumque revertit.' Et e Comico veteri duos sena-

rios allegat Plutarch. εἰμαρμένον γὰρ τῶν κακῶν βουλευμάτων Κακὰς ἀμοιβὰς ἐστὶ καρποῦσθαι βροτοῖς. V. N. Terent. Phorm. II. 2. Richter. axiom. polit. c. CXLVIII. Camerar. medit. Hist. cent. I. c. 9.

112 *Illum vetusta nobilem prosapia*] 'Excepta tormentis sunt corpora honoribus prædicatorum; præter illa videlicet, quæ legibus demonstrantur, i. e. maleficii et majestatis læsæ.' L. VII. C. de malefic. l. XI. C. Theodos. de quæst. De honoratorum privilegio hic extat locus. Frid. Lindenberg. ad Ammian. Marcell. p. 178.

113 *Meritisque esse primum civium*] Ita nescio quis: 'Uno ore plurimæ consentiunt gentes, Populi primum virum fuisse.'

117 *Plumboque*] Vide Baron. in Not. ad Martyrolog. p. 359. Lexicon Jurid. in 'Plumbatæ.'

118 *Persona quæque competenter*] Huc referendæ sunt orat. I. et II. Hermann. Kirchner. Radolph. Forner. rerum quotidian. IV. 2.

128 *Dei parentis esse ab ore capimus*] Sap. VII. 5. et 6. Inf. Apoth. vs. 1032. Manuel Palæologus orat. VII. instit. Regiæ, De Humilitate: πάντες ἐσμὲν ἐξ ἐνὸς πυρέματος, χειρὶ μιᾷ τῇ τοῦ θεοῦ πεπλασμένοι πρὸς ἐν τι εἶδος. Boëth. III. Met. 6. Lanterbach. tract. de literis et armis § 91. et seqq.

142 *Nonne cursim transeunt*] Quia magistratus annui tantumerant. Vide Sapient. v. 8. Theodoret. Dial. I. Οἱ δὲ ἄνθρωποι πρόσκαιροι, ἥ τε γὰρ φύσις ἀλγύβιος, καὶ ἡ βασιλεία, κὰν τῇ ζωῇ πολλὰς ἔχει καὶ ἀντιστρόφους μεταβολὰς. Sup. Cathem. I.

143 *Fasces, secures*] Georg. Schönborn. Polit. II. 20.

147 *Farre pullos pascitis*] Cyprian. de idolorum vanitate. M. Minuc. in Octav. p. 59. Festus in Solistimum et Sonivium. Turneb. XIV. 12. Peucer. in lib. divin. de Angriis.

148 *Aquila ex eburna*] Sceptrum sive gestamen consulare, scipio eburneus.

Dionys. Halycarn. lib. III. scribit, misisse Hetruscos Tarquinio insignia, quibus suos Reges ornare soliti essent; coronam, sellam eburneam, sceptrumque in summo habens Aquilam. Aquilæ sceptro impositæ hic meminit Prudentius. Val. Max. IV. 4. 'Nec iis fuit rubori, eburneo scipione deposito, agrestem stivam aratri repetere.' Christoph. Coler. ad dict. I. in animadvers. p. 547.

152 *Infra sectilem quercum siti*] Sup. περί στεφ. v. 69.

155 *Matris Idææ*] Gyrالد. Hist. Deor. syntag. 17.

160 *Almonis usque pervenitis*] Vibius Sequester in lib. de fluminib. p. 329. 'Almon Romæ, ubi mater Deum 6. Cal. April. lavatur.' Ammian. Marcell. XXVI. p. 259. 'Ad diem 6. Cal. (Apriles) quo Romæ matri Deum pompæ celebrantur annales, et carpentum, quo vehitur simulacrum, Almonis undis abluī perhibetur.' Ambros. Ep. III. 48. 'Currus suos simulato Almonis in flumine lavat Cybele.' De lavatione porro et Augustin. de civ. Dei II. 4. Herodian. lib. I. Lips. cent. miscell. Ep. LXXV. Turneb. IX. 26. Quo autem ritu currus Idææ matris ad flumen sit deductus, noster hic autor abunde explicat. Confer Frid. Lindenberg. ad Ammian. Marcell. p. 127. et seq. ubi et hæc adducit.

162 *Quum Luperi curritis*] Ovid. Fast. II. 81. 283. et 426. Livius lib. I. Plutarch. Rom. Quæst. Romulo, et Antonio. Valer. Max. II. 2. Varro l. v. de L. L. Festus in voce Februarius: et Crepos. Augustin. XIII. 34. et XVIII. 17. de civ. Dei. Servius ad Æn. VIII. Gyrالد. hist. Deor. syntag. XVII. p. 475. Inf. in Symmach. II. 922. Alexand. ab Alexand. IV. 12. Polydor. Virgil. de inventor. rerum II. 14. Scholiast. Juvenal. Sat. II.

172 *Quod vultuosus*] Nazar. Panegy. 'Ita intimos mentis affectus pro-

ditor vultus enunciat, ut in speculo frontium imago extet animorum.'

175 *Ratione mecum, non furore dimica*] M. Minuc. Octavio: 'Nihil indignandum, vel dolendum, si quicunque de divinis quærat, sentiat, proferat; cum non disputantis auctoritas, sed disputationis ipsius veritas requiratur.'

184 *Odit uxor pellicem*] Plin. panegy. 'Nihil est tam primum ad similitudines, quam æmulatio, in foeminis præsertim.' Euripid. Medea vs. 265. Γυνὴ γὰρ τᾶλλα μὲν φόβου πλέα, Κακὴ δ' ἐς ἀλκὴν καὶ σίδηρον εἰσορᾷ· Ὅταν δ' ἐς εὐνὴν ἡδικομένη κυρῇ, Οὐκ ἔστιν ἄλλη φρὴν μαιφονοτέρα. Et Andromach. vs. 181. Ἐπιφθονὲν τι χρῆμα θηλειῶν ἔφν, Καὶ συγγάμοισι δυσμενὲς μάλιστα' ἀεί. Huc quoque quadrat Græcus ille versiculus: Ζῆλος γυναικὸς πάντα πυρπολεῖ δόμον. Vide Ovid. de Arte ii. 373. Senec. Herc. Cæt. vs. 233. et 282. Medea vs. 579. et imprimis Tyraquell. connubial. xiii. et xvi.

185 *Deos catenæ colligant*] Ovid. Met. iv. Homer. Odys. viii. Cl. Alexand. pædag. ii. p. 90. Nonn. l. v. p. 174. Cyprian. Ep. ii. 2. Jul. Firm. de errore prof. relig. p. 33. Cæli. Rhodigin. xviii. 6. Arnob. lib. v. p. 182. et seq. Fulgent. mytholog. lib. ii. Bergomens. l. iv. Chron. p. 48. b. Hygin. fab. cxlviii.

191 *Occisum grati disco*] Intelligit Hyacinthum: de quo Ovid. Met. x. 162. et seqq. Nonnus Dionys. xxi. Ὡς Ἵάκινθον Ἀπόλλων Ἔστρενεν ἀνδροφόνῳ βεβολημένον δέξῃ δίσκῳ, Μεμφόμενος ζεφύρου ζηλήμονος ἄσθμα θυέλης. Meminit ejusdem et lib. x. Nicander in Theriacis: ψάλλοθρον, καρπὸν τε φιλοθρήνου Ἵακίνθου, Ὅν φοῖβος θρήνηται ἐπεὶ β' ἀκούσιος ἔκτα, Παῖδα βαλὼν ἐπὶ τέρειδαν Ἀμυκλαίου ποταμοῖο Πρωθήνῃ Ἵάκινθον, ἐπεὶ σόλος ἔμπεσε κόρη, τέρειδου ἀφαλλόμενος, νέατον δ' ἤραξε κάπνισμα. Ovid. in Ibin vs. 589. 'Aëra in vacuum misso jaculabere disco;

Quo puer Cebalides, missus ab orbe cadaa.' Jul. Firmic. de profan. relig. errore: 'Puerorum aliquis delectatur amplexibus? Hyacinthi desiderio captum Apollinem discat.' Plin. xxi. 11. Palæphat. de fab. narrat lib. i. Coluth. de raptu Helenæ.

192 *Dicari florulentum*] Anson. Idyll. xii. 'Solamen tibi, Phœbe, novum dedit Cebalius flos.'

193 *Conductus idem parit alienum pecus*] Regis Admeti. Euripid. Alceat. vs. 6. Tibull. ii. 2. et iii. 4. Clem. Alexand. protrept. p. 10. Orphens in Argonaut. Callimach. Hymno in Apollinem vs. 47. alii. Inde Pindarus ὀρέονα μήλων appellat. Natal. Com. iv. 10. Sen. Hippol. vs. 296. Ovid. Amor. ii. 3. Hygin. fab. xiii.

194 *Furem deinde perdit*] Homer. Hym. in Mercurium. Horat. Od. i. 10. Philostrat. l. i. εἰκόνων. Natal. Com. iv. 10.

196 *Cybelis lucum pineum*] In Ida monte, ubi sanctissime colebatur Mater Deum, pinus abundabat, et ei pinus ibi lucus sacer erat. Claudian. i. de raptu Proserp. 'Densis quam pinus obumbrat Frondibus, et nulla lucos agitante procella.' Ac pinus erat Cybelæ sacra; quod, ut Ovid. Met. x. ait, 'Cybeleius Attis Exuit hac hominem, truncaque induruit ille.' Sed et Arnobius scribit l. v. p. 164. 'Pinus illa, solenniter quæ in matris infertur sanctum Deæ, nonne illius imago est arboris, sub qua sibi Attis virum demessis genitalibus abstulit?' Turneb. xi. 22. vide Martial. Epig. xiii. 25. Natal. Com. ii. 1. et ix. 5. Gyrald. syntag. hist. Deor.

197 *Puer sed obstat Gallus*] Fest. Suidas. Catull. in Galliambo. Ovid. Fast. iv. Plin. xi. 49. et xxxv. 12. Minuc. Felix in Octav. p. 47. Tyraq. connub. xv. § 122. Augustin. de Civ. Dei vii. 25. Scholiast. Juven. Sat. ii.

203 *Laqueis minacis Julia*] De hac lege, Cujac. observat. xx. 18. et 19.

et XXI. 17. et 18. Juven. Sat. II. ibique Scholiast. Tiraquel. conubial. XIII. § 16. et seqq. Parrhas. epist. XXIII. tom. I. Crit. Tertullian. de Monogamia.

204 *Scatiniam*] Juven. Sat. II. Scholiast. 'Ea lata fuit contra eos qui muliebria patiebantur.' Eam tulit Scatinus quidam Aricinus; cujus meminit Cic. Philipp III. et Anson. Alii contra Pædicones statutam falso contendunt, nomenque accepisse ab eo C. Scatinio, qui autore Val. Max. I. VI. vim filio Marcelli inferre ausus est, et accusante patre condemnatus. Nam leges nomen accipiunt a latoribus, non a reis. Hanc autem pœnam statuēbat lex Scatinia, ut, qui ingenium stuprasset, sestertium decem millia exolveret.

206 *Quid aureorum conditorem temporum*] I. e. Saturnum. Natal. Com. II. 2. Lactant. I. 13. Augustin. D. C. XVII. 15. Confer Damascium apud Photium in Bibliotheca p. 569. Theodoli Episcopi Eclogam.

208 *Latuisse furtim*] Ovid. Fast. I. 235. Inf. in Symmach. I. 45. Justin. Mart. cohort. II. ad Græcos. Virg. Æn. VIII. Isidor. originat. XV. I. et XIV. 4.

216 *Libenter hæc Poëtas fingere*] Arnob. I. IV. et initio sequentis. Cyprian. Ep. II. 2. Augustin. de C. D. I. 8. 9. 11. 27.

221 *Cygnus stuprator*] Ovid. Epist. Heroid. VIII. 'Non ego flaminei referam mendacia cygni, Nec querar in plumis delituisse Jovem.' Notum est illud: Ζεὺς κύκνος, ταῦρος, σάτυρος, χρυσός, δι' ἔρωτα Ἀθήνης, Εὐρώπης, Ἀντιόπης, Δανάης. Hygin. fab. CLV. et LXXVII. Seneca Hippol. vs. 298. Inf. in Symmach. I. 62. Cl. Alexand. protrept. p. 1. Cyprian. I. d. 'Expriunt Jovem illum suum, non magis regno, quam vitiis principem, in terrenos amores cum ipsis fulminibus ardentem: nunc in plumas coloris flavescere, nunc aureo imbri defluere,

nunc in puerorum pubescentium raptus ministris avibus prosilire.'

222 *Tanantem Tauricornem*] Nonn. Dionys. I. p. 10. Σιδονίης ποτὲ ταῦρος ἐπ' ἥνας ὑψικέρως Ζεὺς ἱμερόεν μόκημα νόθῳ μυκήσατο λαιμῷ, &c. Et ibid. Κρονίδου ταυρόπαιδα μορφήν dixit. Vide eundem I. III. p. 102. I. VII. p. 208. lib. VIII. p. 232. I. XXXI. p. 796. lib. XL. p. 1038. et alibi. Inf. in Symmach. I. 60.

224 *Ridesque et ipse*] Arnob. lib. V. inter alia sic disserit: 'Eadem ubique est Jupiter fabula, neque ullum turpitudinis genus est, in quo ejus non nomen consociatis libidinalibus conseratis: ut videatur miserabilis prorsus nullam non esse causam obliamatus, nisi ut esset criminum sedes, maledictorum materia, locus quidam expositus, in quem spurcitiae se omnes scenarum colluvionibus derivarent,' &c. Et mox: 'Vellem ita videre patrem illum Deorum Jovem, æternam rerum atque hominum potestatem, bubulis esse cohonestatum cornibus, hirsutas agitantem aures, contractis in ungulas gressibus ruminantem pallentes herbas, et ex parte postica caudam, suffragines, talos molliissimos perlitum, atque intestina proluvie delibutum,' &c.

227 *Maritum Alcmenæ*] Plant. Amphit. Æschyl. Pindar. Nem. I. Nonn. I. XXXI. p. 792.

228 *Meretrix Adonem*] Ovid. Met. X. Theocrit. Epitaph. Adon. Natal. Com. V. 16. P. Victor. var. lect. c. XVII. Bion Idyll. I. Non. lib. XL. Apollodor. lib. III.

231 *Acis ministræ*] De Aquila loquitur: 'quæ fulmina curvis Ferre solet pedibus, Divum gratissima Regi.' Hæc enim, et propter volatus perniciositatem et altitudinem, Jovis esse armiger fingitur. Theocrit. appellat Διὸς αἰσίον αἰετὸν ὄρνιν. Pindar. Olymp. II. Διὸς ὄρνιθα θεῖον, et alibi οἰωνῶν βασιλέα. Plin. X. 3. 'Negant,' inquit, 'unquam hanc alitem fulmine exani-

matam : ideo armigeram Jovis consuetudo judicavit.' A Callimachō Hymn. i. 68. dicitur *ολonds μέγ' ὄρελ-ροχος ἀγγελιδότης Διὸς τεράων*. Phornut. de nat. Deor. Hygin. lib. ii. poët. Astron. Fulgent. mytholog. lib. i. German. Cæsar in Arati Phænom. ubi de Aquario.

235 *Exoletum*] I. e. Ganymedem. Inf. in Symmach. i. 69. Arnob. lib. vi. mihi p. 195. Theodoret. Græcar. affect. l. iii. Augustin. de C. D. vii. 26. et xviii. 13.

236 *Facem recincta veste prætendit*] Serv. in Virg. Georg. i. Claudian. de Rap. Pros. lib. iii. Minuc. Octav. 'Ceres, facibus accensis et serpente circumlata, errore subreptam et corruptam liberam anxia et sollicita vestigat.' Clem. Alexand. protrept. Jul. Firm. de errore profanæ relig. Fulgent. l. i. Mytholog. Bergomens. Chron. iii. p. 33. b.

239 *Fusos rotantem cernimus Tyrrhæum*] Ovid. Epist. Deianiræ. Senec. Hippol. vs. 316. et Herc. Cæt. vs. 371. Commentar. Terent. Eunuch. v. 8. Fulgent. l. ii. mytholog. Palæphat. lib. i. de fab. narrat. Festivum et salsum est Britanni illius epigramma : 'Frangere quem nulla valuit virtute, labores Quis fuit Herculeos maximus inter ? AMOR. Lenam non potuit, potuit superare Lænam. Quem fera non valuit vincere, vicit Hera.'

242 *Faunos, Priapos, fistularum præsides*] Turneb. Advers. xix. 8.

254 *Deos Latinos*] Inf. in Symmach. ii. 865.

Deos Ægyptios] M. Minuc. Felix, Octav. p. 47. et 66. et ibid. Johan. a Wouweren in Notis p. 156. Juven. Sat. xv. Cl. Alexan. protrept. Justin. Mart. Turneb. Advers. vii. 8. Cic. de N. Deor. i. et iii. et Tusc. v. Philo lib. de vita contemplativa. Euseb. de præparat. Evang. iii. 3. et 4. Basil. Seleuc. Orat. ii. in Noam.

257 *Aspis Æsculapii*] Natal. Com. iv. 11. Arnob. l. vii. Albric. l. de

Deor. Imaginib.

258 *Ybis*] Ammian. Marcel. lib. xxii. 'Ibis sacra est et amabilis, et innocua, ideo quod nidulis suis ad cibum suggerens ova serpentum, efficit, ut rarecant mortiferæ pestes assumptæ.' Ælian. de animal. xi. 38. Plin. x. c. 28. vide eundem viii. 27.

260 *Venerare acerbum cepe*] Minuc. in Octav. 'Idem Ægyptii, cum plerisque vobis, non magis Isidem, quam ceparum acrimonias metunt.

Mordax allium] Turneb. xviii. 12.

261 *Fuliginosi ture placentur Lares*] Lares ornabantur coronis et floribus, ture ac farre. Juven. Sat. xii. 'Laribusque paternis Tura dabo, atque omnes violæ jactabo colores.' Ad. Gyrard. Syntag. Hist. Deor. xv. Natal. Com. iv. 4. Ovid. Fast. ii. 599. et v. 129. Fest. in Compitalia.

270 *Origo vestrum*] Psal. cxv. Esai. xliv. Arnob. lib. vi.

271 *Ars seminandis efficax*] Cl. Alexand. protrept. *Τοσοῦτον ἰσχυρεν ἀνατῆσαι τέχνη, προσαγωγὸς ἀνθρώποις ἐρωτικοῖς εἰς βάρανρον γενομένη*. Et quæ sequuntur.

274 *Capillos Liberi*] Tibull. i. 4. 'Solis æterna est Phæbo Bacchoque juventa : Nam decet intonsus crinis utrumque Deum.' Hesiod. in Theogon. nominat *χρυσόκομην*. vide Nat. Comit. v. 13.

275 *Minervæ pectus hydri*] Attius Eriphyla : 'Pallas bicorpor anguini spiras trahit.' Claudian. de Raptu ii. 225. 'Gorgoneisque premens assibilat hydri.' Ad. Ovid. Met. iv. 798. Fulgent. mytholog. lib. ii. p. 135. et lib. i. p. 132. et lib. iii. p. 142.

279 *Ephebum*] Ovid. Met. de Baccho : 'Tibi enim inconsumta juventa est : Tu puer æternus : tu formosissimus alto conspiceris cælo.' Vide Nonn. Dionys. et Nat. Com. l. d. Fulgent. mytholog. lib. ii. p. 40. 'Dionysius juvenis ideo pingitur, quia

nunquam ebrietas matura est.'

281 *Dianam molle succinctam*] M. Minuc. Octav. 'Diana interim est alte succincta venatrix.' Arnob. l. III. 'Semitectis femoribus Diana.' P. Faber Semest. III. 3. Turneb. XXVIII. 16. Artemidor. Onirocrit. II. 35. ibidemque alti vir ingenii Rigaltius.

285 *Clavam minari*] Natal. Com. VII. 1.

292 *Phidias*] Plin. XXXIV. 8. uti et de Mentore Arnob. lib. VI. 'Inter significes ille memoratus Phidias, et primus.'

296 *Pago dedite*] Baron. in Not. ad Martyrolog. sub 31. Januar. p. 89. Pagani a pagis dicti, pagique a fontibus: quod eadem aqua uterentur. Aquas enim Dorica lingua *παγὰς* dictas esse, scribit Festus. Unde Perottus: 'Fons Græce *παγή* dicitur: unde simul plures domus rusticæ, h. e. plures villæ, pagus vocatur; quod circa fontes condi hujusmodi villæ consueverint. Hinc Pagani dicti, quasi eodem fonte potantes.' Hæc ille. At vero postea usu receptum est, ut non tantum in pago degentes a Gentilibus dicerentur Pagani; sed et omnes, qui non essent adscripti militiæ: atque in Paganico esse dicerentur, qui nondum inter milites censiti essent; ut constat ex l. I. C. de militari testamento, et aliis. Ita Tertullian. lib. de corona Militis ait, 'Christianum hominem militiæ adscriptum eadem pro Christi nomine præstare debere, quæ fides pagana condixit.' q. d. Eadem est lex Christiani hominis militantis cum illa quæ fuerat illi præscripta cum adhuc paganus nondum inter milites esset adnumeratus. Quod autem Pagani postea appellati sunt et ii qui non sunt Christiani, sed Gentiles, non antiqua, sed recens fuit ea vocis significatio. Augustin. retract. II. 43. 'Deorum falsorum cultores usitato nomine Paganos vocamus.' Unde

Delph. et Var. Clas.

antem Pagani appellati sint cultores idolorum, varii varia tradunt: Philastrius lib. de hæresib. c. III. Isidor. Orig. VIII. Beda in Cantic. VI. 30. et in Marcum c. XV. in Luc. VI. 23. et homil. in feriam tertiam Palmarum. Opinor autem, a temporibus Christianorum Impp. eam vocem in eam transisse significationem, ut Pagani dicerentur Gentiles, ea nimirum ex causa, quod legibus Imperatorum, clausis idolorum delubris, sacrisque vetitis, Gentiles sic sua ipsorum superstitione exclusi, Pagos adirent, illicque suos Deos colerent, ac clandestina sacra peragerent. In pagis enim et villis illorum superstitionis cultum fuisse frequentem, docet Cicero de LL. II. Erant enim illic celebria festa, Paganalia dicta, feriæque Paganicæ, quorum meminit Varro de L. L. lib. V. Unumquemque Gentilium in suo agro habuisse partem aliquam Diis sacratam, in qua eos colerent, auctor est Censorin. lib. de natali die c. I. In hanc sententiam Romanus Martyr ita l. I. ait: 'Non erubescis,' &c. Idemque adv. Symmach. lib. I. in fine hæc habet: 'Nec pago implicitos per debita culmina mundi Ire viros prohibet.' Sicque pago deditos, pagoque implicitos, Gentiles ipsos vocat. Usque enim ad tempora Honorii Imp. quæ erat in pagis, idololatria adhuc residua fuisse videtur. Sicque ex his omnibus jure dici posse videtur, Paganos Gentiles homines sic a pago esse dictos, quod, exclusi civitatibus, in pagis adhuc idola colerent. Vide inibi plura.

299 *Quos trulla, peltris*] Tertull. 'De simulachris nihil aliud deprehendo, quam materias esse vasculorum.' Minuc. Octav. p. 53. 'Et Deus æreus vel argenteus de immundo vasculo; ut sæpius factum Ægyptio regi, conflatur, tunditur malleis, in incudibus figuratur.' Arnob. lib. VI. p. 195. et seqq. Cl. Alex. protrept. p. 15. et seqq.

302 *Quos lana terret*] Stemma, teste

Prudent.

4 O

Sophoclis interprete in Œdip. Tyranno, est lana ramo circumvoluta. Deorum vero simulacra hujusmodi stemmatis integri solere, apud Julium Obsequentem invenias; ubi inter prodigia refertur, ea a statuīs decidisse. P. Nann. miscell. vii. 16. Lanam in picto scipione gestabant olim circulatores aut præstigiatores, qui suis fallaciis imponebant pueris et fatnis.

312 *Videndo clauditur*] Merc. Trismeg. Θεὸς ἀγέννητος, ἀφαντασίαστος, καὶ ἀφανής, οὐδὲ ἀκουστός, οὐδὲ λεκτός, οὐδὲ ὁρατός ὀφθαλμοῖς, ἀνεκκάλητος, ἀῤῥήτος, σιωπῇ φωνούμενος. Cl. Alexand. v. Stromat. p. 256. Τίς γὰρ σὰρξ δύναται τὸν ἐπουράνιον καὶ ἀληθῆ Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν θεὸν ἀμβροτον, ὃς πόλον οἰκεῖ; Ἀλλ' οὐδ' ἀκτίνων κατ' ἐναντίον ἡελίοιο Ἄνθρωποι στήναι δυνατοί, θνητοὶ γεγαῶτες, προεῖπεν ἡ Σίβυλλα. vide ibid. plura. et p. 258. Ibidem paulo ante p. 250. Orpheī versus adducit: οὐδέ τις αὐτὸν Εἰσοράα θνητῶν, αὐτὸς δέ γε πάντα ὁράται. Item: Αὐτὸν δ' οὐχ ὁρώ· περὶ γὰρ νέφος ἐστήρικται. Πᾶσιν γὰρ θνητοῖς θνηταὶ κόραι εἰσὶν ἐν ὄσσοις Μακράι, ἐπεὶ σάρκες τε καὶ ὀστέα ἐμπεφύκασιν, &c. Maxim. Tyr. Dissert. xxxviii. Theodoret. Græcar. affect. lib. i. Inf. Apoth. vs. 879. Basil. M. hexaëm. Homil. x. p. 45.

315 *Extraque*] Aratus in Phænom. apud Cl. Alexand. Strom. v. p. 255. μεστοὶ δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγνῆται, Πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγοραί· μεστή δὲ θάλασσα καὶ λιμένες· πάντα δὲ Διὸς κεχρήμεθα πάντες. vide Augustin. tom. ii. Epist. lvii. Macar. Homil. xiii. et xvi.

Et intus] Supra Cathem. ii. sub finem.

316 *Intemporalis*] Thales apud Laërt. Τὸ θεῖον ἐστὶ τὸ μήτε ἀρχὴν ἔχον, μήτε τελευτήν. Max. Tyr. dissert. xxxviii. Ὁ μὲν θεὸς, τῶν ὄντων πατὴρ καὶ δημιουργός, πρεσβύτερος μὲν ἐστὶν ἡλίου, πρεσβύτερος δὲ οὐρανοῦ κρείττων δὲ χρόνου καὶ αἰῶνος, καὶ πάσης βροῦσης φύσεως. V. N. ad Dracont. vs. 517.

320 *Ex luce fulgor natus hic est*] Jns-

tin. in exposit. fidei: Ὁ μὲν φωτὸς γεννητὸς ἐξέλαμψε. Nazianz. Theol. Ὁ θεὸς λόγος ὁ προαιώνιος τοῦ φωτὸς φῶς, ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς, ἡ ἀθανασία τὸ ἐκμαγεῖον ἀρχετύπου πατρὸς ὁσίου καὶ λόγος.

326 *Cælum solumque*] Vide cont. Hexaëm. et alios.

337 *Sed jussione*] Cl. Alex. trept. Μόνον τὸ βούλημα θεοῦ ποῖτα. Et ψιλῶ τῷ βούλεσθαι δογεῖ. Item: Τὸ μόνον ἐβελῆσαι ἔπεται τὸ γεγενῆσθαι. Et Str. p. 254. Τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἔργα ait. Athanas. dial. i. de Trinit. ἐντολὴ σύνδρομον ἔχουσα τὴν ἐπερίστησιν, ὃ βούλεται δ' ἐντεῖλ Basil. M. Homil. viii. in hexa 34. Ὁ θεῖος λόγος φύσις ἐστὶ τῶ μένων. vide eundem ibid. p. 8. τταγμα, ἔργον ἦν.

346 *Ædem sibi ipse mente in condidit*] Inf. in Symmach. ii. v. M. Minnc. Octav. p. 73. 'Tei quod ei (Deo) extruam, cum totum mundus ejus opere fabricatu capere non possit, et cum hominis maneam, intra unam ædem vim tantæ majestatis includam ne melius in nostra dedicandæ mente? in nostro imo consecræ est pectore? Hostias et vi Domino offeram, quas in usu protulit? ut rejiciam ei sumum? Ingratum est; cum sit litabília, bonus animus, et pura mens sincera conscientia. Igitur quæ conscientiam colit, Domino supplicet justitiam, Deo libat: qui fructum abstinet, propiciat Deum: qui neminem periculo surripit, optimam mentem cædit. Hæc nostra sacra hæc Dei sacra sunt.' Justin. nei. ii. Οὐ βούλεται (ὁ θεὸς) εἰς ἀλκήν, καὶ τύπων εὐμορφίαν, οὐδὲ νείας φρόναγμα, ἀλλὰ ψυχὴν τε καὶ δσιότητι τετειχισμένην. Idem a ii. Lactant. v. 9. et 20. vi. alibique. Tertullian. apologe xxx. Senec. de Benefic. i. c. 6

nob. lib. iv, p. 146. notæ ad Dracont. vs. 514. Augustin. D. C. x. 4. 5. 6. Cl. Alex. Strom. l. vii. p. 300. lin. 8. Philo l. de migratione Abrahami.

356 *Cordis innocentiam*] Cyprian. Ep. ii. 3.

357 *Castitatem corporis*] Isidor. Penus. Epist. iii. 168. Tertull. de cultu feminar.

372 *O carulenta nationum pectora*] Cyprian. tract. i. contra Demetrian. p. 147.

375 *Subjecta semper intus, nunquam supra*] Cyprian. ibid. 'Ut carere Inferis possis, ad alta et cœlestia suspensum pectus attolle. Quid te in lapsum mortis cum serpente, quem colas, sternis? Quid in ruinam Diaboli per ipsum et cum ipso cadis? Sublimitatem serva, qua natus es. Persevera talis, qualis a Deo factus es. Cum statu oris et corporis animum tuum statue. Ut cognoscere Deum possis, te ante cognosce. Relinque idola, quæ humanus error invenit,' &c.

381 *Deasciato supplicare stipiti*] Tertull. apologet. 'In Deos vestros per omnia membra incumbunt ascie, et runcinæ et scobinæ.' Inde ῥόδα Cl. Alex. protrept. p. 18. Arnob. l. vi. p. 196. M. Minuc. Octav. p. 53. 'Deus ligneus, regi fortasse vel infelicia stipitis portio, suspenditur, cœditur, dolatur, runcinatur.'

385 *Urnas lambere*] Adhuc fit in Italia, inquit Fabricius, ut tumbas Divorum superstitione osculentur.

388 *Nil est amore veritatis celsius, Dei*] Tertullian. apologet. c. xxx. et xlv. Cyprian. tract. i. contra Demetrian. p. 147. et seq.

401 *Moris o prioci status*] Cicer. ii. de Divinat. 'Majorum instituta tueri, sacris ceremonisque retinendis, sapientis est.' Aristot. Rhet. ad Alexand. Καὶ τὰ πάτρια ἔθη παρὰ πᾶσι παραβῆναι ἄδικόν ἐστι. Val. Max. lib. ii. 'In minimis quoque rebus omnia antiquæ consuetudinis momenta ser-

vanda.'

409 *Quicquid novellum*] Hac de re graphice Arnob. l. ii.

412 *Divum favore cum fundaret*] Ov. i. Fast. vs. 198. Vell. Patere. lib. i.

Puer Mavortius, Romulus] Genitor et pater Romanorum Mars, quia Romulum sevisse dictus. Ovid. Fast. iii. 10. Inf. in Symmach. i. 166. Augustin. D. C. xviii. 21.

415 *Jovi Statori*] Vell. Patere. l. ii. sub finem: 'Juppiter Capitoline, et auctor ac stator Romani nominis, Gradive Mars, perpetuorumque custos Vesta ignem, et quicquid numinum hanc Rom. Imp. molem in amplissimum terrarum orbis fastigium extulit, vos,' &c. Augustin. D. C. vii. 11. Florus i. 1. Ovid. Fast. vi. in fine. Seneca de Benef. iv. 7.

422 *Pro principali rite nobiscum Deos*] Justin. apolog. ii. Cyprian. Ep. i. 3. p. 16. Lips. ad xvi. Annal. Taciti.

428 *Quam fidele ut militent*] Formula videl. solennis; qua alloqui milites soliti sunt Imperatores. Ammian. Marcell. in Orat. Juliani. Constantius Imp. milites suos Romanæ rei fidissimos defensores appellat, apud eundem Marcell. l. xvii. Etiam Christiani in suis supplicationibus sic orabant: 'Fortis esset exercitus et fidus.' Ita h. l. Prudent. Frid. Lindembrog. in observat. ad Ammian. p. 34.

443 *Nam si resistet Christiano nomini*] Justin. Mart. apologet. ii. Τοσούτον δύνανται καὶ ἔρχοντες πρὸ τῆς ἀληθείας δόξαν τιμῶντες, ὅσον καὶ λησται ἐν ἐρημίᾳ. Sed quid interim? 'Deo magis obedire oportet, quam hominibus.'

445 *Scelus jubenti nunquam serviam*] Ita prudentiss. ille Anglorum Mors, quod incestuosum complexum Henrici regis defendere recusavit, ferrum potius ac ignem pati maluit. Ita Papinianus Caracallæ fratricidium excusare detrectavit: 'Facilins,' inquam, 'perpetrari illud, quam excusari.' Horat. Carm. iii. 3.

460 *Hoc omne, quicquid*] Tertullianus ad Martyr. et apologet.

462 *Populos quod istos perditus tecum trahis*] 'Qualis enim rex est, talis quoque subditus illi Esse solet populus, studiisque tenetur iisdem.' Palingen. ix. 624. Quo spectat, quod Plinius protulit, Panegy. 'Flexibiles quamcumque in partem ducimur a principe, atque, ut ita dicam, sequaces sumus.' Et postea: 'Eoque obsequii continuatione pervenimus, ut prope omnes unius moribus vivamus.' Πρὸς τὸ τοῦ ἀρχόντος ἥθος (inquit vetustus quidam antor in collectaneis ex Antonio) πλάττεσθαι πέφυκεν ὡς τὰ πολλὰ τὸν ἀρχόμενον· ὥστε ὁποῖοί ποτε οἱ ἄγοντες ᾖσι, τοιοῦτον ἀνάγκη καὶ τὸν ἀναγόμενον εἶναι. Item: Πέφυκεν ὡς αἰὲς πρὸς τὰς γνώμας τῶν ἀρχόντων τυποῦσθαι καὶ τὸ ὑποχείριον. Denique, Πρὸς τὰς γνώμας καὶ τὰς πράξεις τῶν ἡγουμένων αὐτῶν οἱ πολλοὶ ἐξομοιοῦνται καὶ ὁποῖα αὐτοὶ ἐκείνους δρῶντας γινώσι, τοιαῦτα καὶ αὐτοὶ οἱ μὲν ὡς ἀληθῶς, οἱ δὲ καὶ προσποιούμενοι πράττουσιν. Tam ad bona igitur, quam ad mala rapiuntur subditi a principe: ut ad impietatem quoque cum ipso prolabantur, corruptis, per depravatam illius vitam, istorum moribus; quos eadem non patrare, quæ ipsum facere intelligant ferantque, nefas omnino sit: quod de Roboam divinum cultum contemtni habentis hominibus a Josepho ita enarratur Antiq. Judaic. viii. 3. p. 248. Anton. Benbell. in Suscitab. i. 13. pag. 189. P. Faber Semest. iii. 20. Richter. axiom. polit. c. 120. Zehner. cent. ii. adag. sac. LXIX. supra περὶ στεφ. ii. 27.

468 *Christus paternæ gloriæ splendor*] Coloss. i. 15. Epiphanius in Origene: Εἰκὼν ἀκριβὴς, φύσει ἐκτυπούσα τὸν ἴδιον πατέρα, καὶ ὁμοία κατὰ τρόπον πάντα.

471 *Sola quæ non occidit*] Matth. x. Sapient. ii. Ecclesiastic. xii. Phocylid. Ψυχὰς γὰρ μίμνουσιν ἀκήριοι ἐν φθιμένοισιν. Max. Tyr. dissert. xxv. Alcibiades de doctr. Platon. c. xxv. Lac-

tant. passim. Aeneas Gazæus de animarum immortalitate, sive in Theophrasto.

473 *Aut luce fulget*] Nazianzen. serm. funebri in Cæsarium fratrem, pag. 50. Πείθομαι σοφῶν λόγοις, ὡς ψυχὴ πᾶσα καλὴ τε καὶ θεοφιλὴς, ἐπειδὴν τοῦ συνδεδεμένου σώματος ἐνθάδε ἀπαλλαγῇ, εὐθὺς μὲν ἐν συναισθήσει καὶ θεωρίᾳ τοῦ μένοντος αὐτὴν καλοῦ γενομένη. ὥστε τοῦ ἐπισκοποῦντος ἀνακαθαρθέντος ἢ ἀποτεθέντος, ἢ οὐκ οἶδ' ὅτι καὶ λέγειν χρή, θαυμασίαν τινα ἡδεται, καὶ ἀγάλλεται, καὶ ἱλαρῶς χωρεῖ πρὸς τὸν ἐαυτῆς δεσπότην, ὥσπερ τι δεσμοτῆριον χαλεπὸν τὸν ἐν ταῦτα βίον ἀποφυγοῦσα καὶ τὰς περικειμένας ἀποσεισαμένη πέδας, ὑφ' ἧν τὸ τῆς διανοίας πτερὸν καθείλκετο, καὶ ὅλον ἤδη τῇ φαντασίᾳ καρποῦται τὴν ἀποκειμένην μακαριότητα, μικρὸν δ' ὕστερον καὶ τὸ συγγενὲς σαρκίον ἀπολαβοῦσα, ἧ τὰ ἐκείθεν συνεφιλοσόφησε, παρὰ τῆς καὶ δοῦσης καὶ πιστευθείσης γῆς, τρόπον ὃν εἶδεν ὅ ταῦτα συνδήσας καὶ διαλύσας θεὸς, τούτῳ συγκληρονομεῖ τῆς ἐκείθεν δόξης. καὶ καθάπερ τῶν μοχθηρῶν αὐτοῦ μετέσχε διὰ τὴν συμφύσιν, οὕτω καὶ τῶν τερπνῶν ἐαυτῆς μεταδίδωσιν, ὅλον εἰς ἐαυτὴν ἀναλάσασα, καὶ γενομένη σὺν τούτῳ ἐν καὶ πνεῦμα, καὶ νοῦς καὶ θεὸς, καταποθέντος ὑπὸ τῆς ζωῆς τοῦ θνητοῦ τε καὶ βέοντος.

475 *Tartaro*] 'Ἦχι πυρὸς ποταμοὶ καὶ δαίμονες ἀγριόθυμοι, Ψυχῶν τ' οὐλομένων ποινὴ καὶ τίσις ἀπαυστος. Nazianz. in carm. sacris.

478 *Membra quo pacto cadant*] Prosper sentent. cix. 'Ferro, peste, fame, vinclis, algore, calore, Mille modis miseros mors rapit una homines.'

479 *Casura certe lege naturæ suæ*] Demost. orat. amatoria: Πέραν μὲν ἀπασιν ἀνθρώποις ἐστὶ τοῦ βίου ὁ θάνατος, καὶ οὐκ οἶσκα τις αὐτὸν καθεύξας τηρῇ. Et suo more et intellectu Seneca de Remed. Fortun. 'Moriæris: ista hominis natura, non pœna est.'

481 *Nec distat, ignes*] M. Minne. Octav. pag. 24. 'Inde videlicet et execrantur rogos, et damnant ignium

sepulturas. quasi non omne corpus, etsi flammis subtrahatur, annis tamen et ætatibus in terram resolvatur: nec intersit, utrum feræ diripiant, an maria consumant: an humus contegat, an flamma subducatur: cum cadaveribus omnis sepultura, si sentiunt, poena sit: si non sentiunt, ipsa conficiendi celeritate, medicina.'

· 487 *Ut febris atro felle*] Basil. M. protrept. in sac. Baptism. p. 191. 'Ὅτε πυκνῶ ἄσθματι καὶ ξηρῶ συνεχόμενος, πυρετοῦ λάβρον διακαίοντος τὰ ἔνδον καὶ ὑπερσύνχοντος, στενάζεις μὲν ἀπὸ μέσης καρδίας, τὸν δὲ συλλυπούμενον οὐχ εὐρήσεις.

· 509 *Inflatur ira*] Infra Psychom. vs. 113. et seqq. insuperque Commentar. Terent. Adelph. iii. 2. pag. 496. Basil. M. homil. ἐν λακίζουσ pag. 213.

Solvitur libidine] Senec. Ep. xiv. 93. 'Voluptas ultro dissolvit, et omne robor emollit.' Ambr. de Cain et Abel t. 5. Notæ Pont. i. 11. vs. 33. Isidor. Pelus. Ep. i. 135.

510 *Plerumque felle tincta livores*] Basil. M. homil. περὶ φθόνου pag. 170. et 213.

· 511 *Aurum regestum*] Infra Hamartig. vs. 316.

· 514 *Luxus vorandi, carnis*] Cyprian. Ep. ii. 2. 'Impletur in succum cibis fortioribus corpus, et arvinæ toris membrorum moles robusta pinguescit.'

· 522 *Quod peribit omnibus*] Κουδὸν γὰρ ἔρχεται κύμ' ἀΐδω, inquit Pindar. Nem. vii. 'Ἀφνεός τε πενιχρός τε θανάτου Παρὰ σῶμα νέονται. ibid. Θνήσκομεν ὁμῶς ἅπαντες. Isth. vii. Βροτοῖς ἅπασι καταπεῖν ὀφείλεται, Enrip. Alcest. Psal. xlix. 6. Sirac. xl. 29. Job xxi. 23. Horat. Carm. i. 4. et 28. Carm. ii. 3. 14. et 18. et Carm. iii. 1. Propert. Eleg. iii. 16. Plant. Trinum. sc. Minus quindecim: 'Nos homunculi, sakkillum animæ qui cum extemplo amissimus, æque mendicans atque ille opulentissimus censetur censu ad Acherontem mortuus.' Silius Italic. lib.

xiii. 'Crassi mox advolat umbra, Dives apud superos, sed mors æquarat egenis.'

524 *Sic Vernularum, sic Senatorum caro*] Senec. Ep. xiv. 92. 'Æquat omnes cinis. Impares nascimur, pares morimur. Conditor ille juris humani non natalibus nos, nec nominum claritate distinxit, nisi dum sumus. Ubi vero ad finem mortalium ventum est, Discede, 'inquit,' ambitio: omnium, quæ terram premunt, similis esto.' Claudian. de Rapt. Pros. ii. 'Omnia mors aquat.' Huc refer illud Lysiae in epitaphio eorum, qui Corinthiis opem tulerant: 'Ἐπισταμένους, ὅτι ὁ θάνατος κοινὸς καὶ τοῖς χειρίστοις καὶ τοῖς βελτίστοις' οὔτε γὰρ τοὺς πονηροὺς ὑπερορᾷ, οὔτε τοὺς ἀγαθοὺς θαυμάζει, ἀλλ' ἴσον ἑαυτὸν παρέχει πᾶσι.

536 *Quandoque cælum, ceu liber*] Esai. xxxiv. Apocalyps. vi. Isidor. Pelus. Epist. i. 188. Perer. lib. ii. in Genesim pag. 349. Justinus Martyr respondens ad quæstionem nonagesimam quartam Orthodoxorum, qua quærebatur, quemadmodum intelligendum esset, quod dicitur ab Esaiâ, fore, ut cælum aliquando, velut liber, complicaretur, sic ait: 'Quemadmodum cæli creationem divinæ literæ per similitudinem conferunt aliquando cum pellis extensione, dicentes, Qui extendit cælum, sicut pellem; aliquando cum firmato fumo, Cælum, inquit, ceu fumus, firmatum est; aliquando cum rotunditate cameræ, Qui extendit, inquit, cælum velut Cameram: sic e diverso, cæli dissolutionem per comparisonem conferunt cum aliis rebus, ut apud Esaiam cum volumine involvendo et implicando, sicut apud Davidem Psalm. ci. cum vestimento veteruscente et commutando.' Sic Justinus. Hieronymus vero super illis verbis hæc scribit: 'Considerandum, quod non dicat interire cælos, sed replicari sive complicari quasi librum; ut, postquam omnia peccata aperta fuerint et re-

lecta, complicantur qui prius aperti fuerant, ut nequaquam ultra scribantur in eis delicta multorum. In scriptura enim dicuntur cæli annunciare justiciam Dei, revelare iram ejus, et probare ac testificari hominum scelera.' S. Thomas et Nicolaus de Lyra aliter exponunt. 'Complicabuntur,' inquit, 'cæli tanquam liber, h. e. non exercebunt ultra Ethnici astromantiam suam, nec posthac ex astris divinare audebunt eventa hominum, quasi legerent in sideribus descriptos casus et eventus futuros.' Alii sic interpretantur: Non patebit amplius introitus in regnum cælorum, aed janua cælestis clausa erit. Sunt etiam, qui explanent hoc modo: Ministerium et usus cælorum atque siderum exhibitus homini ante diem judicii, postea esse desinet. Nam licet non prorsus interibunt cæli, alio tamen statu erunt, et quibus nunc funguntur ministeriis et obsequiis hominum causa, ab illis post diem judicii quoquo modo vacabunt. quæ vacatio pulcre declaratur ab Esaia similitudine libri, quem posteaquam eo usi sumus, nec amplius nobis usui futurus est, complicare et claudere solemus. Nec displicet mihi interpretatio eorum, qui aiunt, illa similitudine declarari, tantam fore divinæ iræ et vindictæ demonstrationem adversus gentes, de quibus illic Esaias loquitur; tantam rerum omnium perturbationem et confusionem; tantam denique hominum tristitiam, dolorem, et conflictationem; ut præ magnitudine mœroris atque doloris, et præ animi perturbatione et oppressione, videantur hominibus cælestia lumina restingui, stellæ de cælo cadere, motusque earum contrahi; denique cælum complicari et recedere. Nam quod hic dicitur complicari, in Apocalypsi dicitur, recedere vel abire. Sic enim habes in cap. vi. Et cælum recessit sicut liber involutus. Vide ibidem plura, ut et fol. 1187.

573 *Per Solis ignem juro*] Juven. Sat. xiii. 'Per Solis radios Tarpeiaque fulmina jurat.' Ibi Scholiast. 'Persæ,' ut scribit Justinus lib. i. 'Solem unum Deum esse credant, et equos eidem sacratos ferunt.' Herodotus autem scribit lib. i. 'Persæ Soli Lunæque sacrificare, et telluri et igni et aquæ et ventis, quibus solis gubernantur,' &c.

575 *Cujus recursum lux*] Basil. M. Hexaëm. Homil. vi. pag. 28. Τοῦτο γὰρ ἐνδείκνυται ἡμῶν καὶ ὁ ψαλμὸς λέγων· ἔθετο ἥλιον εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας· σελήνην καὶ ἀστέρας εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός. πῶς οὖν ἔχει τὴν ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας ὁ ἥλιος; ὅτι τὸ φῶς ἐν αὐτῷ περιφέρων ἐπειδὴν ποτε τὸν καθ' ἡμᾶς ὁρίζοντα ὑπεράρῃ, ἡμέραν παρέχει διαλύσας τὸ σκότος. ὥς τε οὐκ ἂν τις ἀμάρτοι, ἡμέραν ὁρισάμενος εἶναι τὸν ὑπὸ τοῦ ἡλίου πεφωτισμένον αἶρα. ἡ ἡμέραν εἶναι χρόνου μέτρον, ἐν ᾧ ἐν τῷ ὑπὲρ γῆν ἡμισφαίριον ὁ ἥλιος διατρίβει. Vide eundem ibid. p. 8.

Et apertus ducitur] Basil. l. d. pag. 28. 'Ἀλλὰ καὶ εἰς ἐναντοὺς ἐτάχθησαν ἥλιος καὶ σελήνη. σελήνη μὲν ἐπειδὴν δεκάκις τὸν ἑαυτῆς ἐκτελέσῃ δρόμον, ἐναντοῦ ἐστὶ ποιητικῇ. ἡλιακὸς δὲ ἐστὶ ἐναντοῦς, ἡ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σημείου ἐπὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον κατὰ τὴν οἰκείαν κίνησιν τοῦ ἡλίου ἀποκατάστασις. Nonn. l. xxxviii. p. 986. et l. xl. p. 1038.

589 *Non posse cæcis sensibus mysterium*] Οὐ γὰρ δέχεται σῶμα ῥυποῦν ἀκτῖνας θεότητος. Justin. Mart. de recta confess. p. 305.

590 *Nil diurnum nos capis*] Basil. M. ibid. pag. 25. Τότε δὲ τὴν φύσιν αὐτῶν πρὸς τὸ ἐναντίον ἀπέστησαν, ὥστε ἀμίκτως ἔχειν πρὸς ἄλληλα, καὶ φωτὶ πρὸς σκότος μηδεμίαν εἶναι κοινότητα. Cyprian. tractat. i. contra Demetrian. 'Certe et labor irritus et nullus effectus, offerre lumen cæcis, sermonem surdo, sapientiam bruto: cum nec sentire brutus possit, nec cæcus lumen admittere, nec surdus audire.'

591 *In tenebris proferam clarum faciem*] Philo lib. περὶ ὄνειρ. Ἐνέργειαν

τε πρὸ ἀσαφείας, καὶ πρὸ ψευδοῦς ὑπολήψεως ἀλήθειαν, καὶ πρὸ νυκτὸς ἡμέραν, καὶ φῶς πρὸ σκότους ἀποδέχεται.

592 *Lippus oculos obteget*] Justin. Mart. de recta confessa pag. 305. 'Ὅ τὰς ὕψους ἀσθενῶν οὐδ' αὐτῷ τοῦ φωτὸς τῷ ἀπανγιάσματι προσβλέπειν δυνήσεται, διὰ τὴν τῶν ὀμμάτων ἀσθένειαν. Vide ibid. antecedentia. Synes. Epist. cv. 'Ἀνάλογον γὰρ ἐστὶ φῶς πρὸς ἀλήθειαν, καὶ ὄμμα πρὸς λήμην, καὶ ὀφθαλμὸς εἰς κακὸν, ὃν ἀπολαύσειεν ἀπλήστου φωτός· ἢ τοῖς ὀφθαλμοῖσι τὸ σκότος ὠφελιμότερον, ταύτῃ καὶ τὸ ψεῦδος ὄφελος εἶναι τίθεμαι δῆμον, καὶ βλαβερόν τὴν ἀλήθειαν τοῖς οὐκ ἰσχύουσιν ἐνατενίσαι πρὸς τὴν τῶν ὕψων ἐνέργειαν.

594 *Injuncta est nil videnti claritas*] Proclus Constantinopolitanus Episcopus, Δημῶν ὀφθαλμὸς ἡλίου ἀκτῖνας καθαρῶς οὐ δέχεται· καὶ ἀσθενοῦσα διάφοια πίστεως οὐ προσίεται ὕψος. Chrysostomus homil. viii. supra Ephes. iv. pag. 1082. Καὶ οἱ τυφλώττοντες ἀπ' οὗ ὀφθαλμοῦ φωτίζεσθαι, ἀπὸ τούτου σκοτίζονται, οὐ παρὰ τὴν πραγμάτων φύσιν τούτων συμβαινόντων, ἀλλὰ παρὰ τὴν ἀσθένειαν τῶν εἰς δέαν αὐτοῖς κεχρησθαι μὴ δυναμένων. Idem in Matth. Homil. xxi. pag. 214. Isidor. Pelus. Epist. i. 304. et iv. 198. Pisides hexam. vi. 852. Seneca Epist. xii. 84. et de vita beata cap. xxi. Item Herc. Fur. vi. 641. Basil. M. p. 229. Τοῦτο δὲ μὴ καθηραμένοις τὸν νοῦν ἀδυνατώτερον, ἢ λαμβάνει πρὸς τὸν ἥλιον ἀναβλέψαι.

609 *Sed stulta mundi summas elegit Deus*] 1 Corinth. i. 27. et Chrysostom. ibid. Homil. v. Inf. Apoth. vs. 41. Paulinus ad Cytherium: 'Benedictus autor, fonsque sanctorum Deus, Non stulta jam tantum, neque Infirma mundi defluentis eligit, Ut alta mundi destruat: Sed, ut ipse dixit, Omnia jam sursum trahens, Et alta mundi vendicat.' Lactant. v. 19.

611 *Mavortiam iuram*] Varro in fragment. lib. xviii. Polydor. Virgil. de inventor. rer. ii. 14. Hygin. fab. 252. Inf. in Symmach. ii. 394.

618 *Capellam Gnosiam auxisse fertur Jupiter*] Quomodo Jupiter a capra enutritus sit et lactatus, exponit Ovid. Fast. v. Amaltheam pulcherrimis versibus depingens. Strabo lib. viii. 'Non in Creta, sed apud Olenum Achaiæ civitatem, quæ postea Ægenm dicta est, hoc accidisse.' sic ex Arato declarat: 'Ἰστοροῦσι δὲ, ἐνταῦθα καὶ τὸν Δία ὑπ' αἰγὸς τραφῆναι· καθάπερ φησὶ καὶ Ἄρατος· Ἀλλ' ἱερὴ, τὴν μὲν τε λόγος Διὶ μαζὸν ἐπισχεῖν. Callimach. hymn. i. 48. Σὺ δ' ἐθήσας πίονα μαζὸν Αἰγὸς Ἀμαλθείης. Marc. Minuc. Octav. pag. 47. 'At quæ Jovis sacra sunt? Nutrix Capella est,' &c. Lactant. i. 21. Apollodor. lib. i. Hygin. fab. 139. Natalis Com. ii. 1. Erasm. adag. 'Copiæ cornu.' H. Jun. cent. iii. ad. 88. 'Herculis cornu.' Palæphat. lib. i. de fab. narrat. Suid. in Ἀμαλθείας κέρας. Cæsar German. in Arati phænom. p. 184.

620 *Sed illa non sunt*] Lactant. vii. c. 15.

628 *Non destiterunt*] Lips. de Cruce i. 9.

636 *Hinc nos et ipsum non perire credimus Corpus*] 1 Corinth. xv. et ibid. Chrysost. Θάνατος γὰρ οὐ φόβος ἐστὶν ἀλλὰ ζωῆς ἀφορμή. οὐκ ἀφανισμός ἐστι παντελὴς, ἀλλὰ μετάβασις πρὸς τιμὴν: ut inquit Basil. M. in Psal. cxvi. pag. 128.

648 *Margaritas spargere Christi, vetatur*] Matth. vii. 6. Cl. Alexand. i. Strom. pag. 128. Καὶ νῦν ἐτι εὐλαβῶς ἔχω ἢ φησιν, ἔμπροσθεν τῶν χοίρων τοὺς μυργαρίτας βάλλειν. μὴ ποτε καταπατήσωσι τοῖς ποσὶ καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ἡμᾶς. Χαλεπὸν γὰρ, τοὺς περὶ τοῦ ἀληθινοῦ φωτὸς καθαρὸς ὄντας καὶ διαυγεῖς ἐπιδεῖξαι λόγους ἀκροατῶν τοῖς ὠδεσί τε καὶ ἀπαιδεύτοις. σχεδὸν γὰρ οὐκ ἐστὶ τούτων πρὸς τοὺς πολλοὺς καταγελαστότερα ἀκούσματα, &c. Idem Strom. ii. pag. 156. lin. 10. Tertullian. lib. ii. ad uxor. p. 616. Isidor. Pelus. Epist. i. 143. et iv. 181. Chrysost. in Matth. Homil. xxiv. Zehner cent.

III. ad. sac. 13. Ambros. Serm. vi. S. Method. apud Photium in Biblioth. pag. 493. et seqq.

653 *Ipsa naturalium Simplex sine arte sensuum*] Erudite, inquit Fabr. circumscribit experientiam; quæ est naturalis sensuum scientia; seu, rerum singularum cognitio. Theocrit. Idyll. xv. Πείρα θηρ πάντα τελείται.

655 *Fuci imperitus arbiter*] Nam 'male verum examinat omnis Corruptus iudex.' Horat. 'Ubi affectus obstant, verum provideri non potest.' Sall. Cat. 'Nec res institui consilio et cogitatione.' Senec. Ep. LXI. In corruptum arbitrum ac iudicem Basil. Seleuc. orat. in Transfigur. Domini appellat ἀδωροδόκητον κριτήν, οὐκ ἐξαργυρίζοντα δώροις τὰ πταίσματα.

657 *Sit furoris liber, et non uderit*] Προσπάθεια μὲν οὐκ δευδερκεῖ, ἀντιπάθεια δὲ ὅλως οὐχ ὀρᾷ. Isidor. Pelus. Ep. i. 310. Quare idem Ep. III. 315. rectissime: 'Ὁ μήτε χάριτι, μήτε δυσμενείᾳ, μήτε δωροδοκίᾳ λυμαινόμενος τὸ δίκαιον, οὗτος καὶ ἀριστὸς ἐστὶ τοῦ δικαίου κανὼν καὶ ἀδέκαστος τῶν ἀμφισβητουμένων κριτής. Saresber. v. 11. et seqq. Gunther. VIII. 144. Alexand. ab Alexand. III. 6.

672 *Est quicquid illud, quod ferunt homines Deum*] Justin. Mart. de recta confess. Δεῖ γὰρ ἓνα πάντων αἰτιώτατον εἶναι, ἵνα μηδὲν ἔξωθεν περιστὰν λυμήνηται τὰ γινόμενα, &c. Vide eundem lib. de monarchia.

681 *Mater*] Strign. in der Christburde, conc. v. p. 102. Also sollen auch die Eltern noch heutig's tages irer kinder præceptores in hausern seyn, dieselbigen zu allem guten halten, so bald sie nur anfahren zu reden, ihnen furbetten, damit sie lernen Gott recht anrufen, die stuck des H. Catechismi ihnen fursagen, keine Spruchlein und

Psalmlein sie ausswendigen lassen, auff dass sie einmahl sagen können, & Eltern haben mich dis's getret, wie ienes knablein Prudentio sagte, da es ein nes Bekendtnuss gethan von dem kinderglauben, nit mehr als nur ein e Gott were, und der E Asclepiades wissen wolte, wem er solchs hette? meiner lieben Mutter (& das knablein) hab ichs, di mich solchs gelehrt.

685 *Lac parvus hausi, Chris hausi*] Ὅπως ἀγαθῆς βίξης ἀγαθότητα. ἔδειξεν ἡ γενναῖα μήτηρ εἶναι εὐσεβείας ἐξέθρεψεν αὐτὸν μὴ γάλακτι: ut habent verba Basil. Hom. in quadraginta Mart. p.

689 *Male eruditi torqueatur*. Plurima eruditi pulveris, qui trahenda, congegit eruditæ vgentiæ P. Faber Semest. i. 8. Seleuc. orat. in Innocentes: ὅπως ἐπὶ τοῖς τῶν παίδων δεινοῖς τὰ σάντων σπλάγχνα διαπράσσεται.

700 *Plus unde lactis, quam defluat*] Basil. Seleuc. orat. in cent. Καὶ κεραννύσθω τὸ τῆς αἵμα τῷ γάλακτι.

713 *Stat in piorum corde pietior, Amore Christi*] Theophilus and. 'Mens, Dei amore vallatam superat, et varios tormer spernit dolores.'

715 *Mollis indulgentiæ*] Sen provid. divina c. II. Commentarent. Adelph. i. 1.

724 *Non in hanc spem gloriæ creati*] Basil. Seleuc. orat. in cent. Οἱμοὶ παιδίον ἐμὸν, οἱμοὶ τοιαύταις ἡμῶν ἐλπίσι γεωργηθέν.

727 *Fons ille vivus*] Chrysos bro. lib. de Isaac et anima c. 1

de fonte Damascen. *Met' εὐσεβείας προσδράμωμεν εὐτόνως πηγαῖς ἀχράντοις βρύσεως σωτηρίου.*

736 *Hic hic bibendus calix*] Basil. M. in Psal. cxvi. p. 128. Cyprian. Ep. III. 3. Ambros. Serm. LXXIII.

737 *Mille in Bethlehem*] Cyprian. Serm. de stella et Magis. Basil. Seleuc. orat. de infanticidio Herodis. Sup. Cathem. IX.

740 *Mella sumsit*] Ita Tertull. de corona Milit. 'Quia et favos post fella gustavit, nec ante rex gloriæ a cælestibus salutatus est, quam rex Judæorum proscriptus in crucem.'

743 *Omnes cupaces esse*] Justin. Mart. apol. I. γεννητοῦ δὲ παντὸς ἤδε ἡ φύσις, κακίας καὶ ἀρετῆς δεκτικὸν εἶναι.

747 *Ei garrulorum signa cerborum*] Basil. Seleuc. orat. in Abrahamum: 'Ὡς γὰρ ἠϋξήθη τὸ βρέφος, καὶ ψελλίσμασι τῶν τῶν γονέων πόθον ἐτίτρωσκε, συννηυζήκετο τῷ βρέφει τῶν γονέων τὸ φίλτρον.

749 *Qui cum immolandus*] Basil. Seleuc. ibid. Ambros. de Abraham Patriarc. I. 8. et de fide resurrect. c. XXIII. et lib. de Cain et Abel c. VIII. Cyprian. de duplici martyrio.

752 *Una matre quod septem editi pueri*] 2 Machab. VII. Martyrolog. sub I. Augusti. ibique Baron. P. Faber Agonist. III. 10. Nazianz. serm. in Machabæos p. 145. Marinus Victorin. Rhetor Afer, de fratribus Machabæis. Theophil. Alexand. Jason Cyrenæus. Cyprian. Ep. IV. 6. et de exhortat. martyrii cap. XI.

753 *Pueri, sed tamen factis Viri*] V. N. Pont. II. 2. vs. 71. Comment. Terent. Heaut. II. 1.

754 *Hortante eadem matre*] P. Faber Semest. III. 14. p. 204.

771 *Interpres animi*] Sic Democrit. γλῶσσα ψυχῆς ἄγγελος, quod expressit et Lucret. et Lactant. lib. de ira Dei, cap. XIV. Lingua cogitationis interpres. Vide Commentar. Terent. Heaut. II. 4. Synes. Epist. LVII. Γλῶττα δὲ ἀνθρώποις τὰ πρὸς ἀνθρώπους ὑπηρετεῖ. Scaliger Poët. I. 1. 'Est sane

portitor animi quasi quidam sermo noster, ejus communicatione civiles conventus indicuntur, artes cohmatur, sapientiæ necessitudines homini cum hominibus intercedunt.' Ambros. Hexaëm. VI. 9. 'Illud quoque præcipuum, quod soli homines ore exprimimus, quæ corde sentimus. Itaque cogitationes tacitæ mentis oris sermone signantur. Quid est igitur os hominis, nisi quoddam sermonis adytum, fons disputationis, aula Verborum, promtuarium voluntatis?' Basil. M. p. 200. Καὶ ὁ ἡμέτερος λόγος δλην ἡμῶν ἀπεικονίζει τὴν ἐννοίαν. ἃ γὰρ κατὰ καρδίαν ἐνενοήσαμεν, ταῦτα τῷ ῥήματι προηνέγκαμεν, καὶ ἔστι τοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ νοήματος ἀπεικόνισμα τὸ λαλούμενον. ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας ὁ λόγος φέρεται, καὶ ἔστιν ἡ μὲν καρδία ἡμῶν οἶον πηγή τις, ὁ δὲ προφερόμενος λόγος οἶον ὁλκός τις ἐκ πηγῆς ταύτης ῥέων. τοσοῦτον οὖν τὸ ἀπορρέον, ὅσον τὸ πρῶτως φερόμενον· καὶ οἶον τὸ κεκρυμμένον, τοιοῦτον καὶ τὸ φαινόμενον, &c.

782 *Mense bisquino*] Turneb. IV. 15. Tiraquell. tom. VI. p. 195. Comment. Terent. Adelph. II. 5.

801 *Q non virile robur*] Faciunt hac verba Basilii M. homil. in Barlaam Mart. p. 202. Ἐνάρκησαν μαστίζοντες δῆμοι, ἀλλ' ἀκμαιότερος ὁ μάρτυς εὐρίσκετο. αἱ τῶν ξεόντων ἐξενευρίζοντο χεῖρες, ἀλλ' ὁ τοῦ ξεομένου λογισμὸς οὐκ ἐκάμπετο. τὰς τῶν νεύρων αἱ μαστιγες ἀρμονίας παρέλυσαν, ἀλλ' ὁ τῆς πίστεως ἀκριβέστερον ἐπεσφίγγετο τόνος. διασκαπτόμεναι πλευραὶ δεδαπάνηντο, ἀλλ' ἡ τοῦ φρονήματος ἡνθει φιλοσοφία. τῆς σαρκὸς αὐτοῦ τὸ πλεόν νενέκρωτο, ἀλλ' ὥς μήπω τῶν ἀγώνων ἀρξάμενος ἤκμαζεν. ὅταν γὰρ ὁ τῆς εὐσεβείας ἔρωσ τὴν ψυχὴν προκατάσχη, ἅπαν αὐτῇ πολέμων καταγέλαστον εἶδος, καὶ πάντες αὐτὴν ὑπὲρ τοῦ ποθουμένου καταξέοντες, τέρπουσι μᾶλλον ἢ πλήττουσι.

829 *Sancti Abelis ferculo*] Ambros. I. 10. et II. 2.

839 *Pretiosa sancti mors sub aspectu Dei*] Ps. CXVI. ibi Aug. et D. C. I.

12. et Basil. M. p. 128. Τίμιον δὲ ἀληθῶς ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ. ὅταν ψυχὴ κεκαθαρμένη τῷ βίῳ ἐλευθέρῃ τῶν τῆς σαρκὸς μολυσμάτων, μὴ ἔχουσα σπῖλον ἢ ῥυτίδα, ἐκ τῶν ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἀγόνων δεδοξασμένη, καὶ τὸν τῆς δικαιοσύνης ἀναδυσσάμενον στέφανον, ἐκ πάντων τούτων ὑπερλάμπουσα τῷ κάλλει τῆς ἀρετῆς, παρὰ τῇ τῷ δεσπότη καὶ κριτῇ τῶν ὅλων, πάντος λίθου παλυτελοῦς διανγεστέραν τὴν ἐκ τῆς χάριτος φαιδρότητα κεκτημένη. πῶς εὐχὴ τίμιος τοῦ τοιοῦτου ἀνθρώπου ἐναντίον κυρίου ὁ θάνατος, &c. Ambr. l. de bono mortis c. viii. D. Hieron. tom. i. Ep. xxii. fol. 68. b.

845 *Et charo adplicavit pectori*] More quodam peculiari, nisi fallor.

867 *Commovet iram fellis*] Basil. Se- lenc. de infanticid. Herod. Καὶ ταῦτα αὐτοῖς τολμῶσι καὶ πράττουσιν, εἰς πλείονα μανίαν ὁ θυμὸς ὑπεθήγετο. Basil. M. in Mart. Gordium pag. 206. Τούτοις τοῖς λόγοις τὸν θυμὸν τοῦ ἀρχοντος ὡς πυρὰν ἀναφλέξας, ὅλην ἤγειρεν ἐφ' ἑαυτὸν τοῦ ἀνδρὸς τὴν μανίαν, &c.

868 *Suppus magus*] Convitium so- lenne, quo aures Christianorum pul- sabantur, Magos esse: quia vincere pœnas non fide, neque auxilio divino putabantur, sed præstigiis quibusdam eludere. Paulus sent. l. v. ad l. Cor- nel. de Sicar. 'Magiæ artis conscios placuit bestiis objici aut ornei suffi- gi; ipsi magi vivi exoruntur.' Sup. vi. 88.

881 *Lerna utrum renatis pullulescat artubus*] Ov. Met. ix. 192. 'Nec pro- fuit Hydræ Crescere per damnum, ge- minasque re: unere vires.' Epist. De- janiræ: 'Quæque redundabat fæcun- do vulnere serpens Fertilla, et dam- nis ditior ipsa suis.' Boëth. iv. Pros. 6. 'Talis namque materia est, ut, una dubitatione succisa, innumerabi- les aliæ, velut hydræ capita, aucescant.' Erasm. ad. 'Lerna malorum.' Et, 'Hydræ vocas.' Basil. M. pag. 642. Manuel Imper. c. xliiii.

884 *Hercules hydrina suctus ustuire*] Epigram. in labores Herculis: 'Prox-

ima Lernæam ferro et face Hydræ.' Justin. Mart.

ii. πολύκρανον ὤλεσεν Ὑδρα Met. ix. 69. Boëth. iv. Me- tal. Com. vii. 1. Lucr. l. v. ii. 24. vs. 25. Claud. in Ruf. Valer. Flacc. l. vii. Senec. E vs. 45. et 241. et 529. Mede Agam. vs. 835. Herc. Cœt. 1194. Coint. Smyrn. vi. 212 cent. i. ad. 35. 'Jolanm Horat. Carm. iv. 4. Inf. præ vs. 7. Bergomena. l. iv. Ch a. Hygin. fab. xxx. et cii. l ii. p. 121. b. Albric. lib. imagin. p. 175. a. Apollodori

892 *Quæ corpore omni sol- quior*] Jac. ii. Isidor. Pels 158. et ii. 10. ubi ait: 'Ἡ γὰρ ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας, μάλιστα εὐστροφος οὖσα καὶ ῥάστη εὐχε λαλοῦσα κακά. καὶ γὰρ καὶ κασι κακηγορεῖ, καὶ ἐπιорκεῖ, καὶ ψε ψευδομαρτυρεῖ, καὶ πολλοὺς ἀδύ ἐμβάλλει, καὶ εἰς ξίφος, καὶ εἰ ὤθει, &c. Idem Ep. i. 309. 'σῆς, αἰτ, καὶ ὀξέα καὶ μεγάλα σι πτώματα. Et ib. Ep. 325. insimul, pro tyranni men Pind. Olym. i. 'Ἀκέρδεια λεί μινὰ κακαγόρων. Et Eurip. i 'Ἀχαλίνων στομάτων, Ἀνόμου νας, Τὸ τέλος δυστυχία.

893 *Illa et procaci pessima Deos*] Quod in Deum blasphemos sint plectendi supplicio, et Imp. Justinian. in Novell. c. 77. Quo pertinet Authent. C. de hæret. et Manichæis. gnæ autem præcisione vel ex videatur Boërius decis. cci et Did. Covarr. in c. quam n. 11. de pact. in 6 Jod. Dam prax. Crimin. c. lxi. n. 33. et Car. V. const. in e peinliche gericht's ordnung, c. cvi. sunt secuti Elector et Dux suis constit. et ordinationib cialib. de blasphem. Inprim Elector in constit. i. part. 4. l

testesterung, etc. his utitur verbis : Die Gotteslesterung sol dergestalt, wie in des H. Reichs Policcy, von dann auch in unserer Landes ordnung vortschen, gestraft werden, Jedoch mit dieser erklärung, dass die wörter (oder benennung etlicher Glieder) auff die zunge, damit solche lesterung verwirrte, zuberstehen seyn. ' Poena criminis læsæ majestatis humanæ est mors naturalis, publicatis insuper fiscoque addictis omnibus rei bonia, et damnata defuncti memoria.' § publica autem III. Instit. de public. judiciis. L. quisquis v. C. ad L. Juliam Majest. L. ultima. D. eodem tit. ' Damnari autem defuncti memoria dicitur, cum nomini perpetua infamie nota inuritur, ut perpetua de eo infamia conservetur.' Menoch. consil. xcix. n. 53. Sed hæc de eo tantum, qui perduellionis reus est hostili animo adversus Rempubl. vel Principem animatus: ut testatur Ulpian. in dicta L. ult. Fachin. controvers. juris ix. 33. De eo autem, qui Principi maledicit, notetur L. valca. C. si quis Imperatori maledixerit.

920 *Insuperat*] Tertul. lib. II. ad uxorem: ' Latebisne tu, cum lectulum, cum corpusculum tuum signas, cum aliquid immundum flatu expuis ?'

928 *Christum loquenti lingua nunquam defuit*] Aurea sententia, et exemplis confirmata. Scitum est, quod Rufino respondet Hieronymus: ' Mori pro Veritate possum, tacere non possum.' Cujac. observat. xix. 6. Niceph. Hist. Eccles. xvii 11. Justinian, Imp. l. i. C. de offic. præf. prætor. Afric. Themist. Euphrad. orat. III, p. 58.

943 *Hanc nempe factor vertere, ut libet, poterat*] 'Ο θεός οὐκ ἔμμετρον ἔχει τὴν δύναμιν. Διὰ τοῦτο αὐτὸν αὐτῶν ἐστιν ἀνεπιτήδευον πρὸς πόλιν πάντων,

ὃν βούλεται, quod inquit alicubi Justin. Mart.

947 *Fluctus liquentis*] Justin. Mart. quæst. ad orthodox. cxvii. Theodoret. lib. vi. Græc. affect.

953 *Mutin loquelam, pereitum claudis*] Nonni verba apposite huc quadrant l. xxv. De vita Draconi mortuo restituta, vi herbæ, cui nomen, Jovis flos: Νεοπνεύστοιο δὲ νεκροῦ Χαίρες ἐλαφρίζοντο, καὶ ἁρμονίῃ πέλε μορφῆς, Ποσσὲν ἔδοικον, φῶς ἔμμασι, χεῖλεσι φωνῇ.

996 *Testor salutem principis*] Genium vel salutem principis jurare, extat lib. XIII. § fin. ff. de jurejurando. Meminit Tertull. lib. ad Scapul. et Apolog. c. xxviii. et xxxv. Jurare per Genium principis, Accursius interpretatur, Deum principis: Bartolus principem ipsum, exponit: vide legem, ' Qui per salutem ' xxxiiii. D. de jurejuran. Lips. ad Tacit. mihi p. 71. et ad Plinii Panegy. p. 104.

1011 *Summus sacerdos*] Infra Apoth. vs. 460. Terentina sacra ad aram Ditis et Proserpinæ subterraneam fiebant Romæ, ad Tiberim in campo Martio, qui locus Terentum dicebatur. Effodiebantur ad ea scrobea sub terra pedum viginti. Immolabatur autem bos furva. Sacra durabant noctibus tribus, quibus etiam ludi nocturni adhibebantur, et tribus in anno sacra renovabantur vicibus. Fabric. Videatur Baron. tom. iv. Annal. sub anno Christi ccclxi. p. 5.

1013 *Insulatus*] Turneb. xxviii. 6. ex Onomastico perantiqua P. Danielis: ' Insula, sacerdotalis vitta, et administratio judicialis.'

Mire insulatus] Adi eximium Carol. Paschaliū Coron. iv. 13. et ibid. c. 23. ubi pro mire, melius opinatur legi, mitra.

Festa vittis tempora nectens] Ovid. Pont. III. 2. de Iphigenia: ' Dumque parat sacrum, dum volat tempora vittis.' V. N. Pont. III. 2. vs. 74.

1021 *Taurus ingens*] Hostiæ dupli-

ces erant; Majores Minoresque. atque illæ Diis majoribus. Virg. Georg. II. 'Maxima taurus Victima.' Turneb. xxviii. 20. Major hostia est, quæ adolevit crevitque, et perfectæ ætatis est: *λεπτεῖον τέλειον* Græci dicunt.

1022 *Sertis*] Victimæ plerumque cupressu coronatas fuisse constat; ut liquet ex Apoth. inf. vs. 462. Hic aliis frondibus et foliis. Paschal. Coron. iv. 17.

1024 *Auro frons coruscat hostiæ*] Ritu Romano hoc scribitur, sed non sine antiquitatis effigie. Victimæ enim majores cornib. inauratis, et capite velato infula, atque candida vitta, ante aras immolandas sistebant. 'Auratum frontem' dicit ejus juveni, cujus cornua auro lita sunt. Homer. Iliad. x. *τὴν τοι ἐγὼ βέξω χρυσὸν κέρασι περιχέυας*. Idem Odys. iii. Virg. Georg. I. et Æn. ix. Ovid. Met. viii. 770. et x. 266. et xv. 130. Macrobi. iii. 5. Tibull. I. iv. 'Parvaque cælestes pacavit mæna, nec illis Semper inaurato taurus cadit hostia cornu.' Martial. Epigr. ix. 43. Turneb. xix. 18. et xxix. 25. Johan. Hartung. decur. iii. locor. memor. c. 9. Gyrard. hist. Deor. syntag. xvii. p. 499. Meurs. ad Lycoph. p. 180.

1051 *Hecatombe*] Eustath. in Homeri Iliad. p. 36. *Ἐκατόμβη ἡ θυσία οὐχ ἀπλῶς, ἀλλ' ἡ πολυτελής. ἡ ἐξ ἑκατὸν δηλονότι κυρίως βοῶν. ἦν δὲ καὶ βούταν φόνον κατὰ τὴν τραγῳδίαν ὁρθῶς εἶποι τις ἂν*. et quæ sequuntur. Vide ibid. p. 191. Ovid. Trist. II. 75. Casaubon. ad Capitolin. p. 441. Cæli. Rhodig. xx. 6. Scholiast. Juvenal. ad Sat. xii.

1061 *Cultrum in lacertos*] Athenag. apolog. *Οἱ δὲ ἐγκόπτουσιν ἢ ἐντέμνουσιν, οἱ περὶ τὴν Ἀρτεμιν. ἐγὼ γὰρ τοὺς ταῖς μαχαίραις καὶ τοῖς ἀστραγάλοις αἰκίζαμένους αὐτοὺς λέγειν*. 3 Reg. xviii. *κατετέμνοντο κατὰ τὸν ἐθισμόν αὐτῶν ἐν μαχαίραις καὶ σειρομάσταις, ἕως ἐκχύσεως αἵματος*. Apul. I. viii. M. Minuc. Octav. p. 55. Jul. Firm. Matern. lib. de

errore prof. relig. Stat. lib. x. Hinc Lucan. vocat 'Sanguineos.'

1063 *Furere ac rotari*] Augustin. de Civ. Dei vi. 'Insaniæ patrociniū est insanientium turba.'

1066 *Ast hic metenda dedicat genitalia*] Galli sacerdotes in matris Idææ honorem testa se execabant et evirabant Samia. Juven. Sat. II. 'Quid tamen expectant, Phrygio quos tempus erit jam Moro supervacuam cultri abscindere carnem?' Claudian. I. in Eutrop. 'Inguinis et reliquum Phrygiis abscindere cultris.' Turneb. II. 26. et xxiv. 17. et xxix. 5. Lucian. de Dea Syria. Catull. in Galliam. Lamprid. in Commodo et Heliogabalo. Plut. Sympos. sect. vi. M. Minuc. Octav. p. 48. Scholiast. Hephæst. A. nob. lib. v. Justin. Mart. apolog. I. *Καὶ φανερώς εἰς κιναιδίαν ἀποκόπτουσι τινες, καὶ εἰς μητέρα θεῶν τὰ μυστήρια ἀναφέρουσι*.

1076 *Sacrandus accipit sphragitida* Quos Deo alicui consecrabant et innotabant, hos stigmatibus inurebant. Vide Lips. I. de Milit. Rom. dial. I. Stewech. ad Veget. II. 5.

1097 *Passionis gloria*] Tertull. apoc. c. I. pœnam Christianorum vocat Victoriam. Cyprian. de dupl. martyr.

1134 *Libramine æquo qui malorum pondera*] Theodoret. Græcar. affect. lib. xi.

Malorum pondera] Augustin. Serr. lxxxvi. de tempore. Chrysost. Hom. I. v. in 2 Tim. et tom. v. de repar. lapsi. Item August. c. III. Spectator peccator. 'Tunc et horribilia patibunt loca pœnarum, chaos et caligine tenebrarum, horror miseriæ et tribulationis, tremor et timor angustiae ac confusionis; dolor horrendæ visionis, tremor horrendæ mansionis: ubi locus flentium, ubi stridor dentium, ubi morsus vermium, ubi clamor dolentium, ubi luctus gementium: ubi est vox clamantium peccatorum dicentium: Væ nobis, væ nobis fili Hevæ.'

1135 *Praemiorum copias*] Esai. xxxv. 10. et LI. 11. et I. X. 2. alibique. Apocal. XIX. 6. et 7.

1136 *Hædorum greges*] Impios verbi divini contemtores, peccatis fæctentes, Hædos vocat, quod sint ἄτακτοι καὶ ἁκαρποί, interpretibus Theophylacto, Chrysostomo, Origene, et Hieronymo. Macar. Homil. v.

HYMN. XI. 3 *Incisos tumulis titulos*] Lapidés inscriptos, qui tumulis imponebantur; adeo notum est, ut exemplis opus non sit. Adi Johan. Kirckman. de funer. Rom. III. 19. et 20.

15 *Quorum solus habet*] Solidum enim stat fundamentum fidei, habens signaculum hoc, ἔγνω κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ. 2 Timoth. II. 19.

19 *Hippolytum*] Bergomensis lib. VIII. Chron. p. 197. a. Baron. tom. II. Annal. et Not. ad Martyrolog. sub 30. Januar. p. 83. et sub 13. Augusti p. 512. Lippelons tom. III. sub 13. Augusti. Fabric. 'Hippolytus, factus ex hæretico catholicus: e Novatiano, Episcopus (ut Nicephorus) Ostiensis, Decio Imp. mandante; Ostiæ martyrîum subiit, ab equis effrenibus dilaceratus. Sepultus extra Esquilinam, in crypta Verania.'

36 *Qua via dextra patet*] Cl. Alexand. Strom. v. pag. 239. Πάλιν αὖ δύο ὁδοὺς ὑποτιθεμένου τοῦ εὐαγγελίου καὶ τῶν ἀποστόλων, ὁμοίως τοῖς προφήταις ἔπασσι· καὶ τὴν μὲν καλούντων στενὴν καὶ τεθλιμμένην, τὴν κατὰ τὰς ἐντολὰς καὶ ἀπαγορεύσεις περιεσταλμένην, τὴν δὲ ἐναντίαν τὴν εἰς ἀπώλειαν φέρουσαν, πλατείαν καὶ εὐρύχωρον, ἀκώλυτον ἡδοναῖς τε καὶ θυμῷ· καὶ φασκόντων, μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν, καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη.

37 *Seque ducem recti*] Lactant. IV. 21. 'Habere non possunt, quæ doceas, firmitatem; nisi ea prior feceris.' Cyprianus Epist. III. 21. 'Quantum perniciosa est ad sequentium lapsum ruina præpositi, in tantum contra utile est et salutare, cum se

Episcopus per firmamentum fidei fratribus præbet imitandum.' Vide eundem Ep. I. 1. et II. 1.

45 *Janiculum*] Baron. tom. I. annal. p. 860. et 953.

49 *Inter carnifices*] Benbellon. in Suscitab. part. I. c. 15. p. 216.

65 *Cruz istum tollat in auras*] Lips. de cruce II. 13.

69 *Rimosæ imponere cymbæ*] Ita sub Diocletiano multi scaphis et navibus impositi, magno numero in mare demergebantur. Hist. Magd. cent. IV. cap. III. Osiand. cent. IV. I. 5. Johan. Aventin. I. II. pag. 222. a. 'Sic Carthaginis Episcopus, Quod vult Deus dictus, cum maxima turba sacerdotum fractis navigiis imponebantur, et fluctibus committebantur.' Histor. Magd. cent. V. cap. III. Osiand. cent. V. lib. II. cap. 8.

81 *Si foret extinctum propere caput*] Mæcenas apud Dionem Cassium lib. LII. Τὸ μὲν θεῖον πάντῃ πάντως αὐτός τε σέβου κατὰ τὰ πάτρια, καὶ τοὺς ἄλλους τιμῶν ἀνάγκαζε, μὴ μόνον τῶν θεῶν ἕνεκα, ὧν καταφρονήσας οὐδ' ἄλλου ἂν τινος προτιμήσειεν, ἀλλ' ὅτι καινὰ τινα δαιμόνια οἱ τοιοῦτοι ἀντεισφέροντες πολλοὺς ἀναπείθουσι ἀλλοτριονομεῖν. καὶ καὶ τούτου, καὶ συνωμοσίαι, καὶ συστάσεις, ἐταιρίαι τε γίνονται, ἀπερῆκιστα μοναρχία συμφέρει. Lips. polit. IV. 2. et lib. adv. Dialogist. p. 85.

87 *Ergo sit Hippolytus*] Apud Sophi. Ajax de se: Αἰ αἰ! τίς ἂν ποτ' φέθ' ὦδ' ἐπώνυμον Τοῦμδν ξυνοίσειν ὄνομα τοῖς ἐμοῖς κακοῖς; Νῦν γὰρ πάρεστι καὶ δὶς αἰδέειν ἐμοὶ Καὶ τρίς. Ibi Scholiast. 'Ἔστι καὶ τοῦτο ἀρχαιοτρόπον, τὸ πρὸς τὰς ὀνομασίας ἐκφέρειν τὰς συμφοράς. Justin. Mart. apol. II. 'Ὀνόματος μὲν προσωπομία, οὔτε ἀγαθὸν οὔτε κακὸν κρίνεται ἄνευ τῶν ὑποκλιπτοουσῶν τῷ ὀνόματι πράξεων. Et paulo post: 'Ἐξ ὀνόματος μὲν γὰρ, ἡ ἔπαινος ἡ κόλασις οὐκ ἂν εὐλόγως γένοιτο, ἢν μὴ τι ἐνάρετον ἢ φαῦλον δι' ἔργων ἀποδείκνυσθαι δυνήται.

90 *Freni ignara*] Plut. Περὶ παιδ. ἀγωγ. 'Ἴπποι μὴ καλῶς πωλοδαμνηθέντες,

ἐπεὶ ἐβρεθείη τοῖς ἀναβαταῖς, ἀδάμαστοι, σκληραῖνες, καὶ θυμοειδεῖς. Basil. M. p. 189. Τὶ φοβῆς γὰρ [γὰρ, ὡς περ ἐδάμαστος τῶν ἀναβατῶν; Zehn. Similit. cvi.

111 *Prorumpunt alacres*] Confer Senec. Hippol. vs. 1079.

123 *Exemplar accleris*] Pingi solitas esse venerandas imagines, ostendit hic locus. Et alter in Cassiano vs. 9. P. Faber Agonist. ii. 21.

154 *Murus latebrosus crypta foras*] Intelligit cryptam Veraniam in via Tiburtina; quam describit. Cryptus alie tres Romæ sunt celeberrimæ, D. Agnetis, D. Sebastiani, D. Paucratii, extra portas Viminalem, Capenam, Anagninam, &c. Fabric.

195 *Jam cum se renocat*] Quam frequentes confluerint ad celebritates sanctorum, h. l. ostendit, dum de frequenti accessu ad ejus Ecclesiam, quæ erat extra mœnia, in die Natali ejus agit. Baron. tom. 1. annal. p. 719.

HYMN. XII. 4 *Pauli atque Petri*] Quidam putant una eademque die mensis Julii (8. Calend. Jul.) utrumque ductum ad mortem, ut tamen non uno anno contigerit. Prudent. h. l. vs. 5. Quem secutus Arator lib. ii. 'Cum natura dedit geminos, quos admittit astra, Non eadem, tamen una dira, annique voluto Tempore sacra-vlt repetitam passio lucem.' Id affirmat etiam S. Augustinus videtur de ann. Serm. xxviii. 'Currunt uterque ad palmam martyrii, et uterque perveniunt ad coronam, non quidem eodem temporis cursu, sed anni ver-tentis occurrunt.' Verum illi dicunt, eodem anno ambos una die martyrii palmam adeptos esse. Cæsar Baron. tom. 1. annal. pag. 658. Rittershim. ad Anthol. pag. 37. Martyrolog. sub 6 Junii, ibidemque Baron.

Laureatum] Carol. Paschal. Co. vii. viii. 16.

11 *Prima Petrum rapuit*] A nonnul- tis tamen dubitatur, Romanæ, an

apud Hierosolymam potius affixus. Mich. Beuther. JC madvera. seu disceptat. Hii.

15 *Ue pedibus merorum cap-mans*] Origenes in Genes. i. seb. iii. 1. 'Petrus ad extre-mam cum versaretur, capite statuto (sic enim perperit & cruci affixus est.' Chrysost mil. in princip. Apost. 'Petra, qui ligno crucis fruit ad magistri similitudinem & dem figura, sicut Dominus crucifigi noluit, sed magis capite, veluti e terra ad ca-parans.' Et super 2 Timoth mil. v. 'Ο Πέτρος κἀνδρὸς ἰ-στόθ. D. Hieron. de scrip-tis. cap. 1. Baron. annal. i. Dresser. de Fest. diebus.

18 *Hoc mente major*] Ita Iliad. v. de Tydeo: Τόδε κ' αἶψ' ἔρη θέας, ἀλλὰ μαχητὴς.

24 *Feriri*] 'Αποκαταλλῆσθαι quitur Chrysost. i. d.

Gentium magistrum] 2 Tim 17.

26 *Jam resolcor*] Phil. 1. demque Chrys. Rom. iv. et iv. 6. Ambros. lib. de bone c. iii.

27 *Immolatur ense*] Ex l. i. moth. ἐπὶ γὰρ ἡδὲ σπένδοντο. i. serm. 68. et 69.

32 *Murmurans fluctu*] D templum ostenditur in monte no, prope quod ortum fonte bit hic Prudent. ex quo bap-tisai caretis custodes. Fabri Hyman. viii.

36 *Colymba*] Turneb. xxiv.

45 *Via Ostiensis*] D. Pauli te extra portam Ostiensem, uno tum ad tres fontes, ubi gladi- est, alterum non procul inde Tiberina, quod extruxit Consta- Prius illud propter aëris gra- u paucis monachis habitatur: tem a frequenti multitudine c-

tur quotidie; unum e maximis et cultissimis, quæ nunc Romæ visuntur. Fabric.

49 *Ut omnis aurulenta*] Lips. de magnit. Rom. iii. 14. Arnob. de ædibus sacris: 'Sint ergo hæc licet aut ex motibus marmoreis structa, laquearibus aut renideant aureis; splendeant hic gemmæ et sidereos evomant variata intermissione fulgores; terra sunt hæc omnia et ex fæce vilioris materie concreta.' Vide et Agoll. iv. 8.

HYMN. XIII. 2 *Cyprianum*] Fabric. 'Cyprianus, Thascius Afer, e mago fit Christianus, ut et Anastasius: ex oratore fit martyr, ut et Justinus: tandem Carthaginensis Episcopus, anno secundo Imp. Valeriani et Gallieni, a nato Christo 256. gladio percutitur.' Baron. tom. ii. annal. Lippel. tom. iii. sub 14. Septemb. D. Hieron. tom. vi. p. 58. et descript. Eccles. August. Serm. de S. Cypriano martyre: ut et Nazianzen. p. 108. Scaliger animadvers. in Chron. Eusebii p. 216. b.

5 *Sola obire nescii*] Loquitur de scriptis, quæ annos ferunt et vetustatem, ut ait Ovid. Pont. iv. 8. et Trist. v. 10. Bene Pindar. Isth. v. Οἱ τοι τετέφλωται μακρὸς μόχθος ἀνδρῶν. Infra hymn. x. 1116.

35 *Valerianus opum princeps*] Anton. Benbell. in Suscitab. partis i. c. v. pag. 44.

41 *Esse levem cruciatum*] Isidor. Pelus. Epist. iii. 207. et iv. 68. Cyprian. ad Quirin. iii. 17. 'Minora esse quæ in sæculo patimur, quam sit præmium quod promissum est.' Idem lib. de duplici martyrio. Chrysost. Homil. xiv. super cap. viii. ad Roman. Ταῦτα μὲν γὰρ, οἷα ἂν εἴη τὰ παθήματα, τῷ παρόντι συγκεκλήρωται βίη· τὰ δὲ μέλλοντα ἀγαθὰ πρὸς τοὺς ἀθανάτους παρακτείνεται αἰῶνας. Ibid. mortalitati τὴν ἀφθαρσίαν tanto præstantiorem inquit esse, ὅσον βάλου πηλῶν ὁ καθαρὸς μαργαρίτης ἀμείνων. Idem in

2 Cor. iv. Homil. ix.

50 *Ducitur ante alios*] Anton. Benbell. in Suscitab. part. i. cap. v. pag. 47. et c. xi. p. 105.

59 *Fio Cyprianus alter*] Basil. M. p. 190. Τοῦτο γὰρ ἐστὶν ἀρετὴ, ἐκκλισίη ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποίησις ἀγαθοῦ. Et sup. Psalm. i. pag. 56. Ἀρχὴ πρὸς τὴν ἀνάληψιν τῶν καλῶν, ἡ ἀναχώρησις τῶν κακῶν, &c. Et mox pag. 57. Ὡς περ οὖν ἐπὶ τῆς κλίμακος, πρώτη ἀνάβασις, ἡ τῆς γῆς ἀναχώρησις οὕτως ἐπὶ τῆς κατὰ θεὸν πολιτείας, ἀρχὴ προκοπῆς ὁ χωρισμὸς τοῦ κακοῦ. Et sup. Psalm. xxxiv. pag. 94. inter alia: Ἀμύχανον γὰρ, ἀψασθαι τοῦ ἀγαθοῦ, μὴ ἀποστῆναι πρότερον παντελῶς καὶ ἀκνεύσαντα τοῦ κακοῦ. Et D. Hilarius in Psalm. cxliv. 'Solum malum non admittere, non habet laudem, nisi mali abstinentiam etiam gloria boni operis consequatur.'

87 *Candida Massa*] Fabric. Massa candida, locus Carthagine fuit, a calce dictus, quod nomen longo tempore retinuit.

HYMN. XIV. *Passio Sanctæ Agnetis*] Nathan Chytræus Pastor. lib. i. p. 43.

1 *Agnes*] Fabric. 'Agnes, puella nobilis Romana, martyr: passa anno ætatis 13. ut D. Ambros. in ipsius vita scribit; cujus adhuc splendidum templum est extra portam Viminalem, via Numentana, à Constantina Constantini filia extructum atque ornatum: ut autor est Damascus.' Baron. ii. Annal. Lippel. tom. i. sub 21. Jannar. Ambros. Serm. xcvi. et lib. i. de virginib. p. 1. et lib. ii. p. 5. 6. Cujac. observat. xiii. 3. Bergomens. l. viii. Chron. p. 201. b.

7 *Duplex corona est præstita*] Στέφανος significat nomen, decus, laudem e re qualibet partam. Cæterum quod laus et præmium sunt implexa, cum corona significat laudem, fere etiam signat eminentem ac triumphalem præmium. Martyrium Christianorum Tertullianus 'boni agonis coronam'

vocat, h. e. præmium. Et martyres martyrio coronari, frequens est apud scriptores Ecclesiasticos locutio. 'Inclito Victorinus martyrio coronatus, quod intelligit, eloqui non potest;' inquit Hieron. Ep. ii. 14. Quæ vero sit martyrii corona, et unde conficiatur, idem docet in epitaphio Paulæ ad Eustoch. ubi duo facit genera martyrii; unum quod consistit in effusione sanguinis; alterum in devotæ mentis immaculata servitute; quod ipse vocat quotidianum martyrium. 'Illa,' inquit, 'corona de rosis et violis plectitur; ista de liliis.' Hic ipse Coronæ significatus sæpe obvius est apud Prudentium. Hymno Vincentii vs. 4. Hymno iv. 136. Hic duabus, inquit, coronis insignita est hæc martyr; una, quæ est impollutæ virginitatis; altera liberæ mortis, quam Virgo animosa maluit oppetere, quam e Christianis castris transfugere ad lupanar idolorum. Hinc igitur constat, Coronam non solum significare præmium, sed et martyrium, qui est promptissimus aditus ad æternam felicitatem. Etenim Coronare est beare, et felicitate donare. Carol. Paschal. Coron. i. 6.

11 *Primis in annis Christo calentem*] 'Fides enim non in annis, sed in sensibus invenitur. Et Deus omnipotens mentes magis comprobatur, quam ætates.' Ambros. ibid.

27 *Ac de Minerva*] Inf. Apoth. vs. 458.

28 *Virginem*] Homer. hymn. in Venenoni. Τρισσὰς δ' οὐ δύναται πεπθεῖν φρένας, οὐδ' ἀπατήσαι, Κούρην δ' αἰγιόχοιο Διὶ γλαυκῶπιδ' Ἀθήνην. Οὐ γὰρ οἱ εὐαδεν ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης. Nonno ent. l. iii. φυγόδεμνος. Et l. xlii. p. 1100. 'Ἄλλ' ὁρᾷς γλαυκῶπιν ἀπειρήτην ὁμεναίων, Νόσφι γάμου βλάστησε, καὶ σὺ γάμον οἶδεν Ἀθήνη. Eustat. in Homer. Iliad. p. 93. Minervam scribit παρθένον διατελεῖν, διὰ τὸ ἀγνὸν τοῦ τοκέως αἵματος. Hygin. fab. clxvi. Vulgunt. mythol. lib. ii. de Vulcano

et Minerva.

43 *Intendis unus forte procaciter*] P. Faber Semest. iii. 19. Ambros. l. d. aliter.

77 *Ferrum in papillas*] Lips. Saturn. ii. 22. Turneb. iv. 18. M. Velserus Rer. Aug. Vind. p. 242.

99 *Quod vana sæcli mobilitas rapit*] Basil. M. Homil. in humilitatem p. 216. Πρᾶγμα πλήρες ἀνοίας ὑπομένοντες, ὀνείρου σαθροτέραν ἔχοντες δόξαν, καὶ ματαιοτέραν φασμάτων νυκτερινῶν περιβεβλημένοι λαμπρότητα, νεύματι δήμου συνισταμένην, &c. Et p. 221. τοῦτο γὰρ δήπου γνώριμον οἶμαι καὶ νηπίοις πᾶσι, ὥς οὐδὲν τῶν ἐν βίῳ τερπνῶν, ἐφ' οἷς οἱ πλείους μεμήνασιν, ἡμέτερον ὄντως ἐστὶν ἢ γίνεσθαι πέφυκεν, ἀλλ' ὁμοίως ἀπάντων ἀλλότρια φαίνεται, τῶν τε ἀπολαύειν δοκούντων, τῶν τε οὔτε προσπελάζοντων αὐτοῖς. οὐδὲ γὰρ, εἰ χρυσὸν τινες ἐν τῷ βίῳ συναγάγοιεν ἄπλετον, ἴδιος αὐτῶν μένει διηνεκῶς. ἀλλ' ἡ ζῶντας ἐτι πανταχόθεν αὐτὸν περισφίγγοντας ἀποδιδράσκει πρὸς τοὺς δυνατωτέρους μεταφύγει, ἢ πρὸς τῷ θανάτῳ γεγενημένους ἤδη καταλιμπάνει, καὶ οὐκ ἐθέλει τοῖς κτησαμένοις συνεκδημεῖν. et quæ ibidem sequuntur plura.

107 *Nunc breve gaudium*] Philemon apud Stob. Τοιοῦτος δ βίος ἐστὶν ἀνθρώπου, αἰεὶ εὐφραυνόμεσθ' ἔλαττον, ἢ λυπούμεθα. Seneca Thyeste: 'Nulla sors longa est; dolor et voluptas Invicem cedunt: Brevior voluptas.' Symmach. Ep. i. 42. 'Sic nati sumus, ut sæpius adversa fungamur. Fugiant voluptates, et bonæ cujusque rei tam brevis usus, quam levis sensus est.' D. Hier. tom. ii. p. 20. b. 'Sæculum hoc pelago comparatur, in quo rara sunt prospera, densa sunt turbulenta.' Inf. Hamartig. vs. 458. Plut. in lib. ὅτι οὐδὲ ζῆν ἐστὶν ἡδέως.

108 *Livoris atrii*] Virg. epigr. de livore. Basil. M. Hom. περὶ φθόνου, p. 170.

109 *Nigrescit unde spes hominum*] Basil. M. l. d. φθόνου πάθος οὐδὲν ὀλεσθριώτερον ψυχαῖς ἀνθρώπων ἐμφύεται. δε

ελάχιστα λυπῶν τοὺς ἔξωθεν, πρῶτον κακὸν καὶ οἰκείον ἐστὶ τῷ κεκτημένῳ. ὥσπερ γὰρ ὁ ἰὸς σίδηρον, οὕτως ὁ φθόνος τὴν ἔχουσαν αὐτὸν ψυχὴν ἐξανάλισκει. μᾶλλον δὲ ὥσπερ τὰς ἐχίδνας φασὶ τὴν κηήσασαν αὐτὰς γαστέρα διεσθούσας ἀπογεννᾶσθαι, οὕτω καὶ ὁ φθόνος τὴν ὠδίνουσαν αὐτὸν ψυχὴν πέφυκε δαπανᾶν. λυπη γάρ ἐστι τῆς τοῦ πλησίον εὐπραγίας ὁ φθόνος, &c.

127 *Gemello cum diademate*] *Gemellum diadema vocat non duorum regnorum, sed, quod multo est excellentius, martyrii et virginitatis. Paschal. Coron. x. 10.*

IN APOTHEOSIN.

PRÆF. 1 *Est tria summa Deus*] Justin. in exposit. fidei: 'Ἐν τριάδι μονὰς, καὶ ἐν μονάδι τριάς, μία θεότης πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος. Basil. orat. funebri in Basil. Τρία μὲν ταῖς ἰδιότησι, ἐν δὲ τῇ θεότητι.

4 *Tempore nec senior pater est*] Symbol. Athanas. vs. 25. Justin. Mart. de recta confess. Euphronius presbyter in exposit. symb. Athanas. super illa verba: 'Et in hac Trinitate nihil prius aut posterius. Quia,' inquit, 'sicut numquam Filius sine Patre, sicut numquam fuit Pater sine Filio; sic et numquam fuit Pater et Filius sine S. Sancto: cœterna ergo Trinitas et inseparabilis unitas sine initio et sine fine.'

5 *Edidit ex se Verbum*] Nazianz. ad Heron. Philos. 'Ἴδιον πατρὸς μὲν ἀγεννησία, υἱοῦ δὲ ἡ γέννησις, πνεύματος δὲ ἔκκεμψις. Basil. M. p. 200. 'Ἄλλ' ἐρεῦνα τὴν διάνοιαν τοῦ ῥήματος. διὰ τι λόγος; ἵνα δειχθῇ, ὅτι ἐκ τοῦ νοῦ προήλθε. διὰ τι λόγος; ὅτι ἀπαθῶς ἐγεννήθη. διὰ τι λόγος; ὅτι εἰκὼν τοῦ γεννήσαντος, ὅλον ἐν ἑαυτῷ δεικνὺς τὸν γεννήσαντα, οὐδὲν ἐκείθεν ἀπομερίσας, καὶ τέλειος ὑπάρχων καθ' ἑαυτὸν, &c. Vide Nazianz. Serm. 11. de Filio p. 218.

6 *Gignenda ad secula*] Joh. 1.

10 *Spiritus ista Dei complet*] Basil. M. Homil. de S. Sancto p. 241.

Delph. et Var. Clas.

Fideles In populos charisma] Basil. homil. de fide p. 198. 'Ὡσπερ ἀχώριστον τῷ πυρὶ τὸ θερμαίνειν, καὶ τῷ φωτὶ λάμπειν, οὕτω τῷ πνεύματι τὸ ἁγιάζειν, τὸ ζωοποιεῖν, ἡ ἀγαθότης, ἡ εὐθύτης. Vide ibid. reliqua.

PRÆF. 11. 5 *Arctum salutis viam*] Matth. vii. Justin. Mart. quæst. et respons. 1. Cyp. de stella et Magis. Nilus parænet. n. 226. Μακάριος ὁ τὴν στενὴν ὁδεύων ὁδὸν· στεφανοφορῶν γὰρ εἰς τὸν οὐρανὸν εἰσέρχεται. Chrysost. homil. in Matth. xxi. Ambr. Ep. x. 80. sup. περὶ στεφ. iv. 26. D. Hieron. tom. 1. Ep. 14.

12 *Rectum tramitem*] 'Ὁδὸν ἁγαν εὐπόρευτον καὶ βασιλικὴν ὄντως, ut Nazianz. vocat: vel ut Greg. Nyssen. τὴν πλατεῖαν καὶ καταρεφῇ καὶ εὐρύχωρον ὁδὸν. Philo, τὴν εὐθείαν ἀτραπὸν. Item: κατὰ λεωφόρον καὶ εὐθυτενοὺς βαλνεν. Theodoret. Dial. 1. εὐθείαν ὁδὸν ἀπολαβεῖν.

24 *Per syllogismos plectiles*] Primitus sarta sive Coronæ nectebantur e floribus, gramine, silice, arundine, lana, lino, hedera, omnique adeo materia plectili, nexili, plicatili, tortili, flexili. Ergo quod plectebantur, plectiles dictæ: indeque omnia πλέγματα. Græcis sunt στέφανοι πλεκτοί, Æschylo ἄνθη πλεκτά, Homero πλεκτὴ ἀναδέσμη. Et coronæ, nempe florales, proprie dicebantur, Plecti. Ad exemplum harum coronarum dictæ sunt πλεκταὶ sive πλεκτάναι τῶν λόγων, qui Sophistis erat δολιδμος συλλογισμὸς, continuus syllogismus. Hos Prudentius Græcorum imitatione vocavit syllogismos plectiles, nempe captiosum et fraudulentum genus concludendi. Paschal. Coron. 1. 13.

25 *Strophis*] Στρόφιον, est ἡ γυναικεία ἀναδέσμη, muliebre cingulum. Eam vocem derivant a στρόφος, quæ est fascia. Hinc strophæ, i. e. verborum captivculæ. Tertull. lib. de spectac. 'Nec fabulæ, sed veritates; nec strophæ, sed simplicitates.' Eodem sensu Hieronymus vocat stro-

Prudent.

4 P

phas hæreticorum, i. e. captiosum ac tortuosum genus loquendi, atque adeo subdolum et fraudulentum. Plin. Ep. i. 18. 'Ego aliquam stropham inveniam, agamque causam tuam.' Paschal. Coron. i. 11.

Captiosis strophis] Philo περὶ ὁσεῖρ. Πάντας ὁρθὴν ἀτραπὸν εὐθύνοντας τοῦ βίου παλαίσμασι πολυτρόποις καὶ πολυμηχάνοις αὐχενίζοντες ἐκτραχηλίζειν καὶ καταρράπτειν ὑποσκελίζοντες οἱ μὴδὲν ὑγιᾶς μήτε λέγειν μήτε φρονεῖν ἐγνακότες.

27 Nodos tenaces recta rumpit regula] Justin. Mart. 'Εναργῆς τῆς ἀληθείας γνώσις, μέρος πολὺ που τῆς νίκης. Idem Epist. ad Zenam et Serenum: Πρακτέον δὲ πᾶν τὸ κατὰ πίστιν, ὁρθῶ κανόνι· πᾶς γὰρ ὁ μὲν τοιοῦτος, καὶ ἐπὶ τῶν σχοινίων ὥσπερ βαδίζων, ὅσον οὐδέπω καταπεσεῖται. Ibid. Πᾶς ὁ τὴν γνώμην κοσμηκὸς, καὶ τοῦ ὁρθοῦ κανόνος ἔξω γινόμενος, αὐτοκατακριτὸς ἐστίν.

29 Idcirco mundi stulta deligit Deus] Tertull. de fuga in persecut.

33 Lapis ecce nostro fixus offensaculo] 1 Pet. ii. 8. Cyprian. contra Judæos ii. 15. Ambros. de fide iv. 3.

39 Fux sola fidei est] Τὸ ὅλον γὰρ πίστις, ἢ εἰς τὸν θεόν, καὶ ἀγάπη περὶ τὸ ὁμόφυλον, αἰτ Ignatius Ep. vii. Justin. Mart. in exposit. fidei: τὰς ἐν ἡμῶν ἐπαπορήσεις πίστις ἐπιλυέτω μόνη.

43 Qui sparsa ad ipsum] Lucæ viii. 5. et 12. Matth. xiii. 25.

53 Det ventilabro] Matth. iii. 12. Luc. iii. 17. Nazianz. serm. εἰς τὰ ἁγία φῶτα, p. 236. Τί δὲ τὸ πτόον; ἡ κάθαρσις.

55 Quæ messem necant] Justin. Mart. quest. et respons. i. et xxii. Cl. Alex. Strom. vii. p. 230.

ΑΡΟΤΗ. 8 Ille patrem pellens solio detrudit] De Patripassiana hæresi Cyprian. in Synh. Apost. exposit. Socrat. Eccles. Hist. ii. 15. Augustin. tom. iv. vi. et ix. Isidor. orig. viii. 5.

7 Nos enim comprehendier illa Majestas invisibilis, sensusque] Supra περὶ στεφ. x. 312. Theodoret. lib. i. Therap. Νῶ

γὰρ μόνῃ πελάζειν τοῖς νοητοῖς δυνατόν. Cl. Alex. vii. Strom. Homerum φησὶ que dicit indicasse, οὐχ ἁλωτὸν εἶναι θεῶν οὐδὲ κατάληπτον τὸ θεῖον, οὔτε ποσὶν, οὔτε χερσὶν, οὔτε ὀφθαλμοῖς, οὐδ' ὅλως τῷ σώματι. Philo περὶ τῶν μετανομαζ. Μὴ μὲν τοι νοήσας τὸ θεόν, ὅπου πρὸς ἀλήθειαν θεόν, ἐπ' ἀνθρώπου τῶδε καταλαμβάνεσθαι. ὁρᾷν γὰρ οὐδὲν ἐν ἐαυτοῖς ἔχομεν, ᾧ δυνασόμεθα ἐκεῖνο φαντασιασθῆναι, οὐτ' αἰσθῆσι (αἰσθητὸν οὐκ ἦν) οὔτε ἰσχύειν. Cyprian. prolog. serm. de Nativ. Christi. Theodoret. Dial. i. 6. Οὐ γὰρ τὴν θέαν οὐσίαν ὁρᾷ, τὴν ἀπερίγραφτον, τὴν ἀκατάληπτον, τὴν ἀπεριωρότητον, τὴν περιληπτικὴν τῶν ὄλων.

10 Haud unquam Deum potuisse videri] Joh. i. 18. et vi. 46. Sibylla apud Cl. Alex. Strom. v. p. 256. et ibid. Xenoph. sup. περὶ στεφ. x. 312. Chrysost. in Johan. Homil. xiv.

22 Quisq̃ue hominum vidisse Deum memoratur] Joh. xiv. Paulo ante vs. 5. et inferius vs. 121.

30 Hospes homo in triplicem] Gen. xviii. Amb. lib. de Abraham Patriarch. i. 5. 'Deus illi apparuit, et tres aspexit. Cui Deus refulsit in Trinitate, non sine Filio Patrem suscipit, nec sine Spiritu Sancto Filium confitetur.'

31 Hoc colluctantis tractarunt brachia Jacob] Philo περὶ τῶν μετανομαζ. Ambros. de Jacob et vita beata ii. 7. sup. Cathem. ii. 73.

32 Ipse dator legis] Num. xi. 7. Justin. Mart. parmenet. i. ad Græcos.

36 Sed majora petens] Sophocles veger: 'Ἀλλ' οὐ τὰ θεῖα, κρυπτότατα θεῶν, μάθοις ἂν, οὐδ' εἰ πάντ' ἐπεξέλθοις σκεπῶν.

41 Ut liceat te nunc Deus optime nosse] Exod. xxxiii. 'Εμφάνισόν μοι σῶπτόν, γνωστῶς ἴδω σε. Clem. Alexand. Strom. v. p. 248. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Μωϋσῆς φησὶν, ἐμφάνισόν μοι σῶπτόν ἐναργέστατα· αἰνισσόμενος, μὴ εἶναι διδασκτὸν πρὸς ἀνθρώπων μηδὲ ρητὸν τὸν θεόν, ἀλλ' ἡ μόνῃ τῇ παρ' αὐτοῦ δυνάμει γνωστὸν· ἡ μὲν γὰρ ζήτησις ἀειδὴς καὶ ἀόρατος· ἡ χάρις δὲ τῆς γνώσεως παρ' αὐτοῦ διὰ τοῦ υἱοῦ.

42 *Cernere Posteriora dabo*] Exod. xxxiii. Ὅφει τὰ ὀπίσω μου, τὸ δὲ πρόσ-
ωπόν μου οὐκ ὀφθήσεται σοι. Nazian-
zen. Ἄλλ' ὅση (φύσις) τελευταία, καὶ εἰς
ἡμᾶς φθάνουσα. ἡ δὲ ἐστίν, ὅσα ἐμὲ γινώσ-
κειν, ἡ ἐν τοῖς κτίσμασιν, καὶ τοῖς ὑπ'
αὐτοῦ προβεβλημένοις καὶ διοικουμένοις
μεγαλειότης, ἡ (ὥς ὁ θεῖος Δαβὶδ ὀνομά-
ζει) μεγαλοπρέπεια. ταῦτα γὰρ θεοῦ τὰ
ὀπίσθια, ὅσα μετ' ἐκείνον ἐκείνου γνωρίσ-
ματα: ὥστε αἱ καθ' ὕδάτων ἡλίου σκιαί
καὶ εὐάντες τὰς σαθραῖς ὕψεσι παραδεικ-
νύσαι τὸν ἥλιον, ἐπεὶ μὴ αὐτὸν προσβλέ-
πειν οἷόν τε τῷ ἀκραφνεῖ τοῦ φωτὸς νικῶν-
τα τὴν αἰσθησιν. Damascenus serm.
eis τὴν ὑπερένδοξον μεταμόρφωσιν χρισ-
τοῦ, 'per Dei posteriora intelligit
Christi ἐνανθρώπησιν.' Philo lib. περὶ
τῶν μετονομαζ. item περὶ τῶν φυγάδων.
Divus Bernhard. super Cantica Serm.
lxi. D. Hieronym. tom. ii. p. 54. b.
'Posteriora filii Dei, incarnatio ejus
accipitur: de qua posterioritate filius
in monte Sinai ad Moysen per ange-
lum loquens ait: Posteriora mea vide-
bis, faciem autem meam videre non
potes.'

56 *Flamma rubum*] Exod. iii. Se-
dal. lib. i. 'Ignibus innocuis flagrans
apparuit olim Non ardens ardere ru-
bus, nec juncta calori Materies ali-
menta dabat, nec torrida vivens Sen-
sit damna frutex; sed amici fomitis
testu Frondea blanditiæ lambebant
robora flammæ.' Ambros. lib. de Isaac
et Anima c. viii. Basil. M. homilla in
martyrem Mamantem p. 240. et περὶ
τοῦ αὐτεξουσίου p. 610. Cl. Alexand.
Pædagog. ii. p. 79. sup. Cathem. v.
31. Philo lib. de Decalogo.

58 *In artus Spiniferos*] Nazianzen.
in Baptisma, p. 249. Κἀν τὴν ψυχὴν
ἐμολύνθημεν, εἴ τις δοκῶς ἐν ἡμῖν, εἴ τι
κάρφος, ἀνακαθαίρωμεν. Lactant. vi.
15. Inf. in Symmach. 2. 1100.

63 *Ardus nam vis Est impassibilis*] Justin. Martyr de recta confess.

98 *Sine lege mariti*] Præter rerum
seriem, ut veteres loquebantur. Inf.
vs. 435. et 568. Lactant. iv. 12.

110 *Nil mobile et anceps Affirmasse
deceat*] Basil. M. Hexaëm. Homil. x.
p. 47. Ἀργὸν δὲ ῥῆμα ἐν τῇ γραφῇ λέ-
γειν, βλασφημία δυνή.

117 *Et numine præsens Semper adest*] Philo lib. ii. allegor. legis: 'Ego jam
ante constitui te. Deus enim crea-
tura est antiquior, eritque ubique.
An effugiat quispiam terram, aut a-
quam, aut cælum, vel mundum uni-
versum? In his enim contineatur ne-
cesse est. Nam extra mundum effu-
gere nemo queat. Itaque in mundi
partibus latere, vel in mundo ipso
abscondi cum quis nequeat, an a Deo
effugere poterit? Minime gentium.'

121 *Tanto tecum*] Johan. xii. 45.
secundum Nonnum: Καὶ ἀνδρομέρσιν
ὀπωπαῖς Πᾶς ἐμὲ παπταίνων, καὶ ἐμὸν
γενετήρα δοκεῖ. Et Joh. xiv. 9. Τη-
λίκον εἰμὶ Φίλιππε πολὺν χρόνον ἐνθάδε
μὲνων Σύννομος ὑμείων, &c.

124 *Per quem valeat pater ipse videri*] Theodoret. dial. i. 6. Ἀόρατος μὲν ἡ
θεία φύσις. ὁρατὴ δὲ σὰρξ, καὶ διὰ τῆς
ὁρατῆς ἡ ἀόρατος ἔφθη. Ibid. c. 13. καὶ
σάρκα γὰρ περιβεβλημένος ἐδείκνυ τὴν
πατρῶαν εὐγένειαν, καὶ τῆς θεότητος τὰς
ἀκτῖνας ἐξέπεμπε, Ambros. de fide i. 4.

129 *Fare age*] Virg. Æn. iii. 'Fare
age, namque omnem cursum mihi
prospera dixit Religio.' Et vi. 'Fare
age quid venias.'

133 *Additus unus Ecce vaporiferus*] Nazianz. in Cyprian. p. 110. Σάξαι δὲ
Ἀσσυρίους ἐν φλογὶ παῖδας, ἀγγέλῳ τὴν
φλόγα καταψύξας, καὶ τοῖς τρισὶ παρα-
ξεύξας τὸν τέταρτον. Ambros. lib. de
Isaac et anima c. viii. Daniel. iii.
Alcimus lib. ad Sororem.

138 *Filius, haud dubium est, agit
hæc*] Justin. Mart. quæst. et respon.
iii. Οὐ γὰρ νόμῳ καὶ μέτρῳ φύσεως ἐρ-
γάζεται ὁ θεὸς, ἀλλ' αὐθεντικῶς βουλῆς τῆς
ἐν μηδενὶ ἀπορουμένης πρὸς ποιήσιν ὧν
βούλεται ποιεῖν.

143 *Barbaricos sinus*] Daniel. iii.
27. vocantur Sarabala: quæ vox est
Tyria, ait Fabric. quam retinnit Pro-
phetæ vetus interpres, et in transla-

Turneb. adv. xxiv. 4. et xxvi. 10. Juven. Sat. viii. ibique Scholiast. Tertull. apologet.

201 *Hircosus*] Ob barbitum, quod cum capris commune habebant, dicebantur Cynici hircosi. Et Hirquina barba olim pro convitio objecta. D. Hieron. ad Eustoch. tom. i. 'Viros fuge, quibus feminei crines, hircorum barba, nigrum pallium,' &c. Apul. lib. vi. 'Qui pallio, baculoque, et baxeis, et hircino barbitio philosophum fingeret.' Plaut. psend. sc. Minus malum: 'Heus tu, qui cum hircuina astas barba; responde, quod rogo.' Bagoas apud Lucian. Eunuchos: 'Si Philosophum oporteat metiri ex barba,' inquit, 'hircos primam laudem ablaturus.' Vide proverb. 'Barbæ tenus sapientes.' Præterea hircosi dicuntur, ob fætores hircipum, quibus hirsutæ sunt alæ: inquit Scholiast. Juven. ad Sat. xiv.

Cynicus] Augustin. D. C. xiv. 20. Turneb. vii. 9.

205 *Gallinam soleant aut gallum*] Fest. Lactant. iii. 20. Plato Phædone. Gyrard. hist. Deor. synt. vii. p. 246. et synt. xvii. p. 518. Cæl. Rhodigin. xvi. 12.

210 *Cujus ad arbitrium sphaera mobilis*] Plato in Timæo.

213 *Et erecto spectet caelestia vultu*] Cyprian. contra Demetrian. 'Rectum te Deus fecit; et, cum cætera animalia prona et ad terram situ vergente depressa sint, tibi sublimis status, et ad cælum atque ad Deum tuum vultus erectus est.' Basil. M. Hexaëm. Homil. xi. p. 53. 'Ἐπλασεν ὁ θεὸς ὄρθον, ἐξαίρετον ταύτην τοι τὴν διάπλασιν παρὰ τὰ λοιπὰ ζῶα ἔδωκε. διὰ τι; ἐπειδὴ ἐξαίρετόν σοι καὶ τὴν ἐνέργειαν ἀποδιδόναι ἔμελλε. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα, βοσκήματά ἐστι, καὶ πρὸς ἅ πέφυκε, πρὸς ταῦτα ἔχει τὴν κατασκευὴν. ἐγενήθη τὸ πρόβατον νέμεσθαι, κάτω ἔχει τὴν κεφαλὴν συννέουσαν, τῇ γαστρὶ ἐνορῶν, καὶ τοῖς ὑπὸ γαστέρα, ἐπειδὴ τέλος ἐκείνοις εὐδαιμονίας, ἢ γαστρὸς πλήρωσις καὶ ἀπό-

λαυσις. ἄνθρωπος δὲ οὐκέτι εἰς γαστέρα βλέπει, ἀλλ' εἰς τὰ ἄνω κεφαλὴ αὐτῷ ὑψηλὴ, ἵνα τὴν ἄνω βλέπῃ συγγένειαν. ὀφθαλμοὶ οὐκ εἰς τὴν γῆν νέοντες. μὴ τοίνυν ποιεῖ σεαυτὸν παρὰ φύσιν, μὴ τὰ γῆνα περισκοπεῖ, ἀλλὰ τὰ οὐράνια, οὗ ὁ Χριστός ἐστιν, &c. Lactant. ii. 1. 2. et Epitome divin. institut. c. 10. alibique Max. Tyr. orat. iii. Basil. Se-leuc. orat. i. Gregor. Nyssen. De hominis opificio, n. 8.

215 *Nuptæ*] Liv. l. i. Cic. de LL. Val. Max. i. 3. Lactant. i. 22. Augustin. de Civit. Dei iii. 9.

233 *Ipsos quoque subrebat artus*] Basil. M. homil. εἰς τὴν ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν. p. 232. Διὰ τοῦτο Θεὸς ἐν σαρκί, ἐπειδὴ ἔδει τὴν καταραθεῖσαν σάρκα ταύτην ἁγιασθῆναι, τὴν ἀσθενήσασαν ἐνδυναμωθῆναι, τὴν ἀλλοτριωθεῖσαν θεοῦ, ταύτην οἰκειωθῆναι αὐτῷ, τὴν ἐκπεσοῦσαν τοῦ παραδείσου, ταύτην εἰς οὐρανούς ἀναχθῆναι.

238 *Hæc est nostra fides*] Bernhard. in Meditat. 'Fides in Christiana anima fundamentum omnium virtutum.' Nazianz. in Julian. ii. Μόνον τῶν ἀπάντων πίστις ἀνάλωτον. 'A fide devii perpetuæ cæcitatibus tenebris implicantur,' teste Ambrosio Hexaëm. v. Greg. in Psal. iv. pœnitent. 'Justi vita fides est.' Clem. Alexand. pædag. i. p. 42. Μία καθολικὴ τῆς ἀνθρωπότητος σωτηρία, ἢ πίστις.

252 *Nil falsum, aut mendax*] Eriphan. in Axiomanitis: Οὐδὲν ἐν τῇ θεῇ γραφῇ στραγγαλιῶδες, ἀλλὰ τὰ πάντα θαυμασίως εἰς τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν γέγραπται καὶ τετελείωται. Unde elegantissime Nazianzenus scribit, μαργαρίτην εἶναι τὴν τριάδα, πανταχόθεν ὁμοιον καὶ ἴσον στίλβοντα, ὅτι ἂν τι πάθῃ τοῦ μαργαρίτου, ἢ πᾶσα τοῦ λίθου χάρις ἡφάνισται· οὕτως ὅταν ἀτιμάσῃς τὸν υἱόν, ἵνα τιμήσῃς τὸν πατέρα, οὐδέ χεταί σου τὴν τιμὴν ἐκ' ἀτιμίας τοῦ υἱοῦ.

260 *Si fas est*] Prov. xxv. 27. 'Scrutator majestatis opprimetur a gloria.' Rom. xi. 33. Zehner. cent. i. adag. 61.

264 *Quam sit difficilis via, noscere principiorum*] Basil. Magn. p. 199. 'Ἀρχῆς οὐκ ἔστιν ἐξευρεῖν τὰ ἐπέκεια. ἐὰν γὰρ φιλονεικήσης τῇ φαντασίᾳ τοῦ τοῦ παραδραμεῖν τὴν ἀρχὴν, εὐρήσεις αὐτὴν προτρέχουσάν σου καὶ προαπαντᾶσαν τοῖς λογισμοῖς. vide ibid. antecedentia.

266 *Quo pacto Ediderit verbum*] Eriphan. in Anomæis hæret. Γέννησις τοῦ υἱοῦ ἀποκλείει πᾶσαν συλλογιστικὴν αἰτίαν, καὶ ὑπερβαίνει συνεξέτασιν καὶ πάντα λογισμὸν μάλιστα φθαρτῶν ἀνθρώπων. Basil. M. Homil. eis τὴν ἀγλίαν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν, p. 231. Χριστοῦ γέννησις, ἡ μὲν οἰκεία καὶ πρώτη, καὶ ἰδία αὐτοῦ τῆς θεότητος, σιωπῇ τιμάσθω. μᾶλλον δὲ καὶ ταῖς ἐννοίαις ἡμῶν μὴ ζητεῖν ἐκεῖνα μηδὲ πολυπραγμονεῖν ἐπιτάξωμεν. ὅπου γὰρ οὐ χρόνος, οὐκ αἶδον ἐμεσίτευσεν, οὐ τρόπος ἐπινενόηται, οὐ θεατὴς παρῆν, οὐχ ὁ διηγοούμενός ἐστι, πῶς φαντασθῇ ὁ νοῦς; πῶς δὲ ὑπηρετήσῃ ταῖς διανοαῖς ἡ γλῶσσα, ἀλλὰ πατὴρ ἦν, καὶ υἱὸς ἐγεννήθη. μὴ εἶπες πότε, ἀλλὰ παράδραμε τὸ ἐπερώτημα. μὴ ἐπιζητήσης πῶς. ἀδύνατος γὰρ ἡ ἀπόκρισις. τὸ μὲν γὰρ πότε, χρονικόν. τὸ δὲ πῶς, ὀλισθόν ἐμποιεῖ πρὸς τοὺς σωματικούς τῆς γεννήσεως τρόπους. Cyprian. exposit. Symboli. Ambros. lib. i. de fide ad Gratian. supra præfat. Psychom. vs. 60. Justin. Mart. contra Tryphon. Basil. M. p. 199.

278 *De lumine lumen*] Cyprian. exposit. Symb. Lactant. i. 29. Justin. Mart. exposit. fidei de recta confess. p. 298.

292 *De grege thurifero*] Justin. Mart. Epist. ad Diognetum.

293 *Devotus cippo*] Cyprian. adv. Demetrian. 'Quid te ad falsos Deos humilias et inclinas? quid ante inepta simulacra et figmenta terrena captivum corpus incurvas? quid te in lapsum mortis cum serpente, quem colis, sternis? Relinque idola, quæ humanus error invenit.'

298 *Nec sago clamore loquax*] Putaverunt antiqui, cornices pluviam voce augurantes, eam non tantum præsa-

gire, sed etiam vocare: qua ex opinione scripsit Maro Georg. ii. 'Tum cornix plena pluviam vocat improba voce.' Turneb. adv. xxi. 23. Horat. Carm. iii. 17. 'augurem aquæ' eleganti admodum epitheto nominavit; quod ab Euphorione sumtum est, cujus ista citantur verba: δατόμαστις δτε κρόζειε κορώνη. Non dissimili modo Ovid. Amor. ii. 6. dixit: 'Pluvie graculus augur aquæ.' vide Muret. var. lect. xvi. 18.

305 *Dedit olli Ora Dei*] Basil. M. Hexaëm. Homil. xi.

307 *Atque Deo Deus adisistebat agentis*] Basil. ibid. Homil. x. p. 44. Ἐμῶθες, ὅτι δύο πρόσωπα, ὁ λέγων καὶ πρὸς ὃν λόγος. διὰ τί οὐκ εἶπε, ποιήσων, ἀλλὰ ποιήσωμεν ἄνθρωπον ἵνα νοήσης τὴν δεσποτείαν, ἵνα μὴ τὸν πατέρα ἐπεγνώσκων, τὸν υἱὸν ἀγνοῆς, ἵνα εἰδῆς, ὅτι πατὴρ ἐποίησε διὰ υἱοῦ, καὶ υἱὸς ἐκτίσαστο πατρὶος θελήματι, καὶ δοξάσης πατέρα ἐν υἱῷ, καὶ υἱὸν ἐν πνεύματι ἁγίῳ, &c.

316 *A Domino Dominus*] Justin. Mart. contra Tryphon.

323 *Qui percutentes Venerat ut servaret oves*] Matth. xv. 24. et x. 6. Isidor. Pelus. lib. i. Epist. 121. Ambros. lib. i. de Spiritu Sancto, prologo.

340 *Ecce tibi inserto revirescit nunc oleastro*] Rom. xi. 17. Isidor. Pelus. Epist. i. 72. Clem. Alexand. Strom. vi. p. 285. Tertull. l. ii. adv. Marcion. 'Agnoscat hinc primum fructum optimum, ntiqne arboris optimæ, Marcion: imperitissimus rusticus quidem in malam bonam inseruit: sed non valebit blasphemie surculus, arescet cum suo artifice.'

343 *Exultans alieno stipite jactat*] Statius ii. Silv. epiced. in Glauciam: 'Vidi ego transertos alieno in robore ramos Altius ire suis.'

349 *Quis tandem ceditur agnus Aniculus*] Justin. Mart. contra Tryphon. Exod. xii. Isidor. Pelus. Ep. i. 219.

367 *Mox credidit*] Rom. iv. Heb.

21. Ambros. de Abraham 11. 8.

379 *Hebraeus pinguis stilus*] Cyprian. de Sina et Sion, p. 349. 'Pontius Pilatus infusa mente a Deo accepit tabulam et titulum, et scripsit tribus linguis, Hebraice, Græce, et Latine, JESUS NAZARENUS REX JUDÆORUM; et in capite ligni clavis tribus Tabulam cum nomine regis Judæorum coëfixit.' Vide Lips. de Cruce in not. 11. 11.

386 *Quicquid in ære caro*] Musicis instrumentis Dominum a Christianis laudandum esse, hic docet. Baron. annal. tom. 1. p. 787.

391 *Christum concelebrat*] Hieron. ad Demetriad. 'Nihil aliud noverit lingua, nisi Christum.' Augustin. tract. ix. in Johann. 'Lege omnes libros Propheticos; non intellecto Christo, quid tam insipidum et fatuum invenias?'

395 *Blandus in ore sapor*] Bernhard. in Meditat. 'Sit tibi itaque Jesus semper in corde, et nunquam imago crucifixi ab animo tuo recedat. Hic tibi sit cibus et potus, dulcedo et consolatio tua, mel tuum et desiderium tuum, lectio tua et meditatio tua, oratio et contemplatio tua, vita, mors et resurrectio tua.'

402 *Torquetur Apollo*] Exorcismi quandam hic formam habes; ait Baron. Annal. tom. 1. p. 558. Cyprian. contra Demetrian. 'O si audire eos velles et videre, quando a nobis adjurantur et torquentur spiritualibus flagris et verborum tormentis de obsessis corporibus ejiciuntur, quando ejulantes et gementes voce humana et potestate divina flagella et verbera sentientes, venturum judicium constantur.' Idem Epist. 11. 2. Lactant. 11. 16. et v. 22. M. Minuc. Octav. p. 63. 'Quoties a nobis et tormentis verborum, et orationis incendiis de corporibus exiguntur.'

424 *Audit adventum Domini*] Psalm. xix. Εἰς πᾶσαν γὰρ γῆν ἐξῆλθεν ὁ φῶς γὰρ αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα οἰκουμένης

τὰ πέρατα αὐτῶν. Justin. Mart. contra Tryphon.

438 *Delphica damnatis tacuerunt sortibus antra*] M. Varro Mysteriorum: 'Prisca horrida silent oracula, crepera in nemoribus.' Ad quem locum Ausonius Popma, ingenii vir elegantissimi: Cicero etiam suis temporibus ubique defecisse testatur: et Celsus Epicureus nominatim Oraculum Delphicum, Clarium, Dodonæum. Cujus rei causam Plutarchus integro libro exquirat; sed non penetrat in mysterium illud Veritatis, quod Prudentius solus effatur his verbis. Plutarch. et Suidas in Ἀγνοῦστος. vide Oros. vii. 9. Tacit. lib. xxi. Zonar. tom. viii. Niceph. Cedren. Rhodigin. viii. 16.

439 *Non tripodas cortina tegit*] Giffan. Ind. Lucret. p. 399. Summa est: Nato jam Christo, evanescebant falsa ethnicorum Oracula. Recte autem hic tegit. Nam operculum et integumentum æneum tripodis erat cortina: tripus erat ingens vas Delphis aureum, τρίπους Græc. dictum. hoc insternebatur lamina quadam aurea seu mensa, in qua Oracula fundens Pythia adsidebat. Hinc 'De tripode loqui.' Eam laminam Græci δλμος vocant, teste Polluce lib. x. τὸ δ' ἐπίθημα τοῦ τρίποδος, κύκλον, καὶ δλμον δεῖ καλεῖν. ἐπεὶ καὶ τοῦ Δελφικοῦ τρίποδος τὸ ἐπίθημα, ᾧ ἐγκάθεται ὁ προφήτης, δλμος καλεῖται, ὡς τὰ μέγα τοῦ ἐμπύρου τρίποδος, γαστέρα καὶ Ὅμηρον. Holmus ille apud Prudentium videtur mihi appellari Cortina; ut et æreas tripodum cortinas nomine Delphicas commemorat Plin. xxxiv. 3. Adyto autem aperto reddebantur Oracula. Hinc Pompeiana epitome Paulus: 'Aperta dicebatur Apollo, quia patente cortina responsa ab eo darentur.' ubi Paulus cortinam pro ipso adyto seu caverna accipit, quod etiam Servius fecit Æn. iii. non recte, uti puto: repugnant enim tum loca ea superiora, tum ipse Virg. e

lib. iii. locus, nbi hoc monnit Servius: qui locus mirifice ex superioribus illustratur. Versus sunt: 'Vix ea fatus eram, tremere omnia visa repente, Liminaque, laurusque Dei, totusque moveri Mons circum, et mugire adytis cortina reclusis. Summissi petimus terram, et vox fertur ad aures.' Adyton intelligitur crypta illa, sen, ut ait Hesych. σπήλαιον, i. e. antrum, et locus subterraneus, ubi diximus tripodem collocatum fuisse. Varro ut et Servius Maurus, a corde cortinam dictam volunt. coacta profecto notatio. Perottus a corte legitur putat contra omnes libros male, ne dicam inepte. Ait enim Varro cortinam cæli ab Ennio dictam ad similitudinem cortinæ Apollinis. hoc non intelligo. Ego cortinam cæli dictam puto, ut amictum cæli. Laurus etiam ibi non longe abfuisse videtur. Hinc Virg. in versib. superioribus: 'Liminaque laurusque Dei.' Et Lucret. 'Pythia quæ tripode ex Phœbi lauroque profatur.' Scio adyta etiam remotiora templi esse, ut cortinam etiam vas ingens, quod ipsum tripus appellatur; atque ita accepisse videri potest Virg. superiori loco, cum ait, 'Cortinam mugire,' et cum Propert. ait 'Cortinam Sibyllæ dicere.' Etsi de mensa ipsa seu holmo ea etiam accipi possint non incommode, &c.

443 *Libycis in Syrtibus Ammon*] Jupiter Ammonius sub forma arietis in Libya colebatur. Phæstus Macedonicis: 'Juppiter hæc Animon audi Cornute Lybumque Vates.' M. Minuc. Octav. 'Jupiter vester, cum Hammon dicitur, habet cornua.' Athanas. παρὰ Λίβυσι κριοκέφαλος Ἀμμων, Arnob. l. vi. 'Itaque Hammon cum cornibus jam formatur et fingitur arietinis.' Aristoph. Avibus: Κοῦδ' εἰς Δελφοὺς οὐδ' εἰς Ἀμμων' ἐλθόντες, ἀκεῖ θέσομεν. Ibi Scholiast. ἔνθα μαντεύεσθαι εἰσιν. ἐν μὲν Δελφοῖς τὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν δὲ Λίβυσι τὰ τοῦ Ἀμμωνος. Pro-

pert. iv. 1. 'Hoc neque arenosam Libyci Jovis explicat antrum.' Ovid. de Arte iii. 789. et Met. xv. 309. 'Corniger Ammon.' In Ibyu vs. 300. 'Corniger Jupiter.' Lucan. lib. iii. Plin. xxxvii. 10. Inf. in Symmach. ii. 420. Hygin. fab. cxxxi. et cclxxv.

454 *Perfidus ille Deo*] Julianus Imperuditione summis Philosophis, felicitate maximis ducibus comparatus fuit: bono Reip. natus dicebatur. A Sophistis circumventus, et factus apostata, Christianos mirum in modum vexavit. a cæde autem abstinens, alios exilio, penuria, et infamia punivit: plurimos blanditiis et muneribus avertit; non paucos metu minisque terruit. Christianorum scholas clausit: Sophistarum, Philosophorum, æruscatorum aperuit: templa dicata Christo demolitus est; Judaica et Ethnica extruxit et ornavit. Aliquando sacrificans, litare non potuit: quæsitâ causa, satellites Christianus inventus est: quo deprehenso e templo terrore aufugit. Id se puero accidisse, narrat Prudent. Apoth. Interficetur 6. Cal. Julii in Perside, a milite transfuga. Fabric.

458 *Gypso*] Arnob. adv. Gent. vi. p. 196.

459 *Pollucis equum*] Inf. in Symmach. i. 229. Alcman apud Scholiast. Pindari: Κρότωρ καὶ Πολυδεύκης κυδνός, πάλων ταχέων δμητῆρες, ἐπρόται σοφοί. Pindar. Olymp. iii. ἐβίπους appellat: et Pyth. i. λευκοπέλους Τυνδαρίδας, ὃν κλέος ἄνθησεν αἰχμᾶς. Pollucem autem cæstibus et pugillatu fuisse clarum, Castorem re equestri, multi prodidere memorie. Horat. 'Castor equo gaudens, ovo prognatus eodem Cæstibus.' Homer. Odys. xi. 299. Κρότωρ δ' ἐπρόδαμον, καὶ πύξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα. Arnob. 'Tyndaridæ Castores, unus equos domitare consuetus, alter pagillator bonus.' Ab antiquis enim dicti sunt Castores. Turneb. adv. xv. 21.

Castoris autem equus nuncupabatur Cyllarus, παρὰ τὸ κέλλειν, ὅτι ταχύς, ait Suidas. Et subiungit, quod Stesichorus dicat, τὸν Ἑρμῆν δεδοκέναι τοῖς Διοσκοόροις φλόγεον καὶ ἄρπαγον, ὡς αὖ, τέκνον ποδάργας καὶ κύλλαρων. Virg. Georg. iii. 89. 'Talis Amiclæi domitus Pollucis habenis Cyllarus.' Seneca Hippol. 'Si dorso libeat cornipedis vehi Frenis Castorea mobilior manu Spartanum poteris flectere Cyllarum.' Claudian. de iv. Consul. Honorii: 'Serviretque tuis contempto Castore frenis Cyllarus.'

460 *Forte litans Hecaten*] Inf. in Symmach. l. i.

463 *Cupressus*] Vide Cæl. Rhodigin. antiq. lect. xxiv. 2. H. Junium animadvers. i. 20. Joh. Kirchman. de funerib. Roman. iii. 1. Festum in 'Cupressi.' Jac. Pont. progymnas. vol. iii. parte 2. p. 860.

465 *Vittatus de more senex*] Manifestum est, vittatum sacerdotem dici eum, qui et infulatus simul et vittatus esset. Paschal. Coron. iv. 13. et 22.

Vittatus] Sup. περὶ στεφ. vi. 1013.

472 *Spumantia cymbia lacte*] Virgilianum est Æn. iii. 66. Ubi consule Servium.

483 *Flamen et ipse suas*] Alibi hic ipse Poëta hos Flamines, quos vocat 'Deum ministros,' facit laurigeros, 'Laurigerosque Deum templis adstare ministros.' Amphiaraus quidem in imaginibus pingitur fugiens cum coronis et lauro, insigniis sacerdotalibus. Paschal. Coron. iv. 13.

487 *Lotus procul absit et unctus*] Loti et Uncti dicebantur Christiani per contumeliam, propter baptismum et Catechumenos, qui oleo tingebantur. Unde exclamatio usitata fuit, Juliani Imp. orta temporibus, qua in templis per præconem utebantur: **LOTUS PROCUl ABSIT ET UNCTUS.** quales illi apud Græcos, ἐκὰς ὄντις ἀλστρος. item: ἐκὰς ὄντε βέβηλοι. Christiano autem aliquo præsentē, Ethnici litare

in sacrificiis non potuerunt: ut modo dictum ex Lactantio. Fabric. Adi Baron. Annal. lib. i. fol. 332.

491 *Posito diademate*] Coronæ sacerdotales, quod essent aureæ, quandoque dictæ sunt diademata. Quin et ipsi Reges, quoties sacrificabant, regalibus insigniis erant conspicui. Prudentius hic. Et quandoque corona ponitur præ metu: sicut hic locus edocet. Carol. Paschal. Coron. iv. 13. et x. 11.

494 *Zoroastræos susurros*] Gilb. Cognat. adag. 1003. Leonhar. Lessius de Just. et Jur. ii. 44. dubit. 1. August. de C. D. xxi. 14.

495 *Armiger e cuneo puerorum flavicomantum*] Flavicomantum puerorum cuneum vocat flavorum, i. e. Germanorum ministrorum et satellitum, corporisque Imper. custodum ac militum cohortem. Manil. iv. 706. 'Flava per ingentis surgit Germania partus.' De Germanis autem satellitibus omnes meminerunt, Tacit. Sueton. Lampridius, &c. Gifan. Ind. Lucret. p. 339. Confer Lips. ad Corn. Tacit. German. p. 85. et seq.

513 *Jacet illud nobile templum*] Isidor. Pelus. Ep. iv. 74. 'Ἦνίκα τὸν πολυθρύλλητον ἐκεῖνον ναὸν, καὶ τὴν περιβόητον, καὶ πολλοὺς πολέμους ἀναμακτὴν κήσασαν, τῶν Ἰουδαίων μητρόπολιν κῦρ Ῥωμαϊκὸν, διὰ τὸ τετολμῆσθαι ἐν αὐτῇ κατὰ τοῦ Χριστοῦ τὰ ἀτόλμητα, ἐκλινε. Vide ibid. Ep. 75.

517 *Quod fieri recipit, recipit quandoque perire*] Ambros. Hexaëm. i. 3. 'Quæ initium habent, et finem habent: et quibus finis datur, initium datum constat.' Lactant. vii. 11. 'Nam corpus, quia ipsum fragile est atque mortale, quæcunque opera molitur, æque caduca sunt. Nihil enim Tullius ait esse, quod sit manibus humanis laboratum, quod non aliquando ad interitum redigatur, vel injuria hominum, vel ipsa confectrice rerum omnium vetustate,' pro M. Marcello. Augustin. tom. ix. lib. de cognit. veræ vi-

tæ, c. vii. 'Omne, quod ex nihilo esse cœpit, in nihilum redigi poterit.' Max. Tyrius dissertat. xxvii. Τὸ φθειρόμενον πᾶν, ἢ διαλύεται, ἢ τήκεται, ἢ κόπτεται, ἢ ῥήγνυται, ἢ μεταβάλλει καὶ τρέπεται, &c. Arnob. lib. ii. 'Quod habet introitum, et vitæ incipientis exordium, necessario sequitur, ut habere debeat et occasum.' Seneca Ep. x. 72. 'Certis eunt cuncta temporibus: nasci debent, crescere, extingui. Quicquid est, non erit; nec peribit, sed resolvitur. Nobis solvi perire est.' Et xiv. 92. 'Hoc unum scio, omnia mortalium opera mortalitate damnata sunt: inter peritura vivimus.' Vide antecedentia, et Ovid. Met. xv. 420.

522 *Sublime columnis*] Virgil. Æn. vii. 170. 'Tectum augustum, ingens, centum sublime columnis.' vide Johan. ii. 19. Matth. xxvi. 61. et xxvii. 40. Marci xiv. 58. Isidor. Pelusiot. Ep. iv. 217.

525 *Verbum caro factum est*] Isidor. Pelus. Ep. iv. 166.

538 *Quid merere, Titus docuit*] Arcus Titi de capta urbe erectus in foro Romano est, contiguus Ecclesiæ, quæ Mariæ Novæ cognominatur: monumentum omnibus hominibus in hunc diem de ira Dei loquens et testificans. De victoria Titi, ejusmodi inventa inscriptio est: IMP. TITO CÆSARI DIVI VESPASIANI F. PRINCIPI SVO S. P. Q. R. QVI PRÆCEPTIS PATRIS CONSILIIQUE ET AUSPICII GENTEM JUDEORVM DOMUIT, ET VRBEM HIEROSOLYMAN OMNIBVS ANTE SE DVCI BVIS, REGIEVS GENTIBVSQVE AVT FRVSTRA PETITAM, AVT OMNINO INTENTATAM, DELEVIT A SOLO. In eodem arcu Judæorum victorum insculptæ ad latera imagines sunt: intra arcum expressa arca fœderis, candelabrum, tabulæ legis, mensa cum panibus, et alia templi vasa religiosa. Fabric.

539 *Pompeianæ acies*] Florus iii. 5. Joseph. lib. xiv.

541 *Exiliis vagus huc illuc*] Judæi ubique vagi et odio. Psal. lxx. Isidor. Pelus. Ep. iv. 74. Τότε δὲ καὶ αὐτοὶ πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης αἰχμαλίσαντες τὸν τρόπον διεσπάρησαν. Idem iii. 126. Αὐτοὶ ὥσπερ μαστιγῆσαι τινοὺς καὶ δραπεύσαι, ἄτιμοί τε καὶ ἀλήται πανταχοῦ διεσπάρησαν. Et ibid. Epist. 394. Gregor. Nyssen. de opificio hominis, p. 238. Baron. Annal. tom. i. p. 897. M. Velserus Vir Ampliss. Rer. Aug. Vind. lib. vi. p. 125.

554 *At cœlitus illum Adfirmant non esse Deum*] Hoc vero tam in proclivi est probare, quam imber, quando pluit, aut quam facile pirum vulpes comest. Vide Ambros. de fide i. 4. 5. et iii. 6. 7. et iv. 4. item lib. de fide contra Arrianos.

558 *Omne opus egregium ingenii est aut roboris*] Vide Saresber. viii. 2. Refer huc illud Pind. Nem. i. Πρόσει γὰρ ἔργῳ μὲν σθένος, Βουλῆσι δὲ φρόν, &c.

561 *Canæ senescunt Ingenia*] Contraire videtur Plutarchus περὶ παιδ. ἀγωγ. Μόνος δὲ νοῦς παλαιούμενος ἀνηβῆ, καὶ ὁ χρόνος, τᾶλλα πάντ' ἀφαιρῶν, τῷ γῆρας προστίθῃσι τὴν ἐπιστήμην. Cui astipulatur D. Hieronymus ad Nepotian. de vita cleric. 'Omnes,' inquiens, 'pene virtutes corporis mutantur in senibus; et crescente sola sapientia, decrescunt cæteræ virtutes.'

562 *Validos consumunt sæcla lucertos*] Testatum facit hoc et Plutarch. l. d. his verbis: 'Ἰσχυὸς ζηλωτὸν μὲν, ἀλλὰ νόσφ' εὐδαιμον, καὶ γῆρας. Cujus in sententiam pedibus discedit apud Stob. serm. 268. Sophron: Τὸ γὰρ ἀπεχθόμενον γῆρας ἅμα μαραιῖνον ταριχεύει. Et Diphilus in Phreate: πολὺς τεχνίτης ἐστὶν ὁ χρόνος, ὃ ξένε, χαίρει μεταπλάτων πάντας ἐπὶ τὰ χεῖρονα. Ita Crætitis illud est: 'Ὁ γὰρ χρόνος μ' ἐκαμψε τέκτων οὐ σοφὸς, Ἄπαντα δ' ἐργαζόμενος ἀσθενέστερα. Confer Ovid. Trist. iv. 7.

567 *Nec fœda voluptas*] Ferrandes

Diaconns in parænetico ad Reginum :
 ‘ Verbum caro factum est, postquam
 venit plenitudo temporis, mirabiliter
 et singulariter, sine morbo libidinis
 procreatus.’ Hanc etiam rationem
 Patres asserunt, cur B. Mariæ τῆς ἀει
 παρθένου αἱ ὁδοὶ fuerint ἀνάδυνοι, et
 sine dolore partus. vide clariss. Ca-
 saubon. ad epist. Gregor. Nysseni ad
 Eustath. &c. n. 121.

668 *Intactam thalami virtus divina
 puellam Sincero afflatu*] Basil. M. in
 sanctam Christi Nativitatem, p. 232.
 Καὶ τὸ ἐργαστήριον τῆς οἰκονομίας ταύ-
 τῆς ; παρθένου ἁγίας σῶμα. τίνες δὲ ἀρχαὶ
 τῆς γενήσεως ; πνεῦμα ἅγιον καὶ δύνα-
 μιν ὑψίστου ἐπισκιάζουσα. vide ibid.
 plura. Cyprian. in exposit. Symb.
 Apostol. ‘ Huic, quem dudum de pa-
 tre natam ineffabiliter didicisti, nunc
 a Sancto Spiritu templum fabricatum
 intra secreta uteri virginalis intellige.
 Et sicut in Sancti Spiritus sanctifi-
 catione nulla sentienda est fragilitas,
 ita et in partu virginis nulla est in-
 telligenda corruptio. Novus enim
 huic seculo datus est partus : nec im-
 merito : qui enim in cælis unicus fi-
 lius est, consequenter et in terra uni-
 cus est, quia et unice nascitur. Nota
 sunt omnibus et in Evangeliiis decan-
 tata de hoc scripta Prophetarum,
 quæ dicunt, quod virgo concipiet et
 pariet filium : sed et partus ipsius mo-
 dum mirabilem Ezechiel Propheta
 ante formaverat, Mariam figuraliter
 Portam Domini nominans, per quam
 scil. Dominus ingressus est mundum.
 Dicit ergo hoc modo : Porta autem,
 quæ respicit ad Orientem, clausa erit,
 et non aperietur, et nemo transibit,
 et clausa erit. Quid tam evidens di-
 ci de consecratione virginitatis po-
 tuit? Clausa fuit in ea virginitatis
 porta, per ipsam introivit Dominus
 Deus Israël, et per ipsam processit,
 et in æternum porta virginis clausa,
 servata integritate, permansit. Igi-
 tur Spiritus Sanctus refertur Domini-
 cæ carnis et templi ejus creator,’ &c.

573 *Pubertas signata manet*] A non-

nullis, ut jam dixi ex Cypriano, refer-
 tur huc illud Ezech. XLIV. ‘ Porta
 hæc clausa erit.’ vide Ambros. Epist.
 x. 81. et lib. de institut. virginis, cap.
 8. 9. Gruter. suspic. III. 9. Henric.
 Salmuth ad Panciroll. lib. II. p. 421.
 Augustin. de tempore Serm. CXXIII.

575 *Maris inscia mater*] Cyprian.
 l. d. et serm. de nativitate Christi.
 Lactant. IV. 12.

576 *Quid inane caput non-credule
 quassas*] Caput movere, derisionis vel
 subsannationis est gestus. Job. XVI.
 4. et XLII. 11. Esai. XXXVII. 22. Matth.
 XXVII. 39. alibique. Justin. Mart. con-
 tra Tryphon. supra verba Psalmi XXII.
 ‘ Et moverunt caput :’ Οἱ γὰρ θεω-
 ροῦντες αὐτὸν ἐσταυρωμένον, τὰς κεφα-
 λὰς ἑκαστος ἐκίνουν, καὶ τὰ χεῖλη διέ-
 στρεφον, καὶ τοῖς μυζωτῆρσιν ἐν ἄλλοις
 διαρροῦντες ἔλεγον εἰρωνευόμενοι ταῦτα,
 ὃ καὶ ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι τῶν Ἀπο-
 στόλων αὐτοῦ γέγραπται. Adi Gilb.
 Cognat. cent. XIII. adag. 1216.

589 *Utero puer interceptus anili*] Isi-
 dor. Pelus. Ep. I. 363. Augustin. tom.
 x. de Sanctis, Serm. XXII. et XXIII.
 Ambros. de fide IV. 4. Basil. Seleuc.
 Orat. XXXIV.

600 *Gaudia concipiunt lacrymas*] A
 gaudio non raro lacrymæ prorump-
 unt. Eurip. Helena vs. 659. ἐμὰ δὲ
 δάκρυα, χαρμονὰν Πλάτων ἔχει χάριτος, ἢ
 λύπας. V. N. ad Terent. Heaut. II. 3.
 et Adelph. III. 4. Exemplum talium
 lacrymarum est apud Diodor. Sicul.
 et Orosium II. 17. Panegy. Flaviens
 nomine dictus : ‘ Ibant per hæc ora
 lacrimæ nobis salutare, tibi gloriosæ ;
 et nos invicem jam dolore discusso fle-
 bamus gaudio. Nam sicut agros di-
 uturno ardore sitientes expetitis vo-
 tis imber ubertat.’ Vide Ambros. lib.
 de excessu fratris c. I.

604 *Emmanuelque nunc*] Ὁ ἐστὶ μεθ-
 ερμηνευόμενον, μεθ’ ἡμῶν ὁ θεός. πάλιν
 καὶ ἐκείνη ἡ προσηγορία τοῦ παντὸς μυστη-
 ρίου τὴν δήλωσιν ἔχει, ὅτι θεὸς ἐν ἀνθρώ-
 ποις. ἐπειδὴ ἐρμηνεύεται φησὶν τὸ Ἐμμα-
 νουήλ, μεθ’ ἡμῶν ὁ θεός. Basil. M. in
 Christi Nativit. p. 233. Augustin. de

tempore Serm. xxvii. Lactant. iv. 12.

704 *Cujus non numeratus Eous*] Supra C. d. em. 12. Basil. M. in Christi Nativit. p. 232. Cyprian. Serm. de Scrin et Magis.

717 *Dūq̄nt arēdians*] Chrysost. Homil. vi. in Matth.

731 *Myrrhagor, et turis, et auri*] Cyprian. l. d. et Basil. M. p. 234. Ἀροῦντες τῇ τροφῇ οἱ μάγοι, ἐκ τῆς θυρίας, τῶν χρυσῶν, ἐκ δὲ τοῦ σμύρνης, τῶν κυρίων προθυγῶν, ἐκ δὲ αὐρῶν, τῶν λίθων. Augustin. de tempore. Serm. xxix.

737 *Caelum habitat, terris intervenit*] Basil. ibid. Oὗτος ἐστὶ γῆς, οὗτος δὲ οὐρανόθεν. Ambros. l. iii. de Virginib. 'Hodie quidem secundum hominem homo natus ex virgine, sed ante omnia generatus ex patre; qui matrem corpore, virtute referat patrem. Unigenitus in terris, unigenitus in caelo, Deus ex Deo, partus ex virgine.' Salvian. lib. vi. de gubernat. Dei: 'Propter hoc involvi se pannorum crepidulus voluit, qui caelum regebat in paup̄ib.''

747 *Πρωτοῖς, μυσταῖς*] Nazianz. eis τῶν ἀρχαίων ἐκτετακτῶν p. 263. Τίμη δὲ ἔστω καὶ τῷ Χριστῷ; παρτίτοις, γήϊοις, φέρον. σπαραγμένους. ἄγγελοι ἐκδέχονται, ποιῶντες πρὸς τὴν ζωὴν, ἀστέρας ἱεράτοις, μάγων ἐκκαλεσθέντων καὶ διαφωρίαν, Ἡρώδους σκελεπῶντα φεύγον Ἰησοῦς εἰς Αἴγυπτον, ἵσταται ἐν Αἴγυπτον, &c.

759 *Quia spiritus olim Ore superfluo* poësis colludat] Basil. M. Hexaem. Homil. iii. p. 4.

778 *Non est creata creata*] Sup. Cap. i. q. Ambros. Epist. ix. 75.

780 *Parce Nilus refundit Memento*] Inf. in Kuchitridis sive Dip. v. 100. Arator lib. v. Sedul. i. Johann. v. et ix. vide quae in Nonn. super Johan. c.

v. et Fabric. in Silos. Basil. Seleuc. orat. vi. Ambros. de Sacrament. ii. 1.

705 *Totus quae non capit orbis*] Joh. xxi. 26. et ibi Nans. in Nonnam. Isidor. Pelus. Epist. i. 259. et ii. 99.

706 *Quinque in deserto panes*] Nonn. in cap. vi. Johan. Basil. Seleuc. orat. xxxvi. Πάλιν ἱερῶς ἔτρον ἐπὶ ἡγῶν καὶ χεῖρες δεσποτικαὶ πάλιν ἀποσταλῶν διαρῶσαντο. Vide ejusdem orat. xxxiii. in quinquies mille hominem quinque panibus pastos. Arnob. lib. i. Augustin. tractatu in Johan. xxiv.

708 *Undique septum*] Virg. Aen. ix. 783. 'Et vestris o cives undique septus Aggeribus.'

716 *Et paucis crescente cibo per fragmina crustis*] Basil. Seleuc. l. d. 'Ὁ τῶν ὁρμῶν τότε πραγμάτων! ἔτροι τοῦ ἔτρον ἀπὸ τῶν καὶ τροφῶν αὐτοσχεδῶν ἐκδομῶν αἱ τράπεζαι. ἔτροι γεωργικῶν ἰσθμῶν ἐλευθέρων οἷα ἐκ σταχυῶν βλαστήσαντες, ἀλλ' ἐκ χειρῶν δεσποτικῶν ἐκωθίσαντες, &c.

718 *Bisepos corpinos*] Ἰσθμῶν γὰρ τοῖς ἀποστόλοις οἱ κόφιναι, ἵνα ἵκαστος ἵνα βαστάξων ἔχῃ τὴν πόσιν τοῦ θαλάσσης μάρτυρα. καὶ τριβάμους θῶς παθεῖν τοῦ γενομένου τὴν ἀσθήσιν, καὶ φυλάττῃ τὴν μήμην δὲ κόπας. Basil. Seleuc. ibid.

721 *Quis cumulare potest*] Διὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκτετακτῶν παρὰ τὴν χρεῖαν, τὴν ἐξουσίαν προβαλλόμενος, καὶ παρέχων, πῶς μαθήσιν, τίς δὲ τὴν τροφὴν διδοὺς πᾶσι σαρκοῖ. Ibid.

723 *Ex nihilo, nulla existente creavit Mundum materia*] Justin. Martyr in eversions Aristot. dogmat. Ambros. Hexaem. i. c. 1. et 2. Theodoret. Græcar. affect. l. iv.

742 *Procedo sepulcro Lazari*] Basil. Seleuc. Orat. xxxvi. Ἀδύνατος τετραήμερος ἐκ τῶν τάφων ἐξέρχεται. ἡκολούθη γὰρ τῇ καλοῦσιν φωνῇ. Vide ejusdem Orat. xl. et xli. Nonn. c. xi. Johan. Ambros. de fide iv. 2. 'Imperantis atque vox lata est, non precantis,' &c.

759 *Nec de corpore nitidum sordida* celo Aura refert] Basil. Seleuc. Orat.

XL. Οὐ γὰρ ἂν ἐφάνη ἡ χάρις εὐθέως δοθεῖσα, εἰ μὴ καὶ δυσωδία προεχώρησε.

778 *Finxerat hoc digitis*] Basil. M. Hexaëm. Homil. xi. 'Ὑπὲρ πάντα ἡ ἀνθρώπου γένεσις. ἔλαβε κύριος ὁ θεὸς, καταξιοῖ ἰδίᾳ χειρὶ διαπλάσαι τὸ ἡμέτερον σῶμα. οὐδ' προσέταξεν ἀγγέλῳ. οὐχ ἡ γῆ αὐτομάτως, ὥσπερ τοὺς τέττιγας, ἡμᾶς ἐξέβρασε. οὐκ εἶπε τῷδε καὶ τῷδε ποιῆσαι λειτουργικαῖς δυνάμεσιν· ἀλλ' ἰδίᾳ χειρὶ φιλοτεχνεῖ γῆν ἔλαβεν. ὅταν πρὸς τὸ ληφθὲν ἐπίδῃς, τί ἐστὶν ἄνθρωπος; ὅταν πρὸς τὸν πλάσαντα κατανοήῃς, μέγα ἄνθρωπος. ὅσπερ καὶ τὸ μηδὲν διὰ τὴν ὕλην, καὶ μέγα διὰ τὴν τιμὴν, &c. Inf. vs. 1024.

Animam sufflavetate] Infra vs. 1034. Basil. M. p. 86. 'Ἐπειδὴ σύνθετος ὁ ἄνθρωπος ἐκ τε τοῦ γηίνου πλάσματος, καὶ ἐκ τῆς ἐνοικοῦσης ψυχῆς τῷ σώματι. γῆ μὲν λέγεται τὸ ἐκ τῆς γῆς πεπλασμένον· κατοικῶν δὲ τὴν οἰκουμένην, ἡ τὴν φθ. σώματι διαγωγὴν λαχοῦσα ψυχὴ, &c.

779 *Totum hominem Deus assumpsit*] Τὸ γὰρ ἀπρόσληπτον, ἀθεράπευστον, ait Nazianz. Epist. ii. ad Cledon. Vide Cyrill. in Johan. vii. 7.

783 *Anne fides capit, ut substantia*] Augustin. lib. de Animæ quantitate.

790 *Similisque creanti*] Ambros. lib. de dignitate humanæ conditionis c. ii.

799 *Ædificare sui similem*] Ambros. Hexaëm. vi. 7. et 8. Basil. M. Hexaëm. Homil. x. et xi. Isidor. Pelus. Ep. iii. 95. 112.

Non habet umbra, Quod corpus] Philo lib. νόμ. ἀλληγορ. 'Ἡ γὰρ εἰκὼν τοῦ θεοῦ, ἀρχέτυπος ἄλλων ἐστὶ· πᾶν δὲ μίμημα ποθεῖ τοῦτο, οὐπὲρ ἐστὶ μίμημα, καὶ μετ' ἐκείνου τάττεται.

802 *Sæclis quod non consumitur ullis*] 'Αθάνατος ἐστὶ καὶ ἀφθαρτος. Lactant. iii. 18. et 19. rursus vii. 8. 9. 11. 13. Item epit. divin. institut. c. x. Isidor. Pelus. iv. 10. Ep. 125. et 146.

803 *Iustique carax*] Imo τὸ ἡγεμονικὸν ἡμῶν πανδεχὲς ἐστὶ, καὶ ἔοικε κηρῷ πάντας τῶν, καλοὺς τε καὶ αἰσχροὺς δεχομένῳ, inquit alicubi Philo. sive ut loquitur lib. περὶ τῶν μετονομαζ. κηροῦ τρόπον ἑμμελεν αὐτῇ δέξασθαι καλοῦ τε καὶ αἰσ-

χροῦ διαφορὰν.

Reginaque rerum] Philo περὶ δυνεῖρων: 'Ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ὁ ἡγεμὼν νοῦς. Basil. M. Hexaëm. Homil. x. p. 45. Τὸ μὲν σῶμα, ὄργανον τοῦ ἀνθρώπου, ψυχῆς ὄργανον. ἄνθρωπος δὲ κυρίως κατ' αὐτὴν τὴν ψυχὴν.

804 *Præcæte*] Basil. M. Hexaëm. Homil. v. 'Ἀλλὰ σοι μὲν αὐταρκῆς ὁ σύνοικος λόγος πρὸς τὴν φυλακὴν τῶν ὀλεθρίων. οὐδέηπου γὰρ πρόβατα μὲν καὶ αἴγες ἴσασιν ἀποφεύγειν τὰ κακοῦντα αὐτῶν τὴν ζωὴν, μόνῃ τῇ αἰσθήσει τὸ βλαβερὸν διακρίνοντα. σοὶ δὲ, φ' καὶ λόγος πάρεστι καὶ ἰατρικὴ τέχνη τὸ χρήσιμον ἐκπορίζουσα, καὶ ἡ τῶν προλαβόντων πείρα, τῶν βλαπτόντων τὴν φυγὴν ὑποβάλλουσα, χαλεπὸν ἐστὶ, εἰπέ μοι, ἐκκλίνει τὰ δηλητήρια;

Antevidet] Hinc Columbanus in Monostich. vs. 158. 'Consilio mentis, quodque imminet, antevideto.'

805 *Verborum*] Supra περὶ στεφ. x. 771.

806 *Et cælum sensu percurrere docta*] Manil. 'Docet ratio, cui nulla resistant Claustra nec immensæ moles, ceduntque recessus, Omnia succumbunt, ipsum est penetrabile cælum.' Philo: Μόνον γὰρ αὐτὰ τῶν παρ' ἡμῖν ὁ νοῦς, ὅτε πάντων ὠκυδρομέτατος, καὶ τὸν χρόνον, ἐν φ' γίνεσθαι δοκεῖ, φθάνει καὶ παραμείβεται, κατὰ τὰς ἀοράτους δυνάμεις ἀχρόνως τοῦ τε παντὸς, καὶ μερῶν, καὶ τῶν τούτων αἰτίων, ἐπιψαίων. Ambros. Hexaëm. vi. 8. 'Non ergo cægo potest esse ad imaginem Dei, sed anima nostra, quæ libera est, et diffusis cogitationibus atque consiliis huc atque illuc vagatur, quæ considerando spectat omnia. Ecce nunc sumus in Italia et cogitamus, quæ ad Orientales aut Occidentales partes spectare videantur; et cum illis versari videmur, qui in Perside sunt constituti; et illos videmus, qui degunt in Africa, si quos cognitos nobis ea terra susceperit; sequimur proficiscentes, inhæremus peregrinantibus, copulamur absentibus, alloquimur separa-

tos, defunctos quoque ad colloquium resuscitamus, eosque ut viventes complectimur et tenemus, et vitæ officia his usumque deferimus.' Vide Max. Tyrium dissertat. vi. sub finem, sup. Cathem. vi. 30. et in Symmach. ii. 479.

811 *Ut claudi valeat sensus teneri*] Lactant. viii. 9. 'Deus non aspectu nobis, aliove fragili sensu comprehendendus est, sed mentis oculis intuendus, cum opera ejus præclara et miranda videamus.' Basil. M. Hexaëm. Homil. x. 'Ἀπὸ δυνάμεως θεὸς νοεῖται, ἀπλότης φύσεως, μέγεθος ἔκποσεν. πανταχοῦ ἐστὶ, καὶ ὑπὲρ τὸ πᾶν περισσεύει, καὶ ἐστὶν ἀφαῖς ἀόριστος. ὅπερ τὴν σὴν ἐκπίπτων κατὰληψιν, οὔτε μεγέθει περιορίζεται, οὔτε σχήματι περιλαμβάνεται, οὔτε δυνάμει ἐκμετρεῖται, οὔτε χρόνῳ περισφίγγεται, οὔτε πέραςιν ὀρίζεται. οὐδὲν ἐστὶ περὶ θεόν, οἷον περὶ ἡμᾶς. Empedocles apud Cl. Alex. Strom. v. p. 250. Τὸ γὰρ θεῖον, inquit, οὐκ ἐστὶν πελάσασθαι ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἐφικτὸν ἡμετέροις, ἢ χερσὶ λαβεῖν. Plura habes ibid. p. 256. supra περὶ στεφ. x. 312.

828 *Intravit germana domum*] Præfat. Hamartig. vs. 57. 'Caro in sororem tela mentem dirigit.' Ambros. Hexaëm. vi. 6. 'Caro amictus est animæ, quæ se induit quodam corporis vestimento.'

833 *Est impossibile spectare profunda Sabaoth*] Pindar. apud Cl. Alexand. Strom. v. pagin. 259. Ζαθείων βουλευματα ἐρευνᾶσαι βροτέφ φρενί, δύσκολον. τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου; ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; Ibid. Hesiodus: Μάντις δ' οὐδεὶς ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, ὅστις ἂν εἰδείη ζῆνος νόον αἰγιόχοιο. Item Solon: Πάντη δ' ἀθανάτων ἀφανὴς νόος ἀνθρώποισι. Chrysost. Homil. in 1 Corinth. Οἱ σφόδρα μωροὶ οὗτοι μάλιστα εἰσιν, οἱ λογισμοῖς ἐπιτρέποντες, ἅπερ οὐκ ἐστὶν εὐρεῖν, ἀλλ' ἢ διὰ πίστεως. Luther. tom. ii. pag. 60. 'Velle scire consilium Dei, est, fieri velle æqualem Deo.' Noti sunt versiculi vete-

res: 'Ad secreta poli curas extendere noli, Sed de terrena mortalibus quære Camæna.'

834 *Speculum, &c.*] Inde apud Cl. Alex. protrept. p. 28. *φερὲν εὐρέων* indigetatur.

836 *Qui patrem proprium*] Ambros. Hexaëm. vi. 7.

839 *Nunc flatum tepidum*] V. N. ad Dracont. vs. 413.

843 *Adde et distinctum quem Musica tibi*] Confer Cassiodor. Var. Ep. ii. 40.

862 *Ista figura manus nostræ est*] Ambros. Hexaëm. vi. 9. 'Succedunt brachia, et validi lacertorum tori, validæ ad operandum manus, et prioribus digitis habiles ad tenendum. Hinc aptior usus operandi, hinc scribendi elegantia, et ille calamus scribæ velociter scribentis, quæ divinæ vocis exprimuntur oracula. Manus est, quæ cibum ori ministrat. Manus est, quæ præclaris enitet factis,' &c.

863 *Sed tradita forma est, Humanis quæ nota animis*] Athanas. Dial. 3. de S. Trinit. 'Ἐπὶ θεοῦ ὅταν λέγονται μέλη ἢ μέρη, ἀνθρωποπαθῶς μὲν λέγονται, θεοπρεπῶς δὲ νοεῖνται. Philo lib. de sacrif. Abelis et Caini: Ὡς ἐστὶ τὰ ὅσα ἀνθρώποις, ἐπὶ θεοῦ κυριαλογεῖται κατὰχρησις δὲ ὀνομάτων ἐστὶ παραγορεύουσα τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν. Adi Cl. Alex. Strom. v. p. 248.

872 *Omne quod hora Natalis profert, locus accipit*] Arist. Phys. iv. text. 1.

881 *Spiritus et Sanctus baptismo justificatam*] Nazianz. Orat. eis ἁγίων βάπτισμα. p. 238. Basil. M. in sacrum Baptisma p. 190. Βάπτισμα, αἰχμαλώτοις λύτρον, ἐφλημάτων ἔφεσις, θάνατος ἁμαρτίας, παλιγγενεσία ψυχῆς, ἔνδυμα φωτεινόν, σφραγὶς ἀνεπιχείρητος, ὄχημα πρὸς οὐρανόν, βασιλείας πρόξενον, νίθεσίης χάρισμα. Ambros. lib. de mysteriis initiandis c. 5. 6. et de Sacram. i. 4. 5. 6. item de Sp. Sancto i. 5. 6.

889 *Quam peccet et ipse Angelus*] Nazianz. ἐν ἀπορήτοις, ut quidem hos

versus edidit opt. et eruditiss. Hæschelius in Philon. opusculis p. 219. *Εἰς πάντ' ἄνθρωπος ἐστὶ θεοῦ φύσις· εἰς κακίην δὲ Δύστροπος ἀγγελικὴ καὶ τὸ τρίτον εὐτροπος ἡμεῖς, Ὅσον τῇλε θεοῖο, τόσον κακίῃ πελάοντες. Τοῦνεκεν δ' πρώτους εὐσφόρος ὑπόσ' ἀερεῖς, Ἡ γὰρ δὴ μέγαλοιο θεοῦ βασιληΐδα τιμὴν ἤλπετο, κύδος ἔχων, περιβόσιος ὤλεσεν αἴγλην καὶ πέσεν ἐνθάδ' ἄτιμος, ὅλον σκότος ἀντὶ θεοῖο· καὶ κοῦφός περ ἔων, χθαμαλήν ἐπὶ γαῖαν ὤλισθεν, &c.* Inf. Hamart. vs. 169.

893 *Quocunque modo sit factus, id unus sit factor*] De substantia Angelorum disputatur varie. Inprimis vero de Materia eorum, nec non de tempore, quo fuerint conditi. Nazianzeno hæc tribuitur sententia: Quod ante cæli terræque creationem, Angelica natura ex nihilo fabricata sit. Quidam, secundo die eosdem conditos, et eodem quamplurimos eorum lapsos fuisse, statuunt. Alii ad primum τῆς παλιγγενεσίας diem eorum creationem referunt, eosque adeo una cum luce ex luce productos esse, conjecturam faciunt: inde, quod natura eorum ad naturam lucis aliquo modo accedere videatur, attestantibus id tum nominibus Seraphim et Uriel, quibus Angeli in Scriptura insigniuntur, tum sententia illa Davidica Psalm. civ. qua Spiritus illi administratorii Eschlobét, i. e. 'ignis flammescens et fulgescens,' dicuntur. Eodem quoque collimare creditur pronunciatum Jehovæ, Job. xxxviii. quo profitetur, 'se, cum poneret fundamenta terræ, ab astris matutinis laudatum fuisse, omnesque Filios Dei joculari.' D. Frid. Balduin. Academiæ Witebergensis lumen et ornamentum fulgentissimum. Videatur et Perer. l. 1. in Gen. p. 243. et seqq.

894 *Solus labe caret peccati*] Nazianz. ἐν ἀπορήτοις: Πρώτη μὲν θεότητος ἡγνή φύσις, ἄνθρωπος αἰεὶ, Ἀνθ' ἑνὸς οὖτοι πολλὰ (τί γὰρ θεότητος ἄρειον, εἰς δ' μετακλίνοιτο; τὸ δὲ πλεον ὄντος

ἀλυξίς.)

900 *Quæ peccare valet, valet et succumbere pænæ*] Ambros. lib. de paradiso cap. 7. 'Quia mortis causa, inobedientia est.'

908 *Dum transgressa Dei positum*] Basil. M. p. 164.

912 *Infecit genus omne hominum*] Rom. v. 12. Macar. Homil. xi. et xxiv. Peccatum autem originis ab Adamo in posteros transfusum, Pelagius negabat, ut ex Augustino lib. ii. de peccato originis, citat Baron. annal. tom. v. ad annum Christi 412. qui Pelagianam hæresim Romæ et Carthagine fuisse damnatam commemorat.

914 *Nec quisquam nascitur insons*] Job. xiv. Οὐδεὶς καθαρὸς ἀπὸ ῥύπου. Gregor. Nyssen. Homil. in Psal. vi. καθαρὸς γὰρ ἀπὸ ῥύπου παντελῶς οὐδεὶς, οὐκ οὖν ἐν γεννητῇ φύσει, εἰ καὶ φανῇ δοκιμώτερος. ῥύπος δὲ ἀνθρώπου, ἡ ἁμαρτία. Ambros. de interpellatione i. 7.

915 *Ne traduce carnis transfundi in sobolem*] De origine animæ Disputationem Philosopho-Theologicam vix ullam reperiēs inter literatos, in contrarias partes, ab acutissimis quibusque ingeniis, majori contentione discussam, spinosioribus et perplexioribus contradictionum et absurditatum in utramque partem apparentium plurimarum rationibus fecundam. Dux sunt autem potissimum opiniones, inter se discrepantes: quarum prior, animas hominum singulorum corporibus, in utero matris ex semine parentum efformatis, ex nihilo, a Deo indies creatas, certo tempore cælitus, et immediate novas inseri: posterior vero, easdem una cum corpore, potentia seminis parentum, vi benedictionis, et operationis suffulta, per traducem ex parentibus in sobolem propagari existimat. Utri sententiæ quidam fuerint astipulati, et in quam pedibus discesserint opinionem, vide apud acutiss. Renneman. De legitima ratione recte disputandi, in Co-

rollario: et Goclen. in Psychologia.

939 *Peccatis eras satelles, παῖς*] Plato v. de L.L. τιμωρία δ' ἀδικίας ἀκόλουθος πάσης. Statius Thebaid. vi. 'Sed videt hoc, videt ille Deum regnator, et ausis Sera quidem, manet ira tamen.'

943 *Mors alicui culpa*] Basil. M. Homil. Quod Dens non sit causa mali, p. 164. ἡμαρτε μὲν διὰ μοχθηρὰν προαίρεσιν. ἀπέθανε δὲ διὰ τὴν ἁμαρτίαν. τὰ γὰρ ὀφόνια τῆς ἁμαρτίας, θάνατος. ὅσον γὰρ ἀφίστατο τῆς ζωῆς, τοσοῦτον προσήγγιζε τῷ θανάτῳ. ζωὴ γὰρ ὁ θεός. στέρησις δὲ ζωῆς, θάνατος.

945 *Sic mors in Domini consumpta est corpore Christi*] Cl. Alex. Epitom. Theodoti pag. 342. 'Ἐπεὶ πῶς τῆς ζωῆς παρούσης ἐν αὐτῷ, ἀπέθανεν τὸ σῶμα· οὕτω γὰρ ἂν καὶ αὐτοῦ τοῦ σωτῆρος ὁ θάνατος ἐκράτησεν ἂν ὅπερ ἄτοπον· δόλη δὲ ὁ θάνατος κατεστρατηγήθη· ἀποθανόντος γὰρ τοῦ σώματος, καὶ κρατήσαντος αὐτὸν τοῦ θανάτου, ἀναστείλας τὴν ἐπελευθεύσαν ἀκτῖνα τῆς δυνάμεως ὁ σωτὴρ, ἀπέλεσε μὲν τὸν θάνατον· τὸ δὲ θνητὸν σῶμα ἀποβαλὼν πᾶθ' ἀνέστησεν.

1021 *Si dedignatur adire Carnis onus*] Paulo ante vs. 934.

1031 *Iusserat ut lux Confieret*] Cl. Alex. Strom. vi. p. 254. 'Ἀκηκόασι γὰρ τοῦ Μωϋσέως, λέγοντος, Ἐἶπε, καὶ ἐγένετο· τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἔργον εἶναι, διαγράφοντος. Basil. Seleuc. orat. 1.

1034 *Solus homo emeruit flabro Deitatis flumine nasci*] Lactant. lib. ii. 13. 'In ipsius hominis fictione, illarum duarum materialium, quas inter se diximus esse contrarias, ignis et aquæ conclusit, perfecitque rationem. Fictio enim corpore spiravit ei animam de vitæ fonte spiritus sui, qui est personalis, ut ipsius mundi ex contrariis constantis elementis similitudinem gereret. Constat enim ex anima et corpore, i. e. quasi e cælo et terra: quandoquidem anima, qua vivimus, e cælo oritur a Deo, corpus e terra, cuius e limo diximus esse formatum.' Coniungo Philonem lib. 1.

legis allegoriar.

1048 *Christi virtute resurgo*] Job. xix. Lactant. vii. 23.

1068 *Nec me vel dente, vel ungue Fraudatum*] Macar. Homil. xv. Εἰ ἐν τῇ ἀναστάσει ὅλα τὰ μέλη ἀνίστανται. ἀπόκρισις· τῷ θεῷ πάντα εὐκοῦλά ἐστι, καὶ οὕτως ἐπηγγείλατο· ἀνθρωπίνη δὲ ἀσθενείᾳ καὶ λογισμῷ ὅσπερ ἀδύνατον τοῦτο καταφαίνεται· ὅσπερ γὰρ ἀπὸ τοῦ χόου καὶ τῆς γῆς λαβὼν ὁ θεός, ὥς ἑλληντικὰ φύσιν κατεσκεύασε τὴν τοῦ σώματος μὴ εὐκυνίαν τῇ γῇ, καὶ γένη πολλὰ ἐποίησεν, οἷον τρίχας, καὶ δέρμα, καὶ ὀστέα, καὶ νεῦρα· καὶ ὅν τρόπον βαλλομένη βραβίς εἰς πῦρ, ἀλλάσσει τὴν χροάν, καὶ μεταβάλλεται εἰς πῦρ. μέντοι γε ἡ φύσις τοῦ σιδήρου οὐκ ἀνιρέθη, ἀλλὰ συνέστηκεν· οὕτως καὶ ἐν τῇ ἀναστάσει ὅλα τὰ μέλη ἀνίστανται, καὶ θλίξις οὐκ ἀπόλλυται. καθὼς γέγραπται, καὶ ὅλα γίνονται φωτοειδῆ, &c. 2 Mac. vii. 11. et 12. Legesis Æneam Gazæum in Theophrasto, sive De immortalitate animarum, et corporum resurrectione. Strigonic. in Ossibus redivivis, conc. xv. p. 161. Ich werde kommen gantz herfur Und wirdt an nichts mangeln mir, Mein Grab das wirdt mich speyen rauss, Mein zahn noch nagel wirdt bleiben auss.

AD HAMARTIGENIAM.

PRÆF. 1 *Fratres ephebi, sacer et pastor, duo*] Ambros. de Cain et Abel i. 3. et 6.

3 *Sistunt ad aram*] Ambr. lib. c. 7. 10. Saresber. vii. 21. Basil. Seleuc. Orat. xxxiv. Philo lib. de sacrificiis Abelis et Caini.

11 *Cain quiesce*] Ambros. ibid. ii. 6. 7. Perer. in Genes. lib. vii. pag. 973.

17 *Mundum recentem*] Ibid. ii. 8. et 9.

21 *Cessit deinde vulnerato fune*] Snp. Apoth. vs. 945.

36 *Marcion*] Irenæus adv. hæreses, i. 29. Duos Deos asserebat, unum bonum, alterum malum: unde Dicitur.

aboli primogenitum nomi-
ycarpus. Tertullian. lib. 1.
Marcion. 'Sed nihil tam bar-
triste apud Pontum, quam
Marcion natus est,' &c.

mentem negligat] Cic. pro
sapientissimum esse dicunt
quod opus sit, ipsi veniat
; proxime accedere illum,
as bene inventis obtempe-
riod. 1. ἔργ. καὶ ἡμέρ. Cujus
e ad modum expressit Ada-
iberus, ὅς πολλα' ἔδωκε σοφὰ,
sens antiqua sepulta.'

ARIENS HESIODIUS.

optimus est, qui cuncta in-
ipso,

utura dehinc, quæque olim
la cernens.

n bonus est, qui paret rec-
anti.

sapit ipse, nec audit dicta

volvens, vir prorsus inutilis

in quietam diligat fraternitas]
rta est Trigæ illius omnium
næ, apud Siracidem cap.
thenes fratrum inter se con-
novis muro esse firmitus mo-
s aiebat. Aristot. Polit. vii.
ἄρ πόλεμοι ἀδελφῶν. Eurip.
lid. Δεινὸν κασιγνήτοις γίγ-
ους Μάχας θ', ὅταν ποτ' ἐμπέ-
ρω. Pindar. Pyth. iv. Μοῖ-
ν' αἴτις ἐχθρὰ πέλει ὁμογόνους.
t. iii. 128. 'Fraternæ fidem
est. Severus Imp. opulen-
i sui, ac prope invictam pe-
liis suis, qui mutuis disside-
i, commendans, οὐδὲν ὄφελος
σῶν ἔλεγε, στασιαζόντων πρὸς
τοῦ τε πολέμου ἔνδον ὄντος.
iebat ex his omnibus emo-
i ad eos rediturum, ipsis mu-
lentibus, et bellum domi in-
gerentibus.' Herodian. l.
er Camerar. meditat. hist.
e. 92. Stephan. Guazzum
onversat. dissert. v. part. 3.
h. et Var. Clas.

HAMARTIS. 1 *Inincerta acies duo
per ditortia semper*] Oppian. Halieut.
iii. 501. Εἰκαλὸς ἀνδρὶ Κεῖνῳ ὅς ἐν τριό-
δοις πολυτρίστοις κυρήσας 'Ἐστὴ ὀφρ-
μαίνων κραδίη δέ οἱ ἄλλοτε λαίη, 'Ἀλ-
λοτε δεξιτερὴν ἐπιβάλλεται εἰς ὁδὸν φλ-
θεῖν. Παπταίνει δ' ἐκότερθε νόος δέ οἱ ἦεν
κῦμα Εἰλεῖται· μέλα δ' ὀφ' μῆς ὀρέζαντο
βουλῆς. Ovid. Fast. v. 3. 'Ut stat, et
incertus, qua sit sibi, nescit, eundem,
Cum videt ex omni parte viator iter.'

14 *Dum putat esse Deum, qui prava
effinxerit olim*] Marcion duos finxit
Deos; alterum creatorem boni, alte-
rum mali. Hinc Cl. Alexand. Strom.
iv. p. 211. 'Ἰνα μὴ ὡς Μαρκίαν ἀχαρίστους
ἐκδέχηται τις τὴν δημιουργίαν κακῆν.
Tertull. lib. de præscript. adv. hæret.
pag. 129. et lib. 1. contra Marcion.
pag. 165. D. Hieron. tom. iii. adv.
errores Joh. Hierosol. pag. 76. b.

22 *Nihil annuum, nisi plenis viribus
annum*] Just. Mart. de Monarchia.

25 *Jus varium non est plenum*] Adi
Tiraquel. tom. 1. de jure primogeni.
quæst. 3. §. 21. et aliquot seqq.

34 *Ex quo cuncta fiunt, et lux, et
tempora*] Cl. Alex. pædag. 1. p. 50.
Οὐδὲν δέ ἐστιν, οὐ μὴ τὴν αἰτίαν τοῦ
εἶναι ὁ Θεὸς παρέχεται.

51 *Forma patris veri verus stat filius*]
Ambros. Hexaëm. 1. 5.

70 *Una per immensam*] Snp. Ca-
them. xii. 98.

71 *Texit Sol unicus annum*] Minuc.
Octav. 'Vide et annum ut Solis am-
bitus faciat.'

74 *Motu agitur*] Ambros. Hexaëm.
iv. 1. 'Tam velox est Sol, ut rapidis
cursibus die ac nocte lustret omnia,'
&c. Inf. in Symmach. 1. 312.

Fervore cremat] Ambros. ibid. 'Sol
magno mundum complens lumine, va-
porans calore.' Lucret. v. 593.

Lumine fulget] Ambros. Hexaëm. 1.
5. 'Adhæret enim umbra corpori, et
fulgor lumini.'

Sunt tria] De hac similitudine Au-
gustin. lib. de cognitione veræ vitæ
c. 10. 'Quid dixi superius essentiam

Prudent.

4 Q

Dei esse? Lucem. De luce quid glignitur? Splendor. Quid in luce et splendore simul consideratur? Calor. Num in substantia lucis, splendoris, et caloris invenitur diversitas? Non, sed identitas. Num in vocabulis vel officiis prædicatur identitas? Minime, sed diversitas: nam lucis vocabulum ipsam substantiam; splendoris vocabulum lucis gratiam; caloris vero vocabulum videtur exprimere lucis efficaciam. Igitur, tria vocabula diversa una constare individua essentia, per omnia patet. Summum spiritum patrem lucem appellari, habetis in Johanne Apostolo: Deus lux est, et in eo tenebræ non sunt ullæ. Summum quoque spiritum filium splendorem nuncupari, habetis in alio Apostolo: Qui est splendor substantiæ ejus. Summum nihilominus Spiritum Sanctum calorem nominari apud Moysen: 'Deus noster ignis est.' Vide Nazianz. homil. in Sp. Sanctum p. 226. sub finem.

83 *Parvorum speculo non intellecta notamus*] Enripid. in Cœnomaos: Τεκμαυρόμεσθα τοῖς παροῦσι τὰ φανές: 'Existimamus, quæ latent, ab iis quæ sunt.' Rursus idem in Phœnice: Τὰ φανές τεκμηρίοισιν εἰκόσιν ἀλίσκεται: 'Quod delitet, congruentibus conjecturisprehenditur.' Et Hyperides Orator dicit: ἃ δ' ἐστὶν ἀφανῆ, ἀνάγκη τοὺς διδάσκοντας τεκμηρίοις καὶ τοῖς εἰκόσι ζητεῖν. Consona his et Isocrates Orator scripsisse cernitur. Inquit enim: δεῖ γὰρ τὰ μέλλοντα τοῖς προγεγενημένοις τεκμαίρεσθαι, &c. Theodoret. l. vi. Græc. affect. sub finem.

120 *Testamenta duo fluxerunt principe utroque*] Tertull. lib. iv. contra Marcion.

132 *Livinges oculos suffundis*] Basil. M. homil. περὶ φθόνου, p. 172.

133 *Impatiens justorum gaudia ferre*] De onagris scribunt, eos sereno cælo tristes, pluvio autem hilares esse: quæ est imago diaboli, secundis ac prosperis hominum rebus dolentis, ad-

versis gaudentis. Est enim ἐπιχαίρων.

136 *Ipsæ manu laqueos*] Macar. Homil. xxi. Vide Bernard. in Meditat. c. xiv. pag. 1061.

143 *Nembroth*] Saresber. i. 4. et viii. 20. Nazianzen. περὶ φιλοπτωχίας, p. 137. Zehner. cent. i. adag. 1. Isidor. Pelus. Epist. i. 265. D. Hieron. tom. iv. de nominibus Hebraic. 'Nembroth, tyrannus, vel profugus, aut transgressor.' Philo lib. De Gigantibus sub finem.

144 *Qui mundum curvis anfractibus*] Isidor. Pelus. lib. Epist. ii. 164.

155 *Qui mala principio*] Basil. M. homil. Deum non esse mali causam.

158 *Consecrasse Deas Febrem*] Febris, quasi Dea culta a Romanis, fanum habuit in Capitolio, aram in Esquiliis. Deos quosdam coluerunt, qui juvarent: alios venerati sunt, ne nocerent. Fabric. Cl. Alexand. protrept. p. 11. 'Ρωμαῖοι δὲ, ἀπομύειν Ἡρακλεῖ, καὶ Πυρετῇ, καὶ Φόβῳ θύουσιν. Plin. ii. 7. Cic. iii. de N. Deor. Seneca de morte Claudii. Epictet. i. 19. Augustin. D. C. iii. 12. M. Minuc. Octav. p. 58. Arnob. l. iv. et quæ notantur ad Plin. l. d.

159 *Angelus illud Degener infanti conceptum*] Augustin. D. C. xi. 17. Vide xiv. l. et seqq.

169 *Dum grande tumens sese altius effert*] Nazianz. ἐν ἀπορρήτοις: Εἰς πάντ' ἐτροπὸς ἐστὶ θεοῦ φύσις· εἰς κακίην δὲ Δύστροπος ἀγγελικὴ καὶ τὸ τρίτον εὐτροπος ἡμεῖς, Ὅσον τῇ τε θεοῖο, τόσον κακίῃ πελάοντες. Τοῦνεκα δ' πρῶτατος ἀσφόρος ὕψος' ἀρθεῖς, Ἥ γὰρ δὴ μεγάλῳ θεοῦ βασιληΐδα τιμὴν ἔλαπτε, κῆδος ἔχων, περιώσιος ἄλεσεν αἴγλην· καὶ πέσεν ἐνθάδ' ἄτιμος, ὅλον σκότος ἀντὶ θεοῖο· καὶ κοῦφός περ ἐὼν, χθαμαλὴν ἐπὶ γαῖαν ὤλισθεν. Ἐνθεν ἀπεχθαίνει πυνυτέφρονας· οὐρανίης δὲ εἴργει πάντας ὁδοῖο χολούμενος ἦν διὰ λάβην· οὐδὲ θέλει θεότητος, ὅθεν πέσεν, ἄσπον ἰκέσθαι Πλάσμα θεοῦ· ξυγὴν γὰρ ἔχειν ἐπέθηκε βροτοῖσιν Ἀμπλακίην σκοτίνην τε· τὸ καὶ βάλεν ἐκ

παραδείσου Κύδος ἰμείροντας ὁ βάσκανος ἰσοθέοιο. Ὡς ἂρ' ὅγ' οὐρανίης ἐξ ἄντυγος ἦλθεν ἀερθεῖς. Ἄλλ' οὐ μόνος ὄλισθεν ἐπεὶ δέ μιν ἔλεσεν ὕβρις. Κάππεσε σὺν πλεόνεσσιν, ὅσους κακίην ἐδίδαξε, Ὡς στρατὸν ἐκ βασιλῆος ἀπορρήξας τις ἀλιτρὺς, Καὶ πλεόνεσσι κακοῖσιν ἔχων πόθον ἐμβασιλεύειν. Ἐνθεν ἂρ' ἐβλάστησαν ἐπιχθόνιοι κακότητες· Δαίμονες ἐνδροφόνοιο κακοῦ βασιλῆος ὀπηδοί, Ἀδρανέα, σκιδέντα, δυσάντεα φάσματα νυκτός, Ψεύσταί θ', ἔβρισταί τε, διδάσκαλοι ἀμπλακίδων, Πλάγκται, ζωροπόται, φιλομειδέες, ἐγρεσίκομοι, Χρησμολόγοι, λοξοί, φιλοθήρες, αἱμαπόδες, Ταρτάρειοι, μυχόμενες, ἀναιδέες ἀρχηγόητες, Ἐρχόμενοι καλέουσιν, ἀπεχθαίρουσι δ' ἔγοντες, Νύξ, φάος, ὅς πεν ἔλυσιν ἢ ἀμφοδὸν ἢ λοχόμενες. Τοίη μὲν κείνων στρατῇ, τοῖος δέ τε ἀρχός.

182 *Cuncta per ipsum Facta*] Ambros. Hexaëm. i. 5.

191 *Dominum quoque conditioni*] Macro. Homil. xi. Καὶ ταῦτα τὰ κτίσματα εἰς ἐπηρείαν αὐτῷ ἐδόθη. κύριος γὰρ καὶ βασιλεὺς κατεστάθη πάντων τῶν κτισμάτων. Ambros. lib. de Paschæ mysterio cap. ii. Basil. Seleuc. Orat. iii.

204 *Principe ab illo fluxit origo malis*] Basil. M. Homil. Deum non esse mali autorem, p. 164. et Homil. De invidia p. 215. Ambros. lib. de paradiso c. xii. xiii.

207 *Ultimus exitium*] Ambros. lib. de paradiso c. xv. Basil. Seleuc. Orat. iii.

214 *Hominis subjecta domus*] Basil. Seleuc. Orat. i. Gregor. Nyssen. de opificio hominis.

229 *Bruchus*] Lege Pisidem Hexaëm. vs. 1222. Cujac. Observat. xv. 28.

231 *Quid loquar herbarum fibras*] Basil. M. Hexaëm. Homil. v. Ambros. Hexaëm. iii. 8. 9. 10.

235 *Rhododaphnen*] Plin. xvi. 20. et xiv. 11. Theophrast. i. 15. histor.

238 *Rapiuntque ruuntque*] Virg. Æn. iv. 581. 'Idem omnes simul ardor habet; rapiuntque trahuntque.' Et ix. 516. 'Immanem Teucrit molem

volvuntque ruuntque.'

240 *Frangunt umbriferæ aquilonum prælia lucos*] Vide Ovid. Trist. iii. 10. Cæli. Rhodig. xv. 7.

242 *Violentus aquis torrentibus amnis*] Basil. M. in Mamantem martyrem p. 239. Οὐκ ἔστιν ὥσπερ χειμάρρες ἀλλοτρίαι συρροίαι σεμνυνόμενος. Plutarch. περὶ παίδ. ἀγωγ. Πόλεμος χειμάρρου δίκη πάντα σύρων. Homer. Iliad. v. comparat impetum Diomedis 'torrenti hibernis aquis aucto, et obvia quæque dissipanti:' ποταμῷ πλήθοντι ἰουκὼς Χειμάρρῳ. Themist. Euphrates orat. iv. ad Valentem Imp. Ὡσπερ χειμάρρους ἀθρόως μὲν αὐξηθεῖς, ἀθροότερον δὲ ἐκλιπὼν, αἰθρίας ἐπιφανείσης. Lucret. i. 277. 'Quam quam mollis aquæ fertur natura repente Flumine abundanti, quod largis imbris augeat Montibus ex altis magnus decursus aquæ, Fragmina conjiciens silvarum, arbustaque tota: Nec validi possunt pontes venientis aquæ Vim subitam tolerare: ita magno turbidus imbri Molibus incurrens validis cum viribus amnis Dat sonitu magno stragem, volvitque sub undis Grandia Saxa: ruit, qua quicquid fluctibus obstat,' &c. Vide Coint. Smyrn. xiv. 5. Virg. Æn. ii. 305. Claudian. in Rufin. i. 269. et Panegy. de Mallii Theod. consulatione vs. 238. H. Juncent. ii. adag. 64. Macrobi. Sat. v. pag. 386. Ovid. Met. i. 568.

252 *Vesania*] Seneca Epist. 88. 'Sua cuique nocet stultitia.' Demosth. Πολλῶν κακῶν ἡ ἄνοια πολλοῖς αἰτία γίνεται. Pindar. Olymp. vii. Αἱ δὲ φρενῶν ταραχαὶ Παρέπληξαν καὶ σοφόν.

Ἐξ error] Pindar. Olymp. vii. Ἀμφὶ δ' ἀνθρώπων φρεσὶν ἀμυλακίαι Ἀναρθηματοὶ κρέμονται.

256 *Finis quam nullus habendi temperat*] Basil. M. Homil. de avaritia, p. 153. Καὶ κόρος οὐκ ἔστι. καὶ τέλος τῆς ἐπιθυμίας οὐκ ἐξευρίσκεται. ὅσῳ πλειόνων ὁ πλεονέκτης ἐμφορεῖται, πλειόνων ἐφίεται. Et orat. εἰς πλουτοῦντας p. 158. πένης γάρ ἐστιν ὁ πολλῶν ἐνδεής.

πολλῶν δὲ ἡμᾶς ἐνδεεῖς ποιεῖ τὸ τῆς ἐπιθυμίας ἀκόρεστον. τοῖς δέκα ταλάντοις δέκα ἕτερα προστιθέναι σπουδάζεις. ἐπειδὴν εἴκοσι γένηται, ἅλλα τοσαῦτα ἐπιζητεῖς, καὶ αἰεὶ σοι τὸ προστιθέμενον οὐχὶ τὴν ὁρμὴν ἴστησιν, ἀλλ' ἀναφλέγει τὴν ὕρεξιν. ὅσπερ γὰρ τοῖς μεθύουσιν ἀφορμὴ τοῦ πίνειν ἢ προσθήκη τοῦ οἴνου γίνεται, οὕτω καὶ οἱ νεόπλουτοι, πολλὰ κτησάμενοι, πλειόνων ἐπιθυμοῦσι, τῷ αἰεὶ προστιθέμενῃ τὴν νόσον τρέφοντες, &c. Rufus orat. ἐν λακιζ. pagina 213. Οὐδαμῶς ἴσταται τῆς πλεονεξίας ἡ νόσος, ἀλλ' ὁμοία ἐστὶ τῇ τοῦ πυρὸς φύσει. καὶ γὰρ τὸ πῦρ, ἐπειδὴν καταπρήσας ἀψήγεται, σπεύδει πᾶσαν ἐπινεμηθῆναι τὴν ὕλην· καὶ οὐδεὶς αὐτὸ στήσαι δύναται, πρὶν ἢ ἐπιλίπῃ ἡ ὕλη. τὸν δὲ πλεονέκτην τί δύναται ἐπισχεῖν; πυρὸς ἐστὶ χαλεπώτερος. πάντα διὰ συνεχείας νεμόμενος, &c. Themist. Euphrad. Orat. v. ad Valentem pag. 110. Οὐχ ἴστησι τοὺς αἰεὶ τοῦ πλείονος ὀρεγομένους πέρας οὐδὲν, οὐδὲ ὄρος οὐδεὶς, οὐδ' ἢν πέλαγος εἴπῃς Ἀτλαντικόν. οἷς γὰρ οὐ πέπηγεν ὄρος ἐν τῇ ψυχῇ, οὐδὲ ἐν τῇ γῇ. Quem ad locum consule Notas Amplissimi D. Remi, amici ob insignes animi dotes plurimum nobis amandi et æstimandi : ut et Cl. Zehner. cent. ii. ad. 25. Recte itaque Germani : 'Neminem satis divitiarum collegisse, nisi qui sua sorte contentus sit.' Quod Ausonius ita reddidit : 'Quis dives ? qui nil cupiat. quis pauper ? avarus.' Et Manil. l. iv. 'Pauperiorque bonis quisque est, quo plura requirit, Nec, quod habet, numerat, tantum, quod non habet, optat.'

258 *Auri namque fames parto*] Iterum Basil. M. homil. εἰς πλουτοῦντας p. 158. Ἀκόρεστον σεαυτοῦ τὴν ψυχὴν κατεσκεύασας. ὅσα βλέπει ὁ ὀφθαλμὸς, τοσοῦτων ἐπιθυμεῖ ὁ πλεονέκτης. οὐ πλησθήσεται ὀφθαλμὸς τοῦ ὁρᾶν, καὶ οὐ κορεσθήσεται φιλάργυρος τοῦ λαμβάνειν· ὁ ᾄδης, οὐκ εἶπεν, ἀρκεῖ. οὐδὲ ὁ πλεονέκτης εἰπέ ποτε, ἀρκεῖ. Et mox : Ἡ θάλασσα οἶδεν τὰ ὄρια αὐτῆς. ἡ νύξ οὐχ ὑπερβαίνει ὁροθεσίας ἀρχαίας. ὁ

δὲ πλεονέκτης οὐκ αἰδεῖται χρόνον· οὐ γνωρίζει ὄρον· οὐ συγχωρεῖ ἀκολουθίαν διαδοχῆς· ἀλλὰ μιμεῖται τοῦ πυρὸς τὴν βίαν, πάντα ἐπιλαυβάνει, πάντα ἐπινέμεται, &c.

259 *Inde seges acelerum*] Basil. M. ibid. p. 159. Ἔως πότε χρυσὸς τῶν ψυχῶν ἀγχόνη, τὸ τοῦ θανάτου ἄγκιστρον, τὸ τῆς ἁμαρτίας δέλεαρ; ἔως πότε πλούτος, ἡ τοῦ πολέμου ὑπόθεσις; δι' ἣν χαλκεύεται δπλα· δι' ἣν ἀκονᾶται ξίφη διὰ τοῦτον, συγγενεῖς ἀγνοοῦσι τὴν φύσιν, ἀδελφοὶ κατ' ἀλλήλων φονικὸν βλέπουσι· διὰ τὸν πλούτον, αἱ ἐρημίαι τοὺς φονευτὰς τρέφουσιν· ἡ θάλασσα τοὺς καταποντιστάς. αἱ πόλεις τοὺς συκοφάντας. τίς ἐστὶν ὁ ψεύδους πατήρ; τίς ὁ πλαστογραφίας δημιουργός; τίς ὁ τὴν ἐπιτοκίαν γεννήσας; οὐχ ὁ πλούτος; οὐχ ἡ περὶ τοῦτον σπουδὴ; Ibid. Ἐφόδια κακῶν, χρήματα. ἀφορμὴ ἀπωλείας. ὑπηρέτης ἀκολασίας. ὕλη ἁμαρτημάτων.

Radix ei sola malorum] Phocylid. vs. 88. Ἡ φιλοχρημοσύνη μήτηρ κακότητος ἀπάσης. Vide Chrysost. ad 1 Timoth. vi.

261 *Ornatus, solvendi leno pudoris*] Euripid. Γυνήδ', ἀπόντος ἀνδρὸς, ἦτις ἐκ δόμων εἰς κάλλος ἀσκεῖ, διάγραφ' ὥς οὖσαν κακὴν. Οὐδὲν γὰρ αὐτὴν δεῖ θόραισιν εὐπρεπὲς φαίνειν πρόσωπον, ἣν τι μὴ ζητεῖ κακόν. Zaleucus, Locorum legislator, lege caverat, ne liceret mulieri aureis ornamentis circumponi, neque contextis indumentis, arteque laboratis venustari, nisi cum scortari atque amatorem sibi moliri studuerit. Diodor. Sicul. lib. xii. Bibliothecæ.

266 *Externam mentitur famina formam*] Omnium elegantissima et selectissima comportavit huc facientia magnus ille et famatissimus JC. Tiraquell. in lege iii. Connubial. ubi et hæc antoris nostri verba adducit §. 7. Vide et Tertullian. De Virginib. velandis. et, De habitu muliebri. et, De cultu fœminarum. Isidor. Pelus. Ep. ii. 53. Ambros. Hexaëm. vi. 8. et l. i. de Virginib. Divine D. Hieronymus ad

Furiam de Viduitate servanda: 'Quid faciat in facie Christianæ purpurissus et cerussa, (quorum alterum ruborem genarum labiorumque mentitur, alterum candorem oris et colli,) ignis juvenum, fomenta libidinum, impudicæ mentis indicia? Quomodo flere potest pro peccatis suis, quæ lacrimis cutem nudat, et sulcos ducit in faciem? Ornatus iste non Domini est: velamen illud Antichristi est. Qua fiducia erigit ad cælum vultus, quos conditor non agnoscit?' &c.

268 *Hyacinthis*] Ambros. lib. de Nabuthe Israëlita c. v.

270 *Colla vel ignitis*] Arnob. lib. ii. contra Gentes: 'Idcirco Deus animas misit, ut divini ponderis et gravitatis oblitæ, gemmas, lapillos, margaritas, castitatis dispendio compararent? conspiciendos quærerent corporibus fucos? Innecterent his colla? laminas pertunderent aurium? immiuerent frontes limbis? fuligine oculos obumbrarent? nec informibus erubescerent masculorum calamistris vibrare cæsariem, cutem corporis lævigare?' Quanquam ille videatur loqui de maribus, ut verba sequentia ostendunt.

271 *Auribus aut gravidis*] Plinius ix. 35. 'Quin et pedibus, nec crepidarum tantum obstragulis, (*obstrigillis*, Scaliger in Manil.) sed totis socculis addunt. Neque enim gestare jam margaritas, nisi calcent, ac per uniones etiam ambulent, satis est.' Tertull. de veland. virginib. et, De habita muliebri sub finem. Vincent. spec. xvii. 51. Chrysost. Homil. ad populum Antiochenum xxi. in Matt. Homil. viii. et l. in Johan. Homil. lx. in Epist. ad Hebræos, Homil. xxviii. et in Genes. Homil. xxxvi. et xli. item homil. De mulieribus se sertis et auro ornantibus. Sed et idem multa scripsit contra mulieres se fucantes et curiosius ornantes; in Genes. Homil. xxxvii. in Matth. Homil. xxxi. et in 1. ad Timoth. Homil.

v. vide et Lips. de magnitud. Rom. iv. 7. Cl. Alexand. pædag. ii. 10. et 12. et ibid. iii. 2. et 3. D. Hieron. tom. i. ad Eustochium p. 66. b. 'Omnia his cura de vestibus, si bene oleant, si pes laxa pelle non folleat. Crines calamistri vestigio rotantur; digiti de annulis radiant: et ne plantas humidior via spargat, vix imprimunt summa vestigia.' Vide et Georg. Schönborn. Polit. iii. 17. et i. 6.

278 *Sexus male fortis*] Aristot. hist. animal. ix. 1. Ælian. et Plin. xi. 49. scribunt, mares in omni genere animalium fortiores esse atque animosiores, præterquam in pantheris et ursis.' Avicenna vero, aut qui eum traduxit, lib. de animalib. ix. circa initia, leopardos et lupos excipit. Albertus autem Magnus de anim. viii. 1. ursos et leopardos. Idem Aristot. de generat. animal. iv. 6. fæminas scribit sua natura debiliores esse, quam mares. D. Hieron. in reg. monach. cap. xvi. 'Debilis est nimium sexus, quem geritis, ac fragilis, ac mobilis, si suo relinquatur arbitrio.' D. etiam Petrus Epist. i. 3. mulieres vocat 'infirmius vasculum.' Hinc Philo apud Ant. Monach. in ii. tom. Meliss. Serm. xxxiii. 'Ασθενέστεραί πῶς εἰσιν αἱ γυνῶμαι τῶν γυναικῶν. Aristot. i. polit. c. ult. mulierum consilium esse invalidum, scribit. Consule Tiraquell. in leg. i. connubial. Georg. Schönborn. Polit. ii. 12.

Cui pectore in arcto Mens fragilis facili] Eurip. in Medea: Γυναικες εἰς μὲν ἐσθλ' ἀμνηχανόταται· Κακῶν δὲ πάντων τέκτονες σοφώταται.

279 *Vitiorum fluctuat æstu*] Ex Virg. Æn. iv. 'Varioque irarum fluctuat æstu.' Æn. viii. 'Magno curarum fluctuat æstu.' Et lib. xii. 'Hæc quid agat? vario nequicquam fluctuat æstu.'

280 *Ipsæ caput muliebris corporis, et rex*] Tiraquell. in leg. i. Connubial.

283 *Cernas mollescere cultu*] Prolixè hac de re itidem Tiraquell. in lege

III. connubial. §. 45. et seqq. ubi §. 51. hunc quoque locum producit: ut et P. Faber Semest. I. 16.

288 *Eo ex orbe petitis Ramorum spoliis*] Plin. VI. 17. 'Primi sunt hominum, qui vocantur Seres, lanitio silvarum nobiles, perfusam aqua depectentes frondium canitiem: unde geminus fœminis nostris labor, redordiendi fila, rursumque texendi. Tam multiplici opere, tam longinquo orbe petitur, ut in publico matrona transluceat.' V. N. ad Dracont. vs. 207. et Basil. M. Hexaëm. Homil. VIII. pag. 88. de verme Indico. Jul. Polluc. VII. 17. Cl. Alexand. pædagog. II. 10. Ambros. Hexaëmer. V. 3. et 23. Tiraquell. in lege III. connubial. §. 18. et 19. Pisides Hexaëm. vs. 1264.

291 *Additur ars, ut fila herbis saturata*] Plin. VII. 56.

294 *Hunc videas*] Delicioribus etiam vestes, ex plumis variis contextæ. Seneca Epist. XCI. 'Non avium plumæ in usum vestis conservantur.' Hinc Plumarius, qui vestimenta ex plumis avium conficit: quo genere delectata est prisca luxuria. vel, qui acu pingit, et clavos, scutulas, aut alia, quæ plumas avium referant, in veste adtexit. Hieron. in Chronicis: 'Macedonins artis plumariæ.' Varro in Logistoricis: 'Etenim nulla, quæ non didicit pingere, potest bene judicare, quid sit bene pictum a plumario aut textore in pulvinaribus plagis.' Petronius: 'Plumato amictus aureo Babylonico.' quem ad locum Joh. a Wouweren p. 322. Turneb. adv. XI. 25. et XXIX. 19. Lexicon Jurid. in Plumarius. D. Georg. Schönborn. Polit. III. 47. pag. 303.

300 *Sensibus in quinque statuens*] Graphice hæc diducit Saresber. VIII. 6. quæ inibi promptum est legere. D. Hieron. tom. III. lib. II. adv. Jovinian. p. 34. b. et seq.

303 *Ipse etiam toto pollet qui corpore tactus*] In vita Pythagoræ apud Photium in Biblioth. p. 713. 'Ἡ δὲ ἀφή,

καὶ διὰ τῆς κεφαλῆς καὶ δι' ὅλου τοῦ σώματος κεχώρηκε, καὶ ἔστι κοινὴ πάσης αἰσθήσεως μᾶλλον δὲ κατὰ τὰς χεῖρας ἐπιδηλοτέραν παρέχεται τὴν κρίσιν.

307 *Perversum jus omne viget*] V. N. Trist. II. 301.

309 *Idcircone, rogo, speculatrix*] Chrysost. in 1 Corinth. IX. Homil. XXII. Καὶ γὰρ ὀφθαλμοὺς ἡμῶν ἔδωκεν ὁ θεὸς, οὐχ ἵνα ἀκολάστως βλέπωμεν, ἀλλ' ἵνα τὰ δημιουργήματα αὐτοῦ θαυμάζοντες, προσκυνῶμεν τὸν ποιήσαντα. Vide Pisidæ Hexaëm. vs. 680. et seqq.

312 *Incestans miseros fœdo oblectamine visus*] Συνόλως τοῖς τῆς ψυχῆς πάθεσι συμπάσχουσιν ὀφθαλμοί, καὶ ταῖς ἀμυθήτοις τροπαῖς συμμεταβάλλειν πεφύκασιν διὰ τὴν οἰκειότητα, ut ait Philo lib. II. περὶ τῶν ἐν εἶδει νόμων. Ideoque Chrysostom. 'radicem adulterii esse curiosam inspectionem' dixit. ex quo istud in Collectaneis Antonii: ῥίζα μοιχείας ἡ περίεργος θέα τῶν ὄψεων. Ea propter oculi putantur atrocis alicujus facinoris conspectu pollui et contaminari. Adi P. Fabrum Semest. III. 19.

313 *Mediaque ex arce cerebri*] Ambros. Hexaëm. VI. 9. Pisides hexaëm. vs. 699.

316 *Pigmentato crine*] Videatur Lips. ad Corn. Taciti Germ. p. 85. et seq. Tiraquell. in leg. connubial.

319 *Patulas Deus addidit aures*] Chrysostom. in 1 Corinth. IX. Homil. XXII. Πάλιν ἀκοὴν ἐποίησεν, οὐχ ἵνα βλάσφημα δεχόμεθα ῥήματα, ἀλλ' ἵνα σωτήρια δόγματα.

320 *Cavernosos meatus*] Ambros. lib. de Noë et arca c. VII. et hexaëm. VI. 9. Pisides eleganter in Hexaëm. vs. 683. Στενὰς δὲ ποιεῖ τῆς ἀκουῆς εἰσόδους, καὶ κοχλοειδεῖς τὰς θύρας ἐργάζεται, 'Ὡς ἂν καθ' εἰρμὸν εἰσρέωσιν οἱ κτύποι, καὶ μὴ καταπλήξωσι τοὺς ἔσω πόρους, ἥχοις ἀτάκτοις ἐμπεσόντες οἱ ψόφοι.

321 *Numquid madido sapor inditus ori*] Saresber. VIII. 6.

322 *Medicata fercula*] Saresber. ibid. 'Multiplicantur fercula, cibi

alii aliis farciuntur, condiuntur hæc illis, et in injuriam naturæ innatum relinquere, et alienum coguntur asferre saporem.'

331 *Felix, qui indultis potuit*] Turpilii in Lindia: 'Profecto ut quisque minimo contentus fuit, Ita fortunatam vitam ducit maxime.' Xenophon ad Lamprocleonem scribit, Socratem divitias ex usu metiri jussisse. 'Non enim,' inquit, 'immensas possessiones vocabat divitias, sed tantum, quantum requiritur ad decentem usum.' V. N. ad Psychom. vs. 609. et 430. Boëth. II. prosa 5.

339 *Principio rerum*] Ambros. Hexaem. I. 2. 4.

342 *Vidit, ait, Deus esse bonum*] Gen. I. Philo lib. Quis rerum divinarum hæres.

358 *Putrefacta inter contagia*] Cassiodor. variar. Ep. XII. 11. 'Sicut fontis puritas per limosa corrumpitur: sic affluentia,' &c.

361 *Non ferrum causa furoris*] Confer Ovid. Trist. II. 266. ibidemque notas meas. Arnob. I. VII. p. 212. 'Quis in gladium formavit ferrum? non homo?' &c. 'Belus ferreum gladium primus produxit, a quo et bellum placuit nominari.' Cassiodor. var. Ep. I. 30.

362 *Vesania fervida Circi*] Tertull. apologet. c. XXVIII.

364 *Mens vulgi rationis inops*] Pindar. Nem. VII. Τυφλὸν δ' ἔχει Ἥτορ δριμύλος ἀνδρῶν ὁ πλείστος.

365 *Perfugit*] Circus, ἱππόδρομος. Dio: συνίδραμον ἐς τὸν ἱππόδρομον. Et Herodianus: ἐς τε τὸν ἱππόδρομον, ὅπου μάλιστα τὸ πλῆθος συνιδὸν ἐκκλησιάζει, τὸν Ἰουλιανὸν ἐβλασφήμουν. Ait, 'in Circo maxime solitum populum ἐκκλησιάζειν, h. e. per tumultum convenire, et suæ voluntatis significationem dare.' Doctiss. Casanbon. in Notis ad Spartian. p. 247. Philip. Rubenius Elector. I. 30.

366 *Sic Lacedæmonias oleo maduisse palastras*] Veget. lib. III. prolog. et

ibid. Stewech. Erasm. adag. 'Oleum non vidit.' P. Faber Agonist. I. 12.

368 *Inde per ærium pendens audacia funem*] Ἀεροβάτης, σχοινοβάτης. Juvenal. Sat. XIV. 'Quique solent rectum descendere funem.' Ibi Scholiast. 'Periphrasis est funambuli, qui per funes ambulat: idem funerepus nominatur ab Apuleio, a fune et repo: Græce schœnobates dicitur.' Pisi-des de vanitate vitæ vs. 149. Ὡς οἱ πρὸς ὕψος ἐν μετασίῳ τάσει Σχοίνους διατρέχουσιν ἰσχυροσυνθέτους, Εἰ που παρασφαλῶσι τῶν ὑψωμάτων, Ἐν τῷ βάθει πίπτουσι τῶν συντριμμάτων.

368 *Pendens audacia*] Παράβολοι καὶ παρακεκινδυνευμένοι, 'per funem incedentes,' deinde tanquam casahundi fingunt se excidere, et pendent unico pede. Vopiscus in Carino Anemobattam vocat (ut vult magnus Scaliger ad Manil. p. 465.) qui velut in ventis cothurnatus fertur. Vide Justinum Martyr. ad Zenam et Serenum p. 390. et prol. Hecyræ Terentianæ.

370 *Inde feras volucris*] Intelligit bestiarios, non nique qui ad bestias damnati erant, quos ἐπιθανάτους vocat Apostolus I Corint. IV. sed eos, qui auctorati hoc faciebant, ac spectaculo meridiano operam locabant, vel, ut Maniliane loquar, qui luxuriam cædem parabant: de quibus diserte scribit Theodericus Rex apud Cassiodorum in epist. antepenult. lib. V. et Callistratus lib. III. §. lege De testib. Il propter desperatam audaciam dicebantur παράβολοι. Socrates in historia Ecclesiastica: κινήγια δέ ποτε ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπιτελοῦντος αὐτοῦ ὁ δῆμος κατεβόα, δεινῷ θηρίῳ ἕνα τῶν εὐφυῶν παραβόλων μάχεσθαι. Vides Claudianum τοὺς παραβόλους audaces vertere. Inde verbum elegans Apostolo παραβολεύεσθαι, Philipp. II. Dicuntur et οἱ παράβολοι Confectores Suetonio. Glossæ, Confectores, ἀναίρετης. Item: Confectorium, χοιροσφαγεῖον. Item: Confectores, καταβόλοι. ita dicti, quod

hasta feras collocabant in ludo meridiano. Et videndum, an locus, quem ζωγρὸν et ζωγρεῖον vocant Græci, quo bestiae includebantur, hinc dictus sit. Vocabatur enim Catabolum; de quo in Martyrologiis, et aliis. Joseph. Scalig. ad Manil. p. 317. P. Faber Semest. II. 10. Lips. Saturn. I. 14. G. Cognat. adag. παράβολος. Manil. I. IV. Turneb. XIII. 23.

385 *Curvo querit terrestria sensu*] Chrysost. Homil. XXI. in eam ad Ephesios: μέχρι τίνος ἴσμεν σάρκες; μέχρι τίνος ἐπὶ τῆς γῆς κόπτομεν; Et superius κατωφερεῖς ac χαμαιζήλους, et τοὺς ἐκ τῆς γῆς κεκοιλογούντας homines eandem ob causam vocant Græci patres. Lactant. VI. 1. Manilii etiam huc traho verba I. IV. 'Quid juvat in semet sua per convitia ferri, Et fraudare bonis, quæ nec Dens invidet ipse, Quosque dedit natura, oculos deponere mentis? Perspicimus cælum; cur non et munera cæli?' &c.

394 *Namque illic numerosa cohors*] Galat. V. 19. 20. 21. Saresber. lib. VII. 24.

400 *Ambitio ventosa tumet*] 'Est Cenodoxia, ut patribus placuit, inanis gloria, quæ mentem inflat et aures, et nihil aliud emolumenti de soliditate virtutis mortalibus affert,' &c. Saresb. VIII. 1. per integrum, et ibid. c. 5.

Doctrina superbit] Τετυφωμένη. περπερεύεται καὶ φυσιοῦται. I Cor. XIII. 4. At vero πᾶν ὃ μὴ διὰ χρείαν, ἀλλὰ διὰ καλλωπισμὸν παραλαμβάνεται, περπερέας ἔχει κατηγορίαν: quod scribit Basil. M. in Asceticis.

402 *Inde canina foro*] V. N. Trist. III. 12. Cujac. observat. IV. 40.

403 *Hinc gerit Herculeam sapientia clavam*] Fabric. Hercules, cultus a doctis, quia laboriosi esse debent et benefici. Unde Romæ consors cum Musis templum habuit in Circo Flaminio, et μουσικήτης a Græcis cognominatus.

406 *Incerat lapides*] Inf. in Sym-

mach. I. 205.

410 *Surgit in auxilium Chanaanæus*] Ambros. lib. de Noë et arca c. 28. 'Simul significat, ex illo Chanaan Chananæos fuisse; qui post multas generationes a populo justo oppressi, cesserunt in ejus possessionem.' Quocum non inepte consonat illud Philonis lib. νόμων ἀλληγορ. Κέχυται γὰρ καὶ εἰς τὰ ἐκτὸς τὸ ἀδίκημα. παρὸ καὶ τὸ Χαναὰν καταρᾶται, ὅτι τὴν τῆς ψυχῆς τροπὴν ἔξω ἀπήγγειλε· τεντέστι· καὶ εἰς τὰ ἐκτὸς ἔτεινε καὶ ἐπεχειργάσατο, προσθεὶς τῷ κακῷ βουλήματι κακὸν τὸ διὰ τῶν ἔργων ἀποτελέσμα. Vide eundem Ambros. de Cain et Abel I. 10.

413 *Furens exercitus regis Amorrhæi*] Justin. Mart. dial. cum Tryphone p. 236. 'Ὁν (Ἡρώδην) ὁ λόγος καλεῖ βασιλέων Ἀσσυρίων, διὰ τὴν ἔθεον καὶ ἄνομον αὐτοῦ γνώμην, ἐπίστασθε γὰρ τοιαῦτα, ἔφη, ἐν παραβολαῖς καὶ ὁμοιώσεσι πολλάκις λαλοῦν τὸ ἅγιον πνεῦμα· οἷον πεποίηκε καὶ πρὸς τὸν λαὸν ἔπαινα τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις, πολλάκις φῆσαν πρὸς αὐτοῦ, ὁ πατήρ σου Ἀμορραῖος, καὶ ἡ μήτηρ σου Χερταία. Cæsternæ regio sive terra Chanaan a septem populis fuit habitata, Amorrhæis, Chananæis, Gergesæis, Hetæis, Hettevæis, Jebusæis, et Pherezæis: quibus adjungi etiam Philistæi seu Palæstini possunt. De Amorrhæis, Philo lib. II. legis allegor. et lib. Quis rerum divinarum hæres. De Chananæis, lib. Resipuit Noë.

427 *Sub fœdere falso Tristis amicitia*] V. N. Psychom. VI. 552. et seqq.

435 *Ducitur innexus manicis, et mille catenis*] Ovid. Pent. II. 8. 'Sic fera quamprimum pavido Germania vultu Ante triumphantes serva feratur equos.'

440 *Qui summum solidumque bonum putat*] Saresber. VII. 17.

444 *In laqueum jam colla dedit*] Confer Muret. var. lect. XVI. 15. et Ovid. Trist. V. 9. et 3. 7. et notas nostras Pent. IV. 3.

449 *Hæc illa est Babylon*] Ambros.

III. 1. 'Et Jeremias de Baby-
smoravit, quod in ea habita-
lism Sirenum: ut ostenderet,
nis, h. e. secularis confusionis
as, vetustis lascivis fabulis
andas: quæ velut scopuli in
lism litore dulcem sonare quan-
ntilenam ad capiendos animos
entum viderentur,' &c.

Nonne fuit melius] Vincent.
vii. 49. Augustin. tom. x. de
e Serm. lxxxv. lxxxix.
D. Hieronym. tom. i. ad Eu-
m, pag. 65. b.

Ferpa serpente] Exod. iv. Ma-
omil. l. 'Ομοίως καὶ Μωϋσῆς
ἔββεν, καὶ ἐγένετο ὄφις καὶ τρά-
χης, καὶ ἐγένετο βάβδος. Justin.

contra Tryphon. p. 244. Μα-
τὰ βάβδου ἐπὶ τὴν τοῦ λαοῦ ἀπο-
ν ἐπέμφθη καὶ ταύτην ἔχων μετὰ
ἐν ἀρχῇ τοῦ λαοῦ ἔτεμε τὴν θά-
λῃ. Idem ibid. p. 288.

*Equoreum, pelago cedente, pro-
Calasse*] Exod. xiv.

Inuenti vallem botryonis] Val-
em botryonis, h. e. racemife-
cat agrum Hierichuntinum:
n missus est Josua, et socii
l explorandam soli bonitatem.

Qui melle perenni gleba fluens]
III. 28. Exod. iii. Isidor. Pe-
n. 99. Zehner. cent. iv. ad. 10.
Si domitam Hierichon lituis]
Homil. l.

Et quæ nubigenas transcendant
] Gen. xi. Fl. Joseph. Archæ-
6. 'Ο δὲ τύπος, ἐν ᾧ τὸν πύρ-
ρίκησαν, νῦν Βαβυλὼν καλεῖται,
ἐγγύσιον τοῦ περὶ τὴν διάλεκτον
βαργούτ' 'Εβραῖοι γὰρ τὴν σύγ-
γρᾶλ καλοῦσι. vide et Philon.
συγγύσεως διαλέκτων p. 216.
ἐπὶ μέθης. Zehner. cent. v. ad.

Qui lapis ille est] Justin. Mart.
Tryphon. p. 244. Λίθος Χριστός
ὡς γραφὴν συμβολικῶς κηρύσ-

σται. Et p. 248. Ἐχει δὲ καὶ ὁ λίθος
σύμβολον πρὸς τὸν Χριστόν. Idem p.
255. et 267. et 278.

492 *Angulus hic portas in capite est*]
Eph. ii. 20. Ὅντας ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ
'Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ᾧ πᾶσα ἡ οἰκοδομή
συναρμολογουμένη αὐξοῖ εἰς ναὸν ἅγιον ἐν
Κυρίῳ. Ibi Chrysost. homil. vi. p.
1066. Εἰπά φησιν, Ὁ τὸ πᾶν συνέχει
ἐστὶν ὁ Χριστός. ὁ γὰρ λίθος ὁ ἀκρογω-
νιαῖος καὶ τοὺς τείχους συνέχει, καὶ τοὺς
θεμελίους, ἐν ᾧ πᾶσα οἰκοδομή. et quæ
sequuntur. item Ephes. iv. 15. et seq.

498 *Regina Tyri*] Hanc aliqui arie-
lantur esse Reginam Saba: de qua
3. Reg. x. et Paralip. ii. 9. Prin-
ceps Tyri exprimitur Ezech. xxviii.
2. de quo Ambros. lib. de paradiso c.
2. 'Fuisse enim Diabolum in paradi-
so, etiam Ezechiel Propheta docet;
qui dicit super principem Tyri: In
voluntate, inquit, paradisi factus es.
Principem autem Tyri in figura ac-
cipimus diaboli.'

Accola Parthus Euphratis] Isidor.
orig. xiv. 2.

499 *Euphratis*] Isidor. origin. xiii.
21. Lucan. iii. 256. Plin. v. 24.

Decolor Indus] Manil. lib. iv. 'Co-
lit India Cancrum: Ardent Æthiopes
Cancro, cui plurimus ignis; Hoc co-
lor ipse docet.' Tarnab. xx. 9.

500 *Tempora pennatis redimittis ni-
gra sagittis*] Q. Curtius ita de Indis
scribit l. viii. p. 335. mihi: 'Bino-
rum cubitorum sagittæ sunt, quas
emittunt majore nixa, quam effectus:
quippe telum, cujus in levitate vis
omnis est, instabili pendere onera-
tur.' Adi Plin. xvi. 86. Cael. Rho-
digin. xxiii. 9.

Tempora pennatis redimittis] Qua
quisque dote eminet, hujus insignia
potissimum gestare amat. Indi, et in
his Bactriani, ἐκβάλλον ὄνον, 'longe
jaculans gena,' quod sagittando va-
lent, ut hanc virtutem gentis faci-
ant testatiorem, sagittis redimantur.
Paschal. Coron. iii. 18.

503 *Tutus eris, nec te*] Hermes apud Lactant. ii. 16. Μία φυλακὴ εὐσέβεια. εὐσεβοῦς γὰρ ἀνθρώπου οὔτε δαίμων κακός, οὔτε εἰμαρμένη κρατεῖ. θεὸς γὰρ βύσει τὸν εὐσεβῆ ἐκ παντὸς κακοῦ. τὸ γὰρ ἐν καὶ μόνον ἐν ἀνθρώποις ἐστὶν ἀγαθὸν εὐσέβεια.

506 *Ex elementis cuncta solubilib.*] Confer Philon. lib. Quis rerum divinar. hæres.

515 *Sed cum spiritibus*] Isidor. Pelus. Ep. ii. 161.

525 *Facile est frenare rebelles Affectus*] Vide Macar. Homil. xxvii.

534 *Parthica harundo*] Claudian. de raptu ii. 198. 'Torrentius amne Hiberno, tortaque runnt pernicious hasta, Quantum non jaculum Parthi, non impetus Austri,' &c. Ovid. Met. x. 568. 'Quæ quanquam Scythica non segnis ire sagitta Visa est.' Parthi autem fugiendo pugnabant et sagittas evibrabant. Virg. Georg. iii. 'Fidentemque fuga Parthum, versisque sagittis.' Seneca Thyeste: 'Tellis, quæ procul ingerit Parthus, cum simulat fugam.' Herodian. l. iii. τὰ πλείστα γοῦν φεύγοντες εἰς τοῦπίσω τε τοξεύοντες ἐμάχοντο. V. N. Trist. ii. 228. et Claudian. Epigram. de hyatrice.

558 *Ille quidem fomes nostrorum et causa malorum est*] Matth. xv. 19. Sicut neque in fornace carbones arden-tes, quin scintillant, neque fimus in sterquilinio, quin sæteat, esse possunt; sic ex corde bulliunt mala. Horolog. Princip. i. 88.

564 *Ut genuit David unum Crimen Abessalon*] Sophocles, Antigone: 'Ὅστις δ' ἀνοφέλητα φυτεύει τέκνα, τί τόνδ' ἂν εἰποις ἄλλο πλὴν αὐτῷ πόνους φῦσαι, πολλὸν δὲ τοῖσιν ἐχθροῖσιν γέλων; Vide Heideri orat. Heroum filii noxæ. Ambros. l. v. orat. in obitum Valentiniani Imp. Isidor. Pelus. Ep. iii. 219. et iv. 35. Gregor. Richter. axiom. Œcon. c. 15.

577 *Tristibus atque pæis variaverat*]

Varro lege Mænia: 'Neque in bona segete nullum est spicum nequam; neque in mala non aliquod bonum.' Plato in Philebo: τὸ δὴ λεγόμενον, πικρῷ γλυκὺ μεμιγμένον. Quo rectissime pertinet illud Basilii M. in Asceticis p. 627. Ἀγχιθύρους γὰρ φασὶ καὶ Ἕλληνες τὰς κακίας εἶναι ταῖς ἀρεταῖς ἐκάστη γὰρ ἀρετῆς θύρα τὴν κακίαν ὁμοιότητην ἰδέαν ἐκατέρωθεν παρήρμωσεν. Ἰν' ὁ σπουδάζων περὶ τὴν ἀρετὴν, παρεστὸς ταύτης τὸ πρῶτον τῇ θύρᾳ, καὶ προέειπεν ταύτην δοκῶν, ἀνοσιγέσης αὐτῷ ἐνθένδε ἢ ἐνθένδε μᾶς τῶν θυρῶν τῆς κακίας, ἐκ τῆς ὁμοιότητος ἀπατηθεὶς, ὥς εἰς τὸν τῆς ἀρετῆς οἶκον εἰσέλθοι.

588 *Sic vipera Dentibus emoritur fœces per viscera*] Horapollo in hieroglyph. ii. 60. Ælian. de animalib. i. 24. Volaterran. lib. xxv. p. 599. Galen. de theriaca ad Pison. Isidor. Pelus. Ep. i. 105. et 275. et iii. 261. Annotat. ad Plin. x. 62. Rhodigin. vi. 13. et 16. Plutarch. in Moralib. 'Jaculos et viperas proprii rumpunt fœtus: sic garrulus, vel cum sua pernicie, promit arcana.' Basil. M. Hexaëm. Homil. ix. p. 41. Et in Psal. xv. Homil. ii. in fœneratores p. 69. Πονηρῶν γονέων ποιηρὸν ἐκγονον. ταῦτα λεγέσθω γεννήματα ἐχιδνῶν, τὰ τῶν τόκων ἀποκυήματα. τὰς ἐχίδνας λέγουσι τὴν γαστέρα τῆς μητρὸς διεσθιούσας τίκτεσθαι· καὶ οἱ τόκοι, τοὺς οἴκους τῶν ὀφελόντων ἐκφαγόντες ἀπογεννῶνται. Iterum homil. De invidia, p. 170. Μᾶλλον δὲ ὥσπερ τὰς ἐχίδνας φασὶ τὴν κνήσασαν αὐτὰς γαστέρα διεσθιούσας ἀπογεννᾶσθαι· οὕτω καὶ ὁ φθόνος τὴν ὁδίουσαν αὐτὸν ψυχὴν πέφυκε δαπανᾶν, Isidor. orig. xii. 4. Johan. Brodæus tom. ii. Crit. miscell. iii. c. 11. et 28. Philo animal. hist. cap. 63. Philostrat. apud Photium in Biblioth. p. 542. et Schol. marginale. D. Bernhard de interiori domo c. 39.

598 *Pietatis crimine*] Crimen pietatis significantissime dixit id quod parant in alvo materno fetus isti:

quod qua patris necem ulciscitur, pietas est: at qua in matrem paratur, crimen. M. Bergius.

617 *Stupro animæ*] Vide Macar. Homil. xlvii.

641 *Si non vult Deus esse malum, cur non vetat*] Consule Augustin. tom. 9. de arbore scientiæ boni et mali. et superius περὶ στεφ. ii. 4. Tertullian. adv. Marcion. ii. 195.

642 *Nil refert, auctor fuerit; anne opera in vitium*] Qui patitur, quod prohibere potest, idipsum facere videtur. ut notat gloss. in l. adigere. ff. de jur. patr. Et in l. pen. C. de Canon. largit. tit. lib. x. ubi pari pœna punitur officialis, qui non prohibet illicitas actiones. Et cap. præterea xxiii. quæstione 8. ubi hæc scribitur sententia: 'Qui crimina, quæ potest emendare, non corrigit, ipse committit.' Ex legibus quoque Platonis ad fin. lib. ix. æque punitur, qui aliorum injurias, cum prohibere possit, non prohibet, atque is qui facit. Tiraquel. tom. vii. c. 44. §. 13. Commentar. Terent. ad Adelph. p. 449. Clem. Alexand. Strom. i. p. 124. lin. 3. et 21. item Strom. viii. p. 333. lin. 10. Tertullian. lib. ii. contra Marcion. p. 195.

649 *Ipse creavit enim*] Basil. M. homil. Quod Deus malorum non ait causa: οὐτε μὴν γεννητὸν τὸ κακόν. εἰ γὰρ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ, πῶς τὸ κακὸν ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ; οὐδὲ γὰρ τὸ αἰσχρὸν ἀπὸ τοῦ καλοῦ, οὐτε ἡ κακία ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, &c.

657 *Quis ferat hæc injecta Deo con- vitia*] Pindar. Olymp. ix. τό γε λοιδορῆσαι θεοὺς, ἐχθρὰ σοφία.

666 *Labi, hominis*] Basil. Imp. in parænet. ad Leon. filium, cap. 50. ὥστερ οὐκ ἐνὶ σῶμα, ᾧ οὐ παρέπεται σκιά· οὕτως οὐδὲ ἄνθρωπος, ᾧ οὐ παρέπεται ἁμαρτία. ἡ γὰρ φύσις ἡμῶν, εὐόλισθόν τι χρῆμα, καὶ πρὸς τὸ πταίειν εὐκατάφαρον. Justinian. Novel. 5. de monachis ὁ δὲ hinc autem: ἡ γὰρ ἀνθρώπου φύσις ὀλισθηρὰ πᾶς ἐστὶ πρὸς τὰ πλημμελήματα. D. Ambros. apolog. David. 'Nec prætermittatur istud, quod cum naturæ

nostræ vitio ad peccandum proclives sumus, adeo ut neque sine umbra corpus ullum, nec homo absque peccato sit.' Lactant. lib. de ira Dei c. 20. Theodor. Antiochen. apud Photium in Biblioth. p. 205. et seq.

Servare, Dei est] Seneca de Clem. i. 26. 'Hæc divina potentia est, gregatim ac publice servare.'

670 *Invitone potest aliquis peccare Tonante*] Accurate hac de re disserit doctus ille Lipsius. Constant. i. 20.

674 *Nescis stulte tuæ vim libertatis*] Basil. M. homil. Deum non esse mali autorem p. 164. Irenæus adv. hæreses iv. 71. et seqq. Hierocles apud Photium in Biblioth. p. 753. et 757.

694 *Probitate coacta Gloria nulla venit*] Basil. M. homil. Deum non esse mali causam p. 164. 'Ὅτι καὶ οὐ τοὺς οἰκέτας, οὐχ, ὅταν δεσμίους ἔχῃς, εὐνοὺς ὑπολαμβάνεις, ἀλλ' ὅταν ἐκουσίως ἴδῃς ἀναπληροῦντάς σοι τὰ καθήκοντα· καὶ θεῷ τολῶν οὐ τὸ ἡναγκασμένον φίλον, ἀλλὰ τὸ ἐξ ἀρετῆς κατορθούμενον. ἀρετὴ δὲ ἐκ προαιρέσεως, καὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης γίνεται. προαίρεσις δὲ τῶν ἐφ' ἡμῖν ἡρτηται· τὸ δὲ ἐφ' ἡμῖν, ἐστὶ τὸ αὐτεξούσιον. Macar. homil. 27. Οὐ γὰρ ἐπαινετὸν, εἰ καὶ ἐπιθυμητὸν, τὸ μὴ προαιρέσει ἀγαθόν· ἐκεῖνος γὰρ ἐστὶν ἐπαίνου ἄξιος, ὃ ἰδίᾳ σπουδῇ μετὰ ἀγῶνος καὶ πάλης ἐπανελόμενος τὸ ἀγαθὸν αὐτεξουσίου προαίρεσις, &c.

696 *Nec tamen est virtus, ni deteriora refutans Emicet*] Sup. περὶ στεφ. ii. 59. D. Ambros. de Cain et Abel ii. 4. 'Cum renunciatur improbitati, statim adsciscitur virtus. Egressus enim malitiæ, virtutis ingressum operatur; eodemque studio, quo crimen excluditur, innocentia copulatur,' &c. Vide Lactant. divin. institut. epitome c. 3.

705 *Lux comes est justi; comes est nox horrida iniqui*] Ambros. de Cain et Abel ii. 9. 'Abscondit se autem, qui velare vult culpam, et tegere peccatum. Qui enim male agit, odit lucem, et amat tenebras suorum et latibula delictorum.' Saresber. iii. 12.

‘An enim putas in conscientia tua securum quiescere, cuius turpitudinem producere potes in lucem, et proferre in publicum? Certe omnis, qui malus est, odit lucem. Et opus omne artificis sui videtur habere imaginem. Meretricantium mulierum faciens, dum argui veretur a lumine, petit umbras, et timet, ne seipsis deformiores sint, si immediata luce videntium obtutibus pateant,’ &c. *Supra Cathem.* II. et Ambros. de interpellat. L. 3.

710 *Transit propositum fas*] Basil. M. homil. Deum non esse mali causam. Ambros. lib. de paradiso. Gregor. de opificio hominis.

721 *Nunc inter vitæ dominum, mortisque magistrum*] Μεσσηγὺς βίῳ τοιοῦτον καὶ θάτῳ. Coint. Smyrn.

726 *Loth fugiens Sodomis*] Ambros. lib. de fuga seculi c. 9. Saresber. VII. 13. Cyprian. in Sodoma. Victorinus Massiliens. in Genesi lib. III. pæne sub finem. Erasm. adag. ‘Remis velisque.’ D. Hieron. tomo I. Ep. XXII. fol. 63.

728 *Sulphure cum jam nimboso*] Cyprian. in Sodoma: ‘Tunc Loth ingreditur Segor, simul exoritur Sol, Ultimus ille quidem, in Sodomamque incendia fervens Infert: nam totos radios armaverat igni. Æmula subsequitur caligo, includere luce Cæptans, atque globos confuso intexere cælo. Fumantes coeunt nubes, novus irruiat imber: Sulphura cum flammis flagrantibus æstuat æther: Exustus crepitat liquis ardoribus æther.’ Victor. Massiliens. l. d. De Sodomitico autem incendio vide Augustin. de C. D. x. 8. et XVI. 20. et lib. XXI. cap. 5. Tacit. histor. lib. v. Strabon. lib. XVI. Oros. lib. I. cap. 5. Solin. lib. XXXVIII. Hegesipp. IV. 18. Joseph. de Bell. Jud. lib. IV. Tertullian. apologet. cap. 40. Philo lib. de confusione linguarum: et lib. II. de vita Moïsis. Ambros. Hexaëm. v. 14.

731 *Angelus hanc hospes*] Ambros. de Abraham Patriarcha I. 5.

736 *Quæ mundi forma cremandæ est*] Salvian. de gubernat. Dei lib. I. p. 28. Epist. Jud. vs. 7. D. Hieron. ad Marcellam tom. I. p. 57.

737 *Ore Post tergum verso*] Nazianzen. in carminib. Κεῖνος δ' ἐστὶν ἄριστος, ὃς ἰθείην ὁδὸν ἔλκει· οὐδὲ μεταστρέφεται Σοδόμων ἐπὶ τέφρῳ ἐρήμῳ, ‘Ἦν διὰ μαργουσίνην ζεῖν πυρὶ θωθέντων. Φεύγει δ' ἐσσυμένως ἐς ὄρος, πάτρη δὲ λέλησται· Μὴ μῦθος καὶ λᾶας ἀλὲς μετόπισθε λήπηται. Chrysost. in Epist. ad Roman. Homil. IV. p. 34. Augustin. t. X. p. 116. et seq. Alcim. Avit. II. 390. Ambros. lib. II. de virginitate p. 6. Zehner. cent. III. ad. 67.

743 *Solidata metallo Dirigit fragili*] Victor. Massiliens. lib. III. in Genes. ‘Quin etiam Loth, ben! miserabilis uxor, Seu tanto stupefacta metu, seu stulta cupido Illa fuit, vetitum contra consurgere pactum Fæmineis innata animis, quæ denique cunctæ Causa fuit, Sodomam inspectans se pone ruentem, Confestim pœnas violata lege subivit, In statnam conversa salis, spoliataque luce. Sic animam infelix cum corpore perdidit omni, Ut nullum extaret forma remanente cadaver.’ Philo lib. II. allegor. Legis. Et lib. de profugis. Item lib. de somniis. Irenæus adv. hæretic. v. 51. Tertullian. lib. IV. contra Marcion. Cyprian. in Sodoma. Ambros. lib. de fuga seculi cap. I. Clem. Alexand. protrept. p. 29. scribit, ‘Lothi uxorem poëtis esse Nioben:’ qua de Homer. Iliad. XXIV. Ovid. Met. VI. 165. Cic. III. Tusc. Agell. XX. 6. Pausan. in Attic. Anson. Epitaph. 27. Sophocl. Antigone et Electra vs. 149. Seneca Herc. Fur. vs. 389. Herc. Cæ. vs. 184. Agamem. vs. 371. Hadr. Jun. cent. I. ad. 68. Niobes archetypum. vide rursus Clem. Alexand. Strom. II. p. 167. et Strom. VII. p. 321. Pari modo fingitur de Orpheo, cum ad Inferos descendisset, repetiturus Eurydicem suam; quod, cum respexisset, illa sit retracta. Fabulam vide apud Plat.

os. Virg. Georg. iv. Ovid. in
mecam Herc. Fur. vs. 568.

*Quantumque armenta saporum
et saxum*] Cyprian. in Sodo-
Namque comes conjux, heu
metaque legis, Fæmina non
divina ad murmura cæli Au-
culos nequicquam sola retor-
i habitura loqui, quod viderit.
Illic In fragilem mutata sa-
tis ipsa sepulcrum, Ipsaque
ibi, formam sine corpore ser-
Durat adhuc etenim nuda sta-
ib æthram, Nec pluviis dilap-
nec diruta ventis. Quin eti-
quis mutilaverit advena for-
protinus ex sese suggestu vul-
mplet. Dicitur et vivens alio
pore sexus Munificos solito
ore sanguine menses.

Necidit huc illuc rapiens] Pindar.
i. Καὶ γὰρ ἐτέροισιν ἐτέρων ἔπος
λέων.

Apices Ruth gentis Moabitidis]
om. tom. ii. p. 73. a.

*Ille socrum Noëmin fido comita-
re*] Hieron. tom. i. p. 28. b.
l, quæ nobis sonat παρακλή-
quam interpretari possumus
tam; marito et liberis pere-
tula, pudicitiam reportavit in
i et hoc sustentata viatico,
Moabitidem tenuit. Ut illud
raticinium compleretur: 'E-
gnum Domine dominatorem
de petra deserti, ad mon-
m Sion.' Ambros. lib. de vi-
18. b. Rursus D. Hieron. tom.
41. b. de nominib. Hebraic.
in fortitudine. Noëmi, pul-
Orpha, cervix ejus. Ruth, vi-
il festinans, sive deficiens.

Fulchra Booz meruit] 'Ad de-
am Dei potentiam; quod ei
t, ad dignitatis culmen eve-
rosamque voluerit:' nt inquit
sensis ad hanc historiam lib.
on. p. 71. a.

*geminos fratres ad hylcum Per-
simul divium*] Hesiod. lib. i.

ἔργ. καὶ ἡμερ. Virg. in litera Pytha-
goræ. Silius Italic. lib. i. Basil. M.
p. 227. Max. Tyr. dissert. iv.

810 *Illicunt altas fallentia grana*]
Plant. Asinar. 'Auceps quando con-
cinnavit aream, offundit cibum: Aves
assnesunt. necesse est facere sum-
tum, qui quærit lucrum. Sæpe edunt:
semel si sunt captæ, rem solvunt au-
cupi.' Ambros. lib. de Helia et jeju-
nio c. 8. 'Per escam laqueus non ca-
vetur: in esca hamus latet, et cibus
deducit in foveam: cibus inducit in
retia: cibus visco etiam aves illigat:
cibus volantes deponit ad mortem.'

823 *Multas viscosus inescat Pastus*]
Ambros. lib. de bono mortis cap. 5.
'Dum aurum petimus, strangulamur:
dum argentum quærimus, in visco
ejus hæremus: dum prædium inva-
dimus, alligamur. Quin etiam mulie-
ris decus dum tentat, astringit. Cla-
vus est libido; clavus tristitia; cla-
vus iracundia; clavi sunt omnes pas-
siones, quæ velut veru quodam ani-
mam nostram penetrant, et infigunt
corpori, visceribusque ejus annec-
tunt.' Confer D. Bernard. in Medi-
tat. c. 14. p. 1061.

840 *Regionibus in paradisi*] Vide
Bernhard. Serm. iiii. Dominica Læt.
Alcim. Avit. ii. 30. et de festo rogat.
sub finem.

863 *Flammarumque apices*] Alcim.
Avit. iiii. 286.

871 *Fenestras*] Ambros. lib. de Noë
et Arca, cap. 17.

884 *Pereunt sub nocte colores*] Non
dispari schemate Ovid. de Arte i.
249. 'Nocte latent mendæ, vitioque
ignoscitur omni; Horaque formosam
quamlibet illa facit.'

908 *Ignem animæ*] Comment. Te-
rent. Adelph. iiii. 2. p. 497.

IN PSYCHOMACHIAM.

Psychomachia] Justin. Martyr nomi-
nat θυμομαχίαν, Epist. ad Zenam et
Serenum: τὸ τῆς θυμομαχίας εἶδος εἰς
ἐαυτὸν κατατρέφειν εἶλετο.

PRÆF. 1 *Senex fidelis, prima credendi via est*] Genes. xv. 6. Roman. iv. 3. Jacobi ii. 21. et seq. Galat. iii. 6. Ibid. vs. 9. vocatur πιστός. Et vs. 7. οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοι εἰσιν υἱοὶ Ἀβραάμ. Cyprian. ad Quirin. iii. 15. et Serm. iv. de mortalit. pag. 210.

2 *Benti seminis pater*] Gen. xvii. 18. et 21.

4 *Abraham parenti*] Philo περὶ τῶν μετονομαζ. f. 21. et seqq. et lib. περὶ Ἀβραάμ. et lib. De Gigantib. sub finem. Tractat. adv. Judæos de Sina et Sion inter Cypriani opera f. 347.

5 *Pignus qui dicavit victimæ*] Gen. xxi. Macar. Homil. xxxvii. August. tom. x. de temp. Serm. 68. Isidor. Pelus. Ep. iv. 178. Basil. Seleuc. orat. vii. et viii. Chrysost. in 2 Cor. ii. Hom. iii. et 1 Cor. xv. Homil. xli. Cyprian. Ep. iv. 6. Tertul. l. de de patientia. Ambr. l. de Cain et Abel c. 8. Philo l. 'Quod Deus sit immutabilis,' initio Joh. Saresber. ii. 26. 'Quod autem consilii et voluntatis Dei signum certius est, præceptione aut prohibitione divina? Annon recte videbitur velle, quod præcipit? Plane Patriarcham præcepit unigenitum promissionis filium immolare. Rectene Patriarcha mandanti acquievit? Recte quidem per omnia, eo quod mandatum voluntatis, quæ prima omnium causa est, et nunquam suo fraudatur effectu, certissimum indicium sit. Adeo quidem prima est, ut si quærat de aliquo, cur ita sit, rectissime dicatur, quoniam ille sic voluit, qui omnia quæcunque voluit, fecit. Si vero, cur vulnerit, inquiratur, inepta quæstio est; quoniam primæ causæ, voluntatis scilicet, quæritur causa, cujus nulla est omnino causa.'

7 *Quod dulce cordi, Deo libenter offerendum*] Cyprian. Serm. iv. de mortalit. 'Sic Abraham Deo placuit, qui, ut Deo placeret, nec amittere filium timuit, nec gerere parricidium recusavit. Qui filium non potes lege et

sorte mortalitatis amittere, quid faceres, si filium jubereris occidere? Ad omnia te facere paratum timor Dei et fides debet. Sit licet rei familiaris amissio, sit de infestantibus morbis assidua membrorum et cruenta vexatio, sit de liberis, de uxore, de excedentibus charis funebris et tristis avulsio, non sint tibi offendicula ista, sed prælia: nec debilitent aut frangant Christiani fidem, sed potius ostendant in colloctatione virtutem,' &c. Lactant. divin. institut. epit. c. 2. 'Hoc sacrificium verum est, quod ex corde profertur: non quod manu, sed quod mente libatur. Hæc acceptabilis victima est, quam de seipso animus immolat.' Vide ibid. c. 9. et lib. vi. de vero cultu c. 25.

10 *Suumque viator exemplum dedit*] Abraham pugnavit cum preophanis gentibus, captumque Lothum libera- vit. Οὕτω ἡ πιστὴ ψυχὴ τὰ χάρισμα τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου λαμβάνει καταξιών- ται, μετὰ πολλοῦ ἀγῶνος, καὶ ὑπομονῆς πολλῆς, καὶ μακροθυμίας, καὶ πειρασμῶν, καὶ δοκιμασιῶν, τῆς αὐτεξουσίου προαι- ρέσεως διὰ πασῶν θλίψεων δοκιμαζομένης. Macar. homil. ix. Καὶ οὕτως παραμένει καὶ ἐπικαλούμενος τὸν κύριον ἐν πίστει ἀδυστάκτῳ καὶ ὑπομονῇ πολλῇ, καὶ τὴν παρ' αὐτοῦ βοήθειαν ἐνδεχόμενος, τυχεῖν ἐκείθεν τῆς ἐνδοθεν λυτρώσεως τῶν δεσ- μῶν, καὶ τριχῶν, καὶ φραγμῶν, καὶ σκώ- τους πνευμάτων πονηρίας, ἅπερ εἰσὶν αἱ τῶν κρυπτῶν παθῶν ἐνέργειαι· οὗτος δὲ ὁ πόλεμος διὰ χάριτος καὶ δυνάμεως θεοῦ καταργεῖσθαι δύνатаι· δι' ἑαυτοῦ γὰρ τις ῥύσασθαι ἑαυτὸν τῆς ἐναντιότητος, καὶ πλάνης τῶν λογισμῶν καὶ παθῶν ἀσάφειαν, καὶ μηχανῶν τοῦ πονηροῦ ἀδυνατεῖ, &c. Idem Homil. xxi. pag. 298.

11 *Prolem, matre virtute editam*] H. e. Animi tranquillitatem et lætitiā: qua qui potiuntur, de iis ait vates re- gius Psal. xxv. 'Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ, et torrente vo- luptatis tuæ potabis eos.' Ubi Hieronymus: 'Inebriabuntur filii homi- num, i. e. filii Christi, quia ipse filius

hominis est : et sancti filii hominum. Inebriabuntur ab ubertate domus tuæ, a pinguedine gratiæ Spiritus Sancti. Domus tuæ, sanctæ Ecclesiæ. Vel inebriabuntur, ut, oblitis flagitiis, virtutibus copulentur. Ubertas domus tuæ, intellectus dogmatum Ecclesiasticorum : torrens voluptatis Dei, Spiritus Sanctus est ; qui irrigat omnem animam spiritualibus fluentis, ut fructum exhibeat sanctitatis.' Vide Philon. lib. Quod deterior potiori insidiatur.

13 *Quam strage multa*] 'Facilins cujuslibet arboris noxia latitudo ac proceritas exarescit, si antea radices ejus, quibus innititur, vel nudatæ fuerint vel suceisæ. Et infestantes humores aquarum continuo siceabuntur, cum generator eorum fons ac profuentes venæ solerti industria fuerint obturatæ.' Vincent. Spec. xx. 53. 'Ita vitiorum peste profligata atque repulsa, virtus sua profert vexilla et pandit pomæria.' Igitur, ait ibid. Vincent. c. 56. 'Unusquisque vitium, quo maxime infestatur, explorans, adversus illud arripiat principale certamen ; indesinenter quoque orationem fletus ad Deum fundens. Impossibile est enim de quolibet passione triumphum quempiam promereri, priusquam intellexerit, industria vel labore proprio victoriam certaminis semet obtinere non posse, cum tamen, ut valeat emundari, necesse sit die noctunque eam in omni cura et sollicitudine permanere. Cumque se ab ea senserit absolutum, rursus latebras sui cordis perlustret, et excipiat sibi quam inter reliquas invenerit diriorum ; atque adversus eam specialius omnia Spiritus arma commoveat : et ita semper validioribus superatis celorem de residuis habebit facilemque victoriam, quia et mens triumphorum processu redditur fortior ; et infirmorum pugna succedens promptiorem ei faciet proventum præliorem.'

14 *Portenta cordis*] 'Plura sunt vitia, quam virtutes. Numerosior est enim carnalium passionum populus de septenario fomite vitiorum procedens. Fortior enim militat in membris nostris oblectatio carnalium passionum, quam studia spiritualium virtutum ; quæ non nisi summa contritionum cordis et corporis acquiruntur. Atque ut jugiter teneantur, necesse est, eas semper illa, qua acquisitæ sunt, sedulitate atque industria custodiri. Ideo Salomon eleganter mentis incuriam domati comparavit, tectoque neglecto ; per quod primo quidem veluti minutissima quædam penetrant ad animum stillicidia passionum. Quæ si velut parva et levia negligantur, corrumpunt tigna virtutum, et post hæc influunt imbre largissimo vitiorum.' Vincent. ibid. c. 56. et 68.

15 *Reges ceperant Lot*] Genes. xiv. Ambros. de Abraham. ii. 7.

22 *Armat trecentos*] P. Greg. Tholosan De Repub. ii. c. 3. n. 8.

26 *Quin ipse ferrum stringit*] Genes. d. i. Hegesip. v. 16.

43 *Melchisedech*] Genes. xiv. Psal. cix. Heb. vii. D. Ambros. Ep. x. 82. et 84. et lib. de Abraham i. 8. et ii. 8. Pelarg. in Gen. c. xiv. p. 271. Philo l. ii. legis allegoriar. Suidas, et alii.

45 *Mox et triformis*] Genes. xviii. Ambros. Ep. x. 82. et l. de fide resurrect. c. 23.

47 *Et jam vietam Sarra*] Philo περί τῶν μετονομαζ. fol. 24. *Σάρα μετονομάζεται εἰς Σάρραν. ἑρμηνεύεται Σάρα μὲν, ἀρχή μου Σάρρα δὲ, ἔρχουσα. τὸ μὲν οὖν πρότερον, εἰδικῆς σύμβολον ἀρετῆς ἐστὶ· τὸ δὲ ὕστερον, γενικῆς. &c.* vide ibid. f. 41. ubi *Ἰσαὰκ ἐκπονιτὺρ ὁ συνάννυμος τῆς ἀρίστης τῶν εὐπαθειῶν χαρᾶς, γέλωτος, ὃ ἐνδιδάθεται υἱὸς θεοῦ, τοῦ διδόντος αὐτὸν μήλεγμα καὶ εὐθυμίαν εἰρηνικωτάταις ψυχαῖς.* Et fol. 1. ibid. *Ἰσαὰκ εὐπαθειῶν ἀρίστη χαρά.* Idem lib. περί τοῦ ἐξένησε Νῶε extremo, pag.

190. 'Ο γὰρ Σὴμ (inquit) ὤσανει ῥίζα καλοκαγαθίας ὑποβέβληται, δένδρον δ' ἡμεροτοκοῦν ἐκ ταύτης δ' σοφὸς Ἀβραὰμ ἀνέδραμεν, οὗ τὸ αὐτήκοον καὶ αὐτομαθὲς γένος Ἰσαὰκ δ' κάρπος ἦν, ἀφ' οὗ πάλιν αἱ διὰ πόνων ἀρεταὶ κατασπείρονται, ὧν ἀθλητὴς ἐστίν, ὃ τὴν πρὸς πάθη πάλην γεγυμνασμένος Ἰακώβ, ἀγγέλοις ἀλείπταις λόγοις χρώμενος· οὗτος τῶν δώδεκα κατάρχει φυλῶν, ὡς οἱ χρησμοὶ βασιλείων καὶ ἱερᾶτευμα θεοῦ φασιν εἶναι. D. Hæschel. in Notis ibid. fol. 212.

[In alveo fertilis] Cyprian. lib. i. adv. Judæos p. 265. § 20. 'Quod Ecclesia, quæ prius sterilis fuerat, plures filios habitura esset ex gentibus, quam quot synagoga antea habuisset, &c. Sic et Abraham, cum de ancilla natus esset prior filius, Sarra sterilis diu mansit, et sero in senecta de pollicitatione peperit filium Isaac, qui fuit typus Christi.' Ambros. de Abraham. i. 7.

52 *Vigilandum in armis pectorum fidelium*] Teste enim Prospero; 'Nunquam bella piis, nunquam certamina desunt: Et, quocum certet, mens pia semper habet.' Quod Reusnerus δ' μακαρίτης ita vertit: Οὐποτε τοὺς ἀγαθοὺς ἀπολείπει μόχθος ἀγών τε, Ἀλὲν ἀγωνιστὴν εὐσεβὲς ἦτορ ἔχει. Præclare equidem Bas. Seleuc. orat. viii. in Joseph. Οὐ γὰρ τοσαῦται κινδύνων ἐπαραστάσεις πολιορκοῦσι τοὺς πλέοντας, ὥς αἱ τοῦ βίου περιστάσεις περιαντλοῦσι τοὺς τῆς ἀρετῆς ἐμπορίαν ἀνύοντας. τίς γὰρ τῶν δικαίων τὸν τῇδε πλοῦν διὰ γαλήνης παρέπλευσε; Integram perlege Orat. vel, ut Isidor. Pelus. scribit Ep. i. 4. et iv. 195 Πέπεισο, στάδιον ἡμῶν τὰ παρόντα προκεῖσθαι ἀόρατον, ἐν ᾧ θηρίοις οὐκ αἰσθητοῖς, ἀλλὰ νοητοῖς πάθεσι προσπαλαίμεν, &c. A quib. non discordant, quæ extant lib. ii. epist. 24. δῆλον μὲν γὰρ, ὅτι τῶν ἀγόνων καὶ τῶν ἁθλῶν στάδιον ἐστὶν ὃ παρὼν βίος· τῶν δὲ στεφάνων καὶ τῶν ἐπάθλων, ὃ μέλλον. Vide Epist. iii. 60.

57 *Si quid trecenti*] Caspar Barthius, indefessi ingenii et lectionis

plurimæ juvenis, acutissimum hoc enigma l. i. Ablegm. Crit. c. 5. ita explicat. Pro possint, legendum sit, prosint. Trecenti autem aliud nihil nisi crucem Dominicam designant, illi inclusi literæ sive elemento Græcico ταν, quod enim numerum exprimere Magistri linguæ dederunt. Jam sciendum est, quid prosint illi trecenti, h. e. crux Dominica, Gratia divinæ et æternæ salutis ostium, quam 'vexillum pietatis' vocat ad Asellam D. Hieronymus, quam 'lignum vitæ' eleganti carmine celebravit D. Cyprian. 'tropæum gloriæ' Venantius Fortunatus, quam 'omnium nostrorum salutem' noster Prudentius in Romano vocat. Porro solentes Christiani scriptores ταν Græcum crucem suam nuncupare, et ab illa litera lignum sanctum censere consueverunt. Tertul. lib. iii. in Marcionem: 'Ipsa est enim litera Græcorum ταν; nostra autem T species crucis.' D. Paulinus: 'Christus non multitudine nec virtute legionum, sed jamaane in sacramento crucis, cujus figura per literam Græcam ταν numero trecentorum exprimitur, adversarios principes debellavit.' Quo loco proculdubio Prudentium adspexit D. Paulinus. Et hoc quidem modo quid per 'trecentos' Aurelius Clemens velit significatum, liquidum est. Sequitur, ut, quid per 'bis novena' intelligendum, apparere faciamus. Notissimum est Θ literam mortiferum signum Prætoris, ut Martialis loquitur, esse; quia scil. inauspicatum mortis vocabulum θάνατος ab ea incipiat. Jam ne pueris quidem incognitum, idem elementum Græcis novenarium numerum exprimere. Per duo itaque theta, sive novenarios indices, duas mortes, et quidem eorum, qui cum ταν suspenso Domino obierunt, circumloquitur Poëta. Sunt autem ii latrones comites meriti, immeritissime Christo Salvatori necis. Horum latronum nobis cognitio et consideratio magnopere

prodest; ut scil. peccaminum nostrorum identidem, et quidem crebro (sunt enim gemini) recordemur, et simul cum Christi passione gratiæ ministra merentia scelera æternas pœnas ob oculos habeamus. Ne ita facile intuitu suppliciorum indulgeamus dehinc naturæ corruptæ vitia quasi manu facta, nostræ certe arbitratiōnis. Duorum vero consideratio eo etiam ducere potest, exindeque prodese, quod duplicem mortem facinora incurrant, mortalem alteram, quam is latro obiit, qui conversus cum Domino paradysum eadem vespere ingressus est; alteram æternis cruciatibus trahendam, cujus vermis nunquam intermoriturus, cujus ignis nunquam exstinguendus est; quam appetiit nequissimus mortallum, qui sceleribus patratis pœnitentiæ de loco eo scurrilla et inopia dicta adjecit, in ipso patibulo in seipsum crudelior, quam in hospites olim ferro liber fuerat. Hæc Barthius noster.

58 *Figura noterimus mystica*] Follis Sibyllæ obscurius hoc est, et numeris Pythagoricis abstrusius, quod fere nemo est qui promat, et se Œdipum exhibeat; nisi Johan. Drusus lib. II. quæst. et Respons. cujus verba: 'Vir eruditus,' inquit, 'qui Prudentium Commentario recens illustravit, hic Œdipum aliquem desiderat. Nihil opus Œdipo; ego Davus, si ullum est, ænigma solvam, quod facile intellectu est, si sciamus Tau literam referre figuram Crucis. Nam eadem in numeris notat CCC. Isidorus de Etymologiis: Inter mysticas literas tertia est Tau, figuram demonstrans Dominicæ Crucis. Hieronymus in Commentariis Ezech. IX. 4. antiquis Hebræorum literis, quibus usque hodie utuntur Samaritani, extrema litera Tau crucis habet similitudinem, quæ in Christianorum frontibus pingitur, et frequenti manus inscriptione signatur. Quod vobis, magis clarescet ex glossa ordi-

Delph. et Var. Clas.

naria; in qua Gen. XIV. loco, ubi hanc historiam sensu allegorico illustrat, ita legimus: Quisque pro anima sua contra spirituales nequitias bellum gerat, cum trecentis decem et octo vernaculis, i. e. cum auxilio sanctæ Crucis. Tau enim litera, quæ habet figuram Crucis, CCC. exprimit. Superest difficultas, quam affert numerus auctior, quam me nullus extrico; si hoc non est, quod suspicor; quia apud Hebræos Tau littera scribitur binis consonantibus, videlicet Th et V, quarum posterior valet sex, existimasse veteres, sicut in Tau ter iteratur centum, sic in Vau ter repeti debere sex. Est autem ternus numerus inter mysticos. Ita emergunt trecenti terque seni vernuli. Ceterum ut nolim hoc posterius pro certo affirmare; ita prius illud, nempe in mente habuisse Prudentium, cum hos versus scriberet, memoratam allegoriam, tam certum habeo, quam quod maxime.' Hactenus doctissimus Drusus. Johan. Heidsfeld. in Sphinge Philosoph. c. 81.

60 *Parente*] Cyprian. in Symb. exposit. 'Quomodo sane Deus Pater genuerit filium, nolo discutias; ne te furiosus inseras in profundum hujus arcannum.' Vide ibid. plura, et serm. de nativitate Christi. Ambros. lib. I. de fide: 'Mihi impossibile est generationis scire secretum; mens deficit, vox silet, non mea tantum, sed etiam Angelorum.' Egregia hanc in rem adfert Basil. M. homil. in sanctam Christi γέννησιν, p. 231. Apoth. vs. 5. et 334. Euphron. Presbyter in exposit. Symb. Athanas. 'Deus Pater Deum Filium genuit non voluntate neque necessitate, sed natura. Nec quærat, Quomodo genitus sit; quod Angeli nesciunt, Prophetis est incognitum. Unde eximius Propheeta Esaias dicit, Generationem ejus quis enarrabit? Ac si diceret; Angelorum nemo, Prophetarum nullus. Nec inenarrabilis et inæstimabilis

Prudent.

4 R

Deus a servulis solum discutiendus est, sed fideliter credendus, et puriter diligendus.

5 *Psychom. Dissere Rex noster*] Sine Dei enim Numine, nihil est in homine. Pulcher est in hanc sententiam Luciani Senarius, Antholog. 1. Θεοῦ μὲν ἔκτος οὐ τις εὐτυχεῖ βροτός. Nec male Eurip. in Supplic. 'Ἡ ῥετὴ δ' οὐδὲν φέρει βροτοῖσιν, εἰ μὴ τὸν θεὸν χρῆζοντ' ἔχει. Et rectissime Nestor apud Homerum: Εἴχεσθαι. πάντες δὲ θεοῦ χατέοντο ἄνθρωποι.

7 *Exoritur quoties turbatis sensibus intus seditio*] Præclare Πλατωνίζων Philo lib. περὶ δυνάμεων: Τοιοῦτος μὲν δὴ κύκλος εἰλεῖται περὶ τὴν πολύτροπον ψυχὴν αἰδίου πολέμου. καθαρευθέντος γὰρ ἐνδὸς ἐχθροῦ, φύεται πάντως δυνατώτερος ἕτερος, ὅδρας τῆς πολυκεφάλου τὸν τρόπον. καὶ γὰρ ἐκ' ἐκείνης φασὶν, ἀπὸ τῆς ἐκτμηθείσης κεφαλῆς ἀναβλαστάνειν ἄλλην· αἰνιγτόμενοι τὸ πολύμορφον καὶ πολύγονον τῆς ἀθανάτου κακίας δυσάλωτον γένος. A cujus mente Chrysostomus longe non abit; dum inquit: 'Ὁ τῶν παθῶν ἡγέτης οὐχ ἅπαξ καθυποτάξας ἐστίν. ἀεὶ γὰρ ὁ πόλεμος οὗτος ἴσταται ἐφ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ. Quod Cyprianus ita exsinuat Serm. 1. de mortalitate fol. 207. 'Cæterum quid aliud in mundo, quam pugna adversus Diabolum quotidie geritur? quam adversus jacula ejus et tela conflictationibus assiduis dimicatur? Cum avaritia nobis, cum impudicitia, cum ira, cum ambitione congressio est,' &c. Confer D. Bernard. in lib. de ordine vitæ p. 1123.

9 *Pro libertate tuenda*] Libertas alioqui res inæstimabilis, ἥ ult. qui et ex quib. caus. man. non po. l. cvi. Radulph. Forner. rer. quotidian. iv. 13. 'Omnesque profecto liberi inbentius sumus, quam servimus.' Plant. Captiv. Unde concinne Guntherus viii. 81. 'Sunt, quibus extrema pro libertate tuenda Dulce sit, intrepido mortem promittere voto, Esuriem, cælumque pati, bellique labores,

Dummodo pro patriæ sint hæc toleranda salute.' Ita apud Mantuanum Homerum Æn. viii. 'Æneadæ in ferum pro libertate ruebant.' Nunquid ergo sædum non erit, ταῦς τῶν παθῶν τρικυμῶν ἐκδιδόναι, ut Theodoret. loquitur, affectuum decumania cedere fluctibus, vitiorum procellis abripi, et Licentiae æstu absorberi? Affectuum, inquam, et vitiorum: ἀπερ εἰ τῆς ἐν ἡμῖν βλάβης κρατήσουσιν, οὐ μὲν χρι τοῦ σώματος ἰσθῶσι τὸν κίνδυνον, ἀλλ' αὐτῇ τῇ ψυχῇ τὸν θάνατον φέρουσιν. Isidor. Pelus. Ep. iv. 195.

10 *Furtis inter præcordia mixtis*] 'Animus, quia tenuis est et invisibilis, cum his congregitur hostibus, qui videri tangique non possunt. Qui sunt autem hostes animi, nisi cupiditates, vitia, peccata? quæ si vicerit virtus ac fugaverit, immaculatus erit animus et purus.' Lactant. iii. 12. 'Tres autem sunt adfectus, qui homines in omnia facinora præcipientes agunt; ira, cupiditas, libido. Propterea poëtæ tres Furias esse dixerunt, quæ mentes hominum exagitant; ira ultionem desiderat, cupiditas opes, libido voluptates,' &c. Idem vi. 21. Cæterum hodie septem tantum principalla numerantur Vitia. at Veteres octo. Cassian. in Biblioth. Photii pag. 266. D. Bernard. lib. de ordine Vitæ p. 1123. Theodulphus Aurelianens. epist. ad Clerum: 'Octo sunt principalia vitia, sine quibus vix ullus inveniri potest. est enim gastrimargia, h. e. ingluvies; secundo fornicatio; tertio accidia sive trahititia; quarto avaritia; quinto vana gloria; sexto invidia; septimo ira; octavo superbia.' Pluribus hoc ostendit Goldastus, ille Germanus carbunculus, ad Columban. p. 166.

11 *Nec enim Magnarum virtutum inopes*] Vide Cyprian. de exhortat. Martyrii, cap. 8.

21 *Dubia sub sorte duelli*] Seneca hæc stabiliuntur calculo, Thebaide, vs. 629. 'Fortuna belli semper anti-

piti in loco est.' Et Virg. Georg. II. 'Dubius Mars errat in armis.' Et Æschyli in ἔκτα θήβ. Ἔργον δ' ἐν κίβδαι ἔσπε κρυφαί. Notus est Homeri quoque versiculus Iliad. VI. Εὐρὺς ἀνάλιος, καὶ τὸν παντόντα κατέκτα. Qui Ciceroni in oculis fuit, pro Milone: 'Incerti exitus pugnarum, et Mars communis: qui sæpe spoliante jam et exultante evertit et perculit ab abjecto.' Hegesippus ergo non immerito exclamat v. 30. 'O varia atque incerta, velut bellorum quædam alea! quæ sicut jactu quodam, ita casu potius, quam virtute, plerumque inopinatis ludit eventibus, sufficiens novos exitus. Namque et hic jactus sunt, non tesserarum quidem, sed sagittarum telorumque plurium, lapidum quoque, quibus sæpe victor sternitur alieno vulnere. Et dum aliena spolia rapit, ipse despoliatur,' &c. V. N. Pont. III. 6. vs. 31.

21 *Petit campum*] Virg. Georg. III. 'Prior electro campum petit amnis.

23 *Nuda humeros*] Ita depingitur Fidei habitus; sat graphice. Appellatur, 'Agresti turbida cultu,' forte, quia simplex et aperta: aut quæ vix fuerit e gentiliū et paganorum erroribus ac sordibus eluctata. Nuda humeros; nec enim ei, ut Amori apud Theocritum, Idyll. XXI. νόος ἀμπερότατος, neque κέρθει νόος ἄλλο, ἄλλο δὲ λαλεῖ ἢ προφέρει. Intonsa comas; quia e vestigio non deficit, labascit, intersecatur et avolat; sed suis usa progressionib. quotidie augetur. Exerta lacertes; quia prompta ad operandum. εἰς γὰρ ἡ πίστις μὴ ἔργα ἔχει, νεκρά ἐστὶ καὶ ἐκινή. Jac. II. 17. Vide ib. vsa. 14. 18. et seqq.

24 *Repentinus laudis calor nec telis meminist cingi*] Referes huc non incancinne historiolum de Alberto Comite Tyrolensi, apud Gunther. VII. 687.

31 *Altior insurgens*] Virg. Æn. XI. 'Tum validam perque arma viro perque ossa securim, Altior insurgens,

oraati et multa precanti Congeminat.'

36 *Quam mille coactam Martyribus*] Cypr. de duplici martyrio: et de laude martyrii.

39 *Floribus*] I. e. Martyres remunerat eo genere honoris, qui summus est. Hi flores autem mystico sensu hic sunt gemmæ virtutum, inf. vs. 911. Carol. Paschal. Coron. II. 15.

41 *Fulget in armis*] Virg. Æn. VI. 837. 'Paribus quas fulgere cernis in armis.'

Speciosis in armis] Καλὰ τὰ παρθενίης κεμήλια. P. Silentarius. vide Cyprian. de singularitate clericor. p. 408.

42 *Succincta faces*] Vocat Furiam, vsa. 10. et 46. ideo, quia igni armata: istæ ac facibus ardentibus, Libidini easdem assignat. Sophocles: κύπρις ἐστὶ λύσσα μαινὰς, rabiès furiosa.

54 *Semper prostratus jacebis*] Vox ea propria insultantis adversarii. Ita Achilles Lycaoni insultat jam interemto: Ἐνταυθοῖ νῦν κείσο μετ' ἰχθύσιν, οἳ σ' ὀτειλῆς Αἰμ' ἀπολιχμήσουσαι ἀκηδέες. Sed hæc protrita. Exempla aliquam multa suggeret Homerus, Coiutus Smyrn. alii.

60 *Assyrium postquam thalamum cervix Olopherni Casa*] Judith. c. 13. Saresberiensis VIII. 20. 'Sic Holofernes non virtute hostili, sed suis vitiis gladio mulieris-occubuit; et qui viris formidabilis fuerat, luxuria, et ebrietate victus a fœmīna interfectus est,' &c. Et paulo post: 'Ipsa vero, quæ luxuriari non venerat, fidei et fortitudinis suæ instrumento, usa est luxuria aliena. Et crudelitatem, quam semel sopivit blanditiis, in populi liberatione charitatis armis occidit. Percussit ergo Holofernem in cervicem et absclidit caput ejus, et tradidit illud ancillæ suæ, ut poneretur in peram reportandum in urbem, quæ salutem fuerat consecuta in manu fœminæ.' Isidor. Pelus. Epist. I. 87. August. tom. X. de tem-

pore Serm. CCXXVIII. CCXXIX. Ambros. offic. III. 13. et lib. de Helia et jejuniis c. 9. et lib. de viduis p. 18. b. et seq. D. Hier. tom. I. ad Eustoch.

76 *Inde omnis jam diva caro est*] Athanas. apud Theodoret. Dialog. 2. contra Hæret. 'Quia λόγος assumpsit carnem, ideo ἐθεοποιήθη ὁ ἄνθρωπος.'

81 *Sed miseros ad nobiliora trahente*] Basil. Selenc. Orat. in prophet. Elisæum et Sunamitidem: Καὶ ἡ ζωὴ τὸ νεκρὸν ἐφόρεσεν ἔνδυμα, ἵνα εἰς τὴν ἰδίαν ἀφθαρσίαν μεταβάλῃ τὴν νέκρωσιν. κατελθούσης δὲ τῆς θεότητος εἰς τὸ σῶμα, ὅλα τὰ μέλη λοιπὸν ἡγιαζέτο, καὶ πρὸς τὸν ἀμείνονα κατεβάλλετο χρῆσιν, &c. Vide Jobium apud Photium p. 306.

82 *Ille manet, quod semper erat; quod non erat esse Incipiens*] Juxta illud: 'Sum, quod eram; nec eram, quod sum; nunc dicor ntrumque.' Nazian. Orat. II. in S. lavac. 'Dei filius hominis filius et fieri et vocari sustinet; non immutans, quod erat; sed assumens, quod non erat.' Basil. Selenc. Orat. in Moysem, in illud Phil. II. 'Ἄλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε, μορφὴν δούλου λαβὼν, inquit: λαβὼν δὲ ἡμῶν, οὐ γενόμενος καθ' ἡμᾶς. μεμένηκε γὰρ ὁ ἦν, λαβὼν δ' οὐκ ἦν. Τοῦ εὐαγγελίου λέγοντος: καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο· δηλονότι, ὁ οὐκ ἦν ἐγένετο, μέλλας ὅπερ ἦν. August. tom. X. de tempore Serm. V. 'Accedens ad nos per id, quod assumpsit ex nostro; et liberans nos per id, quod mansit in suo.' Vide ibid. Serm. XII. &c.

87 *Lutulenta libido*] Οὐ γὰρ τῶν προπυλαίων μόνων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀδύτων ἀπτεται ὁ μολυσμὸς, ut sic traham huc verba Isidori Pelus. Epist. IV. 122.

90 *Corpora commuculans*] Isidor. Pelus. Ep. IV. 129.

Animas in tartara mergis] Nam blandientis libidinis virus occultum est, et arridentis nequitiae facies quidem læta, sed calamitatis abstrusæ illecebrosa fallacia, instar cujusdam veneni, ubi in lethales succos dulcedine aspersa, calliditate fallendi, sapore

medicato, poculum videtur esse, quod sumitur: ubi epota res est, pernicios hausta grassatur.' Recte ergo atque eleganter Philo lib. περὶ νόμων ἀλληγορ. ὄντως γὰρ οὐδὲν οὕτως θάνατον ψυχῇ ἐπάγει, ὥς ἀμετρία τῶν ἡδονῶν. Imo, ut Synesius scribit Epist. CXLVI. ἐγὼ μὲν οὐ δι' ἄλλο τι τὰς χειρῆνας ἐπὶ τῶν ποιητῶν βλασφημεῖσθαι, ἢ ὅτι τῇ μελιχρῇ τῆς φωνῆς ἀπάλλουν, προσαγόμεναι τὸν πιστεύσαντα. ἤκουσα δὲ τοῦ τῶν σοφῶν καὶ ἀλληγοροῦντος τὸν μῦθον. Χειρῆνας γὰρ αὐτὰς αἰνίττεσθαι τὰς ἀπολαυστικὰς ἡδονὰς, αἱ τοὺς εἰλαστας καὶ καταγοητευθέντας αὐτῶν τῇ προσηρεῖ μετὰ μικρὸν ἀπολλύουσι. Vide eundem Epist. XXII.

96 *Furtarum maxima*] Sup. vs. 78.

107 *Catholico in templo*] Solebant milites, confecto bello, quæ gesserant, aut hostibus abstulerant, arma ad Deos suspendere: contra Symmach. II. 61. Propert. I. II. 'Miles depositis annosus secubat armis, Et vetus in templo bellica parma vacat.' Homer. Iliad. VII. de Hectore, Ajacem interficere cupiente: Τεύχεα συλῆσας οἶσω ποτὶ Ἴλιον ἱρήν, Καὶ κρεμῶω ποτὶ νηὸν Ἀπόλλωνος ἐκάτοιο. Æn. XI. cæso Mezentio spolia Marti Gradivo dicari facit in trophæo Virg. 'Mezentius ducis exuvias tibi magne trophæum Bellipotens.' Vide eundem VII. a vs. 177. usque ad vs. 190. Meurs. ad Lycoph. p. 257.

109 *Modesta*] Est enim innata quodammodo atque insita Fortunæ, quæ per aspera et calamitosa eluctatur, modestia. Nec aliam ob causam bonis viris fortunam ejusmodi Deus plerumque immittit, nisi quia eorum modestiam hac quasi disciplina procurat. Vidit hoc Seneca, lib. Quare bonis viris: 'Cum videris bonos viros acceptosque Diis laborare, suadere, per arduum ascendere; malos autem lascivire et voluptatibus flare; cogita, filiorum nos modestia delectari, vernularum licentia.' Belle proinde modestiam, seu morum

moderationem, quam μετριοπάθειαν appellat Plutarchus, ἔκγονον ἀνεξικακίας esse dixit lib. De amore fraterno. Prudentius ergo hic accommodate. Et Lucianus ingeniose libro Imaginum, quam sit Fortunæ redeunti necessaria modestia, designatum ait a poëtis, cum fingerent Dædalum in patriam e carcere revolantem summis fluctibus, alis remigasse, easque subinde aqua inspersisse, ne ardenti Sole diffunderent. P. Roverius Notis in Paneg. ad Franciæ regem, caract. II. p. 131.

Modesta gravi stabat Patientia vultu] Tertulliani verba et Picturam Patientiæ huc nisi traxero, injurius ero. Ait ille scriptor, Patrum antiquissimus, lib. de Patientia: 'Age jam si et effigiem, habitumque ejus comprehendamus. Vultus illi tranquillus et placidus, frons pura, nulla mæroris aut iræ rugositate contracta: remissa æque in lætæ modum supercilia, oculis humilitate, non infelicitate dejectis. Os taciturnitatis honore signatum. Color, qualis securis et innoxia. Motus frequens capitis in Diabolum, et minax risus. Cæterum amictus circum pectora candidus, et corpori impressus; ut qui nec inflatur, nec inquietatur. Sedet in throno spiritus mitissimi et mansuetissimi, qui non turbine glomeratur, non nubo livet, sed est teneræ serenitatis, apertus et simplex, quem tertio vidit Helias. Nam ubi Deus, ibidem et alumna ejus, Patientia scilicet. Cum ergo Spiritus Dei descendit, indivisa Patientia comitatur eum,' &c.

112 *Defixa oculis et lenta*] D. Ignatius victoriam post plagas magnanimi tantum esse, ait apud D. Maximum, de Patientia: μεγάλου ἀθλητοῦ ἐστὶ, δάρεσθαι καὶ νικῆν: 'Magnanimi est athletæ, cædi et vincere.' Unde intelligere est, quid causæ fuerit, quod hic Autor Patientiam reparatæ Fortunæ parentem effingit. Quemadmodum enim defixi oculi, ita et lenti-

tudo, magnanimi signum est Aristoteli: qui homini εὐθύμῳ sic præcipit in Physiognom. ἐν τε ταῖς κινήσειν βραδὺς ἔστω καὶ ἀναιμένος; 'In motibus tardus esto et lentus.' P. Rover. ibid. p. 140.

113 *Ira tumens*] Seneca de Ira I. 4. et III. 4. Heider. in libello de colubenda Ira, thesi 90. et 91. Graphice Ovid. de Arte III. 'Ora tument ira, nigrescunt sanguine venæ: Lumina Gorgoneo sævius angue micant.'

Spumanti fervida rictu] Basilina M. homil. ἐν Λακιζοῖς pag. 213. 'Ἡ γραφή σοι λέγει· οὐκ εὐσχήμων ἀνὴρ θυμώδης. πῶς ἀσχημονεῖ ὁ θυμώδης; ἀποτίθεται τὸ σχῆμα τὸ ἀνθρώπινον, θηρίου σχῆμα μεταλαμβάνει. ἐννόησον τὸν θυμούμενον. ἐπέξεσεν αὐτῷ ὁ θυμὸς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑπελλάγησαν. οὐκ εἰσὶν οἱ αὐτοὶ ὀφθαλμοί. πῦρ βλέπει, ἀνέδραμεν αὐτῷ τὸ αἷμα, περιέξεσε τὴν καρδίαν. ὑπερέδραμε τοὺς χιτῶνας τῶν ὀφθαλμῶν, ἐγένετο ὕψαιμος, ἐκχωρῶν τῷ πάθει. ἠλλοίωσε αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. ἀνὴρ θυμώδης οὐκ εὐσχήμων. ἐὰν ἴδῃς τὸν θυμούμενον τοὺς ὀδόντας παραθήγοντα, ἐνθυμήθητι ὅτι σουτ ἔοικεν ὁ τοιοῦτος, τὸν ἐνδοθε θυμὸν διὰ τῆς τῶν ὀδόντων παρατρίψεως ὑπεκφαίνων. ἐὰν ἴδῃς τὸν θυμούμενον ἀφρίζοντα, ἐὰν ἴδῃς ἄσημα φθεγγόμενον ἐν τῇ καρδίᾳ, ἐὰν ἴδῃς τὸν θυμούμενον πατρὸς μὲν ἐπιλανθανόμενον, παυδὸς δὲ ἀγνοοῦντα σῶμα, διὰ πάντων ἀφειδῶς χωροῦντα, ἵνα πληροφορήσῃ αὐτοῦ τὴν ὀργήν. βλέπεις τὴν ἀσχημοσύνην τοῦ πράγματος. Vide ejusdem homiliam κατὰ ὀργιζομένων. p. 66. et seqq. Commentar. Terentian. ad Adelph. III. 2. Chrysost. in Matth. Homil. IV. XVI. XX. XXXIX. LII. et alibi.

114 *Sanguinea intorquens lumina*] Ob oculos habuit hunc locum Galternus Alexand. v. 222. 'Comes indivisa Furoris Præcipites fert Ira gradus, et fellea torquens Lumina, contemnit humiles Rationis habenas, Impatiensque moræ, levis et male cuncta ministrans Impetus.'

Sanguinea intorquens lumina] Ardor

oculorum, signum iræ primarium est. Plaut. Menæch. 'Oculi scintillant.' Captiv. 'Ardent oculi.' Ovid. Met. III. 33. de Dracone: 'Igne micant oculi.' Et VIII. 284. 'Sanguine et igne micant oculi.' Virgil. 'Ardentes oculos affecti sanguine et igne.' Lucr. III. 290. 'Quam fervescit, et ex oculis micat acribus ardor.' Cassiodorus igitur eleganter Var. VI. 9. 'Iracundus luminum fervore declaratur.' V. N. Trist. IV. 2. vs. 31. Hoeschel. ad Horapoll. II. 101.

117 *Hirsutus quatens cristas*] Quicquid hirsutum galeæ impositum erat, faciebat ad hostium terrorem. Videas passim in nummis veteribus, in capitibus exuvias caprarum, arietum, elephantorum, &c. Virg. Æn. VII. 'Fulvosque lupi de pelle galeros Tegmen habet capiti.' Galeas autem ex diversorum animalium pellibus fuisse confectas, probat in Conjectaneis suis ad Varronem ingeniosissimus Joseph. Scaliger. Godschalc. Stewech. ad Veget. II. 16. Vide Lips. de Milit. Rom. Dial. III. 1. Casaubon. ad lib. I. Sueton. p. 22.

120 *Quia turpe tibi, genuisse dolorem*] Tertull. lib. de patientia.

121 *Sequitur convitia*] Salvian. lib. III. de gubernat. Dei: 'Prima semper irarum tela maledicta sunt, et, quicquid non possumus imbecilli, optamus irati: ac sic in omni animorum indignantium motu votis malis pro armis utimur.'

124 *Sed resilit duro lorice excussa repulsa*] Seneca de Ira III. 5. 'Ut tela a duro resiliunt, cum dolore cedentis solida feriuntur; ita nulla magnum animum injuria ad sensum sui abducit, fragilior eo, quod petit. Quanto pulchrius, velint nulli penetrabilem telo, omnes injurias, contumeliasque respuere! Ultio, doloris confessio est,' &c.

134 *Lassaverat irrita dextram*] 'Habet enim ira non solidum robur, sed tantum tumorem, violentisque prin-

cipiis utitur: non aliter, quam qui a terra venti surgunt, et fluminibus, paludibusque excepti, sine pertinetia vehementes sunt. Incipit magno impetu, deinde desinit ante tempus fatigata.' Seneca de Ira I. 16. 'Primi ejus ictus acres sunt, sicut serpentium venena a cubili repentium nocent: innoxii dentes sunt, cum illos frequens morsus exhaust.' Ibid.

135 *Cum ventosa levi*] Vide Senecam ibidem: 'Omnes quos vecors ira animus,' &c.

157 *Lex habet istud Nostre gratas belli tolerando*] Josephus: Οὐδὲν ὄντω τὰς πληγὰς ἀναστέλλει, ὥς τὸ φέρειν. καὶ τὸ τῶν ἀδικουμένων ἡσύχιον, τοῖς ἀδικῶσι γίνεται διατροπή: 'Nihil plagas tam reprimat, quam eas ferro: et injuriam-accipientium patientia quieta, injuriam-facientibus pudorem adfert.' Menander itaque, apud Stobæum, eum inquit optimum esse, qui plurimum ἀδικεῖσθαι possit sufferre. Quare Lacedæmonii, si quando vota facerent, hoc inprimis a Diis precari solebant, ut injurias perpeti et sustinere possent. Chrysost, venuste ac scite Homil. XXXIII. in 1 Corinth. XIII. Καὶ γὰρ ὁλον ἐστὶν ἡμαχὸν ἢ μακροθυμία, καὶ πῦργός τις ἀβραγῆς, πάντα διακρουμένη βλάβος τὰ λυπηρά. καὶ καθήκει εἰς ἄβυσσον σπινθήρ ἐμπεσόν, ἐκείνην μὲν οὐδὲν ἐβλάψεν, αὐτὸς δὲ ἐσβέσθη βλάβος ὅστις εἰς μακρόθυμον ψυχὴν ὅπερ ἐν ἡμῶν ἐστὶν τῶν ἀδοκῆτων, τοῦτο μὲν ἀφανίζεται βλάβος, ἐκείνη δὲ οὐ ταράσσεται. καὶ γὰρ πάντων στερότερον μακροθυμία, &c. Et mox: Οὗτος δὲ ὥστερ ἐν λυμένῃ καθήμενος βαθείας ἀπολαβεὶ γαλήνης. καὶ ζῆμις περιβάλης, οὐκ ἐκείνησας τῇ πέτρῳ καὶ ὕβρις ἐπαγῆρης, οὐκ ἐσώσας τὸ πῦργον. καὶ πληγὰς προστρέψας τὸν ἀδάμασταν, &c.

160 *Ipsa sibi est hostis vesania*] 'Videndum est, quam multis ira per se nocuerit. Alii nimio fervore rapere venas, et sanguinem supra vires elatus clamor egressit, et luminum suffundit aciem, in oculos vehementius hu-

mor egeatus, et in morbos ægri recidere. Nulla celerior ad insaniam via est. Multi itaque continuaverunt iræ furorem: nec, quam expulerant, mentem unquam recaperunt. Ajacem in mortem egit furor, in furorem ira.' Seneca de Ira ii. 36. Dominus Præcept. Heider. in lib. de ira.

161 *Moriturque suis ira ignea telis*] H. e. quod Aquila dicebat, οὐχ ὅπ' ἄλλων, ἀλλὰ τοῖς αὐτοῦ πτεροῖς ἀλίσκεσθαι. 'Hocque habet proprium furor, in se ipso sævit.' Seneca Herc. Fur. vs. 3009. αὐτὸν ἐκκαίνει λογίσματος τοῦ Ὀμήρου μαθητῆς ὁ Θέωνις: Οὐδὲν Κέρν' ὀργῆς ἀδικέτερον, ἢ τὸν ἔχοντα Πημαίνει, θυμῷ δειλὰ χαρίζομένη. Nec dissentit Euripides, dum inquit: Παλλοὺς δ' ὁ θυμὸς ὁ μέγας ἔλκεσεν βροτῶν ἥ τ' ἀσυνεσία, δύνει καὶ τοῖς χρωμένοις. Nimirum iræ, quod ventis, accidit; de quibus Seneca disertissimus nat. quæst. vii. 9. 'Nulla,' inquit, 'tempestas magna perditur. Procellæ quanto plus habent virium, tanto minus temporis. Ventî, cum ad summum venerunt, remittuntur omni violentia. Necesse est ista concitatione in exitium sui tendant.' Ita βίη καὶ μεγάλανχον ἐσφαλὲν ἐν χρόνῳ. Pindar. Pyth. viii. Hercules ob nimiam bilem sacromorbo fuit obnoxius. P. Crinit. De Sylla dubitat Valer. Max. ix. 3. 'Ipsene prior, an iracundia Syllæ sit extincta. Cum enim irritatus esset a Granio, animi concitatione nimia, atque immoderato vocis impetu convulso pectore, spiritum cruore ac minis mistum evomnit.' Bona igitur Isidori Pelusiota admonitio est Ep. i. 280. χαλίσσον τείνων θάπτων τὸν θυμὸν, μή σε κατακρημνῶν εἰς ἄλυστον ἄσπ: 'Fac frennm igitur iracundiæ quam ocyssime injicias, ne in exitium te præcipitem agat.'

163 *Proximus Job Hæserat invictus*] Vide eleganter de Jobi patientia disserentem Tertull. lib. de patient. Et lib. de fuga in persecut. August. tom. x. de tempore, Serm. ccxix. ccxxv. alibi que Cypr. Serm.

iii. de bono patientiæ. Chrys. in 2 Cor. i. Homil. 1. et 1 Cor. xv. Homil. xli. Item in Matt. homil. xxxiv. p. 330. et 331. et Homil. xxv. p. 251. et Homil. xiii. p. 123.

167 *Sudata recensens Millis pugnarum*] Verissime enim Eurip. Cæneo: Τῷ δυστυχούντι πῶς Τερπιδόν, τὸ λέξαι καποκλαύσασθαι πάλιν. Quo respiciunt quoque isthuc Isidori Pelusi. Epist. iv. 110. Οἱ μὲν γὰρ βοῶντες καὶ πρὸς τοὺς πέλας τὸ πάθος ἐκφέροντες οὐ μικρὰν λαμβάνουσι τοῦ πάθους παραμύθειαν. κουφίζεται γὰρ τρόπων τινὰ τῇ διηγήσει τὰ πάθη. Vide Saresber. viii. 10. pag. 495.

169 *Illum Diva jubet tandem requiescere*] Jacob. v. 'Contrariis rebus plerunque medicina succedit. Nam dum calor vitalis adhibitus fuerit, frigus pestiferum tunc recedit. Nubila ipsa ventorum spiratione terguntur, et Aquilo faciem cæli tranquillam reddit, quam australis aura turbaverit: ut Cassiod. Var. Epist. viii. 20. scriptum venuste reliquit. Et merito quis exosculetur vocem Hegesippi iii. 24. 'Virtus vero patiens et secundis valet, nec naque ad finem labitur in adversis.' Excipiatque nervo brachiali dictum Horat. Carm. ii. 10. 'Informes hyemes reducit Jupiter; idem Summovet. non, si male nunc, et olim Sic erit.' Et quotus est quisque, qui rerum omnium esse vicissitudinem ignoret? V. N. Trist. ii. 35. et ad Theocrit. Idyll. iv. 41.

170 *Et perdita quæ sunt, Multiplicare opibus*] Prudentius hic non modo virtutes ceteras firmare, Patientiæ ait esse, vs. 177. sed fortunas quoque ejus ope restitutas in posterum constituere et constabilire. Sic enim de sancto Job patientiæ commilitone: 'Illum Diva jubet,' &c. Ita videlicet, qui cetera conterit, malleus æs durat; quæ ligna corrumpit aqua, quercum firmat: ita Sole gelus liquitur, Sal conerescit. 'Multum sibi adjicit,' inquit Latinus Philosophus

Epist. XIII. 'Virtus lacesita.' Multum et Fortuna, quæ firmitior in posterum robustiorque efficitur. Præclare Tertullianus ad Martyres: 'Epistates vester Christus Jesus, qui vos spiritu nuxit, et ad hoc scamma produxit, voluit vos ante diem agonis ad duriorum tractationem a liberiore conditione seponere, ut vires corroborarentur in vobis: nempe enim et athletæ segregantur ad strictiorem disciplinam, ut robori ædificando vacent.' Ita fortunæ aliquando anferuntur, ut constantius reponantur. Ferrum, quo sæpius canduit, durius est: nec radices altas agit seges, nisi quam nix alta oppressit. P. Roverius Not. in Panegyr. pag. 145. quem vide et p. 151. et seqq.

174 *Omnibus una comes virtutibus associatur*] Rotunde hæc Cyprianus dilucidat et perspicue lib. sæpius nominato: 'Late patet patientiæ virtus, et ubertas ejus ac largitas de unius quidem nominis fonte profisciscitur, sed exundantibus venis per multa gloriarum itinera diffunditur, nec proficere aliquid in actibus nostris potest ad consummandam laudem, nisi inde consummationis accipiat firmitatem. Patientia est, quæ nos Deo et commendat et servat: ipsa est, quæ iram temperat, tumoris violentiam comprimit, incendium simultatis extinguit, coërcet potentiam divitum, inopiam pauperum refovet: tuetur in virginibus beatam integritatem, in viduis laboriosam castitatem, in conjunctis et maritatis individuum charitatem: facit humiles in prosperis, in adversis fortes, contra injurias et contumelias mites, docet delinquentibus cito ignoscere; si ipse delinquas, diu et multum rogare: tentationes expugnat, persecutiones tolerat, passiones et martyria consummat. Ipsa est, quæ fidei nostræ fundamenta firmiter ponit; ipsa est, quæ incrementa spei sublimiter provehit; ipsa actum dirigit, ut tenere possimus viam

Christi, dum per ejus tolerantiam gradimur: ipsa efficit, ut perseveremus filii Dei, dum patientiam patris imitamur,' &c. Dabo his succedanea Tertulliani verba, lib. de Patient. 'Adeo satis idoneus patientiæ sequester Deus. Si injuriam deposueris penes eum, ultor est. Si damnum, restitutor est. Si dolorem, medicus est. Si mortem, resuscitator est. Quantum patientiæ licet, ut Deum habeat debitorem!' Nec immerito enim. Omnia enim placita ejus tuetur: omnibus mandatis ejus intervenit. Fidem munit, pacem gubernat, dilectionem adjuvat, humilitatem instruit, pœnitentiam expectat, exhortationes assignat, carnem regit, spiritum servat, linguam frenat, manum continet, tentationes inculcat, scandala pellit, martyria consummat: pauperem consolatur, divitem temperat, infirmum non extendit, valentem non consumit, fidelem delectat, gentilem invitat, servum Domino, Dominum Deo commendat, fœminam exornat, virum approbat; amatur in pnero, laudatur in juvene, suspicitur in sene in omni sexu, in omni ætate formosa est. Vis horum omnium quasi summum et compendium? En cape. Sine patientia aut nullum, aut rarum opus virtutis.' Saresber. III. 14. Colophonis loco libet hanc de patientia commentationunculam obsignare Cypriani verbis Serm. IV. de mortalit. 'Ad omnia te facere paratum timor Dei et fides debet. Sit licet rei familiaris amissio, sit de infestantibus morbis assidua membrorum et cruenta vexatio, sit de uxore, de liberis, de excedentibus charis funebris et tristicis avulsio; non sint tibi offendicula ista, sed prælia: nec debilitent aut frangant Christiani fidem, sed potius ostendant in colluctatione virtutem; cum contemnenda sit omnis injuria malorum præsentium fiducia futurorum bonorum.'

179 *Effreni volitabat equo*] Equus

omnium superbissimum animalium. Unde quidem *ἰπποτυφία* in Proverbium abiit, pro ingenti fastu et nimia gloriæ affectatione. Gilbert. Cognat. in append. adag. 4. Ideoque, ut superbia satis exprimatür vivis depicta coloribus, fingitur effreni volitare equo.

183 *Turritum tortis caput accumulatur Crinibus*] Tanta ornandi capitis onerositas, propria superbie nota et character. Nazianz. feminas comæ suggestum in altum educentes, turriticare crines dicit: *μη κεφαλὰς πυργῶν τε πόδας πλακῆμοισι γυναῖκες*. Tertull. lib. de cultu femin. 'Affligitis præterea nescio quas enormitates sntillium atque textilium capillamentorum, nunc in galeri modum quasi vaginam capitis et operculum verticis, nunc in cervicem retro suggestum. Mirum quod contra Domini præcepta contenditur. Ad mensuram neminem sibi adjicere posse pronunciatum est. Vos plane adjicitis ad pondus,' &c. Vide Just. Mart. Ep. ad Zenam et Serenum: Juven. Sat. vi. 491. Lips. de magnitud. Rom. iv. 7. Isidor. Petrus. Epist. i. 461.

Turritum] Græcum illud *πυργῶν* exprimit, turritum nempe verticem. Quippe hic est ille ornatus adscititius adjutor formæ, et comes incessus fastuosi, et cerviculæ tumidæ, qualem Synesius tribuit illi, quam vocat *πυργόφορον καθάπερ Κυβέλην*, 'turritam sicuti Cybelen;' cui Virg. Romam assimilat, *Æn.* vi. 'Qualis Berecynthia mater Invehitur curru Phrygiæ turrita per urbes.' Ergo in tam artifice, tamque sollicita capillorum structura merito habitare Superbia dicitur; quomodo tres Furie perhibentur serpentibus venenatis esse crinitæ. Lascivum hoc genus capillamenti et structuram comæ Dicæarchus vocat *λαμπίδιον*, credo ab similitudine flammæ, quæ sensim acuminatur, ut ait Pollux. Carol. Paschal. Coron. i. 5.

199 *Mens humilis regina quidem, sed regno alieni Auxilii*] Macarii verba lo-

cum sibi hic merito vendicant, hom. xli. 'Ἐὰν δέ τις μὴ ᾗ ἐν ταπεινοφροσύνῃ πολλῇ, παραδίδεται οὗτος τῷ Σατανᾷ, καὶ ἀπογυμνοῦται τῆς πρὸς αὐτὸν γενομένης θείας χάριτος, καὶ πειράζεται ἐν θλίψεσι πολλαῖς, καὶ τότε φανεροῦνται αὐτοῦ ἡ οἰήσις, ὅτι γυμνὸς καὶ ταλαίπωρος ὑπάρχει. ὀφείλει οὖν ὁ πλουτῶν τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ ἐν πολλῇ ταπεινοφροσύνῃ καὶ συντριμμῷ καρδίας ὑπάρχειν, καὶ ὡς πτωχὸν καὶ μηδὲν ἔχοντα ἑαυτὸν ἡγεῖσθαι ἀλλότριον αὐτοῦ ἐστὶ, καὶ ἄλλος ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ, ὅτε βοῦλεται, αἶρει αὐτό. ὁ οὕτως ταπεινῶν ἑαυτὸν ἐπὶ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, δύναται διαφυλάξαι τὴν πρὸς αὐτὸν γενομένην χάριν, καθὼς φησιν, ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται, &c. Vide D. Chrysost. super Acta Apost. Hom. xx. p. 661. et Homil. xlviii. in Matt. p. 429. et seq.

201 *Spes sibi collegam conjunxerat*] Ideo Spes Humilitatis collega; quia, si afflictus et *παθὼν τρικυμiais* oppressus Deo se submittit, 'More nec indomiti frena recusat equi;' utique spei firmissima nitetur anchora, non, si nunc male, et olim sic fore. 'Ὅταν δὲ ἔχη τις πάντοτε τὴν ἐλπίδα τοῦ θεοῦ, ὥστερ λεπτύνεται καὶ ἐξυδαροῦνται τὸ κακόν, teste Macario homil. xvi. 'Οφείλει δὲ ἔχειν καθ' ἡμέραν τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν χαρὰν, καὶ τὴν προσδοκίαν τῆς μελλούσης βασιλείας, καὶ ἀπολυτρώσεως, καὶ λέγειν ἐὰν σήμερον οὐκ ἐλυτρώθην, εὐριον λυτροῦμαι: ut loquitur idem Macar. hom. 26. e qua et seqq. adjunge de plantante vineam et domum ædificante. Vide quoque Homil. xiv. ejusdem.

Edita cibus Et suspensa ab humo est Opulentia regno] Cl. et erudit. M. Bergius esse ἀπεκδοχὴν censebat istius: 'Beati pauperes, quia regnum Dei possidebunt.' Vide Proverb. 'Semper agricola in novum annum dives.' Et, 'spes servat afflictos.' Itemque meas Notas Pont. i. 7. va. 80.

205 *In vocem dictis se fundit amaris*] Chrys. Homil. xvii. in Ephes. v.

κραυγήν appellat ὄχημα οὖσαν τῆς ὀργῆς. Ibid. ἡ πικρία, καὶ ἡ κραυγή, καὶ πάντα κακία, καὶ βλασφημία, καὶ ὅσα τοιαῦτα τοῦ θυμώδους εἰσὶν. V. N. ad Terent. prolog. Phorm.

206 *Non pudet, e miseri, plebeio milite*] ‘Aut vires augendæ,’ inquebat Archidamus, ‘aut minnenda audacia.’ Impar congressus Achilli εὐδέν τι ἄλλο reportat, ἡ ὀδύνῃ καὶ ὄνυχας, quod Brenni est dictum apud Plutarch. ‘In se spuit is, qui spuit adversus Olympum,’ alicubi ait Scallger. Itaque ‘Contra Rhodanum ne atolide natate tentes: Contra Boream ne temere flare ruentem: Contra pelagi streperum clamare tumultum:’ inquit idem. Et bonum est Salvatoris monitum Luc. xi. 21. quod vide.

212 *En, qui nostra suis in prædæ cedere dextris Sceptra volens*] Apposite et lepidè Siren Arpinas pro P. Quint. ‘Miserum est exterbari fortunæ omnibus: miserum est, injuria: acerbum est ab aliquo circumveniri: acerbius a propinquo. calamitosum est bonis everti: calamitosius cum dedecore. funestum est a forti atque honesto viro jugulari: funestius ab eo, cuius vox præconio quæstu prostitit. Indignum est a pari vinci, aut superiore: indignius, ab inferiore atque humiliore: luctuosum est tradi alteri cum bonis; luctuosius inimico.’

219 *Rudibus dominamur in ossibus omnes*] Politiannus ex Platone non dubitavit asserere, ‘Non esse quenquam Regem, qui non sit e servis ortus; nec servum, cui non sint origo Reges: omnia enim ista tempus miscuit.’ Audiatur vetus sapiens, Boëth. Met. iii. 6. ‘Omne hominum genus in terris Simili surgit ab ortu: Unus enim rerum pater est, Unus cuncta ministrat,’ &c. Astipulatur Eurip. in Alexandria: Τὸ γὰρ πάλαι καὶ πρῶτον ὅτ’ ἐγενόμην, Διὰ δ’ ἔκρινεν ἂ τακοῦσα γὰ βροτοῦς, ‘Ομοίαν χθὼν ἅπασιν ἐξεκαίδουσεν ὅψιν. ‘Ἴδιον εὐδὲν ἔχομεν’ μία δὲ γονὰ Τό τ’ εὐγενές, καὶ τὸ δυσγενές.

Confer Lactant. v. 15.

226 *Pellitorque habitus sumsit Adam*] Aliam vero causam sacra nobis aggerunt, Gen. iii. 21. Cypr. Serm. de jejuniis et tentat. ‘Malum hoc Adam in Paradiso pulsavit et stravit, cum subjectionem, quam Deo debebat, fastidians appetiit dominatum: et cum vellet esse sicut Deus, sine Deo se vidit et novit; et conspectam Evæ abhorruit foeditatem, quam licet operiret, manens tamen perpes ibi contumelia atetit et hæsit. Ad susceptionem diaboli animam vanitati subiectam dejecit ambitio,’ &c. Vide orat. ii. de Adamo Basil. Selenc. ubi hæc annectit: Τοιαῦτα γὰρ τοῦ διαβόλου τὰ μηχανήματα μεθ’ ἡδονῆς τιτρώσκει, καὶ μετ’ αἰσχύνῃς ἀλέγχει. ὁθεὶ πρὸς πτώσιν, καὶ στηλιτέει πεσόντας.

232 *Quæ miscras optare jubet, quandoque futuri Spem boni*] Recte Phædrus in Fabulis, ‘Gaudium,’ inquit, ‘et dolorem miscere totam hominum vitam. Habetque has vices conditio mortalium, ut ex adversis nascantur secunda,’ teste Plin. Paneg. Trajani, vel, ut est apud Cassiod. Ep. iv. 47. ‘mundanis rebus frequenter nascitur de adversitate prosperitas.’ Ideoque ‘sperat infestis alteram sortem bene præparatum pectus.’ Horat. ‘Spes enim effectus, tædium laboris excludit: et magnum genus incitamenti, credere desiderata compleri.’ Cassiod. Ep. v. 17. Sin autem spes quandoque decollet, ut Comici utar verbo; ne statim, parma abjecta, annuum Constantiæ extremum remitte, et valedic patientiæ, manusque præsentibus porrige malis; sed ‘perfer et obdura,’ ‘veniendo veniet Dominus, nec in æternum dabit justo fluctuationem,’ Habac. ii. Malac. vii. ἡ ἀπὸ γὰρ οὐ κατασχίνοι. Rom. v. vide Job. ii.

243 *Justitia est ubi semper æquis*] Quis non exclamet enim cum illo: Ὁ τλήμον ἀρετὰ, λόγος ἔρ’ ἔσθ’, ἐγὼ δὲ σε ὡς ἔργον ἤσκουν, σὺ δ’ ἔρ’ ὁδοῦλες τύχη. ‘Est etenim,’ ut Manilius ait

lib. iv. 'infelix virtus, et noxia felix, Et male consultis pretium est; prudentia fallit.' Eodem iudicio Firmicus: 'Fortis ab ignavo superatur; bonum prostravit inferior; iusto iustitia non profuit; castos providentia serpe decepit; pudicis ac sobriis impudicus ac dissolutus in honoris petitione praelatus est. Jacent strenui, laudantur improbi, et quicquid huic profuit, illum incanta imitatione decepit.'

Pauper honestas] Hieronymus Ep. lxxix. 'Omnia dives, aut iniquus, aut iniqui hæres.' Cæcus enim Aristophanis Plutus ad improbes ut plurimum divertit. Judiciose itaque Timandrides Spartanus, qui cum post diutinam peregrinationem domum reversus multis auctam partibus rem offendisset familiarem, graviter commotus, 'Fieri,' inquit, 'non potest, o fili, quin et Deos et familiares, et hospites plurimos injuria tuam per avaritiam affeceris.' Ælian. xiv. Hinc paupertatem habuerunt contubernalem viri etiam præstantissimi, qui vitam et sanguinem patriæ ac honestati impenderunt. P. Val. Poplicola copias familiares tam habuit exiguas, ut, cum moreretur, funerali sumtus deessent. Liv. ii. dec. 1. Epaminondas ille Græciæ princeps, qui Spartanos vinci posse docuit, unicam habebat vestem, quæ si resarcienda, domi latitare cogebatur. Ælian. i. v. Var. hist. Senec. Hippol. 'Castos sequitur mala paupertas.'

245 *Aperta Simplicitas*] Nec enim Candori νότος ἐμπερίκασται, ut de Amore Moschus fingit, aut ἐν χολῇ εἶστιν ἀνέμερος, ἡπεροπεντάς, Οὐδὲν ἀλαθεύων; sed ἀρτὸν ἀληθείας τέμνει κέλαιον, quod de se aiebat Rhesus Eurip. vel, ut ait Pind. Pyth. i. ἀφευδεῖ πρὸς ἄκρον χαλκοῦ γλῶσσαν. Hinc adeo ad 'omne patet sine tegmine vulnus:' præsertim quia τὸ ἀπλοῦν καὶ ἄδαλον τοῦ ἔθους εἰκότως ἐπαγορεύει τὰ ἀπόρρητα τῆς ψυχῆς, teste Basil. V. N. Trist. ii.

572. et Pont. ii. 5.

248 *Quam degenerem trepidatio pro-*
dit] Respicit ad illud Virg. Æn. iv. 'Degeneres animos timor arguit.' Recte Olor Diræus et lapide Olymp. i. 'Ὁ μέγας κίνδυνος ἀνάλαιον οὐ φῶτα λαμβάνει. Inde apud Lucan. iii. 'Metus degener.' et Gunth. vii. 590. 'Degener fuga.' Seneca de Clement. i. 16. 'Quicquid est indolis, committitur trepidatione degeneri.' Confer Sarsaber. Policrat. vi. 14.

249 *Faxo ego, sub pedibus stipula-*
rum mors teratur] Satis confidenter! De Pyrgopolinice Artotrogus plane geminas spirat glerias, Milit. Glorioso: 'Cujus tu legiones difflavisti spiritu, Quasi ventus folia, aut peniculum tectorium.' Et de Ægyptiorum exercitu Val. Max. refert ix. 1. 'Quapropter tam enerves delitidis animi spiritum exercitus nostri sustinere non potuerunt.' M. Varro de R. R. ii. 'Avus, cum cohortaretur milites, ut caperent arma, atque exirent contra, dixit, celeriter se illos, ut scrofa porcos, disjecturum: id quod fecit.'

252 *Fragilique vires fœdere trium-*
pho] Seneca lib. de provid. c. 8. 'Indignus visus est, a quo vinceretur aliquando fortuna, quæ ignavissimum quemque refugit. q. d. Quid ego istum adversarium mihi assumam? statim arma submittet. Non opus est in illum tota potentia mea, levi comminatione pelletar. Non potest sustinere vultum meum; pudet congredi cum hoste vinci parato. Ignominiam judicat gladiator, cum inferiore componi: et scit, eum sine gloria vinci, qui sine periculo vincitur. Idem facit fortuna,' &c.

257 *Sed cadit in foveam præceps*] Nimirum h. e. quod Salomon dixit: Τῇ ἀβουλῇ αὐτῶν ἀλλοκοῦνται παρόνομοι, 'temeritate sua capiuntur prævaricatores.' Ad quam faciem et Heges. i. 32. 'Incanta semper nimia præsumptio, et sui negligens.' Re-

fer huc illud Sedulii l. i. 'Hanc spre-
vit habere salutem Arrius infelix, qui
curva per avia rectum Flectere nisus
iter, foveam delapsus in atram Cor-
ruit, et tetri mersus petit ima pro-
fundi.' Vide Gilbert. Cognat. cent.
x. adag. 920.

260 *Fallendi versuta opifex*] Boëth.
Met. i. 5. 'Frans mendaci comta co-
lore.' Vide Lips. Polit. iv. c. ult.
'Ut autem inferiorum est, niti insi-
diis, sic fortiorum cavere, ne virtuti
illudat dolus.' Hegesipp.

261 *Planiciem scrobibus violaverat
insidiosus*] Simile strategema Gunth.
de Cremonensib. refert x. vs. 306.
Et de venatorib. scribit Manil. l. v.
'Claudent campos formidine mortis,
Mendacesque parant foveas, laque-
osque tenaces.'

270 *Hunc eques illa dolum*] O quam
verum apud Hegesip. Vespasiani ef-
fatum est! iv. 2. 'Incuriosior suis
sæpe motibus cadit, et dum irruit
incantus, impetu suo fusus procum-
bit. Atque adeo circumretit vis at-
que injuria quemque, atque unde ex-
orta est, ad eum plerumque revertit.'
Lucret. v. 1153. Nec abs re scrip-
tum a Fabricio: 'Nectere quod si
quis fraudem tentabit iniquam, Ar-
tibus interimet seque suosque malis.
Inque scrobes aliis multo molimine
fossas, Prospera promittet cum sibi
cuncta, ruet.' Verum quoque illud
Artabani est ad Xerxem, Herod. lib.
vii. 'Ut venti jam desituri vehemen-
tissime spirant, Ita proximi exitio
maxime efferuntur. Et incredibile
est, Nimia fiducia quantæ calami-
tati esse soleat.' Æmil. Prob. in Pe-
lop.

277 *Comi moderatur gaudia vultu*]
'Est enim prudentis in adversis lap-
sum corrigere, in prosperis modera-
tionem tenere.' Hegesipp. iv. 2. 'Et
qui novit omnia temperare, is vincit
assidue.' Cassiod. Ep. ii. 41.

285 *Desine grande loqui*] Superbiæ
pedisequa, Dejectio est et Poena.

Nam 'Nil ita sublime est, s
pericula tendit; Non sit ut
suppositumque Deo.' Ovid. i.
8. 'Ille novit planare sub
altius elevare prostrata.' B
Aug. Ep. 191. sive ut apud
Chilon ait, τὰ μὲν ὑψηλὰ τὰ
δὲ ταπεινὰ ὑψοῖ. Vide Senec.
vs. 1125. et Herc. Furent.
Erasm. adag. 'Ne magna l
Bernhard. de bustis, Domin.
Serm. ix. part. 1. lit. Q. hunc
adducit.

Frangit Deus omne superbiæ
alium ille præter se vult: ad
Maria recte canat, διεσκόρπισι
φάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν.
51. Et sane 'ante confractio
perbia, et ante lapsum alti
ritus.' Proverb. xvi. 18. V
dor. Pelus. Epist. i. 164. ὁ
νεὺς ὁ θεὸς ἀντιτάσσεται, ἐπειδ
ἄρχοντι αὐτῶν ἐξ ἀρχῆς ἀνι-
σκόπει τὸν οὖν ὅσον ἐστὶ καὶ θ
ἀντίμαχον, καὶ τὸν ἀρχαῖον
συμμέτοχον. Quam formidabi-
ro, funestam, et tragicam ἐπίβ
sortiti homines inflati et
videre licet in Sennacherib
xxxvii. Nabuchodnosore, ὁ
qñi γενόμενος σκωληκόβρωτος ἐ
Actor. xii. 23. et aliis. Ideoq
sinat elatis quisquam confider
Instabilesque Deos, ac lubric
na discat.' Claudian. in R
440. 'Parcite mortales anim
tollere fastu, Collatis opibus
narique minores:' ut ait Galt
Castilione lib. i. Reconde l
quisquis legis; simulque illu
tecum via Senecæ reputa: 'C
tuna altius Evexit ac levavit h
opes; Hoc se magis supprime
ces decet. Qui non se plic
pitur.' Bernhardin. de bust
dicto V. N. Trist. iv. 8. I
doctissimi D. Gruteri Disc
Tacitum part. 2. fol. 18. e
Lips. in monit. Polit. ii. 14
Seleuc. Orat. xxxv. sub finem

286 *Magna cadunt*] Ut fumus a loco ignis erumpens in altum extollitur, et ipsa elatione in globum magnum intumescit. Sed quanto fiet globus ille grandior, tanto fit vanior: sic quo magis impius exaltatur, tanto citius deficit. Augustin. in Psalm. xxvi. Summa; quod Basil. Seleuc. scribit Orat. xxv. in publicanum et Phariseum, jure huc transscribam: Ὑπερηφανία νοσημάτων ἀκρόπολις, θεῶν πολεμοῦσα, καὶ τὰ τῆς φύσεως ἀγνοοῦσα, τὰ διαβάλου νοοῦσα. δι' ἧν ὁ τῆς ἀρετῆς ἀπὸντος δρόμος, καὶ ὁλος ἐν μέσῳ τὰς ἀρετὰς παραστήσῃ, ἔσβησεν αὐτῶν τὰς λαμπράδας παρακίψας ὁ τύφος. οὐδὲν ὄφελος νηστείας, ὑπερηφανίας συνευγμίας. περιττὴ παρθενία τῇ πάθει τῆς ὑπερηφανίας μελυνομένη. δικαιοσύνην θεὸς ἀποστρέφεται τῇ τύφῳ δουλεύουσιν. εὐποῖαν μισεῖ τῇ τῆς ψυχῆς ὑγρῇ φλεγμαίνουσιν. ὃ παραδόξου κακοῦ, τὴν τῶν ἀγαθῶν κτῆσιν μολύναντος ὃ νόσημα τῆς εὐραλίου φιλανθρωπίας ἀλλότριον. τοὺς μὲν γὰρ ἄλλα πταίνοντας ὁ δημιουργὸς ἢ μεταγινώσκοντας ἐλεεῖ, ἢ κολάζει τοῖς πταίσμασι ναπομένοντας ὑπερηφάνοις δὲ μένοις ἀντιτάσσεται, πολεμίους, οὐ δούλους ἡγούμενος. Conjunge Saresber. iii. 3. et viii. 1. Chrysost. Homil. xxv. in Matt. et xix. sub finem. Pisidem de vanitate vitæ vs. 26.

286 *Tumefacta premuntur*] Eurip. Heraclid. vs. 387. Τῶν φρονημάτων Ὁ Ζεὺς κολαστὴς τῶν ἄγαν ὑπερφρόνων.

289 *Sententia Christi, Scandere celsa humiles*] Lactant. v. 16. Basil. Seleuc. Orat. xxviii. Augustin. tom. x. operum de tempore Serm. ccxiii. Isidor. Pelus. Ep. i. 15. Cyprian. ad Quirin. iii. 5. Basil. M. Homil. de humilitate. Et ex Matt. xviii. Sedulius: 'Omnibus Celsior est humilis, cunctisque potentior ibit, Qui cunctis subjectus erit, seseque minorem Demissa cervice gerit.' Zehner. cent. iii. adag. 42. et seq.

291 *Vidimus horrendum membris*] 1 Samuel. xvii. Basil. Seleuc. orat. in Davidem xv. et xvi. Macar. Homil.

L. Isidor. Pelus. Epist. i. 265. et 180. Saresber. vi. 19. Augustin. tom. x. de tempore Serm. 197. et tom. viii. super Psalm. cxliii. D. Hieronym. ad Marcellam tom. i. p. 56. Cypriani omittere verba hic non possum lib. de duplici martyrio: 'Ad eundem modum de cæteris tentationibus, objice tentatori clypeum scripturarum, in quibus tibi loquitur Deus, non minore fide, quam si tibi coram ore ad os loqueretur. Ex his torrentibus sume tibi lapides, quibus dejicias superbum Goliath,' &c.

292 *Cecidisse*] Scilicet 'nihil tam firmum est, cui non sit periculum, etiam ab invalido. Leo quoque aliquando minimarum avium pabulum fit, et ferrum rubigo consumit. An ignoras, magnas arbores diu crescere, una hora extirpari?' Curt. l. vii.

Invalida cecidisse manu] Galterus viii. 401. 'An nescis, longo quod provocat æthera ramo, Arboreum robur, firma radice superbum, Quodque diu crevit, una exstirparier hora? Stultus, qui fructum cum suspicit arboris, altum Non vult metiri. Videas, sublime cacumen Prendere dum tendis, postquam comprehenderit illud, Cum ramis ne forte cadas. Avium fuit esca Parvarum quandoque Leo, rex ante ferarum. Ferrum cuncta domans, atque omni durius ære, Consumit rubigo vorax. Sub cardine Phœbi Tam solidum nihil est, cui non metus esse ruinæ Possit ab invalido.' Haud ergo falso Sophocles Ajace: Τὰ γὰρ περισσὰ κἀνόνητα σώματα Πίπτειν βαρείαις πρὸς θεῶν δυσπραξίαις Ἐφασχ' ὁ μάντις. Quin imo 'tantum valent momenta in prællis, ut brevi casu dispares sui reddant, cum aut potentes dejiciuntur, aut afflicti levantur;' quemadmodum præclare scribit Hegesippus iii. 18.

300 *Ille puer virtutis pube*] Quo cum Varronis hoc amice conspirat, Aboriginib. περὶ ἀνθρώπου φύσεως: 'sed neque vetulus canterius quam povellus

melior, neque canitudini comes virtus.' Vide Cassiodorum Epist. i. 38. et Notas Pont. ii. 2.

302 *Servatur quia certe mihi*] Macar. Homil. xii. pag. 147. et seqq.

311 *Luxuria, extinctæ jamdudum prodiga famæ*] 'Infamiae apud prodigos novissima voluptas est.' Corn. Tac. Annal. xi. 'Nolunt autem peccare solita, quibus peccandi præmium infamia est;' ut ait Seneca Epist. 123. Inde Menander: Τὸς τὸν ἴδιον κατακτώντας ἀλογίστως βίον, τὸ καλῶς ἀκούειν, ταχὺ ποιεῖν πᾶσι κακῶς. Scilicet 'luxuriæ finis indubitatus confusio est,' ut verbis utar Saresberiensis viii. 6. Verissime Timotheus, cum in Aristophontem prodigum inveheretur, 'Cui nihil,' inquebat, 'satis est, eidem nihil turpe est.'

312 *Delibuta comas*] Eleganter hac de re Tertullian. lib. de cultu femin. Senec. nat. quæst. vii. 31. et liber de disciplina et dono pudicitiae, qui inter Cypriani legitur opera.

Oculus vaga] Oculus erraticus animi impudici signum. Unde quidem et Pericles, Atheniensium princeps, intemperantiam Sophoclis increpans, dixit: 'Prætori non solum manus a pecuniæ lucro, sed etiam oculos a libidinoso aspectu continentes esse debere.' Val. Max. iv. 3. Cic. Off. i. Stob. Serm. xv. Vide Isidor. Pelus. Epist. iii. 199. P. Roverium Not. in Panegy. p. 137.

Languida voce] Non inepte huc trahes illud Senecæ controvers. proœm. 'Torpent, ecce! ingenia desidiosæ juventutis, nec in ullius rei labore vigilatur. Cantandi saltandique nunc obscæna studia effæminatos tenent: et capillum frangere, et ad muliebres blanditias voces extennare, mollitie corporis certare cum fœminis, et immundissimis se colere mundiciis, nostrorum adolescentium specimen est.'

Delibuta comas] Galter. Alexand. v. 216. 'Discors Bellona furebat Sanguineis maculosa jubis, sanieque re-

centi Delibuta comas.'

313 *Perdita deliciis*] Claudian. de laudib. Stilic. ii. 131. Camerar. meditat. histor. cent. i. c. 19. August. tom. x. de temp. Serm. 231. 232.

Vitæ cui omnia voluptas] Eundem ad sensum Varro, Medio: 'Ganeones nostri, quibus modulus est vitæ culinæ.' Et de Agrigentinis Plato divinus venuste dixit: 'Ædificant quasi semper victuri, comedunt quasi nunquam morituri.'

317 *Quia forte jacens ad fercula*] 'Sic solent luxui et saginæ nuncupati entique, (Tacit. ii. hist.) ut ignava animalia, si cibum suggeras, jacent torpentque.' Lege Epist. Senecæ xxi. 123. ad Lucil.

320 *Et male dulcis odor domat ora*] 'Effeminat animos amœnitas. Amœna sine dubio aliquid ad corrumpendum vigorem potest regio. Ideoque indurandus est animus, et a blandimentis voluptatum procul abstrahendus. Hannibalem, illum indomitum nivibus atque Alpibus virum, enervarunt fomenta Campaniæ.' Seneca Epist. vii. 52. ad Lucil. Val. Max. ix. 1. Strabo l. v. Florus ii. 6. Livius l. xxxii. Cic. Orat. i. cont. Rulium. Saresber. viii. 6.

325 *Bracteolis crepitantia lora*] Varro Hecatombe: 'Ubi illa phalerata gemmeaque ephippia, Et arma margarito candicantis.'

342 *Luxuria servire volens*] 'Ita ingenium est omnium hominum,' inquit Simo Terent. Andr. i. 1. 'ab labore proelive ad libidinem.' Et vere Philo lib. νόμ. ἀλληγ. Ἀπαιτος ὁ ἀρετῆς χώρος ὁλίγοι γὰρ βαδίζουν αὐτόν. τέτριπται δὲ ὁ κακίας, ἐν ᾗ κατατρέβονται τὸν βίον οἱ φυχάρμοφοι ἀρετῆς λογισμοί. vel, ut Coint. Smyrn. xii. 200. ῥηϊδίῃ μὲν ἐς ἀργαλήν κακότητα αἰζηοῖσι κέλευθος. 'Estque arridentis nequitiae facies læta,' quod præclare scribitur a Cypriano Epist. iii. 2.

344 *Fortissima virtus Sobrietas*] Enripid. Hippol. Σωφροσύνης Οὐκ ὀκνῶ

τοῖς ἀρετῇς ἄλλη Δύναμις μεῖζον. Pythagoras est ῥάμη ψυχῆς. Unde quidam Stebæo referente, a quo etiam ita fuit definita: Σωφροσύνη ἐστὶν ἀνδρείας στελή, ἀσελγείας δὲ πέλυξ, ὀφθαλμῶν ἡφίεχες, εὐνοίας δὲ ἐπίσκοπος, λογισμῶν περιτομή, ἀκολασίας ἐκτομή, φέσεως ἀντίφωτος, καὶ πυράσεως ἀντίθετος, ἔργων ἱεργός, καὶ ἐγκρατείας συνεργός, καρδίας καμπτὴρ, εὐχῆς γνάμη.

347 *Vexillum sublimè crucis*] Σταυρὸς γὰρ ἀσπίς τοῖς ἐπιγείοις ἐλευθερίαν προσηνέει. Isidor. Pelus. Epist. iv. 52. ἐστὶ καὶ ψυχῆς σωτηρία καὶ σώματος, πάντων τῶν κακῶν ἀποτρόπαιος, πάντων τῶν ἀγαθῶν πρέσβος, ἁμαρτίας ἀναίρεσις, teste Damasceno l. iv. de orig. Fidei. Vide Lipsium de cruce iii. 15. 16. 17.

354 *Lilia luteolis*] Homini Christiano atque adeo militi veterano exprobrat luxuria coronarum, quæ constat e floribus, quæque capiti imponuntur: hic quidem ὁμόφρων eadem mentes cum Tertulliano, qui flores nequaquam capiti ornando, sed naribus tantum oblectandis inventos ait. Et interque insectatur flores Lasciviæ. Carol. Paschal Coron. ii. 15.

371 *Excidit ergo animis eremi sitis*] Exod. xvii. Vide August. tom. x. de temp. Serm. 98. et sup. Cathem. iii. 90.

374 *Angeli non cibis*] Exod. xvi. Psal. lxxviii. Nam. xi. Sapient. xvi. Justin. Martyr Dial. cum Tryphone fol. 282. Οἱ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τροφὴν δι' ἀγγέλων οὐράνιον τὸ μόνον ἔβραζον, ἵνα μὴ δὲ σιτοπορίας δαήμενοι ζητήσῃεν. De Manna Philo περὶ τῶν μετανομαζ. fol. 80. Τὰς δ' ἐκ' οὐρανοῦ τροφὰς νείφει χερσὶ περιετρέφουσιν ἑτέροις ὁ μόνος αὐτοῦργος θεός. καὶ μὴ λέγεται, Ἰδοὺ ὅτι ὑμῶν ἄρτους ἐκ' οὐρανοῦ. τίνα οὖν ἀποτροφὴν ἐνδίκως ἔχουσιν λέγει, ὅτι μὴ τὴν οὐράνιον σφίσι ; ὅτι ἔρωθεν ἐπιπέμπει ταῖς ἡμερῶν ἀρετῇς ἐχούσιν ψυχαῖς ὁ φρονήσεως εὐθηρίαν καὶ εὐετηρίαν ἔχων, καὶ τὰ ὅλα ἔρδων. Ad quem locum plura doctiss. Heesche-
lius. τὸ δὲ μόνον ἐρμηνεύεται τι τοῦτο

ἐστὶ, τὸ γενικώτατον τῶν δυνάμεων καὶ ὁ λόγος δὲ τοῦ θεοῦ, ὑπεράνω πάντος ἐστὶ τοῦ κόσμου, καὶ πρεσβύτατος καὶ γενικώτατος τῶν ὅσα γέγονε. Philo lib. allegor. vide Isidor. Pelus. Epist. iii. 54. et iv. 73. Basilium Seleuciens. orat. xxxi. et xxxiii. Augustinum tom. x. de temp. Serm. 91. Boetium supra Psalm. lxxvii.

375 *Quam nunc Vespertinus edit populus de corpore Christi*] Johan. vi. 31. et seqq. Macar. Homil. iv. pag. 49. Hom. xxx. pag. 466. Chrysost. l. d. Tertullian l. de patient. 'Post manna escatilem pluviam, post petrae equatilem sequelam desperant de Domino, tridui sitim non sustinendo.' Cyprian. Serm. de Cæna: 'Parris iste Angelorum omne delectamentum habens virtute mirifica, omnibus, qui digne et devote sumunt, secundum desiderium suum sapit, et amplius quam Manna illud eremi implet, et satiat edentium appetitus, et omnia carnalium saporum irritamenta, et omnium exuperat dulcedinum voluptates,' &c. Idem serm. de Spiritu Sancto: 'Hic Spiritus Rubri maris aquas siccavit, et suspensis hinc inde vehementibus fluctibus, ab ollis carniū et Ægypti pulmentariis populum ad spiritualem eremi libertatem eduxit incolamem, et alimoniis cælestibus pavit, Manna quasi rorem matutinum infundens graminibus, quod colligi jussum est ad mensuram.'

377 *His vos imbutos dapibus jam crapula turpis*] Cyprianus hoc ipsum dilucide expressit, Serm. de Cæna: 'Abi retro cum sacellis tuis, qui in cras inbias, et mercedes sectaris, qui opulentus in Sion quotidie crapularis, qui in lectis oburneis recubas, et in stratis segmentatis lascivis, qui vestiris mollibus, et in terra suaviter viventium conversaris.' Et inf. 'Hanc Dei gratiam recolens, qui de sacro calice bibit, amplius sitit, et ad Deum vivum erigens desiderium, ita singulari fame illo uno appetitu tenetur,

ut deinceps fellea peccatorum horreat pocula, et omnis sapor delectamentorum carnalium sit ei quasi rancidum radensque palatum acutæ mordacitatis aretum.'

396 *Si pœnitet, haud nocet error*] B. Hieronymus in Psal. iv. Pœnitent. 'Clarum,' inquit, 'venturæ salutis indicium, si homo incipit cognoscere semetipsum.' Nec aliud arguunt illa Isidori Pelus. Epist. i. 381. *Κάλλιστον μὲν τὸ μὴ ἁμαρτεῖν, καὶ πρὸς θεὸν ἔχον ἐγγύτητα· καλὸν δὲ καὶ τὸν ἁμαρτόντα γνωσιμαχῆσαι, καὶ ταχέως ἐξαναστῆναι τοῦ πτώματος.* Hinc Chrysostomus in Epist. ad Corinth. ii. 7. Homil. xv. 'Ὁ λυπούμενος ἐφ' ἁμαρτίας, οὗτος μόνος ἀνέει τι πλεόν ἀπὸ τῆς λύπης. δαπανᾷ γὰρ καὶ ἀφανίζει τὰς ἁμαρτίας· ἐπειδὴ γὰρ πρὸς τοῦτο κατεσκεύασται τὸ φάρμακον, ἐνταῦθα ἰσχύει μόνον, καὶ τὴν ὀφέλειαν ἐπιδείκνυται· ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων καὶ βλάπτει. εἰς ἁμαρτίας μόνον ἡ λύπη χρήσιμος. Recte proinde Verinus e Cicerone: 'Errare est hominis, sed non persistere. Sæpe Optimus est portus vertere consilium.'

397 *Pœnituit Jonathan*] 1 Samuel. xiv. Ambros. Serm. xxv.

403 *En ego sobrietas Pando viam cunctis virtutibus*] Non injuria Menander, *ταμεῖον ἀρετῆς εἶναι σωφροσύνην μόνην*, dixit. *ὅστις γὰρ τὸ ἀπόβλεπτον καὶ ὑπέρκalon τῆς σωφροσύνης κάλλος θεασάμενος, οὐκ ἐδαμιάσθη τῷ φίλτρῳ, οὗτος ἀνέραστος τῶν καλῶν παρ' ἐμοὶ κριτῇ γεγράφθω*, quod præclare scribitur ab Isidor. Pelus. Epist. ii. 7. Nam cæteris virtutibus omnibus est honori et ornamento; 'Quale manus addunt ebori decus, aut ubi flavo Argentum Pariusve lapis circumdatur anro.'

430 *Lascivas vitæ illecebras gustatus amara Mortis*] Pronunciatum Pindari est Isth. vii. *τὸ πᾶρ δίκαν Γλυκὸν πικροτάτα μένει τελευτά*, vel, ut Nazianzeni habent verba, *σαίνει μὲν τῷ χρηστῷ, τελευτᾷ δὲ εἰς πονηρόν*. Quibus, tanquam jucunda Echo, adsonat Philo

Judæus lib. *περὶ θούτων*: *Τὰ μὲν περὶ τὴν κατὰ ποσιν γλυκαίνουσα, πικρὰς δὲ καὶ δυσιάτους αἰθεὶς ἐπιφέρουσα ἀλγηδόναι.* Unde non præpostere Moschion apud Stobæum Serm. ccxi. *ἔρασθαι τοῖς τερπνοῖς εἶθε τὰ λυπηρά*. Signateque Boëthius Prosa iii. 7. 'Tristes esse voluptatum exitus, quisquis reminisci libidinum suarum volet, intelliget.' Probe ibid. Met. vii. 'Habet hoc voluptas omnis, Stimulis agit fruentes; Apiumque par volantum, Ubi grata mella fudit, Fugit, et nimis tenaci Ferit icta corda morsu.' Cui congruenter Isidor. Pelus. Epist. iii. 218. *μυρίων τιμωριῶν πρόξενός εἰσιν αἱ περὶ τὸ σῶμα ἡδοναί.* Neque secus Cyprian. Epist. ii. 2. 'Malorum blandientium virus occultum est, et arriidentis nequitiae facies quidem læta, sed calamitatis abstrusæ illecebrosa fallacia, instar cujusdam veneni, ubi in lethales succos dulcedine aspersa, calliditate fallendi, sapore medicato poculum videtur esse, quod sumitur: ubi epota res est, pernicies hansta grassatur.' Et strictum Serm. de jejun. et tentat. 'Carnis complexus foedus exhalans nebulas, eum, qui sibi adhæserit, aliqua ex parte contaminat, nec libidinum morsus quisquam evasit illæsus.' Et hoc est, quod scribit Philo lib. νόμ. ἀλληγ. 'Ὅρᾳς, ὅτι οὐ μόνον τῶν ἐν Αἰγύπτῳ παθῶν ἐφειμένη ἡ ψυχὴ περιπίπτει τοῖς ὀφείσιν, ἀλλὰ καὶ, ὅτε ἐστὶν ἐν ἐρήμῳ, δάκνεται ἐφ' ἡδονῆς τοῦ ποικίλου καὶ ὀφιδώδους πάθους. οἰκειότατον δὲ ὄνομα εἶληφε τὸ ἡδονῆς ἔργον. δηγμὸς γὰρ καλεῖται. 'Cavenda sunt igitur oblectamenta ista, tanquam laquei et plagæ, ne suavitudinum mollicie capti, sub ditionem mortis cum ipso corpore redigamur, cui nos mancipavimus.' Sicut acute et pie ait Lactantius vi. 22. 'Initia namque cupidinis, dulcia sunt super mel et favum: at novissima ejus quovis absinthio amariora sunt;' ut Saresberiensis hæc obsignem verbis. vi. 23. vel ut Basilii Magnus Homil. eis

ἔχουσιν βάπτισμα inquit p. 190. ἡδονὴ πρὸς καιρὸν μὲν καταλείπει τὸν ἀπολαύοντα· ὕστερον δὲ, πικροτέρας χολῆς ποιεῖται τὰς ἀναδόσεις. Quare, 'O quater, et quoties non est numerare beatum, Qui sub obumbrata dulcedine triste venenum Deprendit latitare, boni mendacis operto.' Hamartig. vs. 336. Sic enim Dionysius Sophista præcepisse perhibetur, voluptates concessas mellis in morem, non cava manu, sed summo digito gustari debere. Si turpes, quod monebat Aristoteles, non tam venientes, quam abeuntes spectandas esse.

433 *Cæde ducis dispersa fugit acies*] 'Militarem sine duce turbam esse corpus sine spiritu,' insigne Perdicæ effatum est apud Curt. l. x. 'Frons enim occipitio prior,' Cato de R. R. Et 'urget præsentia Turni' Virg. Æn. ix. Quod pensiculantes Macedones, cum ab Illyris prælio pulsii fuissent, rege suo in cunis prolato, et ante aciem posito, acrius certamen repetivere; quasi ideo fuissent victi, quod bellantibus auspicia regis sui defuissent. Conserto itaque prælio, magna cæde Illyrios fuderunt, attestante Trogi decurtatore l. vii. Inde Quintil. l. v. 'Ut remiges sine gubernatore, ita milites sine Imperatore nihil valere adfirmat. Quorum tametsi numerosus exercitus, spernendus tamen est, quoniam nullo duce regitur, sed errore tantum, temere ac passim limphante, raptatur.' Ut Boëthii hæc hanc ad faciem usurpem, l. i. Scilicet 'Imperator vinculum est, per quod Respub. cohæret: et ille spiritus vitalis, quem hæc tot millia trahunt, nihil ipsa per se futura, nisi onus et præda, si mens illa imperii subtrahatur.' 'Rege incolumi mens omnibus una; Amissa, rupere fidem:' quod Seneca de Clement. i. 4. eleganter pronunciat. Cui astipulatur Simplicius in Epictetum: 'Duce interfecto,' inquit, 'vel victores ejus milites statim et animis concidunt, et, non

secus atque oves, opilione carentes, lupis invadentibus, alii alio diffugiant, ut non castra tantum, sed ipsa etiam patria, duce in bello cæso, periclitate.' Clare idipsum fatetur Justinus de duce Thebano, l. v. 'Post paucos deinde dies Epaminondas decedit; cum quo vires quoque Reipubl. ceciderunt. Nam sicuti telo si primam aciem perfregeris, reliquo ferro vim nocendi sustuleris: sic illo, veluti mucrone telli, ablato duce Thebanorum, rei quoque publicæ vires hebetatæ sunt; ut non tam illum amisisse, quam cum illo interiisse omnes viderentur. Nam neque hunc ante ducem ullum memorabile bellum gessere; nec postea virtutibus, sed cladibus insignes fuere: ut manifestum sit, patriæ gloriam et natam et extinctam cum eo fuisse.' Sed hac de re fuse, et, ut solet, docte eruditissimus Dn. Gruterus in Discurs. ad Tacitum parte i. fol. 83. et seqq.

Cæde ducis dispersa fugit] Galter. iii. 219. 'Fugit agmine facto Turba ducum; partesque labant, ubi summa moventur. Cumque caput nutat, turbari membra necesse est.'

433 *Jocus et petulantia primi Cymbala proficiunt*] Lignis a foco subtractis, ignis extinguatur: κόρον amove, et frigebit, sat scio, venus, libidinum stimuli retundentur, jocus languescet, petulantia exspirabit, Amor elisus suffocabitur. Nec enim Antistes Carthaginensis male, Serm. de jejun. et tentat. 'Jejuniis vitiorum sentina siccat, petulantia marcet, concupiscentiæ languent, fugitivæ abeunt voluptates. Jejunium extraordinarios motus in cippo claudit et artat, et appetitus vagos dstringit et ligat.'

439 *Pompa inani exiit nudata populo*] Ad hos enim terminos redigit sua mancipia dissuasor honesti Luxus; qui revera est εἰς πείνην ὀλμος ἐτοιμοτάτης, qui, 'rem aufert cum pulvisculo, pennasque ita incidit, ut nequeant renasci.' Plaut. Bacch. Cic. ad Atti-

cum Epist. iv. 2. Hinc argute admodum Comicus Luxuriæ filiam esse fingit Inopiam, Trinum prol. Unde Chilo cum videret adolescentem patrimonium suum profuse largientem aliis, 'Si,' inquit, 'sumtus magnos, ubi non decet, feceris; ubi decet, mox exiguos facies.' Et secuturæ paupertatis metū Diogenes a prodigo minam petiit, nummulos ab aliis petere solitus. Florus itaque festive iii. 12. 'Magnificus apparatus conviviorum, et sumptuosa largitio, nonne ab opulentia paritura mox Egestatem?'

440 *Si fratris galeam fulvis radiare ceravis*] Priaco more nonnulli galeas radiant gemmis et auro. Ovid. Pont. iii. 'Scuta, sed et galeæ gemmis radiantur et auro.' Stat. Theb. ix. 'Et pictum gemmis galeæ jubar.' Prudentius hic. Nec solum auro et gemmis honestabantur galeæ tempore pacis, sed et olea, quod verissimum symbolum pacis. Hac ratione Romam galeatam describit in Symmach. ii. 663. Carol. Paschal. Coron. x. 21.

443 *Non piget attritis pedibus ire voluptatem*] Exemplo filius sit prodigus, Luc. xv. Siracides igitur immane quantum pie et bene c. 18. *μὴ εὐφραίνου ἐπὶ πολλῇ τρυφῇ, μὴ δὲ προσδεθῇς συμβολῇ αὐτῆς. μὴ γίνου πτωχὸς, συμβολοκοπῶν δι' ἀναστροφῆς.* Eiusdem notæ reperies plura Proverb. xxiii. 21. et 29. Notumque est illud πολυπόλλητον: 'Festa Martini sæpe iterata, Absument annos et prata.' *Der immer will sein Sanct Mertens dant. Der muss zu letzt dem Nicolaus fahen.* 'Fugienda sunt itaque,' inquit Macrobius, 'omnibus iniuria, et amolenda igne et ferro, itaque artifício separanda, languor a purpure, impuritia ab animo, luxuria a ventre, a civitate seditio, a domo discordia, et in commune a cunctis intemperantia.' Saresber.

Nulla gremio prænotata capaci]

Graphice Avaritiam nobis depingit Chrysostomus in 1 ad Corinth. cap. x. Homil. xxiii. p. 528. et seqq. Et in Matth. Homil. lxxi. Isidor. Pelus. Epist. ii. 233. Et iii. 412. August. tom. x. de temp. Serm. 196.

456 *Vasto ore inhians*] Saresb. viii. 15. Vide Chrysost. Homil. xxix. in Matth.

458 *Nec sufficit*] 'Avaritiæ solius et quæstus ardor nec satiat cupidum, nec pœnitet eum cumlasse, quod crescere optat, non minui.' Cyprian. prolog. Serm. Et Serm. de Jejun. 'Nunquid et sic potest impleri ambitio tua, aut satiari potest fames tua, ossa hujus mundi injecta dentibus tuis, et faucibus tuis universe rerum massa intrusa?' Propter hanc inexplebilitatem avari conferuntur a Diogene hydropicis, apud Stobæum Serm. x.

460 *Turpe lucrum*] Hujusmodi hominibus 'Lucri bonus est odor ex re qualibet.' Eorumque hæc sunt *αἰσχύματα*: 'Unde habeas, curat nemo, sed oportet habere,' Ennius. 'O cives, cives! quærenda pecunia primum, Virtus post nummos,' Horat. *Μῆδεν σὺν κέρδει κακόν*, Sophocl.

461 *Quos lava celante tegit*] 'In his duobus articulis furor totius avaritiæ constat, quod immoderatus appetit aliena, aut sua tenacius servat. Et quidem immoderatus appetit, quisquis, quod deest, legem necessitatis excedens et usus exposcit. Tenentur quoque avidius, quæ usui subtrahuntur. Ea quoque, quæ sine usu possessoribus elabuntur, inutilia sibi esse quis dubitat?' Saresber. vii. 16.

462 *Velat opermento*] Refer huc fabulam de cane, qui fœno frendens incumbebat, quo tamen nec ipse frui poterat, neque boves, ut vescerentur, admittebat.

463 *Abredit*] Confer Juven. Sat. xiii. ibi: 'Confer et hos veteris,' &c.

464 *Cura*] Basil. M. homil. de Αακίς, p. 213. *Εἴτα ἀγροικίαι ἐντεῦθεν*,

αἱ μέμνηται, αἱ φροντίδες. ὅσον αὔξει ὁ πλοῦτος, τοσοῦτον φέρει τοῦ βίου τὸ μεμνητικὸν, &c. Et mox: Αἴται αἱ μέμνηται δαπανῶσι τοῦ πλεονέκτου τὴν ψυχὴν. κύων ὀλακτεῖ, καὶ ὁ πλούσιος νομίζει κλέπτην εἶναι. μὴδὲ ψόφος, καὶ τοῦ πλουσίου ἡ καρδία πηδᾷ. τὸν παῖδα ὑποπτέει. πάντα δὲ ὑποψίας ἔχει, &c. Seneca Ep. xxi. 116. Cyprian. Ep. ii. 2. Horat. Carm. iii. 10. Chrysost. in Matth. Homil. xlviii. p. 431.

Fames] Avari plerumque 'nec sibi patiuntur bene esse, nec alteri; qui cum geniis suis belligerant, parcipromi.' Plaut. Trucul. 'Qui famem utendam, si roges, nunquam dabunt; Qui Divum atque hominum clamant continuo fidem, De suo tigillo fumus si qua exit foras;' sicut Comicus lepide jocatur de Enclione, qui vivum Famis exemplum, imo hospitium et indivisum contubernium. Aulular. Non dissimile est, quod de Chio quodam Plutarchus refert, lib. de cupid. divit. qui vinum vendebat optimum, ipse bibens vappam. Proinde servus cuidam sciscitanti, quid rerum ageret Dominus, respondit, ἀγαθῶν παρόντων, ζητεῖ κακόν, 'bona cum adsint, quaerit mala.' De metu, Carcinus: Δαλόν ἐστ' ὁ πλοῦτος, καὶ φιλόψυχον κακόν. Et Theodoret. lib. de Provid. vi. 'Ὁ πλοῦτος πολλοὺς θορύβους ἔχων καὶ φροντίδας παντοδαπὰς καὶ τρικυμιῶν εἴδη μυρία. De perjuriis, Pacuvius, qui mantile, quo noxae quotidianæ extergantur, esse ea, adseverabat. Glaucæ jurejurando pecuniam alienam interciperere volebat; qui, quamvis ab oraculo monitus resipuerit, tamen cum omni posteritate est extinctus. Herodot. lib. vi. De pallore, nescio quis: 'Pallet aurum, quia multos habet insidiatores.' De corruptela, proditorum perfidia docet; qua de consule Camerar. meditat. hist. cent. i. c. 7. De dolo, utique eadem: 'Nihil tam munitum, quod non expugnari possit pecunia.' Cic. ii. in Verrin. 'Omnia castella hæc machina deji-

ciet, in quæ modo aselius onustus auro possit ascendere.' Cic. ad Attic. Epist. i. 12. De insomniis, Chrysost. l. supra allegato: Τοῖς δὲ φιλαργύροις καὶ τοῦτον ἡ πλεονεξία προσέχωσε τὸν λιμένα, τοσαῦτα καὶ ἐν νυκτὶ φροντίζουσι χαλεπῶς, ἅτε μηδενὸς ἐνοχλοῦντος, μετὰ σχολῆς ἀπόδοις κατακόπτοντες ἑαυτοὺς: 'Pecuniæ autem amantibus hunc quoque portum obstruxit avaritia; tam multa etiam noctu graviter mente agitant, utpote nemine negotium facessente, cum omni otio seipsos laniantes.' De sordibus Suet. et Dion. Vespasianus vectigal urinarium instituit. Reprehensus a filio dissimulavit, donec prima pensio esset soluta; tum pecuniam admovit ad filii nares, sciscitans, num odore offenderetur: illo negante, 'Atqui hæc,' inquit, 'est e lotio.' Indignum quolibet bono, lucrum ex omni occasione odorari; et quod vetus verbum ait, καὶ ἀπὸ νεκροῦ φέρειν, vel a mortuo auferre. Ammian. Marcell. l. xxi. Aristot. Rhetor. ii.

467 *Rabidorum more luporum*] 'Avaritia fervet alienarum opum violentus ereptor? Similem lupi dixeris.' Boëth. lib. iv. Prosa 8. Vide Lactant. v. 5. Basil. M. Hexaëm. Homil. x. 'Ὁ δὲ πλεονέκτης, οὐκ ἐστὶ λύκος ἀρπαξ; Et p. 116. νῦν δὲ, ὡς λύκος ἀρπαξ, ἐφεδρεύων τοῖς ἀλλοτρίοις.

472 *Caput socio mycone ferire*] Chrysostomus loco bis terve nominato: Φιλαργυρία καὶ τὸ πέλαγος αἱμάτων ἐνέπλησε, καὶ τὰ τῶν δικαστῶν φοινίσσει ξίφη παρανόμως πολλάκις, καὶ τοὺς ταῖς ὁδοῖς ἐφεδρεύοντας νύκτωρ καὶ μεθιμέραν ὀπλίζει αὐτῇ, καὶ φύσιν ἀγνοῆσαι ἐπεισε, καὶ πατραλοίας ἐποίησε καὶ μητραλοίας, καὶ πάντα ἐπεισέγαγε τῷ βίῳ τὰ κακά. διὸ καὶ ῥίζαν αὐτῶν ὁ Παῦλος ταύτην καλεῖ. Elegantissima quoque vide apud Basil. M. homil. eis πλουτοῦντας p. 159. Columban. Carm. iii. ad Fedolium.

482 *Hunc lumine adempto*] Huc trahendum illud apud Juven. Sat. xiii.

‘ Est alius metuens, ne crimen poena sequatur; Hic putat esse Deos, et pejerat, atque ita secum: Decernat, quodcunque volet de corpore nostro Isis, et irato feriat mea lumina sistro, Dummodo vel cæcus teneam quos abnego nummos.’

486 *Alium capit intuitu*] Testis est Ælian. Var. Hist. lib. v. puerum, cum auream laminam, quæ ex Dianæ corona deciderat, sustulisset, in iudicium fuisse adductum: Areopagitæ crepundia, talos, et laminam auream puero proposuerunt; qui cum iterum ad aurum inclinaret, capite plexus est. Hoc nimirum est quod ait Varro in Fragmentis; ‘ aurum præstringit oculos.’

494 *Neque enim est violentius ullum*] Chrysost. l. d.

496 *Damnetque Gehennæ*] Hinc Augustinus avaritiam justitiæ novercam, et nutricem gehennæ appellat: et doctor aurei oris et linguae melles Homil. xxiv. loci sæpius adducti, τὴν πτωχοποιδὸν, τὴν ψυχοφθόρον, τὴν γεέννης φίλην, τὴν ἐχθρὰν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ μητέρα πάντων ὁμοῦ τῶν κακῶν.

502 *Ni ratio armipotens*] Fortasse ad Rationale Mosaicum, quod in pectore Pontificis suo ornatu induti erat, alludit. M. Bergius.

517 *Ingenium omne neci dedimus*] Sed de sensu; egregie Sallust. de rep. ord. ‘ Ubi divitiæ claræ habentur, ibi omnia bona vilia sunt, fides, probitas, pudor, pudicitia.’ Et paulo ante: ‘ Ubi cupido divitiarum invasit, neque artes bonæ, neque ingenium ullum satis pollet: quin animus magis aut minus mature, postremo tamen succumbit.’

520 *Quicquid Styx abdit ataris Gurgitibus*] Scilicet ‘ Itum est in viscera terræ, Quasque recondiderat, Stygiisque admoverat umbris, Effodiuntur opes irritamenta malorum.’ Ovid. Met. i. 138. Atque hinc adeo diræ sunt Anacreontis in Plutum: “Ὀφέλες ὦ τυφλὲ Πλοῦτε Μήτη’ ἐν γῇ, μήτη’ ἐν

θαλάττῃ, Μήτη’ ἐν ἡπείρῃ φανήμεναι· Ἄλλὰ Τάρταρόν τε ναίειν κ’ Ἀχέροντα. Διὰ σὲ γὰρ πάντ’ ἐν ἀνθρώποις κακά.

523 *Quod miscet mundus vesana negotia, nostrum est*] Præclare ad hanc rem Sophocles, Antigone: Οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποις, οἷον ἔργυρος Κακὸν νόμισμα· ἔβλαστε τοῦτο γὰρ πόλεις Πορθεῖ, τόδ’ ἄνδρας ἐξανίστησιν δόμων· Τόδ’ ἐκιδέσκει, καὶ παραλλάσσει φρένας Κρηστὰς πρὸς αἰσχρὰ πράγμαθ’ ἵστασθαι βροτῶν. Πανουργίας δ’ ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχων, Καὶ παντὸς ἔργου δυσσέβειαν εἰδέναι.

529 *Nonne triumphos Egimus ex Scariot*] Joh. vi. 64. et 71. Ibidemque Nonnus Paraphrastes; et xii. 4. et xviii. Matt. xxvi. Marc. xiv. Luc. xxii. 4.

530 *Dum fallit federe mensæ*] Juxta Prophetiam Psalm xl. 10. Quam repetit Cyprianus in exposit. Symb. Apost. f. 368. Ita, cheu! Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποις φύσις χαλεπότερον εἶδεν Ἀνθρώπου καθαρὰν ψευδομένου φιλίην. Οὐ γὰρ ἐθ’ ὡς ἐχθρὸν προφυλασσόμεθ’, ἀλλ’ ἀγαπῶντες ὡς φίλον, ἐν τούτῳ πλείονα βλαπτόμεθα. Et ‘ non tam hostes existimandi sunt, qui in castris ex adverso positis odium suum palam profitentur, quam qui domi ex insidiis nostræ salutis imminet:’ sicut graviter et vere scribit Georg. Buchananus Rer. Scot. l. xii.

533 *Flammante cupidine*] Inde a Nonno vi. 255. vocatur Judas ἀργυρέης νόσοιο νόον δεδονημένος οἴστρη. Quem eundem ex eodem Nonno, Dionys. xxix. 69. Nansius dicit, ἄνδρα νοσπλανέων κτεάνων δεδονημένον οἴστρη. Joh. Saresber. viii. 15. ‘ Sed posunt etiam nequiora avaritiæ inveniri exempla. Siquidem Prophetæ oculos cupiditas excæcavit, et pecunia corruptus Apostolus Dominum innocentem crucifigendum tradidit manibus impiorum.’ Cyprian. de Jejun. et tentat. ‘ Judas ille proditor venditurus magistrum, prætaxatum precium a principibus exegit sacerdotum. Quid mihi, inquit, vultis dare,

et ego enim vobis tradam? Usque ad mortem Domini amor lucri se ingerit, nec vitæ salvatoris quæstus desiderium parcit.' Vide Tertullian. l. de præscript. adv. hæret. Isidorus Pelus. Epist. i. 425. et iii. 385. S. Basil. in Ammonitionibus, apud Goldast. in Parænet. p. 197.

534 *Infamem mercatus agrum*] Poëtice in Judam transfertur, quod pecunia ipsius per sacerdotes efficiebatur. M. Berg.

535 *Obliſo collo*] Matth. xxvii. 5.

536 *Jericho propria inter funera*] Basil. Seleuc. Orat. xxxi. *Ἀντόματοι πόλεις ὑπέκλυτον. Ἰεριχὼ κυκλουμένη τὸν τοῦ τεύχους ἀπεδύετο κύκλον. ὥσπερ τοὺς οἰκήτορας φεύγουσα, καὶ τοῖς Ἰσραελίταις προστρέχουσα, &c.* August. tom. x. de tempore Serm. 106. et tom. iii. de mirabil. script. sac. ii. 3. Macar. Homil. l.

537 *Concidit Acham*] Josuæ vii. Salvian. de gubernat. Dei l. vi. et vii. P. Fab. iii. Semest. 20. p. 308. S. Basil. in Ammonit. p. 196. 'Plerique avaritiæ ardore in mortis periculum inciderunt. Propter avaritiam Acham cum suis lapidatus est.'

545 *Quis placet exemplum generis*] Hoc est, quod Lucanus ait l. v. 'Faciens quos inquinat, æquat.' Hinc eloquentiæ fundus pro M. Marcello: 'Dolebam, ac vehementer angebar, cum viderem virum talem, qui in eadem causa, in qua ego, fuisset, non in eadem esse fortuna.' Horolog. Princip. iii. 56. 'Æquissimum est, ut, qui complices extiterunt criminia, pœnæ sint participes.' V. N. ad Dracont. vs. 363.

550 *Nil refert, armis contingat palma, dolisve*] Adi Lipsii Polit. iv. 13. et v. 17.

552 *Inque habitum sese transformat honestum*] Ad exemplum nempe sui patris, qui μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός. 2 Corinth. xi. 14. 'Cujus sunt partes, intervertendi veritatem.' Tertull. de præscript. adv. Hæret.

Inf. vs. 684.

553 *Fit virtus specie, vultuque et veste severa*] In communi vita nihil pervulgatius, quam nomina virtutum vitiis, et vitiorum virtutibus imponere. Unde Ovid. i. de Remed. 'Et mala sunt vicina bonis; errore sub illo Pro vitio virtus crimina sæpe tulit.' Consentit D. Hieron. Epist. ad Lætiam tom. i. 'Venena non dantur, nisi melle circumlita: et vitia non decipiunt, nisi sub specie umbraque virtutum.' Et ibid. ad Celantiam p. 51. 'Nescio quomodo turpiora sunt vitia, quæ virtutum specie celantur.' Idem dicit Seneca Epist. xxii. 121. 'Adjice, quod mirum fortasse videatur. Mala interdum speciem honesti obtulerunt, et optimum ex contrario nituit. Sunt enim, ut scis, virtutibus vitia confusa, et perditis quoque ac turpibus recti similitudo est. Sic mentitur prodigus liberalem: cum plurimum intersit, utrum quis dare sciat, an servare nesciat. Multi, inquam, sunt, qui non donant, sed projiciunt. Non voco ego liberalem, pecuniæ suæ iratum. Imitatur negligentia facilitatem, temeritas fortitudinem. Hæc nos similitudo coëgit attendere, et distinguere specie quidem vicina, re autem plurimum dissidentia,' &c. Astipulatur etiam Gregorius his verbis: 'Sæpe se vitia ingerunt, et se virtutes esse mentiuntur.' Adeo quidem, ut prosperum ac felix scelus virtus vocetur. Seneca Herc. Fur. vs. 250. vel, ut est apud Lucan. i. 662. 'Scelerique nefando Nomen sit virtus.' Unde Euphrades Themistius Orat. iii. f. 61. *Οἶδε γὰρ ἀκριβῶς, ὅτι τῶν ἀνθρωπίνων ἀγαθῶν ἐκάστῃ ἀπάτῃ καὶ φανακισμῶς παραπέπηγε, καὶ ὑποδέσται μεγαλοπρέπειαν μαγγανεία, καὶ εὐσέβειαν ἀγυρτεία.* Plura habes ejusdem notæ ac monetæ apud Horat. Sat. i. 3. Isidor. Pelus. Epist. iv. 210, Et iii. 99. Saresberien. iv. 9. D. Chrysost. in c. v. ad Ephes. Sidon, Apol-

linar. Epist. vii. 9. Quintil. viii. 3. Ammian. Marcell. l. xxx. et inprimis D. Bernhard. in lib. De ordine vitæ, p. 1122. Nota hic illud Vincentii in Specul. xx. 51. 'Perniciosiora et a remediis longinquiora sunt vitia, quæ sub specie virtutum et imagine spiritualium rerum videntur emergere, quam illa, quæ ex aperto pro carnali voluptate gignuntur. Hæc enim velut palam expositi et manifesti errores, et arguuntur cominus et sanantur. Illa vero, dum sub prætextu virtutum gerantur, incurata perdurant, et deceptos quosque periculosius faciunt ac desperatius ægrotare.'

554 *Quam memorent fugi*] P. Roverius Not. ad Panegy. p. 154.

559 *Pietatis tegmine crines Obtegit anguineos*] Talis autem pietas, seu verius *πρόφασις*, velum est, quod scelus omne tegit, quod alicui forsit in mentem poterat venire.

567 *Consensu faciles*] Quoniam dociles imitandis turpibus et pravis omnes sumus. Juven. Sat. xiv.

576 *Impositura manum*] *Χεῖρ γὰρ ποιεῖ πάντα κτίσματα*, ut ait Horapollon hieroglyph. ii. 119. quem ad locum quæ Cl. Hæschelius notet ex Plutarcho, vide.

580 *Miserando inopum*] Hegesip. v. 2. 'Misericordia sola solet allevare miseras, solari ærnnas.' Adi Serm. 1. Cypriani de Eleemosynis.

582 *Ditata fide*] 'Egestatem suam ipse spe temperat futurorum,' ut ait B. Gregorius. Isidor. Pelus. Epist. iv. 138.

583 *Redituro fœnore*] Quia qui miseretur panperis, Deo fœnerat. Cyprian. Serm. dicto.

596 *Reluctanti*] 'More angustum, qui, obtrito capite, postremum candaminantur.' Florus i. 15.

602 *Dispergit et egenis dissipat*] 'Satiatus est,' inquit Bion Philosophus, 'suam messem aliis largiri, quam alienam decerpere.' Videntur hæc ex-

pressa e Psal. cxii. 'Dispersit, &c.

603 *Captivo munere*] Herodes Atticus *νεκρὸν Πλοῦτον* dixit pecunias inutiles, et sordide parceque retentas; h. e. *ἀσύμβολον Πλοῦτον*, ut exponit Philostratus. Qua ratione et *δεσμητήρια Πλοῦτον* vocavit arcas, quibus captivæ veluti detinentur ab avaris pecuniæ. Et Aristoph. *Πλοῦτον τυφλὸν* 'divitias abstrusas' dicit.

607 *Lucrandi Ingluvie peréunte, licet requiescere sanctis*] Isidor. Pelus. lib. iii. Epist. 24. 'Ὁ δεινὸς καὶ πάντολμος τῆς φιλοχρηματίας ἔρως, κόρον οὐκ εἰδὼς, ἐπὶ τὸ ἔσχατον τῶν κακῶν τὴν ἀλοῦσαν ψυχὴν ἐλαίνει. οὐκοῦν μάλιστα ἐν προσιμίοις αὐτὸν ἐπελάσσωμεν κρατήσας γὰρ, ἀχείρωτος ἔσται. Vide Antholog. i. 12.

609 *Summa quies, nil velle, super quam postulet usus*] O aureum dictum! Quod Plant. Aulular. quoque stabilit hoc tibicine: 'Pol si animus est æquus tibi, satis habes, qui bene vitam colas.' Ex quibus se probat veritas carminis Lacret. vi. 1118. 'Quod si quis vera vitam ratione gubernet; Divitiæ grandes homini sunt, vivere parce Æquo animo: neque enim est unquam pænuria parvi.' Cui addidet locus Horatii Carm. iii. 16. 'Multa pétentibus Desunt multa.' Approbat idem Boëth. ii. Prosa 5. 'Paucis minimisque natura contenta est: cuius satietatem si superfluis urgeré velis, aut injucundum quod infuderis, fiet, aut noxium.' Confirmat Columbanus (Carm. ii. ad Sethum 48. 'O minimum felix, parvus cui sufficit usus, Corporis ut curam moderamine temperet æquo!' Hinc Socrates Æschinem, cum premeretur inopia, monere solebat, ut a seipso sumeret minimum sine usura, hoc est, parce viveret. Et breve quidem, sed bracteatum Clementis Alexandrini dictum est, Strom. i. 'Ὁ σπουδαῖος, ὀλιγοδεής: 'vir bonus paucis indiget.' Quin apud Syracilem legitur xxxi. 22. 'Ὡς ἱκανὸν ἀνθρώπῳ περαιομένῳ τὸ ὀλίγον. Et sentiunt rectissime, quibus in ore, in

corde sedet: ἐν τῷ εἶ, καὶ τὸ μέγα. Non abiudit Martialis: 'Illa placet tellus, in qua res parva beatum Me facit, et tenues luxuriantur opes.' Lemnellis votum non repeto aut transcribo Proverb. xxx. Adi notas nostras Trist. iii. 7. Hunc autem versum Columbanus hinc transcripsit carmine primo ad Hunald. vs. 10.

609 *Summa quies, nil velle supra]* Scythæ ad Alexandrum Magnum apud Galterum viii. 419. 'Libera gens Scythiæ nil appetit ulterius, quam Prima parens Natura dedit; de munere cuius Nec cuiquam servire potest, nec, ut imperet, optat. Esse sui juris hominem, sua seque tueri, Contentum esse suis, alienum nolle, beatum Efficiunt. Igitur si quid quaesiveris ultra, Excedunt tua vota modum, finemque beati.' Quibus gemina germana sunt illa x. 205. 'Animum nullius egentem Non res efficiunt, sed sufficientia. quamvis Sit modicum, si subficiat, nullius egebis.'

610 *Ut simplex alimonia]* Philo περὶ ἀνείρων fol. 138. Σιτίοις καὶ ποτοῖς τρεφόμεθα, κὰν ᾗ εὐτελεσιότητι μάζα καὶ ὕδωρ ναματιαῖον. εἴ τι οὖν ἡ κενὴ δόξα προσεπέθηκεν ἀμνητῶν καὶ μελεπηκτῶν πεμμάτων γένη μυρία καὶ οἶνων ἀμυθήτων πολυέργους, καὶ παμποικίλους κράσεις, πρὸς ἀπόλαυσιν ἡδονῆς μᾶλλον ἢ πρὸς μετουσίαν τροφῆς παρηρτυμένας. πάλιν ἡδύσματα πρὸς ἐδωδὴν ἀναγκαῖα γοητεία, καὶ λάχαρα, καὶ πολλὰ τῶν ἀκροδρόων, καὶ εἰ τυρὸς, καὶ εἴ τι ἄλλο ὁμοιότροπον. εἰ δὲ θέλεις ἐπὶ σαρκοβόρων ἀνθρώπων ἰχθύς ἐτι καὶ κρέας πρὸς τούτοις γράφομεν, &c.

Vestis tegat ac rectet artus] Philo ibid. fol. 139. Τίς γε μὴν οὐκ οἶδεν, ὅτι ἀμπεχόνη πρὸς τὰς ἀπὸ κρυμοῦ καὶ θάλασσας ἐγγινομένας βλάβας τῷ σώματι κατεσκευάσθη τὸ πρῶτον; ἀλλ' ἀλεξάνεμος μὲν, ὥς οἱ ποιεῖται πού φασι χειμῶνι. Ubi D. Hæschelius, Græcarum vindex eximius literarum, adduxit locum Plutarchi Sympos. vi. 6. Γερμανοὶ μὲν οὖν κρέους πρόβλημα ποιοῦνται τὴν ἐσθῆτα μόνον· Αἰθίοπες καὶ θάλασσας μόνον

ἡμεῖς δὲ ἀμφοῖν. Vide ibid. alterum Philonis, et Clem. Alexand. locum, fol. 250. Sed de unica veste accommodum est hic illud de Epaminonda Principe Græciæ, qui unicam habebat vestem, quam si mitteret ad sulionem, domi se continere cogeatur. In ejusdem supellectile præter ahenum, et verni unicum nihil fuit reperiunt. Ælian. lib. v. Anthol. i. 12. Parmenio Macedo: ἀρκεῖ μοι χλαῖνης λιπὸν σκέπας· οἷδ' ὁλόγης δαυτὸς ἐλευθέρην.

613 *Ingressurus iter peram ne tollito]* Matth. x. 9. et 10. Marc. vi. 8. et 9. Luc. ix. 3. et xxi. 35.

615 *Nec te sollicitet res crastina]* Imitatur hæc Columbanus Carm. ii. ad Sethum 10. 'Nec te sollicitet circumfusa copia rerum.' Juvenec. lib. i. 'Crastina nec vobis coretur copia rerum: Quisque dies sibimet satis est pro fraude diurna.' Ethnici quoque de futuris sollicitudinem et curam e pectore amoverunt. Anacreon: Τί γάρ ἐστι σοι τὸ κέρδος Ὀδυνημένῃ μερίμναις; Πόθεν οἶδαμεν τὸ μέλλον; Ὁ βίος βροτοῖς ἔδηλος. Theocrit. in Hyla: οἱ θνατοὶ πελόμεσθα, τόδ' αἴριον οὐκ ἐσορῶμεν. Horat. Carm. iv. 7. 'Quis scit, an adjiciant hodiernæ crastina summæ Di superi?' Ubi plura Monstroliensis. Senecæ pium est dictum Ep. xii. 'Ille beatissimus est, et securus sui possessor, qui crastinum sine sollicitudine expectat.'

617 *Nonne vides, ut nulla avium cras cogitet]* Cyprianus Serm. i. de Eleemos. Saresber. vii. 16. Chrysost. Homil. xxi. in Matth. Hinc Juvenec. l. i. 'Aëreas spectemus aves: non vomere presso Terga soli subigunt, jaciunt nec semina farris, Aut segelum culmos incurva falce recidunt; Proveniet tamen his saties potusque cibique: Nonne Deo magis est hominum curatio cordi?'

620 *Passeribus modico venalibus aces]* Matth. x. 29. 'Pudeat ab exiguis animalibus non trahere mores,' ut

scribit alicubi Seneca.

624 *Vitæ dator et dator escæ est*] Hinc nescio quis: 'Certa mihi spes est, quod, vitam qui dedit, idem Et velit et possit suppeditare cibum.'

634 *Vestis et usque pedes*] Virg. Æn. i. 408. 'Pedes vestis defluxit ad imos.' Seneca Œdipo: 'Lugubris imos palla perfundit pedes.'

635 *Temperat et rapidum modestia gressum*] Sup. vs. 345.

636 *Implet Vaginem gladius*] Homer. Odyss. xi. Ξίφος ἀργυρόηλον Κουλεῶν ἐγκατέπηξα. Et Odyss. x. 'Ἄλλ' ἔγε δὴ κολεῶν μὲν ἄορ θεοῦ. Iliad. i. 'Ἀψ' δ' ἐς κουλεὸν ᾧσε μέγα ξίφος. Contrarium est 'Vagina ensem eripere,' ut Virgil. Sic Eurip. Iphig. Aulid. 'Ὁξὺ χεὶρ φάσγανον σπάσας Κουλεῶν ἔσωθεν. Apollon. iv. 207. 'Ὁ δὲ ξίφος ἐκ κολεοῖο Σπασσάμενος. Homer. Iliad. i. 'Ἐλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος. Nonnus lib. xxiii. 'Ἄορ ἐδὼν γύμνωσεν. Cic. pro M. Marcello: 'Gladium in urbe vagina vacuum non vidimus.'

642 *Et Christum gaudere suis victoribus arcem*] Juxta illud Apocal. iii. 21. 'Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, &c. Vide Cyprian. Serm. ii. de zelo et livore, ibi: 'Habet et pax coronas suas,' &c. Macar. Homil. xxi. et xiii. et xv.

650 *Non aliter cecinit*] Philo lib. iii. de vita Mosis: et περὶ οὐείρ. p. 201. Cl. Alexand. Strom. v. Macar. Homil. xlvii. Hegesip. de excidio Hieros. v. 16.

651 *Ponti post terga*] Basil. Seleuc. orat. xxxi. 'Ἰστατο μεθ' ἡλίον Ἰορδάνου τὰ ρεύματα, καὶ τὸ ῥόθιον ἐχαλινοῦτο, παραχωροῦν τοῖς βαδίζουσι. καὶ νόμους Ἰστατο ρεύματος, ἀναμένων τὴν παράδαν. Idem orat. in annunciat. sanctissimæ Deiparæ. Angust. de temp. Serm. cvi. et lxxxix.

654 *Nigrasque repulse Gurgite Nilicolas*] Cosmas Hierosolymitanus crebriter hujus meminit facti in canonibus, ut Suidas vocat, asmaticis. In Transfigurat. Domini: Χερσὶ Ἰσραὴλ

ἀνίκμοις ποσὶ πόντον ἐρυθρὸν καὶ ὕγρον βυθὸν διελάσαντες, ἀναβάτας τριστάτας δυσμενεῖς ὁρῶντες ἐν ἑαυτῷ ὑποβρυχίους, ἐν ἀγαλλιάσει ἐμελπον' ᾤσμεν τῷ κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδύξασται. Rursus, eis τὴν ὑπαπαντὴν: ὥσει τεῖχος γὰρ ἐπάγει ἐκατέρωθεν ὕδωρ λαῶν πεζοπονοποροῦντι, &c. Item, Eis ὕψωσιν τοῦ σταυροῦ. eis τὴν πεντεκοστήν. eis τὴν ἀνάληψιν τοῦ σωτῆρος. eis τὰ θεοφάνια. τῇ μεγάλῃ δευτέρᾳ. τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ. Johan. quoque Damascenus hym. in Theogoniam vs. 1. et hym. in Epiphaniam, vs. 5. Στεῖβει θαλάσσης κυματούμενον σάλον, Ἡπειρον αὖθις Ἰσραὴλ δεδευγμένον, Μέλας δὲ πόντος τριστάτας Αἰγυπτίων Ἐκρυψεν ἄρδην ὑδατόστρωτος τάφος, Ῥώμη κραταιᾷ δεξιᾷ τοῦ ὁψίστου.

665 *Fauces portæ castrens*] Adi Turneb. adv. xxv. 24. Lips. de Milit. Rom. Dial. v. 5.

682 *Incantis victoribus insidiata est*] 'Nemo celerius opprimitur, quam qui nihil timet: et frequentissimum initium calamitatis securitas.' Vell. Paterc. l. ii. 'Adversarius autem vetus est et hostis antiquus, cum quo prælium gerimus. Omnia genera tentandi et artes atque insidias deji- ciendi usu vetustatis edidicit. Si imparatum invenerit Christi militem, si rudem, si non sollicitum, ac toto corde vigilantem, circumvenit nescium, fallit incautum, decipit imperitum.' Cyprian. de exhortat. martyr. prologo.

684 *Sociam mentita figuram*] Ita numero pro pipere muscerda se vendit. 'Blandiens adversarius et fallens,' secundum Apostoli vocem, 'transfigurat se velut Angelum lucis, et ministros suos subornat velut ministros justitiæ, asserentes noctem pro die, interitum pro salute, desperationem sub obtentu spei, perfidiam sub prætextu fidei, Antichristum sub vocabulo Christi, ut dum verismilia mentiuntur, veritatem subtilitate frustrentur.' Cyprian. de simplic. prælat. sup. vs. 552.

Sociam mentita figuram] Diversa di-

lites veste natos, et inde sæpe certissimum est. Plutarch. rex: 'Qui ubi vix rubra sapientati sunt, quod regis par-albis uterentur, agnoverunt istos esse.' Eum militis mo-dios non paucos, attigit hoc lentius, cui hinc lux facien-ech. ad Veget. III. 5.

assa palla] Petronius in Sa-luem locum Pet. Crinit. re-sonest. discip. XIII. 2.

redimitos olea frondente ca-stans] Olea, pacis insigne. riginat. XVII. 7. Notæ meæ . vs. 31. Unde Ovid. Fast. Frondibus Actiacis comtos capillos Pax ades, et toto rbe mane.' Discordia igitur cineta ramo, se inferens, de-quentius conventionum pa-nulationem credolis, quam uisse: quod Vegetius ele-ripit III. 3. Nam sæpius imis, teste Manilio lib. II.

aspergit noxas sub nomine Ideo ut Plinius pronunciet,

Trajan. 'pejorem odio nulationem.' Quippe, Hip-antistes scribit de Civ. Dei Tullio de Amicitia, 'Nullæ altiores insidiæ, quam hæ, ut in simulatione officii, aut necessitudinis nomine. Nam malum est adversarius, facile citare possis. Hoc vero oc-ntestinum, ac domesticum nolum existit; verum etiam antequam prospicere atque potueris. Propter quod divina vox, Et inimici ho-estici ejus, cum magno do- auditur.' Adi Nonium c. componere.' Agellium xv. Cognat. adag. Magis no-læ occultæ, f. 414. Senecam vs. 915. Utraque proinde natorum veterum laudanda e præconia extollenda in-qui inimicitias denunciabant

aperte, et suis ædibus interdicere so-lebant inimicis, autore Tacito. At-que ut Ennius ait, 'in fronte scriptas gerebant amicitias et inimicitias.' In-super nota vox est Achillis apud Poë-tam maximum Iliad. I. 312.

Ipsa redimitos olea] Peristeph. IV. 55. 'Oleam revincit pacis honore.' Hic Discordia vult videri pacifera, cum tamen revera sit 'Vipereum cri-nem vittis innexa cruentis.' Carol. Pasch. Coron. VI. 17.

689 *Sed sicam sub veste tegit*] Quid est, si hoc non est, quod Guntherus oppido quam vere memoriæ reliquit x. 291. 'Nulla quidem pestis magis est operosa nocendi, Quam simulatus amor, nimiusque domesticus hostis.' Cui suffragatur Tullius pro Roscio istis: 'Tecti esse ad alienos possu-mus: socium vero fallere qui possi-mus?' Ceterum ad hunc modum fuisse Domitianum confossum a Stephano, Suetonius tradit c. XVII. in Domit. Talis ictus quoque inter inguina Gal-liarum regi, Henrico III. Valesiorum ultimo, a sodale Dominicano illatus, florentissimum regnum pæne ad inci-tas redegit. P. Faber Semest. III. 23. Vide Gunther. IX. 527. et seqq. et Notas ad Victorini Genes. II. 203.

699 *Si virtus sub pace cadit*] Cyprian. Epist. I. 3. 'Pax vera falsæ pacis mendacio tollitur; salutaris sinus ma-tris, noverca intercedente, præcludi-tur.' Consule Lipsium Polit. IV. 14.

702 *Pallor in ore, Conscius audacis facti, dat signa reatus*] Ita est; scribit Seneca justitiæ stilo, Epist. xcvi. 'Tanta scelera esse possunt, secunda non possunt.' Quare? quia 'prima et maxima peccantium pœna est pec-casse. Nec ullum scelus, licet illud Fortuna muneribus exornet suis, li-cet tueatur ac vindicet, impunitum est: quoniam scelestis in scelere sup-plicium est. Sed nihilominus et hæc et illa secundæ pœnæ premunt ac se-quantur; timere semper et expaves-cere, et securitati diffidere.' O li-

quida et mera veritas ! Quæ isti apud Petronium talia extorsit verba : 'Cum deinde vultu atque ipsa trepidatione mendacium prodidissem, ponere jussit arma, et malo cavere.' Perinde atque Atreus apud Senecam testatur, Thyest. vs. 329. 'Multa sed trepidus solet Detegere vultus.' Eludant igitur, qui volunt, et susque deque habeant leges scriptas ; dummodo conscientie non imponant, et ejus stimulos subsannent ; cujus intimos cruciatus proditor vultus enunciat. Vide Gruteri, magni istius et eximii Philologi, Discurs. ad Tac. part. II. f. 78. et seqq.

704 *Et color albens*] Macrob. Sat. VII. 11. Cujus verba adduxi ad Terent. Phorm. I. 4.

714 *Præceptor Belia mihi*] Nescio qui veterum præclare certe dixit : "Ὡςπερ ὀργιζομένων ἡμῶν καὶ πυκνεύοντων, καὶ πρὸς ἀλλήλους συγκρουομένων, χαίρει τε καὶ τέθηλεν ὁ διάβολος· οὕτως εἰρηνεύοντων καὶ κρατούντων ὀργῆς, συστέλλεται πάλιν καὶ ταπεινῶνται. ὅτε ἐχθρὸς εἰρήνης ὢν, καὶ πολέμιος ὁμονοίας καὶ βασκανίας πατήρ. Vide Homerum de Ate.

716 *Virtutum regina Fides*] Consulas licet c. XI. ad Hebr.

730 *Extruitur media castrorum sede tribunal*] Respexit ad morem Romanorum, quo tribunal Imperatoris semper in castris cespititium. Ideoque mox additur vs. 736. 'Conscondunt apicem, mox et sublime tribunal,' et 'consistunt aggere summo.' Ammian. lib. XXIII. 'Ipse aggere glebali adsistens, coronaque celsarum circumdatus potestatum, talia ore sereno disseruit.' Lucanus de Cæsare : 'Stetit aggere fulti Cespitis, intrepidus vultu, mernitque timeri.' Tacit. Annal. I. 'Simul congerunt cespites, extruunt tribunal.' Vide Godschalc. Stewech. ad Veget. III. 9. Johan. Bernart. ad Statium fol. 208. Lips. de Milit. Rom.

742 *Tentoria apertis Cuncta patent*

velis] Mascar. Homil. XV. Εἰ οὖν ἡ καρδία βάθος τι ἔχει ἀπέραντον, ἐκεῖ εἰσὶ τρέκλινοι, καὶ κοιτῶνες, θύραι, καὶ πρῶθονα, καὶ διακονίαι πολλαί, καὶ διέξοδοι ἐκεῖ ἐστὶ τὸ ἐργαστήριον τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀδικίας. ἐκεῖ ἐστὶν ὁ θάνατος, ἐκεῖ ἐστὶν ἡ ζωὴ, ἐκεῖ ἐστὶν ἡ ἀγαθὴ ἐμπορία καὶ ἡ ἐναντία, &c. Ut a. omnia amico et concorditer conspirent in animo, nec ulla synομαχία ἢ διχοσυνασία sit reliqua ; Fidei unius opus est ; quæ tabernaculum deivum φουλαδευτήριον, ἢ ψυχῆς τελευτουμένης ὡς σάλαργε εἰρηναίας, ut verbis utar Just. Martyris, Parænet. II.

753 *Sanctæ urbis*] 'Ἡ θεοῦ ἱερὰ πόλις ὑπὸ Ἑβραίων Ἱερουσαλήμ καλεῖται' ἢ μεταληφθὲν τοῦτομα, ὁρασίς ἐστιν εἰρήνης, ὅστε μὴ ζῆτει τὴν τοῦ ἔσχατος πάλιν ἐκ κλίμασι γῆς, (οὐ γὰρ ἐκ ξύλων ἢ λίθων δεδημιούργηται,) ἀλλ' ἐν ψυχῇ ἀπολέσθαι καὶ ἀξυδεσκοῦσι προτεθειμένη. τὸν δὲ θεωρητικὸν καὶ εἰρηναῖον βίον ἐπεὶ καὶ τίνα σεμνότερον καὶ ἀγιάτερον εὖροι τις ἂν οἶκον ἐν τοῖς οὐσι. θεῷ, ἢ φιλοθεάμονα διάνοιαν, πανθ' ὁρᾷ ἐπαιγομένην ; καὶ μηδὲ ὕναρ στάσεως ἢ παραχῆς ἐφικμένην ; &c. Philo περὶ ἀνείρ. pag. 195. et seq.

755 *Publica sed requies privatæ tunc foreque Constat amicitis*] Pax popularis, qua tam cives, quam pagani fruuntur, istud est vinculum, per quod respublica cohæret : ille spiritus vitalis, quem hæc tot millia trahunt : nihil ipsa per se futura, nisi onus et præda, si mens illa imperii subtrahatur. Idem I. de Clem. At contra, ruunt omnia, ubi non hic tibi-cen ac destina : diffiunt, ubi non hoc coagulum. Quod Titus apprimenorat ; ideoque cum intra urbem dissensio et tumultus gravis, se convertit ad milites ; 'Hoc,' inquit, 'est tempus, sanctissimi commilitones, quod expectabam. Inter se hostes intra urbem tumultum serunt ; foris cæduntur, intus digladiantur. Festinemus itaque, dum adhuc dissident, ne forte periculi metu in gratiam redeant.' Heges. III. 25. Quare 'cum concordia simul juncta vinci omnino

It, et, quicquid simul petitur
 1, Deus pacis pacificis exhibi-
 bypr. Ep. i. 1. Οὐχ ὁσίη κακὰ
 ἀλλήλοισιν, 'impia res est, in-
 soliri mala.' Homer. Odys.
 concordia et intestinæ dissen-
 sionis unde aberunt, centuplex
 labor servandis parum est.
 'ersa so. Satin' Athenæ.

discordia domestica turbat Romam
 Di! vere et præclare histo-
 ricè uberrimus l. iii. 'Factiones
 tantque pluribus populis ma-
 ior, quam bella externa, quam
 morbo, quamque alia in Deum
 et ultima publicorum malor-
 tum.' Vide Scarii factum et
 apud Fulg. viii. 10.

concordia, conjungat amor
 ἡ δὲ ἑὴν ὁμόνοια, καὶ τὸ συμφρο-
 νημα, quod ait quidam vete-
 re c. xii. ad Roman. et 1 Cor.
 idor. Pelus. Ep. iv. 55. et

vincimus, uno Conspiret studio
 is fraternitatis vinculum est,
 ium pacis, tenacitas ac fir-
 mitatis.' Cyprian. Serm. de
 mient. Quod non ignorans
 Martyr epist. ad Zenam et
 scribit: Συναντῶν γὰρ ἑαυτοῖς
 τοὺς δύο, πρὸς τὴν εἰρήνην κατ-
 ρευδόντας. καὶ ὁ μὲν ἀδικήσας,
 ἡ τὴν ἀμαρτίαν τὸν φίλον. ὁ δὲ
 , μετανοήσῃ καὶ αὐτὸς, ὅτι πρὸς
 ὃν ὀργίσθη. Adi præulem
 mæm tom. x. operum, Serm.
 l. 166. 168. 169.

Indissociabile firmum est Egre-
 fecto Philosophorum Cory-
 polit. v. 5. 'Ἀσθενὲς τὸ στασιάζ-
 ναι, quicquid seditioni-
 oxium.' Chrysost. in c. xii.
 Homil. xlii. f. 388. Πᾶσα γὰρ
 : ἐφ' ἑαυτὴν μερισθεῖσα οὐ σταθί-
 νει πάλις καὶ οἰκία ἂν σχισθῇ, τα-
 λύεται. οὐ γὰρ οὕτως οἱ ἔξωθεν
 ὥς οἱ ἐμφύλιοι διαφθείρουσι. τοῦ-
 αὶ ἂν σώμασι γίνεται τοῦτο ἐν
 νόημασιν. ἀλλὰ τέως ἀπὸ τῶν

γνωριματέρων τὰ ὑποδείγματα ἔχει. καὶ
 τοι τί βασιλείας ἐπὶ τῆς γῆς δυνατότε-
 ρον; οὐδέν. ἀλλ' ὅμως ἀπόλλυται στα-
 σιάζουσα. εἰ δὲ ἐκεῖ τὸν ἔγκον τῶν πραγ-
 μάτων αἰτιῶνται τις, ὡς ἑαυτῷ συμβαλλέ-
 μενον, τί ἂν εἴποι περὶ πάλους; τί δὲ περὶ
 οἰκίας; καὶ γὰρ μικρὸν τι αἶν μέγα ἦ,
 πρὸς ἑαυτὸ στασιάζειν ἀπάλλεται. Nam
 'concordia res parve crescunt, dis-
 cordia maximæ dilabuntur,' teste
 Micipsa apud Sallust. Et præclare
 Basil. M. Hexaem. Homil. xi. 'Ἐνὸς-
 μων δὲ ἰσχυρότερον γίνεται. Unde Se-
 verus Imperator opulentiam regni sui
 ac prope invictam potentiam filiis
 suis, qui mutuis dissidebant odiis,
 commendans, οὐδὲν ὄφελος τοῦτων πα-
 σῶν ἔλεγε, στασιαζόντων πρὸς ἀλλή-
 λους, τοῦ τε πολέμου ἔνδον ὄντος. He-
 rodian. l. iii. Historiolam de Sciluro
 videsis apud Plutarchum de garruli-
 tate. Vere itaque Callimachus hym.
 in Dianam vs. 133. ait: Διχοστασίη
 .. καὶ ἐν περ Οἴκους ἐστηνέτας ἐσίνατο :
 'Discordia etiam bene constitutas do-
 mos perturbavit.'

764 *Utque homini atque Deo medius*
 Symbolum Athanasii de Christo. Ba-
 sil. Seleuc. Orat. in annunciationem
 sanctissimæ Deiparæ. Lactant. iv.
 25.

769 *Pax, plenum virtutis opus* Au-
 gust. de Civ. Dei xix. 11. 'Tantum
 est pacis bonum, ut etiam in rebus
 terrenis atque mortalibus nihil gra-
 tius soleat audiri, nihil desiderabilius
 concupisci: nihil postremo possit me-
 lius inveniri.' Plura invenies ibid.
 cap. 13. Verum hæc de æterna vita
 sunt accipienda. Nam veteri dicitur
 versiculo: 'Regnum cælorum re-
 quies est plena laborum.' Et apud
 Areopagitam lib. de divin. nominib.
 cap. 11. Justī vox citatur, qui εἰρήνην
 θείαν ἡσυχίαν καὶ ἀφθεγγίαν dixerit.

*Pax summa laborum: Pax belli ex-
 acti pretium est* Euphrades Themis-
 tins Orat. v. Πολέμου γὰρ ἀθλον εἰρή-
 νη. καὶ στρατεύονται οἷς ἀνάγκη, εὐχ
 ἵνα διὰ τέλους στρατεύοντο, ἀλλ' ἵνα

ἀσφαλῶς ἡσυχάσωσιν. H. e. D. Remo interprete: 'Bello enim cum præmi-um hoc propositum est, ut pax con-stituitur: et qui aliter non possunt, ideo belligerantur, non ut perpetuo bellum gerant, sed ut tandem tuto in pace conquiescant.' Confirmat Isi-dorus Pelus. Ep. iv. 70. δι' εἰρήνην καὶ ἀγάπην ἅπας πόλεμος, καὶ μάχη, καὶ διαφορὰ οἴχεται. Concordat cum hoc Ignatius: Οὐδέν ἐστιν ἡμῶν εἰρήνης, ἐν ᾧ πᾶς ὁ πόλεμος καταλύεται. Conso-nat Thucydides lib. i. 'Ἐκ πολέμου γὰρ εἰρήνη μᾶλλον βεβαιούται. Asti-pulatur Sallustius ad Cæs. 'Sapient-tes pacis causa bellum gerunt, et la-borem spe otii sustentant.' Suffra-gatur quoque Romani flos eloquii, Offic. i. 'Ita bellum suscipiatur, ut nihil aliud, quam pax quæsitā videat-ur.' Et Philipp. vii. 'Si pace frui volumus, bellum gerendum est: Si bellum omitemus, nunquam pace fruemur.' Coniunge Lactant. vi. 4. God. Stewech. ad prolog. l. iii. Ve-gotii.

771 *Sidera pace vigent*] Aristidis Orat. tom. ii. f. 336. Καὶ τὸν πάντα οὐρανὸν καὶ κόσμον, ὃς τὸ κάλλιστον ἁπάντων σχῆμα καὶ πρόσημα εἴληφε, μία δῆπου γνώμη καὶ φιλίας δύναμις διοι-κεῖ. καὶ μετὰ ταύτης ἡλῖός τε πορεύεται, τὴν αὐτοῦ χώραν φιλάττων δι' αἰῶνος, καὶ σελήνης φάσματα, καὶ ἀστέρων φορὰ χωρεῖ, καὶ ὥρων περίοδοι, καὶ τάξεις ἐκάστων πρὸς ἄλληλα, καὶ ἀποστάσεις αἱ καθήκουσαι, καὶ πάλιν ἁρμονίαι φυλάτ-τονται, νικῶσης τῆς ὁμολογίας, διαφορᾶς δὲ οὐδεμιᾶς ἐνούσης οὐδὲ ἐγγιγνομένης, ἀλλὰ τῇ θεσμῇ πάντων συγκεχωρηκότων, καὶ μὴ γνώμῃ περὶ παντὸς τοῦ προσήκου-τος χρημένων.

772 *Non minus, ad aram Cum cupias offerre, probat*] Isidor. Pelus. Ep. iv. 111. et 169. Cyprian. de simplicitate prælatorum, Augustin. tom. x. de temp. Serm. 168. 170. Vincent. Spec. xxiii. 101.

775 *Nec, si flammicomis Christi pro nomine*] Cypr. l. d. Macar. Homil.

xxvi. f. 341. Chrys. Hom. xxvii. et xxxiii. super 1 Cor. xiii. f. 607. et seqq. Saresber. vii. 24.

782 *Oceanum lucis venia præcurat gestu*] Isidor. Pelus. Ep. ii. 169. Chrysost. super eundem locum Ho-mil. xiv. f. 1123. et seq. et Homil. xvi. in Matth. Aug. tom. viii. super Psalm. vi. 'Non occidat sol super iracundiam vestram: quod interio-rem solem, id est, sapientiam Dei tanquam occasum in se pati arbitra-tur mens, quæ sua perturbatione il-lum videre non sinitur.'

791 *Latet et lupus ore cruento Vel- lere sub molli*] Lactant. v. 2. 'Videli-cet homo subdolanus voluit lupum sub ovis pelle celare, ut fallaci titulo pos-set irretire lectorem.' Antor homi-liarum, quæ Chrysostomi operibus sunt adjunctæ, in c. vii. Matth. Ho-mil. xix. 'Quæ sunt vestimenta evi-lia? Species videlicet simulatæ reli-gionis. Eleemosyna simulata, vesti-mentum ovile est, non opus ovile. Oratio simulata, vestimentum ovile est, non opus ovile: et cætera spe-cies pietatis, quibus se vestiunt lap-rapaces. Nulla autem res sic exter-minat bonum, quemadmodum simula-tum bonum. Nam manifestum malum, quasi malum fugitur et cavetur: ma-lum autem sub specie boni celatum dum non cognoscitur, nec cavetur, sed quasi bonum suscipitur, et ideo con-junctum bono, exterminat bonum. Sic servi diaboli tunc pessime Chris-tianitatem corrumpunt, quando simulant Christianos,' &c. Vide Cy-

794 *Fotinus et Arrius*] Osiander hist. Eccles. cent. iv. iii. 9. et ibid. iv. 10. de Arrio cent. eadem i. 20. cent. v. i. 42. et alibi passim. Isidor. Pelus. Ep. ii. 143. et iv. 166. D. Hieron. super c. i. ad Galatas.

795 *Immanes lupi*] Τῷ ἀλαθείᾳ παρ-υφίστησιν ἀεὶ τὴν ἀπὸ τῆς ἀλάσεως: 'Semper diabolus ad oppugnationem veritatis subornat errorem;' Chry-

most. in c. vii. Matth. Homil. xxiv. Ibidem *συνεκμασμένους* appellat propter subdolam blandiloquentiam: Lappes autem procul dubio, propter crudelitatem et persecutionem catholicorum; quæ de multa Osiander locis prædictis.

798 *Casu concussus acerbo*] Virg. *Æn.* v. 860. 'Multa gemens, casuque animum concussus amici.'

799 *Secundis In rebus cesset gemitus*] Juxta illud Syracidis c. xi. *ἐν ἡμέρᾳ τῆς γὰρ, ἀμνηστία κακῶν.* Ad quod D. Hæschelius in notis f. 339. adducit hæc Gregor. Nyss. homil. in Pascha: *Τὸν δὲ ἐστὶ τὸ τῆς σοφίας ἀπόφθεγμα, ὅτι ἐν ἡμέρᾳ εὐφροσύνης ἀμνηστία κακῶν, &c.*

800 *Instituit Salomon*] 1 Reg. v. vi. vii.

810 *Iniret inornatam*] Qui vero sit iste ornatus urbis in corpore purgato, perspicue exsinuat in Romano vs. 841. et seqq. aliquot in Symm. ii. 810. Pie Lactantius in epit. divin. institut. c. viii. 'Evacuatur omni labe pectus, ut templum Dei esse possit: quod non anri, nec eboris niter, sed fidei et castitatis fulgor illustrat.' Vide ibid. c. 2. et 9. de Justitia v. 6. et 20. vi. 24. et 25. M. Minuc. Felic. in Octav. p. 73. Justin. Martyr parænet. ii. *Οὐ βούλεται (ὁ θεὸς) συμπύκναι ἀλήθειαν, καὶ τύπων εὐμορφίαν, οὐδὲ εὐγενείας φρόναγμα, ἀλλὰ ψυχὴν τε καθαρὰν, δσιότητι τετειχισμένην.* Apud Hieroclem extat ille versus sub Dei persona, sane egregius: *Εὐσεβέουσιν βροτῶν γάνυμαι τόσον, ὅσον ἑαυτῶν.*

825 *Metatura novum jacto fundamine templum*] Hæc omnia desumpta ex Apocalypsi c. xxi. ideoque ut mystice hæc intelligenda sint, vide apud interpretes Andr. Cæsariensem, Sebast. Meyer, Benedict. Aretium, D. Chytræum, et alios. De gemmarum, quarum hic mentio, vi, natura, ac varietate, consule Plin. nat. hist. xxvii. 4. 7. 10. Et xxxvi. 5. vii.

8. et 9. De earundem mysterio lege Hieronymum in Esai. c. liv. item Bedam super Apocalypsin præsentis capite. Atque inprimis de duodecim his gemmis in Logio pectoris Christi elegantem enodationem et dilucidam expositionem habet M. Johann. Grunius Noribergensis, in orat. de vestitu et ornatu sacerdotali Veteris et Novi Testamenti, habita Witebergæ, anno 1590. ad 17. Calend. Octobr. f. 78. et seqq. Vide et Exod. xxviii. Joseph. Antiq. Jud. iii. 11. D. Hieron. super Psalm. cxxxii.

845 *Seu fervor ephebos Incendat nimis*] Vernum ntique est, quod scribitur a Max. Tyrio, Dissert. xxviii. *Πᾶν σῶμα βεῖ καὶ φέρεται ὀξέως εὐρέκτου δίκην, ἄνω καὶ κάτω. νῦν μὲν ἐκ νηπιότητος εἰς ἡβὴν οἰδαῖνον, νῦν δὲ ἐξ ἡβῆς εἰς γῆρας ὑπονοστοῦν καὶ ὑποφερόμενον.* De infantia lege Lucr. v. 223. Cum quo conjunge Lactant. de opificio Dei c. 5. Juventutem enprimis τὸ ἐπιθυμητικὸν possidet; cum 'Fertur equis auriga, nec audit currus habenas.' Hinc apud Thebanum Vatem Pyth. iv. Pelias ad Jasonem: *Σὸν δὲ ἄνθος ἡβας ἄρτι κυμαίνει.* Hoc est, quod in Troade Seneca inquiebat Agamemnon: 'Juvenile vitium est, regere non posse impetum. Ætatis alios fervor hic primæ rapit,' &c. Quibus non abludunt illa Nutricis in Octav. vs. 186. 'Juvenilis ardor impetum primo furit.' Accommodate igitur Chrysostom. *Πρὸς θυμὸν καὶ πρὸς ἐπιθυμίαν εὐέμπωτος μᾶλλον ἐστὶν ὁ νέος. διὸ καὶ πλείονος δεῖται τῆς φυλακῆς, σφοδρότερου τοῦ χαλινοῦ, ἀσφαλεστέρου τοῦ τυχίου, καὶ τοῦ κωλύματος.* Apud Stobæum Serm. 265.

847 *Algida Borræ Ætas*] Ἐρατοσθένης ὁ Κυρηναῖος τῆς ἡλικίας, ἔφη, τὸ μὲν ἀκμάζον, ἅπαρ εἶναι, θέρος δὲ καὶ μετόπωρον τὸ μετὰ τὴν ἀκμήν, χειμῶνα δὲ τὸ γῆρας: 'Eratosthenes ætatis partem vigentem ver esse dicebat; eam autem partem, quæ vigori et flori succedit, æstatem et autumnum: et hyemem

senectutem. Stob. Serm. 263. Ita et Solon interrogatus, quid senectutem esse putaret; τοῦ ζῆν χειμῶνα, 'vitæ hyemem,' respondit. Ibid.

848 *Vocet ad pia sacra senectam*] Juxta tritum Vulgi sermone versiculum: Ἔργα νέων, βουλὰὶ δὲ μέσων, εὐχαὶ δὲ γερόντων.

868 *At domus interior septem subnixæ columnis*] Proverbiorum ix. 1. 'Sapientia ædificavit sibi domam. Excidit columnas septem.' Ibi Divus Hieronymus: 'Sapientia ædificavit sibi domum: quia hominem Filius Dei, quem in unitatem suæ personæ susciperet, ipse creavit. Excidit columnas septem. Ecclesias per orbem septiformi gratia Spiritus erexit, quæ domum Dei, i. e. mysterium incarnationis ejus, ne perfidorum improbitate memoria tolleretur, credendo, colendo, et prædicando quasi sustentando continerent. Vel certe sapientiæ domus Ecclesia Christi est, ex lapidibus vivis, h. e. sanctis, in tabernaculum sibi constructa. Columnæ autem doctores sanctæ Ecclesiæ septiformi spiritu pleni; quales fuerunt Jacobus, Cephas, et Johannes: quas nimirum columnas Sapientia excidit: quia ab amore præsentis sæculi disjunctas, ad portandam ejusdem Ecclesiæ fabricam, mentes prædicantium erexit.' Vide D. Bernard. tractat. De interiori domo, c. vii. et seqq.

870 *Quarum*] Ad D. Hieron. tom. i. Epist. 17. ad Marcellam, fol. 57. a.

879 *Sed lignum vivum est*] Ad Justin. Martyr. in Dial. contra Tryphonem f. 244. et seqq. And. Cæsariens. in Apoc. Joh. c. LXVIII.

883 *Intertexta rosis candentia lilia*] Hi flores videntur a natura sic sociati, ut propemodum sint individui; ut apud Hieronymum; 'Jungitur ei germana, rosarum et liliorum calathus, eboris ostrique commercium.' Et hic Sapientiæ sceptrum ornatur rosis, quibus mixta sunt lilia. Carol.

Paschal. Coron. ixl. 8.

884 *Hujus forma fuit sceptri germinæ Aaron*] Just. Martyr. Πάσχα ἡ Ἀαρὼν βλαστὸν νομίσασα ἀρχιερεὺς ἐκείνῳ παρέδειξε ῥάβδον ἐκ βίτης Ἰερουζαλὴμ γαστήρ-θαι τὸν Χριστὸν, Ἡσυχίας προεφίτηται. August. de temp. Serm. 99. 'Omnes ergo principes tribuum habeant necesse est virgas suas; sed unus est solus, sicut scriptura dicit, verus pontifex, cujus ille Aaron sacerdos præferebat figuram. Hujus ergo virga germinavit. Sicut enim virga Aaron germinavit in populo Judæorum; ita crux Christi floruit in populo gentium. Verum quia verus Pontifex Christus est, ipse solus est, cujus virga crucis non solum germinavit, sed et floruit, et omnes credentium populorum fructus exhibuit. Quis autem iste fructus est, quem attulit? Amygdalas, inquit. Amygdalæ, Fratres, noces sunt. Qui fructus primo quidem indumento amarus est, sequenti munitor ac tegitur, tertio sumentem pascit et nutrit. Talis ergo est, in Ecclesia Christi, doctrinæ legis et prophetarum. Prima literæ facies satis amara est, quæ quidem circuncisionem carnis præcipit, quæ de sacrificiis mendat, et cætera, quæ per occidentem literam designantur. Hæc omnia, tanquam amarum nucis corticem, projice. Secundo in loco ad munimenta tecta pervenies, in quo vel moralis doctrina, vel ratio continentia designatur. Quæ necessaria quidem sunt ad custodiam eorum, quæ servantur intrinsecus: frangenda tamen quandoque et sine dubio dissolvenda sunt, &c. Tertio autem loco reconditum velut in nuce invenies secretum, mysteriorum sapientiæ ac scientiæ Dei sensum, quo nutriantur et pascantur animæ sanctæ, non solum in præsentī vita, sed etiam in futura. Ipse enim est pontificalis fructus, de quo promittitur his, qui esuriunt et sitiunt justitiam, quia ipsi saturabuntur,' &c. Vide reliqua. He-

verba qui omittam? Ait v. la et virga sacerdotalis floruit, de silvestri radice: nunc et ret, et sepulta est pietas, et omnis virtutis æmulatio.' Ambr. Virginib. i. p. 1. et Epist. x. illo lib. ii. de Vita Mosis.

For vitiorum stercore sordet] Macar. Homil. xv. "Ὡς περ ἐὰν ᾗ παλάγισται, καὶ τοῦτο ἐρημωθῇ, καὶ ἡ πάσης δυσωδίας, καὶ νεκρῶν οὕτω καὶ τὸ παλάτιον τοῦ Χριστοῦ ἐστὶ, καὶ γέμει πάσης ἀκακαίᾳ ὁχλῶν πολλῶν ποτηρῶν πνευ-

. Item Homil. 28. "Ὡς περ ἐὰν μὴ ἔχῃ τὸν θεοπότην κατοικοῦντος, καὶ ἀτιμίαν, καὶ ὕβριν, καὶ βυπαρίαν καὶ κοκρυῶν ἐμπέ-ει· οὕτως καὶ ψυχὴ ἡ μὴ ἔχουσα τὸν πᾶν αὐτῆς μετὰ τῶν ἀγγέλων ἐν ὁρατοῦντα, σκοτούς ἀμαρτίας, καὶ ἰς παθῶν, καὶ πάσης ἀτιμίας ἐμπί-πτει. Ibidem, Ψυχὴ ἐρημος οὕσα ὁδίας παθῶν ἐμπειλησμένη, κα-ρπὸς κακίας τυγχάνει: 'Anima l, ac fœtore affectionum sca-ñversorium existit vitiorum.' Ibidem Homil. i. pag. 9. Na- n. orat. funeb. patris: τῆς ἐπι- ρε τὸν νοῦν ἰλύος ἀπηλλαγμένος; inis a luto mentem demergen- ereidas Megapolites apud Sto- : "Ὡς τὸ κέαρ Πηλῶ σέσακται, καὶ ἰστέφ τρυγί. 'Quorum est mens into, et fœce, quam vix eluas, gatur.' Confer H. Jun. cent. 69. 'Cœni agitator.'

Sudare alternis conflictibus] Enn- hæc distincte Macar. Homil. . Καὶ ἐν τῷ μάχεσθαι τῇ συνη- ῖρίσκεῖς λογισμοὺς ἀντικειμένους ἰ μαχομένους τῷ νῷ σου, καὶ ἔλ- σε οἱ λογισμοί, καὶ βεμβάζουσιν, ῖλθες εἰς τὸ φαινόμενον. ἄρχη ποιεῖν ἀγῶνα καὶ πόλεμον, λογισ- μῶν πρὸς λογισμοὺς, νοῦν πρὸς νοῦν πρὸς ψυχὴν, πνεῦμα πρὸς πνεῦμα, καὶ λοιπὸν ἐκεῖ αἰωνία ἡ ψυχὴ. ὁπτεται γὰρ κεκρυμμένη τις καὶ βύσσις τοῦ σκοτούς, ἐγκαθεζομένη

τῇ καρδίᾳ. Καὶ ὁ Κύριος ἐγγὺς τῆς ψυ- χῆς, καὶ τοῦ σώματος ἐστὶν ὁρῶν τὸν πό- λεμόν σου, &c. Genuina his habet Homil. iii. pag. 32.

899 *O quoties animam*] Autor trac- tatus de pugna animæ, quí tom. ii. operum Aug. annectitur: 'Quotquot Sp. Dei aguntur, hi sunt Filii Dei. Si autem spiritu aguntur, pugnent; quia magnum habent adjutorem. Non enim Deus nos sic spectat pugnan- tes, quomodo spectat populus vena- tores. Populus venatori favere po- test, periclitantem adjuvare non po- test. 'Ὁ Κύριος δὲ ἐγγὺς τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος σου ἐστὶν, ὁρῶν τὸν πόλε- μόν σου, καὶ κρυπτοὺς λογισμοὺς οὐρα- νίους ἐντίθησί σοι, καὶ ἄρχεται ἀναπαύειν σε ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀφήσει δέ σε τέως παι- δευθῆναι, καὶ εἰς αὐτὰς τὰς θλίψεις οἰκο- νομεῖ σε ἡ χάρις. Macar. Homil. xxxii. pag. 424. Consule ibid. Homil. xxxi. 'Quia ergo quotidie nobis et vobis pugna imminet contra adversarias potestates, si volumus vincere, ma- nus nostræ, i. e. actus nostri, et con- versatio nostra non sit in terris: sed sicut Apostolus dicit, super terram ambulantes conversationem habea- mus in cælo, quia populus Dei non tam manu et armis, quam voce pug- nabat et lingua, i. e. orationem ad Deum fundebat. Ergo et tu, si vis vincere, audi Apostolum dicentem, Orationi insistentes et vigilantes in ea. Hæc est Christiani pugna glo- riosissima, non in suis viribus præsu- mere, sed semper Dei auxilium im- plorare.' August. tom. x. de temp. Serm. 93.

902 *Cessasse stomacho*] Gilbert. Cog- nat. cent. xiv. adag. 1301.

904 *Viscera limo Effigiata premunt animam*] Procal dubio exprimit illud Sapientiæ ix. 15. Φθαρτὸν γὰρ σῶμα βαρύνει ψυχὴν καὶ βρίθει τὸ γεῶδες σκῆ- νος νοῦν πολυφροντίδα. August. tom. ix. fol. 600. 'Mortalitas ipsa aggra- vat animam; et corpus, quod cor- rumpitur, premit ad inferiora.' Lac-

tant. de vera sapient. iv. 24. 'Nec enim mens, terrenis visceribus inclusa et tabe corporis impedita, aut comprehendere per se potest, aut capere veritatem, nisi aliunde doceatur.' Et vii. 1. 'Hebetatur acies lectorum terrenis cupiditatibus; quæ sensus omnes gravant, imbecillesque reddunt.' Vide Boëth. Met. i. 7. et v. 3. sup. Cathem. x. 25.

905 *Contra ille*] Delineat illa Galat. v. 17. 'Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, &c. Confer Hamartig. vs. 511. et seqq. August. tom. viii. super Psalm. cxlii. f. 1655. et seqq.

907 *Æstuat et sordes recusat*] Pellege tractatum de conflictu vitiorum et virtutum, qui extat tom. viii. operum Augustini, f. 1028. Et Vincent. specul. xxiii. 50. et seqq.

910 *Donec præsidio Christus Deus adsit*] Μόνη ἡ τοῦ Χριστοῦ ἐπιφάνεια δύναται καθαρίσαι ψυχὴν καὶ σῶμα, καὶ ἰᾶσθαι τὰ πάθη καὶ τὰς νόσους τῆς ψυχῆς. Macar. Homil. xlv. Οὗτος δύναται καὶ τὴν ψυχὴν τὴν ἔρημον καὶ ἀγριωθεῖσαν ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μεταβαλεῖν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἀγαθότητα, καὶ χρηστότητα, καὶ εἰρήνην τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ καὶ ἀγαθῷ. Idem Homil. xlv.

AD LIB. I. CONTRA SYMMACH.

PREF. 7 *Actus turbineibus*] Actor. xxvii. et Chrysostomus ibid. Homil. liii.

15 *Tunc de littoreis æpibus algidi Arentum*] Act. xxviii. Chrysost. Homil. liv. Ambros. Hexaëm. vi. 6.

28 *Spicula dentium*] Trifidam habent serpentes linguam, ad instar hamatæ sagittæ. Plin. xi. 37. 'Linguae non omnibus eodem modo. Tennissima serpentibus et trisulca; vibrans, atri coloris, et, si extrahas, prælonga.' Virgil. Georg. iii. 439. 'Linguis micat ore trisulcia.' Ovid. Met. iii. 32. 'Martius anguis erat, cristis præsignis et auro; Tresque micant linguæ.' Seneca Medea vs. 686. 'Hic fera serpens corpus im-

mentum trahit, Trifidamque linguam exsertat, et quærens, quibus Mortifera veniat.' Isidor. 'Nullum animal in tanta celeritate linguam movet, ut serpens; adeo ut triplicem linguam habere videatur, cum una sit.' Aristot. ii. de partib. animal. cap. ult. bisulcam serpentibus tribuit. et Albert. Magn. Hinc Plant. Asinar. 'Fac proserpentem bestiam me, duplicem ut habeam linguam.' Et Persa: 'Tanquam proserpens bestia est bilinguis et scelestus.' Et Pænu- nio: 'Qui hic venisti nos captatum Migdilibus bisulca lingua, quasi proserpens bestia.' Erit autem Migdilibus pro Migdilibus, mixtus Libys, ut illum mixti generis significet, et bilinguem, i. e. ἑγλωττον et ἡγίδα; quales erant Carthaginenses. Macrobius. En. i. 'Quippe domum timet ambiguum Tyriesque bilingues.' Nam Carthaginenses et lingua Tyriorum et Afrorum utebantur. Duplici autem lingua qui utuntur, infideles et viteratores improbique habentur. Itaque Hannonem, ut bilinguem, dicit esse bisulca lingua, quasi proserpentem bestiam. Turneb. ix. 24. Paulo post hic vs. 39. acumina appellat oris patuli. Vide Ambros. lib. de Paradiso c. 12. Hamart. vs. 580.

32 *Virus pestiferum*] Plin. viii. 23.

81 *Qui cunctis veniam das peranti- bus*] Isidor. Pelus. Ep. iv. 14. Ἡ πάντων βασιλεύουσα φύσις τοῖς πεισσοῦσι δεξιὰν σωτήριον ὁρᾷ, καὶ συγγνώμην μετανοοῦσι νέμει.

LIB. I. 1 *Vitiis ægram urbem*] Demosthen. ἀπόλωλε καὶ νερόσηκεν ἡ Ἑλλάς. Et, αἱ δὲ πόλεις ἀνόσους. Varro lib. i. de Vita pop. Rom. 'Distractione civium elanguescit bonum proprium civitatis, atque ægrotare incipit et consenescere.' Variis vero modis ægrotare civitates, Vir magnus, P. Faber docet Semest. i. 9. 'Impietas' autem 'morborum maximus.' Optime Hermes c. xii. Νόσος μεγάλη ψυχῆς, ἀθεότης. Ἐπειτα δόξα εἰς

καὶ ἐπακολουθεῖ καὶ ἀγαθὸν
et Publica res tunc fortunata
 et illa tantis præconiis con-
 gnome, vere gemmis, Ori-
 ona, et auro contra (judicio
 orgii Remi) habenda, quam
 i Republ. et Ep. vii. ad Ar-
 πάνσοφος Πλάτων recondi-
 am inde Justin. Mart. mu-
 t, apolog. ii. pro Christian.
 πον καὶ τις τῶν παλαιῶν ἄν-
 sotes φιλοσοφῆσωσι, καὶ οἱ ἄρ-
 ὄνκ ἂν εἴη τὰς πόλεις εὐδαιμο-
 ſt alii insuper; ut Lactant.
 loëth. i. Prosa 4. Cic. Offic.
 l. fratrem Ep. i. et i. Famil.
 milt. Val. Max. vii. 2. Sa-
 iv. 6. Agapet in Scheda
 17, Zehner. cent. v. ad. 86.
 en. tom. vi. p. 57. b. Na-
 , ii. ad Themist. et Themist.
 es Orat. i. sub finem. Senec.
 iv. Et nobilis hæc senten-
 per in ore M. Antonini Phi-
 fait: 'Florere civitates, si
 osophi imperarent, aut Im-
 s philosopharentur.' Capi-
 Poëtæ fingunt, fuisse in fa-
 ertendam esse Trojam, ab-
 lladio.' Quo significarunt,
 stare ac florere Respublicas,
 ibi regnet Pallas, i. e. sapi-
 consilium: ea amissa, illas
 e ac everti. Bucholc. in Chro-
 . 271. Greg. Richter. axiom.
 xxxii. quem vide et c. Liv.
 ne Camerar. meditat. hist.
 . c. 46. et cent. ii. c. 51.
 bonum est pronunciatum:
 ἄλλῃ τινὶ μᾶλλον προσήκειν φι-
 , ἢ τῷ βασιλεῖ μήδ' ἄλλου τοῦ
 λον, ἢ ὅτι βασιλεὺς τυγχάνει
 ἰν γὰρ δὴ πον δύνασθαι τὸν βα-
 ζειν ἀνθρώπους καὶ εὐεργετεῖν.
 σάσοντα καὶ εὐεργετήσοντα χρῆ-
 αι, τί μὲν ἀγαθὸν ἀνθρώπῳ, τί
 καὶ τί μὲν ὀφέλιμον, τί δὲ βλα-
 ῖ συμφέρον γε καὶ ἀσύμφορον.
 imile dictum est apud Sirac.
 ph. et Var. Clas.

x. 'Cum potentes sapiunt, florent
 urbes: ubi prudens est magistratus,
 ibi omnia suo ordine procedunt.'
 Atque hinc est, quod Callimachus
 scribit, 'ab Apollinis capillo salutem
 et incolumitatem destillare; quibus
 guttulis irrigatæ civitates perpetuo
 floreat:' Hymn. in Apoll. ii. 89.
 Ita Romani, cum de Imper. eligendo
 quæreretur, acclamarunt: 'Quis me-
 lius, quam literatus, imperat?' Vopis-
 cus. Et 'inter Persas nemo rex fieri
 poterat, nisi Magorum disciplina es-
 set imbutus.' Plato in Alcib. Et
 scribit Capitolin. 'Provincias sub
 Antonino Pio omnes floruisse.' 'Qui
 sane,' ut habet Aurel. Victor, 'plane
 docuit, eo demum fortunatas urbes
 fore, si regna sapientie:' alludens
 dictum Platonis. Casaubon. in Not.
 ad Capitol. pag. 112. Vide Fancii
 Chronolog. pag. 125. de Alfredo,
 rege Northumbræ doctissimo: et
 Georg. Schönborn. Polit. ii. 32.

33 *Qui diadema sortiti, ætheris*] Vi-
 de insignem Car. Paschal. Coron. v.
 10.

37 *Justitia regnante*] Salomon Prov.
 xvi. 25. 'Abominabilis regi est im-
 pietas; nam justitia stabilitur thro-
 nus.' 'Non tantum apud Medos, ut
 ait Herodotus, sed etiam apud ma-
 jores nostros servandæ justitiæ cau-
 sa videntur olim bene morati reges
 constituti,' inquit Cic. Offic. ii. Hinc
 Pædalii, gens Indica, suis in sacrifi-
 ciis nihil aliud, præter justitiam, a
 Diis precabantur. Stob. Serm. ix.
 At vero 'remota justitia, quid sunt
 regna, nisi magna latrocinia?' Au-
 gustin. de Civ. Dei iv. 4.

46 *Occulte senem*] Justin. Martyr.
 cohortat. ii. ad Græc. Virg. Æn. viii.
 319. Ovid. Fast. i. 235. Homer.
 Iliad. viii. Macrobian. Sat. i. 8. Lac-
 tant. i. 14. Bergomens. lib. iv. Chro-
 nic. pag. 43. a. Hesiod. in Theogon.
 vsa. 160. et 488. Supra περὶ στεφ. x.
 208. Natal. Com. ii. 2. M. Minuc.
 Octav. p. 51.

Prudent.

4 T

50 *Procudam chalybem*] Unde non injuria δρέπανον seu falcem ipsi tribuunt. Alii tamen aliam ob causam. Natal. Com. II. 2. Theodoret. I. III. Græcar. affect.

53 *Cælogenitus*] Hesiod. Theog. vs. 137.

56 *Equina libido*] Basil. M. Hexaëm. Homil. x. 'Ο θηλυμανῆς οὐκ ἔστιν ἵππος ἐπιμαυνόμενος; ἵπποι γὰρ φησι θηλυμανεῖς ἐγενήθησαν, ἕκαστος ἐπὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐχρεμέτιζε. Et pag. 102. 'Ἴπποι θηλυμανεῖς ἐγενήθησαν οἱ ταῖς γυναῖξί τῶν πλησίον ἐπιμαυνόμενοι. Rursus pag. 116. Νῦν μὲν, ὥς ἵππος θηλυμανῆς χρεμετίζων ἐπὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ.

61 *Nunc bove subvectam*] I. e. Europam. Ovid. Met. II. Homer. Iliad. XIV. Lactant. I. 11. Palæphatus, Theocritus Idyll. XX. Nonn. Dionys. I. pag. 11. et III. pag. 102. et VII. pag. 200. et XVI. p. 440. et alibi. Anacreon de Europa, pag. 165. Justin. Mart. cohortat. II. ad Græc. p. 30. Senec. Hippol. vs. 302. et Octav. vs. 755. Bergomens. I. IV. Chron. p. 42. b.

62 *Nunc tenera pluma levior*] Supra περὶ στεφ. x. 221. Nonn. Dionys. I. VII. p. 209. 'Ο γδοος ἐμφρονα κόκνον ἄγει γυμνόχροι Λήδῃ. Justin. Martyr. cohortat. II. ad Græc. p. 30. ἐπτεροῦτο δὲ παρὰ Λήδῃ. Senec. Octav. vs. 750. Theodor. I. III. Græcar. affect. Athenæus lib. XIII. p. 566. Fulgent. lib. II. mythol. Cæsar German. in Arati Phænom. ubi de Cygno p. 189. Meurs. ad Lycoph. p. 124.

63 *In morem recinens suate immorientis oloris*] Senec. Hippol. vs. 300. 'Candidas ales modo movit alas, Dulcior vocem moriente cygno.' Cæterum olorum morte narratur flebilis cantus; falso (ut opinor) aliquot ex perimentis, ait Plin. x. 23. Negat Ælianus quoque se de eo quicquam affirmare posse, II. 32. Nazianz. orat. 2. de Theologia, et Carm. ad Nemes. vs. 109. cantilenam illam cygnum expansis ad auras alis efficere, scribit: quod ore modulari videri possit. εὐφω-

ρίαν eisdem tribuit Chrysost. in cap. II. ad Phil. Plato Phædone. Aristot. hist. animal. IX. 12. Cic. Tusc. I. Lucian. Timone, et de Electro. Horapollon Hieroglyph. II. 39. ubi vide Hæschel. pag. 199. et Notas Trist. v. 1.

66 *Per tectum dives amator, Imbricibus ruptis*] Vide Comment. Terent. Ennuch. III. 5. p. 211. Seneca Octav. vs. 760. et 200. 'Vertit in omnes Dominus cæli Divumque pater: et modo pinnas sumsit oloris; modo Sidonii Cornua tauri; aureus idem Fluxit in imbri.' Bergomens. lib. IV. Chron. p. 52. a. S. Columban. Carm. III. ad Fedolium. et ibid. eruditiss. Goldastus. D. Hieron. tom. II. Ep. 56. p. 156. a. Just. Mart. II. cohortat. ad Græc. p. 30. Natal. Com. VII. 18. Jul. Firm. Matern. de errore prof. relig. p. 36. Augustin. de C. D. VII. 26. et XVIII. 13. Hygin. fab. 63.

69 *Armigero*] I. e. Aquila. Ovid. Fast. v. 732. 'Grata Jovis fulvæ rostra videbis avis.' Supra περὶ στεφ. x. 233. Plin. x. 8. Jacob. Philipp. Bergomensis Chronic. lib. IV. p. 52. b. *Curante rapinam*] Natal. Com. II. 5. et IX. 13. Nonn. I. XXV. p. 666. e seq. et I. XXXIV. sub finem. et I. XXXI. p. 798. et alibi. Justin. Mart. cohortat. II. ad Græc. p. 30. Ovid. Met. x. 155. Fulgent. lib. II. mythol. Cæsar German. in Arati Phænom. ubi de Aquila p. 191.

71 *Magis indignante sorore*] I. e. Junone, Nonn. I. XXV. p. 668. Anthol. I. 83. Epig. Aristonis vel Hermodori. Natal. Com. II. 5.

72 *Sæcla aurea*] Hesiod. ἔργ. καὶ ἡμέρ. I. Ovid. Met. I.

86 *Expertes furandi homines, hæc ambuit arti*] Phornutus Mercurium ait furandi artem invenisse, quod et Saldas asseverat. Lactant. I. 10. Homer. hym. in Mercur. Natal. Com. v. 5. Horat. Carm. I. 10. Fulgent. mythol. lib. I. Bergomens. Chronic. III. p. 83. b.

90 *Suntæ moderamine virgæ*] Um-

brarum ductorem Mercurium fuisse, creditur. Unde *ψυχόπομπος*, 'Mani-um ductor,' et *πομπαῖος* dictus. Hinc apud Val. Max. quædam haustu veneni moritura, fuis Mercurio liba-mentis, ejusque invocato nomine, oravit ut se placido itinere in melio-rem sedis infernæ partem deduceret. Horat. Carm. i. 10. Turneb. xxv. 5. Hieron. Mag. miscell. iv. 11. Homer. Odyss. xxiv. Natal. v. 5. Fulgent. l. i. mythol.

Virgæ] Ab aerea virga dicitur *χρυ-σάβανος* 'Ερμῆς. Turneb. xi. 28. Apul. Met. x. de Mercurio: 'Puer luculen-tus nudus, nisi quod ephebi chlamyde sinistrum tegebat humerum, flavis cri-nibus conspicuus. Inter comas ejus aureæ pinnulæ simul conjunctæ pro-minebant cum caduceo et virgula.' Stat. Theb. i. vs. 313. H. Jun. cent. iv. adag. 81. Adi P. Fabrum Ago-nist. i. 19.

96 Murmure nam magico] Joh. Kirch-man. de funerib. Roman. iii. 23. Alberic Gentil. lect. Virgilian. c. 16. p. 152. Johan. Meurs. in Spicileg. Theocr. ad Idyll. ii. p. 8. Gulielm. Forner. Not. ad Cassiodor. p. 272.

100 Simulans per nubila ferri] Virg. Æn. iv. 239. Natal. Com. l. d. Cæte-rum alæ in capite et talaria in pedi-bus velocia atque alata Mercurio tri-buuntur; ut significetur, partim vo-lucrum per aëra ferri sermonem; un-de Homerus *ἔρεα πτερόεσσα* appella-vit; partim acutissimum et oratione et ingenio ad res celerrime invenien-das et explicandas Oratorem esse de-bere. Hinc Ammian. Marcell. scri-bit, Julianum Cæsarem media nocte, ut Mercurio supplicaret, exsurgere solitum, quo menti suæ lumina præ-ferret; quia Mercurium velociorem in mundo sensum esse, motus men-tium excitantem, quem vulgo intel-lectum agentem vocant, ex philoso-phorum arcanis acceperat. Adi Ful-gent. mytholog. lib. i. pag. 132. b.

103 Augusta que Numa præfulget in

arce] Fab. Priapus, nomine Mutini cultus a Romanis, in templis stabat æneus: in hortis ilignens, quercinus, antificulnus. Hunc circumscribit Vic-torin. Massil. lib. iii. 'Dones per spe-cies sese dementia cunctas Perderet, ut rebus minimis membrisque puden-dis Nomen inane Dei, mundo ridente, daretur.' Dubium est autem, num 'arcem Numæ' vocet montem Jani-culensem, in quo Numa sepultus est; an Palatinum, sub quo habitavit; cu-jus etiam domus in Vestæ templum mutatum est. Turpe esse, ait, in re-ligiosi et boni regis urbe videri simu-lachrum fœdum et pudendum. Tem-plum autem Priapi in urbe fuisse, alibi non legi: nam ant juxta muros fuit, aut in ipais suburbiis. hortorum enim custos est habitus, eoque no-mine cultus.

106 Scortator nimius] Ovid. Fast. vi. 333. Tiraquell. connubial. iv. § 18. Lactant. i. 21.

111 Hic Deus, et patrio prænobilis Hel-lesponto] Natal. Com. v. 15. Schopp. in Priapeis p. 13. P. Victor var. lect. xxxiv. 19.

112 Sacris cum turpibus] Quæ Ithy-phallica dicebantur. Joh. Baptist. Pi-us annotat. post. c. 156. tom. i. Crit. p. 542. &c. 146. p. 531. et Schopp. in Priap. p. 14. et 15.

Adusque Italos hortos] Hortis enim præficiabatur. Schopp. ibid. p. 15. Fr. Florid. Sabin. Succis. lect. i. 6.

113 Sinum lactis] Respexit ritum sacrorum, qui talis; ut inferorum et minorum Deorum sacrificia lacte per-funderentur. Metam. vii. 247. 'Tum super invergens tepidi carchesia lac-tis.' Propert. l. iii. 'Interea nigras pecudes promittite Diti, Et nivei lac-tis pocula mista mero:' Seneca Œ-dip. 'Libat et niveum insuper Lactis liquorem fudit, et Bacchum manu læ-va.' Arguit hunc ritum Arnob. lib. vii. Vide et Schopp. l. d. p. 20.

114 Ruris servat vineta Sabini] Nec enim hortos solum, verum et poma-

ria, vineas, et agros tuebatur. Schopp. ibid. p. 16. Lactant. ii. 4.

115 *Turpiter adfluo*] Tradit Eustath. 'Priapum et Silenos Bacchi comites dici; quod ebrii salaces sunt.' Alii fabulantur, ipsum Dionysii, qui et ipse Bacchus est, ac Veneris filium esse; quod qui vino indulgent, sint ad Venerem proniores, ut tradit Diod. Sicul. l. v. Biblioth. Cui accedens Pausanias l. ix. Bæot. autor est, Lampsacenos dicere, 'Priapum ipsum Dionysii ac Veneris esse filium.' Quod et Stephanus et Apollonii interpretes lib. i. Argonaut. tradiderunt. Ex Bacchi itaque fabula hic illud fortasse traductum est; 'qui ut fidem Polymno datam solveret,' ut ait Arnob. lib. v. 'Ficorum ex arbore ramum validissimum præsecans dolat, runcinat, lævigat, et humani speciem fabricatur in penis.' Johan. Meurs. Exercit. Crit. cap. 7.

119 *Et Hylan pereuntem quærere cælebs*] Theocrit. Idyll. xiii. Hygin. fab. xiv. pag. 6. b. et fab. 271. Apollodor. l. i. Natal. Com. vii. 1. Erasm. adag. 'Hylam inclamas.' Nonn. Dionys. l. xi. p. 308. Οὐ τόσον Ἡρακλῆς δρόμον ἤνυν, ὅππότε νύμφαι Ἀβρον Ἴλαν φθονεροῖσι κατεκρίψαντο βέβροισι, Νυμφίον ἱκμαλή πεφυλαγμένον ἄρταγι κόβρη. Jul. Firm. Matern. de errore prof. relig. p. 86. 'Herculem videat Hylam impatienti animo quærentem.'

120 *Salus*] Turneb. xiii. 8. Quæramus, cur lib. viii. Æneid. Herculi Salios tribuat, qui tamen erant Martis Gradivi. Sic enim scribit: *Tum Salii ad cantus incensa altaria circum Populeis adsunt evincti tempora ramis.* Constat profecto e veteribus monumentis Saliorum autorem fuisse Salium Arcadem, qui in Italiam cum Evandro venerat. Igitur cum ante Romam conditam ad aram maximam instituta fuissent ab Evandro Herculi sacra; verisimile est, Salium tum ei choros instituisse. Urbe autem condita, ad Gradivum Martem eos

postea choros Numa, ut opinor, transtulit, Romanæ gentis autorem. Aliam affert etiam causam Macrob. Sat. i. 12. longe repetitam; quam, qui volet, sequatur. Fuere porro Saliorum duo chori; unus senum, alter juvenum. Maro ibid. 'Hic juvenum chorus, ille senum.' Vide et Macrob. iii. 12. Livium dec. i. lib. i. Scholiast. Joven. Sat. ii. p. 19. b. Joh. Kirchman. de funerib. Rom. iv. 14.

Domus Pinaria] Virg. Æn. viii. 270. Vide ibi Servium. Macrob. Sat. iii. 6. et Liv. lib. i.

122 *Thebanus juvenis*] Antipater Bacchum et Herculem fuisse Thebanum ait: Ἀμφότεροι Θήβαζε, καὶ ἀμφότεροι τολεμιστὰι, Κῆκ Ζαφὸς θέρον δεινὸς, ὁ δὲ βοτάλῃ.

Superatis Indis] Dionys. in παραγγέσει: Αὐτὸς δ' ὀππότε φῦλα καλαίων ἐλεσεν Ἰνδῶν, Ἡμεδῶν ὀρέων ἐπιβήσαντο. Nonn. in Dionys.

125 *Cum semiviro comitatu*] Eurip. in Bacchis. Pertinet hac illud Himerii, apud Photium in Biblioth. p. 607. Ἦλθεν ἐπ' Ἰνδοῦς ὁ Διόνυσος, γένος τῆς Διονύσου χάρις ἀρνούμενον. ἦν δὲ ὁ μὲν στρατὸς, βάκχαι καὶ σάτυροι· τὰ δὲ πτελέ, νεβρίδες καὶ θύρσοι, &c. Fab. Bacchi Thyades seu sacrificulæ, furiosum feminarum agmen, nodos sententias habebant de serpentibus, ut Horatius: item cingula, ut Catullus: serpentes manibus gestabant, ut Porphyrio: eosdem ore et dentibus laniarunt, ut Prudentius scribit. Ea temeritas Bacchi beneficio illis sine fraude, et nociva non fuit.

126 *Multo se proluat hanstu*] Drepan. Psalm. xxii. 'Luciflusque calix pleno me proluat hanstu.'

128 *Bijugum ferarum*] Ovid. Met. iv. 24. Statius Theb. iv. 652.

129 *Baccho caper omnibus aris Cœditur*] Hircum seu caprum mactabant Dionysio seu Baccho; quod hoc genus animalis maxime vites rodat. Ovid. Pont. ii. 9. et ibid. notæ. Fast.

Antholog. i. cap. εἰς ἀνταπό-
Martial. lib. v. Epig. Natal.
. 13. Politian. Miscell. xxvi.
hist. Deor. syntag. xvii. ubi et
stri Prudentii locum adducit.
Et virides discindunt ore chely-
urip. Bacchis vs. 698. καὶ κα-
νὸς δὸρὰς Ὀφείσι κατεξέσαντο λιχ-
δον. Vide Girald. hist. Deor.
viii. in Evan, p. 274. Natal.
. 487.

[*tyrorum insania fecit*] Ovid.
. 670. 'Sive hoc insania fecit,
or.'

[*sanadas inflammante mero*] Na-
m. v. 13. p. 487. Schollast.
l. Sat. vi. Fulgent. mythol.
. 139. b.

[*venit expositum*] I. e. Ariad-
vid. Epist. Ariadnes ad The-
tus Silv. i. Epithal. Stellæ:
orē Nazi Theseum juxta fo-
specta cubile, Gnosida
n profugus liquisset et Evan.
fab. 43.

[*terrens post vīna*] Scribit A-
blem. xxx. 1. 'Vinum cupi-
Veneris inprimis accendere
Notum est illud Terentii
. iv. 5. 'Sine Cerere et Bac-
et Venns.' Quam sententiam
as D. Hieronymus: 'Disten-
uit, 'ventre, distenduntur ea
atri adhærent.' Per id signi-
ut dicit Erasmus, libidinem
trimargiæ comitem. In Græ-
ollectaneis ita hæc sententia
νεκρὸν Ἀφροδίτη Διονύσου δίχα
γρος. Vide Commentar. Te-
239. 379. 808.

[*Mox Ariadnæus stellis cælestibus*
ratns Phænom. Αὐτοῦ κάκει-
ρανος τὸν ἀγαυὸν ἔθηκεν Σῆμ'
μόνυτος ἀποιχομένης Ἀριάδνης.
Epist. Heroid. vi. 'Bacchus
acchi conjunx, redimita coro-
radiat stellis signa minora
Tertullian. lib. de corona Mi-

Ariadnæ sertum ex auro et
gemmis.' Ubi vide Rhena-

num: ut et Hesiod. Theogon. vs. 945.
Horat. Carm. ii. 19. vs. 13. inprimis-
que Nonnam l. xlvii. Hygin. fab.
224. et l. ii. poët. Astronom. ubi de
Corona p. 61. Paschal. Coron. i. 9.

161 *Quoniam regalibus aula Fervere
tunc vitis*] Id solenne generi huma-
no, clamat omnis ævi historia; ut
subditi exemplum et vestigia inse-
quantur suorum Principum. Asse-
verat Theodosius Clandiani versibus,
de iv. Consul. Honorii: 'Componi-
tur orbis Regis ad exemplum: nec
sic inflectere sensus Humanos edicta
valent, quam vita regentis.' Tradit
et Cicero iii. de LL. 'Ego autem, no-
bilitium vita victique mutato, mores
mutari civitatum puto. Quo pern-
ciosius de Rep. merentur vitiosi Prin-
cipes, quod non solum vitia concipi-
unt ipsi, sed ea infundunt in civita-
tem: neque solum obsunt, quod illi
ipsi corrumpuntur, sed etiam quod
corrumpunt; plusque exemplo, quam
peccato, nocent.' Nec seorsim sen-
tit Basil. M. in Psal. i. Καὶ στρατιῶται
μὲν ὡς τὰ πολλὰ τοῖς στρατοπεδάρχαις
ἐξομοιοῦνται· οἱ δὲ ἐν ταῖς πόλεσι δῆμοι
ζηλοῦσι τοὺς ἐν δυνάμει. καὶ ὅλως ἐπει-
δὲν τὸ τοῦ ἐνὸς κακὸν μιμήσεως ἄξιον
τοῖς πολλοῖς νομισθῇ, οἰκείως καὶ προση-
κόντως λεχθήσεται λοιμός τις ψυχῶν
ἐπιπολάζειν τῇ βίῳ. τὸ γὰρ ἐν κακίᾳ πε-
ρίβλεπτον πολλοὺς εἰς τὸν δμοιον ζῆλον
τῶν εὐλοισθῆτων ἐφέλκεται. Elegantis-
sima hanc in rem comportavit, Musa-
rum illa sedula et indeses apicula,
Gruterus Discurs. in Tacit. parte i. p.
47. et seqq. vide περὶ στεφ. v. 27.

167 *Ille sacerdotem violat*] Mox vs.
174. nominat Rheam. Livius dec. 1.
lib. i. pag. 3. et 4. Dionysius Iliam
Vestalem nuncupat, quam Liv. l. d.
Rheam Silviam. Cicero de N. Deor. i.
deridet ut fabulosum. Augustin. D.
C. iii. 3. et 4. et xviii. 21. Conon
narrat. xlviii. apud Photium in Bi-
blioth. p. 235.

*Contra illa marito Succumbit Phry-
gio*] Ovid. Trist. lib. ii. 299. Lac-

tant. i. 17. Statius Silv. l. Epithal. Stella: 'Unde novum Trojæ decus, ardentemque Deorum Raptor erat, Phrygio si non ego juncta marito? Lydius unde meos iterasset Tiberis Iulos?' Sunt verba Veneris. vide Tiraquell. tom. ii. connubial. lege vi. § 30. Hygin. fab. 94.

174 *Et si Rhœn sacrum*] Stat. ibid. 'Quis septemgeminæ potuisset mœnia Romæ Imperii Latiale caput? nisi Dardana furto Cepisset Martem, nec me prohibente, sacerdos?' Et ibid. 'Sic victa sopore doloso Martia fluminea posuit latus illa ripa.' Tibull. Eleg. ii. 8.

183 *Capitolia Jovis*] Gyrard. hist. Deor. syntag. ii. p. 77. Jupiter Capitolinus. August. de C. D. iii. 18. Arnob. l. vi.

183 *Pelæus Palladis*] Fabric. Romani suos Deos accersierunt ab aliis gentibus. Martem jactaverunt patrem: Minervam vocarunt e Græcia, Junonem e Libya, Venerem e Sicilia, Cybelem e Phrygia, Bacchum e Naxo insula.

186 *Erycinæ e vertice*] Eryx, Sicilia: ille mons dictus, e Polybio descriptus lib. i. cum ipso templo, et Strabone lib. vi. De eo Virg. Æn. vi. 'Tem vicina astra Erycino in vertice sedes Fundatur Veneri Idaïæ.' Et ad ejus instar etiam Romæ templum erectum Veneri Erycinæ ad portam Collinam. de quo Ovid. Fast. iv. vs. 879. et Livius dec. 3. lib. x. Lips. ad iv. Annal. Tacit. Gyrard. syntag. xiii. hist. Deor. p. 383. Eryc. Putean. syntag. de Erycio nomine.

187 *Utque Deam mater Phrygiæ*] Liv. dec. 3. Gyrard. hist. Deor. syntag. iv. p. 139.

188 *Bacchica de viridi peterentur ut Orgia Naxo*] Liv. dec. 4. lib. ix.

106 *Palladium*] Gyrard. hist. Deor. syntag. xi. p. 328.

100 *Asylum*] August. de C. D. i. 3.

197 *Ut semel obsecrâ*] Anton. Benell. in Suscitab. part. i. cap. 13.

pag. 148.

308 *Ferre mole*] Turneb. adv. vii.

18.

Saga illius caris] Deorum simulacra cera solebant illinere. Juvenal. Sat. x. 'Propter quæ fas est genus incensare Deorum.' Turneb. xxx. 19. Quin imo et minio illinebant, diebus festis. Plin. xxxiii. 7. Mæm. parto ii. Crit. Exercit. ii. 4.

Unguentoque laræ hincenscere nigros] Turneb. i. 17. Apud Lucret. l. v. 'Velatum vertier ad lapidem,' est, ad simulacrum se vertere religiosa causa. Nam in salutandis et precandis Diis, dextroversum se vertere solebant ut dicit Plaut. Cæcul. Philostratus: Τὸ δὲ ἑγάλμα τοῦτο βέβαιον μὴ εἶναι νέον. τὸ γὰρ τῆς βέβαιος ἑχέμεν, ἡρώδης ἔφηται δὲ νεώτερος, περὶ τῆς δὲ αὐτῆς ἀχρῶτος, καὶ τῇ δὲ αὐτῇ οἱ ἀλλοφρονεῖν τε καὶ οἱ ἐπισφραγίζεσθαι τὰς εἰχλῆς, ἀλλὰ καὶ τοῦ αἵματος. Quo quidem e Philostrati loco intelligimus, quid sit, 'signare vota: ' quod Plin. lib. x. Epist. scribit ad Trajanum, hunc in modum: 'Solennia vota pro incolomitate tua, qua publica salus constituitur, et suscepimus pariter domine, et solvimus, precati Deos, ut vellent ea semper solvi, semperque signari.' Votum enim suum nuncupatum, et in charta conceptum conscriptumque, Deorum genibus cera obsignatum adfigebant. quod patefaciet Juvenalis versum, Sat. x. 'Propter quæ fas est genus incensare Deorum.' Incensabat enim Deorum genus, qui votum susceptum signabat, et se voti reum constituerebat: confer P. Pitheum 2. subcesiv. ii. 14.

Laræ nigros] Quia Laræ apud Romanos statuebantur, non est mirum, dici nigros, hoc est, atros et fumosos: ut liquet hic e Prudentio, qui, ne scilicet isti domestici Diis parum genialiter acciperentur, eos unguento præter coronam donatos adfirmat. Nisi nigros interpretari malis atroces et vindices. Nam οἱ ἀσπρῆς ἐπικουρῶντες

τῶς εἰσι καὶ ποίνιμοι δαίμονες ἐπίσκοποι
βίων καὶ οἴκων: 'Lares furialia quæ-
dam sunt et pœnalia Numina, quæ
speculantur vitas et domos.' Car.
Paschal. Coron. iv. 3.

. 205 *Fermatum Fortunæ habitum cum
divite cornu*] Pausanias in Messenia-
cia, autor est, a Bupalò Fortunæ sig-
nam apud Smyrnæos omnium primo
fuisse effectum; ejus capiti polum
imposuit, cum altera manu Amalthææ
cornu teneret. H. Jun. cent. ad. 88.
'Herculis cornu.' Arnob. lib. vi. p.
204. Arnob. lib. vi. 'Fortuna cum
cornu, pomis, ficis, aut frugibus au-
tumnalibus pleno.' Palephat. lib. i.
p. 123. b. Hygin. fab. 31.

208 *Trivis et ipse Impressis silicem
labris*] Lips. Elect. ii. 6.

. 219 *Delubrum Romæ*] Urbis Tem-
plum in quarta regione collocat Vic-
tor. Mentio ejus est apud Sueton.
ii. 52. Xiphilin. et Spartian. Inscrip-
tio vetus: T. ÆL. MALCO. VICTORI
EQ. PRÆTORIA. COH. III. PR. QVI. ET
VRB. ANTISTES. SACERD. TEMP. MA-
TRIS. CASTROVVM. Ad hanc Divam
Poëta ille: 'Exaudi regina tui pul-
cherrima mundi Inter sidereos Roma
recepta polos.' Adi Lips. ad iv. An-
nal. Taciti p. 247. et de magnit. Rom.
iii. 6. Lindenbrog. ad Ammian. Mar-
cell. p. 56.

. 223 *Vera ratus, quæcunque fiant au-
tore senatu*] Ita inferius, hoc lib. vs.
612. 'Qua vocat egregii sententia
principis, illuc Libera tum pedibus,
tum corde frequentia transit.' Tales
multi passim sunt; qui illud Harpagi
semper in ore habent: 'Mihi placet,
quicquid Rex facit.' Et Stratoclis
decretum, quod in vita Demetrii apud
Plutarch. extat: 'Quicquid Rex ju-
bet, id et erga Deum sanctum, et
erga homines justum est.' In aula
Alexandri M. fuit Anaxarchus Philo-
sophus, qui dixit: 'Omne, quod a
Rege suscipitur, concessum et jus-
tum est: Πάν τὸ πραχθὲν ὑπὸ τοῦ κρα-
τοῦτος, θεμιτὸν ἐστὶ καὶ δίκαιον: vide

περὶ στεφ. xiii. 27. Ita de Basilio
Camatero scribunt; qui, ut patriar-
chatum Constantinopolitanum faci-
lius consequi posset, ut fertur, syn-
grapha sua, sane turpi et indigna
Episcopo, se obligavit, cuncta, quæ
Andronico placuissent, se executu-
rum; et adversaturum esse, quæ dis-
plicuissent, universis. Camerar. cent.
iii. meditat. hist. c. 6. Historiam
memorabilem de Constantio Imp.
quomodo aulicorum suorum explora-
rit constantiam in religione Christi-
ana, enumerat Sozom. i. 6. Hist. Mag-
deburg. cent. iv. c. 3. Cuspinian.
Enseb. Osiand. cent. iv. lib. i. c. 14.

226 *Illic Alcides*] Gyrالد. syntag.
de Hercule. Anton. Benbellon. in
Suscitab. part. i. cap. 13. pag. 149.
horum in locum substituit hunc ver-
sum: 'Christophorus, Petrus, Pau-
lus, genitrixque Maria.'

228 *Ledeia proles*] Gyrالد. hist.
Deor. syntag. 5. Hygin. fab. 77. et
155. Fulgent. Mytholog. l. ii. p. 140.

229 *Nocturnique equites*] Idem ibid.
pag. 178.

230 *Retinentque veru*] Suidas, antore
Æliano, 'duo simulacra Dioscurorum
fuisse, ait, pari juventute, quæ genas
haberent imberbes, forma similia, et
in humeros chlamydem habentia, et
enses sub chlamyde, et hastas erec-
tas, quæ per dextram et sinistram
extollebantur.' Gyrالد. ib.

Magnique triumphi Nuncia] P. Va-
cieno, cum e prætura Reatina Ro-
mam veniret, noctu Castores apparu-
erunt, dicentes, Persen regem illo
die captum: quod ille Senatui nun-
ciavit. Qua de re Cic. de N. Deor.
iii. plura.

231 *Suffuso figunt vestigia plumbo*] Radulph Forner. rer. quotidian. vi.
18. 'Neque sane,' inquit, 'novus est
plumbi liqnefacti usus in id, ut fir-
mius hac ratione juncta cohæreant.'
l. xxiii. in rem. § item quæcunque ff.
de rei vind. l. ii. ff. de sep. viol. Quin
et eo consilio pagani quondam Deo-

rum suorum statuas effuso plumbo coërcebant, scilicet ne fugiendi potestas esset. Arnob. l. vi. 'Interque omnes sinus commissurarumque juncturas plumbum ire suffusum, et salutare moras signorum diurnitatibus commodare.' Eodem pertinet etiam hoc Prudentii.

233 *Dux Italus*] Virg. *Æn.* vii. 177.

Janusque bifrons] Ovid. *Fast.* i. 65. Gyrard. *hist. Deor. syntag.* iv. Erasm. *adag.* 'A fronte atque a tergo.' D. Augustin. *de Civ. Dei* vii. 4. 'Eum simulacri monstruosa deformitate turparunt, nunc eum bifrontem, nunc etiam quadrifrontem, tanquam geminum facientes. An forte vulnerunt, ut, quoniam plurimi Dii selecti erubescenda perpetrando amiserant frontem, quanto iste innocentior esset, tanto frontosior appareret?' Vide ib. c. 7. 8. 9. 10. Albric. *de Deor. imaginib.* p. 173. Fulgent. *lib.* ii. p. 137. b. Plin. xviii. 25. et xxxiv. 7.

234 *Maculoso et corpore Picus*] Augustin. *D. C.* xviii. 15. Augustin. *de C. D.* iv. 23. Bergomens. *Chron.* lib. iv. p. 54. a. M. Minuc. Octavio Gyrard. *histor. Deor. syntag.* i. p. 54.

236 *Omniibus ante pedes posita est sua cuique sordens Arula*] Paganis exprobrat altarium multitudinem: quam hausit Papismus a Paganismo. P. Molineus in tractatu *De Altaribus* c. 10.

237 *Jano etiam celebri de mense litatur*] D. Ambros. *Serm.* xvii. 'Dicit Salvator: Nemo potest dominis servire, hoc est, Deo et Mammonæ. Quomodo igitur potestis religiose Epiphaniam Domini procurare, qui jam Calendas, quantum in vobis est, devotissime celebrastis? Janus enim homo fuit, unius conditor civitatis, quæ Janiculum nuncupatur: in cujus honore a gentibus Calendæ sunt Januariæ nuncupatæ. unde, qui Calendas Jannarias colit, peccat; quoniam homini mortuo de-

fert divinitatis obsequium,' &c. Horolog. Princip. i. 28.

239 *Et gaudia ducunt Festa Calendarum*] Dies ille Calendarum, si quis alius, religiosus in Vulgus. Plin. 'Primum incipientis anni diem lotis precationibus invicem faustum ominamur.' Tempia aperiabant, vota concipiebant pro sua quisque publicaque salute. Varro in *Fragmentis* l. v. 'Jano duodecim aras pro totidem mensibus dedicatas.' Lips. ad Tac. *Annal.* iv.

246 *Mense, atque adytis, et flaminæ, et aris Augustum*] Explicat, 556 *Æt.* Lipsius ad Tac. *Annal.* i. p. 23. et seq. et ad *Annal.* iv. p. 235.

251 *Adjecere sacrum, fieret quo Livia Juno*] Cælestem religionem Liviæ tribuit Clandius, effigie ejus in templo Angusti consecrata, sacrisque, quæ Vestales facerent, institutis: edicto etiam, ut per nomen ejus feminae jurarent. Dio *lib.* lx. et Sueton. *cap.* 11. Claudii. Extant nummi: DIVVS. AVGVSTVS. PATER. caput radiatum, ara ante pedes: parte aversa, S. P. Q. DIVÆ. IVLIÆ. AVGVSTI. FIL. carpentum, cui subjuncti duo muli. Nec dubito, quin consecrata hæc Julia habitu et nomine Junonis. Prudent. h. l. Quanquam eo nomine adfecta a Poëtis etiam viva. Lips. ad Tac. *Annal.* v. p. 258. Adiqueque eruditiss. Kirchman. *de funerib. Rom.* iv. 13. et 14.

271 *Quid loquar Antinonum*] Antinonum urbem Hadrianus in honorem Antinoi Ephebi condidit. Ammian. Marcell. *lib.* xxii. Hieronym. *contra Jovian.* *Epist.* x. 'Ut sciremus, quales Deos semper Ægyptus receplisset, nuper ab Hadriani amasio urbs eorum Antinonis appellata est.' Apud eundem in *Vitis script.* Eccles. Egesippus: 'Tumulos mortuis templaque fecerunt, sicut usque hodie videmus, e quibus est et Antinon servus Hadriani Cæsaris, cui et gymnica agone exercetur apud Antinonem civitatem;

nam ex ejus nomine condidit, et statuit Prophetas in templo. Antinoum item in deliciis habuisse Cæsar Hærianus scribitur.' Adi Justin. Mart. polem. ii. p. 55. Athenagor. Apologet. Tertullian. apologet. cap. xiii. partian. in Adriano p. 10. et Casanovi, at quanti viri? ibid. notas p. l. et seq. Gyrald. hist. Deor. syntag. p. 70.

Cælesti sede locatum] Non solum inter heroes et minorum gentium deos Antinoum retulerunt; sed et rationem in cælis certam eidem assignarunt, novum sidus ANTINOUM inter cælestes imagines commenti. ejus posituram in siderum ἀστροθείας et descriptionibus astrologorum reventes. Quidam in orbe Lunæ cum Endymione collocarunt. Tatianus: τίς ὁ θεὸς Ἀντίνοος μαιράκιον ἐν τῇ αἰθήρ ἡρώων καθιδρύται; τίς ὁ ἀναβιβάσας αὐτόν; Ejus consecrationis cum hæc extant hodieque monumenta, tum etiam Romæ egregium.

ANTINOΩΙ
CΥΝΑΠΟΝΩΙ. ΤΩΝ
ΕΝ. ΑΙΓΥΠΤΩΙ. ΘΕΩΝ
Μ. ΟΥΑΠΙΟC. ΑΠΟΛΛΩΝΙΟC
ΠΡΟΦΗΤΗC.

Nulla loco nominato habet, Musarum laud delitium, et harum disciplinarum nomen ac ornamentum, singulareque omnino Galliæ decus, scientissimus Casaubonus. vide et Lindebrog. ad Ammian. p. 123.

289 *Qui currere regna Certis ducta rotis, Romanorumque*] Egregie D. Augustin. de C. D. v. c. 21. 'Hæc sane Deus unus et verus regit et gubernat, ut placet. Etsi occultis causis, nunquid injustis?' Vide ibid. c. 11. et 12. et lib. iv.

297 *Quicquid humus, quicquid cælum mirabile gignunt*] Adi Phllonem lib. de Decalogo: quo loci pulcherrima offert, quæ huc quadrant.

301 *Neptunum vocitantes Oceanum*] Augustin. de Civ. Dei vii. 16. 'Vulcanum volunt ignem mundi, Neptu-

num aquas mundi,' &c. vide ibid. c. 22. Phornut. de nat. Deor. p. 161. b. Cl. Alex. protrept. p. 19. Καὶ Ποσειδῶνα μὲν οὐκ ἀναπλάττοντες, ὕδαρ δὲ αὐτὸ προτρεπόμενοι. τί γὰρ ἐστὶ πρότερον Ποσειδῶν ἢ ὕγρὰ τις οὐσία, ἐκ τῆς πόσεως ὀνοματοποιουμένη; Arnob. adv. Gent. iii. 'Quod aqua nubat terram, appellatus est (inquiunt) cognominatusque Neptunus. Si ergo liquoris obtentio nominis hujus appellatione signatur, nullus Deus est omnino Neptunus: atque ita tollitur, et removetur e medio Stygii frater Jovis, Olympique germanus, tridenti armatus ferro, pistricum dominus atque menarum, rex salsorum gurgitum, et tremebundi motator salii.' Et l. v. extremo: 'Et in illa estis reprehensionis parte, quod in usu sermonis vestri, Martem pro pugna appellatis, pro aquis Neptunum,' &c.

302 *Cyaneas cava flumina Nymphas*] Nympharum aliæ sunt marinæ, aliæ fluviales, aliæ silvestres. Marinæ dicuntur Nereides: quæ in fluvii et lacubus, Naiades et Lemniades. Silvestrium aliæ præsent montibus, et nuncupantur Oreades: aliæ nemoribus et silvis, quæ Napææ et Dryades: aliæ singulis arboribus, quæ Hamadryades. De Cyane, Claudian. de Rapt. ii. 61. et iii. 246. et seqq. Cl. Alex. protrept. p. 17.

304 *Ipsæ ignis, Vulcanus perhibetur*] Cl. Alex. protrept. p. 19. Τοῦτό τοι καὶ οἱ ἀμφὶ τὸν Ἡράκλειτον, τὸ πῦρ ὡς ἀρχέγονον σέβοντες, πεπόνθασιν τὸ γὰρ πῦρ τοῦτο ἕτεροι ἠφαιστον ὠνόμασαν. Περσῶν δὲ οἱ μέγιστοι τὸ πῦρ τετιμῆκασιν, καὶ τῶν τὴν Ἀσίαν κατοικοῦντων πολλοί. πρὸς δὲ, καὶ Μακεδόνες, καὶ Σαυρομάται, οὗς Νυμφόδαρος τὸ πῦρ σέβειν ἱστορεῖ. &c. Pertinet huc illud Comici, Amphitr. i. 1. 'Quo ambulas tu, qui Vulcanum in cornu conclusum geris?' Adi Albric. lib. de Deorum imaginib. p. 173. b. Phornut. de nat. Deor. p. 179. b.

Nostrum factus qui servit ad usum]

Cl. Alex. p. 347. διπλῇ τε ἡ δύναμις τοῦ πυρός, ἡ μὲν, πρὸς ζώων γένεσιν καὶ τροφὴν ἐπιτήδειος. Ovid. II. Trist. 267. 'Igne quid utilius?' Philo lib. de Decalogo: 'Ignis habet vim generandam, illustrandi urendique.'

308 *Æolia summus faber esse, vel Ætnæ*] Virg. *Æn.* VIII. 416. Arnob. I. VI. 'Formatur et fingitur cum pileo Vulcanus et malleo, manu liber sed dextera, et fabrilis expeditione succinctus.' Claudian. de Rapt. II. 174. Albric. lib. de Deorum imaginibus p. 173. b. Photius in Biblioth. p. 537.

310 *Ausus habere Deum Solem*] Factum hoc a Persis; ideoque solennis illorum victima Soli, Equus. Justinus: 'Solem unum esse Deum Persæ credunt, et equos eidem Deo sacratos ferunt.' Ab iis autem Mithra dicitur. Curt. lib. IV. 'Solem Mithram, sacrumque et æternum invocans ignem.' Lips. ad Tac. Annal. VI. p. 288. P. Faber Semest. III. 2. Bernart. ad Statium Theb. I. p. 81. et seqq. Cl. Alex. protrept. p. 7. Καὶ προσεκύνησαν ἥλιον, ὡς Ἴνδοι· καὶ σελήνην, ὡς Φρύγες. Et ibid. p. 20. Πεπλανῆσθαι γοῦν ὁ Μεγαυδρος μοι δοκεῖ, ἔνθα φησὶν, 'Ἥλιε· σὲ γὰρ δεῖ προσκυνεῖν πρῶτον θεῶν, Δι' ὃν θεωρεῖν ἐστὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς, &c. Et p. 19. καὶ μὴ τὸν ἥλιόν τις ὁμῶν προσκυνεῖτω, ἀλλὰ τὸν ἥλιου ποιητὴν ἐκίποθείτω. vide antecedentia: et Philon. lib. de Decalogo. Sedul. I. I. Adducit autem hosce tres versiculos, sed vitiose, Hyginus lib. IV. ubi de Sole agit.

Cui tramite certo Conditio imposita est] Psal. XVIII. 6.

312 *Visibus objectum mortalibus.*] Ait enim Cl. Alex. Stromat. VIII. p. 327. 'Ἥλιον ὀνομάζεσθαι τὸ λαμπρότατον τῶν κατ' οὐρανὸν ἰόντων. Spreusipp. Ἐν ὕροις: ἥλιος, πῦρ οὐράνιον· ὃ μόνον ἀπ' ἡοῦς μέχρι δέλης τοῖς αὐτοῖς ἐστὶν ὁραθῆναι· ἄστρον ἡμεροφανὲς τὸ μέγιστον.

313 *Teretique globo*] Dracont. Hexam. vers. 91. 'Mox Solis radiare

globum jubet igne salutis.'

Volantem] Cassiodor. var. lib. I. Ep. I. 45. 'Sic astra, quorum licet cursum sciamus, fallentibus tamen oculis prodire non cernimus. Stans quidam in illis transitus est: et quem velociter currere vera ratione cognoscis, se movere non respicis.' Seneca Nat. Quæst. I. 3. 'Ad ipsum Solem revertere; hunc, quem toto orbe terrarum majorem probat ratio, acies nostra sic contraxit, ut sapientes viri pedalem esse contenderint. Quem velocissimum omnium esse scimus, nemo nostrum videt moveri; nec ire crederemus, nisi appareret isse.' Max. Tyr. dissert. XXXII. Καὶ τοῦ ἡλίου εἰ ἀφέλοι τις τὴν κίνησιν καὶ τὸν δρόμον, συναφέλλεν αὐτοῦ τὴν οὐσίαν. Themist. Euphrad. Orat. I. Καὶ τὸν μέγαν ἡγεμόνα ἐκεῖνον τὸν ἐν οὐρανῷ τὸ πτητὸν ἄρμα ἐλαύνοντα. Ibi Remus; vir nectare et ambrosia qui alatur, et Sarrano qui dormiat ostro, dignissimus: Remus, inquam, notat alterum Platonis locum: ὁ μὲν μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ Ζεὺς περσευδὸς ἔχων ἄρμα πορεύεται. Phil. de vita Mosis, I. III. Nam totum cælum est volucre. Manil. I. 735. 'Phæthontem patrio curru per signa volantem.' Et II. 92. Phæbum volantem, dicit.

318 *Terram breviorē circuitu*] De Solis magnitudine figuraque, Plutarch. de placitis Philosophor. Stob. lib. I. Eclog. Phys. Theodoret. Græcar. affect. I. I. de fide: Καὶ γὰρ αὖ πάλιν περὶ ἡλίου λογομαχία παρ' ἐκείνοις πολλή. 'Ἀναξίμανδρος μὲν γὰρ καὶ 'Ἀναξίμενης, ἑπτακαίεκοσάπласία τῆς γῆς τοῦτον ἔφασαν εἶναι· 'Ἀναξαγόρας δὲ Πελοποννήσου μείζονα, 'Ἡράκλειτος δὲ ὁ Ἐφέσιος ποδιαῖον. τίς οὖν ἄρα ἀξίως τὴν τοιαύτην διαφωνίαν γελάσειεν; οὐδὲ γὰρ περὶ σμικροῦ τινὸς αὐτοῖς μέτρου γέγονεν ἡ διχόνοια, ἀλλὰ περὶ ἀπείρου, καὶ ὅσον οὐκ ἂν τις παραστήσῃ τῷ λόγῳ. τίς γὰρ ἅπασαν μέτρῳ ἂν περιλάβοι τὴν γῆν, εἴτα ἑπτάκις καὶ εἰκοσάκις πολυπλασιάσας τὸ μέτρον, ξυναγάγοι τοῦ ψήφου τὴν λα-

τοῦτον τῷ μέτρῳ τοῦ ἀνθρω-
πέην ποδός; ἀλλ' ὅμως εἰσί-
ν τοῦτοις, οἱ δὲ ἐκείνοις τιθέ-
σθοντες οἱ μὲν ταῦτα, οἱ δὲ
δέχονται λέγειν. Hæc ille.
Perer. in Genes. lib. i. p.
3.

horrimus ille Circulus] Vide
Daniel. lib. iv. p. 218. et
Gen. i. i. p. 177. Hinc Sa-
29. 'Est enim hæc (sapi-
entior Sole:'] ἔστι γὰρ αὐτῇ
καὶ ἡλιον. Ambros. *hexaëm.*
'Oculus est mundi; *Joann-*
cæli pulchritudo, naturæ
stantia creaturæ.' Et c.
bene a plerisque ornamen-
est nuncupatum; eo quod
um monile pretiosum:'] Ba-
99. Καὶ τὸν ἥλιον τὸν αἰσθη-
μὲν ἔστιν, ὅς οὐχ ὑπερβαί-
ου αὐτοῦ καὶ κάλλος, καὶ τῶν
συμμετρίαν, καὶ τὸ ἀποστίλ-
ρὸς κατασπαζόμενος.

Deus verus, quo non est gran-
Materies] Arator: 'Super
um Claudere nemo potest,
arctare figuris.'

si sine caret] Thales apud
ἔειπεν ὅτι τὸ μήτε ἀρχὴν ἔχον,
μήτε.

subit ortu, aut ruit occasu]
Octav. 'Sol demergit,
r.' Tertul. apologet. 'Lux
interfecta resplendet; side-
a reviviscunt.' Catul. 'So-
re, et redire possunt.' vide
Hexaëm. vs. 499.

torquere facem] Manil. i.
inquam transversas Solem
ad Arctos,' &c.

tramite dextro] Basil. M.
τὸ τοῦ αὐτεξουσίου, p. 608. Τὸ
ἀνθρώπου δυνάμει αὐτεξουσίου
ῥθαι ἢ μὴ ἐλίσσθαι τῷ διαβάλλῃ
καὶ τῷ. vide eundem p. 227.

982. et rursus Basil. M.
cis p. 627. Ambros. l. de
sa c. 12. 'Natura hominis
um capax est; et ut mali-

tias in ea sit vis, et virtutis ingratum.'

343 *Sed famulus subjectus*] Dracont.
Hexaëm. vs. 495. 'Sol oculus cæli,
famulus super æstra Tonantis.' Pro-
culdubio alludit ad proprietatem lin-
guæ Ebraicæ, ubi Sol a ministrando
dicitur: vel certe ad σφίστευμα illud
ἑδμήσανον, ut Euseb. Præparat. vi. 8.
nominat: εἰς ἥλιος μὲν νόξ τε δουλεύει
ἀποστόλῃ. Cl. Zehner. ad Alcim. p. 53.

344 *Hoc sidus currum*] Soli enim
currum assignarunt. Accius: 'Sol,
qui micantem candide currum atque
equis Flammam citatis fervido ardore
explicas.'

344 *Quadrigas*] Et Lunæ quidem
vel Equos tribuunt. Ovid. Fast. iv.
'Ut solet, in niveis Luna vehetur
equis.' Statius: 'Vesper opacus Lu-
nares jam ducit equos.' Ita Bigam
et Equos etiam Nocti adsignant.
V. N. Pont. i. 2. v. 56. Vel juvencos.
Auson. Epist. iv. 'Jam succedentes
quætiebat Luna juvencos.' Claudian.
de Rapt. iii. 403. 'Quo Phaëthon
irrorat equos, quo Luna juvencos.'
Inferius vs. 361. 'Nunc bigas fre-
nare boves.' Turneb. xxii. 23. Ful-
gent. mythol. lib. i. 'Bullatum biju-
gis conscenderat æthera tauris.' Lo-
quitur de Luna. Luciferum etiam
equo vehi dicunt. Claudian. ii. 121.
'Unum mens humectat flaventes Luci-
fer agros, Roranti profectus equo.'

345 *Et capitis radios*] Selectissima
de Solis radiis congegit vir auro ex-
pendendus Car. Paschal. Coron. ii.
13.

Verbera dextræ] Ovid. Met. xiv.
822. 'Conscendit equos Gradivus,
et ictu Verberis increpuit.' Clau-
dian. de equis Plutonis ii. 197. 'Mox
ubi pulsato senserunt verbera tergo.'

346 *Equorum*] Ad Hygin. fab. 183.
Cæsar. German. in Phænomen. Arati
p. 198. b. Fulgent. mytholog. lib. i.
p. 131.

349 *Post trabem*] Trabea, vestis,
pannorum trabes habebat, eaque
equitum erat Romanorum in trans-

vectione: olim Regum, ut Romuli; postea Consulum. Claudian. II. Pannegyr. in Stilic. 'Quo tandem flexus traheas autore rogantes Induerit; fastisque suum concesserit annum.' Turneb. v. 10. et XII. 6. et XXVII. 23. Scholiast. Juvén. Sat. VIII. p. 86. b. et Sat. X. p. 92. b.

Eburnam aquilam] Περὶ στέφ. X. 148. Conjunge Turneb. XII. 12. ubi ait, sceptrum olim fuisse hastam.

Sellamque curulem] Adi Scholiast. Juvén. ad Sat. X. p. 95.

353 *Redimita rosis*] Lora cælestis currus illius, quo Sol vehitur, operta sunt rosis, ac proinde purpurea. Paschal. Coron. III. 7.

356 *Eumenidum domina*] Lege Claudian. II. 277. ad finem. Dicta autem est Domina, *δῆστωσα*, absolute. Virg. Æn. VI. 'Hi Dominam Ditis thalamo deducere adorti.' vide Girald. hist. Deor. syntag. VI. p. 198. et Turneb. p. 671.

357 *Rapta ad Tartarei thalamum Proserpina*] Claudian. II. 204. et seqq. Et librum ita exorditur primum: 'Inferni raptoris equos, afflataque currum Sidera Tænario, caligantesque profundæ Jnnonis thalamos, audaci promere cantu Mens congesta jubet.' Ibi Juno profunda, Proserpina est. Ut Jovis nomen multis tribuebatur. Ita Jupiter Latialis, erat Latius, interprete Festo. Jupiter indiges, Æneas: Jupiter Stygius, Erebi, infernus, Pluto. Sic Juno Lucina, Diana est Juno mulierum, velut genius virorum: Juno inferna, Proserpina: Juno Matuta, Leucothea. At summus Jupiter, Jupiter Imperator, Jupiter præpotens, et Jupiter dicebatur. Sic Juno sine adjectione, et Juno regina. Id eo dico, quod apud Maron. Æn. VI. 138. perspicue Juno inferna, Proserpina est. Dicitur et Diana inferna propter Hecatem, ut reor, quæ etiam Diana est et Proserpina. Unde, 'Tergeminamque Hecatem, tria virginis ora Dianæ.' Æn. IV. Papi-

nus Silv. V. 'Detulit infernæ vates longæva Dianæ.' Proculdubio Proserpinam intelligens. Turneb. XII. 11. et XXVIII. 44. vide et Cic. Verrin. IV. Gyrald. hist. Deor. syntag. VI. p. 195. et seqq. Augustin. D. C. VII. 20. et 28. Hygin. fab. 146. Albric. lib. de Deor. imaginib.

359 *Placatur vacca sterilis cervica resecta*] Proserpinæ sterili attributa victima fuit, quia nec ipsa unquam peperit. Gyrald. hist. Deor. syntag. XVII. ubi et hunc nostri adducit locum. Vel, quia consuetudo erat, ut sterili vacca animabus mortuorum plerumque mactaretur. Natal. Com. I. 13. et III. 16. Apollodor. I. III. Argonaut.

360 *Et regnare simul cæloque*] Joan. Wouwerius, De umbra c. 7.

363 *Nunc etiam volucres caprarum in terga*] Venationum præses habebatur Diana, ferasque agitare et sagittis configere antiquorum opinione censebatur. Turneb. VI. 2. et VII. 26. et XXVIII. 16. unde capreis et cervis eam gaudere dixit Homer. Iliad. XXI. Eidem capita aprorum et cervorum cornua consecrabantur. Albric. lib. de Deor. imaginib.

365 *Denique cum Luna est*] Gyrald. hist. Deor. syntag. XII. p. 344. Porro, ut Festus scribit, Hecate Diana, et Luna, et Proserpina eadem pagbatur. Ibidemque perperam Isidoro hosce tres versiculos transcribit Virg. Æn. IV. 'Tergeminamque Hecatem, tria virginis ora Dianæ:' dixisse potuit, quia et pingi fingique triformis solebat, et tribus animalium nominibus vocari gaudebat. Porphy. I. IV. de non edend. animalib. 'Ἡ δὲ Τεσσεραπόρος, κύνων, λέωνά ἀκούουσα μᾶλλον ὅτι καὶ κόβει. Turneb. XXVI. 5. Alii τριμορφον inducunt et dicunt, 'quod tribus formis ad plenitudinem redigatur Luna; nempe cum curvata est in cornu, cum in orbem sinuata, et cum mense pæne exacto alium habitum assumit; siquidem nunquam circulus ejus im-

pletur,' ut ait Phornutus de nat. Deor. Citat insuper hos versus Germanicus Cæsar in Arati Phænomen. ubi de Luna: pag. 199. b. 'Eadem Luna, eadem Diana, eadem Proserpina vocatur; i. e. cælestis, terrestris, et infernalis.' De qua quidam: 'Denique cum Luna est,' &c. Item Hygin. de planetis l. iv. pag. 105. b. Fulgent. mytholog. l. ii. Mens. ad Lycoph. p. 303.

366 *Succincta*] Περὶ στεφ. x. 281.

369 *Imperitat Furiis*] Joan. Wouwerias, De umbra c. 7.

379 *Respice terrifici scelerata sacraria Ditis*] Lips. Sat. i. 5. et de Amphitheatro c. 4.

382 *Nam quid vesani sibi vult*] Lips. Sat. i. 14.

384 *Quid pulvis semper caveat*] Lips. de amphitheatro c. 2.

395 *Taurica sacra*] Quia Platonem, hoc est, Diti patri, de nigra pecude rem divinam faciebant; eidemque pocula mixta mero et lacte libabant. Tibullus: 'Interea nigras pecudes promittite Diti, Et nivei lactis pocula mixta mero.' Horat. Carm. ii. 'Non si tricenis, quotquot eunt dies, Amice places illacrimabilem Plutona tauris.' Virg. Æn. vi. 'Tum Stygio regi nocturnas inchoat aras, Et solida imponit tærerum viscera flammis, Pingue superque oleum fundens ardentibus extis.' Ad quem locum Turnebus ille Gallorum suo tempore facile eruditissimus, adv. xxviii. 48. Nocturnas aras inquit, intelligo, in quibus res divina nocturna fieret, non interdum: quod recepti moris et ritus erat in Plutonis sacris. Valerius de Plutonia et Proserpinæ sacris: 'Hostias nigras, quæ antiquis furvæ dicebantur, Tarenti immolavit, ludosque et lectisternia continuis tribus noctibus, quia totidem filii periculo liberati erant, fecit.' Vide Gyrard. hist. Deor. syntag. xvii. Christoph. Coler. in animad. ad Val. Max. p. 568. Suovetaurilia, inquit, intelligere apparet.

408 *Dis Manibus*] Rostochiensis Academiae decus, Johan. Kirchman. de funerib. Rom. iii. 19. Gyrard. hist. Deor. syntag. vii. p. 206.

405 *Salaria*] Per viam Latinam, quæ ad meridiem vergebat, et Salariam, quæ e regione ad Septentrionem, synecdochice Romanæ urbis totum ambitum intelligit Giselin. Porta autem Collina posterioribus a via, cui imposita erat, Salaria appellari cæpta. Procop. de bell. Goth. l. i. 'Bellisarius interim Pincianam, et proximam huic, ad dextram, Salariam portam tenebat, ut suspectiores et necessarias.' Fabric. Salaria via, extra portam Collinam Romæ, in qua multa sepulchra fuerunt. Latina via, extra portam nominis ejusdem. Fuit autem frequens et celeris, et præ cæteris tumulos multos habuit: quod etiam e Juvenale et Ansonio, et multis inscriptionibus antiquis liquet. Vide Fest. in Salaria.

426 *Nimbosa elementa relinquis*] Jul. Firmic. Matern. de errore prof. relig. p. 11. et 12. et Joh. Wouweren in notis p. 108. Philo lib. de Decalogo.

427 *Omne, quod ex mundo est, tibi subjacet*] Cl. Alex. protrept. p. 15. et 17. Χρυσός ἐστι τὸ ὕψιστον σου, ξύλον ἐστὶ, λίθος ἐστὶ, γῆ ἐστὶν, ἐὰν ἀνωθεν κοίτης, μορφήν παρὰ τοῦ τεχνίτου προσλαβοῦσα· γῆν δὲ ἐγὼ πατεῖν, οὐ προσκατεῖν μεμαλέτηκα, &c. Vide ibid. p. 18. et seqq.

435 *Si lapis est, senio dissolvitur*] Σήψει δὲ πέτρην ὁ πολλὸς χρόνος: inquit ille. V. N. Pont. iv. 8. 49. et sup. περὶ στεφ. xiii. 69. et Arnob. plurib. locis.

462 *Duorum Colla tyrannorum*] Fab. 'Tyranni gemini victor, Constantinus M. nominatur:' quia devicit Maxentium et Licinium præliis memorabilibus, neque sine miraculo. Extat in hunc diem arcus triumphalis Constantini de Maxentio, sub radicibus Palatini, amphitheatrum versus, cum inscriptione ejusmodi. Supra arcum:

IMP. CÆS. FL. CONSTANTINO MAXIMO
P. F. AVGVSTO S. P. Q. R.

QVOD INSTINCTV DIVINITATIS, MENTIS
MAGNITVDINE, OVM EXERCITV SVO,
TAM DE TYRANNO, QUAM DE OMNI
EIVS FACTIONE, VNO TEMPORE IVSTIS
REMPVBLICAM VLTUS EST ARMIS, AR-
CVM TRIVMPHIS INSIGNEM DICAUIT.
Intra Arcum :

LIBERATORI VRBIS,
FVNDATORI QVIETIS.

In alia quadam inscriptione, AMPLI-
FICATOREM VRBIS eundem Constan-
tinum appellatum legimus. Peperit
autem hanc de tyranno victoriam an-
no a nato Christo CCCXIII. ut autor
incertus Panegyrici, VIII. Cal. Octobr.
De utroque, Maxentio et Licinio,
vide Euseb. de vita Constantini.

464 *Agnoscas Regina lubens*] Lips.
de Cruce III. 15. A Constantini pri-
mordis, Salutaris nostra Crux capta
honorari. Causa et origo a victoria
contra Tyrannum. Nam cum Maxen-
tium aggressurus esset, ἀγωνιῶντι διὰ
ταῦτα, τύπος αὐτῷ σταυρικὸς μεσοβῆς
ἡμέρας δι' ἀστέρων ἐφάνη κατ' οὐρανόν,
καὶ γραφή περὶ τὸν σταυρὸν 'Ρωμαϊκοῖς
στοιχείοις, 'Εν τούτῳ νίκα. 'Εκ χρυσοῦ τολ-
ῶν αὐτίκα σχεδίδσας σταυρὸν κατὰ τὸν
φανέντα τύπον αὐτῷ, καὶ τοῦτον κελεύσαι
στρατιᾷς αὐτοῦ προπορεύεσθαι, τοῖς τοῦ
Μαξεντίου συβρῆγγυνται καὶ ὑπερτερεῖ:
' ambigenti et animo anxio ob ista,
figura ei crucis media die, stellis effic-
ta, apparuit in cælo, et scriptura cir-
ca eam Romanis literis, In hoc vince.
Igitur ex auro statim subitario opere
efformans Crucem juxta speciem,
quæ apparuisset, et hanc jubens præ-
gredi exercitum, cum Maxentianis
prælium commisit, et superavit.' Zo-
nar. in Constantino. Itaque statim
victrix illud signum militaribus signis
inseruit. Et maxime Labaro, quod
inter ea primum. Prudentius ad ip-
sam Romam: 'Agnoscas Regina lu-
bens mea signa necesse est, In quibus
effigies crucis aut gemmata refulget,
Aut longis solido ex auro præfertur

in hastis.' Dupliciter Poëta notat
Crucem insitam signis, semel in vex-
illorum purpura, gemmis intextam et
impressam: iterum in hastarum ver-
tice superstantem, solido auro for-
matam. Sed, ut dixi, in Labaro max-
ime ea conspicua. Hæc ille. Cæs. Ba-
ron. tomo IV. Annal. p. 901. Chrono-
log. Funcii p. 107. Euseb. IX. 9. et
de vita Constantini l. I. Osiand. cent.
IV. I. 30.

469 *Maxentius*] Nominis Christiani
dirus persecutor, cujus facinora h. l.
cum indignatione recenset. De ponte
Mulvio cadens, in Tiberi periit. Et
arcus Constantini, de ipso erectus in
vico Suburano prope Amphitheatrum
adhuc superest, in urbe: in quo, su-
pino Maxentio cum equo insilit Con-
stantinus victor. De eo scribit autor
Panegyrici, qui Constantino dictus
est, in hæc verba: 'Ad primum as-
pectum, primumque impetum totius
tui victoris exercitus, hostes territi,
fugatique, et angustiis Mulvii pontis
exclusi, exceptis latrocinii illius pri-
mis autoribus, qui desperata veniam
locum, quem pagnæ sumserant, texe-
re corporibus; cæteri omnes in fla-
vium abire præcipientes: ut tandem
aliquod cædis compendium fessis tu-
orum dexteris eveniret. Cum impios
Tiberis hausisset, ipsum etiam illum
cum equo et armis insignibus, frustra
conatum per abrupta ripæ ulterioris
evadere, idem Tiberis correptum gar-
gite devoravit; ne tam deformæ pro-
digium vel hanc obitus sui relinque-
ret famam, quod alicujus viri fortis
gladio telove cecidisset. Et aliorum
quidem hostium corpora et arma præ-
ceps fluvius volvendo devexit: illum
autem eodem, quo extinxerat, loco
tenuit.' Fabric. Baron. tom. III. An-
nal. pag. 104. Chronol. Funcii p. 107.
Euseb. IX. 9. Joh. Bapt. Egnatius.
Osiand. cent. IV. I. I. 30. Photius in
Biblioth. p. 765. et 30. Benbell. in
Suscitab. part. I. c. 15. pag. 213. et
part. II. c. 2. pag. 11.

487 *Christus purpureum, gemmanti textus in auro, Signabat labarum*] Lips. de Cruce III. 15. Crux in Labaro maxime conspicua. de quo Prudentius: 'Christus purpureum,' &c. Quomodo Christus? quia et nomen ejus in ipso velo expressum, et crux nihilominus in hasta. Eusebius diffuse, de vita Constant. I. 25. Ὑψηλὸν δόρυ χρυσῷ κατημφισμένον, κέρας εἶχεν ἐγκάρσιον, σταυροῦ σχήματι πεποιημένον. ἔνω δὲ πρὸς ἄκρην τοῦ παντὸς, στέφανος ἐκ λίθων πολυτελῶν καὶ χρυσοῦ συμπεπλεγμένος κατεστήρικτο. καθ' οὗ τῆς σωτηρίου διαγορίας τὸ σύμβολον δύο στοιχεῖα, τοῦ Χριστοῦ παραδηλοῦντα ὄνομα, διὰ τῶν πρώτων ἐπισήμαινον χαρακτήρων, χριστοῦ τοῦ Ρ κατὰ τὸ μεσαίτητον: 'Sublimis hasta auro circumvestita cornu transversum habebat effictum in forma Crucis. Supra vero, in ipso culmine omnium, corona e lapidibus pretiosis et auro contexta infigebatur: juxta quæ salutaris appellationis symbolum, ὅνας literæ Christi nomen exprimentes, per primos duntaxat characteres, littera Græcanica Ρ sciῆτος decussata et scissa per medium ipso Χ.' Godschalc. Stewech. ad Veget. II. 18. p. 113. Constantinus Imp. et in cæteris negotiis religionis nostræ devotissimum cultorem se exhibuit; idemque in militiæ disciplina non neglexit. Alii Impp. imagines suas in signis præferri curaverant; hic Labarum in crucis effigiem mutavit; ipsamque crucis figuram hastis præferri curavit. Etiam tabernaculum in exercitu semper habuit, quo se recipiebat, Deo Opt. Max. preces suas oblaturns, ut testantur Historiæ Tripartitæ. Signa quoque clypeorum sui exercitus cruce idem exornari voluit, atque ipsi Labaro Christi nomen adhiberi curavit; teste hic Prudentio. Et paulo ante: 'Agnoscas Regina lubens,' &c. Quod autem Labarum clypeorumque insignia CHRIS-ΤΙ nomine inscripta dicat Prudentius; id arbitror Græcis literis fac-

tum fuisse, eo fere modo, quo id representant veteres nummi. inter quos reperiuntur Magnentii, in quibus ipsius effigies cum tali inscriptione: DN. MAGNENTIUS P. P. AVG. in ejus parte versa tale exaratum signum, cum eadem inscriptione:

Numerus Magnentii.

Ignari Græcarum litterarum homines majorem illam litteram mediam putarunt esse P Latinum, cum sit ρ Græcum. Natus autem ex ejusmodi signis error, ut in omnibus fere libris, quibus Ecclesia Romana utitur, nomen Christi scriptum et impressum videamus, hoc modo, Χρ̃ς, Χρ̃ι, Χρ̃m. Et ad III. 17. Euit in exercitu Romanorum signum militare, quod Labarum vocabant. id signum in multo majore honore, quam alia, propterea fuit, quod semper Imperatorem antecedere, et a militibus adorari consueverat; ut docemur a Sozomeno I. 4. Paulo Diacono I. XI. Vide Cæsar. Rhodig. x. 3. Turneb. xv. 16. Photium Biblioth. p. 765. Cæsar. Baron. tom. III. Annal. p. 98. et 99.

488 *Clypeorum insignia Christus*] Lips. ibid. c. 16.

490 *Ipsæ Senatorum clarissimus ordo*] Jam olim Senatus appellabatur Ordo Clarissimus: sed postea clarissimus poni cæpit ἀπλῶς pro Senator, et ita passim apud Ammian. Marcellin. aliosque historicos, et in utroque Codice. Ita fœminæ clarissimæ sũnt Senatorum conjuges, ut apud Tertullian. ad Scapulam, et Augustin. de civit. Dei XXII. 8. et in multis legibus Codicis. Sic etiam Clarissimas ἀπλῶς

nominarunt. Paulinus in Vita Ambrosii: 'Per idem tempus trans Tiberim apud quandam clarissimam invitatur, ut sacrificium in domo offerret.' Isaac. Casaubon in Not. ad Lamprid. p. 320. et Vopisc. p. 508. Adiss Lips. de magnitud. Roman. iv. 2.

491 *Qui tunc concreto processit crine*] Squalidus enim sordidus, et productus reorum capillus. Fortunatus de S. Martino lib. iv. 'Et longa cathe- na reorum Accrescente coma.' Vide Erhardi Symbol. ad Petron. p. 680.

509 *Nubila discussit*] Adrian. Isa- goge in S. Scripturam p. 14. *Τὴν χα- ρὰν ἣ τοι ζῶην, φῶς λέγει πολλάκις· καὶ τὴν λύπην ἣ τοι τὸν θάνατον, σκότος· ἀπὸ τοῦ τοὺς μὲν ἐν εὐθυμίᾳ διάγοντας, προ- βλεπτικωτέρους πως εἶναι ἐν τοῖς πράγ- μασι· τοὺς δὲ ἐν ἀθυμίᾳ καθεστῶτας, μὴδὲ ἐν ποσὶ καθορᾶν δύνασθαι· καὶ τῶν μὲν ζώντων εἶναι τὸ βλέπειν τὸ φῶς· τοὺς δὲ ἀποθνήσκοντας ἐν σκότει διατελεῖν* &c.

525 *Laurea victoris Marii*] Sallust. de bello Jugur. c. 113. et 114. Ovid. Pont. iv. 3. Pintarch.

528 *Extincto justa inter vincla Ce- thego*] Sall. Cat. c. 55. Juven. Sat. x.

545 *Pulcherrima mundi Lumina*] Epic- tetus cum ab Hadriano Imp. interro- garetur, quid esset Senatus, 'Orna- mentum,' dixit, 'urbis, splendor civi- um.' Sic legati a Pyrrho interrogati, quid de Romanis sentirent, respon- derunt: Urbem sibi templum visam, Senatum vero Regum consessum. Pe- tronius vocat Senatum 'recti bonique præceptorum:' Cicero, 'principem salutis publicæque mentis.' Ammian. Marcellin. 'asylum mundi totius.' P. Brossens ad Cassiod. p. 402.

547 *Candidiore toga*] Lips. Elect. i. 13.

553 *Generosus Anicius*] Videsis Cæs. Baron. tom. iv. Annal. p. 897. et seqq. itemque tom. iii. pag. 112. et 113.

563 *Jure potestatis fultos*] Lege Au- gustin. D. C. ii. 22. et iii. 24.

575 *Gentilibus obsita nugis Ingenia*

Benbellon. in Suscitab. parte i. c. 13. pag. 184.

578 *Splendentemque die medio non cernere Solem*] Homer. Odyss. xi. de Cimmeriis: 'Ἡέρι καὶ νοφύῃ κεκαλυμ- μένοι, οὐδέ ποτ' ἀπὸ τοῦ Ἡέλιος φαίθων ἐπιδέρεται ἀκτίνεσσιν.

581 *Omnis, qui celsa ascendit cæna- cula, vulgus*] Turneb. xiii. 11. Homi- nes Romæ mediocris fortunæ suarum ædium partem superiorem inquilinis locare solebant, imamsibi retinebant= sed et erant, qui cænaculariam fa- ciebant. Itaque pauperes cænacula conducebant, cum in suo non habita- rent. Juven. Sat. x. 'Rarus venit in cænacula miles.' Horat. Epist. i. 1. 'Quid pauper? ride, cænacula mu- tat.' Qui autem omnium tenuissimæ erant, cænacula tegulis proxima con- ducebant. Sueton. de Orbilio in lib- de illust. Gramm. 'Namque jam per- senex pauperem se, et habitare sub tegulis, quodam scripto fatetur.

Martial. Epig. i. 162. 'Et scalis ha- bito tribus, sed altis.' Significat enim, se ultimo cænaculo habitare, sub te- gulas. Vide eundem Turneb. iv. 15.

582 *Quique terit silicem variis dis- cursibus atram*] Delectica Lips. Elect. i. 19. Vide et cent. miscell. Ep. xi. Hinc apud Catull. Epig. xii. Ad lec- ticam homines, lecticarii sunt, quos habere soliti erant Bithyniæ reges, et invenerant. Cicer. Verrin. vii. 'Nam, ut mos fuit Bithyniæ regibus, lectica octophoro ferebatur, in qua pulvinus erat pellucidus Melitensi ro- sa farctus.' Turneb. xxiii. 6. xxiv. 5. xxix. 24.

583 *Et quem panis alit gradibus dis- pensus ab altis*] Gradilis panis qui- busdam in gradibus plebi Romanæ dividi viritim quotidie solebat. Tur- neb. xi. 6. et xxvi. 34. Lips. Elect. i. 8. et de magnit. Rom. ii. 10. Cujac. observat. xxvi. 17.

585 *Quo cinis ille latet*] D. Petrum sepultum esse in Vaticano, ostendit hic Prudentii locus. Sed quod ad

loci spectat faciem, fuisse illam partem Vaticani olivis feracem, et fonte irriguam; idem Prudent. docet Peristeph. xii. 81.

586 *Lateranas ædes*] Baron. tom. iii. Annal. pag. 115.

596 *Fastorumque arce potiti*] Sic Val. Max. iv. 4. Poplicolam, Fastorum columnen indigitat, quia primus Cos. fuit, aut supremo loco in Fastis positus. Christ. Coler. ad Val. Max. p. 546.

606 *Tercentum sensisse senes*] Certum esse senatorum numerum oportebat, consentientium, ut legitimum Senatusconsultum fieret. cum enim ordo infrequens erat, nec numerum legitimum implebat, per infrequentiam Senatusconsultum fieri non poterat, aut cum frequens, nisi ad certum numerum consentirent in unam sententiam. ea de re scribit h. l. Prudentius, qui et trecentorum numerum determinit. Confer Lips. de magnit. Roman. iv. 2.

607 *Infirma minoris Vox cedat numeri*] Major enim pars concludit; ut est in proverbio. Pertinet huc illud Hegesippi v. 15. 'Lex nempe nature eadem omnibus hominibus, volatilibus, feris, bestiis infusa, ut unusquisque cedat potentiori.' Plura hunc in sensum require apud ingeniosissimum P. Fabrum Semest. ii. 2.

612 *Qua vocat egregii*] Benbell. in Suscitab. part. ii. cap. 12. pag. 84.

629 *Iliacæ matris Megalesia*] Gyrالد. histor. Deor. Syntagm. xvii. pag. 472.

Bacchica] Gyrالد. ibid. p. 473.

Nysi] Nonn. Dionys. ix. pag. 250. Λοχευομένη δὲ Λυαίῃ Πατρὶν ἐπέθηκεν ἐπωνυμίην τοκετοῖο, Κικλήσκων Διόνυσον, ἐπεὶ ποδὶ φόρτον αἰρών· ἦε χωλαίων Κρονίδης βεβριθότι μηρῷ· Νῦσος δὲ γλάσση Συρακοσσίδι χωλὸς ἀκούει. Alias etymologias conscripsit, decus et amor noster, Rittershusius, ad Oppian. Cynaget. i. 27. et Macrobian. Sat. i. Hygin. fab. 167.

Delph. et Var. Clas.

630 *Isidis amissum semper-plangentis Osirim*] Lactant. i. 21. Plut. de Iside et Osiride. Jul. Firmic. Matern. de errore profan. relig. pag. 4. et seqq. Scholiast. Juvenal. ad Sat. viii. illa verba: 'Exclamare libet, populus quod clamat, Osiri Invento.' Gyrالد. hist. Deor. Syntagm. viii. pag. 271. Lucianus de Dea Syria. Appian. lib. iv. de bello civili. Euseb. præparat. Evang. ii. 1. Per Osirim autem, Apim bovem intelligunt, quem colunt Ægyptii veluti Osiridem: teste Plin. viii. 46. Et forte Hebræi in cultu vituli Ægyptios idololatrias imitati sunt. Ægyptus enim idololatriæ mater appellatur, in Decret. causa quæst. xxvi. 2. Sed et illud. Apud Athenæum Anaxandrides sic alloquitur Ægyptios, l. vii. βούν προσκυνεῖς, ἐγὼ δὲ θύω τοῖς θεοῖς. Meminit et Aristot. Eudemior. i. 5. Herodot. in Thalia. Oros. xi. 8. Cl. Alexand. Strom. i. pag. 139. et protrept. p. 11.

633 *O linguam*] Benbell. in Suscitab. part. ii. c. 8. pag. 50.

642 *Splendorem nitidi dentis*] Basil. Selenc. orat. i. in Noam: Καθάπερ χρυσὸν ἐν βορβόρῳ θεωρήσας ἀστράπτοντα, καὶ θησαυρὸν ἀρετῶν ἐν δυσώδεσι τὰ φοις κρυπτόμενον.

644 *Ne me nimium confidere quisquam Arguat*] 'Qui sua metitur pondera, ferre potest;' ait poëta. Eleganter Menander: Τὸ γινῶθι σαιτόν ἐστιν, ἂν τὰ πράγματα ἴδῃς τὰ σαιτοῦ, καὶ τί σοι ποιητέον.

658 *Ne tractum sine fine ferat fastidia*] Pindari vox est, Pyth. x. γλυκὸς ἀνθρώπῳ τέλος. Diogenes, cum prolixum volumen recitans eo tandem pervenisset, ut libri finem videret: 'Bene,' inquit, 'amici, γῆν ὁρῶ, terram video.' Iterum Dircæus Olor, Nem. vii. Ἀλλὰ γὰρ ἀνάπαυσις ἔν παντὶ γλυκεῖα ἔργῳ· κόρον δ' ἔχει καὶ μέλι καὶ τὰ τέρπν' ἀνθε' Ἀφροδίσια. Ibid. od. x. ἐστὶ δὲ καὶ κόρος ἀνθρώπων βαρὺς ἀντιδῆσαι. Pyth. i. Ἀπὸ γὰρ κόρος ἀμβλύνει Ἀλαῆς ταχείας ἀπάδης. Arnob. l. iv.

Prudent.

4 U

‘Ne forte prolixitas fastidium audientis pariat, cessabimus ire per singula.’ Cassiodor. Epist. III. 21. ‘Humanæ consuetudinis mos est, ut fastidium præstet omne, quod satiat.’ Et VII. 26. ‘In continuatione rerum magnum mentibus constat esse fastidium. Dulcedo mellis, si assidue sumatur, horrescit: serena ipsa, quamvis magnopere desiderentur, jugiter adepta sordescunt. non immerito: quia cum sit homo commutabilis, naturæ suæ desiderat habere qualitates.

AD LIB. II. CONTRA SYMMACH.

PRÆF. 6 *Captans flamina linteis*] Salvian. lib. I. de gubernat. Dei: ‘Gubernator navigans et auras captans, et saxa vitans, et astra suspiciens.’ Ita Æn. III. 513. ‘Haud segnis strato surgit Palinurus, et omnes Explorat ventos, atque auribus aëra captat.’

11 *Clamor nauticus æthera ferit*] Βοή ἴκρο αἰθέρα διόν. Homer.

13 *Cum stridore rudentium*] V. N. Trist. I. 3. vs. 111. Robortell. in Face Gruteri Crit. tom. I. p. 1444.

18 *Calcantem pedibus mare*] Catherm. IX. 49. περὶ στεφ. X. 945. Apoth. vs. 721.

38 *Qui sit non stabili fide*] Περὶ στεφ. IV. 61.

56 *Quo nunc nemo disertior*] Fuit enim Symmachus revera ἀπὸρ δεινός, καὶ πολλῶν ἔμπειρος, καὶ περὶ τὸ λέγειν γεγυμνασμένος, ut loquitur Isocrat. in Panathen.

LIB. II. 7 *Armorum dominos*] Constantini filii fuerunt, Constantius et Constans, boni patris partus dissimilimi. Constantinus cæsus, et in flumen projectus est: Constans cum domo, in quam fugerat, crematus: interitu ipsorum nemo doluit. Autor incertus ita canit de patre et filiis, quasi præsagio quodam: ‘Hoc melius fœtu terris nihil ante dedisti, Nec dabis; exæquent utinam sua pignera patrem.’ Fabric.

18 *Victoria dulcis Fortibus*] Sophocles Philoct. ‘Ἀλλ’ ἡδὺν γὰρ τοι κτῆμα τῆς νίκης λαβεῖν. Oppian. Halieut. IV. 105. Νίκης γλυκύδωρον κράτος. Eurip. in Bacchis vs. 877. Τί τὸ σοφόν, ἢ τὸ κάλλιον Παρὰ θεῶν γέρας ἐν βροτοῖς, ἢ χεῖρ’ ὑπὲρ κορυφᾶς τῶν ἐχθρῶν κρείσσον κατέχειν; Ὅ, τι καλὸν, φίλον αἰεὶ;

28 *Rutilus Victoria pennas*] Drepan. Pacatus panegy. ‘Recte profecto germana illa pictorum poëtarumque commenta Victoriam finxere pennatam; quod hominum cum fortunæ euntium non cursus est, sed volatus.’ Porphyrius: Τὰς δὲ Μούσας ἐντέρωσαν, καὶ τὰς Χειρῆνας· κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ τὴν τε Νίκην, καὶ τὴν Ἴριν, καὶ τὸν Ἑρῶτα καὶ τὸν Ἑρμῆν. Augustin. de C. D. IV. 14. et 17. Turneb. III. 12. et XXVII. 2. Ovid. Amor. III. 2. Matth. Schickelrad. in epist. Crit. lit. D. I.

40 *Jure poëtarum*] Simonides, auctore Plutarcho, τὴν μὲν ζωγραφίαν ποιῆσιν σιωπῶσαν προσηγόρευσαν, τὴν δὲ ποιῆσιν ζωγραφίαν λαλοῦσαν. Confer P. Victor. Var. Lect. XXII. 24.

47 *Cognatumque voluit figmenta Camænæ*] Gifan. in Ind. Lucr. p. 342. [v. fac.] ‘H. e. idem volunt figmenta Camænæ Egeriæ. ‘Egeriam Camænæ,’ quia grata Camænis. Ovid. Fast. III. ‘Egeria est, quæ præbet aquas, Dea grata Camænis: Illa Numæ conjux, consiliumque fuit.’ Eodem ergo pertinet figmentum illud Numæ de Egeria. Trinam autem potestatem fallendi vocat picturam fingendique artem, superstitionem, et poësim. Hinc omnia idola extitisse. ‘Convalluit’ mire usus est, q. v. d. tria illa simul fecerunt ut valerent, i. e. effecerunt, et confirmarunt. Ita fore et alibi eo utitur verbo in Hamartig. vs. 190. ‘Viderat argillam, simulacrum et structile flatu Convaluisse Dei.’ Sic v. l. vulg. *concaluisse*. Deinde quasi occupatione: Hæc si non ita sunt: si, inquam, ea non est origo idolorum; si ab illis tribus, poësi maxime et pictura ac fingendi arte ea non manarunt; cur sacra vobis ex tabulis (s.

pictis) cerisque, hoc ad fingendi artem, &c. Cur, inquam, Berecynth. &c. ita ab exemplo confirmat, cur ergo Galli Cybeles se excidunt: cum, i. e. nisi quia (observansum particulæ 'cum,' ut et mox) poësis castraverit Atym? quod est, ex fabulis poëticis cognoscitur, Atyn castrasse se. Et certe ad ejus exemplum, Catullo etiam teste, sibi virilia amputabant Galli testa Samia. Deinde, cur etiam templo Triviae, &c. aliud argumentum ab exemplo elegantissimum. Cur a templo Dianæ arcentur equi, cum, i. e. nisi quod Musa seu poësis pudicum illum Hippolytum raptarit, h. e. raptatum faciat volneri et celeri cursu equorum, atque ita dilaceratum miserrime; illum, inquam, juvenem venandi studiosissimum, eaque de causa Dianæ gratissimum? Hinc apud Ovid. Fast. III. 265. ubi de nobili illo Dianæ Nemorensis luco: 'Hic latet Hippolytus loris discerptus equorum: Unde nemus nullis illud aditur equis.'.... Postremo ait ex ipso pariete Dianii, in quo depictam innuit fuisse hanc de Hippolyto historiam, satis perspicuum esse, quod dixerat, &c.

51 *Cur Berecynthiacus perdit truncata*] Περὶ στεφ. x. 1066. Fulgent. mytholog. lib. III. mihi p. 143.

54 *Cum Musa pudicum Raptarit*] Muret. Var. Lect. I. 12. Seneca Hippol. Græc. Epigramm. Σωφροσύνη καὶ Ἔρως κατεναντίον ἀλλήλοισιν ἔλθόντες, ψυχὰς ἔλεσαν ἀμφοτέροι. Φαίδρην μὲν κτεῖνεν πυρραῖς πόθος Ἰππολύτῳ, Ἰππολύτῳ δ' ἀγνή πέφνε σαρφοσύνη. Ovid. Met. xv. 497. Virg. Æn. vii. 765.

62 *Suspende exuvias*] Polyb. lib. v. Ἐν τε ταῖς οἰκείαις κατὰ τοὺς ἐπιφανεστάτους τόπους τιθέασιν τὰ σκῦλα, σημεῖα ποιοῦμενοι καὶ μαρτύρια τῆς ἐαυτῶν ἀρετῆς. Adi Lips. de Milit. Rom. I. v. Dial. 17. et notas Trist. III. I. vs. 33.

72 *Sic urbibus adfert Hora diesque sum*] P. Gregor. Tholos. de Repub. XXI. 3. n. 18.

74 *Aut fatum, aut genium*] Turneb.

adv. XIII. 12. P. Faber Semest. I. 9.

85 *Uno omnes sub sole siti*] Ambros. Hexaëm. v. cap. 8. 'Omnibus in comune elementa donata sunt: patent æque divitibus atque pauperibus ornamenta mundi.'

99 *Quippe minor natura*] Apoth. va. 901.

125 *Nam quantum subjecta*] Hesiod. Theogon. Ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης, Lucr. iv. 419. 'A terris quantum cœli patet altus hiatus.' Theodoret. Gr. Aff. I. 'Ita et Astronomis credunt, qui ad eorum scholas accedunt, cum videlicet vel astrorum numerum colligunt, vel intercapedines metiuntur, quibus a se invicem distant; quotque insuper stadiorum millia cœlum, quod oculis intuemur, a terra subductum sit. Cumque in ea tradenda dimensione, magna sit inter Astronomos differentia: alii siquidem quadringenties septuagies dena stadiorum millia interesse aiunt, alii pauciora, nonnulli vero etiam multo plura: suis tamen discipuli præceptoribus se accommodant, creduntque ita rem esse, sicut ab illis dici audierunt.' Vide Bodin. in Naturæ theatro lib. v. et alios.

142 *Ne torpens, et non exercita virtus*] Arrian. dissert. Epictet. iv. 3. Isidor. Pelus. Ep. III. 93. et 96. Notas Pont. I. 6.

146 *Vincenda voluptas*] Lactant. vi. 22. Nilus in parænet. n. 227. Μακάριος, ὁ τὰς ἡδονὰς πατῶν. τρέμουνσι γὰρ τὴν πρὸς αὐτὸν πάλην οἱ δαίμονες.

149 *Inter acerba sectandum virtutis iter*] Eurip. Ἀρετὰ βάλνει διὰ μόχθων.

156 *Et externos animum diffundat in agros*] Basil. M. homil. εἰς πλουτοῦντας.

180 *Judex corrumpitur auro*] Divine Aristoteles ad Alexandrum apud Galterum I. 115. 'Si lis inciderit, te judice; dirige libram Judicii: nec fleat amor nec munera palpent: Nec moveat stabilem personæ acceptio mentem,' &c.

Judex corrumpitur auro] Supra περὶ

στεφ. x. 655. et 657. Jacob Magnus Sopholog. viii. 1. 'Non possum neque debeo silentio præterire aviditatem ingluviemque quorundam leguleiorum, quo jura venditant, quo pauperes opprimunt, inopis causam derelinquunt, cum iudice corrupto clam conjurant, et palam consentiunt, apud egentes et nil æris habentes se mutos reddunt, occupatos se clamant, colum fasciis obstringunt, morbum Demosthenis fingentes; adversus hanc corruptelam Petronius cecinit Arbitrator. Amore justitiæ nequaquam excitantur ad operam, sed talpis segniores virtutis vexillum ut desertores fugiunt. Ubi autem lucrum apparuerit, splendor auri dolosusque nummus refulserit, ubi sapor vini et pretiosi muneris adorea narium fores pulsarit; non solum codices et cartas, sed et pedes, manus, os, linguam, totamque corporis substantiam promittunt.'

195 *In ipsis Seminibus, natura docet revirescere*] V. N. ad Dracont. vs. 477. Ambros. de interpellat. cap. 7. et de resurrect. fide cap. 11. sup. Cathem. x. 121. Cyprian. contra Demetrian. p. 142.

220 *Ipsæ ego sum, virides oleas*] Deut. xi. 14.

221 *Graia quas Pallade fingitis ortas*] Olea Minervæ sacra est, autore Plin. lib. xii. Hygin. fab. 164. Unde et Palladia arbor cognominatur a poetis, ut apud Silium lib. i. Ideo autem illi fuit consecrata; vel quia signum pacis erat. Virg. Æn. xi. 101. 'Velati ramis olæ, veniamque precantes.' Et viii. 116. 'Paciferæque manu ramum prætendit olivæ.' Statius Theb. xii. 492. 'Supplicis arbor olivæ.' Ovid. Pont. i. 1. 'Pacatæ ramus olivæ.' Ubi V. N. vel quia semper viret olea, oleumque adeo nihil admixtum habet jucundi. Plin. xvi. 44. Theophrast. iv. 15. Aristot. de mirabilib. auscultat. Hinc Pallas accipi pro ipso solet oleo. Ovid.

Trist. iv. 5. 'Anima hæc moribunda revixit; Ut vigil infusa Pallade flamma solet.'

246 *Et quæ saxa Paros secat*] Marmorum genera præstantissima, et distincta coloribus, quinque enumerat: Parium candidum, Numidicum flavum, Laconicum viride, Ægyptium purpureum, Sinnadicum maculosum. Isidorus Orig. xvi. 5. Plin. xxxv. 1. Virgil. Paron insulam appellat niveam. Martial. in balneo Tuccæ: 'Quod Phrygia Sinnas, Afra quod Nomas mittit, Et quod virenti fonte lavit Eurotas.' Statius lib. ii. Silv. Surrentin. Pollii: 'Hic Graiis penitus desecta metallis Saxa. Quot Eos respergit vena Syenes, Sinnade quot mœsta Phrygiæ fodere secures Per Cybeles lugentis agros, ubi marmore picto Candida purpureo distinguitur area gyro. Hic et Amiclaei cæsum de monte Lycurgi Quod viret, et molles imitatur rupibus herbas. Hic Nomadum lucent flaventia saxa, Thasosque, Et Chios, et gaudens fluctus spectare Caristos.' Idem Silv. i. Epithalam. stellæ: 'Hic Libycus Phrygiusque silex, hic dura Laconum Saxa virent: hic flexus Onyx, et concolor alto Vena mari, rupesque nitent; queis purpura sæpe Cæbalis, et Tyrri moderator livet aheni.' Item ibid. baln. Etrus. et iv. Silv. Epulo Domitiani. In templorum ornamentis eadem species adhuc extant Romæ et Senis, inquit Fabric. ex antiquitate passim collectæ et reservatæ.

249 *Templum mentis amo*] Supra στέφ. x. 346. Lactant. divin. inst. epitome cap. 3. 8. 9. de falsa relig. i. 20. v. 8. et vi. 2. Cl. Alexand. v. Strom. scribit, præ foribus templi in Epidauro inscriptum fuisse verbum: 'Ἀγνὸν χρὴ νηοῖο θυώδεος ἔντος ἰόντα' ἔμμεναι. Ubi postulatur quidem ab intrantibus mentis integritas; sed unde petatur, inscriptio illa docere intrantes non potest. Ibidem Epicharmus Comicus vitam æternam pollicetur

mentis puritatem afferentibus: Εὐσεβὴς νῶ πεφυκὸς, οὐ πάθους γ' οὐδὲν κακὸν καθανόν, ἅνω τε πνεῦμα διαμένει κατ' οὐρανόν.

253 *Pudor almus*] Nilus in parænet. n. 85. Ἀκακίαν ἔσκει τῇ καρδίᾳ, καὶ ἄγνείαν τῷ σώματι. ταῦτα γὰρ ἄμφω σε θεοῦ ναὶν ἀπεργάζεσαι.

263 *Seque inclinavit ad orbis Divitias*] Sup. περὶ στεφ. x. 375.

272 *An veterem tantum morem*] 'Fugiamus consuetudinem,' ait Cl. Alex. protrept. 'fugiamus tanquam scopulum difficilem, aut Charybdis minas, aut fabulosas Sirenas. Suffocat hominem, a veritate avertit, abducit a vita, est laqueus, est barathrum, est malum ventilabrum consuetudo.'

281 *Quicquid posterius successor*] Cic. Acad. Quæst. i. 'Recentissima quæque sunt correcta, et emendata maxime.'

284 *Ilignis melius saturatur glandibus albus*] Ante fruges repertas, glandibus cen pane victitasse poëtæ fabulantur. Virg. Georg. i. 'Chaoniam pingui glandem mutavit arista.' Et paulo inferius: 'Prima Ceres ferro mortales vertere terram Instituit, cum jam victum Dodona negaret.' Ovid. Fast. v. 'Quernaque glans victa est utiliore cibo.' Plin. vii. 56. et xvi. procem. et ibid. c. 5. et 6. Pausanias in Arcadicis Pelasgo assignat inventum, non quernis sed faginis vescendi glandibus: fuitque Arcadibus tam diuturnus glandium cibus, ut Apollo hunc illis, in oraculo Lacedæmonis dato, victum attribuerit: πολλοὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ βαλανηφόροι ἄνδρες ἔσσι, &c. Alexand. ab Alexandro iii. 11. Ælian. Var. Hist. iii. 39. Erasmus. adag. ἄλις θρυός. Boëth. ii. Met. 5. Apollon. Argonaut. i. iv. Artemidor. Onirocrit. ii. 25.

285 *Primi homines cuneis scindebant fœvile lignum*] Veteres non securibus, sed cuneis ligna scindebant. Coler. ad Val. Max. p. 605.

289 *Redeamus ad antra*] Lucr. v.

1415. 'Posteriorque fere melior res, illa reperta Perdit, et immutat sensus ad pristina quæque. Sic odium cepit glandis: sic illa relicta Strata cubilia sunt, herbis et frundibus auxa. Pellis item cecidit, vestis consumpta ferina est,' &c. Vide ibid. vs. 939. Arnob. lib. ii. mihi p. 92. 'Quid enim si hoc modo culpam velimus infligere prioribus illis atque antiquissimis seculis, quod inventis frugibus glandes spreverint et repudiaverint arbuta, quod corticibus contegi, et amiciri desierint pellibus, postquam vestis excogitata est textilis, usu et commoditate succinctior? aut quod structis domibus, et lautioribus successibus institutis, non antiquas adamaverint casulas, nec sub rupibus et cavernis præoptaverint, ut beluæ, permanere? Commune est omnibus, et ab ipsis pæne incunabulis traditum, bona malis anteferre, inutilibus utilia præponere, et quod esse constituerit pretiosius, lætius id consecrari et petere: in eoque defigere spem salutis, et salutarium commodorum.'

294 *Præcipitet Scythica juvenis pietate victum de ponte*] Cicero pro Sex. Roscio: 'Habeo etiam dicere, quem contra morem majorum minorum lx. de ponte in Tiberim dejecerint.' Varro in Sexagesi: 'Vix ecfatus erat, cum more majorum ultro casnares arripiunt: de ponte in Tiberim deturbant.' Non. Marcell. Ovid. Fast. v. 620. Proverb. 'Sexagenarios de ponte.' item, festivum epigramma apud Erasm. adag. 'Risus Sardinius.'

296 *Cædibus infantum fument Saturnia sacra*] Augustin. de C. D. vii. 26. Tertullian. apologet. cap. 9. et adversus Gnosticos. Justin. Mart. apolog. i. Plin. xxxvi. 5. Johan. a Wouwer ad Miunc. pag. 160. Plato in Minoë. Cæl. Rhodigin. xiii. 23. Plut. de superstitione. Theodoret. Græc. affect. lib. vii. Origen. lib. v. contra Cel-

sum. Plut. de sera Numinis vindicta.

300 *Pelle Libystidis ursæ*] Turneb. xxviii. 19. Multis abundat feris Libya; ideoque inde pulcherrimæ solebant adferri pelles. Δέρμα, inquit Hesychius, Λέβυκον, ὡς κάλλιστον. ideo Libycæ pelles pro pulchris ponuntur. Virg. Æn. viii. 'Effultum foliis, et pelle Libystidis ursæ.'

315 *Tardis semper processibus aucta Crescit vita*] Lucret. v. 1389. 'Sic unumquicquid paullatim protrahit ætas In medium, ratioque in luminis eruit oras.' Idem ibid. vs. 334. et 1106. et iii. 979. Senec. de benefic. iii. 29. Cic. 'Omnium rerum parva sunt principia, quæ suis tamen usæ progressionibus augentur.'

318 *Infantia repit*] Senec. ep. 122. Lucr. l. iii. vs. 346.

322 *Ultima consiliis melior*] Tiraquell. tom. i. de jure primigen. præfat. Manil. ii. 842.

326 *Ceu quadrupes*] Sphingis ænigma illud docet, quod allegat Scholiastes Euripid. in Phæniss. hunc in modum: Ἔστι δίπουν ἐπὶ γῆς, καὶ τέτραπον, οὐ μία φωνή, καὶ τρίπον ἀλλάσσει δὲ φὴν μόνον, ὅσος ἐπὶ γαῖαν ἔρπετὰ κινεῖται, ἀνὰ τ' αἰθέρα καὶ κατὰ πόντον. Ἄλλ' ὅπταν πλείστοισιν ἐπεγόμενον ποσὶ βαίνει, ἔνθα τάχος γυίοισιν ἀφανρότατον πέλει αὐτοῦ. Ille vel ad veterem elegans Græciam Rhodomanus ita vertit: 'Quid pedibus binis, trinis, graditurque quaternis? Cui vox una, unam quod mutat tempore formam, E cunctis, quæ pascit humus, fert pontus et aër. Promovet at multo cum se pede, tardior illi Est gradus, exiguæque latent in corpore vires.' Explicat id etiam Diod. Sicul. iv. 6. Vide et Natal. Comit. ix. 18. Hygin. fab. 67. Palæphat. lib. i. pag. 113.

345 *Posuisse in collibus aras*] Adi, si libet, Natal. Comit. i. 10.

351 *Bimaris Corinthi*] Muret. Var. Lect. i. 7. Sidon. Apollinar. Panegy. Anthem. vs. 475. 'Tendis et in bimarum felicia regna Corinthon.'

353 *Quasdam victa dedit capitis Cleopatra canini*] Propert. lib. iv. de Cleopatra: 'Ausa Jovi nostro latrantem opponere Anubim, Et Tiberim Nili cogere ferre minas, Romanamque tubam crepitanti pellere sistro.' Arnob. lib. vi. 'Anubis canina cum facie.'

354 *Capitis canini*] Carol. Paschal. Coron. ix. 26.

355 *Cornutas facies*] Carol. Paschal. Coron. x. 4.

356 *Roma triumphantis quoties*] Saresber. viii. 7. p. 480.

394 *Fluxit ab uberibus*] Hyginus fab. 252. Propert. ii. 6. Ovid. Fast. ii. Lactant. i. 20. Supra περὶ στροφ. x. 611.

396 *An cum vulturibus*] Plin. x. 6. et xx. 7. Rhodigin. xxviii. 8.

415 *Regius exortam jam tunc habuit*] Lucr. v. 1137.

430 *Caput augustum diademate*] Paschal. Coron. ix. 16.

461 *Ant cur rubrica minetur*] Turneb. iv. 5.

470 *Nemo nocens, si fata regunt*] Panegy. Constantino Const. fil. dictus: 'Usurpabo nimirum illa communia omnium facinorum patrocina, quæ tamen plerunque etiam a sapientibus asseruntur. Neminem hominem peccare, nisi fato, et ipsa scelera mortaliu actus esse fortunæ: contra autem, Deorum munera esse virtutem.'

479 *Seque altius effert Sideribus*] Scite Chrysost. Homil. xxii. in Epist. ad Hebræos: Παντὸς πτεροῦ κουφέτερος καὶ ὑψηλότερος ὁ ἡμέτερος τοῦς. ὅταν δὲ καὶ τὴν παρὰ τοῦ πνεύματος λάβῃ χάριν, βαβαί, πόσον ἐστὶ ταχύς, πῶς ἄρδῃ, πῶς πάντα περινοστεῖ, πῶς οὐ καταφέρεται οὐδὲ καταπίπτει πρὸς τὸ ἔδαφος; ταῦτα κατασκευάσωμεν ἡμῖν τὰ πτερὰ διὰ τούτων καὶ τὸ πέλαγος διαπτήσωμεν δυνησόμεθα τοῦ κλύδωνος τοῦ παρόντος βίου. Vide Apotheos. vs. 874. Pisi-des hexaëm. vs. 730. Ἡ πῶς μέγιστον ὄμμα τῆς ψυχῆς ἔφυ, καὶ τῶν ἀδελφῶν ὀπτικοὺς ἔχει πόρους. Καὶ νῦν μὲν εἰς γῆν ταῖς ἐνεργείαις μένει, Νῦν δὲ πρὸς

αὐτὸν ἄλλεται τὸν αἰθέρα· Καὶ πτηνὸς ἀρθεῖς, καὶ τὸν ἥλιον φθάσας, Τὰς τῶν ἄνω τε καὶ κάτω ζητεῖ φύσεις, &c. Καὶ πολλὰ κάμνει, καὶ τὸν ἔσχατον πόλον Δοκεῖ παρελθεῖν, &c.

491 *Pallas ut Argis*] Pallas Argiva σάλαργε dicebatur, et colebatur Argis; de qua Eustath. in Iliad. vi. Giffan.

492 *Cynthius ut Delphis*] Lactant. de falsa relig. i. 15.

514 *Corybantibus*] Natal. Com. ii. 1. p. 81. et 82.

523 *Laurum Cytharædi*] Hygin. fab. 203.

524 *Silvicolæ*] Pro Fauno; per ἀνθρωπομασίαν. Fabric.

Arcumque puellæ] I. e. Dianæ. i. in Symmach. 364. Juven. Sat. xiii. 'Per calamos venatricis pharetramque puellæ.'

527 *Signum Symphonia belli*] Symphoniaci et cantores apud Ægyptios maxime in usu. Vide Lindenbrogium ad Catalecta Scal. p. 336.

530 *Liburnas*] Turneb. xii. 14.

533 *Quem miserat Algidus*] Quomodo Horat. Algidum, xii. pass. millibus ab urbe distantem, dixit nivalem; ita hic eidem tribuit gelidum axem; et per eum Synecdochice totam Italiam, unde exercitus Octavii collectus erat, intelligit. Giselin.

543 *Num Diomedis item tentoria*] Capto Iliō, Diomedes et Ulysses Græci Palladium ex arce sustulerunt. Augustin. de Civit. Dei i. 2.

546 *Aut quoties ductor Macetium*] Q. Curt. in sua hist.

556 *Stantesque duces in curribus*] I. e. statuas triumphales.

561 *Si Brennum, Antiochum*] Romanorum hostes potentissimi memorantur, Brennus, dux Gallorum; Antiochus, Syriæ rex; Perses, Macedoniæ; Pyrrhus, Epiri; Mithridates, Ponti: qui magna ab ipsis gloria devicti sunt, a Camillo Brennus; ab Attilio Antiochus; ab Æmilio Perses, qui etiam in triumpho ductus

est; a Fabricio Pyrrhus; a Pompeio Mithridates, qui annos cum Romanis quadraginta bella gessit. Brennus periit suo in se gladio usus, Antiochus familiarium ense, Perses in hostili carcere, Pyrrhus ictu tegulæ, Mithridates veneno: quas pœnas sacrilegii, superbiam, parricidii, cupiditatis, tyrannidis non intulerunt ipsis a Prudentio recte irrita numina, sed justa et vindex Dei justissimi et omnipotentis ira. Fabric.

565 *Corvinum*] Ovid. Fast. i. 'Aut corvi titulos auxiliaris habent.' Plut. in Mario Plin. vii. 48. Agell. ii. 9.

568 *Infaustas tegeant cum funera Cannas*] De strage et clade Cannensi, Polyb. v. 18. Strabo in fine lib. vi. Lactant. ii. 17. Frontin. ii. 5. Oros. iv. 16. Valer. Max. i. 1. et 2. item ii. 2. et passim. August. de C. D. iii. 19. Sil. Ital. l. ix. per totum. Livius Dec. 3. l. ii. Scholiast. Juven. Sat. viii. Florus ii. 6.

570 *Cornice vel oscine parra*] De superstitione, quæ in auguriis, consultantur Livius, Horatius, Plutarchus. In recentiorib. Alexander ab Alexandro, Tiraquellus Peucerus. Eleganter Varro irridet inscitiam an dementiam Romanorum, 'Deos ociosos et feriatos fore,' inquit, 'si sua consilia corniculæ crederent aut corvo, hominibus judicanda.' Mordacius hic Prudentius. Mich. Piccartus Philosophus et Philologus eximius, lib. Periculorum Criticorum singulari cap. 6.

572 *Tercentum Fabios*] Livius l. ii. dec. 1. Ovid. Pont. i. 2. et Fast. ii. 195. Valer. Max. ix. 11. appellat, 'trecentorum inclitæ gentis virorum stragem.' Turneb. adv. ix. 29. Senec. de benef. iv. 30. et v. 3. Agell. xvii. 21. Florus i. 12. Silius ii. 3.

573 *Carris Advolitans, prænuncia Crasso*] Florus iii. 11. ibique Joh. Camertes. Plut. in Crasso. Strabo l. xvi. Ovid. Fast. vi. Eutrop. l. vi. Oros. vi. 13. Appian. in Parth. Ammian. Marcell. l. xxiii. Dio l. xl.

575 *Paphiam niveæ vexere columbæ*] Columbæ in Veneris tutela putabantur esse; ut et passeret et olores. Ideo vehiculum Veneris ab hisdem trahi finxerunt. Et Columbas Veneri esse sacras aves, Latinus etiam Poëta testatus est his verbis: 'Tum maximus heros Maternas agnoscit aves.' Et Apollodorus in lib. *περὶ Θεῶν* tradit, dicatam esse Veneri columbam, quod libidinosam inprimis sit avis. Unde quoque ipsi nomen impositum sit in Græco sermone a copioso coitu et, ut loquitur, *παρὰ τὸ περισσῶς ἐρῆν*, cum vocetur ab illis *περιστέρα*. P. Victor. Var. Lect. III. 15. De passerib. Sappho, decima illa a Græcis Musa appellata: *Ἀρμ' ὑποζεύξασα, καλοὶ δέ σ' ἄγον Ὀκείες στρουθοί, πτέρυγας μαλαίας Πυκνὰ δυνέοντες ἀπ' ὠρᾶν*, αἰθέρος διὰ μέσσω. De Oloribus, Statius: 'Amycleos ad frena citavit olores.' Et Silv. III. coma Ear. 'Idalios Erycis de vertice lucos Dum petit, et molles agitat Venus aurea Cynos.' Ibidem: 'Sic orsa, leves secum ipsa per auras Tollit, olorinaque iubet considerare biga.' De Columbis, Anacreon *ἐκ περιστέρων*. Statius Silv. III. ad Claudiam 'Dioneam columbam' appellat.

581 *Ductaque per mediam spotiorum fercula*] Lips. in Commentar. ad Plin. Panegy. p. 44.

585 *Discordes linguis populos*] Supra *περὶ στρεφ.* II. 417. Lips. de magnitud. Roman. I. 2. et seqq.

589 *Quo corda hominum conjuncta teneret Religionis amor*] Eleganter noster Stigelius: 'Utque alios alii de religione docerent, Contiguas Pietas jussit habere domos.'

604 *Tagus aurifluus*] Statius Silv. I. Tiburtino Manlii: 'Cujus stagnantia rura Debit et flavis Hermus transcurrere ripis, Et limo splendente Tagus.' Plin. IV. 22. et XXXIII. 4. sup. *περὶ στρεφ.* II. 193.

Magnus Iberus] Plin. VI. 10. Supra *περὶ στρεφ.* I. 4. Beuther. in Disceptat.

histor. p. 320.

605 *Corniger Hesperidum*] Plin. III. 5. Isidor. orig. XIV. 4. Dionys. in descript. orbis vs. 350. Aliqui intelligi antumant Eridanum; quo de Georg. IV. 371.

606 *Ganges*] In sacris Physon nominatur. Isidor. orig. XIII. 21. Cic. de N. Deor. II. Dionys. in descript. orbis vs. 625. M. Minuc. in Oct. p. 37. Alcim. Avit. I. 291. Q. Curt. I. VIII. Ælian. de nat. animal. XII. 28. Ovid. Trist. V. 4. et Met. IV. 21. Virg. Æn. IX. Victor Massiliens. in Genesis I. 258.

Septem ostia Nil] Nomina ostiorum Nili enumerat Ammian. Marcellin. I. XXII. Plin. V. 10. quem vide ibid. c. 9. Ovid. Met. V. 'Septem discretus in ostia Nilus.' Et I. XV. 'Perque papyriferi septemflua flumina Nili.' Et Amor. II. 13. 'Quaque celer lato Nilus delapsus ab alveo Per septem portus in maris exit aquas.' Et Eleg. V. 'Ille finens dives septena per ostia Nilus.' Vide Herc. Ciofan. ad Met. IX. p. 189. Plura de eodem P. Faber Semest. III. 15. Alcim. Avit. I. 263. Herodot. in Euterpe. Apollon. I. IV. Jovius lib. XV. hist. Lucret. I. VI. Solin. c. XXXV. In Notis ad Victorin. Massiliensem in Genes. I. 267.

622 *Nam locus esse Deo*] Imperia itaque debent esse hospitia Ecclesiarum, et præsidia piorum: quale fuit Theodosii, Constantini, Caroli Magni, et aliorum paucorum. Fabric.

625 *Sic incompressas*] Sup. Psychom.

646 *Ut Tragicus Cantor ligno tegit ora cavato*] Tragici primum nuda ora perungebant fecibus vinaceis, a quibus nonnulli Tragædiam nomen accepisse opinantur, quasi *τρῶγῶδιον*: post ab Æschylo reperta persona, cujus operimento caput et os tectum undique. Hinc Varro dicit, 'Tragicos olim fuisse ore, fecibus peruncto: nunc gibbero prodire ore I. e. extanti et eminenti.' Auson. Popma in notis ad Varron. Scalig. ad Manil.

p. 398. Turneb. adv. ix. 29. Cantor hic est histrio vel actor fabulæ. Scholiast. Aristoph. ad νεφέλας : Ἐπειδὴ τὴν τρόγα χριόμενοι, ἵνα μὴ γνῶριμοὶ γένωνται, οὕτω τὰ αὐτῶν ποίηματα ᾗδον κατὰ τὰς ὁδοὺς, ἀμύξης ἐπικαθήμενος διδὼν καὶ παροιμία, ὥς ἐξ ἀμύξης λαλεῖν. ἤγουν ἀναισχύντως ὑβρίζει. τοῦτο δὲ ἐποιοῦν οἱ κωμικοὶ ποιεῖται.

668 *Nero matre peremta*] Sueton. vi. 34. Poëta innominatus : 'Quis neget Æneæ magni de stirpe Neronem? Sustulit hic matrem, sustulit ille patrem.' Fabric. Nero, Caligulæ avunculo suo simillimus, imperium dimi- nuit, patriam incendit : matrem, uxorem, fratrem, præceptorem interfe- cit : partem Senatus maximam sustu- lit, tota vita et moribus portentum fuit, cædem Christianorum infinitam edidit. Boëth. de consolat. Philosoph. ii. Met. 6. Anton. Benbell. in Susci- tab. part. i. c. 10. pag. 94. et seq.

671 *Post hunc et Decius*] Decius Impemat. post Neronem crudelissi- mus fuit, odio Philippi et ejus filii, qui primi Christum ex Impp. agnove- runt. Fabric. Euseb. hist. Eccles. vi. 28. et 40. Benbellon. in Suscitab. part. i. c. 13. pag. 131.

685 *Libyn Collinæ a cardine portæ Annibalem*] Juvenal. Sat. vi. 'Proxi- mus urbi Hannibal, et stantes Collina in turre mariti.' Sidon. Apollinar. panegy. Aviti vs. 131.

687 *Senonas Capitolî ex arce fuga- tos*] Florus i. 13. et iii. 21. Livius l. v. Agel. v. 17. Augustin. de Civit. Dei ii. 22. et iii. 17. Veget. de re mi- litari iv. 28. Plutarch. in Camillo. Virg. Æn. viii.

695 *Tentavit Geticus nuper delere tyrannus*] Fab. Geticus tyrannus, pro rege Gothorum, quem superavit Sti- lico. Et Getæ, pro Gothis, qui occu- perunt Italiam. vide inferius vs. 786.

696 *Patrio veniens ab Istro*] I. e. Gothorum dux Radagastus. Chronol. Funccii p. 111. Hieron. in epitaphio Nepotiani. Hist. Magd. cent. v. c. 3.

Patrio veniens juratus ab Istro] Ita Massagetis sollemne juramentum, per Tanaim et Mæotidem paludem. Alex. ab Alex. v. 10.

698 *Mastrucis procures vestire*] Tur- neb. x. 24. et xv. 23. 'Mastrucas quoque,' inquit, 'illis Septentrionali- bus populis e pellibus, id est, vesti- bus scorteis, tribuit Prudentius.' Adi et Lips. ad Taciti Germaniam p. 95.

702 *Pervigil anser*] Florus i. 12. Plin. x. 22. et xxi. 3. Livius dec. l. i. v. Alex. ab Alexandro vi. 11. Plat. in Camillo. Sidon. Apollinar. Pane- gyr. Majorian. vs. 82. Cic. pro Rosc. Amerino. Arnob. l. vi. p. 200. et seq. Veget. iii. 26. ibidemque Stewech. Columella viii. 12. 'Anser solertio- rem custodiam præbet, quam canis. nam clangore prodit insidiantem; sic- ut etiam memoria tradidit in obsi- dione Capitolii, cum adventu Gallo- rum vociferatus est, canibus silenti- bus.' Unde Ovid. Met. xi. 601. 'Ca- nibusve sagacior Anser.' Idem Fast. i. 453. Lucret. iv. 686. 'Humanum longe præsentit odorem, Romulida- rum arcis servator, candidus anser.' Basil. M. Hex. Hom. viii. p. 38. Πῶς ἔργον τὸ τῶν χηνῶν γένος καὶ πρὸς τὴν τῶν λαθαρῶντων ἀσθησὶν ἀξίωτον. εἰ γὰρ ποτε καὶ τὴν βασιλίδαν πέλιον περι- σέσαντο, πολέμιους τινὰς ἀφανεῖς δι' ὑπο- νόμων ἀφανῶν ἤδη μέλλοντας τὴν ἄκραν τῆς Ῥώμης καταλαμβάνειν καταμηνύσαν- tes.

706 *Pro patria*] Horat. Carm. iii. 2. 'Dulce et decorum est pro patria mori.' Cic. i. Offic. 'Omnes om- nium charitates patria una complexa est. Pro qua quis bonus dubitet mortem oppetere?' Tyrtæus: Τεθνά- μεναι γὰρ καλὸν ἐπὶ προμάχοισι πεσόντα Ἄνδρ' ἀγαθόν, περὶ ᾗ πατρίδι μαρνόμενον. Pindar. Isth. vii. Ἴστω γὰρ σαφές, ὅστις ἐν ταύτῃ νεφέλῃ χάλα-ζαν αἵματος πρὸς φίλας Πάτρας ἀμύνεται, Λοιγὸν ἀμύνων ἐναντίῳ στρατῷ Ἀστῶν, γενεᾷ μέγιστον κλέος αἰξῶν Ζῶων τ' ἀπὸ καὶ θανάων. vide Reusner. class. symbol. i. 33.

Et pulchram per vulnera quærere laudem] Virg. Georg. iv. 215. Æn. ix. de Niso: 'An sese medios moriturus in hostes Inferat et pulchram prope- ret per vulnera mortem.'

712 *Hasta draconis]* Sup. *περὶ σρεφ.* i. Georg. Schönborn. Polit. vi. 20.

719 *Quæ Pollentinos]* Pollentini campi in Hetruria, celebres excidio Gothorum, qui jam Liguriam et Venetiam (paulo ante vs. 766.) funditus everterant, ducibus Alarico et Radagasto: et in montibus Fesulanis maxima clade oppressi erant. De clade ista Gothica Augustinus ita ait, lib. v. de C. D. 'Radagastus Gothus uno die, ne uno quidem non dicam extincto, sed nec vulnerato, Romano- rum amplius quam centum millia mi- litum amisit.' Fabri. Paulus Diaconus in Arcadio. Oros. vii. 27. His- tor. Magdeburgens. cent. v. cap. 3. Osiand. cent. v. lib. primo, cap. 17.

721. *Camillo]* Plut. in Camillo. Si- don. Apollinar. panegy. Athen. vs. 526.

723 *Sertis redimire]* Rebus lætis et militia prospera, qua templa et tur- res, qua januas ædium, ornari tam floribus, quam ramis, ac vittis recep- tum. Juven. Sat. vi. 'Ornatas paulo ante fores, pendentia linquit Vela domus, et adhuc virides in limine ra- mos.' Turneb. xxii. 12. et xxv. 4. Claudian. Magnete: 'Festa fronden- tia myrto Limina cinguntur.' Statius Silv. i. 'Fronde virent postes, et fer- vent compita flammis.' Confer Barthi- um ad Cirin vs. 95.

726 *Quos spargam flores]* Lips. ad Annal. Tac. xiv. Adi et Sueton. in Augusto c. 18.

Quos spargam flores] Alloquens prin- cipem Romanum, cupit eum colere coronis floreis. Paschal. Coron. ii. 13.

727 *Quæ festis suspendam pallia por- tis]* Virg. Æn. xii. 'Votas suspendere vestes.' Turneb. viii. 16.

740 *Baianis resolutus aquis]* Sidon.

Apollinar. panegy. Majorian. vi. 342. 'Non sic Barcæus opimam Han- nibal ad Capuam perit, cum fortia bello Inter delicias mollirent corpora Baiæ.'

745 *Campania fertilis]* Plin. v. 5. Erasm. et Joh. Alexand. Brassican. adag. 54. 'Campana superbia.' Flo- rus i. 16. Solinus polyhist. c. 8. Stra- boni est *πεδὸν εὐδαιμονώτατον ἀνδ- των*: Silio, 'tellus nunquam mentita colono.'

747 *Vicit amara Tarentus]* Valer. Max. ix. 1. Livius l. xxiii. Cic. in Rull. ii. Seneca Epist. lxi. 'Vina Hannibalem hiberna solverunt, et in- domitum illum nivibus atque Alpibus virum enervarunt fomenta Campaniæ. Armis vicit, vitiis victus est.' vide Gruter. ii. Discurs. in Tacit. p. 48. et seqq.

750 *Membra statuis effingere]* An- ton. Benbell. in Suscitab. part. i. c. 11. pag. 121.

781 *Aëris]* Coint. Smyrn. i. 415. *Ἡνὸν δ' αὖ πάντεσσι φάος, καὶ νήχυντες ἀήρ.* Et Nazianzen. in Episcopos: *Ἡνὸς μὲν πάντεσσι ἀήρ, ξυνη δέ τε γαῖα· Ἡνὸς οὐρανὸς εὐρὺς, δ' οὐρανὸς ὁρμασι φαίνει· Ἡνὴ δ' αὖ πόρτοιο χάρις, ξυνοὶ τε θόοκοι.*

782 *Immo etiam injustus pariter]* Cy- prian. de bono patientiæ. et Serm. de Eleemosyna. Lactant. iii. 26. Chry- sost. in 1 ad Timoth. cap. iv. Homil. xii. p. 1585. Augustin. tom. x. p. 1691. Ambros. offic. i. 11. et Hex- aëm. vi. 8. Arnob. lib. iii. p. 114. 'Non fervorem genitalem solis Deus, noctis et tempora, ventos, pluvias, fruges, cunctis subministrat æquall- ter bonis, malis, injustis, servis, pan- peribus, divitibus?'

790 *Sic piratis mare servit]* Seneca de Benefic. iv. 28.

810 *Oceanus, nostrum qui continet orbem]* Dionys. in descript. orbis: *Μήσομαι ὠκεανοῖο βαθυρόδον· ἐν γὰρ ἐκείνῳ Πᾶσα χθὼν, ἀτε νῆσος ἀνελπρος ἐστρεφάσεται.* Quod explicans Ensta-

thius, ἐστεφανῶσθαι τὴν γῆν φησὶν, ἦτοι κύκλῳ περιηλῆσθαι τῷ ὠκεανῷ ὡς νῆσον. Manil. iv. 588. 'Ipsa natat Tellus pelagi lustrata corona Cingentis medinm liquidis amplexibus orbem.' Ibi Scalig. addit hoc Neoptolemi Pariani: Ὁκεανὸς, τῷ πᾶσα περίρρυτος ἐνδίδεται χθών. vide Notas meas ad Musæum vs. 45.

811 *Nostros potant animalia fontes*] Petron. in Satyr. 'Quid autem non commune est, quod natura optimum fecit? Sol omnibus lucet. Luna innumerabilibus comitata sideribus etiam feras ducit ad pabulum. Quid aquis dici formosius potest? In publico tamen manant.' Hanc in rem plura vide apud Lactant. iii. 26. Cyprian. Serm. de Eleemos.

832 *Sed ferit et nigro sordentia culmina fumo*] Tertull. de Spectac. c. xx. 'Sol, imo etiam ipse Deus de cælo spectat, nec contaminatur. Plane Sol et in cloacam radios suos defert, nec inquinatur.' Cyprian. in exposit. symb. Apost. H. Jun. cent. vii. ad 66. Synes. Ep. lvii. Macar. Homil. vii. xi. et xvi. Basil. M. homil. In Christi nativitate p. 234. Seneca de Benefic. iv. 30. Justin. Mart. de recta fidei confess. Κοινὸς δὲ ἡλῖος ἡμῶν καθ' ἐκάστην τοῖς πᾶσι πρόκειται, καὶ οὐ τῷ μὲν ἐλαττον, τῷ δὲ πλεῖον προσβάλλει, ἀλλὰ κοινὴν αὐτοῦ τὴν ἐνέργειαν τοῖς πᾶσι ἐπίσης ἀφήσιν. Quo Diogenes Cynici scommma pertinet, qui πρὸς τὸν ἐνεδίξοντα, ὥς εἰς τόπους ἀκαθάρτους εἰσέλαι, καὶ γὰρ ἡλῖος, ἔφη, εἰς τοὺς ἀποκάτους, ἀλλ' οὐ μαινεται. Laërt. i. vi.

846 *Multa ambago viarum Anfractus dubios habet*] Pindar. Olymp. viii. 'Ὅ, τι γὰρ Πολὺ καὶ πολλὰ ῥέπει, Ὀρθῶ διακρίνειν φρενί, μὴ παρὰ καιρὸν, δυσπαλῆς. Prosper lib. de ingratis: 'Quem non recto via limite ducit, Quanto plus graditur, tanto longinquius errat.' Horat. Sat. ii. 3. 'Velut silvis, ubi passim Palantes error certo de limite pellit, Ille sinistrorsum, hic dextrorsum abit; unus utrique Er-

ror, sed variis illndit partibus.'

859 *Quæ sacra Diespiter infans Inter tinxitus*] Strabo lib. x. Callimach. i. 52. M. Minuc. Octavio, p. 47.

861 *Namque Lupercales ferula*] Luperci, Panis sacerdotes, nudi per urbem cursitabant, cum virgis et scuticis lacescentes, et pulsantes puellas obvias; qua pulsatione fœcundæ fieri credebantur. Hoc etiam a Senatoribus factitatum: de Antonio Triumpho notum est. et ipsis Senatoribus loco summæ turpitudinis objicit, περὶ στεφ. ii. 517. et x. 161. Idem 'Lupercales ferulas, nudosque juvenum discursus' exagitat. Fabric.

865 *Vilia Niliacis venerantur holuscula*] Juvenal. Sat. Cyprian. tract. i. contra Demetrian. p. 146. Strabo l. xvii. p. 558. et seqq. Turneb. vii. 8. Sup. περὶ στεφ. x. 251.

869 *Crocodyllus*] De hoc lege Ammian. Marcell. lib. xxii. Plin. viii. 25. Solin. c. xxxv. Ælian. de animal. x. 22. Aristot. de animal. xi. 10.

876 *Hæc putat esse Deum nullum*] Plato de LL. x. 'Athenienses in eos, qui Deum negarent, extremum supplicium constituerunt;' teste Josepho lib. ii. contra Appionem. Ita damnatus et proscriptus est Diogenes; ut scribit Athenæus lib. xiii. Vide et Jul. Polluc. x. 24. M. Minuc. p. 18. Cic. de N. Deor. i. Theodoret. Græcar. affect. lib. vi.

Namque omnia verti Casibus] Muret. vol. ii. orat. 'Nihil autem casu aut fortuito accidit, sed Dei nutu, consilio, et prudentia:' ut testatur de LL. x. Plato: 'Deum universi opificem non tantum curam gerere in universum omnium, quæ condidit, sed et omnibus rebus efficaciter invigilare, et de humano genere particularem curam agere.' Vide Cic. i. et. ii. de N. Deor. Plutarch. περὶ τύχης. Et Aristot. Phys. ii. 6. mentem et naturam casui ac fortunæ antepōnit: vide Euseb. v. 6.

881 *Simplicis ergo viæ dux est Deus*]

Sup. Apoth. vs. 17.

884 *Prima viæ facies*] Lactant. in Epit. Divin. Instit. c. 3.

889 *Trahit inde sophistas*] Fabri. Dæmonis ministros Prudent. nominat in Scholis, Sophistas : in imperiis, aulicos potentes : per quos videlicet aut fraude, aut vi, sacram Christi religionem depravat aut evertit. His addit aruspices, fatidicos, magos, et mathematicos : quorum artes, iter esse mortis affirmat.

917 *Triptolemi*] De inventis a Cere frugibus, et apud quam gentem eas invenerit, seu cui earum usum primum dederit; vide Diod. Sic. v. 15. Cic. Verrin. vi. Hygin. fab. 147. et 277. et lib. ii. in Ophiucho. 'Frumenti sationem Ceres Triptoleum docuisse fertur.' Pausan. in Attic. Ejus vero ministerio in frugibus humano generi tradendis hanc Deam usam esse, sentit Plato de Leg. vi. Bergomens. Chron. iv. p. 53. b.

920 *Per Pharios Nilum discurrere campos*] Sup. vs. 673. Plut. de placit. philosoph. iv. 1. et l. de Iside. Herodot. in Euterpe. Strabo l. xvii. Lucan. l. x. Senec. nat. quæst. iii. 26. et iv. 1. et 2. Lucret. vi. 713. Statius Silv. l. iii. 'Unde paludosi secunda licentia Nili, Cur vada desidant, et ripa coërceat undas Cecropio stagnata luto: cur invida Memphis; Curve Terapnæi lasciviat ora Canopi.' Nonn. iii. Dionys. Heliodor. l. ix. Diod. Sic. l. i. Horapol. hieroglyph. i. 21. Philo l. i. et iii. de vita Mosis, et l. De profugis.

936 *Num Libyci desistat rursus arator*] Granaria Romanorum fuerunt, vicina, Sicilia et Sardinia insulæ; remotiora, Ægyptus et Libya. Fabri. Pindar. Isth. iv. Λιβύαν indigitat πυροφόρον.

939 *Numne Leontini sulcator campi*] Plin. xviii. 10. 'Cum centesimo quidem et Leontini Siciliæ campi fundunt.' ibi vide notas.

940 *Lilybæo ex littore*] I. e. Sicilia.

Plin. iii. 8. Dionys. de situ orbis: Ἄκρα δέ οἱ Πάχυνός τε, Πελαγίς τε, Λιλύβη τε ἌΛΛ' ἦτοι Λιλύβη μὲν ἐπὶ βίαν ζεφύροιο Εἰσανέχει, Πάχυνος δὲ πρὸς αἰγὰς αὐτὰρ ἐπ' ἄρκτους Ἠνεμέσσα Πελαγίς, ἐς Αἰθιοπὴν ὁρώσα. Hinc Sicilia est dicta Trinacria, quasi τρία ἄκρα ἔχουσα, secundum Eustath.

942 *Sardorum congesta vehens granaria*] Sardiniam tritici feracem esse, χώραν ἔχειν εὐδαίμονα τοῖς πᾶσι, σίτην δὲ καὶ διαφερόντως, notat Strabo l. v. Inde Horat. Carm. i. 31. 'Optimæ Sardiniae segetes feraces.' Valer. Max. l. vii. 6. ait, Sardiniam et Siciliam benignissimas fuisse urbis Romæ nutrices. Salvianus lib. vi. eadem appellat fiscalia horrea, et vitales urbis Romæ venas: ut etiam Florus iv. 2. annonæ pignora nuncupat. Lucan. iii. 65. de Sardinia et Sicilia: 'Utraque frugiferis est insula nobilis arvis, Nec plus Hesperiam longinquis messibus uliæ, Nec Romana magis complerunt horrea terræ.' Hinc Callimach. iv. 21. Sardinia dicitur ἡνεμέσσα. De Sicilia multa Cicero in Verrin. ubi in iv. horreum populi Romani nominat, quæ sæpenumero eorum maximos paverit exercitus. Cato etiam cellam penariam Reipub. et nutricem plebis Romanæ. Strabo l. vi. ex Polybio, ταμιεῖαν τῆς Πάρις. De eadem Claudian. l. i. de Rapt. Lucret. l. i. Diod. Sic. l. vi. Mela l. ii. Solin. c. xi. Fr. Juret. ad Symmach. p. 214. Lips. Elect. i. 8.

943 *Ergo piris mensas*] Lucret. v. 937. 'Quod Sol atque imbres dederant, quod terra crearat Sponte sua, satis id placabat pectora domum. Glandiferas inter curabant corpora querens Plerumque, et, quæ nunc hiberno tempore cernis Arbuta pæniceo fieri matura colore, Plurima tum tellus etiam majora ferebat.' Quæ ad verba eruditiss. Lambinus, præter Platonis e Politico locum, istud Maximi Tyrii adfert, περὶ ἔρωτος: Ἦσαν δὲ πρὸς κατὰ τὸν Ἐπικούρου (φασί) βίον, αἱ

τροφαὶ τοῖς ἀνθρώποις φηγοὶ καὶ ὄχραι. Καὶ διὰ τοῦτο ἐπεφημίσθη φέρειν ἡ γῆ τοὺς καρποὺς αὐτομάτους, ὅτι αὐτοῖς οὐδὲν ἔδει γεωπονίας ἐξ αὐτοφυοῦς βιοτέουσιν.

947 *Quis venit esuriens*] Lips. Elect. i. 8. et 2. de Magnitud. Rom. c. x. Vincent. Contaren. de re frumentaria. Turneb. xi. 6.

949 *Aut quæ Janiculo*] Procopius de bel. Goth. lib. i. notat, omnes molas ad Janiculi radices in Tiberi fuisse.

956 *Perpessi plerumque famem*] Lips. Constant. ii. 23. Cypr. cont. Demet.

Si tabidus aer Siccavit tennes] Hunc ad modum legimus in Livio l. xi. anno Urbis DLXXII. 'Siccitate et inopia frugum insignis annus fuit. Sex menses nunquam pluuisse memoriæ proditum est.' Anno Christi 374. magna fuit siccitas Cæsareæ: quam deinde gravis fames secuta est, vivo Basilio M. qui divites gravissimis orationib. hortatus est, ut tenuioribus facultatibus suis subvenirent. Immittit enim Dominus filiis suis quandoque annonæ caritatem, ut exploret divitum charitatem, an sincera sit, et non ficta. Osiand. cent. iv. iii. 52. Hist. Magd. cent. iv. c. 13. vide eandem Osiand. cent. v. iv. 7. p. 439. Evagrius hist. Eccles. ii. 6.

958 *Nec vernas infudit aquas*] Confer Stat. Thebaid. iv. 697. et seqq.

967 *Quam Priami genitor conductis mœnia fabris*] Laomedon pacta mercede conduxit Neptunum et Apollinem ad ædificandum Trojæ mœnia. Vide Homer. Il. xxi. Eurip. Androm. vs. 1007. Coluthus: 'Ἴλιον, ἥν πρόργω-σε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων. Epist. Parisidis: 'Ilion aspicias, firmataque turribus altis Mœnia, Phæbeæ structa canore lyrae.' Ut autem fidem fefellerit Laomedon, testatur ipse Neptunus apud Virg. Æn. v. 'Cuperem cum vertere ab imo Structa meis manibus perjuræ mœnia Trojæ.' Ovid. Met. xi. 'Bis perjura capit superatæ mœ-

nia Trojæ.' Hygin. fab. 89. Bergom. Chron. l. iv. p. 52. a.

968 *Quam virgo suas fundaret Athenas*] Videsis Isidor. Orig. xv. l. Cæl. Rhodig. xxi. 24. Geor. Erhar. in symbolis Petronianis p. 539. et seq. Turn. xii. 7. Hygin. fab. 164. et 275. Fulgent. mythol. lib. ii. p. 136.

969 *In his quoniam Vestalis origo favillæ*] Lips. de Vesta et Vestalib. c. 2.

990 *Et excessu moderaminis afficit artus*] Snp. Cathem. iv. Basil. M. Homil. περὶ νηστείας ii. p. 135. et alibi: 'Ὡς περ ἐν ταῖς ῥεπαῖς τῶν ζυγῶν, ἐὰν μίαν καταβαρίνης πλάστιγγα, κουφοτέραν πάντως τὴν ἀντικειμένην ποιήσεις· οὕτω καὶ ἐπὶ σώματος καὶ ψυχῆς ὁ τοῦ ἐτέρου πλεονασμὸς ἀναγκαίαν ποιεῖται τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἐτέρου. vide S. Basilii Episcopi Ammonitiones, apud Goldast. in parænet. parte 1. fol. 203. et seq.

1000 *Sed si Vestales*] Anton. Benbell. in Suscitab. part. i. cap. 11. p. 119.

1005 *Exercere manus non pœnitet*] P. Pithæus subcesiv. ii. 14.

1007 *Fasciolis*] Terminos sive terminales lapides coronis donavit antiquitas, tanquam iudices et arbitros finium, ac proinde pacis et amicitiae custodes. Illud coronamentum non solum constitit e floribus, sed e fasciis sive fasciolis. Car. Paschal. Coron. iv. 4.

1008 *Terminus*] M. Velserus Rerum August. Vindelic. lib. iv. pag. 75.

1009 *Et quæ fumificas arbor vittata lucernas*] Lips. Elect. i. 3. De vittis, fuse Bernart. ad Theb. Statii v. Quicquid venerabile efficere veteres volebant, vittis ornabant.

1023 *Semina cum sulcis*] Vide Chrysost. in Matth. p. 399. et 411. et seqq.

1031 *Via in aggere*] Viæ publicæ, ut quæ militari labore erant munitæ, exaggerabantur, ut imber deflueret, minusque lutulentæ redderentur. Virg. Æn. v. 'Qualis sæpe viæ de-

prensus in aggere serpens.' Agger etiam absolute pro via usurpatur. Sardon. Apoll. carm. xxiv. 'Antiquus tibi nec teratur agger.' Turneb. xi. 6.

1054 *Sunt et virginibus pulcherrima præmia*] Ambros. libb. de virginib. et adhortat. ad virgines. et lib. De institut. virginis.

1065 *Ac primum parvæ teneris capiuntur*] Lips. de Vesta et Vestalib. cap. v.

1069 *Captivus pudor*] Epiphanius in Apostolicis: Οὐ γὰρ ἐπαγωγὴς ἡ εὐσέβεια, ἀλλ' ἐκ προαιρέσεως ἡ δικαιοσύνη. Nyssen. lib. de virginitate: Μέχρι οὐνόματος τὴν ἀγαμίαν ἐπιτηδεύοντες, οὐδὲν διαφέρουσι τοῦ κοινοῦ βίου. Apud Maximum Monachum ex Ignatio recitantur ista: Παρθενίας ζυγὸν μηδὲν ἐπιτίθει· ἐπισφαλὲς γὰρ τὸ κτῆμα, καὶ δυσφύλακτον, ὅταν καθ' ἀνάγκην γένηται. Augustin. Psalm. xcix. 'Quid prodest integra caro, mente corrupta? melius est humile conjugium, quam superba virginitas: si enim nuberet, non haberet nomen, unde extolleretur; et haberet frenum, quo regeretur.'

1081 *Nubit anus veterana*] Lips. de Vesta c. vii.

Nubit anus] Paschal. Coron. iv. 15.

1086 *Ligat infula*] Paschal. Coron. iv. 22.

1087 *Fertur per medias ut publica pompa*] Dousa in Centurion. c. vii. ad Milit. 'Tangitque morem Romanum, cum Dii quotannis Circensium diebus in carpentis traducebantur.' Sueton. 'Classibus et tempestate perditis exclamavit, etiam invito Neptuno victoriam se adepturum, ac die Circensium proximo solenni pompæ simulacrum Dei detraxit.' Recte inquit, 'Pompæ:' nam traductionem hanc ita indigitabant.

1088 *Pilento residens molli*] Lips. ad annal. xii. Tac. Dixit pilentum, pro carpento: imo ambigo, an vectabula ea diversa. Lipsius in Tac. 'Sacerdotes, Vestales capio: sacra, Deos

ipsos statuasque, quas pompa Circensi traduci in carpentis mos fuit.' Turneb. xi. 6. Matresfamilias, quæ præerant sacerdotiis: sacerdotes item et virgines Vestales etiam pilentis ferebantur. Id vocabant, Ducere sacra. Virg. Æn. viii. 'Castæ ducebant sacra per urbem Pilentis matres in mollibus.' Lips. de Vesta c. 11. P. Pithæus subcis. i. 5. Casaubon. ad Sueton. lib. v. p. 258.

1092 *Vulnera vendita pastu*] Turneb. viii. 2.

1094 *Vittarum insignis phaleris*] Lips. de Vesta c. xii.

1098 *Converso pollice*] Politian. miscellan. cap. xlii. Turneb. xi. 6. Lips. Saturn. ii. 22.

1100 *Dum palpitat ense secutor*] Lips. Sal. ii. 7. Turneb. xxv. 17. Scalig. ad Manil. p. 417.

1101 *Quod continuare feruntur Excubias*] Lips. de Vesta c. x.

1104 *Perfundunt quia colla comis bene*] Idem ibid. c. xii.

1106 *Et quia subter humum*] Περὶ σρεφ. x. 1011.

1108 *An quoniam podii*] Lips. de Amphitheat. i. 11. et ad Tac. Annal. iv. p. 224. In theatro virginibus locus e regione prætoris. Quid autem in Circo et Amphitheatro? Spectabant e Podio; ut ex hoc discimus loco. Adi et Casaubon. ad lib. ii. Sueton. p. 123.

1109 *Spectant æratam faciem*] Lips. Saturn. ii. 8. Turneb. xi. 6. Intelligi arbitror pugnam retiarii, qui rete et fuscinam gerebat, et Secutoris, qui retiarium insequabatur.

1113 *Quod genus ut sceleris*] Lips. Saturn. i. 12.

1124 *Tu mortes miserorum*] Theodosius Imp. laudatur, quod mactationem pecorum in sacris gentilibus sustulerit: Honorius ab eodem rogatur, ut theatricam gladiatorum lanienam interdicat. Fabric. Vide Cæsar. Baron. in Not. ad Martyrolog. sub 1. Januar. p. 5. et 6. et tom. iv. Annal.

pag. 463.

1125 *Cujus sit parva voluptas*] Spectaculorum editiones, et alia ejus generis, voluptates appellari constat. Salvianus : ' Nihil esse criminum vel flagitiorum, quod non esset in spectaculis : ubi homines lacerarentur cum circumspectientium voluptate.' Trebellius Pollio : ' Ne diutius theatro et Circo addicta Respub. per voluptatum deperiret illecebras.' Vopiscus,

Aureliano : ' Sequentibus diebus datæ sunt populo voluptates ludorum scænicorum, ludorum Circensium, venationum, gladiatorum, naumachiæ.' Tertullianus : ' Nam omnes illæ profanæ spectaculorum sæcularium voluptates ex rebus Dei constant.' Hic ergo Prudentius ad abroganda hujusmodi spectacula Honorium cohortatur. Pet. Brosseus ad Cassiodor. in Not. p. 398.

ISONIS MAGISTRI

GLOSSÆ VETERES

EX CODD. CAROLI WIDMANI ET JACOBI BONGARSII
STUDIOSE EXCERPTÆ.

W. denotat Widmani codicem, B. Bongarsii.

CATHEMERINON LIB.

PRÆF. 1 *Quinquennia decem*] Per quinquaginta annos. W. B.

2 *Fuimus*] Viximus. W.

3 *Cardo*] Annus. Cardo hic pro volubilitate ponitur. nam cardo proprie est lignum, in quo ostium volvitur ; et dicitur cardo, quasi cor januæ. W.

Sole volubili] I. e. hac vita, quæ semper volvitur. W.

4 *Terminus*] Vitæ. W.

5 *Senio*] Senectuti apponit. W.

6 *Egimus*] Sc. nihil. W.

7 *Crepantibus*] Resonantibus. W.

8 *Ferulis*] Ferula proprie, qua Grammatici utuntur, qua manus discipulorum feriunt. Unde Juvenalis dicit : ' Et nos manum ferulæ subduximus.' B. W. Ferulæ dictæ a fervore, eo quod fervere, i. e. tremere faci-

ant discipulos. Grammatici autem ferulas portabant ad feriendos discipulos. Hinc Juvenalis : ' Et nos manum ferulæ subduximus.' Est autem proprie genus arboris, cujus succus thapsia vocatur. W.

Toga] Vestis, qua Romani utebantur. Ante quintum decimum pueri prætexta utebantur, postea vero sub disciplina ; toga, juvenili robore. nam toga vestis est qua soli liberi utebantur. W.

9 *Infectum*] Pollutum. B.

Falsa] Rhetoricam tangit. *Non sine crimine*] Quia in mendacio crimen est. Vel : *Falsæ*] I. e. Dialectica et Rhetorica ; quæ aliquando falsa concludunt. W.

10 *Protervitas*] Protervia et protervitas, i. e. superbia scilicet. So-

lent enim iudices in causa, quam præponunt, perseverare, donec vincant. W.

11 *Luxus petulans*] Livor lasciviens. W.

Pudet] Verecundiæ. *Piget*] Pœnitentiæ. W.

Pudet ac piget] Me talium operum. W.

12 *Juvenem*] Me. W.

13 *Exin*] Pro, exinde; metri causa. i. e. statim. W. deinde. B.

14 *Armarunt*] Durarunt, superbum fecerunt. W. B.

Male pertinax] Perseverans. Malorum rerum perseverantia. W.

17 *Frenos*] Ligationes, Consulatus. B. W. Et frena dicimus. W.

18 *Terruimus*] Præfecturam exercendo. W.

20 *Evectum*] Sublimatum. W.

21 *Stare*] Sc. me. W.

22 *Volans*] Cito transiens. W.

Agit] Facit. B. fecit. W.

23 *Inrepsit*] Irrepere est aliquid latenter rapere. W.

24 *Salix*] Illius Consulis. B.

Arguens] Me. W.

25 *Sub quo*] Consule. Ex quo ad illum veni. W.

27 *Nix*] Canicles. W. B.

29 *Bona vel mala*] Vel prospera vel adversa. Media dicit. Unde Salomon: 'Non est prudentia, non est sapientia apud inferos, quo tu prope- ras.' Media ergo sunt, quæ in hac vita et bonis et malis communiter eveniunt. W.

30 *Abolaverit*] Deleverit. W.

31 *Dicendum mihi*] Sc. habes. B.

Quisquis es] O Lector. W.

32 *Mens tua*] O Prudenti. W. B.

Perdidit] In morte. W.

33 *Ille*] Sæcularia. W.

Cujus habebis] Cujus servus es. B. Ad quem solummodo pertinebis, aut ut te remuneret, aut certe dampnet, i. e. ad puniendum vel ad remunerandum. W.

34 *Atquin*] Potius, certe. W. B.

35 *Exuat*] Abiciat. W.

36 *Concelebret*] Laudet. W.

Ymnis] Laudibus. W.

Dies] Pluralis accusativus. W.

38 *Canat*] Laudet. W.

39 *Discutiat*] Inquirat. W.

40 *Sacra*] Idola despiciat. W.

41 *Roma*] O Roma. W.

44 *O utinam*] Nunc. W.

Emicem] Exiliam, exeam. Emico, est exilio. Unde Virg. 'Emicant digiti.' Ponimus emicare pro splendore; quia dum splendet, quasi exilire videtur, et immotum est. W.

CATHEM. *Cathemerinon*] Genitiv. plur. i. e. cottidianus vel consecrationum vel dedicationum. W.

HYMN. 1. 1 *Ales*] Per gallum, qui diem canendo denunciat, Christus significatur; qui mentes nostras ab infidelitate ad veram vitam, ad veram lucem, vocat. W.

3 *Excitator*] Quia excitat nos ad bonum. W.

6 *Desides*] Deses vel reses. i. e. piger; quasi in uno loco residendo piger efficitur. W.

8 *Proximus*] Christus enim in suo servitio laborantibus semper proximus est. W.

10 *Serum*] Tardum. W.

Cubile spernere] Exsurgere. W.

11 *Ni parte noctis*] Nisi parte noctis servitio laboraveris. W.

13 *Strepunt*] Personant cum quodam strepitu. W.

14 *Culmine*] Culmen domus dicitur a culmo. unde antiqui tecta sua eo operiebant. W.

16 *Nostrifigura*] Qui similiter monet nos a litibus exsurgere. W.

17 *Tenebris*] Ignorantiæ. W.

21 *Coruscis flatibus*] Solis impetu. W.

23 *Exercitos*] Exercitatos. W.

25 *Hic somnus*] Sed peccatorum. W.

26 *Forma*] Figura. W.

34 *Socordis*] Pigræ. W.

37 *Ferunt*] Homines. W.

41 *Invisa*] Odiosa dæmonibus. W.

- 43 *Situ*] Negligentia. W.
 44 *Satellites*] Sequaces. W.
 45 *Præscii*] Dæmones. W.
 47 *Soporis*] Vitiorum, mortis. W.
 49 *Vis*] Significatio. B.
 57 *Negator*] Petrus. W.
 59 *Cum mens*] Quia quamvis voce Christum negaret, timore correptus; mens tamen et animus fidem servabat. W.
 62 *Lubrica*] Volubili. W.
 64 *Destitit*] Dimisit. W.
 70 *Subacta*] A Christo. W.
 74 *Furva*] Nigra. W.
 75 *Letalis*] Mortalis. W.
 76 *Marceat*] Tepescat. W.
 79 *Mata*] Finis, terminus. W.
 80 *Stans*] In Dei servitute. W.
Excubet] Vigilet. W.
 81 *Ciamus*] Invocamus. W.
Intenta] Ad Deum. W.
 89 *Frivola*] Vana, nihil valentia. W.
 92 *Veritas*] Christus. W.
 95 *Inflant*] In præsentī vita. W.
 96 *Fit mane*] Fit dies iudicii. W.
 97 *Dissice*] Defectivum verbum est. W.

HYMN. II. 6 *Spiculo*] Radio. Spiculum proprie est sagitta. W.

8 *Nitentis*] Splendentis. Secundum Physicos loquitur, qui dicunt, omnia colorata in nocte perdere colorem: Sole redeunte, redire colorem. W.

Sideris] Solis. W.

13 *Claudere*] Occultare. W.

14 *Fuscum*] Vitiosum. B. denigratum peccatis. W.

15 *Mane*] Adverb. est mane. temporis signif. sed hoc loco non est, cum conjungitur declinabili parti; ut mane novo; id est, in die iudicii. W.

17 *Squalido*] Tenebroso. B.

19 *Dolis*] Furum. W.

22 *Amat*] Cupit cooperiri. W.

23 *Turpibus*] Rebus. W.

24 *Fovet*] Amat. B. W.

26 *Panitet*] Adulterum sui sceleris. W.

28 *Constanter*] Audacter, fiducialiter. W. B.

Delph. et Var. Clas.

- 29 *Mane*] Si mane ebrius fuerit.
 31 *Cum*] Quando. W.
 32 *Castumque*] Castitatem. W.
 33 *Severum*] Adverb. graviter. W.
 34 *Ludicrum*] Ludibrium. W.
 35 *Inepta*] Incesta. W.
 36 *Colorant*] Laudant.
Serio] Honesto, sobrio. B. W.
 38 *Qua*] In qua. W.
 39 *Togatus*] Pacatus. W. qui in foro disputat. H. Gold.
 40 *Institor*] Negociator. W.
 41 *Forensi*] A foro. W.
 42 *Classicum*] Tuba bellica. W.
 44 *Suspirant*] Desiderant.
 45 *Lucelli*] Diminutivum a lucro. W. B.

Fenoris] Usuræ. W. Fenus dicitur a manipulo feni. Quia sicut fenum manipulis augetur, ita fenus, i. e. pecunia, augmentatur colligendo. B.

46 *Nesci*] Sumus. W.

52 *Canendo*] Laudando. W.

58 *Despice*] Diligenter aspice. W. Gold. deorsum aspice. B. W. adoram.

59 *Fucis*] Peccatis vel nigris. Fucus dicitur de omni colore. unde fucatas vestes dicimus. quocumque modo tinctas. W. peccatis tenebrosa. Gold.

61 *Durare*] Perseverare. W.

63 *Nitere*] Lucere. B.

64 *Jordane flumine*] Baptismate. B. W.

65 *Dehinc*] Post baptismum. W.

66 *Infecit atris*] Maculavit peccatis. W. B.

67 *Rex*] Christe. B.

Eoi sideris] Solis, qui ab oriente nascitur. W.

69 *Picem*] Peccata. B. peccatorem. W.

70 *Candore*] Justicia. W.

71 *Hebenoque*] Arbor nigerrima. nigro ligno. Hebenum est genus nigri ligni, vel: Hebenum genus est arboris; quod postquam incisum fuerit, et proicitur in aquas, ibidem quadam coagulatione durescit, et efficitur lapis niger. unde postea fiunt

Prudent.

4 X

utilia instrumenta ad discretionem bonorum malorumque munerum. W.

Cristallum] Perspicuitatem. W.

72 *Livida*] Sordida.

74 *Luctator*] Non brachiis, sed oratione, ut benediceret ei. W.

75 *Eousque*] Usque. Tantum significat, quantum usque. W.

76 *Sudavit*] Luctabatur. B. laboravit. W.

77 *Jubar*] Sol. B. splendor diei. W.

80 *Culpæ*] Luxuriæ. W.

81 *Inguen*] Synecdoche. W.

82 *Quæ*] Ubi. W.

Vitior] Est. W.

83 *Cordis*] Sensus.

86 *Tenebris*] Peccatis. B.

87 *Forte*] Si fortuito. W.

89 *Beutior*] Sc. ille. W.

90 *Intemperans membrum*] Indomita libido. W.

91 *Claudum*] Marcidum. W.

92 *Dies*] Finis. W.

Oborta] Quasi exorta. W.

93 *Fatescat*] Discedat, facessat. W.

97 *Hæc lux*] Christus. W.

Serenum] Serenitatem. B.

100 *Volvamus*] Cogitemus.

101 *Dies*] Vita. W.

103 *Lubrici*] Instabiles. W.

104 *Noxa*] Culpa.

105 *Speculator*] Christus. B.

108 *A luce primo*] Infantia. B.

In vesperum] Senectam. B.

111 *Concipit*] Meditatur. W.

HYMN. III. 2 *Verbigena*] Verbo genite. W.

14 *Favor*] Lans. B.

Imbuerit] Benedicat. B. sanctificet. W.

17 *Pateras*] Mensas. Patena est dicta a patendo. Patera vero, i. e. vas aptum receptui potna. W.

18 *Seria*] Senum. Serium est honestas; inde seria pluraliter. W. honesta. B.

Ludicra] Juvenum. W.

Jocos] Infantum. W.

19 *Quod sumus*] Et nos et actus nostros regat superna pietas. W.

Agimus] Facimus. W.

21 *Spolia*] Sicut antiqui faciebant. W.

22 *Aromate*] Hoc aroma facit in singulari numero, nominativo.

25 *Ambrosius*] Dulcis, divinus. B. pro divino ponitur. W. ambrosia eibus Deorum. B.

23 *Nectaream*] Param. W.

25 *Abusque*] Abusque et adusque licenter dicimus. W.

26 *Camena*] Camenæ dicuntur quasi canenæ, a canendo. W. B.

Leves] Vanas. W.

27 *Quis*] Quibus. W.

28 *Sertaque mistica*] Corona. W.

29 *Strofo*] Cingulo aureo. Stroffum est cingulum. Strofos enim dicitur Græce convertere. hinc dictum stroffium, eo quod a posteriorib. ad anteriora convertitur. B. W.

30 *Redimita*] Figurata constructio. W.

Comas] Per comas. W.

31 *Generosa*] Nobilis a Deo creata. W.

32 *Indigena*] Incola. W.

34 *Data*] Sc. sibi a Domino. W.

35 *Artificem*] Christum. W.

36 *Ipse*] Artifex. W.

39 *Aër*] In aëre. W.

40 *Hæc mihi*] Potestati hominis subdidit omnia creata, et hominem subdidit sibi.

41 *Callidus*] Ingeniosus. W.

42 *Pedicis*] Pedicæ sunt impedimenta gressuum. B. Pedica est laqueus, quo aves capiuntur. W.

Maculis] Retibus. W.

43 *Glutins*] De cortice gluten efficitur. W.

44 *Vimina*] Virgulta. W.

46 *Fluctivagos*] Per fluctus vagantes. W.

47 *Texta*] Retia. W.

48 *Calamum*] Hamum. W.

50 *Credula*] Qui credidit. W.

Saucius] Sauciata habens. W.

51 *Ingenuas*] Innatas, nobiles. W.

53 *Hic*] In isto loco, ubi ager est. W.

- 54 *Luxuriant*] Abundant. W.
 55 *Pacis*] Insigne pacis ferebatur antiquitus oliva.
 57 *Omnia*] Ea necessaria.
Suppeditat] Subicit. suppedito vel suppetitor significat subministro vel auxiliator. unde suppetium nomen. inde etiam pluralem legimus: ut nostra ei sint suppetia, i. e. auxilia. W.
 58 *Abest*] Longe a Christicolia. W.
 61 *Fera*] Silvatica. i. e. extranea. W.
Indomitis] Quæ non habent jugum Christianitatis. W.
 63 *Siliqua*] Vagina leguminis. Demonstrat siliquas esse folles vel thecas esse omnium leguminum. unde Virgil. 'Siliqua quassante,' i. e. resonante. W.
 64 *Feta*] Plena. W.
 65 *Paverit*] Pro, pascat. W.
 66 *Multra*] Multrale est locus, ubi mulgentur animalia. Multrum vero vasculum, in quo mulgentur. W.
 67 *Ubere*] Sc. ovium. W.
 68 *Coagula*] Sunt vasa, quæ et calathi, ubi coagulatur lac. W.
 71 *Cecropia*] A loco, ubi abundant. W.
 72 *Sudat*] Stillat. W.
 73 *Opifex*] Hic et hæc opifex. W.
 74 *Liquat*] Exteuuat. W.
 76 *Hinc*] A rure. W.
 78 *Tremefacta*] Concussa vel quassata. B. W.
 79 *Deciduo*] Desursum cadente. W.
 80 *Puniceos*] Rubicundos. unde et mala punica dicimus. vel; rubeos, ut sunt mala granata. W.
 81 *Veterum*] Sapientum. W.
 87 *Solis et orbita cum media*] Media die. W.
 88 *Occidua*] Vespere. W.
 90 *Armonia*] Modulatio, suavissimum carmen, vel organum. W. Armonia Græce cano. inde armonia, cantus cum laudibus. B.
 91 *Alitus*] Spiritus. W.
 93 *Incita*] Commota. W.
Resonam] Sonoram. W.
 95 *Esto*] Sit. W. B.
 96 *Manus*] Divinitas. W.
 97 *Composuit*] Creavit. W.
 98 *Effigiem*] Similitudinem. B.
 99 *Rata*] Perfecta.
 101 *Per amara*] In paradiso. W.
Virecta] Virentia. W.
 103 *Redolet*] Sc. flores. W.
 104 *Multicolora*] Varia. W.
Latex] Fons. W.
 105 *Quadrifluo*] Quia quatuor sunt flumina paradisi. W.
 106 *Ait*] Deus. W.
 107 *Dedo*] Sponte trado. W.
 109 *Stipite*] Arbore. W.
 110 *Nemore*] Paradisi. W.
 111 *Hic*] Tunc. W.
Perfidus] Perdens fidem. W.
 112 *Inlicit*] Decipit. W.
 114 *Vetitis*] Pomis. W.
 119 *Parant*] Præparant. W.
 122 *Exigitur*] Expellitur. W.
 128 *Calce*] Calcaneo. W.
 129 *Muliebri solum*] Plantam veretur. W.
 130 *Suspicit*] Sc. super se. timet. W.
 131 *His ducibus*] Colubro et muliere. W.
 133 *Imitatur*] Evam videlicet et Adam. W.
 137 *Proditus*] Manifestus. W.
 139 *Hominem*] Substantiam veram hominis. W.
 141 *Vivida*] Vivens. W.
 142 *Quem*] Sermonem. W.
 144 *Genialibus*] Voluptuosus. B.
 148 *Digladiable*] Plenum gladiis, periculosum, divisibile. Digladiare. i. e. pugnare. W.
 149 *Cernua*] Curva, quasi cernens terram. W.
 151 *Merita*] Digna. B.
 153 *Inexplicitis*] Innumerabilibus. W.
 156 *Non*] Nonne. W.
 162 *Leonibus*] Leonem vocat Diabolum ob ferocitatem. W.
 163 *Exagitans*] Persequens. W.
 170 *Subjuga*] Tua. W.

171 *Locuples*] Locorum plene. W.
 172 *Tenui*] Medico. W.
 174 *Neu*] Pro, ne; et est verbum
 apocopum. W.

176 *Haustus*] Potio. W.
Abesto] Absit. W.
 179 *Modum*] Mensuram. W.
 180 *Sospitet*] Sanet. W.
 183 *A*] Heu. B.
 186 *Igneolus*] Anima. W.
 195 *Situ*] Positione. W.
 199 *Flegetonte*] Inferno. Flox Græ-
 ce, ignis Latine. hinc Flegeton igne-
 us. W.

201 *Manet*] Expectat. W.
 203 *Sarcophago*] Nam sarx caro, fago
 manduco. est similis, quia fuit homo.
 W.

HYMN. IV. 2 *Inbecilla*] Infirma. W.
 4 *Cherubim*] Sc. super. W.
 5 *Supremo*] Excelso. W.
 6 *Subnixus*] Suffultus. W.
 12 *Perdomitor*] Moriendo in cruce.
 W.

13 *Inde*] De Christo. W.
 15 *Parente*] Christi. W.
 16 *Candidus*] Sp. Sanctus. W.
 17 *Qua*] Quia de illis scriptum est:
 'Vos estis templum Dei vivi.' W.

Rident] Gaudent. B.
 18 *Medullis*] Præcordiis. B.
 20 *Dicata*] Sc. sibi. W.
 21 *Spurcum*] Spurcus, a, um. inde
 spurcitia. W.

Sacellum] Ut doctrix. W.
 22 *Tetrum*] Pro, tetre. nomen pro
 adverbio. W.
 25 *Niger*] Ipse horror. W.
Repellit] A se. W.
 26 *Innocensque*] A pueritia. W.
 27 *Sinu ac recessu*] Introitu et exi-
 tu.

28 *Crapula*] Apostoma. i. e. indi-
 gestio. W.

31 *Expedita*] Libera vel parata. W.
 37 *Præcluens*] Clara. W. excellens.
 Cleo Græce glorior; et cluo, excel-
 leo et splendo et glorior. B.

38 *Raucisonos*] Dure et terribiliter
 sonantes. W.

39 *Virum*] Danielem. W.
 44 *Feris*] Leonibus. W.
 49 *Comminus*] Juxta. W.
Reponunt] Mites effecti. W.
 51 *Ambit*] Circumit. W.
 53 *Expertum*] Notum, quem pro-
 batum habebat. W.

57 *Mundo*] Aëre. W.
 60 *Agresti*] Rustica. W.
 61 *Prehensa*] Comprehensa. W.
 65 *Sensim*] Leniter. W.
 67 *Sume*] Pro, sume. W.
Carpas] Pro, carpe. W.
 69 *Liba*] Prandia. W.
Hoc periclo] Leonum. W.
 70 *Excitavit*] Elevavit. W.
 75 *Ymnos*] Laudes. W.
 78 *Feram*] Diabolum. W.
 82 *Rotamur*] Volvimur. W.
 87 *Super*] Desuper. W.
 96 *Quam*] Prophetiæ et scripta di-
 vina. W.

Orsa] Dicta. W.
 97 *Insolens*] Superbia. W.

HYMN. V. 3 *Chaos*] Confusio noc-
 tis. B. profunditas tenebrarum. W.

5 *Regiam*] Tnam.
 9 *Ne nesciret*] Ut sciret bene. W.
 13 *Quos*] Ignes. W.
 14 *Lichnis*] Lucernis. W.

Facibus] Fax dicitur a comedendo.
 fage Græ. comedere. nam facula, i. e.
 cortex arboris, materiem præstat igni
 comedendi. B.

15 *Scirpea*] Quia de flore favi effi-
 ciuntur. W.

22 *Olentibus*] Crescentibus. W.
 24 *Flere*] Fluere, rinnen. W.
 27 *Agit*] Persequitur. W.
Æmula] Imitatrix. W.

36 *Involucris*] Calciamentis. a vol-
 vendo. W.

37 *Sanguinis*] Generis. W.
 38 *Impotens*] Valde potens. B.
 44 *Micantior*] Clarior. W.

45 *Niliaci litoris*] Ægypti. B.
 48 *Classicum*] Tubam bellicam. W.

52 *Gnosiis*] Creticis Gnosium
 oppidum in Creta insula. W.

53 *Cuneis*] Cuneus est collectus

unum multitudo militum. unde cuneus q. coneus, a con et eo. W.

58 *Pelusiæ*] Ægyptiis. B. Ægypti civitas. W.

62 *Prælia*] Ab imprimendo hostes. unde et preligna, quibus premitur uva. W.

77 *Naufraga*] Mersa. W.

80 *Iusticiam triste*] Luctus publicus. W. Iusticiam est, ubi iusticia stat. et iusticiam, publicus luctus est, qui in arce cunctis et ubique est. B.

92 *Axe*] Sole. W.

94 *Atticus*] Quod invenitur dulcius omni melle. W.

97 *Ninguidus*] Nivens. B.

109 *Freta*] Tempestates. W.

113 *Rosarius*] Rosis. W. rosarium et rosetum idem sunt, i. e. locus, in quo rosæ nascuntur. B.

114 *Caltaque*] Preciosa pigmenta. B. Calta, virgultum in Ægypto, unde balsamum finit. W.

Pinguia] Herbæ. W.

115 *Crocus*] Genus pigmenti. B.

116 *Fugacibus*] Vivacibus. W. manantibus vel viventibus fluentis. B.

118 *Raraque*] Preciosa. W. B.

119 *Et folium*] Pigmentum optimum. genus aromatum. W. B.

123 *Melos*] Laus generis neutri, singularis numeri. W.

126 *Stige*] Stix, fluvius inferni, interpretatur, tristitia, luctus. B.

Feriæ] Festa. B.

128 *Acheronticis*] Sine gaudio Flegeton, flammeus. flos G. flamma. B.

130 *Imbuat*] Expellit, impellit, vel illuminat. W. B.

133 *Mitibus*] Mitefactis. W.

135 *Umbrarum*] Defunctorum. W. al functorum. B.

140 *Agimus liba*] Sacrificamus sacrificia. W. B.

141 *Mobilibus*] Laxabilibus, molli- bus. W.

142 *Laquearia*] Laquearia, quæ cameram subtegunt et ornant; quæ et lacunaria dicimus. principaliter autem lacus dicitur, cujus diminutio

lacunar facit. Inde fit alia diminutio, q̄ per antisticon laquearia facit. W. B.

145 *Areæ*] Planiciem. W.

146 *Trionibus*] Plaustris. W.

147 *Bosforeum*] Luciferum vel botem dicimus bosforeum vel fosforeum, i. e. igniferum. fos enim ignis dicitur. W.

148 *Hesperos*] Stellæ. W.

149 *O res*] Sc. est.

HYMN. VI. 1 *Ades*] Adesto. B.

9 *Fluxit*] Deficit. W.

10 *Quietis*] Sopor. W.

11 *Vicissim*] Inter diem et noctem. W.

12 *Relaxat*] In tranquillitate obtinet. W.

13 *Procellis*] In laborum procell. W.

14 *Sauciata*] Tuta. W.

15 *Bibit*] Diligit. W.

16 *Obliviale poculum*] Laboris senilis. W.

18 *Læthea*] Oblivialis. W. lethes G. sopor. B.

19 *Doloris*] Laboris diei. W.

27 *Feriatum*] Ociosum. W. quietum. B.

36 *Iners*] Sine arte. B. W.

39 *Per quas*] Facies. W.

41 *Sensa*] Neutraliter. B. sensum meum. In plurali numero facit, hi sensus, et hæc sensa, neutr. genere. W.

42 *Horror*] Somni. W.

43 *Intererrat*] Intermeat. W.

47 *Patore*] De vel cum. W.

48 *Ambage*] Circumventione. W. B.

49 *Quem*] Aliquem virum. W.

51 *Vibrans*] Illuminans. W.

54 *Impiavit*] Inquinavit. B. corripit. W.

57 *Patriarcha*] Joseph. W. B.

61 *Unus*] Magister pincernarum. W.

62 *Tyranno*] Regi. B. Pharaoni. W.

66 *Perplexa*] Obscura. W. B.

- 69 *Præsul*] Princeps. W.
 71 *Virgam*] Sceptrum. W.
 89 *Quæsitō*] Judex. W.
 92 *Prima ac secunda*] Corporis et animæ. B.
 95 *Non piorum*] Impiorum. W. B.
 105 *Capacem*] Omnia recipientem. W.
 107 *Caribdim*] Voraginem, vorago, naves sorbens. W. Ita vocat Antichristum; quia omnes ad se venientes in præcipitium trahit. B.
 110 *Ansa*] Sc. est. W.
 132 *Signet*] Sc. ut. W.
 139 *Pervicaci*] Pertinaci, perseveranti. W.
 140 *Præstrigiator*] Præstigium dicitur monstrum, a præstringendo. i. e. illudendo improvise oculos. B.
Astu] Astutione. W.
 142 *Meandros*] Meander fluv. Carizæ, faciens revolutiones multimodas. Sed hic ipse fluvius pro ipsis flexib. serpentis introducitur. W.
 146 *Liquesce*] Evanesce, deflue. W.
 149 *Fatiscens*] Deficiens. W.
 150 *Recline*] Reclinatum. W.
 HYMN. VII. 3 *Parsimēntis*] Abstinēntiis. B. W.
 5 *Litamus*] Sacrificamus. Quidam putant a litoribus dicta lita. i. e. sacrificia: quia post navigationem in litorib. maris sacrificabant. Sed falsum est. nam litus, prima longa est; litum, brevis. B.
 7 *Expiatur*] Mundatur. W. imbuitur. B.
Vividi] Pleni. W.
 11 *Subjugatur*] Domatur. W.
 12 *Degener*] Ignobilis. W.
Socordia] Pigritia. B. W.
 13 *Lepos*] Eloquentium, eloquentia. B. W. dicimus et lepor. W.
 15 *Parcam*] Artam. W.
 18 *Sequitur*] Consequens est. W.
 22 *Detersa*] Mundata. B. gesaubert. W.
 23 *Excitato*] Elevato. W.
 27 *Sacerdos*] Propheta. B. W.
Ruris aridi] Eremitæ. H.

- 28 *Segregem*] Segregatum. W. B.
 29 *Tradunt*] Dicunt. B.
 30 *Syrtium*] Arenarum, solitudinum. Saxorum syrtes, petrosæque terra. W. H.
 31 *Jugalibus*] Quadrigis. B.
 34 *Adflaret*] Inveniret. W.
 40 *Carentem*] Ipsum Moysen. W.
Substantia] Cibo. B. ciborum. W.
 43 *Cernuo*] Inclinato. B. curvo. W.
 44 *Præstrictus*] Tactus. H. B. captus. Gold.
 49 *Flexuosa*] Devia. B.
Dispendia] Pericula vel errores. B. W.
 50 *Lineam*] Viam. W.
 51 *Obsequellam*] Obsequium, vel obedientiam. B. W.
 53 *Confragosa*] Ardua vel aspera. B. W.
 54 *Converterentur*] Commutarentur. W.
 56 *Non usitatis*] Insolitis. W.
Ortus] Natus est. W. B.
 57 *Jam vieto*] Vetulo. B. maturo, antiquo, viribus privato. W.
 61 *Patentes*] Vastas. B. amplas. W.
 64 *Secessit*] Seorsum recessit. B.
Horrens] Expavens. W.
 65 *Oppidorum*] Populorum. B.
 66 *Parcus*] Afflictus, abstinens. W.
 67 *Industria*] Diligentia. B.
 69 *Locustis*] Locusta est genus avis, digitalis longitudinis, acris volatu, sed deciduo cito. W.
Favorum] Non revera mel comēbat, sed confricata folia cujusdam ligni; quæ gratum saporem habebant velut mel. W.
 73 *Piatas*] Immundas. B.
Notas] Maculas. B.
 74 *Defacaverat*] Expiavit, mandavit. W. purificaverat. B.
 77 *Non secus*] Non aliter. B.
 78 *Pulcrum*] Adverbium. W. nomen pro adverbio. B.
 80 *Sudum*] Adverb. serene. B. adverbium. i. e. serenum. W.
 81 *Referre*] Dicere. W. B.

Prisci] Antiqui. B.
 81 *Stemma*] Coronam. B. corona regalis. W.
 82 *Libet*] Figurant de Ninevitis. W.
Proditum] Manifestatum. B.
 83 *Ut*] Quomodo. B.
Diruenda] Destruendæ. B.
 86 *Insolenti jactantis*] Improba superbia. B.
 88 *Vulgo*] Ubique per populos. B. W.
 89 *Bruto*] Stulto. B.
Contumax] Superba. B.
 91 *Offensa*] Irata. W.
 92 *Censura*] Dei. W. judicium. B.
 93 *Rompheali*] Gladiali. B. W. vindicta. Gold.
 96 *Diecula*] Tempusculum. B. W.
 98 *Nugas*] Vanitates. B.
 99 *Suspendit*] Elevavit. B.
 104 *Plectere*] Punire. B.
 105 *In Tharsos*] Cum debuisset navigare Nineven, fugit in Tharsos. W.
 108 *Per altum*] Profunditatem. W.
 110 *Vatem*] Prophetam. W.
 115 *Capacis*] Vasti. B.
Hauritur] Sumitur, voratur. B. W.
Specu] S. in. W.
 116 *Raptim*] Velociter. B.
Cassos] Vacuos. B.
 117 *Eludit*] Decipit, fallit. W.
 118 *Mordicus*] Mordaciter. B. W.
 124 *Meandros*] Recessus, secreta. W. B.
 126 *Exim*] Mox. B.
 131 *Percito*] Veloci. B.
 133 *Censor*] Judex. B.
Imputans] Numerans. B.
 135 *Credite*] Mihi. W.
 138 *Struem*] Congeriem. W. cumulum. B.
 139 *Flagellis*] Surculis. B.
Germinis] Cucurbitæ. B. W.
 142 *Hausit*] Audivit. B.
 146 *Fremementem*] Irascentem. B. W.
Publicis] Manifestis. W.
 148 *Glauco*] Nigros, canos. B.
 151 *Bullati*] Induti. B. ornati, gemmati. Gold. gemmati. W. ad o-

ram. in quo tamen et pullati. i. e. nigri, qui in luctu vestibus nigris utuntur. Pulla vestis dicitur nigra. inde pullati patres. i. e. nigri.

152 *Satasque*] Ciliciis induebantur. B.

156 *Coos*] Græcos. Coënsis ab insula, ubi nascitur. W. B.

Æstuantem] Ostendentem. B. W.

Murices] Purpuram. B. purpure regalis. W.

157 *Lenam*] Pallium Imperatorum. B. genus vestis. pallium. W.

Dissipabat] Scindebat. B.

160 *Impeditus*] Fœdatus. B. maculatus. W.

164 *Cumula*] Canabula. B.

168 *Rorulenta*] Humida. B. W.

169 *Streptentis*] Ebullientis. B. bullientis. W.

172 *Oraculum*] Responsum. B. minam. W.

173 *Propere*] Statim. B. Gold. prosper. i. e. propitius.

Sinistrum] Minacem. B.

175 *Fautrix*] Adjutrix. B.

181 *Molle naturaliter*] Quod naturaliter infirmum est et fragile. B.

184 *Emancipator*] Liberator, domitor. B. W.

Plasmatis] Corporis. B.

185 *Cupidinis*] Quia cupidinem, quæ antea regnabat in hominibus, ipse devicit penitus. B.

188 *Vendicavit*] Usurpavit. B.

190 *Gaudiis*] Cælestibus, non sæcularibus. B.

191 *Tabidum*] Tabescentem. B. pigrum. W.

194 *Deusne*] Utrum. B.

198 *Sectatoribus*] Discipulis. W.

201 *Hoc est*] Ut ipse triumphet super carnem. B. jejunium. W.

Livor] Invidia. B.

203 *Altaris aram*] Aram fidei. B.

Aram] Planiciem. B. W.

204 *Fidem*] Oblationem. W.

205 *Limat*] Purgat. B. mandat. W.

206 *Anne*] Cum aqua. B.

207 *Calente*] Ardente. W.

- 208 *Scabra*] *Aspera*. B. W.
 215 *Ducere*] *Æstimare*. W.
 220 *Fenerantem*] *Fenus* adquirentem. W.
 HYMN. VIII. 5 *Impeditum*] *Valde gravatum*. W.
 6 *Tuleris*] *Patereris*. B.
 7 *Remisso*] *Levi*. W. laxo. B.
 8 *Palpas*] *Leviter tangis*. B. leniter tractas. W. foves, blandiris. Gold.
 9 *Rotat*] *Sc. jam*. W. B.
Summisum] *Inclinatum*. Gold.
 10 *Vixdum*] *Adhuc*. B. W.
Tribus] *Horis, ex XII. horis*. B.
 14 *Solvimus*] *Fregimus*. W.
Festum] *Jejunium*. W. laudem. B.
 15 *Affatim*] *Abundanter*. B.
Imbuatur] *Satietur*. B. refoveatur. W.
 17 *Favor*] *Clementia*. B.
 19 *Lactat*] *Blanditur*. B.
 21 *Incenusto*] *Indecenti*. Gold.
 22 *Lacerare*] *Sordidare*. B.
 24 *Comat*] *Ornat*. B.
 27 *Luteus*] *Croceus, rubicundus*. B. W.
Tinguat] *Coloret*. W.
 29 *Pudore*] *Castitate*. B.
 33 *Morbo*] *In morbo*. W.
Residem] *Pigram*. B.
 35 *Vellus*] *Dicitur a veliendo*; quia antiqui non tondebant oves, sed vellera ab eis evelebant. B.
 38 *Exclusis*] *Expulsis*. W.
 39 *Revehens*] *Reportans*. B.
Aprico] *Æstivo, calido*. W. sereno. q. africo. i. e. locus, qui sine frigore.
 42 *Vibrat*] *Crescit*. B. W.
Impexis] *Horrentibus*. B.
 43 *Sudibus*] *Spinis*. W.
 45 *Frequens*] *Densa*. W.
 46 *Vernat*] *Floret*. W.
Tum] *Etiam*. W.
 49 *Hisce*] *Pro istis*. W.
 51 *Compensant*] *Rependunt*. B.
 54 *Confectos*] *Constrictos*. B. afflictos. W.
 59 *Luteam*] *Limosam*. i. e. corpus, propter costas. B. corpus a costis. W.
 60 *Usus*] *Jejunii*. B.
 61 *Linum*] *Hominem*. W.
 64 *Enervans*] *Infirmans*. B. W.
 71 *Tu*] *Sc. dum*. W.
 73 *Annuat*] *Consentit*. B.
Dexter] *Prosper*. B.
Secundo] *Prospero*. B.
 74 *Velud*] *Sicut*. B.
 77 *Bonum*] *Cibus*. W.
 79 *Sparsus*] *Ipsa æsca vel cibus*. W.
 HYMN. IX. 1 *Puer*] *Christe*. B. W.
Plectrum] *Pro lingua*. B. W.
Choreis] *Canticis*. B.
 2 *Melodum*] *Modulabile*. B. W.
 3 *Pangat*] *Sonet*. B.
Lira] *Dicitur a varietate chordarum, lirin g. varietas*. B.
 4 *Rex*] *David*. B. W.
 5 *Infulatus*] *Veste sacerdotali indutus*. B.
 8 *Orbis*] *Ordo Angelorum*. W.
Terra] *Homines*. W.
 9 *Comminus*] *Prope*. B.
 16 *Obnoxia*] *Debitricia*. W.
 21 *Os*] *Faciem*. W.
 28 *Cantaris*] *Vasis Ydriis*. B. W.
 30 *Rex*] *Architriclinus*. W. Regem, architriclinum dicit. Architriclinus enim princeps lectorum. Cline Græ. lectus. Antiqui enim tres lectos habebant, unum domino, secundum dominæ, tertium hospiti. Regem vocat dominum domus, vel sacerdotem, qui ad benedicendas nuptias venerat. B.
Sapore tinctis] *Saporatis*. B. coloratis, mutatis. W.
 32 *Ratum*] *Firmum*. B. W.
 33 *Piamina*] *Medicamina*. Gold. piacula, mundamina. W. B.
 35 *Nectare*] *Sputo*. W. saliva. B.
 36 *Orbibus*] *Oculis*. Orbes vocamus oculos, propter rotunditatem. hinc et orbem dicimus, ob rotunditatem. B. W.
 38 *Vexet*] *Moveat*. W.
 39 *Obsecundat*] *Obtemperat*. B.
Mitis] *Mitefacta*. W.
 40 *Extimum*] *Extremitatem*. B. W.
 43 *Ephæbum*] *Juvenem*. W. B.
 51 *Fatiscit*] *Deficit, affatim hiscit*. B.

- 53 *Impos*] Impotens. W.
 55 *Efferatis*] Ferinis. W.
 56 *Corripit*] Detinet et arripit sc. diabolus. B. W.
 57 *Lymfaticum*] Furens. B.
 58 *Ferte*] Dicit Deus. B.
Qualis] Cofinis. W. corbibus. B.
 59 *Referta*] Satiata. B.
 63 *Lacunam*] Foveam. B. fossam. W.
 64 *Meatus*] Transitus. B.
 68 *Veterna*] Morbosa vel antiqua. B.
 71 *Intrat*] Christus. W.
 74 *Obice*] Vecte. W.
 76 *Fulva*] Lucida. W.
 78 *Squalentis*] Nigrantis. W.
 79 *Lugubri*] Flebili. W. lacrimabili. B.
Ferrugine] Nigredine. B. W.
 81 *Chaos*] Tenebras. W. chaos et melos, neutr. gener. numer. singul. B.
 87 *Corona ex sanguine*] Per martyrium est. B. W.
 88 *Anguis*] Antiquus hostia. W.
 89 *Perusti*] Consumti. W.
 90 *Sibila*] Sibilosa. W.
 92 *Versipelli*] Callido. W.
 93 *Diluit*] Abluit. W.
 94 *Dux*] Deus. W.
 95 *Insuesceret*] Consuesceret. B. activum. W.
 100 *Cerneret*] Si adesses, cernere posses. W.
 101 *Tepescere*] Incalescere. B.
 103 *Occasum*] Mortem. B. Gold.
 105 *Cælo*] Ad cælum. B.
 106 *Macte*] Salve. W. magis aucte. B.
 107 *Cris*] Splendes vel abundas. W.
 111 *Perstrepunt*] Personant. W.
Concentibus] Simul cantantibus. B.
 HYMN. X. 1 *Ignæ*] Quem Græci vocant pir noëron, ignem sensnalem. W.
 3 *Vividum*] Animam et corpus. W.
 4 *Effigiasti*] Finxisti. B.
 6 *Tibi*] A te. W.

- 7 *Vegitata*] Roborata. W.
 14 *Tolerare*] Pati. B.
 16 *Sibi*] A semetipsis. B.
 20 *Liquorem*] Serenitatem. B.
 23 *Compactaque*] Conjuncta. W.
 24 *Retexi*] Dissolvi. W.
 27 *Monstras*] Monstrasti. W.
 29 *Generosa*] Nobilia, animæ. W.
Caducis] Corporis. W. in membris. B.
 30 *Carcere*] In carc. W.
 31 *Pars illa*] Anima. B.
 34 *Luteum*] Non sobrie. nomen. W.
Sapit] Vult. W.
Captat] Appetit. W. B.
 37 *Generis*] Originis suæ. W.
Ignis] Anima vivax. B. W.
 41 *Requiescere*] In sepulcro. W.
 42 *Sine mente*] Sine anima. W.
 44 *Sensus*] Animæ. B. W.
 46 *Calor*] Anima. B. Gold.
 53 *Sepulchris*] Cymitron Græce, Latine dormitorium. hinc Cymiterium et Cymiteria dicuntur. i. e. dormitoria, in quibus sancti q. dormire videntur usque ad diem iudicii. W.
 56 *Ambitus*] Ornatus vel honor. W.
 59 *Sabeo*] Fure. B.
 64 *Non mortua*] Unde in Job: 'restituatur ut lutum signaculum, et stabit q. vestimentum.' Signaculum, hominem vocat, qui in lutum redigitur, et q. lotum vestimentum reservetur. W.
 66 *Ulpote*] Ut æstimo. i. e. quasi. B.
 67 *Omnia*] Post generalem resurrectionem. W.
 69 *Qui*] De his qui mortuos sepe liunt. W.
 70 *Aggere*] Cumulo. W.
 74 *Sorte sub una*] Una sors est omnium, videlicet mori. W.
 77 *Sator*] Pater. B. W.
 79 *Rite*] Rationabiliter. W.
 80 *Jus*] Legem. W.
Exsequiarum] Exequiæ ab exsequendo. W.
 83 *Humandi*] Sepeliendi. B.
 84 *Fleta*] Deplorata. W. plorata, lamentata. Gold.

- 88 *Inlita*] *Tincta*. W.
Serena] Clara facit. W.
 90 *Egena*] Indigena. quia necesse est, ut habeat rationem. B.
 91 *Mordax*] Dura. B.
 92 *Vexat*] Fatigat. B.
 93 *Decuit*] Dens. B.
 95 *Nocte*] Nox, pro tribulatione. Gold.
 104 *Fatescere*] Resolvi. W. dissolvi. B.
 106 *Color albidus*] Pallor. Gold.
Inficit] Corruptit. B.
Ora] Facies. B.
 107 *Venustior*] Pulchrior. B.
 108 *Tinguet*] Colorat. W. humectat. B.
 110 *Carpet*] Corruptet. B.
 112 *Adeso*] Consumto. W. B.
 113 *Morbus*] Diabolus, qui morbos infert. W.
 117 *Eminus*] Longe. W. B.
 120 *Moverat*] Excitaverat contra alios. W.
Dolores] Morbos. B.
 135 *Sequestro*] Commendo, separo. W.
 137 *Hæc*] Caro. W.
 139 *In istis*] Corpore. W.
 141 *Depositum*] Commendatum. B. W.
 143 *Fictor*] Plasmator. B.
 144 *Enigmata*] Imagines. B. Gold.
 145 *Modo*] Cito. B. W.
 149 *Cariosa*] Corruptibilis. nam caries est putredo ligni. B. a carie. i. e. putredo. tremetres (leg. teredines) vocantur vermes, qui ligna comedunt, et in putredinem redire faciunt. W.
 153 *Flamina*] Venti. W.
 154 *Vacuum per inane*] Vacuum ærem. B.
 157 *Dum*] Sc. usque. W.
 160 *Requiescere*] Usque ad resurrectionem. W.
 161 *Senis*] Abraam. W.
 162 *Lazari*] Eleazar qui et Lazarus. W. B.
 174 *Famulam*] Famulantem. B. W.
 177 *Fovebimus*] Ornemus. W.
 179 *Titulumque*] Epitaphium. W.
 HYMN. XI. 2 *Recurrans*] Sursum. B.
 4 *Tramitem*] Viam. W.
 7 *Subductam*] A brevitate diei. B.
 8 *Sensim*] Leniter. W.
 11 *Gradatim*] Per gradus. per centum octoginta gradus ascendit Sol, quando crescunt dies: et per eodem descendit, et tot sunt anni dies; additis quinque, qui intercalares dicuntur. W.
Denuo] Iterum. B.
 13 *Emerge*] Ascende, vel exi a cælis, Christe. B. W.
Pusio] Jesu. B.
 15 *Parens*] Mater. W.
 16 *Duplex*] Hominis et Dei. W.
 18 *Editus*] Angelo nominante. B.
 20 *Calebas*] Vigebas. calles, vigeo, possum. W.
 21 *Prompta*] Parata. B. W.
 23 *Effecta*] Facta. W.
 26 *Digesto*] Disposito. W. ordinato. B.
 28 *In patris sinu*] Cum patre semper erat. W.
 29 *Rotata*] Discursa. W.
Annalium] Temporum vel librorum. B.
 34 *Nenias*] Vanitates. H. B. nenias vanitates sunt titulorum, quæ adhibebantur mortuis, quæ nihil proficiunt. W.
 35 *Algida*] Frigida. W.
 38 *Prædonis in jus*] In Diaboli potestatem. W.
 39 *Mancipatam*] Q. mancipatum traditam. W.
 43 *Impens*] Sine pœna Diaboli. B. sine vindicta. W.
 45 *Induit*] Indidit. W.
 46 *Excitato*] A morte. B.
 50 *Te*] Christe. B.
Creator] Pater. B.
 51 *Indidit*] Corporavit. B.
 52 *Glutinans*] Ligans. W.
 54 *Matura*] Plena. W.
Per fastidia] Dignitates. per tem-

porales expectationes. W.

62 *Vernantis*] Florentis. B.

64 *Veterum*] Peccatum. B. Veter-
nus morbus, qui et intercutaneus di-
citur. W.

66 *Rus*] Superficiem. W.

68 *Nardo*] Preciosissimo unguento.
B.

Necesse] Fide. B.

72 *Cotibus*] Lapidibus. B.

74 *Rex*] Quercus. B.

75 *Anomum*] Genus pigmenti. B.

76 *Miricis*] Genistæ. W. humilima
arbor. B.

82 *Excors*] Insensata. B.

83 *In pastu*] Quia tantum de comes-
tione curant. W.

87 *Quadrupes*] Pecora vel pecorina.
B.

88 *Sapiatque*] Intelligat. B.

89 *Prosapia*] Progenies. B.

Patrum] Judeorum. W.

91 *Credas*] O lector. B.

92 *Lymfatam*] Furentem. B.

100 *Dederunt*] Ostenderunt. B. *Hic*
nunc lacuna est in Bongarsii codice.

HYMN. XII. 20 *Obductam*] Cooper-
tam. Obductum vulnus dicimus clau-
sum. W.

22 *Sirio*] Syrius stella. Syro, traho.
inde Syria stella, a longo tractu. W.

26 *Januam*] Ortum. W.

39 *Interminum*] Qui terminum non
habebat. W.

40 *Chao*] Chaos, confusio elementor-
um, quæ fuit in primordio. W.

ΠΕΡΙΣΤΕΦΑΝΩΝ ΛΙΒ.

PRÆF. 6 *Recidis*] Radet. W.

11 *Adprobat*] Laudat. B.

24 *Magno*] Sc. precio. B.

25 *In atrio*] Intra Ecclesiam. B.

26 *Obsoletum*] Vitilis. B.

Caducis] Vilibus. B.

31 *Vel*] Etiam. B.

PERISTEPH. HYMN. I. 8 *Notis*] Ca-
racteribus. W.

4 *Pollet*] Splendet. W.

Hiberna] Hispanica.

8 *Arenas*] Sepulchra.

10 *Exteri orbis*] Aliensæ provinciæ.

12 *Ambiant*] Desiderant.

13 *Congessit*] Cumulavit. W.

17 *Murmur*] Precem.

21 *Testibus*] Martyribus. Nam
martyres testes interpretantur.

23 *Dispendio*] In disp.

25 *Probis*] Probatia, bonis. et dici-
tur probus q. probitate vel bonitate
probatns.

27 *Hostico*] Hosticus et hostilis,
unum sunt.

30 *In fonte rubro*] Sanguinis.

31 *Rudem*] Inconsuetam.

Laboris] Qui antea bene vixerant,
sed excocci diversis suppliciis.

32 *Perenne*] Milites cingulo ute-
bantur.

Cingulum] Coronam.

33 *Sueta*] Ante ea, quondam.

Militat] Nunc, gladio spiritus.

Sacrariis] Christi templis.

35 *Draconum*] Quia vexilla regum
erant in modum Draconum vento in
se recepto.

37 *Vile*] Sc. esse.

Expeditis] In paratis vel porrectis.

42 *Defugas*] Defuga, vel refuga,
vel perfuga vocatur, qui unum reli-
quit et ad alium confugit.

44 *Illa*] Fides.

Ungulas] Genus tormenti, quo co-
rium martyribus detrahebatur.

45 *Expetsbat*] Desiderabat.

46 *Bojis*] Boja et бага unum sunt.
bacæ plural. sunt catenæ.

48 *Plectitur*] Punitur, condempna-
tur.

50 *Ingesta*] Facie.

51 *Dulce*] Dulcis res fuit.

53 *Sodalitas*] Sodales dicuntur, quasi
simul edales, i. e. simul comedentes.

56 *Catastas*] Genus tormenti. i. e.
lecti ferrei, quibus impositi martyres,
ignis subponebatur.

58 *Mammonæ*] Dæmoni vel divitiis
mundanis.

60 *Cælestis ignis*] Anima.

61 *Chirographo*] Manualis conscrip-
tio.

- 64 *Tribuni*] Super mille.
Absistite] Discedite.
65 *Torques*] Circulos.
Sauciorum] Infirmorum.
Præmia] Quæ sunt.
68 *Infames*] Sine bona fama ingloriosos.
71 *Rigor*] Dunitia.
72 *Calips*] Ferrum. calips Græ. sideros.
73 *Obsoleta*] Inveterata.
84 *Patere*] Illis.
85 *Anulus*] Qui signat fidem sine fine figurans.
86 *Orarium*] Ab ore, i. e. sudarium.
87 *Intimæ*] Secretum.
88 *Liquentis*] Liquidi vel sereni.
89 *Visum*] Hominum.
92 *Herens*] Dubitans.
96 *In*] Pro, ad.
Spiritus] Animas.
102 *Quæstione*] Examinatione.
105 *Crescit*] Tumescit.
113 *Algidus*] Febris.
117 *Hiberus*] Fluv. Hispaniæ.
Alluit] Influit.
118 *Hymnite*] Canite.
HYMN. II. 1 *Fanorum*] Idolorum.
B. W. fans, dicta templa, ab eo, quod est fano, i. e. vox, i. e. a responsis. W.
Parens] Mater. B.
2 *Roma*] Tu. W.
Dedita] Tradita. W.
4 *Triumphas*] Vincis. W.
Barbarum] Gentilem. B.
6 *Frenis*] Legibus. B.
7 *Monstruosis*] Terribilibus. W.
10 *Togatæ*] Nobili. W. pacificatæ. B.
Insignibus] Ornamentis, cum absolutum est; cum adjectivum, gloriosis. B.
14 *Cossi, Camilli*] Duorum ducum.
Cossus, Afrorum lingua rugosus; Camillus, ingenuus. W. Cossi, ducis: Camilli, consulis. B.
18 *Prediga*] Perditrix. B. prodigus, q. porro adiens. i. e. porro distribuens. W.
20 *Fors*] Futurum esse. W.
22 *Palnam*] Coronam. W.
- 39 *Levita*] Levita interpretatur assumptus sicut Diaconus minister. W.
Gradu] In ministerio. W.
40 *Præstantior*] Nobilior. B. sublimior, quia præstat. W.
44 *Volasque*] Devotas, votivas. W. oblatas. B.
45 *Versat*] Cogitabat. W.
Famem] Cupiditatem. W. desiderium. B.
48 *Exactor*] Quæsitore. B.
50 *Numos*] A Numa Cæsare. W.
54 *Archam*] Ab arcendo visum. W.
Ditibus] Aureis. B.
55 *Refertam*] Plenam. W.
56 *Moneta*] Moneta dicitur eo quod monet mentem inscriptione nominis regis, ne paracaraximi. i. e. falsi numi, fiant. W.
Conditos] Absconditos. W.
57 *Conqueri*] Causari. W. deplorare. B.
61 *Abest*] Absit. W.
64 *Orgiis*] Officiis. Orgia, ministeria. B. ministeriis vel sacrificiis. W.
65 *Proditum est*] Dictum est. W.
67 *Libent*] Sacrificet. W.
69 *Scyfi*] Vasculis. B.
Ferunt] Dicunt homines. W.
71 *Sacris*] Officiis. B. W.
73 *Tum*] Insuper. W.
Fratribus] Vobis. W.
75 *Fundis*] Possessionibus. W. agris. B.
76 *Sestertiorum*] Talentorum. sestertium, V. sextarii. i. e. duo scrip. et semis. B. W.
77 *Addicta*] Assignata. B. K. m. abavis addicta heredibus vel deputata, tradita. W.
78 *Fædis*] Quod vobis fæde augetis. W.
Auctionibus] Venditionibus. W. B.
79 *Exheres*] Carens hereditate. W.
80 *Sanctis*] Ironice.
81 *Occulantur*] Absconduntur, occultantur. B. W.
86 *Præstrigiis*] Maleficiis. B. doctrinis. præstrigia dicuntur a præstrigendo, eo quod præmoneant homi-

nem et constringant timore suis demonstrationibus. W.

87 *Exaggeratos*] Accumulatos. W.

89 *Poscit*] Indiget. B.

90 *Fiscus*] Sacculus, in quo publica pecunia portabatur. W.

Ærarium] Gazophilacium. B.

91 *Dedita*] Tradita. W.

Stipendiis] Publicis. W.

94 *Suum*] Proprium. B.

95 *Nomisma*] Imaginem. B.

98 *Nempe*] Quippe. W.

100 *Signat*] Vendicat, curat. W.

101 *Aureos*] Mancusa. Philippei, mancosi. sed hic Philippos, metri causa. B. W. Mancusa Philippis est civitas; de qua in Evang. venit Jesus in partes Cæsareæ Philippi. W.

106 *Venditis*] Spargitis. B.

110 *Refert ad ista*] Respondet. B. W.

112 *Annuis*] Consentit. B. W.

117 *Tantum*] Tam multum. B.

118 *Enigmatum*] Figuras. B. denariorum. Enigma, obscura parabola. inde enigma dicit nummorum. nam metallis insensatis, obscuris, nomen regis capitur et imponitur. W.

119 *Augustus*] Octavianns. W.

121 *Locupletis*] Divitis. locuples talentis. W.

Archam numinis] Thesaurum Dei. W.

127 *Fungar*] Utar. B.

Efficacius] Operosius, melius, perfectius. W.

128 *Munere*] Officio. B.

129 *Digestim*] Ordinatum, ordinabiliter, rationabiliter. B. W.

130 *Supellex*] Substantia. B. thesaurus. W.

131 *Calculanda*] Numeranda, ordinanda. B. W.

132 *Summula*] Numerus. stipendium dicitur summula a sumendo. W.

136 *Gestiens*] Gaudens, exultans. B. W.

139 *Sponsor*] Promissor. B.

143 *Stipem*] Elemosinam. B.

144 *Cogens*] Colligens. B.

145 *Illic*] Sc. fuit. W.

Obtutibus] Visibus. B.

146 *Orbes*] Orbes dicunt vestigia aratri: sed non hic. nam scilicet sunt cavati oculi. W.

149 *Infracto*] Valde fracto. genua habens, sed non utitur. W.

150 *Trunco*] Syncope. B.

153 *Est*] Sc. illic. W.

154 *Tabe*] A tabe. W.

155 *Arens*] Arida. W.

159 *Penu*] Ærario, cellario. W. B.

161 *Exin*] Mox. B. deinde, unde exinde. B.

162 *Viritim*] Singillatim, per singulos ordinatim. W. singulariter per singulos viros. B.

164 *Pro templo*] Coram. W.

165 *Præscriptus*] A iudice deputatus. W.

Fluxerat] Venerat. W. præterit. B.

168 *Efflagitans*] Postulans. W.

169 *Tum martyr*] Ait. B. W.

Assistas] Ut. B.

170 *Coramque*] Palam. B.

175 *Patentes*] Amplas. B.

180 *Fragor*] Clamor. B.

183 *In Laurent.*] Contra. B.

188 *Dispuenda*] Contemnenda. B.

189 *Sitis*] Desideras. W.

190 *Rudera*] Arizzi vel stercora. B. rudera dicunt maceriam ruinæ. W.

192 *Pænalis*] Durus. B. W.

Excudit] Fabricat. B. excoquit. W.

194 *Arenis*] Sicut Pactolus et alii. W.

197 *Pudor*] Castitas. B. verecundia. W.

198 *Integritas*] Virginitas. B. W. H.

199 *Occidit*] Deficit. W.

201 *Quid*] Quare. B.

Venenum] Avaris. W.

Gloriæ] Aurum dicit. W.

202 *Magni*] Precii esse. B. W.

204 *Et*] Etiam. B.

Humanum] Sc. aurum. W.

205 *Hi*] Mendici. W.

Alumni] Socii vel filii. B.

Luminis] Regni cælorum. W.

- 206 *Artat*] Affligit. W.
 208 *Insolescat*] Superbiat, sine consuetudine vivat. W. intumescat. B.
Turgida] Superba. W.
 209 *Cum*] Quando. B.
Dissicit] Secat. B. consumit, lacerat. disperdo, dissicio. W.
 210 *Viget*] Interius. W.
 211 *Vicissim*] Mutuatim. W.
 212 *Sensuum*] Mentium. W.
 213 *Nam*] Quoniam. B.
In] Ad. B.
 215 *Effetus*] Infructuosus. B. H. vacuatus. W.
 216 *Elumbe*] Infirmam libidinem, quia sine viribus facit. B. infirmum, debile, infirmam libidinem. W.
Contrahat] Colligat. B.
 221 *Commitle*] Compara. B. W.
Pestium] Vitiorum. W.
 223 *Carnisne*] Utrum. B.
 227 *Venusti*] Pulchri. W.
 229 *Valentes*] Robustos. W.
 231 *Mancum*] Curve. B. W.
 233 *Quemvis*] Quemcunque adfer. W. B.
 234 *Ore*] Facie. W.
 236 *Pauperum*] Sc. sit. B. W.
 237 *Serico*] Purpura. B.
 239 *Hidrops*] Hunc. W.
 242 *Volam*] In mediam palmam. W. medietas palmæ. B.
 243 *Aduncis unguibus*] Ungulis. W. curvis. B.
 246 *Scorta*] Scortum q. sortum. sortum est solea. sicut enim solea maceratur in manu sutoris: sic pellicula meretricis ab adulteris. W.
 247 *Cloacis*] Lacubus, sordibus. cloacæ sunt loca, in quibus adunatur stercus civitatis. W.
 249 *Fervens*] Ardens desiderio. W.
Ambitum] Cupiditatem. W. honorem. B.
 250 *Æstuans*] Desiderans. B.
 251 *Mersis*] Occultis. B. in mentem mersis. W.
 254 *Prurit*] Q. perurit. B. ardet. prurigo ex ardore nimio venit. W.
 255 *Vexatur*] Sc. cædit. W.
Scalpi] Scabit. B.
 258 *Strumas*] Tumores. W. chelen. W. B.
Retexam] Referam. B.
 259 *Purulenta*] Putrida. W. venenosa. a pus, puris. B.
 264 *Morbo regio*] Elefantico. B. regius morbus et arcuatus et ictericus et elephanticus. regius ideo dicitur, quia non potest curari, nisi regis cibis: aut quod regionem mortis pandat. elephantinus, eo quod elephantino osse curetur. arcuatus, eo quod colorem arcus cælestis habet. W.
 267 *Brevi*] Tempore. W. statim. B.
 274 *Interim*] Nunc usque. B. dum hic est. W.
 277 *Facultas*] Possibilitas. B. W.
Suppetat] Abundat. W.
 280 *Recensendos*] Numerandos. B.
 282 *Muculentis*] Sordidis. B. mucus, 1067. murcus, qui præcisum habet nasum. W.
 284 *Lipposque*] Sc. oculos. W.
Putri] Humida. W.
 285 *Tetrius*] Nigrius. B.
 286 *Leprosus*] Leprosus a laterum pruritu. B.
 289 *Animabus*] Vacat. W.
Inversa vice] Una pars. W.
 290 *Forma*] Imago. B.
 293 *En ergo*] Sc. habes. W. B. præsentatim. W.
 294 *Proxime*] Nuperrime. W.
 303 *Damnum*] Amissionem. B.
 304 *Ignis*] Amoris. B. H.
Nescias] Viduas. W.
 305 *Monile*] Ornamentum. W.
 306 *Comitur*] Ornatur. B. W.
 307 *Dotata*] Ornata. B.
 309 *Eccum*] Ecce. B.
 317 *Furcifer*] Exclamative. successor ignis. W.
 318 *Strofas*] Versutias. B. fraudes. versutias. strofa, fraus, quæ techna vocatur. unde strofosus, fraudulentus, vocatur. W.
Cavillo] Derisione vel deceptione.

cavillum, convitium cum joco. B. illusione vel decept. derisoria. B.

Mimico] Scurrili. B. H.

319 *Nexuisse*] Involvisse. B.

320 *Saltas*] Saltare facis vel saltando dicis. B. W.

321 *Concinna*] Composita. B. W.

Visa] Sc. est. B.

Urbanitas] Eloquentia. B. W. conveniens urbanitas, i. e. pulchritudo. cinum genus potionis ex diversis mixturis composita. inde concinna res, ex diversis composita sententiis. W.

324 *Acroma*] Gloriosus ludus. acroma proprie lyrarum auditio; hic autem jocus accipitur vel carmen scaenicum. B. W.

325 *Adeone*] Nonne adeo. W.

Austeritas] Severitas. W. asperitas. B.

326 *Fascibus*] Honoribus. B. W.

327 *Adeon'*] In tantum. B.

329 *Oppetam*] Moriar. B. H. W. oppetere, q. terram petere. nam viri fortes, dum moriuntur, terram more petunt, ne vox audiat. W.

330 *Votiva*] Desiderabilis. W. B.

335 *Compendiosus*] Brevis, difficilior. B. W.

339 *Inextricabilis*] Infinibilis vel insolubilis. B. indissolubilis. W.

344 *Abdita*] Occulta. W. secreta. B.

345 *Senescens*] Deficiens. B.

347 *Sensim*] Leniter. W.

348 *Semustulati*] Semiusti. semustulatus et semiustus, unum sunt. B. W.

350 *Misteriarches*] Princeps minister. W. mysterii princeps. et Graecum est. B.

Incidit] Sc. in poenam. W. B.

352 *Debeant*] Sc. alii. B. W.

356 *Vulcanum*] Ignem. B. W.

359 *Nudare*] Despoliare. B.

360 *Vincire*] Ligare. W. B. H.

361 *Os*] Facies. B. W.

363 *Legifer*] Moyses. B. W.

368 *Impatiens*] Non sustinens. W.

371 *Per imbrem*] Per densitatem. W.

373 *Inluminatum*] Manifestatum. B. manifestum. W.

Hoc] Genus fuit. W.

Eminus] Elonge. B.

374 *Recens*] Recenter. B. W.

Pietis] Baptizatis. B.

378 *Os*] Faciem. B. W.

Oblitum] Circumdatum. W.

Situ] Tenebris. W.

379 *Nigrante*] Nigro. B.

380 *Clarum*] Claritatem. W.

384 *Sudo*] Sereno. B. W. sudum dicimus q. sub udum serenitas, quae post pluvias sit. W.

385 *Quin*] Insuper. B.

Qualitas] Sc. Laurentii. W.

388 *Nidor*] Foetor. W. B. H.

Nectar] Dulcedo. omnis suavitas odoris dicitur nectar. W. odor suavis. B. H.

390 *Aura*] Odore. W.

Adficit] Affligit. B. affixit. W.

391 *Vindice*] Vindicante. B.

392 *Oblectamine*] Delectatione.

397 *Diutinus*] Longus. B. W.

399 *Ultro*] Sponte. B.

E catasta] E craticula. B. qui in catasta erat. W.

403 *Periculum*] Inquisitionem, separationem. B. W.

404 *Vulcanus*] Dicitur ignis. W.

406 *Tunc ille*] Sc. ait. W.

409 *Ludibundus*] Similis ludenti. W. B.

419 *Quirinali*] Romanae. B.

425 *Remi*] Imperatoris Romanorum. B.

426 *Concessit*] Convenit. B. sc. Dominus. W.

430 *Jus*] Lex. B.

435 *Cæteris*] Gentibus. B.

436 *Mens*] Fides. B.

437 *Confederentur*] Conjungantur. B.

438 *In symbolum*] Unitatem, fidem Catholicam. W. concilium, unam fidem. B.

439 *Mansuescat*] Mitis fiat. B.

441 *Advertat*] Sentiat. W. intelligat. B.

- Abjunctas*] Separatas. B. W. H.
 443 *Fidelis*] Credulus. W.
 444 *Numa*] Consul, i. e. Sabini. B. W.
 446 *Catonum*] Consulum. B. consiliariorum vel sapientum, legis doctorum. W.
Curiam] Familiam. B.
 448 *Frigum*] Trojanorum. B. W.
 449 *Sterculum*] Adjectivum, i. e. cloacinum. B. W.
 454 *Gabrihel*] Fortitudinem tuam. B. W.
 456 *Errans Julia cæcitas*] Roma. B. Romana Ascanii. W.
 461 *Alter*] Unus. B.
Vocator] Prædicator. B.
 463 *Recludit*] Aperit. B.
Creditas] Sc. sibi. B.
 466 *Oblite*] Vocativi casus. B.
 468 *Plebemque*] Christianitatem. B.
 469 *Exterminat*] Depellit. W. extra terminum minat. B.
 472 *Officit*] Valde nocet. B. obest. W.
 473 *Principem*] Constantinum vult dicere. B. W.
 476 *Sinat*] Non consentit. W.
 478 *Valvas*] Fenestras. B. seras. W.
 479 *Damnet*] Claudat Constantinus. B. W.
 480 *Obdens*] Opponens. W. contra dans. B.
Pessulos] Vectes. B.
 481 *Pura*] Deo dicata. W.
Sanguine] Inquinamento. W.
 483 *Æra*] Idola. W.
 485 *Hic*] Tunc. W.
Orandi] Sc. sancti Laurentii. W.
 486 *Vinculi*] Corporis. W.
 491 *Libertas*] Fiducia Laurentii. W.
 492 *Ambire*] Desiderare. H. B.
 493 *Repens*] Repentina. W.
Medullas] Viros. W.
Indoles] Nobilitas. W.
 496 *Nugas*] Idola. W.
 497 *Refrixit*] Gelavit. B. W.
 500 *Sacellis*] Templis Deorum. B. W.
 501 *Tribunal*] Ad Ecclesiam. W.
 502 *Dimicans*] Pugnans. W.
 503 *Ense*] Gladio. W.
 505 *Auctorem*] Diabolum. W.
 506 *Tum*] Usque.
 507 *Lacessit*] Provocat cum præl. W.
 509 *Æternum*] Æternaliter. B. in æter. W.
 511 *Festa*] Dea ignis. B.
Lares] Ignes. B.
 513 *Quiritum*] Romanorum. W.
 514 *Sinpubium*] Combarbationem, nam simulacrum illius barbarum fuit. B. H. barbati in pictura. W.
Numæ] Consulis. B. Cæsaris. W.
 516 *Resultat*] Landat. B.
 517 *Lamina*] Principes, principalia. B. W.
 518 *Luperci*] Idoli. W. sacerdotes Panis dicti quod lupos ab ovibus arceant. hi vere pastores sunt. Luper cal vero templum Panis, ita appellatum, quod ei sollemnia ludicra celebrantur. unde luper calia, prostibula dicuntur. B.
Flamines] Sacerdotes Deorum. Flamen est dictum q. flamen, eo quod filo caput cingebant antiqui. W.
 521 *Domus*] Familias. B.
 522 *Sexu ex utroque*] Virorum et mulierum. W.
 523 *Pignera*] Pueros. W.
 524 *Liberum*] Hominum. W.
 525 *Pontifex*] Sacerdos. W.
 526 *Ascitur*] Adquiritur. W.
 527 *Ædemque*] Ecclesiam. W.
 528 *Vestalis*] Quæ fuit sacra in vestibus. B.
Claudia] Virgo Vestæ. quædam famula Vestæ, Claudii filia fuit. W. familia. B.
 530 *Incola*] Romani cives. W.
 531 *Comminus*] Prope. B. W.
 532 *Sedem ossuum*] Sepulchrum. W.
 533 *Propter*] Juxta. B.
Advolvi] Prosternere. W.
 534 *Fletibus spargit*] Plorat. W.
 536 *Murmure*] Oratione. B. susuratione. W.

537 *Hiberus*] Fluvius Hispanicus. W. Hispanicus. B.

538 *Alpibus*] Montibus. W.

539 *Cottianorum*] Alpium. dūe Alpes, Cotianæ et Pyrenææ. B. Cottianorum, Scottorum. W.

Ninguidos] A nive. B.

543 *Urbanum*] Civile. B.

547 *Coram*] Præsentialiter. B. manifeste. W.

548 *Cælum*] Ad Deum. W.

Intuemur] Operibus propinquamus. W.

Emius] Longius. W.

550 *Passionem*] Passionis diem. W.

554 *Allectus*] Electus, advocatus. W. B.

Municeps] Telonearius minister vel civis. B. W.

556 *Civicam*] Angelicam vel domesticam. B. cælestium civium, cælestem. W.

557 *Videor videre*] Mihi cernitur. W.

558 *Virum*] Laurentium. W.

559 *Roma cælestis*] Hierusalem. B. W.

560 *Legit*] Elegit. W.

561 *Credita*] Sc. tibi. B. illi. W.

562 *Datum*] Sc. illi. W.

563 *Quiritum*] Militum. W.

564 *Anxia*] Subvenis vel consentis. B. adjuvas. W.

565 *Postulat*] Orat. W.

568 *Ullus*] Sc. hominum. W.

569 *Adsis*] Pro adsis. B. W.

570 *Alumnos*] Filios. W.

571 *Lactante*] Satiante. W. B.

583 *Corpori*] Peccato. W.

HYMN. III. 1 *Germine*] Generatione. H.

Eulalia] Interpretatur boniloqua. B. Eulalia, boniloqua. Eusebia, bona cultura. Theosebia, Dei cultura. W.

2 *Indoli*] Ingeniosa vel bona spe. W. spe vel virtute. B. indoles, est imago quædam propriæ virtutis. B. W.

3 *Emeritam*] Emerita, civitas Hispaniæ, dicta quod ibi emeriti, i. e.

Delph. et Var. Clas.

veterani milites erant. B. W.

6 *Occiduo*] In fine. B.

7 *Tulit*] Genuit. B. detulit. W.

10 *Titulo*] Sepulchro. B.

11 *Currulis*] Annis. B.

13 *Crepitante*] Sonante. W.

Pyra] Pyra ignis dicitur genus: qui, antequam succendatur, rogas vocatur. W.

15 *Rata*] Arbitrata. W.

17 *Patria*] Omnipotentis. W.

18 *Toro*] Conjugio. B.

19 *Crepundia*] Monilia, ornamenta, gemmas. insignia vel indicia, quæ expositis infantibus adhibentur. W. jocalia ornamenta. B.

20 *Pusiola*] Parvula. W. juvencula puella. diminutivum a pusione, qui est communis generis, et significat puerum vel puellam fortiolem jam. inde pusiulus et pusiola, diminutiva. B. pusiola, pusilla. pusio dicitur primus natu. W.

21 *Spernere*] Scilicet cæpit. W. spernebat, i. e. abominabatur. B.

Sucina] Gemmæ fulvicolores, quæ ex lacrimis arborum fluunt, et in lapidem durescunt. Et sunt sucina a succo dicta. B. oscula, in ore infantum. W.

Flare] Flabat.

Rosas] Jocunditates mundanas.

22 *Fulva*] Aurea. B.

Monilia] Splendida ornamenta in vertice mulierum. W.

Respuere] bat. B.

23 *Ore severa*] Facie stricta, sobria. W. B.

Modesta] Quieta. W.

25 *Caniciem meditata*] Morem imitata est. B.

26 *Furiatalues*] Persecutio. H. mortalitas vel morbus. W.

30 *Adolere*] Incendere, aliter crescere. W.

32 *Ferox*] Fertilis. W.

34 *Anhela*] Spirans. W.

35 *Virum*] Syncope. B. pro virorum. W.

36 *Parentis*] Matris. W.

Prudent.

4 Y

- Agit]** Operatur. B.
38 Rure] In pago. B.
43 Teste] Vidente. B.
Movet] Aperit. B.
45 Invia] Loca sine via. W.
46 Laceris] Laceratis. B.
53 Qui] Radius. W.
54 Face] Luce. B.
55 Chao] Chaos, confusio rerum. W.
57 Secuta] Dum sequebatur. B.
59 Canopica] Ægyptiaca, i. e. mundana. B. W.
61 Cita] Velox. B.
62 Peragit] Percucnrrit. W.
63 Eoa] Orientalis. W.
64 Superba] Nobilis. B.
65 Fascibus] Honoribus. B. potestatibus vel pompis. W.
66 Rogo] Interrogo. B. ad paganos dicit. W.
69 Sternere] Flectere ad orationem. B. W.
Rasilibus scopulis] Rasis lapidibus, i. e. dolatis per imagines. B. W.
71 Manus] Multitudo. B.
72 Christicolum] Larum. B.
76 Isis] Dea Ægyptiorum. W.
80 Frivola] Vana vel mendacia. W.
82 Cliens] Servus vel socius. B. servitor, amicus minor. W.
83 Prostituat] Tradat vel turpiter se inclinet. W. B.
85 Generosa] Christiana. B.
Qualit] Persequitur. B.
86 Dux bonus] Per ironiam. B. W.
88 Inhians] Appetens vel nimis cupiens. W.
90 Excruciare] Extorquere. B.
92 Coacta] Conjuncta. B.
94 Penetrabitur] Interficitur. W.
95 Exagitante] Fatigante. W.
96 Talibus] Verbis. B.
Exitus] Commotus. B. exitiabilis. W.
98 Lictor] Carnifex; a ligando. B. W.
101 Quam] In quantum. B.
102 Si potis est] Si possibile est. W.
103 Torva] Aspera vel minax vel contumax. W.
105 Genialis] Nuptialis. B. lectus nuptialis vel honor gratus. W.
120 Thalamo] Conjugio. B. W.
123 Temeraria] Præsumtrix. B. W.
Debilitas] Deludis, excrucias, fedas. W. infirmitas. B.
124 Ecce] Aspice. B.
Parata] Sc. sunt. W. B.
125 Exitii] Periculi vel mortis. W. B.
131 Rogo] Interrogo. B. W.
132 Eminulis] Longe præminentibus, ab eminus diminutivum. B.
136 Nihil] Respondit. B. W.
140 Prosubigit] Subvertit. B. H. Subigo multa significat: 1. acuo. ut, 'subigunt in cote secures.' 2. compello; ut, 'subigitque fateri.' 3. foedio vel conculco; ut 'pede subigit terram.' W.
142 Juncea] Tenera, juvenilia propter viriditatem. B. W.
144 Ad ossa] Usque ad. W.
145 Notas] Figuras. B. maculas vel cicatrices. W.
147 Quam juvat] In quantum, jucundum est. B. W.
Hos] Martyrii. W.
150 Eliciti] Expressi vel extracti. B. W.
156 Carnificina] Locus vel excruciatio. B. W.
171 Emicat] Salit. B.
Repens] Subita. B. W.
175 Innocuus] Sicut columba est. W.
179 Plaudit] Ludit, jocatnr. B. W.
181 Satelles] Minister, vel sequax. B. W.
190 Vice] In similitudine. W.
197 Vetoniæ] Provincia Hispaniæ. B. W.
198 Ano] Fluvius. B. W.
199 Viridante] Irrigante. W.
Rapax] Velox turbiter. B.
200 Luit] Lavit. H.
206 Super] Desuper. W.
208 Solum] Pavimentum. W.
209 Rosulenta] A rosa, sicut roru-

rore. W.

[*on caret*] Quia et in hieme ibi
r.

[*is*] Nobilis. W.

[*omantibus*] Constantibus. B.

[*esta*] Festiva. W.

[*ita*] Posita. B.

[*ropitiata*] Placata. W.

[*l*] Nutrit. W.

n. iv. 3 *Cæsaraugustam*] Una
B. a Cæsare Augusto, ipsius
re. W.

[*cul*] Sc. credita. W.

[*lens*] Dum gestat. B. W.

[*s*] Quando. B.

[*be*] In nube enim, in qua cæ-
ndit, credimus venire ad ju-
W.

[*te*] Ignea. B.

[*itata*] Elevata. B. erigens ca-

[*operanter*] Celeriter. W.

[*nistris*] Sarcofagis. W.

[*ra*] Africana. B.

[*sque coronas*] Sc. aliorum mar-
W. tres martyres, i. e. Faus-
narium, Martialem. B.

[*nfio*] Ornamento. B. cingulo,
, cingulum, ab eo quod est
i. e. convertere. W.

[*melli*] Duo diaconi. B. W.

[*mbos*] Duos. B.

[*ios veneramur*] Sc. martyres,
lixit, Emeterium et Cheledo-

[*rcilon*] Civitas. W.

[*ite*] Martyre. W.

[*l*] Confisa. B. W.

[*urbo*] Civitas. B. W.

[*elas*] Civitas. B. W.

[*ltanorum*] A patria. B. Lusi-
provincia. W.

[*l*] Quæ est caput. W.

[*aplutum*] Civitas. W. opidum.

[*abit*] Delectat. B. ferre. W.

[*m*] Martyrum. W.

[*gis*] Civitas Cotiæ. B.

[*Propria*. W.

[*nimenta*] Recordationes.

48 *Juga*] Fidem. W.

49 *Paucae*] Urbes. W. civitates. B.

52 *Functæ*] Usæ. B.

53 *Revelles*] Referes. W.

57 *Numerosiores*] Pluriores. W.

61 *Parens orbis*] Cartago, mater.
W.

[*Pæni*] Africani. B.

69 *Umbrarum*] Dæmonum. B.

77 *Inde*] Sc. Cæsarangustæ. B.

78 *Clerus*] Cohors clericorum, i. e.
Cæsarangusta. W. B.

79 *Infulata*] Ornata. B.

80 *Valeriorum*] Episcopi erant. B.
W.

85 *Nostrum*] Pro nostrorum. B. W.

88 *Grandine*] Persecutione. W.

89 *Peregre*] In peregrinatione. B.
W.

91 *Futuri*] Temporis. W.

99 *Prope litus*] Promontorium ma-
ris. W.

100 *Sagunti*] Civitatis Hispaniæ.
B. civitas Hispaniæ, fida Romanis;
et est gen. fem. W.

101 *Palestra*] Luctatione. B.

105 *Templo*] Sc. Vincentis. W.

106 *Partas*] Syncope. B.

[*Palmas*] Martyres. W.

107 *Laureis*] Coronis. B. W.

108 *Cucurrit*] Coronatus est. W.

109 *Encrate*] Proprium nom. mu-
lieris; Encrates, abstinens Græce
dicitur, hinc Encratici hæretici vo-
cantur, qui creaturas Dei damnant.
dicunt, non esse bonum manducare
carnem, et bibere vinum. W.

110 *Ossa virtutum*] I. e. fortia ope-
ra. nam viva erat, quando hæc fûe-
runt scripta. W.

[*Quibus efferati*] Ossibus sevi. W.

112 *Dedecorasti*] Deturbasti. W.

115 *Tu morti*] Tu sola post marty-
rium viva fuisti. W.

117 *Seriem*] Ordinem. W.

118 *Carnis et cæsæ*] Abscisa carne,
frusta est. W.

121 *Barbarus*] Durus. B.

122 *Impensus*] Effusus est. W. red-
ditus. B.

- 125 *Minus*] I. e. non. B. W.
 126 *Abolens*] Delens. W.
 128 *Soporo*] Soporifero. B.
 129 *Cruda*] Recens. W.
Longum] Dis. W. longe. B.
 141 *Titulum*] Hoc decus. W.
Fruendum] Habendum. W.
 143 *Fuge*] Din. W.
 145 *Sacra*] Civitas. W.
Candidatis] Martyrizatis. B. W.
 147 *Conscriptum*] Deputatum. W.
 148 *Pangere*] Landare. W.
 149 *Ede*] Profer. B. compone vel
 canta. W.
 150 *Tibi*] A te. B.
Concinatur] Canatur. W.
 155 *Tulerit*] Sustinuerit. W.
 157 *Bella*] Sc. martyrum. W.
 158 *Quantus tua*] Sc. sanguis bella.
 B.
 161 *Posthinc*] Postea. W.
 162 *Renuente*] Respuente. W.
 163 *Saturninos*] Nam barbara no-
 mina erant, ideo in metro ponere ne-
 quibat. W.
 166 *Parvi facit*] Contemnit. W.
 168 *Rudis*] Nova. B. W.
 171 *Explicandus*] Pronunciandus.
 W.
 173 *Recolet*] Numeret. W.
 176 *Jure*] Lege. W.
 177 *Ad antiquum numerum*] x. et
 vii.
 178 *Specimen puella*] Pulchritudi-
 nem Encrate. W.
 180 *Fons*] Origo. W.
 181 *Silendi*] Sc. estis. W.
 183 *Secundo*] Prospero. W.
 184 *Agone*] Certamine. W.
 191 *Creatrix*] Parens. W.
 192 *Purpureorum*] Pro purpurato-
 rum. W.
 193 *Date*] Sinite ut.
 197 *Generosa*] Nobilis. B.
 Hymn. v. 1 *Prospera*] Prosperum
 age.
 11 *Quam*] Sc. tu.
 10 *Conluces insigni stola*] Quando
 sanctus a præsenti vita transit, quasi
 una stola lucet. Cum vero dies ju-

dicii venerit et animo et corpore re-
 munerabitur ; tunc duabus stolis col-
 lucet.

- 13 *Idoli*] Species doli ab idea.
 21 *Maximus*] Ille.
 22 *Sanxit*] Decrevit.
 30 *Levita*] In templo additus.
Sacra] Ecclesia.
 32 *Columnis*] Septem donis Spiritus
 sancti.
 41 *Hic ille*] Tunc ipse.
 42 *Nonfelix*] Infelix.
 43 *Jus*] Conditio vel imperium.
 47 *Juventa fervida*] Tuae juventutis.
 49 *Cape*] Intellege.
 50 *Cæspite*] Sicut tunc mos erat.
 52 *Luenda*] Persolvenda.
 53 *Altrinsecus*] E contra.
 56 *Reluctor*] Ego.
 66 *Scitumque brutum*] Decretum
 stultum.
 72 *Elingua*] Sine lingua.
 73 *His*] Talibus diis.
 79 *Aucupes*] Venatores vel capto-
 res.
 87 *Affore*] Futurum esse.
 93 *Intonantem*] Loquentem.
 95 *Obstrudite*] Claudite.
 98 *Lictores*] Carnifices.
 101 *Faxo*] Facere volo.
Jus prætorium] Regalem potesta-
 tem.
 105 *Tibi*] A te.
 106 *Tarpeja*] Romana : ubi idolo-
 rum maxima pars fuit ; quod in Tar-
 pejo monte cuncta idola congregata
 fuerunt.
 107 *Obteras*] Contemnis.
 113 *Hiulcis*] Apertis, fissis.
Ictibus] Ungulis.
 122 *Eviscerando*] Lacerando.
 126 *Nubilo*] Caligine.
 129 *Pro pudor*] Cum pudore loquor.
 131 *Renidet*] Splendet læticia. a ni-
 dore, renidet.
 138 *Par*] Consortium vel sodalitas.
 149 *Quo pacto*] Quomodo, quemad-
 modum, qua ratione, qua virtute.
 150 *Recessus*] Profunditates.
 154 *Rere*] Reris, arbitrare.

- 156 *Dilancinata*] Laniata, dilaniata, dilacerata.
 160 *Exsors*] Expers.
 165 *Quin immo*] Quin potius.
Enitere] Stude.
 169 *Lacesce*] Irrita.
Diacute] Perquire.
 171 *Procellis*] Laboribus.
 174 *Denuo*] Iterum.
 175 *Prætor*] Præses.
 176 *Anguina*] Serpentina.
 177 *Callum*] Duricia in pedibus rusticanis.
 179 *Puleinar*] Lectum decorum. res divina, ceremonie, sacra.
 183 *Secta*] Dogma.
 189 *Romyea*] Ultio divina. igneus gladius.
 198 *Quem mox*] Te cito.
 201 *His*] Cum.
 204 *Egerit*] Exportat.
 205 *Cunctatus*] Dubitans vel moratus.
 206 *Extrema*] Supplicia.
 207 *Grabatio*] Craticula.
 208 *Exerceatus*] Imperativus.
Quæstio] Poena, examinatio.
 209 *Munera*] Officia.
 211 *Pernix*] Velox.
 213 *Palestram*] Ad certamen.
 214 *Spes*] In Laurentio.
Crudelitas] In tyranno.
 215 *Anceps*] Duplex.
 217 *Serrata*] Serra vocatur lima.
 222 *Ore*] Facie.
 226 *Excussus*] Excussio.
 229 *igneum*] Ignitum.
 230 *Chauterem*] Caute et cauterium dictum quod urat; quod interdum pro signo, interdum pro cura adhibetur, ut vis morbi ignis ardore sicetur. Caute riata caro, i. e. incensa cauterio. inde Paulus, cauteriatam conscientiam habentes, i. e. corruptam. Quia sicut caro cauterio, ita mens prava doctrina corrumpitur.
Lavit] Humectavit.
 238 *Lugubre*] Flebile.
 246 *Diurni sideris*] Solis.
 249 *Baratrum*] Nomen immensæ profunditatis.
 252 *Divaricatis*] Separatis, disjunctis vel commutatis.
 254 *Crucis*] Supplicii.
 265 *Vasra*] Callida.
 268 *Comenta*] Commentor, excogito. commentum liber, qui ab aliquo doctore excogitatur. Sicut commentum Servii libri, quem excogitavit supra Virgilium. et facit præteritum commentus sum, non commentatus.
 270 *Fulgorat*] Splendet.
 271 *Morsus*] Punctos dicit, i. e. foramina nervi, quæ appellantur in Scriptura puncti.
 273 *Hic*] Tunc.
 280 *Nectar*] Omnem suavitatem.
 282 *Comminus*] Prope.
 283 *Augustior*] Excellentior, nobilior.
 284 *Compellat*] Nominat.
 290 *Munia*] Ministeria vel officia.
 298 *Compensat*] Retributionem reddit.
Intermino] Interminato, infinito.
 299 *Collegam*] Collega. lego, legas, legatione fungor. inde collega. qui simul legatione fungitur. et collega, socius crucis, potest appellari omnis passio, quæ in martyribus potest inferri.
 301 *Pone*] Pro, depone.
 305 *Hæc ille*] Aiebat Angelus.
 309 *Hoc*] Lumen.
 310 *Obsessor*] Custos.
 312 *Feralom*] Asperam.
 314 *Prædulce*] Valde dulce.
 315 *Æmula*] Imitatrix.
 316 *Reddit*] Imitatrix per echo respondit. nam æmula vox imitatrix dicitur.
 318 *Admota*] Adjuncta.
 327 *Volvit*] Cogitat.
 330 *Benignis fotibus*] Blandis, mitibus nutrimentis.
 334 *Cerneret*] Si adesses.
 335 *Præfultum*] Stratum.
 336 *Siccare*] Tergere.
 341 *Lintheam*] Ad reliquias faciendas.

343 *Tutamen*] Firmamentum, protectionem.

345 *Manceps*] Custos, manucapiens. manceps, qui mancipat et qui mancipatur. Servus inde emancipatus, liber a servitio nec mancipi, i. e. liber, indeclinabile.

362 *Erutam*] Ablutam.

366 *Rejecit*] Degit.

Auleis] Palliis lectuli. aulea proprie *Ἀμβήαν*, ab aula Attali regis dicta. proprie cortinæ; sed hic pro vestimentis lectuli ponitur.

369 *Tramite*] A transmittendo.

373 *Stipant*] Circumstant.

378 *Inrita*] Provocata.

379 *Lividum*] Invidum.

380 *Efferata*] Ferina.

391 *Gregalis*] Collecta. H. plebs est rustica, et proprie gregales vel gregarii vocantur, qui equitum greges proficiscentium in hostem minant.

392 *Titulumque*] Epitaphium, memoriam.

Figat] Scribat.

394 *A*] Interjectio.

396 *Exponit*] Projecit.

Carices] Carectum, locus ubi carices nascuntur. Carix vero herba similis civario crescens in locis palustribus. unde etiam carex herba vilissima. similis cibaria, quæ lixa dicitur.

401 *Clangens*] Ales canens.

403 *Impetu*] De.

408 *Excubat*] Vigilat.

410 *Infestus*] Non fessus.

411 *Oculosque*] Sc. lupi.

Exegit] Pellit corvus.

412 *Ausit*] Possit.

417 *Malignum*] Adverb.

423 *Spiculis*] Angustiis.

424 *Figebat*] Perdurat.

428 *Vacuisque*] Ab anima. i. e. mortuis.

430 *Hunc*] Tuum.

433 *Nullus*] Respondet ille.

434 *Inimantia*] Feritas.

439 *Parcit*] Mitescit. H. parcit. W.

446 *Scabri*] Sevi.

Murices] Petrarum summitates. *Tubstein*.

447 *Recessus*] Secreta.

Scrupeos] Asperos, i. e. lapideos.

450 *Cumbam*] Navis.

455 *Lembulo*] Lembus, navicula piratica. vel, extrema pars inauratæ vestis.

457 *Sparteus*] De sparto folia, i. e. de palma. unde et sportulana. Et Romani parricidas cum gallo et simia et serpente in culleum, i. e. in tergum bovis undique consutum in mare præcipitabant.

Culleus] Fasciola adsuta intrinsecus. culleus, tunica ex sparto. spartus est frutex sine foliis ab asperitate vocatus. culleus, saccus, in quo rei inclusi mittebantur in mare.

461 *Emices*] Vadas, exsilias.

462 *Præceps*] Velox.

Palmula] Remo.

466 *Nomen*] Sc. cui.

467 *Barbarus*] Rusticus.

469 *Funale*] Funerale.

471 *Emensus*] Navigans.

476 *Straverat*] Compescuerat.

480 *Vasti*] Ampli.

482 *Dehiscere*] Dividi.

483 *Dum*] Usque dum.

485 *Ipsa*] Virtus.

490 *Pigneris*] Commendationis.

494 *Vectam*] Sc. fiscellam.

Marmore] Mari.

498 *Faselo scindere*] Navi sulcare.

501 *Relatos*] Artus.

504 *Carina*] Ima navis.

515 *Altar*] Recessus.

517 *Subjecta*] Membra.

519 *Auram*] Gratiam.

520 *Perfusa*] Scilicet cælesti gratia.

521 *Corpus*] Locus.

525 *Illis*] Machabeis.

527 *Malorum*] Laborum.

528 *Supremus*] Novissimus.

529 *Sector*] Esaiæ.

531 *Segmenta*] Partes. proprie sunt vestes muliebres, sed non in hoc loco.

538 *Bravei*] Muneris vel mercedis.

540 *Laureas*] Coronas vel victorias. laurus enim pro corona ponitur. W. H. B.

ictor] Sc. tu. B. W.
 cipitem] Per nervum. B. cip-
 esteum] Testæ enim confrin-
 r subtus martyrem, ut durius
 W.
 arta] Syncope. B.
 iem] Suum diem. W.
 re et pectore] Lande et voto.
 averem] Auxilium. B. W.
 arfunctam] Servitutem.
 uæ] Caro. B. W.
 ltit] Passa est.
 l. VI. 1 Tarraco] Civitas. W.
 see] Vocativ.
 ndequidem] Quia. W. quoniam.
 ram] Cælum. W.
 rbum] Nobile. W.
 evius] Ostendens viam. W.
 ritus] Vocatus. W.
 ram] Concilium, pro loco judi-
 nit. W.
 ro] Sponte. W.
 is] Aliquis. W.
 ceptor] Magister. W.
 ens] Sevus contra vitia. W.
 ore] Amore. W.
 lna] Remuneratio. W.
 onæ] Decoris. W.
 ercent] Populos baptizant. W.
 rgamina] Peccatorum. W.
 lastæ] Equulei ardentes, lec-
 us. W.
 olens] Superbus. W.
 mnes] Necessè est. W. pro,
 l. e. desere. B.
 as] Si aliquid sapias. B.
 Vetus. W. inane. B.
 eation] Natum. W. B.
 stinat] Adjudicat. B. depu-
 inat, est, repellit. sed desti-
 utat. W.
 andum] Gustandum. W.
 ignat] Aperit. W.
 dicatum] Jejunium. W.
 rum] Jejunium. W.
 eis] Passionis. W.
 ea] Amphitheatro. W.
 strepunt] Personant. W.

66 Fremis] Gaudet. B.
 Voluptas] Aspiciendo. Delectatio
 videntium talia. W.
 69 Supremis] Altis. W. B.
 70 Qui] Rogus. W.
 Soltit] Destruxit. B. per ignem in
 favillas. W.
 71 Lucis] Cæli. W.
 72 Carceris] Corporis. W.
 Antro] Corpore. W.
 73 Sodales] Sc. sui. W.
 77 Facessite] Recessite. W.
 78 Gravet] Inpediat. W.
 Obsequela] Hoc obsequium dicimus,
 et hæc obsequela, feminino genere :
 sicut suasio et suadela, sub una signi-
 ficatione. W.
 79 Atquin] Certe. W.
 85 Ediderat] Protulerat. B.
 88 Cremationem] Rubum. W.
 91 Calce mera] Pede puro vel nudo.
 B. H. Barfussig, parare fuozare. W.
 94 Credite] Cuncti. B.
 95 Citata] Velox. W.
 98 Contigit] Evenit. W.
 99 Olim] In futuro. B. W.
 103 Nexus] Ligamina. B. W.
 106 Cohibere] Constringere. B.
 109 Specimen] Figuram. W.
 111 Stupuit] Obstup. W.
 115 Vaporus] Calidus. W.
 116 Orant] Sancti. W.
 120 Missos] Pro, dimissos. W.
 123 Insignesque] Gloriosos. W.
 125 Notam] Signum. B.
 126 Forum] Concilium. W.
 128 Sudum] Serenitatem. B.
 129 Domus] Familia. W.
 131 Mero]. Puro. W. vino. B.
 132 Raptim] Velociter. W.
 Vendicabat] Adquirebat. W.
 139 Cernuntur] Quidam viri. W.
 142 Honor] Martyrum. W.
 143 Excitatur] Erigitur. B. W.
 144 Hiberis] Hispanicis. W.
 153 Canenas] Laudes. W.
 154 Hinc] Ex una parte. W.
 155 Inde] Ex altera parte. W.
 156 Freta] Mare.
 Feriata] Ociosa, percussa. W.

- 157 *Olim*] Quandoque. B.
 160 *Fors*] Forte. W.
 161 *Prosperante*] Propiciante. B.
 162 *Revolvens*] Relegens. W.
 HYMN. VII. 5 *Foveat*] Colligant.
 B.
 10 *Exitum*] Mortem. B. W.
 15 *Abluit*] Penitus. W.
 16 *Refert*] Distat vel differt. B. W.
 17 *An*] Utrum. B.
 20 *Quolibet*] Utroque. W.
 21 *Summo*] Summitate. W.
 23 *Datur*] Jacitar. B.
 46 *Dicentem*] Sc. hæc. B. prædicantem. W.
 52 *Parlam*] Paratam. W.
 59 *Fremitem*] Sonitum. B.
 60 *Prona*] Currentia. B. H.
Sistere] Retro finire. B.
 65 *Solum*] Mare. B.
Solo] Pede. W.
 67 *Vagum*] Velocem. B. H.
 70 *Meatibus*] Transitibus vel viis. B.
 73 *Leve*] Leviter. W.
 76 *Titulus*] Gloria. B. W.
 78 *Hebet*] Stupet. W. H. timet vel mollescit, ut non audeant, sicut prius. B.
 83 *Cedo*] Da. W. precor. H.
 HYMN. VIII. *Neque in W. neque B. quidquam notatum est.*
 HYMN. IX. 1 *Forum*] Civitas. (*Abest a Msc. B.*)
Hoc] Forum.
 7 *Reputo*] Pro reputavi.
 10 *Fucis*] Nigris coloribus, aromatis.
 14 *Stilis*] Graffis.
 15 *Pugillares*] Tabulas.
Percurrere] Scribere.
 17 *Consultus*] Interrogatus.
 24 *Præpetibus*] Velocibus.
 27 *Ephebo*] Inverbi juveni.
 29 *Tempestas*] Persecutio.
 37 *Ulto*] Cito, statim.
 40 *Feriatas*] Armatas vel ocium habentes.
 42 *Cohercuit*] Strinxit.
 43 *Vincitur*] Ligatur.
 46 *Felle*] Furpre.
 49 *Inpacta*] Immissa, ingesta.
 51 *Vibrant*] Quatiunt.
 53 *Æquoris*] Planiciei.
 54 *Area*] Planicies.
 56 *Viscus*] Viscera.
 59 *Summa pupugerat*] Extrema. W.
 scil. cutis, i. e. parum læserat. H.
 63 *Condita*] Abscondita.
 65 *Este*] Estote.
 76 *Ferias*] Cessationes.
 77 *Pangere*] Infigere.
 78 *Impedire*] Volvere.
 80 *Quid*] Aliquid.
 82 *Quis*] Aliquis discipulorum.
 88 *Expedit*] Exsolvit, vacnavit.
 93 *Expressa*] Imaginata.
 95 *Suggere*] Indica illi, pete.
Quod] Aliquid.
Votum] Precem.
 96 *Æstua*] Cupias.
 99 *Pareo*] Obedio.
Fundo] Abtempero.
 100 *Saxum*] Pavimentum.
 101 *Percensco*] Præteritum pro præsentem.
 103 *Domum*] Uxorem.
 104 *Futuri*] Sc. filii.
 HYMN. X. 1 *Assertor*] Sicut Nazarene. W.
 2 *Elinguis*] Infacundi. B. W.
Organum] Sonum. B. W.
Fautor] Adjutor. B. W.
 3 *Comtum*] Ornatum. W.
Infantissimo] Ineloquentissimo. W.
 4 *Mira*] Pro miracula. W.
 5 *Nam*] Quia. B.
Mutos] Alalos Græce mutus. W.
 8 *Indixit*] Imposuit. B. W.
 10 *Palpitet*] Vacillet. B. W.
Meatibus] Transitibus vel viis.
 11 *Herens*] Tardans.
 12 *Absonis*] Turpibus, inhonestis. B. W.
 15 *Laxabit*] Solvet. B. W.
 17 *Messia*] Christum. B. W.
 20 *Suggeram*] Subministrando. ministrabo. W. sumministro. B.
 22 *Luculenter*] Manifeste, aperte, loquetur. W.
 23 *Explicabit*] Solvet sc. illos. B.

- 24 *Moverit*] Dederit. W.
 26 *Ictu*] Percussione. W.
 29 *Hastile*] Gladius. W. B.
 30 *Cassa*] Inania. B. W.
 32 *Refert*] Narrat. B. W.
 40 *Vel*] Saltim. B.
 43 *Ecclesiasten*] Usque ad Eccle-
 siam. W.
 44 *Mancipandam*] Ligandam. B. W.
 45 *Nazarenam*] Christianam. B. W.
 46 *Ipsē*] Præfectus. W.
 49 *Altaris*] Sacramenti. W. B.
Pessumdare] Perditum tradere vel
 perdere. B. una pars est sicut circum-
 dare, pessumdo. i. e. perdo, vel dis-
 alpo. W.
 50 *Solvere*] Vertere. B.
 52 *Acris*] Fortis, prudens. B. W.
Excellentia] Constantia. W.
 53 *Perduelles*] Pugnacon. B. duel-
 les, id est, rebelles. duellio et duellis
 est homo rebellis. duellum et duel-
 lium, res ipsa, i. e. rixa. pugnantes.
 W.
 54 *Præstruens*] Præmonens. B. W.
 inueniende. W.
 55 *Turbini*] Temptationi. B.
 60 *Libenter emori*] Sponte mori. W.
 61 *Refert*] Renunciat. W.
Ad subsellia] Ad tribunalia, ad Se-
 natum. B. W. ad loca iudicii. W.
 63 *Pervicaci*] Pertinaci. B. W.
Audacia] Duritia. B.
 64 *Jugulos*] Colla. B.
Obtinate] Perseveranter. W. dure.
 B.
 65 *Quo*] Ut. B.
Oppetant] Moriantur. B. W.
 66 *Præceps*] Velox. W.
 67 *Fax*] Incensor ad hoc. W.
 68 *Continaci*] Pertinaci vel pervi-
 caci. W.
 69 *Vinciri petit*] Ligari desiderat.
 B.
 71 *Pæne*] Vel pone. i. e. juxta. B.
 76 *Adstanti*] Martyri. B.
Ob ora] Contra faciem. B. W.
 77 *Intestabilis*] Indignus testimo-
 nio. sine teste bonitatis, vel detesta-
 bilis. B.
 79 *Inquietas*] Commoves. W.
 80 *Dedat*] Sponte tradat. W.
 81 *Populare*] Venerabile vel glorio-
 sum. B. W.
 82 *Illiterata*] Indocta. B. W.
Frequentia] Agmen, multitudo.
 B.
 83 *Autument*] Æstiment. B.
 85 *Montium*] Principum. Nam Dii
 in montibus stantes fulmina mitte-
 bant. W.
 88 *Impiati*] Corrupti. W.
 91 *Æquum est*] Justum est. B.
 94 *Futura*] Sc. erunt. B.
Exitium luas] Periculum persol-
 vas. W.
 96 *Hic*] Verbis. B.
 97 *Amplector*] Tua jussa. B. libens
 suscipio. W.
 99 *Cuncta*] Tormenta. B.
Consulas] Sc. respondebo.
 100 *Crudelitas*] Sc. patiar.
 106 *Gregem*] Consortium. B.
 107 *Faxit*] Faciat. optando dicit.
 B. W.
 109 *Eculeo*] Patibulo. B.
Eminus] Longe. B.
 110 *Crescere*] Tumesce. B.
 111 *Apparitores*] Tortores. W.
Suggerunt] Indicant. B.
 112 *Prosapia*] In suo genere. B.
 113 *Primum*] Principem. B.
 115 *Plebeja*] Rustica. B. villa. W.
Clarum] Nobilem. B.
 116 *Tergum*] Per tergum. B.
 117 *Extuberet*] Tumescat vel cres-
 cat, strumosa fiat. B. inflatur. W.
 118 *Persona quæque*] Omnis homo.
 B.
Competenter] Secundum suam na-
 turam. B.
Plectitur] Punitur. W.
 119 *Magnique*] Precii. W. magna
 distantia. B.
 120 *Grada*] Natura. B. W.
Datur] Competenter. B.
 121 *Grandine*] Persecutione vel
 jactum. B.
 124 *Præstet*] Faciat. B. sublimem
 faciat. W.

125 *Secta*] Doctrina. B.

126 *Incunabulis*] Incunabula, cunæ, crepundia et crepitacula, idem sunt. W.

127 *Textus*] Ordine. W.

Stemmatis] Generis. B. nobilitatis, generationis. W.

128 *Parentis*] Patris. B.

Ab ore] Quando primo parenti insufflavit spiritum vitæ. W.

130 *Degener*] Dicitur, qui factis depravatis non respondet nobilitati parentum. W.

131 *Stemmati*] Nobilitati. W.

132 *Ut magistratus*] Sicut dignitas. W.

133 *Probum*] Bonum. W.

134 *Inusta*] Valde usta. W.

136 *Cave*] Cave velis simul jungendum. Cave enim abnegativum est, nec eget aliqua abnegatione. sicut, cave facias, debemus dicere: non, cave ne facias. W.

137 *Mi*] Pro mihi. B.

Remissus] Ad misericordiam. W. mollefactus. B.

139 *Ampliatu*] Dilatatus prosperitatibus. W. auctus. B.

140 *Floccifecero*] Pro nihilo dūco, parvipendam. B. parvipendo. Ductus sermo a flocco, quod homines in re vilissima utentes a vestimentis extrahunt et proiciunt, quasi pro nihilo reputantes. W.

142 *Cursim*] Velociter. B.

143 *Fasces*] Honores. B. summæ dignitates. W.

Sellæ] Quæ in Curia ponebantur. W.

Prætextæ togæ] Genus vestimenti. B. prætexta, vestis est, qua utebantur pueri usque ad sextum decimum annum; et dicta prætexta, eo quod latior purpura ei intexebatur in capitis. postea toga utebantur. W.

144 *Lictor*] Virgifer. W.

Trecenta] Finitum, pro infinito. W.

Insignia] Ornamenta. B.

146 *Initis*] Intratis. B.

Vernæ] Juvenes. B. servi. Verna-

culus, ut dicit Isidorus, dictus est q. bonus hereditarius natus: qui et domigena dicitur. i. e. domi natus. W.

148 *Ex eburna*] Eburnæ aquilæ ferebantur in vexillis Romanorum, propter aquilam, quæ armiger Jovis est. W.

149 *Ejus*] Aquilæ. W.

Beluæ] Elefanti. W.

150 *Cui*] Ossi. W.

Alitis] Aquilæ. B. W.

151 *Sigillorum*] Simulacrorum vel signorum. B. idolorum. W.

152 *Siti*] Positi. W. B.

153 *Projectus*] Despectus. W.

154 *Carpentum*] Vehiculum. B. currum. W.

155 *Proceres*] Nobiles. Proceres proprie mutuli trabium eminentes e maceris. inde proceres dicuntur eminentiores in populis. W.

156 *Lapis*] Gagates. *Agadstein*. W.

Essedo] Essedum, genus vehiculi Gallicani, i. e. *Sambuch*, quasi assedum, ab assidendo dictum. B. genus vehiculi. W.

160 *Almonis*] Fluvius. B.

162 *Luperci*] Nudi. B. Luperci dicebantur, qui Lupercalia celebrabant. i. e. festa Panis Dei; in quibus omnia immunda fiebant. W.

165 *Verbere*] Percutiendo nates illarum. W.

166 *Sacrorum*] Idolorum. B.

172 *Vultuosus*] Terribilis vel tristis. B. W.

177 *Mares*] Masculos. B.

178 *Sexu duplici*] De mare et femina. W.

179 *Abnepotes*] Natos de nepotibus. W.

Editos] Pronatos. B.

181 *Luduntur*] Decipiuntur. B.

182 *Amasionum*] Amatorum. B. amasii et amasiones, unum sunt. W.

Comprimentur] Stuprantur. B.

183 *Incesta*] Stupra. B. non casta. Distat inter fornicationem et adulterium et incestum. Nam fornicatio

cum puellis et viduis; adulterium cum uxoribus aliorum: incestum cum sororibus et sanctimonialibus. Et dicitur incestum q. non-castum.

184 *Fallit*] Uxorem. B.

Maritus] Vulcanus. B.

Pelicen] Pelix dicitur q. pelle illiciens, i. e. decipiens. Nam pulcritudine deputantur homines. W. concubinam. B.

185 *Deos*] Martem et Venerem; quos Vulcanus alligavit. W. B.

187 *Verbece*] Verbix vocatur a verme, quem habet in fronte, qui commovens incitat eum ad praelium. W.

188 *Palestrici*] Palestrici, qui in theatro saltantes turpia Deorum canebant. W.

189 *Ephēbi*] Inherbis. W.

190 *Effeminavit*] Castravit. B.

Gymnadiis] Nuditatis vel exercitii licentia rustici. B.

191 *Impuratus*] Commaculatus. Impuratus et Impurus ita distinguuntur; quod impurus in seipso immundus: Impuratus autem ab alio contaminatus dicitur. B.

192 *Disco*] Discus, genus ludi, qui super discum agebatur. quem ille ephebus ludens a Borea vento occisus est. W.

Subcuba] Vel succubam. Succuba dicitur, q. alii in patiēda libidine succumbit; a succumbendo dictus. B. a succumbendo ad turpes usus; qui et amasio. W.

194 *Furem*] Latronem. W.

Passus] Sustinens. W.

195 *Tela*] Arcum et pharetram:

196 *Cybelis*] Cybele et Cabele, quæ mater Deorum dicebatur; quæ et Berecinthia. W.

197 *Gallus*] Sc. castratus Atis. B. Omnes eviratos, Gallos vocabant, postquam Galli Senones Romam ceperunt. Et postea quicunque Gallum ceperunt, evirabant: ne illud semen cresceret. Et gallos, castratos omnes vocabant. W.

Ob] Propter. B.

199 *Impudica*] Inverecundæ. W.

200 *Matris*] Cybeles. W.

Spado] Eunuchus. B.

201 *Credo*] Ironice. W.

202 *Citetur*] Judicaretur, vel commoveatur. W. judicetur secundum scita. B.

203 *Implicatus*] Damnatus. B.

Julia] Romanæ legis. B. Julia lex a Julia repertrice, quæ adulteras damnabat.

204 *Scantiniam*] A Scantinia inventore, quæ utique judicabat adulteros. W. legem Romanorum, i. e. iram. et est nomen Dæ. B.

205 *Cognitore*] Te sciente vel iudice. B. cognitor, qui causas cognoscit iudicii. W.

206 *Conditorem*] Constitutorem. i. e. Saturnum. B.

207 *Censes*] Judicas. B. W.

208 *Reformidat*] Reformido et formido, unum sunt. W.

210 *Occulendi*] Occultandi. W.

211 *Dissidentum*] Discordantium. W.

212 *Lemnius*] Vulcanus, a Lemno insula. B. quia Vulcanus prodidit adulterium Veneris et Martis, ideo inter se dissident. Et dicitur Lemnius Vulcanus, q. lutosus, a Græco quidem linos. i. e. lutum. nam sordidatio luxuriæ ex colore fit, quod est Vulcanus, quia ex pelice natus fuit. W.

215 *Signo*] Imagine. B. sigillo. W.

219 *Piaculum*] Facinus. B.

221 *Cignus*] Jovis in forma. B. Jovis in Cignum conversus stupravit Dianam. W.

Stuprator] De Jove et Leda, vel de Jove et Pasiphaë. B.

Pulpita] Lectus Deorum. B. gradus scenæ. W.

222 *Saltat*] Canit. B.

Tauricornem] Proprium nomen, mimiologus quidam, qui cantabat, Jovem, versum in taurum, vitiasse Europam. W.

Lidius] Jovis, vel nomen toni musici. B. musicus. H.

224 *Diluis*] Purgas talia convitia. deluo, purgo: diluo, permisceo; inde diluvium, eo quod omnia permisceat. W.

227 *Alcmenæ*] *Ledæ*. B. Dicitur Alcmenæ uxor Amphitrionis, quam vitiauit Jovis, vertens se in faciem illius, dum ipse expugnabat quandam civitatem. W.

Deus] Jovis. B.

228 *Meretrix*] *Venus*. B.

Adonem] *Ado*, amasius *Veneris* quem aper interfecit; unde nimium flevit *Venus*. hoc ideo fingitur, quia *Ado* est *Sol*, aper hiemps: et aper interfecit *Adonem*, i. e. veniente hieme *Sol* a calore deficit et moritur: Et flet *Venus*, i. e. terra; quia tunc terra nihil parit, obnubilata hieme. W. *Priapum*, eunuchum. B.

Scenica] *Theatralis*. W.

230 *Cypridis*] *Veneris*, a *Cypro* insula, ubi colitur. B. W.

231 *Quid*] *Sc. est*. B.

233 *Sigillum*] *Idolum*. W. vexillum. B.

235 *Leno*] *Machinator stupri*. B. qui conciliat stuprum. W.

Exoletum] *Juvenem Ganimedem*. *Exoletum*, quod jam adolescere, i. e. crescere desiit. B. *adultum*. *Obsoletus* et *exoletus*, sordidus. Sed *exoletus* *excretum* aliquando significat: sicut *excretum pallum* dicimus, i. e. *adultum*. W.

Qui] *Qualiter*. B.

236 *Ceres*] *Quærens Proserpinam*, vi raptam. W.

237 *Virginem*] *Proserpinam*. B.

239 *Tyrinthium*] *Herculem*; quem *Umfala* (*Omphala*) faciebat, ut fasos rotaret. *Umfala*, concubina ejus erat. *Umfala* *umbilicus*. In *umbilico* enim est *luxuria*. Per *Herculem* fortes et sapientes; quia *luxuria* etiam sapientes decipit et deludit. W. B.

241 *Deum*] *Deorum*. B.

Priapos] *Deos hortorum*. W.

245 *Jus*] *Sc. est*. B.

Algis] *Herbis marinis*. B.

246 *Censor*] *Judicator*. *Ironico* dixit. W. *judex*. B.

248 *Pulmonem*] *Pulmo* enim concipit ventum et emittit, cum ridet homo et loquitur. W.

249 *Derisus*] *Derisio*. B.

Ineptias] *Vanitates*. W. B.

250 *Vinulentæ*] *Vino plenæ*. *lentum* dicimus *plenum*. inde *vinolentus* dicitur *vino plenus*. *temulentus*, *temeto plenus*. W.

251 *Mysticæ*] *Secretæ* vel *figuratæ*. W.

253 *Promisce*] *Metri causa*, vel *promiscue*.

255 *Canopus*] *Ægyptus*, a stella sic dicta. B.

256 *Comprecare*] *Similiter*. B.

Simiam] *Dea Ægyptia*. W.

257 *Aspis*] *Serpens*, quem venerabatur *Æsculapius* medicus. W.

258 *Crocodillus*] *Dens Ægyptiorum*. B. animal et in aquis et in arboribus ascendens. W.

Ybis] *Ciconia Ægyptia*. W. genus avis. B.

260 *Cepe*] *Cephal Gr.* caput. inde *cephe* accipit nomen: quia tantum caput utile est, ceterum corpus folciens. W.

267 *Quid imprecabor*] In quantum maledicam. B.

Officinis] *Schmidden*, vel *templis*. W.

270 *Vestrum*] *Vestrorum*. B.

Cælitum] *Deorum*. B.

271 *Efficax*] *Potens*. W.

272 *Circumplexat*] *Deflectit*. W.

274 *Corimbas*] *Racemos*. W. *amulos*, *circulos*. B.

275 *Ydris*] *Serpentibus*. B.

Asperat] *Asperum facit*. W.

279 *Ephēbum*] *Juvenem*. i. e. *Bachum*. B. *Liberum patrem*. W.

280 *Thyreo*] *Æbethersten*. *trunco* *vitis*. W.

281 *Molle*] *Adverb.* B. *pro*, *molliter*, *delicate*. W.

285 *Clava*] *Lancea*, *hasta Herculis*. B. *baculus Herculis*. W.

- 287 *Polite*] Ornate. W.
 289 *Delitantis*] Sacrificantis. W.
 290 *Mentitur*] Fingit. B.
 291 *Mentorem*] Dei mendacem. B.
 292 *Fidias*] Fidia, chorda, unde Fidi-
 dius, qui fidibus canit. B.
 296 *Pago*] Vico vel paganismo. Pa-
 gi, ut Isidorus dicit, sunt apta ædifi-
 ciis loca inter agros habitantibus. Un-
 de pago dedite, sine urbium disciplina.
 B. Villa. page g. villa. inde Villa-
 nos paganos, q. a civitate Dei remo-
 tos, dicimus. W.
 297 *Obsonia*] Negotia, viles res. i. e.
 carnes et similia ad æsum pertinen-
 tia, ad operandum proposita. B. ser-
 vitia, prandia. obsonor, prandeo, inde
 obsonium, prandium. W.
 299 *Pelvis*] Vas pedum. W.
Cantharus] Ansatus calix. B. vas
 vinarium. W.
 303 *Circulator*] Deceptor, quia alios
 quodam circulo erroris involvit et de-
 cipit. W.
 304 *Rancidæ*] Rauce canentes. W.
 rancidum, iratum; ex vitio nuncupa-
 tum, quod raucos efficiat. B.
 305 *Edentularum*] Anuum; quasi
 sine dentibus. B. W.
 307 *Perpensa*] Temperata. perpensa
 res. i. e. æquo pondere repensa. W.
 æqua reddita. B.
 324 *Pellet*] Pollere proprie exer-
 cere. sed hic pro excellit. W.
 327 *Globos*] Stellas. B. Lunam et
 stellas dicit. W.
 329 *Septentriones*] Ursi. B.
 331 *Prærupta*] Aspera. W.
 333 *Subjugales*] Equos, boves, et
 quidquid sub iugo mittitur. W.
 334 *Frutecta*] Virgulta humilia. W.
 335 *Vernant*] Florent. W. virescunt.
 B.
 336 *Molitus*] Conatus. W.
 339 *Verbo*] Filio. W.
 340 *In verbo*] In filio. W.
 341 *Cognostis*] Noscitis. B. pro cog-
 novistis. W.
 343 *Sanxerit*] Statuerit. W.
Donaria] Dona. B.
 346 *Ipee*] Dens. W.
 348 *Incapacem*] Qui non capit solu-
 tionem. W.
 350 *Discriminatis*] Discretis, divi-
 sis. B. separatis, variis. W.
Illitam] Pictam. W.
Coloribus] Sc. virtutum. W.
 354 *Litari*] Sacrificari. W.
 355 *Placere*] Sc. illi. W.
 359 *Parcitatem*] Abstemiam. B.
 360 *Spem*] Spes non debet jacere,
 sed se erigit. W.
 361 *Amanus*] Delectabilis. W.
Vapor] Fumus. W.
 362 *Croci*] Genus pigmenti. B.
 363 *Persicorum*] Persia, regio est,
 ubi abundant aromata. W.
 365 *Prosperatum*] Benignum. B.
 366 *Insensus*] Molestus. B.
 367 *Probatum*] Probabiliter. nomen
 pro adverbio. W.
 369 *Ignis*] Animæ, quæ est igneæ
 naturæ. W.
 374 *Cadaveri*] Corpori, quod resol-
 vendum est in cadaver. W.
 378 *Terrulenter*] In terra. W.
 381 *Deasciato*] Cum ascia inciso.
 B. ascia planato vel formato. ascia,
 genus instrumenti, quo formantur res.
 W.
 383 *Ofellis*] Deminut. ab offa quod
 fructum significat. B.
 387 *Liberis*] A servitio Diaboli. W.
 389 *Asserentibus*] Affirmantibus. W.
 390 *Est*] Sc. illis. W.
 391 *Coquebat*] Parabat. B.
Disserente] Hæc dicente. B.
 392 *Subdolan*] Fraudulentam. W.
 393 *Stomachatus*] Iratus. stomacor,
 irascor. W.
 394 *Bilemque*] Fel. B. invidiam vel
 iram bilis. nigredo fellis, unde ira
 procedit. W.
 396 *Pro*] Exclamative. W. ah De-
 us. B.
 399 *Perorat*] Loquitur. B.
 401 *Fas*] Lex. B.
Priorum] Antiquorum nostrorum.
 W.
 403 *Pompiliorum*] Patronimicum.

Pompilius primus invenit culturam Deorum, ut populum a furore belli revocaret. W. Pompilius Numa, qui ferociam populi ad sacra convertit. B.

Carpunt] Disrumpunt. carpere, est minutatim rem distrahi. inde carpunt. i. e. disrumpunt et vituperant. W.

Sæcula] Tempora. B.

404 *Sophistas*] I. e. callidos. Sophos sapiens. Sophista, callidus et ingeniosus argumentator. W. falsos conclusores. B.

407 *Consules*] Qui istos colnere Deos. W.

408 *Reteram*] Ne computem. W. proferam. B.

Nestoras] Antiquos reges. B. H. Nestor rex Græcorum antiquissimus, qui coluit Deos: et inde excrevit illa nefanda consuetudo. W.

410 *Pyrram*] Uxor fuit Deucalionis. W.

412 *Divum favore*] In honore Deum. W.

Mavortius] Bellicosus vel filius Martis. B. W.

413 *Septicollem*] Quia septem monticulos Roma cingit. W.

414 *Auspicato*] Adverb. pro auspicio. B. W.

415 *Statori*] Romulus etiam cum quadam vice insequeretur ab hostibus, fugiente exercitu, vocavit Jovem; tunc stetit exercitus fugiens. Unde Jovis Stator dicitur. W.

416 *Ab ævo*] Ab initio. B.

418 *Delubra*] Templata. W.

Faustus] Felix, beatus. B. W.

Secundet] Prosperet. W.

Gloriam] Principis. W.

419 *Procinctus*] Paratus. B. apparatus bellicus. W.

420 *Frenet*] Regat. W.

421 *Accingere*] Præparare. W.

422 *Rite*] Recte. W.

426 *Tunc ille*] Sc. ait. B.

428 *Fidele*] Fideliter. W.

433 *Suculentis*] Udis fletibus. B. ne-

bulosis. W.

Influens] Sc. illud lumen. W.

436 *Crassum*] Pro crasse. W.

438 *Liquidis*] Puris. B. W.

Liquor] Puritas. B. W.

439 *Natura fervens*] Anima. B.

Ferventissime] Avidissime. W.

442 *Si*] Si tamen. W.

445 *Crede*] Mihi. W.

447 *Vindices*] Quæ debent vindicare nos a talibus. W.

449 *Abditam rimamini*] Absconditam scrutamini. W.

450 *In principem*] Contra. B.

452 *Hinc*] Fissili. W. evaginato. B.

Pensilis] Pendentis. W.

453 *Tractim*] Trahendo. B. ut major esset cruciatus, ideo tractim secabant. W.

456 *Nitendo*] Insistendo vel incumbendo. W.

465 *Crudum*] Crudele. W.

470 *Perpetens*] Perpes, perpetis, permanens. W.

472 *Juge*] Diu. W. pro jugiter. B.

475 *Disjuncta*] Separata. W.

Mancipatur] Capitur. W.

477 *Olim*] In futuro. W.

478 *Pacto*] Lege.

481 *Fidiculæ*] Funes ad flagellandum. quamvis fidicula a fidibus dicitur; in hoc tamen loco significat ungulas vel genus tormenti, quo rei in eculeo suspensi torquentur, ut fides et veritas inveniantur. B. Fidicula, genus tormenti vel ferri subtilissimi, quo incidebantur martyres. W.

485 *Pleurisis*] Morbus vel dolor laterum. B. W.

486 *Inusta*] Valde usta. W.

488 *Summa pellis*] Summitatem papularum. W.

Obductus] Latens. B.

490 *Cauteribus*] Hic et hæc cauterium facit, sub secunda et tertia declinatione. et dictum cauterium a caute tenendum, ne se homo coquantur. W.

495 *Nodosa*] Quæ nodis inest. B.

nis] Vel artis, dentium do-
communiter omnium articu-
et sumsit nomen a passione
rum. B.

aniena] Ferrum medicabile;
s, ubi animalia mactantur. vel
rudum laniator et hominum
; a laniatura dictus. B. laniator,
ubi medici faciunt medicina-
lant carnes infirmorum. W.
eratica] Hippocrates, medi-
le hippocratica dicitur medi-
rincipe medicorum dicta. W.
as summus medicus. inde ad-
pocraticus. B.

iscus] Caro. W.

alpella] I. e. ferrum, quibus
r putredo ab ossibus. W.

hirurgos] Medicus dicitur. q
incidere solet; Chirurgus a
operatione dictus. χερς enim
us dicitur. B. Chirurgi, me-
u medicinam operantes. Chi-
Græ. manus. Empirici vero
ntellectu morbum cognoscentem
corporum tantum voce
, manibus nihil operantes.

st] Chirurgi. W.

ivores] Colores pallidos de
olera dicit. W.

gestum] Absconditum. B. a
tractum. W.

lusa] Picta. B.

x] Sericum. W. vermis, de
guine purpura tingitur. B.

urus] Dulcedo. B. superflui-

m] Pinguedinem. W.

oluptas] Delectatio. W.

mitem] Incendium. W.

persit] Ut remaneat. B.

trba] O mea. W.

ienti] Minori, vasso (vassallo)
. B.

rnularum] Servorum. B.

ctura] Perditio. B. damnum.
st damnum, quod navigantes
atiuntur. Sed ponitur pro
no. W.

Mordet] Punit, constringit. W.

528 Occupat] Sc. mori. W.

529 Natura] Naturalis res est mors.
W.

Vertit] Pro, vertitur. W.

530 Damnum] Mortem. W.

Premiis] Sempiternis. W.

531 Fortibus] Martyribus. W.

533 Sobvolabit] Ascendet. B.

536 Plicabitur] Involvetur, cum non
cadet, sed præ nimio timore ita vide-
bitur. W.

538 Speram] Lunam. W.

Menstruale] Quæ singulis mensibus
crescit. W.

541 Contempne] Respne. W.

Præsens] Præsentem utilitatem.
W.

546 Dum] Adjectio syllabica. W.

547 Intererit] Interrumpit sermo-
nem. W.

552 Scaturrientes] Ebullientes. B.

555 Verba] Labra. B. H.

557 Caraxat] Scribit. Caraxo Gr.
est scribo. inde caraxavit. i. e. scrip-
sit. W.

559 Carptim] Minuatim. W.

564 Nominis] Sc. Dei. W.

Praconium] Laudem. B.

567 Rictibus] Apertionibus. Ringo,
os aperio. inde rictus, apertio. W.

574 Reciprocatis] Revocatis, itera-
tis. B.

578 Nequiter] Crudeliter. W.

580 Victum] Corpus. W.

581 Rigorem] Fortitudinem. B.

582 Obstinata] Dura. B.

Obcalluit] Obduruit. B. obduravit.
W.

590 Diurnum] Christum. W.

Nox] Peccatores. W.

595 Gravatus] Iratus. W.

598 Retro] Ante. B.

604 Nostrum] Corpus. W.

606 Congressu] Pugnavit. congre-
dior tibi. i. e. pugno contra te. W.

608 Soffistæ] Sapientes. W.

614 Fastis] Libris vel consulibus.
B.

617 Ocium] Tempus. W.

618 *Capellam*] Amaltheam capram, quæ fertur nutrisse Jovem. W.

Gnosiam] Creticam. B. W.

620 *Olim*] In futuro. B. futuro tempore; quæ colitis. W.

623 *Expedita*] Proditā. B.

625 *Consono*] Convenienti. W.

629 *Prænotata*] Præscripta. B.

Adumbrata] Figurata. B.

630 *Combiberunt*] Graviter senserunt. B. perceperunt. W.

633 *Coram*] Manifeste. B.

Conspicabili] Veneranti vel lucido. W.

634 *Fluctuaret*] Titubaret. B.

635 *Comminus*] Præsentialiter vel prope. B.

636 *Nos*] Nostra caro. B.

647 *Processu*] Incremento. B.

651 *Luctariæ*] Pro luctari. W.

655 *Fuci*] Mendacii vel fraudis. B. nigredine peccati vel mendacii. Omnis enim, qui in judicio lambuntur, aut lambentur odio, aut timore aut amore. W.

657 *Favoris*] Tumoris vel adulationis. B. jactantiæ. W.

659 *Periclitemur*] Probemus. Periclitari, est probare. W.

663 *Necolim*] Nuper. W.

671 *Arrisit*] Consentit. W.

Infans] Barulas. B.

Retulit] Respondit. W.

676 *Sub pudore*] Sub verecundia; dubitans quid faceret. W.

685 *Hausi*] Potavi. W.

686 *Cedo*] Consentio; impero. W.

690 *Orba*] Vidua. W.

Corrupit] Sua doctrina. W.

693 *Mortis*] Quia cito moritur infans.

694 *Acrius*] Videndo dolorem filii. W.

703 *Impacta*] Immissa. impingo, i. e. mitto. inde inpecta. W.

707 *Illacrimasse*] Valde lacrimasse. W.

Demnantibus] Effluentibus. W.

709 *Scribas*] Exceptores, qui dicta iudicis et responsa martyris excipie-

bant. W.

Coronam] Multitudinem. W.

711 *Hiscæ*] Pro his. W.

712 *Soli*] Illi. W.

Renidet] Resplendet. W.

734 *Sedat*] Quiescat. W.

740 *Mella*] Dulcedines. W.

741 *Nitere*] Conare. W.

745 *Vagitibus*] Adhuc vagientibus. W.

752 *Editi*] Formati. W.

759 *Puberem*] Puerum. pnbis et puber, puberis facit, de puero. W.

763 *Dehonestaret*] Detarparet. W.

765 *Hunc*] Decoratum. W.

767 *Satis*] Multum. W.

775 *Dicata*] Consecrata. W.

777 *Septies*] Pro martyrio vii. filiorum. W.

779 *Feracem*] Fecundam et portatricem. W.

785 *Adsere*] Adfirma. W.

787 *Nihilumque*] Quia ex nihilo Deus corpus format. W.

790 *Refuderis*] Pro, refunde. W.

793 *Ridebat*] Deridebat. W.

Cognitor] Judex, qui res cognoscendo dijudicat. W.

800 *Superbus victor*] Fortis Romanus. W.

Ignaros] Pigros. W.

805 *Lacertos*] Brachia. W.

807 *Efficacior*] Valeptior. W.

808 *Offas*] Morsus. W.

809 *Fatiscitis*] Lassatis. W.

810 *Socors*] Socordia dicitur pigritia. W.

Edacitas] Voluntas edendi. W.

811 *Istis*] Verbis. W.

812 *Concitat*] Commovet. W.

815 *Damnatus*] Morte scilicet, cum morti traderet. W.

817 *Pone*] Retro. W.

818 *Appello*] Voco. Homines in iudicio positi, quibus violentia infertur solent dicere: Appello sedem Apotolicam vel Regem. W.

821 *Différo*] Moror. W.

833 *Psallere*] Deo laudes. W.

841 *Explicabat*] Resolvebat. W.

ab ictu] Ictu et sanguine glo-
spiritum volens recipere filii.

acrius] Acrius. W.

gerebatur] Immittebatur. W.

omitem] Nutrimentum : quo
debat. W.

repidare] bat. W.

ersare] bat. W.

men] Scintillam. W.

Thessalorum] Thessalia, hab-
est venenis et herbis, quibus
faciunt magici ; et ibi multi
fici et incantatores, e quibus
fuit, ut refert Lucanus. W.

eritus] Doctus. W.

ribit] Coadunatur. W.

linabitur] Zusammen gethal-

ertex] Caput. W.

umpiam] Aliquam. W.

ppetat] Moriat. W.

refunavit] Corrupt. W.

acitus] Advocatus. W.

calpellum] Genus ferri, quo
stantur. W.

isertans] Inmittens. Inser-
immittere cum aliqua violen-

ensim] Tractim. W.

ictu] Rictus, apertio oris. W.

aturriens] Ebulliens. B. W.

lusso stemmate] Rubeo san-

ert] Suffert. B.

blatraret] Latraret. W.

sponit] Repromittit. B.

nte. B.

bdomina] Pinguedines. W. de
suis. B.

es] Tales. W.

clementius] Durius. B. furio-

testudine] Curvatura. testudo,
a. sub testudine ideo dicit,
non Græ. Lat. palatum dici-
quod curvum est in similitu-
i, qui et uranon dicitur. W.
B.

tem] Deus. W.

sh. et Var. Clas.

Fistulas] Sicut lingua. W.

987 *Consono*] Convenienti. W.

989 *Exitum*] Sonitum. B.

Profariet] Loqui. B.

940 *Parce*] Moderate. W.

942 *Cui*] A quo. B.

943 *Nempe*] Certe. W.

944 *Texere*] Ordinare. B.

945 *Postulet*] Indigeat. B.

948 *Coit*] Coadunatur. W.

949 *Dispar*] Multum. W.

Qui] Quibus. W.

950 *Solet*] Mare. W.

953 *Percitum*] Percitus dicitur ve-
lox. W.

Gradum] Gressum. W.

958 *Rebare*] Pro, rebaris. W.

964 *Herens*] Stupens, dubitans. W.

Ostenti] Monstri. W. miraculi. B.

966 *Effrena*] Indomitæ. B. W.

969 *Citari*] Vocari. B. W.

Nundinatum] Mercatum. B. loca-
tum precio. nundinor, mercor. W.

Arguit] Nunc. B.

975 *Usquequaque*] Omnimodis. W.
ex omni parte. B.

Abcideret] Occideret. W.

976 *Armoniam*] Consonantiam. B.

Proba] Bonæ. B.

977 *Non*] Sc. putabat ille. B.

978 *Concrepare*] Sonare. W. B.

979 *Specu*] Antro : eo quod ibi la-
teat lingua veluti in specu. W.

981 *Veris*] Verbis. B. probamentis.
W.

Refutat] Abnegat. B.

982 *Scrutare*] O iudex. W.

985 *Lateatne*] Utrum. B.

986 *Quamquam*] Quamvis. B.

989 *Magistra*] Lingua. B.

991 *Periculum*] Inquisitio. B. fac
probamentum. W.

992 *Ædat*] Proferat. B.

994 *Cui*] A qua. B.

Fragosa] Sc. clamat. B.

Inconditus] Inarticulatus. B.

995 *Stridulum*] Pro stridule. W.

999 *Suggillet*] Pro sumministret.
B. W.

1000 *Disertus*] Distincte loquens. W.

- 1001 *His se*] Sc. ubi. B.
 1003 *Vasaniam*] Pertinaciam. W.
 1006 *Eccum*] Pro ecce. W.
 1010 *Permadescit*] Humefactatis. W.
 1015 *Gabino*] Genus vestimenti. Gabini Romanis vicini fuerunt, a quibus magnam partem ceremoniarum sumserunt. B.
Fultus] Fultam habens. W.
 1016 *Super*] Desuper. W.
Pulpita] Gradus scenæ. W. sedes vel lectuli Deorum. B.
 1017 *Pegmatis*] Juncturis. pegma h. l. pro junctura. alias ferrum rotundum, quo scenici ludunt, i. e. theatrales. W. conglutinationis et compaginationis. pegma, genus machinamenti, quo luditur in theatro. B.
 1018 *Subinde*] Deinde. B.
Aream] Planiciem tabularum. W.
 1023 *Inpeditus*] Coronatus. W.
 1025 *Brattealis*] Laminis aureis. W.
Inficit] Miscet. B.
 1027 *Pectus*] Sc. tauro. W.
Venabulo] Ferrum, quo dividitur pecus, aptum venatorib. i. e. minor securis. W. lancea. B.
 1035 *Putrefactus*] Sordidus. W.
 1041 *Egesto*] Emissio. W.
 1042 *Compaga*] Tabula. W.
 1047 *Piaculi*] Purgationis. W.
 1051 *Eccatontem*] Centum. inde hechatontam. i. e. centum potestates habentem. Et ideo centum hostiæ ei immolabantur. W.
 1056 *Pulvinarium*] Lectisternium vocat pulvinarium, qui in templo ponebatur, quando augurium quærebant per sacrificium. W.
 1058 *Crudos*] Rusticos, pingues. W.
 1059 *Quando*] Siquidem. W.
 1060 *Votivus*] Qui per votum venit. W.
 1061 *Fanaticus*] Sacerdos, qui in fano moratur. W.
 1062 *Deam*] Berechinthiam. W.
 1063 *Rotari*] Scil. objectans caput. W.
Mysticum] Figuratum. W.
 1064 *Parca*] Quæ parcit, non se incidendo. W.
Fertur] Dicitur esse. W.
 1066 *Metenda*] Abscidenda. W.
 1070 *Auctam*] Accumulatam vel placatam. W.
 1071 *Uterque*] Ironicos dicit. W.
Sanctitati] Illi. W.
Displicet] Eviratus utrumque genus despicit, et masculinum et femininum. W.
 1078 *Igniverint*] Pinxerint. W.
 1081 *Functum*] Defunctum. Fungi, dicimus officium implere. Defungi, ab officio cessare. Defunctus dicitur ab officio vitæ cessans. W.
 1083 *Brattea*] Laminæ auri. W.
 1089 *Contumelias*] Contumelias proprie sunt verbera et illatæ alicui injuriæ. W.
 1103 *Illis*] Tortoribus et sectoribus. W.
 1115 *Vicacibus*] Diindurantibus. W.
 1116 *Diutina*] Longeva. W.
 1117 *Situ*] Vetustate. W.
 1120 *Obsolescit*] Deletur. W.
Aper] Littera. W.
 1131 *Regestis*] Occultis. Regestum vocatur liber, continens memorias aliorum librorum, et epistolas in unum collectas. Et dictum regestum, quasi iterum gestum. Johannes Scotus Registrum dicebat. W.
 1132 *Monimenta*] Monumentum, et monimentum, et monimen, sub uno sensu semper ponantur. W.
 1133 *Olim*] In futuro tempore. W.
 1134 *Libramine*] Pondere. W.
 1138 *Rex*] Christus.
 1140 *Vellere*] Innocentia. Gold.
 Hymn. xi. 1 *Romula*] Debuit dicere, in Romulea : sed propter metrum, Romula, dicitur. W.
 2 *Sacer*] Sacerdos. W.
 3 *Incisos*] Sculptos, vidimus. B.
Singula] Sc. si. W.
 4 *Replicare*] Explorare, numerare originem. W.
 5 *Hausit*] Consumsit. B. quasi devoravit. W.

- 6 *Cum*] Quando. B.
Coleret] Colebat. B.
Troja] Quia a Trojanis ducunt originem. W.
 7 *Signata*] Clausa. B.
 8 *Epigramma*] Superscriptio. W.
 9 *Tumbas*] Sepulcra. B.
 10 *Significant*] Indicant. B.
 11 *Virum*] Virorum. W.
 15 *Comperta*] Recitata. B.
 17 *Sicubi*] Ubique. B.
 18 *Rerum*] Martyrii. B.
 19 *Scisma*] Dogma, discussio. W. heresim. B.
Novati] Novatus iste scismaticus. nam distat inter scismaticum et hereticum. Scisma, i. e. scissio. inde scismaticus, qui a corpore Ecclesiae aliqua novitate, sicut iste qui dicebat hominem semel prolapsum criminall peccato, nunquam posse resurgere. hereticus namque qui sectam suam colit. heresis enim secta, videlicet non credens unum Deum esse Patrem et Filium, Spiritum Sanctum, sicut Arrius. W.
 20 *Nostra*] Ecclesiastica. W. Catholicam Ecclesiam. B.
 21 *Provectum*] Sc. inveni. W.
Insigne] Ornamentum. B.
Tulisse] Accepisse. W.
 23 *Mirere*] Mireris. B. W.
Senem] Yppolitum. W.
 24 *Ditatum*] Sc. esse. W.
 25 *Victor*] Ipse. W.
 26 *Exitium*] Periculum. W.
 28 *Consultus*] Interrogatus. B. W.
Secta] Fides. B.
 29 *Execranda*] Odiosa, respnenda. W.
 31 *Vigeat*] Crescat in vobis. B. W.
Prisco] Christi. W.
Templo] Familia. W.
 32 *Cathedra*] Doctrina. W.
 33 *Docui*] Antea. W.
Piget] Pudet. W.
Venerabile] Dignum esse. W.
Martyr] Sc. ego. reciprocum. B. W.
 34 *Cerno*] Sc. modo. W.
Cultu] Religione. W.
Rebar] Æstimabam. B. sperabam. vel dicebam. W.
 35 *His*] Sc. verbis. B. W.
Detorsit levo] Avertit sinistro. W.
 36 *Dextra*] Recta. W.
 37 *Spretis*] Contemptis. W.
Anfractibus] Dubietates errorum. W.
 39 *Sistitur*] Præsentatur ipse Yppolitus. W.
Insano] Contra insanum rectorem. B.
 40 *Tyberina*] Ubi mare intrat Tyberim. W.
 42 *Peste*] Persecutione. B.
Quateret] Puniret. B.
 44 *Tingueret*] Fluxu. W.
 45 *Janiculum*] Illum montem. B. domum, i. e. montem. W.
Fora] Loca. W. Fora, fori, foram et fores ita distinguuntur. Fora, exercendarum litium locus, a fando dicta. Forum mercatorum, quod foris habeatur. Fori, latera navium concava, a ferendis oneribus dicta. vel: Fori, loca, ubi uva calcatur. Fores, januæ, quæ foras revolvuntur; sicut valvæ, quæ intus. B.
Rostra] Loca, ubi rostra de ære Antoniarum navium Romæ posita sunt: dicta quod bello Punico captis navibus Carthaginiensium rostra ablata sunt, et in foro Romano præfixa, ut essent hujus insigne. B.
Suburam] Loci nomen in Roma, ubi nova coria parantur. vel, subura, regio Romæ, ubi publicus conventus fieri solebat. B.
 46 *Eluvie*] Sorde vel putredine. B. W.
Effluere] Abundare. W.
 47 *Tybrenti*] Tuscani, Tyberini. W.
Oram] Finem. W.
 52 *Idolii*] Servitus idolorum. B. officium idolorum. W.
Ardebat] Farebat. B.
Perfidia] Idolicæ. W.
 53 *Situ*] Squalore. B. W.
 54 *Excrucianda*] Vexanda. W.

- 55 *Inde*] Postea. W.
Loria] Ex loris facta. W.
Flabra] Flagella. W.
 56 *Stridere*] Pro, bant. W. B.
Concrepitare] Pro, bat. B. W.
 57 *Ungula*] Genus tormentorum. W.
Costarum cratibus] Costis vel juncturis. W.
 58 *Pandere*] Pro, bat. B. sc. cæpit. W.
Lacerari] Pro, bat. B.
 60 *Cassa*] In vanum. B.
Cognitione] Pœna. W.
 63 *Quæsitore*] Judex. W.
Unco] Ungula. B.
 64 *Quæstio*] Pœna. B. judicium, castigatio. W.
Agito] Facito. imperativus. W.
 65 *Tollat*] Elevet. W.
 66 *Viventesque*] Opertos. B.
 67 *Conice*] Proice. W.
 68 *Pira*] Rogus. B. W.
 69 *En tibi*] Sc. sint. W.
 71 *Male suta*] Carina. B. male vincita. W.
 72 *Vexerit*] Navigator. W.
Cesa] Percussa. W.
Labarit] Natat. W.
 77 *Persultanti*] Cum quadam arrogantia dicenti. W.
 78 *Senior*] Yppolitus. W.
Nexibus implicitus] Ligaminib. ligatus. W.
 86 *Affirmant*] Respondent. W.
 87 *Yppolitus*] I. e. equinus. B. W.
 89 *Jugales*] Equos. W.
 97 *Bigas*] Equos. W.
 98 *Neuuerant*] Ligaverant. W.
 101 *Jugo*] Tune. W.
 102 *Ina pedum*] Summitatem pedum. W.
 103 *Hujus*] Sc. funis. W. B.
Ad extremum] Ad extremitatem. W.
 104 *Orbita*] Rota. W.
 106 *Plantas*] Pedes. W.
Rudente] Fune novo. W.
 108 *Feros*] Equos. W.
 110 *Iliaque*] Latera. W.
 111 *Senis*] Yppoliti. W.
 112 *Hi*] Sc. equi. W.
 113 *Alacres*] Læti. W.
 114 *Exagitant*] Agunt. W.
 115 *Incendit*] Sc. eos. W.
 116 *Mobile onus*] Corpus martyris. W.
 118 *Prona*] Humilia. W.
Fragosa] Aspera. B. W.
Ardua] Montes. W.
 119 *Minutatim*] Particulatim. W.
Frusta] Particulas. W.
 120 *Hyrtus*] Horridus. W.
 122 *Parte*] Sanguinis illius. W.
 123 *Exemplar*] Depictum. W.
Habet] Retinet. W.
Illitus] Pictus. W.
 124 *Fucus*] Malitiæ. W. color. hic pictura. fucus herba, unde tinguntur vestes. unde in omnib. rebus, ubi rei veritas obducitur, fucus dici potest. B. pictura. H.
Digerit] Ordinat, componit. W.
 126 *Efficiens*] Significans. W. conformans. B.
Viri] Yppoliti. W.
 127 *Rorantes*] Sc. quasi. B. W. laus picturæ. W.
Apices] Summitates. W.
Saxorum] In pictura. B.
 129 *Manus*] Pictoris. W.
Effingere dumos] Depingere spinas. W.
 130 *Luserat*] Ludendo depinxerat. W. pinxerat. B.
Russeolam] Rubicundam. W.
 131 *Cernere erat*] Cerni poterat. sc. in pictura. W.
 132 *Situs*] Loca aspera. W.
 133 *Addiderat*] Pictura. B. W.
Caros] Propinquos. W.
 134 *Fractum*] Curvum. W.
 135 *Rimantibus*] Investigantibus. W.
 136 *Laceris*] Laceratis. W.
 137 *Ille*] Sc. sinus. W.
Reverendam] Venerabilem. W.
 138 *Confovet*] Nutrit vel protegit. W.
 139 *Hic*] Alter. W.

- 140 *Legit*] Colligit. W.
 141 *Bibulæ*] A bibendo. W.
Arenæ] Ab ariditate. W.
 142 *Infecto*] Corrupto. B. sordido, mixto, interso. W.
Ros] Sanguis. B.
 143 *Quis*] Aliquis. W.
Sudibus] Spinis, palis. W.
 144 *Omnem*] Sanguinem. W.
 145 *Corpore*] Yppoliti. W.
 146 *Fraudat ab exsequiis*] Non humaretur corpus. W.
 147 *Recensetis*] Renumeratis, inventis. W.
 151 *Metando*] Exquirendo. W. ponendo. B.
Ostia] Tyberina. B. W. portas, januas. W.
 152 *Placet*] Eligitur. W.
 153 *Haut procul*] Non longe, a Roma. W. B.
Ad pomeria] Prope mutum. B. W. pomerium hic pro viridario. Alio loco locus secretus, moro cinctus. et dicitur pomerium q. post murum. W.
 155 *Hujus*] Criptæ. B. W.
 156 *Anfractus*] Cocleas. W.
 157 *Summotenus*] A summo. B.
Intrat] Lux. W.
Hiatus] Apertione. W.
 158 *Limina vestibuli*] Introitum porticus vel criptæ. W.
 159 *Inde*] Deinde. W.
Ubi] Sc. itur. W.
 160 *Nox obscura*] Tenebræ. W.
 163 *Quamlibet*] Quamvis. W.
Ancipites] Dubii. B.
 166 *Crebra*] Multa. W.
Terebrato fornice] Perforata cripta. W.
 167 *Sic datur*] Tam modo permittitur. W. Estque laus picturæ. W.
 169 *Mandatur*] Commendatur. W.
Opertis] Secretis. B. claustris. W.
 170 *Propter*] Juxta illum locum. W. B.
 171 *Sacramenti*] Corporis vel sanguinis Domini. W.
Donatrix] Sc. est. B.
 174 *Tibricolas*] Romanos. B. W. H.
- 176 *Spes*] Æstimationes. B.
Juvat] Adjuvat. B.
 177 *Corruptelis*] Pestibus. B.
 178 *Opem*] Auxilium. B.
 179 *Reditu*] Reversione. B.
 182 *Quis*] Aliquis. W.
Annuere] Adjuvare. B. tribuere, concedere. W.
 183 *Exuvias*] De corpore dicit. W.
 184 *Fulgurat*] Splendet. W.
 185 *Dives*] Docta. B. artificis. W.
Æquore] Planicie. æquor omnis æqualitas dicitur. W.
Lævi] Plano. W.
 187 *Pariis*] Candidis. Parus insula, abundans candido marmore. W.
Contenta] Sufficiens. W.
Aditus] Fores cooperire. B.
 188 *Ornando*] Ad ornandum. B.
 189 *Salutatam*] Ad salutandum, i. e. adorandum. B. ad salutem. W.
Adorat] Ipsum martyrem. W.
 191 *Latios*] Latinos vel Romanos. B. W.
 193 *Perspicuo*] Nitido. W. præclaro. B.
 198 *Celebrando*] Ad celebrandum. B.
 199 *Augusta*] Roma. W. nobilis. B.
Quirites] Romanos. W. Romanos principes. H.
 200 *Ambitione*] Cupiditate. W.
 201 *Plebeia*] Rustica. B. vilis exercitus. plebei milites. W.
Umbonibus] Humeris. W.
 202 *Discrimen*] Discretionem. B. W.
Præcipitante] Incitante. B. impellente ad hoc. W.
 206 *Picens*] Gentile nomen, sicut Romanus, a Piceno urbe. B. W.
Etrusca] Italica. B.
 207 *Samnitis*] Civis. B. a Samnia provincia. W.
 208 *Nolanus*] A Nola civitate. W.
 210 *Pigneribus*] Hoc interest: Pignora rerum, pignora filiorum. W.
Gestit] Gaudet. B. cupit. W.
 216 *Nobile*] Regale. B.
 217 *Superba*] Nobili. B. W.

218 *Opulens*] Dives. B. W. pro opulentum.

220 *Auratis*] Anro pictis. W. B.

221 *Breviore*] Strictiore. W.

224 *Editiore apice*] Altiore celsitudine. B. W.

226 *Tollitur*] Elevatur. W.

227 *Ægre*] Vix. B. W.

Undas] Catervas, frequentias populorum. B. H. W.

228 *Confertis*] Plenis. W.

229 *Alumnos*] Filios. B. W.

230 *Fetos*] Impletos. B. W.

235 *Crede*] Sc. mihi. B. W.

236 *Lucis*] Diei. W. B.

241 *Sic tibi*] Optando. W.

244 *Sedulus*] Studiosus. B.

245 *Lacteolis*] Candidis. W.

Compleveris] Pro compleas. W.

HYMN. XII. 1 *Coëunt*] Sc. quid. B. W.

2 *Ovantque*] Lætantur. nam tractum est a triumphantibus, qui albam ovem immolabant. W.

3 *Festus*] Quasi respondet interrogatus. W.

6 *Superba*] Nobili. B. W.

Laureatum] Coronatum. B. W.

9 *Crucis et gladii*] Petri et Pauli. W.

Testis] Tyberis. W.

Quibus] Tropeis. W.

12 *Præminente*] Eminente. B. alto patibulo. W.

13 *Veritus*] Timens. B. W.

Celsæ] Quæ est illa gloria. W.

Æmulando] Imitando. B. W.

14 *Ambire*] Desiderare. W.

15 *Exigit*] Rogat. B. exegit, petiit. W.

Supinis] Elevatis. B.

16 *Quo*] Ut. B.

17 *Subter*] Ad terram. W.

Sola] Plantas. B. W.

18 *Mente major*] Humilior. W.

Minor] Despectior. W.

Figura] Honore. B.

21 *Ut teres*] Sicut rotunda. W. circulus. B.

23 *Eromis*] Emittit. B.

24 *Feriri*] Puniri. W.

26 *Eundum*] Contendendum. W.

31 *Dextra regio*] Aquilonaris plaga. B.

Aureis] Nobilibus. W.

32 *Canens*] Albescens. B. candens. a canicie dicta albens, et venit a caneo, canes. W.

Fluento] Orta aqua. B.

34 *Frondem*] Baptisterium perpetuum. W.

Feracem] Fertilem. B.

35 *Ruit*] Oleum. W.

Lubricatque] Flectit. B.

Clivum] Devexitas montis. W.

36 *Colimbo*] Natatu. nam Græce colymbin natare dicitur. B. natatu-fructu olivæ. W. Corimbi, racemæ hederarum. Colimbi, tubi, per quos currit aqua per loca occulta. W.

38 *Nivali*] Candido. B. W.

39 *Superne*] Desuper, adverb. B. W.

Tinguit] Colorat. W. pictura. B.

40 *Musci*] Qui ibi picti erant. W.

Relucent] Ex auro. W.

Aurum] Ex musco. W.

41 *Cyaneusque*] Viridis. B. vitreus, viridis Cyane gemma est Scithis coruscans, interdum nitore pura est et punctalis; interdum micantibus auratis varians punctulis. W.

Ostro] Rubei coloris ostrum, purpuræ liquor, ab ostrea, quæ Græce testa dicitur. B. genus muricis bene olentis. W.

43 *Pastor*] Petrus. W.

Rigore] Algore. B.

45 *Fluenta*] Doctrinam. W.

Ostiensis] Portuensis, ab ostia. proprium nomen loci. B. W.

46 *Caspitem sinistram*] Meridianum: versa vice ad occidentem civitatis. B. sinistram ripam dicit. i. e. meridianum versa vice ad occidentem. W.

47 *Princeps*] Constantinus. W. B.

48 *Lusitque*] Ornavit. B. quasi ludendo fecit. W.

Ambitum] Circuitum. B. W.

49 *Brutteolas*] Trabes cum bratteolis. B. laminas. W.

Sublevis] Circumdedit, junxit. a liniendo. W.

Auro lenta] Auro plena. W.

51 *Parias*] Candidas. B. marmoreas. W.

Fulvis] Rubeis. W. auratis. B.

53 *Camios*] Curvos, introrsum respicientes. B. curvos. Camiron Græce curvum. inde camerata domus, cujus testudo curva est. inde camelum, animal tortuosum. W.

Hyalos] Vitro. W. hyalom, Latine vitrum dicitur. B.

Cucurrit] Ornando. W. pinxit. B.

Arcus] Fornices. W.

54 *Sic*] Sicuti. B.

Vernis] Vernalibus. W.

Resident] Splendent vel refragant. B. W.

55 *Conferente*] Tribuente. W.

Dotes] Ornamenta. B. Dos potest dici, quicquid honorifice datur. W.

56 *Tegatæ*] Ornatae. B. nobili, pacificatae. W.

58 *Lux*] Læticia. W. gloria. B.

Una] Communis. B. W.

59 *Incitato*] Veloci. W.

61 *Pontis Adriani*] Adrianus fuit rex, qui pontem ædificavit in Roma ad Ecclesiam Pauli. W.

62 *Levam*] Petri.

63 *Solvit sacra*] Ad Ecclesiam Petri. W.

Sacerdos] Apostolicus. B.

65 *Hæc didicisse*] Nam interrogavit, Dic amice, quid sit concursus populi; modo respondet. W.

HYMN. XIII. 1 *Punica*] Africana. B. W.

Tulit] Genuit. B. W.

Quo] Unde. B.

2 *Inde domo*] De illa patria. B. ex illa. W.

Cyprianum] Sc. tulit.

3 *Ore*] Doctrina. B.

4 *Libia*] Africa. B. W.

5 *Agit*] Disputat. B. loquitur. W.

10 *Actus*] Missus. B. W.

11 *Norum*] Mirabilem. B.

12 *Ut*] Quasi. W.

Ambrosius] Divinus. W. fidelis vel purus. B.

16 *Opulentus*] Dives. W.

Exsecutor] Expositor vel tractator. B. assertor vel prædicator Apostolicus. W.

19 *Quo mage*] Ut magis. B. W.

Cruda] Stulta. W.

21 *Unus*] Cypriana. W.

Sinistris] Malignis, magicis. B. W.

23 *Cantamen*] Carmen. B. W.

Inire] Sc. consueverat. W. inibat. B.

24 *Quo*] Ut. B.

Geniale] Nuptiale, voluptuosum. W. naturale hic pro nuptia. B.

28 *Oris*] Faciei. W.

Nitoris] Habitus. W.

30 *Compescitur*] Tondetur. W.

31 *Modesta*] Modeste. B.

Loqui] Loquebatur. B.

Quærere] Quærebat. B.

32 *Vicere*] Vivebat, penetrabat. B.

35 *Gallienus*] Ejus filius. B.

36 *Fatenti*] Cypriano. B.

37 *Terrigenum*] Gentilium vel idolorum. B. W.

39 *Quis*] Aliquis. W.

Ab egregia] A Christianitate. W.

40 *Neu*] Ne. B.

Precium] Mortem. W. martyrism. B.

41 *Modo*] Tantum. B. tantummodo. W.

Conferat] Computet vel comparet. B.

44 *Cursim*] Velociter. B.

45 *Grave*] Sc. est. W.

Quiete donat] Dat requiem. W.

46 *Necis*] Mortis. W.

Furoris] Cruoris, martyrii. W.

47 *Dicare*] Offerre. B.

49 *His*] Sc. dictis. W. B.

Virum] Virorum. B.

Calefacta] Amore Christi accensa. W.

50 *Preconsule*] Preconsul est, qui vice Consulis judicat: sicut Vicarius,

qui vice comitis judicat. W.

52 *Abdicata*] A luce separata vel semota. B. semota. W.

Soli] Luci. B.

53 *Specubus*] Speluncis. W.

54 *Supremi*] Altissimi. B. summi. Supremus quando venit a supremo, significat ultimum; quando a supra præpositione vel adverbio, primum. W.

58 *Tinctum*] Fucatum. B.

61 *Si lateum*] Si quid est. W.

Charismate] Gratia Spiritus Sancti. W. gratia vel dono. B.

Expiasti] Purgasti. W.

62 *Vise*] Visita. B. invise. W.

64 *Liceat*] Licitum sit. B.

65 *Ne qua*] Aliqua. B.

67 *Iners*] Infidelis. B. W.

68 *Titubetoe*] Sc. in fide tua. W.

70 *Permoverat*] Ad hoc, quod petebat. W.

71 *Acrioris*] Firmioris. B.

73 *Discrimine*] Discrimen hic pro periculo. alias pro separatione. W.

75 *Rapi*] Ut rapiantur. B.

77 *Prope*] Juxta. B.

Margines] Fines. W.

Refertam] Repletam. B.

87 *Candida massa*] I. e. ccc. martyres, massa Cypriani dicuntur. B. W.

88 *Tascius*] Cyprianus, a loco. B. W.

89 *Indomiti furori*] Contra indomitum furorem. B.

Eminus] Elonge. W.

92 *Ille*] Imperator ad hæc ait. B. W.

93 *Fulmen*] Potestatem. B.

Expedite] Proferre. W. evaginate. B.

97 *Cultior*] Pulchrior. W.

103 *Inbuit*] Edocet. B.

HYMN. XIV. 3 *Condita*] Sepulta. B. abscondita. W.

4 *Quiritium*] Romanorum. Quirites dicebantur Romani, a Quirino, i. e. Romulo, qui semper asta utebatur. nam quiris lingua Sabinorum asta di-

citur. W.

6 *Supplices*] Humiles. W.

8 *Virginal*] Locus in quo devirgantur virgines. W.

9 *Liberæ*] Gloriosæ. W.

13 *Renisam*] Resistentem. W.

16 *Illice*] Decipiente. B. W.

18 *Pertinax*] Dura. B.

19 *Excruciatibus*] Pœnis. W.

21 *Trux*] Severus. W.

22 *Subactis*] Superatis. W.

24 *Dicatæ*] Sc. Deo. W.

25 *Lupanar*] Dicitur a lupis, i. e. meretricibus. quia sicut lupi devorant prædam; sic illæ avidissime devorant amatores suos. W.

Trudere] Pro, trudi. W.

26 *Applicat*] Inclinat. B.

28 *Temnere*] Despicere. W.

29 *Irruat*] Cum impetu veniat. B.

30 *Mancipium*] Mancipium, quasi manu captum. W.

32 *Aureum*] Nobilem. W.

35 *Integritatis*] Virginitatis. W.

36 *Impiabilis*] Maculabilis. B. W.

38 *Publicitus*] Publice. W. manifeste. B.

39 *Flexu in plateæ*] In via, in bivis. W.

Sistere] Præsentare. B.

40 *Frequentia*] Multitudo. B.

43 *Forte*] Casu. B.

Procaciter] Inreverenter. W. luxuriose. B.

44 *Os*] Faciem. B.

46 *En ales*] Ecce velox. B. W.

50 *Tollunt*] Elevant. B.

Sodales] Sodales dicuntur q. simul edales, i. e. simul manducantes. W.

51 *Exequialibus*] Qui in exequiis conveniunt. W.

54 *Quod*] Eo quod. W.

60 *Innovatum*] Sc. referunt. W.

Visibus integris] Virginitatis custodia. B.

61 *Gradum*] Miraculum. W.

63 *Ascensus*] Martyrii gradus. B. H.

65 *Astringe*] Evagina. W.

Exere] Perfice. B. profer et exerce. W.

anus] Transvectus a sanitate.

abus] Juvenis, imberbis. B.

aromate] Unctus unguento.

ere] Morte. W. luctu. B.

hic] Talis. W.

orabor] Detineam. B.

Quæ habent me ad interfici-
W.

s] Iracunda, furentia. B.

pero] Recipiam. B.

Taliter. W.

eris. B. W.

ide] Aperi. B.

s] In primo parente. W.

j] Pridem vel modo. B. quan-

deinde. W.

s] Martyrium. B.

ice cernuo] Inclinato capite.

us imminens] Imminentem
B.

ret] Sufferret. B.

Carnifex. B. W.

itus emicat] Anima splendet.
B.

m] Positum. W.

sa] Excelsa. B.

icat] Colligit. B.

adus] Honores. W.

ita] Stulte. B. W.

is] Cupiditatis. W.

ctis] Populis. B.

j] Quæsitam. B. ipsam ra-
ditatis. W.

is] Optiones. W.

rius] Pessimum. W.

ce] Pede. B.

rens] Sc. corpora. W.

Sevus. W.

s] Planta. B.

rimis] Deponit. B.

ticem] Caput. B.

m] Coronam. W.

De martyrio. B. oblita de-
dedit. W.

Sexies decies, sunt sexa-

ginta : et sexagenarius numerus sig-
nificat continentiam vidualem : quæ
nna corona illi erat propter laborem,
quem sustinent viduæ. nam laborem
sustinent maximum, quod ipsa com-
plexa digitorum significat. W.

123 *In altera*] De virginitate. B.

126 *Colluvionibus*] Maculis, pollu-
tionibus. W. immundicia. B. H.

127 *Diademate*] Corona. W.

128 *Cui*] I. e. tibi. B.

129 *Vel*] Etiam. B.

Fornicem] Lupanar. B. locum dicit
in theatro, ubi devirginantur virgines.
Murhaus. W.

130 *Purgabor*] Ego. W.

Oris] Vultus. B. W.

132 *Pia*] Pia visitatione. W.

Visere] Videre, visitare. B. W.

*Hic in Cod. Widm. inseruntur
sequentia.*

VERSUS CONSTANTINÆ, CONSTANTINI
FILLÆ, SCRIPTI IN ABSIDA BASI-
LICÆ, QUAM CONDIDIT IN HONORE
SANCTÆ AGNÆ VIRGINIS.

Constantina Deum venerans, Chris-
toque dicata,

Omnibus impensis devota mente pa-
ratis,

Numine divino multum Christoque
juvante,

Sacravit templum victricis virginis
AGNÆ:

Templorum quod vincit opes terre-
naque cuncta;

Aurea quæ rutilant summi fastigia
templi.

Nomen enim Christi celebratur sedi-
bus istis,

Tartaream solus potuit qui vincere
mortem;

Invectus cælo solusque inferre trium-
phum.

Nomen Adæ referens detorquet et
omnia membra

A mortis tenebris et cæca morte le-
vata.

Dignum igitur munus, martyr, devo-
taque Christo

Ex opibus nostris per sæcula longa
tenebis :

O felix Virgo, memorandi nominis
AGNES.

1 *Constantina*] Constantini regis
filia.

Dicata] Electa.

2 *Mente*] Mente ac corpore.

9 *Solusque*] Qui.

DE EADEM VERSUS DAMASI EPI-
SCOPI URBIS ROMÆ.

Fama refert sanctos dudum flevisse
parentes

Agnes, cum lugubres cantus tuba con-
crepuisset,

Nutricis gremium subito liquisse pu-
ellam :

Sponte truces calcasse minas, rabi-
emque tyranni,

Urere cum flammis voluisset nobile
corpus :

Viribus inmensum parvis superasse
timorem ;

Nudaque diffusum crinem per mem-
bra dedisse ;

Ne Domini templum facies peritura
videret.

O venerandum Agnes mihi tu decus
alma pudoris !

Ut Damasi precibus faveas, precor,
inclyta Martyr.

IN APOTHEOSIN.

PRÆF. 1 *Summa*] Principalia. B.
principia. W.

Specimen] Divisio personarum. B.
W.

Vigor] Virtus. B.

5 *Retro*] Sine initio i. e. ante sæcu-
lum, in perpetuum. B. W.

7 *Edere*] Gignere. B.

11 *Populos*] Domini. W.

Charisma] Gratiam vel donum. B.
W.

Promptus] Paratus. B. W.

12 *Corpora*] Sc. fidelium. B.

PRÆF. II. 1 *Secta*] Electio. W.

3 *Cavemus*] Vitamus. W.

5 *Vix*] Difficile. B.

6 *Reflexas*] Tortuosas. B. W.

7 *Perfidorum*] Hereticorum. B.

8 *Polita*] Trita. B. W.

9 *Obliqua*] Sc. tam. B.

Divortia] Dicta a divertendo, i. e.
separationes viarum. B. W.

10 *Orbitis*] Vestigiis viarum. B. W.

17 *Libido*] Delectatio. B. W.

18 *Pruriat*] Curiositatis vitio temp-
tet. B. W.

21 *Minutis*] Dialecticis, subtilibus.
W. B.

Ambagibus] Circuitionibus vel ar-
gumentis. B. W.

24 *Syllogismos plectiles*] Per insolu-
biles circumlocutionibus, vel per con-
traratiocinationes subtiles. Syllogis-
mus est contraratiocinatio. B. W.

25 *Captiosis*] Deceptilibus vel in-
sidiosis. B. W.

Sycophantarum] Calumniatorum vel
falsiloquorum. Sycophantas autem
hac de causa appellatos dicunt, quod
quondam juvenes soliti erant in hor-
tos erumpere, ficosque inde furari.
Quam ob causam lege est constitu-
tum, ut, qui id fecisset, capite trun-
cetur. quam pœnam qui perseque-
retur ob parvula detrimenta, Sycophanta
est appellatus. B. W.

Strophis] Versutiis, vel fraudibus,
reversionibus. W.

28 *Infesta*] Gravia vel importuna.
B. W.

Dissertantibus] Loquentibus. B. W.
concertantibus. Gold.

32 *Credere*] Credulitas, verbum pro
nomine. W. infinitivus interpretatur
per nominativum. B.

34 *Vanitas*] Cæcitas hereticorum.
B.

41 *Quis*] Interrogando illos duos
versus pronunciat. vel quis, pro qui-
bus. W. B.

43 *Qui*] Nisi ille. B. W.

45 *Interpolat*] Intermiscet, a polo
tractum. B. W.

46 *Æmulas*] Inimicas. B. W. steri-
les, inimicas. Gold.

48 *Colonus*] Deus. Gold. pater. B.

49 *Delosa*] Vitiosa vel lolia. B. W.

- Farrea*] Triticea. B. W.
 55 *Refert*] Prodest, vel opus est. B. W.
 APOTH. 1 *Dira relatu*] Aspera dictu. B. W.
 2 *Prodita*] Prolata. B. W.
 8 *Facilis*] Est. W.
 9 *Celebris*] Gloriosa vel famosa. B. W.
 11 *Pater*] Est. W.
 12 *Ēminus*] Longe vel econtra. B. W.
 14 *Inmensum*] Immensitatem. B. W.
Ore] Facie. B.
 16 *Visa*] Cognita est. B.
 17 *Non admiscenda*] Spornenda est. W.
 18 *Et*] Pro etiam. B.
 19 *Oculis*] Sc. quid sit. B.
 20 *Hebes*] Stultus vel retusus. B.
Glauco] Viridi. B. W.
 21 *Umentique*] Humida. B. W.
Adire] Sc. tamen. B.
 22 *Ab ipso*] Patre. B.
 26 *Mera*] Pura vel sincera. i. e. divinitas. B. W.
Majestas] Patris. B.
 28 *Abram*] Ubi tres suscepit, et velut uni loquebatur. B. W.
 31 *Tractarunt*] Tetigerunt vel palpaverunt. W.
Jacob] Ubi conluctabatur cum Angelo. B. W.
 32 *Coram*] Palam vel prope. B.
 33 *Conlato qui s'etit*] Facie ad faciem locutus est. W. B.
 34 *Comminus*] Juxta. B. W.
 37 *Laborans*] Sc. debuisset. B. W.
 39 *Mutua*] Alternas colloctiones. W. B.
 40 *Heri*] Dei. B.
 43 *Posteriora*] Filium. sicut inquit Ipse, quia major me est. W. carnem. B.
Apertius] Huic rei. W.
 44 *Verbum*] Filium. W.
 45 *Idem*] Filius. W.
 46 *Habitu*] In hab. B.
 49 *Vibratum*] Emissum. B. W.
 50 *Fragilem*] Mortalem. W.
 51 *Inde*] Sc. quod emicuit. B. W.
 52 *Oris*] Faciei. B.
 53 *Coactum*] Coagulatum. B.
 54 *Referebat*] Figurabat. B. simulabat. W.
 55 *Sentam*] Sentosam. B.
Excita] Commota, excitata. B.
 57 *Vulnificas*] Vulnere facientes. W.
Agebat] Circumdabat, tangebatur. W.
 leniter tangebatur. B.
 58 *Exemplo*] Exemplum. W.
Deus] Sc. quod erat. B.
 59 *Texunt*] Insimulatione. W.
 61 *Inculto*] Agresti. B. W.
Iniquis] Non æquis. B. nequis. W.
 62 *Luxuriam*] Abundantiam. B.
 65 *Impete*] Pro, impetu. B. W.
Late] Ubique. B.
 67 *Cruenta*] Rubicunda. B.
 68 *Stringere*] Decerpere. B. W.
 69 *Quandoquidem*] Quoniam. B.
Sanguine] Christi. W.
 70 *Contorta rubus*] Maria. B. passio Christi. W.
Edit] Gignit. B. protulit, parit. W.
 71 *Visum*] Sc. fuit. B.
 73 *Sentum*] Sentosum. B. W.
 75 *Extra oculos*] Invisibilis. W. B.
 76 *Fontem*] Patrem. W.
 77 *Deum*] Sc. Patrem. W.
 78 *Visibilis*] Sc. est. W.
Fonte] Patre. B.
Deus] Filius. W.
Fons] Qui est fons. W.
 79 *Visibilis*] Pater. W.
Qui nascitur] Filius, in quo est pater. W.
 83 *Vendicat*] Usurpat. B. W.
 86 *Capit*] Potest. W. nec valet nec vult. B.
Angoribus] Angustis. B. anxietatibus. W.
 87 *Liquido*] Puro. B.
 90 *Majestas*] Filii fuit. B.
 91 *Animus*] Ipse filius est. W.
 94 *Flagra*] Flagella. W.
 97 *Affecta*] Afflicta. B. W.
 98 *Emixa est*] Parturit. W.
 106 *Distendit*] Intumescere fecit. W.

107 *Falsiloqua*] Falsiloquens. B.
 109 *At non*] Sc. ipse. W.
Verbi] Filii. W.
 110 *Fige*] Confirma. W.
 111 *Cernere*] Scilicet manifeste. W.
 113 *Coram*] Præsentialiter. B.
 115 *Præstrinxit*] Præoccupavit. B. W.
 116 *Struxit*] Ornavit. B.
 118 *Quocumque*] In omni loco. B. W.
 120 *Per verbum*] Per filium innotuit mundo. B. W.
 123 *Donum*] Officium. B.
 125 *Lumine*] Fide carentibus. B. W.
 126 *Socordia*] Stultitia vel pigritia. B. W. quasi sopor cordis. B.
 128 *Perspicuum*] Manifestum fieri. W.
Inficiaris] Negas. B. W.
 130 *Inspaciantem*] Deambulantem. B. W.
 138 *Filius*] Dei. B. W.
Agit] Facit. W.
 141 *Insultans*] Deridens. B.
Piceos] Caldaicos. W.
 143 *Barbaricos*] Alienos, i. e. Caldaicos. W. B.
Aura] Flamma. B. W.
Jussa] Concessa. B.
 145 *Vetitus*] Sc. est. B.
Tiaras] Mitras. B. *Putr.* W.
 148 *Calamos*] Tibias. B.
Superstitio] Paganitas. B. vana religio. W.
Festa] Inanis. W. festiva. B.
 150 *Conspiciuæ*] Statuæ. W.
 151 *Virorum*] Scilicet sunt audita. B.
 152 *Concentu*] Cantu. B.
 156 *Servando*] Ad servandum hominem. B. W.
 159 *Animalis*] Pecorinus. B.
Agebat] Duxit. W. ducebatur. B.
 160 *Heri*] Dei. B.
 162 *Obside*] Ut visus obses et testis fuisset ad videndum Deum. W.
 164 *Animalis*] Incredulus. W.
 165 *Seminis*] Deitatis. B.
 167 *Intercute*] In cute manente, in-

teriore. W. interiore spiritu. B.
 170 *Spiramine*] Spiritu Sancto. B. W.
 171 *Hominis*] Mariæ. B.
 175 *Compendia*] Scilicet sint. B.
Summæ] Numeri. W.
 177 *Cucurrit*] Descendit et ascendit. B. W.
Contra unionitas] I. e. Sabellianos. B. Unionitæ sunt, qui dicebant unam substantiam et unam personam, Filium et Spiritum negabant, sed dicebant: Idem Deus, quando vult, Pater est: quando vult, Filius est: quando et Spiritus Sanctus. Arriani dicebant, tres esse personas, et tres substantias in divinitate: Sabelliani econtra unam personam et unam substantiam. Fides autem Catholica utriusque devitans errorem, unam Deitatis substantiam et tres personas veraciter adfirmat. Nam Arriani bene tres personas, male tres substantias: Sabelliani bene unam substantiam, male unam personam dicebant. W.
 178 *Profanator*] Blasphemator. Contemptor profanus dicitur, q. porro a fano, i. e. a templo Dei, hoc est, irreligiosus. W.
Cede] Discede. W.
 179 *Depositor*] Negator. W.
 180 *Violas*] Negas. W.
Natum] Filium. W.
 181 *Quandoquidem*] Quoniam ille. B. W.
Genitor] Pater. W.
 183 *Patriæ*] Paternæ. B. quod patris est. W.
 184 *Nomine*] Scilicet procreationis. W.
 185 *Generis vim*] Filii vigorem. W.
 186 *Idolio*] In sacrilegio. in loco idolorum. B. W. pro eo quis homo idolothitum est immolatum. Idolium vero est templum idoli. W.
Recubans] Sc. quavis. B.
 187 *Cæspite*] Cæspes est terra avulsa cum herba; unde faciebant altaria. W.

189 *Saturnis*] Pro omnibus Diis posuit. B. W.

Citherris] Citherea, Venus. W.

190 *Portentisque*] Idolis. W.

192 *Jus*] Religionem. W.

193 *Ministris*] Angelis. W.

194 *Barbara*] Alienigena. W.

195 *Superstitio*] Paganitas. W.

Caniformem] Canis habens formam. W.

196 *Anubem*] Deus Ægypti, i. e. Simiam, caput canis habentem. Mercurius lingua Ægyptiaca vocatur Anubis, qui Deus eloquentiæ fertur. unde cum canino capite depingitur; quia in animalibus nihil cane sagacius habetur. Latrare autem dicitur, propter copiam sermonis. unde et oratores rabulatores dicuntur. W. Deum Ægyptiorum, similitudinem canis habentem. B.

197 *Cloacina*] Cloacina et Epona Deæ rusticæ sunt. B. Dea cloacarum. W.

Epona] Dea hortorum. W.

198 *Solidam*] Plenam, olidam, putridam. B. W.

Acerram] Vas turarium. *Dirauch* fagg. W. turibulum. B.

199 *Molam*] Sacrificium vel notam. Mola est genus sacrificii ex farre et sale. unde ignem aspergebant et cultum et hostiam. W.

Rimetur] Vertat. B.

Extæ] Viscera. W.

200 *Deliramenta*] Dementiam, mendacia. B. amentiam. W.

Platonis] Plato dicitur a latitudine humerorum; qui primum athleta invictus, postea ad philosophiam conversus, omnes philosophos superavit. W. illius senis. B.

201 *Hircosus Cynicus*] Propria nomina hereticorum dicit: quorum alii propter immundiciem hirci dicuntur: alii canini, adulteri, vocantur. *κυν* enim apud Græcos canis dicitur. B. W. unde cum canino capite depingitur; quia in animalibus nihil cane sagacius habetur.

202 *Torta*] Tortuosa circumlocatione. W.

Nervos] Ludos, inenodabiles dictiones, syllogismos. W. B.

203 *Laberinthus*] Flexuosus. B. idem vocat laborinthum, quod et errorem. laborinthus erat domus subterranea, centum habens ostia, quam Dædalus fecit ad Minotaurum; quam si quis semel ingrederetur, propter multitudinem ostiorum non poterat reverti. Dicitur autem laborinthus quod labor intus. W.

204 *Agat*] Vexat. W. ducat. B.

205 *Gallinam*] Æsculapio gallina immolatur, qui clinis præest. W.

Clinicus] Curvus. Cline Græce lectus dicitur. inde clinicus proprium nomen Dei, qui præerat decumbentibus in lectum; vel ipse infirmus, accumbendo in lecto. B. W.

206 *Æquum*] Placatum. B.

208 *Fragosis*] Difficilibus. B. W.

209 *Modis*] Syllogismis. B. W.

211 *Suos*] Proprios. B. W.

Vagæ sidera] 7 errantia sidera, dicit septem planetas, quæ interpretantur errativæ: non quod ipsæ errent, sed quod homines errare faciant. unde planificiæ dicuntur melius, i. e. errorem facientes. W.

212 *Non recipit*] Non intelligit. W.

Natura] I. e. tantummodo quadrupes homo dicitur, qui irrationabiliter more animalium vivit, et deditus ad ventris ingluviem nihil de cælestibus curat. nam omnia mortalia animalia, præter hominem, in terram prona sunt. unde et quidam veridicus: 'Proneque cum spectent animalia cætera terram, Os homini sublime dedit, cælumque tueri Jussit, et erectos ad sidera tollere vultus.' W.

Modo] Solummodo. B. tantummodo. W.

Quadrupes] Animalis. B. W.

Ille] Homo. B. W.

214 *Pollere*] Valere. B.

215 *Numæ*] Numa Romanis sacra instituit. Numa genere Sabinus, quem

post mortem Romuli populus Rom. Imperatorem fecit: qui, volens Romanos ab armorum amore revocare, culturam Deorum per magicam invenit artem, dicens, se omni nocte ab Egeria nympa doceri. Post hujus mortem Romani ejus libros magicos reperientes igni tradiderunt. sed licet se errasse viderent, in Deorum cultura permanserunt. W.

Aruapex] Sacerdos. B.

216 *Cottus*] Unde Alpes Cottiae. B.

Cane milite] Molosso. B.

218 *Coram*] Præsentialiter. W.

221 *Lacunas*] Foramina, cavernas, fixuras. B. W. lacunas, est, cicatrice, fossas. seipsum Apostolis immiscet. In Evangelio enim Thomæ legitur, adhuc minime credenti dixisse: 'Infer digitum tuum,' &c. sed ille clavorem fixuras intuens, tangere eum non ausus est, sed dixit: 'Dominus meus et Deus meus.' Ideo autem dicitur, Thomam manum in latus ejus misisse, cum tamen non misert, quoniam Domino jubente hoc facere poterat. W.

223 *Abjurare*] Denegare. W. tollere. B.

Titulum] Laudem vel potestatem. W. B.

224 *Regem*] Christum. W.

226 *Summa*] Cælestium: mediæ, terrestrium: imæ, infernorum. B. W.

228 *Stygis*] Inferni. W. B.

229 *Defluit*] Descendit. B. W.

In se] Cum ad cælum ascendit. B. in unum. W.

231 *Munda*] Officia. B. W.

Pronæ] Humanæ. B.

232 *Replicata*] Reducta. B. reparata vel artus. W.

233 *Subvehat*] Elevet ad cælestia. B. ad cælum. W.

234 *Organa*] Voces. W.

236 *Heroum*] Prophetarum. B. W.

Orsa] Dicta vel verba heroum vel prophetarum. B. W.

237 *Patefacta*] Manifestata. B.

Oracula] Responsa, miracula. W. B.

243 *Sic tamen*] Sequimur. W.

Tria] Nomina. W.

Separe] Separato. separ dicitur, sicut Compar et Dispar. B.

Ductu] Auctione vel ductione. W.

244 *Tres*] Substantias. W.

Tribus] Personis. W.

246 *Innato*] Patre. W.

Sata] Nata. W.

248 *Natus*] Ab alio. W.

Ipsæ] Filius. W.

249 *Perquam*] In quantum. B. quam valde. W.

Futile] Inane. W. B.

Natus ut ex se] Natus q. ut ex se, sc. sit, i. e. filius. B. quasi sit filius. W.

250 *Nova*] Mirabilis. W.

251 *Ediderit*] Genuerit. W.

252 *Vocabula*] Carmina. W.

256 *Indiscreta*] Indivisa. W.

257 *Vim*] Virtutem. W.

Generosus] Nobilis. W.

259 *Ulterius*] Ultra licitum. W.

Gignere] Spiritalis generatio. W.

Fas] Justum. W.

262 *Super*] Ultra. W.

264 *Via*] Ratio. B. W.

265 *Semina*] Principia. W.

Mortali] Homini. W.

266 *Ultra*] Ante. B.

Pacto] Lege vel modo. W.

268 *Traditur*] In scriptura. B. W.

271 *Retro*] Æternaliter. hic præteritum verbum. B. W.

272 *Decisus*] Decurtatus vel detruncatus, minoratus. B. W.

273 *Extendens*] Dilatando. B. W.

Tractim] Paullatim. B. W.

275 *Mutata*] Operata. W.

Procludit] Vel producit, i. e. generat vel fabricat, genuit. B. W.

Portio] Substantia. W.

276 *Unquam*] Sed certe. W.

277 *Atqui*] At ille. W.

280 *Proditus*] Dispensus vel manifestatus. B. W.

282 *Olim*] Æternaliter, sine initio. W.

290 *Tu*] Sabelliane. W.

- 292 *Tarifero*] Tarificante. W.
Deucalionum] Deorum, idolorum.
 Deucalion lapides et uxor sua seminaverunt: inde viri et mulieres. B. W.
 293 *Devotus*] Inclinator. W.
Cippo] Trunco vel ipso Deo. B. W.
Uactor] Venerator. W.
 296 *Scriptoris*] Moysis. W.
Bardus] Stultus; ab elefanto. B. babarrus, stultus. W.
Augur] Qui avium garrum vel augurium observat. W.
 297 *Nutrix*] Anus. W. B.
 298 *Sago*] Magico vel præsicio. W. præsicienti, magico vel sapienti. B.
 299 *Rem*] Statum divinum. B. W.
Coram] Palam. B. W.
Proditus] Manifestatus. B. W.
 300 *Trepidum*] Pavidum. B. W.
Mortalem] Moysen. B. W.
Amico] Amicabili. W.
 301 *Retexit*] Aperit. W. apernit. B.
 302 *Meminit*] Docet. B. W.
 305 *Condens*] Creans. B. W.
 306 *Ora*] Vultum, imaginem. B. W.
 307 *Deo deus*] Filius patri. W.
 311 *Sæcula*] In fine sæculorum. W.
 315 *Genealogus*] Generis computator, i. e. Moyses. B. W. scriptor de generatione loquens. W.
 322 *Stupendas*] A stupendo. W.
Fibras] Venas cordis. B. W.
 326 *Suo*] Proprio. W.
 327 *Dux*] Moyses. W.
Monte] Sinai. W.
 328 *Alloquioque*] Fulgebat a colloquio Dei. W.
 329 *Incisas*] Scriptas. B. W.
Cæca] Incredula. W.
 330 *In faciem*] Operuerunt faciem suam. W.
 331 *Enigmata*] Figuras vel umbras. W. B.
 332 *Præstricta*] Circumdata. W.
 333 *Velarit*] Ne videret Christi archana. W.
 334 *Coram*] Manifeste. B. W.
 337 *Sublimi*] Erecto. B. W.
 338 *Frondosa*] Fructuosa. B. W.
Felicibus] Fertilibus. W.
 339 *Oleagina*] Ab oleo. W.
Bacis] Uvis. W.
 340 *Tibi*] In te. B. W.
Inserto] Indito. W.
 341 *Cortice*] Viriditate. W.
 342 *Sarculus*] Ramus. *Æmīg.* W.
Jactat] Gloriatnr. W.
 344 *Monet*] Ipse sarculus. W.
Ungvine] Unguento, oleo vel fūco, i. e. errore. B. W.
 345 *Contristare*] Amarescere. B.
Comas] Ramos. B. W.
Imo] Gentili populo. W.
 353 *Lascivire*] Lasciviam facere in suis carminibus. B. W.
Choris] Cantibus. W.
Esse] Edere. B. manducare, comedisse, ab edo. W.
 354 *Fermentati*] Antiqui, corrupti. W. B.
 355 *Imprudens*] O Judea. W.
 356 *Præductis*] Præfiguratis. B. W.
Pingere] Præfigurare. W.
Sulcis] Scriptis. W.
 357 *Vera*] Quæ potestatem diaboli destruxit. B.
 359 *Collinit*] Limit. W.
 360 *Hanc*] Domum. W.
 361 *Hæc*] Passio.
Farii] Ægyptii. W. sacrilegi. Farus, Ægyptus dicitnr.
Ferale] Virosum. B. mortale. W.
Resolvit] Quia Christi passio potestatem diaboli destruxit. B. W.
 364 *In ore*] Fronte. W.
 365 *Creditur*] Inmittitur vel commendatur. W.
 368 *Credens*] Cernens. W.
 369 *Geris*] Facis. B. W.
 371 *Feta*] Mysteriis Christi plena. B. W.
 377 *Armata*] Scrinia, volumina. B. W.
 378 *Referta*] Repleta, plena, completa. B. W.
 379 *Attica*] Atheniensis, Græca locutio. B. W.

- 380 *Ausonias*] Latine, Itallæ, Romanæ. B. W.
 381 *Tripictis*] Tripliciter conscriptis. B. W.
 382 *Digere*] Dic, ordina, vel scribe. B. W.
Subfixa] Cruci. W.
 383 *Fronte*] In stipite. W.
 385 *Percenseat*] Perlegat. B. W.
 386 *Reboans*] Sonans, canens. B. W.
 387 *Ab archano*] A pulmone. W.
Vomit] Profert. B. W.
Ingens] Magnus. W.
 388 *Casta*] Ideo dicit castam, quia cum ea laudem virginum canebant. W.
Chelys] Cithara, musa. W. chelæ, i. e. brachia, vel cythera magna in cælo, unde chelæ scorpionis, i. e. brachia. est autem Græcum. B.
Testudo] Musa vel cythara magna in cælo. W.
 389 *Disparibus*] Non similibus. W.
 390 *Æmula*] Imitantia, respondentia vel resonantia. B. W.
 392 *Fidibus*] Sonis. W.
 397 *Surda*] Judaica. W. B.
Sibi] Ad suam utilitatem. B. W.
Præconia] Laudes. B. W.
Elementaque] Significationes; quia res per figuras locuntur. W. B.
 399 *Insanum*] Insane. W.
Bachantis] Furentis. B. W.
Energima] Illusionem vel imaginem. W. furias, vel pigritiam vel inertiam, sive melius illusionem. Energima, imaginatio vel fantasia. unde qui fantasias dæmonum patiuntur, energumeni dicuntur. B. W.
 402 *Miseranda*] Miserabilis gens Judeorum. W. Judea. B.
Suis] Sociis, monstris sive vicinis. B. W.
 403 *Fulmina*] Terrores verbi Dei. B. W.
 406 *Antistes*] Unusquisque Christianus, dæmona expellens. W.
 407 *Spiras*] Tortitudines vel calliditates vel nodos. B. W.
 408 *Mancipium*] Servum. W.
 410 *Spolium*] Corpus. W.
 411 *Ventose*] Defluens, instabilis. B. W.
 412 *Cyllenius*] Mercurius, a monte Cylleno. B. W.
 413 *Ignes*] Furoris, iras. B. W.
 416 *Grunnitibus*] Grunnitus proprie vox porcorum est. B. W.
 419 *Quid*] Cur. W.
 420 *Jacemus*] Prostrati. B. W.
 422 *Egenam*] Miseram. W.
 424 *Hiberi*] Hispanici. B. Hiberia, Hispania. W.
 425 *Ortus*] Solis qui habitat in Oriente. W.
 426 *Laxavit*] Mollescit vel calefit. B. W.
Pruinas] In aquilone. W.
 427 *Hircanas*] Scythicas. B. W.
Brumas] Hiemes. B. W.
 428 *Annis*] Tanaia. B.
 429 *Caucasea*] Petrosa. W.
Rodopeus] Rodope, mons, de quo emanat Hebrus fluvius. W. B.
 430 *Geta*] Gothi, qui prius feroces erant. B. W.
Geloni] Gentes Scythias, stigmata sibi, ut Sergius dicit, more Scottorum inurentes. B. populi Scithias. W.
 431 *Mero*] Puro. B. W.
 432 *Libatura*] Bibens vel bibitura. B. W.
 433 *Atlantis*] Mons ad meridianum. W.
Mauri] Populi. B.
 434 *Dedere*] Offerre. B. W.
 435 *Præstrinxit*] Præoccupavit. W.
 438 *Delfica*] Apollinea. B. Delfi, locus est in Græcia, in quo Apollo colebatur. W.
Antra] Responsa. W.
 439 *Tripodas*] Mensas Apollinis. B. W.
Cortina] Secretum, quod cortina oppansum est. B. W.
Spumat] Loquitur. W.
 440 *Fanaticus*] Fanorum sacerdos. B. W.
 441 *Dodona*] Silva. civitas Græcia. B. W.

Vapores] Hostias. W.
 442 *Cumæ*] Civitatis. B.
 443 *Libicis*] Africanis arenis. W.
Hammon] Jovis. W. Jupiter Afro-
 rum. B.
 444 *Merent*] Dolent vel timent. B.
 W.
 447 *Æneada*] Romani; quod de
 Ænea sint orti. B. W.
 448 *Dominator*] Imperator, Cæsar.
 B. W.
 449 *Tamen*] Etiam. W.
 451 *Conditor*] Constitutor. W. con-
 structor. B.
Celeberrimus ore manuque] Famosis-
 simus eloquio et potestate. W.
 453 *Religionis*] Christianitatis. W.
 455 *Augustum*] Nobile. B. W.
Curvare] Solebat, vel curvabat. B.
 W.
 456 *Soleas*] Ima pedum, i. e. vesti-
 gia. B. W.
Lambere] bat. B.
 457 *Advolvi*] Vehabatur, et incurva-
 bat. B. W.
 458 *Quia*] Insuper. W.
Gypso] Lapidis. B. simulacro. W.
 459 *Pollucis*] Quia domitor fuit
 equorum. W.
Suffire] Infumare, fumigare. B. W.
Extis] Visceribus. W.
 460 *Hecaten*] Dianam. B. W.
 464 *Inserato*] Immisso. W.
Reserabat] Secabat. W.
 466 *Trepidus*] Palpitantes. W.
 468 *Callidus*] Ingeniosus. W.
Fine] Qualis sit finis. W.
Notabat] Secundum consuetudinem
 illorum. W.
 472 *Cymbia*] Vasa oblonga. Cym-
 bia, poculorum genera, quæ et car-
 chesia dicuntur, a similitudine cym-
 bæ navis nuncupata. B. W. *Hapf*,
Schalcn. W.
 474 *Umbras*] Imagines dæmonum.
 B.
 475 *Thesiphone*] Diana vel Perse-
 phone. B. W.
 477 *Thesala*] Magica. B. W.
 482 *Elisa*] Concussa, tremula. W.
Delph. et Var. Clas.

483 *Flamen*] Sacerdos Jovis : q. fi-
 lamen dicitur, quia filam rubeam in
 capite portabat. W. B.
 484 *Frustratur*] Eludit. B.
 486 *Insula*] Vestis sacerdotis. W.
 487 *Palmar*] Locus vel collocatio.
 B. W.
Lotus] Baptizatus. unctus, cum
 chrismate. B. W.
 488 *Proserpina*] Diana. W.
 490 *Eserto*] Emissio. W. nudato vel
 expedito. B.
Fulmine] Gladio. B. W.
 494 *Zoroastres*] Zoroastres idem
 dicitur Mesraim, qui auctor idolola-
 triæ extitit. Vel: Zoroastres, mage-
 rum primus et rex Bactrianorum fuit,
 quem Ninus rex Assyriorum prælio
 interfecit. a quo Zoroastres nomen
 adjectiv. vel ad ejus sectatores, vel
 ad ipsam magicam artem pertinet. B.
 Zoroastres magica secreta. Mesraim
 Jupiter fulmine percussit, et ideo in-
 ter astra ferunt eum adsumtum, quem
 ideo Zoroastren appellant, i. e. vi-
 vens astrum. W.
 496 *Lateris*] Regis. W.
 503 *En*] Ostendendo. W.
 504 *Sabbata*] Requiem. B. W.
 511 *Plectatur*] Damnetur, puniatur.
 B. W.
 517 *Recipit*] Incipit. W.
 528 *Esto*] Adverb. concedentis, vel
 deliberantis, i. e. *ſap*. W. B.
 546 *Delapsa*] Degenerata. W.
 548 *Susceptat*] I. e. suspectat. W.
Captiva] Peregrina. W.
Contra homuncionitas] Homuncio-
 nita est, qui Dominum tantum homi-
 nem dicit. W.
 552 *Cognatum*] Simile. W. B.
 554 *Hoc*] Hoc quidem. W.
 555 *Pietate*] Quia homo dignatus
 est fieri, hoc pietas fuit. W.
 556 *Majestate*] Ut Deus sit, qui ma-
 jestatem habet. W.
Pro laude] Q. hoc laus sit non re-
 vera. W.
 557 *Summa*] Divinitatem. W.
 558 *Egregium*] Egregius est, qui

- gregem antecellit, i. e. multitudinem. B. W.
- Sollertia*] Peritia multarum artium. sollon Græce multum. Inde sollemnitas, multorum conventus. Inde sollemniter facta dicitur, quæ in præsentia multa est acta. W.
- 559 *Ingenii*] Animi. W.
- 565 *Labe*] Semine. W.
- 566 *Ignis*] De Spiritu Sancto. W.
- 567 *Caro*] Materia, vel ut alii solent nasci. W.
- 568 *Intactam*] Ignaram vel castam. B. W.
- 569 *Maritas*] Fecundat et pregnat. maritat pluvia terram, i. e. fecundat. W. B.
- 570 *Incomperta*] Incognita, non inventa. B. W.
- Ortus*] Nativitatis. genitiv. B. W.
- 572 *Nubit spiritui*] Non quo Spiritus Sanctus pater fuisset filii Dei; sed cooperante Spiritu S. Pater genuit eum, et fecit incarnari in utero Mariæ. W.
- 573 *Pubertas*] Juvenilis castitas, i. e. virginitas. B. W.
- Signata*] Clansa. B. W.
- Gravis*] Gravida. W.
- 576 *Non credula*] O perfide vel homuncionita. W.
- 577 *Hoc*] Fore. W.
- 582 *Contempnit*] Respuit. W.
- 583 *Bibit*] Pro, concepit. W.
- 584 *Latebris*] Interioribus. B. W.
- 585 *Angelus insit*] Spiritus Sanctus superveniet in te, &c. B.
- 586 *Concretus*] Crassus, obduratus, vel apertus. B. W.
- De sidere*] Q. descendere in corde. W.
- 587 *Conjuge*] Marito Zacharia. W.
- 589 *Interceptus*] Conceptus. B.
- 590 *Ex ore*] Quia Johannes non loquutus est, sed gestu corporis ostendit adventum Domini. W.
- 593 *Norat*] Sc. loqui. B. W.
- (Jarrula)*] Loquacia. B. W.
- 594 *Fastos*] Secreta dicta. annales. *Fastus*, quartæ declinat. superbia.
- Fasti, libri annales. B. W.
- 596 *Percensere*] Investigare. B. W.
- 598 *Ite*] O perfidi. W.
- 603 *Pacti*] Pactas dicimus sponsas federe firmatas. W.
- 608 *Eous*] Orientalis. B. W.
- 609 *Lancibus*] Lances scutellæ sunt, inde bilances dicuntur trutinæ, eo quod in modum scutellæ sunt factæ. W.
- Fercula*] Dona. B. W.
- 611 *Pennatus*] Velox. B. W.
- 612 *Auroræ*] Orientalis partis. B. populi orientales. W.
- Bactra*] Regio juxta Indiam. B. W.
- 613 *Lactantibus*] Quia in illa hora puerum lactavit. B. W.
- 617 *Pernox*] Totam noctem vigilans. W.
- 619 *Manco*] Contracto. B. debilitato, mutilato vel imminuto. W.
- Cancrum*] Quia cancro in latere depinguntur pedes. W.
- 621 *Hircinum*] Capricornum. B. W. capricornus Græce dicitur ægoceros. W.
- Laceris*] Laceratis. B. W.
- Marcescere*] Decrescere. B.
- 622 *Puer hydrius*] Ganimedes, Aquarius. Gr. dicitur hydrochoos. B. W.
- Sagittæ*] Sagittarius. W.
- 623 *Palantes*] Fugientes. W. diffugientes. B.
- 624 *Amatores tacitos*] I. e. Elicen et Cynosram dicit meretrices: et pelices Jnonis sunt in polo, et nunquam vertuntur, sicut alia sidera; et ideo tacitos dicit. Fornix mundi dicitur polus, quia ibi vertitur orbis; et curvatura cæli, fornix dicitur. W.
- Fornice mundi*] In convexitate cæli vel rotunditate. B. W.
- 625 *Ignes*] Sidera. W.
- 626 *Lurida*] Pallida, obscura, pallidus color, luridus dicitur et plumbeus. B. W.
- 627 *Heret*] Dubitat. W.
- Excidium*] In passione Christi, die medio quando mortuo Domino tepe-

bræ factæ sunt a die medio usque ad horam nonam. W.

628 *Velandum*] Sentit. W.

Glauco] Obscuro, pallido. W.

631 *Cumulem*] Honorem. B. W.

Myrrhæque et turis et auri] Aurum Regem vel fulgorem sapientiæ intellegimus: Tus, quando Dominum credimus: myrram, sepulturam, vel quando carnem nostram vitiis mortificamus et offerimus. W.

632 *Rependam*] Retribuam. W.

633 *Cælo*] Per stellam. W.

Humique] Per magorum oblationem. W.

634 *Inventus*] Aditus vel visitans. W.

635 *Specimen*] Pulchritudinem. W.

Inferna] Infernaliam. W. B.

Refringens] Confringens. W.

637 *Intervenit*] Implet. W.

Abdita] Occulta. W.

639 *Lingua*] Orietur stella ex Jacob. B. W.

640 *Frustrantia*] Aliqua significatione frustrata. B. W.

643 *Crepundia*] Puerilia dona. B. vel crepitacula ideo dicta, quia infantibus vagientibus tinnitus æris audiebatur, aut sonitu illo oblectarentur. ornamenta. W.

645 *Divinis*] Spiritu Sancto. W.

648 *Gremium*] Quia illum continebat in gremio, per quem sidus fulgebat. B. W.

Face] Lumine Christi. W.

650 *Insanos*] Turbidos. W.

651 *Luctantia*] Concertantia. B. W.

652 *Marmore*] Planicie, æqualitate. W.

657 *Ocia*] Tranquillitatem. B. W.

659 *Facessite*] Quiescite vel defice. B. discedite vel recedite, lassate. W.

663 *Excitam*] Commotam. W.

Verrunt] Trahunt. W.

Ridente sereno] Gaudente serenitate. W.

665 *Spaciatus*] Immorans vel ambulans. B. spacium emensus. W.

Udum] Umidum. B. W.

666 *Pendulus*] Suspensus. W.

668 *Volitabat*] Spiritus Domini ferebatur super aquas. W.

669 *Discretis*] Separatis. W.

673 *Inspecta*] Perspecta. W.

675 *Illece*] Unxit. W.

676 *Humectam*] Humectatam. W.

677 *Contrectans*] Palpans. W.

Operta] Occulta. B.

678 *Obducta*] Cooperta. W.

Uligo] Humor. B. W.

679 *Caligo*] Latum: in emundatione Siloæ. W.

681 *Anhelat*] Emanat. non semper inundant aquæ illic. B. W.

685 *Roranti*] Fluitanti. W.

Pumice] *Tubsteinz*. W.

Raucas] Sonantes vel morantes. B. W.

686 *Scatebras*] Ebullitiones. W. B.

Margine] Litore. W. B.

689 *Figuram*] Hominem de limo. W.

690 *Medicamen*] Spiramen. Inspiravit in faciem ejus spiraculam vitæ. B. W.

692 *Sine divino*] Antequam spiritum illi dedisset. W.

694 *Liquidus*] Spiritualis. W.

696 *Lento*] Adherenti. B. flexibili. W.

697 *Diem*] Lucem. W.

700 *Auctorem*] Christum. W.

702 *Medicæ*] Medicantis. B. W.

Aquai] Aquæ. B.

Purgamen] Quia medicina peccatorum est baptismus. Ipse enim in corpore proprio monstravit purgamen medicæ aquæ baptismum suscipiens. W.

703 *Sub proprio*] Sc. Christum monstrat in baptismo. B.

705 *Summatim*] Breviter. B. W.

706 *Duo*] Pro duos. Sic ambo, pro ambos. W.

707 *In*] Pro, ad. W.

709 *Macellum*] Ubi tantum cibus et potus venditur. W.

710 *Conciliabula*] Ubi concilia cele-

brantur. B. W.

712 *Virum*] Virorum. W.

717 *Aggesta*] Cnmlata. W.

718 *Micarum molibus*] Fragmentis. W.

719 *Crudus*] Plenus. B. satur. indigestus. rusticus. W.

720 *Congeriem ventris*] Saturitatem. W.

Sub fasce] Cofinorum. W.

721 *Grandia*] In tam multiplicia. B. W.

723 *Existente*] Manente. W.

725 *Rudere*] Mina. a terra, ubi res tollitur. W.

726 *Semine*] Materia. B. W.

727 *Procedere*] Unde processisset. W.

728 *Mox et grandiscere*] Non quo omnia, quæ Deus creavit, perfectæ pietatis non fuissent; sed poëtice dicit. W.

735 *Consummata*] Perfecta. B. W.

739 *Appositi*] Sc. sunt corbes, i. e. Apostoli. B. W.

740 *Gravidis*] Plenis. W.

Procul ostentata] Prope dispersa, præparata ad reponendum. B. W.

Canistris] Vasis, cophinis. B. W.

744 *Abdita*] Secreta. W.

747 *Caribdis*] Caribdis, secundum fabulam, femina fuit, quam Hercules in mare præcipitavit, quia feratrix erat. et adhuc officium suum facit; quia naves venientes devorat. Sed revera petra est; et hic pro inferno posuit, qui omnes ad se venientes in æternam trahit voraginem et interitum. W.

748 *Tenui*] Angusto. B.

749 *Superis*] Vivis. B.

Trenara] Loca pœnalia vel inferna. W. lamentationes reorum vel loca infernalia. B.

750 *Præceps*] In præcipitium. W.

Chao] Voragine. W.

751 *Amnis*] Cocytus. W.

Inacpletis] Insatiabilibus. B. W.

Incendia] Ignis. B.

753 *Damnarunt*] Clauserunt. B. W.

754 *Frigentis*] Quatriduanus erat. W.

759 *Nidorem*] Fœtorem. B. W.

763 *Flavidis*] Putridis, dissolutis. B. W.

764 *Fictilis*] Imaginabilis. B.

Ulvæ] Terræ. ulva, herba palustris; sed hic pro illo limo posuit, unde homo factus vel formatus est. B. W.

765 *Venam*] Sanguinem. W.

Cui] Ab illo, vel, per quem. W. B.

Tabida] Pigra. B. W.

766 *Infecto*] Immisso. W.

767 *Auritis*] Ab aure. B. quæ audis. W.

769 *De te*] In te. W.

771 *Abde*] Absconde. W.

773 *Capta*] A Christo. B.

776 *Gerit*] Portat. W.

780 *Sumserat*] In se. B.

781 *Istud*] Corpus. W.

Illud] Animam. W.

Abyssus] Abyssum vocat cælum. quia sicut dicimus, altum mare, sic etiam profundum cælum. Sic etiam abyssum cælum dicimus. W.

De natura animæ] Dicunt heretici, animam partem esse Dei. Substantia omnis trifariam dividitur; in Deum, animam, corpus scilicet. Vel siquidem Deus summum bonum est; anima, magnum bonum est; corpus, quoddam bonum: sine his tribus nihil est. W.

782 *Dissertator*] Concertator, disputator. B. W.

783 *Obicit*] Obponit. W. B.

784 *Inspirata*] Anima. W.

Deo] A Deo. B.

785 *Ima*] Canopum dicit, quem Antipodes nostri vident; infernum dicunt aliqui esse. W.

789 *Pictaque*] Imaginata. W.

797 *Hæc similis*] Anima Deo. B.

798 *Utroque*] Anima et corpore. W.

Figmine] Fumento. W.

799 *Umbra*] Anima perpetua est, sicut Deus. Sed sicut umbra distat a corpore; ita anima distat a perpetuitate Dei. W.

800 *Corpus solidum*] Majestas. W.
802 *Est similis*] Anima similis Deo
in hoc. W.

804 *Perpendit*] Æstimat. B. discernit. W.

Infit] Loquitur. B. W.

805 *Opifex*] Artifex. W.

807 *His*] Officiis. B. prædictis rebus. W.

808 *Cætera*] Per cætera officia. B.

Promptum] Facile, manifestum est. W.

809 *Modus*] Mensura ultima, linea. B. W.

Species] Divisio. W. B.

Determinat] Finit. W. B.

810 *Superfusus*] Dilatatus. B. W.

811 *Extremum*] Terminabile. B. finibile. W.

812 *Incomprenea*] Incomprehensibilis. B. W.

Linea] Terminus. B. W.

Defit] Deest. B.

815 *Aliis*] Creaturis. B. W.

817 *Tubentibus*] Putrescentibus. W.

818 *Participat*] Partem facit habere. B. W.

Fæce] De peccato corporis. B.

819 *Natura*] Sc. facta. B. W.

Cum simplice flatu] Sine peccato. W.

822 *Oblita*] Circumdata. W.

823 *Pæsum*] Perditione. W. male. B.

Chaos] Voraginem. W.

Non abnuo] Non nego. W.

826 *Primum*] Adam. B. W.

827 *Amici*] Adæ. W.

829 *In aula*] In corpore. W.

830 *Vis*] Sc. animæ. B.

832 *Flans*] Deus. B.

Tenorem] Ordinem. W.

833 *Sabaoth*] Deus exercituum. W.

834 *Homo*] Quia Deus non potuisset videri, nisi per hominem. W.

Discas] Intellegas. W.

835 *Non corpoream*] Divinam. B.

Sellers] Sagax, peritus, vel studiosus. B. W.

837 *Vapores*] Spiritus. W.

839 *Anhelat*] Anhelanter emittit. B.

840 *Udis*] Umidis. W.

841 *Cum libet*] Cum placet. W.

844 *Parcus*] Parvus, moderatus. B. W.

845 *Largo*] Abundanti. B. W.

Sublimat] Elevat. B. W.

Bombum] Sonitum cornu vel tibie. Et Ennius sonitum pedum appellat bombum. B. W.

847 *Exile*] Subtiliter. B. sc. murmur. W.

Acutos] Bene sonantes. W.

848 *Minuta*] Gracili. W.

850 *Æternum*] Deum. B.

851 *Condens*] Creans. W.

855 *Cui nosse*] Qui sensu hebes est, i. e. quia nulla potest creatura intelligere omnem sapientiam, nisi solus Deus. W.

856 *Factura*] Dei. W.

857 *Collige*] Intellege. B.

De simili] Ratione. W.

Sitne hæc factura] Utrum sit hæc factura an non? B. creatura, an creator? W.

858 *Manus*] Manus tuæ fecerunt me, et plasmaverunt me. B.

860 *Digesta*] Ordinata. W.

Vola] Medietas palmæ. inde involare dicimus, quia quicquid involamus, in palmam recondimus, quæ Græc. tenar dicitur. W.

861 *Claudere*] bat. B. W.

Tendere] bat. B. W.

863 *Incircumscriptus*] Inlocalis. W.

865 *Speciem*] Figuram. W.

867 *Flatu*] Insufflavit in faciem ejus spiraculum vitæ. quasi ore Deus animam insufflasset homini. W.

871 *Cæpta*] Inchoata. B. W.

872 *Inque locum*] In corpus. B.

874 *Cohibere*] Claudere. B. W.

876 *Titubare*] Errare. B.

877 *Vitiosum*] Animæ. B.

878 *Decidit*] Cadit. B.

879 *Majestas*] Dei. B. deltas. W.

Ostendite] Dicite. B. W.

880 *Lapsam*] In peccata. W. in peccatis. B.

Gratia] In baptismo. B.
 882 *Nobilitat*] Nobilem facit. B. W.
Famulaque] Animæ, sibi que ser-
 vienti. B. W.
 883 *Quod*] Decus. B. W.
Merit] Bonis. B.
 884 *Absurde*] Inconvenienter. W.
 incongrue. B.
Meritisque] Malis. B.
 885 *Fonte*] Christo. W.
 886 *Nunc*] Allquando. B.
Obsequio] In obsequio Christi, i. e.
 pro servitio suo. W. propter obedi-
 entiam. B.
 887 *Calcat*] Supplicia. W. B.
 888 *Miraris*] O homuncionita. B.
 W.
Coactam] Confirmatam, solidatam
 vel collectam. B. W.
 889 *Sortita est*] Accepit, consecuta
 vel adepta est. B. W.
 890 *Caducum*] Corpus. W. B.
 891 *Tabiflua*] Defectivæ, mortife-
 ræ, sordidæ. B. W.
 892 *Non genitus*] Sicut filius. W.
 896 *Exceptus*] Sequestratus, sepa-
 ratus. B. W.
 897 *Inviolatus*] Insons. W.
Agit] Valet, vivit, conversatur. W.
 B.
 898 *Exsortem*] Expertem. B. W.
Crucis] Passionis. W. cruciatus. B.
 899 *Immunem*] Securam. W. inca-
 pacem. B.
 902 *Conlata*] Conjuncta. B. a Deo,
 creata. W.
 903 *Utpote*] Sicuti, quasi. B. W.
Liquido] Puro. B. W.
Naturæ] Divinitatis. B.
 904 *Habitus*] Ornatus. W.
Superoque] De superno. W. B.
Sereno] Serenitate. B. W.
 905 *Arvo*] Terræ. W.
 906 *Illecebris*] Delectationib. W.
 907 *Volutabris*] Sordibus. W.
Ignem] Animam. B. W.
 911 *Exin*] Deinde. W.
Tincta] Polluta peccato. W.
 912 *Infecit*] Maculavit, violavit.
 W. B.

913 *Ortu*] In nativitate. B. W.
 915 *Traduce*] Transmissione, ori-
 gine, traductione. W. B.
 917 *Sanguinis*] Seminis. B. W.
Cui] Sanguini, generi. W.
Propagine] Generatione. W. pro-
 creatione. B.
 918 *Pariunt*] Gignunt. W.
 919 *Natura*] Animæ. B. Deus. W.
Suum] Proprium.
Quo] Opere. W.
Anhelent] Desiderent. W.
 920 *Vascula*] Corpora. W.
Coactis] Membris, vascularis. corpo-
 ribus solidatis. W. B.
 922 *Illa*] Peccatrix. B. W.
 923 *Veterno*] Peste, peccato. W.
 924 *Inde*] De baptismo. B.
Generatio] Baptismi. B. W.
 925 *Illuvies*] Immundicia, pollutio,
 macula. W. B.
 926 *Perfusi*] Sacro lavacro. B.
 927 *Materiam*] Occasionem. W. B.
 928 *Sodali*] Corpori, carni. B. W.
 929 *Incentivum*] Incendium. W.
Ambas] Naturas animæ et corpo-
 ris. W.
 930 *Mente sub una*] Sub una volun-
 tate. W.
 932 *Crucibus*] Pœnis. W.
 933 *Innocui*] Quia solus ille sine
 peccato fuit. W.
 934 *Expositam*] Manifestatam. W.
 liberatam. B.
 935 *Expositam*] Datam. W. exper-
 tem vel jactatam. B.
Contactibus] Pollutionibus. W.
 936 *Intemeratus*] Integer. W.
 938 *Prosapia*] Generatio. B.
 939 *Satelles*] Sequax. B. W.
 941 *Cassis*] Vacuis. W. inanibus.
 B.
Nervis] Sine fortitudine. B. W.
 942 *Concideret*] Caderet. W.
Sterilis] Inanis, sc. illa mors. B.
 W.
Fomite] Nutrimento. B. W.
 944 *Pastus*] Genitus. B. W.
 946 *Arida*] Mors. W.
 947 *Suspice*] Honora. W.

Inculpabile] Sine culpa. B.

949 *Invidiam*] Injustitiam. W.

953 *Opere pretium*] Necesse vel congruum. B.

954 *Prodere*] Detegere. B.

Atomis] Dicunt heretici, quod omnia, quæ sunt, ex illa inanitate formata sunt, quæ erat ibi, ubi modo est ær, et ex atomis. Namque dicebant, ex illa inanitate et ex atomis quatuor elementa formata. Et inde omne corpus fantasma. phæno, appa-
reo; inde fantasmata falsæ imagines, quæ hominibus apparent. W.

Minuta] Gracili. W. B.

955 *Cassa*] Inutilis. B. W.

961 *Mera*] Pura. B. W.

Falsi] Falsitatis. B.

962 *Membris*] An. B.

964 *Inveteratis*] In veteri homine conceptis. B.

970 *Carnea*] Membra. B.

972 *Fido*] Veraci. W.

Monebat] Interrogabat. B.

973 *Paterna*] Superna. W.

977 *Mendum*] Falsum. hic pro mendacio. Sed mendam in scriptura; unde emendare dicimus. mendam de libro tollere. B. W.

980 *Furor*] Insania. B. W.

981 *Lacero*] Lacerato. B.

982 *Latransi*] Tibi. B.

983 *Refellit*] Refutat, rennit. B. W.

983 *Notat*] Scribit. B. W.

984 *Sex septena*] Sex septem. quadraginta et duo. W.

985 *Venam*] Ordinem. B.

986 *Stemmata*] Generationes vel circulos. B. W.

Filo] Positione. filum appellat genealogiam ipsam ebdomadis. W.

988 *Qui*] Numerus. W.

Annus] Jubilæum. B. W.

989 *Contactibus*] Peccatis. W. B.

Illaqueata] Decepta. quæ diabolus illaqueaverat, Christus veniens remisit. W.

990 *Hominemque*] Omnem hominem. W.

Hominiis] Christi. B. W.

991 *Linus*] Humana caro. B. quia nondum septima ebdomada completa erat in Christo. W.

Mortalis] Per peccatum. B.

993 *Septem*] In septima requie. B.

995 *Sabbata*] Requiem. quia sabbato Christus requievit in sepulcro; per quod perennis requies tradita est nobis. W.

997 *Quam*] Carnem. B. W.

Bis-terna] Sex. W.

1001 *Recenseta*] Numerata. W.

1003 *Seriem*] Ordinem. B. W.

Nepotis] Christi; qui fuit nepos Prophetarum et Patriarcharum. B. W.

1005 *Septenos decies*] Septeni decies sunt 70. W.

1007 *Retexit*] Lucas aperuit. B. W.

1008 *Actus*] Ductus. W.

1009 *Mixtim*] Copulativum. B.

1018 *Irritus*] Vannus. B.

1020 *Me*] Hominem. B.

1022 *Monimenta*] Recordamenta. W. facturam. B.

1023 *Luteum*] Letheum, i. e. mortale. W.

Consciscere] Adipisci vel assumere. B. W.

1025 *Vas*] Corpus Adæ. B. W.

Arvo] A terra, luto. W. B.

Inertis] Mortui. B. W.

1029 *Humi*] Limi. B.

1031 *Herentis*] Glutinosæ. B. W.

1033 *Ædita*] Creata. B. W.

1035 *Os*] Faciem. B. corpus, vultum. W.

Fabro] Fabrili. B. W.

Figmine] Formatione. W. B.

1036 *Quorsum*] Unde. W. cur. B.

Limo] Carni. B. W.

1037 *Honora*] Honorabili. W.

1039 *Decrerat*] Decreverat. W.

Incorrupto] Virginali utero. B.

1040 *Solo*] Carni Mariæ. W. B.

1044 *Numquam solvenda*] Quæ numquam resolvitur vel destituitur. W. B.

Caducam] Mortalem carnem. W.

- 1047 *Mala solutus*] *Propter hoc* *imprimis*. B. W.
Mis] *Propter hoc*. B.
1048 *Me*] *Carnem*. B.
Remedio] *Remcare*, *caire*. W.
1049 *Opus*] *Emendationis*. B. W.
Prode] *Manifestat*. W.
1050 *Mori*] *Christum*. B. W.
1051 *Nepote*] *Quod nec Deus sit* *nec homo*. W.
1052 *Negligens*] *Fecit*. W.
1053 *Fenim*] *Recursum*. B. W.
1054 *Hemul*] *Concomit*. B. W.
1055 *Edar*] *Concomens*. W. B.
Veteris] *Marbo*. B. W.
1056 *Facie*] *A Christo*. W.
Frunde] *Ne faretur aliquid*. B. W.
1057 *Cartum*] *Debile*. W.
Misces] *Quia solent mortem mi-*
nari. B. W.
- IN HAMARTIGENIAM.
- PRÆF. 1 *Ephabi*] *Juvenes*. B. W.
Favor] *Agricola*. B. W.
2 *Procreant*] *Genuit*. W.
3 *Sistent*] *Ducunt*. B. W.
5 *Terrientis*] *Terræ fructibus*. B. W.
Furo] *Oribus*. B. W.
7 *Reconc*] *Ovis*. B. W.
Servus] *Terræ vel salcorum*. B. W.
W
8 *Comprehend*] *Colludavit*. B. W.
9 *Quembar*] *Senior*. B.
10 *Perumbat*] *Personat*. B. W.
12 *Lige*] *Discretionis*. B. W.
13 *Trahunt*] *Trahunt*. B. trahunt.
W
14 *Prode*] *Laudatus*. B. W.
Quando] *Insimul*, *invidus*. B. W.
17 *Togant*] *Furavit vel possit*. B. W.
W
18 *Expundus*] *Ipsam mundum*. W.
W
19 *Proceder*] *Discedat*. W. B.
20 *Quis*] *Vita est*. W. B.
Quis] *Vita est*. W. B.
Quis] *Vita est*. W. B.
Quis] *Vita est*. W. B.
Quis] *Vita est*. W. B.
- to, vel perpetrato. B. W.
24 *Ipsa*] *Mora*. B.
25 *Fabula*] *Narratio*. B.
26 *Factaque*] *Opere malo*. W. B.
27 *Rusticus*] *Agricola*. I. e. *Kais*. B. W.
28 *Incidit*] *Rustica*. B. W.
30 *Reducte*] *Laborata*. B. W.
31 *Emulator*] *Inimicus*. B.
37 *Dicitur*] *Dupliciter*. B.
40 *Qui*] *Marcion*. B.
Momentem] *Me*. W.
42 *Fassa*] *Confessa vel confitem*. B. W.
43 *Ceduce*] *Malo*. B. W.
47 *Committit*] *Firmat*. B.
49 *Cain*] *Marcion*. B. W.
51 *Litamen*] *Oblatio*. B. W.
Sordet] *Fætet*. W.
Sapit] *Saporem terrenum habet*. B. W.
52 *Venem*] *Sc. sapit*. W. B.
58 *Ventilatur*] *Vagatur, dispergitur*. W. B.
Elris] *Insano*. W. B.
59 *Suulentos*] *Parulentes vel insanos*. B.
Lynfatico] *Furenti*. B. W.
63 *Cain*] *Marcion*. B.
64 *Ahtus*] *Nutritus*. B.
ADV. MARCIONITAS, &c. 1 *Kain*] *Marcionita*. W.
3 *Liquet*] *Manifestatur*. B. patet. W.
Lacis] *Oculorum*. B. W.
4 *Insincere*] *Impura*. B. non pura. W.
Acies] *Virus*. W.
Discortia] *Daviamina, diverticula*. W.
5 *Frustrata*] *Ipsa uleat*. W.
6 *Obludit*] *Illudit*. W.
Excors] *Stultus, sine corde*. W. B.
8 *Glomerat*] *Colligit*. B. W.
Discrimina] *Discretionis*. B. W.
11 *Agitentia*] *Movementia*. B. W.
13 *Conicis*] *Divinat*. B. W.
15 *Itidem*] *Iterum*. B. W.
16 *Dispare*] *Separata*. B.
18 *Abareis*] *A dignitate*. W.

- 19 *Apicum*] Celsitudinem, summum. B. W.
 21 *Dispare summo*] Separata summitate. B. W.
Usus] Fuerit. B. W.
 23 *Revulso*] Separato. W.
 24 *Vendicat*] Usurpat. B.
Omnia] Sc. facere vel esse. W.
 25 *Varium*] Duorum. B.
 26 *Cumulum*] Plenitudinem, vel summitatem. B. W.
 29 *Viget*] Vigorem tenet. W.
 30 *Collato*] Coniuncto. B. W.
Federe] Amicitia. W.
 31 *Summa*] Summitas est ille. W. sublimitas. B.
Simplex] Unica. B. W.
 33 *Apex*] Summitas capilli et ponitur pro omni summitate. W.
 35 *Aliquid*] Unitatem. W.
Secundum] I. e. filium. W. et angelos et homines. B.
 36 *Unus enim*] Quia ab uno inchoamus semper numerum. W.
 38 *Secundus*] Ac Deus pater non sit ipse pater anterior numero. B.
 40 *Unus*] Filius. B. pater. W.
 43 *Ab uno*] Patre. W.
 44 *Chaos*] Mundum, principium. B. W.
Númeroque] Eo quod sit unus filius sicut unus genitor est. B.
Et tempore] I. e. Aequales in temporibus. B.
 45 *Duos*] Sc. Deos. B.
 47 *Ausit*] Ausus est. B. W.
 48 *Adoptivum*] Filium. B. W.
 50 *Distans*] Alio modo stans.
 51 *Stat*] Est. B. W.
 52 *Unum*] Filium. B.
Rite] Veraciter. B.
Formam eandem] Substantiam patris. B.
 53 *Amor*] Adoptio. B.
 60 *Bivio*] Divisione. W.
 62 *Elementa*] Signa. B.
 64 *Præsaga*] Prædivinatrix. B. W. præscia. B.
 67 *Specimen*] Imaginem. B.
Posuit] Deus. B.
 71 *Præbet*] Ordinat. B.
Flamma] Sol. B.
Texit] Ordinavit. B.
 73 *Volat*] Carrit. B.
 75 *Vegetamen*] Vegetatio. W. commotio. B.
 76 *Indiscreti*] Motus indivisibilis. B. W.
 77 *Hic*] Officiis. W. B.
Ductu] Ductione. B.
 78 *Substantia*] Sol. W.
 79 *Æquiparabile*] Simile. B. comparabile. W.
 80 *Ausim*] Audeam. W.
Componere] Comparare. B. W.
 81 *Grande sum*] Majestatem suam. W.
 82 *Conjectare*] Præcognoscere. B. in hoc, quod ad imaginem suam creati sumus. W.
Quibus] Hominibus. B.
Ardua visere] Divina cognoscere. B.
Non est] Possibile. W.
 83 *Parvorum*] Per visibilia. B. W.
Non intellecta] Invisibilia. W. ea, quæ non possumus intelligere. B.
 84 *Proxima*] Quæ vidimus. W.
 85 *Glaucemate*] Albugine, obfuscatione, infusione. Glaucoma, est infirmitas oculorum. B. W.
 86 *Fusca*] Nigra. B. W.
Suffundit] Obumbrat. B.
Palla] Nubem appellat pallam. W. nubecula. B.
 87 *Nimbus*] Nubes. B.
 88 *Mentitos*] Infrustratos sc. lumine. B.
Orbes] Oculos. B.
 89 *Ær*] Animus. W.
 90 *Glaucoma*] Albugo. B. caligo. W.
Aciem] Acumen visus. W.
 91 *Tenerum*] Subtile. W. intrectabile vel serenum. B.
 92 *Comprendat*] Intellegat. B.
 93 *Intentio*] Sensus, studium. B. W.
 94 *Geminis*] Duobus. B.
Aucteribus] Dila. B.

- Exstrui* Instruit. B. W.
 95 *Des* Nomina. W. dñ. B.
 96 *Car unguis* Virgil. 'Numero
 Deus impare gaudet.' B.
 101 *Darctum* Separatum. B. W.
Relatum; *Semanti*. B. W.
 106 *Tel ei* O Marcium. B. W.
Seras; *Dispicit* adulare simula-
 cra. B. W.
 110 *Ede*; *Dic*, profus. W.
 111 *Aia*; *Dia*. B.
In ore; *Regna*. W.
 114 *Scut*; *Seminavit*. B. W.
Anguis; *Serpentina*. B. W.
Medicum; *Fandem*. B.
 115 *Capt*; *Copulavit*. W.
 115 *Effigies*; *Formam*. W.
Morbo; *Dum malis*. B. W.
 120 *Ale*; *Sc. Dea*. W.
 122 *Tropus*; *A principio tenebra-*
rum, et a principe lacu. W.
 123 *Acorus*; *pejor*. B.
 124 *Gravis*; *Importabilia*. B.
Duicioris; *Disputantia*. *Sophisti-*
ca. W.
 125 *Inno hoc*; *Certe vox*. W.
Attona; *Concussa vel contriti*. B.
 W.
Frenum; *Inania vel stridentissi-*
ma febris, et est nomen de sono fac-
tum, eocometopja. B. W.
 126 *Patres*; *Diabolus*. B. W.
 128 *Syres*; *Profunditate inferni*.
Ser, statum infernalis. B. W.
 131 *Anguivrum*; *Serpentinum*. B.
Superior; *Circumdat*. B. W.
 132 *Nile*; *Ira*. B. W.
 133 *Parosia*; *Ob invidiam*. B. W.
Pierre; *Poti*. B. W.
 134 *Idogus*; *Sc. illi*. B.
thra; *Fictum*. B.
Armento; *Diabol.* *Korasta*, genus
veneni serpentis. B. W. *serpens sa-*
gittatus vel scutarius. W.
 136 *Pvra*; *Feroces homines*. W.
humiles. B.
Stata; *Homines sc. qui nesciunt*
dominum liquorem providere. W. in-
stantes. B.
Vara; *Necula*. W.
- 141 *Indeprensus*; *Oculis*. B. W.
Errant; *Non rectum grassum te-*
nent. W.
Præde; *Homini*. B.
 143 *Plectere*; *Punire*. B. W.
Nelroth; *Gigans fuit passim, qui*
primes edificavit Babiloniam. Sed
hic pro Diabolo ponitur ob nimiam
crudelitatem. W.
 145 *Astu*; *Ingenio, dolo*. B. W.
 146 *Tactique*; *Oculis*. B.
Adversus; *Conatus, aggrediens, in-*
cipiens. B. W.
 147 *Locertis*; *Brachia*. B.
 148 *Fumeros*; *Locutos*. B.
Late; *Ubique*. B.
 149 *Improba mors*; *Diabolo*. B. *Di-*
abolus vocat. W.
 151 *Perneciem*; *Interitum*. B. W.
 153 *Nectare*; *Dulcedine*. B. W.
 154 *Tenebris*; *Sc. ignorantiam*. W.
 156 *Infocis*; *Polluit*. B. W.
 157 *Furor*; *Inania*. B. W.
Tradit; *Narrat*. B.
 160 *Infami*; *Turpi*. B. W.
Creant; *Fecit vel invenit*. B. W.
 161 *Augustum*; *Splendidum, nobile*.
 B. W.
 162 *Nutrito*; *Dilatato*. B. W.
Ardebat; *Fulgebat*. B. W.
 164 *Sapientia*; *Filius Dei*. B. W.
 166 *Molita*; *Creans, formans*. B. W.
Ministros; *Angelos*. B. W.
 167 *Quidam pulcherrimus*; *Ille, de*
quo Propheta dixit: 'Omnia lapis
preciosus operimentum tuum,' &c. B.
 168 *Auctus*; *Augmentatus*. W.
 169 *Grande*; *Adverb.* B.
Tumens; *Superbiens*. B.
 170 *Licito*; *Plus solito*. B. W.
Ignis; *Honores*. W.
 171 *Permanti*; *Dixit*. W. *astima-*
vit. B.
 173 *Captum*; *Initium*. B. W.
 174 *Hinc*; *De hac ratione*. B. W.
Scola; *Marcionitarum*. B. *grex il-*
lus. W.
Subacitam; *Oculum*. B.
Sectam; *Pentem sc. Marcionita-*
rum. W.

- 176 *Retrorsum*] Ab initio. W.
 178 *Æmulus*] Invidus. B.
 181 *Infirmare*] Corrumper. B. se-
 gram facere. W.
Libro] In Evangelio. B. W.
 183 *Cuncta*] Sc. dico. W.
 184 *Factus*] Lucifer. B. W.
 185 *Proditus*] Manifestatus. B. W.
 187 *Inflcit*] Violavit. W.
 190 *Argillam*] Limum. B. W.
Simulacrum] Formam hominis, quæ
 de limo formata fuit. W.
 191 *Dominum*] Adam vocat domi-
 num, quem Deus constituit dominum
 creaturæ suæ. W.
Conditioni] Omni creaturæ. B. W.
 193 *Soli*] Terræ. B. W.
 195 *Addicere*] Subjugare, vel com-
 mendare. B. W.
Regi] Adam. W.
 196 *Fermento*] Malicia. B. W.
Stomachante] Irascente. W. furente.
 B.
 197 *Bestia*] Diabolus. W.
Acidis] Acerbis. B. W.
 198 *Bestia*] Serpens. W.
Longi] Sani sensus. B. W.
 199 *Enodem*] Sine nodo. W.
Recta] Erecta. W.
 201 *Spiris*] Volutionibus. B. W.
 203 *Trisulco*] Vario, triplici. W. B.
 205 *Qui se corrumpere*] Quando in
 superbiam se erexit. W.
 206 *Informante*] Docente. B. W.
 207 *Exitium*] Mortem. B. W.
Præside] Homine, Adam. B. W.
 208 *Sortitur*] Adeptus est, conse-
 quitur. W.
Supellex] Omnis substantia, pere-
 unte principe, in deteriora versa est.
 W.
 216 *Herile malum*] Peccatum Adæ.
 B.
Hausit] Sumsit. B. W.
 217 *Adultera*] Vitiata. B. W.
 219 *Avenis*] Loliis. W.
 222 *Truces*] Feroces. B.
Leones] Dæmones. W.
 223 *Querulis*] Lamentabilibus. B.
Irritatus] Provocatus. W.
 224 *Caulas*] Ovile. W.
 225 *Callens*] Versata. B. vigena. W.
Sollertia] Diaboli. B.
Furti] Adversitatis, ut contraria
 fuisset homini. B.
 226 *Imbuat*] Instruxit. B. violavit,
 inplevit, implevit. W.
Tortos] Pravos. W.
 231 *Fibras*] Radices. B. W.
Medicante] Medicor τῶν μέσων est ;
 quia dicimus, Medicari sagittas, quan-
 do toxicantur ; et cum aliquem ab in-
 firmitate erigimus ad sanitatem, me-
 dicari dicimus. W.
 232 *Tinctas*] Maculatas. B. W.
 233 *Fructectis*] Vilibus virgultis. W.
 234 *Prius*] Primitus. B.
 235 *Rhododafnin*] Herba venenosis-
 sima, foliis similis lauro. nam dafnis
 Gr. laurus dicitur. B. arcilaurum. ge-
 nus herbæ. i. e. arcilauros. i. e. foliis
 similis lauro. nam dafnis Gr. laurus
 dicitur. W.
 236 *Sincera*] Salubria. B. W.
 238 *Elementa*] Ignis, aër, aqua, ter-
 ra. B. W.
 239 *Legirupis*] Legem rumpentibus.
 B. W.
 240 *Aquilonum*] Ventorum. W.
 241 *Immodicis*] Magnis. B. ingenti-
 bus. W.
Procellis] Turbinibus. W.
Torrentibus] Fortiter euntibus. B.
 W.
 242 *Præscripta*] Ordinata vel con-
 stituta. B. quæ fuerunt illi. W.
Repagula] Obstacula, litora, serra-
 turæ. W.
 245 *Laxa*] Concessa. B. laxata. W.
 247 *Rotantur*] Volvuntur. B.
 250 *Lues*] Pestis. W. B.
Incentiva] Incentrix. W.
 251 *Exemplum*] Quia Adam pec-
 cando aliis dat exemplum. W.
 252 *Vita*] Sc. dico. W.
 253 *Suppeditant*] Sumministrant. B.
 famulantur. W.
 254 *Ignæ*] Amore. W.
 257 *Aggestis*] Accumulatis. B. W.
 258 *Fames*] Cupiditas.

Parto] Syncope. B. ab inquisito vel præparato. inde est exemplum: 'Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit.' W.

260 *Scatebras*] Ebullitiones. B. W.

261 *Eliquat*] Effluere facit. B. purgat. W.

Ornatus] De ornatu solvitur pudor. W.

Solvendi] Ad solvendum pudorem. B.

262 *Inepta*] Inutilis. W.

263 *Ambitio*] Cupiditas. B. W.

Scalpens] Investigans, scrutans. W. B.

Latentis] Naturaliter aurum latere voluit, sed cupiditas fodit preciosa pericula. W.

265 *Rimata*] Ipsa ambitio quærens. W. investigans. B.

268 *Os*] Faciem, formam. W.

Iacintis] Margaritis. B.

269 *Sutilibus*] Quia ex gemma consuantur filo argenteo aut aureo. W.

270 *Ignitis*] Radiantibus. B.

Sertis] Monilibus, coronis. B. W.

271 *Bacas*] Gemmas rotundas; qui uniones vocantur; eo quod in capite ostrearum aperto cerebro semel reperiantur in anno, et unus tantum, quos et perulos vocant. W. B.

272 *Calculus*] Margarita. B. calculos vocamus lapillos, quibus antea numerabant antiqui ante repertum numerum. Sed hic pro quacunque preciosa gemma ponitur. W.

273 *Texta catenis*] Ordinata vittis. B.

275 *Dotata*] Ornata. B. W.

Plasmata] Facies. B.

Fuce] Colore. unguentum, unde se mulieres pallidas faciunt. B. W.

276 *Infleunt*] Colorant. B.

278 *Malefortis*] Infirmus. B. W.

281 *Invalidam*] Particulam, dicit feminam, quæ fuit corporis Adæ, de costa formata. W.

283 *Cultu*] Habitu. B. W.

284 *Heroes*] Viros fortes. W.

Aspera] Fortia. B.

287 *Niteant*] Splendeant. W.

Genuina lues] Pestis naturalis, ingenta; luxuria. interjective dicendum. W.

288 *Eoo*] Orientali. B. W.

Petitis] Acquisitis. B. W.

289 *Ramorum spoliis*] Arboreis vestibus. In oriente enim arbores sunt, ubi sæpissime reperitur sericum. W. B.

Fluitantes] Superbientes. W.

290 *Durum*] Fortem. B. firmum. W.

Scutulis] Variatis, scutulatis vestibus. pro omni veste, opere vario inserta, ponitur. B. W.

Perfundere] Induere. B. W.

292 *Illudant*] Colorent. B. W.

293 *Fere*] Prope. B. W.

294 *Pectitur*] Ornatur. W.

295 *Venantem*] Ementem. B. W.

Vernicorum] Diversis colorib. W.

296 *Plumea*] Mollia. B.

297 *Peregrino*] Exotico. B.

299 *Luxus*] Luxuria. B. vanitas. W.

Vegetamina] Virtutes, fortitudinem vel virilitatem. W. commotiones. B.

301 *Auribus atque oculis*] Auditum, visum, olfactum, gustum. B. W.

302 *Quæritur*] Ab illis sensibus vel nobis. B. W.

Infectus] Corruptus. B. W.

304 *Palpamen*] Amictum. B. W.

Fotibus] Nutrimentis. W.

Ambis] Capit. W. desiderat. B.

305 *Ingenuas*] Nobiles, naturales. B. W.

306 *Dotes*] Donationes Dei. W.

307 *Perversum*] Perverse. B.

Viget] Prævalet. W.

308 *Vertunt*] Hominea. B.

309 *Rogo*] Interrogo. W. B.

Pupula] Pupilla et pupula idem sunt. W.

310 *Semivirorum*] Effeminatorum. W. eunuchorum. B.

311 *Vertigine*] Circulatione, rotatione. W. B.

312 *Incestans*] Polluens. W.

Fardo oblectamini] Turpi delectatione. W.

315 *Illecebras*] Fœditates. W. sordidates. B.

Conciliata] Conglutinata vel conjuncta. W. B.

316 *Jacit*] Spargit. W.

317 *Lyrica*] Cytharalis vel jocalis. B. W.

318 *Calentis*] Ferventis. W.

320 *Cavernosos*] Flexibiles. W.

Meatus] Transitus. B.

322 *Vivit*] Factus est. B.

Medicata] Pigmentata, condita vel infusa pigmentis. B. W.

Fercula] Cibus. W. B.

323 *Ganeonis*] Luxuriosi. Ganeo, superfluous in cibo vel potu, seu etiam in luxuria. Ganeonem appellat gluttonem. Sed ganeo est proprie caupo. Ganeo devorator, glutta, ambro et bellue. *Enfragg.* W.

Inascent] Cibent, saturent. W. satient. B.

324 *Instructa*] Parata. B.

Ducat] Glutto prolonget. B. W.

328 *Interprete*] Discernente. W.

330 *Fulcro*] Fulcimento, lecto. Fulchrum vocamus, quicquid sustentat aliquid. W. B.

Attenuante] Pro, attenuato. B. W.

Polimus] Ornatus. B. W.

331 *Indultis*] Concessis. B. W.

335 *Addicit*] Deputat, subjugat. W.

336 *Dulcedine*] Suavitate. W.

337 *Deprendit*] Comperit. B. W.

Boni] In divitiis. W.

Operto] Occulto, cooperto. B. W.

338 *Sanctumque*] Quia omnia, quaecunque fecit Deus, bona sunt in sua natura: sed nobis male utentibus mala sunt. W.

343 *Hoc sequor*] Ego Prudentius. W.

345 *Recolens*] Narrans. W.

Primordia] Initia. B. W.

Lucis] Temporis. W. B.

346 *Esse*] Sc. recolens. B. scilicet. dicens. W.

Sapientia] Filius Dei. B. W.

355 *Nec turbidus humor*] Origo nostra pura et inculpabilis. W.

358 *Prælambo*] Prænatat. B. W.

359 *Olivum*] In palestris. B.

362 *Circi*] Ludi illius. W.

363 *Levitatis*] Velocitatis. B. W.

Fragoris] Inordinati soni. W.

364 *Inope*] Iners. W.

365 *Infami*] Turpi. W.

Donum] Equus. W.

366 *Lacedemonicas*] Lacedemonia, ipsa est Sparta, civitas Græciæ, ubi primum usus iste repertus est. W.

Palestras] Luctationes. Palo, i. e. fugio vel luctor. inde palestræ. W. B.

369 *Proscenia*] Vestibula vel atria ante scenam. Palestrita, collectator. B. W. proscenia ipsos passus funis dicit. proscenia et pulpita, gradus scenæ. de scenobatis. i. e. funambulis. W.

370 *Feras*] Equos. W.

Volucris] Veloci. B.

371 *Discrimina*] Pericula. W.

372 *Edit*] Profert, cernit. W.

373 *Publicum*] Venale. W.

376 *Stolidi*] Stulti. B.

Bachantia] Insanientia. W.

377 *Percensere*] Enumerare. W.

379 *Altum*] Cælum. B. W.

380 *Excitat*] Elevat. W. B.

382 *Aëra*] Ad cælestia. W.

Librat] Ponit. W. provehit. B.

383 *Contentam*] Sufficientem. W.

Stertere] Requiescere, B. dormire. i. e. runcare mens dicitur, cum terrenis succumbitur curis, nec se mente ad superna ullo modo vult erigi. W.

384 *Domino*] Diabolo. W. B.

Perituraque] Hujus mandi. W. B.

385 *Curvo*] Pravo, averso. W. B.

387 *Lubrica*] Instabilis. B. W.

Commendas] Concedit. B. W.

Perneciosa] Periculosa. B. W.

388 *Velut*] Sc. putat pulchrum. W.

Excitus] Commotus, velox. B. W.

389 *Exemplo*] Similitudine. W. similiter. B.

Transvolat] Præterit. B. W.

390 *Pestibus*] Generibus, perturba-

tionibus. W. B.

Urget] Commovet. W. B.

391 *Prædo*] Diabolus. B. W.

392 *Bibunt*] Concipiunt interius intra præcordia. W.

Medullitus] In interioribus animæ. W. circa præcordia. B.

393 *Ministros*] Morbos vel vitia. W. B.

394 *Illic*] In medullis vel membris. B. W.

Numerosa] Multiplex. B.

Cohors] Diabolorum. W. vitiorum. B.

Principe] Diabolo. B.

395 *Circumsidet*] Illa cohors. W. B.

396 *Superstitio*] Vana religio. W. gentilitas. B.

Meror] Tristitia. W.

Luxus] Luxuria, vel ventris ingluvie. B. W.

397 *Sitis*] Cupiditas. homicidium. B. W.

Vini sitis] Ebrietas. B. W.

Sitis auri] Avaritia. W. concupiscentia. B.

398 *Livor*] Invidia. B.

Adulterium] Fraus conjugii. B.

Obtrectatio] Detractio. W.

399 *Horrent*] Horrende apparent. W.

Facies] Supra dictæ imagines vel species. B. W.

400 *Ambitio*] Concupiscentia. B. superbia vana vel inanis. W.

401 *Personat eloquium*] Intonat, alte loquitur. W.

402 *Canina*] A canibus dicta. W.

403 *Vilis*] Sæcularis. B. W.

Clavam] Baculus Herculis, qua omnes vincebat. Inde clavam appellat Dialecticos Syllogismos, quibus se vincere semper putant ubique. W. fustem Herculis. W.

404 *Vicatim*] Per singulos vicos. B. W.

Gymnosophistas] Philosophos, qui nudi disputabant. W. nudos sapientes. Gymnosophistæ perhibentur nudi philosophari in solitudinibus in die. B.

405 *Idololatrix*] Idola colens. W. idolis serviens. B.

406 *Advolvitur*] Inclinator. B. W.

407 *Premittit*] Constringit. W.

408 *Armigeris*] Vitiis, insidiis. W. B.

Ferrata] Dura. B. W.

Satellite] Milite. B. W.

409 *Triumfat*] Superat. B.

410 *Chananeus*] Populus. interpretatur motus eorum: Cham, calidus. B. W. Commotus interpretatur. Commemorat modo hic septem gentes, quæ insurrexerunt contra filios Israel. Sed pro septem posuit vitiis, seu nequitias spiritales insinuat, quæ insurgunt contra hominem. W.

411 *Casside*] Galea. B. W.

Sætarum] Barbæ. B. in barba. W.

412 *Cuspide*] Hasta. B. W.

413 *Furens*] Iratus. W.

Ardet] Stridet. B. W.

414 *Amorrei*] Tristitia. W. Amorens, amarus vel loquens. B.

Gergeseorum] Gergeseus, colonum eiciens, vel advena propinquus. B. W.

415 *Volitantia*] Propter celeritatem equorum. W.

416 *Eminus*] Longe, contra. W. B.

Configunt] Pugnant. W.

Comminus] Prope. W.

417 *Jebusiace*] Jebuseus, i. e. calcatus, sive præsepe eorum. B. W.

418 *Aurea tela*] Avaritia. W.

Tincta] Venenata. B. W.

421 *Cethæ*] Cetheus, abscisus a Christianitate. B. W.

Juvat] Delectat. W.

Ferezea] Ferezeus, separatus vel absque muro. B.

423 *Rex*] Diabolus. B. W.

Æveorum] Ævens, feralis vel ferox. B.

424 *Thoraca*] Thorax, pectus vel cassis, quia pectus cooperit. W.

425 *Subnixa*] Subjecta, elevata. W. B.

Viris] Vitiis. B. W.

429 *Mammoneamque*] Diabolicam.

B. pecuniosam, vel sæcularem, avaram. W.

431 *Addictis*] Subjugatis. B. deputatis. W.

Nebulosum] Nigrorum. B. W.

433 *Ille*] Aliquis, quidam. W. B.

Supervacuis] Per rapinam abundantibus. W. B.

Fundis] Prædiis, hereditatibus, ædificiis. W. terris vel prædiis. Fundus dicitur ager, eo quod nobis fundat fructus. B.

437 *Barbaricis*] Diabolicis. B. W.

Habenis] Vinculis. B. W.

438 *Hic*] Quidam. W. aliquis. B.

439 *Caro*] Vacuo. W.

440 *Ambitionis*] Avaritiæ. B. W.

441 *Successu*] Prosperitate. B. W.

Trementes] Timentes. W.

442 *Examinare*] Mortificare. B. W.

Fasces] Potentias, dignitates. W. B.

443 *Exercere*] Augere. W.

Secures] Arma lictorum. B. W.

445 *Limat*] Purgat. B. W.

446 *Hostica*] Hostilia. W.

447 *Cohibent*] Constringunt. B. W.

Ergastula] Ergon, opus. inde ergastulum, locus, ubi exercetur constructio alicujus operis. B. W.

450 *Assur*] Dirigens interpretatur. W.

451 *Quam*] Gentem. B.

452 *Orbatam*] Viduatam. W.

Ululavit] Lamentat. W.

Urbem] Jerusalem. W.

453 *Num*] Numquid. W.

454 *Persica*] Diabolica. W. B.

457 *Barbara*] Pagana. B.

459 *Profanato*] Sordido. W.

460 *Abolent*] Obliviscuntur, illorum malignorum suasu. alienatio est abominabilis perditio. B. W.

462 *Organa*] Laudes Dei. B. W.

Anathemata] Perditiones. B. alienationes. W.

463 *Memphitidis*] Ægyptiacæ. B. W.

464 *Tolerasse*] Pati. B. W.

Sinistris] Contrariis. B.

465 *Faraonis*] Qui nominabatur Cœclis, W. Chœclis. B.

466 *Sub pedibus*] Dominatione. W. potestate. B.

467 *Inmodicæ*] Magnæ, inmultitudine. B. W.

Spurco] Immunda eructatione. B.

Crudos] Saturatos, plenos, indigestos. W. B.

468 *Quo*] Cur illic. W. B.

469 *Rebellem*] Infidelem. W.

470 *Ope*] Auxilio. W.

471 *Virga*] Quia virga mutata est in serpentem. W.

Serpente] Exstante. B. W.

473 *Calcasse*] Ambulare. W.

474 *Proditæ*] Ostensa. B.

478 *Perdidit*] Pro, perdit. W.

Botrionis] Terram promissionis. B.

Opimam] Fertilem. W.

479 *Versare*] Arare terram. B. subvertere, colere. W.

481 *Hierichon*] Civitatem Diaboli, sancta prædictione superatam. B.

485 *Sudoribus*] Laboribus. W.

Urbem] Jerusalem. B. W.

486 *Culina*] Virtutes. B. desideria. W.

487 *Lapis*] Christus est; qui murus et lapis est inextinguibilis, et præsidium indeficiens. W.

489 *Vis*] Inmissa cum fortitudine. W.

490 *Arietat*] Sternit. B. commovet. W.

Insiliens] Cum tumore saliens.

Quassant] Lædunt. W. B.

492 *Seriem*] Ordinem. B. W.

495 *Eminus*] Econtra. B. W.

Arce] Alte. W. fide. B.

496 *Fretus*] Confusus. W. B.

497 *Regina Tyri*] Avaritia. B. W.

498 *Parthus*] Hereticus. W.

Rapiet] Sc. captivum. W. B.

Indus] Immunditia. W. B.

500 *Gigantas*] Sequaces Diaboli. W.

501 *Allophilus*] Diabolus. B. Philistens. pro Diabolo posuit alienigena a Deo. W.

502 *Tutus*] Protectus. B. W.

503 *Charon*] Navigator inferni. W. Diabolus. B.

503 *Numen*] Deus. B. malus Deus. W.

506 *Fluxo*] Labili, deficienti. B. W.

507 *Fallo*] Mentior, decipio. W. B.

508 *Orsus*] Dixisset. B. W.

509 *Perjuro*] Fallaci. B. W.

Latroni] Diabolo. B. W.

510 *Ait*] Apostolus. Quia non est nobis collectatio adversus carnem et sanguinem. B.

516 *Congredimur*] Prællamur. W.

520 *Frena*] Dominationes. B. W.

521 *Belia*] Diabolo. W.

522 *Ut*] Sicut. W. B.

523 *Prodi*] Dicit. B.

524 *Inritamine*] Provocamina. B. provocationes. quia, corpore provocante et suggerente, anima consentit peccatum aliquando. W.

526 *Affectus*] Desideria. W. B.

528 *Præstantior*] Melior, nobilior sc. corpore. B. W.

530 *Quassare*] Fatigare, edomare, premere. W. domare. B.

531 *Dedere*] Occupare, animo tradere. B. W.

Domino] Animo. B.

Vis nulla] Sc. corporis. B.

532 *Major*] De animo dicit. W.

Vis illa] Diaboli. B.

Ingerit] Inmittit. B. W.

Tenuem] Fragilem. B. W.

Ferit] Percutit. W.

Aere] Persuasione. B.

533 *Æque*] Similiter. W. non sic. B.

Arundo] Sagitta. B. W.

535 *Præpes*] Velox. B. W.

539 *Medicato*] Illito. W. toxicato. B.

540 *Aligera*] Velox. B.

Medicata] Venenata. B.

541 *Umbrosi*] Tenebrosi. W.

Mundi] Diaboli. B. W.

542 *Eludens*] Decipiens. B. W.

Excussa] Sagittata. W. B.

Calami] Teli. B. W.

547 *Agitabile*] Mobile. B. W.

551 *Libans*] Cupiens. W.

552 *Fasce*] Onere. B. W.

553 *Argutas*] S. viles. W.

555 *Detorqueo*] Converto. B. W.

556 *Concreta*] Coagulata. W.

558 *Ille*] Diabolus. W. B.

Fome] Incentivum vel incendium. W. B.

560 *Decrepito*] Antiquo. B. seni, veterano. B.

Suggesta] Subministrata. B. W.

Leoni] Hosti. B.

561 *Armamenta*] Utensilia, arma vel adjutoria. W. B.

Futile] Inaniter, inutiliter. W. B.

562 *Suffragia*] Auxilia. W.

Gliscat] Crescat. B. W.

565 *Tetrum*] Infaustum, infelicem, Abessalon et Absalon, utrumque dicimus. W.

566 *Patricidam*] Qui patrem occidit. W.

567 *In*] Contra. W.

Stringere] Nam voluit patrem interficere. W.

568 *Ah*] Heu ubi est modo pietas. B. W. interjectio dolentis. W.

Signa] Vexilla. B. W.

569 *Egit*] Portavit. B. elevavit, duxit, portavit. W.

Unius] Proprii. B. Judeos cum Judeis. W.

Commisit] Fecit committi. B.

Arma] Civile bellum. W. B.

570 *Itidem*] Item. B. W.

Propagine] Procreatione. B. W.

Natos] Suasiones malignorum. B. W.

572 *Gignentum*] Patrum. B. quia ipsi peccatis nostris excruciamur. W.

575 *Verum*] Sed. B.

576 *Virginis*] Mariæ. B. quia de genere David fuit Dei genetrix. W.

577 *Tristibus*] Malis natis. B. W.

Piis] Bonis. B. W.

578 *Justis*] Fratribus, vel sanctis scil. operibus. W. sanctis filiis. B.

579 *Pigneribus*] Filiis. W.

Amaris] Sc. operibus. B. W.

580 *Salomone*] Salomonem vocat justitiam. W.

Nihil] Sc. agimus vel habemus. quia nos vitiis plus implemus, quam Salo-

mone, qui significat virtutes. W.

581 *Abessalon*] Vitia. W.

Lacerans] Oppugnans. B. W.

582 *Licet*] Licitum est. B.

Ethicis] Moralibus. B. de moribus. W.

Præsumere] Sumere. B. attingere. W.

583 *De Phisicis*] Naturalibus. B. de scripturis naturalium rerum. de naturis. W.

586 *Distenta*] Repleta vel grvida. B. W.

587 *Percita*] Insaniens. W.

588 *Sitit*] Cupit. B.

Trilinguæ] Serpens, quamvis non habeat nisi linguam unam; tanta tamen celeritate eam movet, ut videantur tres esse. W.

589 *Oscula*] Per. B.

590 *Insinuans*] Immittens. B.

Coitu] Pro, in.

591 *Nupta*] Conjux. B.

Sauia] Sauciata. W.

Mordicus] Adverb. mordaciter, mordendo. B. W.

Haustum] Devoratum. B. in ore adsumtum. W.

592 *Frangit*] Mordet. B.

Amatoris] Mariti, B.

593 *Care*] Marito. B. W.

594 *Pater*] Ille masculus. B.

Illicebris] Voluptatibus. W.

595 *Necat*] Occidit. W.

597 *Motatum*] Commotum. B.

Vibrata] Pulsata. W. B.

598 *Pictatis*] Prolis. B. W.

Crimine] Quia maritum occidit. dolet enim, se esse carnificem mariti. W.

599 *Carnificem*] Se. W.

600 *Septi*] Inclusi, reconditi, circumdati. W.

604 *Obitu*] Morte. B. W.

Altricis] Matris. B. W.

605 *Eluctatus*] Evadens. B.

606 *Exculpens*] Sulcans. B. investigans. Sculpere rem, dicimus, cum difficultate investigare. W.

607 *Orba*] Orbata. B. W.

608 *Diem*] Vitam. B.

Delph. et Var. Clas.

Postuma] Proles. B. post mortem postuma proles dicitur, quæ post mortem patris aut matris nata est. W.

610 *Vipereo*] Diabolico. B.

611 *Beliae*] Diabolo. Patronimicum a Belial. B. W.

Haustu] Consumtu. B. W.

614 *Pregnans*] Mens. B. W.

615 *Complicis*] Socii. B. consocii, conjuncti. Complices frequentius in malo ponuntur. W.

616 *Pensare*] Recompensare vel risolvere. B. W.

617 *Orbe*] Orbem, hominem appellat vel mundum, qui in similitudinem orbis est conditus: vel ipsum orbem, quem laqueis suis conatur decipere et interficere. W.

619 *Puerperis*] Nativitatibus, parturitionibus. B. W.

620 *Peccamina*] Peccata. W.

621 *Objurgatio*] Increpatio. B. W.

624 *Percurre*] Perquire. W.

626 *Objectantem*] Opponentem. W.

Ex patre nam vos] Qui est ex Deo, verbum Dei audit. propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis. B. nam gloriabantur, se patrem habere Deum; quod si fuisset, ipsa pietas, quam haberent erga filium, hoc probaret. W.

628 *Pro*] Interjectio detestantis vel irascentis. B. W.

631 *Semper*] Sc. qui est. W.

633 *Malit*] Magis vult. W.

634 *Nocticolæ*] Noctem colenti. W.

Spercis] Immundis. B.

Indi] Diaboli. B. W.

635 *Virginis*] Mariæ. B.

636 *Progeniem*] Filium Dei. W. Christum. B.

637 *In fornice*] In lupanari de adulterio, fornicatione. fornicem vocat domunculas subterraneas, ubi meretrices veniebant noctibus. W.

638 *Sentio*] Intellego. W. B.

Contra] Econtra. B. W.

Pellacia] Fallacia. pellax, i. e. fallax. W.

Prudent.

5 B

- 639 *Dente*] Verbo vel ratione. W.
 640 *Lacessito*] Provocato. W.
Vero] Veritate. B.
 641 *Si non vult*] Vox Marcionis. B. dicis. W.
 642 *Refert*] Distat, sc. utrum. B. W.
 645 *Agere*] Vivere. B. W.
Sancta voluntas] Pura mens. B.
 646 *Facto illo*] In operibus et cogitationibus. B.
 647 *Condidit*] Dicis tu. B.
Alto] Cælo. W.
 648 *Probat*] Permittit. W.
 649 *Discludere*] Separare. W.
 650 *Grassari*] Crescere vel densari. B. W.
 651 *Dama*] Obstrue. W.
 652 *Obbrutescentis*] Insanientis, stolidi. W.
 653 *Tanti*] Precii. melius, mihi amabilius placet. W. Melius est, si oculus tuus vel pes tuus scandalizaret, &c. B.
 654 *Officium*] Aurea. B.
Cerebri] Capitis. B.
 655 *Immunem*] Mundam, securam. W. B.
Medo] Tantummodo. B. W.
 657 *Convitia*] Improperia. W.
 658 *Nobilitatum*] Justificatum. B. qui floret nobilitate catholicæ fidei. W.
 659 *Ut taceam*] Quæ dicere non possum. W.
Vel] Etiam. B. W.
Benignum] Non mala creantem, nec volentem. B.
 660 *Vetiti*] Pomi vel cibi. B. W.
 665 *Opere secundo*] Resurrectione. B. W.
 666 *Labi*] Peccare. W. per peccatum. B.
Servare] Per penitentiam servat hominem. W.
Iste] Homo. B. W.
 667 *Ille*] Dominus, Deus. B. W.
Resolvit] Peccata dimittit. B. quod debuerat damnari, indulgit. W.
 668 *Argumentum*] Declaratio. B. exemplum vel signum.
Qui talis] Qui tanta indulget hominibus peccata. W.
 669 *Nolle*] Sc. dixisse. W.
Probare] Laudare. B. W.
 670 *Invitone*] Dicis tu; vel, dicit hereticus. B. W.
 673 *Honestum*] Sc. honestum ut ipse consentiat. W.
 674 *Stulte*] O Marcion. B. W.
Libertatis] Arbitrii. B.
 675 *Origine*] Initio. B.
 676 *Famulo*] Famulanti sæculo. B. W.
Super] Desuper. B. W.
 677 *Ingenio*] I.e. liberum arbitrium habes. W.
Laxe] Adverb. libere. W.
 679 *Placitum*] Sc. tibi. B.
 683 *Credere*] Dare tibi. B. commendare. W.
Atarus] Ipse deus. sensus est, cum Deus omnia homini dedit, sumque potestati subdidit, q. avarus homini nollet libertatem dare et arbitrium mali vel boni. W.
 684 *Ut*] Quasi. B. W.
 685 *Quale*] Qualis res. W.
Rex] Homo. W. B.
 686 *Curto*] Brevi. W.
 687 *Domini*] Hominis. B. W.
Mens] Nam homo in hoc honorem non haberet, si libero arbitrio non uteretur. W.
 688 *Imposita*] Sc. sibi. W.
Sententia] Bonitatis. B. hominis. W.
Legi] Ligni in paradiso. B.
 690 *Inter utranque*] Inter bonum et malum. W.
Discrimine] Arbitrio, vel decreto, et judicio discriminari inter bonum et malum. B. W.
 691 *Prompta*] Libera. B.
 692 *Velle*] Concupiscere. B.
Aliud] Quam bonum. W.
 693 *Atqui*] Certe. W. B.
 694 *Probitate*] Bonitate. W. B.
Cœcta] Probitati invitæ. B.
 695 *Ingloria*] Ingloriosa, sine gloria. B. W.
Virtus] Sc. aliter. B.

- 696 *Refutans*] Responsum. W.
 697 *Emicat*] Clarecat. W.
Indole] Nobilitata. spe. W. B.
 700 *In subjecta*] Super terrena omnia. B.
Arbiter] Magister. W.
Idem] Tu ipse. B. W.
 702 *Quo*] Ut. B. W.
 704 *Injustum*] Injusticiam. B. W.
Justum] Justiciam. B. W.
 705 *Lux*] Deus. B.
Mors] Diabolus. B.
 706 *Tua*] Ut tua. B.
 707 *Æternum*] Aliter. W. B.
Damnet] Damnetur. B. W.
 708 *Præstet*] Eligat. B. W.
Licentia] Quia licentia est permissa cuique, sequi sive velit bonum sive etiam malum. W.
 709 *Pietate*] Dei. B.
Vigens] Homo. B.
 710 *Propositum fas*] 'Ne comedas de ligno scientiæ boni et mali.' B.
Prudens] Superbus vel subtilis. B. W.
 711 *Volens*] Voluntarius. B.
 714 *Exprobranti*] Arguenti. W.
 715 *Suadelis*] Ingeniis, serpentis. W.
Malefabris] Fictis, artificiosis. B. W.
 716 *Illectam*] Deceptam. B. W.
 719 *Volens*] Libenter. W.
 720 *Consilium*] Domini. B.
 721 *Magistrum*] Diabolum. B.
 722 *Medius*] Nam hinc vocat Deus ad vitam; inde tyrannus ad mortem. W.
 724 *Accipe*] Intellege. W.
Monumenta] Documenta. B. W.
 725 *Prælusit*] Ostendit. B. scripsit. W.
Spectabile] Venerabile. W. memorabile. B.
 728 *Urbicremis*] Quæ urbem cremabant. W.
 730 *Flagrantem*] Ardentem. B. W.
Diem] Ignem. B. W.
Imber] Scintilla. B.
 731 *Legem*] Fugiendi. B.
 732 *Dupla*] Quia duo angeli erant. B. patris et filii. duplicem imaginem sub specie duorum virorum dicit. W.
 733 *Apertum*] Ante vel præ se. W.
 734 *Constans*] In mente. B.
Pone] Retro. W. adv. i. e. post. B.
 736 *Quæ*] Sodoma. B. W.
 737 *Ore*] Facie. B.
 739 *Monitis*] Præceptis. B.
Uxor] Uxor Lothi sola perit. W.
 740 *Mobilitate*] Mollicia. B.
 742 *Hæc*] Uxor Loth. B. W.
 744 *Dirigit*] Indurnit. W.
Facta] Mutata in statuam salis. B.
 746 *Cautè*] In caute, in petra. B. W.
Sigillati] Imaginati, simulati. B. W.
Semper] Æternaliter vel longum. B. per ævum. W.
 748 *Paulum*] Paululum. B.
Relata] Versa. B.
 749 *Monimenta*] Memoramenta. W.
Rigentia] Dura. B. W.
 750 *Liquitur*] Defluit. B. W.
 751 *Dispendia*] Pericula, minorationes. W.
 752 *Deliquio*] Defectu. B. defectione. W.
Saporum] Saporatum. i. e. dulce. B. W.
 754 *Sufficit*] Subministrat. W.
Attritam] Consumtam. B.
 755 *Titulo*] Signo. B.
 757 *Fragilis*] Mulier. B.
Jussa] Ad implenda cælestia jussa. B.
Voti] Præcepti. B.
 758 *Non commutab.*] Incommutabile. B.
 759 *Alto*] Profundo. B.
 761 *Tabularia*] Mercatus. B. W.
Jura] Leges; ubi iuramenta dabantur. B. W.
 762 *Balnea*] Loca juxta balneas sita. W. loca bibendi post balnea. B.
Propolas] Loca vendentium, ubi pigmenta, et aliarum rerum exercebantur venalia. W.
Meritoria] Lupanaria. et dicta est meretrix, eo quod mereat precium, vel meritas mercedes accipit. W. B.

Theatra] Spectacula. W.
 763 *Circum*] Amphitheatra, vel ubi
 Indi exercebantur. W.
Popinas] Loca potandi, vel, loca
 juxta balnea sita, dicta q. propinæ, a
 propinantibus. B. W.
 765 *Judice*] Sc. existente. B.
 767 *Loth*] Anima. B.
Conjux] Caro. B. quia si voluisset,
 libera fuisset; tantum si non respi-
 ceret. W.
 768 *Inverso*] Retro verso. B.
Ore] Facie. W. B.
Revisit] Respexit. B. W.
 769 *Perstat*] Permanet. W.
 770 *En tibi*] O Marcion. B. W.
Signatum] Indicatum sc. est, de
 Loth et uxore ejus, et de Adam liberi
 arbitrii. Et hactenus contra Marcio-
 nem de libero arbitrio disputat. B. W.
Libertatis] Liberi arbitrii. W.
 772 *Situm*] Positum, concessum.
 W. B.
Passim] Ubique. B.
 773 *Cedere*] Discedere. B. W.
Jusi] Sunt. B.
 774 *Mussat*] Tardat. B. dubitat, de-
 ficit. W.
 775 *Ille*] Loth. B. W.
Illa] Uxor. B. W.
Renutat] Prohibet. W.
 777 *Libido*] Voluptas. B. W.
 778 *Muta*] Ideo muta dicitur, quia
 rem mysticam signat. B. W.
Orbita] Significatio. B. pagina, rota
 temporis. W.
 780 *Illa*] Ruth. B. W.
 781 *Hæc*] Orpha. B. Gesbïdonop
 gigans fuit, filius Orphæ. Orpha ipsa
 est arpha. W.
At quin] Certe. W.
Thalamis] Maritis. B.
 784 *Fanorum*] Deorum. B.
 786 *Aburitur*] Circumuritur. W.
 787 *Fulchra*] Lectos. B. sustenta-
 cula vel lectorum vel aliarum rerum,
 quæ testiphadia nominamus. Fulcra
 etiam dicimus quæ nobis subterponi-
 mus equitantes, a quibus sustenta-
 mor. W.

Booz] Vir locuples qui adscivit Ruth
 in conjugium, colligentem spicas, Or-
 phæ idolis se tradidit, et Diabolo se
 deputavit. W.
Adscita] Vocata. B.
 790 *Hiulcum*] Patens, divisum, a-
 pertum. W.
 792 *Nutante*] Vacillante. B. W.
 794 *Dextrum*] Iter. B. W.
Spinea] Spinosam et scopulosam
 viam dexteram dicit, propter labores
 sanctorum, quos sustinent pro Deo.
 W.
 795 *Aërium*] Cælestem. B. W.
Clivoso] Tortuoso, excelso. W.
Margine] Apice. W.
 796 *Levum*] Iter. B. W.
Virecta] A viriditate. B. W.
 798 *Squalentib.*] Sordidis, acutis. W.
Unum] Sc. memini. W. vidi ex illis
 duobus fratribus. B. W.
 801 *Inmiscere*] Sc. vidi. W.
 804 *Peragit*] Ducit. B.
Placitorum] Voluntatum, scil. opera.
 W.
Segrege] Segregata. B. separanti.
 W.
 805 *Haut secus*] Non aliter. compa-
 ratio humani generis. B. W.
Ac si] Quasi. W.
Sudum] Q. semiudum, i.e. serenum.
 B. W.
 807 *Auceps*] Aves capiens. W.
 808 *Visco*] Glutine. W.
 809 *Siliquis*] Leguminibus. B. W.
 810 *Illiciunt*] Decipiunt: quia ca-
 piuntur. B. W.
 813 *Prolectat*] Delectat, illicit. W.
 814 *Herba*] Arena. W.
 815 *Suspectam*] Insidiosam, con-
 temptibilem. B. W.
 816 *Cælo*] In aëra. B.
Revolandum] Est. B.
 818 *Laceris*] Laceratis. B.
Saucia] Vulnerata. W.
 820 *Unicoloras*] Puras et immacula-
 tas, et unius naturæ. W.
 821 *Natura*] Sc. divinitatis. B. W.
Solo] Corpori. B. W.
 822 *Derinctæ*] Devictæ. W.

823 *Conscedunt reduces*] Ascendunt reventientes. B. W.

Viscosus] Glutinosus. W.

Inascat] Decipit, saturat. W.

825 *Inde*] Proinde. B.

Liventia] Nigra. B. W.

827 *Furco*] Nigro. B. W.

828 *Sanxit*] Decrevit. B. W.

Edaces] Rodentes. B.

829 *Inolescere*] Crescere. W.

830 *Vegetamen*] Animam. B. commotionem, vitam. W.

832 *Infusam*] Formatam. W.

833 *Convexa*] Poli. B. cæli, ad cælestia. W.

834 *Putco*] In puteo. B.

835 *Discruciatibus*] Pœnis. W.

836 *Senio*] Ætate. B.

Periret] Deficeret. B.

837 *Pereunte*] Deficiente. B. W.

838 *Materiem*] Animam. B.

Mors] Consumtio. B.

843 *Gomerreas*] Sodomiticas, i. e. terrenas delectationes. B.

845 *Properanda*] Celeriter fugienda. B. cita. W.

847 *Structum*] Plasmatum. B.

Vegetaverat] Animaverat. W.

848 *Naturam*] Animam. B. W.

850 *Concretum*] Densum. W.

Secat] Anima. B.

851 *Scintilla*] Anima. B. W.

852 *Situs*] Habitationes. B. positiones. W.

853 *Postliminio*] Introitu. exilio, de captivitate. Postliminium est reversio de captivitate, quando longo quis tempore limen domus suæ dimissum repetit. quod etiam Sancti Doctores solent dicere, quando stilum ad alia transmittunt; tunc iterum ad ea revertentes, hoc postliminium solent dicere. W.

854 *Oblectat*] Nutrit animam. W.

856 *Querulo*] Conquerenti. W.

Passu] Sc. sit vel erat. W. B.

857 *Latus*] Latus habens exporrectionem, extenta, vel jacens. B. W.

858 *Libat*] Degustat, accipit. W. B.

859 *Ambrosium*] Ambrosia, cibus deorum. sed ponitur pro omni suavitate. W.

Aliæ] Animæ. B. W.

Piis] Animabus. B.

Quis] Animabus. B. W.

Patris] Abraham. B. W.

Ægri] Lazari. B. W.

Abyssu] A gremio. W.

Exclusis] Sc. de gaudiis paradisi. B. W.

Morte] Cum interitu animæ. B. W.

860 *Ditibus*] Divitibus. W.

Fumantibus] Tangit de divite et paupere. W.

862 *Implorata*] Rogata, sc. fides iusti. anima justa. B. W.

Insertare] Immittere. W.

864 *Locis*] Cælo et inferno. B. W.

866 *Conspicuos*] Claros, manifestos. B. W.

Notari] Videri, cognoscere. W. B.

867 *Orbe*] Mundo. B. rotunditate terræ, spacio. W.

868 *Fine*] Termino. B. W.

869 *Palla*] Vestis, qua sacrificabatur Palladi; sed ponitur pro omni veste. hic pro pellicula, quæ tegit pupillam. W.

870 *Obice*] Objectione. B. W.

Speculum] Visum. W.

Concreta] Densa. B. W.

Coagula] Aëris. B. W.

871 *Humore*] Aëris. B.

Fenestras] Oculorum. W.

873 *Teretes*] Rotundæ. W.

874 *Satis*] Sætas vocat cilios; quos nos etiam tautones proprie nominamus. W.

875 *Illis*] Animabus, oculis animarum. B. W.

Ignis] Ignens vigor. W.

876 *Trajector*] Penetrator. B. transmissor. W.

877 *Ferrugineum*] Nigrum, tenebrosum. B. W.

879 *Præcens*] Velocis. W.

Area] Rotunditas, planicies. B. W.

Mundi] Cæli. W.

880 *Tantum*] Sicut facit oculus

corporis. B.

Visu] Cum. B.

Hiatus] Apertiones vel vastitates. W.

881 *Spiritus*] Anima. B. W.

Oppositos] Contra positos. W.

Lumine] Sapientia. B.

882 *Thylæ*] Ultima insularum. W.

883 *Transibit*] Transit. W.

885 *Cæco*] In nocte. B.

886 *Exuta*] Spiritus, animæ, formæ. W. B.

Viscere] Carne. B. W.

887 *Notas*] Rationes. B.

Gressibus] Rationibus. W.

889 *Cuique*] Unicuique. B.

Summa] Qualitas. W.

Sinistri] Mali, adversitatis. B. W.

890 *Dextri*] Boni, prosperitatis. Dextrum vel sinistrum aërem vocat dextram vel sinistram; quarum una ad vitam, altera ad mortem tendit. B. W.

891 *Vices*] Tempora. W.

892 *Quidquid*] Sive requies sive pœna sit. B. W.

893 *Expertos*] Probatos. W.

894 *Abdita*] Secreta loca. W.

Quietis] Somni, quietudinis. W.

895 *Rore*] Suavitate. in nocte. W. B.

Soporatis] Hominibus. W.

896 *Aciem*] Visum. W.

Astra] Cælum. W.

897 *Intendens*] Bene prospiciens. W.

Ipsa] Anima. B. W.

898 *Vivis*] Ut ante mortem exeant a corpore. W.

899 *Penetralia*] Secreta. B. W.

Medullis] Ab interioribus. W.

900 *Abigit*] Pellit. B. W.

902 *Acrem*] Clarum vel acutum. B. W.

904 *Disclusa*] Separata. W. aperta. B.

Ante oculos] Sc. habens omnia. B.

905 *Elementum*] Infernum. B. W.

906 *Visibus*] Animæ. W.

908 *Optutibus*] Visibus. B. W.

909 *Pervigilis*] Semper vigilantis. W.

Densata] Spissa. W.

910 *Vellere*] Nube tenebrosa. B. W.

911 *Sic*] Tali modo. W.

Archana] Mirabilia. W.

912 *Sequestra*] Separata. W.

915 *Dispositos*] Ordinatos. W.

Solibus] Diebus vel temporib. B. W.

916 *Procinctum*] Exercitum, apparatus. B. W.

917 *Rancos*] Triste. W.

918 *Mugitus*] Qui erunt in die iudicii. W.

Gravium] Magnarum, rancorum. B. W.

920 *Secedente*] Vagante. W.

921 *Flatus*] Anima. B.

922 *Involucris*] Involutionibus. B. Volucra dicimus involutiones vestimentorum; sed hoc in loco involutionem corporis mortui in sepulchro vocat involacra. W.

923 *Certa*] Æterna; scilicet eterna. W. B.

Sub tetra] Ubi perpetua nox est. W.

926 *Pauperis*] Lazari. B. W.

Expositos] Manifestatos, sc. omnes caminos. W. B.

Secius] Tardius. B. W.

Aurea] Pulcra. B. W.

927 *Diriments*] Dividentia. B. W.

Chao] Confusio tenebrarum; quia confusione distante non possunt misceri felices et mali. W.

928 *Eminus*] Econtra. W.

929 *Paradisicola*] Lazaro, paradysum colenti. B. W.

931 *Spiritus*] Sc. divitia. B. W.

933 *Subsistit*] Est. B. W.

934 *Moderans*] Regente. W.

Principe] Sc. Existente. B.

937 *Indignum*] Quod sit. B. W.

938 *Constitit*] Sc. omnia constituta. B. W.

940 *Favens*] Adjuvans. W.

941 *Quandoque*] Olim. W.

945 *Condefleta*] Defleta, conclamata. W.

950 *Præceps*] Profundum. B. W.

953 *Multa*] Multiplex. B.

Habitatio] Mansio. W.

956 *Pulverem*] Terrenum. B. W.

Censum] Pecuniam. W.

958 *Castrata*] Castigata. W.

967 *Glorificent*] Lætificent. B. W.

IN PSYCHOMACHIAM.

Psychomachia Græce, Latine dicitur animæ certamen, eo quod ibi bella figurentur, quib. adversus vitia fidelis anima præliatur. sed textum narrationis de libro Genesis assumpta præcedit præfatio, ut sequens opus divina melius commendet auctoritas. W.

PRÆF. 1 *Prima*] Ita recte vocatur Abraham, ut scriptum est: 'Credidit Abraham Deo, et reputatum est ei ad iustitiam. propterea non solum pater est circumcisionis, sed et omnium eorum, qui sectantur ejus vestigia fidei.' W.

2 *Beati*] Christi sexus pater extitit, ut non tantum dilatione desideria crescerent, sed etiam ut ad excipiendam gratiam multis eruditionibus corda præpararentur, dinque expectata redemptio tandem adveniens gratior haberetur. W.

3 *Adjecta*] Aiunt Hebrei, quod Hebraeam de nomine suo, quod apud eos tetragrammaton est, Abræ Deus addiderit; ut, qui prius pater excelsus appellabatur, postea multorum, subauditur, populorum sive gentium pater vocaretur. B. W.

4 *Senile*] Qui in senectute datus ei fuerat. W. offerens filium, qui fuit senile pignus. B.

Pignus] Pignora filii nuncupantur, eo quod in eis spes habeatur futuræ posteritatis. B. W.

Consecravit] Consecravit. W.

Ad victimam] Ad victimam. B.

Lito] Immolare. Lito derivatur a lino, et est frequentativum, li-

cet aliud significare videatur. B. W.

7 *Quod*] Sicut Abraham unigenitum, quem diligebat, obtulit: sic offerendum Deo credat fidelis, quicquid præcipuum cordis invenerit. B. W.

Cordi] Sc. est. B.

Pium] Dilectum. B.

9 *Profanis*] Profanæ gentes sunt passionibus animæ et vitia. B. sunt portenta cordis et animæ passionibus, quæ cupiditas, lætitia, et ægritudo. unde et Virgil. canebat: 'Cupiunt, gaudentque, dolentque.' W.

10 *Exemplum*] Sicut ille vero reges perdidit: ita nos exterminare vitia suavit, quibus in quinque sensibus subjugati sumus. Nam Abraham spiritum bellicosum significat: Quinque reges, quinque sensus corporis: Loth, fidem captam a vitiis; quam relaxat spiritus bellicosus. CCC. XVIII. verniculi fidem significat, quæ in Niceno Concilio est constituta a CCC. XVIII. Episcopis. sed X. ad Decalogum; VIII. ad octo beatitudines pertinere possunt. Qui his omnibus caret, nunquam ad prædictas beatitudines perveniet. B.

11 *Prolem*] Fructum boni operis. B.

12 *Editam*] Prolatam. B. procreatam. W.

13 *Strage*] Cæde. B.

Bellicosus spiritus] Ratio, quæ est in anima, pugnam exercens contra vitia. B. Ab harum servitute cum cor bellicosus spiritus liberaverit, erit consequens, ut de matre virtute placens Deo proles creetur, boni scilicet operis fructus. W.

14 *Portenta*] Monstra vel vitia. B. W.

15 *Ceperant*] Merito capitur, qui cum criminosis moratur; immo delegerat immerari; contra quod Moyses ad populum, 'Discedite,' inquit, 'a tabernaculis hominum impiorum.' haut dubium, quin dicat abire, ne et ipsi involvantur in peccatis eorum. W. B.

16 *Immorantem*] *Habitantem*. B.
17 *Fovebat*] *Incolebat*. B. diligebat. W.

18 *Pollens*] *Crescens* sive *fulgens* vel *abundans*. sicut scriptum est: 'Recordatus est Deus Abraham, et liberavit Loth de subversione urbis.' B. W.

Honore] Ob honorem patris Loth pollebat. sicut scriptum est, &c. vel certe quia apud omnes Abraham Propheta Dei habebatur. W.

Patruelis] Abrahæ. W.

19 *Sinistris*] *Contrariis*. Sinister nuncius erat, qui adversa captivitatibus, nepotemque captum servire barbaris nuntiabat. W. B.

Excitatus] *Conturbatus*. B.

21 *Barbarorum*] *Gentilium*. W.

22 *Terque senos*] XVIII. B. W.

24 *Quem*] Eantem hostem divitis gazæ copia impeditum fecerat. B. W.

25 *Impeditum*] Hostem pro hostibus posuit, singul. pro plur. ut est illud: venit musca gravissima. W.

Copiis] *Divitiis*. B. W.

26 *Stringit*] *Evaginat*. W.

Plenus Deo] Quoniam plenus Deo erat, ideo adversas acies facile superabat. B. W.

27 *Mole*] *Magnitudine*. W.

28 *Pellit*] Hic invenitur schema, quod hypozeuxis appellatur; videlicet ubi diversa verba singulis quibusque clausulis proprie junguntur. W.

Sauciatos] *Vulneratos*. W.

30 *Monilia*] *Ornamenta*. B. pro omni ornatu. W.

31 *Buculas*] *Vaccas*, greges vaccarum. W. armenta boum. B.

32 *Expeditus*] *Liberatus*. B. velox vel solutus. W.

33 *Bojis*] *Boja* est apta catena colli. *Bacas* nominat vincula ob rotunditatem; sed et teretes gemmæ bacæ dicuntur; ut illud: 'Oneretque bacis colla rubri pectoris.' Nam et olæ fructus sive lauri *bacas* vocamus. W. *Baga* ferrum dicitur, quo captiva sæpe mancipia strictis collis

et manibus aguntur. B.

34 *Hostici*] *Hostilis*. B.

36 *Quam*] *Aliquam*. W.

Sanguinis] *Cognitionis*. B.

Prosapem] *Posteritatem*. B. progeniem. Indignum quippe erat, ut progeniem fidelis sanguinis, pessimi possiderent principes. B. W.

37 *Vis*] *Potestas*. W.

39 *Ferculis*] *Cibis*. metafora. B. æscis vel mensis. W.

40 *Sacerdos*] *Melchisedech*. W.

Præpotens] *Valde potens*. B.

42 *Secreta*] *Scriptura*. Ut Apostolus ait: 'sine patre, sine matre, sine genealogia.' Neque initium dierum, neque finem vitæ habens. nihil enim eorum scriptura refert. Assimilatus autem filio Dei, manet sacerdos in perpetuum. Et figuram Dei tenuit, qui sine initio vel principio fuit. W. B.

43 *Melchisedech*] Interpretatur rex justitiæ. Nam græce Melchos rex. Salech justitia. Et jure; quia ipse significat Christum, qui est rex justitiæ. B.

Quis majoribus] Quibus antecessoribus natus, id est, patribus. W.

45 *Triformis*] *Triplex*. W.

46 *Magalia*] *Hutten*: *mapalia* et *magalia* idem sunt, id est, casæ pastorum, quæ et tugurium. W.

47 *Quietam*] *A partibus*. i. e. sterilis. Vieta dicitur curva; unde et vimina a curvando. W.

Sarra] Nam *Sarai* ante vocatur, quæ interpretatur princeps mea, i. e. gentis Judeorum, postea mutato nomine *Sarra* dicta est, i. e. princeps, absolute. subauditur, omnium gentium. W.

48 *Exsanguis*] Sicut scriptum est: 'Desierant Sarræ fieri muliebria.' B. W.

49 *Cachiani*] De risu patris, non matris dictus est Isaac. quoniam iste venerat ex dubitatione; propter quod et mulier reprehenditur; ille vero de gaudio. B. W.

50 *Linea*] Umbra, figura, forma. Ut pictorum est, futuras imagines quibusdam prius lineis adumbrare: ita omnia in figura contingebant illis. scripta autem sunt propter nos; quæ utique rectis gressibus adimplenda sunt. B. W.

51 *Quam*] Lineam. W.

Resculpat] Renovet. W.

Pede] Tramite. W. sensu. B.

52 *In armis*] Armis scilicet laciis induti. portionem nostri corporis, quæ per Loth, qui interpretatur declinans, accipitur, a fædæ libidinis servitute cohibeamus, adunatis introsum viribus; ut illud: 'Quodcumque invenerit manus tua, constanter operare. quia neque opus, neque ratio, nec sapientia erunt apud inferos, quo tu properas.' B. W.

Arma] Arma pectorum, virtutes sunt. W.

54 *Capta*] Adprehensa. W.

Serviat] Pro, serviebat. B.

55 *Demi*] In te. Domus nostra est mens nostra. W.

Coactis] Collectis. B. congregatis. W.

56 *Nos*] Sc. docet. B.

Large] Abundanter. Abunde domesticorum divites sumus, si ccc. x. et viii. fidem patrum inconcussam tenuerimus. B. W.

Vernalium] Bonarum virtutum. B. virtutibus. W.

57 *Trecenti*] Isti trecenti mysteria significant, sc. Crucis. Tan enim, qui figuram sanctæ Crucis, trecentos significant. si vis scire de decem et octo, lege Arithmeticæ minorem numerum intra novem computabis. W. significat in templo Constantini cccos x. et viii. Episcopos defendisse Ecclesiam Dei contra heresim Ariariorum. B.

58 *Figura*] In fig. B.

59 *Max ipse*] Per fidem igitur perturbationibus superatis, sensibusque corporis libertate donatis, nihilque de nobis vindicante peccato; tum

demum Christus, qui sacerdos vernus, seipsum obtulit immaculatum Deo, victoribus dignanter occurrens, panem corporis vinumque sui sanguinis offert. B. W.

60 *Parents*] Ut ait Propheta: 'Generationem ejus quis enarrabit?' B.

61 *Cibum*] Æternam refectionem. B. W.

62 *Pudic.*] Cordis etiam pudici humilem mentem hospita Trinitas intrare dignabitur; juxta illud: 'Ego et pater veniemus, et mansionem apud eum faciemus.' B. W.

Casam] Mansuetudinem. W. justitiam scrutans uniuscujusque cordis.

63 *Hospita*] Si nos bellum contra vitia gesserimus, tunc intrabit Trinitas habitaculis nostris, et fecundabit ea filiis virtutum. Hospita apud veteres fem. gen. apud nos communis generis. W.

64 *Animam*] Quam Sarra significat. B.

Spiritus] Per spiritum intellegere vult Abraham: per animam, Sarram. W.

Complexibus] Complexus spiritus est animam animalis eripere. B.

65 *Maritam*] Syncopa, i. e. conjunctam, q. maritatum, a verbo qued est, marito, as. B. W.

Proles] Virtutum spiritalium. W.

Expertem] Ignotam. W.

66 *Fertilem*] Fructiferam cum bonis operibus. B.

Semine] Si semen est verbum Dei, consequenter et filii opera sunt, quorum utique mercede in fine dominabimur; non feminam, i. e. non molle quid ac resolutum, sed puerum, i. e. forte ac solidum parientes; ut illud: 'Cum autem pepererit puerum,' &c. B. W.

67 *Dotem*] Sc. virtutum. W. vitam beatam; vel justam vitam. hos sinit intrare, quos dignos probat. B.

Puerpera] Puerum patiens. W.

68 *Herede digno*] Secundum illud: 'Filli tui sicut novella olivarum.' Et

alibi: 'Dirige filios eorum.' Ac paulo post: 'Et opera manuum nostrarum dirige super nos.' B. W.

Patris] Ostenditur per divinitatem et humanitatem; quæ cum sint duo, non tamen duo, sed unus est Christus. W.

Psychom. 1 *Graves*] *Magnæ*. W.

Miserate] Partic. a verbo miseror, ari, quod regit accusat. B. Hinc etiam miserans ait: 'Venite ad me omnes, qui laboratis.' W.

2 *Patris*] Paterna. B. Paterna virtus Christus est substantiva, non accidens; neque secunda qualitas patris, sed filius ejus est; quia non a se, sed ab eo ipso genuit se. W. B.

Clavis] Creacis, polles. B. W.

Unus] Sc. substantia. B.

3 *Nomine trino*] Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus. W.

Non tamen] Sic in Deo credamus unitatem, ut solitudinem non admittamus. Unus est enim, non solitarius. B.

5 *Discre*] Ostendo vel dic. W.

Milite] Exercitu fugare vitia. W.

6 *Armata*] 'Arma,' inquit Apostolus, 'militiæ nostræ non carnalia, sed potentia Dei.' B. W.

Queat] Possit. W.

Antro] Cogitatione. W.

7 *Exeritur*] Excrescit vel evenit. W.

Turbatis] Congregatis. W.

8 *Seditio*] Discordia. 'Caro concipiscit adversus spiritum;' et retro. B. W.

Animam] Cogitationem. W.

Morborum] Vitiarum. B. W.

Rixa] Contentio. W.

Fatigat] Tribulat. W.

9 *Præsidium*] Auxilium. W.

Pro libertate] Quæ est ad protegendum. Absit, ut in se Christus credentes vitiis exposuerit, viribusque reddiderit destitutos, etiamsi maximis virtutibus nequaquam præditi sint; cum dicat: 'Noli timere pusillitas hæc;' benedicatque pusillis cum

majoribus. state et nolite iterum iugo servitutis contineri. alioquin qui facit peccatum, servus est peccati. B. W.

Pro libertate] Bona facere. W.

10 *Acies*] Sc. obsistit. W.

Furiis] Vitiis vel suggestionib. W. B.

Præcordia] Interiora. B. integrum mentis ingenium. W.

11 *Obstat*] Contra stet. W.

Meliore] Cælesti multitudine vel virtute. W.

Nec enim] Quia. B.

Ductor] Autor vel dux. W.

12 *Nervis*] Virtutibus. W. viribus. B.

13 *Christicolas*] Christianos, qui Christum colunt. W.

Populantibus] Vastantibus. W.

Exposuisti] Contra pos. B. non depos. W.

14 *Ipse*] 'Induite,' inquit, 'armaturam Dei.'

Salutiferas] Signatas. W.

Obsesso] Circumsepta anima. W.

Turmas] Virtutes. B.

15 *Depugnare*] Contra vitia præcipis pugnare. W.

Excell. arm. artibus] Cælestibus adjuvas virtutibus. W.

16 *Ingenium*] Ingenium potens, Christo potius vincat. unde et Psalmista: 'Non nobis Domine, sed nomini tuo da gloriam.' Itemque in Deo faciemus virtutes. W. B.

Ludibria] Ad ludos. W. immundiciem. B.

17 *Potens*] Habens cæleste adjutorium. W.

Tibi] Ad tuum honorem. B.

Et tibi] Ad tuam laudem. B.

Vincat] Tunc caro lætatur, cum vitia vincit. W.

18 *Præsens*] Omni tempore parata ad prælium. W.

Comminus] Contra, sine intermissione. W. prope. In seq. siquidem opere contra invicem posita sunt et repugnantia vitia, et expugnantes vir-

gutes. unde conicitur, velut pictis historiis omne carmen ab antore fuisse distinctum. B.

19 *Colluctantia*] Obstantia. W. repugnantia. B.

20 *Viribus*] Suggestionibus. W.

Portenta] Jure vitia portenta nuncupantur; non enim secundum naturam sunt, sed naturæ contraria. B. W.

Notare] Componere. B. scribere. W.

21 *Prima*] Rectissime a fide caput, quæ, teste Apostolo, et initium bonorum, et virtutum est fundamentum. alioquin quicquid non est ex fide, peccatum est. B. W.

Petit] Intravit. B.

Campum] Campus est mundus, in cujus fines prædicatorum sonus exivit; nec apud eos, sed apud incredulos sors dubia videbatur. B. W.

Duelli] Belli. duellum q. duorum hominum bellum. B. W.

22 *Agrestis*] Non enim ad prædicandum philosophos, sed piscatores elegit. W.

Turbida] Irata. W. deformis, non secundum carnem militans. B.

Culta] Habita. B.

23 *Nuda*] Prompta ad bona opera. B.

Humeros] Nudos habens humeros. W.

Intonsa] Inculta; quæ non colebatur, ut virtus. B.

Exserta] Nudata ad prælium. B. 'In carne,' inquit, 'ambulantes, non secundum carnem militantes.' W.

Lacertos] Brachia. W.

24 *Repentinus*] 'Et factus est repente de cælo sonus.' W.

25 *Nec telis meminit*] Non enim in sapientia verbi syllogismos Aristotelis, sive contorta Chrysippi, sancti prædicatorum jaculati sunt. W.

26 *Valido*] Hujus omnino validum pectus erat, qui dicebat: An experimentum quaeritis ejus, qui in me loquitur Christi? W.

Membris] Membra etiam retexerat. 'Nihil,' inquit, 'intulimus in hunc mundum,' &c. W.

Retectis] Nudatis. B.

27 *Frangenda*] Ne idololatria atque cultura Deorum ulterius coleretur. B.

Belli] Sacri. W.

28 *Lacessentem*] Provocantem fidem prima ferit idololatria, cum fidei prædicatorum insequitur. W.

Collatis] Collectis. B.

30 *Illa*] Fides.

31 *Hostile*] Hostile caput labefactat, cum reges sive philosophi ad cultum curvantur religionis. W.

Caput] Idololatriæ. W.

Falerata] Ornata. B. W.

Ora] Aspicientes vana pro nihilo computantur. Nam et moriuntur cum medicantur ut videant. W.

33 *Elisos*] Confractos. W.

34 *Commercia*] Mutuata vicissitudines flatuum. B. teniæ. B.

Artant] Constringunt. W.

36 *Legio*] Sc. Fidei. W.

Coactam] Collectam. B.

37 *Animarat*] Instigabat. B. animum dederat. W.

38 *Socios*] Virtutes. B.

Parta] Syncopa. B. parta, acquisita, præparata: et venit a verbo prior. W.

39 *Floribus*] Flores sunt immarcescibilis virorum æternæ mercedis; quia per sanguinis sui undam vitam æternam promeruerant. W. voluptatibus. B.

Ardenti] Pro ardore dilectionis posuit. B.

Ostro] Purpura. B.

40 *Exin*] Deinde. W.

Gramineo] Graminoso. B.

Campo] Exercitium continentis virore jugi jucundum est. W.

Concurrere prompta] Pugnare parata. B.

41 *Pudicitia*] Jure post Fidem Pudicitia ponitur; quoniam sicut integritas fidei, virginitas est mentis; ita

castitas carnis, exordium est sanctæ operationis. Hac enim destructa, omnis virtutum fabrica ruit. W.

Speciosis] Speciosa sunt utriusque armalocis; ut illud: 'Sint lumbi vestri præcincti, et lucernæ ardentes.' W.

43 *Piceusque*] Omnes adulterantes q. clibanus corda eorum, qui succensa intrinsecus nidore fetent, et lumine carent. sed piceam faciem appellat, quia in libidine ardor et fetor est. W.

Pianum] Faciem. B.

44 *Lumina*] Intellectum perspicuum veritatis, immundis cupit delectationibus obocurare. W.

45 *Appetit*] Quæsit. W.

46 *Dextrum*] Immunditias blandæ persuasionis rigore propositi graviter ab aspectu depellit. W.

47 *Lupa*] Meretrice. B. W.

Imperterrita] Petra erat Christus. W.

48 *Ore*] Sc. suo. W.

49 *Armatus*] Sine armis. B.

Jugulum] Pectus vel cervicem. B. W.

50 *Gladio*] Repulso igitur cogitationibus immundis, gladio utitur, quod est verbum Dei; ut illud: 'Fornicatores enim et adulteros judicabit Deus.' W.

51 *Sanguine*] Quod non potest a vigilantibus torquere, dormientibus velut invitis molitur; nec ulterius procedere astitit. W.

Concretæ] Commixtæ. B.

Cenosa] Fudo, intulento. *Cenosa* Græc. lutum dicitur. B. W.

52 *Enchusma*] Castitas ad suos conversæ inquit. W.

53 *Hic*] Talis. B. in hoc loco. W.

Semper] Æternum. W.

54 *Tunc*] Mirar. W.

55 *Revoltere*] Revivescere. W.

56 *Cupido*] Libidinosus. W. luxu-
B.

57 *Humectavit*. B.

58 *Torui*] Lectum. W.

Machi] Adulteri. B. stupratoris. W.

59 *Spernit*] Amor carnis, amore Christi, tanquam clavo clavus extruditur. W.

Incestos] Illicitos. W. *Unctine*.

II.

Comperuit] Prohibuit. B.

64 *Tropeum*] Sicut etiam ipsa precabatur: 'Conforta me omnipotens rex sæculorum.' W.

65 *Cælitus*] Divinitus. B.

66 *At*] Poëta. W.

Parum] Parumper. W.

Fortis] Sc. fuit. W.

Sub umbra] Legis Moysi, in qua occultabatur ritus Ecclesiæ. B. in insidelitate cordis. Sensus est: propterea potuisti resurgere, quia sub umbra legis pugnabat, non sub gratis. W.

67 *Tempora nostra*] Qualiter Christiani agere deberent. B.

68 *Quibus*] In quibus sc. temporibus. W.

69 *Caput*] Vitiatorum. ut nequissimum caput, i. e. diaboli, a suo corpore, quod erat humanum genus, separaret, fierentque de vasis iræ vasa misericordiam. W. diabolus vel vitia.

II.

Excisura] Percussura. B.

Ministros] Per virgines. B. per Apostolos, qui infirmi ministri erant. W.

72 *Origo*] Peccatum. B.

73 *Deservit*] Ut expollantes veterem hominem, &c. B.

Carneusque] Immortalitatem. 'Dabo vobis cor carneum,' &c. B.

75 *Nansen*] Deum; non amittendo Deitatem. B.

76 *Inde*] Verbum Dei, quod Christus est, credendo sive intellegendo concipimus, cum dulcedine operando, parimus cum labore, sed mercede cum gaudio fruimur. W.

Diva] Divina vel sancta. B.

Concipit] In baptismate. B.

78 *Destitit*] Desinit. B. nostra,

per quæ redimeremur, suscepit; non sua, ad quæ proveheremur, amisit. W.

79 *Glutinat*] Conjungit, in se sumit. B.

Usus] Naturam. B.

80 *Non degenerante*] Illi majestati assumpta humanitas nihil contulit, nihil comminuit. Neque enim aliquid radiis Solis oculus confert. W.

81 *Trahente*] Majestate. W.

83 *Aucti*] In baptismo. W.

84 *Contulit*] Multa bona. W. suam divinitatem. B.

Mansit] Deus. B.

85 *Ex nostris*] Membris. B.

Sua] Ideo nostræ humanitatis factus est particeps, ut nos suæ divinitatis participes faceret. W.

87 *Dona*] Quia nemo potest esse continens, nisi Deus det. W.

Lutulenta] Polluta. B. Libido semper immundiciis ac sordibus delectatur. W.

90 *Corpora*] Secundum Apostolum: Cætera peccata extra corpus sunt: hoc autem ipsa corpora commaculat et corrumpit. W.

91 *Abde*] Absconde. B.

Frigida] Victa. B.

92 *Claudere*] Clausa sis. B.

93 *Detrudere*] Detrusa sis. B.

Fundum] Tartarum. B.

94 *Vada fluminea*] Merito sulphure torquetur et igne, qui calores hic fætidus neglexit contempnere. W.

95 *Rotet*] Volvat. B.

97 *Suo*] Proprio. B.

Regi] Christo. B.

99 *Gladium*] Gladius enim verbum Dei est, ut Apostolus. B.

100 *Abluit*] Pœnitentiam agens. B.

Infectum] Maculatum. B.

Sanies] Impossibile est, ut humanam mentem carnea fragilitas non obscuret; sed inde post solidius surgit in contemplationem, quo infirmitatis suæ memor numquam inflatur ex bono opere. W.

Rore rubenti] Sanguine rubro. B.

101 *Nitidum*] Splendentem. B.

102 *Explat*] Mundat. B.

Acies] Ipsas siquidem maculas cogitationis fletibus abluat piæ compunctionis. W.

Lavacro] Baptismo. B.

103 *Abolens*] Lavans. W.

104 *Hostilis juguli*] Concupiscentiæ. B.

105 *Condere*] Abscondere. Intentionem scilicet casti propositi non vult celari. non vult sibi committi, sed Deo; ut luceat et glorificetur non ipse, sed Deus. W.

107 *Catholico*] In sancta Ecclesia. B. pudicitia gladium suum sub latere recondit. W.

Divini] Ad confessionem divini baptismatis. B.

108 *Coruscet*] Æterna prædicatione splendens. B.

109 *Ecce*] Tres esse partes humanæ animæ, philosophi asserunt; videlicet rationalem, irascibilem, et concupiscibilem. et ideo post fidem, quæ ratione regitur; et pudicitiam, quæ concupiscentia refrenatur, patientia ponitur, per quam ira frangitur: ut homo diligat Deum ex toto corde, tota anima, tota virtute. W.

Gravi] Maturo. W. gedigen. B.

111 *Vitalia*] Cordium penetralia, viscera sc. hominum. W.

Pilis] Telis, spiculis. B. W.

112 *Spectabat*] Intuebatur. W.

Deflexa] Inclinata. B.

Lenta] Tranquilla, gelinde. W. recura. B.

113 *Procul*] Contra. W.

114 *Sanguinea*] Ita Psalmista: 'Turbatus est,' inquit, 'a furore oculus mens.' W. Ut irati solent videre oculis torvis. B.

Suffuso] Subterfuso. W.

115 *Ut*] Quasi. B.

Exsortem] Expertem. B.

117 *Quatiens*] Agitans.

Cristas] Summa pars cassis. W. Hamb. B.

hostis, i. e. vitiis, quia vincebantur ab eo. B.

169 *Illum*] Patientia cum Job loquitur. W.

171 *Peritura*] Prius perdita flere. W.

172 *Globos*] Exercitus. W.

173 *Vulniferos*] Vulnera ferentes. W.

Intacta] Quia etsi corpore plerumque læditur; intentione tamen nullo modo superatur. W.

Imbres] Per jacula. B.

174 *Una*] Patientia, devictis vitiis, virtutib. associatur. W.

176 *Anceps luctamen*] Dubium bellum. W.

177 *Vidua est*] Sine patientia vero neminem perfici posse, Dominus ostendit, ubi ait: 'In patientia possidete animas vestras.' Absque possessione siquidem animæ, nulla virtus aliquid efficit. W.

181 *Quo*] Ut. B.

Fulta] Alta. W.

Ferinus] Ferinus superbiam habitus ac feminens pariter et equestris describitur, ut ab humano more, i. e. a ratione degenerasse superbos ostenderet, sed neque virtute fortes, nec animet conpotes. W.

182 *Fastu*] Superbia. B.

183 *Accumularat*] Erexerat. B.

184 *Cirros*] *Locken*. B. *Strant*. W.

185 *Ardua*] Alta. W.

186 *Carbacea*] *Wlein*. W. candida. Carbasum, genus optimi lini. B.

Summo] Pleno. B.

187 *Nodum*] *Knopf*. B.

189 *Ingestas*] Immissas vel infestas. W.

Textis] Vestimentis. W.

190 *Nec minus*] Superbia equitat. W.

Sonipes] Equus; quia pedibus sonat. B.

191 *Frenarier*] Frenata esse. W.

Ora] Quando passivi generis verbo accusativus adjungitur, figurata locu-

tio est, et potest subandiri vel, habens, particip. vel, per, præpositio; ut, habens ora, per ora. W.

Lupatis] Chamo. W.

193 *Habenis*] Capistria. W.

194 *Hoc*] Superbia comminatur turbis. W.

195 *Inter*] Humilitatis et superbiæ. W.

Faleratum] Ornatum. et proprie ad equum pertinet. B. W.

197 *Adversum*] Contra positum. B. contrariam. et hic nomen est adjectiv. i. e. contrariam sibi videns superbia cuneum humilitatis. W.

Spectans] Circumspiciens. B.

Cuneum] Populum. W.

Raro] Pauco. B.

198 *Coëgerat*] Collegerat. W.

199 *Mens humilis*] Humilitas sine Spe, caret constantia; et ideo tunc etiam non erit virtus, sed vitium. Erit enim pusillanimitas. W.

Regina] Erat. W.

201 *Collegam*] Sociam. W.

Edita] Elevata. W.

Cujus] Spei. B. W.

202 *Opulentia*] Opulentia spei ab humo suspensa est; quia non de dorsum repromittitur, sed desursum. W.

Divite] Cælesti. B.

203 *Ergo*] Superbia iterum. W.

Malesana] Vesana. W.

204 *Vilibus*] Quoniam stulta et ignobilia et contemtibilia elegit Deus, per quæ superba quæque destrueret. W.

206 *Non pudet*] Per ironiam. B.

Plebeio] Rustico. B. rusticano. W.

207 *Attemptare*] Aggredi. W.

208 *Titulis*] Gladiis. W.

209 *Colles*] Dominationes. W.

211 *Si fas*] Si possibile est. W.

212 *En*] Per ironiam dicit, i. e. quales. W.

Cedere] Contingere. W.

213 *Sceptra*] Regna. W.

Qui] Quales. W.

214 *Manu*] *Stenge*. B.

Hospite] Allenp. B. Quos rex superbæ, i. e., Diabolus vel tyrannus invaserat, aratro prædicationis, per humilitatis prædicatores melius excoluntur. W.

215 *Duros*] Sc. nos. W.

Pellere] Sc. volunt. W.

Marte] Bello. W.

218 *Alumni*] Pueri. W.

219 *Rudibus*] Novis. B.

221 *Ditionibus*] Imperiis nostris. W.

222 *Domus*] Familia. W.

Adolevimus] Crevimus. B. W.

224 *Plasma*] Adam. B. W.

Concepto] Angusto. W.

225 *Limite*] Margine. W.

Transfugit] Ibat. W.

228 *Oris*] Finibus. W.

229 *Importunus*] Qui in nulla re propinquus vel aptus est. B. humilitatem dicit. W.

230 *Hactenus*] Huc usque. W.

Exsul] Qui extra suum solum est. W.

231 *Credentur*] Ab illis. B.

232 *Futuri*] Futura contendit evacuare, ut præsentium delectatione decipiat infelices. W.

233 *Desidium*] Pigritiam. W.

234 *Palpent*] Temperent, mulceant. W.

235 *Quidni*] Certe. B. quid aliud. W.

Pulvere] Terra. W. in hoc sæculo. B.

236 *Bellona*] Bellatrix. W. Dea belli. B.

Ære] Cornu. W. mit Horn. B.

237 *Tepefacta*] Weichlicht. B.

Resolvit] Zerschmet. B.

238 *Bello*] Ad bellum. B.

239 *Pietatis*] Pudicitæ. W.

Sudatur] Laboratur. W.

240 *Mavors*] Deus belli. B.

Virtus] Mea. W. noster exercitus. B.

241 *Nugas*] Inutiles. W.

243 *Pudor*] Rubor. B.

246 *Tegmine*] Clipei. W.

247 *Prostrata*] Inclinata. B.

Sece] Seipsa. W.

248 *Prodit*] Manifestat. W.

249 *Fazo*] Facio. B. W.

250 *Mannus*] Multitudo. W.

252 *Imbuere*] Maculare. B.

254 *Cornipedem*] Equum. quia formatos pedes cornibus habet. B. W.

255 *Cupiens*] Superbia inruere nititur super humilitatem et spem. W.

Impulsu] Pectore equi. W.

Umbonis] Henbogen. synecdoche. B. W.

257 *In foveam*] Superbia cadit in foveam. W.

258 *Æquore*] Terræ. W. campo, ab æquitate. B.

260 *Versuta*] Callida artifex. Widman.

261 *Scrobibus*] Foveis. W.

263 *Cuneos*] Exercitus. W.

Agmina] Virtutum. B.

264 *Deprendere*] Præscire, vel befinden. W. befinden. B.

265 *Caula*] Clara. W.

Oras] Summitates. B.

267 *Regina*] Humilitas iterum. W.

270 *Illa*] Sc. superbia. B.

271 *Hiatum*] Scrobem. W.

274 *Levitatem*] Instabilitatem. B. W.

276 *Os*] Faciem. B.

Parce] Mediocriter. W.

277 *Comi*] Honesto. B. severo, ornatu, amæno. W.

278 *Cunctanti*] Dubitanti. B. W.

280 *Illa*] Humilitas amputat caput superbæ. W.

282 *Orantis*] Flebenden. B. Atque hic deficit Cod. Bongarsii. Reliqua sunt ex Widman. descripta.

284 *Extinction*] Extinctam superbiam.

287 *Supercilium*] Superbiam.

288 *Sublime*] Gloriose.

289 *Pervulgata*] Valde.

293 *Torsit*] Jecit.

294 *Trajectam*] Per traj.

295 *Truculentus*] Torvus.

296 *Indomitum*] Indomite.

Formidabile] Adverb.
Terret] Fervet.
 304 *Cæsa*] Victa.
 305 *Et auratis*] Humilitas ascendit
 in cælum: Virtutes mirantur.
Æra] Accus. Gr.
 309 *Configunt*] Pugnant adhuc.
 311 *Jamdudum*] Statim.
Prodiga] Ostentatrix.
 312 *Delibuta*] Uncta.
Comas] Per.
 314 *Elumbem*] Mollem.
 315 *Illecebras*] Delectationes.
 316 *Ac tunc*] Luxuria auditis tubis
 ad bellum currit.
 317 *Sub lucem*] Usque ad lucem.
Jacens] Sedens.
Fercula] Lectulos.
 319 *Lapsanti*] Nutanti.
Balsama] Balsamo uncta erat. quia
 odoris gratia sparsa fuit domus bal-
 samo et floribus.
 321 *Pedes*] Pedestris.
 322 *Capiebat*] Decipiebat.
 323 *O nova*] Luxuria blandimentis
 virtutes decipit.
Ales harundo] Velox sagitta; a rec-
 titudine.
 325 *Emicat*] Exillit.
 327 *Calathos*] Plenos rosarum spar-
 git.
 328 *Halitus*] Spiritus.
Illex] Inlicita peragens.
 331 *Ferratosque*] Colla loricata.
Toros] Brachia vel densitates bra-
 chiorum.
Obliso robore] Fracta fortitudine.
 332 *Ceu victi*] Viri dejectis armis
 sequuntur luxuriam.
 334 *Currum*] Luxuriæ.
 335 *Bratteolis*] Laminis vel filis.
 340 *Et jam*] Cuncta acies versis
 signis ad deditionem transit.
Deditionis] Potestatis avaritiæ.
 341 *Versis*] Positis.
 343 *Ganearum*] Scortorum, vel can-
 torum, hellenorum, vel gulosorum.
 344 *Ingemuit*] Sobrietas increpat
 acies; suadens eis, ne sequantur lux-
 uriam.

Delph. et Var. Clas.

Prudent.

Virtus] Virgo.
 345 *Cornu*] De exercitu sobrietatis.
 346 *Manum*] Multitudinem.
Sine cæde perire] Sine pugna dece-
 dere.
 347 *Agmine*] Exercitus.
 348 *Dux*] Sobrietas.
 349 *Instaurat*] Armat.
Levem] Velocem.
 350 *Instimulans*] Hortans.
Nunc] Interdum.
 352 *Ruitis*] Tenditis.
 353 *Pro*] Interjectio exprobrantis.
 354 *Luteolis*] Rubria.
 355 *Ferrugineo*] Purpureo.
Vernantes] Florentes.
 356 *Palmas*] Sc. vestras.
 357 *Nexibus*] Doctrinis.
 358 *Cohibens*] Constringens.
 359 *Nardum*] Florem.
 362 *Syrmate*] Longa vestis.
Membris] Sc. tuis.
 365 *Tegmen*] Albam vestem.
 367 *Inde*] Descendisti.
 368 *Dispuit*] Effudit vel efflavit.
Falerni] Vini.
 370 *Fulchra*] Tripodes, lecti.
Mero] Vino.
Toreumata] Celatura vel tornitalia.
 Toreuma, i. e. celatura.
Rore] Lectorum, i. e. potu.
 371 *Animis*] Vestris.
 372 *Patribus*] Vestris.
 373 *Elicuit*] Extulit.
 377 *Imbutos*] Ductos.
 378 *Lupanar*] Prostibulum.
 386 *Excitet*] Vobis.
 389 *Attrectare*] Manu tangere pro-
 hibet.
Regem] Agag.
 390 *Incircumcisum*] Crossum.
 391 *Victorem*] Saulem.
 393 *Votum*] Voluntas.
 394 *Per si qua*] Per reverentiam
 juro vel oro.
 396 *Proditione*] Traditione.
Pœnitet] Vos.
 399 *Regni*] Philistinorum.
 400 *Resolvit*] Rumpit quia non est
 occisus.

5 C

403 *Conspirare*] Coadunare.
 404 *Viam*] Præbendo.
 405 *Stipata*] Circumdada.
 406 *Pendat*] Solvat.
 407 *Crucem*] Sobrietas Crucem Domini offert currai luxuriæ.
 409 *Intentans*] Impingens.
 410 *Cornibus*] Crucis. i. e. vexilli.
Fronte] Contra faciem offert lig-
 nam.
 415 *Arem*] Antiptosis.
 417 *Addit*] Sobrietas lapidem jacet,
 et percussit os luxuriæ.
 418 *Conicimus*] Jaciens, retinens.
 420 *Insigne*] Vexillum.
Gerens] Magnifico. regenti.
 421 *Causa*] Eventus.
 427 *Elabit*] Sobrietas increpat lux-
 uriam extinctam.
 429 *Tristia*] Acerba.
Delicias] Luxibus.
 430 *Vite*] Tux.
 431 *Horresco*] Amaro potu.
 433 *Nugatrix*] Inutilis.
Jocus] Jocus cymbala proiciens fu-
 git.
 435 *Sistrum*] Tuba. genus Sympho-
 niæ.
 436 *Lata*] Arma uncta.
 440 *Populo*] Pallio.
 441 *Servat*] Ligamenta capitis.
 447 *Agmen*] Exercitus.
 448 *Redimenda*] Ornamenta.
 449 *Filula*] Virgineale pallium.
 451 *Miles*] Exercitus.
Pamula] Nefanda.
 452 *Scurus*] Graves.
 454 *Avaritia*] Filargiria, i. e. avaritia aurum inter harenas legit.
Quem] Sine.
 455 *Larus*] Delectatio.
Luxu] Avara.
 456 *Invidia*] In risum nobis
 (brutius sit. vel pecunias.
 459 *Jocund*] Delectat.
Venerat] Marsupia. crumena
 sunt proprie fragmenta auri.
 460 *Plave*] Scruvula.
 461 *Luxu*] Scruvula.
 462 *Luxu*] Multitudo vitiorum. quæ

avaritia nigro creat lacte.

468 *Crimina*] Peccata.

Grassantia] Vastantia.

469 *Creata*] I. e. vitia vel culpæ.

470 *Fratris*] Sui.

Fulvis ceramnis] Rubris monilibus
 vel lapillis. Ceranna, proprium nom.
 gemmæ, fulvum habens colorem. nam
 Gr. fulgor.

472 *Exserere*] Educere vel eripere.

475 *Bullis*] Gemmis.

480 *Talia*] Avaritia plurimos ster-
 nit; alios cæcos errare sinit.

482 *Hunc*] Quendam.

Ademto] Abiato.

485 *Baculo*] Baculum non permi-
 sit portare.

486 *Porro*] Avaritia, dum aliquid
 ostendit, jaculo percutere vult.

Capit intuitu] Decipit visu oculo-
 rum.

489 *Adactum*] Infixum.

490 *Multos*] Avaritia multos præ-
 cipitat in incendium.

491 *Focos*] Ignes, vel tartareas pæ-
 nas Stygis.

Æstuat] Coquitur.

493 *Mortalia*] Homines.

494 *Violentius*] Fortius.

504 *Alumnos*] Filios.

505 *Tuti*] Securi.

Ope] Adjutorio.

507 *Paucos*] De militibus.

509 *Jugulis*] Pectoribus.

510 *Ingemit*] Stupuit vel inge-
 mit.

515 *Formavit*] Duravit.

Rigor] Duritia.

517 *Ingenium*] Hominum.

Tenera] Omnem ætatem dicit.

518 *Bruta*] Stulta.

519 *Incesta*] Immunda.

520 *Stix*] Infernus. ad infernum
 vadit.

521 *Gurgitibus*] Fluminibus.

523 *Quod miscet*] Quod agit mun-
 dus mali.

524 *Vires*] Virtutes suas.

525 *Cassos*] Inutiles.

Ludit] Delusa est.

Fortuna] Felicitas nostra.
 526 *Fulva*] Rubra.
 527 *Emblemata*] Figuræ, vel abundantia.
 528 *Nigrante*] Dispecto.
 532 *Hautquaquam*] Nequaquam.
 533 *Flammante*] Ardente.
 534 *Infamem*] Detestabilem.
 535 *Numinis*] Deifici.
 539 *Succubuit*] Sc. nostra suggestionem.
 543 *Christo*] Adventum Christi dicit.
 544 *Nepote*] Christo.
 545 *Generis*] Male operandi.
 546 *Exitis*] Perditionis.
Eadem] Una.
 549 *Fraude*] In fabricatione vituli.
Impar] I. e. Levita pugnare non debuit.
 550 *Nil refert*] Nulla discretio est.
 553 *Severa*] Gravis.
 554 *Parce vivere*] Vel filiis servare.
 556 *Artis*] Parcitatis.
 557 *Coaptat*] Conjungit.
 560 *Obtegit*] Renitens paullisper avaritia.
Anguinos] Serpentinus.
Latentem] Sub specie bonitatis.
 561 *Rabiem*] Formam.
 562 *Clepere*] Cleps fur dicitur: inde clepere, i. e. furari.
Parta] Parata.
 565 *Imaginibus*] Formis.
Ferale] Mortale.
 566 *Capit*] Decipit.
 568 *Attonitis*] Virtutum acies dubitat, avaritiam non plene cognoscens.
Ducibus] Virtutibus.
Maniplis] Vexilliferis.
 573 *Operatio*] Largitas pugnat contra avaritiam, et spolia ejus pauperibus erogat.
 574 *Pugnam*] Bellum.
 575 *Militiæ*] Exercitus.
 576 *Triste*] Acerbum.
 578 *Induviis*] Indumentis.
 583 *Fenore*] Pignore.
 584 *Virtutis*] Operationis.

585 *Hesit*] Dubitavit.
 587 *Calcatrix*] Speratio.
Fatescat] Deficiat.
 590 *Nodis*] Brachiis.
Obliso] Artato.
 591 *Gulam*] Guttur.
 593 *Rapta*] Rupta.
 596 *Illa*] Largitas avaritiam genibus et calcibus perfodit.
 601 *Nummos*] Denarios.
 603 *Tennes*] Pauperes.
 606 *Procinctum*] Parationem belli vel conventum.
 609 *Postulet*] Indiget.
 611 *Recreat*] Sustinet.
 614 *Tunica alterius*] Significant igitur dum tunicæ dubitationem fidei; ut, qui Christum induit, vestimenta perfidiæ non attingat.
 615 *Nec te sollicitet*] Sufficit diei sua malitia.
 617 *Ut*] Quomodo.
 622 *Facies*] Imago.
 625 *Lucifuum*] Luciferum.
 626 *Invitiabilis*] Inviolabilis vitæ.
 628 *Suppeditare*] Dare.
Indiga] Egentia.
Fovere] Refocilare.
 630 *Inficiatrix*] Negatrix, corruptrix.
 631 *Depulsa*] Omnes.
Solum] Pulverem.
 632 *Discingitur*] Discessit.
 633 *Ilia*] Intestina.
Zonis] Cingulis.
 635 *Privata*] Specialis.
 636 *Cornicinum*] Tubæ silent; gladii reconduntur in vaginas.
 638 *Suda*] Serena.
Sine nube diei] Perturbationis. sine vindicta. Dies diei eructat verbum.
 639 *Purpuream*] Virtutum legio gaudet, victo certamine.
 643 *Profundum*] Altitudinem.
 644 *Dat*] Concordia jubet reducere vexilla in castra.
 645 *Aquilas*] Vexilla.
Cogi] Congregari.
 646 *Numquam*] Turmæ psallentium equitum ac pedestrium.

- 647 *Bifida*] Bina.
 651 *Ponti*] Maria.
Minacis] Perturbationem semper imminentem significat.
 653 *Extima*] Exteriora.
 655 *Nilicolas*] Ægyptiacos, qui Nilum colunt. Ægyptii significant Diaboli instigationes.
 656 *Unda*] Gratia divina, per quam evaserant.
 663 *Resultant*] Exultant.
 667 *Astu*] Ferro vel astutia.
 668 *Tempestas*] Persecutio.
 671 *Stipata*] Circumdada.
 673 *Mucronem*] Sicut sicarii habent breves gladios.
Squalentia] Nitentia.
 675 *Hamis*] Circulis.
 676 *Tenacia*] Firma.
 678 *Rara*] Parva vel tenuis.
 679 *Commisura*] Conjunctura vel flexura.
 689 *Sicam*] Gladius est, in medio capulum habens, et hinc inde acutus.
 691 *Vitalia*] Viscera.
 692 *Extima*] Extrema.
 697 *Bello*] Ferro.
 702 *Comminus*] Juxta vel propius.
Ore] In facie.
 706 *Exquirens*] Interrogans.
 707 *Sectam*] Doctrinam, dogma.
 708 *Cujatis*] De qua gente missa esset; vel cujus gentis.
 711 *Nunc*] Interdum.
Modo] Interdum.
 717 *Pilo*] Macrone.
 718 *Cuspide*] Hasta.
 722 *Cæno*] Luto.
Exhalante] Fetente.
Cloacis] Fossis, lacubus, vel latrinis. Lacus, excipiens sordes in medio civitatis, cloaca dicitur.
 726 *Secundis*] Prosperis.
 727 *Ad unum*] Ad unitatem.
 731 *Editiore*] Excelsiore vel altiore.
 732 *Excitat*] Extollit.
 744 *Carbasæ*] Pallia.
 745 *Stertens*] Dormiens.
 746 *Auribus*] Caritas virtutum turmas alloquitur.
Concio] Congregatio.
Quidnam] Cur.
 753 *Barbaries*] Gentilitas.
 754 *Premebat*] Ira et libido.
 755 *Privatis*] Specialibus.
Rure foreque] In villis et civitatibus.
 756 *Domestica*] Civilis.
 757 *Rem*] Statum.
 759 *Exotica*] Mortifera.
Tectis] Coopertis.
 760 *Fissa*] Divisa vel separata.
 761 *Arcana*] Secreta.
Biformia] Divisa.
Fibris] Nervis, cogitationibus.
 763 *Conspiret*] Confirmet.
 773 *Probat*] Placet.
 776 *Servans*] Habens contra fratrem.
Votum] Voluntatem.
 777 *Bile sub obliqua*] Felle sub obscuro.
 778 *Impendisse*] Dare.
 781 *Donat*] Dimittit.
 782 *Præcurrere gestit*] Prævenire festinat.
 788 *Tradit*] Docuit.
Columbis] Christianis.
 789 *Colubrum*] Diabolum.
 791 *Innocuis*] Virtutibus vel columbis.
 795 *Produnt*] Ostendunt.
 796 *Recensque*] Factus a Discordia.
 797 *Furtiva*] Occulta. hoc ideo dixit, quia discordia latenter eam vulnerabat.
 798 *Caræ*] Concordiæ.
 799 *Secundis*] Prosperis.
 800 *Cesset*] Nunc.
 802 *Sua*] Propria.
 804 *Opus*] Domus.
Restat] Nobis faciendum.
 805 *Proceres*] Virtutes.
Tandem] Olim.
 806 *Belligeri*] David.
 807 *Instituit*] Carnaliter.
Genitoris] David.

- 808 *Regum*] Gentillum.
 812 *Diva*] Divina.
 813 *Arca*] Quæ signat carnem Christi.
 815 *Cujus*] Templi.
Sancta] Sanctas animas.
 816 *Phalanges*] Vitia, multitudines.
 817 *Filius*] Christus.
 818 *Purgati*] In baptismo.
 819 *Egenus*] Carens.
 820 *Sudatum*] Dimicatum est.
Comminus] Juxta.
 821 *Munia*] Cantica, officia domus.
Agitet] Faciat.
Tacita] Tranquillæ.
 822 *Sacris*] Christi.
Properet] Acceleret.
Discincta] A bello.
Juventus] Virtutum.
 823 *Regina*] Fides.
Superbis] Gloriosis vel pulcris.
 824 *Desinit*] A solio.
 825 *Fundamine*] 'Aliud fundamentum nemo ponere potest,' &c.
 826 *Planiciem*] Campum templi.
Arundo] *Æsseruten*.
 827 *Frontes*] Quatuor anguli.
 828 *Commisuris*] Conjunctionibus.
Distantibus] Imparibus mensuris.
 829 *Argutam*] Subtilem, angustam.
Mutilet] Corrumpat.
Semetra] Semis mensura; pendens lapillus.
 830 *Aurora*] Oriens significat pueros; Auster juvenes; Occidens maturitatem; Aquilo decrepitam.
 831 *Austrum*] Meridiem.
 835 *Solidum*] Soliditatem.
Multo] In alto.
Dolatu] Foramine.
 836 *Limen*] Introitum.
Arcu] Fornice.
 839 *Senatus*] Nominibus Apostolorum; per quorum prædicationem Sp. Sanctus amplectitur archana cordis.
 840 *Titulis*] Nominibus Apostolorum.
Recondita] Occulta hominum.
 841 *Ambit*] Circumdat, intrat.
Præcordia] In anima.
 842 *Natura*] Hominis.
 843 *Quadrua*] Quatuor elementa, quæ animant hominem, ignis, aër, terra, aqua. quatuor partes mundi.
Vis animæ] Status vitæ.
Trinis] Sancta trinitas. vel, triplicis naturæ est. i. e. rationalis, concupiscibilis, irascibilis.
Aram] Sedem.
 845 *Agat*] Nutriat: qui in pueritia sunt.
Ephæbos] Juvenes, qui in juventute sunt.
 846 *Ævi*] Qui in senectute sunt.
 849 *Occurrit*] His singulis.
Numen] Trinus Deus, per quatuor latera domus.
 850 *Disponit*] Ordinavit.
Duodenis] Quos in quadratum orbem misit.
 851 *Insignia*] Ornamenta.
 852 *Animasque*] Splendores, qui figurant animas.
Colorum] Diversorum.
 853 *Ecomit*] Emisit.
 855 *Hinc*] Ex uno latere.
 856 *Honores*] Saphiri et berilli.
 857 *Hebes*] In splendorem.
 858 *Propter*] Juxta cyaneum stagnum, in quo iste lapis invenitur.
 859 *Stagna*] Aquas.
Lapis] Jacintus.
Cohibens] Coagulans.
Ostro] Nam purpureum colorem habet.
 862 *Species*] Colores.
Smaragdina] Smaragdus viret.
 863 *Voluit*] Facit.
Fluctus] Splendores.
 864 *Structura*] Lapidum.
 866 *Funalis*] In fune pendens.
Machina] Domus.
 867 *Fastigia*] Ad cælum. Nam ædificatam domum ad cælum trahebant.
 869 *Recisis*] Sectis.
 870 *Quarum*] Columnarum.
Calculus] Corona.
 871 *Capita*] Summitates.

- 873 *Margaritum*] Calculus.
 875 *Solio*] Calculo.
Sapientia] Deus.
 878 *Dominæ*] Sapientiæ.
Non arte] Non aureum fuit.
 882 *Miscet*] Huic sceptro ad ornamentum adfixit.
 883 *Florem*] Proprium.
Collo] Summitati.
 885 *Trudens*] Emittens.
 886 *Spe*] Florendi.
 891 *Pericula*] Vitia.
Operti] Occulti.
 893 *Ancipites*] Humanos.
Nebuloso] Obscuro.
 895 *Indole*] Spe vincendi.
Dextram] Nostram.
 896 *Cervicibus*] Virtutibus.
 900 *Tepefactum*] Defectum.
 902 *Bella*] Virtutum et vitiorum.
 903 *Ossibus*] Humanis.
 906 *Editus*] Emissus vel factus, spiritus hominis.
Cordis] Carnis.
 908 *Lux atque tenebræ*] Spiritus et vitia.
 910 *Præsidio*] Ad præsidium.
 912 *Ubi*] Prius.

DE XII. LAPIDIBUS.

[*Psychom.* 851. sqq.]

In jaspide ergo fidei viriditas. In Saphiro spei cælestis altitudo. In Calcedone flamma caritatis internæ figuratur. In Zmaragdo autem ejusdem fidei fortis inter adversa confessio. In Sardonio Sanctorum inter Virtutes humilitas. In Sardio reverendus martyrum cruor exprimitur. In Chrisolito vox spiritualis inter miracula. In Berillo prædicantium perfecta operatio. In Topazio eorundem ardens contemplatio monstratur. Porro, in Chrisoprasso beatorum martyrum opus pariter et præmium. In Jachinto doctorum cælestis ad alta sublevatio, et propter infirmos humilis ad humana discensio. In Amethysto cælestis semper regni in humillimum animo memoria designatur. Singulique lapides preciosi singulis sunt fun-

damentis deputati; qui licet omnes perfecti, quibus civitas Dei nostri in monte sancto ejus ornatur atque fundatur, spiritualis gratiæ sunt luce fulgentes: alii tamen per spiritum datur sermo sapientiæ, alii sermo scientiæ, alii gratia sanitatum, alii genera linguarum, alii fides in eodem spiritu, &c.

LIB. I. CONTRA SYMMACH.

- PRÆF.* 2 *Stilo*] Prædicatione. B. W.
 4 *Immanes*] Feroces vel crudeles. B. W.
Seminans] Docens. B. W.
 7 *Actus*] Ductus. W.
Turbinibus] Tempestatibus. W.
 8 *Hibernum*] Tempestuosum. B. W.
Debili] Infirma.
 9 *Navifragi*] Naufragium facientis. W.
Pertulerat] Passus est. W.
Noti] Venti. B.
 10 *Prælia*] Tempestatem. W.
 11 *Dextra*] Potestas. W. *gthalt.* B.
 12 *Cumba*] Cumba Lat. Gr. cymba. W.
 14 *Contractos*] Fatigatos. W.
Plurio] Pluviali. W.
 15 *Algidi*] Frigidi. W. *frostige.* B.
 16 *Propere*] Festinanter. W.
Brachia] Sarmenta. B. W.
 18 *Congerit*] Comportat. W.
 19 *Luxuriam*] Abundantiam. B. W.
 21 *Congeriem*] Palmitum. W.
 24 *Laqueos*] Ringe. B.
Implicans] Involvens. W.
 25 *Intepuit*] Incaluit. W.
Fomite] Igne. B. W.
 26 *Laxavit*] Erexit. W.
Rigentia] Ante rigentia frigore. W.
 27 *Facilis*] Post calorem. W.
 28 *Spicula*] Acumina. W.
 29 *Mordicus*] Mordaciter. i. e. in mordendo. adverb. B. W.
 31 *Quod*] Eo quod. W.
Livida] Nigra, livore plena. W.

32 *Mortiferum*] Trahendo. W.
Serpere] Crescere. inde serpens. W.
36 *Murmurans*] Orans. W.
37 *Aspidem*] Aspidēs vocamus omnes serpentes minores. W.
45 *Hiemem*] Post persecutionem Regum et Imperatorum gravissimam. figura mystica. B. W.
Trucis freti] Asperi mundi.
46 *Ratis*] Ecclesia vel fides sanctæ Ecclesiæ. B. W. allegorizat, quid significaverit illa tempestas, quid dextera manus Pauli, quid morsus serpentis. W.
46 *Sapientiæ*] Christi. B. W.
47 *Sacricolis*] Sacrilegis. W.
48 *Carbaso*] Doctrina Apostolorum.
51 *Morsum*] Hereticam doctrinam. B. W.
Pia] Christiana. W.
Pertulit] Passa est. W.
52 *Abditum*] Sub Constantino. W.
54 *Involucris*] Involutionib. B. W.
56 *Impietas*] Quæ intelligitur per viperam. W.
58 *Succensi*] Invidi. W.
Stomacho] Iracundia. B. W.
60 *Nasse*] Natasse. B.
Stili] Sacræ prædicationis. W.
61 *Edidit*] Scripsit. W.
62 *Tuta*] Puppis. W.
65 *Condiderat*] Commendaverat. W.
Solo] Firmæ fidei. W.
67 *Igniculos*] Caritatis. W.
68 *Adolent*] Incendunt. B. W.
Senio] Mundi. i. e. idolorum. B. W.
Gelu] Sine caritatis ardore. B. W.
69 *Superfluas*] Frigore infidelitatis. W.
71 *Concreta*] Nata. B. W.
Crinibus] Virgis. W.
72 *Poneret*] Deponeret. B. W.
73 *Palpavit*] Invenit. B. W.
Perneciem] Errorem. B. W.
Tepor] Calor vel negligentia. B. W.
74 *Serpere*] Cæpit. B. W.
75 *Eloquit*] Hereticorum. W.
76 *Dextra*] Justitia. W.

Irritos] Vacuos. W.
77 *Rhetorici*] Eloquentis. B. W.
82 *Qui nullum*] Qui nullum fecisti, qui non egeat tua gratia. W.
83 *Releves*] A peccatis. W.
84 *Si potis*] Si possibile est. W.
85 *Præcipitis*] Cadentis. W.
86 *Spirat*] Pugnat. W.
87 *Fovet*] Nutrit. W.
88 *Obtestor*] Rogo ut. W. B.
LIB. I. 1 *Ægram*] Dicit propter idola. W.
Urbem] Romam. W.
4 *Principis*] Constantini. B. W.
Immodicos] Magnos. W.
In arce] In principatu, in Roma. B. W.
6 *Patris*] Omnipotentis Dei. B. W.
Medela] Auxilium. W.
7 *Squalere*] Sordescere. W.
Veterno] Morbo. VERNUS morbus est, qui et intercus. W.
8 *Tingui*] Pollui. B. W.
9 *Parens*] Constantinus propter nimiam pietatem vocat eum parentem. W.
Error] Cultura Deorum. W.
10 *Egit*] Profuit. W.
11 *Formas*] Idola, dæmones. W.
14 *Solus*] Primus. B. W.
17 *Pure*] Putredine. W.
19 *Studuit*] Constantinus. W.
Quo] Ut. B. W.
19 *Generosior*] Nobilior. W.
20 *Letali*] Mortali. W.
22 *Tyrannorum*] Antiquorum regum. W.
Videre] Ut videretur. W.
24 *Competeret*] Conveniret. W.
Futuris] Animæ. W.
28 *Hic*] Constantinus. W.
29 *Suis*] Romanis. B. W.
Sancire] Constituere. B. W.
30 *Quidam*] Plato. B. W.
32 *Sapientes*] Sc. reges. B. W.
Ille] Constantinus. W.
Diadema] Regiam potestatem. W.
33 *Sortiti*] Consecuti. W.
Ætheriæ] Cælestis. B. W.

34 *Togatæ*] *Pacificatæ*. B. W.
 39 *Avorum*] *Arrianorum*. W.
 43 *Informavit*] *Instruxit*. W.
 46 *Tyranni*] *Jovis*. W.
 49 *Putandis*] *Ampntand*. W.
 50 *Procudam*] *Excudam*. fabrico fal-
 cem. W.
Calibem] *Falciculam*, ad secandas
 vites. W.
 52 *Nemus*] *Sc. meum*. W.
 53 *Cælo genitus*] *Cæli filius*. B. W.
 56 *Profugus*] *Saturnum dicit*. W.
Equina libido] *Saturnus concubuit*
cum Philira nymfa; quibus *Opis* su-
 pervenit. qui, ne deprehenderetur,
 convertit se in equum. ideo dicitur
Tuscis adhinnire puellis. B. W.
 59 *Olympi*] *Olympus q. ololampus*.
 i. e. totus incensus. B. W.
 60 *Spurcavit*] *Stupravit*. W.
Lacenas] *Græcas mulieres*. *Lacena*,
 civitas est *Græciæ*, ex qua fuit *Leda*.
 B. W. *Jovis* versus in cignum, vicia-
 vit *Ledam*, matrem *Helena*, quæ
 ovum peperit; unde nati sunt *Pol-
 lux* et *Castor* et *Helena*. W.
 61 *Nunc boë*] *Jovis* voluit concum-
 bere cum *Europa*; ideo convertit se
 in bovem pulchrum, et sic viciavit
 eam. W.
Subjectam] *Europam*; quæ uxor
Phænicis. W.
Crimen] *Stuprum*. W. B.
 62 *Tenera*] *Cignea*. W.
 63 *Inmorientis*] *Olor*, dum moritur,
 dulces dat sonos. vel perpetui et im-
 mortalis, quia sidus in cælo est. W.
 B.
 64 *Capta*] *Decepta*. B. W.
Quibus] *Susurris*. B. W.
Virguncula] *Leda*, uxor *Thesei*. B.
 W.
 65 *Surdis*] *Clausis*. B. W.
Pessulus] *Vectis*. W.
 66 *Dives amator*] *Jovis*. B. W.
 67 *Ymblicibus*] *Tectis*. W.
 68 *Amicæ*] *Danae*, uxoris *Acrisii*.
 B. W.
 69 *Modo*] *Nunc*. W.
 70 *Miserum*] *Stupratum*. W.

Afficiens] *Comprimens*. W.
Catamitum] *Ganimedem*. *Catami-*
tus et *succuba*, unum sunt. B. W.
 71 *Pelice*] *Concubina*. W.
Indignante sorore] *Indignabatur Ju-*
no, soror *Jovis*, *Heben* sororem suam
 de ministerio depositam, et *Ganime-*
dem loco ejus suscepisse. W.
 73 *Hospite*] *Saturno*. W.
Crædus] *Incultus*, novus, indigestus.
 W.
Stupor] *Stultitia*. B. W.
Finxit] *Sub Saturno aurea sæcula*
*fuere*nt, quia pax optima fuit. W.
 76 *Pellem*] *Suam transferendo*. W.
Faciemque] *Suam*. B.
 77 *Esse boëm*] *Cum viciavit Euro-*
pam. W.
Prædari] *Cum rapuit Ganimedem*.
 W.
Concumbere] *Alcmenam*. B.
Cignum] *Per Cign.* B.
 78 *Et nummos*] *Ymbrem aureum*
nummos vocat vel pecuniam, quam
 dedit custodibus. W.
 81 *Dedere*] *Sponte sua tradere*. W.
Divæ] *Divinæ*. *Dia*, nobilis, euge-
 nes, unum sunt. W.
 82 *Nebulonis*] *Deceptoris*. B. W.
 85 *Rigidos*] *Stultos*, fortes. B. W.
 87 *Mercurius*] *Magus* fuit astutissi-
 mus qui magicos thesauros invenie-
 bat. Propter thesauros enim homi-
 nes fures sunt. W.
Maia] *Mater Mercurii*. B. W.
Maia et *Electra* sorores fuerunt filiae
Atlantis. Ex *Maia* *Græci* venerunt,
 ex *Electra* *Trojani*. W.
 89 *Thesalica*] *Quia ibi magica ars*
abundabat, in qua iste valde peritus.
 B. W.
Magia] *Magicæ artis*. W.
 90 *Virgæ*] *Caduceo*. per virgam et
 serpentem homines magicis artibus
 suis resuscitasse dicitur atque necas-
 se. B. W.
 91 *Lucem*] *Hanc vitam*. B. W.
Cocytia] *Infernalium*. B. W.
 92 *Resignasse*] *Resolvisse*. W.
Umbris] *Animabus*. B. W.

94 *Ad utrumque*] Ad vitam et mortem. W.

95 *Gemino*] Mortificandi et vivificandi. W.

96 *Excire*] Huc vocare. W.

97 *Scite*] Docte vel sapienter. B. W.

101 *Aligerisque*] Quia pennas in pedibus habere dicitur, quæ petasi nomine vocantur. petasum est volatile. nam peto volo dicitur. B. W.

Leves] Veloces. W.

103 *Grævus*] Græcus enim fuit. W.

Augustaque] Pulchra. B. W.

104 *Strenuus*] De Priapo dicit, qui fuit Deus hortorum; qui ob nimiam magnitudinem virilis membri de numero Deorum est ejectus. W.

Frit] Sc. ille. B. W.

107 *Lupas*] Meretrices. W.

110 *Ocia*] Securitatem. W.

111 *Hic*] Talis. per ironiam dicit. B. W.

Hellesponto] Hellespontus est civitas in Lampsaco insula. W.

113 *Sinum*] Vas in quod mulgetur. W.

Quotannis] Singulis. W.

114 *Vineta*] A vinea: viteta, a vite: dumeta a dumis. W. B.

Sabinæ] Italici. B. opidum Italiæ. W.

115 *Twrpiter*] Ramum enim gerit in manu. unde videtur vineas defendere et hortos, sibi commissos. W.

Pudeat] Unumquemque. B.

116 *Mollis*] Stuprati. B. W.

117 *Ardor*] Amor. W. minna. B.

Jactata] Pro, in jact. fatigata, naufragio. B. W.

Efervusit] Arsit. W.

Argo] Nave. B. W.

118 *Maris*] I. e. masculini. W.

Nemea sub pelle] Colcida. nam Nemea, filia regis Colcorum, quam illa Herculi dedit. W. Hercules cum Palantea, Evandri filia, concubuit sub pelle leonis, qui in Nemea silva captus est. B. W.

119 *Hylam*] Nec erubuit ille ce-

lebs, i. e. cælestem vitam ducens. W.

Cælebs] Abstinens. B.

120 *Salis*] Saltationibus. Salii dicuntur, qui tripudiantes aram circumcunt Herculis. require fabulam in Virg. Dicti ab exiliendo. W.

Domus] Familia. B.

Pinaria] Pinarius et Potitius sacerdotes Herculis fuerunt. B. W.

121 *Aventini*] Mons dictus ab adventu avium. nam ex Tyberi fluvio emergentes, excelsa ipsius montis petunt. W.

122 *Theban. jrv.*] Liber pater. W.

123 *Successu*] Prosperitate. B. W.

Lascivii] Luxuriose egit. W.

125 *Diffluit*] Dissolvitur in luxuriam. W.

Semiviro] Castrato: nam castratum habuit secum quendam, mollem et enervem. B. W.

127 *Musto*] Novo. W.

Falerno] Mons, vini optimi ferax. W.

128 *Perfundens*] Jactabat vinum in equos.

Ferarum] Nam tigrides in curru ejus esse feruntur. B. W.

129 *Caper*] Quia contrarius est vitibus. W.

130 *Discindunt*] Mordent. B. W.

Chelydros] Serpentes. W.

131 *Bromium*] Bromius minister fuit Liberi. Bromius, i. e. bachus, a bromo, i. e. cellario vel a bruma, in qua multum comeditur; cui etiam caper immolatur, quia vineis valde nocet. B. W.

132 *Satirorum*] Satiri rustici sunt, eo quod saturari libidine nequeunt. vel poëtæ, qui numquam sapientia saturantur. B. W.

134 *Manadas*] Feminas. quæ et Bachæ. i. e. insanientes. B. W.

Rotatas] Præcipitatas. W.

135 *Temulentus*] A temeto, i. e. vino antiquo. B. W.

136 *Acta*] In viriditate. B. amenitas litorum. Acta, loca arenosa vel amena. nam acte Gr. dicunt litus. W.

- 137 *Scortum*] Neæram. W.
 138 *Incesto*] Inlicito vel polluto. W.
 139 *Neæram*] Pelicem vel concubinam. W.
 142 *Ariadneus*] Ariadnen, natam Minois, regis Cretæ, Liber pater in conjugium accepit: propter cuius honorem inter astra locata est. vel: uxor Liberi fuit; quam cum accepisset, attulit Vulcanus coronam, in qua erant septem lapides: quam Liber ob amorem Ariadnæ in cælo collocavit, quam modo Coronam dicunt. B. W.
Ignis] Amor. W. minna. B.
 143 *Honore*] Propter honorem. W. B.
 146 *Ducebat*] Æstimabat. B. W.
Ineptia] Stultitia. B. W.
 149 *Regia*] Aula. B. W.
 154 *Mos patrius*] Fuit, cum dicebant: Hos coluerunt patres nostri, et ideo nos similiter. W.
 155 *Nebuloso*] Mendaci. B. W.
 157 *Lucis*] Vitæ. B. W.
 158 *Cessit*] Contigit. W.
Urnas] Sepulchra. B. W.
 159 *Ludibria*] Erant. Puellæ cum audissent ita egisse. ludebant, et ad libidinem magis excitantur. W.
 160 *Furtivus*] Stuprum. W.
Jugalis] Matrimonialis vel legalis. W.
 163 *Meminiisse*] Scil. solita est. B. W.
 166 *Præstringam*] Commemorabo. W.
Gradivum] Martem. B. W.
Cytheream] Venerem. B. W.
 167 *Ille*] Mars. B. W.
Sacerdotem] Rheam Silviam, sacerdotem Palladis, de qua nati sunt Remus et Romulus. B. W.
Illa] Venus. B. W.
 168 *Frigio*] Anchisæ. B. W.
 169 *Deam*] Venerem. B. W.
 170 *Cælicolam*] Martem. B. W.
 172 *Augusto*] Nobili. B. W.
Sanguine] Jovis. B.
 173 *Privato*] Pauperi, Anchisæ. B. W.
 175 *Utra*] Herba. B. W.
 176 *Crediderim*] Ego Prudentius. W.
Generosæ] Nobilis. W.
 180 *Induxit*] Decepit. W.
 181 *Martia*] Campus Martis Romæ. W.
Sacra] Sacrificia. B. W.
 182 *Capitolia*] Templâ. B. W.
Condita] Constructa. B.
 183 *Titulo*] Memoriz. W.
Pelasgæ] Græcensis, Græcæ. Pelasgi dicuntur Græci, a Pelasgo, ductore Græco, nominati. W.
 184 *Palladis*] Minervæ. B. W.
Libyca] Africana. B.
 185 *Cognatos*] Parentes Martis.
Nudum] Clarum vel purum. W. quia nuda Venus pingebatur. B.
 186 *Accirent*] Vocarent. B. W.
Ericino] Erix mons. B. W.
Vertice] De vert. B. W.
 187 *Mater*] Opis, quæ in Ida monte colebatur. B. W.
 188 *Viridi*] Quia viret olivis vel vitibus. W.
Orgia] Sacrificia. B. W.
Naxo] Mons vel insula, ubi Bacchus colebatur. B. W.
 191 *Manes*] Deos infern. B.
 193 *Ancus*] Hi fuerunt principes Romanorum. B. W.
 195 *Sic Vesta*] Talis. B.
 196 *Sic Pallad.*] Tale est templum Minervæ. B. W.
Terror] Divinitas. W. B.
Asylum] Domum refugii. B. W.
 203 *Mola*] Mola, genus sacrificii de farre et sale. W.
Illita] Polita. B.
 204 *Unguento*] Cum oleo. B. W.
Lares] Ignes. W.
 205 *Fortunæ*] Deæ. B. W.
Divite cornu] I. e. aureo. Fortuna fertur habere in dextra manu cornu, quod nymfæ omnib. bonis repleverint. W. B.
 211 *Persuasum*] Certum, speratum. W.
 213 *Insulsum*] Stultum, impruden-

tem. W. B.

214 *Privatos*] Pauperes. W.

216 *Capitolia*] Templum. W.

218 *Sacram viam*] Sacra via est Romæ, sicut et Latina. In ea via reconciliati sunt Sabini et Romani. B. W.

Mugitibus] A mug. sc. boum vel ovium. B. W.

Ante] Coram se. B.

219 *Delubrum*] Templum Veneris et Romæ Deæ pari altitudine se extollabant. W.

Et ipse] Ironia. B.

222 *Deabus*] Romæ et Veneri. B. W.

223 *Vera ratus*] Infantia puerorum, vel omnis pagannus. B. W.

226 *Illic*] In templo Romæ. B. W.

Alcides] Hercules, ab Alceo patre. B. W.

Gadibus] Gades sunt insulæ juxta Britanniam, quas Hercules spoliavit, ibique Geryonem interfecit. B. W.

Hospes] Evandri. W.

227 *Riget*] Illic stat. B.

Gemini] Castor et Pollux; sc. stant. B. W.

228 *Corrupta*] Ignobili. B. W.

Ledeia] Epexegesis. filii Ledæ. W.

229 *Nocturni*] Quia in nocte splendent, et quia domitores equorum erant. B. W. Equites, quia forte adhuc vivi nocte equitabant; vel propter duas stellas dicit, quæ, dum moventur, equitare videntur. W.

230 *Vetu*] *Strale*. B.

232 *Insignia*] Statuæ. B. W.

234 *Picus*] Filius Saturni: de quo Virgil. 'Fecit avem Circe, sparsitque coloribus alas.' B. W.

235 *Epotum*] Syncopa, pro, epotatum. Datum a conjuge. B. W.

Sparsus] Sparsum habens. W.

237 *Mense*] Januario. W.

238 *Auspiciis*] Ominibus, auguriis. W.

239 *Agitant*] Frequentant. B. W.

240 *Kalendarum*] Vocationum. W.

243 *Catenam*] Malam consuetudi-

nem, quæ ligat hominem. W.

246 *Mense*] Quia in honorem ejus octavus mensis appellatus est. B. W.

Aditis] Templis, sacrificiis. B. W.

Flamine] Sacerdote. W.

247 *Augustum*] Octavianum. W.

248 *Strata*] Posteritas. W.

Pulvinar] Lectus Deorum, lectisternium a tare. W. B.

249 *Tituli*] Inscriptiones, honores. B. W.

250 *Cæsareum*] Octaviani. B. W.

251 *Quo*] Ut. B. W.

Livia] Uxor Octaviani. B. W.

255 *Viri*] Alterius, quam Octaviani. B. W.

256 *Geniale*] Nuptiale. B. W.

257 *Sponsus*] Adhuc. B. W.

258 *Pactam*] Conjunctam, sponsam. W. Brut. B.

259 *Ortum*] Nativitatem. W.

261 *Fescennina*] Nuptialia carmina; dicta ab urbe Fescenna; sive quia fascinum pellunt. Item, Fescenninus, Deus nuptiarum dicitur. B. W.

262 *Deum sortes*] Deorum responsa. B. W.

263 *Tedas*] Nuptias. B.

266 *Floras*] Inde floralia. W.

Creasti] Deputasti. B.

272 *Divi*] Omnes Imp. Romanorum Divi vocantur. W.

Principis] Adriani. W.

273 *Gremio*] Lecto. B. lectulo. W.

Spoliatum] Castratum. W.

274 *Adrianique*] Bonus propter hoc tantum. W.

Ganimedem] Amasium. W.

Cyatos] Vascula. W.

275 *Porgere*] Pro porrigere. W.

Jove] Adriano. W.

276 *Ambrosii*] Liquidi, divini. B. W.

Lycum] *Min.* B. Vinum. quia leniter intrat. W.

277 *Vota*] Preces. W.

Marito] Antinuum, quia sic propter torpiditatem maritum dicit. Ganimedes fuit amasius Jovis; ita Antinous Adriani. W.

279 *Nerones*] Teges. B. W.
 282 *Adactæ*] Evocatæ. W.
 283 *Persuasum*] Placitum. W.
 285 *Paphia*] Veneri, a Papho insula, ubi colebatur. B. W.
Aduller] Vulcanus. W.
 286 *Successibus*] Prosperitatibus, felicitatibus. B. W.
Suos] Suos dicit Æneadas, quia ex genere Veneris Romani venerant per Æneam. W.
 290 *Impletis*] Quando venit plenitudo temporis. W.
 291 *Luce*] Sapientia. W.
 292 *Aditis*] Templis. W.
 293 *Junonum*] Junonis et Liviae. B. W.
 295 *Crassis*] Stultis. B. W.
 298 *Induxere*] Romani in religionem suam. B. W.
 299 *Figuras*] Deorum. W.
 301 *Statuis*] Imaginibus vel columnis. W.
Neptunum] Deum maris. B. W.
 302 *Cyaneas*] Aquosas. B. W.
 303 *Dryadas*] Deas silvarum. B. W.
Napeas] Deas montium. B. W.
 305 *Perhibetur*] Vocatur. W.
 307 *Regnare*] Dominari. W.
 308 *Æoliæ*] VIII. insulæ sunt Siciliæ, Vulcano propter ignis emissionem deputatæ. B. W.
Ætnæ] Montis Siciliæ, qui semper ardet. B. W.
 309 *Conspicuis*] Claris, lucidis. W. B.
Superos] Cælestes Deos. B. W.
 311 *Conditio*] Lex. W.
Vigilem] Continuum. W.
 312 *Orbe*] Circuitu. W.
 313 *Præcipitem*] Velocem. B. W.
Per inane] Quia nec Sol, neque Planetæ cæteri septem fixi sunt in firmamento; sed per inane discurrunt. W.
 315 *Area*] Spacium campi. W.
 316 *Diffusus*] Latius. B. W.
 317 *Emicat*] Salit. W.
 320 *Sideris*] Solis. B. W.
 322 *Contractior*] Brevior. B. W.

Orbis] Circulus. W.
 324 *Circians*] Circulus Solis, Sol. B. W.
Meta] Fine. W.
 329 *Subi ortu*] Ascendit, crescit, surgit. B. W.
 331 *Facem*] Splendorem. W.
Trionum] Septentrionum. W. ad septentrionalem plagam. B.
 334 *Hic erit*] Ironice. W.
 342 *Hautquaquam*] Nequaquam. W.
 343 *Agit*] Facit. W.
 344 *Agitare*] Ducere. W.
 345 *Commenti*] Arbitrantur. W.
Radios] Coronam auream. B. W.
Verbera] Flagello ntitur. W.
 346 *Anhela*] Fatigabunda. W.
 347 *Inaurati*] Deaurati. W.
Orichalchi] Auricalcum dicitur quod auri æs. nam chalcos Græcæ vocatur Latine. Vel si dicas Oricalcus, montis æs interpretabitur. Ori enim mons. W.
 348 *Jusserunt*] Ludendo pinxerunt. W.
 349 *Trabeas*] Genus vestimenti, vel vestem regalem. W. B.
Curulem] Sedem curulem. B. sedis curialis. W.
 350 *Cernuat*] Humiliat, inclinat. W.
 351 *Ænipedum*] Quia æneos pedes habent. B. W.
Equorum] Tanta stulticia, ut homo crura equorum oscularetur. W.
 354 *Hoc tamen utcumque*] Quod Solem et Lunam et stellas adorabant, utcumque dicit tolerabile; quod tamen Deos inferorum colebant, hoc pejus multo judicat. W.
 356 *Eumenidum*] Furiarum. W.
Stigio] Infernali. W.
Exerit] Elevat. W.
 358 *Adire*] Cum responso. B. W.
Quirites] Romanos. B. W.
 364 *Spargere*] Quia venatrix erat. W.
 365 *Sublustri*] Sublucido, parum lucenti. B. W.
 366 *Calamos*] Sagittas. W. *stalen*. B.

Latonia] A Latona matre. B. Lucina vel Luna in cælo: Diana vel Latonia in terris; Proserpina vel Echate apud inferos, i. e. centum potestatum. W.

367 *Solio*] Baratro. B. W.

369 *Megeræ*] Illius furiae. B. nomen furiae. W.

370 *Triviæ*] Tribus viis. W.

374 *Subigit*] Compellit, ipse dæmon. W.

375 *Figit*] Sagittat. W.

380 *Sacraria*] Templâ. B. W.

Ditis] Plutonis. B. W.

381 *Infausta*] Infelici. B. W.

Fusus] Interfectus. B. W.

Arena] Metonymia. i. e. in theatro. B. W.

382 *Lustratæ*] Purgatæ. W.

Flegetontia] Infernalis. B. W.

Romæ] Homines Diis infernalibus immolabantur. W.

385 *Caveæ*] Theatri. B. W.

Funebris] Mortalis. W.

386 *Amphitheatralis*] Circulus vel luxuriose Amphitheatrum, muro circumdatus locus theatri: theatrum est spectaculum ubicunque positum. W.

387 *Charon*] Diabolus. B. W.

388 *Inferias*] Exsequias mortuorum. W.

Sacro] Execrabili, ut 'auri sacra fames:' vel secundum eos qui ita putabant. B. W.

389 *Jovis inferni*] Orci. B. W.

390 *Arbiter*] Index, judex. W.

391 *Regem*] Regnantem. W.

392 *Censere*] Construere. W.

Litanda] Sacrificia. W.

393 *Religionis*] Divinitatis. W.

Subternis] Subterrenis, infernalibus. B. W.

394 *Ministrum*] Diabolum. W.

396 *Taurica sacra*] Taurica regio, in qua Junoni peregrini immolabantur. quod Romani reprehendebant, quod tamen ipsi novissime fecerunt. W.

397 *Latiani*] Romano, a Latio. W.

399 *Quid sanctius*] Ironice. W.

400 *Egestum*] Effusum. B. W.

402 *Rimeris*] Scruteris. W.

403 *Inficiaris*] Negas. W.

404 *Manibus*] Infernalibus. W.

405 *Marmora secta*] In quibus scriptum erat: DIS MANIBUS.

Lego] Video. W.

Latina] Via. B. W.

406 *Salaria*] Via. B. Salarium est cibus, qui sepulcra mortuorum custodientibus datur; sed pro omni præbenda ponitur. W.

407 *Orci*] Orco, juro. Inde Orcus, eo quod jurat, neminem se sine morte dimittere. W.

Regia] Anla. W.

411 *Princeps*] Constantinus. B. W.

Gemini tyrann.] Maxentii et Licinii.

415 *Arcebat*] Expellebat. W.

Septena ex arce] Ex vii. collibus, qui sunt in Roma, Septenam arcem dicit, quia in septem colliculis constat Roma. B. W.

416 *Ingenuit*] Constantinus. W.

417 *Equidem*] Certe. W.

418 *Cluis*] Abundas, præcelles. W.

419 *Circumfuit*] Abundas. W.

420 *Propter*] Juxta. W.

421 *Livido*] Obscura. B. W.

422 *Hebetat*] Obumbrat. W.

Ob] Circum. B. W.

425 *Ceruleas*] Nigras. W. B.

426 *Tollas*] Ut. B.

427 *Nimbosa*] Tenebrosa. W.

431 *Summissa*] Inclinata. B. W.

Regina] Roma. W.

434 *Nugas*] Ineptias. W.

435 *Cariosorum*] Putridorum, deficientium. Caries, putredo, quam teredines faciunt in ligno. B. W.

437 *Brattea*] Lamina auri. W.

Gypsum] Genus terræ est, de qua imagines faciunt. W.

438 *Rarecit*] Deficit. W. *Seignpt.* B.

Sensim] Paullatim. B. W.

440 *Terens*] Planans. B. W.

442 *Conficit*] Corrumpit. B. W.

Crebro] Multiplici. B. W.

443 *Astrum*] Sol vel Luna. W.

- 448 *Geniusve*] Deus loci. B.
 450 *Pagis*] Villaticis. pige Gr. fons, inde pagani, villani, quia circa fontes antiqui villas ponebant; et ideo villani dicuntur, quia longe remoti sunt a civitate Dei. W.
 451 *Penes*] Juxta. W.
 454 *Lanietur*] Sacrificetur. B.
 456 *Te*] O Roma. W.
 460 *Immanes*] Crudeles. W.
 461 *Rudes*] Stulti. B. W.
 462 *Prociactus*] Apparatus bellicus vel bellica præparatio. W.
 463 *Dictemus*] Constituamus. B. W.
 464 *Tyrannorum*] Maxentii et Licinii. W.
 468 *Signo*] Cruciis. B. W.
 470 *Te*] O Roma. B. W.
 472 *Pactæ*] Sponsæ. W.
 473 *Intercepta*] Ablata. W.
 474 *Tenebris*] Carcereis. B. W.
 475 *Nupta*] Virum habens. W.
Regis] Regem dicit quemcunque dominum. W.
 476 *Furorem*] Amorem. W.
Dabat] Sustinebat. B. W.
 478 *Ergastula*] Ergastron, operatorium. ergon enim opus, vel erga pluraliter. unde Sinergus cooperator. W.
 479 *Mussans*] Murmurans. B. W.
 480 *Prodidit*] Manifestavit. W.
Convexa] Curva. W.
 483 *Christicola*] Christicolam ducem se vocat Constantinus. W.
 484 *Molvius*] Brücken. B. pons dicitur in Tyberi, ubi Constantinus Maxentium interfecit. W.
 485 *Quanam*] Cur. W.
Victricia] Ita Crucem Christi vocat, quam in vexillis gerebant. W.
 487 *Stemmate*] Figura. W.
Pila] Lanceæ. B. W.
 489 *Labarum*] Vexillum vel fenum. W.
Insignia] Ornamenta. B. W.
 490 *Ardebat*] Fulgebat. W.
 495 *Jacens*] Prosternens. W.
 496 *Titulum*] Crucem. B. W.
 499 *Spernere*] Cave spernas. W.
 501 *Deponas*] Ut. W.
 502 *Sacraria*] Templâ. W.
 503 *Marmora*] Marmoreas statuas. W.
Tabent] Sordida. W.
Respergine] Sanguinis. W.
 508 *Informata*] Docta vel instructa. W.
 509 *Vixto*] Senili, veteri. W.
 510 *Nobilit.*] Ex nobilit. B. W.
 513 *Senio*] In senectute. B.
 515 *Religionibus*] Demonibus. W.
 516 *Contiguos*] Vicinos, propinquos. W.
 520 *Nimiae*] Intemperatæ. W.
 521 *Compensare*] Restaurare. W.
 522 *Petenda*] Quæ erat ad petendum. W.
 523 *Imperio*] In Roma. W.
Pietate] Sanctitate. W.
 524 *Piacula*] Purgationes. W.
 526 *Laurea*] Corona. B. victoria. lauro enim coronabantur victores. W.
 528 *Arpinas*] Ex oppido, Cicero Arpinas dicitur. W.
 529 *Cethego*] Cethegus et Lentulus et alii conjuratores fuerunt, ut exurerent Romam, et Senatores interficerent. W.
 530 *Præcipuus*] maximus. B. W.
Princeps] Constantinus. W.
 531 *Catilinas*] Demonas. B. hostes, perversos, ut fuit Catilina, qui hostis fuit Romanorum. W.
 533 *Sicas*] Prælia. W.
 534 *Interno*] Animæ, quæ est interior homo. W. B.
 535 *Hostes*] Demones. B.
Passim] Ubique. W. B.
 537 *Vitalia*] Animas. B. W.
 538 *Serpente*] Nato. W.
 540 *Triumfator*] Constantinus. B. W.
 541 *Tropea*] Victoriam. W.
Quirini] Romani. W.
 545 *Anus*] Senex. W.
 546 *Videas*] O Symmache. B. W.
 547 *Gestire*] Gaudere. W.
Catonum] Principum Romanorum.

consiliariorum. B. W.

548 *Pietatis*] Sanctitatis. W.

550 *Ruit*] Festinat. W.

551 *Nazareorum*] Christianorum. W. B.

552 *Ecandrio*] Ab Evandro, qui primus fertur struxisse Curiam. W.

553 *Proborum*] Electorum. B. W.

554 *Generosus*] Nobilis. W.

Anicius] Nobilissimus fuit, de cujus genere Boëtius fuit; et a quo familia Anniadum dicitur. W.

557 *Fastis*] Libris, quod fecit libros potestatibus. W. B.

Palmata] Victrici. B.

558 *Martyris*] Cujuscunque. W.

Fasces] Dignitates, quas habuit Brutus Consnl. W.

559 *Ambit*] Desiderat. W.

Ausoniam] Italicam. B. W.

Christo] Propter Christum. W.

Securim] Potestatem. W.

561 *Superbam*] Nobilem. B. W.

562 *Patriciæ*] Patricii erant consules, qui more patrum populum regabant. W.

563 *Plebicolas*] Plebem amantes. B. W.

565 *Præcipuos*] Principes. W.

566 *Lictoribus*] Ministris vel militibus. B. W.

568 *Domus*] Familias. W. B.

569 *Placet*] Licet. W.

570 *Idolii*] Paganismi. B. W. Idolium est locus, in quo idolis immolabatur. Idolothitum, sacrificium. Idolum, res ipsa, cui immolatur. W.

Emersisse] Exisse. B. W.

571 *Si persona*] I. e. si dignitas temporalis aliquid valet apud Deum. W.

572 *Formam*] Pulcritudinem. W.

574 *Potiores*] Excellentiores, meliores. B. W.

575 *Cellam*] Ecclesiam; templum, ubi congerebantur nobiles Romanorum. W.

577 *Obtritos*] Consumptos. W.

Ægre] Difficile. W.

578 *Exactas*] Præteritas. B. W.

579 *Solem*] Christum. W.

580 *Quota*] Qnam magna. B. W.

581 *Infectam*] Pollutam. W.

Sanie] Pntredine. W.

582 *Cænacula*] Capitolia. W.

583 *Terit*] Pedites. W.

584 *Et quem*] Pauperes. W.

Dispensus] Dispensatus. W.

585 *Vaticano*] Ubi requiescit corpus S. Petri. B. W.

Tumulum] Sepulchrum. W.

586 *Quo*] Ubi. B.

Genitoris] Petri.

Obses] Dicitur, qui loco pacis datur. Et obses beatus Petrus fuit Romanis, qui pacem eis attulit. W.

587 *Lateranas*] Ad basilicam S. Johannis baptizantis. ubi Ecclesia est in honore XII. Apostolorum. W.

592 *Extendere*] Protelare. W.

594 *Luce*] Fide Evangelii. W.

595 *Meritis*] Bellorum virtutibus. W.

Sanguine] Genere, nobilitate. W.

596 *Titulis*] Inscriptionibus. W.

597 *Fastorum*] Annorum librorum. B. W.

599 *Veteres*] Principes. B. W.

Cæra] Quia statuas cæreas et æreas antiqui nobilissimi faciebant. W.

Ære] Æreis tabulis. W.

600 *Caterva*] Multitudine. W.

605 *Sic consulta*] Non aliter licitum, servare fidem Christi, quam Patres constituerunt; quam eam, quam trecenti constitnerunt. W.

610 *Subsellia*] Judicia. W.

611 *Infame*] Detestabile. W.

Pulvinar] Templum, a pulvinariis, i. e. lectisterniis, quæ in templis Deorum faciebant, ubi responsa accipiebant a diis. W.

613 *Principis*] Theodosii. W.

614 *Frequentia*] Multitudo. W.

615 *Terret*] Ut in Christum cogeret credere. unusquisque sua sponte Christum credebat. W.

617 *Ratione*] Prædicatione. W.

619 *Sacricolis*] Paganis. W.

623 *Obstant*] Cogendo. W.

- 624 *Ipsē*] Deus, Imperator. W. B.
 627 *Assertor*] O Symmache. B. W.
 629 *Furores*] Minna. B.
 630 *Iliacæ*] Opis. B. W.
Megalesia] Sacrificia solemnia. B. W.
Bachica] Sacra Liberi patris.
Nysi] A civitate Nysa, in qua colebatur Liber. W.
 632 *Mimica*] Stulta, scurrilia. W.
Calris] Deceptoribus. W.
 639 *Liquidam*] Nitidam, pulchram. W.
 644 *Preciosa acies*] Splendor auri. B. W.
Acies] Acumen. W.
 647 *Frivola*] Ineptias. W.
 649 *Indocilis*] Ego. B. W.
Lacessere] Provocare. W.
 650 *Liber*] Symmachi. W.
 651 *Partam*] Paratam. W.
Fulmine] Cum tonitru. B. W.
 653 *Parma*] Scuto. W.
 657 *Ludere*] Vitare vel declinare. W.

LIB. II. CONTRA SYMMACH.

- PRÆF. 3 *Exitu*] Recedente die. W.
 6 *Flamina*] Ventos. W.
 10 *Jactatam*] Fatigatam. W.
 19 *Ac si*] Quasi. W.
 20 *Obambulet*] Circumambulet. W.
 36 *Pessum*] Deorsum, perditioni, pessime vel male. W.
 40 *Nec*] Sc. ideo. W. B.
 44 *Sic me*] Figura mystica. B.
 49 *Quem*] Me. B.
 51 *Plane*] Certe. W.
Temerarius] Præsumtor. W.
 52 *Noctis*] Ignorantiæ, peccati. W.
Ago] Duco. B.
 56 *Disertior*] Doctior, eloquentior. W.
 60 *Tractandæ*] Gubernandæ. W. B.
Indocilem] Me. W. B.
 65 *Sensim*] Paullatim. B. W.
 LIB. II. 1 *Cunabula*] Initia. B. W.
 2 *Hebes*] Stultus. W.

- 4 *Objecta*] Mihi a Symmacho. W.
Legam] Colligam. B. W.
 5 *Capisse*] Hanc heretice colere. W.
Quibus] Causis. W.
Ornum] Inceptum. W.
 6 *Quo*] Ut. B. W.
Illice] Suasoria arte, deceptibili, deceptrice. W.
 7 *Armorum*] Præliorum. B. W.
Domines] Romanos. W.
 8 *Patris*] Patrum. W.
Genitos] Nutritos. B. W.
Imagine] Filio, qui est imago patris.
Avita] Antiqua. W.
 9 *Exempla*] Per. B. W.
Congesta] Cumulata. W.
 10 *Catus*] Doctus. Symmachus. B. W.
 11 *Jactat*] Ad Senatum dicit. W.
 15 *Sancte*] Religiose. W.
 17 *Reddunt*] Respondent. B. W.
 19 *Ausonice*] Romanæ. B.
Vir] Symmache. W.
 21 *Pater*] Romulus. W.
 22 *Hanc*] Artem. W. victoriam. B.
 23 *Aris*] Sacris. W.
Furæ] Sacrificio farris. W.
 26 *Hanc*] Victoriam. W.
 29 *Explicet*] Expandat. W. B.
Talentis] Metallis. W.
 30 *Versis*] Cum in fugam vertuntur homines. W.
 32 *Formæ*] Victoriæ deæ, quæ formam feminae habet. W.
 34 *Anhelantum*] Sudantium bello. W.
 36 *Pexo*] Ornato. W.
Virago] Fortis femina, victoria. W.
 37 *Suspensa*] Elevata. W. B.
Strofio] Cingulo. B. W.
 38 *Tumidas*] Per tumid. W. B.
 40 *Jure*] Quia hoc lex Poëtarum est. W.
 41 *Lepida*] Aperta, eloquens, pulchra. W. B.
Sacello] templo. B. W.
 42 *Notis*] Figuris, coloribus. W.
Farben. B.

44 *Ludere*] Pingere. W. *maïen*. B.

Fucis] Mendaciis. W.

46 *Homerus*] Poëta magister. B. W.

Acer] Fortis, sagax. B. W.

Apelles] Pictor. B. W.

47 *Numa*] Cultor idolorum et ædificator templorum. B. W.

Cognatum] Cognatam vocat rem, ex his tribus scilicet, pictore, Poëta, et mago coadunatam. W.

Canenæ] Poëtarum. W.

48 *Idola*] I. e. magorum. W.

Docta] In pictura et in poëmâte. B. W.

49 *Edatur*] Dicatur, proferatur a vobis. W. B.

Cur sacra] Verba Senatus. W.

50 *Tabulis*] Imaginibus, ex pictura. W. B.

Præstet] Antestet. W.

51 *Berecinthiacus*] A Berecintho. Opis monte. B. W.

51 *Perdit*] Adhuc. W.

52 *Inguina*] Virilia. W.

Pœsis] Fictio poëtica. pœsis est materia uniuscujusque carminis. W.

Castraveris] Castratum narraverit. B. W.

53 *Trivia*] Dianæ vel Proserpinæ. W. B.

55 *Raptarit*] Raptatum dixerit. W.

Juvenem] Yppolitum. B. W.

56 *Adumbrat*] Figuret, imagnet. W. B.

57 *Sti*] Pro siquidem. W.

Ineptia] Stultitia. W. B.

58 *Simulatis*] In. W.

59 *Plumis*] Cum. W.

60 *Fortur avis*] Multos et viros et mulieres legimus in fabulis versos in aves, unde commemorat. W.

62 *Exuvias*] Spolia. W.

Armis] Cum. W.

63 *Congere*] Collige ta. B. W.

Victrix] Roma. W.

Diademata] Coronas. B. W.

64 *Repulsorum*] Abjectorum. W.

66 *Æde*] In cælo. B. W.

Delph. et Var. Clas.

68 *Prosequitur*] Symmachus respondet. W. B.

Tubam] Guttur. vocem. B. W.

69 *Allegat*] Nunciat, ratiocinabatur vel instruebat. W.

Dulcius] Beatius. W.

70 *Solitis*] Legibus. W.

74 *Genium*] Naturalem loci genium. W.

75 *Addit*] Ille, Symmachus. W.

Arcanum rerum] Sensus est: Arcanum rerum et latebras varii boni posse deprehendi aliqua prosperitate. W.

76 *Secundi*] Prosperi. W.

79 *Idolium*] Gentilitatem. W.

Dextro] Secundo. W.

81 *Victam*] Antiquam. W.

83 *Libera*] Roma dicit. W. vox Romæ. B.

85 *Siti*] Se. sumus. B. W.

Eodem] Uno. B.

87 *Diveræ*] Idola. W.

88 *Distantibus*] Dissimilibus. W.

89 *Occultum*] Deum, omnipotentem. W. B.

Suus] Proprius. W.

90 *Grande*] Quod Deus est summus. W.

92 *Respondet*] Fides Symmacho. W.

Vel] Etiam. B. W.

Fides] Fideles homines. W.

93 *Penetralia*] Secreta. W.

Sectæ] Doctrinæ, fidei. W.

94 *Agimus*] Disputamus. B. W.

96 *Chao*] Mundo, initio. B. W.

99 *Natura*] Homines. W. B.

100 *Supremi*] Altissimi. W.

101 *Visum*] Mentem, acumen intellectus. W.

103 *Hebetem*] Pigram. W.

106 *Intermina*] Interminabilia, infinibilia in æternitate. W. B.

107 *Eam*] Transeam. W.

108 *Luminis*] Istius vitæ. B. W.

109 *Pendas*] Æstimes. B. W.

110 *Æternus*] Deus. B. W.

111 *Mortalis*] Mundus, homo. W.

115 *Desinere*] Finiri. W.

Prudent.

5 D

- 116 *Quid*] Aliquid. W. B.
 117 *Istis*] Præsentibus bonis. W.
 120 *Conicit*] Narrat. B. W.
 123 *Inquit*] Deus. B. W.
 129 *Obire*] Transire vel finire. verba Dei. W.
Censeo] Judio, præcipio. W.
 135 *Parcis moribus*] Frugalitatibus. W.
 137 *Volucris*] Quæ cito transit. W.
 138 *Non*] Non ideo distribuit. W.
 139 *Duceret*] Æstimaret. W.
 143 *Enervatum*] Infirmum. B. W.
Palestræ] Certaminis, luctaminis. B. W.
 144 *Illicebrosus*] Illicitus. W.
Horum] Delectamentorum. W.
 147 *Constantia*] Ligata a diabelo. W.
 148 *Lentis*] Flexibilibus. W.
 149 *Acerba*] Supplicia. W.
 153 *Auris*] Favoribus. W.
 154 *Ostendet*] Glorietur, jactet.
Pulcroque] Sicut hominibus videtur. W.
 156 *Tendat*] Dilatet, ad se trahat. W.
 157 *Addicat*] Tribuat. W.
 158 *Utile justo*] Utilitatem justitiæ, vel terrenum. W.
 159 *Me*] In Deum. W.
Peritura] Sc. sunt. W. B.
 160 *Trahenda*] Sc. sunt. W. B.
 161 *Acer*] Ingeniosus. W.
 162 *Breve*] Transitorium aliquid. W. B.
 164 *Mentis*] Acuminis. B. animæ. W.
 165 *Nenne*] Affirmando. W.
 166 *Ante oculos*] In præsentia. W.
 167 *Aciem*] Visum oculorum, invisibiliter. W. B.
Servatur] Mihi. W. B.
 169 *Funera*] Mortem. W.
 173 *Incestabo*] Polluam. B. W.
Teros] Legitimos. W.
 174 *Infloabor*] Negabo. B. W.
 175 *Depositum*] Commendatum. B. W.
Tenuis] Pauperes. B. W.
Cientes] Parentes, socios, servos, vel socios minores. W. B.
 176 *Longevum*] Vetulam. W.
Magico] Veneno. W.
 177 *Tardat*] Quoniam. W.
Anus] Vetula mater. W.
Dominum] Heredem, i. e. filium vel vitricum. B. W.
Dilata] Dia vivendo. W.
 178 *Fermido*] Timeo facere. W.
Felicitur] Mea fraude. W.
 179 *Armata*] Ad puniendum. W.
 180 *Si*] Sc. contigerit, ut. W.
 181 *Percellit*] Interficiat. W.
 182 *Meditor*] Nasro. W.
Revocat] Ab hoc facto; prohibet me. W.
Severa] Aspera. W.
 184 *Monimenta*] Memoria. W.
 185 *Luet*] Persolvat. W.
 186 *Quod*] Eo quod. W.
 188 *Naturam*] Animam. W. B.
 189 *Noti*] Venti. W.
 194 *Peremptum*] Mortuum. B. W.
 197 *Siccantur*] Semina. B. W.
Vigore] Humore. W. ~~Recepte~~. B.
 198 *Quo*] Vigore. W.
 202 *Sollers*] Sapiens. B. W.
Agat] Vivat, ducat. B. W.
 203 *Physicorum*] Naturas rerum tractantium.
 209 *Mihi*] A me. W.
Rependat] Persolvat. W.
 211 *Quacunque*] Aut ad bonum aut ad malum. W.
 212 *Viget*] Vivit. B. W.
Substantis] Corporis et animæ. B. W.
 215 *Halantis*] Spirantis. W.
 216 *Numerosa*] Multa. W.
 218 *Suppeditat*] Subministrat. W.
 219 *Gravi*] Onerato. W.
 221 *Graja*] Græca. W.
Pallade] Minerva. W. B.
 222 *Lucinas*] Natales, a luce, in lucem venientes. W.
 224 *Sobolem*] Filios. W.
 225 *Ignem*] Amorem. W. miana. B.
 226 *Umbra*] Adumbratione. W.
 230 *Vetustas*] Æternitas. W.

- 231 *Inde*] Deinde. W.
 234 *Creatis*] Rebus. W.
 238 *Tu*] O Symmache. W.
 236 *Præterito*] Neglecto, præter-
 misso, derelicto. B. W.
Numina mille] Dicebant namque he-
 retici, Symmachus et alii, unum tan-
 tum esse summum Deum; sed illi
 subjectos alios esse, qui imperant
 terræ, mari, et cæteris elementis. W.
 237 *Parens*] Splendere. pareo, ex
 quo apparo. W. B.
 238 *Cui*] Mihi. W.
 244 *Age*] Adverbium. B. o homo.
 W.
 246 *Parus*] Insula, ubi invenitur
 Parus lapis candidissimus. B. W.
Punias] Africana. B. W.
 247 *Lacedæmon*] Mons. B. W.
Syona] Civitas, ubi nascitur mar-
 mor varii coloris. W. B.
 248 *Ostrum*] Purpuram. W.
 249 *Aurea*] Colorem auri habentia.
 W.
 251 *Consurgit*] In illo. B. W.
Pietate] Sanctitate. W.
 252 *Sola*] Pavimenta. W.
 253 *Pudor*] Castitas. W.
 256 *Gloria*] Divinitas, filius Mariæ
 virginia. B. W.
 257 *Alumnæ*] Nutricem. W.
 258 *Parens*] Pater, creator. B. W.
 261 *Viribus*] Sensibus. W.
 267 *Informavit*] Docuit. W.
 270 *Tu*] Apostropha ad Symma-
 chum. W.
 271 *Censor*] Index. B. W.
 275 *Pietas*] Deitas. B. W.
Proditæ] Manifestata. W. B.
 277 *Rudibus*] Novis. B. W.
 279 *Vestigia*] Per singula. W.
 280 *Damnare*] Derelinquere. W.
Gradatim] Per ordinem, paulatim.
 B. W.
 281 *Posterius*] Postea. W.
Repperit] Usque huc. W.
 282 *Subigebant*] Fodiebant, arabant.
 W.
 284 *Ilignis*] Quernis. W. ab ilico.
 B.
 286 *Strictura*] Massa ferri calidi. W.
 287 *Restillet*] Reliquetur. W.
 288 *Induvias*] Indumenta. B. W.
Cassa pect.] Pelles. W.
 291 *Immanes*] Feroces. W. B.
Feritate] Populi. W.
Subacta] Superata. W.
 292 *Triste*] Adverb. W.
Ferinos] Quia singuli sicut feræ
 tunc habitabant. W.
 293 *Priæca*] Opera. W.
 294 *Scythica*] Scythia regio est, in
 qua filii patres de collibus vel de pen-
 tibus altis in mare præcipitabant,
 præveniendæ mortem illorum; puta,
 pietatem esse: vel etiam comede-
 bant, præstando eis tam pia sepul-
 chra. W.
 294 *Victum*] Senem unumquemque,
 viribus privatum. B. W.
 295 *Votivo*] Quia voluntas patris
 erat. W.
 298 *Texat*] Tegat. W.
 300 *Fulchræ*] Sedilia. W.
Lybistidis] Africanæ. B. W.
 301 *Villosæ*] Intonso. W.
 302 *Talia*] Sc. indumenta. W.
Trinacrius] Siciliensis vel Sicilius
 Acestes. B. W.
Tusci] Evander. B. W.
 303 *Constat*] Non stabilis est. W.
Ævum] Ætatem. B. W.
 304 *Sacris*] Cum sac. B. W.
 305 *Quirino*] Romulo, a Quirino
 monte. B. W.
 306 *Nonnulla*] Multa. W.
Refugit] Vitavit. B. W.
 309 *Ætus*] Mores. W.
Senator] Symmache. W.
 310 *Scitæ*] Constituta vel constitu-
 tiones. B. W.
 314 *Rotectum*] Manifestum. W.
 318 *Repit*] Quia rectius non potest
 ambulare. W.
 320 *Nervosa*] Fortis. B. W.
 321 *Maturi*] Perfecti. W.
 323 *Purgata*] Purgatam habens
 mentem. W.
 324 *His*] Talibus. B. W.
 325 *Curriculis*] Volutionibus. W.

- Hebes*] Imprudens. W.
 326 *Primitias*] Initia, in infantia.
Cru quadrupes] Quando et manibus
 et pedibus rept, non rectus incedere
 valens. W.
Egit] Ducit, vivit. W.
 327 *Jamque*] Deinde. W.
 328 *Politum*] Nutritum. W.
 329 *Calidos*] In juventute. W.
Adolevit] Crevit. B. W.
 330 *Decocto*] Perfecto. W.
Robore] Fortitudinis. W.
 331 *Vicarius*] Perspicacia. W.
Sollers] Sagax. W.
 334 *Si tantus*] Si tantum studium
 est. W.
 339 *Vacuo*] Lato. W.
 340 *Perrecta*] Extenta. B. W.
 341 *Stirpis*] Naturalis. W.
 343 *Hectores*] Romani. B. W.
 344 *Sacellus*] Templis. W.
 346 *Virtute*] Romanorum. W.
 351 *Signum*] Simulacrum. W.
Bimaria] Propter duo maria, qui-
 bus cingitur. W.
De strage] Sicut Nemenius fecit.
 W.
 353 *Athenis*] Græcis. W.
 353 *Casin*] Anobis, Mercurii. Mer-
 curius capite canino depingitur prop-
 ter prudentiam sermonis; et cane nil
 est sagacius. W.
 354 *Hammonis*] Jovis. B. W.
 355 *Syrtes*] Harenosa. B. W.
Cornutus] Propter Jovem, qui cor-
 nutus erat. W.
 361 *Ut*] Quomodo. B. W.
 363 *Majores*] Patribus. W.
Incomperitas] Ignotas. W.
 367 *Solitis*] Moribus, rebus. W.
 370 *Sortitum*] Accipientem. W.
 375 *Competet*] Congruat. W.
 376 *Spiritus*] Utrum sit, an sit. B.
 W.
 377 *Munera*] Officia. B. W.
 379 *Illi*] Animabus. B. W.
 381 *Vegetet*] Confirmet, sustentet,
 roborat. W.
 383 *Accendat*] Calore. calefaciat.
Riget] Mobilitate infundat. W.
Relaxet] Molliat. W.
 384 *Componere*] Regere, comparare.
 W. B.
 387 *Tutacula*] Defensacula. W.
Nudis] Membris. B. W. Nadam
 rem dicimus, qui omni parte consilio
 indiget. W.
 389 *Agitur*] Commoveatur. W.
 390 *Consultet*] Provident. W.
 395 *Gemellas*] Nota fabula de vul-
 turibus, quos illi duo fratres (Rem. et
 Romul.) in initio, cum regnare ce-
 pissent, de monte Aventino volare
 viderunt. Et fingit Poëta, simul cum
 ipsis venire genium. Deridendo di-
 cit, puto, tunc primum genium se par-
 va Roma infundere, cum Romanum et
 Romulum lupa nutrit in valle me-
 morosa; tunc etiam simul genium
 nutrit cum illis. W.
 398 *Penetrabilia*] Interiora habitacu-
 la. W.
 399 *Forensis*] Civilis, publica. B.
 W.
 400 *Acres*] Fortes. W.
 401 *Urget*] Compellit Romanos. W.
 402 *Digna*] Esse. B. W.
 403 *Fragamus*] Componamus. W.
 405 *Hauserit*] Sumserit, acceperit.
 W.
Animetur] Firmetur vel vivificetur.
 W.
Medullis] In interiorib. W.
 407 *Consultat*] Providet, interro-
 gat. W.
 409 *Fingit*] Componit. W.
 410 *Licet*] Licitum est. W.
 412 *Erravit*] Pene. W.
 413 *Lubrica*] Instabilis. W.
 414 *Æqua*] Justa. W.
 416 *Grandævis*] Senatoribus, Con-
 sulibus. W.
 417 *Proceres*] Juniores et nepotes.
 W.
 418 *Clavum*] Regimen, dignitatem.
 B. W.
 419 *Collatas*] Conjunctas. W.
 421 *Consule*] Sub Cons. B. W.
 422 *Creantur*] Constituuntur. B. W.

- 423 *Procerum*] Dictatorum. B. W.
 424 *Fasces*] Honores. W.
Sua] Propria. W.
Securis] Potestas, vindicta. W. *gemalt*. B.
 426 *Fastos*] Libros. W. *Jahrbuch*. B.
 428 *Fluctibus*] Erroribus, instabilitatibus. B. W.
 430 *Augustum*] Nobile. B. W.
Diadema] Corona. W.
 433 *Dictator*] Imperator. W.
Censor] Iudex. W.
 434 *Tutor*] Qui Rempub. tuebatur. W.
Largitor hon.] Retributor dignitatum. W.
 436 *Ægre*] Difficulter, vix. W.
 437 *Probet*] Laudet. W.
 440 *Gratemur*] Pro, gratulemur. W.
 445 *Thermis*] Balneis. W.
Tabulis] Tabernis, loca tabularia. W.
 446 *Membra*] Mœnia. W.
 452 *Acceperit*] Quando natus fuit. W.
 453 *Lachesis*] Lachesis, Cloto, Atropos, nomina sunt Fatorum. B. Una colum tenet, alia trahit, tertia rumpit. W.
 455 *Tigillis*] *Sparren*. B. W.
 457 *Eruta*] Diruta. W.
 460 *Constituant*] Docent. W.
 461 *Rubrica*] Nomen legis. B. lex. linea cementariorum, quibus aspiciunt, an sit recta ipsa maceries, an non. sed pro lege ponitur aut iudicio. W.
 462 *Ferrea*] Dura. B. W.
 463 *Inevitabile*] Scil. supplicium. W.
 464 *Adigunt*] Cogunt, compellunt. W.
Insinuantia] Ostendentia. W.
 467 *Plectentia*] Punientia. B. W.
 472 *Alterutrum*] Bonum vel malum. B. W.
Suum] Proprium. W. B.
 476 *Sciat*] Quin tantummodo in Dominum credat, et nulla fata nocent. W.
 477 *Vetitum*] Sc. esse. W.
 478 *Mathesis*] Siderum cursu. W.
Præscripto] Constituto, impedimento. W.
Repelli] Sc. posse. W. B.
 479 *Effert*] Exerit, elevat. W.
 481 *Momenta*] Recordationes. W.
Premittit] Spernit cogitationib. W. B.
 482 *Sortem*] Fatum. W.
 484 *Lux*] Christus. B.
 485 *Secta*] Doctrina. W.
 488 *Donata*] Ornata. W. B.
 489 *Age*] Vox orantis. W.
Bellatrix] Roma. B. W.
Ede] Dic. sicut alibi: Ede Martialem, i. e. dic vel canta. W. B.
 491 *Cretæ*] Insulæ. W.
Pallas] Minerva. W.
Argis] Græcis. B. W.
 492 *Cynthius*] Apollo, a Cyntho monte ubi nutritus est. B. W.
Delfis] Delfos locus, ubi ara Apollinis fuit. B. W.
 493 *Isis*] Dea Ægypti. W. B.
Nilicolas] Ægyptios. W.
Rhodos] Populos. B. W.
Cytherea] Venus. B. W.
 494 *Venatrix*] Diana. B. W.
Ephesus] Civitatem. B. W.
Deditit] Sponte dedit. W.
Hebrum] Fluv. Traciæ. B. W.
 495 *Destituit*] Dereliquit. W.
Thebas] Populos. B. W.
Bromius] Bacchus. B. W.
 496 *Frigiis*] Trojanis, Romanis. W. B.
 497 *Dominam*] Africam; civitatem Cartagenen. W. B.
 498 *Fovetque*] Animo. W. B.
 499 *Romuleis*] Sub Rom. W. B.
Addictam] Gentem. B.
Frenis] Legibus. W. B.
 501 *Prodentibus*] Concedentibus, tradentibus. B. W.
 502 *Alumnos*] Nutritios, ministeriales, famulos. W. B.
 504 *Transfugio*] Fuga. W.

- 506 *Infestas*] Inquietas. B.
 507 *Obnixa*] Contra posita, resistens. W. reluctans. B.
Globis] Exercitibus. B. W.
Illam] Religionem. B. W.
 508 *Virtus*] Romana. W. B.
 509 *Est*] Ut prædixi. W. B.
Indiga] Indigena. W.
Veri] tatis. W. B.
 510 *Superstitio*] Religio, inanis cultus. B. W.
 511 *Genti*] Romanorum. W.
 512 *Procinctus*] Ad præparationes bellicas, ad expeditionem bellicam. W.
 514 *Nunc*] Aliquando, vel tunc fait hoc. W.
Dicteis] Creticia. B. W.
Corybant.] Illis populis. B.
 515 *Samnitis*] Dux de Samnia provincia. B. Samnitis et Marsus, populi fuerunt Beneventani. W.
 516 *Marrucosoris*] Populis Asiæ. B. W.
Gymnadis] Exercitiis. B.
 517 *Pugilibus*] Gladiis. W. brevibus armis. B.
Etruscus] Latinus. W. Italicus. B.
 518 *Petaso*] Petasum calciamentum Mercurii, quo volare solebat: et petasum volatile dicimus. W. Petasum a petendo sursum dictum est, videlicet talaria et calcaria Mercenrii. B. W.
 519 *Palestras*] Luctationes, vel ludos suos. B. W.
 520 *Appenniniculam*] Appennini montes sunt. B.
Peditum] Exercitum. W.
Cybeleius] Asiaticus. B. W.
 521 *Congressu*] Cum pugna, bello. B. W.
 522 *Qui*] Quomodo. W. B.
Cogente] Congregante. W.
Gallo] Duce. B.
 523 *Idalias*] Ab Ida. W.
Citharedi] Apollinis. B. W.
 524 *Calamos*] Sagittas. W. *Strate*. B.
Puella] Diana. B. W.
 525 *Calcatagae*] Superata. B. W.
 527 *Actiacis*] Acteis. B. W.
Simphonia] Tuba. B. W.
 528 *Buzina*] Romanorum. B. W.
 529 *Faseli*] Naviculæ. B. W.
 530 *Memphitica*] Ægyptiaca. B. W.
Liburnas] Hæ sunt maximæ naves. B.
 531 *Potuit*] Defendere. B.
Serapis] Dii Ægyptiorum. B. W.
 532 *Ductore*] Octaviano. B. W.
 535 *Patria*] A pat. B. W.
Extorris] Exul. B.
Affuit] Ad auxilium fait. B. W.
 539 *Dicis*] O Symmache. W. B.
 540 *Celebri*] Venerabili. W.
 542 *Numæ*] Imp. fuit Romanorum, qui primus culturam Deorum invenit, ut populum revocaret ab amore belli. W.
 543 *Diomedis*] Fabula nota est in Virgilio. Cum Diomedes et Ulyxes rapuerunt Palladium, ascendentes murum per funiculos, et detulerunt id in castris suis, ubi gutta sanguinis sudabat; quod erat signum tristitiæ. W.
 545 *Legit*] Eleg. W.
Sigillo] Simulacro. B. W.
 546 *Ductor*] Alexander. B. W.
Macedum] Pro Macedonum. W. B.
 548 *Optarunt*] Obtulerunt, elegerunt. W.
 550 *Non fero*] Non sustineo, patior. W.
Sudata] Elaborata. B. W.
 551 *Titulos*] Honores. W.
Carpi] Vituperari. W. B.
 552 *Detrahit*] O Symmache. W. B.
Legionibus] Romanorum. W.
 553 *Diminuit*] Sc. qui talia dicit. W.
 555 *In arcu*] In fornice, in cujus summitate quadrijugos currus sculpebant. W.
 557 *Fabricios*] Duces Romanorum nobilissimos commemorat hic. W.
 561 *Brennum*] Ducem Gallor. B. W.
Antiochum] Regem Syriæ. B. W.

Perses] Regem Macedonum. B. W.
Pyrrhus] Regem Epiri. B. W.
Metridaten] Regem Ponti. B. W.

562 *Flora*] Dea.

563 *His*] O Symmache. B.

Successus] Prosperitates. W.

564 *Latifusus*] Jocundos. W.

Ales] Aquila. quia in auspicio felix erat. B. W.

565 *Si*] Pro, non. B.

Corvix] Dux Romanorum fuit; qui cum hostibus premeretur, Apollo misit ei corvum in adiutorium, quo liberatus est. W.

566 *Apollineus*] Qui Apollini consecratus est. B. W.

Penna] Volatus. B. W.

Guttur] Voce. B. W.

Juvit] In bello. W.

568 *Canus*] Ignobilis viens Apulie, sed magnitudine cladis famosus emer- sit. B. W. ubi famosissimum bellum illud fuit; quando Hannibal nobilitatem Romanorum interfecit. W.

569 *Oppeteret*] Moreretur. W. B.

Cadavera] Corpora. W.

Consul] Paulus. B. W.

570 *Cremeræ*] Civitas Italiae. B.

Oscine] Augurio, ab ore et cano. W. avis augurium querebat, quando cum Hannibale pugnavit. B.

Parra] Avis male omine. W.

571 *Sinistro*] Adverso. B.

572 *Fabios*] Qui omnes interfecti sunt, uno tantummodo superstite, qui postea Magnus Fabius dictus est. W.

Superstite] Remanente. B.

573 *Tritonia*] Quia Minervæ est consecrata. B. W.

Noctua] Ideo Palladi est consecrata quia nocte videt; et Pallas, quæ sapientia dicitur, nullis tenebris obfuscatur. W.

Charris] Populus. B. W.

574 *Crasso*] Duci. W. Consuli. B.

575 *Paphiam*] Venerem. W.

Columba] Sub tutela Veneris erant. B. W.

576 *Tremere*] Timeret. W.

Limbus] Ora vestimenti. W.

578 *Domitum*] Subjugatum. W.

581 *Fercula*] Mensas, sustentacula. W. B.

582 *Romane*] O Symmache. B. W.

583 *Fotibus*] Nutrimentis. B. fortibus principibus. nutrimentis vel auxiliis. W.

584 *Habenis*] Legibus. B. W.

589 *Quo*] Ut. W.

590 *Copula*] Amicitia. W.

594 *Prosperat*] Placat. W.

595 *Alit*] Nutrit. B. W.

599 *Bellona*] Dea belli. W.

602 *Hisdem*] Unis. sc. Romanor. B. W.

603 *Ister*] Danubius. B. W.

604 *Tagus*] Fluv. Tracis, in quo aurum sumitur. B. W.

Aurifluis] Aureas harenas habens. W.

Hiberus] Fl. Hispanie. B. W.

605 *Corniger*] Eridanus vel Padus. W.

609 *Haut secus*] Non aliter. W.

Ac] Quam. W.

610 *Congenitos*] Simul genitos. W.

611 *Lare*] Igne vel domo. W.

Conciliemur] Congregemur. W.

Avito] Patrio, antiquo. W.

613 *Vadimonia*] Mercimonia. W.

615 *Genitalia*] Voluptuosa vel nuptialia. W.

Fulchra] Lectos. W.

621 *Moderamine Romæ*] Roma hoc moderante. W.

624 *Ut fuit*] Præterito tempore. nam ante feroces homines erant. W.

625 *Incompositos*] Turbatos. W.

628 *Mentis apex*] Nus Græc. W.

632 *Haurit*] Sumit. W.

633 *En*] Invocat Christum. W.

634 *Congrege*] Conjuncto. B. W.

635 *Capita*] Principatum. W.

636 *Probatur*] Placet. W.

642 *Supplicat*] Adulat. W.

645 *Inducere*] Sc. sibi. B.

646 *Ut tragicus*] Quando. n. aliquid blasphemie dicebant, largius ora tegebant, ne agnoscerentur. W.

Ligno] Quod vulgo schema di-

citnr. B.

649 *Promam*] Proferam. B. W.

650 *Repulsam*] Repulsionem. W.

651 *Ægida*] Capra nutrix Jovis, cujus pellem postea pro scuto habuit brevi. B. W.

654 *Generosa*] Nobilis. W.

655 *Principis*] Constantini. B. W.

Renascens] Per baptismum. W.

Flavescere] Juvenescere, albescere. W.

659 *Finem*] Mortem. W.

662 *Fronde oleæ*] Sub pace. B. W.

663 *Fera*] Bellica. W.

Cingula] Arma. W.

Serto] Corona. W.

664 *Armata*] Signo Crucis. W.

666 *Tincta*] Maculata. B. W.

667 *Scelerarem*] Polluerem. B. W.

Funere] Morte. W.

668 *Illius*] Jovia. W.

Instinctu] Suasione. W.

669 *Apostolicum*] Petri et Pauli. B. W.

670 *Inussit*] In me convertit. Inu-rere, est culpam propriam in alium transferre. W.

671 *Hunc*] Neronem. W. B.

Jugulis] Interfectionibus marty-rum. W.

674 *Ludere*] I. e. bant. W.

Pænis] Christianorum. W.

675 *Difundere*] bant. W.

676 *Jure*] Lege publica.

Nonnoxia] Innoxia. W. B.

Secare] bant. W.

677 *Piarunt*] Purgabant. W.

680 *Tradidit*] Docuit. W.

681 *Inolescere*] Crescere dies fes-tos. W.

685 *Libin*] Africannum. W. B.

688 *Saxo*] In Capitolio. W.

690 *Inculcant*] Imputant. B. W.

695 *Geticus*] Radagisus vel Alari-cus. B. W.

696 *Istro*] Danubio. W.

698 *Mastrugis*] Mastruga q. mon-struosa vestis, de pellibus facta. B. vocamus etiam mastrugas reno-rustice Crotina vocatur. W.

699 *Venetos*] Venetie. B. W.

700 *Ligurum*] Liguria, regio mari-tima et amœna. B. W.

701 *Victo anne*] Transito Tyberi. W. B.

704 *Cruda*] Fortis. B. W.

Congredientum] Pugnantium. B. W.

708 *Dux*] Constantinus. W.

709 *Christipotens*] Theodosius, Ar-chadii filius, consul et socer Honorii. B. W.

Juvenis] Qui juvenis erat adhuc. W.

710 *Utrique*] Constantino et Stili-choni. W.

712 *Draconis*] Crucis. Vox illa Ro-mana, caput draconis habens. W.

713 *Effert*] Elevat. W.

715 *Pependit*] Persolvit. W.

717 *Mirabere*] Apostropha. W.

718 *Inhumata*] Dispersa. W.

720 *Manibus*] De manibus. W.

Excisa] Peremta. W.

721 *Redeunte*] Romam. W.

722 *Fumans*] Adhuc. W.

723 *Redimire*] Ornare. W.

724 *Luxro*] Victoria. W.

725 *Princeps*] Theodosi, vel Stili-cho, vel Constantine. W.

726 *Insertabo*] Ornabo. W.

728 *Immunis*] Secura. W.

731 *Date*] Permittite. W.

Demam] Ut tollam ego Roma. W.

732 *Manicas*] Ligamina manuum. W.

734 *Laris*] Domus. W.

738 *Pænorum*] Africanorum. W.

Duce] Hannibale. W.

739 *Repagula*] Vectes, pessulos. W.

740 *Bajanis*] Campanis. W.

Luxu] ria. W.

742 *At*] Longe postea. W.

Stilicho] Socius Constantini. W.

Comminus] Statim. W.

745 *Hostem*] Hannib. W.

746 *Acrem*] Fortem. W.

747 *Fabium*] Unus ex ccc. W.

750 *Statuis*] Imaginibus. W.

754 *Silu*] Neglegentia vel vetus-tate. W.

757 *Regnator*] Constantine. W.
 758 *Quo*] Illo. W.
 759 *Te*] Symmache. W.
 769 *Admittenda*] Non recipienda. W.
 770 *Ab aruspice*] Ab Apolline, a magis. W.
 771 *Patria*] Roma. W.
 772 *Viandi*] Ad veritatem. W.
 775 *Competa*] Competum dicitur, ubi multæ viæ competuntur. i. e. junguntur. W.
Eodem] Uno. W.
 779 *Litant*] Sacrificant. W.
 780 *Cunctis*] Esse. W.
 783 *Axe*] Cælo. W.
 784 *Incestus*] Pollutus. W.
 785 *Ore*] De. W.
Mirmillonis] Scurræ. Mirmillo gladiator fuit; et ponitur pro omni homicida. W.
 787 *Verna*] Vernalis. W.
 790 *Piratis*] Marinis latronibus. W.
 793 *Utriusque*] Boni et mali. W.
 797 *Servat*] In die iudicii. W.
 802 *Promptaque*] Quia servit omnibus. W.
 804 *Capitalis*] Quo reus capite plecti debet. W.
 808 *Garamans*] Pop. Siciliæ. W.
Alamannus] Schwab. W.
Galaula] Pop. in Oriente. W.
 811 *Nostros*] Quos nos potamus. W.
 812 *Onagris*] Onos, asinus: inde onager, agrestis. W.
 813 *Suis*] Nominativ.
Nostro] Quo nos natamus. W.
 814 *Fera*] Fortia. W.
 818 *Rom. et barb.*] Christiana et gentilia. W.
 816 *Bipedi*] Homini. W.
 819 *Tuenda*] Quæ est servanda. W.
 822 *Refert*] Distat vel interest. nulla distantia est. W.
 823 *Terræ*] De terra. W.
 825 *Discrimine*] Discretionem. W.
 826 *In medium*] In commune. W.
 827 *Sordesceret*] Peccaret. W.
 828 *Magis*] Dicam. W.

Erant] Vana res. W.
 842 *Nequit*] Non valet. W.
 843 *Sparsis*] Divisis. W.
 845 *Indage*] Investigatione. utrumque facit; indago, indaginis; et indago, indagis, indagazione. W.
 846 *Longe*] Valde. pro, verius est, quam tu dicis. W.
 847 *Anfractus*] Circuitus. W.
 850 *Inficio*] Nego. infitens, negator rationis meæ. W.
 851 *Geminis*] In bonum et malum. W.
 852 *Dubitant*] Ipsi mali. W.
 857 *Thyrsigeri*] Thyrsum gerentis. W.
Rapit] Via. W.
Dionysia] Ad servitia, sacrificia vel festa. nam dionysius est bacchus. W.
 858 *Illicit*] Seducit.
Saturnalia] Saturni. W.
 859 *Diespiter*] Jupiter ideo vocabatur, quia Deorum pater apud eos credebatur. pater diei. W.
 861 *Lupercales*] Festa Panis, quæ ita celebrabantur, ut nudi per plateas cucurrissent homines. W.
 862 *Megalesius*] Sacerdos Opis. a Megala civitate, in qua colebatur Berecynthia. W.
 863 *Cæca*] Occulta. W.
 868 *Isis*] Quæ et Inachi filia. W.
Serapis] Deus Ægyptiorum. maritus. W.
Grandi cauda] Quia genus simiorum est, qui magnas habent caudas, et ipsi Cercopitheci dicuntur, et aliud genus spina dicitur; quod est villosum: et tertium genus est sine cauda. W.
 869 *Crocodyllus*] Monstrum Ægypti. W.
Laverna] A lavando. W.
Priapus] Deus hortorum. W.
 872 *Hinc*] Post hæc. W.
Frutectis] Erroribus. W.
 873 *Carpunt*] Incedunt. W.
 874 *Cæli*] Veritatis. W.
 875 *Sævo*] Sub diabolo. W.
 878 *Discrim.*] Discretionem. W.

- 881 *Unam*] *Viam*. W.
 883 *Clivo*] *Veritate*. W.
 884 *Prima*] *Quæ ducit ad vitam*. W.
Facies] *Qualitas*. W.
Tristia] *In præsentia*. W.
 887 *Pensare*] *Recompensare*. W.
 888 *Multiplicis*] *Scil. viæ. de via sinistra dicit*. W.
 890 *Barbates*] *Fortes*. W.
 891 *Illicit*] *Sc. illos decipit*. W.
Ambage] *Circuitu*. W.
 896 *Talem*] *I. e. diabolum vel Symmachum*. W.
 899 *Caribdim*] *Voraginem*. W.
 903 *Perplexa*] *Difficilia*. W.
 909 *Ultima*] *In noviss*. W.
Palladis] *Sacrificiis Minervæ*. W.
 913 *Ait*] *Legatus*. W.
Parcius] *Minus*. W.
 917 *Triptolemi*] *Inventor frugum*. W.
Cereris] *Dea frumenti*. W.
 918 *Penu*] *Stipem*. W.
 920 *Farios*] *Ægyptios*. W.
 921 *Stagnare*] *Irrigare*. W.
Canopi] *Oppidum Ægypti*. W.
 922 *Affert*] *Nunciat*. W.
Memphim] *Ægyptum. civit. Ægypti*. W.
Pelusiaca] *Pelusium promunctorium Ægypti*. W.
Fons] *Nilus*. W.
 927 *Nostras*] *Proprias*. W.
 935 *Æquor*] *Campos*. W.
 936 *Lybici*] *Africani*. W.
 938 *Acervos*] *Cumulos*. W.
 939 *Leontini*] *Sicali*. W.
Sulcator] *Arator*. W.
 940 *Lilybeo*] *Siciliæ promunctorium, ubi abundat plurima annona*. W.
 941 *Frangat*] *Dissipet pro multitudine frugum*. W.
 942 *Serderum*] *Pop.* W.
Ergo] *Ironice*. W.
 944 *Pænus*] *Africanus*. W.
 945 *Remi*] *Romano*. W.
 946 *Suppeditat*] *Sumministrat*. W.
 947 *Circi*] *Theatri*. W.
 948 *Regio*] *Pars*. W.
Gradibus] *Scenæ*. W.
 949 *Sustinet*] *Patitur*. W.
Janiculi] *Janiculus, mons est, ubi templum Jani erat, et multæ molæ constructæ*. W.
Meta] *Præter*. W.
 953 *Manus*] *Multitudines*.
 956 *Tabidus*] *Corruptus*. W.
 957 *Sidere*] *Sole*. W.
 959 *Adulta*] *Nata*. W.
 962 *Jejunos*] *Steriles*. W.
 966 *Lare Pergameo*] *Domo Pergameæ. Trojano*. W.
 967 *Genitor*] *Laomedon, pater Priami, conduxit Neptunum, et ei primum promisit, ut ei Trojam ædificaret: sed non dato precio, illius instinctu iterum Græcis destruxit*. W.
Mænia] *Trojæ*. W.
Fabris] *Apolline et Neptune*. W.
 971 *Frix*] *Trojanus*. W.
Grævus] *Græcus*. W.
 972 *Labant*] *Vacillant*. W.
Erroribus] *De peccatis*. W.
 973 *Legitimo*] *A recto*. W.
Discussa] *Acta, compulsæ*. W.
 975 *Maligni*] *Corrupti*. W.
 976 *Culpam*] *Corruptionem*. W.
Vere tepenti] *Si post ver tepens, et post Zephiros, glacies Aquilonis venit, tunc sterilitas venit*. W.
 978 *Ambustum*] *Exustum*. W.
Caput] *Spicam. pro initio ponitur*. W.
Fuligine] *Nigredine*. W.
 981 *Fibram*] *Radicem*. W.
 982 *Residente*] *Remanente*. W.
 984 *Ancipites*] *Acuti*. W.
Subeunt] *Crescunt*. W.
 985 *Educat*] *Nutrit*. W.
 986 *Temperies*] *Sc. aëris*. W.
 990 *Excessu*] *Prævaricatione*. W.
 993 *Edita*] *Prolata*. W.
Futura] *Sunt*. W.
 996 *Proventibus*] *Utilitatibus, fructibus*. W.
 997 *Texuit*] *Ordinavit*. W.
Fluentes] *Abundantes, venientes*. W.
 998 *Astris iniquis*] *Auris nequis*. W.

Damnavit] Claudat. W.
 999 *Cassa*] Inutili. W.
Frustratus] Decipiens, sc. polus. W.
 1001 *Infido*] Quia nunquam in uno statu permanet. W.
 1004 *Reditu*] Fructu; quia labor post laborem venit. W.
 1007 *Rigare*] Placare. W.
 1008 *Terminus*] Lemes, marchstein. W.
Extis] In sacrificando. W.
 1010 *Bipenni*] Dolatura. W.
 1012 *Tempestatis*] Auræ. W.
Serenæ] Puræ. W.
 1014 *Magno*] Alimento. re. W.
Frugi] Abstinenter vel parce. W.
 1020 *Utriusque*] Terrenis et cælestibus. W.
 1022 *Assumptis*] Electis. W.
Colonis] Apostolis. W.
 1023 *Cavete*] Vitate. W.
 1026 *Luxuriat*] Abundat. W.
 1027 *Sideris*] Solis. W.
 1029 *Surgentem*] Crescentem. W.
 1031 *Aggere*] Itinere. W.
 1032 *Hæc*] Præcepta dedit. W.
 1036 *Cordis seg.*] Verbum prædicationis. W.
Disponit] Statuit. W.
 1039 *Exstirpamus*] Evellimus. W.
 1043 *Glarea*] Terra petrosa vel harrenosa. W.
 1045 *Effetis*] Infecundis, vacuatis. W.
Charismata] Dona Dei. W.
 1046 *Detrita*] Conculcata a demonibus. W.
 1047 *Intus*] Q. semine. W.
 1048 *Deserat*] In via, sed in bona terra. W.
 1050 *Sollertia*] Studium, si ita studiose hæc facta fuerint. W.
 1051 *Redigit*] Restituit. W.
Acrius] Fortius vel fortiter. W.
 1052 *Metuit*] Nostra fides. W.
 1053 *Gurculio*] Hamster, Vermis, pro diabolo. W.
 1055 *Pudor*] Castitas. W.
 1057 *Tenuis*] Viles vel parvæ. W.
 1059 *Hinc*] Post hæc. W.

Decies] De viduis dicit modo. Decies seni sexaginta faciunt, et sex sexagenarius numerus viduis pertinet. W.
 1060 *Horrea*] Sc. dico. W.
 1064 *Pudoris*] Castitatis. W.
 1068 *Vincula*] Connubia. B. W.
 1070 *Contemta*] Despecta. W.
Perit] Sponte. W.
 1072 *Cæcum*] Occultum. W.
 1074 *Ignem*] Amorem. W. minna. B.
 1075 *Resides*] Pigras, erloschen. W.
Faces] Amoris. W.
Adolere] Incendere. W.
 1076 *Obtendere*] Operire. W.
Flammæ] Libidinis. W.
 1077 *Præscripto*] In l. anno. B. in LXXX. anno. W.
Requirens] Vesta. W.
 1083 *Emeritas*] Veteranas, senio plenas. Emeriti dicuntur milites, quia cessant mereri. i. e. militare. W. B.
 1086 *Adolet*] Incendit. B. W.
 1088 *Pilento*] Pilentum et esseda et petorritum, genus vehiculi sunt; et una eademque. W.
 1089 *Attonita*] Stupenti. B. W.
Expectabilis] Desiderabilis. W.
 1090 *Caveæ*] Theatri. W. B.
 1091 *Sanguinis*] Generationis. W.
 1092 *Congressus*] Certamina. W.
Vendita] Emta. quia ad hoc visebantur, ut in theatro ludis interficerentur. W.
 1094 *Faleris*] Muliebribus ornamentis. Falera proprie ornamenta equorum. Et faleratum sermonem vocamus valde ornatum. B. W.
Lanistis] Gladiatoribus. W.
 1095 *O*] Ironice. W.
 1097 *Ait*] Dicit. B. W.
 1099 *Vitalibus*] Præcordiis. W.
 1100 *Secutor*] Gladiator. B. W.
 1102 *Latius*] Italici. W.
 1104 *Bene*] Male vel bene, [dicit; quia aliquando ornate clugebant, aliquando turpiter. W.

1532 ISONIS MAGISTRI GLOSSÆ IN PRUDENTIUM.

1105 *Teniolis*] Summitas vittæ. sed hic pro tota tunica. W.

1106 *Lustrales*] Quæ lustrant. i. e. purgant. W.

1108 *Podiis*] Circi vel theatri. B.W.

1109 *Faciem*] Gladiatoris. W.

1110 *Impacto*] Immisso. W.

1113 *Quod*] Hoc. W.

1114 *Dux*] O Theodosi. B. ad Constantinum loquitur, filium Constantini. Theodosius. W.

1116 *Vacat*] Residens est. B.

Paterni] Archadii. B. W.

1121 *Dux*] O Theodosi. B.

1123 *Tingui*] Maculari. W. immolari. B.

1124 *Litari*] Sacrificari. B. W.

1125 *Voluptas*] Delectatio aliorum. W.

1126 *Cædibus*] Miserorum. W.

1127 *Harena*] Theatrum.

DIPTYCHON.

16 *Ferri*] Dari. B.

26 *Crateram*] Scyfum. B.

54 *Vitreis*] Lucido. B.

56 *Pinxit*] Figuravit. B.

64 *Ignibus*] Gentibus. B.

70 *Pone*] Juxta. B.

72 *In agros*] Ecclesiæ. B.

84 *Gaza*] Bona operatio. B.

Barbara] Inculti mores. B.

95 *Gradibus*] Lineis; se. cum vesperare. B.

159 *Hic*] Talis. W.

180 *Damnatos*] Ablatos. W.

FINIS NOTARUM VARIORUM.

RECENSUS CODICUM MSS.

AURELII PRUDENTII

QUI IN BIBLIOTHECIS BRITANNICIS ASSERVANTUR.

In Museo Britannico.

In *Biblioth. Harl.* 2599. Cod. membran. sæc. xv. continens, cum aliis quibusdam, duo poëmata Prudentii. Sine annot. et gloss.

N. 3023. Cod. membran. in 8vo. sæc. xii. continens Aurelii Prudentii Hymnorum Librum diurnis Actionibus aptum.

N. 3093. Cod. membran. continens, inter alia, quædam Prudentii. Sine not. et glossis.

N. 3093. Cod. membran. valde antiquus, fortasse sæc. xi. in fol. min. continens, cum Juvenci Presbyteri Evangelica Historia, 4. Libb. in versu heroico, et Aur. Prudentii Psychomachiam, cum aliis Christianis Poëticiis. Sine gloss. et annotationibus.

N. 3872. Cod. partim chartac. partim membran. continens, cum aliis variis, tam prosaicis, quam poëticiis, 4. Aur. Prudentii Hymnorum Librum, sæc. xiv. Scriptum est anno Dom. 1303. Sine annot. et glossis.

N. 4992. Aurelii Prudentii Opera. Hic Cod. est membran. bene scriptus, sed hiatibus et transpositionibus plurimis vitiatus. Antiquitatem sapit; ætatem nempe xiii. Sine annotationibus et glossis. Ad finem legitur: 'P. Mirallii Galæsii.'

Inter Codices *Cottonianos*, Titus D. xvi. Cod. membran. complectens, inter alia, 1. librum Philosophiæ Prudentii

(sic script.). Continet versus quosdam in partes Veteris Testamenti, et in quasdam virtutes et vitia. Sæc. XIV.

Cleopatra, C. VIII. Cod. membran. continens, inter alia, carmina quædam Prudentii, literis Saxonice scripta. Notas et Figuras habet quamplurimas.

Inter Codices *Burneianos*, N. 247. Cod. chartac. continens Poëmata Sedulii et Prudentii, sæc. XV. cum collationibus quibusdam ad paginas Editionis Faustini Arevali, quæ edita est Romæ, 1788-9. Sine not. et gloss. sed nitidescriptus. Præfigitur, diversa manu et diversa charta, hujus codicis ampla descriptio, Gallice scripta a L'Abbé St. Leger.

Codices Oronienses.

In *Biblioth. Bodl.* F. 1. 17. Cod. memb. in fol. sæc. XII. in quo, nempe foliis 283. 295. sunt quædam Prudentii.

F. 3. 6. Cod. membran. Prudentii. Præfigitur: 'Hunc librum dat Leofricus Episcopus Ecclesiæ Sancti Petri Apostoli in Exonia ad sedem suam Episcopalem pro remedio animæ suæ ad utilitatem successorum suorum. Si quis autem illum inde abstulerit, perpetuæ maledictioni subiaceat. fiat.' Sæc. XI. 'Hunc quippe Leofricum,' ait Heinsius, in præf. ad edit. suam Amstel. 1667. 'Exoniensi sedi præfuisse sub annum millesimum sexagesimum aut septuagesimum redemptionis nostræ ex Annalibus Britannicis patet.' Hunc codicem excussit idem Heinsius.

G. 1. 5. Tractatus super *Ædificium Prudentii*: memb. sæc. XIII.

Gg. 5. 35. Aurelii Prudentii *Psychomachia*. Cod. memb.

Canonici. Inter hos Codd. unus est, qui Sedulii et Prudentii carmina complectitur.

Inter Codices Mss. et impressos cum notis Mss. olim *D'Orvillianos*, X. 1. 5, 36. Prudentius c. Symmachum. 1—34.—Præf. Peristeph. 34. a.—Enchiridion. 34. b—38. a—Apotheosis. 38. a—57. b.—Amartigenia. 57. b—74. b. Codex membr. in 4to.

X. 1. 6, 4.—2. Collatio Prudentii cum Cod. Cantab. Contulit cl. Lutkenius Danus. pp. 19. Ms. in 4to.

X. 2. infr. 2, 6. Inter Miscellanea, 11. In Prudentium, Hanov. 1613. Varr. Lectt. Mss. pp. 2.

Hæc D'Orvilliana ex Catal. cl. Gaisfordi, Oxon. 1806. 4to.

Editio Prudentii a Vict. Gisolino curata, Paris. 1562. extat in Biblioth. Bodl. cum notis Mss. et in eadem duo libri adv. Symmachum, cura Fr. Jureti, cum notis plurimis Mss.

In Biblioth. Coll. Oriel. est Cod. memb. elegans et antiquus. 'Incipit Præfatio Prudentii : ' Explicit Aurelii Prudentii adv. Symmachum Lib. II.' Continet paucas annotationes, cum explicationibus metrorum, ad odas singulas præfixis. Sæc. XIV.

Codices Cantabrigienses.

In *Biblioth. Publ.* secundum Catalogum Mss. Angl. nullus Prudentii codex asservatur. Tres vero codd. suos obtinent locos in *Privilegiis Cantabrigiæ*, Vol. I. p. 627. videlicet, Liber Historiarum, N. 1119. 6. N. 1552. 7. et *Psychomachia*, N. 1552. 6.

In Biblioth. Coll. SS. Trin. tres, ni fallimur, sunt Codd. Prudentii, quorum duo, 6000. 160. et 6007. 163. Cat. Mss. Angl. et Hib. inter Codd. Thomæ Galei numerantur.

In Biblioth. S. *Benedicti*, notandi sunt tres codices. N. 23. in Catalogo Nasmithi, est valde insignis tam ob materiam quam ob antiquitatem. Est codex membran. in fol. In parte priori hæc verba legenda sunt: 'Aurelii Prudentii Clementis *Psychomachia*, iconibus et allegoricis, curiosorum aspectu non indignis, 89. ornata.' Ex his iconicis 50. tam Saxonicas quam Latinas Inscriptiones continent.

Psychomachiam sequuntur alia poëmata, quorum tituli omnes a Nasmitho colliguntur, portionibus separatis, usque ad 18. inclusive, quæ ultima continet fragmentum Libri primi contra Symmachum.

Pars posterior hujus codicis, ait Nasmithus, sæc. XI. exarata est.

Nec minus insignis est N. CCXXII. quæ describitur a Nasmitho ut Codex membran. venerandæ antiquitatis : in cujus fronte inscriptio legitur, literis capitalibus, et lineis alternatim rubris et nigris. Dedit Nasmithus Rubricam Poëmatum usque ad numerum 38. inclusive.

N. 448. etiam magnam sapit antiquitatem, partim literis Saxonice scriptus : est Cod. membran. in 4to min. continens alia multa, et art. 8. caractere Latino vetustiori, Versus, seu Hymnos Prudentii de Historia Veteris et Novi Testamenti.

Codex Eboracensis.

Inter Mss. in biblioth. Ecclesiæ Cathedralis S. Petri apud Eboracum quædam sunt tam Scriptorum Classicorum, quam ecclesiasticorum ; inter quæ codex est Ms. qui continet, cum multis aliis, Poëmata Sedulii de Veteri et Novo Testamento, et Prudentii.

Codex Dunelmensis.

Bibliotheca Ecclesiæ Cathedralis apud *Dunelmum*, scriptis ecclesiasticis et patrum referta, unum possidet volumen, in fol. quod Prudentii opera continet.

Codex Dubliniensis.

Bibliotheca Collegii S. Trinitatis apud Dublinium, quæ dives est libris Mss. tam antiquis, quam recentioribus, quarum plurimæ erant Jacobi Usseri, Archiepiscopi, unum habet, qui, cum multis aliis, continet Aurelii Prudentii in utrumque Testamentum Tetrasticha. Catal. Librorum Mss. torum Angliæ et Hiberniæ.

ADDITAMENTUM,

DE EDITIONIBUS PRUDENTII.

NULLA Prudentii editio Bipontina prodiit. Loco igitur Editionum Recensus, quem excerpere solemus e Bipontinis, accipiat lector Parmensis editoris dissertatiunculam de editionibus quam supra, p. 34. jam dedimus: magis tamen curtam, quam Bipontini solent, editionum recensionem iste fecit, eas tantum memorans quæ melioris notæ visæ sint. Quasdam ab eo omissas lectori hic supeditamus.

Recte affirmat editor Parmensis Aldi editionem (a. 1501.) non esse editionem principem, ut Aldus venditavit: sed minus recte, ut videtur, (quamvis ita citatur a Fabricio,) refert ad annum 1472. Editio Daventriensis, quæ anno 1472. vulgata creditur, tunc non prodiisse videtur. La Serna Santander, qui huic editioni totum se dedit, eam typographo Paffroed attribuit, circa a. 1490. Vid. Dibdini Introd. to Gr. and Lat. Classics, et ejusdem Biblioth. Spencer.

Prudentii Enchiridion, Lips. per Jac. Thanner. 1494.

Aurelii Clementis Prudentii Opera Poëtica ex editione Rob. Langii, Daventriæ 1495. 4to.

In Bibliotheca Spenceriana tres extant Prudentii editiones, quarum duæ sunt sine anno et loco, altera sine anno.

Prosperi Epigrammata de virtutibus et vitiis, cum Aurelii Prudentii operibus poëticis, sine loco et anno, sed circa 1500.

De editionibus, vel, ut alii mallent, editione Aldi, 1501—2. iis, quæ notat Editor Parmensis, conferri debent, quæ Renouard elaborate narrat Annal. de L'Imprimerie des Aldes. Istius Aldinæ Editionis, quæ (secundum Editorem) tertia esset, nulla est mentio apud Renouard. De Edit. Aldina (rarissima quidem,) a. 1501. accipe quæ leguntur in Biblioth. Askeuiana: 'Est hæc vetusta Aldi

senioris, et a diligentissimo Maittario prætermissa, Editio.' At secundum Dibdinum hoc ipsum Askenii Exemplar non est genuina Aldi Editio.

Aurelii Prudentii Clementis Liber Historiarum. In calce sic legitur: 'Per Baccularium Wolfgangum Monacensem impressus, et per Magistrum Erasmum Heyneman Leptzenscm diligenter emendatus.' Lips. 1503. 4to.

Carmen in Romanum Martyrem, cum Commentario Murelii Ruremundensis, prodiit Coloniae 1507. 4to.

Hymni Aurelii Prudentii Clementis, viri consularis, &c. Edidit Rud. Agricola. Viennæ 1515. 4to.

In Prudentii de Miraculis Christi Hymnum ad omnes horas Jac. Spiegel Sebestadiensis Interpretatio, satis quidem longa, describitur vero ut docta. Sebestadii. 1520. Fol. Textus sequitur inprimis Editionem Aldinam.

Prudentii Opera, Antv. 1525. 12mo. 1545. 16mo. 1562. 8vo. In Mus. Brit.

Prudentius cum notis Sichardi et Des. Erasmi, 1553. 16mo.

Orationes quæ in Universali Ecclesia (sic Harlesias) decantantur. Apud Granatam, 1567.

Georgius Fabricius Chemnicensis (ut notat Jo. Alb. Fabricius, in Bibl. Lat.) in tres Pæanas Prudentii et in Hymnos tres alios Prudentii in Romanum Martyrem edidit Expositionem Lips. 1568. 8vo.

Prudentii Libri duo adv. Symmachum, cum notis Fr. Jureti, Paris. 1580.

Prudentii Vita et Opera Paris. 1589. et Col. Agr. 1618. Paris. 1624. et ex Officina Plantiniana Raphelengii 1610. 8vo.

Prudentii Vita et Opera, Lugd. 1603.

Prudentius cum commentariis Is. Grangæi, Par. 1614. 8vo.

Expositio, quæ aurea vocata est, una cum textu, ab Antonii Nebrissensis castigatione feliciter expressa, Cæsaraugustæ 1620. 4to.—Alia editio, Lucronii 1529. 4to.—Alia Stellæ, per Cæsaraugustanum bibliopolam 1563. 4to.

Prudentii Hymnus de Christi Domini et Salvatoris nostri Natali, commentario illustratus : ed. August. Buchnerus Witteberg. 1643. 8vo.

Hymni duo Cathemerinon : 1. Jejunantium. 2. Post Jejunium cum notis : subjungitur Calisto de Jejuniis, Hanov. 1655. 4to.

Hymni selecti, cum notis Vorstii, Lips. 1675. 8vo.

Prudentius extat in Corpore Poëtarum Latinorum a Mich. Maittario edito, Lond. 1721. 2 vol. fol.

Hymni de variis Martyribus, cum codicibus collati et illustrati, in Theod. Ruinarti Actis Martyrum. Veronæ, 1731. fol.

Hymnum de Martyrio S. Laurentii ex recensione Theod. Ruinarti, de novo recensuit Jo. Adam Schier, Lips. 1763. 8vo.

Editionis Parmensis, cujus textum in hac nostra secuti sumus, titulus est : 'Aurelii Prudentii Clementis V. C. opera omnia, nunc primum cum codd. Vaticanis collata, Præfatione, Variantibus Lectionibus, Notis, ac rerum verborumque Indice locupletissimo aucta et illustrata: Parmæ, ex Regio Typographeo, 1788. facultate obtenta.' 2 vol. 4to. Est satis magnifica, in apparatu typographico, ut sunt pæne omnes editiones Bodonienses. Præfatio et annotationes copiosæ sunt. Editor est Teuli, Gr. Linguae Professor in Collegio Sapientiae.

A. Prudentii, &c. ad optimas quasque editiones et Mss. Codices Romanos aliosque recognita et correctæ; glossis Isonis Magistri, et aliis veterum, nunc primum e Mss. depromptis, cum Prolegom. Comment. &c. Edente Faustino Arevalo, cum figg. æneis et monumentis sacris. Romæ 2. vol. 4to. Prolegomena et Annotationes valde laudantur.

Inter varias Prudentii Editiones non obtigit nobis videre ullam versionem ex Latina in aliam linguam. Multæ Observationes vero aut Animadversiones, aut si quid alia, extant sine Poëmatibus. Talia sunt quæ profert Nouveau Dictionnaire Historique, et Fabricius Biblioth. Lat. et alia Diction. Biograph. sub voce Prudentius; et quæ Jortinus

in Animadvers. in Prudentium in Miscell. Obs. vol. III. p. 320. sqq. et Em. Merian, Observatt. Crit. in quædam Prudentii loca, Basil. 1789. 4to. et Isaac. Grangæus in Comment. in Aur. Prudentii Libros II. adv. Symmachum, Par. 1614. 8vo. Et omnes quidem pæne qui ediderunt Prudentii Opera, de vita ejus satis ample scripserunt.

Addas etiam Tillemont. Memor. Ecclesiast. vol. X. p. 560. sqq. et Joannem Petrum Ludewig, in Vita Prudentii Witeburg. 1692. cum uno et altero scriptore, qui ab erudito Fabricio citatur. Notandum sit (hoc in transitu) ex eo, quod Fabricius dicit de Editione Aldina 1502. Editionem a. 1501. sibi etiam non notam esse. Sub ejusdem Fabricii auctoritate quosdam prætermisimus editores, 'qui,' ut ipse ait, 'merito ab Interpretum Prudentii numero sint expungendi.'

INDEX

IN

PRUDENTIUM.

A. Apotheosim, *C.* hymnos Cathemerinon, *D.* Diptychon, *H.* Hamartigeniam, *P.* hymnos Peristephanon, *Ps.* Psychomachiam, *S.* contra Symmachum, significant. Quod si *Pr.* alicui harum literarum subjungitur, Præfationem designat. Quando vero duo numeri reperiuntur, prior hymnum denotat, alter vero versum.

A (præ.) *C.* iv, 15 luce prima in vesperum ii, 108 solis ortu ad exitum xii, 91

Aaron *Ps.* 548. 884

Ab *C.* iv, 10. v, 100. 135. vi, 35. vii, 28. *H.* 183 æterno *A.* pr. i, 3 ævo *P.* x, 416 æthere *P.* ix, 85 alto culmine *C.* i, 29 aëre *C.* x, 199 throno regnans *Christus* *P.* i, 67. 68 ictu rubet *P.* ix, 50 imo cespite *C.* x, 123 fundo *C.* ix, 38 ore *P.* x, 128 ungue usque ad capillum *P.* i, 110 urbe procul *P.* iii, 38 usque *C.* iii, 25

Abscissa (abl.) *P.* iv, 123

Abscisum *D.* 134

Abde *A.* 771. *Ps.* 91

Abdi *D.* 26

Abdicata (plur.) *P.* xiii, 52

Abdidit *C.* ix, 80

Abdit *Ps.* 520

Abdita (nom. sing.) *C.* iii, 92. xii, 19.

H. 401 rure *P.* iii, 38 (plur.) *A.* 637.

H. 538. 894. *S.* ii, 332 cordis *P.* ii, 344 costarum *P.* v, 114 leti *A.* 744

Abditam *P.* x, 449

Abditis *P.* ii, 81. 543

Abdito *C.* v, 119

Abditum *S.* 1. pr. 52

Abdomina *P.* x, 918

Abducta (abl.) *S.* i, 478

Abductam *A.* 899

Abel *P.* v, 372. *H.* pr. 23. *D.* 7

Abelis *P.* x, 829

Abessalon *H.* 565. 578. 581

Abesse *P.* ii, 34

Abest *P.* ii, 61 ex animo dolor *P.* iii, 143

Abesto *C.* iii, 176 timor omnis *S.* ii, 736

Abeunte *P.* iii, 166

Abfuerit *P.* iii, 125

Abi (imper.) *A.* 411

Abicit *Ps.* 149

Abiectus *S.* 1. pr. 38

Abiens *P.* x, 816

Abies *A.* 520

Abigit *H.* 900. *Ps.* 632

Abire *C.* iii, 45. *P.* xiii, 96

Abjuncta (n. s.) *S.* ii, 816

Abjunctas *P.* ii, 441

Abjurare *A.* 223

Abluantur *C.* ix, 32

Abluisti *P.* xiii, 58

Abluit *P.* vii, 15. *H.* 669. *Ps.* 100

Ablutum *Ps.* 106

Ablutura (plur.) *A.* 684

Abnepotes *P.* x, 179

Abnuo *A.* 824

Abolens *P.* iv, 126. *Ps.* 103

Abolent *H.* 460

Abolentur *P.* ix, 53

Abolere *C.* x, 18. *S.* ii, 411

Abolet *H.* 650. 667

Aboleverit *C.* pr. 30

Abolla (abl.) *S.* i, 556

Abomineris *P.* v, 180

- Abradit Ps. 463
 Abraditur P. x, 500
 Abræ A. 373
 Abrahæ C. xii, 43. A. 364
 Abraham A. 363. Ps. pr. 4. D. 17
 Abram A. 28. Ps. pr. ii, 4. 19. 34
 Abriperent P. x, 816
 Abscide P. xi, 65
 Abscidere A. 950
 Abscideret P. x, 975
 Abscondat P. v, 464
 Abscondere Ps. 562
 Absconditum C. ix, 46
 Absconditur P. i, 88
 Absens A. 119
 Absentem diem C. v, 27
 Absentis P. i, 167
 Absistite P. i, 64
 Absit C. iii, 58. P. i, 60. x, 123. 691.
 A. 284. 487. S. i, 39. 447
 Absolvam P. iv, 195
 Absolvas P. vii, 79
 Absolve vinclis sæculi P. ii, 584
 Absolverent C. xii, 147
 Absolvit jugo Israël C. xii, 160
 Absolvitur P. ii, 138
 Absoluta anima vinculis P. x, 110
 Absonis modis P. x, 12
 Absorbentur S. ii, 930
 Absque A. 43. H. 182 fraude P. x,
 998
 Absterge Christe hoc dedecus P. ii, 453
 Abstinendi modus C. viii, 65
 Abstinencia (abl.) C. vii, 66
 Abstinet Ps. 451
 Abstulit P. i, 75
 Absunt S. ii, 818
 Absurde (adv.) A. 884
 Abundans P. x, 1053. S. ii, 886 munere
 H. 709
 Abundat P. pr. 4
 Abyssi H. 834
 Abyssus A. 781. Ps. 91
 Abyssum D. 170
 Ac C. pr. xi, 12. i, 7. iv, 27. 36. 94.
 P. iv, 117. vi, 19. ix, 87. x, 751
 Accedere A. 32 Christo 163
 Accedit P. x, 131
 Accensis A. 65
 Accensus furor P. xiv, 63
 Accepere A. 133
 Acceperit S. ii, 452
 Accidet P. pr. 33
 Accinctus studio humandi C. x, 75
 Accingere (indic.) P. x, 421
 Accingunt se gladiis C. v, 49. 50
 Accipe P. v, 57. H. 724
 Accipias S. ii, 271
 Accipiat S. ii, 380
 Accipiens A. 904. D. 6
 Accipit C. x, 47. P. x, 1076. xi, 227.
 A. 682. 873. S. i, 114. 387. ii, 255
 Accirent S. i, 186
 Accitas A. 474
 Accitus P. vi, 13. x, 896
 Accola (n. s.) H. 497
 Accubantum C. ix, 60
 Accubitus A. 713
 Accumulant S. i, 153
 Accumularat in altum caput criminibus
 Ps. 183. 184
 Accumulata (n. s.) P. xi, 230
 Accuset H. 525
 Acer P. iv, 155. S. ii, 46. 161
 Acerba (n. s.) H. 196 (plur.) S. ii, 149
 Acerbam Ps. 444
 Acerbi (gen.) A. 897
 Acerbo Ps. 798
 Acerbum P. x, 260
 Acerbus H. 123
 Acerram A. 198
 Acervis C. vi, 68. P. xi, 11
 Acervos S. ii, 938
 Acervum S. ii, 1052
 Acetum A. 90
 Achar Ps. 537
 Acheldemah D. 153
 Acheronticis stagnis C. v, 128
 Acidis medullis H. 197
 Acie A. 21. S. ii, 743 calparum Ps.
 683
 Aciem H. 90. 415. 896. Pa. 102. 141.
 195. 241. 499. S. ii, 99. 167 gladii
 H. 152
 Acies (n. s.) C. v, 48. P. v, 319. xi,
 203. A. 11. H. iv, 875. Pa. x, 265.
 340. 433. 569. S. i, 643 (plur.) A.
 539. Ps. 110. S. i, 284. ii, 522
 Acisclum P. iv, 19
 Acquiritur P. x, 511
 Acrem S. ii, 746
 Acres S. ii, 400
 Acri P. vi, 158 imperio H. 713. 714
 Acrior P. v, 132
 Acrioris P. xiii, 71
 Acris S. ii, 543 excellentiæ heros P. x,
 52
 Acriter P. iv, 186
 Acrius (adv.) P. x, 694. 795. S. ii,
 100. 1051
 Acroma festivum P. ii, 324
 Acta lex carnaliter A. 510 (abl.) P. x,
 1012. S. i, 136
 Actiacis S. ii, 527
 Actio S. ii, 458
 Actu C. iv, 77. vi, 40. 140. Pa. 767
 Actum est S. ii, 553. 618
 Actus (plur. : sub.) C. ii, 107 (adj.) P.

- x, 852. xiii, 10. A. 1008. S. i. pr. 7
 Acuens C. iv, 80
 Acuit H. 226
 Acumen Ps. 675. S. ii, 273 ignis P. x, 369
 Acumina A. 63 ferrea P. ix, 51 dolorum P. ix, 8 oris solvit S. i. pr. 39
 Acuminata (plur.) P. v, 259
 Acumine C. iii, 49. vii, 23. P. x, 1019. A. 12
 Acus (plur.) P. x, 1077
 Acuta (plur.) Ps. 443
 Acutis P. ix, 44. A. 56. S. ii, 1030 huminibus H. 901
 Acuto A. 559 vertice Ps. 731
 Acutos P. x, 550 sonitus A. 847
 Acutum P. x, 797
 Ad C. i, 4. 24. 25. iii, 200. 205. iv, 52 aram P. ii, 38 thronum Patris (ante) P. v, 548 tribunal stant P. vi, 32 gaudia coeunt P. xii, 1 pedes P. x, 151 praecepta Christi C. ix, 65 ossa secat P. iii, 134 poenam vocat P. vi, 22. 23 vincla rapi H. 430 speciem S. i, 250 a solis ortu ad exitum C. xii, 91 ungue ab imo usque ad capillum P. i, 110 (post usque) C. iv, 30
 Ad usque Ps. 384. 634 solis obitum P. xi, 190
 Adacto gladio Ps. 49. 50
 Adactum Ps. 489
 Adæ A. 691. 911. H. 698
 Adam A. 926. 1008. 1010. II. 847. Ps. 226. S. ii, 827. D. 3
 Adamante Ps. 125
 Addamus P. x, 1051
 Addens P. x, 1112
 Addentem H. 257
 Addere (infin.) Ps. 748. (sec. pers. ind. pass.) P. v, 288
 Addicat S. ii, 157
 Addicere H. 194. Ps. 897
 Addicit H. 335
 Addicitur S. ii, 1069
 Addicta (n. s.) P. xiv, 14 (plur.) ii, 77
 Addictam S. ii, 499
 Addictis H. 431. Ps. 874
 Addictum H. 437
 Addiderat P. xi, 133
 Addidit P. xi, 188. II. 319. S. ii, 358
 Addit C. viii, 21. P. v, 253. x, 458. 922. A. 882. Ps. 417. 865. S. ii, 75
 Addita (nom. sing.) Ps. 184. S. i, 489 (abl.) C. i, 11 (plur.) A. 729
 Additis (adj.) P. iv, 181. Ps. pr. 57
 Additur H. 291. S. i, 143
 Additus P. x, 875. A. 133
 Addo P. ii, 297. S. ii, 811
 Addubitas Ps. 623
 Addunt S. ii, 1105
 Adduntur P. xi, 221
 Adeat P. xi, 210
 Ademerat C. x, 164
 Ademta (sing. nom.) S. ii, 1070
 Ademto Ps. 482. D. 190
 Adeo (verb.) P. ix, 105
 Adeon P. ii, 327
 Adeone P. ii, 325
 Aderit S. ii, 30
 Ades C. vi, 1. A. 747. S. ii, 633 huc 483
 Adeso succo C. x, 104
 Adeuse C. i, 31. ix, 54. xii, 94. P. v, 274. x, 664. A. 1056
 Adest C. v, 61. P. ix, 44. xi, 208. A. 118. 120. 327. 400. 698. 992. S. ii, 16. 331. 888. D. 83
 Adesto C. vii, 3. P. v, 545
 Adeunt P. vi, 28
 Adhibebo S. ii, 189
 Adhibere S. i, 24
 Adhinnivit S. i, 58
 Adjecere S. i, 251
 Adjeceris tempus labori C. i, 12
 Adjecisse A. 691
 Adjecta (sing. nom.) Ps. pr. 3
 Adjectus S. i, 556
 Adigunt S. ii, 464
 Adimas A. 185
 Adimunt A. 557
 Adire C. x, 163. xii, 88. A. 21. 890. 1021. S. i, 332. 358
 Adiri P. xii, 19. A. 76
 Adit P. iii, 64. A. 581. Ps. 844. S. ii, 790. 1061
 Aditu Ps. 594
 Aditus (pl. sub.) P. xi, 187
 Administrat dies reciprocatis circulis (sol) P. x, 574
 Admiscenda (sing. nom.) A. 17 (plur.) 157
 Admiscere A. 1040
 Admittenda (plur.) S. ii, 769
 Admittere A. 896
 Admota (sing. nom.) P. v, 318
 Adolent S. i. pr. 68
 Adolentur S. i, 222
 Adolere S. ii, 1075 Deis mortiferis jecur pecudis P. iii, 29. 30
 Adolet S. ii, 1086
 Adolevimus Ps. 223
 Adolevit in annos calido S. ii, 329
 Adonim P. x, 228

- Adoperta tenebris (sing. nom.) P. iii, 58
 Adopertas Ps. 265
 Adoptivum H. 48
 Adora P. x, 253
 Adorant P. x, 1048. D. 112
 Adoras S. i, 407. ii, 870
 Adorat C. xi, 8. 83. P. xi, 189. xiv, 86. A. 448. H. 152. S. i, 192
 Adoratæ (gen.) P. iv, 38
 Adoratis (adj.) S. ii, 711
 Adoratum A. 648
 Adoravit S. i, 496
 Adorem P. x, 177
 Adornat P. v, 510
 Adoro A. 135. 598. S. ii, 664
 Adortus H. 146
 Adsies præsto P. ii, 569
 Adsit P. x, 655. 686. 886. A. 920 præsidio Christus Ps. 910
 Advena (nom.) Ps. pr. 17. S. i, 56
 Advenæ lucis P. v, 351
 Advenas P. xiv, 5
 Advenio S. i, 45
 Adventit P. i, 10. A. 601
 Adventante D. 97
 Adventantis S. i, 482
 Adventu P. x, 38
 Adventum A. 373. 424 lethi H. 538
 Adventus (sing. nom.) P. x, 624 (gen.) A. 420
 Adversa (abl.) P. xi, 225
 Adversis D. 64
 Adversum (adj.) Ps. 197
 Advertat P. ii, 441
 Adulta (sing. nom.) S. ii, 959
 Adulter C. ii, 24. P. ii, 465. S. i, 135. 285
 Adultera (plur.) H. 217
 Adulterium H. 308. 634
 Adulteros P. x, 185
 Adulto H. 595
 Adumbrata (sing. nom.) P. x, 629 (abl.) H. 336
 Adumbratæ (gen.) Ps. 556
 Adumbret S. ii, 56
 Aduncis ungnibus P. ii, 213
 Advocat S. i, 258
 Advolare C. iv, 55
 Advolaret P. vi, 116
 Advolitans S. ii, 574
 Advolvebar tumulo P. ix, 5
 Advolvi P. ii, 533 plantis Herculis A. 456. 457
 Advolvitur H. 406. D. 142
 Adurat H. 967
 Adure P. iii, 91
 Adusque P. x, 560. 703. A. 989. 1008. H. 951. S. i, 112 cælum P. x, 364
 Adusta cutis P. ii, 386
 Adusti (plur.) P. vi, 105
 Adytis S. i, 246. 292. ii, 770
 Æde S. ii, 66
 Ædem P. ii, 527. x, 346
 Ædes (plur.) S. i, 586
 Ædibus S. ii, 450. D. 161
 Ædícula (nom.) P. xi, 184
 Ædificantes D. 123
 Ædificare A. 799
 Ædificat D. 81
 Ædificata (plur.) A. 513
 Ædificet D. 84
 Ædituus P. ix, 17
 Æger C. ix, 69. S. ii, 136 corruptelis animi et corporis P. xi, 177 morarum tædio P. v, 355
 Ægida S. ii, 651
 Ægra viribus ætas S. ii, 322
 Ægram rubiginem pectoris C. vii, 205 vitii urbem S. i, 1
 Ægras H. 390
 Ægre P. xi, 227. S. i, 570. ii, 426
 Ægri (gen.) C. vi, 19
 Ægris A. 703
 Ægritudo C. ix, 67
 Ægros C. i, 6
 Ægrum C. viii, 63. P. x, 482. S. ii, 987
 Ægypte C. xii, 203
 Ægyptia plaga (nom.) A. 360
 Ægyptiæ plagæ (gen.) P. ii, 381
 Ægyptio C. xii, 159
 Ægyptios P. x, 254
 Ægypto S. ii, 528
 Ægyptum H. 471
 Æmilianus P. vi, 34
 Æmula (sing.) C. v, 27. Ps. 779 (plur.) A. 390
 Æmulæ vocis P. v, 315
 Æmulando P. xii, 13
 Æmulas A. pr. ii, 46
 Æmulator H. pr. 31
 Æmulus H. pr. 15. 178
 Æneadæ A. 447
 Æneadas S. i, 286
 Æneadum S. ii, 541
 Æneus S. i, 102
 Ænigmata vultus C. x, 136
 Ænigmatum P. ii, 118
 Ænipedum S. i, 351
 Aënis lamnis S. i, 438
 Aënos Ps. 463
 Æoliæ S. i, 308
 Æqua (sing. nom.) S. ii, 414 (plur.) S. i, 617
 Æquanda (plur.) C. xii, 45

IN PRUDENTIUM.

v

Æquare S. ii, 697
Æquat C. viii, 58
Æque P. vii, 19. H. 534. S. ii, 787
Æquiparare C. iii, 85
Æquiparabile H. 79
Æquis P. xi, 201. A. 931. S. ii, 419
Æquo P. iv, 11. x, 1134. Ps. 221. 737
Æquor C. ix, 38. P. v, 456. xi, 71. S. ii, 935
Æquora C. iii, 46. A. 652. S. ii. pr. 27
Æquore C. v, 68. P. vii, 16. xi, 185. Ps. 258
Æquoræ (sing.) A. 667
Æquoreas H. 109
Æquoreum H. 472
Æquoreus P. xi, 48
Æquoris P. v, 477. ix, 53. x, 947
Æquos H. 107
Æquum est P. x, 91 se præstare A. 205. 206
Ær A. 842. H. 89. 517. 729. S. i, 413. ii, 801. 956
Æra C. xi, 35. P. ii, 483. Ps. 515. 636. S. ii, 752
Æra H. 382. 817. 850. Ps. 305. S. i. pr. 38. 425
Ærarium P. ii, 90
Æratam faciem S. ii, 1109
Ærato H. 489
Ære P. pr. 16. x, 232. 266. A. 386. Ps. 236. S. i, 55. 227. 598. D. 47 canoro H. 481
Ære C. iii, 39. x, 109. A. 1015. H. 533. Ps. 733. S. i, 11
Ærea (sing. nom.) Ps. 140
Æria (plur.) A. 1014
Æriam A. 1011
Ærias S. i, 448
Æriis S. ii, 856
Ærio C. iii, 73. H. 504. S. ii, 786
Ærios A. 1012. H. 880
Æris P. x, 277. 702. A. 724. S. i, 347 materia expolita C. iv, 41. 42
Æris H. 889. S. ii, 781. 820. 976
Ærium A. 957. 1013. H. 368. 795
Æruginæ Ps. 601
Ærugo S. i, 440
Æsculapii P. x, 257
Æstibus C. v, 85
Æstimat H. 869. D. 6
Æstimem P. x, 153
Æstivi (gen.) S. ii, 789
Æstu P. v, 496. H. 786. 965. S. ii, 1026 vitiorum H. 279
Æstnans sitim honoris P. ii, 250 procellis mens C. vi, 13
Æstnante P. xiii, 24 culpa C. iv, 23
Æstnantem C. vii, 156

Æstnantibus C. vii, 125
Æstuantis P. x, 717
Æstuas P. ix, 96
Æstuat P. v, 202. x, 1030. xi, 228. H. 598. Ps. 491. 907 sapor H. 233
Æstuet P. x, 732
Æstuosus fervor P. x, 489
Æstus (sing. nom.) C. ix, 113. S. ii, 1044 (plur.) P. x, 329
Ætas C. pr. 7. P. x, 739. 1116. Ps. 843. S. i, 84. ii, 229. 321. 751. 1018 omnis civium C. vii, 144
Ætate P. x, 632. S. i, 245
Ætatulæ (dat.) P. x, 677
Ætatulam P. x, 614
Ætatum S. i, 199
Æterna (sing. nom.) P. v, 245 (abl.) H. 109. Ps. 108 nocte H. 176 (plur.) A. 505. S. ii, 110
Æternæ (gen.) C. ix, 81. P. ii, 555. x, 432. S. ii, 333. D. 148 (plur.) A. 534
Æternam Ps. 583
Æternas Ps. 888. S. i, 510
Æterne C. xi, 78. P. xiv, 81
Æterni (sing.) P. ii, 262. vii, 55. xi, 173 magistri C. viii, 17 regis P. i, 18
Æternis H. 858. S. ii, 110. D. 175
Æternitatem P. x, 730
Æternitatis P. ii, 464
Æterno A. pr. 3. 978. H. 633. Ps. 766. S. i, 636. ii, 255
Æternos H. 839
Æternum C. xii, 17. P. viii, 7. A. 222. 288. 850. H. pr. 39. 707. S. i, 148. ii, 1017 principem P. vi, 44 jacet P. ii, 508 est A. 526
Æternus P. x, 603 ignis Deus ii, 393
Æthera H. vii, 822. S. ii. pr. 11
Æthere C. iii, 137. v, 100. x, 24. P. iii, 169. ix, 85. xiv, 80. H. 529. D. 119. 185
Ætheriæ (gen.) S. i, 34
Ætherio P. viii, 11
Ætheris C. iii, 32. Ps. 643. 818. S. i, 225
Ætherium S. i, 144
Æthra (nom.) C. xii, 36 (abl.) vi, 35
Æthrae squalentis C. ix, 78
Æthram P. vi, 7. H. 816. S. i, 370
Ætnæ S. i, 308
Ævi Ps. 429. 626. 846. S. ii, 317
Ævo P. ix, 66. x, 416. H. 177. Ps. 375. S. i, 28 intermino P. v, 298
Ævum C. ix, 62. xii, 44. P. x, 83. H. 378. 661. 706. Ps. 495. S. i, 153. 511. ii, 141. 167. 303. 325. 370.

658. 757. 1017 cunctis sæculis in P. v, 576
 Affata (sing. nom.) S. ii, 768
 Affatim C. ix, 60. P. x, 733 plenit mensis C. viii, 14. 15
 Affatu brevi P. ii, 400
 Affecta (sing. nom.) A. 97
 Affecta P. x, 229
 Affectus carnis (plur.) H. 526
 Afferre S. ii, 260
 Affert S. ii, 72
 Afficiens S. i, 70
 Afficit S. ii, 990 nares horrore P. ii, 390. 391
 Affigere S. ii, 981 figno A. 5
 Affirmans S. ii, 772
 Affirmant A. 555
 Affirmasse A. 111
 Affirmat P. xi, 86. S. ii, 70
 Affirment S. ii, 685
 Affixo S. i, 115
 Affixum P. x, 233
 Affixus cruci P. ii, 22
 Affarat P. ii, 494
 Affaret C. vii, 34
 Afflatu P. ii, 346. A. 569. H. 699. Ps. 906
 Afflatum S. ii, 961
 Afflictos S. i. pr. 49
 Afflictum P. x, 722
 Afflictus D. 178
 Affluere P. xi, 46
 Affore P. v, 87. A. 602
 Affert S. ii, 922
 Affuit S. ii, 536. 564 nobis Deus 744
 Affuturo C. vii, 52
 Affuturum C. ix, 4
 Afra (sing. nom.) P. iv, 17
 Africa (nom.) P. xii, 96
 Afros S. ii, 496
 Agat A. 204. Ps. 845. S. ii, 202
 Age P. v, 54. 148. x, 168. S. ii, 244 dic H. 108 fare A. 129 ergo P. iii, 91. S. ii, 489
 Agebat A. 57. 159 (vivebat) D. 103
 Agelli S. ii, 1011
 Agellis H. 434
 Agellos S. ii, 1002
 Agendis P. x, 935
 Agendum P. x, 212
 Agens P. x, 971
 Agenti A. 307
 Ager C. iii, 51. H. 218. S. ii, 964
 Agere H. 645
 Ageret A. 940
 Aggere C. x, 62. Ps. 738. S. ii, 1031
 Aggerem P. v, 510
 Aggesta (plur.) A. 717
 Aggestis H. 257
 Aggreditur Ps. 43. D. 60
 Aggressus H. 210
 Agimus C. iii, 19. v, 140. S. ii, 94
 Agit C. pr. 22. v, 27. P. x, 902. xi, 94. A. 138. 477. 897. 976. 1003. 1020. H. 252. 278. Ps. 421. 477. S. i, 343. ii, 158. 986. D. 33. 166 pia cura parentis ut P. iii, 26 meritas grates Deo P. xiii, 95
 Agitabile ingenium H. 546. 547
 Agitant A. 404. S. i, 239
 Agitantia H. 11
 Agitare S. i, 344
 Agitas C. vi, 144
 Agitat Ps. 351
 Agitata (sing. nom.) H. 249
 Agitet Ps. 821
 Agitetur S. ii, 389
 Agito P. xi, 64
 Agitur H. 74
 Agmen P. ix, 35. 44. x, 57. Ps. 447
 Agmina C. v, 74. 103. P. ii, 142. v, 444. vii, 35. xi, 53. 197. A. 463. 683. 714. H. 410. 428. Ps. 173. 182. 263. 327. 640. 647. 699. S. i, 303. ii, 537
 Agmine in primo Ps. 347
 Agminis S. ii, 469. 708
 Agna (nom.) P. xi, 242
 Agnes P. xlv, 31. 61. 67. 112
 Agninos Ps. 793
 Agnis P. xi, 245
 Agnitione H. 887
 Agnito Deo S. i. pr. 6
 Agno S. i, 247
 Agnorum S. i, 214
 Agnoscas S. i, 464
 Agnoscat P. ii, 455. A. 384
 Agnosce C. xi, 94. xii, 65. P. x, 545
 Agnoscenda (sing. nom.) H. 277
 Agnoscere Ps. 892. S. ii, 438
 Agnosclmus A. 337
 Agnosclis P. x, 1008
 Agnoscit P. ii, 95. v, 273. A. 661. S. ii. pr. 24
 Agnoscite P. x, 341
 Agnosco P. ii, 577. H. pr. 32
 Agnoscunt D. 28
 Agnum C. vi, 81. D. 194
 Agnus C. iii, 161. 169. P. x, 1140. A. 349
 Ago A. 470. H. 936. S. ii. pr. 53
 Agone P. iv, 184. v, 135
 Agrestem S. ii, 999
 Agrestes S. i, 44
 Agresti H. 786. Ps. 22 arte C. iv, 60
 Agrestium C. vii, 69

- Agri** (gen.) S. i, 104. ii, 1036
Agricolae (sing.) S. ii, 963
Agricolam S. ii, 1034
Agris H. 344. S. ii, 934
Agrorum S. ii, 1051
Agros S. i, 515. ii, 156. 606. 719. 913. D. 73
Agum Ps. 534. D. 17
Agunt H. 764
Aguntur Ps. 466
Ag C. iii, 183. H. 563 **dirum nefas** P. v, 394
Ahenus P. ii, 480
Aiebat P. v, 130. x, 767
Ait C. iii, 108. iv, 67. viii, 25. P. ii, 184. v, 185. 333. vii, 66. x, 817. xiv, 64. A. 121. 305. 315. 967. H. 343. 698. Ps. 118. 121. S. i, 413. ii, 369. 913. 1097. D. 51 **hinc** P. xiv, 68
Alant P. xiv, 10. A. 615. H. 533
Alacres P. xi, 111. xii, 68. Ps. 740. D. 113
Alacris Ps. 605
Alam Ps. 349
Alamanus S. ii, 808
Alapia A. 95. D. 157
Alarum P. v, 410
Alas (sub.) H. 812
Alat Ps. 626. 880
Alba (plur.) P. i, 113
Albania P. xi, 203
Albens H. 373. Ps. 870 **color** 704
Albeat D. 41
Albentem Ps. 338. S. ii, 61
Albescit **polus** C. ii, 3
Albet **pectus relectis oculis** P. x, 455
Albidus **color** C. x, 98
Albia C. viii, 63
Albo Ps. 244
Alcides S. i, 226
Alcmenus (gen.) P. x, 227
Alas P. xiv, 46 **arundo** Ps. 323 **felix** **effuit** S. ii, 564
Argenti Ps. 251
Argentis Ps. 669
Algescere **cogit rabiens Sammarum** A. 143
Algida (sing. nom.) Ps. 647 **saxa** C. xi, 35
Algidi (gen.) S. i, pr. 15
Algidus **axis** S. ii, 533 **horrer** P. i, 113
Algis **vilibus** P. x, 243
Ali (inf.) P. ii, 158
Alia (sing. nom.) S. ii, 873 **figura est** **quam** P. xiii, 23 (abl.) xii, 45. H. 243. 413. Ps. 649
Alim H. 813
Alis (pron.) H. 816. S. i, 93
Aliena (sing. nom.) S. i, 261 (abl.) C. x, 63. A. 43
Alieni (gen.) Ps. 199
Alieno A. 343. H. 552
Alienum P. x, 198
Alienus P. x, 1004
Aligera **sagitta** (nom.) H. 640
Aligeris S. i, 101
Alii (dat.) H. 120 (plur.) P. ix, 47. 81. xi, 84. A. 625. D. 54
Alis A. 190. 815
Alimenta A. 732. S. ii, 911
Alimonia (nom.) Ps. 610
Alimonia C. v, 19
Alis H. 146. 147. 966. S. i, 88. 543. ii, 774 bis. 858. 974
Alis (sing. nom.) S. i, 570 (abl.) Ps. 549. S. ii, 76 (plur.) 486
Alis (plur.) P. iv, 50
Alis S. ii, 403
Alis A. 19
Alis H. 670. S. ii, 323. 954
Alis A. 27. S. ii, 478
Alis P. xi, 8. S. ii, 647
Alis P. xii, 43. S. i, 583. ii, 592. 606. 621
Alis P. x, 1104. Ps. 650. S. ii, 938
quam P. x, 438 **non...quam** **cum** H. 309 **haud** **quam** **et** S. i, 630. ii, 830
Alis C. v, 103
Alis P. xi, 66
Alis C. i, 49. P. x, 150
Alis P. v, 398
Alis A. 943
Alis P. i, 315. A. 306. 301 bis. H. 692. S. ii, 638. 611. 646 **quam** A. 979
Alis H. 800. Ps. 496
Alis (nom.) P. xiv, 63. H. 183. S. ii, 317. 318 **non** **quam** A. 1066
Alis H. 135
Alis P. ii, 564
Alis S. ii, 69
Alis S. ii, 867
Alis P. x, 280
Alis D. 71
Alis H. 501
Alis A. 301. 328. Ps. 750
Alis P. x, 746
Alis P. v, 30
Alis P. i, 117
Alis (sing. nom.) Ps. 365. 632 (plur.) P. iii, 193
Alis (voc.) H. 661
Alis P. v, 387
Alis P. xiv, 133 **jejunio** C. vii, 309
Alis P. x, 160
Alis A. 373

- Almus S. ii, 253. 1090
 Alpha et omega cognominatus Deus C. ix, 11
 Alpibus P. ii, 538. S. i, 467
 Alta (sing. nom.) Ps. 834. 853 (plur.) 867
 Altes (gen.) P. xi, 207 Sagunti iv, 100
 Altam P. x, 1128
 Altar P. v, 515. D. 80 tepescit ore P. ix, 100
 Altari P. iv, 189
 Altaria A. 434. S. i, 158. ii, 357
 Altaribus Ps. 813. S. ii, 711 consecrare mundi elementa P. x, 379
 Altaris C. vii, 203. P. v, 31. x, 49
 Alte (adv.) A. 532. S. i, 16 intendere vigorem mentis P. x, 368
 Alter C. iii, 137. P. pr. 5. ii, 461. 462. v, 157. viii, 18 bis. xiii, 59. H. pr. 7 bis. 25. 37. 48. 774. S. ii, 214. 215. 784
 Altera (sing. nom.) H. 774. S. ii, 853 bis. 854. D. 43 (abl.) C. ix, 86. P. ii, 151. x, 846. xiv, 123
 Alterius Ps. 614
 Alterna (abl.) H. 19
 Alternantem se suis motibus H. 723
 Alternas P. ii, 222. H. 890
 Alternis Ps. 820. 894. S. ii, 617
 Alternum P. x, 1072
 Alterum (masc.) C. vi, 63
 Alterutram H. 708. 773
 Alterutrum S. ii, 472
 Alti (gen.) P. xi, 223. S. i, 419 Patris, Dei C. ix, 104 sanguinis A. 985 sensus C. x, 35
 Altior Ps. 31
 Altis S. i, 583. ii, 556
 Altissimi (gen.) P. x, 39
 Altitudo cœli C. ix, 22
 Altius (adv.) P. xiii, 51. A. 673. S. ii, 1100 sese effert H. 169 sideribus S. ii, 480
 Alto C. i, 29. ix, 15. P. ix, 34. x, 244. 393. H. 759. 853. S. i, 453. D. 97. 185 cœlo H. 647 ab aëre C. x, 109 parente natus Christus Ps. pr. 59. 60
 Altos S. ii, 546 secessus costarum pandere P. xi, 57. 58
 Altrice C. xii, 81
 Altriciis H. 604
 Altrinsecus P. v, 53
 Altum C. xii, 2. P. ii, 308. x, 74. H. 379. Ps. 183 Spiritum P. v, 240 in C. xii, 170 (mare) vii, 108. P. v, 460
 Alveo C. xii, 178
 Alveus S. ii, 929
 Alvi (gen.) C. vii, 2. 115. xii, 147. P. x, 781
 Aluit S. ii, 395
 Alumna C. iii, 55
 Alumnam H. 853. S. ii, 257
 Alumni (gen.) P. ix, 31. Ps. 218 (plur.) carceris P. v, 137 luminis P. ii, 205
 Alumnos P. ii, 570. xi, 229. A. 154. Ps. 504. S. ii, 502. 768. 971
 Alumnum C. iv, 48
 Alumnus A. 492
 Alunt P. x, 859
 Aluntur H. 574
 Alvo Ps. 615 bibit Christum Virginitas A. 583
 Alvum A. 106. 435. 1014. H. 201. Ps. pr. 47. S. i, 254
 Alvus C. xi, 58. H. 601. S. ii, 284
 Amabile P. ix, 95
 Amabilis S. i, 585
 Amalec C. xii, 171
 Amans A. 453 Christi P. xiii, 20
 Amara (sing.) C. x, 83 (plur.) D. 52
 Amaræ (sing.) Ps. 430. D. 92
 Amaris P. x, 739. H. 187. 579. Ps. 205
 Amaro A. 146. 344
 Amaros P. iv, 119
 Amarum non est P. x, 503
 Amarus C. iii, 176. Ps. 295
 Amasiorum P. x, 182
 Amat C. ii, 22. S. ii, 224
 Amatam S. i, 61
 Amator P. xiv, 74. S. i, 66
 Amatores A. 624
 Amatoris H. 592
 Ambage S. ii, 892 atra C. vi, 48 viarum S. ii, 846
 Ambagibus fidem dissecant A. pr. ii, 21
 Ambas P. x, 557. A. 929
 Ambesis A. 717
 Ambient P. i, 12
 Ambiat H. 227
 Ambiguam P. xi, 160
 Ambiguum H. 723
 Ambire P. ii, 492. xii, 14
 Ambirent Ps. 675
 Ambit C. iv, 51. xii, 89. P. i, 72. H. 304. Ps. 841. S. i, 558
 Ambitio H. 263. 400
 Ambitione P. xi, 200
 Ambitionis H. 440
 Ambitiosa (sing.) S. ii, 153
 Ambitum fervens P. ii, 249
 Ambitum P. xii, 48
 Ambitus funeris C. x, 48
 Ambo P. iv, 185. 187
 Ambos P. iv, 31. H. 15
 Ambrosii Nectaris S. i, 276

- Ambrosium H. 859
 Ambrosius C. iii, 23 liquor P. xiii, 12
 Ambulat C. ix, 49. A. 656
 Amburitur H. 786
 Ambustum C. v, 23. S. ii, 978
 Amen C. iv, 72
 Amens C. x, 116. xii, 97. P. x, 956
 Ps. 229
 Amento Ps. 325
 Amet S. ii, 151
 Amethystina (plur.) Ps. 860
 Amica (sing.) C. vi, 26. S. ii, 1117
 Amicæ (gen. sub.) S. i, 68
 Amice (voc.) P. xii, 1
 Amici (gen.) A. 754. 827. Ps. 534
 Amictia (nom.) S. ii, 621
 Amicitia P. xi, 16. A. 83. H. 428
 Amicitia Ps. 756
 Amico (adj.) C. viii, 18. A. 300
 Amicos (sub.) S. i, 257
 Amicti (plur.) P. vi, 139
 Amictu P. ii, 359. ix, 43. A. 333 splen-
 det S. i, 365
 Amictum (sub.) S. i, 547. 624
 Amictus (sub. plur.) C. vii, 148. P. x,
 1045. A. 144. H. 212. 289. S. ii,
 290
 Amictus (part.) C. vii, 62. D. 118
 Amicum (adj.) P. x, 374. Ps. 570
 Amicus (sub.) S. ii, 14
 Amisit S. i, 175
 Amissas S. ii, 1078
 Amissos H. 665
 Amisum S. i, 630
 Amne C. iii, 105. vii, 206. P. viii, 6.
 S. ii, 701. 813
 Amnes D. 90
 Amnicus liquor P. vii, 81. 82
 Amnis C. xii, 178. P. ii, 193. iii, 188.
 vii, 27. 47. xii, 46. A. 428. 751. H.
 242. S. ii, 790. 928
 Amo S. ii, 249
 Amœna (sing. nom.) H. 333. S. ii, 747
 (abl.) C. x, 100 (plur.) iii, 101. H.
 796. S. ii, 700
 Amœnas Ps. 314
 Amœni (gen.) P. v, 505
 Amœnus P. x, 361
 Amomum C. xi, 75
 Amor (sub.) P. iii, 181. iv, 165. vi,
 133. x, 71. xi, 192. A. 396. 1028.
 H. 53. 120. Ps. 353. 436. 762. S. i,
 152. 160. ii, 334. 590. 1080 edendi
 H. 813 habendi insatiatus Ps. 478
 Amore P. i, 45. iii, 5. 40. vi, 71. x,
 388. 714. xi, 27. xiii, 3. 27. 75. A.
 157. H. 429. 496. 660. 780. Ps. 735.
 S. i, 116. 138. 174. 284. 524. ii, 541.
 1067 paterno nutrias P. ii, 572
 Amorem Ps. 340. S. i, 64 laudis Ps.
 279
 Amori H. 335
 Amoribus S. i, 269. ii, 225
 Amoris A. 572. H. 350
 Amorrhæi (gen.) H. 414
 Amoveri P. x, 114
 Amphitheatralis pompæ S. i, 385
 Ampla (sing. nom.) P. pr. 18. H. 798.
 (abl.) P. xi, 214 (plur.) C. vii, 143
 Amplectar limen Jovis P. x, 201
 Amplectens P. iv, 95
 Amplectimur Ps. 217
 Amplector P. x, 97
 Amplexu P. x, 199. 827
 Amplexus (part.) P. x, 662
 Ampli (sing.) C. x, 161. P. x, 564
 Ampliatus successibus P. x, 139
 Amplis H. 255. S. ii, 885
 Amplius P. i, 90. ii, 58
 Amplo S. ii, 1015
 Amplos Ps. 458
 Amplum P. i, 29. v, 456. x, 1028. Ps.
 225
 Amputari P. x, 776
 Amputat caput P. xiv, 89
 Amputatum P. x, 873
 Amputaveras P. x, 959
 Amputet P. x, 520
 Amyclis S. ii, 547
 An (inter.) P. x, 196
 Anas amnis P. iii, 188
 Anathema Ps. 540
 Anathemata H. 462
 Anceps C. vi, 86. P. v, 215. A. 110.
 203. Ps. 176. 571. S. ii, 849
 Anchoram S. ii. pr. 5
 Ancillæ (gen.) P. x, 840
 Ancipites P. xi, 163. Ps. 893. S. ii, 984
 Ancipiti P. x, 754
 Ancus S. i, 193
 Anfractibus P. xi, 37. H. 144. S. ii, 895
 Anfractus (plur.) P. xi, 156. S. ii, 775.
 847
 Angeli (sing.) C. ii, 74 (plur.) ix, 22.
 P. v, 281. xiv, 92
 Angelicas A. 47. S. ii, 233
 Angelici (gen.) D. 110
 Angelicis A. 532. 578. D. 41
 Angelico P. iii, 48
 Angelicum H. 916
 Angelicus Ps. 374
 Angelis P. x, 540
 Angelorum P. i, 66. iv, 5. v, 9. Ps.
 pr. 45
 Angelus C. iv, 68. P. iv, 174. x, 1121.
 A. 577. 585. 890. H. 159. 731
 Anguem D. 48
 Anguem (signum cœleste) A. 618

- Anguibus** C. iii, 181
Anguiferum H. 181
Anguina verba P. v, 176
Anguineum D. 2
Anguino H. 114
Anguinos Ps. 560
Anguis C. iii, 153. ix, 88. x, 164. P. x, 26. H. 712
Anguli (gen.) P. pr. 28
Angulis P. ii, 82. v, 258
Angulos P. pr. 14
Angulus H. 491. Ps. 828. S. ii, 448. D. 122
Angusta (sing.) S. ii, 98 (plur.) P. v, 244
Angustum P. xi, 213
Anhela Deo rude pectus foemina P. iii, 34. 35 (plur.) Ps. 597. S. i, 346
Anhelans P. ix, 92
Anhelant P. x, 456
Anhelantum S. ii, 34
Anhelat P. ii, 251. A. 839. S. ii, 785
fluctum A. 681
Anhelent A. 919
Anhelet S. ii, 647
Anheli (gen.) Ps. 807
Anhelis fornacibus A. 132. 133
Anhelitu C. v, 101
Anhelos artus C. x, 105. 106
Anhelus C. vii, 125. A. 439 nisu P. v, 123 vulnere Ps. 165
Anicius S. i, 553
Anile dogma P. vi, 40
Anili A. 589
Anilis P. ix, 18
Anima (nom.) C. pr. 35. iii, 31. P. x, 1110. A. 871. 926. H. 655. 847. Ps. 713 (abl.) P. iii, 166. xi, 26. H. 837. 920
Animabus S. i, 532
Animæ (gen.) C. iii, 197. iv, 33. vi, 90. x, 129. P. vi, 97. vii, 80. x, 438. 471. 717. xi, 193. xiii, 13. A. 467. 777. 838. 854. 869. 879. 909. 949. H. pr. 55. 544. 617. 909. 932. 941. Ps. 892. 914. S. ii, 1041. 1099. D. 8 (plur.) C. v, 121. P. viii, 10. A. 918. S. ii, 72
Animal H. 225
Animalia P. x, 650. 1052. xi, 89. H. 139. S. ii, 811. 873
Animalibus Ps. 724. D. 186
Animalis (adj.) A. 159. 164
Animam C. iii, 100. x, 152. P. x, 449. xi, 62. 110. xiii, 48. 64. xiv, 83. A. 763. 778. 786. 807. 814. 820. 868. 898. H. 512. 831. 924. 961. Ps. pr. 64. viii, 33. 593. 778. 899. 905. S. i, 20. ii, 404
Animamur A. 238
Animarat Ps. 37
Animare H. 672
Animaret P. v, 240
Animarum A. 913. 916. H. 872. S. i, 445. ii, 372 ignee fons C. x, 1
Animas (sub.) C. iv, 35. v, 111. x, 44. xii, 112. P. iii, 67. iv, 199. vi, 71. A. 918. H. 143. 390. 395. 452. 820. 865. 868. 893. Ps. 90. 852. S. i, 91. 424. ii, 378. 674
Animat Ps. 843. 909. S. ii, 814
Animata (sing.) C. x, 39 (plur.) A. 308
Animator P. x, 788
Animetur S. ii, 405
Animi (sing.) P. x, 771. xi, 177. H. 196. 692. 718. 740. Ps. 57. S. ii, 26. 147. 626 (plur.) Ps. 506
Animis A. 194. 864. H. 89. 556. Ps. 291. 371. S. i, 480
Animo P. iii, 143. x, 732. S. ii, 97. 124
Animos C. pr. 14. vi, 47. P. x, 54. xii, 38. Ps. 237. 301. 332. 350. S. i, 44. ii, 11
Animosa (sing.) Ps. 874
Animum C. viii, 78. x, 84. A. 36. H. 379. 679. 958. Ps. 314. S. i, 81. 109. 212. ii, 156. 1020. 1095
Animus C. i, 60. vii, 20. x, 27. P. ii, 210. iii, 95. A. 91. H. 528. 776. S. ii, 319. 428. 479. 705
Annales S. i, 597
Annalium C. xi, 29
Annexus D. 162
Anni (sing.) P. xii, 21. S. ii, 974 (plur.) H. 34
Anniadum S. i, 552
Anniculus A. 350
Annis C. x, 94. P. xiv, 11. A. 350. Ps. 223. 299. S. ii, 277. 412. 660. 714. 1065
Anno P. xii, 5
Annona (nom.) S. ii, 952
Annos P. ix, 65. x, 744. H. 915. S. i, 514. ii, 84. 329. 996. D. 93
Annotantes P. ix, 16
Annotatas P. iv, 169
Annotavit P. i, 2
Annuens P. x, 745. S. ii. pr. 30
Annuere P. xi, 182
Annuis (ver.) P. ii, 564
Annuit C. viii, 73. P. ii, 112
Annum C. pr. 3. A. 988. H. 71
Annuntiant C. xii, 69
Annus P. x, 575. xi, 195. S. ii, 954
Anser S. ii, 702
Anterior H. 39 *chao* S. ii, 96
Antevenit S. i, 259

- Antichristi (gen.) C. vi, 102
 Antinoum S. i, 271
 Antiochum S. ii, 551
 Antiqua (sing.) P. ii, 1. S. ii, 303
 Antiquæ (sing.) A. 169. 356. H. 345. 749
 Antiquam S. ii, 193
 Antiqui (sing.) S. i, 2. ii, 361
 Antiquis P. iv, 81. A. 546. S. ii, 336. 972
 Antiquitas P. x, 32. 632
 Antiquitatem P. x, 611
 Antiquius C. xii, 40
 Antiquo S. i, 7
 Antiquos A. 262. 616. H. 482. Ps. 211
 Antiquum P. iv, 177. S. i, 196. ii, 538
 Antiquus S. ii, 1006
 Antistes P. xi, 226 domini A. 406
 Antistite A. 499
 Antistites P. ii, 68
 Antra P. xi, 162. xiii, 51. A. 390. 438. S. i, 262. ii, 289 mortis C. ix, 76
 Antris S. i, 392
 Antro C. ix, 52. P. vi, 72. S. i, 356 pectoris Ps. 774
 Antrum P. ii, 288. v, 238. S. ii, 468
 Anubem A. 196
 Anubis S. ii, 531
 Anula (nom.) P. vi, 149
 Annulus P. i, 85
 Anus (sing. nom.) A. 598. S. i, 544. ii, 177. 892 (plur.) P. ii, 302. x, 250
 Anxia (sing.) P. iii, 108. Ps. 618. 783
 Anxietas Ps. 464
 Anxii (plur.) P. v, 262
 Anxiis P. vi, 117
 Anxius C. xii, 93
 Apelles S. ii, 46
 Apenninicolam S. ii, 520
 Aperire Ps. 643
 Aperit C. vi, 75. P. iii, 44. xi, 223. S. i, 593
 Aperitur Ps. 831
 Aperta (sing.) Ps. 245 (plur.) ibid. 490
 Apertas P. x, 799
 Apertis C. ix, 36. Ps. 743. S. ii, 671
 Apertius (adj.) A. 43
 Aperto vultu A. 335
 Apertos P. ii, 372
 Apertum P. vi, 122. H. 733
 Apex P. x, 1120. H. 33. S. i, 420. D. 37 mentis S. ii, 628
 Apice editiore exurgens P. xi, 224
 Apicem P. iii, 158. x, 765. A. 1008. H. 381. Ps. 185. 736. S. ii, 713 montis C. vii, 136
 Apices P. iii, 137. ix, 53. A. 598 flammaram H. 863 rerum P. xi, 18 Saxo-
 ram, ibid. 127
 Aplcum H. 19
 Apis C. iii, 73
 Apodemi (voc.) P. iv, 160
 Apollineo A. 458
 Apollineus S. ii, 566
 Apollinis S. i, 262
 Apollo P. iii, 76. A. 402
 Apostolici (gen.) P. xii, 8. H. 523. Ps. 839
 Apostolicis P. xiii, 16
 Apostolicos S. i, 551
 Apostolicum S. ii, 669. D. 56
 Apostolis P. x, 17
 Apostolorum C. xii, 180. P. ii, 519 duo principes P. ii, 460
 Apostolos C. pr. 42
 Apostolum S. i. pr. 33
 Apostolus A. 75. H. 507. D. 191
 Apparatus funerum (plur.) P. x, 756
 Apparet D. 151
 Apparitores P. x, 111
 Appellans S. ii, 431
 Appellare A. 240
 Appello ab ista crudelitate ad Christum P. x, 818. 819
 Appetendis C. vii, 190
 Appetere C. iii, 12
 Appetit P. iii, 160. Ps. 45
 Applicat C. pr. 5. Ps. 32 necem P. ix, 64 ad aram caput, ibid. xiv, 26
 Applicavit P. x, 845
 Appone P. x, 259
 Apponi A. 707
 Apposita est P. xi, 170. 172
 Appositam P. xiii, 80
 Appositas S. i, 52
 Appositi (plur.) A. 739
 Appositum Ps. 861
 Approbat P. pr. 11
 Approbavit C. vi, 60
 Aprico ovili C. viii, 39. 40
 Aptā (sing.) A. 693. S. ii, 254
 Aptam C. ii, 23
 Aptans A. 519. 962
 Aptas (verb.) S. ii, 31
 Aptat usibus caducis Christus P. pr. 26. 27
 Aptior S. ii, 648
 Apto P. vi, 113
 Aptum noscendis artibus ingenio S. ii, 327. 328
 Aptus P. x, 438
 Apud H. 936
 Aqua (nom.) C. v, 93 (abl.) P. viii, 2
 Aquæ (sing.) P. vi, 30. A. 667. H. 827. Ps. 654 (plur.) P. vii, 90
 Aquai A. 702

- Aquam P. x, 726
 Aquaria (plur.) D. 127
 Aquarum P. x, 858
 Aquas A. 664. S. ii, 958
 Aquatiles incolas P. x, 249
 Aquila (abl.) P. x, 148
 Aquilam S. i, 77. 349
 Aquilas C. iii, 163. Ps. 645
 Aquilonibus A. 658
 Aquilonis Ps. 833. S. i, 332. ii, 977
 Aquilonum A. 660. H. 240
 Aquis P. viii, 18. xi, 72. H. 242. S. ii, 740
 Aquoso H. 90. Ps. 859
 Aqnosus P. ii, 239 humor C. viii, 62
 Ara (nom.) P. v, 50. xi, 170. 175. Ps. 809. D. 78 (abl.) S. i, 398
 Aræ (plur.) S. ii, 297. 501
 Aram C. xii, 131. P. i, 41. ii, 38. iv, 39. v, 518. x, 49. 749. xiii, 80. xiv, 26. H. pr. 3. Ps. pr. 6. 107. 772. 843. S. i, 397. 580 altaris C. vii, 203
 Aras P. vi, 36. x, 186. 211. 292. 383. 397. 916. A. 190. H. 94. S. i, 53. ii, 345. 684. 764
 Arata cults crate tenus P. iii, 148
 Aratis (part.) P. ix, 52
 Arator C. ii, 40. S. ii, 936. 943
 Aratra S. ii, 283
 Aratro Ps. 214
 Arbitr C. ii, 109. P. iii, 86. x, 655. H. 939. S. i, 389 rerum H. 700 bis.
 Arbitrio S. ii, 474
 Arbitrium A. 210. H. 683
 Arbor C. iii, 78. A. 338. S. ii, 1009
 Arbores P. x, 334
 Arca (nom.) Ps. 813
 Arcadiæ S. i, 227
 Arcam P. ii, 54. 122. D. 9
 Arcana (plur.) C. vi, 74. P. ix, 101. H. 911. Ps. 761. 840
 Arcano A. 387. S. ii, 925
 Arcanum P. ii, 42. A. 477. S. ii, 75
 Arce (subst.) C. iv, 10. ix, 107. P. ii, 272. 555. vi, 154. x, 535. A. 129. 317. H. 18. 111. 313. 495. Ps. 817. S. i, 4. 103. 184. 414. 563. 596. ii, 210. 687 frontis H. 269
 Arcebat S. i, 414
 Arcem P. ii, 119. vi, 5. x, 413. Ps. 642. S. ii, 549. D. 32 rationis S. i, 212 Patris A. 176
 Arcentur S. ii, 54
 Arces (sub.) P. xii, 47. S. ii, 697. 766
 Arcis C. v, 80. P. xiv, 125. S. ii, 544
 Arcta (sing. nom.) P. xi, 228 (abl.) C. vii, 183 (plur.) P. xi, 164. Ps. 907
 Arctabat P. x, 564
 Arctam A. pr. ii, 5
 Arctant Ps. 34
 Arctaret H. 794
 Arctas P. v, 319
 Arctat P. ii, 206. Ps. 567. S. ii, 1030. D. 155
 Arctis P. x, 905. Ps. 592. S. i, 65
 Arcto H. 278
 Arctoa sidera C. xii, 13
 Arctum C. xi, 1. Ps. 665
 Arcu Ps. 836. S. ii, 555
 Arcum P. x, 282. Ps. 437. S. ii, 524
 Arcus (plur.) P. xii, 53
 Ardebat P. xi, 52. H. 162. S. i, 489
 Ardens P. ii, 404. iv, 130. vi, 7. 68. ix, 46. x, 666. xiv, 47. A. 412. 648. H. 612. Ps. 510. 864. S. ii, 138. 532 (urens) dives C. x, 156
 Ardentur P. ii, 189
 Ardenti Ps. 43. S. ii, 957 ostro Ps. 80
 Ardentibus A. 459. H. 726
 Ardentis A. 12
 Ardere P. i, 111
 Ardescere A. 616
 Ardescit in iras A. 318
 Ardet P. iv, 27. x, 486. H. 73 exercitus 413 niveus pulvis P. xiii, 78
 Ardor P. vi, 115. x, 717. 732. A. 137. S. i, 117
 Ardoribus A. 140
 Ardua (sing.) C. x, 91. P. xiv, 95. Ps. 185. 810. S. ii, 251. 457. 511 vis (Dei) A. 83. Ps. 73 (plur.) P. vii, 88. viii, 9. xi, 118. H. 82. 369. 799. S. i, 148. 281. 590. 596
 Arduam C. v, 29
 Ardui (sing.) C. vii, 136. P. vii, 21
 Arduum C. ix, 104
 Arduus C. xi, 50
 Area (nom.) P. ix, 54. S. i, 315 mundi H. 879
 Aream C. v, 145
 Arelas P. iv, 35
 Arena (nom.) S. ii, 1127 (abl.) i, 380
 Arenæ (sing.) S. ii, 1111 (plur.) P. xi, 141
 Arenarum Ps. 458
 Arenas C. xi, 67. P. i, 8. H. 357. Ps. 657
 Arenis C. vii, 155. P. ii, 194. v, 507. S. ii, 354. 1043
 Arens C. x, 143. P. ii, 155
 Arentia S. ii, 205
 Arentum S. i. pr. 16
 Aret S. ii, 1027
 Argentea (sing.) P. pr. 18
 Argentei (sing.) C. vii, 79
 Argenteis P. ii, 69
 Argenteorum P. ii, 118
 Argenti P. xiv, 102. Ps. 527. S. ii, 753

Argento P. x, 157. xi, 184. Ps. 338
 Argillam H. 190
 Argis S. ii, 491
 Arguat S. i, 645
 Arguens C. pr. 24
 Arguere S. i, 395
 Arguit C. x, 116. P. x, 969
 Argumenta A. 209
 Argumentum H. 668
 Argutam Ps. 829
 Argutas sagittas H. 553
 Ariadnæus S. i, 142
 Arida (sing. nom.) A. 693. 946. Ps.
 244. 887 humus C. x, 11 (abl.) P.
 x, 847 (plur.) S. ii, 382. 931
 Aridi ruris C. vii, 27
 Aridis C. v, 14. ix, 100
 Arido C. xi, 74
 Aridum iter P. v, 483. 484
 Aridus liquor P. xiii, 84
 Arietat H. 490
 Aris P. x, 151. A. 471. H. 406. S. i,
 129. 246. ii, 23. 1069
 Aristas C. x, 124
 Aristiferae segetis C. iii, 52
 Aristia S. ii, 935
 Aristo (nom.) P. x, 806. 1001
 Aristoteles A. 202
 Arma C. v, 49. P. iii, 35. H. 569. Ps.
 330. 551. S. i, 484. ii, 401. 641
 Armamenta H. 561
 Armant P. v, 262
 Armarat S. ii, 600
 Armare H. 420
 Armaria scriptorum A. 377
 Armarit S. i, 95
 Armarunt C. pr. 14
 Armas Ps. 15
 Armasti P. ix, 70
 Armat P. x, 965. H. pr. 14. Ps. pr. 22.
 D. 69
 Armata (sing.) P. ii, 17. Ps. 6. S. ii,
 179. 348. 534. 664
 Armatæ (sing.) Ps. 806
 Armatum P. ix, 44
 Armaveras P. ii, 471
 Armenta saporum H. 752
 Armentale D. 14
 Armentalium virorum C. vii, 166. 167
 Armet P. x, 483
 Armiger P. x, 234. xiv, 70. A. 495
 Armigeris H. 408. Ps. 353
 Armigero S. i, 69
 Armipotens ratio Ps. 502
 Armis P. ii, 420. x, 48. A. 450. H.
 395. 496. Ps. pr. 52. 198. 289. 434.
 550. 606. 820. 903. S. i, 496. ii, 26.
 62. 304. 509. 536. 595. 692. 728.
 1128 sueta virtus P. i, 33 venire in

P. x, 53
 Armorum Ps. 170. S. i, 457. S. ii, 7
 Armos P. x, 1022. Ps. 180
 Aromate C. iii, 22. P. xiv, 72
 Aromatis A. 758
 Aromatum P. x, 363
 Arpinas S. i, 527
 Arridere Ps. 641
 Arripe S. ii, 1121
 Arripit jussa P. v, 465. 468
 Arrius Ps. 794
 Arrogantiam P. x, 148
 Ars P. v, 136. x, 271. H. 139. 291. S.
 i, 12. 98. 382
 Arsit H. 188 sitis S. ii, 672
 Arsurum S. i. pr. 44. 89
 Arsurus Ps. 492
 Arte C. ii, 47. 54. vii, 193. P. iv, 102.
 v, 266. x, 336. 654. 786. 862. 973.
 997. A. 523. 963. 1038. Ps. 794.
 878. S. i, 86. 654. ii, 6. 21. 43. 91.
 516. 679 agresti C. iv, 60 loquendi
 H. 202 orandi potens S. ii, 644
 Artem P. ii, 66. x, 72
 Artes S. ii, 389. 614. 803
 Arthritis P. x, 495
 Artibus P. xiii, 21. xiv, 15. A. 806.
 H. 302. Ps. 16. S. ii, 327
 Articulatim A. 859
 Artifex C. xi, 27. P. x, 886 peritus cru-
 cis P. v, 254
 Artificem C. iii, 35. S. i, 99. S. ii, 214
 Artifices H. 352
 Artifici poenarum P. ix, 33
 Artificis C. iii, 189. A. 514. H. 267.
 S. ii, 825
 Artificum S. i, 504
 Artis C. vii, 46. P. iv, 169. ix, 33. A.
 207. Ps. 556. S. i, 506
 Artubus C. i, 85. vii, 177. xii, 113. P.
 ii, 153. iii, 168. iv, 30. v, 367. x,
 882. H. 898
 Artus C. iv, 35. vi, 12. viii, 20. 54. x,
 47. 105. P. i, 113. ii, 225. 268. iv,
 199. v, 120. 228. 499. ix, 11. x,
 453. 504. 693. xi, 110. xiii, 13. A.
 58. 103. 160. 233. 615. 1027. H. 285.
 529. 636. Ps. 217. 611. S. ii, 186.
 256. 990
 Arva P. iii, 204. H. 682. Ps. 214. S.
 ii, 282. 1023
 Arvi H. pr. 36
 Arvina (sing.) C. vii, 9. P. v, 229
 Arvinam P. x, 514
 Aruit H. 475. S. ii, 926
 Arula (nom.) S. i, 237
 Arulas religiosas P. x, 259
 Arundo H. 534. Ps. 323. 826
 Arvo A. 905. S. i, 643. ii, 983 viscereo.

- A. 1025. 1026
 Arvum H. 806
 Ascendimus P. x, 641
 Ascendit C. ix, 104. A. 177
 Ascensum P. vii, 54
 Asciscendo S. ii, 363
 Ascita (sing. nom.) H. 787
 Ascita S. i, 282
 Asclepiades P. x, 42. 108. 392. 548. 687. 921
 Ascribunt S. ii, 453
 Ascriptam H. 484
 Asiam S. ii, 521
 Aspectu P. x, 839
 Aspectus (sub. sing.) P. ii, 291. v, 464
 Asper P. x, 33. 482. H. 112. S. ii, 514
 Aspera (sing. nom.) P. iii, 14. Ps. 62. S. i, 614. ii, 24. D. 49 (abl.) P. v, 541 (plur.) C. iii, 108. v, 95. P. v, 295. ix, 25. H. 284. Ps. 517. S. ii, 467. 1029 mundi C. x, 88
 Asperat Ps. 431 hydrys pectus P. x, 275
 Aspergine P. v, 225. xi, 143 culparum A. 937 morum H. 949
 Aspergunt A. 95
 Asperi (sing.) P. x, 173
 Asperis C. pr. 15. v, 69 verbis P. v, 44
 Asperrimo P. ii, 218
 Aspernata (sing. nom.) H. 636
 Aspersa (sing. nom.) C. x, 51
 Asperserit P. x, 1004
 Asperum P. ii, 109
 Aspexit Ps. 475
 Aspice C. vii, 4. P. xii, 57. H. 61. 779. S. i, 609
 Aspicit P. vi, 4. A. 172. H. 505. Ps. 205. S. i, 412. ii, pr. 16
 Aspidem S. i, pr. 37
 Aspidis C. iii, 147
 Aspis P. x, 257
 Asse Ps. 620
 Assedissee H. 465
 Assere auctorem horum munerum P. x, 785
 Asserentibus P. x, 389
 Assertor S. i, 626 Dei P. x, 1
 Assiduus P. xi, 44
 Assignare A. 961. H. 105. S. ii, 446
 Assimilis A. 956
 Assimulans A. 979
 Assimulatis S. ii, 39
 Assimulatus S. i, 307
 Assistas P. ii, 169
 Assistebat A. 307
 Assistens Ps. 155
 Assistite P. v, 25
 Assistunt S. i, 232
 Assuesceret A. 161
 Assuescit S. i, 541
 Assuetas Ps. 356
 Assuetos P. ii, 158
 Assuetum S. ii, 667
 Assultus (plur.) Ps. 144
 Assum P. ii, 408
 Assumit C. xii, 154. A. 779
 Assumtam S. i, 139
 Assumtis S. ii, 1022
 Assumto A. 14
 Assumtum C. pr. 21. A. pr. 1. 8. S. ii, 268
 Assur H. 450
 Assyriæ (gen.) S. ii, 549
 Assyrios A. 145
 Assyrium Ps. 60
 Ast C. vi, 63. P. ii, 241. 377. iii, 26. 208. v, 125. 521. x, 1066. xiv, 88. A. 781. S. i, 28. 93. ii, pr. 30
 Astans P. i, 91
 Astanti P. x, 76
 Astantes A. 492
 Astore P. ii, 72. 164. vi, 89. Ps. 739. S. i, 217
 Astat P. iii, 65
 Astra C. iii, 5. 205. x, 32. 92. P. i, 90. iii, 60. 163. vi, 123. A. 197. H. 846. 896. S. i, 591. ii, 66. 867
 Astringit P. xi, 104
 Astris C. xii, 34. S. i, 309. ii, 477. 999
 Astro S. i, 371. ii, 450
 Astrologus A. 618
 Astrorum S. ii, 781
 Astrum C. xii, 22. S. i, 442
 Astu H. 145. Ps. 667
 Astus (plur.) S. i, 74
 Astutiæ (dat.) A. pr. 26
 Asylum S. i, 196
 Atavi (plur.) S. i, 201
 Atavis P. x, 416. A. 996. S. i, 241
 Atavos A. 1004
 Athenas S. ii, 968
 Athenis S. ii, 352
 Atlantis A. 433
 Atomī A. 954
 Atqui C. pr. 34. H. 693
 Atquin P. vi, 79. H. 781
 Atra (sing. nom.) H. 397. S. i, 642 socordia A. 126 (abl.) C. x, 158. H. 179 ambage C. vi, 48
 Atræ (gen.) Ps. 503
 Atram S. i, 582 formidinem P. x, 276
 Atri (sing.) C. vii, 201. P. v, 310. xiv, 108
 Atria C. v, 26. P. ii, 515. iii, 192. viii, 10. xi, 164. A. 447. Ps. 913. S. i, 534. ii, 253. 727. D. 61
 Atrio P. pr. 25
 Atris C. ii, 66. P. v, 14. H. 13. D. 45
 Atrium P. ii, 173

- Atro P. x, 487. xlv, 98
 Atrocloribus P. ii, 61
 Atrox P. i, 40. vi, 35. x, 33. xi, 207.
 xiv, 70. H. pr. 31. 142. S. ii, 665
 Atrum C. ix, 75
 Attactu H. 328
 Attamen C. xii, 15. P. pr. 31. xi, 165.
 S. i, 599
 Attentare Ps. 207
 Attenuant H. 753
 Attenuante H. 330
 Atterentes P. x, 159
 Attica copia (nom.) A. 379
 Atticum mel C. v, 94
 Attigerat P. x, 703. xi, 20 tres hyemes
 quater P. iii, 12
 Attigit C. ix, 40. A. 613
 Attin S. ii, 52
 Attingas P. x, 105
 Attollens S. i. pr. 35
 Attollere S. i, 561
 Attollis S. i, 418
 Attollit P. vi, 2
 Attonitæ (sing.) S. ii, 1089
 Attoniti (sing.) H. 125 mœrore P. xi,
 135
 Attonitis Ps. 568
 Attonitus P. iii, 173
 Attrectare Ps. 389
 Attrita (sing.) P. i, 72 (plur.) Ps. pr. 33
 Attritam H. 754
 Attritis Ps. 443
 Avara (sing.) Ps. 558 (plur.) C. ii, 44
 Avare (adject.) P. ix, 76 (adv.) Ps. 555
 Avari (sing.) A. 683
 Avaris Ps. 520
 Avaritia (nom.) Ps. 454. 481. 585
 Avaritiæ (sing.) H. 256. Ps. 469. 508
 Avaro S. ii, 1016 munere 826
 Avarus P. ii, 167. 241. H. 683. Ps. 492
 Auceps H. 807
 Aucta (sing.) A. 856. S. i, 242. ii, 44.
 315. 583
 Auctam P. x, 1070
 Aucti (plur.) Ps. 83. S. i, 595
 Auctionibus P. ii, 78
 Auctor C. x, 135. P. x, 91. 680. 795.
 xi, 38. xiii, 9. 71. A. 74. 289. H.
 33. 112. 300. 576. 642. 662. Ps. 623.
 S. ii, 1021 doli C. iii, 126 luminis
 P. x, 318 mœnium P. ii, 416 salutis
 C. iv, 12
 Auctore A. 254. 289. S. i, 223
 Auctorem P. ii, 504. x, 785. A. 700.
 701. H. 382. 567. Ps. pr. 42. S. ii,
 391
 Auctori P. v, 360
 Auctoribus H. 94. S. i, 165. ii, 678
 Auctoris S. ii, 213
 Auctus viribus H. 168
 Aucupes salutis spiritus P. v, 79
 Audacia (sub. nom.) H. 368 (abl.) P.
 x, 63
 Audacis Ps. 703
 Audax C. ii, 74. P. v, 467. x, 895. Ps.
 65
 Audcat A. 104
 Audebis Ps. 55
 Auderet P. xi, 62. S. i, 179. ii, 44
 Audes P. v, 42
 Audet C. v, 72. P. v, 399. vii, 50. xiv,
 118. H. pr. 61. Ps. 28. S. ii, 471.
 761
 Audi P. ii, 574. 581. x, 595. A. 588
 Audias P. i, 103. x, 169
 Audiat P. xi, 240. A. 400
 Audientes P. vi, 93
 Audienti P. v, 421
 Audientiam surdis reddere P. x, 954
 Audierat Ps. 318
 Audieris A. 744
 Audiit A. 424
 Audio P. ii, 93. x, 396. S. ii, 920
 Audior P. ix, 105
 Audis A. 746
 Audissent A. 323
 Audit C. xii, 93. P. pr. 12. v, 313. ix,
 97. Ps. pr. 20
 Audita (sing.) P. xi, 109
 Audite P. x, 466
 Auditis (part.) P. v, 185
 Auditus (sub. sing.) A. 587. H. 656
 (plur.) A. 322
 Audiunt P. i, 18
 Avellitur S. ii, 983
 Avem P. iii, 171
 Avenas A. pr. ii, 46
 Avenis H. 219
 Aventini S. i, 121
 Avernî (gen.) S. i, 389
 Averno H. 128. 963. Ps. 92
 Aversa (sing.) P. xiv, 41
 Aversis H. 844
 Avertat ora de hostia P. x, 289
 Aves (sub.) C. i, 13
 Aufer H. 939
 Auferas P. v, 456
 Auferat A. 1048
 Aufert S. ii, 112. 554
 Auferte C. i, 5. P. i, 65
 Augens H. 433
 Augeret Ps. 184
 Auget C. xi, 4. S. i, 286
 Augur A. 296
 Augure P. x, 615. S. ii, 894
 Augures P. x, 1054
 Augurium P. vi, 151
 Augurius P. vi, 7

- Augusta (sing. nom.) P. xi, 190 (abl.)
 S. i, 103
 Auguste S. ii, 763
 Augusti P. xi, 232. S. i, 292
 Augustior ore P. v, 283
 Augustissime S. ii, 1114
 Augusto S. i, 172
 Augustum (adj.) H. 161
 Augustum (sub.) S. i, 247. ii, 430
 Augustus P. ii, 119
 Avia (plur.) v, 40. P. xi, 149. S. ii, 903
 Avibus P. v, 536. H. 230. Ps. 791. S.
 ii, 1032. 1048
 Avidæ (sing.) H. 960
 Avidam gulam H. 810. 811
 Avidē (adv.) Ps. 562
 Avidos D. 44
 Avidus S. ii, 175 vini i, 126
 Avis (volucris) C. iii, 167. S. ii, 60 mi-
 nistræ sigillum P. x, 234
 Avis (ab avus) Ps. 375
 Avita (abl.) S. ii, 8
 Avitæ (gen.) Ps. 542
 Aviti (gen.) S. ii, 734
 Avito S. ii, 611
 Avium H. 295. Ps. 617
 Aula (nom.) P. ii, 551. S. i, 161. S. ii,
 707 (abl.) A. 929. Ps. 876. S. i, 469
 Aulæ (gen.) P. i, 41. xiv, 62. H. 463.
 Ps. 806 (dat.) C. vi, 72
 Aulæis P. v, 366
 Avorum C. xii, 197. P. ii, 77. A. 545.
 922
 Avos C. iii, 133. S. i, 42. 180
 Aura (nom.) C. ix, 113. x, 12. P. ii,
 390. A. 143. S. ii, 86. 801. 814
 Auræ (plur.) C. x, 145. A. 1018
 Auram cœlestis muneris hauriunt P. v,
 519. 520
 Auras C. iv, 63. vi, 29. vii, 31. x, 43.
 P. i, 83. x, 553. xi, 65. xiv, 92. H.
 298. 536. 819. 824. Ps. 52. 189. 297.
 720. S. i, 448. ii, 396 unas capit
 pius et impius ii, 783 madentes Per-
 sicorum aromatum P. x, 363
 Aurata (sing.) Ps. 358 (plur.) P. vi, 154
 Auratis P. xi, 220. A. 609. Ps. 305.
 810
 Auratum S. i, 624
 Aure H. 656. Ps. 138. S. ii, 729. 1035
 percipit mugitus tubarum H. 917. 918
 Aurea (sing. nom.) C. xi, 60. A. 385.
 597. Ps. 826. S. ii, 27. 1113 pompa
 tori P. iii, 111 corona (abl.) x, 1014
 (plur.) H. 418. 926. S. i, 73. ii, 249.
 697. 831
 Aurcis P. i, 2. ii, 174. xii, 31 coronis
 ii, 276
 Aurem P. i, 18. v, 559 præbuit S. i, 83
 reserare loquellis A. 578
 Aureo P. ii, 365
 Aureolis P. iii, 197. H. 273. S. i, 641
 Aureorum nominum P. iv, 165 tempo-
 rum x, 206
 Aureos P. i, 65. ii, 101 nummos 293
 Aureum pudorem P. xiv, 32. 33
 Aures P. i, 78. v, 325. x, 1037. A. 399.
 H. 319. 651
 Aureus P. pr. 15. D. 42
 Auri (gen.) C. vii, 78. P. i, 88. ii, 115.
 x, 1084. xiv, 102. A. 631. H. 258.
 397. Ps. 457. 598. S. i, 67. D. 106
 Auribus A. 324. H. 271. 301. Ps. 746.
 S. ii, 270
 Auriculas A. 326
 Aurifluus Tagus S. ii, 604
 Auriga (nom.) Ps. 413
 Auris (plur.) S. ii, 153
 Auritis legibus A. 767
 Aurium C. ix, 64
 Auro P. ii, 68. 71. 198. H. 258. Ps.
 336. 516. 539. 588. 838. 854. S. i,
 418. 466. 487. 636. S. ii, 189 corus-
 cat frons hostiæ P. x, 1024
 Aurora (nom.) C. i, 22. S. ii, 598
 Auroræ A. 612. Ps. 380
 Aurulenta P. xii, 49
 Aurum C. i, 93. xii, 64. P. ii, 135. 189.
 197. 203. P. x, 511. xii, 40. A. 150.
 646. 441. 491. S. i, 123. ii, 151. D.
 40. 82
 AUSA (sing. nom.) C. vi, 110. P. vi, 106.
 Ps. 498
 Ausi (plur.) S. ii, 866
 Ausim H. 80. S. i, 647
 Ausit P. v, 414. H. 47
 Ausoniæ A. 380. S. ii, 19
 Ausoniam S. i, 558
 Ausonii regni S. ii, 1114
 Auspicato (adv.) P. x, 414
 Auspice S. ii, 707. D. 125
 Auspicius S. i, 278. ii, 563
 Auspiciis S. i, 238
 Austeritas P. ii, 325
 Austri D. 82
 Austrum Ps. 831
 Ausus est C. xii, 31. P. v, 529. H. 218.
 517. S. i, 310
 Autumat H. 16
 Autument P. x, 83
 Avulsis Ps. 633
 Avus A. 296
 Auxerunt A. 730
 Auxilii H. 468. Ps. 200
 Auxilio P. x, 693. Ps. 574 venire S. ii,
 535
 Auxilium A. 155. Ps. 175 surgit in H.
 410

Auxit Ps. pr. 3
 Axe C. viii, 11. P. iii, 179. S. i, 317
 sub uno habitant S. ii, 783 sub igneo
 C. v, 92
 Axem H. 907. Ps. 336. 415. 833 æthe-
 rium S. i, 144 poli P. i, 88
 Axis C. xi, 107. S. ii, 533
 Azymon A. 353

B.

Baal A. 325
 Babylon H. 449
 Babylonicum P. vi, 110
 Babylonis C. iv, 43. A. 129. S. ii, 549.
 D. 90
 Baca (nom.) C. iii, 55
 Bacas H. 270
 Bacchantia gaudia H. 376
 Bacchantis A. 400. S. ii, 892
 Bacchatus apertis jugulis S. ii, 671
 Bacchi S. ii, 857
 Bacchica (plur.) S. i, 188. 629
 Baccho S. i, 129
 Baccis A. 339. S. ii, 220
 Bactra A. 612
 Baculo P. ii, 147. Ps. 485
 Bajanis aquis S. ii, 740
 Balantis A. 352
 Balatibus H. 223
 Balbutit P. x, 12
 Balnea H. 762
 Balsama C. v, 117. xi, 76. P. xi, 194.
 A. 482. Ps. 319
 Baptisma P. ii, 375
 Baptismate A. 697. 881. Ps. 103
 Baptista, Joannes P. v, 376. D. 117
 Barathro C. xi, 40. A. 785. S. i, 294
 Barathrum P. v, 249
 Barbam P. x, 272. 1044
 Barbara (sing.) Ps. 133 gens linguis A.
 194 (plur.) C. xi, 70. H. 457. 784:
 S. i, 44. ii, 815. D. 84
 Barbaras P. i, 47
 Barbaricis H. 437. S. i, 449
 Barbaricos A. 143
 Barbaries H. 100. Ps. 753
 Barbaris C. v, 39
 Barbarorum Ps. pr. 21
 Barbaros P. ii, 382
 Barbarum (neut.) C. xii, 117 (gen.)
 P. x, 708
 Barbarus P. 4. 121. v, 467. S. ii, 691
 Barbati (gen.) A. 200
 Barbatos S. ii, 890
 Barbatus S. i, 350
 Barbis hirsuta cutis solvitur P. x, 559
 Barcinon P. iv, 33

Bardus A. 296
 Bassorum S. i, 559
 Beata (sing. nom.) P. pr. 4. x, 735 (abl.)
 H. 954
 Beate (voc.) P. v, 1
 Beate (adv.) P. x, 209
 Beati (sing.) P. iv, 95. A. 16. Ps. pr.
 2 (plur.) C. 12. 206
 Beatior C. ii, 89. x, 89
 Beatis P. v, 516. vi, 27. Ps. pr. 61
 Beato H. 929
 Beatorum P. i, 6
 Beatum P. x, 105
 Beatus C. vii, 216. ix, 19. P. v, 372.
 x, 834 o terque, quaterque et septies
 P. ii, 530
 Belia (abl.) H. 521. Ps. 714
 Beliade H. 611
 Bella P. iii, 33. iv, 157. x, 84. H. 253.
 500. Ps. 164. 198. 308. 747. 804.
 902. S. i, 279. ii, 550. 641. 683. D.
 75 gerit H. 409
 Bellantibus S. ii, 27
 Bellator Ps. 299
 Bellatrix Ps. 133. S. ii, 489
 Belli H. 427. Ps. 27. 115. 158. 260.
 420. 474. 770. S. ii, 10. 527. 728
 Bellica virtus Ps. 208 (abl.) C. ii, 47.
 Ps. pr. 20 (plur.) signa C. v, 55
 Bellicosus Ps. pr. 13
 Belligeri (gen.) Ps. 806
 Bellis P. x, 627. S. ii, 667. 1131
 Bello H. 514. Ps. 238. 356. 379. 697.
 S. ii, 420 sueta virtus P. i, 33
 Bellona (nom.) Ps. 236. 557. S. ii, 599
 Bellorum Ps. 387
 Bellua (nom.) P. x, 1026. xi, 76
 Belluæ (gen.) P. x, 149
 Belluam P. v, 414
 Belluas P. x, 333
 Belluinis faucibus C. vii, 114
 Bellum C. v, 47. Ps. 320. 434. 632. S.
 ii, 514
 Belzebulis P. v, 267
 Bene C. x, 115. P. x, 790. xi, 231. Ps.
 581. 850. S. ii, 1104 est quod P. ii,
 349
 Benigna (sing. nom.) P. iii, 124
 Benignam opem C. vii, 213
 Benigne (adj.) C. vi, 4
 Benigne (adv.) Ps. 580
 Benigni (sing.) C. vii, 84
 Benignis P. v, 330
 Benigno ore A. 49
 Benignum H. 659. S. ii, 592 opus C.
 x, 63
 Benignus C. vi, 93. ix, 71. P. pr. 12.
 ii, 591. vi, 4. x, 136
 Berecynthiacus sacerdos S. ii, 51

- Beryllum Ps. 855
 Bestia (nom.) H. 197. 198. Ps. 719
 Bestialibus villis C. vii, 153
 Bestiam C. vi, 105
 Bestiarum C. vii, 62. P. v, 398
 Bethania D. 149
 Bethlehem P. x, 737
 Bethlem C. vii, 1. xii, 78. 105. D. 101
 Bibant naufragium P. xi, 74
 Bibat illecebras H. 315
 Bibe P. v, 152
 Bibendam P. x, 726
 Bibendi C. vii, 161
 Bibendus P. x, 736
 Biberunt P. x, 737
 Bibit C. v, 20. A. 886. H. 593. 859.
 S. i, 899. ii, 669 errorem cum lacte
 i, 202 ore rogum P. iii, 160 alvo
 Christum Virginitas A. 583 totis me-
 dullis obliviale poculum C. vi, 15
 Bibulæ arenæ (plur.) P. xi, 141
 Bihulus alveus S. ii, 929
 Bibunt H. 392
 Bidentis H. pr. 7
 Bifestum diem P. xii, 66
 Bifida (plur.) Ps. 647
 Bifidæ lucis H. 3
 Bifidas P. xii, 57 luces H. 93
 Bifido H. 792 æquore permeat C. v,
 68
 Bifori cardine Ps. 666
 Biformia Ps. 761
 Biformis Ps. 569
 Bifrons Janus S. i, 233
 Bifrontem Janum P. ii, 449
 Bigas P. xi, 95 boves S. i, 361
 Bijugum S. i, 128
 Bile Ps. 777
 Bilem P. x, 394
 Bimaris Corinthi S. ii, 351
 Bina H. 8
 Binis P. ii, 538. xii, 8
 Bipedi S. ii, 816
 Bipennem ad publicam præbenda cervix
 P. i, 55
 Bipenni S. ii, 1010
 Bipennis D. 86
 Bis C. pr. 16. P. iv, 1. xii, 10. A. 217.
 Ps. pr. 57. S. i, 410 terna A. 997
 quino mense P. x, 782 sex A. 739.
 S. ii, 461 sena C. xii, 192 seni D.
 148 inclyte P. v, 537
 Bisulcas ungulas P. i, 44
 Bisulcis P. x, 73
 Bitumen mixtum pice P. v, 199
 Bitumine H. 826
 Biviis S. ii, 849
 Bivio H. 60
 Bivium H. 791
 Blanda (sing. nom.) Ps. 399 largitas C.
 vii, 210 (abl.) fame C. iv, 50 (plur.)
 H. 592
 Blande (adv.) P. ii, 63. v, 18
 Blandi (sing.) P. xi, 91
 Blandis H. 304
 Blandita (sing. nom.) A. 906
 Blanditi (plur.) S. i, 26
 Blandos S. i, 62
 Blandum P. vi, 155
 Blandus C. vi, 11. A. 395. S. i, 285
 Blasphemias (ver.) A. 347
 Blaspheme (voc.) A. 16. H. 2
 Blasphemi (gen.) D. 156
 Blasphemia Ps. 715
 Blasphemis A. 772
 Blasphemus P. i, 75
 Blateraret P. x, 913
 Bombum A. 845
 Bombyx P. x, 512
 Bona (sub.) C. pr. 29. A. 789. H. 156.
 354. S. ii, 105. 166. 216
 Bona (adj. sing.) H. 630. Ps. 348
 Bone C. iii, 1. v, 1. P. x, 246. Ps. 11
 Boni (sub.) P. ix, 104. H. viii, 337.
 347. Ps. 233. S. i, 530. ii, 77
 Bonis C. pr. 18. P. ii, 545. Ps. 727. S.
 ii, 128. 898
 Bonitas C. v, 162
 Bonitate A. 310. S. ii, 805
 Bonitatis H. 184
 Bonorum (sub.) C. iv, 74
 Bonum (sub.) C. iv, 24. P. i, 115. xiii,
 15. 99. H. pr. 45. 338. 340. 342.
 346. 440. S. ii, 139. 1018
 Bonum (adj.) C. viii, 77
 Bonus C. iv, 60. P. i, 21. iii, 86. iv,
 155. xii, 47. xiii, 57. H. 184. 691.
 693. 939. S. i, 619. ii, 433. D. 93
 Booz H. 787
 Boreæ S. ii, 533
 Boreas A. 661
 Borræ Ps. 847
 Bos P. x, 1049
 Bosporeum C. v, 147
 Botryonis H. 478
 Bove S. i, 61 aureo P. ii, 366
 Bovem S. i, 77
 Boves S. i, 361
 Bovis P. x, 1009
 Brahæi duplicis palmam tulisti P. v, 538
 Brachia C. iii, 54. P. vi, 108. xi, 139.
 A. 31. S. i. pr. 16
 Brachiis C. xii, 170. P. v, 109. x, 851.
 1062
 Bractea P. x, 1083. S. i, 436
 Bractealis fulgor ætas inficit P. x, 1025

Bracteolas P. xii, 49
 Bracteolis crepitantia lora Ps. 335
 Brennum S. ii, 561
 Breve P. x, 973. xiv, 107. S. ii, 162
 Spatium C. x, 35
 Brevem C. vii, 171. ix, 94. P. x, 1128.
 S. ii, 108
 Breves P. xiii, 30
 Brevi (adj.) P. ii, 400. A. 530
 Brevi (adv.) P. ii, 267
 Brevibus P. ix, 23. S. ii, 898
 Breuiore P. ii, 151. xi, 221
 Breuiorem S. i, 318
 Brevioribus S. ii, 864
 Brevis P. x, 693. A. 175. C. viii, 13
 Brevitate S. ii, 113
 Breuiter S. i, 166
 Britannos P. xiii, 103
 Bromium S. i, 131
 Bromius S. ii, 495
 Bruchus H. 229
 Brumas A. 427
 Bruta gentilitas P. i, 94 (plur.) H. 139.
 Ps. 518
 Bruti S. i, 557
 Bruto fastidio C. vii, 89
 Brutum C. xi, 89 Scitum Cæsaris P. v,
 66
 Bubulcus P. x, 195
 Bubulis ofellis P. x, 383
 Bubulus P. x, 1007
 Buculas Ps. pr. 31
 Buccina (nom.) C. xi, 105. S. ii, 528
 Bullis Ps. 475
 Busti A. 415
 Bustis C. ix, 99. S. i, 405
 Bustnali antro C. ix, 52
 Buxa P. ix, 49

C.

Cachinni (sing.) Ps. pr. 49
 Cachinnis P. ii, 323
 Cachinno S. ii, 402
 Cachinnos P. x, 226
 Cacumen C. xii, 52. P. xii, 17
 Cacumina A. 346
 Cacumine C. v, 24
 Cadant P. x, 478
 Cadat C. xii, 24. P. x, 658. 879. xiii,
 68. S. ii, 1125
 Cadaver P. v, 387. 437. 458. x, 806.
 1041. H. 606. Ps. 474. 724
 Cadavera C. x, 41. 61. S. ii, 569. 718.
 D. 11
 Cadavere A. 756
 Cadaveri P. x, 374

Cadaveribus P. xi, 76
 Cadentem Ps. 437
 Cadentem C. xi, 42
 Cadet P. x, 537
 Cadit C. ix, 72. P. vi, 66. x, 804. A. 955.
 H. pr. 62. 241. Ps. 257. 699. S. i,
 380. ii, 1010 in faciem A. 330 in
 vitium P. x, 989. S. ii, 989
 Caduca res P. x, 437
 Caducam A. 1044
 Caduci (sing.) H. pr. 51. Ps. 457 cor-
 poris C. ix, 16
 Caduchus C. vi, 21. vii, 177. x, 21. P.
 pr. 26. vi, 119. A. 17
 Caduco H. pr. 43
 Caducum P. v, 301. x, 603. S. i, 430
 hospitium A. 890
 Caducus S. ii, 111
 Cadunt P. v, 76. x, 1052. Ps. 286. S.
 ii, 752
 Cæca (sing. nom.) P. ii, 232. H. 629
 vis mortalium C. ii, 33 (abl.) Ps. 411.
 S. i, 400 (plur.) P. v, 72. xiii, 62.
 A. 329. S. ii, 863
 Cæci (sing.) D. 131
 Cæcilianus P. iv, 156
 Cæcis P. x, 589. 955. H. 140
 Cæcitas C. ii, 93. P. ii, 377. v, 269.
 x, 371 errans Iuli P. ii, 456
 Cæco R. vi, 128. xi, 111. H. 885. A.
 641
 Cæcorum A. 126
 Cæcos A. 126. 675
 Cæcum Ps. 271. 484. S. ii, 1072
 Cæcus P. xiv, 48. A. pr. 2. 37. 698
 Cæde (sub.) C. vi, 82. P. i, 7. x, 879.
 1010. 1053. A. 543. H. pr. 17. 142.
 Ps. pr. 38. 346. 432. D. 195
 Cædere Ps. pr. 23
 Cædes C. ix, 85
 Cædibus C. iii, 59. P. v, 83. x, 98. xi,
 44. Ps. 538. S. ii, 296. 1126. D.
 113
 Cædis P. x, 826. S. ii, 664
 Cæditur A. 349 aris caper Bacco S. i,
 130
 Cæmenta S. ii, 246
 Cæmentum A. 515
 Cæsa (sing. nom.) P. xi, 72. Ps. 61
 enſe virtus P. i, 49 (abl.) Ps. 304
 (plur.) P. iii, 198
 Cæsæ (sing.) P. iv, 118 (plur.) S. ii,
 288
 Cæsaraugusta P. iv, 54
 Cæsaraugustæ P. iv, 142
 Cæsaraugustam urbem P. iv, 3
 Cæsarem P. v, 108
 Cæsareum S. i, 250

- Cæsari P. ii, 97
 Cæsariem Ps. 358
 Cæsaries P. xiii, 30
 Cæsaris P. i, 34. 62. ii, 14. 97. v, 66. vi, 41
 Cæsarium A. 473
 Cæsi (plur.) P. viii, 3
 Cæsis P. xi, 161. S. ii, 544
 Cæso C. xii, 159. P. x, 187
 Cæsorum S. ii, 63
 Cæspes P. iv, 94. x, 187
 Cæspite C. iii, 97. P. v, 50. 453. A. 187. Ps. 266 ab imo C. x, 123
 Cæspitem P. xii, 8. 46
 Cæspitis Ps. 880
 Cæsus P. v, 371. Ps. 871
 Cætera (plur.) C. xi, 22. A. pr. 1. 7. H. 251. S. ii, 1115
 Cæteri (plur.) C. xii, 29. S. ii. pr. 21
 Cæteris P. ii, 40. 435. x, 415. 830
 Cain H. pr. xi, 63. D. 8
 Caio P. iv, 181
 Caiphæ D. 157
 Calagurris P. iv, 31
 Calami (gen.) A. 596. H. 542
 Calamis C. v, 52
 Calamos A. 148. S. i, 366. ii, 524. 962. 1030
 Calamum C. iii, 48
 Calatho C. iii, 70
 Calathos P. iii, 205. Ps. 327
 Calcabo S. ii, 173
 Calcanda (plur.) D. 58
 Calcans P. v, 477
 Calcant pedibus C. v, 124
 Calcantem A. 131. S. ii, pr. 18
 Calcarat Ps. 269
 Calcare P. vi, 88. vii, 59. H. 773. Ps. 210. S. ii. pr. 39. 748
 Calcaret Ps. 652
 Calcaribus Ps. 253
 Calcarit A. 664
 Calcas S. i, 429
 Calcasse H. 473
 Calcat C. ix, 49. P. v, 168. xiv, 112. A. 887. 908 pede Ps. 32
 Calcata morte A. 1065 (plur.) 736. S. ii, 525
 Calcatis Ps. 320
 Calcatrix mundi Ps. 587
 Calcatus A. 653
 Calcavit D. 170
 Calce C. iii, 128. P. vi, 91. xiii, 77. xiv, 113. D. 138
 Calceamenta P. vi, 74
 Calceis P. x, 159
 Calcentur P. v, 106
 Calcibus Ps. 596
 Calcis Ps. 653
 Calculanda (sing. nom.) P. ii, 131
 Calculus H. 272. Ps. 870
 Calefacta (plur.) P. xiii, 49
 Calens C. v, 20 in culpam sanguis P. ii, 213
 Calent mœchorum furta P. x, 183
 Calente sole C. vii, 207
 Calentem Christo puellulam P. xiv, 12
 Calentes P. i, 7. S. ii, 9
 Calentia vota P. xiv, 76
 Calentis nequitiae H. 318. 319
 Calet C. iii, 91. H. 586
 Calere S. i, 171
 Calerent P. xiii, 72
 Calida (sing. nom.) A. 143
 Calidi (sing.) S. i. pr. 19
 Calidis H. 512. 596. S. i, 110. ñ, 405. D. 116
 Calido Ps. 154. 808. S. ii, 961
 Calidos Ps. 50. 217 annos S. ii, 329
 Calidum H. 327
 Caligant H. 3
 Caligantes animas S. i, 291
 Caligine H. 179. Ps. 351. 483. S. i, 400. 413
 Caliginem P. x, 431. 963
 Caliginis P. v, 350. xiii, 52
 Caligo C. ii, 5. A. 679
 Calix P. x, 736
 Calle recto C. vii, 50
 Callebas C. xi, 20
 Callem H. 795
 Callens H. 225
 Calles S. ii, 844
 Callida (sing. nom.) Ps. 257. S. i, 82. D. 71 fraus C. ii, 21 (abl.) C. vii, 193 (plur.) P. v, 267. S. ii, 644
 Callide (voc.) A. 406
 Callidus C. iii, 41. A. 468. H. 712. 907
 Callum pectoris P. v, 177
 Calor C. x, 38. P. vii, 87. A. 839. H. 75. 965 vitalis P. ix, 92 laudis Ps. 24
 Calore Christi fidem incendit P. vi, 21
 Caltha C. v, 114
 Calvis S. i, 631
 Caluit S. i, 253
 Calumnia (nom.) H. 639
 Calumniam P. x, 981
 Calumniosis A. pr. 20
 Cameli (gen.) D. 118
 Camilli P. ii, 14
 Camillo S. ii, 721
 Camillos S. ii, 557
 Caminis C. xii, 196. P. vi, 102. x, 294. S. i, 307
 Caninos H. 923

- Camœna C. iii, 26. ix, 3
 Camœnas P. vi, 153. S. ii, 47
 Camuros arcus P. xii, 53
 Campania (nom.) S. ii, 745
 Campanus P. xi, 208
 Campestre P. xi, 93
 Campi (sing.) P. x, 846. xiii, 76. Ps. 152. 637. S. i, 316. ii, 939 (plur.) P. xi, 211
 Campis S. ii, 570
 Campo C. viii, 41. P. xi, 243. H. 415. 800. Ps. 40. 468. S. i, 181. 338
 Camporum Ps. 686. S. ii, 508
 Campos S. ii, 920
 Campum Ps. 21. 266. 573
 Cana fides H. 854 ingenia A. 561
 Canam C. ix, 1. A. 742
 Canat C. pr. 38. i, 51
 Cancrum A. 619
 Candens spuma P. v, 490
 Candentes P. xi, 186
 Candentia Ps. 882
 Candida P. xi, 203. xiii, 87. H. 958. Ps. 560. 821. D. 1 via A. 536 (plur.) H. 156 gaudia Ps. 901
 Candidatas P. x, 355
 Candidatis P. iv, 145 cohortibus P. i, 67
 Candidi chori sanctorum (plur.) P. v, 373
 Candidior 374. P. iii, 162
 Candidiore S. i, 547
 Candidis C. v, 124
 Candidius nive genus linguæ P. xiii, 11
 Candido tramite P. xiv, 93
 Candidulo C. iii, 157
 Candidum diem C. ix, 77
 Candidus C. iv, 16
 Candor P. i, 89. xiii, 86. S. ii, 753
 Candore C. ii, 70. x, 49
 Cane P. iv, 149. A. 216
 Canebat P. iii, 142. x, 838
 Canendo C. ii, 52
 Canendum P. x, 19
 Canens oliva P. xii, 32
 Canente P. x, 791 Gallo C. i, 39
 Canes (sub.) P. x, 806. S. ii, 814
 Canet C. iii, 90
 Cani (adj. plur.) S. i, 200
 Canibus P. v, 388. Ps. 721
 Caniformem A. 195
 Canina facundia (nom.) H. 402
 Canini (gen.) S. ii, 353
 Canis (sub.) P. x, 258. A. 980
 Canis (adj.) A. 480. S. ii, 1076
 Canistris C. iv, 62. P. iv, 16. A. 740
 Canit C. i, 67. P. xiii, 95 triste tuba C. v, 50
 Canitiem P. iii, 25. xi, 138. S. ii, 657
 Canities C. pr. 23
 Cannas S. ii, 568
 Canopi S. ii, 921
 Canopica regna P. iii, 59
 Canopus P. x, 255
 Canoro ære H. 481
 Cantamen magicum P. xiii, 23
 Cantamine S. ii, 176
 Cantantes P. vi, 111
 Cantare D. 91
 Cantharis C. ix, 28
 Cantharus P. x, 299. Ps. 367
 Cantilenæ (plur.) P. x, 305
 Cantor S. ii, 646
 Cantu C. i, 63. ii, 50. S. i, 120
 Cantus (sing.) P. iv, 151 (plur.) obmutescere jubet A. 147
 Canum (sub.) P. v, 147
 Canunt C. v, 123
 Capacem C. vi, 105. H. 98
 Capaces Christi P. ii, 376 virtutum P. x, 743
 Capaci Ps. 454
 Capacis alvi C. vii, 115
 Capax S. ii, 162. 793 justî A. 803 fruentis vocibus C. ix, 66
 Cape P. v, 49 experimentum P. ii, 407
 Capellam P. x, 618
 Capellis H. 236
 Caper S. i, 129
 Capere C. iii, 10. A. 1035
 Caperet S. ii, 1119
 Capessit P. v, 368. vi, 7. Ps. 574
 Capessunt Ps. 304
 Capi P. x, 663
 Capiam S. ii, 189
 Capiant P. x, 430
 Capiebat Ps. 322
 Capienda (sing.) S. ii, 908
 Capiet C. iv, 92
 Capillo Ps. 283
 Capillos C. vii, 160. P. x, 274. xiii, 30. Ps. 687
 Capillum P. i, 80. 110
 Capio spem H. 936
 Capit P. x, 440. xiii, 34. A. 86. 587. 705. 783. H. 335. Ps. 486. 566. S. ii, 130. 894. D. 31. 69 arma S. ii, 641 auras unas pius et impius S. ii, 783 nil diurnum nox P. x, 590
 Capita Ps. 871. S. ii, 635
 Capitalis criminis S. ii, 804
 Capite S. i. pr. 28 in porta H. 491
 Capitis (sub.) C. viii, 23. P. xiii, 36. H. 652. Ps. 59. S. i, 141. 345. ii, 353 nix C. pr. 27
 Capitoli S. ii, 687
 Capitolia A. 444. S. i, 182. 216. 635. 632. S. ii, 833
 Capiunt P. xi, 211

- Capiuntur** S. ii, 1065
Caprearum S. i, 363
Capta (nom. sing.) P. i, 61. ii, 11. xi, 242. A. 773. Ps. pr. 54. S. i, 64. ii, 908. D. 89 (abl.) S. ii, 518. 693 (plur.) P. i, 98. A. 401. Ps. 214. S. ii, 548
Captans S. ii. pr. 6
Captare H. 139
Captas (adj.) S. ii, 62
Captator P. v, 19
Capti (sing.) Ps. 715 (plur.) S. i, 616
Captiosis strophis A. pr. 25
Captis H. 153. Ps. pr. 25. 170
Captiva (sing. nom.) A. 548. H. 818. S. ii, 148. 409. 875 (plur.) 350
Captivæ (sing.) S. i, 124
Captivas H. 306. 455
Captivi (plur.) H. 446
Captivis S. ii, 732
Captivo Ps. 603
Captivos H. 212. S. ii, 558
Captivum P. ix, 37
Captivus S. ii, 1069
Capto Ps. 392. 539
Captum C. vii, 182. P. x, 664. xi, 93. Ps. pr. 20
Captus S. ii, 138. D. 11
Capuæ P. xi, 208
Capulum Ps. 137. 147
Caput C. iv, 41. xii, 60. P. ii, 316. 440. iii, 84. 157. iv, 13. 37. v, 366. vi, 2. 143. x, 763. 823. xi, 65. 80. 137. xii, 15. xiii, 47. xiv, 26. 89. 113. A. 325. 455. 576. 630. H. 32. 131. 179. 280. 556. 588. 801. Ps. 30. 69. 91. 183. 282. S. i, pr. 53. 75. 356. 418. 497. 554. ii, 430. 602. 721. 978. D. 101. 102. 124. 134 orhis S. ii, 661 natale vitiorum H. 204 summum sæculi P. x, 167 gladio feriere P. iii, 116
Cara (plur.) P. i, 52. H. 727
Carbasa Ps. 744
Carbacea (sing. nom.) Ps. 186
Carbaso P. v, 451. S. i, pr. 48
Carbonibus P. x, 917
Carbonum P. v, 219
Carcer P. i, 46. v, 61. 247. vi, 25. 26. 27
Carcere C. x, 22. P. v, 280. 375. x, 794. xiii, 63. Ps. 906. S. i, 470. D. 141 membrorum septas H. 919 pœnarum H. 928 venarum Ps. 595
Carceralem stipitem P. v, 552
Carceralis cæcitas P. v, 269
Carceream catenam P. vi, 16
Carcereis S. i, 492
Carcerem P. v, 549. x, 205 mortis C. 12. 76
Carcereo situ P. xi, 53
Carcereos H. 852
Carcereum S. ii, 468
Carceri P. v, 329
Carceribus A. 659
Carceris C. v, 134. P. v, 137. 345. vi, 72. x, 1107. S. ii, 834
Carebit S. ii, 95
Cardine Ps. 666. S. ii, 685
Cardinem C. xi, 107
Cardinum P. v, 319
Cardo C. pr. 3. ix, 72
Carduus C. viii, 44. S. ii, 984
Caremus P. ii, 545
Carendum est P. x, 527
Carens C. iii, 140. iv, 8. A. 671. 937. H. 198 verbis P. x, 912
Carent P. v, 71
Carentem omni substantia C. vii, 40 sole quarto (mortuum a quatuor diebus) C. ix, 46
Carentes Ps. 12. S. i, 291
Caret P. iii, 203. x, 711. A. 267. 894. S. ii, 848. 995 fine i, 326 lux fulgore A. 280
Carices P. v, 396
Carina (nom.) P. v, 504
Carinæ (gen.) S. ii, 792
Carinam P. xi, 73
Cariosa vetustas C. x, 141
Cariosorum Deorum S. i, 434
Carmen C. pr. 42. ix, 2. P. pr. 12. v, 314. vi, 156. x, 3 convivale H. 318 sine fine tractum S. i, 658
Carmina A. 151. 478. Ps. 664
Carmine P. ii, 35. iii, 215. x, 809. H. 451. S. i, 562 sacro Deum concinens P. xiv, 52. 53
Carminis P. iv, 165. x, 838
Carnalis A. 983 vinculi P. ii, 487
Carnaliter acta lex A. 519
Carne C. xii, 8. P. ii, 269. x, 1058. A. 51. 71. 218. 371. 888. 999. H. 201. 511. 912. 913
Carnea lex A. 370 (plur.) 970. Ps. 765
Carnem C. xi, 52. P. v, 571. A. 176. Ps. 73
Carni P. x, 511
Carnibus P. v, 99
Carnifex C. xii, 109. P. i, 91. v, 148. 216. vi, 17. ix, 68. x, 92. 516. 548. 831. 861
Carnificem H. 152. 599
Carnifices P. iii, 14. 131. xi, 49. xii, 94
Carnificina (sing. nom.) P. iii, 146
Carnificis P. xiv, 17
Carnificum P. x, 496
Carnis C. pr. 29. ix, 99. P. ii, 223. iv,

118. x, 436. 507. 513. 515. 518.
 808. xi, 26. A. 35. 108. 228. 368.
 369. 816. 910. 915. 927. 966. 1022.
 H. pr. 38. 55. 466. 525. 623. 854.
 898. Ps. 79. 80. D. 44
 Carnulenta (plur.) P. x, 372
 Caro (sub.) C. iii, 141. x, 8. A. 97.
 109. 158. 177. 567. 870. 996. 1047.
 H. pr. 56. Ps. 76. 78. D. 8 Verbum
 factum est A. 525
 Caro (adj.) P. x, 845. H. 593
 Caros P. xi, 133
 Carpent membra ungulæ P. x, 695
 Carpas C. iv, 67
 Carpe P. x, 517
 Carpebant D. 47
 Carpendum P. v, 388
 Carpentum P. x, 154
 Carpere C. iii, 109. P. x, 504. A. 951
 iter P. xi, 210
 Carpet C. x, 102
 Carpi S. ii, 551
 Carpinus escas dicatas C. viii, 76
 Carpit P. x, 1118. xi, 120. H. 26 iter
 P. iii, 45
 Carpite P. iii, 201
 Carpitur H. 603. Ps. 719
 Carpsit P. iv, 121
 Carptim P. x, 559
 Carpunt P. x, 403. 806. H. 618. 837.
 S. ii, 873
 Carthaginis P. xiii, 51. 71
 Carthago Afra P. iv, 17
 Caruit S. ii, 95
 Carum A. 1041. Ps. 737
 Carus P. xiv, 24
 Casa (abl.) D. 15
 Casam cordis Ps. pr. 62
 Casas S. ii, 298
 Casibus C. pr. 15. A. 641. S. ii, 877
 Cassa (sing. nom.) A. 955 (abl.) P. xi,
 60. S. ii, 999 (plur.) P. x, 30. S. ii,
 45
 Cassiani P. ix, 94
 Cassianum P. iv, 45. ix, 106
 Cassianus P. ix, 6
 Casside H. 411
 Cassis (sub.) Ps. 140
 Cassis lumine (adj.) A. 125
 Cassos Ps. 143. 525 ictus dentium C. vii,
 116
 Casta (sing. nom.) A. 388. H. 548
 (plur.) A. 569. H. 955. Ps. 519. 640
 Castella A. 709
 Casti (sing.) Ps. 56. D. 107 (plur.) C.
 i, 7
 Castis H. 496. Ps. 451. 508. 844. S. ii,
 911 parsimoniis C. vii, 3
 Castitas C. xi, 14
 Castitatem P. x, 357
 Casto H. 787 silentio C. vii, 30
 Castra C. v, 41. 97. P. i, 38. H. 501.
 S. ii, 8. 544
 Castrata animum recisum virginitas H.
 958
 Castraverit S. ii, 52
 Castrensis Ps. 665
 Castris Ps. 644. 740. 814
 Castroꝝum Ps. 730. S. ii, 400
 Castum C. vi, 130. P. xiv, 55. 129 sa-
 pit C. ii, 32
 Castus A. 396. S. ii, 784
 Casu Ps. 798
 Casura (plur.) P. x, 479
 Casus (sub. sing.) A. 1072. Ps. 421
 (plur.) P. x, 472. A. 1084. Ps. 892.
 S. ii, 974
 Catamitum S. i, 70
 Catasta (abl.) P. ii, 399. x, 467
 Catastæ (plur.) P. vi, 33
 Catastas igneas P. i, 56
 Catena carceris (nom.) C. vi, 58 (abl.)
 P. xiii, 53
 Catenæ (plur.) P. i, 22. x, 185
 Catenam P. vi, 16. S. i, 243 mortis C.
 xi, 47
 Catenarum P. xi, 55
 Catenas P. i, 107. A. 415. Ps. pr. 29
 Catenato Ps. 674
 Catenis C. ix, 52. P. i, 80. v, 16. ix,
 78. H. 273. 435. S. i, 491
 Caterva (abl.) P. x, 662. Ps. 648. S.
 i, 599
 Catervæ (plur.) P. ii, 179. S. ii, 733
 Catervam C. vi, 148
 Catervas H. 420. S. ii, 418
 Catervis P. xi, 213
 Cathedra Petri P. xi, 32
 Cathedram P. ii, 462
 Catholica (abl.) A. 291
 Catholicæ (gen.) P. xi, 24
 Catholicam C. pr. 39. P. vii, 9. A. 2.
 S. i. pr. 59
 Catholicis P. xi, 30
 Catholico Ps. 107
 Catilinas S. i, 530
 Catonum P. ii, 446. S. i, 546
 Catuli (plur.) H. 607
 Catus S. ii, 10
 Cava (sing.) C. v, 17. Ps. 835 (plur.)
 P. xi, 165. S. i, 302. 439
 Cavam A. 958
 Cavata (plur.) P. pr. 20 Saxa C. x, 53
 Cavatis A. 753
 Cavato S. ii, 646
 Cavatos P. ii, 146
 Caucasea (abl.) A. 429
 Cauda (abl.) S. ii, 868

- Caudis D. 70
 Cave P. x, 136. S. i, 497
 Cavea (abl.) P. vi, 62
 Cavæ (gen.) S. i, 384. ii, 1090
 Caveam C. iii, 94 cœli H. 70
 Cavemus A. pr. ii, 3
 Cavendi H. 544
 Cavendum est C. iv, 28
 Cavent H. 815
 Caventi A. pr. ii, 35
 Cavere C. vi, 68. Ps. 287
 Cavernis P. v, 272. x, 1050
 Cavernoso H. 962
 Cavernosos meatus H. 320
 Cavete Ps. 758. S. ii, 1023
 Cavillo (abl.) P. ii, 318
 Cavis P. v, 70. S. ii, 1053 cratibus co-
 tarum P. xi, 57
 Caulas P. xi, 245. H. 224
 Cavo P. vi, 140. A. 386. Ps. 294 ho-
 nore H. 439
 Causa (nom.) C. vii, 109. A. 642. H.
 361. 558. Ps. 313. 607. S. i, 72. ii,
 582
 Causam H. 322
 Causas P. i, 20. S. ii, 2
 Cauta (sing. nom.) Ps. 265
 Cautē (adv.) H. 746
 Cauterem P. v, 230
 Cauteribus P. x, 490
 Cautibus C. xii, 118
 Cautis P. x, 701
 Cautum jus erat C. xii, 145
 Cecidere S. ii, 500
 Cecidisse A. 446. H. 802. Ps. 292
 Cecidissent Ps. 135
 Cecidit D. 86. 157
 Cecinere S. ii, 712
 Cecinissent A. 234
 Cecinit Ps. 650
 Cecropia (plur.) C. iii, 71
 Cedant P. x, 55
 Cedas P. x, 1100
 Cedat C. ii, 87. P. iii, 181. 183. S. i,
 608. 634
 Cede P. x, 960. A. 178
 Cedente pelago H. 472
 Cedere C. i, 40. 72. v, 83. P. xiii, 74.
 A. 484. 507. H. 773. Ps. 143. 380.
 S. i, 263 armis P. ii, 420 leto P. x,
 725
 Cedit C. iii, 167. ix, 67. 71. P. v, 46.
 H. 879
 Cedite S. ii, 466
 Cedo P. vii, 83. x, 686
 Cedunt H. 878
 Celante Ps. 461
 Celeberrima (sing. nom.) Ps. 386
 Celeberrimus A. 451
 Celebrabant D. 125
 Celebrabat A. 150
 Celebrabit S. i, 53
 Celebrabo P. ii, 34
 Celebrando P. xi, 193
 Celebrans Ps. 659. S. i, 214. D. 110
 Celebrant A. 378
 Celebrare P. iii, 182
 Celebrarent S. i, 181
 Celebrat P. ii, 532
 Celebrem S. ii, 615
 Celebres C. v, 126. P. iv, 105
 Celebri S. i, 237. 603. ii, 540
 Celebris A. 9
 Celer C. iii, 105. iv, 21. P. iii, 165. vi,
 116
 Celerat H. 775
 Celeres C. v, 55
 Celeri H. 850
 Cellam S. i, 574. ii, 835
 Celsa (sing. abl.) H. 495. Ps. 876
 (plur.) P. iii, 170. viii, 10. xi, 43.
 A. 346. Ps. 290. S. i, 216. 535. 581.
 ii, 883 Tonantis P. vi, 98
 Celsæ (sing.) P. xii, 13. S. i, 229
 Celsam C. vii, 106
 Celsior P. x, 467. xi, 50. xiv, 80
 Celso P. v, 369. S. ii, 262. 688
 Celsum C. xi, 102. xii, 39. P. v, 224.
 xi, 77. 217. Ps. 185
 Censent P. i, 37
 Censeo S. i, 425. ii, 129
 Censere S. i, 391
 Censerent S. i, 284
 Censes P. x, 142. 207
 Censet A. 1030. H. pr. 35
 Censibus Ps. 873
 Censor C. vii, 133. P. x, 246. S. ii,
 271. 433
 Censu S. ii, 1015
 Censum H. 956. Ps. 581
 Censura (nom.) C. vii, 92. P. ii, 62. 326
 Centena (plur.) P. x, 1052. Ps. 481
 Centenos A. 713. S. ii, 844
 Centenus P. xiv, 123
 Centifidum S. ii, 889
 Centum S. i, 470
 Centuplex fructus C. vii, 220
 Centuplicatos S. ii, 1050
 Ceperant Ps. pr. 15
 Ceperit P. x, 1088
 Cepit S. ii, 349
 Cera (nom.) P. ix, 52 (abl.) S. i, 596.
 ii, 42
 Ceram C. v, 20
 Ceras pugillares P. ix, 15
 Cerastæ (plur.) H. 135
 Cerata buxa P. ix, 49
 Ceraunis Ps. 470

- Cerebri P. xiv, 117. H. 125. 313. 654
 Cerebro P. xii, 16. H. pr. 57
 Cerebrum C. xii, 119. Ps. 139
 Cereus P. ii, 72
 Cereris S. ii, 917
 Cerus P. x, 236. S. ii, 562
 Cerimonias S. i. pr. 5
 Ceris S. i, 203. ii, 50
 Cernant P. x, 432
 Cernas H. 283
 Cernat C. v, 30. H. 895. 947
 Cerne P. i, 97
 Cernens A. 368. H. 12
 Cernere C. x, 86. xii, 88. P. xi, 131.
 168. A. 18. 35. 42. 64. 111. 161.
 604. S. i, 578
 Cerneret C. ix, 100. P. v, 334. 426
 Cerneret P. x, 749. xi, 46. A. 490. H.
 735
 Cernet C. x, 111
 Cerni A. 48. 79
 Cernimus C. v, 152. xii, 37. P. x, 239.
 A. 335
 Cernis P. ii, 301. S. ii, 361. 895
 Cernit C. iv, 58. vi, 32. viii, 31. P. v,
 277
 Cernitur P. i, 104
 Cerno P. xi, 34. A. 1051
 Cernua vipera C. iii, 149
 Cernuat S. i, 350
 Cernunt C. xii, 27. P. v, 498. H. 931
 Cernuntur P. vi, 139
 Cernuo ore C. vii, 43 vertice P. xiv, 85
 Certa (sing. nom.) A. 394. H. 54. 923.
 Ps. 122. 302. 586. S. i, 328. ii, 631.
 D. 42 (abl.) P. x, 970. A. 875
 Certamen P. x, 752
 Certamine Ps. 641. 752
 Certant P. v, 497 officiis vi, 73
 Certante voto H. pr. 6
 Certantibus P. xi, 197
 Certare S. i, 619
 Certat P. v, 214
 Certatim C. v, 139. A. 685
 Certe P. x, 479. A. 485. H. 713
 Certis C. v, 2. S. i, 289
 Certissima Dei proles A. 139
 Certo (adj.) A. 669. H. 237. 689. S. i,
 310
 Certum A. 854 est P. xiv, 26
 Certus A. 855. S. i, 258
 Cervice P. xi, 85. Ps. 188. 272. 282.
 S. i, 359
 Cervicem P. x, 763
 Cervicibus P. ii, 490. H. 431. Ps. 896
 Cerviculam P. x, 836
 Cervix C. xii, 118. P. i, 55. x, 117.
 871. xiv, 87. Ps. 60
 Cessabit P. x, 1101
 Cessare P. x, 572
 Cessat P. x, 1073. H. 143
 Cesserat omne robur P. v, 121
 Cessere C. xii, 30
 Cesset Ps. 800. S. ii, 940
 Cessisse P. v, 416. A. 618. Ps. 902.
 S. ii, 79
 Cessit P. iv, 86. x, 607. A. 1043. H.
 pr. 21. S. i, 158
 Cethego (abl.) S. i, 528
 Ceu C. i, 27. 91. iv, 21. x, 22. xii,
 128. P. ii, 569. v, 223. x, 84. 277.
 920. xii, 50. A. 746. Ps. 332. S. i.
 pr. 41. 220
 Chalcedon Ps. 857
 Chaldaeo A. 617
 Chalybem Ps. 143. 678. S. i, 50
 Chalybs P. i, 72
 Chananeus H. 410
 Chao (abl.) C. xii, 40. P. iii, 55. A.
 750. H. 927. S. i, 94. ii, 96
 Chaos C. v, 3. A. 823. H. 44. S. ii,
 902 noctis æternæ C. ix, 81
 Charaxat genas ungulis scribentibus P.
 x, 557
 Charisma A. pr. i, 11
 Charismata S. ii, 1045
 Charismate P. xiii, 61
 Charon H. 503. S. i, 386
 Charris S. ii, 573
 Chartas S. i, 597
 Chartulas P. i, 75
 Chartulis P. x, 1115
 Charybdim S. ii, 899 sanguinis C. vi,
 107
 Charybdis A. 747
 Chelidoni P. xi, 237
 Chelydros S. i, 130
 Chelys A. 388
 Cherubin C. iv, 4
 Chettæ (voc.) H. 421
 Chirographo primo capta vita P. i, 61
 Chirurgos P. x, 501
 Chlamydem S. ii, 301
 Chlamys D. 79
 Chorda (abl.) C. ix, 5
 Choreis Ps. 242. 688 fidelibus (canere)
 C. ix, 1
 Chori (plur.) P. v, 374
 Choris A. 353. S. ii, 911
 Choro P. iii, 208. S. i, 135 Angelico
 P. iii, 48
 Chorus C. ix, 109. P. iv, 74. 153. vi,
 148
 Chrisma Ps. 361
 Chrismate S. i, 587. D. 176 innovatum
 C. vi, 128
 Chrismatis C. v, 156. P. xii, 34. A. 498
 Christe C. i, 97. ii, 48. iii, 14. 166. iv,

101. v, 82. vi, 3. vii, 2. 128. viii, 1. x, 64. P. ii, 433. iii, 138. xi, 110. H. 932. Ps. 1. S. ii, pr. 61
- Christ C. i, 30. iv, 68. v, 10. ix, 2. xii, 127. 129. 143. 200. P. ii, 500. 582. A. pr. 1, 12. 290. Ps. 289. ad sedile tendit P. vi, 9
- Christiana (sing. nom.) P. ii, 434 (plur. ibid.) 69
- Christianus P. ix, 30
- Christiani (sing.) P. v, 377. nominis ii, 430
- Christianus P. v, 64
- Christiano P. x, 443
- Christianorum P. x, 1009
- Christianum P. x, 408
- Christianus grex P. x, 57
- Christicola (sing.) S. i, 483 (plur.) P. xii, 82
- Christicolarum C. viii, 80. x, 57. A. 485
- Christicolas P. iii, 28. xi, 89. Ps. xiii, 96
- Christicollis C. iii, 56. P. vi, 35. xi, 80. Ps. 626. S. i, pr. 79
- Christicolum S. ii, 1009. genus P. iii, 72
- Christigenam domum H. 788
- Christipotens S. ii, 709
- Christo C. iv, 16. 26. vi, 112. x, 132. P. ii, 2. v, 932. Ps. 543. S. ii, 3. D. 24
- Christum C. i, 68. v, 157. vi, 151. vii, 147. ix, 54. xii, 1. P. pr. 84. A. 288. 391
- Christus C. i, 4. ii, 4. iii, 17. 205. v, 100. vi, 75. 145. 146. ix, 4. xi, 3. xii, 136. P. iv, 71. 72. 142. xi, 240. A. 1085. H. 347. S. i, 487. 488. D. 173. Deus Ps. 910. ex Patre P. x, 600
- Chrysolitus Ps. 854
- Chrysopraxe Ps. 865
- Ciamus vocibus C. i, 81
- Cibi (sing.) A. 709
- Cibus C. iv, 29
- Cibo C. iii, 60. 173. iv, 1. 71. A. 716
- Ciborum C. vii, 188. P. v, 406
- Cibos C. iii, 13. iv, 92. Ps. 628. S. ii, 946
- Cibum C. iii, 89. vii, 67. viii, 71. Ps. pr. 61
- Cibus C. v, 97. viii, 79. ix, 61. Ps. 374. 615
- Cicatricem S. i, 15
- Cicatricum P. x, 796. Ps. 167
- Cicatrix P. iv, 129. v, 142. criminum ii, 287
- Cicuta H. 234
- Ciet lituis S. ii, 401. nomen frigentis amici A. 754
- Cilio H. 874
- Cinctu Gabino P. x, 1015
- Cinctum H. 130
- Cinere S. ii, 208
- Cinerem H. 760
- Cineres P. iii, 194. iv, 2. 36. xi, 1. 152. xiii, 96. S. i, 406. ii, 547. suos resoluta in P. iii, 120
- Cinereum S. ii, 721
- Cingere C. iii, 27. S. ii, 1000. fossa castra P. i, 38
- Cingi Ps. 26
- Cingit P. xiv, 119
- Cingula Ps. 476. S. ii, 663
- Cingulum P. i, 32
- Cingunt S. ii, 1104
- Cinis C. vii, 160. P. iv, 47. v, 196. S. i, 585
- Cinisculus C. x, 143
- Cinnama C. v, 118
- Cinait S. ii, 430
- Cippo Deucalionum A. 208
- Circa S. i, 432
- Circi H. 302. S. ii, 947
- Circinus S. i, 824
- Circiter P. x, 636. S. ii, 412
- Circuibat C. vii, 124
- Circuit H. 145. rota solis P. xiv, 96
- Circuitu S. i, 319
- Circulator P. x, 303
- Circula P. i, 72. reciprocatu dies administrat (sol) x, 574
- Circulum C. xi, 4
- Circulus S. i, 236
- Circum (prae-) P. ix, 13. xi, 79. A. 492. S. i, 517
- Circum H. 768
- Circumdare S. ii, 187
- Circumfer P. x, 984
- Circumferri S. i, 423
- Circumflectit Ps. 196
- Circumflexus A. 204
- Circumflua copia (nom.) H. 324
- Circumfluis S. i, 418
- Circumfremit C. iv, 79
- Circumfusam Ps. 604
- Circumfusus P. ii, 362
- Circumligat H. 812. D. 70
- Circumplicat P. x, 272
- Circumsaltante S. i, 136
- Circumseperat Ps. 753
- Circumsidet H. 895
- Circumspicit Ps. 733
- Circumstans C. v, 87
- Circumstant S. ii, 424
- Circumstantium P. x, 521
- Circumstat Ps. 705
- Circumstet P. vi, 148
- Circumtulit os P. vii, 37

- Circumvaga (sing. nom.) Pa. 612
 Circumvolat P. v, 402
 Cirros Pa. 184
 Cita (sing. nom.) P. xiv, 90 *gradus* iii, 61
 Citus (sing.) P. ii, 324
 Citari reum jubet P. x, 909
 Citata (sing. nom.) P. vi, 95
 Citato gradu P. v, 210
 Citetur P. x, 202
 Citharam D. 74
 Citharas A. 148
 Citharis D. 193
 Citharodi (gen.) S. ii, 523
 Citius (adv.) P. x, 806. xii, 19
 Cito (adj.) P. x, 38
 Cito (adv.) C. x, 37. P. xii, 25
 Citos iambicos P. pr. 7
 Citum P. iii, 159. x, 812. A. 65
 Citus S. i. pr. 86
 Civex P. iv, 93. S. ii, 610
 Civibus P. x, 87. H. 452. S. i, 590
 Civicam coronam P. ii, 556
 Civile C. pr. 18
 Civilis Pa. 477
 Civitas C. vii, 141. P. ii, 424. iv, 15. 196
 Civitatis C. vii, 33
 Civium C. vii, 144. xii, 144
 Clade Pa. 669. S. ii, 519
 Cladem S. ii, 699
 Cladibus Pa. 495
 Cladia C. vii, 128. P. 87
 Clam D. 26
 Clamabat P. x, 764
 Clamant P. v, 69. x, 494
 Clamarat A. 417
 Clamat C. i, 5. P. x, 38. A. 401. 700. Pa. 605
 Clamet A. 598
 Clementans P. x, 446
 Clamo P. x, 466
 Clamor P. x, 994. S. ii, pr. 11
 Clamore P. xi, 79
 Clamoribus P. xi, 107
 Clangebat S. ii, 528
 Clangens C. x, 114. P. v, 401
 Clangere classicum C. v, 48
 Clangeret classica belli S. ii, 11
 Clangore A. 298
 Clara (sing. nom.) P. iii, 187. S. ii, 905 (plur.) C. vi, 76. xii, 65. P. i, 66. x, 618. xi, 188. S. i, 540. 552. ii, 823 *draconibus signa* C. v, 56
 Claram C. xii, 48. P. x, 591
 Claras S. i, 209
 Clarescent C. ii, 16
 Clarescere Pa. 639
 Claresceret jubar C. ii, 77
 Clari (sing.) P. iv, 86 (plur.) ii, 276. S. i, 594. ii, 654
 Claris S. ii, 347
 Clarissimorum P. ii, 524
 Clarissimus S. i, 490
 Claritas P. x, 594
 Claritatis P. x, 323
 Claro P. iv, 33 *candore* C. x, 77
 Claros P. xi, 162. Pa. 206. 504
 Clarum P. x, 115 *non videt* ii, 380
 Clarus P. vi, 12
 Classica clangeret belli S. ii, 10 *sata* implebant Pa. 500
 Classicum C. ii, 42 *clangere* v, 48
 Classis S. ii, 942
 Claudat P. ii, 477. v, 458
 Claudatur P. x, 794
 Claude H. 651
 Claudentia P. xi, 9
 Claudens (inf.) C. ii, 13. A. 961. S. i, 622 (2. pers. indic. pass.) Pa. 92
 Claudi P. vi, 140. A. 811
 Claudia (nom.) P. ii, 528
 Claudicat P. ii, 231
 Claudis P. x, 953
 Claudis C. vii, 166. Pa. 717
 Claudite vocem loquentis P. v, 97
 Clauditor cogitando *non videndo* Deus P. x, 812
 Claudum C. ii, 91
 Claudus C. ii, 78. P. ii, 149. D. 183
 Clausa (sing. nom.) H. 595 (plur.) C. x, 22. Pa. 166. S. i. pr. 53
 Clausam S. i, 15
 Clausas P. v, 305
 Clauserit H. 945
 Clausi (gen.) S. ii, 834
 Clausimus S. ii, 764
 Clausis C. vi, 68. A. 669
 Clausos S. i, 593
 Clausura P. iii, 44. Pa. 666. S. ii, 692. D. 169
 Clausula P. ii, 41
 Clausula Pa. 778 *omnium rerum* C. ix, 11
 Clausum P. v, 244. 352
 Clausus C. iv, 64. ix, 64. P. x, 157. xiii, 53
 Clavam P. x, 285. H. 403
 Clavibus P. ii, 43
 Clavorum A. 96
 Clavum consilii S. ii, 418
 Clementer H. 067
 Clementia C. vii, 173. P. v, 435. xii, 65. S. ii, 1012
 Cleopatra S. ii, 253
 Clepere Pa. 562
 Clerus P. iv, 78
 Cliens lapidum P. iii, 82

- Clientes S. ii, 175
 Clienti P. x, 523
 Clinicus Deus A. 205. 206
 Clivo S. ii, 888
 Clivosa (plur.) C. vii, 53
 Clivoso H. 795
 Clivum P. xii, 35
 Cloacinæ A. 197
 Cloacis P. ii, 247. Ps. 722
 Cluant S. i, 505
 Cluat S. ii, 584
 Cluis S. i, 417 virtute patria Ps. 2
 Clypeata (sing. nom.) S. ii, 534
 Clypeo Ps. 297
 Clypeorum S. i, 488
 Clypeum Ps. 503
 Cnossiam capellam P. x, 618
 Cnossiiis calamis C. v, 52
 Coacta (sing. abl.) H. 693 (plur.) mem-
 bra luto P. iii, 92
 Coactæ (sing.) A. 1042
 Coactam A. 888. Ps. 36
 Coactis A. 920 viribus Ps. pr. 55
 Coactum A. 53
 Coactus C. vii, 131
 Coæquans P. vi, 152
 Coæternus A. 795
 Coævi sanguinis C. xii, 137
 Coagula C. iii, 68. H. 870
 Coaptat Ps. 557
 Coarctari S. ii, 776
 Coarctet C. iv, 30
 Coccum D. 63
 Coctile A. 325
 Cocto Ps. 140 est P. ii, 406
 Cocytia (plur.) S. i, 91
 Coëgerat P. ii, 494. Ps. 198
 Coëgit C. i, 72. P. iv, 47. H. 117. S.
 ii, 743
 Cœlebs S. i, 119
 Cœleste Ps. 901. S. ii, 1035
 Cœlesti A. 694. Ps. 625. S. i, 164. 271.
 ii, 255
 Cœlestia C. x, 86. xii, 35. P. x, 604.
 A. 213. H. x, 757. Ps. 86. S. i, 621.
 ii, 123. 758. 1061
 Cœlestibus P. x, 1131. Ps. pr. 39. S. i,
 142
 Cœlestis C. v, 34. P. ii, 42. v, 519.
 xiv, 62. 125 ignis P. i, 60 Roma P.
 ii, 559
 Cœlestium P. v, 189
 Cœli (sing.) C. vii, 36. ix, 22. P. i, 84.
 vi, 26. viii, 7. xiii, 99. xiv, 82.
 A. 196. H. 70. 820. 861. Ps. 639.
 S. i, 148. 150. 323. 442. ii, 126. 170.
 520. 840. 867. 874
 Cœlicolam S. i, 170
 Cœlipotens A. 660
 Cœlis P. x, 1120
 Cœlitum P. x, 270
 Cœlitus C. xii, 79. P. x, 430. xiii, 10.
 A. 554. Ps. 65
 Cœlo C. vii, 75. ix, 6. 105. x, 77. xii,
 40. P. i, 1. vi, 92. 126. x, 533. A.
 370. 633. H. 474. 816. S. i, 53. 314.
 360. ii, 275
 Cœlos P. ii, 372
 Cœlum C. i, 22. iv, 71. vi, 34. 116. ix,
 14. ii, 9. 21. xii, 11. 92. P. ii, 410.
 iv, 75. v, 7. 304. 368. vi, 122. viii,
 2. ix, 9. x, 326. 364. 1065. 1110.
 xii, 10. A. 191. 502. 637. 800. H. ix,
 57. 91. 101. 380. 518. 729. 910. Ps.
 306. S. ii, 407. 777. 809. 1061 ceu
 liber plicabitur P. x, 536
 Cœnacula S. i, 581
 Cœnam A. 719. Ps. 316
 Cœno (subst.) Ps. 722
 Cœnosas H. 802
 Cœnoso P. xi, 75 sanguine Ps. 51
 Cœperat S. i, 475. ii. pr. 34
 Cœperis P. x, 786
 Cœpimus P. x, 128
 Cœpisse S. ii, 5
 Cœpit A. 825. H. pr. 20. 25. S. i, 154.
 ii, 393
 Cœpta (sing. nom.) A. 871. H. 166. S.
 i, 241
 Cœptum A. 270. H. 173
 Coërceas C. vii, 17
 Coërceat S. ii, 630
 Coërcent P. x, 1087
 Coërces C. viii, 4
 Coërcet P. i, 107. H. 448. 471. S. i,
 328. ii, 638
 Coërcuit P. ix, 42
 Cœrulea (sing.) C. ii, 73
 Cœrulæ noctis C. v, 41
 Cœruleas animas S. i, 424
 Cœrulei (sing.) S. i. pr. 10
 Cœtibus P. v, 287. A. 532
 Cœtu P. ix, 31. D. 125
 Cœtum S. ii, 615
 Coëunt ad gaudia P. xii, 1
 Coëunte C. iii, 195
 Cogens H. 500 in unum P. ii, 144
 Cogente S. ii, 522. 542
 Cogere S. i. pr. 20
 Cogeret C. iii, 114. P. v, 16
 Cogi P. x, 912. xi, 197. Ps. 645
 Cogis C. v, 84. H. 149
 Cogit C. viii, 67. A. 142. H. 839. Ps.
 490. S. ii, 401
 Cogitando P. x, 312
 Cogitans P. x, 46
 Cogitat C. ii, 14
 Cogitet Ps. 617

- Cogitur P. x, 1096
 Cognata (plur.) C. x, 67
 Cognatum Pa. 477
 Cognatus S. i, 185
 Cognatum A. 552. S. ii, 47
 Cognitum P. v, 285
 Cognitione P. ii, 60
 Cognitis P. x, 61
 Cognito C. i, 63
 Cognitor P. x, 571. 798
 Cognitore P. x, 205
 Cognitus Pa. pr. 44
 Cognomento Pa. 710
 Cognominatus C. ix, 11
 Cognoscas P. x, 958
 Cognoscere H. 327
 Cognoscimus A. 417
 Cognostis P. x, 341
 Cognovimus A. 222
 Cogovrit C. xii, 46
 Cogor P. x, 398
 Cogunt C. i, 28. P. xi, 89. H. 455. S. i, 451. ii, 465
 Cohæredum H. 110
 Cohærent C. x, 7
 Cohæres gloriæ P. v, 575
 Cohæret P. x, 804
 Cohibens Pa. 358. 869
 Cohibent H. 447
 Cohibens P. vi, 106. A. 874. S. i, 657
 Cohibet C. iii, 160. P. xi, 116. xiii, 26
 Cohibeto P. v, 189
 Cohors P. xi, 212. A. 501. H. 394
 Cohortes Pa. 162
 Cohortibus C. v, 47. P. i, 87. x, 437
 Coibat palla sinu collecta Pa. 186. 187
 Coibit P. x, 874
 Coinquinatum vitii cor C. vi, 53
 Coinquinet S. i, 506
 Coire C. ix, 100. P. v, 333. xi, 196 in unum gratiam P. ii, 442
 Coit in solidum natura tenuis ac fluxa P. x, 946
 Coitu H. 590
 Coitus (sing.) S. i, 106
 Colamus P. vi, 42
 Colant D. 84
 Colas P. v, 34. xii, 66
 Colat Pa. 706
 Colatis P. x, 170
 Colatur P. x, 213. 295
 Colenda (sing. abl.) S. ii, 406 (plur.) P. x, 246
 Colendam S. ii, 18
 Colendas P. xii, 56
 Colendi P. x, 341. S. ii, 1004
 Colendos P. x, 405
 Colendum P. x, 207. 252
 Colens H. pr. 89. S. ii, 1020
 Colere S. ii, 278
 Coleret P. xi, 6
 Coli P. v, 68. vi, 36
 Colimus Pa. 3. S. ii, 778
 Colis P. ii, 263. A. 371. S. ii, 870
 Colit P. ii, 450. iii, 79. v, 27. vi, 42. xi, 231. H. 151. Pa. 844. S. ii, 326. 488. 593. 854 amore P. iii, 5
 Colitur P. x, 952. S. i, 219. 370
 Colla C. iii, 128. P. i, 48. 72. iii, 166. v, 75. x, 750. xi, 90. A. 642. H. pr. 16. 270. 470. Pa. pr. 33. 223. 352. S. i, pr. 20. 463. ii, 513. 676. 1104 fractus C. ix, 90 dedit in laqueum H. 444
 Collabitur A. 489
 Collapsa (plur.) H. 760
 Collata (sing. nom.) A. 902
 Collatas S. ii, 419
 Collatis Pa. 28
 Collato A. 33. H. 30
 Collatum A. 794
 Collaudabilis H. 693
 Collaudent C. ix, 37
 Collecta (sing. nom.) Pa. 186
 Collegam Pa. 201 crucis P. v, 299
 Collegia census alti C. x, 36
 Colles Pa. 269. S. i, 298
 Colli Pa. 441
 Collibus H. 103. S. ii, 345
 Colligant P. x, 183
 Colligo A. 857
 Colligit H. pr. 68 ac cicutia P. v, 143
 Collinum (gen.) S. ii, 685
 Collinquefacta (plur.) Pa. 426
 Collinit ore signato A. 359
 Collis S. i, 121
 Collita D. 121
 Collo P. vii, 75. Pa. 535. 893
 Collucebat S. i, 496
 Collucere A. 66
 Collucia P. v, 10
 Colluctamur H. 521
 Colluctantia Pa. 19
 Colluctantia A. 31
 Collularet P. x, 976
 Collum P. x, 873. 1106
 Colluminat S. ii, 630
 Colluvionibus P. xiv, 126
 Colo P. vi, 44
 Coloni (sing.) S. ii, 769 (plur.) 222
 Colonia (gen.) P. iii, 187
 Colonie S. ii, 1022
 Colonos P. i, 117. Pa. 215. S. i, 85
 Colonus P. i, 10. A. pr. ii, 48. H. pr. 49
 Color C. ii, 7 viii, 27. x, 98. P. i, 114. A. 1067. H. 888. Pa. 704
 Colorant C. ii, 36

- Coloratis S. ii, 44
 Colore H. 277
 Colorem S. ii, 354
 Colores A. 766. H. 884. S. ii, 152
 Coloribus P. x, 260 liquidis expressa ix, 98
 Colorum P. ix, 10. Ps. 852
 Coluber C. iii, 126. 129. P. vi, 23. S. i. pr. 38
 Colubri H. 424
 Colobrum Ps. 789
 Coluerunt S. i, 24
 Coluisse S. ii, 344
 Coluit C. pr. 22. S. i, 200. ii, 305
 Columba (nom.) C. iii, 165. 166. P. iii, 161. D. I. 10
 Columbae (plur.) S. ii, 575
 Colubarum H. 806
 Columbis Ps. 788. D. 199
 Columna (nom.) D. 163
 Columnae (dat.) D. 161
 Columnam lucis C. xii, 168
 Columnari luce H. 477
 Columnarum P. xi, 219
 Columnas P. xii, 51
 Columniferam radium P. iii, 52
 Columnis P. v, 32. A. 522. Ps. 806
 Colunt C. xii, 189. P. iv, 93. x, 218
 Colymbo P. xii, 26
 Coma (nom.) A. 146. H. 278 herbarum C. viii, 46 (abl.) C. iii, 62
 Comae (dat.) D. 65
 Comam P. x, 273. 761. H. 747. Ps. 413
 Comantibus foliis P. iii, 206
 Comas (sub.) C. iii, 30. P. iii, 167. A. 87. 345. Ps. 23. 312
 Comat C. viii, 24
 Combibat P. x, 1040. Ps. 259
 Combiberint Deum medullis C. iv, 18
 Combiberint saecula vetusta crucem P. x, 630
 Combibit H. 610
 Comes P. xi, 246. xiii, 48. Ps. 174. 278. 503. S. ii, 709 est justus lux H. 705
 Cometa (nom.) C. xii, 21
 Comi vultu Ps. 277
 Coninus C. iv, 49. ix, 9. P. ii, 531. v, 262. x, 635. A. 34. H. 416. Ps. 18. 702. 820. S. ii, 742
 Comis (subst. S. ii, 492. 1104
 Comitante A. 500. S. ii, 731
 Comitantibus P. vi, 16. xi, 27
 Comitata (sing. nom.) Ps. 163. 802 choro Angelico P. iii, 48 (plur.) C. x, 44
 Comitatu S. i, 126
 Comitatum A. 532
 Comitatur H. 780
 Comitatus (sub. sing.) Ps. 466
 Comitatur his gemmis Ecclesia P. ii, 345
 Commaculans Ps. 90
 Commecantum A. pr. ii, 48
 Commemini P. xi, 321
 Commendat H. 387
 Commenta P. v, 268. Ps. 455
 Commenti S. i, 345 genus novellum P. vi, 38
 Commercia Ps. 24. S. ii, 614
 Commilito Ps. 471
 Commiserat Ps. 127
 Commisit H. 569. S. i, 438
 Commissa (plur.) A. 544
 Commissura (nom.) Ps. 679
 Commissuris Ps. 828
 Committant S. i, 378
 Committe P. ii, 221
 Committere S. ii, 466
 Committit H. pr. 46
 Committitis S. ii, 1022
 Commotior P. v, 41
 Commune P. v, 574. Ps. 727. S. ii, 607. 614. 778 est vivere 806
 Communem S. ii, 780
 Communio aëris et colli S. ii, 620
 Communis S. ii, 96
 Commutabile H. 768. 890. S. ii, 466
 Compacta (plur.) C. x, 15
 Compago P. v, 302. x, 1042. A. 264
 Compagibus P. x, 1017. xi, 131. Ps. 768
 Compaginat P. x, 890
 Compago C. x, 96. P. x, 499. D. 124 osium P. v, 111
 Comparabit P. x, 1135
 Compede H. 444. S. i, 492
 Compellat D. 30 affatu brevi judicem P. ii, 400 his dictis virum P. v, 284
 Compellit Ps. 445
 Compellunt P. v, 82
 Compendia A. 175
 Compendiosus exitus P. ii, 325
 Compensant C. viii, 51
 Compensare S. i, 520
 Compensat P. v, 298
 Comperta (plur.) P. xi, 15
 Comperiam fando retro penam P. v, 256
 Compertum S. ii, 314
 Compes H. 849
 Compescitur P. xiii, 30
 Compescuit Ps. 63
 Competa (nom.) S. ii, 775
 Competat S. ii, 375
 Competenter P. x, 118
 Competeret S. i, 24
 Competit S. ii, 660
 Compita (plur.) A. pr. ii, 7. Ps. 849
 Complecti P. xi, 189

- Complectitur** P. xi, 137. Ps. 836
Complector P. ix, 99
Complent illum opes p̄rennes C. vii, 219
Compleo vigore C. iv, 36
Complet A. pr. i, 10. 995 **lumine justos** P. ii, 396
Compleveris P. xi, 245
Complexa (sing. nom.) S. ii, 653. H. 944
Complexibus H. 635. Ps. pr. 64
Complexu P. vii, 5
Complexus (part.) P. ii, 571. S. i, 493
Complicat H. 200
Complicatum P. v, 457
Complices sectæ P. x, 822
Complicis H. 615
Complutum P. iv, 43
Componat Ps. 911
Componere S. ii, 40. H. 80. 671. S. ii, 384
Componeret A. 1025
Compositam A. 821. S. ii, 301
Compositis Ps. 726. S. ii, 241
Composito P. xi, 105
Compositus C. iii, 188
Composuit C. iii, 97. A. 520 **digitis corpus** 859
Comprecare P. x, 256
Comprecari P. x, 670
Comprehendi P. x, 314
Comprendat H. 92
Comprehendere A. 808. 1029 H. 535 **notis brevibus cuncta verba** P. ix, 23 **visu** A. 25
Comprendier A. 7
Compressa (sing. abl.) S. i, 177 (plur.) Ps. 591
Compressit arctis dentibus os P. x, 905
Comprimere S. i. pr. 55
Comprimit A. 142
Comprimuntur P. x, 182
Comprobata (sing. nom.) P. x, 632
Comprobavit H. pr. 8
Compulerant Ps. 380
Compulisti P. x, 92
Compulit A. 508
Comtum P. x, 3
Conatibus A. 941. S. ii, 149
Conatus (sub. sing.) P. ix, 67
Concalescunt P. i, 52
Concaluisse H. 191
Concavo inani P. x, 977 **pelago** C. v, 72
Concavum P. v, 316
Concelebrant A. 557
Concelebrat A. 391
Concelebrent te sæculorum sæculis C. ix, 114
Concelebret C. pr. 36
Concentibus C. ix, 111 **tubam inflat** S. ii, 68
Concentu C. v, 122. A. 152
Conceperat P. ix, 45
Concepit A. 580. Ps. 74
Concepta (plur.) H. 614
Conceptacula P. x, 781. Ps. 742
Conceptam S. i, 255
Conceptas S. ii, 960
Conceptum (adj.) P. xi, 74. H. 160. 348
Conceptus (sub. sing.) H. 609
Conceptus (adj.) A. 105
Concessa (sing. nom.) H. 676. S. i, 336 (plur.) ii, 799
Concessit P. ii, 426. S. ii, 495
Concessum P. vii, 4
Conchæ (gen.) Ps. 872
Concharum H. 272
Concidant A. pr. ii, 30
Concide P. x, 517
Concideret A. 942
Concidit P. ii, 507. H. pr. 19 **victor** Ps. 537
Conciliabula A. 710
Conciliare A. pr. i, 9
Conciliat P. vi, 27
Conciliata (sing.) H. 315
Conciliemur S. ii, 611
Conciliis C. v, 138
Concilium S. i, 546
Concinam P. x, 4
Concinatur P. iv, 150
Concinebant C. ix, 25
Concinebat C. ix, 5
Concinens Deum sacro carmine P. xiv, 53
Concinentes P. x, 937
Concinna (sing. nom.) P. ii, 321
Concio Ps. 746
Concipe C. x, 126
Concipiat H. 653
Concipit C. ii, 111. P. x, 394. A. 817. 844. Ps. 76. 189. 837
Concipiunt A. 600. S. ii, 46
Concita (plur.) C. v, 42
Concitam P. iv, 127
Concitat se in supremam sententiam P. x, 812
Concito (adj.) P. v, 497
Conclamat P. v, 95. ix, 37
Conclamata (sing. nom.) H. 945
Conclave P. v, 316
Concludam A. 175
Concludat S. ii, 610
Concludit S. i, 327
Concludunt A. 209
Conclusos C. iv, 78

- Conclusum P. vi, 62
 Concolor C. iii, 155 error S. ii, 871
 Concordes voce C. ix, 111
 Concordi S. ii, 588
 Concordia (sub.) Ps. 544. 670. 690.
 734. 747. 749. 800. 801. 824. S. ii,
 592
 Concordibus S. ii, 633
 Concremant S. i. pr. 70
 Concremata (plur.) P. vi, 70
 Concremer P. x, 853
 Concremet P. x, 824
 Concrepate P. x, 978
 Concrepitare P. xi, 56
 Concreta (sing. nom.) A. 923. S. i. pr.
 71 malarum rerum cupido C. vi, 119
 (plur.) H. 556. 870
 Concreto S. i, 491
 Concretos Ps. 51
 Concretum H. 860
 Concretus auditus A. 586. 587
 Concubini H. 586. 624
 Concubitus (plur.) S. i, 119
 Conculcet C. pr. 40
 Concumbere S. i, 77
 Concurrat C. xi, 86
 Concurrentia agmina Ps. 173. 173
 Concurrere A. 19. H. 865. Ps. 40. S.
 ii, 776
 Concurrit P. xi, 207
 Concurritur P. xi, 180
 Concurrent Ps. 740
 Concussa (plur.) H. 248
 Concussus casu acerbo Ps. 798
 Concutiens H. 412
 Concutio S. ii, 663
 Concutit horror artus P. i, 113
 Condat P. xi, 229
 Condemnet S. ii, 1068
 Condens A. 305. 723. 861. H. 16
 Condere A. 1041. S. ii, 426 vaginam
 gladium Ps. 105
 Conderet H. 339. D. 17
 Condideram S. ii, 260
 Condiderat S. i. pr. 65. ii, 308
 Condiderunt Deos gentibus stultis P. x,
 268
 Condidit C. xi, 21. P. x, 325. 346. H.
 117. 300. 617. Ps. 627. S. ii, 214
 Condigna (plur.) P. v, 67
 Condimus A. 310
 Condit A. 564 jura S. ii, 399
 Condita (sing. nom.) P. x, 414. 525.
 xi, 31. xiv, 3. A. 856. 909 est P. x,
 949 lex S. ii, 460 (plur.) P. v, 518.
 ix, 63. x, 616. S. i, 182
 Conditam C. v, 10
 Conditio S. i, 811
 Conditio H. 191
 Conditionis S. ii, 151
 Conditor C. iv, 9. A. 807. H. ii, 246.
 354. 608. S. ii, 243 Aquilomus A.
 660 boni H. 247 legum A. 451 orbis
 C. xii, 164. A. 834. S. ii, 178
 Conditore P. x, 815
 Conditozem C. ix, 97 P. x, 380 aureo-
 rum temporum P. x, 206
 Conditoris P. ix, 2
 Conditos P. ii, 56
 Conditum P. ii, 135
 Conditur A. 901
 Conditus A. 571
 Condomare C. vii, 98
 Conductus S. ii, 967
 Conductus (adj.) P. x, 193
 Conductos artus C. viii, 54
 Confer P. ii, 222
 Conferas P. xiii, 41
 Conferat C. ii, 97. viii, 78
 Conferente P. xii, 55
 Conferre C. xii, 32. H. 79. S. i, 647
 dextram cum Ps. 242
 Confert H. 366. S. ii, 110
 Confertis (adj.) P. xi, 228
 Confertos cuneos Ps. 670
 Confertum D. 186
 Confessa (sing. nom.) A. 549 (plur.) S.
 i, 480
 Confessi (plur.) P. iv, 185
 Confessor Christi P. ix, 55
 Conficit P. x, 1116. xiv, 122. A. 988.
 S. i, 441
 Confidere S. i, 644
 Confido in spiritu sancto P. x, 104
 Confidunt Ps. 619
 Confiteret A. 1032
 Conflicta viscerum P. x, 887
 Confirmae C. iv, 36
 Confirmat P. vii, 41. S. ii, 1034
 Confirmet C. i, 24
 Confissa (sing. nom.) Ps. 200
 Confitebitur P. v, 40
 Confitendi P. x, 133
 Confitens P. i, 111
 Confiteor H. 938
 Confitetur P. xiii, 93
 Confite A. 949
 Confata (sing. nom.) Ps. 760
 Confatilis Jupiter P. x, 296
 Confatus S. ii, 2
 Confavit H. 189. S. ii, 48
 Conflictibus Ps. 894
 Confingunt H. 416. Ps. 309
 Confuso gurgite C. v, 76
 Confederantur P. ii, 457
 Confossa (plur.) P. ix, 14
 Confovere P. x, 664
 Confovet P. xi, 138

- Confrequentant** P. i, 9
Confragosa (plur.) C. vii, 52
Confugisse P. vii, 70
Confundit P. ii, 445. xi, 201. Pa. 761.
 S. ii, 689
Confundunt H. 68
Confusa (sing.) C. v, 75 (plur.) ii, 2
Congemiscens P. ii, 411
Congenitis Ps. 321
Congenitos S. ii, 610
Congerat S. ii, 151
Congere S. ii, 63
Congeriem C. iv, 20. A. 720. S. i. pr.
 21
Congerles Pa. 185
Congerimus vota prece C. v, 129
Congerit S. i. pr. 18. D. 82
Congessit P. i, 13
Congesta (sing. nom.) D. 44 (plur.) S.
 ii, 9. 669. 717. 942
Congestas (plur.) A. 637
Congestis acervis P. xi, 11
Congestos P. ii, 52
Congestum S. ii, 1062
Conglobat P. xi, 191
Conglobatam H. pr. 52
Conglobatum fumum C. vii, 137
Congredi tauris P. v, 415
Congredientum S. ii, 704
Congredimur H. 516
Congregans P. ii, 144
Congregatim C. vii, 142
Congrege nexu S. ii, 634
Congressa est mors Deo P. x, 606
Congressibus Ps. 549
Congressu A. 255. S. ii, 521
Congressus (sing.) S. ii, 742. 1022
Congrua meritis rependet (plur.) C. xi,
 110
Congruens P. pr. 22. x, 663
Conjecta (plur.) S. i, 648
Conjectare H. 82. S. ii, 97. 201
Conjice P. xi, 67
Conjiciens Ps. 418
Conjicit P. v, 249. H. 18. S. ii, 120
Conjicite D. 52
Conjiciunt P. ix, 47
Conjugalem prolem Ps. pr. 11
Conjuge P. xi, 209. A. 567. H. 610
Conjugii D. 125
Conjugis C. iii, 124. H. 569. S. i, 235.
 D. 18. *expers* C. xi, 15
Conjugium S. i, 170
Conjugum P. i, 119
Conjuncta (plur.) S. ii, 589
Conjungat Ps. 762
Conjungit A. 749
Conjunxerat Ps. 201
Conjunxit verba loquelis A. 34
Conjurata fides H. 54
Conjuratas S. i, 526
Conjux H. 787 *Plutonia* S. i, 267
Connexus (adj.) P. v, 459
Conniss (sing. nom.) Ps. 128
Connivente Ps. 453
Connubii S. ii, 616 *nexilis* C. iii, 75
Conperpetuum A. 271
Conqueri P. ii, 57
Consepto Ps. 224
Consanguineo A. 63. Pa. 472
Consceda P. ii, 253
Conscedere P. viii, 7. S. i, 474
Conscederet S. ii, 457
Consceudit P. v, 321. A. 1005
Consceidunt H. 822. Pa. 736 *currus* C.
 v, 55
Consacia (sing. nom.) C. iii, 121. H.
 599. Pa. 240 *vetustas* P. v, 247
 (plur.) P. xiii, 52. H. 472
Conscentium P. pr. 2
Consctios P. x, 210
Consceiscere A. 1023
Consctium fraudis C. ii, 10 *faturi libram*
 C. vi, 82
Consctius C. iv, 22. P. v, 222. Pa. 763.
 783. S. ii. pr. 62. D. 149
Conscriptorum Patrum S. i, 604
Conscriptum P. iv, 147
Consecrandus P. x, 83
Consecrandus P. x, 1012
Consecrare altaribus mundi elementa P.
 x, 279
Consecrarit P. x, 215
Consecrassa H. 158. S. i, 566
Consecrat Ps. 108
Consecrata (plur.) C. iv, 17. P. xiii, 91.
 x, 262
Consecratam P. x, 1080
Consecrati (gen.) C. vii, 197
Consecravit P. i, 116. xiii, 98
Consecres P. x, 224
Consecret A. 190
Consensit H. 716
Consensu Ps. 667
Consensus (sub. slag.) H. 272. S. ii,
 594
Consequi medelam P. ii, 580
Conserit P. v, 469. Pa. 680. D. 70
Conserto Ps. 125
Conservet H. 666
Conserunt P. v, 215 *esse divortia* A.
 pr. ii, 9
Conseasum S. ii, 1090
Consilia H. 757
Consilli S. ii, 418
Consiliis S. ii, 426 *melior aetas* ii, 222
Consilio S. ii, 322
Consiliorum via A. 91

- Consilium** H. 720. Pa. 876. S. i, 208. ii, 387
Consistere H. 17. S. i, 206. 296. 503
Consistit H. 722
Consistunt Pa. 738. Pa. 771
Consociata (sing. nom.) A. 936
Consona (plur.) A. 389
Consonet vox omnis C. ix, 34
Consono statu P. x, 937 ore vatum P. x, 625
Consona Pa. 624
Consortium terreni oris A. 161
Consorti fœdere Pa. 77
Consortia A. 40. H. 748. S. ii, 191. 900
Conspectu P. xiv, 8
Conspectum A. 40
Conspicabili ore P. x, 653
Conspiceret P. xiv, 42
Conspicuum (gen.) A. 180 (plur.) Pa. 739
Conspicuis S. i, 309
Conspicuo C. v, 32
Conspicuos H. 868
Conspicuum A. 4. Pa. 864
Conspirare Pa. 403
Conspirat P. x, 46
Conspiret Pa. 763
Constans C. v, 64. P. vii, 44. H. 734
Constant H. 506
Constanter C. ii, 28. iv, 102
Constantia (sing. nom.) S. ii, 147 (abl.) P. x, 571
Constantinus S. i, 468
Constare A. 243
Constaret P. xi, 147
Constat H. 840. Pa. 756. S. i, 606. ii, 303
Constant P. x, 309
Constet S. ii, 208
Constipata officia P. xi, 49
Constitit, dum P. x, 996
Constituens Pa. 913
Constituere (præt.) P. xiii, 36. S. i, 200. D. 60
Constituit A. 193. H. 841. S. i, 428. ii, 589
Constituunt C. iv, 26. S. ii, 460
Constratum P. ii, 353
Constricta (sing. nom.) S. ii, 980
Constructa (sing. nom.) A. 868 (plur.) H. 492
Construe S. ii, 244
Construens iter C. vii, 53
Construitur Pa. 870
Construunt C. v, 99
Construxit P. vi, 69
Consuerant S. i, 638
Consuescit A. 725
Consul S. i, 527. H. 509
Consulamus P. x, 652
Consulatum P. x, 146
Consule (sub.) S. ii, 421
Consule (verb.) P. x, 410. A. 200. 291
Consulem P. ii, 500
Consules (sub.) P. x, 467
Consulibus S. ii, 426
Consulia (sub.) C. pr. 24. S. i, 622
Consulja (verb.) P. x, 99
Consulo A. pr. ii, 1
Consulta (plur.) S. i, 249. 694
Consultat S. ii, 407
Consultet S. ii, 890
Consultor patriæ A. 452 habenda religionis ibid.
Consultus P. ix, 17. xi, 38
Consumens A. 981
Consumit A. 944. S. ii, 975
Consumitur A. 892. H. 894
Consummabilis Pa. 346
Consummata (plur.) A. 726
Consumta est mors in corpore Christi A. 945
Consumtis P. xi, 76
Consumunt A. 662
Consurgere A. 1063. H. 482
Consurgit S. ii, 261. 1066
Contactibus A. 935
Contagia C. x, 30. A. 1031. H. 350
Contagii P. x, 1046
Contagio sordium C. vii, 33
Contaminatæ (sing.) P. x, 507. H. pr. 38
Contaminatis moribus C. vii, 65
Contegit C. vii, 154
Contemne P. x, 641
Contemnere S. ii, 669
Contemnit A. 582
Contemnite A. 1084
Contemplare S. i, 481
Contenta (sing. nom.) S. ii, 1070
Contentis C. viii, 56
Contento H. 160. 424
Contentor P. ii, 269
Contendimus S. ii, 97
Contenditis A. 102
Contendunt Pa. 316
Contenta (sing. nom.) P. xi, 167. H. 265. Pa. 104. S. ii, 1127
Contentam H. 383
Contenti (plur.) A. 711
Contentum H. 799. S. i. pr. 54. ii, 243
Contentus P. xi, 43. A. 184
Contigerat S. i, 187
Contigisse P. x, 987
Contigit C. xii, 78. P. iv, 114. v, 244. 525. vi, 98. A. 1027. Pa. 726. 762. S. i, 35. ii, 788

- Contiguus D. 168
 Contiguos S. i, 515
 Continet C. xi, 58. P. v, 522. xi, 183.
 H. 491. Ps. 339. S. ii, 132. 810
 Continetis P. x, 447
 Contingat C. vii, 168. P. x, 477. Ps.
 550
 Contingere A. 352
 Contingunt S. ii, 72
 Continuare S. i, 339. ii, 1101
 Continuat regnum C. v, 163
 Continuet C. pr. 37
 Continuis P. vi, 31. Ps. 387. S. ii, 980
 Conto Ps. 116
 Contorta rubus A. 70
 Contra (præ.) C. pr. 39. P. iv, 186. H.
 620. 638. Ps. 241
 Contra (adv.) P. ii, 185. ix, 9. x, 96.
 1001. xi, 53. xiii, 38. A. 518. H.
 758. 775. Ps. 19. 393. 905. S. i, 167.
 ii, 166. 378. 528 refert his P. v, 145
 Contractibus A. 989
 Contractior S. i, 322
 Contractos S. i. pr. 14
 Contrahat P. ii, 156. 216
 Contrahit P. ii, 241
 Contraria (sing. nom.) C. ii, 19 (plur.)
 H. 308. 568. S. i, 340. ii, 308
 Contraxisse A. 619
 Contraxit S. ii, 961
 Contrectabile A. 959
 Contrectans A. 677
 Contristare A. 345
 Contulerunt P. x, 300
 Contulit C. v, 105. A. 287. Ps. 84. S.
 i, 224. 528. 624. S. ii, 707
 Contumaci P. x, 68
 Contumacis P. ii, 343
 Contumax P. v, 105 fastidio C. vii, 89
 in tyrannum C. xii, 150 doloribus P.
 x, 714
 Contumelias P. x, 1089
 Convallia montium P. x, 331
 Convectant S. i. pr. 17
 Convenit H. 102
 Conveniunt S. ii, 613. D. 79
 Conventus (sing.) P. i, 91
 Converso S. ii, 1098
 Conversum S. ii, 261
 Conversus P. ii, 183. S. i, 333
 Convertat H. 907
 Convertit P. ii, 401 oculos S. i, 579
 Convertens Ps. 787
 Convertere (præst. perf.) Ps. 700 (inf.)
 H. 692. 815
 Converterentur C. vii, 54
 Convertibilis non est Deus A. 276
 Convertit H. 891
 Convexa (sing. abl.) S. i, 121 (plur.)
 H. 833
 Convexi (gen.) S. ii, 126
 Convicia H. 657. Ps. 121
 Conviciator P. v, 102
 Convicta (sing. nom.) A. 769
 Conviolabo P. vi, 56
 Conviolasse Ps. 398
 Conviva (nom.) A. 719. Ps. 531
 Convivale carmen H. 318
 Convivia A. 712
 Conum Ps. 871
 Convolutis artubus C. i, 85
 Cooperta (plur.) H. 911
 Coos murices C. vii, 156
 Copia (nom.) A. 379. H. 334
 Copias præmiorum P. x, 1135
 Copiis Ps. pr. 25
 Copula (nom.) C. x, 6. S. ii, 590
 Coquat A. pr. ii, 52
 Coquebant venena hostem Christiani no-
 minis P. v, 378
 Coquebat iram P. x, 391
 Coquit P. x, 488
 Coquunt H. 925
 Cor C. i, 84. vi, 54. P. v, 280. xiii, 12.
 Ps. 890
 Coram P. ii, 170. 278. 547. iv, 174. x,
 633. 1121. A. 32. 113. 218. 299. 334
 Corbes D. 147
 Corda C. iv, 31. vi, 144. P. iii, 68.
 viii, 1. x, 40. 286. xiii, 49. Ps. 322.
 H. 392. Ps. 514. 564. S. i. pr. 2. 44.
 243. 374. ii, 6. 589
 Corde C. iii, 92. v, 160. vii, 178. ix,
 10. P. iv, 124. x, 713. xi, 94. A. pr.
 i, 2. 127. 467. 560. 792. 1081. H.
 557. 671. Ps. 877. S. i, 613. ii, 632.
 S. ii, 1044 alto suspirans P. x, 926
 Cordi Ps. pr. 7 est Ps. 554. S. ii, 12
 Cordis C. ii, 83. iv, 27. vi, 121. vii, 7.
 204. P. i, 30. ii, 344. 575. x, 356.
 772. A. 584. 827. H. 543. Ps. pr.
 14. 62. 16. 488. 844. 906. S. ii,
 1036 Scabiem P. ii, 256
 Corduba (nom.) P. iv, 19
 Corinthi S. ii, 351
 Corna S. ii, 946
 Cornelius P. ix, 1
 Cornibus P. x, 1023. A. 620. Ps. 410
 Cornice S. ii, 570
 Cornicinum Ps. 636
 Corniger S. ii, 605
 Cornipedem Ps. 254
 Cornipedes S. ii, 54
 Cornipedum P. xi, 102
 Cornix A. 298
 Cornu Ps. 345. S. i, 205. D. 78. 80

- Cornutus S. ii, 365
 Corona (nom.) C. ix, 87. P. v, 4. 596.
 x, 765. xiv, 7. D. 79 (abl.) P. x,
 1014
 Coronae (gen.) P. v, 223. vi, 25. x, 71.
 755. D. 180 (plur.) A. 473
 Coronam P. x, 709. Ps. 604. S. i, 141.
 D. 168 civicam P. ii, 556
 Coronarum D. 194
 Coronas (sub.) P. iv, 30. Ps. 335. H.
 927
 Coronat P. iv, 136. vi, 6. Ps. 38 larga
 dextera P. v, 300
 Coronatas A. 463
 Coronati (plur.) P. vii, 9
 Coronis C. xii, 152. P. ii, 276. iv, 73.
 xiv, 119. H. 966. S. ii, 726
 Corpora C. iii, 116. 197. v, 78. x, 93.
 xii, 111. P. i, 112. ii, 59. vi, 70. x,
 464. 1093. xi, 11. xiii, 86. A. pr. i,
 12. 1013. 1077. H. 370. 442. Ps. 68.
 90. 97. S. ii, 373. 468. 716. 874.
 820. 823
 Corporales P. x, 434
 Corporali P. v, 358
 Corpore C. iii, 3. v, 10. xi, 46. P. ii,
 229. 292. v, 470. 544. ix, 6. x, 1036.
 xi, 119. xiii, 5. A. 38. 50. 217. 436.
 703. 834. 836. 849. 938. 945. 1004.
 1080. H. 213. 303. 563. 921. Ps.
 xiv, 376. 598. 796. 842. S. i, 324.
 ii, 168. 301. 323. 376
 Corporea (abl.) H. 963
 Corpoream A. 865 domum A. 359 rem
 A. 835
 Corporei (gen.) Ps. 891
 Corporeis C. iii, 140. H. 804. S. ii, 157
 Corporeo P. xiii, 63. A. 759
 Corporeum C. iii, 198. A. 984
 Corporeus H. 912
 Corpori C. vii, 70. P. ii, 583. v, 486
 Corporibus C. iii, 182. P. iii, 88. vi,
 120. 130. H. 830. S. ii, 191. 386
 Corporis C. pr. 44. ii, 82. iv, 2. vi, 90.
 ix, 16. 88. P. ii, 348. 401. 552. v,
 339. 425. 520. ix, 91. x, 357. 769.
 877. 883. 1079. xi, 148. 177. A. iv,
 73. 409. 722. 866. 933. 969. 1008. H.
 pr. 51. 59. 190. 280. 526. 922. 941.
 Ps. pr. 63. 72. 627. 692. 741. 767.
 818. S. i. pr. 24. 137. ii, 215. 988.
 991. 1071 onus C. viii, 6
 Corpus C. ii, 104. vi, 17. 122. 149. vii,
 181. viii, 25. 64. x, 11. 32. 62. 133.
 149. xi, 45. xii, 74. P. i, 194. ii,
 206. 480. v, 333. 454. 511. 521. vi,
 99. x, 109. 482. 543. 577. 682. 692.
 637. 656. 703. 729. 787. xi, 169. xiv,
 19. A. 64. 83. 722. 777. 800. 856.
 1023. 1063. H. 209. S. ii, 353
 Corpuscula H. 596
 Corpusculi P. x, 803
 Corporum C. vii, 21. P. i, 6
 Correptis Ps. 280
 Corrigena C. vii, 49
 Corripit C. ix, 56
 Corripuisse Ps. 456
 Corruit P. xiv, 48
 Corrupenda (plur.) H. 179
 Corrupendum S. ii, 116
 Corrumperet H. 205
 Corruptit P. ii, 236. S. ii, 754
 Corruptitur auro iudex S. ii, 169
 Corruptit P. x, 690
 Corrupta (sing. nom.) P. ii, 200. x, 189
 nequiter lascivia C. vii, 86 (abl.) ii,
 154. H. 943. S. i, 228 (plur.) A.
 169
 Corruptus (gen.) H. 617
 Corruptela (nom.) P. x, 506. A. 316.
 Ps. 465. S. i, 161
 Corruptella P. xi, 177
 Corruptor S. i, 84
 Corruptissima carne P. ii, 207
 Corruptissime (voc.) A. 408
 Corruptissimi (gen.) H. pr. 36
 Corruptum S. ii, 116
 Corruptus S. ii, 964. 988
 Cortice A. 341. Ps. 888
 Corticeo C. iii, 43
 Cortina tegit tripodas A. 439
 Corvinam S. ii, 565
 Corvis Ps. 721. S. ii, 1033
 Corvos P. v, 436. D. 193
 Corvus P. v, 405. S. ii, 566. 567. D.
 11
 Corusca (plur.) P. iii, 196
 Coruscam dextram P. iv, 9
 Coruscantem P. x, 440 gemmis virum ii,
 558
 Coruscantis A. 579
 Coruscat auro frons hostie P. x, 1034
 Coruscat Ps. 108. S. ii, 210
 Corusci (gen.) A. 327 lominis gemmas
 P. ii, 299 oris P. 376
 Coruscis C. xi, 102
 Corusco P. xiv, 48 ense Ps. 137 igne
 P. iv, 28 ore D. 29
 Coruscom Ps. 410 ignibus caput P.
 vi, 2
 Corybantibus S. ii, 514
 Corymbos Liberi P. x, 274
 Cossi P. ii, 14
 Costaram P. v, 114. xi, 57. A. 230
 Costas P. x, 73. Ps. 597
 Costis "x. 502
 Cole A. 429
 Colibus C. xi, 72

- Coturnorum P. ii, 539
 Coturnix D. 44
 Coxerat C. xii, 196
 Crapula (nom.) H. 325. Ps. 377 *ferveat*
 C. iv, 28
 Crapulam C. vii, 9
 Cras Ps. 617
 Crassa (sing. nom.) P. x, 436 (abl.) C.
 v, 102 (plur.) ix, 65
 Crassis S. i, 295
 Crasso C. iv, 22
 Crasso S. ii, 574
 Crassum perspicit P. x, 430
 Crassus H. 89
 Crastina (sing. nom.) Ps. 615
 Crate P. iii, 148
 Cratem luteam C. viii, 59
 Cratera D. 26
 Cratibus costarum P. xi, 57
 Cratis A. 891
 Creamine buxo H. 506
 Creandis S. ii, 703
 Creant C. iii, 39
 Creanti A. 790
 Creantur P. x, 377. S. ii, 422
 Crearat H. 680
 Crearit H. 648. S. ii, 96
 Creasti S. i, 266
 Creata (sing. nom.) A. 92 (plur.) C. ix,
 13. x, 13. Ps. 469
 Creatas (gen.) C. x, 130
 Cretam A. 767
 Cretis (abl.) A. 786. S. ii, 334
 Creator C. xi, 50. P. xiii, 55 *rerum* P.
 x, 409
 Creatrix P. iv, 191 *omnium virtus Dei*
 v, 474
 Creatum est P. x, 810. 380
 Creator C. xii, 82
 Crentorum H. 507
 Creverit S. i, 41
 Creavit P. x, 310. 338. A. 428. 723.
 867. H. 160. 342. 648. S. ii, 241
 Creber C. vi, 118
 Creberrimus S. ii, 958
 Crebra (sing. nom.) P. xi, 166 (plur.)
 A. 63. H. 620. S. ii, 1109
 Crebris P. x, 116. Ps. 600
 Crebro (adj.) P. x, 1019. S. i, 441. ii,
 1042
 Credamus A. 288
 Credas C. v, 145. xi, 91. P. iv, 73. x,
 490. xii, 42. A. 650. H. 7
 Credat P. ii, 444. A. 402. Ps. 570. 618.
 H. 68
 Credatur A. 571. 916
 Crede P. ix, 97. x, 443. xi, 235. A.
 583. 715. 786. 787. 1056. S. ii, 343.
 620. 996
 Credebam S. i, 1
 Credebat C. xi, 36
 Credendi Ps. pr.
 Credens C. x, 58. A. 588. H. pr. 47
 Credentes A. 581
 Credentibus P. x, 470
 Credentium C. xii, 47. P. x, 497
 Credentur Ps. 231
 Credere P. v, 4. 3. x, 380. 665. xii, 27.
 A. pr. ii, 32. 33. 578. 803. H. 683.
 S. ii, 3. Ps. 497. S. i, 452. ii. pr. 54.
 105. D. 16 *si fas est* S. i, 361 *se pe-*
 lago C. v, 72
 Crederent S. i, pr. 32
 Crederes P. v, 381. x, 828
 Crederet S. i, 11. 79
 Crediderim S. i, 176
 Credidit P. x, 82. A. 367. 580. 1024.
 H. 720 *Christum* P. v, 348
 Credimus C. i, 65. P. x, 636. A. 324.
 1065. S. ii, 442
 Credis P. i, 94. 96
 Credit Ps. 780
 Credita (sing. nom.) P. ii, 561. xi, 339.
 S. i, 151 (plur.) C. xi, 69
 Creditas P. ii, 463
 Credite C. vii, 135. P. vi, 94. A. 77.
 878. 1081. H. 446
 Credito (imper.) Ps. pr. 8
 Creditum tumultu corpus P. v, 511
 Creditur C. x, 36. P. ii, 83. x, 364.
 285. A. 76. S. i, 48. ii, 508
 Creditus A. 365
 Credo C. iii, 196. x, 128. P. x, 201. A.
 071
 Credula (sing. nom.) A. 580 (plur.) C.
 iii, 50. Ps. 564
 Credule (voc.) A. 676
 Credulitatis A. 549
 Credulus S. i, 213
 Credunt H. 428. Ps. 566. S. ii, 455
 Cremabit C. vii, 135
 Cremandi H. 736. 913
 Cremandis C. xi, 106
 Cremandos P. vi, 50
 Cremare A. 55 *thura* P. iii, 29
 Cremari P. i, 51. x, 490
 Cremat A. 931. D. 71 *fervore* H. 74
 Crematam P. ii, 402
 Cremationem sacram calcare P. vi, 88
 Crementi P. iv, 188
 Cremeris S. ii, 570
 Cremetur P. v, 184
 Crepans flamma P. iii, 166
 Crepant buxa cerata P. ix, 49 *infata* Ps.
 286
 Crepante P. v, 235
 Crepantes nimbos C. vii, 94 *focos* P. vi,
 100

- Crepantibus C. pr. 7. P. x, 403
 Crepantum verberum P. i, 56
 Crepasset P. x, 760
 Crepat S. i, 435
 Crepet P. v, 112
 Crepidines littorum C. ix, 112
 Crepitans H. 730
 Crepitante P. iii, 14
 Crepitantia bractaeolis loca Ps. 335
 Crepuisse Ps. 146
 Crepundia P. iii, 19. x, 784. A. 643
 Crescebant Ps. 223
 Crescente A. 716
 Crescero C. xi, 56. P. x, 110. A. pr. ii, 48. 731. H. 441. Ps. 662, 896. S. i, 290
 Cresceret P. x, 850
 Crescit P. i, 105. S. ii, 316
 Crescunt P. v, 74. S. ii, 909 tormenta P. ix, 68
 Cresta S. ii, 491
 Crevisse A. 735
 Crevit C. vii, 26. P. v, 554. A. 101. 521. S. i, 240 martyrum numerus sub omni grandine P. iv, 88
 Crimen C. vi, 133. vii, 112. xii, 124. P. i, 48. vi, 129. x, 1114. H. pr. 22. 565. Ps. 302. S. i, 61. 523. ii, 179. 647. 665
 Crimina C. iii, 135. P. ii, 575. A. 59. H. pr. 54. 167. 578. Ps. 468. S. ii, 210. D. 120
 Crimine C. pr. 9. i, 35. P. xiv, 8. A. 354. 896. 899. 922. 940. H. pr. 22. 118. 598. S. i, 95. 387. 638. 664. D. 156
 Criminoibus P. xiii, 58
 Criminis P. xiii, 92. H. 714. S. ii, 804. 1180
 Criminator P. x, 1058
 Criminosus Ps. pr. 16
 Criminosus P. x, 878
 Criminum C. vii, 29. 76. ix, 108. P. i, 102. ii, 287. v, 78. 194. x, 232
 Crinalia acus Ps. 448
 Crine H. 316. S. i, 491. ii, 36
 Crinem C. vii, 150
 Crines P. x, 353. Ps. 559. S. ii, 1085
 Crinibus H. 273. Ps. 184. 280. S. i. pr. 71. ii, 81. 1105
 Crinis P. iii, 151
 Crinita agmina P. xi, 53
 Crinitis agris S. ii, 934
 Crinitos A. 434
 Crispa (nom.) P. xi, 154
 Crispata (sing. nom.) Ps. 122
 Crispo liquore P. x, 284
 Crispus P. xiv, 117. Ps. 117. S. ii, 669
 Crispus S. i, 489
 Croceo Ps. 259
 Croceus Ps. 359
 Croceus S. ii. pr. 4
 Croci (gen.) P. x, 362
 Crocodilus P. x, 258. S. ii, 809
 Crocos C. v, 115. P. iii, 302
 Cruce C. v, 131. A. 219. 527. S. ii, 711. D. 48
 Crucem C. iv, 102. vi, 124. ix, 82. P. x, 630. Ps. 407
 Crucel C. v, 96. P. ii, 22. x, 585. 626. A. 96
 Cruciale iter Ps. 446
 Cruciamina ceti C. x, 90
 Cruciatibus P. x, 717. A. 70. 931
 Cruciatum (sub.) P. xiii, 41. A. 784
 Crucibus A. 932. D. 107
 Crucifer C. iii, 1
 Crucis C. x, 160. xi, 112. xii, 172. P. ii, 24. 526. v, 299. vii, 58. x, 622. xii, 8. A. 363. 448. 898. Ps. 247. S. i, 446. D. 80 figura C. vi, 132 signum P. i, 34 in morem vi, 107 peritus artifices v, 254
 Cruda (sing. nom.) P. ii, 287. iv, 129. xi, 76 vis virum S. ii, 704 (plur.) P. i, 101. Ps. 793 precordia hominum P. xiii, 19 vulnera v, 326. A. 220
 Crudeli P. vii, 13
 Crudelia H. 618
 Crudelia P. i, 95
 Crudelitas P. v, 214. ix, 66. x, 100. 1065
 Crudelitate P. x, 819. 1092
 Crudescit Ps. 425
 Crudi laboris P. i, 31
 Crudos P. x, 1058. H. 467
 Crudum P. ii, 408 exemplum nostrum sortis P. x, 205
 Crudus A. 719 stupor S. i, 73
 Cruenta (sing. nom.) A. 430 (plur.) P. iii, 28. vi, 64 poma A. 67
 Cruenta (sing.) P. xi, 126 (plur.) ibid. 695
 Cruentus x, 87
 Cruentas (plur.) P. v, 116. Ps. 476
 Cruentatam Ps. 280
 Cruentatis S. ii, 1128
 Cruentatum D. 195
 Cruente P. ii, 60. v, 153. x, 1095
 Cruentet C. xii, 104
 Cruenti (sing.) C. vi, 101. P. x, 909. xiv, 64
 Cruentis P. i, 39. v, 526. ix, 49. x, 558. 1064. A. 465. H. 374
 Cruento Ps. 791
 Cruentos S. ii, 1091
 Cruentum H. 151. S. ii, 679
 Cruentus P. vi, 22. H. pr. 48. D. 173

Crumenis Ps. 459

Cruor P. viii, 16. x, 499. Ps. 701. 796

Cruore C. ix, 42. P. i, 8. iii, 144. x, 382. xii, 4. H. pr. 19. Ps. 31

Cruorem P. v, 340. x, 905. 1040. Ps. 427. S. i, 399. D. 165

Cruoris C. ix, 86. P. ii, 13. iv, 86. v, 12. x, 700. 1130. xiii, 46

Crura P. xi, 103. Ps. 273

Crure P. ii, 150

Cruribus S. i, 351

Crurum P. xi, 140

Crustis A. 716

Crux C. vi, 133. P. x, 586. 621. 641. xi, 65. S. i, 489

Crystalli Ps. 869

Crystallum C. ii, 71

Cubile C. i, 10. vi, 130. P. v, 261. S. i, 252

Cubili H. 787. 857

Cubilia S. i, 108

Cubilibus S. i. pr. 54

Cucuphate P. iv, 33

Cucurrit P. xii, 53. A. 177. S. i, 198
cadem laude P. iv, 108

Cuiquam A. 88

Cuique (dissyl.) H. 105. 889. S. ii, 35
suus est mos genti S. ii, 89

Cuique (trisyl.) S. i, 236

Cujatis Ps. 708

Cujusmodi P. x, 991

Culeus P. v, 458

Culmen P. vi, 142. S. ii, 251. 457. D. 14

Culmi S. ii, 978

Culmina A. 534. H. 486. S. i, 620. ii, 832 dignitatum P. x, 141 rerum S. ii, 635

Culmine C. i, 14. 29. P. x, 349. S. i, 221

Culminibus S. ii, 398

Culminis P. xi, 224

Culmo S. ii, 298

Calmum A. pr. ii, 49

Culpa (nom.) C. i, 74. iii, 121. H. 707. S. ii. pr. 49 morum C. vi, 49 (abl.) C. iv, 23. A. 886. 943

Culpæ (sing.) C. ii, 80. A. 899. H. 742 (plur.) A. 69

Culpam C. ix, 93. P. ii, 213. A. 943. H. pr. 13. S. ii, 976 plectere P. ix, 81

Culparum C. vii, 208. A. 937. Ps. 304. 683. 817

Culpas A. 822. Ps. 5

Culta (sing. nom.) P. xi, 153 (plur.) H. 217

Cultibus P. v, 24. x, 627. S. ii, 342. 818

Cultior P. xiii, 97

Cultor Dei C. vi, 125

Cultores P. x, 1087

Cultro A. 464

Cultrum P. x, 1061

Cultu C. viii, 22. P. xi, 34. 216. H. 283. 459. S. i, 416. 498. ii, 269. 313. 540. 585

Cultum C. vii, 90. viii, 30. H. 747

Cultura (nom.) Ps. 29

Cultus Deorum turpium (sing.) P. ii, 498 (plur.) S. i, 576. ii, 441. 681

Cum (præp.) C. v, 28. 61. x, 147. xii, 8. P. v, 523. vi, 137. vii, 75

Cum (indic.) C. vi, 129. ix, 19. x, 84. P. i, 116. ii, 59. 209. 269. iv, 9. x, 18

Cum (subj.) C. vii, 177. 199. viii, 5. x, 37

Cum (adv.) C. pr. 30. i, 21. 59. ii, 31. 56. 77. iii, 87. 89. v, 103 tum P. xiv, 84 (post) sed C. iv, 52

Cumæ A. 442

Cumba (nom.) S. i. pr. 12 (abl.) D. 138

Cumbæ rimosæ (sing.) P. xi, 69 tenues S. ii, 529

Cumbam pellere P. v, 450

Cumbas S. ii, 940

Cumulare A. 721

Cumulata (sing. nom.) Ps. 750

Cumulatim A. 717. 739

Cumulavit S. ii, 547

Cumulem A. 631

Cumulet P. iii, 205

Cumulis S. i. pr. 22

Cumulos C. iii, 80. Ps. 458. S. ii, 717 nummorum H. 255

Cumulum H. 26

Cuna (nom.) D. 112

Cunabula C. xi, 78. P. x, 683. S. ii, 1

Cunabulis P. x, 126

Cunæ (pl.) D. 115

Cunas C. xii, 100. A. 608

Cuneis C. v, 53. S. i, 66. ii, 285

Cuneo A. 495

Cuneos Ps. 263. 670. 684

Cuneum P. xi, 191. H. 423. Ps. 197

Cuncta (sing. nom.) Ps. 340 (plur.) C. iii, 36. ix, 27. x, 13. xi, 24. 69. P. ii, 113. ix, 23. 101. x, 99. 728. 887. xi, 117. A. 261. 989. H. 34. 163. 182. 183. 506. 921. Ps. 493. 744. 781. S. i, 287. 327. 429. ii, 132. 196. 599. 657. 1013

Cunctanti Ps. 278

- Crepantibus C. pr. 7. P. x, 493
 Crepantum verberum P. i, 56
 Crepasset P. x, 760
 Crepat S. i, 435
 Crepet P. v, 112
 Crepidines littorum C. ix, 112
 Crepitans H. 730
 Crepitante P. iii, 14
 Crepitantia bracteolis lora Ps. 335
 Crepuisse Ps. 146
 Crepundia P. iii, 19. x, 784. A. 643
 Crescebant Ps. 222
 Crescente A. 716
 Crescere C. xi, 56. P. x, 110. A. pr. ii. 48. 731. H. 441. Ps. 662. 895. S. i, 290
 Cresceret P. x, 850
 Crescit P. i, 105. S. ii, 316
 Crescunt P. v, 74. S. ii, 993 tormenta P. ix, 68
 Cretæ S. ii, 491
 Crevisse A. 735
 Crevit C. vii, 26. P. v, 554. A. 101. 521. S. i, 240 martyrum numerus sub omni grandine P. iv, 88
 Crimen C. vi, 133. vii, 112. xii, 134. P. i, 48. vi, 129. x, 1114. H. pr. 22. 565. Ps. 392. S. i, 61. 523. ii, 179. 647. 665
 Crimina C. iii, 135. P. ii, 575. A. 59. H. pr. 54. 367. 578. Ps. 468. S. ii, 210. D. 120
 Crimine C. pr. 9. i, 35. P. xiv, 8. A. 354. 886. 899. 922. 940. H. pr. 22. 118. 598. S. i, 95. 387. 638. 664. D. 156
 Criminibus P. xiii, 58
 Criminis P. xiii, 92. H. 714. S. ii, 804. 1130
 Criminator P. x, 1058
 Criminosus Ps. pr. 16
 Criminosus P. x, 878
 Criminum C. vii, 29. 76. ix, 108. P. i, 102. ii, 287. v, 78. 194. x, 232
 Crinalis acus Ps. 448
 Crine H. 316. S. i, 491. ii, 36
 Crinem C. vii, 150
 Crines P. x, 353. Ps. 559. S. ii, 1085
 Crinibus H. 273. Ps. 184. 280. S. i. pr. 71. ii, 81. 1105
 Crinis P. iii, 151
 Crinita agmina P. xi, 53
 Crinitis agris S. ii, 934
 Crinitos A. 434
 Cripta (nom.) P. xi, 154
 Crispata (sing. nom.) Ps. 122
 Crispo liquore P. x, 284
 Cristas P. xiv, 117. Ps. 117. S. ii, 662
 Cristis S. i, 489
 Croceo Ps. 359
 Croceus Ps. 359
 Croceus S. ii. pr. 4
 Croci (gen.) P. x, 362
 Crocodilus P. x, 258. S. ii, 809
 Crocos C. v, 115. P. iii, 202
 Cruce C. v, 131. A. 219. 527. S. ii, 711. D. 48
 Crucem C. iv, 102. vi, 134. ix, 83. P. x, 630. Ps. 407
 Cruci C. v, 96. P. ii, 22. x, 585. 635. A. 96
 Cruciabile iter Ps. 446
 Cruciamina ceti C. x, 90
 Cruciatibus P. x, 717. A. 70. 931
 Cruciatum (sub.) P. xiii, 41. A. 784
 Crucibus A. 932. D. 167
 Crucifer C. iii, 1
 Crucis C. x, 160. xi, 113. xii, 172. P. ii, 24. 526. v, 299. vii, 58. x, 628. xii, 9. A. 383. 448. 898. Ps. 347. S. i, 465. D. 80 figura C. vi, 132 signum P. i, 34 in morem vi, 107 peritus artifex v, 254
 Cruda (sing. nom.) P. ii, 287. iv, 129. xi, 76 vis virum S. ii, 704 (plur.) P. i, 101. Ps. 793 præcordia hominum P. xiii, 19 vulnera v, 336. A. 229
 Crudeli P. vii, 13
 Crudelia H. 618
 Crudelis P. i, 95
 Crudelitas P. v, 214. ix, 66. x, 100. 1065
 Crudelitate P. x, 819. 1092
 Crudescit Ps. 425
 Crudi laboris P. i, 31
 Crudos P. x, 1058. H. 467
 Crudum P. ii, 408 exemplum nostræ sortis P. x, 465
 Crudus A. 719 stupor S. i, 73
 Cruenta (sing. nom.) A. 430 (plur.) P. iii, 28. vi, 64 poma A. 67
 Cruenta (sing.) P. xi, 126 (plur.) ibid. 695
 Cruentæ x, 87
 Cruentas (plur.) P. v, 118. Ps. 476
 Cruentatam Ps. 280
 Cruentatis S. ii, 1128
 Cruentatum D. 195
 Cruente P. ii, 60. v, 153. x, 1095
 Cruentet C. xii, 104
 Cruenti (sing.) C. vi, 101. P. x, 909. xiv, 64
 Cruentis P. i, 39. v, 536. ix, 49. x, 558. 1054. A. 465. H. 374
 Cruento Ps. 791
 Cruentos S. ii, 1091
 Cruentum H. 151. S. ii, 679
 Cruentus P. vi, 22. H. pr. 48. D. 178.

- Cruentis** Pa. 459
Cruor P. viii, 16. x, 499. Pa. 701. 796
Cruore C. ix, 42. P. i, 8. iii, 144. x, 382. xii, 4. H. pr. 19. Pa. 21
Cruorem P. v, 240. x, 906. 1040. Pa. 427. S. i, 399. D. 165
Cruoris C. ix, 80. P. ii, 19. iv, 86. v, 12. x, 700. 1130. xiii, 46
Crura P. xi, 103. Pa. 272
Crure P. ii, 150
Cruribus S. i, 351
Crurum P. xi, 140
Crustis A. 716
Crux C. vi, 122. P. x, 586. 621. 641. xi, 62. S. i, 489
Crystalli Ps. 869
Crystallum C. ii, 71
Cubile C. i, 10. vi, 120. P. v, 261. S. i, 262
Cubili H. 787. 857
Cubilia S. i, 108
Cubilibus S. i. pr. 54
Cucuphate P. iv, 23
Cucurrit P. xii, 53. A. 177. S. i, 193
cadem laude P. iv, 106
Cuiquam A. 88
Cuique (disyll.) H. 105. 899. S. ii, 25
suos est mos genti S. ii, 89
Cuique (trisyl.) S. i, 236
Cujatis Ps. 708
Cujusmodi P. x, 691
Culeus P. v, 450
Culmen P. vi, 142. S. ii, 261. 467. D. 11
Culmi S. ii, 978
Culmina A. 534. H. 486. S. i, 620. ii, 822 dignitatum P. x, 141 rerum S. ii, 635
Culmine C. i, 14. 29. P. x, 549. S. i, 221
Culminibus S. ii, 298
Culminis P. xi, 224
Culmo S. ii, 298
Culmum A. pr. ii, 49
Culpa (nom.) C. i, 74. iii, 121. H. 707. S. ii, pr. 49 morum C. vi, 49 (abl.) C. iv, 23. A. 886. 943
Culpae (sing.) C. ii, 80. A. 699. H. 742 (plur.) A. 69
Culparum C. ix, 99. P. ii, 213. A. 943. H. pr. 12. S. ii, 976 plectere P. ix, 11
Culparum C. vii, 209. A. 937. Pa. 204. 682. 817
Culpas A. 822. Pa. 5
Culta (sing. nom.) P. xi, 153 (plur.) H. 217
Culibus P. v, 24. x, 627. S. ii, 242, 818
Cultior P. xiii, 97
Cultor Dei C. vi, 126
Cultores P. x, 1067
Cultro A. 464
Cultrum P. x, 1061
Culta C. viii, 22. P. xi, 24. 216. H. 283. 459. S. i, 416. 498. ii, 269. 312, 540. 685
Cultum C. vii, 90. viii, 20. H. 747
Cultura (nom.) Ps. 29
Cultus Deorum turpium (sing.) P. ii, 498 (plur.) S. i, 576. ii, 441. 661
Cum (prep.) C. v, 26. 61. x, 147. xii, 8. P. v, 523. vi, 137. vii, 75
Cum (indic.) C. vi, 129. ix, 19. x, 24. P. i, 116. ii, 59. 209. 269. iv, 9. x, 18
Cum (subj.) C. vii, 177. 190. viii, 5. x, 37
Cum (adv.) C. pr. 20. i, 21. 59. ii, 21. 56. 77. iii, 87. 89. v, 103 tam P. xiv, 84 (post) sed C. iv, 62
Cunas A. 442
Cunabula (nom.) S. i. pr. 12 (abl.) D. 128
Cunabula nymphae (sing.) P. xi, 69 tenues S. ii, 529
Cunabam pellere P. v, 450
Cunabam S. ii, 940
Cumulare A. 721
Cumulata (sing. nom.) Ps. 750
Cumulatim A. 717. 739
Cumulavit S. ii, 547
Cumulem A. 631
Cumulet P. in, 205
Cumulis S. i. pr. 22
Cumulus C. iii, 80. Pa. 458. S. ii, 717 nymphae H. 255
Cunulum H. 26
Cuna (nom.) D. 112
Cunabula C. xi, 78. P. x, 683. S. ii, 1
Cunabulis P. x, 126
Cunae (pl.) D. 115
Cunas C. xii, 100. A. 606
Cuneas C. v, 53. S. i, 66. ii, 285
Cunco A. 495
Cuneos Ps. 263. 670. 684
Cuneum P. xi, 191. H. 423. Pa. 197
Cuncta (sing. nom.) Ps. 240 (plur.) C. iii, 36. ix, 27. x, 12. xi, 24. 69. P. ii, 112. ix, 23. 101. x, 90. 728. 887. xi, 117. A. 261. 969. H. 34. 162. 182. 193. 506. 921. Pa. 493. 744. 781. S. i, 207. 327. 429. ii, 122. 196. 599. 657. 1013
Cunctanti Ps. 278

- Cunctatus** P. v, 205
Cuncti (plur.) P. x, 466. S. i, 615
Cunctiparens P. xiv, 128. H. 932
Cunctipotens P. vii, 56
Cunctis C. ii, 37. vii, 111. viii, 66. P. v, 576. vi, 84. 144. x, 640. xiv, 103. A. 449. 787. H. 680. Ps. 404. S. i. pr. 81. ii, 86. 371. 449. 780. 802. D. 164 in ævum sæculis P. v, 576
Cunctorum S. ii, 242
Cunctos P. vi, 93. x, 63
Cunulæ (plur.) C. vii, 164. xi, 98
Cuperem P. iii, 101
Cupias Ps. 773
Cupide (adv.) S. ii, 152
Cupidine Ps. 533
Cupidineo Ps. 61
Cupidines corporum C. vii, 21
Cupidinis C. vii, 185
Cupido (sub.) C. vi, 120
Cupiens P. iii, 159. Ps. 255. S. i, 29
Cupit P. viii, 7. S. i, 520
Cupressus A. 463
Cur C. iv, 81. vii, 176. x, 115. P. iii, 85. vi, 82. 83. x, 219. 220. A. 514. H. 95. 96. 641. S. i, 402. 655. ii, 1053
Cura (sub.) C. vii, 167. viii, 58. x, 45. P. i, 16. ii, 73. iii, 36. iv, 167. v, 311. 509. A. 603. Ps. 464. 622. S. i, 14. 49. ii, 25. 283. 334. 1047. D. 74
Curæ (plur.) Ps. 629
Curam Ps. 563. S. ii, 999. 1021 adhibere S. i, 24
Curanda (sing. nom.) P. x, 476
Curante S. i, 69
Curare Ps. 621
Curarum S. 2. 416
Curas (sub.) H. xi, 274. S. ii, 124 in otia solvere Ps. 729
Curavit A. 157
Curculio S. ii, 1053
Curet S. ii, 377. 403
Curia S. i, 551. 600
Curia (gen.) P. ii, 555. x, 124
Curiam P. ii, 446
Curios S. ii, 557
Curiosum P. x, 983
Curis C. vi, 14. 33. H. 383. Ps. 387. S. ii, 103
Curramus A. 998
Currat tibi iste dies P. xi, 238
Currens C. vi, 39
Currere P. vi, 18. S. ii, 140. D. 184
Curribus S. ii, 556
Curriculis P. iii, 11. S. ii, 325
Currit S. i, 586. ii, 826
Curritis P. x, 162
Curritur ad Christi tribunal P. ii, 509
Curru C. vii, 32. Ps. 321. S. ii, 55
Currum Ps. 334. 416. S. i, 344. ii, 356
Currunt P. x, 463. S. ii, 908
Currus (sing.) P. ii, 238 (plur.) C. v, 54. 77. H. 436. S. ii, 555
Cursant C. vii, 143
Cursibus Ps. 417
Cursim P. x, 142. xiii, 44
Cursitans P. x, 164
Cursitant P. xii, 2
Cursitat P. ii, 141
Cursu P. xiii, 83. H. 294. Ps. 270
Cursum A. 1004. S. ii, 803. 928 dierum C. xii, 12
Cursus (sing.) P. x, 615. xi, 114. H. 364. 892 (plur.) 211
Curta pagina P. ix, 50 (plur.) A. 1076
Curto honore H. 686
Curtum A. 1076
Curulem sellam S. i, 340
Curva tuba A. 386 (plur.) P. v, 488. Ps. 636
Curvam S. ii. pr. 5
Curvantur S. i, 440
Curvare caput sub C. iv, 41 ante pedes A. 455
Curvato C. ii, 51 fornice A. 523
Curvis H. 144
Curvo H. pr. 16 sensu H. 385
Curvos tramites viarum C. vii, 48
Cuspide H. 412. Ps. 153. 348. 718. S. ii, 691
Cuspis Ps. 508
Custode A. 738
Custodibus S. ii, 544
Custodis (sub.) P. v, 420
Custodit P. x, 352. S. i, 405
Custos P. v, 491. xi, 172. A. 496
Cute P. vi, 105. x, 100. H. 942. Ps. 506. S. i. pr. 31. 79. 15 exiit vultus P. xiii, 29
Cutem C. ix, 33 P. iii, 145. ix, 12. 56. x, 761. 1084. H. 330. 754
Cutis C. ix, 102. P. ii, 386. iiii, 148. x, 486. 559. H. 276. Ps. 693
Cyanea (plur.) Ps. 858
Cyaneas S. i, 302
Cyaneus latex P. xii, 41
Cyathis Ps. 369
Cyathos C. x, 74. S. i, 274
Cybeleius S. ii, 520
Cybeles P. x, 196
Cycnum S. i, 77
Cycnus stuprator P. x, 221
Cyllenius A. 412
Cymbala A. 472. Ps. 434

Cymbala P. x, 539
 Cynicus A. 301
 Cynthus S. ii, 493
 Cypriane P. iv, 13. xlii, 8
 Cypriani P. ii, 237
 Cyprianum P. xlii, 3
 Cyprianus P. xlii, 36, 53. 59
 Cypridis P. x, 330
 Cythera S. ii, 493
 Cytheream S. i, 166
 Cythereia A. 189

D.

Da C. iii, 171. ix, 1. P. ii, 96. 433. x, 656. xlii, 47
 Dabit S. i, 110. 476
 Dabatur Pa. 230
 Dabit P. iv, 19 hic exemplum P. ii, 361
 Dabitur A. 305
 Dabo P. ii, 336 A. 43 nomen loco S. i, 43
 Dactylico pede P. iii, 309 strophio C. iii, 36
 Daemon P. ii, 505. x, 24. 1066. A. 401.
 H. 633. S. i, 309. ii, 766. 808. D. 141
 Daemones C. i, 37. P. x, 329
 Daemones P. i, 97. v, 92
 Daemoniacas artes P. vi, 36
 Daemonicis sacris P. iii, 73
 Daemonum C. ix, 55. P. ii, 363. iv, 67. x, 101
 Daba S. ii, 307
 Damna (sub.) H. 663. 754. Pa. 308. 448
 Damna (verb.) H. 661
 Damnandus H. 138
 Damnant H. 765
 Damnantia S. i, 603
 Damnant A. 763
 Damneare S. ii, 280. 313
 Damnares tenebris barbaros P. ii, 323
 Damnares S. i, 93
 Damnat C. vi, 145. P. i, 98. H. 66
 Damnata (sing. nom.) A. 323. S. i, 444 (plur.) Pa. 451
 Damnatas H. 865
 Damnati (gen.) H. 390
 Damnatu (abl.) A. 439
 Damnatos S. i, 470. H. 447. D. 134
 Damnatus P. x, 815
 Damnavit S. ii, 998
 Damnes P. vi, 40
 Damnet P. ii, 479. x, 115. H. 707. Pa. 496
 Dampe P. x, 833
 Dampose vitis (gen.) H. 952
 Damnum P. i, 24. 5, 303. x, 526. 530
 Damno H. 561
 Dandum P. x, 108
 Danielus C. iv, 70
 Dano Pa. 365
 Dant P. x, 505. S. i, 356 statum gentis A. 500
 Dapo C. v, 99. viii, 13
 Dapem C. ix, 62
 Dapes C. iii, 60. iv, 58
 Dapibus C. iii, 174. iv, 29. v, 100. x, 71. xi, 174. A. 717. Pa. 377. 426
 Daze C. vii, 70. P. v, 339. S. ii, 115
 gemitum C. x, 66 modulam tormentis P. vi, 161 se Christo S. i, 660 iuga S. ii, 743
 Dares P. x, 747
 Daret C. iv, 56. A. 864. H. 796
 periculis P. vi, 117
 Dasi P. ii, 280. S. ii, 778
 Das venium S. i, pr. 81
 Dat C. v, 100. ix, 87. P. i, 86. xlii, 27. 106. A. 198 exemplum H. 251
 delam P. ix, 64 poculum tyranno C. vi, 62 potum C. v, 92 signum Pa. 644 tergum fugitivus amor Pa. 436
 nome futura C. vi, 44 (permittit) S. ii, 426
 Data (sing.) C. vi, 31 somnoro C. x, 56 (plur.) C. iii, 34. P. iii, 118. S. ii, 798
 Date (sing.) D. 13
 Datum H. 675. 838
 Date P. iv, 193. v, 96. x, 889. A. 504. S. ii, 731. D. 51 munera P. iii, 307
 Datane P. v, 40. 423
 Datianus P. v, 139
 Datis (3 pers.) Pa. 343
 Dator Pa. 624 antea H. 633 legis A. 32 verborum (Deus) P. x, 290
 Datorem P. x, 790 luminis Christum P. 276
 Datum P. ii, 375. S. ii, 527 est P. x, 864. Pa. 361
 Datur C. iii, 192. vii, 96. P. v, 4. vii, 23. x, 120. xi, 167. xiv, 62. H. 84. S. i, 342. ii, 953. 1072 pax P. iii, 163
 Daturus P. xli, 30
 Datua C. i, 25. P. v, 406. Pa. 373
 David C. xii, 96. A. 419. 1000. 1013. H. 564. Pa. 386. D. 73. 77
 Davidica (plur.) H. 788
 Davidici (gen.) P. x, 638
 Davidicus flos C. xli, 49
 Dea (nom.) S. ii, 13. 64. 407
 Deabus A. 197. S. i, 223

- Decem* gen. P. x, 190. 1005. S. i, 220. ii, 226
Decem S. i, 140. ii, 574 *decem* P. x, 1002
Decem P. x, 178. H. 156
Decem F. ii, 332
Decem P. ii, 64
Decem H. 30
Decem (plur.) S. i, 402
Decem Pa. 521
Decem ubi septem gaudet P. x, 340
Decem P. xi, 162
Decem P. xi, 140
Decem A. 1075
Decem S. ii, 733
Decem C. ii, 73. A. 1070
Decem P. ii, 205. x, 914
Decem P. ii, 225. 273
Decem P. x, 11. S. i, pr. 8
Decem P. x, 325. 900
Decem P. ii, 713. A. 1071. 1077
Decem (gen.) H. 632. S. i, 400
Decem P. iv, 74. v, 515
Decem P. i, 68. xii, 60
Decem P. x, 1006. Pa. 630
Decem A. 106
Decem A. 1000
Decem P. x, 677
Decem Pa. 345. S. ii, 312
Decem C. pr. i, vii, 36. D. 28 et octo
 P. ii, 32. 173
Decem S. ii, 190
Decem S. i, 410
Decem P. v, 206
Decem A. 111. Pa. 263. S. i, 430. ii, 731
Decem S. ii, 1034
Decem vero in vatem C. vii, 110 in vi-
 tium A. 910
Decem P. vi, 105
Decem C. iii, 70
Decem P. iv, 106. A. 1006. S. ii, 1059.
 D. 45
Decemplex P. xiv, 121
Decipit P. x, 263
Decipit rot A. 272
Decipit S. ii, 671
Decipit vita pudorem H. 648
Decipit A. 736
Decipit roborem S. ii, 336
Decipit C. v, 60. P. ii, 306. H. 406.
 S. i, 403 *ludida* H. 106
Decipit artus P. i, 113
Decipit S. ii, 186
Decipit P. ii, 100
 A. 701
 H. 61
 S. ii, 266. S. i, 270. iii
 P. ii, 301
Decorem Pa. 867
Decoris P. ii, 230. Pa. 148
Decoro (abl.) Pa. 914
Decorum est P. i, 25
Decorit P. ii, 300
Decrepitam Pa. 648
Decrepitis S. ii, 1076
Decrepito leoni H. 560
Decrepitum D. 16
Decrescentis D. 9
Decreta (plur.) S. ii, 456
Decretum P. v, 40
Decuit S. i, 160
Decumbe P. ii, 354
Decurrit C. ii, 101
Decurrere S. i, 338
Decursa (plur.) P. v, 230
Decursis manibus annus se renovat P.
 xi, 196
Decus P. ii, 573. iii, 7. iv, 20. 63. 103.
 vi, 11. x, 909. xii, 13. xiii, 73. xiv,
 109. A. 185. 303. 682. H. 632. 747.
 S. i, 141. 634. ii, 756. 1064. 1120
frontis C. x, 102 *mortis* P. vi, 114
orbis P. xiii, 2 *pudoris* intactum C.
 xi, 55 *vultus* C. viii, 23
Decutit S. i, pr. 27
Dedat P. x, 60
Dedecorasti P. iv, 112
Dedecus C. iii, 120. P. ii, 453. v, 226.
 x, 196. 913. Pa. 168. S. i, 173
Dederat P. viii, 12. H. 308. Pa. 266
indiciu P. iii, 16 *signu* S. ii, 523
Dedere (dedo) P. xi, 52. A. 434. H.
 531. S. i, 81. ii, 525
Dederet H. 683
Dederis P. xii, 15
Dederit P. iv, 98. H. 226. 206
Dedero S. ii, 160
Dederunt C. xi, 100. S. i, 203. ii, 563
 dona A. 640
Dedi S. ii, 134
Dedicans se caduco mysterio H. pr. 43
Dedicari P. x, 343
Dedicat P. x, 1066
Dedicit S. ii, 248
Dedit C. ix, 94. S. ii, 494
Dedignantis H. 956
Dedignatum A. 702
Dedignatur A. 1021
Dedimus neci ingenium omne Pa. 517
Discat S. ii, 734
Disce P. x, 17
Didisti C. vii, 196. P. ii, 425. ix, 70.
 S. i, 455
Dedit C. iii, 86. vii, 50. P. ii, 103. iv,
 143. v, 532. x, 100. 631. xi, 182.
 xii, 56. xiv, 128. A. 405. 764. H.
 35. 636. Pa. 210. 679. S. i, 86. ii,

353. 748. 1022. D. 162. 173 dicta
 hinc Ps. 828 exemplum Ps. pr. 10
 gemitum Ps. 797 in laqueum colla H.
 444 ossa sepulcro C. x, 76 viam cunctis
 ad resurgendum P. x, 640
 Dedita (sing. nom.) P. ii, 2. H. 552
 (abl.) P. ii, 91
 Dedita (voc.) P. x, 296
 Deditio Ps. 340
 Deditum P. x, 374
 Deditus S. i, 335
 Dedit C. iii, 107
 Deducitur P. x, 1023
 Deducta (sing. nom.) A. 672
 Dee (voc.) H. 932
 Deerant D. 126
 Deerat P. ii, 9. xlii, 16. A. 1039
 Defecaverat C. vii, 74
 Defectu A. 944
 Defendere S. ii, 521
 Defendit A. 358
 Defensa (sing. nom.) Ps. 301
 Defensare H. 487
 Defert A. 329
 Defertur Ps. 123
 Deficiente S. i, 699. S. ii, 1026
 Deficit S. ii, 829
 Defit C. iv, 85. P. pr. 16. A. 812
 Defixa (sing. nom.) Ps. 112 (abl.) 348
 Defixis Ps. 337
 Deflectens P. x, 273
 Deflectit cursum S. ii, 926
 Defensus P. v, 510. H. 451
 Deflent verbis exequialibus P. xiv, 51
 Defleta (sing. nom.) S. ii, 909
 Defusus caesaries P. iii, 30
 Defusus P. x, 700
 Defluentem P. x, 273
 Defuit P. x, 907. A. 229. Ps. 634. S.
 ii, 752
 Defuxit huc virtus avorum A. 545
 Defore Ps. 419
 Defomas P. xi, 118
 Defosus P. x, 1033
 Defuerint S. ii, 27
 Defuerit Ps. 616
 Defugas Christi P. i, 42
 Defugeret P. vi, 115
 Defuit P. x, 926. A. 449. 582. 908. S.
 ii, 567. 752
 Defundere S. ii, 875
 Defunditur D. 28
 Defundant P. xi, 194
 Degener P. x, 130. xlii, 40. H. 160.
 680. Ps. 229. S. ii, 585 propago C.
 xii, 193 vini atque somni C. vii, 12
 Degenerant H. 458
 Degenerante Ps. 80
 Degenerem vitam A. 159. Ps. 256
 Degeneret H. 646
 Degeneri P. iii, 42. Ps. 743. S. ii, 643
 Dehiscere P. v, 483. vii, 60
 Dehiscant D. 24
 Dehonestaret P. x, 763
 Dei (sing.) C. pr. 25. i, 43. iii, 20.
 185. iv, 48. vi, 125. vii, 44. 47. ix,
 23. xii, 23. P. ii, 262. A. pr. i, 10.
 H. 732 (plur.) S. ii, 487
 Dejecimas S. ii, 764
 Dejecit P. xii, 20
 Dejecta in praecipua chao A. 750
 Dejectam Ps. 256
 Dejecto A. 499
 Dejectum P. vii, 24. S. i, 47
 Dejectas C. xi, 102
 Dejiciant animos Ps. 332
 Deinceps C. vii, 126
 Deis P. xi, 82 mortiferis P. iii, 20
 Deitas A. 1009. H. 98
 Deitatem S. ii, 268
 Deitatus A. xlii, 1025 fontem A. 76
 speculum homo est A. 634
 Delentur H. 865
 Delere H. 501. S. ii, 695
 Deleta (sing. nom.) S. ii, 715
 Delibuta comas Ps. 312
 Delicias S. i, 388. ii, 746
 Delicias H. 529. S. i, 273. ii, 1097. D.
 75
 Deliciae H. 855. Ps. 312. S. i, 140
 Delicta C. ii, 72
 Deliquio H. 752
 Deliramenta A. 209
 Delphica antra A. 438
 Delphis S. ii, 492
 Delphos P. x, 186
 Delubra P. v, 74. x, 418. S. i, 906
 Delubrum S. i, 219
 non Deluis negando P. x, 224
 Demam S. ii, 731
 Dementia (sub. nom.) S. ii, 449
 Demissus H. 529
 Demittunt H. 314
 Demorabor vota calentia P. xiv, 76
 Demta (abl.) C. vi, 76
 Demtia C. vii, 149
 Demum C. ix, 98. P. x, 407
 Demutabilis non est Deus A. 276
 Denegans H. pr. 62
 Deni (plur.) S. ii, 1059
 Denotet H. pr. 32
 Densa (sing. nom.) P. xi, 145. 312. H.
 184 (abl.) A. 362 (plur.) C. ii, 98
 Densum (sing.) P. v, 250
 Densas S. i, 108
 Denant agmina H. 410
 Deuseta (plur.) H. 909
 Densere S. i, pr. 21

- Densetur cuneis turba C. v, 53
 Densis C. xi, 66. A. 59. 70. H. 228. S. i, 405
 Densius (adv.) C. v, 98. S. ii, 935
 Denso H. pr. 52. 872
 Densus nebulis H. 517
 Dente P. v, 218. A. 1068. H. 639
 Dentes C. iv, 80. P. x, 983
 Dentibus P. v, 882. x, 28. 808. 904. Ps. 423. H. 584
 Dentis S. i, 642
 Dentium C. vii, 116. P. x, 984. S. i. pr. 28
 Denuntia (sing.) P. x, 376
 Deo C. ii, 12. 87. iii, 187. iv, 3. v, 30. vi, 7. 22. vii, 52. 60. ix, 93. xi, 198
 Deorsum C. x, 28 ac sursum v, 110
 Deorum P. v, 24. 36. 43. x, 287. 293. 397. 675. 913. 1074. H. pr. 46. 95. Ps. 29. S. i, 27. 434. ii, 1. 64. 518. 1067 turpium cultus P. ii, 498
 Deos P. x, 178. 184. 254. 422. 893. xi, 6. A. 187. H. 16. 105. S. i, 54. 185. 193. 298. 355. 402. 452. ii, 344. 346. 363. 530. 866 infames P. i, 68 mille formarum P. x, 670 stultis gentibus condiderant P. x, 268 patrios P. iii, 99
 Depascitur S. ii, 944
 Depellere S. i, 652
 Depellit Ps. 48
 Depellite S. ii, 124
 Deponas S. i, 500
 Deponere S. i, 548 supercilium Ps. 28
 Deponite S. ii, 732
 Depopulantur H. 573
 Depositor Patris A. 179
 Depositum C. x, 133. S. ii, 175
 Deposui S. ii, 656
 Deprendere Ps. 264. S. ii, 429
 Deprimeret Ps. 655
 Deprendi S. ii, 76
 Deprendit H. 337
 Deprenditur A. 496
 Deprensa (sing. nom.) S. i, 160 (plur.) Ps. 704
 Depressa fronte A. 336
 Depressos S. i, 376. ii, 559
 Deprimat P. v, 460
 Deprimit P. xiv, 117
 Deprome P. ii, 85
 Depugnare Ps. 15
 Depulit S. i. pr. 77. ii, 702
 Depulsa (sing. nom.) P. v, 404
 Depulsae (plur.) Ps. 631
 Depulsum lacte puerum P. x, 663
 Deputans H. pr. 29
 Deputemus praeiis legale damnum P. 530
 Derisus pulmonem movet P. x, 249
 Derogat succum papulae nutritrix C. vii, 165
 Descendat C. xii, 115. H. 806
 Descendens A. 985. Ps. 634
 Descendere P. viii, 11. S. i, 170. D. 138 ad poenas nescit vis ardua A. 86
 Descendit A. 156. 176. S. ii, 208. D. 97
 Descensos A. 1007
 Describunt P. x, 218
 Deserant C. viii, 62
 Deserat P. xiv, 33. Ps. 633. S. ii, 1043
 Deserens P. v, 566. H. pr. 28
 Desereret P. xiv, 14
 Deseri P. ii, 512
 Deserit C. ix, 41. xi, 2. xii, 200. P. ix, 90. H. 484. 781. 838. Ps. 525. S. i. pr. 40 (illum) vox et calor P. vii, 87
 Desertis S. ii, 1082
 Deserto A. 706
 Desertum A. 102
 Deseruit Ps. 73
 Desides C. i, 6
 Desidium Ps. 234
 Desiliat S. ii. pr. 31
 Desilit C. iv, 57
 Desiluit Ps. 824
 Desinam P. v, 433
 Desinas P. x, 1100
 Desinat S. ii, 115
 Desine P. xiii, 99. A. 409. 948. Ps. 285. S. ii, 57. 59 ab uno P. xi, 64
 Desinere S. ii, 115
 Desistat S. ii, 936
 Desiste P. ii, 25. x, 386
 Desit P. ix, 66. A. 1000
 Despectans Ps. 182
 Desperanda (sing. nom.) S. ii, 193
 Desperare A. 1064
 Despexit S. ii, 263
 Despicias P. ii, 265
 Despoliare A. 184
 Desponsam H. 630
 Despuat S. i, 580
 Despuenda (plur.) P. ii, 188
 Despuit Ps. 368
 Despuite A. 1065
 Destinatus P. vi, 50
 Destinatum P. ii, 429
 Destinet S. ii, 597
 Destiterunt P. x, 628
 Destitit C. i, 64. Ps. 78. S. ii, 307
 Destituant P. vi, 39
 Destituit A. 1042. S. ii, 495. 741
 Destructa (sing. nom.) A. 1042 (plur.) 445
 Destructae (plur.) S. ii, 501

- Destructilem P. x, 348
 Destructo A. 512. H. 227
 Destructum C. xii, 24. A. 528
 Destructio P. v, 104
 Destructio A. 529
 Destrut P. v, 206. x, 538
 Desudata (plur.) C. v, 118
 Desueta A. 245
 Desueta H. 456
 Desunt S. ii, 195
 Det P. x, 953. A. pr. ii, 53. S. ii, 941
 Detegere P. v, 163
 Deterior H. 166. S. i, 59
 Detiora H. 606
 Determinabit P. v, 481
 Determinat A. 809
 Detersa prudentia (nom.) C. vii, 22
 Detestandi rebelles P. xi, 31
 Detestandia Ps. 259
 Detester P. x, 341
 Detorqueo ad invidiam H. 555
 Detorsit retro faciem P. ii, 263 larvo
 de tramite plebem P. xi, 35
 Detracto A. 239
 Detrahit P. x, 801
 Detrahens P. vi, 75
 Detrahit A. 277 S. ii, 552
 Detrita (abl.) S. ii, 946
 Detrudere (ind. pass.) Ps. 93
 Detrudit A. 2
 Detruncat dolor membra P. x, 1000
 Detulit P. ii, 102 de monte vultum P.
 ii, 364
 Detumescentis P. x, 146
 Detur P. ii, 217
 Deucalionum A. 202
 Devenere D. 53
 Devero are C. viii, 11
 Devia (sing. nom.) P. xi, 184 (plur.)
 S. i, 269. ii, 227. 296 sylva C. viii,
 86
 Devicta (sing. nom.) D. 170
 Devincta (plur.) H. 832
 Devio C. ii, 96
 Devium C. vii, 54 iter A. pr. ii, 16
 Deum (acc. sing.) C. pr. 26. iii, 16.
 200. iv, 18. 32. 52. ix, 9. xi, 32. 90.
 xii, 69. P. i, 96. x, 214 sine parte
 plenum H. 27
 Deum (gen. plur.) P. x, 241. A. 508.
 S. i, 11. 102. 187. 190. 217. 262.
 564. ii, 245. 500. 571. 1047
 Devora P. ii, 406
 Devoranda P. x, 896
 Devorant P. i, 29
 Devorantes C. vi, 196
 Devorat A. pr. ii, 44 spe aurum P. ii,
 134 oscula haustu H. 611
 Devoratus C. vii, 122
 Devorant P. x, 577
 Devoret P. xi, 68. H. 961
 Devota (sing. nom.) S. ii, 1129
 Devotos S. ii, 763
 Devotus cippo Deucalionum A. 202
 Devorat carmen martyribus C. pr. 42
 Deus C. pr. 6. iii, 90. 139. 171. iv,
 81. 101. v, 127. vii, 180. 194. viii,
 31. ix, 76. x, 1. 17. xi, 24. P. pr. 11.
 ii, 100. 171. v, 22. x, 311. 999. A.
 pr. i, 1. 5. 19. 41. H. 248. S. i, 442.
 D. 49 ignis eternus P. ii, 293 Pater
 P. v, 56. x, 107 Verbum A. 73 der-
 ter C. viii, 73 seclerum H. 112
 Dexter C. ix, 109 agnos P. x, 1149
 Deus C. viii, 78
 Dextera (nom.) P. ii, 155. v, 200. ix,
 74. Ps. 293. S. i, 485. ii, 224. 349
 (abl.) C. v, 84
 Dexteram S. i, pr. 41
 Dexterarum P. x, 206
 Dexteras P. v, 189
 Dextra (sub. nom.) P. x, 1064. A. 514.
 Ps. 326. 462. 608. 806. S. i, pr. 11.
 76. ii, 26 (abl.) A. 482. 1034. Ps.
 138. S. ii, pr. 41
 Dextra (adj. sing.) P. xii, 21. A. pr. i,
 9 via P. xi, 36 (plur.) S. ii, 563
 Dextro (sub. sing.) P. vii, 64. Ps. 519.
 S. i, 245
 Dextram (sub.) C. vii, 98. 216. P. iv, 9.
 H. 412. Ps. 40. 124. 242. 532. S. i,
 pr. 57
 Dextrus (sub.) S. ii, 600
 Dextri (gen.) H. 890
 Dextria (sub.) P. i, 27. Ps. 212. 236,
 719 (adj.) successibus uter P. ix,
 105
 Dextro Ps. 245. S. i, 207. ii, 283 au-
 mine S. ii, pr. 62 camino S. ii, 492
 pede S. ii, 79
 Dextrum H. 792
 Di (plur. nom.) P. x, 1007
 Dia (plur.) C. xii, 96
 Diadema P. iv, 21. Ps. 449. S. i, 32.
 422. D. 78
 Diademata S. ii, 63
 Diademate P. x, 765. xiv, 127. A. 691.
 S. ii, 430
 Dim (gen.) S. i, 31
 Dialectica (sing. nom.) H. 124
 Dianam P. x, 281
 Die C. ix, 88. P. x, 626. xii, 1. A. 246.
 743. 898. H. 103. S. i, 406
 Diobimur P. i, 59
 Dicam S. ii, 582
 Dicant S. ii, 460

- Dicant C. iv, 44
 Dicere P. xiii, 47
 Dicant A. 641
 Dicere S. ii, 393
 Dicere S. ii, 364
 Dicat P. x, 660. A. 1061
 Dicata (sing.) P. iv, 142. xi, 170 ab-
 stinentia C. vii, 66 (plur.) C. iv, 20.
 P. vi, 124 toto membra P. iii, 18
 Dicatur (gen.) P. xiv, 24
 Dicatam P. ix, 30. x, 775. S. i, 688
 Dicatas C. viii, 75
 Dicati sunt talibus mysteriis P. x, 218
 Dicatis (adj.) H. 157
 Dicato P. ix, 6 corde C. vii, 178
 Dictum P. vi, 56. xii, 8
 Dicavit P. x, 193. Pa. pr. 5
 Dicenda (sing. nom.) A. 825
 Dicendi S. i, 650
 Dicendum C. pr. 21
 Dicentem P. vii, 46
 Dicere P. ii, 451. x, 922. A. 306. 774.
 1061. S. i, 319. ii, 652 causam P.
 x, 68
 Diceret P. x, 1183. A. 964
 Dicer P. x, 593
 Dici C. v, 11. P. xiii, 87. S. ii, 272
 Dicier P. xi, 86
 Dicis P. ii, 320. x, 216. S. ii, 639. 578
 Dictio A. 101
 Dictis P. x, 621
 Dictor P. xi, 86
 Dico S. ii, 442
 Dicor Pa. 709. S. ii, 661
 Dicta sententia (sing. nom.) C. vii, 100
 (plur.) C. x, 157. P. ix, 24. x, 556.
 S. ii, 4 dedit Pa. 623
 Dictus S. ii, 614
 Dictat hac omnia regio P. x, 26 jura Me-
 gora S. i, 368
 Dictator S. ii, 432
 Dictatus S. i, 402
 Dictis P. v, 284. vi, 26. S. ii, 4. Pa.
 808. 116. 119. 679
 Dictorum P. ii, 105
 Dictu scelus est A. 822
 Dictus Pa. pr. 4
 Didicere H. 222. S. ii, 965
 Didici S. ii, 689
 Didicisse P. xi, 14. xii, 66
 Didicit P. iv, 103. H. 206. S. ii, 22
 Die C. i, 20. ix, 98. P. xi, 41. A. 628.
 H. 615. S. ii, 160. 568 ex illo P. ii,
 497 medio S. i, 578 nocteque C. viii,
 86
 Diebus C. ii, 106. vii, 187. P. ii, 142.
 vi, 31
 Diebus C. vii, 96
 Diebus C. i, 1. 71. vi, 9. Pa. 638
 Dies C. pr. 4. v, 27. 122. ix, 77. P. ii,
 283. iii, 57. v, 2. 261. vi, 55. x,
 744. xi, 196. 223. xii, 22. 66. xiii,
 43. 88. A. 90. 613. 607. H. 668.
 720. S. i, 265. D. 94 lucis innotata
 caecis donare P. x, 965
 Dierum C. vii, 121. xii, 12. P. vi, 44.
 x, 327. 599. 615. A. 701. S. i, 341
 Dies (sing.) C. pr. 25. ii, 92. 191. ix,
 113. xi, 6. P. i, 120. ii, 31. 106. x,
 216. xi, 158. xii, 3. 5. 28. A. 601.
 S. i, 215. 421. ii, 73. 638. 707. 906
 natalis C. xi, 49 (plur.) C. pr. 27. P.
 x, 572. xi, 228. A. 261. H. 71. S. i,
 315
 Diespiter S. ii, 859
 Differum P. ii, 237
 Differo P. x, 821
 Differt P. vi, 49. H. 43
 Difficile est P. xi, 4. S. ii, 187
 Difficilem Pa. 25
 Difficiles P. ix, 87
 Difficilis A. 264. S. ii, 611. 626. 825
 Difficiliter C. vii, 174
 Diffusus viribus S. ii, 31
 Diffusa (plur.) C. v, 103
 Diffusio pulvere H. 288
 Diffusio voluptas H. 254
 Diffusus potu et vino C. vii, 16
 Diffusit in luxum S. i, 125
 Diffusant sudoribus P. x, 456
 Diffundat S. ii, 166
 Diffondere A. pr. i, 11
 Diffuso S. ii, 831
 Digere A. 382
 Digerens seriem tragediarum P. x, 1113
 Digerit P. xi, 124
 Digesta est A. 860
 Digestum P. ii, 129
 Digesto statu rerum C. xi, 26
 Digni (sing.) S. i, pr. 39
 Dignis P. iii, 123. A. 677. 776. 859.
 1030. 1041
 Digno P. x, 899. A. 329
 Dignos A. 220
 Digladiabile discidium C. iii, 148
 Digna (sing. nom.) C. v, 149. P. x,
 770. S. ii, 255. 691. 1129 superius
 in isto munere P. iv, 64 (plur.) H. pr.
 30. S. ii, 113. 402. 749
 Dignabitur P. vi, 100
 Dignamur Pa. 261
 Dignaria P. xiv, 32
 Dignas S. i, 306
 Dignata est H. 62
 Dignati (sing.) A. 29
 Dignatur S. i, 258. A. 1029
 Dignatus C. xi, 32
 Digne (adv.) P. ii, 26

- Dignetur A. 206
 Dignissimus P. xii, 33
 Dignitatum P. x, 141
 Dignus C. iii, 23
 Digno P. ii, 254. x, 577. Pa. pr. 60
 Dignoscere P. x, 1137
 Dignum P. i, 25. A. 1041. H. 579. Pa. 497. S. i, 536
 Dignus P. i, 5. x, 90. 203. A. 969
 Dilacerant P. iii, 132
 Dilacerat P. iii, 89
 Dilaceratus P. xi, 86
 Dilancinata membra P. v, 156
 Dilaniata (sing. nom.) Pa. 424
 Dilapsa (sing.) A. 546
 Dilata (abl.) S. ii, 77
 Dilatam S. ii, 1121
 Dilectio A. 1023
 Diligat H. pr. 41
 Diligis P. xii, 56. S. ii, 308
 Diligit H. 385
 Diluit P. viii, 6 culpam C. ix, 93
 Diluvii S. ii, 327. D. 9
 Dimensa (plur.) H. 484
 Dimensio sanguinis P. x, 1137
 Dimensis Pa. 827
 Dimica mecum ratione non furore P. x, 175
 Dimicans P. ii, 501
 Dimicat Pa. 327
 Dimicet Pa. 16
 Diminuat A. 281
 Diminuit S. ii, 553
 Dimitte H. 939
 Dinumerare P. xi, 234
 Dinumerari H. 36
 Diomedes S. ii, 543
 Dionysia (plur.) S. ii, 857
 Dira (sing.) P. x, 483. 760 (plur.) H. 929. S. ii, 129. 948 relatu dogmata A. 1
 Dires (adj. sing.) C. iv, 43. vii, 123. H. 742. Pa. 46. D. 90
 Diram C. ii, 34
 Dirarum P. v, 297
 Diri (sing.) H. 225
 Dirigeret H. 723
 Dirigit A. pr. ii, 26. H. pr. 56. S. ii, 883
 Dirigit A. 617. H. 744
 Dirimente H. 927
 Diripit Pa. 598
 Diris S. ii, 862
 Diro Pa. 561. S. i, 472
 Dires H. 870
 Diruende (sing.) C. vii, 53
 Diruet P. v, 144
 Diruit morte mortem P. ii, 19
 Dirum P. v, 394
 Dirus C. v, 61. vii, 34. P. iii, 142
 Dis (deus) P. v, 104. x, 298. 415. S. i, 274. 403
 Discas A. 834
 Discat S. ii, 735
 Disce A. 509. Pa. 207
 Discede C. vi, 143. P. ii, 465
 Discedente H. 920
 Discedere S. ii, 325
 Discedite C. ii, 4. S. ii, 901 ab armis Pa. 606
 Discenti P. ix, 27
 Discere A. 518
 Discernere A. pr. li; S. S. ii, 794
 Discerpta (sing.) H. 230 (plur.) 274
 Discessu P. ii, 25
 Discet P. xiii, 8
 Discidium C. iii, 48
 Discimus C. ii, 52
 Disclacta (sing. nom.) Pa. 622
 Discindunt S. i, 130
 Discingitur terror Pa. 623
 Disciplina (nom.) P. ix, 26
 Disciplinam (gen.) P. x, 687
 Disciplinam C. vii, 16. P. ii, 67. x, 45. 866. H. pr. 34
 Discipulis P. ix, 41. Pa. 860
 Discipulorum Pa. 539. D. 60
 Discipulos P. xi, 51. A. 971
 Discipulum P. vii, 61. S. ii, pr. 47. D. 139
 Discipulus S. ii, pr. 2
 Discissa (sing. nom.) H. 203 (plur.) P. v, 448. Pa. 440
 Discissis C. v, 110
 Discissum Pa. 724
 Discit S. ii, 1084
 Discludere H. 649
 Disclusa (sing. nom.) H. 904. A. 423
 Disco (sub.) P. x, 192
 Discolor Deus Pa. 710
 Discolorum P. x, 202
 Discordant D. 167
 Discordes S. ii, 585
 Discordi P. xi, 96
 Discordia (sing. nom.) H. 396. Pa. 442. 477. 683. 709
 Discordibus Pa. 903. S. ii, 623
 Discors sententia Pa. 758
 Discrepantes H. pr. 6
 Discrepantum P. ii, 421
 Discrepare H. pr. 37
 Discreparet P. xiii, 39
 Discreta (sing. nom.) H. 964
 Discretio H. 26
 Discretis P. vi, 126. A. 669
 Discretum H. 101
 Discrimen P. xi, 202 tulit commune P. v, 574

- Discrimina H. 6. 371. 796
 Discriminatis coloribus P. x, 360
 Discrimine P. xlii, 73. H. 72. 99. 690.
 Pa. 157. S. ii, 878 nullo S. ii, 636
 Discreciatibus H. 635
 Discum D. 185
 Discunt H. 459
 Discurrere S. i, 372. ii, 929
 Discursibus S. i, 683
 Discursus (plur.) S. ii, 863
 Discussa (sing. nom.) S. ii, 973. D. 86
 Discussit S. i, 509
 Discute P. v, 169
 Discutiam S. ii, 164
 Discutiat C. pr. 89
 Discutit tenebras de pectore P. xlii, 26
 Desertor S. ii, pr. 56
 Desertus mutas P. x, 1000
 Disjice somnus C. i, 97
 Disjuncta (sing. nom.) P. x, 476
 Disjunctus S. ii, 636
 Dispar P. x, 326. A. 255. H. 26. 690.
 776. S. ii, 794 horreo C. vi, 43 legi-
 bus P. x, 949
 Disparans nexa nervis vineula P. x, 886
 Disparare D. 32 ferro H. 423 natura
 xvi, 21
 Dispare P. x, 472
 Dispari P. ii, 390
 Disparibus A. 389. H. 954
 Dispari sorte S. ii, 373
 Dispendia C. vii, 49. xii, 174. H. 751
 Dispendio sanguinis P. i, 23
 Dispensans P. ii, 44
 Dispensus S. i, 683
 Dispergant A. 1019
 Dispergit A. 474
 Dispergit Pa. 602
 Dispersa (sing. nom.) H. 60. Pa. 432
 (plur.) H. 97
 Dispice vitam C. ii, 58
 Displacent P. x, 358
 Displicet P. ii, 186. x, 1071. H. 56. S.
 i, 625. ii, 423
 Disponis Pa. 850
 Disponit Pa. 876. S. ii, 1036
 Disposita (plur.) S. i, 288
 Dispositas S. ii, 170
 Dispositis Pa. 647
 Dispositos H. 915
 Disputa P. ii, 365
 Disputaret P. xlii, 18
 Disputent P. x, 406
 Dissecant fidem minutis ambagibus A.
 pr. ii, 21
 Dissecant C. vii, 119
 Dissectis (ind.) P. x, 448
 Dissectio H. 352
 Dissectus S. i, 603
 Dissectus P. x, 924. Pa. 5
 Dissectus P. x, 391
 Dissectus P. x, 1123
 Dissacet P. x, 22
 Dissacet P. xlii, 101
 Dissertantibus A. pr. ii, 28
 Dissertator A. 783
 Dissicit membra mortuus P. ii, 309
 Dissidentem P. x, 211
 Dissidet Pa. 787
 Dissilit P. v, 372 ligum P. ix, 45
 Dissimilem A. 808
 Dissimili S. ii, 624
 Dissimulet Pa. 561
 Dissipantem C. viii, 84
 Dissipare P. x, 47. 802
 Dissipat P. iii, 129. Pa. 608
 Dissipatis C. vi, 45. P. xlii, 62
 Dissipator triumpho hostici Pa. pr. 34
 Dissipatum P. v, 303
 Dissociabile Pa. 763
 Dissociari C. x, 15
 Dissociata (plur.) P. xi, 73
 Dissolubilis C. ix, 72
 Dissoluta est H. pr. 23
 Dissolutis C. ix, 66. P. vi, 74
 Dissolverit C. x, 142
 Dissolvite S. ii, 468
 Dissolvitur S. i, 435
 Dissona (sing.) Pa. 442 (plur.) C. 2.
 16. Pa. 829. S. ii, 585 numina H.
 102 tempora S. ii, 324
 Dissoni ritus (plur.) P. ii, 437
 Distans H. 60
 Distant S. ii, 127 Romana et barbari S.
 ii, 615
 Distantia D. 5
 Distantes H. 23. 896. Pa. 656. 909. S.
 ii, 613
 Distantia (sub.) A. 748. H. 363. S. ii,
 165
 Distantibus H. 964. Pa. 636. S. ii, 66
 Distat P. x, 481. S. ii, 878
 Distendere Pa. 460
 Distendit A. 106
 Distent Pa. 765
 Distenta uterum mater H. 666
 Distet S. ii, 458
 Distillant balsama A. 482
 Distincta vice A. 682 (plur.) Pa. 843
 Distincto H. 292
 Distinctum A. 843. H. 110
 Distinguit P. xii, 62
 Distinguitur S. i, 329
 Districto C. xii, 110
 Ditabis P. ii, 311
 Ditat C. vii, 229
 Ditata (sing. nom.) Pa. 582 (plur.) S.
 ii, 716
 Ditatum P. xi, 24
 Ditavit S. ii, 907
 Ditent D. 84
 Ditiibus P. ii, 64. H. 796. 850
 Ditione H. 19. 409. 772. S. ii, 636 ur-
 gebat Myricos datus P. vii, 8 guber-

- nat H. 282
 Ditionibus Ps. 221. S. ii, 419
 Ditionis H. 108. S. i, 518
 Ditior P. ii, 116. 312
 Ditis S. i, 379
 Ditissima (sing.) S. ii, 61 (plur.) Ps. 531
 Ditissimus H. 214
 Diu C. ii, 94. xi, 31. P. i, 89. iv, 130. x, 929. H. 18. 792. Ps. pr. 65. 602. S. ii, 420. 659
 Diva (sing.) Ps. 169. 811 caro est 76
 Divaricatis cruribus P. v, 252
 Diversa (sing.) P. ii, 387 (plur.) A. 672. H. 840. S. ii, 87
 Divensoria carnis H. 855
 Diverticulum S. ii, 849
 Dives C. x, 156. P. ii, 113. 543. iv, 146. xi, 185. Ps. pr. 24. S. i, 66. 635
 segetis C. iii, 52
 Divi (sing.) S. ii, 272 (plur.) P. v, 92
 Dividant P. vi, 138
 Dividas H. pr. 12
 Dividat H. pr. 34
 Divide P. iii, 92. xiv, 61
 Dividens P. x, 873
 Dividi P. x, 494
 Dividis C. v, 2
 Dividit P. ii, 537. xi, 98. xii, 29. H. pr. 44. 777. 867
 Dividitur Ps. 725. S. ii, 126
 Dividunt P. x, 1027
 Dividuum Deum H. 7
 Divina (sing.) A. 568 (plur.) P. x, 308. A. 252. H. 178. S. ii, 111. 331. 438
 Divinae (sing.) A. 32
 Divini (sing.) A. 107. Ps. 107
 Divinis A. 645. 790. H. 658. S. ii, 94. 267. D. 37 digitis A. 1030
 Divinitatis P. x, 245. 440
 Divino A. 692
 Divinum A. 885. H. 633
 Divinus A. 977
 Divis P. v, 15. x, 84
 Divisa (plur.) S. ii, 612
 Divisio S. ii, 240
 Divisor H. 2
 Divisus H. 18
 Divite Ps. 202. 388. S. i, 205
 Divites P. ii, 108. Ps. pr. 56
 Diviti P. x, 523
 Divitias H. 957. Ps. 209. S. ii, 263. 264
 Divitiis Ps. 579. S. ii, 886
 Divitis C. iii, 83
 Divitum P. ii, 283
 Divortia A. pr. ii, 9. H. 4. S. ii, 855
 Divorum S. i, 163
 Divos P. i, 69. x, 405. S. i, 214. ii, 854
 Diurna nocte A. 629
 Diurnæ (plur.) Ps. 616
 Diurni fideris P. v, 246
 Diurnum P. x, 590
 Diutina ætas P. x, 1116
 Diutinus P. ii, 397
 Divulsa (sing. nom.) P. v, 112
 Divum (gen.) P. x, 412. A. 453. 487. H. 97. S. i, 626. ii, 357. 490. 535
 Dixerat P. ii, 21. 409. xii, 25. A. 601. Ps. 98. 551
 Dixi P. x, 746
 Diximus S. ii, 3
 Dixisse P. x, 646. H. 45. 626. S. i, 178
 Dixit C. ix, 13. 45. P. x, 836. 1106. A. 489. Ps. 303. S. ii, 1120 Alleluja
 C. iv, 72 hymnum P. x, 122
 Do veniam morbis A. 965
 Doceant A. 313
 Docendis C. ix, 9
 Docens P. xiii, 74. Ps. pr. 6
 Docent C. ii, 85
 Docente P. ix, 72. xiii, 96
 Docenti P. x, 746
 Docentis C. i, 30
 Doceret P. xiii, 17
 Docet P. x, 1089. xi, 156. xiii, 101. H. pr. 37. 175. S. i, 543. ii. pr. 42. 196. 859. D. 164
 Docili S. i, 245. ii, 327
 Docilis S. i, 512
 Docta (sing.) C. iii, 29. P. xi, 129. A. 768. 806. Ps. 102 psallere P. x, 837 (plur.) 682. xiii, 97. Ps. 518. 929
 Docte (adv.) Ps. 790
 Doctissima (sing.) S. ii, 92
 Doctissime (voc.) S. ii, 271
 Doctissimus P. xiii, 21. A. 302. S. i, 30 magis S. i, 89
 Docto Ps. 365
 Doctor C. vii, 71. P. iv, 18. vi, 27. 37. ix, 42. 76. xiii, 34. 38. 105. H. 507. Ps. 888. D. 192 indulgens C. viii, 18
 Doctorem P. vii, 32
 Doctores A. 101. 1006
 Doctos P. x, 306
 Doctrina (sing. nom.) H. 400
 Doctus P. iv, 107. x, 886. S. ii, 420. 644
 Docuere A. 299. 538. 647
 Docui P. xi, 33
 Docuit C. pr. 8. x, 81. 85. A. 538. S. i, 85. ii, 39. 269. 602. D. 96
 Documenta S. ii, 77
 Documentum H. 770
 Dodona (nom.) A. 441
 Dogma P. ii, 93. vi, 40. x, 406. xiii, 32. A. 552. S. i, 34
 Dogmata A. pr. ii, 3. 2. S. ii, 203

Dogmate A. 711. Ps. 625. S. i. pr. 4 remisso C. viii, 8
 Dogmatis (sing.) P. x, 583. xi, 23. A. 953 (plur.) C. vii, 197
 Dolata (sing. nom.) A. 520
 Dolatu Ps. 835
 Dolatum C. xii, 199
 Doleas Ps. 120
 Dolenter P. ii, 26
 Dolet P. x, 460. 461. 508. Ps. 781
 Doli C. iii, 126. iv, 19
 Dolis C. ii, 19. P. x, 181. 513. H. 146. 203. Ps. 550
 Dolor C. x, 116. P. iii, 143. iv, 130. v, 424. x, 692. 1060. A. 1072. H. 189. 305. S. i. pr. 40
 Dolore C. ix, 90. x, 68. P. i, 81. ii, 218. iii, 95. x, 27. 619. xiii, 74. S. ii, 909
 Dolorem P. v, 328. x, 792. A. 100. Ps. 120. S. i, 479. 481. ii, 538
 Dolores C. x, 112. P. ii, 340. iv, 126. v, 262. S. i, 4. ii, 689
 Doloribus P. x, 714. xiv, 22. A. 60 itur ad astra C. x, 92
 Doloris C. v, 19. vii, 142. x, 722. 1129. xiii, 43. xiv, 90. A. 898
 Dolorum P. v, 136. 160. 234. ix, 8. 62. x, 135. 579. H. 604
 Dolos S. i, 75. 627
 Dolosa (sing. nom.) A. pr. ii, 51
 Doloso H. 809
 Dolum Ps. 270
 Dolus C. iii, 42. H. 398. Ps. 465
 Domantur C. vii, 8
 Domare P. iv, 103. x, 966. H. 527. S. ii, 525
 Domares P. ii, 424
 Domaret P. ii, 12
 Domat C. iii, 152. P. x, 644. 722. A. 140. Ps. 330
 Domatur P. x, 24
 Domentur P. i, 97
 Domestica (sing.) Ps. 756
 Domi P. ii, 136. iii, 37. v, 344. Ps. pr. 55. S. i, 206. ii, 9
 Domibus S. ii, 445
 Domina (subst. nom.) S. i, 356
 Dominae (sing.) Ps. 342. 878 aulæ C. vi, 72 Ecclesiæ C. xii, 187
 Dominam Ps. 415. S. ii, 35. 497 imperii Romam A. 507
 Dominamur Ps. 219
 Dominante C. iii, 37
 Dominaris S. i, 28
 Dominatibus H. 516
 Dominatio H. 31. 541
 Dominator A. 448
 Dominatrix A. 88

Dominatur H. 244
 Domine C. iii, 11. P. iii, 136. vii, 72
 Domineris S. ii, 491
 Dominetur C. viii, 63
 Domini C. v, 131. P. iii, 27. vi, 129. A. 308. 310. 373. 501. 563. 858. H. 267. 622. 687. Ps. 223. 303. 498. 751. S. i, 475. ii, 548 Patris A. 319
 Dominis C. v, 39. H. 57
 Domino C. iv, 93. P. iv, 58. A. 316. 317. H. ix, 215. 384. 531. 715. S. ii, 390. 632 perenni A. 158 pacis S. ii, 767
 Minorum H. 110
 Dominos A. 551. S. i, 224. ii, 7
 Dominum C. pr. 38. iv, 100. P. iv, 185. vi, 45. xiii, 70. A. 217. 347. 529. H. 191. 211. 626 rerum A. 227 virtutum A. 323 nimborum A. 663 poli S. ii. pr. 24 summum cæli S. ii, 840 vitæ H. 721
 Dominus C. v, 159. P. viii, 15. A. 42. 308. 316. 317. 320. 893. H. 647. S. i, 104. ii, 204. D. 137. 161. 187 opum P. iii, 81 naturæ S. ii, 797
 Domitam C. v, 82. H. 481
 Domitas P. iv, 47
 Domitis S. i, 455. ii, 354
 Domitos S. ii, 608
 Domitum A. 620. S. ii, 748
 Domo (sub.) P. pr. 13. vi, 121. xiii, 2. xiv, 1. S. i, 215. 521. D. 63
 Domos P. ii, 521. S. i, 567. ii, 289
 Domum P. pr. 23. v, 312. vi, 123. ix, 103. 106. x, 102. xii, 65. A. 359. 828. 889. H. 579. 955. Ps. pr. 68. S. ii, 350
 Domus C. x, 129. xii, 190. P. ii, 42. iii, 106. iv, 5. 79. 143. vi, 129. xi, 227. H. 214. 727. 733. Ps. 223. 302. 714. 810. 834. S. i, 120. 189. ii, 254. D. 57
 Dona (sub. plur.) P. i, 19. iv, 16. vi, 134. xiii, 106. A. 632. 640. 646. H. pr. 38. 926. 941. Ps. 86. 87. S. ii, 160. 1003. D. 106 conscientiæ P. pr. 3
 Donare P. i, 27. x, 955
 Donaria P. x, 343. Ps. 786
 Donarit S. i, 624
 Donat P. xiii, 45. Ps. pr. 39. 603. 781. S. ii, 105 munere C. viii, 32
 Donata (plur.) S. ii, 488
 Donatrix P. xi, 171
 Donec C. vii, 44. xi, 29. P. v, 111. 463. x, 1040. xii, 36. Ps. 910. S. ii, 330
 Donet Ps. 721. D. 120
 Donetur P. ix, 38

- Donis C. viii, 49
 Donum P. iv, 42. x, 1008. A. 123. H.
 365. D. 125. 176
 Dormientes C. i, 91. vii, 303
 Dormire C. i, 84
 Dotata (sing. nom.) P. ii, 307 (plur.)
 H. 975
 Dotes P. xii, 55. H. 306
 Dotibus P. iii, 110
 Draco C. iii, 111. D. 4
 Draconem P. i, 36. v, 383
 Dracones S. ii, 713
 Draconibus C. v, 56
 Draconis P. xiv, 113. H. 416
 Draconum P. i, 35
 Drusus S. ii, 557
 Dryadas S. i, 303
 Duabus P. xiv, 120
 Duarum S. i, 302
 Duas P. v, 539. xii, 55
 Dubia (sing. nom.) S. i, 400 (abl.) P.
 ix, 103. x, 634. Pa. 31. 573
 Dubie A. 603
 Dubia S. ii, pr. 45. 651
 Dubios S. ii, 647
 Dubitabile pectus A. 581
 Dubitamus S. i, 588
 Dubitans A. 674. 782. S. ii, 413
 Dubitant S. ii, 853
 Dubitante A. 321. 366
 Dubitare A. 732
 Dubitas P. x, 641. A. 299. H. 693
 Dubitasse H. 792
 Dubitat S. ii, 131. 438. 449
 Dubitaverit S. i, 267
 Dubitavit S. i, 659
 Dubitant S. ii, 684
 Dubitet S. ii, 101
 Dubium est A. 138. H. 453
 Ducat H. 324
 Duce C. v, 61. 87. P. ii, 2. vii, 6. S. i,
 386. 433. ii, 738. D. 53
 Ducebat C. v, 44. S. i, 146
 Ducem C. xi, 96. xii, 181. P. ii, 92. x,
 62. 775. xiii, 46. S. ii, 896. 1131
 lucis P. iii, 50. salutis C. xii, 79. ea
 prebuit recti P. xi, 37
 Ducentis P. ix, 57
 Ducere vicem sortis humane C. vii, 315
 Duceret A. 1027. H. 795. Pa. 648. S.
 i, 16. ii, 43. 139
 Duces (sub.) Ps. 307. 308. 915. S. ii,
 556. 654
 Ducibus C. iii, 181. Pa. 568. S. i, 151
 Ducis (sub.) P. ii, 47. Pa. 62. 422. S.
 i, 432. ii, 356
 Ducti S. ii, 340
 Ducite P. ix, 37
 Ducitis P. x, 158
 Doctur P. xi, 304. xiii, 50. A. 923.
 H. 435. annus solis recurra P. x, 576
 Duce vitam H. 934
 Ducta (plur.) S. i, 289. ii, 581
 Ductor C. x, 103. P. i, 41. x, 32. 423.
 A. 450. H. 408. Pa. 11. S. ii, 302.
 M. 240
 Ductore S. i, 511. ii, 532. 758
 Ductores Pa. 490. S. ii, 653
 Ductoribus S. ii, 425
 Ductu A. 243. H. 77
 Docum C. xii, 163. A. 446. S. ii, 6.
 18. 558
 Ducunt gaudia S. i, 230
 Dudum P. x, 391. Pa. 311. S. ii, 620
 Duelli Pa. 31
 Duello Ps. 575
 Duitas H. pr. 37
 Dulce C. iii, 11. v, 123. vii, 318. ix,
 2. P. i, 51. iii, 15. x, 782. Pa. pr.
 7. 595. delectat P. x, 365. est mori
 H. 164
 Dalcedine S. ii, 139. D. 68
 Dulcem H. 579. D. 52
 Dulces P. ii, 34. vi, 162. H. 637
 Dulci C. vi, 131. Pa. 397. 563
 Dulcia A. 699
 Dulcibus C. xii, 167. P. i, 78. x, 739.
 xi, 209. Pa. 429
 Dulcimodis Pa. 664
 Dulcior Pa. 795
 Dulcis C. ix, 43. xi, 13. P. ix, 28. Pa.
 330. S. ii, 18
 Dulcissime (voc.) P. x, 833
 Dulcius C. ix, 94. v, 96. S. ii, 69
 Dumos P. xi, 129
 Duo C. x, 2. P. ii, 459. viii, 3. xi, 69.
 A. 706. 1006. H. pr. 1. 46. iv, 11.
 13. 31. 68. 95. 123. 351. 773. S. i,
 329. D. 23. 167
 Duobus P. iv, 49. vi, 15. xii, 58. A.
 715. H. 57
 Duodena (sing. nom.) D. 193
 Duodeni (plur.) S. ii, 423
 Duodenis Pa. 850
 Duorum P. i, 1. 52. iv, 27. 44. xi, 97.
 H. pr. 46. 49. S. i, 462. D. 5. 134
 Duos H. pr. 60. x, 45. 107
 Dupla (abl.) H. 733
 Duplex C. xi, 16. P. iv, 42. v, 271. x,
 644. xiv, 7. H. vi, 17. 59. Pa. 711.
 909. S. ii, 323. 650. tibi est aula P.
 ii, 551
 Duplicat vota P. xii, 64
 Duplicem C. vi, 86
 Duplices P. v, 337. H. 94
 Duplici P. i, 7. x, 173
 Duplicis P. v, 536
 Dura (sing. nom.) P. i, 32. Pa. 143

- (abl.) H. 448 (plur.) C. xi, 70. H. 480. Ps. 164. 517. S. i, 473. ii, 382. 1024
Durans P. x, 472. Ps. 129
Durare C. ii, 61
Durata (sing. nom.) H. 769
Duraverat H. 285
Duris P. i, 46. x, 699, xiv, 19. A. 560. Ps. pr. 21. 250. 589
Durissima (plur.) S. ii, 740
Duro P. vi, 65. A. 5. 752. Ps. 124
Duros C. viii, 6. Ps. 215
Durum H. 290. 326. S. ii, 26
Dum P. xii, 29
Dux C. iii, 204. v, 1. ix, 94. xii, 159. 163. Ps. 348. S. i, 36. 619. ii, 798. 881. 888. 1114. 1121. D. 48 bonus P. iii, 86 populi A. 327 ibat illis P. vi, 10
Duxerant P. i, 31
Duxere S. i, 798. ii, 487
Duxit A. 597. S. ii, 324
- E.**
- E** C. iii, 193. vii, 111. ix, 99. P. 206. A. 449
Eadem (sing. nom.) C. iii, 201. x, 65. P. xi, 171. H. 76. Ps. 546. S. i, 157. ii, 60. 992 (abl.) P. iv, 107. x, 754 (plur.) P. i, 3. xi, 180. S. i, 364. ii, 406. D. 35
Eam inane resolutus in nihilum S. ii, 107
Eandem A. 54. H. 52
Easdem P. xii, 9. S. i, 268
Eat S. ii, 90
Ebeno C. ii, 71
Ebibe Ps. 427
Eblanditis Ps. 328
Ebria (sing. nom.) Ps. 320. 380. S. i, 131
Ebriam venenis C. xi, 91
Ebrio C. v, 18 cerebro H. pr. 57
Ebrios amictus P. x, 1045
Ebrius P. x, 280. S. ii, 965
Ebur Ps. 148
Eburna (sing. abl.) P. x, 148 (plur.) pr. 19
Eburnam S. i, 349
Eburnas valvas P. ii, 478
Eburnis S. i, 639
Echo P. x, 980
Ecclesia (nom.) P. ii, 114
Ecclesiæ C. xii, 187. P. ii, 159. 305
Ecclesiarum P. ii, 82
Ecclestasten plebem P. x, 43
Eccum P. ii, 309. x, 1006
Ecquis P. v, 449. A. 183. 492. S. ii, 14 erit qui 84
Eculeo P. x, 109
Edaces H. 828
Edacibus Ps. 721
Edacitas P. x, 810
Edat P. x, 992. H. 118
Edatur S. ii, 49
Edax Ps. 45. S. ii, 975 senium A. 1079
Ede P. iv, 149. H. 110. S. ii, 489
Edēbat Ps. 489
Edendam S. ii, 1048
Edendi C. vii, 147. S. i, 453 amor H. 813
Edentularum P. x, 305
Edere C. iii, 151. xiii, 90. A. pr. i, 7. 123
Edet H. 229
Edicta (sub.) C. xii, 142 misceat in omnem mundum P. x, 34
Edictis (sub.) S. i, 43. 507
Ediderat hæc P. vi, 85
Ediderit A. 251. 267
Edidit C. ix, 20. A. 604. H. 789. S. i, pr. 61 ex se A. pr. i, 5
Edit C. xi, 14. A. 70. 416. H. 372. Ps. 376
Edita (sing.) P. x, 566. xiv, 121. Ps. 201 (plur.) A. 410. 1033. S. ii, 296. 824. 993
Editam Ps. pr. 12
Edite C. iii, 3
Editi (plur.) P. x, 752
Editiore P. xi, 224. Ps. 731
Editos de sexu duplici natos P. x, 179
Editus C. xi, 18. xii, 50. Ps. 906. S. i, 260
Edocet C. vi, 52. A. 75
Edomat H. 426
Edomiti (plur.) S. ii, 292
Edomitis S. i. pr. 63
Edomitos H. 221
Educat S. ii, 985
Eductos S. ii, 9
Effare P. x, 924
Effata (sing. nom.) Ps. 162. 407
Effecta sunt C. xi, 23
Effera (sing. nom.) A. 414. Ps. 150
Efferata (plur.) P. v, 380
Efferati mundi P. iv, 110
Efferatis furoribus C. ix, 53
Efferatus P. x, 679
Efferbuit P. i, 117
Effert S. ii, 713 sese altius H. 160 sideribus S. ii, 479
Efficacior P. x, 807
Efficacius P. ii, 127
Efficax P. v, 547 ars seminandis erroribus P. x, 271

- Effigians** P. xi, 126. H. 116
Effigias hominem vivum ac moribundum C. x, 4
Effigiata (sing. nom.) H. 746 (plur.) Pa. 905
Effigavit A. 807
Effigie A. 331 in carnis A. 35
Effigiem C. iii, 98. A. 52. 866. 959. S. i, 441
Effigies (sing.) C. iii, 194. Pa. 527. S. i, 465 (plur.) S. ii, 354
Effingere P. xi, 120. A. 355 statula membra S. ii, 750
Effuxerit H. 14
Effragians P. ii, 168
Effragito P. ii, 63
Effrasis A. 840 spumas salivas P. i, 191
Effat A. 758
Effavit A. 859
Effluent P. x, 1070
Effluere A. 1000
Effluinauit P. x, 190
Effortis S. ii, 1045
Effortus malis P. ii, 315
Effossa (plur.) P. ii, 190
Effossia Pa. 463
Effrans ventis P. x, 966
Effreni Pa. 179
Effrenis S. i, 519
Effrem C. xii, 89
Effuderat P. v, 18
Effudit lumen suum P. x, 319 signa Dominus H. 460
Effundens Pa. 581
Effundere A. 62
Effundit P. ix, 46. xi, 190 ac amaris dictis in vocem Pa. 265
Effundunt H. 416
Effusa (sing. nom.) S. ii, 966 (plur.) C. xii, 111
Effusas Pa. 178
Effusi (sing.) Pa. 368
Effusum H. 194. S. i, pr. 78
Effusus P. viii, 16 est de scilicet parte C. vii, 59
Egena lucis (plur.) S. i, 377
Egenam lucis mentem A. 422
Egeni (plur.) P. pr. 6
Egenis Pa. 602 rationis C. x, 62
Egenos C. vii, 213. S. ii, 915
Egens P. ii, 80. Pa. 199. 343
Egenum rationis S. i, 81
Egenus Pa. 819
Egro S. ii, 232
Egerit P. ii, 404. A. 266 spumas frenuens P. v, 204
Egesto P. x, 1641
Egestum S. i, 390
Eget A. 285
Egimus C. pr. 6. i, 91. Pa. 130
Egit H. 569. S. i, 10. ii, 326
Ego P. iii, 72. 208. x, 20. 684. 1006. A. 631. 633. Pa. 249. 403. S. ii, 166. 204
Egomel H. 789
Egrediens S. i, 215
Egregiae (sing.) P. xii, 39
Egregias Pa. 286
Egregii (sing.) S. i, 757. 612
Egregio Pa. 163. 804
Egregium P. iii, 7. xiii, 72. A. 556. S. i, 497. D. 182
Egregius arbiter P. iii, 36
Egressum S. ii, pr. 45
Ejecta (sing. nom.) S. ii, 982
Ejulantes C. vii, 146. P. x, 496
Ejulat A. 413
Ejulatus (plur.) P. i, 106
Ejus C. xi, 44. P. v, 36. 87. x, 149. 624. 846. S. ii, 647
Ejusmodi P. v, 257
Elaqueanda (sing. nom.) S. ii, 147
Electos Pa. 841
Electri Pa. 329
Electus P. viii, 1. H. 635
Elegit P. x, 609
Elementa C. x, 2. P. iii, 184. x, 379. A. 723. H. 62. 228. S. i, 299. 426. ii, 227. 803. 972 laetitia A. 306
Elementis H. 506. S. ii, 824
Elementorum S. i, 13
Elementum H. 906
Elia (nom.) C. vii, 26
Eliciti sanguinis P. iii, 146
Elicuit Pa. 373
Elidit P. x, 1108
Elige H. 706
Eligis S. ii, 373
Eligit H. 711
Eligitur P. xi, 151. xiii, 17
Eligunt P. i, 34
Elinguem P. x, 911
Elingula P. v, 72
Elinguis P. x, 2. 998
Elisuat ornatus metallo H. 261
Elisa dextra (abl.) A. 462
Elisos Pa. 33
Elocutam P. xiv, 38
Elocutus P. x, 646
Eloqui P. x, 5
Eloqui P. xiii, 10. S. i, pr. 75. 684 ventis tumet S. ii, pr. 59
Eloquio P. xiii, 97
Eloquitur P. xiii, 101
Eloquium H. 401
Eloquor C. pr. 43
Eluctatus H. 605
Eludens H. 542

- Eladit** C. vii, 117
Elamite virus P. ii, 216
Elumbem animum Pa. 314
Elutam mortis lavacris mentem P. v, 363
Eluvie sanguinis P. xi, 46
Emancipator servientis plasmatis C. vii, 184
Emanuel C. vii, 180. A. 604
Emat P. ii, 49
Emblemata Pa. 527
Emendes P. ix, 79
Emensus P. v, 471
Emerge C. xi, 13
Emerita P. iii, 186
Emeritam P. iii, 3
Emeritas S. ii, 1083
Emerissae S. i, 569
Emeruit A. 1034
Eni (inf.) P. xii, 43
Emicans P. x, 484
Emicant P. iv, 26
Emicat C. ii, 56. ix, 27. P. iii, 161. xiv, 91. A. 559. Pa. 325. S. i, 317
Emicem C. pr. 44
Emices per undas P. v, 461
Emices C. i, 16. H. 697 *prudencia* C. vii, 23
Emicuit A. 506. 793. D. 163
Emineat S. i, 41
Eminebit P. x, 375
Eminens P. vi, 144. vii, 36
Eminet super principium A. 263
Eminulis P. ii, 122
Emissus A. 885. H. 723
Emitte P. ii, 464
Emitto P. x, 407
Emori P. vii, 45. x, 60
Emoritur P. iii, 167. H. 684
Emota cura (plur.) Pa. 629
Emta (sing. nom.) P. pr. 24
Emtum D. 19
Encrati (voc.) P. iv, 109
Enecat H. pr. 56
Enectus gladiis P. viii, 18
Energima A. 400
Enervans corpus C. viii, 64
Enervatum S. ii, 143
Enigmata A. 331
Enitere P. v, 163
Eniza est A. 98
Enodam juventam H. 199
Enumerat S. ii, 89
Enuntiatrix sensuum (lingua) P. x, 771
Ense P. i, 49. vi, 66. x, 337. xii, 27. Ps. 63. H. 211. Ps. 137. S. ii, 1100
Ensem C. xii, 104. P. x, 749. 672. Pa. 146. 471
Ensis C. vi, 91
Eo usque C. ii, 78
Eoa plaga P. iii, 63 *manera* C. xii, 62
Eodem H. 935. S. ii, 85. 667. 775
Eoi sideris C. ii, 67
Eoo orbe H. 288
Eorum S. ii, 518
Eous A. 608
Ephebi (sing.) P. x, 189 (plur.) H. pr. 1
Ephebis P. x, 767
Ephebo P. ix, 27
Ephebos Pa. 345
Ephebum C. ix, 43. P. x, 279. S. i, 170
Ephesum S. ii, 494
Epigramma P. xi, 8
Episcopale P. xiii, 33
Episcopali P. vi, 11
Episcopi P. ii, 29
Episcopus P. vii, 22. 51
Epona A. 197
Epotum S. i, 235
Epula (plur.) S. ii, 1067
Epulas C. iii, 10. 117. iv, 66. A. 721. Ps. 367
Epulis C. iii, 65. v, 99. viii, 63. S. i, 288
Equarum Pa. pr. 31
Eques Ps. 270
Equi (sing.) Pa. 272 (plur.) S. ii, 64
Equidem C. iii, 196. P. x, 1101. S. i, 416. ii, 132
Equina (sing.) S. i, 56
Equini (sing.) Pa. 356
Equis P. xi, 88
Equites S. i, 229
Equitis P. xi, 92
Equitum Pa. 649. S. ii, 702
Equo Pa. 179
Equorum H. 364. S. i, 340. 361
Equos C. v, 54. 77
Equum A. 459. H. 382. Pa. 196
Equus H. 359
Erebo S. i, 360
Erectio vultu A. 313
Erectus P. x, 123
Eremit (gen.) C. v, 89. Pa. 371. D. 46
Erexi P. ix, 9
Ergastula P. xiii, 62. H. 447. S. i, 477. ii, 838
Ergastulo corporali P. v, 363
Ergon P. ii, 323
Edigit Pa. pr. 33 *ad celum septima facies* A. 502 *os* Pa. 377
Erigitur Pa. 139
Erinnys Pa. 667
Eripe P. xiii, 63
Eripit A. 363. Pa. 353. S. ii, 752
Eripitur D. 8
Erit C. ii, 39. P. v, 190. x, 19. 444

- xiii, 7 olim tempus P. vi, 157
 Errabant S. i, 534
 Errabat C. vii, 123
 Errans C. x, 168. A. pr. ii, 11. S. ii, 896
 cæcitas Iuli P. ii, 456
 Errant H. 887
 Errantes A. pr. ii, 41
 Erranti H. 141
 Errantibus A. 703. H. 134
 Erras P. v, 153
 Errat P. x, 238. H. 510. 868. S. i, 593.
 ii, 693. 847 huc illuc vagus A. 541
 Erravit S. ii, 429
 Error C. iii, 118. vi, 118. P. i, 95. ii,
 231. 445. x, 373. 404. 461. A. 104.
 203. 915. H. 252. Ps. 396. S. i, 10.
 38. 180. ii, 2. 871. 1006
 Errore C. ii, 96. P. ii, 148. Ps. 569.
 S. i, 155. ii, 848
 Errorem bibit cum lacte S. i, 202
 Errores S. i. pr. 87. 508. ii, 411
 Erroribus P. x, 271. A. pr. ii, 8. H.
 378. S. ii, 818. 972
 Erroris C. xii, 162. P. xi, 38
 Errorum C. vii, 73
 Erubescis P. x, 296
 Erubescit C. ii, 30
 Erubuit C. iii, 118. S. i, 513
 Eructat D. 130 undam P. x, 1028
 Erudita (plur.) P. i, 76
 Eruditi (sing.) P. x, 689
 Eruditos P. x, 306
 Erumpit S. i. pr. 66. D. 142 in vocem
 Ps. 749
 Erunt P. ii, 268. x, 620
 Erupit P. ii, 487. x, 450
 Eruta (sing. nom.) S. ii, 457 lingua
 (abl.) P. x, 992 (plur.) S. ii, 359
 Erutam P. v, 534
 Erycino S. i, 186
 Es C. pr. 31. iii, 27. P. iii, 102. x, 421.
 A. 291
 Esaiæ P. v, 524
 Esaias A. 595
 Escæ (sing.) Ps. 624 (plur.) C. iv, 87.
 Ps. 616
 Escam H. 815
 Escas C. viii, 76
 Esse C. i, 45. P. i, 12. 42. ii, 65. x,
 62. 128. 317
 Easedo evehendus lapis P. x, 156
 Estote P. ii, 108
 Esui P. x, 355
 Esuriens P. ii, 947
 Esurire C. ix, 62
 Ethicis H. 582
 Etrusca (sing. nom.) P. xi, 206
 Etruscus S. ii, 517
 Eva (nom.) H. 742. D. 1
 Evæorum H. 423
 Evandria S. i, 551
 Evangelica vox A. 427
 Evangelici A. 15
 Evangelista (nom.) P. x, 16 summi ma-
 gistri C. vi, 77
 Evasit P. v, 383
 Evectum C. pr. 20
 Evehendus P. x, 156
 Eventu Ps. 895
 Eversis H. 244
 Evexit P. v, 7
 Eviscerando P. v, 122
 Eviscerandum P. x, 109
 Eviscerata (abl.) P. x, 1058
 Eulalia (nom.) P. iii, 1 (abl.) 135
 Eulaliæ P. iii, 31. 164. 178. xi, 238
 Eulogium P. vi, 152
 Eulogius P. vi, 8
 Eum C. ix, 27
 Eumenides Ps. 466
 Eumenidum S. i, 356
 Eumorphio P. v, 466
 Eundem P. xii, 22. A. 653. 1061. v, 1.
 176
 Eundo P. vi, 20
 Eundum est P. xii, 26
 Eunt P. xi, 190
 Euntem P. v, 373. xiv, 93. Ps. 306
 Euntis Ps. pr. 23
 Evocat S. i, 393
 Evolarunt P. i, 83
 Evolvit C. vii, 32
 Evoti (voc.) P. iv, 157
 Evolvere librum D. 195
 Evolutis C. viii, 10
 Evolutos post mille consules P. x, 407
 Evomit P. x, 395. xii, 23. A. 756. Ps.
 853
 Evomuit (librum) A. 595
 Euphratis H. 498
 Euro S. ii, 961
 Europam S. ii, 490
 Euris A. 661
 Exactas S. i, 577
 Exacti (sing.) Ps. 770. S. i, 513
 Extractor auri et sanguinis P. ii, 48
 Exacturus H. 951
 Exacuit S. ii, 11
 Exaggeratos P. ii, 87
 Exagitans C. iii, 163
 Exagitant P. xi, 112
 Exagitante P. iii, 95
 Examina P. ii, 180. H. 97
 Exanimare reos H. 442
 Exanimis A. 491 artubus P. iii, 168
 Exarabant P. x, 797
 Exaraverit P. x, 1127
 Exarmatæ (sing.) Ps. 49

- Exarsis ira P. x, 811
 Exasperat P. v, 218. S. ii, 595
 Exaudiat P. ii, 578
 Exaudire S. i, 277
 Excedit P. x, 313
 Excellens S. i, 25. 649
 Excellentia (sub. nom.) S. ii, 637
 Excellentiae acris heros P. x, 52
 Excellentibus Ps. 15
 Excellentior S. i, 571
 Excellit A. 560
 Excepimus P. ix, 72
 Exceptit P. x, 744. 845. 1121. S. ii, 357
 Exceptum S. i, 483
 Exceptus C. vii, 114. A. 896
 Excerptere A. 312
 Excessu S. ii, 990
 Excidio D. 121
 Excidit animis sitis eremi Ps. 371
 Exciditis P. x, 1059
 Excidium A. 627. H. 917. S. i, 270
 Excipe Ps. 119
 Exciperet P. x, 844. Ps. 263
 Excipiens S. ii, 621
 Excipientis S. i, 68
 Excipit C. iii, 124. x, 11. P. x, 1083.
 A. 425. Ps. 144. 672
 Excipitur telo Ps. 488
 Excire S. i, 96
 Excisa (sing. nom.) S. ii, 720 (plur.) P.
 v, 69
 Excisi (sing.) P. xi, 165
 Exciso H. 522
 Excisura (sing. nom.) Ps. 69
 Excita (sing. nom.) A. 55
 Excitam A. 663
 Excitari P. x, 370
 Excitat C. vii, 101. 204. P. iii, 27. x,
 489. A. 761. H. 380. 661. Ps. 230.
 732. S. ii, 80
 Excitata (sing. nom.) P. iv, 13
 Excitatum P. v, 570
 Excitato C. vii, 23. xi, 46
 Excitator C. i, 3
 Excitatum P. x, 639
 Excitatur P. vi, 143 justis motibus C.
 vii, 92
 Excitatus Ps. pr. 19
 Excitavit P. xii, 33 in cœlum faciem C.
 iv, 71
 Excites Ps. 386
 Excitus H. 388 in furias P. iii, 96
 Exclamant S. i. pr. 31
 Exclamat C. xii, 97. P. ii, 313. v, 29.
 x, 686. A. 469. Ps. 53. 694
 Exclamaverat P. x, 716
 Excludatur P. xi, 241
 Exclusis C. viii, 38. A. 360
 Exclusit P. iv, 67
 Excolat P. v, 391
 Excolere S. i, 641
 Excors H. 6 natio C. xi, 83
 Excruciabilis exitii P. iii, 115
 Excrucianda (plur.) P. xi, 54
 Excruciare fidem P. iii, 90
 Excruciari A. 86
 Excruciata (sing. nom.) H. 602
 Excruciatibus P. xiv, 19
 Excubat P. v, 408
 Excubet C. i, 80
 Excubias S. ii, 1102
 Excudit P. ii, 192
 Exculti (sing.) S. i, 104
 Excurrens S. i, 324
 Excussa (sing. nom.) H. 542. Ps. 124
 Excussam Ps. 415
 Excussas Ps. 48
 Excussum S. i. pr. 37
 Excussus P. v, 226
 Excutit P. v, 472
 Execranda (plur.) P. xi, 29
 Execrandas P. x, 73. 1089
 Execrando P. ii, 266
 Execrantem C. iv, 40
 Execratur C. vi, 108
 Executor P. xiii, 16
 Exedenda morbis membra P. i, 26
 Exedit P. x, 487
 Exegit P. v, 412
 Exempla A. 312. S. ii, 9. 196. 577
 Exemplar P. v, 197. xi, 123
 Exempli H. 582
 Exemplis C. viii, 7
 Exemplo P. vii, 38. xi, 84. A. 160. 917
 Exemplum C. vii, 176. xii, 158. P. x,
 465. 741. H. 68. 251. Ps. pr. 10. 545.
 S. ii, 336 dabit hic P. ii, 351
 Exemptus P. v, 329
 Exequialibus verbis deflent P. xiv, 51
 Exequiarum C. x, 72
 Exequias P. iii, 185. A. 756. D. 164
 Exequiis P. xi, 146
 Exerce P. ix, 81
 Exerceas vocem P. x, 925
 Exerceatur questio igni P. v, 208
 Exercens Ps. 793
 Exercent P. vi, 29
 Exercere H. 148. 443. S. ii, 1005
 Exercet Ps. 463 manus tortor P. i, 47
 Exercita (sing. nom.) P. v, 123. Ps. 387
 virtus non S. ii, 142
 Exercitos labore C. i, 23
 Exercitu C. xii, 169 manu P. v, 100
 Exercitus (sing.) H. 413. 477. S. ii, 533
 Exere P. v, 56 ferrum xiv, 65
 Exerere Ps. 472
 Exerit S. i, 356
 Exerta (sing. nom.) Ps. 23

- Exerto fulmine A. 490**
Exesa (plur.) Ps. 601
Exfibulat ilia sonis avulsia Ps. 633
Exhæres P. ii, 79
Exhalans Ps. 52
Exhalante Ps. 722
Exhalatus (adj.) A. 839
Exhalent H. 965
Exhibebat C. iv, 60. P. ii, 384
Exhibebit P. iv, 29
Exhibemus C. viii, 30
Exi A. 411
Exiens P. x, 37
Exigat H. 268 ævum S. ii, 370
Exigebat P. x, 718
Exigit P. xii, 15
Exigitur C. iii, 122
Exigo H. 703
Exigua (sing.) S. ii, 97
Exiguas A. 733
Exiguus A. 737
Exiguum thuris P. iii, 123
Exile A. 847
Exiliis A. 541
Exilit P. i, 30 liber in auras spiritus P. xiv, 92
Exilium H. 454. D. 90
Existente A. 723
Existimans P. ii, 50
Existimas P. ii, 188. 319
Existimat P. x, 956
Existit A. 842
Exit C. vii, 130. P. ix, 91. xiii, 102
Exitialibus S. ii, 714
Exitiale C. iiii, 178
Exitiali S. ii, 567
Exitii P. iiii, 115. Ps. 546
Exitium P. xi, 26. H. 207 luas pro P. x, 94
Exitu C. ix, 43. P. x, 754. 939. S. ii, pr. 3 pulchro mortis P. v, 291
Exitum C. v, 120. xii, 91. P. vi, 10. x, 687 vocis P. x, 899
Exitus (sing.) P. ii, 335. v, 431. vii, 53. x, 825. H. 601. 803 supremus mortis P. v, 528. D. 159 (plur.) S. ii, 112
Exoletum P. x, 235
Exorabilis terror C. vii, 99
Exorata (sing.) P. vi, 118. S. ii, 24
Exoravit S. ii, 768
Exortam S. ii, 415
Exordia (plur.) A. 169
Exordiorum P. x, 599
Exordium C. ix, 10. xi, 61
Exoritur Ps. 7. S. ii, 872
Exosa (sing.) H. 852. S. ii, 441
Exosculamur P. v, 556
Exosculantur P. ii, 520
Exotica secta (nom.) Ps. 759
Expatiantem A. 130
Expavere Ps. 409
Expavit C. vii, 45. P. ii, 367
Expectans S. i. pr. 19
Expectant A. 686. Ps. 746
Expectat A. pr. ii, 51
Expedire P. xiii, 93
Expediret P. vi, 72
Expedit arctas latebras P. ix, 88
Expedita est literis P. x, 623 (plur.) C. iv, 31
Expeditis dextris P. i, 37
Expeditus Ps. pr. 32
Experiendo S. ii, 78
Experientia (sub. nom.) S. i, 88
Experimentum cape P. ii, 407
Experiri P. x, 666. 881
Expers P. v, 246. S. ii, 1070 conjugis C. xi, 15 principii iv, 8
Experta (sing.) C. xi, 114. P. xiv, 56. H. 608. S. i, 499. ii, 729
Expertem H. 655. Ps. pr. 65
Expertes P. ii, 228 furandi S. i, 86 salutis C. ix, 70
Experti (plur.) A. 236
Expertum C. iv, 58
Expertus H. 892. Ps. 298
Expetebat P. i, 45
Expiandum H. pr. 18
Expiandus P. i, 102
Expiasti P. xiii, 61
Expiat Ps. 102
Expiatam C. xii, 165
Expiatur fibra cordis lividi C. vii, 7
Expletum Ps. 612
Explicabat P. x, 841
Explicabit P. x, 23
Explicandus P. iv, 171
Explicat P. xi, 204
Explicemus P. x, 168
Explicent P. x, 938
Explicet S. ii, 29
Explicuit Ps. 886
Explorat C. vii, 193. P. x, 900
Expolita ære pelvis P. pr. 16 (abl.) æris materia C. iv, 41
Exponit P. v, 396. S. i. pr. 13
Exporrecta (sing.) H. 857
Expositam A. 934. 935
Expositos H. 926
Expositum S. i, 136
Exposuisti Ps. 13
Expressa (sing.) P. x, 931. A. 904 signis est P. x, 623 (plur.) liquidis coloribus P. ix, 93
Expresserat crimen urna voluta C. vii, 112
Expresserit P. x, 287
Expressit P. x, 1124

- Exprimi** P. x, 977
Exprobranti H. 714
Exprobrare S. ii, 683
Expugnare A. 527
Expugnata (abl.) Ps. 663
Expurganda (sing.) A. 680
Exquirens Ps. 706
Exquirere A. 265
Exquirat P. ii, 54. 158
Exsanguem Ps. 591
Exsanguia A. 431
Exsanguis A. 489. Ps. pr. 48. 709
Exsculpens H. 606
Exsibilat anguina verba P. v, 176
Exsinuent P. xi, 22
Exsors dolorum P. v, 160
Exsortem H. pr. 4 crucis animam A. 898
 belli Ps. 115
Exstructo C. v, 140. P. xi, 50
Exstructos Ps. 184
Exstructum H. 943
Exstrueret S. ii, 968
Exstruit H. 94
Exstruitur Ps. 730
Exsuperat H. 851 apicem (flamma) P.
 iii, 158
Exsurge P. v, 285. 286. 287
Exsurgens A. 1085 editiore apice P. xi,
 224
Exta P. x, 918. A. 199. S. ii, 779
Extat P. x, 980. xiv, 123. S. ii, 336
Extendens A. 273
Extendere S. i, 591
Extendite P. v, 110
Extentus P. x, 492
Exteri (sing.) P. i, 10
Exterior H. 12
Exterminat te hinc Paulus P. ii, 469
Externam formam H. 266
Externi (sing.) A. 341. H. 49. 462. S.
 ii, 616
Externos S. ii, 156
Externum S. ii, 366
Exterritos C. i, 39
Exterritus P. v, 418
Extersis P. xi, 150
Extet C. x, 23. P. vi, 155. A. 181
Extima (sing.) Ps. 692 (plur.) Ps. 653
Extimescimus P. x, 527
Extimulans Ps. 350
Extimum vestis C. ix, 40
Extincta est Ps. 752
Extinctæ (sing.) Ps. 311
Extinctas S. i, 90
Extinctis A. 476
Extincto Ps. 598. S. i, 528
Extinctor C. vi, 102
Extinctum P. xi, 81. H. 654. Ps. 284.
 474
Extinguere H. 863. Ps. 159
Extingui C. xii, 74. P. x, 9
Extinguitur C. vii, 206 fama P. i, 74
Extinxerat C. xi, 8
Extinxero P. v, 389
Extirpamus S. ii, 1039
Extirpata procellis sylva H. 241 (plur.)
 A. 539
Extis C. vii, 125. A. 459. S. ii, 894.
 1008
Extiterit S. ii, 916
Extolli P. iv, 162
Extollis P. ii, 202
Extorque fidem P. v, 60
Extorquent Ps. 593
Extorres S. i, 373
Extorris patria S. ii, 536
Extrahere S. ii, 674
Extrahitur P. ix, 31
Extrema (sing.) P. ii, 29. Ps. 679 (plur.)
 P. v, 206
Extremo P. xi, 153
Extremum P. xi, 101. A. 811
Extorsum C. ix, 74
Extuberet P. x, 117
Extulerit S. ii, 583
Extulit C. pr. 20
Exturbat P. ii, 470
Exuat C. pr. 35. A. 926
Exue A. 407. S. i, 415
Exuebat C. vii, 159
Exuent P. ii, 267
Exuit P. i, 108. A. 169. H. 990. Ps.
 552
Exuitur P. xiii, 29. Ps. 440
Exul C. x, 168. H. 852. 898. Ps. 250.
 S. i, 47 laris aviti S. ii, 734
Exulat S. ii, 366
Exulceratis (verb.) P. x, 1093
Exules (subst.) P. ii, 448
Exultamus S. ii, 1016
Exultans C. i, 67. A. 343. Ps. 158
Exultant P. vi, 51. xi, 205. D. 112
Exultante P. xi, 26. Ps. 604
Exultare P. vi, 145. S. i, 545. ii, 737
Exultat C. v, 134. Ps. 36. S. ii. pr.
 57
Exulto P. xiv, 69
Exundant scatebris C. v, 90
Exundat P. viii, 14. D. 68
Exusserant cor venena P. v, 380
Exustos S. ii, 928
Exustum P. ii, 398
Exutæ (plur.) H. 457. 782
Exuti (plur.) H. 886
Exutus P. xiv. 91. A. 428
Exuvias P. ii, 183. Ps. 476. S. i, 548.
 ii, 62
Exuviis Ps. 451

Erechias D. 93

F.

Faber S. i, 308
 Fabios S. ii, 572
 Fabium S. ii, 742
 Fahri (plur.) P. x, 293
 Fabrica patris C. xi, 44
 Fabricam P. x, 803
 Fabricios S. ii, 557
 Fabrili manu P. v, 69
 Fabriliter A. 519
 Fabris S. ii, 967
 Fabro Deitatis figmine A. 1035
 Fabula (nom.) P. ix, 18. A. 297. H. pr. 25. S. i, 191. ii, 50 sit quod sumus omnes A. 1019
 Fabulam scurra saltas P. ii, 320
 Fabulosa (plur.) P. x, 956
 Fac C. vi, 129 periculum P. ii, 403 ut x, 4. 518. 655
 Face C. v, 129. xii, 59. P. iii, 54. A. 648
 Facem C. xi, 7. xii, 20. S. i, 331 claram in tenebris P. x, 591 prætendit Ceres ibid. 236
 Faces P. x, 859. A. 136. Ps. 42. S. ii, 1075. D. 70 fumificas livoris P. xiv, 108
 Facessat C. ii, 93
 Facessite P. vi, 77 ponto A. 659
 Faciam A. 244. H. 937
 Facias C. viii, 69
 Facibus C. v, 14. P. iii, 118. vi, 69. A. 476
 Facie A. 44
 Faciem C. iii, 7. iv, 71. viii, 26. P. ii, 367. iii, 156. ix, 9. x, 558. A. 54. 310. 311. 333. H. 748. Ps. 44. 281. 551. S. i, 76. ii, 43. 193. 1109 in riparum C. v, 66 mortis A. 100
 Facies (sub. sing.) H. 888. 960. Ps. 622. S. ii, 884 diei suda Ps. 638 (plur.) C. vi, 38. H. 399. Ps. 19. S. ii, 355
 Faciet Ps. pr. 66
 Facile est P. iii, 93. xiv, 21. H. 525. 671
 Facilem H. 215. S. i, 83
 Faciles Ps. 567 rapi ad vincla H. 430
 Facili C. iii, 199. viii, 3. P. xi, 159. xiii, 61. H. 138. 279. 846. S. i. pr. 83
 Facilis A. 8. S. ii, 104. 805 flecti S. i. pr. 27
 Facillimum est S. ii. pr. 59
 Facinus C. iii, 132. 184. S. i, 110. ii, 221. 463. 670
 Facis C. ii, 71
 Facit C. v, 23. vii, 203. P. x, 978. xiii,

45. H. 349. S. i, 94. 571. ii, 637. 819 parvi P. iv, 166
 Faciunt S. i, 572
 Facta (sub. plur.) C. xii, 183. P. ii, 576. iii, 78. A. 672. H. 616. S. ii, 474 manuum P. iii, 79
 Facta (adj. sing.) P. x, 942. xiii, 96. A. 92. 852. 1032. H. 744. S. i, 189. D. 2 (plur.) sunt C. ix, 7. 13 quæ non erant
 Factam A. 814. 821. 827. 869
 Facti (sub.) P. xiii, 27. A. 503. Ps. 703. D. 42
 Factis P. x, 753. S. ii, 241
 Facto (sub.) H. pr. 26. 646
 Factor P. x, 788. 943. A. 777. 798. 893. H. 642 aquæ A. 667 orbis et poli P. ii, 415
 Factore A. 814. S. i, 342
 Factorem H. 548. S. ii, 481 dierum P. vi, 45
 Factoris C. x, 130
 Factorum (a factum) A. 649
 Factum (sub.) C. vii, 218. P. ii, 473
 Factum (adj.) 182. A. 524. 893. Ps. 784 est H. 163 caro Verbum A. 525
 Factura (subst. nom.) A. 792. 856. 857. 870. 871
 Facturæ (subst.) A. 304
 Facturus S. ii, 207
 Factus P. x, 106. A. 109. 796. H. 183. 184. S. i, 304 est P. x, 622. A. 891 sit A. 892
 Facultas P. ii, 277
 Facundi (sing.) S. ii. pr. 63
 Facundia (nom.) P. xiii, 17. A. 380. H. 402. S. i, 635
 Facundiæ P. x, 21
 Facundissime S. ii, 19
 Facundo ore P. iv, 18
 Fæce A. 818
 Falerni Ps. 368
 Falerno S. i, 127
 Falernum C. ix, 28
 Fallacem Ps. 264
 Fallaci A. 1015
 Fallacia (sub.) H. 226
 Fallacibus A. 962
 Fallant S. ii, 203
 Fallax D. 27
 Fallendi Ps. 260. S. ii, 48
 Fallens H. 334
 Fallente S. i, 18
 Fallentia H. 810
 Fallere A. 1053. H. 559. Ps. 549
 Fallit C. ii, 112. vi, 48. P. x, 184. Ps. 486. 531. 565. S. ii, 891
 Fallo H. 507
 Fallor C. pr. 2. P. ii, 99. x, 91. S. ii, 964

- Falluntur S. ii, 178
 Falsa (plur.) C. pr. 9. i, 89
 Falsæ (sing.) S. i, 154
 Falsificatis terrarum spoliis H. 550
 Falsiloqua (sing.) A. 107
 Falso H. 277. 427
 Falsum A. 252
 Fama (nom.) P. i, 11. 74. ii, 541. x, 189. 225. xiii, 76. H. 157. S. i, 180. ii, 919
 Famæ (sing.) A. 297. H. 438. Ps. 231. 311. S. i, 270. 281
 Famam S. i, 650. ii, 1121
 Fame C. iv, 50. P. x, 809. A. 708
 Famem C. vi, 67. P. ii, 45. S. ii, 914. 956
 Fames C. iii, 58. P. v, 397. A. 99. Ps. 464. S. ii, 917 auri H. 258
 Famis Ps. 479. D. 23
 Famosis S. ii, 716
 Famosum Ps. 64
 Famosus S. i, 116
 Famulæ (sing.) A. 882
 Famulam mentem C. x, 166
 Famulans C. v, 155. H. 193
 Famulante A. 141
 Famulantia S. ii, 803
 Famulas (sub.) Ps. 56
 Famulata (sing.) P. xiii, 18. S. ii, 1082
 Famulatu H. 447
 Famulentur C. iii, 106
 Famulis C. iii, 171. x, 18. P. xi, 61. Ps. 643. D. 34
 Famulo C. iv, 56 orbe H. 676
 Famulos C. viii, 7. P. iii, 27. vi, 119. Ps. 56
 Famulum S. ii. pr. 41 signum H. 80
 Famulus P. vi, 47. S. i, 343 liquor A. 670
 Fanaticus P. x, 1061. A. 440
 Fandi C. ii, 46. S. i, 648. 761
 Fando P. v, 256
 Fanorum P. ii, 7. H. 784
 Fantasma A. 958
 Fante P. ii, 357
 Fanti P. vi, 43
 Fare (imp.) A. 129
 Farra S. ii, 910 spicea S. ii, 217
 Farre H. 809. S. i, 203. ii, 23 pullos pascitis P. x, 147
 Farrea (sing.) A. pr. ii, 51
 Fas P. x, 401. A. 908. Ps. 71 est A. 260. Ps. 211 si credere S. i, 351 sit A. 18 transit H. 710 vetus profanavit P. x, 894 nefasque C. iii, 134 non sit S. i, 655
 Fasce A. 720. H. 552. Ps. 578
 Fascem S. i. pr. 18
 Fasces P. x, 143. H. 442. S. i, 557. ii, 424
 Fascibus P. ii, 326. iii, 65
 Fasciolis S. ii, 1007
 Fassa (sing.) H. pr. 42
 Fastidia C. xi, 54. Ps. 529. S. i, 658
 Fastidio C. vii, 89
 Fastidit S. ii, 1078
 Fastigia Ps. 867. S. ii, 423. 863 famæ scandit H. 438
 Fastis P. x, 614. S. i, 556
 Fastorum S. i, 596
 Fastos P. x, 1114 condere S. ii, 426
 Fastu Ps. 182
 Fata (sub. plur.) A. 440. S. ii, 462. 470. 472 sinant 498
 Fata (part. sing.) C. v, 143. P. xiv, 85
 Fatalem S. ii, 459
 Fatales S. ii, 1086
 Fatalia S. ii, 486
 Fatalibus S. ii, 477
 Fataliter S. ii, 369
 Fatebaris P. x, 8
 Fatebatur A. 473
 Fatebere A. 674
 Fatentem P. ii, 575
 Fatentes P. v, 89 dominum C. iv, 100
 Fatenti P. xiii, 36. H. 938
 Fatentur A. 555
 Fateor P. xiv, 74. A. 135. S. ii, 679 pectore et ore Deum P. iii, 75
 Fatere A. 769
 Fateri P. i, 23. x, 147. 398. S. ii, 652
 Fateris P. x, 585
 Fatetur A. 498. H. pr. 47
 Fatigant Ps. 35
 Fatigat C. vi, 42. H. 250. Ps. 8
 Fatigatæ (sing.) S. ii, 102
 Fatiget P. x, 692
 Fatigor S. ii, 228
 Fatiscat Ps. 587
 Fatiscens corpus C. vi, 149
 Fatiscere C. x, 96
 Fatiscit C. ix, 51. P. ix, 68 corpus P. x, 580
 Fatiscitis P. x, 809
 Fato S. ii, 469. 476
 Fatui (gen.) S. i, 146
 Fatuis P. x, 301
 Fatum S. ii, 74. 372. 404. 408. 428. 449
 Fatur C. ix, 68. P. v, 173. x, 561
 Fatus (sub. plur.) A. 594
 Fatus esset P. x, 988
 Fauce P. xi, 214
 Fauces H. 589 portæ Ps. 665
 Faucibus C. vii, 114. xii, 123. P. i, 109. A. 840. H. 255. Ps. 592
 Faucium P. x, 898. 936. 982. 1103. 1125
 Favens H. 940
 Favere S. i, 118
 Favilla (nom.) P. x, 815
 Favillæ (sing.) S. ii, 969. D. 20 (plur.) P. vi, 130

- Favillas** P. v, 198. H. 769. S. i, 97. ii, 192
Favillis C. ix, 100. x, 142. P. ii, 295. x, 863. A. 480. Ps. 540
Favis C. v, 15. D. 118
Faunos P. x, 242
Favo Ps. 398
Favor C. iii, 14. viii, 17
Favore P. x, 412
Favorem Christi P. v, 566
Favoris P. x, 657
Favorum C. vii, 69
Faustus P. x, 418
Fautor P. x, 2
Fautrix flentium (clementia) C. vii, 175
Favus C. iii, 72
Fax A. pr. ii, 39 omnium P. x, 67
Faxo P. v, 101 ego Ps. 249
Febrem H. 151
Febribus P. ii, 251
Febris P. x, 487
Fecerat P. ii, 376. vi, 67
Fecere P. x, 140
Fecerit A. 251
Fecisse S. i, 133
Fecit C. vii, 183. A. 153. 305. 604. 902. H. 116. 346. S. i, 132. 280. ii, 233. 258. 607. D. 88 ut P. x, 931
Fefellit C. xii, 140. P. ii, 31. xii, 28. A. 639. 974. S. ii, 963
Felices C. v, 12. P. vi, 97. S. i, 287
Felicia S. ii, 77
Felicibus A. 338
Felicior Ps. 375
Felicis P. iv, 29
Feliciter S. ii, 79
Felix P. iv, 155
Felix C. v, 33. v, 42. 505. vi, 1. x, 1074. xiv, 124. H. 981. 656. Ps. 544. 644. S. i, 36. ii, 23. 564. 1019
Felle C. v, 46. x, 80. P. x, 487. 510. A. 527. H. 132. 512. 612. 642. Ps. 114. D. 50 alto stomachatus P. x, 393 libero effundit iram P. ix, 46
Fellis C. v, 93. ix, 89. P. v, 379. x, 867. S. i. pr. 58
Femur C. ii, 79
Fenestras P. x, 434. H. 871
Fera (sing.) P. iii, 39. H. 100. 561 (plur.) C. iii, 61. S. i. pr. i, 398. ii, 663. 814
Feracem P. xii, 34 gloriæ x, 779
Feræ (subst. sing.) H. 293 (plur.) P. vii, 12
Ferale A. 361 monstrum Ps. 565
Feralem P. v, 312
Feralis Ps. 719
Feram (subst.) C. iv, 78. D. 66
Feram (verb.) P. iii, 209
Ferarum P. vi, 62
Feras (subst.) P. x, 332. H. 139. 370
Feras (adj.) S. i, 375. ii, 600
Feras (verb.) P. x, 96
Ferat H. 657. S. i, 658. ii, 852. 950 finem C. i, 56
Feratur A. 865. S. ii, 188
Fercula C. iii, 16. x, 74. A. 609. 718. H. 322. Ps. 317. 428 spoliolum S. ii, 581
Ferculis Ps. pr. 39
Ferculo P. x, 829
Ferculorum C. ix, 59
Ferculum P. iv, 42
Feremus C. iv, 102
Ferendum C. vii, 45. P. x, 95
Feres H. 879
Feret P. xi, 235
Feretur P. v, 443
Feriæ (plur.) C. v, 126
Ferias scholarum P. ix, 76
Feriata freta P. vi, 156
Feriatas manus sanguine P. ix, 40
Feriatum pectus C. vi, 27
Ferienda (plur.) A. 461
Ferienti Ps. 144
Feriere gladio caput P. iii, 116
Ferina (sing.) P. v, 434. x, 810
Ferinis Ps. 181
Ferino S. i, 459 gutture C. vii, 122
Ferinos S. i, 80. ii, 292
Ferinus P. xi, 94
Ferire C. vii, 104. P. x, 280. H. 596. Ps. 29. 472 murum machinis P. i, 38
Feriret socios timor P. vi, 19
Feris (subst.) C. iv, 44. P. iii. 117. v, 387. 531. S. ii, 1127
Feris (adj.) P. xi, 88. H. 230
Ferit P. x, 836. H. 533. Ps. 47. 139. S. ii, 831. 832 æthera S. ii. pr. 12 ense dominum H. 211 oculos P. 14. 47
Feritas C. iii, 156. P. xi, 113. A. 430
Feritate P. ii, 11. Ps. 190. 795. S. i, 46. ii, 291
Ferunt H. 416
Fermentati mores crimine A. 354
Fermento H. 196
Fero (verb.) S. ii, 550
Feroces P. i, 97. Ps. pr. 15. 290. 409
Feroci P. xiv, 18. S. ii, 622
Ferocibus H. 432
Ferocius (adv.) P. x, 850
Feros P. xi, 106. S. i, 457
Ferox S. i. pr. 26 ingenii P. iii, 32 majestate H. 168
Ferrata (nom.) legio S. ii, 33 (abl.) Ps. 701 (plur.) S. ii, 743 bella H. 408
Ferratas C. v, 48
Ferratos Ps. 331
Ferre P. i, 54. iv, 43. 133. x, 702. 950.

1089. xiv, 22. A. 404. 498. 776. H. 133. 218. S. ii, 588 benignam opem C. vii, 213 medelam H. 664 salutis jacturam Ps. 898 pœnas P. x, 1086 spicula dextris expeditis P. i, 37
Ferrea (sing.) H. 849. Ps. 514 (plur.) H. 490. D. 141 acumina P. ix, 51 fata S. ii, 462
Ferret P. ix, 74. Ps. 185. S. i, 64
Ferri (subst.) P. x, 134. 702. Ps. 147. 674
Ferri (verb.) A. 615. H. 311. S. i, 100. D. 16 per astra P. vi, 123
Ferro P. i, 27. 43. v, 16. x, 877. 1052. A. 497. H. 21. 581. Ps. 207. 241. 754. 816. S. ii, 663
Ferrugine C. ix, 79
Ferrugineo flore Ps. 355
Ferrugineum H. 877
Ferrum C. xii, 99. 130. P. i, 51. ii, 503. ix, 70. x, 27. 501. 798. 971. xiii, 93. xiv, 36. 65. 77. A. 484. H. 359. 361. Ps. pr. 26. 101. 119. 251. 489. 501. 696. S. ii, 667. 741. 1096. D. 87. 88 stringere in H. 567
Fert P. ii, 566. x, 909. 950. H. 615. S. ii, 792. 985. D. 135. 168 alimoniam piceam C. v, 19 hæc genialis honor P. iii, 105 qua via P. xii, 61 se agmen Ps. 447
Ferte C. ix, 59
Fertilem Ps. pr. 66
Fertiles A. pr. ii, 47
Fertili fraude floret H. pr. 53
Fertilis H. 585. Ps. pr. 47. S. ii, 745
Fertilitate A. 574
Fertur C. ix, 81. P. i, 85. v, 248. 492. vii, 9. x, 619. 1064. 1082. 1111. A. 808. 884. Ps. 412. 454. 548. S. i, 308. 553. ii, 60. 1087. D. 57 eques cursu præpete Ps. 270 impetu rapido P. vii, 68 in vesaniam x, 1003
Ferveat crapula C. iv, 28
Fervebat D. 45
Fervens P. ii, 62. v, 227. x, 439. 1074. A. pr. ii, 52. H. 851. Ps. 24. S. i, 139. 317. ii, 286. 1067 ambitu P. ii, 249 felle C. v, 46 furore P. v, 468 sapientia C. x, 131
Fervent A. 712. Ps. 902 (bis) ad prælia turmæ H. 417 incesta P. x, 183 sulphure C. v, 136
Fervente Ps. 706. S. ii, 172
Ferventes P. vi, 71 rivos v, 172
Ferventibus H. 511. Ps. 407
Ferventis P. x, 849. 1029. H. 834
Ferventissimæ (sing.) P. x, 439
Fervere S. i, 162
Fervescat libido igne impuro H. 254
Fervet C. xii, 23. H. 113. Ps. 57. 296. S. ii, 320 lux in festis xii, 58
Fervida (sing.) A. 427. H. 362. Ps. 113
Fervidæ juventæ P. v, 47
Fervidis C. xii, 195
Fervido P. ii, 166
Fervidum C. v, 21 furorem P. xii, 23
Fervidus H. 589
Ferula (plur.) S. ii, 861
Ferulis C. pr. 8
Ferum P. xiii, 65
Ferunt C. i, 37. P. i, 18. 86. ii, 69. x, 672. S. ii, 5. D. 106 (dicunt) P. x, 706 exequias tibi P. iii, 185
Feruntur A. 540. S. ii, 973. 1101 terrore cæco P. xi, 111
Fervor P. ii, 342. x, 489. Ps. 845
Fervore cremat H. 74
Ferus P. xiv, 114. H. 129
Fescennina (plur.) S. i, 261
Fessa (sing.) C. v, 60
Fessos C. v, 109. vi, 12. P. v, 124
Fessum C. vi, 122. P. ix, 84
Fessus S. ii, 790
Festa (subst. plur.) P. ii, 452. xi, 234. S. i, 215. 500. ii, 858. 1076
Festa (adj. sing.) P. i, 120. xi, 196 (plur.) iii, 210. iv, 46. S. i, 240 tempora vittis nectens P. x, 1013
Festina (adj. sing.) C. xi, 6
Festis (subst.) P. xii, 58
Festis (adj.) C. v, 137. A. 461. Ps. 688. S. ii, 727
Festivum P. ii, 324
Festum (subst.) C. vii, 4. viii, 14. A. 348
Festus P. xii, 3
Fiam P. vi, 83
Fiant S. i, 223
Fias P. v, 36
Fiat P. ii, 443. x, 855. 991
Fibra A. pr. ii, 49 cordis lividi C. vii, 7
Fibram S. ii, 981
Fibrarum P. ix, 92
Fibras A. 322. 466. H. 672. S. ii, 629 herbarum H. 231
Fibris Ps. 761
Fibula C. vii, 157. Ps. 449
Fictile munus P. pr. 29 vas v, 163
Fictilis A. 456. 764
Fictis P. ix, 36
Ficto S. ii, 384
Fictor C. x, 135
Ficulna (plur.) D. 4
Ficulni (sing.) A. 293
Fida (sing.) P. i, 53. xi, 172. Ps. 278. 503. S. i, 416 (plur.) P. x, 78. S. ii, 387
Fide (subst.) C. iii, 15. P. x, 634. xi,

202. A. 218. 366. 582. Ps. 801. S. ii. pr. 48. 906 non stabill S. ii. pr. 38
 Fide (adj. voc.) C. viii, 49
 Fidei C. iv, 11. 29. P. iv, 102. xi, 24. 51. xii, 55. xiii, 40. A. pr. ii, 39. Ps. 630. S. i. pr. 70. ii, 104. 250. D. 62
 Fidele P. vi, 35. x, 428
 Fidelem P. v, 334
 Fideles A. pr. i, 10. 551 paginæ prophetarum (libri) C. ix, 26
 Fideli C. vii, 82. xi, 85. P. x, 98. xiv, 6. A. 363
 Fidelia P. x, 957
 Fidelibus C. v, 4. x, 161. A. 546 choreis C. ix, 1
 Fidelis P. pr. 2. ii, 443. x, 770. Ps. pr. i, 36 vox P. i, 48
 Fidelium Ps. pr. 52
 Fidem C. i, 60. vii, 204. P. i, 43. 85. ii, 105. iii, 90. v, 60. vi, 21. vii, 9. ix, 20. x, 60. xiii, 75. xiv, 14. A. pr. ii, 2. 21. 548. 1075. H. 57. 181. 428. Ps. 29. 802. S. i, 82. 224. 524. ii, 762. 1044 Catholicam C. pr. 39 nectaream iii, 24
 Fidens pectore Ps. 26
 Fidentem S. ii. pr. 48
 Fides (subst. sing.) C. iii, 196. iv, 46. 84. P. ii, 17. 109. vii, 44. x, 352. xi, 31. A. 374. 583. 589. 638. 783. H. 54. 554. 923. Ps. 22. 37. 365. 621. 716. 734. 748. 799. 874. S. i, 400. 560. 653. ii, 92. 120. 276. 502. 1049. D. xix, 42
 Fidibus C. iii, 82. A. 392
 Fidiclæ (plur.) P. x, 481
 Fidiclas P. x, 550
 Fidimus C. viii, 75
 Fidis (adj.) P. ii, 43
 Fidissima (plur.) Ps. 751
 Fidissimos P. ii, 458
 Fidissimus C. vi, 78
 Fidit jaculis C. v, 51
 Fido (adj.) A. 972. H. 780
 Fidus C. vii, 37
 Fierent C. iii, 5
 Fieret A. 1038. S. i, 251. D. 104
 Fieri P. x, 442. xiii, 59. A. 517. 728. H. 648. S. i, 78. ii, 603
 Fies P. ii, 312. x, 815
 Figat S. i, 374
 Fige gradum A. 110
 Figebant P. ix, 14
 Figebat spiculis dolor gementem P. v, 424
 Figens H. 543
 Figere S. ii, 482
 Figerentur P. vi, 90
 Figit Ps. 153 oscula S. i, 350
 Figitur P. v, 228. xii, 17
 Figmentum A. 922. S. ii, 215
 Figmine A. 798 Deitatis fabro A. 1035
 Figo dulcia oscula A. 599
 Figunt A. 96. S. i, 231 oscula P. xi, 193
 Figura C. i, 16. P. ii, 18. x, 150. xiii, 28. A. 51. 862. H. pr. 32. Ps. pr. 58 crucis C. vi, 132
 Figuræ (sing.) S. ii, 822
 Figuram C. x, 140. xii, 143. 184. A. 30. 108. 689. Ps. pr. 50. 684. S. ii, 397
 Figurans P. i, 85
 Figuras (subst.) C. vi, 31. P. ii, 315. S. i, 96. 299. 364
 Figurat Ps. 67
 Figuris H. 5. S. ii, 45
 Fila C. v, 15. P. x, 903. H. 136. 291. Ps. 676. S. ii, 453
 Fili (voc.) P. x, 89
 Filii P. x, 821
 Filio P. iv, 174. x, 835
 Filiolæ P. vi, 124
 Filiolæ P. x, 667
 Filium P. v, 38 Dei C. vii, 47
 Filius A. pr. i, 2. 23. 138. 181. 245. 247. 258. 273. 1010. H. 39. 348. Ps. 474. 817 Dei P. x, 320. A. 135 hominis 966. 969. 971 et Tonantis 171 nostri mediator Omnipotentis A. 174
 Filo A. 986
 Finditur mare ratibus S. ii, 800
 Fine C. pr. 34. iv, 8. vii, 128. x, 577. 625. A. 468. 748. H. 808. 918. S. i, 326. ii, 95. 540. 776. 885. 898. 1058. D. 160 sine C. x, 111 imperium S. i. 543 tractum carmen S. i, 658 soporo P. iv, 128
 Finem P. v, 527. x, 813. xii, 25. 38. S. ii, 659 daret periculis P. vi, 117 ferat C. i, 56 non habet A. 526
 Fines H. 882
 Fingamus S. ii, 403
 Fingas A. 1011
 Fingat P. v, 392
 Fingere P. x, 216. A. 1040. S. i, 498. ii, 58. 448. 644
 Fingeret A. 963
 Fingi S. i, 8
 Fingimus C. v, 16
 Fingit P. x, 227. S. ii, 409 sibi ipsa facies multiformis C. vi, 38
 Fingitis P. i, 60. S. ii, 221. 444
 Fingitur S. i, 306
 Fingunt P. x, 250. A. 252

- Finibus** Ps. 310
Finis P. x, 1096. 1097. xiii, 45. H. pr. 24. Ps. 54 carnalis vinculi P. ii, 486 habendi H. 256 orandi fuit P. ii, 485
Finita est H. pr. 24
Finitimis H. 434
Finxerat A. 326. 691. 778. H. 285. D. 119
Finxi S. ii, 134
Finxisset Ps. 501
Finxit P. x, 284. A. 726. S. i, 73
Fio P. xiii, 59
Firma (abl.) H. 502
Firmans C. vii, 189
Firmarant S. i, 66
Firmat P. vi, 20. x, 715. A. 656. H. 492. Ps. 177. D. 140
Firmum est Ps. 763
Fisa (sing.) S. ii, 421
Fiscella (nom.) P. v, 492
Fiscus P. ii, 90
Fissa voluntas Ps. 760
Fissile lignum S. ii, 285
Fistularum P. x, 242
Fistulas faucium P. x, 936
Fit C. i, 53. 96. ii, 31. iii, 141. v, 94. vii, 108. 175. ix, 28. 32. P. pr. 21. vii, 89. x, 580. 1073. A. 230. 284. 288. 1010. H. 258. 691. S. i, 122. ii, 470. 473. 631. 802
Fixa (sing.) P. v, 119. x, 59. xi, 57. S. ii, 311
Fixere P. ix, 57
Fixis C. xii, 54
Fixit C. xii, 179
Fixos P. ii, 72. Ps. 460
Fixum C. vi, 64. P. x, 29
Fixus est offensaculo nostro lapis A. pr. ii, 33
Flabilem ædem P. x, 347
Flabilis res A. 867
Flabrali frigore A. 841
Flagella S. ii, 1040
Flagellis P. xi, 107. A. 360. D. 162 germinis C. vii, 139
Flagello A. 476
Flagellum P. i, 104. Ps. 685
Flagito P. ii, 125
Flagra P. i, 104. xi, 55. A. 94
Flagrabis P. v, 188
Flagrans S. ii, 673
Flagrantem diem H. 730
Flagrantiam P. x, 734
Flagrantis Ps. 46
Flagrare pervicaci audacia P. x, 63
Flagrat tætrum C. iv, 22
Flagret S. ii, 1045
Flagris A. 527. D. 164
Flagro S. i, 362
Flamen A. 483
Flamina C. x, 145. P. x, 330. S. ii. pr. 6
Flamine P. v, 496. A. 845. S. i, 246
Flamines P. ii, 518. x, 1042
Flamma C. v, 17. vii, 135. 206. P. iii, 149. 156. vi, 112. x, 824. 850. A. 56. H. 71. 960. Ps. 754
Flammam A. 316. S. ii, 1107
Flammante Ps. 533 pyra P. vi, 67
Flammarum C. vii, 95. P. vi, 102. A. 142. H. 863
Flammæ P. i, 50. v, 551. A. 130. Ps. 55. S. i, 194. 298. 320. D. 72
Flammea (plur.) Ps. 94. S. ii, 1076
Flammeolum Ps. 449
Flammeum C. v, 32
Flammicomis Ps. 775
Flammis C. v, 26. P. ii, 196. v, 62. x, 85. H. 835. Ps. 44. S. i. pr. 70. ii, 187. 697
Flandi A. 832
Flans A. 832
Flante Deo C. iii, 187. A. 783
Flantes S. ii, 556
Flare P. iii, 21
Flatibus C. iii, 82. P. v, 443. A. 645. 657. S. i. pr. 86 coruscis C. i, 21
Flatile virus H. 532
Flatu C. vii, 24. P. i, 87. x, 937. A. 167. 810. 867. 871. H. 190. 830. Ps. 59. S. ii, 814 implebant classica Ps. 500
Flatum (subst.) A. 839. 843
Flatus (subst. sing.) P. iii, 169. xiii, 79. A. 830. H. 921
Flavescere S. ii, 659
Flavicomantum A. 495
Flavis P. iv, 55
Flavit C. iii, 100
Fleat P. x, 690
Flebat S. i, 473
Flebile officium P. iii, 183
Flebiles ejulatus P. i, 103
Flebilibus S. ii, 297
Flebilis hora H. 944
Flebiliter P. iii, 119. A. 1049
Flecte C. iii, 7
Flectere S. i, 336. ii, 411
Flecteret S. ii, 6
Flecti P. x, 872. S. i. pr. 27. 352. ii, 848
Flectit Ps. 453
Flendo C. ii, 52. vii, 42. ix, 72. S. i, 493
Flentem P. ii, 23
Flentes C. i, 82. H. 839
Flentium C. vii, 175
Flerat P. x, 705

- Flere C. v, 24. S. ii, 650. P. vi, 61.
 xiii, 99
 Flet P. v, 327
 Fletibus C. ix, 44. xi, 104. P. i, 14. ii,
 531. iii, 141. x, 832. xi, 194
 Flecto sepulcro C. x, 76
 Flectu C. vii, 164. P. iv, 193
 Flectum P. ii, 26 dant gaudia A. 600
 Flecterat D. 90
 Flevit C. pr. 8. i, 57. P. x, 191. xiii,
 96
 Flexa (abl.) Pa. 282
 Flexam H. 748
 Flexas P. ix, 78. x, 70
 Flexi (sing.) P. xii, 31. S. i, 656
 Flexibiles A. 661
 Flexibus S. i. pr. 74
 Flexit Pa. 380
 Flexo poplite S. ii, 558
 Flexus animi sensus H. 692
 Flexuosa dispendia C. vii, 49
 Flexuosas fraudes C. vi, 143
 Flexura (sing. nom.) Pa. 339. H. 659
 Flexu platem P. xiv, 39
 Flexus (adj.) P. i, 71
 Flocci fecero P. x, 140
 Flora (nom.) S. ii, 502
 Floras S. i, 266
 Flore C. x, 99. H. 957. Pa. 255. S. ii,
 7. 205. 253 in tenero (in juventute)
 P. iii, 109
 Floreat P. ii, 544
 Flore C. v, 15. P. x, 1022
 Florem Pa. 863
 Florentes H. 227 animos Pa. 201
 Flores (subst.) P. x, 324. S. ii, 726
 martyrum C. xii, 125
 Floreat fraude fertilis H. pr. 53
 Floribus C. x, 55. xi, 66. P. iii, 199.
 205. v 279. 321. xii, 84. H. 868.
 Pa. 39. 320
 Floriferum Pa. 885
 Florulentum P. x, 192
 Flos C. xii, 49. H. 236
 Fluat P. ii, 154. A. 429. S. ii, 251
 Fluctibus C. xii, 165. P. v, 437. 492.
 xii, 42. Pa. 661. S. i. pr. 50. ii. pr.
 23. 54. 64. 428. 527
 Fluctivagos greges C. iii, 46
 Fluctu P. vii, 20. A. 656
 Fluctuans sub pudore P. x, 676
 Fluctuare C. vi, 186
 Fluctuaret veritas dubia fide P. x, 624
 Fluctuat metu vitiorum mens H. 279
 Fluctuat P. xii, 26. S. ii, 294
 Fluctum A. 681
 Fluctus (sing.) C. vii, 123. S. ii, 791
 (plur.) C. v, 74. x, 947. Pa. 863. D.
 117
 Fluctuum C. ix, 49
 Fluebat C. ix, 42
 Fluens C. iii, 198
 Fluente C. xii, 138. P. xii, 44. S. ii,
 739
 Fluenter P. x, 561 crinem C. vii, 150
 fonte verborum linguam S. i, 633 jac-
 tantiam C. vii, 87
 Fluentes S. ii, 997
 Fluentia S. ii. pr. 39
 Fluentibus S. ii, 91
 Fluentia (subst.) A. 690. S. ii, 923 vi-
 vis C. viii, 47
 Fluentia dominæ (adj.) Pa. 343
 Fluente P. xii, 32
 Fluendum (subst.) P. x, 731
 Fluidas undas A. 655
 Fluidis membri A. 768
 Fluido H. 761
 Fluidum animum H. 756
 Fluit P. viii, 5. x, 727. 1091. xii, 30.
 H. 255
 Fluitans S. i. pr. 12
 Fluitante sinu S. ii, 28
 Fluitantes amictus H. 289
 Fluitantibus S. ii. pr. 66 exiliis A. 541
 vadis P. vii, 46
 Fluitantis triumpho S. i, 140
 Fluitant Pa. 365
 Flumina C. v, 126. P. vii, 60. H. 682.
 861. S. i, 208. 302
 Flumine C. ii, 64. P. vii, 17. x, 858.
 xii, 7. S. ii, 922. D. 59 sacro
 (baptismo) C. vii, 72
 Fluminibus H. 104
 Fluminis P. vii, 74. xi, 116. xii, 62. S.
 i, 51. ii, 930. D. 66
 Fluminum C. ix, 112
 Fluviali Pa. 102. S. i, 176
 Fluvialibus P. vii, 14
 Fluvio P. vii, 25. D. 117
 Fluviorum H. 260
 Fluvius C. v, 120
 Fluvit C. v, 118. xi, 72. P. iii, 166.
 H. 24. D. 67
 Fluxa natura P. x, 948 voluptas H. 258
 Fluxa (sing.) S. ii, 150
 Fluxerat P. ii, 165. xiii, 9. A. 325 in
 jugulos crinis P. iii, 189
 Fluxerit P. x, 105
 Fluxerunt C. v, 104. H. 122
 Fluxit C. vi, 9. ix, 86. P. viii, 16. xii,
 10. A. 370. 820. Pa. 68. 275. S. i,
 205. 256. 294 ab illo principe origo
 mali H. 205 mos in sæcula S. i, 244
 Fluxisse A. 108
 Fluxo H. 506
 Fluxu A. 958
 Foci (sing.) S. i. pr. 21

- Focis** P. ii, 447. x, 263. A. pr. ii, 54.
H. 465. S. ii, 910. 1082
- Focus** P. vi, 100. Ps. 491. S. i. pr. 17.
ii, 971
- Fodit** P. x, 484. A. pr. ii, 14
- Foditur** P. ix, 55
- Fœcunda** (sing.) H. 788 (plur.) H. pr.
54. 572
- Fœcundæ** (sing.) A. 1014
- Fœcundat** S. ii, 788
- Fœcundavit** S. ii, 1080
- Fœcundo** S. ii, 951
- Fœda** (sing.) A. 567 (plur.) S. ii, 64.
829. 1033. D. 11
- Fœdæ** (sing.) Ps. pr. 54
- Fœdans** impio ore quicquid sacrorum
est P. x, 400
- Fœdare** P. v, 400. Ps. 252
- Fœdatur** Ps. 414
- Fœdatus** H. 686
- Fœdavit** C. pr. 12. S. ii, 682
- Fœdera** C. iii, 125. H. 455. 592. S. i,
471. ii, 223. D. 126 carnis sordida
A. 910
- Fœderatus** P. x, 56
- Fœdere** P. xi, 96. H. 30. 237. 427. Ps.
77. 531. 735. S. ii, 438. 626
- Fœderis** P. ii, 67. S. ii, 594
- Fœdior** P. ii, 223
- Fœdis** P. ii, 78. x, 1050. Ps. 724. S. i,
514
- Fœdo** H. 312
- Fœmina** C. iii, 123. P. x, 1073. A. 97.
H. 266. 336. 755. Ps. 74. S. i, 172.
- Fœminæ** (sing.) P. xiii, 172 (plur.) C.
vii, 145
- Fœminarum** H. pr. 2
- Fœminas** P. x, 177
- Fœmineæ** S. ii, 32
- Fœmineas** auras H. 298
- Fœmineis** C. iii, 149
- Fœmineo** H. 587
- Fœnerantem** C. vii, 20
- Fœni** P. x, 848
- Fœno** A. 712. S. ii, 299
- Fœnore** Ps. 583
- Fœnoris** C. ii, 45
- Fœta** (sing.) C. iii, 64. xi, 98. A. 371
natis mater P. x, 778 sancto spiritu
virgo C. ix, 20
- Fœtet** P. x, 508
- Fœtibus** H. 602
- Fœtida** libido P. ii, 245
- Fœtidum** C. ix, 48
- Fœtos** P. xi, 230
- Fœtum** (subst.) P. x, 828. H. pr. 7
- Fœtus** (subst. plur.) Ps. 887
- Foliis** C. iii, 119. P. iii, 206. A. 65.
Ps. 326
- Folium** C. v, 119
- Follibus** P. v, 70. x, 553
- Fomes** H. 558
- Fomite** S. ii, 970. A. 927. 942. S. i. pr.
25 mortis H. 115 zeli H. 188
- Fomitum** P. x, 860 peccaminum P. x,
517
- Fons** C. vi, 35. ix, 11. P. iv, 180. x,
727. A. 395. H. 18. 32. Ps. 372.
S. i, 799. ii, 925 animarum A. 916
ignee C. x, 1 Dei iv, 78 retro exordi-
orum est P. x, 598 vitæ C. iv, 10
- Fonte** C. v, 119. P. i, 19. iii, 145. viii,
5. 13. A. 73. 295. 687. 885. H. 185.
355. Ps. pr. 41. S. i, 633. D. 132
interno venarum P. ix, 89 rubro P.
i, 30
- Fontem** P. vii, 69. D. 57. 67 Deitatis
A. 76
- Fontes** P. x, 330. S. i, 551. ii, 811. D.
53
- Fontibus** P. x, 684. xiii, 10. H. 102.
820
- Fonticulis** C. v, 116
- Fontis** C. vi, 126. vii, 169. xii, 43. A.
683. Ps. 107
- Fora** P. xi, 45
- Foramina** P. xi, 161. H. 314. S. ii,
834
- Foramine** S. i, 441
- Foraminibus** P. ix, 91
- Forassem** P. x, 986
- Forata** (sing.) Ps. 835
- Forceps** P. x, 269
- Fore** C. viii, 75. x, 59. P. ii, 21. ix, 4.
x, 723. xiii, 46. A. 234. 577. H. 65.
936. S. i, 258. ii, 122
- Forensia** S. ii, 399
- Forensis** C. ii, 41
- Forent** C. ix, 70
- Fores** (subst. plur.) P. iii, 43. v, 305. x,
50. 352. 833. S. i, 557 tumuli A.
752
- Foret** P. i, 55. ii, 436. xi, 28. 81. xiv,
56. A. 680. H. 326. 662. Ps. 516.
S. ii, 414
- Fori** S. ii, 616
- Foribus** P. xi, 228. A. 423. S. i, 65. D.
151
- Foris** (adv.) C. v, 154. x, 729. Ps. 757
- Forma** (nom.) C. i, 26. ix, 93. P. ii,
290. x, 266. 531. 942. A. 863. 869.
H. pr. 36. vi, 736. Ps. 545. 884. S.
i. pr. 34. ii, 239. 376. 413. 1056. D.
8. 40 datur tormentis P. x, 120 in-
discreta A. 256 nos Christi sumus A.
309 Patris Christus, ibid. (abl.) A.

13. H. 804. D. 12
 Formabile os A. 1034
 Formæ (sing.) H. 751. S. i, 270. 446.
 ii, 32 (plur.) H. 885
 Formam C. ix, 16. xii, 32. P. x, 628.
 xiv, 45. A. 50. 1043. H. 52. 266. S.
 i, 336. 438. 571. D. 60 Dei gerentes
 P. i, 59
 Formans A. 82. D. 74
 Formare S. ii, 194
 Formarentur H. 360
 Formarum P. x, 670
 Formas (sub.) P. ii, 221. iv, 170. A.
 1033. H. 292. S. i, 11. ii, 206
 Formata (sing.) P. x, 232. A. 788. 789.
 Ps. 140 talentis victoria S. ii, 29
 (plur.) S. i, 299
 Formatam H. 832
 Formatore H. 675
 Formatum S. i, 205
 Formatus S. i, 102
 Formavi S. ii, 243
 Formavit Ps. 515
 Formet A. 27
 Formica (sing.) S. ii, 1053
 Formidabile fervet Ps. 296
 Formidine Ps. 411. S. i, 276
 Formidinem P. x, 276
 Formido (subst.) P. x, 965. Ps. 445. S.
 i, 450
 Formido (verb.) S. ii, 178
 Formis H. 69
 Fornace Ps. 599
 Fornacibus P. x, 1077. A. 133. H. 104.
 961
 Fornice P. xi, 166. A. 523. 624. H.
 637. S. ii, 835
 Fornicem P. xiv, 129
 Fornicis P. v, 243
 Foro P. x, 398. 816. 1106. H. 402. Ps.
 755
 Fors P. vi, 160. Ps. 419. 501
 Forsan C. xi, 43. P. iv, 50
 Fortasse P. x, 871. A. 183. 820. Ps.
 66. 233. S. ii, 954
 Fortes C. ii, 47. P. ix, 65. x, 65. Ps.
 38. 506. S. i, 279
 Fortia A. pr. ii, 31. 1062. S. ii, 453
 Fortibus P. ii, 211. x, 387. 531. xiii,
 42. S. ii, 19. 583
 Fortior C. i, 71. P. v, 237. x, 713. S.
 ii, 507 fortissimorum P. v, 294
 Fortis P. i, 45. x, 1. xiv, 2. H. 278.
 Ps. 66. 128. 175. S. ii, 161 cibo C.
 iv, 71
 Fortissima (sing.) Ps. 344. 589
 Fortissime (voc.) S. ii, 725
 Fortissimis P. x, 427
 Fortissimorum P. v, 294
 Fortissimus S. ii, 546 armis A. 450
 Fortiter P. xiv, 12. S. ii, 553
 Fortius P. v, 121 fit pœnis corpus x,
 580
 Fortuitis A. 640
 Fortuna Ps. 525
 Fortunæ (gen.) S. i, 205
 Fortunata (sing.) S. i, 31
 Forum P. i, 47. iii, 177. vi, 14. 126.
 ix, 1. H. 761. S. i, 535. ii, 614
 Fossa (sub. nom.) A. 1069. Ps. 202
 ponti C. ix, 14
 Fossæ (gen.) P. xiii, 82
 Fossas H. 826
 Fossis P. i, 38. S. i, 515. ii, 400
 Fossor H. pr. 1
 Fotibus H. 304 benignis recreetur P. v,
 330
 Fovea (abl.) P. xiii, 80
 Fovem (gen.) Ps. 269
 Foveam P. xiii, 76. A. pr. ii, 13. Ps.
 257. 288. S. i. pr. 85
 Foveas P. xi, 230
 Fovebat Ps. pr. 17
 Fovebimus C. x, 169
 Fovens C. iv, 34. P. v, 507
 Foveis P. xi, 158. H. 264. S. ii, 199
 Fovemur P. vi, 146
 Fovendum C. x, 125
 Fovent P. vii, 5. H. 837
 Foverat Ps. 581
 Fovere Ps. 628 quiete dulci fessum cor-
 pus C. vi, 122
 Foveret S. i, 18
 Foveri Ps. 728
 Fovet C. ii, 24. 84. ix, 63. P. iii, 215.
 x, 514. xiii, 13. 103. H. 944. S. i.
 pr. 87. 601. ii, 498
 Fracta (sing. nom.) C. ix, 71 (plur.)
 P. x, 300. 890. Ps. 34. 126. 273
 Fractis P. v, 382. Ps. 363. D. 151
 Fracto P. vi, 72. A. 476
 Fractos Ps. 315
 Fractum P. xi, 134
 Fractus C. ix, 90
 Fræna H. 520
 Frænare H. 526. S. i, 361
 Frænariæ Ps. 191
 Frænas leniter C. viii, 3
 Frænaturus S. ii, 601
 Frænentur corporum cupidines C. vii, 21
 Frænet P. x, 420. S. ii, 584. 630
 Fræni P. xi, 89
 Frænis P. ii, 6. Ps. 254. S. ii, 499
 Frænos C. pr. 17. Ps. 409. S. i, 346
 Fragilem C. viii, 61. P. iii, 93. A. 50.
 S. ii, 101

Fragiles P. ix, 47. A. 103. S. i. pr. 20. ii, 529. 1030
Fragili C. iii, 69. H. 744. 767. Ps. 252. S. ii, 298
Fragilis H. 757. S. i, 281. ii, 228 mens H. 279. 527 mundi P. iv, 6
Fragmen P. v, 553
Fragmenta P. v, 257. Ps. 457 membrorum P. ii, 219
Fragmina C. ix, 59. x, 128. P. ii, 560. v, 277. xi, 140. A. 716. Ps. 145
Fragmine D. 147
Fragor P. ii, 181. x, 856. xi, 113 virgarum P. xi, 56
Fragore C. vii, 28
Fragoris H. 363
Fragosa vox P. x, 994 (plur.) xi, 118
Fragosis P. v, 445. A. 208
Fragosos turbines C. vii, 94
Fragrans C. xii, 70 odor A. 395
Fragrasse nardo et nectare C. xi, 68
Fragrat C. iii, 22. v, 114
Frameam Ps. 325
Frange S. ii, 64
Frangenda (plur.) Ps. 27
Frangendum P. v, 164
Frangere C. vii, 98. H. 148. 443. S. ii, 512. D. 65 bella P. iii, 33
Frangeret C. xi, 47. Ps. 422
Franget P. v, 432
Frangit C. viii, 59. P. x, 965. A. 846. H. pr. 16. 592. Ps. pr. 29. 142. 285. 590
Frangitur S. ii, 1008 fluctus C. vii, 128
Frangunt P. ix, 48. H. 240. 461
Frater P. ii, 27. H. pr. xv, 578
Fraterna (abl.) A. 829 (plur.) S. ii, 608
Fraterno S. i, 253
Fratre P. v, 371
Fratrem Ps. 773. D. 28
Fratres P. vi, 33. H. pr. 1. 790. S. i, 227
Fratri Ps. 779
Fatribus P. ii, 73. 374. v, 523. A. 131
Fatricida (nom.) H. pr. 33
Fratris H. pr. 63. Ps. pr. 35. 470. D. 26
Fratrum P. i, 52. vi, 133. S. ii, 17. D. v, 25. 73
Fraudas A. 182
Fraudat ab exequiis P. xi, 146
Fraudatum A. 1069
Fraude C. vii, 195. P. x, 998. xiii, 22. A. 937. 1075. H. pr. 53. 146. Ps. 549. 691. ii, 1062. D. 2
Fraudentur S. ii, 912
Fraudes (subst.) C. vi, 143

Fraudi D. 179
Fraudibus P. x, 182
Fraudis C. ii, 10. Ps. 268. 586
Fraus C. ii, 21. xii, 107. Ps. ii, 232. H. 401. Ps. 258. 259. 630. S. ii, 1062
Fraxinus S. ii, 456
Fregerat D. 142
Fregero P. x, 1105
Fregit S. ii, 508. 741. D. 145
Fremant S. ii, 292 bella H. 253
Fremebant clamore P. xi, 79
Fremens P. ii, 313. xi, 60. Ps. 379
Fremetem Christum C. vii, 146
Frementia P. x, 708
Fremet Ps. 903. S. ii. pr. 57 voluptas P. vi, 66
Fremitem P. iv, 186 maris vii, 59
Fremitus (plur.) P. xi, 205
Frendens P. ii, 185. H. 561. Ps. 192. 573
Frendere sub catenis C. ix, 52
Frendit P. v, 393
Frequens P. vii, 33. x, 1020. S. ii. pr. 49 palmis nemus C. viii, 45
Frequentans P. ii, 515
Frequentat P. vi, 63. S. i, 121. 584
Frequenter C. vi, 50. S. ii, 310
Frequentes P. v, 281. x, 463. 1031. Ps. 739
Frequenti C. vii, 18. x, 170. P. v, 218. H. 142. D. 89
Frequentia (subst. nom.) P. x, 82. xi, 215. xiv, 40. S. i, 613
Frequentiam criminum C. vii, 29
Freta (subst. plur.) Ps. 660. S. i, 298. ii. pr. 50. D. 34. 35. 144 feriata P. vi, 156 sæculi C. v, 109
Freta (adj. sing.) P. iv, 33
Freti (subst.) P. v, 471. xi, 70. S. i. pr. 45. ii. pr. 43
Fretis (subst.) S. ii, 941
Fretum (subst.) S. ii. pr. 7
Fretus amore H. 496
Frigente tumulto H. 922
Frigentibus A. 479
Frigentis amici (defuncti) A. 754
Friget A. 137. H. 561
Frigida (sing. nom.) S. ii, 288 pestis Ps. 91 (plur.) S. ii, 382 saxa C. x, 171
Frigidum C. ix, 101
Frigore A. 466. 841. S. i. pr. 14
Frivola (plur.) C. i, 89. P. iii, 80. Ps. 231. S. i, 646
Frixum P. x, 759
Fronde C. x, 170. Ps. 881. S. ii, 206. 662
Frondea (sing. nom.) D. 13

- Frondem** P. xii, 34
Frondente Pa. 687
Frondes P. xi, 122. A. 64
Frondibus P. xi, 150. D. 175
Frondicomis C. iii, 62
Frondosa (sing. nom.) A. 336
Frons (ontis) P. x, 712. 1024. Pa. 185
Fronte C. iii, 8. P. ix, 48. x, 290. 762. 1021. xl, 225. A. 336. 383. 443. 494. Pa. 165. 410. 452. S. ii, 81. 722
Frontem C. vi, 131. viii, 22. P. v, 127. xiv, 120. H. 747. Pa. 294. A. 349. 456
Frontes Pa. 827
Fronti S. ii, 711
Frontibus C. vii, 159. ix, 84. P. x, 356. H. 277. Pa. 360. S. i, 422 decas C. x, 102
Frontis C. vii, 159. P. x, 356. H. 268. Pa. 360. S. i, 422 decas C. x, 102
Frontonis P. iv, 164
Fruamur P. i, 115
Fruar P. x, 129
Fruatur C. vi, 40
Fructibus H. pr. 3
Fructum C. iv, 92
Fructuose (voc.) P. vi, 1
Fructuosum P. vi, 160
Fructuosus P. iv, 23. vi, 12. 13. 76
Fructus (sing.) C. vii, 220. P. xiv, 123. S. ii, 1011 (plur.) A. 67. S. ii, 960. 1051. 1059
Fruchantur H. 783
Fruenda (sing.) S. ii, 135 (plur.) C. iii, 84
Fruendam P. x, 254
Fruendi H. 322
Fruendis C. ix, 66
Fruendum P. iv, 141
Fruentem C. vii, 30
Frueris (fut.) P. iv, 60
Fruetur H. 946
Fruge S. ii, 969. 997
Frugem segetemque animo S. ii, 1041
Frugescere S. ii, 912
Frugis Ps. 554. S. ii, 1014
Frugiferas S. ii, 940
Frugiferi (sing.) H. 897
Fruī P. xi, 166. Pa. 728
Fruimur C. pr. 3. viii, 14. S. ii, 906
Fruitur P. x, 910. P. h, 1094
Frumenta A. pr. ii, 41
Frumentia S. ii, 937
Frustra P. xi, 119. Pa. 599
Frustatim Pa. 720
Frustis Pa. 424
Frustra P. i, 13. x, 972. Pa. 151. S. ii, 59. 367. 443. 555
Frustrantia A. 640
Frustrata (sing.) H. 5
Frustratur A. 484
Frustratus S. ii, 999
Fructea Pa. 443
Fructis P. v, 409. H. 222. S. ii, 872
Fruteta P. x, 334
Frutex A. 61
Fruuntur S. ii, 806
Fuci P. x, 655
Fucis P. ix, 10
Fuco A. 62 inficunt II. 375
Fucus multicolor P. xi, 124
Fudent P. i, 17
Fudisse H. 332 preces P. xiv, 58
Fudit A. 852. S. i, 216
Fuga (nom.) A. 623 (abl.) C. v, 164
Fugacem C. vii, 110. xi, 5. P. x, 297
Fugacibus C. v, 116
Fugae (gen.) Pa. 193
Fugam C. vii, 105. Pa. 412. 445 verte-
 bat P. v, 404
Fugandum S. i, 61
Fugat C. i, 44. iii, 165. S. ii, 593
Fugatis (adj.) Pa. 631
Fugatos Pa. pr. 18. S. ii, 687
Fugax P. iii, 44. Pa. 447
Fuge P. ii, 460. A. 406
Fugerat C. xii, 142. P. v, 419. II. 768
Fugere (infm.) P. iii, 121
Fugeret P. iii, 59
Fugerant S. i, 194
Fugias H. 704
Fugiatia S. ii, 129
Fugiens A. 500. H. 726. 775. S. i, 45
Fugiet P. vi, 90
Fugisse A. 619. H. 766
Fugit C. v, 28. P. i, 89. 109. iii, 174. 175. A. 360. H. 898. Pa. 324. 422. S. ii, 510. 1112
Fugite P. xi, 29
Fugitiva (sing.) A. 476
Fugitivos Pa. 426. S. i, 47
Fugiant C. vi, 134
Fui finis orandi P. ii, 485 iudibrio
Necare P. x, 329
Fulera H. 727. Pa. 270. S. ii, 309. 615. 1083
Fulero S. i, 275
Fulcrum S. i, 256
Fulgent S. i, 635
Fulgebat Pa. 850
Fulgens D. 194
Fulgent Ps. 839. D. 77
Fulgentia Pa. 475
Fulgere P. ii, 174. S. i, 348

- Fulget P. pr. 15. Pa. 41 luce P. z, 473 lumine H. 74
 Fulgida (abl.) C. v, 129
 Fulgidus (gen.) P. ii, 44
 Fulgidi (gen.) C. i, 9
 Fulgor P. ii, 363. x, 320. 1025. auri P. i, 88
 Fulgore P. xiv, 110. A. 380
 Fulgorem P. xi, 168
 Fulgora P. z, 528
 Fulgurans C. vi, 87
 Fulgurat argento ex solido P. xi, 184
 splendore lucis cunctas v, 270
 Fulgore C. v, 44
 Fuligine S. ii, 978
 Fuliginosi lares P. z, 261
 Fuligo P. v, 198 fuscatur P. z, 1117
 Fulmen C. vii, 84. P. z, 277. xiii, 93. A. 320. Pa. 584 crucis C. xi, 113
 Fulmina verbi Christi A. 403
 Fulmine P. v, 192. A. 420. S. i, 660
 Fulmineos H. 500
 Fulminia P. xiv, 46
 Fulva (sing. nom.) Pa. 191
 Fultus iure posteritatis S. i, 543
 Fultum A. 522
 Fultus togam sericam P. z, 1015
 Fulva (sing.) Pa. 526 luce C. ix, 76 (plur.) S. ii, 837 mollia P. iii, 33
 Fulvia P. xii, 51. Pa. 470
 Fulvo H. 634. S. i, 237
 Fulvum S. ii, 752
 Fumans S. ii, 722
 Fumant D. 115
 Fumantes S. ii, 348 aras A. 190
 Fumantibus H. 860
 Fumantibus Pa. 808
 Fumare P. ii, 70
 Fumat D. 27
 Fument S. ii, 396
 Fumeco fomito S. i. pr. 25
 Fumet P. z, 187
 Fumidi roris P. v, 231
 Fumido barathro C. xi, 89
 Fumidus P. z, 847
 Fumificas S. ii 1000 faeces livoris P. xiv, 108
 Fumificas facibus P. iii, 118
 Fumo P. v, 28. A. 146. H. 131. Pa. 45. S. i, 8. ii, 832
 Fumosa nomina C. xii, 197
 Fumosos lapides H. 405
 Fumum C. vii, 138
 Fumus S. i, 421
 Funale textum P. v, 469
 Funalis Pa. 806
 Functus (plur.) P. iv, 52
 Functus S. i, 157
 Functum P. z, 997. 1081
 Funda (abl.) D. 76
 Fundali stridore Pa. 293
 Fundamenta S. ii, 250
 Fundamina Pa. 338
 Fundanus A. 837
 Fundaret P. z, 412. S. ii, 968
 Fundata (sing. nom.) Pa. 613
 Fundator C. xi, 27
 Fundatur Pa. 809
 Fundatus S. ii, 451
 Fundavit C. xii, 179
 Fundens H. pr. 54
 Fundere H. 98. 194 Setum P. ii, 26 sanguinem C. v, 71
 Fundis (subst.: a fundas) P. ii, 75. H. 433
 Fundit C. iii, 51. v, 116. P. ii, 524. x, 1030. A. 919. Pa. 327. S. i, 696. ii, 219 Deum in duos Deos. H. pr. 60 laticas C. v, 91
 Funditur P. xii, 87 angulis S. i, 296
 Funditus P. z, 49
 Fundo (subst.) P. v, 483. xiii, 85. Pa. 655. S. i, 296. ii. pr. 9 ab hinc C. ix, 58
 Fundo (verb.) lacrymas P. ix, 99
 Fundum noctia Pa. 98
 Fune C. vii, 107. P. z, 1106
 Funebria D. 133
 Funebria S. i, 384
 Funem H. 368
 Funera C. z, 67. xii, 135. Pa. 420. 524. 793. S. i, 394. ii, 109. 408 rerum H. 736
 Funerabat natum supremis fletibus C. ix, 44
 Funere P. z, 689. xiv, 73. H. 275. 421. S. ii, 667
 Funereo C. iii, 202
 Funereos H. 148
 Funereus A. 755
 Funeris C. z, 48. P. v, 196. 396. z, 543. 1062
 Funerum P. z, 756
 Fungit P. ii, 27
 Fungitur H. pr. 5
 Fungibus C. v, 141
 Funis P. xi, 97. H. 359
 Fur C. ii, 17. P. ii, 296. A. pr. ii, 45. 408. S. ii, 1061
 Furandi S. i, 86
 Furata (sing. nom.) C. xii, 152
 Furca (abl.) P. z, 851
 Furcifer P. ii, 317
 Furcibat P. ii, 166
 Furem P. z, 194
 Furendo Pa. 160
 Furens C. xii, 110. P. i, 109. v, 130. z, 547. xi, 63. H. 413. S. ii, 599
 Furente C. vi, 103

- Furcanti P. x, 111
 Furcatis Pa. 130
 Furere P. x, 1003
 Fures S. i, 88
 Furi S. ii, 1000
 Furis (gen.) Pa. 46
 Furiaria arma Pa. 551
 Furiaribus S. i, 133 dictis Pa. 510
 Furiarum Pa. 96
 Furias P. iii, 90. Pa. 158 ibat iudex in P. xi, 60
 Furiata lucis P. iii, 36
 Furiis C. xi, 92. Pa. 10. S. i, 206. ii, 863
 Furia (subst.) S. ii, 788
 Furit P. ii, 262 in latera flamma P. iii, 150
 Furor P. iii, 66. iv, 85. vi, 49. 63. x, 876. 583. 679. xi, 5. 112. xiv, 63. A. 980. H. 157. Pa. 351
 Furor C. iv, 80. P. v, 468. x, 35. 175
 Furoribus P. xii, 23. xiii, 36. S. i, 475
 Furoris A. 41. H. pr. 59. Pa. 63. 607. S. i, 628
 Furoris P. xiii, 89. A. 553. Pa. 861
 Furoribus C. ix, 58. S. i. pr. 63
 Furoris C. xi, 115. P. v, 162. x, 305. 967. H. 36
 Furta P. x, 83 foveas Pa. 200
 Furti H. 235. D. 27
 Furtim C. ix, 46. xii, 107. P. x, 206. Pa. 258
 Furtis Pa. 460
 Furtiva (sing. nom.) Pa. 797
 Furtivo S. i, 171
 Furtivus S. i, 160
 Furtum C. ii, 30. H. 398
 Furva culpa C. i, 75
 Furvo Averno H. 827
 Fusa humeris coma A. 146 vox multis rictibus P. x, 587
 Fusa (gen.) H. 584
 Fusam H. 636
 Fusca (sing. nom.) H. 86
 Fusca fuligo P. x, 1117
 Fuscata (sing. nom.) S. ii, 754
 Fuscis C. ii, 69
 Fuscum cogitat C. ii, 14
 Fusi (plur.) Pa. 411
 Fusile nomen C. iv, 46
 Fusilla massa P. x, 284
 Fusa S. ii, 444
 Fuso P. xiii, 64
 Fusos (subst.) P. x, 289
 Fusum (adj.) 374. D. 130
 Fusos (adj.) C. ix, 25. P. ii, 346. S. i, 829
 Futile A. 248 frondens H. 561
 Futillis P. pr. 17
 Futura (plur.) C. vi, 34. ix, 12. P. xiii, 41. S. ii, 993
 Futurus (plur.) P. x, 94
 Futuram C. vi, 67. P. x, 544
 Futuras P. vi, 127
 Futuri (gen.) C. vi, 62. P. iv, 91. ix, 104. H. 841
 Futuris H. pr. 25. 911. S. i, 24. ii, 127. 906
 Futurum P. ii, 473. xii, 25. A. 627 at P. x, 853
 Futurus P. x, 1187

G.

- Gabino cinctu P. x, 1015
 Gabriel P. ii, 454. D. 96
 Gadibus S. i, 228
 Gætalus S. ii, 308
 Galaulas S. ii, 308
 Galeam Pa. 470. S. ii, 662
 Galeato Pa. 117
 Galerio P. vii, 6
 Galerius P. x, 31
 Galilei (plur.) D. 126
 Galli (gen.) C. i, 63
 Gallieni Caesaris P. vi, 41. 45
 Gallienus P. xiii, 38
 Gallinam S. ii, 1007
 Gallinam A. 206
 Gallo C. i, 39
 Gallo S. ii, 522
 Gallorum S. ii, 126
 Gallos P. xiii, 103
 Gallum A. 205
 Gallus C. i, 51. 67. P. x, 197
 Ganearum Pa. 343
 Ganeonis H. 323
 Gangis S. ii, 606
 Ganymedem S. i, 274
 Garanus S. ii, 308
 Garrula (sing.) A. 297 (plur.) ora A. 595
 Garrull (gen.) P. x, 1104
 Garrulorum verborum P. x, 747
 Gaudemus S. ii, 314
 Gaudens Pa. pr. 40 humus C. xi, 10
 Gaudet H. 200
 Gaudere Pa. 642
 Gaudet P. iii, 90. v, 131. 340. vi, 18. Pa. 476. S. ii, 224
 Gaudete C. xii, 301
 Gaudia C. v, 137. xi, 57. P. ii, 568. iii, 104. xi, 211. xii, 1. A. 600. H. 123. 378. Pa. 377. 453. 696. 901. S. i, 229. ii, 164. 907. 1015. D. 12 scobis D. 16
 Gaudis C. vii, 190

- Gaudio** P. ii, 133. v, 211. 503 *frons*
renidet x, 712
Gaudium C. i, 93. P. i, 120. xiv, 107
Gaza (nom.) Ps. pt. 24
Gehennae (gen.) P. i, 111. H. 127. 966
(dat.) Ps. 406
Gehennam C. xi, 112 *imam* C. vi, 111
Gelida (abl.) C. v, 96
Gelidi (gen.) P. xi, 43. S. ii, 977
Gelido S. ii, 1084 *sub axe* P. iii, 170
Geldum A. 841 H. 327. Pa. 238
Gelidus sapor C. x, 60
Geloni A. 430
Gelu S. l. pr. 68
Gemenda (plur.) P. x, 464
Gemelli (plur.) P. iv, 26
Gemellis C. ix, 58. P. x, 684
Gemello P. xiv, 127 *numero* H. 96
Gemellos S. ii, 305. D. 145
Gemens P. v, 327. xiv, 64. S. i, 472
Gementem C. x, 111. P. v, 423
Gemina (sing. abl.) A. 1057 (plur.) H.
287
Geminas (adj.) H. 314
Geminatum H. 66
Gemini (sing.) S. i, 416 (plur.) P. iii,
131. S. i, 37
Geminia C. v, 146. vi, 59. P. vi, 3. H.
v, 94. S. i, 322. ii, 426. 861
Gemino (adj.) C. iii, 67. iv, 24. A. 497.
S. i, 95
Geminos H. 700
Geminos (sidus) A. 623
Geminum P. iv, 42. H. 50
Geminus P. xi, 219
Gemit P. ii, 79. A. 720. H. 509
Gemitum dare C. x, 66 *dehit* Pa. 797
Genitus (sing.) Ps. 600 (plur.) ii. 639
poenarum A. 416
Gemma (nom.) P. x, 512. Pa. 636 (abl.)
C. vii, 140
Gemum (dat.) P. iv, 26
Gemmantem Ps. 63
Gemmantis S. i, 487
Gemmantia H. 229
Gemmantis S. i, 127
Gemmarum Pa. 334. 851
Gemmas C. vii, 158. P. ii, 297. 200.
Pa. 442. 473. 867. 911. S. i, 429.
635
Gemmata (sing.) S. i, 465 (plur.) *ferro*
hastilia A. 497
Gemmato S. ii, 827
Gemmis P. ii, 306. 558. iv, 31. x, 784
Gemuisse Pa. 120
Genarum P. x, 1126
Genas P. vi, 82. x, 558. 1026. A. 763
Genealogus A. 315
Genera (subst.) P. x, 675
Generatio A. 791. 921. H. 43
Generaverit A. 269
Generi S. i, 35
Generis C. x, 20. P. iii, 107. A. 125.
214. H. 33. 49. 185. 352. 562. 567.
Pa. 545. S. i. pr. 80. 555. ii, 221.
822
Generosa (sing.) C. iii, 31. P. iii, 51.
iv, 194. x, 125. 742. Pa. 542. 799.
S. ii, 654 (plur.) C. x, 21. 128. P.
iii, 85. S. i, 141
Generosae (sing.) S. i, 176
Generosi (sing.) A. 28
Generosior S. i, 19
Generosus A. 257. S. i, 553
Genesi (voc.) P. iv, 26
Genesis S. ii, 409
Geniale fulcrum S. i, 256 *jus tori* P. xii,
24
Genialis S. ii, 615
Genialibus C. iii, 144
Genialis hyems P. iii, 203 *honor* 164
Genibus Pa. 596
Genio S. ii, 270. 326
Genitorum S. ii, 447
Genios S. ii, 446
Genis P. ix, 49
Genita eat A. pr. 1, 2
Genitale H. 590
Genitali C. x, 167
Genitalia P. x, 1066
Genitalis H. 574
Genitas H. 620
Geniti (sing.) S. i, 280
Genitor P. xii, 55. A. 74. 161. 247.
258. 269. 286. H. 48. S. i, 322. 476.
ii, 967 *Deus* A. 119
Genitore C. iii, 4. H. 28. S. ii, 23
Genitoria H. 279. Pa. 807. S. i, 565.
ii, 17 *Dei* C. viii, 59
Genitos H. 626. S. ii, 8
Genitrice S. ii, 735
Genitricem H. 594. Pa. 284
Genitrix P. iv, 22. D. 167
Genitum C. v, 157. H. 171
Genitur A. 269
Genitus A. 254. H. 44. S. i, 53. 67
Deus A. 895 *non* A. 892
Genium S. ii, 74. 443. 444
Genius S. i, 447 ii, 372. 374. 392. 426
Geni C. v, 58. vii, 86. ix, 17. A. 104.
347. 397. 550. H. 421 S. i. pr. 6.
83. ii, 298. 576. 714. D. 89 *pagani*
C. xi, 87
Gento H. 264. 947 *victorum* Pa. 662
Gentem A. 1011. Pa. 207. S. ii, 335
Gentes P. iv, 47. S. ii, 591. 601. 906.
D. 188
Genti S. i, 46. ii, 69. 511 *togatum* S. i, 25

- Gentibus C. iil, 61. xi, 100. P. iv, 11.
 x, 268. A. 506. Ps. pr. 9. S. l. pr.
 61. 456. ii, 497. 617
 Gentile H. 454 vulgus P. x, 464
 Gentiles H. 106
 Gentilia S. i, 197. 449
 Gentilibus S. i, 575 vitiis S. i, 1
 Gentilis S. ii, 57 stupor P. vii, 78
 Gentilitas P. i, 94. x, 1086
 Gentilitatis P. xiv, 111
 Gentilium P. x, 371
 Gentis C. vii, 176. H. 459. 779. Ps.
 502. S. i, 124. 561. ii, 271
 Gentium C. pr. 40. xi, 42. xii, 41. 201.
 P. ii, 11. 421. v, 15. xii, 24. S. i.
 pr. l vocator P. ii, 461
 Genu C. ii, 51. P. ii, 149
 Genua P. xi, 140. A. 457
 Genuisse D. 108
 Genuit A. 283. H. 42. 155. 564. 566.
 625. D. 103
 Genus C. v, 12. xi, 16. xii, 186. P. i,
 25. ii, 426. iii, 72. iv, 66. ix, 33. x,
 140. 342. 373. 706. 851. 964. 1072.
 A. 361. 486. 912. 983. 991. H. 54.
 407. 556. 614. Ps. 158. 546. 707. S.
 ii, 324. 340. 483. 882. 1113 com-
 menti P. vi, 38 grande virtutis C. vii,
 211 hominum P. xiii, 6. Ps. 493 hu-
 manum P. v, 46 leti insolitum P. xi,
 83 linguae P. xiii, 11
 Gerasenos A. 414
 Gerat C. ii, 38
 Gerebant P. i, 35. Ps. 499
 Gerebat C. iv, 66. P. x, 827. S. i, 255
 bellum S. ii, 515
 Gerens P. vii, 24. ix, 11. H. 423. S. i.
 pr. 30 hominem C. iiii, 139
 Gerentes Dei formam P. i, 59
 Gerenti Ps. 420
 Gereret S. ii, 143
 Gergeseorum H. 414
 Geri P. x, 828
 Gerimus Ps. 767. S. ii, 992
 Geris A. 369
 Gerit A. 776. 1082. H. 403. D. 163
 bella H. 409
 Germana (sing. nom.) A. 828 (plur.)
 H. pr. 16
 Germanam Ps. 802
 Germanitas H. pr. 41
 Germanus Ps. 471
 Germen C. viii, 43. Ps. 381. S. ii,
 1025. 1040 ab æthere traxit C. x, 24
 Germina C. xii, 46. P. x, 334. A. 68.
 H. 229. Ps. 885
 Germinat A. 565. S. ii, 979
 Germine C. ix, 17. P. iiii, 1. A. 182.
 418. 1002. S. ii, 200
 Germinis C. vii, 139 masculini P. x,
 1069
 Gerunda (nom.) P. iv, 30
 Gerunt C. iiii, 66. P. ii, 228
 Gessere certamen pueri P. x, 753
 Gesserunt S. i, 279
 Gesta (sub. plur.) C. ix, 2. P. iiii, 174.
 x, 1111
 Gestabit P. iv, 31
 Gestamen Ps. 884 corporis humani A. 4
 Gestamine Ps. 614
 Gestans P. iv, 7
 Gestanti P. x, 606
 Gestare P. vi, 135. A. pr. i, 8. S. i, 141
 Gestarum H. 724
 Gestas (verb.) P. ii, 556
 Gestat C. viii, 38. ix, 69. P. v, 22
 Gestator P. x, 149 corporis A. 933
 Gestent S. ii, 301
 Gestet C. x, 40. P. x, 520. A. 775
 Gestiens P. ii, 136
 Gestire S. i, 546
 Gestit P. xi, 210. Ps. 782
 Gestum est A. 1018
 Getæ A. 430
 Geticos S. ii, 729
 Geticus S. ii, 695
 Gigantas H. 500
 Giganteis lacertis H. 147
 Gigantes P. x, 84
 Gignenda ad sæcula A. pr. i, 6
 Gignendi (ger.) S. ii, 204
 Gignendo A. 253. 277
 Gignens H. 43. S. i, 56
 Gignentum H. 572
 Gignere C. xii, 80. A. 260. H. 174.
 Ps. pr. 11. S. ii, 224
 Gignimus H. 563
 Gignit S. ii, 132. 821
 Gignitur S. ii, 1001
 Gignunt P. ii, 190. S. i, 297
 Glacialis hyems P. iiii, 176
 Glacie A. 428. S. i. pr. 23. ii, 982
 Glaciem C. pr. 27
 Glacies P. iiii, 204. S. ii, 977
 Gladiator P. vi, 65. S. i, 380
 Gladi (gen.) P. vii, 11. xii, 9. xiv, 78.
 H. 152
 Gladiis P. viii, 18. Ps. 251 se accin-
 gunt C. v, 50
 Gladio P. iiii, 116. xiii, 47. 94. Ps. 50
 Gladium Ps. 90. 105. 279. S. ii, 466
 Gladius C. vi, 86. P. iv, 131. x, 823.
 Ps. 637
 Glandes S. ii, 945
 Glandibus S. ii, 284
 Glarea (nom.) S. ii, 1043
 Delph. et Var. Clas. Ind. Prud. K

- Glaucia vada* A. 664
Glaucos specularis A. 29 *tegmine* A. 623
Glaucoma H. 99
Glaucome H. 86
Glaucos unictus C. vii, 149
Gleba (nom.) A. 765. H. 499
Glebam A. 1030
Glebas S. ii, 933
Glebis H. 218
Gliccat H. 563
Globi (plur.) C. xii, 30
Globis S. ii, 507
Globo solis et lunae C. ix, 15
Globos P. s. 337. Pa. 602 *legionum* Pa. 172
Globum P. xiii, 26
Globus solis P. x, 637
Glomerans C. iii, 134
Glomerat H. 8
Gloria (nom.) C. ii, 41. v, 158. P. i, 93. ii, 9. v, 554. vii, 19. 577. ix, 94. x, 768. 1097. xiv, 9. 124. A. 268. 535. 961. 1065. H. 385. 696. Pa. 382. 524. 780. S. i, 280. 544. ii, 256. 310. 565. 583. 766. 771 (abl.) C. i, 90
Gloria (gen.) C. xii, 4. 151. P. ii, 80. 201. v, 313. 399. 575. x, 91. 408. 529. 734. 779. Pa. pr. 18 (dat.) P. ix, 30
Gloriam C. ix, 105. P. iv, 99. x, 418. 474. 544. 600. xii, 14. xiii, 66 *oris corusci* P. ii, 370
Gloriator P. xiii, 97
Glorificat H. 907
Gloriosa (abl.) P. x, 66
Gluten H. 812
Glutinae carnis sermone (Deus) C. xi, 53
Glutinat usum carnis Pa. 79
Glutine C. iii, 43. A. 1028. S. i, 437
Glutino cutis tegi C. ix, 103
Gnara futuri majestas H. 841
Goliath H. 785
Goliath Pa. 291. D. 76.
Gomorrha Pa. pr. 17
Gomorrhas H. 843
Gomorreorum P. v, 194
Gorgonem (gen.) P. x, 378
Grabato P. v, 207
Grabatum tolle A. 968
Graciles recessus P. xi, 231
Gracili C. v, 1 ?
Gracia (sing. abl.) S. ii, 221 (plur.) D. 84
Gracius S. i, 108. ii, 971
Gradatim C. xi, 11. S. ii, 280
Gradibus P. xi, 156. 228. A. 229. 536. 926. Pa. 223. S. i, 683. ii, 436. 943. D. 95
Gradiens Pa. 173. S. ii, pr. 66
Gradients P. v, 478. A. 768
Gradientibus S. i, 623
Gradimur S. ii, 900
Gradiuntur S. ii, 809
Gradirum S. i, 106
Grado C. pr. 19. iii, 190. P. ii, 39. iii, 61. v, 210. x, 129. A. pr. ii, 37. Pa. 378. S. ii, pr. 37
Gratum P. ii, 148. iii, 23. x, 963. xiv, 61. H. 776 *fige* A. 710
Gratus (sing.) est *coronae carcer* P. vi, 28 (plur.) xiv, 100. A. 1097. S. i, 199
Gracia (nom.) C. ii, 202. A. 384
Graciam P. x, 367
Gracos S. i, 503
Gracum S. ii, 813
Gramina C. vii, 168
Gramine C. iii, 158. Pa. 309. 382
Gramineo P. xi, 243. Pa. 49
Grana H. 810. S. ii, 1031
Granaria S. ii, 942
Grandavis S. ii, 416
Grande H. 81. Pa. 69. S. ii, 90. 843 *crimen* S. ii, 647 *gens virtutis* C. vii, 211 *loqui* Pa. 325 *tumens* H. 169
Grandescere A. 723
Grandi S. ii, 868
Grandia A. 721. 734
Grandine C. v, 98. P. iv, 88. x, 121 *densa potentatis mundanum* A. 302
Grandior A. pr. 9. S. i, 335 *sume laborem* C. viii, 60
Grassantia Pa. 408
Grassantem longo usu H. 650
Grata (plur.) P. x, 784
Gratemur S. ii, 440
Grates magnas tibi debeo P. x, 602 *reddimus* C. iv, 75 *atque tibi* Pa. 209 *meritas agit Deo* P. xiii, 95
Gratetur humus C. xi, 16
Gratia (nom.) A. 689. S. ii, 906
Gratiam C. xi, 6. P. ii, 442 *ciborum* C. vii, 188
Gravati (plur.) P. v, 567
Gravato S. i, 489
Gravatus P. x, 595 *artibus caducis* C. vii, 77 *humeros* C. viii, 86
Gravit C. i, 67
Grave P. vii, 89. xiii, 45. D. 82 *caput* C. x, 26
Gravem C. iv, 62. S. ii, 652 *barbam* P. x, 1044 *ventrem* H. 325
Graventur H. 909
Graves Pa. pr. 37. 1
Gravet C. iii, 176. P. vi, 78

- Gravi** C. xii, 162. P. x, 191. A. 336.
 H. 412. 530. Pa. 100. S. ii, 210. 560
Gravibus P. i, 72. Pa. 579
Gravida (sing.) S. i, 266
Gravida A. 740. H. 271. 322. Pa. 806.
 S. ii, 936
Gravido A. 905
Gravidos Pa. 460
Gravidum S. i, pr. 52
Gravia C. iii, 70. P. pr. 18. A. 579. H.
 124. S. ii, 645 numine C. iii, 142
 pona P. iii, 125
Gravium H. 918
Gregalis plebs P. v, 391
Grege C. iii, 167 P. ix, 21. xi, 93. xiii,
 67. A. 299
Gregem P. x, 106. xi, 242
Grege C. iii, 47. vii, 166. P. vii, 32.
 x, 1136. Pa. pr. 31. D. 144
Grege C. viii, 32
Gregibus S. ii, 732
Grege C. ix, 66. P. vi, 47. ix, 32. x,
 184. D. 74
Gregem P. x, 1057
Grege C. iii, 26. x, 126. 152. P. iv,
 43. xi, 139. H. 654. Pa. 464. S. i,
 68. 272. ii, 725
Gregium P. x, 784. xi, 229. A. 232.
 610. 648. S. i, 78. ii, 676. D. 136
Gregibus C. ii, 95. P. vi, 81. xiv, 76.
 A. pr. B, 29. 603. H. 814. 887. S. i,
 593. ii, 302
Grege C. vii, 132. P. v, 71. xi, 138.
 xii, 69. Pa. 319
Gregeum P. ii, 152. A. 670. H. 737.
 Pa. 276. 625. S. ii, 362 tolerant C.
 v, 41
Gregeus (sing.) S. ii, 319 (plur.) D. 18
Grege C. v, 150. xii, 130 Christianus P.
 x, 57 dolorum H. 604
Gravibus A. 416
Gravibus P. x, 903
Gubernans P. ii, 43
Gubernans S. ii, 316
Gubernanti S. i, 38
Gubernat P. ix, 85. x, 307. H. 282. S.
 ii, 382
Gubernator mundi polique C. vii, 399
Gula (nom.) C. vii, 11. P. x, 810
Gulam Pa. 424. 591. H. 223. 810
Gorges P. vii, 16. A. 654 avaritiam H.
 256
Gurgite C. iii, 39. v, 76. P. iii, 100. vii,
 74. xiii, 84. H. 475. 827. Pa. 645.
 D. 57. 87
Gurgitem C. viii, 47. xii, 122. D. 61
Gurgitibus Pa. 521
Gurgitis P. v, 480. x, 326. S. i. pr. 10.
 ii, 780 inferni, 355 purpurei C. v, 59
Gustant P. iv, 187
Gustato Pa. 309
Gustatu D. 49
Gustatus (subst. sing.) Pa. 439
Gustaverat S. i, 202
Gustu C. iv, 60
Gustus (sing.) C. iii, 179 (plur.) H.
 324
Guttis (plur.) P. ix, 58. H. 878
Guttam P. x, 1120
Guttas P. x, 1034
Guttatim stillat lacrymis C. v, 22
Guttis P. x, 708
Guttur P. x, 992. H. 592. Pa. 425
Gutturis C. vii, 122. Pa. 590. S. ii, 566
Gutturis Pa. 34
Gymnadiis P. x, 100. S. ii, 616
Gymnosophistas H. 404
Gypso A. 468
Gypsum S. i, 426
Gyro S. i, 321

H.

- Habebat** C. iv, 59
Habeant P. iv, 119
Habebant H. 360. S. ii, 302
Habebat A. 529. 979
Habeberis C. pr. 23
Habebit P. iv, 35
Habenda est P. v, 357
Habende (sing.) A. 462
Habendi Pa. 478 finis H. 266
Habendum H. 307
Habentis C. viii, 2. H. 437. Pa. 103. S.
 ii, 584
Habens S. ii, 174
Habentem A. 959
Habentor P. ii, 484
Habeo S. ii, 750
Habere P. v, 248. Pa. 726. S. i, 310
Haberet A. 257
Haberi S. i, 402
Habes P. ix, 95. x, 969
Habet C. iii, 190. P. ii, 114. 117. 172.
 iii, 50. iv, 139. vii, 78. x, 951. xi,
 48. 122. xiii, 86. A. 228. 277. 425.
 795. 799. 810. 946. H. 25. 26. 263.
 682. Pa. 53. 57. S. i, 307. ii, 117.
 247. 3. 7. 847. 974 finem not A. 526
 omnia luxu H. 299 templum et ante
 P. x, 202 (potest) S. ii, 794
Habeto S. ii, 1122
Habetur A. 109. S. i, 220 magnus ille
 Deus S. i, 67
Habilem jugali toro P. xiv, 10
Habilis thalamis S. ii, 1079
Habitabile S. ii, 238
Habitacula C. x, 40. P. xiv, 104
Habitant S. ii, 732

- Habitare** C. iii, 102. P. iv, 114. A. 699
Habitasce S. ii, 299
Habitat P. iv, 71. A. 637
Habitatio H. 952
Habitator P. xi, 207. Pa. 745. S. i, 59
Habitavit C. x, 131. S. ii, 339
Habitu A. 45. 789. H. 399. Pa. 194. S. ii, 362
Habitum (subst.) Pa. 552. S. i, 205 natorum H. 524
Habitus (plur.) A. 904. Pa. 226. S. i, 416. H. 312
Habucere S. i, 193. ii, 355
Habitit P. iii, 51. xiv, 61. A. 676. 1041. S. ii, 278. 415 persuasum S. i, 211
Hactenus Pa. 280. 820. S. ii, 1
Hadriani P. xii, 61. S. i, 274
Hædorum P. x, 1126
Hædum P. x, 129
Hærede Pa. pr. 49. 68
Hæres C. xii, 82. A. 546. 1001. Pa. 805. S. i, 199. 555
Hærens P. i, 92. x, 11. 964
Hærentem S. i. pr. 39
Hærentis A. 1031
Hæret P. iv, 41. xi, 121. 212. A. 627
Hæserat H. 852. Pa. 101. 164. D. 12
Hæsit P. iv, 120. H. 741. Pa. 565. S. i, 173
Hælentis animum S. ii, 215
Halleluja dixit C. iv, 72
Halitum P. v, 226. xiv, 59
Halitus (sing.) C. iii, 91. ix, 48. xli, 124. P. vii, 86. Pa. 328 (plur.) S. i. pr. 77
Hamis Pa. 675
Hamo S. ii, 809
Hammon A. 442
Hammonis S. ii, 354
Hamnibalem S. ii, 686
Harmonia (nom.) C. iii, 90
Harmoniam vocis P. x, 976
Haruspex A. 215
Haruspice S. ii, 770. 891
Hasta (nom.) S. ii, 712
Hastæ (sing.) Pa. 673
Hastile P. x, 29
Hastilia A. 497. Pa. 126. S. ii, 1110
Hastis S. i, 466. ii, 20
Hauriant potum fontis C. vii, 169
Hauriendo C. iv, 88
Hauriens C. ix, 6
Haurire illecebras Pa. 315 mysterium cæcis sensibus P. x, 590
Haurit P. viii 12. A. 99. Pa. 541 Deum corde S. ii, 622
Hauritur C. vii, 115
Hauriunt P. v, 520
Hauserat Pa. 426
Hausarit S. ii, 405
Hausi P. x, 685
Hausit P. i, 7. xi, 5. A. 1072. H. 216
doloris vulnus C. vii, 142 (illam) mors xi, 116
Haustribus C. iv, 45
Haustra A. 387. H. 611. Pa. 421. S. i, 126. ii, 766
Haustrum (subst.) lymphæ P. x, 718
Haustrum (part.) H. 591
Haustrua (subst. sing.) C. iii, 176 (plur.) P. x 984. A. 682
Hebdomadi A. 967
Hebes Pa. 857. S. ii, 325 error S. ii, 2
intuitus A. 20 stupor H. 61
Hebetat S. i, 421
Hebetem S. ii, 103
Hebetes (adj.) S. i, 55
Hebraeis P. ii, 383
Hebraeorum D. 89
Hebraum C. v, 71
Hebraus A. 379
Hebrum S. ii, 494
Hebrus A. 429
Hecaten A. 400
Hecatomben P. x, 1051
Hectorici (gen.) S. ii, 343
Hederns C. iii, 26
Helim P. v, 405
Helim D. 55
Hellesponto S. i, 111
Hendecasyllabos P. vi, 163
Herba (nom.) S. ii, 979 (abl.) H. 814
Herbam C. xi, 72. A. pr. ii, 47
Herbarum C. viii, 46. H. 231
Herbas P. x, 334. xli, 10. S. ii, 944
Herbida lux Pa. 802 (plur.) C. v, 121
Herbis H. 291
Herculeam H. 403
Herculem P. x, 215
Hercules P. x, 864
Herculeus S. i, 116
Herculia P. x, 283. A. 457
Hereses C. pr. 39
Heresin H. 64
Heresis Pa. 710. 725. D. 72
Heri (sub. gen.) A. 40. 160
Herile malum H. 216
Herilem P. pr. 22
Herili P. vi, 24
Heroas H. 284
Herodem C. xli 134
Herodes D. 114
Heros C. vi, 114. x, 70. P. vi, 149. x, 457 acris excellentiam P. x, 62
Heroum A. 236. Pa. 809. S. i, 191
Hesperie P. xiii, 104
Hesperidum S. ii, 605
Hesperos C. v, 148. P. x, 329

- Hiantera** Ps. 630
Hiantia P. x, 940
Hiare C. iii, 169
Hiatus P. x, 1020
Hiato P. xi, 157. H. 519. S. ii, 930
Hiatum Ps. 271. S. ii, 647
Hiatus (plur.) H. 880
Hibera (sing. nom.) P. i, 4
Hiberam P. vi, 5
Hiberi (sing.) A. 424
Hiberis P. vi, 144. xiii, 904
Hiberus P. i, 1. 7. ii, 537
Hiemias H. 45
Hierno Ps. 526. D. 61
Hierasales Ps. 811
Hilaram plebem H. 375
Hilares (adj.) Ps. 641
Hippocratica (sing. nom.) P. x, 496
Hippolyti P. xi, 169
Hippolyto P. xi, 181. 246
Hippolytum P. xi, 19. 86
Hippolytus P. xi, 87
Hircinum sidus A. 621
Hircosus Cynicus A. 201
Hirsuta (sing.) P. x, 569 (plur.) peccata A. 60
Hirsutus Ps. 117
Hirsutus H. 134
Hirta impolitis angulis (plur.) P. v, 258
Hirtæ sylvæ (sing.) C. viii, 36
Hirti æquoris P. ix, 53
Hirtis pellibus bestiarum C. vii, 62
Hirtos amictus S. ii, 290
Hirtus ager P. xi, 129
Hispanos P. vi, 4
Hispida fronte P. x, 1021 lanugine C. vii, 63
Historia (nom.) H. 725
Historiam P. ix, 19
Historicus H. 341
Hulcis iatibus P. v, 113
Hulco mactone P. x, 453
Hulcum bivium H. 790
Holocausta (plur.) A. 537
Holocaustis Ps. 784
Holophernis Ps. 60
Homerus S. ii, 46
Homicidia S. ii, 1128
Homine C. ii, 86. iii, 139. iv, 95. ix, 103. x, 4. xi, 48. A. pr. i, 8. 205. 437. 774. 779. 798. 903. 990. 1054. H. 117. 206. Ps. 217. S. i, 90. ii, 165. 260. D. 108. 143 Christum 103
Homines P. x, 284. 672. xii, 106. H. 83. 121. 661. 764. Ps. 624. S. i, 86. ii, 70. 285
Homini C. iii, 84. x, 164. A. 37. 156. 561. H. 193. 214. 622. Ps. 764. S. i, 326. ii, 207. 473. 798
Hominal C. iii, 147. x, 127. P. x, 246. 587. 823. xiii, 80. A. 12. 51. 97. 171. 212. 417. 914. 940. 990. H. 666. 682. Ps. 817. 877. S. i, 19. ii, 59. 115. 216. 283. D. 63
Hominum C. v, 96. P. iii, 161. H. 14. 176. xiii, 6. xiv, 106. A. 22. 436. 732. 736. 1000. H. 251. 252. 254. Ps. i, 58. 514. S. i, 26. 200. 446. 592. iii, 378. 458. 483. 622. 1124. D. 146
Homo C. iii, 137. v, 9. xii, 83. P. x, 541. 623. A. 26. 164. 263. 605. 1034. H. xii, 151. 699. Ps. 225. S. i, 103. ii, 128. 186. 827
Honestas (subst.) Ps. 243. S. ii, 1063
Honestum H. 672. Ps. 552
Honor C. x, 47. P. vi, 142 **genialis** P. iii, 105
Honora arte A. 1027
Honoratæ (sing.) P. xi, 226
Honore C. iii, 9. xi, 56. P. iv, 56. xiii, 29. A. 182. 226. 582. 641. H. 162. 430. 656. Ps. pr. 16. 528. S. i, 52. 143. 239. 265. ii, 119. 154. 890
Honorem (subst.) C. xii, 200. Ps. pr. 63 **capitis** C. viii, 24 **in Christi** C. xii, 200
Honores (subst.) C. i, 94. H. 100. Ps. 856. 889. S. i, 518. D. 107
Honoribus S. i, 593
Honoris P. iv, 196. v, 550 **aktim metans** P. ii, 250
Honorum P. xiv, 161. S. ii, 434
Honos C. v, 161. P. iii, 154. x, 121. H. 687. S. i, 152. ii, 1056
Hora (nom.) C. ii, 37. iii, 89. vi, 10. viii, 9. P. vi, 56. xii, 28. A. 672. H. 944. S. ii, 73 (abl.) P. vi, 58
Horas P. ii, 222
Horis A. 618. Ps. 216. S. ii, 452. D. 129
Horrea S. ii, 942. 1059. 1060
Horreant P. x, 277
Horreis A. pr. ii, 52
Horrendis P. xi, 54. H. 395
Horrendum P. iv, 103 **animis membrisque Goliath** Ps. 291
Horrendus P. v, 247
Horrens C. vii, 64. viii, 44. H. 226. S. ii, 964
Horrent H. 899
Horrentem H. 146
Horreo P. ii, 460
Horrescit P. ii, 182
Horrescunt H. 874
Horret A. 1022. H. 521. S. i, 420
Horretis P. x, 496

- Horribilis H. 456
 Horrida (sing. nom.) C. i, 27. P. iii,
 49. H. 705. Pa. 725 (plur.) 902. D.
 75
 Horrida C. i, 17
 Horridum C. v, 3
 Horridus visu P. x, 1043
 Horrificus A. 83
 Horrificus C. iii, 181 A. 625
 Horrifico Pa. 481. S. i, 225
 Horrificos S. i, 461
 Horror C. iv, 23. v, 42. P. i, 113. iv,
 69. x, 981. A. 755 doloris P. x, 722
 Horrore P. ii, 391
 Horruisse C. ix, 81
 Horruit Pa. 584. S. i, 199
 Hortante P. x, 724
 Hortantem H. 717
 Hortatibus P. x, 54
 Hortator C. vii, 71
 Hortatu C. viii, 19. H. 713
 Hortis P. x, 264. S. ii, 366
 Hortorum S. i, 105
 Hortos H. 227. S. i, 112
 Horum C. vi, 117. x, 6. 222. 765. H.
 187
 Hos P. ii, 673
 Hospes P. i, 6. iv, 17. 93. A. 20. II.
 731. S. i, 226 ruris aridi C. vii,
 27
 Hospita (sing.) C. v, 59. A. 829. D.
 62 (plur.) C. x, 31
 Hospites (sing.) Pa. pr. 63
 Hospitalem larem P. x, 782
 Hospite S. i, 73. H. 255 aratro Pa. 214
 Hospitis Pa. pr. 46
 Hospitium A. 890. H. 942. D. 12
 Hoste C. xii, 163. P. i, 100. xi, 26.
 Pa. 64. 268. S. i, 539
 Hostem P. i, 27. iv, 104. x, 422. 777.
 Pa. 27. 255. 280. 701. S. ii, 401.
 745. D. 143 Christiani nominis P. v,
 278
 Hostes S. i, 524
 Hosti H. 720. S. ii, 791. 1049
 Hostia (nom.) P. x, 770. A. 478. Pa.
 785 (abl.) P. x, 289
 Hostile (sing.) P. x, 1024. H. pr. 21
 Hostiam C. ix, 88. P. xiv, 64. H.
 pr. 8
 Hostiarum P. i, 96. iv, 51
 Hostibus P. v, 512. x, 419. H. 488.
 Pa. 529. 632. S. ii, 15. D. 180
 Hostica (plur.) H. 446
 Hostici (sing.) Pa. pr. 24
 Hostico ferro P. i, 27
 Hostis P. x, 261
 Hostile P. ii, 503. Pa. 26. 271
 Hostili Pa. 202. S. i, 654
 Hostilia S. ii, 249
 Hostilis Pa. 104 manus A. pr. ii, 14
 Hostis C. v, 61. vii, 191. 201. P. v,
 250. vi, 32. xiii, 94. xiv, 64. A.
 pr. ii, 41. H. 400. 553. 535. Pa. pr.
 23. 100. 108. 239. 310. 504. S. ii,
 520. 691. D. 113
 Humana (sing.) C. ii, 111
 Humanam mentis P. x, 212. A. pr. ii,
 17 sortis C. vii, 214
 Humanas H. 11
 Humandas D. 54
 Humandi C. x, 76
 Humani (sing.) A. iv, 409. H. 372.
 552. Pa. 72. S. ii, 98. 594
 Humanis A. 86. 864 oculis A. 19
 Humano S. ii, 625
 Humanos A. 260
 Humanum H. 288. S. ii, 224 genus C.
 i, 55. P. ii, 204. v, 46
 Humanos S. i, 596
 Humectam terram A. 676
 Humentis S. ii, 545 acie A. 21
 Humeris P. iii, 152. x, 875. Pa. 190.
 186. 427. 577. S. i, 209 fassa coma
 A. 146
 Humeros C. viii, 36. P. xi, 129. H. 124.
 Pa. 23
 Humescere S. i, 204
 Humi C. vii, 42. P. ix, 5. xiii, 105. A.
 633. 1020. H. 202. 810. Pa. 153
 Humida P. x, 863
 Humidus H. 516
 Humilem Pa. 205. 255
 Humiles Pa. 290. S. i, 422
 Humili P. xii, 9
 Humilis Pa. 248. 267 mens Pa. 199
 Hunc C. iii, 204. Pa. 202. S. ii,
 126
 Humor C. viii, 63. P. iv, 122. H. 255.
 752. Pa. 880. S. ii, 965. D. 178
 Humore A. 690. 766. H. pr. 52. 870
 Humum C. v, 103. P. i, 43. A. 684.
 Pa. 247. S. i, 276. ii, 283. 1106
 Humus C. iii, 28. v, 14. x, 11. xi, 10.
 P. iii, 195. v, 502. xi, 122. S. i,
 207. ii, 122
 Hannus S. ii, 807
 Hyacinthi Pa. 857
 Hyacinthis H. 268
 Hyalo P. xii, 53
 Hybernium S. i, pr. 8
 Hydri (gen.) H. 615
 Hydria (abl.) C. ix, 99
 Hydria (plur.) P. x, 685
 Hydriis P. x, 275. H. 124
 Hydrius puer A. 622
 Hydrops P. ii, 289
 Hydrium S. i, pr. 42

Hyemem A. 603. S. i. pr. 45
 Hyemes C. pr. 26. P. iii, 12
 Hyena P. iii, 203
 Hylam S. i, 119
 Hymnis C. pr. 37. P. xii, 60. Ps. 649
 resultat martyrem P. ii, 517
 Hymnite P. i, 118
 Hymnorum C. v, 123
 Hymnos C. iv, 75
 Hymnum dixit P. x, 122. 838
 Hymnus P. vi, 151
 Hyrcanas A. 427

I.

I (imp.) C. xii, 99. P. xiv, 65. A. 381
 Jaceant P. xi, 11
 Jaceat C. vi, 150
 Jaceatis P. x, 152
 Jacebant C. x, 42. Ps. 686
 Jacebis Ps. 54
 Jacebit H. 945. D. 160
 Jacemus A. 336. 420
 Jacens C. vii, 155. H. 532. Ps. 317. S.
 i, 494
 Jacent A. 512. Ps. 448. S. ii, 501. 717.
 1033
 Jacentem P. x, 360. H. 791
 Jacenti P. xiv, 59. Ps. 417. D. 111
 Jacentia P. iii, 179
 Jacentis P. v, 260. Ps. 275. S. i, 282.
 ii, 1097
 Jacere (jaceo) C. i, 28. vi, 36. P. xi,
 132
 Jacerent (jaceo) A. 738. Ps. 136
 Jaces Ps. 87
 Jacet P. ii, 431. v, 454. A. 513. 514.
 516. H. 818. Ps. 607. S. ii, 125.
 D. 170 æternum P. ii, 508
 Jaciant P. xi, 162
 Jacit C. iii, 89. v, 144. H. 316. 541.
 Ps. 326. S. i, 366 sputa in oculos
 tyranni P. iii, 128
 Jacob C. ii, 73. xii, 186. A. 31. H.
 453
 Jacta (plur.) C. x, 61. S. ii, 1031
 Jactans Ps. 295
 Jactant S. i, 165
 Jactantia (subst. abl.) C. vii, 86
 Jactantius H. 170. Ps. 181
 Jactat A. 343. S. ii, 11 se Roma S. i, 554
 Jactata (sing.) S. i. pr. 46
 Jactatæ (sing.) S. i, 117
 Jactatam S. ii. pr. 10
 Jactatas animas mille laboribus C. v, 111
 Jactet P. v, 96. Ps. 563
 Jactibus Ps. 136

Jacto (adj.) Ps. 625
 Jactu S. i, 656
 Jactura P. x, 526
 Jacturam ferre salutis Ps. 698
 Jacuisse P. iv, 138. A. 102
 Jacuit A. 528. S. i, 248
 Jaculis C. v, 51
 Jaculo Ps. 130
 Jaculorum Ps. 133
 Jaculum S. i, 652
 Janiculi S. ii, 949
 Janiculum P. xi, 45
 Janitor vinculorum P. v, 346
 Jano S. i, 237
 Janua (nom.) C. ix, 71. Ps. 833 leti
 Ps. 89
 Januam C. xii, 26. P. ii, 178
 Januas P. xiv, 81 æternitatis ii, 464
 Janum P. ii, 449
 Janus S. i, 233
 Iaspis Ps. 860
 Ibant C. v, 73. vii, 77. P. xi, 135
 Ibat P. v, 417. xiv, 52. Ps. 577 ad bel-
 lum Ps. 320 illis dux P. vi, 12 multis
 comitantibus P. xi, 27 in furias judex
 P. xi, 59
 Iberus S. ii, 604
 Ibi P. vi, 29
 Ibimus P. xii, 61
 Ibis P. x, 258
 Ibit obviam Christo P. iv, 14
 Ibitis P. viii, 17
 Ibo P. x, 196. xiv, 75. S. ii, 172
 Ictas verberare ludicro puellas P. x, 165
 Ictibus P. v, 113. x, 116. 972
 Ictu P. ix, 50. x, 26. 699. 842. xiv,
 89. Ps. 123. 672. S. i, 435
 Ictum (subst.) C. vi, 88. vii, 79. P. x,
 548 Ps. 419 pati sub ense persecu-
 toris P. i, 28 peregit P. 93
 Ictus (subst. plur.) C. vii, 117. P. x,
 122. S. ii, 1095
 Id C. pr. 30 ipsum P. ii, 428. A. 259
 Ida (abl.) S. i, 187
 Idalias S. ii, 523
 Idam S. ii, 521
 Idcirco A. pr. ii, 29. H. x, 67. 302.
 351. S. ii, 1011
 Idem matris P. x, 155
 Idibus P. xi, 232
 Idola P. ii, 484. iii, 74. Ps. 379. S.
 ii, 48 nigra i, 424
 Idoli P. v, 13. S. i. pr. 72. 569
 Idolii P. xi, 52
 Idolio A. 136
 Idolis C. pr. 41. P. ii, 7. xiv, 13 nigris
 P. i, 42
 Idolium S. i, 611. ii, 79
 Idololatriis H. 405

- Idolorum P. x, 161. 431. xii, 94
 Jebusalea turris H. 417
 Jecoris P. iv, 137. S. ii, 1046
 Jecur C. iii, 180. ix, 48. P. ii, 285. iii, 29. v, 116. x, 3. xi, 68. xiii, 81. xiv, 131. Ps. 238. S. ii, 630
 Jejuna (sing.) C. vii, 63 (plur.) membra C. 17. saxa C. v, 89
 Jejuna S. ii, 923
 Jejunaus P. vi, 54
 Jejunaus C. viii, 25
 Jejuna verit C. vii, 178
 Jejuna Pa. 244. 297. S. ii, 948
 Jejuni C. vii, 81
 Jejuniis C. vii, 35. 146
 Jejuno C. vii, 169. 269
 Jejuniorem P. x, 359
 Jejuna S. ii, 1043
 Jejunos S. ii, 962
 Jericon H. 461
 Jessera radice C. xii, 50
 Jesse D. 53
 Jessu P. vii, 56. A. 417. Ps. 777. D. 143
 Jessum C. i, 81. A. 222. 502. 770. D. 102
 Jesus C. vii, 178. xii, 173. A. 935. 992. 1058. Ps. 764
 Ignara (sing.) Pa. 267 (plur.) frangi animalia P. xi, 90
 Ignarus S. i, 155
 Ignarum Pa. 533
 Ignavos P. x, 800
 Igne P. ii, 252. iv, 26. H. 88. 254. 925. S. i, 171. ii, 966
 Ignea (sing.) ira Pa. 101. via C. v, 23 (plur.) iii, 205. Ps. 46
 Igneas catistas P. i, 56
 Ignee fons animarum C. x, 1
 Ignei (sing.) P. xiv, 117. generis C. x, 29
 Igneis C. vii, 31
 Ignem C. v, 37. vii, 45. P. v, 187. vi, 81. 97. 110. x, 573. 917. xi, 67. xiii, 78. A. 231. 907. H. 908. S. ii, 1074
 Igneo suo axe C. v, 92
 Igneolus C. iii, 186
 Ignes P. x, 576. 848. A. 131. 134. 413. 625. H. 170. 735. S. ii, 912
 Igneus P. v, 239. axem C. ix, 80
 Igneus C. ii, 25. P. iii, 167. Deus D. 29
 Igni P. v, 207. vi, 159. H. 131. 586
 Ignibus C. v, 135. vii, 85. P. v, 184. vi, 2. 56. x, 814. 1085. A. 151. 319. H. 765. Ps. 776. S. i. pr. 18. 44. 89. D. 27. 64. 69
 Igniculis C. v, 12
 Igniculos S. i. pr. 67
 Igniferi (sing.) S. ii, 1037
 Ignis P. ii, 394. vi, 69. 116. x, 134. 269. 481. 488. 865. xiv, 46. A. 87. 74. 76. 85. 280. 479. 566. H. 876. 962. S. i, 142. 304. ateranus Deus P. ii, 398. A. 72. caelestis P. i, 69. secundi nescias anus H. 204
 Ignitis H. 270
 Ignitum ingenium H. 545
 Ignitus P. ii, 342. H. 729
 Igniverint P. x, 1078
 Ignobiles P. x, 161
 Ignorans A. 381. Ps. 570
 Ignorantia (sing. nom.) S. ii, 852
 Ignorata (plur.) S. ii, 489
 Ignota S. ii, 375
 Ignoscit P. v, 439
 Ignosco P. x, 391
 Ignota (sing. nom.) S. ii, 896 (abl.) P. iv, 98
 Ignotis Pa. 228
 Ignote H. 474
 Ignotus Pa. pr. 44. S. ii, 603
 Ilex C. xi, 74. Ps. 328. D. 13
 Iliac P. xi, 106. H. 603. Ps. 597. 622
 Iliacis (sing.) S. i, 629
 Ilice P. xiv, 16. S. ii, 6
 Iliquis S. ii, 284
 Iliabena C. v, 98
 Iliabere P. v, 565
 Ilacrymasse P. x, 707
 Illasum P. i, 109
 Illasum S. ii, 122
 Illasus S. i, 649
 Illan P. x, 1051. 1069
 Illapsa terris veritas P. vii, 65
 Illapsae (plur.) C. iv, 87
 Illapsio C. iv, 39
 Illapsum D. 185
 Illapsurus A. 58
 Illapsus P. x, 1032. A. 103. Ps. 618
 Illaquent C. iii, 41
 Illaqueata (plur.) A. 989
 Illas P. x, 1116. xi, 183
 Illatum P. x, 973
 Ille C. iii, 138. iv, 14. v, 51. 109. vii, 71. 123. viii, 33. P. v, 305. ix, 61. xiii, 9
 Illecebras H. 315. Ps. 315. 430
 Illecebris A. 906. H. 594. 822. Ps. 568. S. ii, 748. genitalibus C. iii, 144
 Illecebrosus S. ii, 144
 Illectam suadella H. 716
 Illevis H. 808. oculos caecos A. 575
 Illi (dat.) P. ii, 361. x, 999
 Illicit C. iii, 112. S. ii, 858. 891
 Illicitum H. 610
 Illidit P. 123
 Illigari P. ii, 432

- Illigata** (plur.) P. i, 46
Illigata (sing.) P. iv, 25
Illine P. v, 216. xli, 106
Illinis C. ix, 85
Illinit A. 697
Illis C. x, 65. xl, 112. P. ii, 388. x, 949. 1003. xii, 60. H. 873
Illisa (sing. nom.) C. xii, 116
Illisum Ps. 143
Illita (sing.) cutis H. 276 (plur.) C. iii, 43. x, 80. S. i, 203 fuscis C. ii, 69
Illitam sedem coloribus discriminatis P. x, 350
Illitas P. i, 8
Illiterata (sing.) P. x, 82
Illitis P. xi, 123
Illius P. i, 85. A. 534
Illo C. i, 66. P. x, 903
Ilorum H. 157
Illos P. v, 99
Iloto A. 923
Illic H. 777. Ps. 192. S. i, 612
Ilud C. iii, 146. vii, 211. x, 163. P. v, 385. 563
Iludant P. ix, 39. H. 292
Iludens Ps. 564
Iludet P. x, 869
Ilum C. ii, 41. iv, 40. vii, 219. P. v, 549. x, 112. Ps. 542
Illumina C. ii, 68
Illuminat C. ix, 76. A. 607. S. ii, 598
Illuminatum P. ii, 373
Illuminet S. i, 144
Ilusa vestis P. x, 512 (plur.) xiv, 105
Ilustrasse S. i, 554 per exitum fertur Catholicam fidem P. vii, 10
Illustrat P. x, 158
Illustrata (sing.) Ps. 811. 831. S. i, 417
Illustravit S. ii, 257
Ilustre C. xii, 37
Ilustrem (adj.) S. i, 574
Ilustres (adj.) F. ii, 521. S. i, 280 meritis S. i, 594
Ilustret C. i, 55
Ilustribus P. ii, 557
Iluvium S. i, pr. 72
Iluvies naturæ A. 925
Iluxit A. 613
Illyricos P. vii, 7
Ims (sing. abl.) A. 743 (plur.) P. x, 898. xi, 100. xiii, 62. Ps. 290 poli inferni A. 735
Ime rationis A. 220
Imagie A. 48. H. 732. Ps. 672. S. i, 440. ii, 8
Imagines C. ii, 85. P. x, 897
Imaginibus Ps. 563
Imaginis A. 150
Imago P. ix, 10. A. G. S. ii, 443 Christianos (sumus) A. 309 Del lumen A. 72 mendax C. vi, 46
Imam C. vi, 111. P. v, 518
Imbecilla (sing.) C. iv, 2. xi, 99
Imbecilli (plur.) C. xii, 207
Imbecillis A. pr. ii, 31
Imbecillo P. x, 721
Imbecillum vas appetendis gaudiis C. vii, 190
Imbelles Ps. 237
Imbelli P. x, 809
Imbellis P. v, 420
Imber C. ix, 113. P. x, 860. 1032. H. 730. S. ii, 800. 858 sanguinis P. xii, 111
Imberbes P. x, 1074
Imbibit P. x, 682
Imbre C. iii, 79
Imbrem C. v, 24 saxum P. ii, 371
imbres P. x, 328. H. 961. Ps. 173
Imbri lapidum D. 177
Imbricibus S. i, 67
Imbrifer Eurus A. 661
Imbrifero C. v, 101
Imbris S. ii, 781
Imbuatur C. viii, 15
Imbuens P. ix, 36
Imbuere Ps. 262
Imbuerit C. iii, 14
Imbuit C. v, 130. P. xiii, 12. 103. H. 226. S. i, 86. ii, 21. 1021 alloquio A. 301
Imbutos Ps. 377
Imis H. 961. S. ii, 1062. 1090
Imitando P. xi, 129
Imitata (sing.) C. vi, 37. S. ii, 42
Imitatio A. 800
Imitatur C. iii, 133
Immanem P. v, 412. x, 646
Immanes Ps. 795. S. i, pr. 4. 450. ii, 191
Immanis A. 752
Immanitas P. v, 434
Immansueti (sing.) S. i, pr. 6
Immemor C. iii, 160. x, 134. P. x, 738. xiv, 31. H. 210
Immemores Ps. 627 cibi A. 909
Immensa (sing.) H. 966. S. ii, 229. 484 (plur.) i, 41
Immensam H. 70
immensa A. 140. Ps. 567
Immensi (sing.) S. i, 329. ii, 526
Immensum A. 14
Immensus P. x, 856
Immergat H. 951
Immergitur profundo C. vi, 113
Immerita (sing. abl.) H. 470

Delph. et Var. Clas.

Ind. Prud.

L

- Immersa** (sing.) S. ii, 899
Immerserant C. xi, 4
Immersere S. i, 294
Immersio S. i, 94
Immersum A. 746
Immersus S. i, 473
Imminabat P. vi, 34
Imminens C. xii, 158. P. xiv, 86 *istis*
 negotii praefectus P. x, 41
Imminens C. vii, 102. P. xii, 41
Imminuat S. ii, 658
Imminuti P. x, 883
Immiscere H. 801
Immissa (plur.) P. xi, 161
Immittem H. 948
Immitis P. x, 83
Immittere S. i, 362
Immodica (sing.) H. 467
Immodicus C. iii, 174. H. 241
Immodicos S. i, 4
Immolanda (sing.) P. x, 1026
Immolandam P. v, 364
Immolandus P. x, 749
Immolant H. pr. 6
Immolari P. xiii, 64
Immolariet P. x, 345
Immolariet P. i, 95
Immolat P. pr. 1
Immolatam C. ix, 88
Immolator H. pr. 49 *nati* C. xii, 48
Immolatorum (adj.) C. xii, 136
Immolatur P. x, 769. xii, 27
Immolatus P. iv, 65
Immoler P. x, 96
Immorantem Pa. pr. 16
Immorata est *fletibus* P. x, 332
Immoratur P. x, 28
Immorientis S. i, 63
Immortale H. 836. S. ii, 756 *bonum* A.
 170
Immortalem Pa. 364
Immortalibus P. x, 607
Immortalis P. x, 1119
Immortalitas P. x, 603
Immota (sing.) Ps. 110 (plur.) P. v, 72
Immotas S. i, 252
Immotus P. v, 233. x, 906
Immundas D. 188
Immundas Pa. 722. S. ii, 1033
Immunando S. i, 79
Immundos P. x, 649
Immundum A. 565
Immunem H. 656 *culpa* A. 699
Immunes D. 164 *ab omni turbis* Pa.
 566
Immunis S. ii, 728
Imo (adj.) C. ix, 28. x, 123. P. v, 200.
 241. x, 526. xiii, 85. A. 845. Pa.
 655
Imos P. v, 156. Pa. 634
Impacati (sing.) Ps. 774
Impacta (sing.) P. x, 793 (plur.) *gens*
 baza ix, 49
Impacto S. ii, 1110
Impactum Ps. 677
Impar P. v, 427. Pa. 540. 826. S. i,
 168 *ad laudes Dei* P. x, 565 *pendio*
 C. ii, 76
Imparatis P. x, 20
Imparem P. ii, 152
Impassibilis est *via ardua* A. 84
Impasti (plur.) C. iv, 99
Impatiens P. xiii, 68. H. 123. Ps. 191.
 S. i. pr. 76 *Dei plebs* P. ii, 368 *more*
 Ps. 116
Impavides C. iii, 155
Impediat S. ii, 642
Impedire P. ix, 78
Impedit P. i, 46. H. 908. Ps. 717
Impeditis *cornibus* P. x, 1028
Impeditos P. x, 16
Impeditum Pa. pr. 26 *onus corporis* C.
 viii, 5
Impeditus *capillos turpi pulvere* C. vii,
 160
Impediunt C. iii, 45. H. 871
Impellente S. ii, 787
Impellit C. viii, 67. S. ii, 892
Impendent S. i, 230
Imponderat Ps. 133
Impendere (imp. pass.) P. x, 789
Impendet *ira* C. vii, 134
Impendisse Ps. 778
Impendit P. ii, 20. S. ii, 1020
Impenditur *maxima cura sepulchris* C. x,
 46
Impenetrabile Ps. 365
Impenetrabilia Ps. 516
Impensus P. iv, 123
Imperans C. xii, 34
Imperat A. 140. 804
Imperator P. x, 441. 444 *spiritus* C. vii,
 200
Imperfectum H. 267
Imperfectus A. 991
Imperia P. xiv, 100
Imperii P. ii, 8. S. i, 499. ii, 414. 619.
 708
Imperils A. 507. H. 682
Imperio C. xii, 162. A. 446. 651. 663.
 H. 24. 530. 714. Ps. 210. S. i, 84.
 522. ii, 16. 587. 686
Imperita (sing.) P. x, 80
Imperitante A. 1033
Imperitantem A. 815
Imperitare H. 69
Imperitus (verb.) S. i, 429
Imperitasse S. ii, 420

- Imperitat C. iii, 162. S. i, 368
 Imperitus fuci P. x, 855
 Imperium C. iii, 124. P. iii, 100. ix, 81. xi, 92. A. 93. H. 464. S. i, 28. 150. 407. 542
 Imperterrita (sing.) Ps. 47
 Imperterritum P. x, 67
 Importiam P. ii, 333
 Importit S. i, 618
 Imperditus S. i, 159
 Impete magno A. 65
 Impetratum P. i, 18. ii, 566
 Impetu P. v, 408. vii, 68
 Impetras (sing.) P. xi, 113. S. i. pr. 43. 88. ii. pr. 63
 Impetra virgo C. vii, 153
 Impetris C. viii, 42
 Impia (sing. nom.) P. x, 686. 1064. Ps. 479. 566. S. i, 382. ii, 678. D. 155 (abl.) P. x, 1092. H. pr. 17 (plur.) C. iii, 135. 182. S. ii, 475
 Impiabilis P. xiv, 36
 Impias (sing.) P. x, 823
 Impias P. i, 89
 Impiati saeculi P. x, 88
 Impiavit vitis inquinatum cor C. vi, 54
 Impie (voc.) P. x, 588
 Impietas S. i. pr. 56
 Impiger C. viii, 87. S. E. 24
 Impius P. x, 48. xiv, 12
 Impingat A. pr. ii, 34
 Impio C. v, 70. P. v, 371. x, 400
 Impiorum P. ii, 377. x, 713
 Impios C. v, 86
 Impium P. x, 1001
 Impius P. x, 556. xi, 5. S. ii, 783. D. 113
 Implacabilis P. x, 33. 807
 Impleas P. xiv, 131
 Impleat omnem spem Deus C. x, 139
 Implebant P. xi, 136 magno flatu classica Ps. 500
 Implebat artus summa potestas A. 645
 Implebit Ps. pr. 68
 Implendus (sing.) P. x, 826
 Implent A. 60. 718
 Implentur D. 147 aures Prætoris miraculo P. v, 325
 Implere H. 98
 Impleri D. 128
 Impiet C. v, 97. vi, 118. ix, 63. P. v, 470. x, 315. 614. xiii, 27. A. 72. 360. H. 586. Ps. 424. 630. S. i, 337. ii, 16. 443. D. 40 dicta iubentis P. x, 556 sedulo hoc munus v, 407
 Implete P. ii, 105
 Impletis amelia S. i, 200
 Impletur H. 613
 Implevisse Ps. 450
 Implevit D. 100
 Implicabunt P. v, 300
 Implicans S. i. pr. 24
 Implicare C. iv, 90
 Implicat P. ii, 194. xiv, 97. A. 929. P. 415
 Implicavit P. xiii, 85
 Implicet Ps. 588
 Implicita (sing.) S. i, 406
 Implicitas H. 812. S. ii, 146. 591
 Implicitos S. i, 620
 Implicitus P. xi, 78 laqueis P. x, 203
 Imploranda (sing.) S. i, 6
 Implorata (plur.) H. 863
 Impolitus P. v, 268
 Imponat S. ii, 450
 Imponere P. xi, 60. S. ii, 806
 Imponis imperii jugum P. ii, 8
 Imponunt S. ii, 473
 Importuna (sing.) Ps. 373
 Importunus Ps. 259
 Impos mentis C. ix, 53. Ps. 584
 Imposita (sing. nom.) S. i, 811
 Impositas (sing.) H. 598
 Impositam P. iii, 129
 Impositas P. xi, 126
 Impositis S. ii, 584
 Impositum P. iii, 312. A. 687
 Impositura (sing.) Ps. 576
 Impossibile A. 833
 Impotens C. v, 28
 Impotentem P. v, 430
 Impotentes P. v, 60
 Impotentis C. iv, 77
 Imprecabor P. x, 267
 Impressa (sing.) P. v, 380 (plur.) xi, 193
 Impressam S. i, 17
 Impressio P. x, 766
 Impressis A. 665. S. i, 209
 Impressit osculum P. x, 633
 Impresso A. 1027. S. ii, 1106
 Impressa pectoris Ps. 273
 Impriment P. xii, 15
 Imprimentur P. x, 1083
 Improbæ (sing.) A. 623. 908. H. 149. 516. Ps. 137. 508. S. ii, 368. 1001 (plur.) C. i, 73
 Improbam libidinem C. vii, 97
 Improbe (adj.) P. x, 1008. A. 906
 Improbe (adv.) P. v, 401
 Improbæ C. iii, 127. P. v, 96. x, 91 H. 407
 Improvisæ (sing.) H. 537
 Imprudens A. 355
 Impube P. ix, 26
 Impudicæ (sing.) P. x, 190
 Impulit H. 713
 Impulsu Ps. 265

- Impune C. ii, 18. vii, 118. xi, 43. xii, 136. P. ii, 317. 512. v, 103. ix, 39. Ps. 162. S. i, 479
 Impuratus P. x, 191
 Impuro H. 254
 Impuros S. ii, 172
 Impurum S. i, 475
 Imputans C. vii, 133
 Imputat S. ii, 1089
 Imputet P. v, 560
 Imum P. xii, 16. xiv, 78. A. 228
 Imus (verb.) S. ii, 89
 In (cum acc.) C. ii, 94. 108. iii, 69. iv, 101. v, 120. ix, 62 ævum C. vi, 96. ix, 62. P. v, 576 altum Ps. 183 auras istum crux tollat P. xi, 65 auxilium surgit H. 410 cineres resoluta flues P. iii, 120 furias excitus P. iii, 96 ibat P. xi, 60 iras ardescit A. 318 landem Dei psallat C. ix, 23 luxum solvitur H. 283 modum P. ii, 381 fulminis xiv, 46 morem crucis vi, 107 nihilum S. ii, 131 os noctem H. 325 loquentis ictum vertat carnifex x, 549 pastum populis A. 707 prædam sumsit S. ii, 352 pretium sanguinis (ruere) P. iii, 39 rem gloriæ cur non vertit P. x, 529 ruinam solve P. x, 50 signum crucis ascitur P. ii, 526 solidum coit natura tenuis et fluxa P. x, 948 spem hanc gloriæ non te procreavi P. x, 724 vota tollunt animos Ps. 307 usque vesperum C. vii, 68
 In (cum abl.) C. iii, 4. 17. 110. 155. iv, 27. v, 10. 93. 103. vii, 20. 41. 57. 131 armis venire P. x, 53
 Inaccessas A. 535
 Inadustis A. 131
 Inæstimabilis res P. x, 311
 Inæstuans S. i. pr. 58
 Inamabile Ps. 776
 Inane P. i, 17. A. 576. S. i, 313 resolutus in nihilum S. ii, 107
 Inanem S. ii, 510 mortem A. 944
 Inanes C. xi, 34. Ps. 582
 Inani P. x, 977. A. 956. Ps. 439. S. ii, 207
 Inania S. i, 497 mundi H. 69 pictæ vestis illusa P. xiv, 105
 Inanis P. v, 65. ix, 18. A. pr. ii, 49. S. ii, 119 a marsupio P. ii, 104
 Inaniter S. i. pr. 78. ii, 138
 Inaurati (sing.) S. i, 347
 Inauratum S. ii, 576
 Incaluisse Ps. 900
 Incantare S. i, 97
 Incapacem sacramenti P. x, 588 solvi posse P. x, 348
 Incassum S. i, 395
 Incautam S. i. pr. 22
 Incautas H. 143
 Incautis Ps. 682
 Incautum H. 209
 Incautus Ps. 488
 Incendat Ps. 846
 Incenderet H. 730
 Incendia P. vii, 12. A. 132. 751. H. 764. 964. Ps. 490. S. i, 531
 Incendio C. vii, 93
 Incendit P. xi, 113. H. 826 fidem colore Christi P. vi, 21
 Incensis S. ii, 352
 Incensus P. x, 108 furis S. ii, 863 mortis siti P. v, 356
 Incentiva H. 250
 Incentivum A. 929
 Incerare genua Dianæ iv, 457
 Incerat lapidos idololatris religio H. 405
 Incerta (plur.) P. v, 442
 Incertis S. ii, 362
 Incerto A. pr. ii, 37
 Incertos P. xi, 132. Ps. 572
 Incertum A. 484
 Incessus (sing.) Ps. 362
 Incesta (sing. abl.) S. i, 60 (plur.) Ps. 519
 Incestabo S. ii, 173
 Incestæ (sing.) D. 135
 Incestans H. 312
 Incesto (adj.) S. i, 138
 Incestos Ps. 63
 Incestus (adj.) S. ii, 784
 Inchoamus C. ii, 55
 Inchoante P. vi, 114
 Inchoare C. viii, 70
 Inchoator mortis H. pr. 27
 Incidit P. ii, 350. Ps. 271. 533
 Incingere H. 270
 Incipe P. x, 252
 Inciperet H. 173
 Incipiens Ps. 83
 Incipit P. x, 76
 Incipiunt H. 596
 Incircumcisum Ps. 390
 Incircumscriptus Dominus A. 863
 Incisas A. 329
 Incisis Ps. 661
 Incisos P. xi, 3
 Incita (adj. sing.) C. iii, 93
 Incitabat P. xiii, 38
 Incitans P. x, 776
 Incitat iram furor accensus P. xiv, 63
 Incitato gressu P. xii, 59
 Incitator P. x, 67
 Incitos P. v, 81
 Inclementius (adv.) P. x, 922
 Inclinate S. ii, 652
 Inclinare S. i, 558. ii, 513. 603

- Inclinata (plur.) P. vi, 77
 Inclinator (adj.) Ps. 896
 Inclinator æ ad orbis divitias S. ii, 268
 Inclinet autem prosperam P. v, 559
 Includat P. iv, 94
 Inclusa (plur.) Ps. 903
 Inclusam Ps. 595
 Inclytæ (sing.) P. xiv, 2
 Inclytam C. ix, 105
 Inclyte (voc.) P. v, 285. 537
 Inclyti sanguinis C. v, 37
 Inclytum C. vii, 35
 Inclytus C. vi, 97. Ps. pr. 35. S. i, 9
 Incola (nom.) P. xiv, 125. H. 943 ge-
 hennæ P. i, 111 urbis P. ii, 530
 Incolæ (plur.) P. i, 3
 Incolas (subst.) P. x, 243
 Incolis (subst.) C. vii, 88
 Incoluit S. ii, 359
 Incolume C. iii, 180
 Incolumem P. xiii, 69
 Incolumes P. ii, 268
 Incolumi Ps. 881. D. 68
 Incolumis A. 574
 Incomperta (sing. nom.) A. 570
 Incompertos S. ii, 363
 Incompositos S. ii, 625
 Incompressa (sing. nom.) A. 812
 Inconcessa (plur.) A. 37
 Inconditum ritum C. xii, 194
 Inconditus clamor P. x, 294
 Inconsulta (plur.) S. i, 243
 Incorporatum C. xii, 60
 Incorporatas S. ii, 58
 Incorporato sata A. 867
 Incorporatus S. ii, 190
 Incorruptam (sing.) A. 932
 Incorrupto A. 1039
 Incorruptus H. 357
 Incrementa A. 730
 Incremento A. 286
 Increpans P. v, 118
 Increpas C. ix, 37
 Increpat A. 657. Ps. 116. 394. S. ii.
 pr. 37 sic severia vocibus P. x, 720
 Increpata fraude C. vii, 195
 Increpaverat C. vii, 132
 Increpitans Ps. 426
 Increpo H. 623
 Incruentam linguam C. vii, 117
 Incruente (adv.) P. x, 1024
 non Incruento pælio P. ii, 16
 Incrementum P. iv, 182
 Incubat P. xiii, 4 ingenio somnus H. 59
 Inculcant S. ii, 600
 Inculpabile A. 947
 Inculta (sing.) S. ii, 684 (plur.) P. ii, 180
 Inculto A. 61
 Incumbe membra P. x, 136
 Incumbere S. ii, 459
 Incurrant S. ii, 1028
 Incurrit id A. pr. ii, 86
 Incursu Ps. 503
 Incurvum S. i, 49
 Incussa silicis C. v, 7
 Incutit catenas P. i, 107
 Indage S. ii, 645
 Indelebilis laudis P. x, 1182
 Indeprensa (plur.) H. 141
 Index P. x, 51 vulnera cruor Ps. 700
 Indi (sing.) H. 635
 Indicant P. ii, 567
 Indices P. v, 193
 Indicio S. ii, 952
 Indicos P. x, 279
 Indicium dederat P. iii, 16
 Indidit C. xi, 61. H. 544 animam C.
 iii, 100
 Indiga veri (sing.) S. ii, 509 (plur.)
 membra Ps. 628
 Indigena C. iii, 32. P. iii, 193. xi, 206
 Indigenæ pietatis S. ii, 341
 Indigenas Ps. 754
 Indigena victus C. iv, 54
 Indigentes C. vii, 212
 Indigentum Deum S. ii, 500
 Indigi sanctitatis (plur.) P. pr. 9
 Indigna (plur.) S. i, 601
 Indignatur P. x, 212
 Indignante S. i, 71
 Indignatio P. x, 965. S. i, 476
 Indignis S. ii, 829
 Indigno H. 384. 684
 Indignum A. 1023. 1024. H. 937. S. i,
 458
 Indignus P. ii, 577. A. 742. S. ii, 116
 India S. i, 123
 Indiscreta forma (nom.) A. 256
 Indiscretis H. 76
 Inditum P. ii, 96
 Inditur medullis Deus P. xiii, 14
 Inditus H. 321
 Indixit P. x, 8
 Indocile C. iii, 111
 Indocilem S. ii, pr. 60
 Indociles H. 427
 Indocilis S. i, pr. 87. 146. 648
 Indocta (sing.) C. xi, 62 (plur.) Ps.
 518
 Indole H. 697. Ps. 896 mortis Ps. iii, 2
 Indolem C. xii, 68. P. x, 667
 Indoles P. ii, 493
 Indomabilis P. v, 11
 Indomiti (sing.) P. xii, 89 (plur.) C.
 iv, 77
 Indomitis C. iii, 61
 Indomito P. xi, 94
 Indomitorum S. i, 79

- Indomitus** Pa. 132. 697
Indomitum S. i, 109 **tamet** Pa. 296
Indos S. ii, 928
Induatur P. x, 1140
Indubitata (sing.) Pa. 631
Inducere H. 50. S. ii, 645
Induci A. 48
Induciarum P. ii, 126
Induciat Pa. 96
Induit C. vii, 148. ix, 17. xi, 45. A. 427. 935 **non se forma hominis** A. 13
Indulgens doctor C. viii, 18
Indulgentia (subst. nom.) P. viii, 5. A. 1026
Indulgentiae (sing.) C. vii, 91. P. v, 568. x, 715
Indulgentissime (voc.) Pa. 868
Indulsi S. ii, 136
Indulsisse H. 809
Indultis H. 331
Indumenta H. 296 **carnis** C. ix, 99 **pe-**
dum P. vi, 66
Induperator S. i, 147
Indus H. 498
Industrie (gen.) C. vii, 67
Induvias S. ii, 288
Induvila Pa. 578
Indoxerit A. 15
Induxit S. i, 180
Ineffabili Pa. pr. 60
Inenarrabili P. ii, 553. Pa. pr. 41
Inemtas C. iv, 58
Inepta (sing.) H. 363 (plur.) C. x, 113
Ineptia (nom.) S. i, 146. ii, 57
Ineptias P. x, 249
Inepto H. 335
Ineptus P. x, 298
Inermis C. iii, 153
Inermem P. v, 381
Inermus Pa. 806
Iners C. vi, 26. P. xiii, 67. Pa. 229. 235. 741
Inertes S. ii, 512
Inerti H. 58
Inertis A. 1026
Inertium P. x, 805
Inescat H. 823
Inescent H. 323
Inesse H. 830
Inest P. xi, 97. A. 649. 835. H. 28
numen ollis et porris P. x, 265
Inevitabile S. ii, 463
Inexpletis A. 751
Inexplicitis C. iii, 152
Inexpugnabile H. 468
Inexsuprabilem P. v, 170
Inextricabilis P. ii, 339
Infame P. x, 77. S. i, 610
Infamem Pa. 534. S. i, 177
Infames Deos P. i, 68
Infami H. 160. 265
Infamis S. i, 251. ii, 1127
Infans C. vii, 58. xii, 101. 122. P. ix, 59. x, 671. 794. A. 591. S. ii, 639
Infantem A. 591
Infantes S. ii, 595
Infantia (nom.) P. x, 659. A. 913. S. i, 201. ii, 318
Infantiae P. ix, 28
Infantis P. x, 690. 824
Infantissimo P. x, 3
Infantium P. x, 662
Infantum S. ii, 290. D. 113
Infesta (sing. abl.) S. i, 360
Infestas S. ii, 568
Infecit C. ii, 66. A. 912 **vitis bona** H. 156
Infectam S. i, 580
Infecto A. 766 **pulvere** P. xi, 143
Infectam Pa. 100 **vitile** C. pr. 9
Infectus H. 303
Infelices S. ii, 998
Infelicitibus P. x, 1090
Infelix A. 332. 504. H. 936. Pa. 146. 229. S. i, 83. D. 166
Infensus P. x, 366
Inferant P. x, 84
Inferat C. pr. 41. S. i, pr. 29
Inferere crumenis lucrum Pa. 459
Inferi (sub. plur.) C. ix, 79
Inferias S. i, 387
Inferis C. i, 68. P. xiv, 116
Inferna (sing. abl.) D. 160 (plur.) A. 635
Infernas (sing.) S. ii, 903
Infernalis H. 827. S. i, 366
Inferni gorgitis S. i, 365 **poli** A. 793
Infernis S. i, 444
Inferos P. v, 248
Inferre P. x, 502. 678 **penam mortis** P. v, 386
Inferret Pa. 183
Infert S. ii, pr. 46 **podem** Pa. 671 **pro-**
lia validis viribus C. v, 69
Infesta (sing. nom.) A. pr. ii, 26
Infestas (adj.) S. ii, 566
Infestis P. xi, 108. P. 28. S. i, 664
Infestus P. v, 410
Inficiabor S. ii, 174
Inficiaris A. 128. S. i, 499
Inficiatrix Pa. 630
Inficior S. ii, 850
Inficit C. x, 98. P. x, 1925 **illum invi-**
dia H. 187
Inficiunt furo H. 376
Infida gens A. 550. S. ii, 592
Infido S. i, 437. ii, 1991

- Infima* (sing.) S. i, 607 (plur.) H. 518
Infimam P. pr. 81
Infinita (sing.) A. 26
Infirma (plur.) P. ii, 149
Infirmare eodem H. 181
Infirmus S. ii, 118. 228. 319
Infit P. x, 118. A. 585. 604. Pa. 510
Inflammante S. i, 134
Inflant C. i, 95
Inflat tubam concentibus S. ii, 68
Inflata (sing.) Ps. 178. 179. S. ii, 154
 (plur.) Ps. 286
Inflatum P. u, 238
Inflatur H. 169. 438 *ita* P. x, 500
Inflatus P. x, 150
Inflavit H. 196
Inlicitos casus A. 1084
Indigitur P. ii, 290
Induat C. iii, 17
Induc S. u, 633
Induebat C. vii, 75. P. xiii, 70
Induens succulentis obtutibus P. x, 1111
Inducentem celo spiritum lauriens C. ix, 6
Induit C. iii, 21. S. ii, 300. 326
Induunt terris dona P. i, 19
Infecundior S. ii, 954
Informante H. 200
Informasse A. 204. 689
Informata (sing.) S. i, 507
Informatur spes S. ii, 1017
Informavere S. i, 55
Informavit S. i, 43. ii, 267
Informes (adj.) H. 399
Informi H. 119
Informis P. v, 269
Informis S. ii, 376
Infra P. x, 153. S. ii, 125
Infractis A. 620
Infracto P. ii, 149
Infremit P. iii, 127
Infremit P. iii, 31
Infedit S. ii, 958
Infula (nom.) A. 486. S. ii, 1085
Infulata domus P. iv, 79
Infulatus C. ix, 5 *mitra* P. x, 1013
Infundendo A. 166
Infundens S. i, 68
Infundere A. 650. H. 673. S. i, 290. ii, 398
Infundit A. 607. H. 321
Infundunt A. 715
Infusa (sing.) C. ix, 28. A. 921 *luce* A. 688
Infusas H. 593
Infusis S. ii, 938
Infusor fidei C. iv, 11
Infusum C. iv, 32. H. 610. Pa. 349. D. 176 *a Deo natum* A. 23
Ingenit P. iii, 109. Pa. 510
Ingenit H. 500. Pa. 344. S. i, 415. 479
Ingenia P. ii, 423. A. 562. S. i, 576
Ingenii P. iii, 32. xiii, 72. A. 569. H. 354. 616. S. i. pr. 73. 645. ii, 98. 761
Ingenio H. 59. 677. Pa. 790. S. i, 74. ii, 327
Ingenitas A. 613
Ingenito H. 266
Ingenitus Deus A. 895
Ingenium C. iii, 112. vii, 10. H. 121. 189. 546. 741. Pa. xvi, 617. 901. S. ii, 274
Ingens C. x, 78. P. ii, 172. vii, 25. x, 132. 855. 1021. A. 192. 287. H. 161. 668. Pa. 307. 854. 873 *Deus* A. 809
Ingentis P. ii, 140. vii, 25
Ingenuas C. iii, 61. H. 305
Ingenuum S. ii, 736
Ingere lumen C. i, 100
Ingerebatur rogo P. x, 833
Ingeret P. iv, 45
Ingerit P. iii, 177. H. 583. Pa. 44. S. ii, 1018
Ingerunt P. x, 1077
Ingesta (sing.) P. i, 50
Ingestas Pa. 186
Ingloria virtus H. 695
Inglorie Pa. 608. D. 11
Ingluivem H. 223
Ingratis S. ii, 1000. D. 43
Ingratissima (sing.) 347
Ingressi S. ii, pr. 42
Ingressitur P. iii, 46
Ingressibus Ps. 843
Ingressum H. 605
Ingressurus Ps. 613
Ingressus (part.) P. x, 919. H. 759
Ingruit chaos C. v, 8
Inguen C. ii, 81
Inguina S. ii, 52
Inguine P. x, 1067
Inhaeres S. ii, 367
Inhaerit A. 410
Inhians P. iii, 88. H. 434. Pa. 457
Inhiant Ps. 337
Inhonesto A. 69
Inhorruit S. i. pr. 30
Inhospitah loco C. vii, 186
Inhumata (plur.) S. ii, 718
Iniecit P. x, 276. 581
Injecta Deo convitia H. 657
Iniectum D. 88
Iniere A. 713
Inimica (sing.) P. iii, 73. Pa. 605 (plur.) Pa. 327. S. ii, 537

- Inimicam** S. ii, 366
Inimicus P. pr. 30
Iniqui (sing.) H. 465. 705
Iniquis C. iv, 84. A. 61. H. 521. S. ii, 998
Iniquum H. 189. 624
Iniquus H. 112
Inire S. i, 106. 646 cantamen P. xii, 23
Init Ps. 176. D. 177
Initis consulum P. x, 146
Injuriosa est claritas nil videnti P. x, 998
Injustum H. 704
Injustus S. ii, 781
Innata (sing.) Ps. 713
Innatens S. i. pr. 50
Innatat saxum P. v, 490
Innato Deo A. 246
Innatus A. 30
Innectere H. 146
Innectier A. 905. Ps. 367
Innectit P. xi, 163. H. 136
Innectunt H. 811
Innexa (sing.) P. x, 353
Innexus H. 435
Innocens C. i, 59. P. pr. 2 votum C. iv, 25
Innocenti P. x, 677
Innocentiam P. x, 356
Innocentis H. pr. 20
Innocentum P. x, 1093
Innocuas A. 30. H. 234. 566
Innocui (sing.) A. 933. S. ii, 469. 788
Innocuis C. iii, 66. H. 814. Ps. 791
Innocuo P. iii, 87. H. 220. Ps. 501. S. i, 516
Innocuos H. 645
Innocuum D. 3
Innocuus P. iii, 165. A. 968
Innovatum chrismate C. vi, 128 halitu vitæ P. xiv, 60
Innovatur P. ix, 54
Innovatus P. xii, 5
Innoxia (plur.) P. ii, 463
Innoxia P. x, 666
Innoxio H. pr. 21
Innoxium P. ii, 227
Innoxius A. 67
Innuba (sing. nom.) C. iii, 123. S. ii, 1072 virgo A. 571
Innubæ martyris P. xiv, 120
Innumeras A. 714
Innumeri (plur.) P. ix, 13
Innumerus Ps. 719. D. 113
Innumero C. v, 5
Innumeros P. xi, 1. S. ii, 346
Innupta (sing.) S. ii, 1086
Innupto A. 614
Inoffenso Ps. 733
Inolescere H. 829. S. ii, 661
Inopem Christianam A. 666
Inoperta (plur.) C. iii, 17
Inopes S. ii, 916 virtutum Ps. 12
Inopina (sing.) Ps. 667
Inops Ps. 148 rationis H. 344
Inopem Ps. 660
Inornatam Ps. 610
In primis Ps. 783
Inquieta (sing.) P. x, 1103
Inquietas P. x, 79
Inquinabis P. xiv, 37
Inquinare P. i, 39
Inquinari C. vii, 64
Inquinat P. ii, 247. S. i, 643
Inquinata (sing.) P. ii, 366
Inquinatum P. x, 1046
Inquinet C. ii, 164. H. 646
Inquit C. vii, 134. ix, 32. P. ii, 67. 113. v, 21. 829. vi, 77. x, 116. 665. 680. 821. 853. 869. xi, 36. xii, 26. xiii, 91. H. 641. S. i, 31. ii, 371. D. 99
Inquiunt C. xii, 33
Insana (sing.) P. v, 438. (plur.) P. v, 203
Insanabilis P. x, 593
Insanam S. ii, 672
Insanas Ps. 351
Insane (voc.) A. 179
Insani (sing.) P. ii, 47. Ps. 27
Insania (nom. S. i, 133
Insaniam P. v, 166
Insano P. xi, 39
Insanos C. iv, 30. A. 441. 650
Insanum A. 460 caput P. ii, 316
Insatiabilis Ps. 531
Insatiatus Ps. 478
Insia (sing.) C. iii, 75 criminis S. ii, 1130 maris mater A. 575
Inscius S. i, pr. 86
Inscripta (sing. nom.) Ps. 835 Christo pagina P. x, 1119 (abl.) S. ii, 712 (plur.) Ps. 360
Inscripto A. 493
Inscriptus A. 365
Insecabile nutum H. pr. 61
Insecutor Christi C. xii, 127
Inseidi P. x, 461
Insert H. 588 jugulo ferrum S. ii, 1096 ligno plantas P. v, 251
Insertabo coronis atria S. ii, 726
Insertans P. x, 902
Insertare H. 862
Inserto A. 340. 464
Insertum H. 493
Inscrivisse S. ii, 358
Inscrivit S. i, pr. 22
Inscrivunt C. xii, 36

Insidet P. xi, 144
 Insidias H. 809. S. i, 527
 Insidiata est Pa. 682
 Insidiator H. 129
 Insidiis D. 25
 Insidiosus Ps. 261
 Insigne C. vii, 159. P. i, 36. xi, 21. Pa.
 420. 487. 540. S. i, 417
 Insignem meriti virum P. vii, 1 titulis
 gentem Ps. 208
 Insignes P. vi, 123. S. ii, 674
 Insigni P. v, 10. xii, 53
 Insignia C. xii, 65. P. x, 144. H. 724.
 Ps. 851. S. i, 232. 488. ii, 133. D.
 77 gesta C. ix, 2
 Insignibus P. ii, 10. D. 194
 Insignis C. v, 106. xi, 109. P. x, 1084.
 S. i, 556. ii, 518. 1094. D. 149 ca-
 dibus Ps. 538
 Insilias Ps. 776
 Insiliens H. 490
 Insincera acies H. 4
 Insinuans H. 590
 Insinuantia S. ii, 464
 Insistam S. ii. pr. 66
 Insistere P. x, 862
 Insolens C. iv, 97. P. vi, 35
 Insolenti C. vii, 86
 Insolescat P. ii, 208
 Insolita (sing.) P. vii, 58
 Insolitis Ps. 425
 Insolitum P. xi, 83
 Insomne P. v, 263
 Insomnia Ps. 465
 Insons A. 914
 Insonem P. x, 968
 Inspecta (abl.) A. 673
 Inspectos P. ix, 79
 Inspice P. x, 984
 Inspiciendum se præstitit A. 24
 Inspicit A. 492
 Inspirante Deo H. 344
 Inspirat Ps. 329 amorem laudis Ps.
 279
 Inspirata (sing.) A. 784
 Instabili Ps. 190. D. 138
 Instans P. v, 48. Ps. 596
 Instar C. v, 93. xii, 172. P. v, 315
 Instare D. 24
 Instat C. pr. 4. xii, 98. P. x, 480. S.
 ii, 995. 1051 finis P. x, 1096
 Instaurat Ps. 349
 Instauratio A. 1071
 Instauret P. x, 884
 Instigant clamoribus atque flagellis P.
 xi, 107
 Instigat S. ii, 10. 892 illum stimulus in-
 vidia H. 187
 Instinctu S. ii, 669

Institerant S. ii, 529
 Institissem P. x, 294
 Institor C. ii, 40
 Instituens S. i, 456
 Institui (præt.) S. ii, 133
 Instituit H. 246. Pa. 807. S. ii, 806.
 399
 Instituunt A. 553. 955
 Instructa (sing.) A. 805 (plur.) H. 324
 Instructam Ps. 204
 Instruit P. xii, 101. 106
 Instruunt P. pr. 23
 Instruxere P. xi, 105
 Insubjecte (voc.) H. 700
 Insuesceret C. ix, 95
 Insuescunt H. 572
 Insueta (sing.) S. i. pr. 74
 Insuetæ (sing.) P. x, 955
 Insueto P. xi, 90
 Insufflat P. x, 920
 Insulsa (plur.) H. pr. 28
 Insulsum S. i, 213
 Insultans A. 141
 Insultat H. 422
 Insuper C. pr. 2. P. v, 313. A. 679
 Insurgens Ps. 31
 Insutis S. ii, 290
 Intacta (sing.) P. vi, 105. A. 17. Pa.
 173 mens S. ii, 1071
 Intactæ (sing.) Ps. 70
 Intactam A. 568
 Intactas P. ii, 302
 Intacti (sing.) S. ii, 1071
 Intactis A. 584
 Intactum C. iv, 48. P. v, 454. xiv, 8.
 S. ii, 1120 pudoris decus C. xi, 55
 Intactus C. vii, 126
 Integer C. xii, 138. P. v, 159. A. 270.
 992
 Integræ C. xi, 95
 Integri (sing.) P. ii, 226. xi, 148
 Integris P. xiv, 60
 Integritas P. ii, 198
 Integritatis P. xiv, 35
 Integrum A. 270. S. ii, 1120
 Intellecta (sing.) H. 448. S. ii, 230
 (plur.) A. 321. H. 83
 Intellectum (subst.) A. 864
 Intelleximus A. 236
 Intelligit S. ii, 1035
 Intelligo S. ii, 379
 Intemerata (sing.) C. iii, 145 (plur.) S.
 ii, 1077
 Intemeratus A. 936
 Intemperans C. ii, 90 tacendi P. ii, 2
 Intemperata viscera C. vii, 8
 Intemporalis P. x, 316
 Intende P. xiv, 126 sensibus C. ii, 57
 Intendens H. 897. S. i, 109

- Intendere** S. II, 99 *ante signum manebat*
P. x, 268
Intendit Pa. 270 *os in pacem* P. xiv, 48
Intenta supplicatio C. i, 63
Intentans Pa. 489
Intentio H. 03
Intepuit S. i, pr. 25
Intercepta (sing.) S. i, 472
Intercepti (sing.) Pa. 34
Intercepto Pa. 604
Interceptus utero puer A. 589
Intercidat C. xii, 21. P. x, 990
Intercidunt leges ipse P. ii, 200
Interciso equore Pa. 238
Intercurrens H. 908
Intercute flata A. 167
Interea P. vi, 61. xiii, 68. xiv, 119. A. 686. H. 906. S. ii, 212 *dom* S. ii, 1085 *nec minus* Pa. 457
Interat P. xi, 89
Interemtor C. xii, 114
Intererrat splendor C. vi, 43
Intereunte chaos P. iii, 55
Interfantibus S. ii, 67
Interfecta (sing.) Pa. 697
Interfectus (sing.) Pa. 98
Interfici P. x, 89
Interficia P. v, 154
Interficit S. ii, 1074
Interfusam A. 817
Interfusos S. ii, 279
Interfusum H. 291
Interfusos Pa. 245
Interim P. ii, 274
Interimit Pa. 161
Interior C. iii, 91. P. iii, 94. xii, 37. A. 376. Pa. 868. S. ii, 185
Interita P. vii, 12. H. 374. Pa. 494
Interitura (plur.) S. ii, 183
Interitus (sing. gen.) S. i, 3041
Interius P. ix, 63. xiii, 14. H. 612. S. ii, 252
Interlabitur S. ii, 665
Interlitus Pa. 854
Interlucentia Pa. 354
Intermina (plur.) P. xiii, 42 *bona longis sacris* S. ii, 106
Intermino meo P. v, 208
Interminum C. xii, 69
Interna (sing.) P. ii, 230 (plur.) v, 306
Internecet A. pr. ii, 60
Internis C. iv, 90
Interno P. ix, 69. H. 596. S. i, 21. 533. ii, 1037
Internoscere Pa. 790
Interpolus A. pr. ii, 45
Interpres C. vi, 60. vii, 37. A. 406 *autem* (lingua) P. x, 771
Interprete A. 635. H. 328. D. 24
Interpretem linguam vernal Pa. v, 191
Interpretes C. xii, 27
Interrita (sing.) P. i, 46
Interrito ore P. v, 222
Interrogator P. x, 653
Interrupta (sing.) S. i, 190
Interneat A. 134
Intersere manus P. v, 181
Interserit P. x, 647. Pa. 864
Intersit A. 242
Intertrita (plur.) Pa. 882
Intervalla H. 867
Intervallio H. 860
Intervenit A. 471. Pa. 761. S. ii, 600
Interris A. 637
Intestabilia P. x, 77
Intexere sulcis sulcos P. ix, 77
Intexit P. iv, 23
Intima (sing.) Pa. 56
Intimasse gesta fertur principi P. x, 1111
Intimo P. x, 931
Intimum lucis P. i, 87
Intonantem his P. v, 90
Intonat A. 406. S. ii, pr. 67
Intonsa (sing.) Pa. 23
Intorquens Pa. 4
Intortos Pa. 127
Intrabit Pa. pr. 63
Intrant P. vi, 61. 101
Intrant Pa. 684
Intrare P. v 320. x, 101. A. 300
Intraret P. v, 120
Intrat C. ii, 3. ix, 48. 71. P. i, 27. ii, 528. ix, 66. x, 474. xi, 187. A. 26. H. 589. S. ii, 627. 613. 602. D. 99
pectora C. iv, 16
Intraveris P. x, 834
Intravit A. 828
Intrepida (sing.) P. iii, 142
Intrepidus C. v, 64
Intrepidum S. i, pr. 33
Intret P. ii, 344. A. 823. Pa. 819
Intrinsecus P. ii, 240. v, 187
Introitum Pa. 606
Introspectum Pa. 422
Introspectit P. v, 317
Intueberis C. xi, 101
Intuemur P. ii, 548
Intuens P. ii, 271. x, 249. 200. 275. 719
Intuetur C. i, 110
Intuitu C. iii, 8. A. 76. Pa. 486
Intuitum H. 903
Intuitus (subst. sing.) A. 20
Intoluit P. iv, 84. Pa. 661. S. i, pr. 44. 57
Invadit Pa. 599

- Invalida** (sing. acc.) *Ps.* 256 (abl.) *Ps.* 292
Invalidam *H.* 281
Invalidas mentes *H.* 426
Invalidis *S.* ii, 103. 388
Invecta (sing.) *P.* x, 894. *Ps.* 531
Invchit *C.* v, 102
Invemunt *C.* ii, 92
Inveniat *H.* 264
Invenies *A.* 999. *H.* 682. *S.* i, 573
Invenio *P.* xi, 19
Inveniret *C.* vii, 36
Invenit *C.* xii, 114. *P.* x, 566. 967. *S.* i, 136
Invenitur *P.* x, 136
Invenust *D.* 1
Inventa (plur.) *P.* x, 492 *ponam nova* xi, 84
Inventi (sing.) *H.* 478
Inventor *H.* 159 *luminis* *C.* i, 5
Inventus *A.* 634
Invenusto *C.* vii, 21
Inverecundus lepos *C.* vii, 13
Inversa vice *P.* ii, 229
Inverno *H.* 768
Inverti *P.* ii, 405
Inveteratis *A.* 664
Inveterato *S.* i, 288
Invenit *P.* x, 404
Invis (plur.) *P.* iii, 46
Invictae (sing.) *Ps.* 164. 594
Invictam *Ps.* 346
Invicti (sing.) *S.* ii, 655
Invictis *Ps.* 513. *S.* ii, 542
Invictissime (voc.) *P.* v, 393
Invictum *P.* ii, 595. x, 139. 176. *D.* 65
Invictus *S.* i, 467
Invidae (sing.) *C.* x, 192. *Ps.* 668
Invidas *A.* 346
Invidetur *P.* i, 74
Invidet *C.* vii, 291. *A.* 771. *Ps.* 779
Invidia (nom.) *H.* 133. 187 (abl.) *P.* xiii, 66. *D.* 7
Invidis (sing.) *S.* i, 614
Invidiam *A.* 949. *H.* 555
Invidiosa (sing.) *S.* ii, 917 (plur.) *S.* i, 517
Invido *C.* v, 45
Invidorum *P.* ii, 257. *iv.* 66
Invidus *P.* iv, 133. *H.* pr. 46
Invigilare aeternae salutis *S.* ii, 323
Invii (sing.) *S.* ii, pr. 25
Inviolabile iter *C.* x, 19
Inviolatus *A.* 897
Invisa (sing.) *C.* i, 41
Invisere *A.* 29
Invisibilia Patris *A.* 123
Invit *S.* ii, 627
Invitabilis *Ps.* 626
Invito *H.* 679
Invium *C.* v, 85
Invidat *A.* 890. *S.* ii, 644 *amain* *S.* ii, 799
Invocat *P.* xiii, 54. *A.* 502
Involitans *D.* 29 *humaris aris* *P.* iii, 152
Involitat *terris* *P.* xiii, 100
Involvat *Ps.* 496
Involueris *C.* v, 86. *H.* 922. *S.* i, pr. 54
Involvens *H.* 901
Involvit *P.* i, 71. *H.* 869. *S.* ii, 903
Involvitur *Ps.* 272
Involvunt *H.* 765
Inuri *P.* x, 1099
Inurit *S.* ii, 977
Inuasit *mihl facinus* *S.* ii, 679
Inusta (sing.) *cathis* *laminis* *P.* x, 496 (plur.) *P.* x, 184
Joannes Baptista *P.* v, 276
Joannis (nom.) *C.* vi, 109. *vii.* 46. *H.* 912 (gen.) *A.* 9. *D.* 134
Job *Ps.* 163
Jocos *C.* iii, 18
Jocas *Ps.* 433
Jonam *C.* vii, 101
Jonatham *Ps.* 397
Jordane *C.* ii, 64
Jordanem *P.* vii, 66
Jordani *H.* 486. *Ps.* 90. *D.* 57
Joseph *D.* 27
Jove *S.* i, 27. 275. *ii.* 797
Jovem *P.* ii, 12. *vi.* 29
Jovi *P.* x, 233 *Statoni* (ibid.) 415
Jovis *P.* x, 291. 272. *xiii.* 93. *S.* i, 84. 183. 250. 292. 388. 590. 610. *ii.* 879. 696. 770
Ira (nom.) *C.* vii, 134. *P.* x, 811. 899. *H.* 896. *P.* 113. 145. 161. 379. *S.* ii, 918 (abl.) *C.* iv, 86. *P.* ix, 26. 46. x, 509
Irae (sing.) *S.* i, 519
Iram *C.* vi, 94. *vii.* 172. *P.* v, 322. *vi.* 49. x, 214. 267. 393. *xiv.* 65. 186. *A.* 819. *Ps.* 181. 738 *illis implacabilis* *P.* x, 867
Irae *P.* iv, 84. *A.* 140. 318
Irasci *P.* ix, 73
Irae *C.* x, 160. *P.* i, 41. x, 43. 206. *xi.* 166. *A.* 145. 533. 624. *Ps.* 308. 444. *S.* i, 156. 690. *ii.* 851. 864. 892. 906 *in bellum rapidis cohortibus* *C.* v, 47 *per offensacula multa* *Ps.* 485
Iret *H.* 733 *praeantius* *ponam* *immanitas* *C.* vii, 106
Irradia *C.* iii, 8
Irremotos *P.* v, 406
Irrepsit *C.* pr. 23
Irrectis *plagis* *H.* 149

- Iridet P. x, 921
 Irigans P. xii, 9
 Irrigant P. i, 20
 Irrigat P. x, 728
 Irrigatum pulverem C. vii, 42
 Irrigavit P. xiii, 10
 Irriges P. x, 14
 Irriguus fons A. 395
 Irrisas A. 136
 Irrita (sing.) Ps. 134 (plur.) P. v, 378.
 S. ii, 82. 486. 962. 1079
 Irritamina H. 524
 Irritata odii C. v, 70
 Irritatus H. 223
 Irritis C. xi, 103. S. i. pr. 76
 Irritum P. x, 971
 Irritus A. 1018
 Irroget mortem C. iv, 98
 Irruant C. iv, 99. P. vi, 81
 Irruentes C. ix, 73
 Irruentis P. xiv, 75
 Irruerent P. xiii, 82
 Irruet P. xiv, 29
 Irrumpere P. x, 46
 Irrumpit P. x, 74
 Is ipse P. ii, 117. 395
 Isaac P. x, 748
 Isidis S. i, 630
 Isis P. iii, 76. S. ii, 493. 868
 Israël C. xii, 95. 160. Ps. 651
 Israëlitis P. i, 40
 Ister S. ii, 603
 Istro S. ii, 696
 It P. ii, 177. x, 69
 Ita est S. ii, 509 hæc si non sunt S. ii,
 49 ut C. viii, 18
 Italæ gentis S. ii, 271
 Itali (plur.) P. ix, 1
 Italie (dat.) S. i, 57
 Italiam S. ii, 696
 Italos S. i, 112. 180. 233
 Ite P. i, 64. A. 598. 658. 1085. S. ii,
 900
 Item C. iii, 48. H. 38. S. ii, 543
 Iter C. vii, 52. x, 19. P. iii, 60. v, 484.
 xi, 134. 210. xii, 21. A. pr. ii, 16.
 666. H. 321. 535. 759. 793. Ps. 89.
 446. 613. S. i, 333. 622. 657. ii, 45.
 90. 430. 772. 851. 878. 889. 905. 974.
 D. 33. carpit P. iii, 45. mortis S. ii,
 697 virtutis S. ii, 150
 Iterum A. 925. Ps. 588. S. ii, 292. 690
 Itidem H. 15. 570. S. i, 98
 Ito Ps. 614
 Itur C. vii, 108 ad astra doloribus C. x, 92
 Juba H. 134
 Jubar C. ii, 77. xi, 12. P. xii, 50
 Jubas C. iv, 49
 Jube C. ii, 61. P. x, 40
 Jubeas S. i. pr. 85. ii, 1118
 Jubeat A. 651. 658
 Jubebas P. ix, 73
 Jubebat P. vi, 30
 Jubebis C. x, 151
 Jubens C. pr. 21
 Jubent H. 373. Ps. 739
 Jubente Deo C. vi, 22. P. iii, 184
 Jubenti P. x, 445
 Jubentis P. x, 556. A. 92
 Jubeo A. 969
 Jubere nefas viris P. x, 387
 Juheret H. 681
 Jubes A. 1064. Ps. 15. S. ii, 636 et P.
 x, 176
 Jubet C. iii, 101. v, 46. ix, 47. xii, 37.
 P. ii, 53. 164. 405. iii, 28. v, 267.
 485. vi, 119. ix, 86. x, 114. 914.
 968. xii, 24. xiv, 38. A. 147. 381.
 411. 570. 636. 687. 706. 1070. H.
 662. Ps. 39. 69. 232. S. i, 139. ii. pr.
 31. 123. 198. D. 127. 138. 143. 187
 Jubetis P. v, 68
 Jubetur P. x, 66. A. 768
 Jubis ferinis Ps. 181
 Juda Ps. 543. D. 155
 Judæ C. xii, 181. Ps. 383. 647
 Judæa C. ii, 113. xii, 202. P. ii, 305.
 A. 384. 421. 504
 Judæus A. 542
 Judaici C. xii, 42
 Judaico A. 552
 Judaicos A. 321
 Judam A. 1012
 Judex P. ii, 167. v, 94. vi, 34. x, 446.
 997. 1102. xi, 59. S. ii, 180 mentis
 H. 701 mortuorum (Deus) C. ix,
 106 sæculi P. x, 386
 Judicas P. ii, 266. x, 820
 Judicat S. ii, 796
 Judice P. v, 6. H. 765. 935 bis Ps. 406
 Judicem (subst.) C. ii, 112. vii, 103. P.
 ii, 399. xiii, 65
 Judices (subst.) P. x, 626
 Judicet C. iv, 98
 Judici P. x, 866. 1133
 Judicii S. i, 518
 Judicio H. 703
 Judicis C. i, 16. P. x, 811. xi, 172. xiv, 16
 Judicum C. xii, 185
 Judith Ps. 62
 Juga C. iii, 170. P. ii, 539. iv, 48. H.
 430. S. ii, 559 vitæ Ps. 896
 Jugales P. xi, 87
 Jugali H. 781 toro P. xiv, 10
 Jugalia S. ii, 1083
 Jugalibus igneis C. vii, 31
 Jugalis S. i, 160
 Jugatur nova nupta S. i, 264

- Jugulatus** P. x, 472 *circum* *martyri*
 P. iv, 148
Jugum C. xii, 176. H. 484. Pa. 535. S.
 ii, 155. 1038
Jugibus P. i, 80. ii, 338
Jugis (adj.) C. vii, 91
Jugiter C. iv, 54. xii, 161. P. ii, 402.
 viii, 14. xi, 222
Jugo C. xii, 160. P. xi, 90. 90. H. 231.
 S. ii, 588 *voluptatum* C. vii, 183
Jugulandus H. 152
Jugulant S. ii, 1107
Jugulator H. 361
Juguli Pa. i, 4
Jugulis Pa. 509. S. i, 262. ii, 671
Jugulo (subst.) C. xii, 116. S. ii, 1006
Jugulos P. iii, 151. x, 64
Jugulum P. xii, 23. Pa. 49
Jugum C. v, 147 *imperi* P. ii, 6
Jugurtham S. i, 526
Juit D. 171
Julew stirpis S. ii, 532
Juli P. ii, 456
Julie (gen.) P. x, 208
Julian P. iv, 151
Jumenta P. x, 233
Junceae pectora P. iii, 182
Juncta (sing.) C. iv, 54. S. i, 10. 572
Junctim A. 798
Juncturas P. v, 320
Jungit H. 53. Pa. 632
Jungitor C. x, 8
Juno S. i, 251. ii, 496. 600
Junonem S. i, 184
Junonibus A. 189
Junonis P. x, 214. 287. A. 466
Junonem S. i, 200
Junxerat P. i, 53
Junxit P. xi, 16
Jupiter P. x, 209. 205. 206. 610. A.
 412. S. i, 60. 74. ii, 491. 606. 746
Jura (subst.) C. x, 115. H. 105. 457.
 761. Pa. 86. S. i, 455. ii, 178. 266.
 341. 399. 438. 467. 622 *dictat* *Me-*
gares S. i, 266 *lethi* S. i, 91 *pati* Pa.
 343
Jurata (plur.) Pa. 400
Juratum (plur.) Pa. 735
Juratus S. ii, 696
Jure C. iii, 143. xii, 181. P. iv, 176.
 x, 209. A. 515. H. 678. 753. Pa.
 736. S. i, 502. ii, 40. 628. 676
Jurgia C. pr. 13
Juris H. 250
Juro per sole ignem P. x, 573
Jus C. x, 72. P. ii, 430. v, 42. 45. vi,
 56. A. 192. 284. H. 25. 110. 207.
 Pa. 220. S. ii, 607. 616. 1025 *cas-*
tem et statutum erat C. xii, 145 *civile*
C. pr. 18 *divinitatis* P. x, 245 *genale*
tori P. xii, 24 *in praedonia* *venerat*
C. xi, 38 *praetorium* P. v, 101 *tibi* *et*
plectere culpam P. ix, 81
Jussa (subst. plur.) P. v, 405. H. 757
Jussa (adj. sing.) C. iii, 125. A. 142.
 854. 905. S. i, 474. ii, 795 (plur.)
 C. iii, 203
Jussam P. xii, 70
Jusserant P. xii, 97
Jussoras C. ii, 63
Jusserat C. ix, 22. P. i, 41. v, 481. x,
 108. 760. xi, 54. A. 1031. 1032
Jusserit P. x, 106
Jussuro P. x, 671
Jusserunt S. i, 249
Jussi (prae. a jubeo) S. ii, 140
Jussi (part. plur.) H. 773
Jussione P. x, 237
Jussis (subst.) C. iii, 20. P. x, 900. xiv,
 18. H. 432. 520. S. ii, pr. 22
Jussisse S. i, 664
Jussisset S. i, pr. 11
Jussit C. vi, 99. ix, 19. P. x, 1100. H.
 320. S. ii, 490. D. 122
Jussu P. vi, 14. A. 1022
Jussum (sub.) P. xii, 12. S. i, 616
Jussum est P. vi, 41. A. 728
Jussus (part.) C. iv, 65. v, 25. vi, 70.
 P. vi, 68. vii, 111. A. 23. D. 31.
 189 *erat* P. xii, 90
Justa (sing. nom.) H. 622. S. ii, 600
 (abl.) S. ii, 181 (plur.) C. x, 127. S.
 i, 528. ii, 1068
Justam P. iv, 11
Justas H. 865
Juste (adv.) H. 690
Justi P. iv, 41
Justi (adj. sing.) A. 802. H. 706 (plur.)
 P. x, 529. Pa. 606
Justificatum A. 881
Justis C. vi, 73. vii, 92. x, 91. P. i,
 20. 61. v, 184. 614. A. 42. ii, 677.
 629
Justitia (nom.) Pa. 243. ii, 352. D. 19
 (abl.) S. i, 37
Justitiam C. v, 84. S. i, pr. 57. 521. ii,
 275
Justitiam P. xii, 22. S. ii, 841
Justitium arcis tyrannico C. v, 80
Justius (adv.) P. v, 188
Justo (adjec.) S. ii, 159. D. 126 *tem-*
pore P. iv, 172
Justo (adv.) *amplius* P. ii, 59
Justorem C. iv, 92. v, 112. P. xi, 5. 44.
 A. 772. H. 122. 927. S. i, 616. ii,
 666
Justos P. ii, 306. v, 83
Justum P. i, 15. ii, 96. ix, 95. H. 704

- Iustus* C. i, 64. vi, 112. ix, 108. S. ii, 782. D. 23
Javabit P. pr. 34. iv, 48
Juvare C. iv, 95
Juvat C. iii, 12. xii, 124. P. iii, 127. xi, 176. H. 421. 472. Pa. 459. 607. S. i, 455
Juvenas H. 221
Juvenum A. 620
Juvenem C. pr. 12. Pa. 400. S. ii, 55. D. 30
Juvenas P. xi, 79
Juveni P. xiv, 59
Juvenis H. 632. S. i, 122. 128. ii, 204. 709
Juventa (nom.) S. ii, 320. 1082 (abl.) H. 791
Juventus C. ix, 43. P. v, 47. S. ii, 7. Pa. pr. 48
Juventum H. 199
Juventus C. vii, 145. ix, 109. P. xiv, 20. Pa. 822
Juvenum P. xiii, 21. A. 466. S. i, 100. 223. ii, 722. 808
Juvet P. ii, 92
Juvit Pa. 543. S. ii, 537. 566. 747
- K.
- Kalendarum festa* S. i, 240
- L.
- Labant* S. ii, 92
Labantis P. x, 802
Labarit P. xi, 72
Labarum S. i, 480
Labe P. xiv, 54. A. 565. 804. H. pr. 55. 842. 962. Pa. 204. S. i, 60. ii, 677. *eriminum* C. vii, 76
Labefacta (sing.) P. iii, 106. H. 208 (plur.) C. x, 14. Pa. 229
Labefactat Pa. 31
Labefacto corpore P. xi, 110
Labam C. pr. 41. Pa. 102
Labentibus C. vii, 187
Labi (verb.) P. v, 425. *hominis est* H. 606
Labimur A. pr. ii, 4
Labitur C. iv, 25. P. xii, 7. A. 622. Pa. 416
Labot C. vi, 8. P. ii, 102. iii, 121. Pa. 679. S. ii, 24
Labomus C. i, 80. *plusquam mortale* A. 27
labomus P. xi, 297
Labans P. v, 101. *morbo regio* P. ii, 264
Labant P. ix, 47. H. 260. S. i, 224
modis absonis P. x, 12
Labore C. i, 22. P. x, 226. S. ii, 1022
Laborem (subst.) C. vi, 22. S. i, 211. 219
Labores (subst.) C. viii, 6. P. ix, 8. H. 850. Pa. 1. S. ii, 522. 827
Laboti C. i, 12. Pa. 204. S. ii, 96
Labotibus C. v, 111. H. 508
Laboris C. vii, 192. viii, 59. B. i, 21. v, 275. ix, 101. S. ii, 227. 228
Laborum P. v, 573. H. pr. 8. Pa. 700
certa requies A. 294
Labra P. x, 949. 1037. Pa. 422
Labris S. i, 209
Labyrinthus A. 202
Lac C. iii, 76. P. x, 686
Lacenas S. i, 60
Lacedaemon S. ii, 247
Lacedaemone S. ii, 518
Lacedaemonias H. 266
Lacerabitur H. 220
Laceram S. i, pr. 41
Lacerans H. 581
Lacerant C. iv, 58
Lacerare C. iii, 20. viii, 22. P. xi, 68
Lacerata (sing.) P. ix, 11 (plur.) iv, 122. H. 602
Laceratio P. iii, 147
Lacerant P. ix, 39
Laceris P. xi, 120. A. 621. *pedibus* E. iii, 46. *plumis* H. 218
Lacero (adj.) C. v, 28. A. 261. Pa. 416
Lacertis H. 147. Pa. 268. S. ii, 641
Lacertorum P. v, 124. Pa. 572
Lacertos C. x, 103. P. x, 205. 1061. A. 562. Pa. 22. 122. 525
Lacessae P. v, 169
Lacessentem Pa. 20
Lacessae Pa. 207. 241. S. i, 642. ii, 101
Lacessit Pa. 115. *bello* H. 512. *populo* *testem Dei* P. ii, 506
Lacessito H. 640
Lacessunt C. iv, 82. A. pr. ii, 19
Lachesis S. ii, 463
Lacrymabilis Ps. 667. *hla* *cor* *non* *est* Ps. 401
Lacrymans P. ix, 7. xiii, 29. A. 599
Lacrymantum P. iii, 181
Lacrymas C. x, 118. P. ix, 99. A. 229
Lacrymis C. v, 22. vii, 41. P. iii, 106. xi, 123
Lactante anno P. ii, 671
Lactantibus *horis* A. 642

- Lactat nos amico hortatu C. viii, 19**
Lacte C. vii, 163. P. x, 14. 663. A. pt.
ii, 47. 431. 472. S. i, 202. ii, 200
de avaritum creata crimina Pa. 400
Lactea (sing.) H. 480. 805
Lacteis columbis P. v, 32
Lactentis oris P. x, 667
Lacteo C. ii, 70
Lacteolam ovem Pa. 702
Lacteolis agnis P. xi, 245
Lactebus P. iii, 166
Lactem C. xii, 119
Lactis C. vii, 67. P. x, 706. 738. S. i,
113
Lacu C. v, 93. P. x, 244
Lacum leonum C. iv, 65
Lacuna (nom.) D. 49
Lacunam ventris C. ix, 68
Lacunar P. xii, 42
Lacunas A. 231 vulnerum P. v, 115
Lacus (sing.) A. 682
Lacere A. 66
Laceret P. x, 974
Lacit Pa. 507
Lacum C. vii, 157
Laca (sing.) Pa. 693. 781. 800
Lacum (sing.) S. i, 520
Laca (sing. nom.) P. i, 119. ii, 143.
Pa. 98. 688. S. ii, 643. 1012 (plur.)
A. pr. ii, 43. S. ii, 1038
Lacra (plur.) A. 757
Lactas S. ii, 579
Lactata (sing.) P. x, 758
Lactatus P. x, 1114
Lactifera S. ii, 564
Lactior P. v, 125. x, 991. xii, 69. xiv,
69
Lactium A. 309
Lactus C. xi, 9
Lactu C. viii, 29
Lactu P. xi, 179
Lactos C. i, 38. Pa. 209
Lactus C. iv, 67. ix, 69. P. i, 14. ii,
103. x, 791. xi, 209
Lactra (subst. abl.) Pa. 201. 401
Lactum fluminis P. xii, 63
Lacti aequore (lactis) P. xi, 165
Lactibus P. x, 1075
Lactu P. xi, 35. Pa. 673 campo S. i,
326
Lactum H. 706
Lactentibus H. 753
Lambere P. v, 340. A. 67 morticinas
urnas reorum P. x, 885 solens Juna-
nia A. 456
Lambent C. iv, 47. H. 606
Lamenta P. vi, 62
Lamentis P. x, 711
Lamina P. v, 62 auri x, 1064
Laminarum P. x, 760
Laminis P. v, 207 brevis cula x, 400
Lamnis S. i, 438
Lampade C. v, 6. Pa. 57
Lampadibus P. iii, 149
Lana (nom.) P. x, 302
Lance D. 124
Lances (nom.) Pa. 324
Lancibus A. 609
Lancinamar P. x, 400
Lancinatore gregum P. x, 1057
Languat P. ii, 345
Languens P. 704
Languente C. iv, 86. H. 906
Languentibus Pa. 223
Languentum A. 683
Languere P. v, 147
Languet Pa. 512
Languetis P. x, 809
Languida vocem Pa. 312
Languidis P. i, 96
Languidorum C. vii, 4
Languidulus C. v, 143
Languidas P. xiv, 71
Languor C. ix, 67. P. x, 482
Languore Pa. 743
Languoris P. ii, 226
Laniabere membra feris P. iii, 117
Laniare H. 231
Laniatur P. v, 174
Lanienis P. x, 406
Lanietur S. i, 443
Lanistis S. ii, 1094
Lanus P. v, 140
Lanugine C. vii, 63
Lanugo H. 292
Lapidatio D. 179
Lapide D. 122
Lapidem P. vii, 25. S. i, 206
Lapides P. iv, 26. H. 405. S. i, 228.
D. 50
Lapidosa cornu S. ii, 948
Lapidum S. ii, 162. D. 124. 176 ciliis
P. iii, 62
Lapillorum S. ii, 1024
Lapillos C. vii, 158. H. 364
Lapillum Pa. 203
Lapis P. v, 459. x, 156. 200. A. pr.
ii, 32. H. 437. Pa. 637. 649. S. i,
435. ii, 1006
Lappas H. 217
Lappis C. vii, 42
Lapsa (sing.) C. iii, 166. H. 606
Lapsam A. 880
Lapsante C. ii, 76. S. ii. pr. 85
Lapsanti Pa. 319
Lapsibus P. iv, 196. v, 487. xii, 37
Lapsos C. ii, 85
Lapsu P. viii, 11. H. 850
Lapsum (part.) Pa. 437
Lapsus fluminum (subst.) C. ix, 112

- Lepus* (part.) H. 296
Laquearia C. v, 142. P. xi, 219. S. ii, 837
Laquearibus P. iii, 197. xii, 51
Laqueis P. x, 209
Laqueo P. vii, 24. 49. D. 186
Laqucos H. 136. 897. S. i, pr. 24
Laqueum H. 444
Laqueus P. xi, 106
Lare S. ii, 611. 968
Larem P. x, 722
Larentina S. ii, 562
Lares P. ii, 811. x, 261. S. i, 204
Larga (sing. nom.) Pa. 569 (abl.) P. v, 300 (plur.) P. i, 19
Largam manum P. x, 300
Large (adv.) S. ii, 981. D. 146 *divites* Pa. pr. 56
Largiens P. x, 730
Largire P. x, S. H. 946
Largitas C. vii, 210
Largitor bonorum C. iv, 74. S. ii, 424
Largitore S. ii, 114
Largitorem A. 701
Largo A. 845 *dogmate* A. 711
Largos A. 682
Laris (gen.) S. ii, 724
Larvas S. i, 498. 632. ii, 839
Lasciva (sing. nom.) C. pr. 10. Pa. 326
Lascivas H. 291. Ps. 430
Lascivi (sing.) S. i, 174
Lascivis (nom.) C. vii, 98
Lascivire A. 353
Lascivis amoribus S. ii, 225 *capellis* H. 236
Lascivit S. i, 123
Lascivum S. ii, 745
Lassatis (adj.) P. xi, 59
Lassaverat Ps. 124
Lasset H. 325
Late C. vii, 200. P. x, 24. 1020. A. 65. H. 148. 244. Pa. 732. S. ii, 718. 934
Lateam S. i, 48
Lateat P. iii, 87. x, 985. S. ii, 1099
Latebant C. vi, 79
Latebra (nom.) C. xi, 97
Latebram S. i, 16
Latebras P. ix, 88. x, 982. S. i, 45 *veri* ii, 75 *viscerum* C. vii, 123
Latebris A. 684. H. 596 *viscerum* P. v, 90
Latebrosa (plur.) Pa. 891
Latebrosis P. xi, 154
Latebrosus A. 760
Latens C. iii, 94. Pa. 202. S. i, pr. 56. ii, 874
Latent C. xii, 16. P. vi, 21. xiii, 51. S. ii, 199
Latente P. xi, 156
Latens C. viii, 21. P. x, 1060. Pa. 690. S. ii, 845
Latenter C. vii, 105. P. v, 91
Latentes P. ii, 49. v, 181. xi, 17. A. 407 *res* C. vi, 52
Latenti A. 918. S. i, 98. D. 186
Latentibus P. i, 105
Latentis P. v, 308. x, 305. A. pr. 2, 13. H. 263
Latera P. iii, 180
Lateranas S. i, 586
Latere (subst.) P. viii, 15. Pa. 673
Latere (verb.) C. ii, 20
Lateralis P. iii, 164
Lateralis (latus) A. 496. 619. Pa. 461. S. i, 695
Laterum P. viii, 15. x, 1126. xi, 298
Latet P. iv, 69. v, 195. A. 80. H. 496. Pa. 695. 741. 791. S. i, 330. 585 *huc* *noct eterna* P. v, 245
Latex C. iii, 104. P. viii, 16. xi, 41. D. 129
Latiari S. i, 396
Laticem D. 165
Latices C. iii, 67. v, 90. A. 681. D. 60
Latii S. ii, 1102
Latina (sing.) S. i, 404
Latinos P. x, 254. S. i, 42
Latior P. xi, 225
Latios P. xi, 191
Latitans sub nocte H. 176
Latitanti S. i, 539
Latitantis Ps. 672
Latitare H. 227
Latium S. i, 48
Latius S. i, 28
Latonia virgo S. i, 266
Latrantem A. 196
Latranti A. 982
Latrat foro facundia H. 402
Latralor S. ii, 531
Latro H. 210. S. ii, 790
Latronem C. x, 160. P. i, 106. v, 544. x, 1002
Latrones D. 167
Latroni H. 509
Latronum P. iv, 186. A. pr. ii, 15. H. 947
Latulase P. x, 208
Latuit S. ii, 216
Latius (subst.) P. ii, 296. 302. H. 123. iv, 121. v, 263. x, 452. 464. xi, 98. H. 857. D. 165
Lavacri C. vi, 126
Lavacro C. vii, 76. A. 679. Pa. 299
Lavacrum C. ix, 87. P. x, 158. D. 166 *mysticum exercent* P. vi, 29
Lavani P. iii, 145. S. ii, 606
Lavari A. 687. D. 123
Lavate S. i, 592

- Lavatur A. 924
 Laudans P. vi, 181
 Laudant P. x, 576. H. 402
 Laudantia A. 182
 Laudare S. i, 637
 Laudat D. 195
 Laudata (plus.) A. 405
 Laudate (imp.) C. xii, 205
 Laudatus P. ii, 188
 Laudo C. iii, 86. P. iv, 85. 107. A. 978. 856. 565. Pa. 38. 499. S. i, 300. 619. ii, 143. 1007
 Laudem (subst.) C. iv, 2. ix, 23. Pa. 546. S. ii, 706
 Laudes (subst.) C. v, 89. P. x, 506
 Laudet C. pr. 42. ix, 3
 Laudibus C. iii, 85. P. ii, 22. S. ii, 16
 Laude C. vii, 217. P. iv, 184. x, 1132. xiii, 75. Pa. 24. 279. S. ii, 1129
 Laudem P. x, 4
 Laveras P. v, 12
 Lavat P. x, 1050
 Laverna (sing. nom.) S. ii, 800
 Lavit C. vii, 72. P. v, 299. Pa. 61. menia unius P. iii, 190
 Lauros (nom.) S. i, 525
 Lauros parasti P. v, 640
 Lauretiam morte superba P. xii, 6
 Laureis P. iv, 107
 Laurend (voc.) P. ii, 527. 549
 Laurentii P. ii, 16
 Laurentio P. ii, 3
 Laurentium P. ii, 23. 83. 183
 Laurentius P. ii, 109. 139. 501
 Laurigeras S. i, 217
 Lauro S. ii, 724
 Laurum S. ii, 523
 Laurus (sing.) C. vii, 46 (plus.) A. 463
 Latus C. iii, 96. v, 161. P. i, 52. iv, 69. H. 689
 Laza licentia (nom.) H. 246 (abl.) Pa. 243
 Lazabit vox sonos P. x, 15
 Laxa voluntatis H. 677
 Lazare P. ii, 244. A. 967
 Laxat arva glacies P. iii, 204
 Laxavit A. 426. S. i, pr. 26
 Laxent P. xi, 73
 Laxior libertas S. i, 225
 Laxiore statu C. vii, 34
 Laxis Ps. 254
 Laxo iugo voluptatum C. vii, 192
 Laxus modus abstinenti C. vii, 68
 Lazare (voc.) A. 742. D. 150
 Lazari C. x, 184
 Lazarum C. ix, 47
 Lecta (plus.) A. pr. ii, 53
 Lectitas P. x, 219
 Lecto (subst.) S. i, 353. ii, 1064
 Lector H. 615
 Lectuli (gen.) P. v, 258
 Lectulo P. ii, 254
 Lectulos C. i, 6
 Lectulum C. ix, 69. P. v, 556
 Lectum (subst.) P. v, 217
 Lectum (adj.) P. x, 289
 Ledeia (sing.) S. i, 226
 Legale P. x, 590
 Legas S. ii, 4
 Legas P. xi, 12
 Legati (sing.) S. ii, 769. 909
 Legatum S. ii, 769. 770
 Lege (subst.) C. vii, 169. viii, 4. ix, 75. P. x, 479. 1967. A. 90 bis. 226. 309. 918. H. pr. 12. 169. 761. Pa. 243. S. ii, 71. 223. 1064. D. 89 sub hac P. xii, 81
 Legem C. xii, 156. H. 731. Pa. 743. D. 94
 Legens C. xii, 156. A. 264. Pa. 457
 Legere P. iii, 137
 Legerentur S. i, 606
 Leges (subst.) P. ii, 209. iv, 195. x, 673. 944. H. 247. 205. 273. 278. S. i, 455. 462. 589. 607
 Legi (subst.) H. 688
 Legibus P. ii, 424. v, 14. x, 60. 202. 420. 949. xii, 11. A. 707. S. ii, 204. 602. 708. 1084
 Legifer P. ii, 363
 Legio A. 414. Pa. 26. S. ii, 23 virtutum Pa. 706
 Legione Ps. 406
 Legiones S. ii, 233
 Legionibus S. ii, 553
 Legionum Pa. 172
 Legirupis viribus H. 239
 Legis (subst.) A. 83. 231. 237. 266. 375. 376. Pa. 67
 Legisse S. ii, 529
 Legit P. xi, 140. S. ii, 245 iter aridum P. v, 484 (illud) tibi consulens Roma celestis P. ii, 560
 Legitimo S. ii, 973
 Lego S. i, 404
 Legum C. pr. 16. H. 443
 Legumina C. iii, 64
 Leguntur P. vi, 136
 Lembulo levi vectum corpus P. v, 455
 Lemnia P. x, 213
 Lene H. 326. 707 suspirat A. 846
 Lenibus C. vii, 68
 Lenitas P. ii, 228
 Leniter C. viii, 8. P. v, 496. x, 157. 273
 Lenio P. x, 235 solvendi pudoris H. 261
 Lenta (sing.) Pa. 112 (plus.) H. 964.

Delph. et Var. Clas.

Ind. Prud.

N

Pa. III

- Lentis S. ii, 148
 Lento A. 606. H. 808
 Leo H. 359. D. 65
 Leonem A. 618
 Leones C. iv, 38. 47. 90. H. 223
 Leoni H. 560
 Leonibus C. iii, 162. P. i, 57
 Leonis C. iv, 86. Pa. 179. D. 66
 Leontini (gen.) S. ii, 930
 Leonum C. iv, 65
 Lepida (sing.) S. ii, 41
 Lepos C. vii, 13
 Lepra (nom.) P. ii, 230
 Leprosam P. ii, 236
 Lerna (nom.) P. x, 881
 Letale H. 614. Pa. 417
 Letali A. 468. S. i, 20. 375
 Letalia H. 710
 Letha via C. vi, 18
 Leti (subst.) C. x, 90. P. x, 173. xi, 88. A. 744. H. 528. S. i, 90. 294
 Letiferi (gen.) H. 232
 Leto P. x, 726. S. ii, 705
 Letum Pa. 150. 571
 Levat S. ii, pr. 41
 Levamen P. pr. 10. v, 566
 Levandas P. vi, 197
 Levans S. i, 212
 Levantem de morte A. 990
 Levavit se facie multo Pa. 578
 Levare S. ii, 720
 Leve P. iii, 100. x, 478. 526. D. 87
 prænatus P. vii, 73
 Lovem P. xii, 41. Pa. 249. S. ii, 280
 Lovent C. iii, 173
 Leves (adj.) C. iii, 26. v, 102. P. vi, 38. H. 217. 287. S. i, 101
 Levi P. ii, 246. v, 418. 455. x, 986. Pa. 135. S. ii, 515. 814
 Levi A. 1012
 Levior S. i, 62
 Levis C. viii, 18. xii, 126. P. ix, 61. x, 78. H. 739. 903. 967
 Levita (nom.) P. ii, 39. v, 30
 Levitatem Pa. 274
 Levitatis H. 363
 Leviter P. iv, 187. S. i, 16
 Levites P. v, 146
 Levitis P. vi, 3. 15
 Lex C. i, 70. iv, 2. vi, 21. ix, 18. x, 65. P. x, 124. 554. A. 270. 510. Pa. 167. S. i, pr. 51. ii, 179. 460. 974
 Liba (subst. plur.) C. iii, 182. iv, 69
 agimus C. v, 140 votorum S. i, 112
 Libamina terre H. pr. 28
 Libandum P. vi, 58
 Libans H. 581
 Libare P. vi, 60
 Libat P. x, 255. H. 856
 Libatura (plur.) A. 432
 Libeat C. iii, 53. 177. H. 673
 Libebit P. ii, 355
 Libelli (gen.) A. 15. S. i, 657
 Libellis P. i, 76
 Libens C. iv, 67. P. x, 661. xii, 62. H. 928. S. i, 464
 Libent P. ii, 68
 Libenter P. ii, 107. 220. 287. x, 60. 219. H. 716. Pa. pr. 8
 Liber (subst.) P. x, 526. 1131. xiii, 7. S. i, 649 celi P. iv, 171 favoris x, 657
 Liber (adj.) C. pr. 45. v, 40. vi, 26. vii, 24. P. v, 159. 229. 294. xiv, 92. A. 937. H. 44. 776. 914. Pa. pr. 22. 732. S. i, 164 ab ignibus C. v, 126
 modus abstinendi C. viii, 65
 Libera (sing.) A. 887. H. 91. 667. 708. 817. Pa. 116. 247. 580. S. i, 612. ii, 83. 407. 485. 720. 1006. D. 36
 ab omni dolore mens P. x, 519
 Libera (sing.) P. xiv, 9
 Liberam P. i, 42. ii, 467. v, 250
 Liberandam Pa. pr. 68
 Liberat C. xii, 164. A. 1021. Pa. pr. 29
 Libere P. x, 925
 Liberi (adj. plur.) C. i, 47 ac carnes carne P. ii, 276
 Liberris (adj.) P. x, 287
 Libero (adj.) P. ix, 46 ore x, 96
 Liberos (subst.) P. ii, 84
 Libertas P. ii, 491. S. i, 225
 Libertate H. 718. Pa. ix, 193
 Libertatem H. 684
 Libertatis H. 674. 776. S. i, 481
 Liberum (subst. gen. plur.) P. ii, 824
 Liberum (adj.) C. vii, 183
 Libet C. vii, 82. P. iii, 211. vi, 145. ix, 29. 77. x, 681. 943. A. 596. 841. S. ii, 737
 Libidine P. x, 509. xiv, 37. H. 266. S. i, 106. ii, 172. 741
 Libidinem C. ii, 84. vii, 97. P. x, 107
 vorandi C. vii, 199
 Libidini Pa. 64
 Libidinis H. 612. Pa. 98
 Libidinoso affectu P. x, 220
 Libido C. ii, 81. vii, 12. P. ii, 245. H. 254. 629. 777. Pa. 42. 87. S. i, 56
 mentis humanæ A. pr. ii, 17
 Libram P. iv, 12
 Libramine P. x, 1134
 Librat A. 932 non spem super aëra H. 382
 Librata (sing.) Pa. 139
 Libri (gen.) A. 107. 241

- Libris** P. ix, 19. A. 217. 212. 373. 440.
H. 778. S. ii, 336. D. 56
Libro (subst.) H. 181
Libros P. v, 182
Librum C. vi, 84. A. 504. D. 175
Liburnas S. ii, 530
Libya (abl.) P. xiii, 4
Libys P. xiii, 102
Libyam S. ii, 490
Libyca (abl.) S. i, 184
Libyci (gen.) S. ii, 936
Libycis A. 443
Libyn S. ii, 685
Libystidis uras S. ii, 300
Licent C. iii, 10. P. xii, 61. A. 41. 952.
H. 678. Ps. 20. S. i, 503. 651. ii,
83. 465
Licebat P. vi, 89. S. ii, 410
Licebit C. ii, 13. x, 142. xii, 3. P. x,
814. 1098. S. ii, 1075
Licenter P. x, 216 diffusus C. vii, 16
Licentia (subst. nom.) H. 246. 706 (abl.)
P. x, 190
Liceret C. xii, 145
Licet (verb. imp.) C. x, 163. xii, 157.
P. ii, 532. x, 102. 651. 958. P. ii,
12. A. 410. H. 180. 582. Ps. 606.
S. i, 191. ii, 410. 471. 648
Licia S. ii, 1105
Licite (sing.) S. ii, 792
Licito iactantius H. 170
Lictor P. iii, 98. 175. x, 144. 556. 1100
Lictores P. v, 98
Lictoribus S. i, 565
Lictoris P. x, 72
Liga C. iii, 29
Ligabat A. 63
Ligamina P. ix, 86
Ligamine H. 127
Ligant A. pr. ii, 23
Ligantur C. x, 22. Ps. 591
Ligat Ps. 680. P. xi, 104. S. ii, 1086
Ligatus S. ii, 17
Ligna C. xi, 26. D. 35
Ligni C. v, 94. A. 68
Ligno P. pr. 24. v, 251. xii, 12. A. v,
493. Ps. 879. S. ii, 646
Lignum C. v, 95. P. i, 36. v, 34. ix,
48. x, 1019. Ps. 153. 408. S. ii, 283,
D. 51. 87
Ligomibus S. i, 641
Ligula moderatrix P. x, 978
Ligurum S. ii, 700
Lilia C. v, 124. Ps. 354. 682
Lilybaeo S. ii, 940
Lima (nom.) S. i, 439
Limat capillos P. x, 274 pectorum rubi-
ginem C. vii, 205 pedibus vincula H.
445
Limbum S. ii, 570
Limbo Ps. 188
Limen C. ix, 75. P. x, 74. 105. 201. Ps.
836. S. ii, 725
Limni (sing.) A. 828. 1626
Limna P. ii, 520. xi, 158. H. 492
Limine P. x, 351 lucis C. xii, 126
Liminis P. v, 310. Ps. 666
Limite H. 434. Ps. 325
Limo C. ix, 25. xi, 51. P. x, 271. A.
675. 689. 1039. H. 466. Ps. 904. S.
i, 640. ii, 266
Limom C. vii, 191. viii, 61. A. 687.
902. S. ii, 924
Limus A. 991. H. 475
Linea (subst.) A. 812. Ps. pr. 50
Linca (adj. plur.) H. 329
Lineam (subst.) C. vii, 50
Lineas (subst.) C. xi, 12
Lingua (nom.) C. pr. 45. ii, 102. iii,
94. iv, 3. v, 81. ix, 68. P. x, 779.
928. 935. xiii, 4. A. 639. H. 202.
Ps. 423. S. ii, pr. 46 (abl.) P. x, 11.
22. 992. A. pr. ii, 22. 683
Lingua (sing.) C. i, 62. P. xiii, 11. A.
380. 404. S. i, 648. ii, 19
Linguae C. vii, 118. ix, 82. P. v, 102.
514. x, 766. 691. 697. 901. 945. 960.
974. 987. 1039. A. ii, 960. H. 458.
Ps. 718. S. i, 633
Linguarum C. ix, 34
Linguae P. ii, 422
Linguis P. i, 78. A. 194. S. ii, 685. 891
Linguat Ps. 782
Linquens Ps. 318
Linquens C. i, 19
Linguit P. i, 109. Ps. 428
Lingunt P. i, 24. xi, 151
Lintea (subst. plur.) C. x, 50
Linteam vestem P. v, 341
Linteis S. ii, pr. 6
Linteoli pallioli P. iii, 180
Linteolo C. v, 18
Lippia P. x, 599
Lippos P. ii, 284
Liquabile carum H. 744
Liquat C. iii, 74
Liquata (plur.) P. x, 300
Liquato P. x, 849
Liquentes D. 137
Liquenti S. ii, 42
Liquentis equoris P. x, 947 poli P. i,
68
Liquerat C. vii, 162. x, 168. Ps. 455.
S. i, 138
Liquerit H. 942
Liquerunt H. 846
Liquescant A. 1010
Liquescit C. vi, 146

- Liquescet vento A. 955
 Liquef H. 2
 Liquida (sing. nom.) S. ii, 627 (abl.)
 arce C. iv, 10
 Liquidus (sing.) Ps. 688 rationalis C. iii,
 190
 Liquidam S. i, 688. ii, 167 vocem A.
 586
 Liquidas Ps. 660
 Liquidis P. x, 438 coloribus expressa P.
 ix, 93 umbris P. xi, 125
 Liquido C. v, 21. P. viii, 5. A. 903. H.
 826. Ps. 787. 858 motu A. 87
 Liquido odore C. x, 172
 Liquidos sensus H. 514
 Liquidum S. i, 414
 Liquidus A. 694
 Liquit C. x, 74
 Liquitur P. v, 232. x, 598. H. 750. D.
 175 fons S. ii, 799
 Liquor C. iii, 23. 68. ix, 50. P. vii, 82.
 x, 438. xii, 23. xiii, 12. 84. A. 411.
 670. H. 857. S. i. pr. 42
 Liquore C. vii, 70. P. x, 284. A. 654
 Liquorem S. ii, 926 animæ C. x, 12
 Liquoribus C. v, 67. P. x, 1038
 Lita veneno tela Ps. 436
 Litamen H. pr. 50
 Litamus jejuniorum victimam C. vii, 20
 Litanda (plur.) S. i, 391
 Litans A. 460
 Litant S. ii, 779 justitiam S. ii, 841
 Litantis P. x, 289
 Litare P. v, 15. Ps. pr. 6. 784 idolis P.
 i, 42
 Litarent P. xiii, 81
 Litari P. x, 354. S. ii, 1124
 Litata cæde P. x, 1010
 Litatur S. i, 237
 Litem H. 638
 Litera (nom.) A. 376
 Literarum P. ix, 22. xiii, 7
 Literis P. i, 2. v, 187. x, 623
 Literulis P. xi, 7
 Litibus A. pr. ii, 20
 Litigiosa argumenta A. 208
 Littora P. v, 488. H. 882. Ps. 652. S.
 ii, 55. 613
 Littore A. 609. S. ii, 940
 Littoreis S. i. pr. 15
 Littoribus C. v, 60
 Littoris C. v, 45. P. v, 505. vi, 155. xi,
 47. S. i. pr. 12. 136
 Littorum C. ix, 112
 Littus P. iv, 99. S. ii. pr. 20
 Lituis H. 481. S. ii, 401
 Lituos Ps. 318
 Lituos H. 132. 357
 Litua H. 825
 Livid S. i, 251
 Livida (sing. nom.) lux S. i, 429 (abl.)
 S. i. pr. 31 (plur.) C. ii, 72. P. ii,
 259. D. 46
 Lividi cordis C. vii, 7
 Livido P. ii, 239
 Lividum cor P. v, 379
 Livitidis Ps. 502
 Livor C. vii, 201. H. 298
 Livores P. x, 510
 Livoribus roscidis P. x, 705
 Livoris P. xiv, 108
 Loca (subst.) P. vi, 138. xi, 48 ecata
 situ et vepribus P. iii, 47
 Locare A. pr. i, 9. S. ii, 867
 Locasti P. ii, 418
 Locata in solio Roma (nom.) P. iv, 62
 Locatis (adj.) S. ii, 416
 Locatos P. ii, 163
 Locatum S. i, 271
 Locetur A. 875
 Loci (sing.) P. vii, 15. xi, 160. 175.
 xii, 47. A. 118. S. i, 220
 Locis C. iii, 102. H. 141. 864. 954
 Loco (subst.) C. ii, 83. vii, 186. Ps.
 268. 731. S. i, 48
 Locos H. 898. S. ii, 447. 503. 831
 Loculos Ps. 588
 Locum C. v, 36. 65. vi, 131. xii, 113.
 P. ii, 534. vi, 61. x, 826. 900. xiv,
 42. A. 872. S. ii, 476
 Locuples C. ii, 171. P. iv, 30. H. 212.
 333 facundia P. xiii, 17 popularis locus
 iii, 8
 Locupletem H. 193
 Locupletis P. ii, 122
 Locus P. i, 5. iii, 6. 186. v, 242. vii,
 i. x, 551. xi, 151. A. 873. Ps. 220.
 S. i, 447. 614. ii, 256. 622. 1116. D.
 149 orandi purus P. x, 1026
 Locustis C. vii, 69. D. 117
 Locutus P. x, 1122. A. 797 est C. i, 62
 Lolium H. 217
 Longa (sing.) P. ix, 84. S. ii, 658 (plur.)
 C. v, 40. xii, 174. P. x, 453. A. 40.
 H. 924. Ps. 25. S. ii, 953
 Longævam S. ii, 176
 Longam P. x, 1128. S. i, 243
 Longe (adv.) C. ii, 83. P. iv, 138. v,
 499. x, 466. 807. A. 474. H. 528.
 794. 864. Ps. 149. 509. 647. S. i,
 316. 611. ii, 88. 846. 901 ab ore P.
 x, 901
 Longi (sing.) S. i, 657. ii, 80
 Longior P. i, 24. v, 463
 Longis P. i, 112. xi, 294. A. 416. S.
 i, 466. ii, 106
 Longo P. ii, 163. A. 986. H. 650. 859.
 Ps. 385. S. i, 323. 470. ii, 160. 316.

343. 732 ordine P. ix, 79
 Longos P. ii, 340
 Longum P. i, 80. iv, 129. xl, 99. xlv, 107. H. 746. 925. S. i, 153. ii, 167 est H. 891 silet P. x, 393
 Loquacibus scatebris C. v, 89
 Loquacitas P. x, 552
 Loquamur C. ii, 90
 Loquantur P. x, 20. A. 649
 Loquar P. i, 112. A. 1. H. 231. 937. S. i, 271
 Loquax P. ii, 74. A. 298. S. ii. pr. 45
 Loquela (nom.) P. x, 945 (abl.) A. 235
 Loquelam P. vi, 92. x, 953
 Loquelis A. 578 verba conjunxit A. 34
 Loquemur in te unum C. iv, 101
 Loquendi P. iv, 166. x, 990 arte H. 202
 Loquentem P. x, 959
 Loquentes P. i, 70
 Loquenti P. x, 678. 928. S. ii, 816
 Loquentis C. vii, 44. P. v, 97. x, 549. 555. 915. Ps. 716
 Loqui C. pr. 9. P. x, 458. xiii, 31 grande Ps. 285
 Loquimur S. ii, 342
 Loquitur P. iii, 139. A. 108
 Loquor P. x, 564. 1008. A. 126. 777. H. 626 exemplum gentis vetustas C. vii, 176
 Loquantur P. ii, 427. v, 282. xi, 7. A. 392
 Lora Ps. 335. S. i, 352
 Lorea flagra P. xi, 55
 Loricæ (gen.) Ps. 124
 Loris Ps. 413
 Lota (sing.) A. 697
 Lotæ animæ (plur.) P. viii, 10
 Loth H. 726. 739. 759. 767. Ps. pr. 16. 32
 Lotis pectoribus Ps. 366
 Lotus A. 487
 Luas exitium P. x, 94
 Luat P. x, 204 poenam xiii, 94
 Lubrica (sing.) S. ii, 413 damnatio H. 541 gloria H. 387 (plur.) H. 137. 756
 Lubricat Ps. 572 clivum P. xii, 35
 Lubrici (plur.) C. ii, 103
 Lubrico C. i, 62 laminae P. xiv, 45
 Lubricorum dæmonum C. ix, 55
 Lubricos S. ii. pr. 36
 Lubricus C. iii, 118. A. 978
 Lucas A. 1002
 Luce C. ii, 60. iii, 88. ix, 76. xii, 24. P. iv, 60. xi, 156. x, 320. A. 382. 688. H. 477. Ps. 108. 222. 334. S. i, 291. ii, 886 prima C. ii, 108 non aperit oculos sub S. i, 693
 Lucebunt P. ii, 272
 Lucelli C. ii, 45
 Lucem C. i, 2. 31. ii, 17. v, 4. 144. 151. 152. P. xiv, 59. A. 699. H. 602. Ps. 317. 639 revocare animas in S. i, 90
 Lucere A. 445
 Lucernas S. ii, 1009
 Lucet (subst.) H. 93
 Lucet A. 536
 Lucida (sing.) C. x, 102. H. 869. Ps. 830 (plur.) sidera A. 151 supplicia præmia P. xi, 22
 Lucidus P. vi, 9
 Lucifer (phosphorus) C. v, 130. xii, 82. D. 104
 Luciferum (phosphorum) A. 626. Ps. 625
 Lucinas S. ii, 222
 Lucis (gen.) lux C. i, 36. 42. 54. iii, 82. viii, 12. xi, 4. 111. xii, 168. P. i, 87. v, 87. 270. 308. 351. vi, 71. x, 945. xi, 236. A. 74. 282. 423. 701. H. iii, 65. 345. Ps. 782. S. i, 157. 377. ii. pr. 3
 Lucis (lucus) S. ii, 53
 Lucisator C. iii, 1
 Loco S. i, 453
 Lucos P. vi, 39. H. 340
 Lucra C. ii, 44
 Lucramur C. ii, 53
 Lacrandi Ps. 607
 Lucri P. ii, 140
 Lucrum Ps. 460. S. ii, 1016
 Luctamen P. v, 215. H. 510. Ps. 176. S. i, 645
 Luctamina H. 640
 Luctando C. ii, 91. H. 147
 Luctandum S. ii, 149
 Luctantia æquora A. 651
 Luctantis P. ix, 85. Ps. 802
 Luctarier P. x, 651
 Luctata (sing.) S. ii, 595
 Luctator C. ii, 74
 Luctifico carmine H. 451 pulvere S. ii, 508
 Luctu C. x, 116
 Luculente (adv.) P. x, 22
 Lucum P. x, 196
 Lucus D. 56
 Ludat S. ii, 1128
 Ludebant P. ix, 83 bellum talibus armis Ps. 435
 Ludere P. iii, 20. Ps. 713. S. i, 656. ii, 44. 674
 Ludi (sing.) S. i, 383
 Ludibria P. v, 442. Ps. xvi, 456. S. i, 159. ii, 1033

- Ludibrio** fuit *Nearæ* P. x, 240
Ludibriorum P. xiv, 30
Ludibrium P. x, 870
Ludibundus P. ii, 400
Ludicra (plur.) C. iii, 18. Ps. 298
Ludicris P. ii, 322
Ludicro *verbere* P. x, 165
Ludicrum C. ii, 34
Ludimur P. ii, 315
Ludit P. x, 1088. Ps. 525
Luditis C. xii, 132
Ludius P. x, 222
Ludos S. i, 216
Ludum P. ix, 41
Ludunt H. 371
Luduntur *dolis* P. x, 181
Ludus est *mors* *Christianis* P. v, 64
Luenda *mors* est *sanguine* P. v, 52
Lues (subst. sing.) Ps. 558. S. i, 5 *fu-*
riata P. iii, 26 (plur.) ii, 222
Luet C. x, 108 *supplicium* S. ii, 185
Lugebas S. i, 470
Lugent A. 442
Lugubre *antrum* P. v, 238
Lugubri C. ix, 79
Luis (subst.) Ps. 508 *incentiva* H. 250
Luit C. iii, 135 *supplicium* A. 543
Luiturus Ps. 535
Lumen C. i, 100. v, 155. vi, 6. P. x,
319. x, 432. 441. 593. A. 278. 279.
286 *imago Dei* A. 72 *Numinis* A.
373
Lumina C. v, 7. 141. ix, 34. x, 79. P.
i, 101. v, 203. 235. 306. A. 113.
675. Ps. 44. 114. S. i, 546. D. 132
Luminat *atria nitor* P. iii, 192 *frontem*
serenam v, 127
Lumine C. ii, 27. v, 32. P. ii, 384. 395.
x, 322. 323. 534. xiv, 45. 48. 122.
A. 278. 279. H. 74. 735. 881. Ps.
482. 858. D. 96. 190 *cassis* A. 125
Luminibus P. xi, 168. H. 902
Luminis C. i, 24. v, 1. 9. 29. P. ii,
205. v, 239. 276. x, 313. xiii, 43.
A. 328. S. ii, 108. D. 109 *corusci*
gemmas P. ii, 299
Luna S. i, 365
Lunæ C. ix, 15
Lunam C. xii, 10
Lunari *lampade* C. v, 6
Lupæ (gen.) Ps. 47
Lupam P. x, 612
Lupanar P. xiv, 25. 55. Ps. 378 *Cy-*
pridis P. x, 230
Lupas S. i, 107
Luparis Ps. 191
Lupus *ferulæ* S. ii, 861
Lupus (plur.) P. ii, 518. x, 162
Lupus 146
Lupi (plur.) Ps. 795
Lupinis S. ii, 394
Lupino *rita* P. i, 98
Lupis C. viii, 37. A. 737
Luporum Ps. 467
Lupum C. iii, 169. P. v, 412
Lupus C. iii, 158. P. v, 19. xi, 241.
H. 224. Ps. 791. D. 189
Lurida *rota solis* A. 626
Lusa (sing. nom.) S. i, 175
Luserat P. xi, 130
Luserit *sibi impune dis destruendis* P.
v, 104
Lusit P. xii, 48
Lusitanorum P. iv, 37
Lustrales *pecudes* S. ii, 1106
Lustratæ (sing.) S. i, 381
Lustro *oculis* (verb.) P. xi, 17
Lusus *multo pavore* C. vi, 55
Luteam *cratem* C. viii, 59
Luteolis Ps. 354
Luteum P. xiii, 61. A. 677. 1023. H.
355 *sapit terrea voluntas* C. x, 26
Luteus *color* C. viii, 27 *homo* iii, 138
Luto C. pr. 12. P. ii, 247. A. 699.
819 *coacta membra* P. iii, 92
Lutulenta (sing.) *libido* Ps. 87 (plur.)
animalia P. x, 650 *membra* H. 117
Lutum A. 858. 1025. S. ii, 933
Lux C. i, 15. ii, 3. 19. 75. 97. v, 27.
153. vi, 51. vii, 79. ix, 36. x, 84.
xi, 60. xii, 36. P. i, 24. ii, 204. x,
318. 575. xi, 166. xii, 50. 58. A.
280. 281. 1031. H. 34. 966. Ps. 847.
S. i, 421. ii, 229. 905 *Bethlem* C.
vii, 1
Luxu H. 943. S. ii, 740 *perdita soboles*
S. i, 162
Luxum H. 283. S. i, 125
Luxuria (nom.) Ps. 311
Luxuriæ P. xiii, 25. Ps. 342. 378
Luxuriam A. 62 *rogi* S. i. pr. 19
Luxuriant C. iii, 54
Luxuriat S. ii, 1026
Luxuries (subst.) Ps. 405
Luxus (sing.) C. pr. 11. vii, 11. P. x,
514. H. 299. 396. Ps. 455 (plur.)
S. ii, 172
Lyæum S. i, 276
Lychnis C. v, 14
Lympha (nom.) C. ix, 28. 86. 87. D.
166
Lymphæ (gen.) P. x, 718
Lymphatam *furiis* (gentem) C. xi, 92
Lymphatico H. pr. 59
Lymphaticum *pecus* C. ix, 57
Lymphis P. vii, 14. x, 429. D. 68. 127
Lyra (nom.) C. iii, 81. ix, 3
Lyricæ *puellæ* (sing.) H. 317

M.

Macchabæi (sing.) P. v, 533
 Macchabæis fratribus P. v, 523
 Macchabæos P. x, 776
 Macellum P. x, 1056. A. 709
 Maceries H. 227
 Macetum S. ii, 546
 Machina (nom.) H. 250. 489. Ps. 866
 terna rerum C. ix, 14
 Machinam P. x, 339
 Machinis murum ferire P. i, 38
 Macie S. ii, 1024
 Macies C. x, 103
 Mactare H. pr. 35
 Mactat H. 100
 Mactatas S. i, 294
 Mactatis (adj.) Ps. 784
 Macte C. ix, 106
 Macularat Ps. 101
 Maculas (subst.) A. 684. 914
 Maculas (verb.) P. viii, 6
 Maculent A. 2
 Maculis C. iii, 42. D. 3
 Maculosa (sing.) S. ii, 247
 Maculoso S. i, 234
 Maculosum H. 949
 Madefactum Ps. 61
 Madens H. pr. 59 sanguine P. vi, 62
 Madent vulneribus D. 116
 Madentem P. x, 860. Ps. 413
 Madentes P. vi, 82. x, 1045. S. i, 640
 auras aromatum P. x, 363
 Madentibus C. v, 13
 Madentis C. vii, 43
 Madescit P. xi, 122
 Madescunt fletu C. vii, 164
 Madidam A. 765
 Madidas H. 763 sanie aras S. ii, 764
 Madidis Ps. 191
 Madido C. iii, 97. v, 24. H. 321. Ps.
 283
 Madidum P. xi, 45. Ps. 378
 Maduisse H. 366. S. i, 516
 Mænadas S. i, 134
 Mage P. iii, 9. xiii, 19. S. i, 518. ii, 6
 Magi (plur.) C. xii, 28. 61. 182. D.
 105
 Magicas S. ii, 893
 Magico S. i, 96. ii, 176
 Magicum P. xiii, 23
 Magiæ S. i, 89
 Magister C. vii, 97. P. vi, 10. ix, 22.
 xi, 233. A. pr. ii, 1. S. ii, 433
 Magistra (sing.) P. x, 688. 989
 Magistræ (gen.) Ps. 164
 Magistratum S. i, 623
 Magistratus (sing.) P. x, 132
 Magistri (sing.) C. vi, 78. P. ix, 83. xi,

91. xli, 14 æterni C. viii, 17 (plur.)
 P. ix, 40 criminum v, 78 signorum i,
 64
 Magistro H. 206. S. i, 37. ii, 22 te P.
 x, 89
 Magistrum P. x, 822. xii, 24. xiii, 2.
 A. 707. H. 721 pecoris D. 30
 Magna (plur.) H. 866. Ps. 286
 Magnanimo S. i, 511
 Magnarum C. xii, 77. Ps. 12
 Magnas P. x, 562
 Magni (sing.) P. x, 201. A. 9. H. 497.
 685. S. i, 41. 230. 590. ii, 759. 947
 putas P. ii, 202 refert P. x, 119
 Magnificis S. ii, 91
 Magnificum A. 1058
 Magnis P. xi, 212. xii, 48. A. 651. S. i,
 586. ii, 68. 488
 Magno P. pr. 24. iv, 13. A. 65. 814.
 Ps. 500. S. ii, 878. 1014
 Magnorum P. iv, 5. A. 1013. S. i,
 504
 Magnum D. 33
 Magnus Ps. 530. S. i, 87. 456. ii, 60.
 604
 Magos A. 646
 Magus P. x, 868
 Maia (abl.) S. i, 87
 Majestas C. v, 162. P. vi, 119. x, 263.
 309. A. viii, 26. 90. 879. 1062. H.
 65. 841. S. ii, 503
 Majestate P. xi, 218. A. 119. 531. 556.
 673. H. 45. 168. Ps. 80. S. i, 13.
 485. ii, 183. 1102
 Majestatem S. i, 431
 Majestatis A. 257. 314. S. i, 149. 189.
 407
 Major C. v, 132. xii, 78. 116. P. v,
 148. ix, 59. x, 263. 483. xii, 18. A.
 pr. i, 4. H. 258. 532. Ps. 444. 711.
 S. i, 315 exemplis C. viii, 7
 Majora A. 36. S. ii, 479
 Majorem A. 787. 815
 Majoribus Ps. pr. 43. S. ii, 363
 Majorum C. v, 38. S. i, 409
 Majus A. 470 bis D. 182
 Mala (subst. sing.) H. 554
 Mala (subst. plur.) C. pr. 29. i, 95. H.
 155
 Malarum (adj.) C. vi, 119
 Male (adv.) C. viii, 34. P. x, 689. A.
 ii, 150. H. 218. 315. Ps. 330. 399.
 564. S. i, 25 bis 241. 285. 391. ii,
 186. 453. 724 fabris suadelis H. 715
 fortis H. 278 pertinax C. pr. 14 pro-
 diga (sing.) P. iii, 68 suta (sing.) P.
 xi, 71 tener P. ix, 67
 Malesana (sing.) H. 93. Ps. 203
 Malesuada (sing.) C. iii, 113. D. 2

- Mali** (subst. sing.) P. x, 794. H. viii, 668. Pa. 667. 667. S. i, 72
Mali (adj. sing.) C. xii, 141
Malignæ (sing.) Pa. 269
Malignam Pa. 33
Maligne (voc.) P. v, 186
Maligni (sing.) H. 554. 614. S. ii, 975
Malignitatum P. ii, 260
Malignum murmurans P. v, 417
Malignus H. 218
Malim P. ii, 218
Malis (subst. : calamitatibus) C. iv, 82. P. x, 516. A. 509
Malis (adj.) P. ii, 85. A. 60. 997
Malit A. 45. H. 634. S. i, 338
Malle C. vii, 104. H. 785
Mallet P. x, 35. S. i, 637
Malleus P. x, 269
Malo (adj.) A. 911
Malorum (subst. : calamitatum) P. v, 527. x, 90. 1097. 1124. xiv, 110. A. pr. ii, 18. H. 259. 558. 642. Pa. 158. S. ii, 1041
Malum (subst. : calamitas) P. x, 208. xlii, 44. H. pr. 45. 113. 216. 554. 563. 641. 647. 669. 939. Pa. 395. S. ii, 47. 178
Malus (adj.) A. 104
Mambre D. 13
Mammone (dat.) P. i, 58
Mammoneam H. 429
Manantem Deo originem C. v, 39
Manantibus P. x, 707
Manantium P. x, 843
Manassæ C. xii, 190
Manceps carceris P. v, 345
Mancipandam vinctis plebem P. x, 44
Mancipatam vitam C. xi, 39
Mancipatur Tartaro P. x, 475
Mancipium Christi A. 406 gehennæ H. 128 ludibriorum P. xiv, 30
Manco ordine A. 619
Mancum P. ii, 231
Mandant P. vi, 140
Mandaram S. ii, 261
Mandas C. x, 159. P. xiii, 59
Mandat P. x, 42. 1090 otia flatibus A. 657
Mandata (adj. plur.) S. ii, 199
Mandatur P. xi, 169
Mandavit P. x, 338. 744
Mandere C. iii, 114. D. 187
Mandet P. x, 345. 936. Pa. 723
Mando (1. conj.) C. ix, 32
Mane (adv.) C. ii, 29. H. 925. P. iii, 64. xi, 189 novo C. ii, 15. iii, 86 sit i, 96 vacuum x, 146
Maneat P. xi, 142. S. i, 461. 522. 649
Manebat Pa. 112. 267
Manebit S. ii, 211
Manens H. 901
Manent S. ii, 250
Manentem P. x, 597
Manere C. vi, 20. P. pr. 28. x, 976
Maneret C. i, 59. P. ii, 136. S. ii, 451. 540
Manes (subst.) A. 478. Pa. 92. S. i, 191. 402
Manet C. xii, 17. P. v, 232. x, 29. A. 573. 812. Pa. 62. 128. D. 122. 159. 181 membra spes eadem C. iii, 291
Manibus (manus) A. 199. 235. 465. 731. 1037. Pa. 878. S. ii, 559. 720. D. 136
Manibus dis (Manes) S. i, 403
Manicas S. ii, 732
Manichæe A. 975
Manichæus A. 957
Manicia H. 435. Pa. 567
Manifesta (sing.) H. 126
Maniplis P. x, 864. Pa. 568
Manna D. 43
Manserat P. v, 311
Mansit C. vii, 122. Pa. 84
Mansuefactum C. vii, 84
Mansuescat P. ii, 440
Mansuere S. i, 457
Mansuescit C. iv, 50. P. ii, 439. v, 465
Mansuevere A. 430
Manu C. iii, 37. 177. iv, 61. P. iii, 78. v, 100. 179. x, 780. xi, 91. xiv, 82. A. viii, 92. 451. 513. H. 136. Pa. xi, 65. 147. 214. 292. 420. 456. 497. S. i. pr. 83 fabrilis P. v, 69
Manum C. v, 46. vi, 85. P. i, 92. x, 360. 549. 697. xiii, 54. H. pr. 14. Pa. 346. 576. S. i. pr. 22. 27. ii. pr. 61. D. 140
Manus (sing.) C. iii, 96. P. iii, 71. v, 144. ix, 43. 80. x, 1102. xi, 129. 185. xii, 17. A. pr. ii, 14. 15. 597. 858. 859. 862. 870. H. 267. 362. 646. Pa. 137. 250. 537. S. ii, 39 (plur.) C. ii, 102. P. i, 39. 71. v, 118. 151. vi, 103. ix, 39. 57. 79. x, 447. 496. 497. 801. 842. xi, 139. S. ii. pr. 28. 953. 1005 exercet tortor P. i, 47
Manuum P. iii, 79. A. 221. 1022
Mapalia Pa. pr. 46
Marceat C. i, 76. Pa. 745 ignis A. 480
Marcent suppliciiis Tartara C. v, 123
Marcentem S. ii, 1044
Marcenti Pa. 883
Marcescere A. 621
Marcida (sing.) Pa. 316 oblectamine frequenti scintilla mentis C. vii, 18 (plur.) P. iii, 210

- Marcion** II. pr. 36. 56. 134
Marcionia H. 503
Marcionita Deus H. 129
Marc C. iii. 5. v. 63. vii. 108. P. v. 475. A. 153. II. 116. 681. S. ii. pr. 6. 18. 77. 790. 880. D. 33. 187
Marcus P. x. 177
Margarita spargere inter naves P. x. 648
Margaritum Pa. 878
Margine A. 686. H. 706
Margines P. xiii. 77
Mari (mare) S. ii. 378
Maria D. 100
Maria A. 643
Mariam Pa. 88
Mari S. i. 525
Marina (plor.) C. xii. 90
Marini (sing.) P. x. 328
Marinis Pa. 723
Marino transitu C. xii. 146
Maris (mare) P. vii. 59. S. ii. pr. 35
Maris (maris) A. 575. S. i. 119
Martialis S. i. 476
Martian Ps. pr. 65
Martitandi S. ii. 1068
Maritarum conjugum P. i. 119
Maritat A. 569
Mariti (gen.) A. 98
Marito (subst.) H. 613. S. i. 187. 201. 277
Maritum P. x. 227. H. 567. D. 16
Maritus P. x. 184
Marmora (lapidea) P. ii. 482. xl. 10. xii. 25. S. i. 404. 502
Marmore (lapide) P. iii. 191. v. 74. vi. 141. A. 521
Marmore (equore) P. v. 494
Marmoreis Pa. 813
Marmoreo S. ii. 38
Marmoreum A. 509
Marmoribus S. ii. 833
Marmoris S. i. 347. ii. 249
Marmorum P. iv. 194
Mars S. ii. 494
Marsupia Pa. 600
a Marsupio inanis P. ii. 104
Marsus S. ii. 615
Marte Pa. 215. S. i. 185. ii. 571
Martia (plur.) S. i. 181
Martiale P. iv. 149
Martia P. x. 212. 619. Pa. 118. S. i. 74. 284. 293. 627. ii. 666
Martyr P. iii. 128. iv. 90. 186. v. 1. 186. 216. 283. 354. vii. 51. ix. 6. 97. x. 121. 546. 561. 896. 904. 1123. xi. 38. xiii. 3. 106. Pa. 776
Martyras patronos P. ii. 579
Martyro P. vi. 6. x. 991
Martyrem P. ii. 359. 616. v. 99. 239. vii. 4. 18
Martyres P. i. 79
Martyri P. ii. 330. xiv. 17
Martyribus C. pr. 42. P. vi. 122. Pa. 37
Martyrii P. iii. 9. xi. 31
Martyriorum P. iv. 88
Martyris P. ii. 15. 509. iii. 102. iv. 96. 144. v. 314. 392. 535. ix. 16. x. 661. 1108. xi. 8. 106. 172. xiv. 2. 120. S. i. 557
Martyrium P. viii. 4
Martyrum C. xii. 125. P. i. 1. 106. 116. ii. 519. iv. 2. 56. 72. 87. 115
Mas P. x. 1072. infans C. xii. 101
Masculini geminis P. x. 1069
Massa P. x. 284
Massa P. xiii. 87
Massae (gen.) A. 1031
Massam S. ii. 260
Massi P. ii. 56
Massylum (gen. plur.) P. iv. 46
Mastigophoris S. ii. 516
Mastrucis S. ii. 698
Mater C. ix. 44. P. x. 228. 681. 686. 711. 719. 767. 827. 631. 1074. A. 575. bis. H. 286. 598. Pa. pr. 46. S. i. 187. castitas C. xi. 14
Materia (abl.) A. 794. scis expolita C. iv. 42
Materiae (gen.) H. 536
Materiam A. 927. H. 172
Materiem H. 838. Pa. 600. S. ii. 268
Materies C. iii. 90. A. 187. 168. 260. H. 948. S. i. 336
Materna (sing. abl.) A. 639 (plur.) C. xii. 108
Maternam S. i. 264
Materno A. 590. H. 621. S. ii. 1000
Maternum P. xi. 229
Mathesi S. ii. 893
Mathesis S. ii. 478
Matre P. x. 752. 754. 791. Pa. pr. 12. 75. 217. S. i. 228. ii. 668
Matrem S. i. 307. ii. 176. Deam P. x. 1062
Matres C. ix. 45. x. 118. P. i. 118. x. 200. 681
Matribus C. xii. 146. Pa. 549
Matris C. vii. 58. P. ii. 159. x. 146. 155. 742. 823. A. 426. 529. 648. 923. H. 698. Pa. 469. S. i. 629. D. 135
Matrona (nom.) C. vii. 149. Pa. 66
Matrum C. ix. 110. P. x. 58. H. 274.

Delpk. et Var. Clas.

Ind. Prad.

O

- S. ii, 733. D. 116
Matthæus A. 982
Matura (plur.) C. xi, 54
Maturi (sing.) S. ii, 321
Maturitas A. pr. ii, 52
Matuta (nom.) S. ii, 562
Mavors Ps. 240
Mavortiam lupam P. x, 611
Mavortius puer P. x, 412
Mauri A. 433
Maxentius S. i, 469
Maxilla (nom.) D. 67
Maxillas P. x, 549
Maxima (sing.) C. x, 45. P. ix, 3. Ps. 99. 689 (plur.) S. ii, 1015
Maximianus P. iii, 77. 81
Maximis P. x, 426
Maximorum P. x, 1057
Maximus P. v, 21
Me C. pr. 24. iii, 40
Mea (sing. nom.) P. x, 780. Ps. 65 (abl.) P. x, 22. S. ii, 223 (plur.) C. iii, 201. P. ix, 7. x, 39. A. 42. Ps. 88
Meæ (sing.) H. 941. Ps. 519. S. ii, 195
Meam P. v, 153. A. 371
Meandros C. vi, 142
Meare P. x, 1055 ab ore iii, 172
Mearet P. v, 478
Meas (pron.) H. 651
Meatibus P. vii, 70. x, 10. 938
Meatus (sing.) P. x, 565. H. 320 aurium C. ix, 64 (plur.) H. 320. 650
Mecum P. iv, 198. vi, 22. P. ix, 7. x, 175
Medela (nom.) C. iv, 85. x, 83. S. i, 6 (abl.) C. ix, 36
Medelæ (sing.) P. ix, 64. A. 693. S. i, 527
Medelam C. viii, 77. P. ii, 580. x, 505 dare vi, 160 ferre H. 664
Medelis P. i, 20
Medendi H. 120
Medere (imper.) P. x, 510
Medetur P. x, 889
Media (sing. nom.) C. iii, 87 (abl.) A. 553. H. 313. Ps. 686. 730. S. i, 463. ii, 66 (plur.) A. 469. Ps. 605
Mediæ (sing.) P. xiii, 82 rationis regem A. 226
Mediam S. ii, 581
Medias A. 412. H. 476. Ps. 110. 162. S. ii, 1087
Mediator C. xi, 16 nostri et Omnipotentis filius A. 174
Medicabilis est (humus) A. 695 voluptas C. vi, 24
Medicæ (sing.) A. 702
Medicamen A. 677. 690
Medicamine Sabæo C. x, 52
Medicans H. 114
Medicante H. 231
Medicata (sing.) H. 539 (plur.) *ibid.* 321
Medicato H. 539
Medicina (nom.) S. i, 3. 22. D. 129
Medico S. i, 18
Medicum P. x, 968
Medicus P. x, 896. 968. 981
Medii (sing.) C. iv, 27. P. xi, 70. Ps. 421
Mediis P. iii, 65. A. 154. S. i. pr. 44. 89
Medio C. iii, 110. P. iii, 208. ix, 31. x, 398. xiii, 76. A. 628. H. 475. 867. S. i, 275. 578. ii, 929
Mediocriter H. 331. Ps. 276. 611
Medios C. v, 74. P. xi, 223
Meditabimur C. vi, 152
Meditamine Ps. 234
Meditans A. 798
Meditantes Ps. 435
Meditantur C. x, 124
Meditaris S. ii, 236
Meditata (sing.) C. iii, 98. P. iii, 25
Meditatio H. 91
Meditatur H. 174
Meditatus P. v, 266
Meditor S. ii, 182
Medium P. x, 1072. H. 518. Ps. 139. 573. S. ii, 826. D. 137 *carnis habet* A. 228 noctis C. v, 42
Medius P. xi, 98. H. 722. Ps. 856 *intervenit Deo atque homini Jesus* Ps. 764
Medullas C. ix, 6. 102. P. ii, 493. iv, 131. S. ii, 960
Medullis C. iv, 18. vi, 15. P. i, 106. x, 732. xiii, 14. H. 197. 512. 899. S. i, 538. ii, 405
Medullitus H. 392
Megæræ S. i, 368
Megalesia (plur.) S. i, 629
Megalesius S. ii, 862
Mei (ego) S. i, 646
Mei (meus) P. ix, 101
Meis P. vi, 160. x, 501. S. ii, 237
Mel C. v, 94
Melchisedech Ps. pr. 43
Melior P. xi, 28. H. 123 *consiliis ætæ* S. ii, 322
Meliora H. 719. 940
Meliore H. 697. Ps. 11. S. ii, 1108
Melioribus annis C. x, 94
Melius C. iv, 32. H. 463. 793. Ps. 84. S. i, 42. 263. ii, 284. 306 *erat* H. 98
Mella C. iii, 71. xi, 73. D. 67 *sanguinis* P. x, 740
Melle C. v, 16. H. 479

- Mellis** Ps. 398
Melodum carmen C. ix, 2
Melos C. v, 123
Membra C. iii, 173. 201. vii, 17. 74. ix, 16. 31. 100. x, 20. 28. 127. P. i, 26. 116. ii, 209. 360. 438. iii, 18. 92. 144. iv, 44. 93. 122. v, 155. 232. ix, 14. 83. x, 606. 1060. xiv, 37. A. 540. 1081. H. 117. 311. Ps. 628. S. i, 439. ii, 1077 laniabere feris P. iii, 117 orbis H. 248 statuis effingere S. ii, 750
Membratim P. v, 112
Membris C. vi, 22. vii, 194. viii, 78. xii, 84. P. ii, 211. iv, 127. v, 112. 428. x, 138. A. 407. 763. 817. 939. 962. H. 886. Ps. 26. 291. 363. 725. S. ii, 58. 381
Membrorum P. ii, 219. x, 774. A. 684. 1051. H. 919. S. ii, 164
Membrum C. ii, 90
Memento C. vi, 125. x, 835. P. xii, 66
Memet P. x, 399
Memini C. iii, 198. P. xi, 14. A. 450. H. 790. S. ii, 919
Meminisse H. 461. Ps. 383. S. i, 163
Meminit A. 302. Ps. 25. H. 658. S. i, 490
Memor C. vii, 161. x, 29. P. vi, 83. vii, 39. A. 344. H. 736 est Ps. 627 sit S. ii, 213 sum mei S. i, 646
Memorable P. x, 751 sæclis opus Ps. 659
Memorabilis S. i, 105 amnis P. iii, 188 virtus Dei A. 1059
Memorant P. xiii, 80. H. 178. Ps. 554. S. ii, 970
Memoras S. ii, 580
Memorat P. iv, 163
Memoratur A. 22
Memorem animum H. 379
Memorem (verb.) A. 672
Memorent S. ii, 459
Memores (adj.) Ps. 381
Memphim S. ii, 923
Memphitica (plur.) S. ii, 530
Memphitidis H. 463
Mendacis H. 337
Mendax C. ii, 102. A. 252. 441. 958. 1052. Ps. 557 imago C. vi, 46
Mendicat P. ii, 248
Mendosa (sing.) P. ix, 80
Mendosus A. 976
Mendum non capit A. 977
Mens C. pr. 32. i, 32. 59. ii, 111. vi, 13. 33. 136. ix, 82. xii, 149. P. pr. 4. i, 30. ii, 208. x, 519. 582. A. 630. H. pr. 57. 279. 364. 630. 687. 895. 946. Ps. 6. 199. 248. 774. S. ii, 384. 386. 591. 875. 1057. 1071 una sacrorum P. ii, 436
Mensa (nom.) P. xi, 171
Mensæ (sing.) Ps. 531. D. 148
Mensam C. viii, 71. Ps. 369
Mensas C. v, 99. vii, 162. A. 714. S. ii, 943
Mense P. x, 782. S. i, 237. 246
Mensibus P. xi, 195
Mensis affatim plenis (mensa) C. viii, 14
Mensis (mensis) P. xi, 232
Menstrualem P. x, 538
Menstruam lunam C. xii, 10
Mensura (nom.) C. x, 144
non Mensurabile spatium A. 813
Menta P. x, 908. H. 749
Mente C. ii, 49. x, 34. P. x, 346. xii, 18. A. 930. H. 160. 343
Mentem C. vi, 114. x, 166. P. v, 359. 361. xiii, 13. A. 422. H. pr. 56. 383. 513. 533. Ps. 203. S. ii, 32. 442
Mentes P. i, 99. x, 79. xiii, 86. H. 426. Ps. 351. 386. S. i, 375. ii, 145
Mentibus P. x, 435
Mentis (mens) C. vii, 10. 19. ix, 53. xi, 95. P. ii, 224. 552. x, 313. 368. 658. 966. A. pr. ii, 17. H. 61. 609. 701. Ps. 148. 585. 741. 767. 840. S. ii, 102. 164. 249. 332. 628 secreta C. ii, 16
Mentita (sing.) Ps. 684
Mentitos H. 88
Mentitum pondus S. ii, 645
Mentitur externam formam H. 266 minas P. x, 290
Mentitus A. 964. Ps. 792
Mentium C. i, 3
Mento H. 411
Mentorem P. x, 291
Mentum P. ii, 283. x, 560. Ps. 592
Meorum P. ii, 236. iv, 196. x, 723. A. 1051. S. ii, 183
Meos P. vi, 79
Mera (sing. nom.) A. 26. 961. S. ii, 744 (abl.) P. vi, 91
Mercata (sing.) Ps. 874
Mercator C. ii, 43
Mercatori S. ii, 791
Mercatus (subst. plur.) A. 710
Mercatus (part.) Ps. 534. D. 17
Merce P. xiii, 43
Mercede P. x, 970. D. 150
Mercedem D. 177
Merces (sing.) P. xiv, 122 sanguinis v, 3
Mercis P. x, 476
Mercurius S. i, 87. ii, 519
Mereamur S. ii, 122

- Mercare* P. x, 397. A. 538
Meremur C. vi, 117
Mereri S. ii, 306
Meretricia Pa. 49
Meretrix P. x, 228. H. 316. S. i, 144.
 ii, 784. D. 63
Meretor P. x, 1066
Mergam P. v, 437
Mergant D. 85
Mergendis S. ii, pr. 18
Mergens S. ii, pr. 36
Mergi (infin.) P. vii, 26. S. i, 26. D.
 144
Mergis animas in Tartara Pa. 90
Mergit C. ix, 57. P. xiv, 115. D. 140
Mergitor C. xii, 18. P. x, 1012 *tenebris*
 (ibid.) 478
Mergunt S. ii, 463
Meri (subst.) D. 120
Merita (adj. sing.) C. iii, 151
Meritas P. xiii, 95. H. 596
Meriti (subst.) Pa. 776. S. ii, 826. 1116
 Insignem virum P. vii, 1
Meriti (adj.) male de populo S. i, 25
Meritis (subst.) C. pr. 36. v, 38. xi,
 110. P. xiii, 33. A. 883. H. 666. S.
 i, 129. 617. ii, 209. 749 *esse primum*
 olivum x, 113 *illustres* S. i, 894
Merito (subst.) S. ii, pr. 48
Merito (adv.) H. 40. S. ii, 171. 475. 661
Meritoria (subst. plur.) H. 769
Mentorum (subst.) H. 689. 931
Meritos Pa. 889. S. ii, 467
Meritum (subst.) H. 667. 689. S. i, 444.
 ii, 486. 795. 101
Mero (subst.) P. vi, 131. Pa. 379. S. i,
 134
Mero (adj.) A. 431
Mersa P. x, 371. xi, 154. Pa. 363
Mersandam H. 834
Mersare S. ii, pr. 59
Mersatur C. xii, 122
Mersat C. ix, 18
Mersa fornicia P. v, 243
Mersimus A. 221
Mersis H. 928 *febrilis* P. ii, 251
Mersu S. i, 296 *sole* C. v, 3
Mersos P. xii, 84
Mersum P. xii, 15. H. 961. S. ii, 326
Meruere S. ii, 504
Merueritis C. iv, 5
Merui P. xi, 78. H. 939. 940
Meruit C. v, 32. P. iii, 57. vi, 128.
 xiii, 87. H. 765. 797. Pa. 556. D. 93
Messeni A. pr. ii, 65
Messas S. ii, 1038
Messiam P. x, 17
Messis S. ii, 959
Messoribus C. iv, 59
Meta S. i, 324 *noctis* C. i, 79
Metalla P. x, 330. H. 300
Metalli C. vii, 79
Metallis P. ii, 191. H. 104
Metallo P. x, 1065. xi, 193. A. 512.
 H. 743. Pa. 140. S. i, 246. E. 627
Metallum C. xii, 108. S. ii, 327
Metando P. xi, 151
Metas P. iii, 164 *statut* S. i, 543
Metatura (sing.) Pa. 826
Metenda (plur.) P. x, 1066
Metite P. iii, 208
Metro P. iv, 102
Metu P. ix, 26. x, 721. 879. Pa. 496.
 709
Metacenda (sing.) S. ii, 171 (plur.) S.
 ii, 388
Metait A. 145. S. ii, 1062
Metum A. 1061
Metunt C. iv, 98
Metus (sing.) Pa. 464. 620. S. i, 829
Meum P. ii, 355. vi, 57. x, 13. S. ii,
 234
Mens P. x, 187. 442. 444. 1067
Mi (dat.) P. x, 137
Micam P. xiii, 81
Micans A. 24. 87
Micant C. v, 143. H. 419. Pa. 369
Micantem Pa. 334
Micantior sole C. v, 44
Micarum A. 7. S. D. 147
Micat arte loquendi H. 203
Mieet C. vii, 79
Micuisac P. v, 352. H. 175
Mihi C. pr. ii, 31. iii, 21. 40. 71. 85.
 166. P. ii, 129. v, 138. x, 476. S. ii,
 168
Mihimet S. ii, 265
Miles C. ii, 39. P. v, 208. x, 61. xiv,
 65. Pa. 451. S. ii, 31. 517 *Dei* P.
 v, 117
Militat P. i, 33 *sub principe* H. 306
Militie A. 216. Pa. 5. 105. 206
Militent P. x, 428
Milites (subst.) P. i, 32. x, 42. 461
Militet ipsi H. 549
Militum C. pr. 19. Pa. 575. 647. S. i,
 495. ii, 432
Militum malorum Pa. 159
Militum P. v, 465
Mille C. v, 111. vi, 142. x, 106. P. i,
 70. ix, x, 177. 407. 513. 614.
 624. 670. 737. 1031. A. 184. 846.
 H. 376. 435. 619. Pa. 36. 872. S. i,
 pr. 63. 109. ii, 84. 336. 580
Milleformis demonum pestis C. ix, 55
Millia C. ix, 60. xi, 30. P. iii, 62. ix,

71. vii, 89. A. 458. H. 98. 413.
 Pa. 168. 422. 605. S. i, 517. ii, 447.
 D. 146 sesteriliorum P. ii, 76
 Millibus A. 764. D. 19
 Miraica (plur.) S. i, 631
 Mimico cavillo P. ii, 318
 Minacem judicem C. vii, 108
 Minacce P. x, 706. A. 1068 habita fa-
 cies H. 398
 Minaci H. 948
 Minacibus C. v, 49
 Minacis P. v, 296. x, 293. Pa. 651
 Minantur P. vi, 191
 Minari P. x, 285
 Minaris subline Pa. 298
 Minas P. x, 290
 Minatur C. vi, 88. P. x, 1102. Pa. 196.
 225
 Minax P. ii, 184. Pa. 206 majestate S.
 ii, 1083
 Minerva P. xiv, 27. S. ii, 524
 Minervam P. x, 275. A. 455
 Minetur S. ii, 461
 Minimi (sing.) C. x, 144
 Minimis H. 81
 Minimus H. 962
 Minio P. xi, 30
 Minis P. v, 420. xiv, 17
 Minister C. ix, 29. P. ii, 47. v, 31. vi,
 67. A. 491. 720
 Ministeria P. iii, 114
 Ministeria P. ii, 231
 Ministra cordis (lingua) P. x, 772
 Ministre avis sigillum (aquila) P. x, 284
 Ministram P. x, 946
 Ministranti S. i, 341
 Ministrat P. ii, 214
 Ministri (sing.) A. 579. H. 959. Pa.
 461 (plur.) P. x, 448. 817
 Ministria C. vi, 89. x, 79. A. 196. D.
 126
 Ministros P. v, 312. vi, 23. x, 601.
 1076. H. 168. 398. Pa. 69. S. i, 217
 Ministrum S. i, 293
 Minstantem A. 490
 Minstria P. ii, 186. v, 167
 Minor (oris, comp.) C. viii, 57. P. v,
 426. xii, 18. A. 255. Pa. 711. S. i,
 323. ii, 90. 101
 Minorem P. x, 597. A. 614. S. i, 314
 Minores S. i, 56
 Minoria H. pr. 6. S. i, 607
 Minuas S. ii, 328
 Minuat P. xi, 942
 Minuit A. 274. Pa. 85
 Minus C. vii, 46. P. iv, 125. x, 656.
 xiii, 100. xiv, 3. S. i, 525. ii, 986.
 1637 nec P. xi, 209 interea Pa. 467
 non quam S. i, 252 virium P. ii, 314
 Minuta (abl.) A. 964 voce A. 849
 Minutus P. x, 1077. Pa. 146
 Minutatum P. xi, 119
 Minutis C. xii, 113. P. ix, 12. x, 1620
 ambagibus A. pr. ii, 21
 Minuuntur H. 21
 Mira (sing.) P. ii, 491. xi, 175. A. 626
 (plur.) P. x, 4. A. 649
 Mirabere S. ii, 717
 Mirabile S. 297
 Miracula P. vii, 71. x, 624. A. 186.
 878. 405. S. ii, pr. 21
 Miracula P. x, 960
 Miraculo P. v, 236
 Miraculum P. x, 855 vulcanis C. ix, 86
 Miramur S. ii, 555
 Miranda (sing.) D. 180
 Miratum Pa. 322
 Mirantur Pa. 304. 325
 Miraris P. ii, 302. ix, 94. A. 888
 Mirata (sing.) S. i, 90
 Miratur P. x, 964. xiv, 94. A. 463. D.
 107
 Miratus C. vii, 191
 Mirere P. ii, 171. xi, 33. H. 863
 Mirifica vice C. iii, 161
 Mirificis P. vii, 42
 Miris P. vii, 29 modis ii, 314
 Miro S. i, 623. ii, 145. x, 201. 246
 Mirum H. 248. Pa. 669. S. i, 267. ii,
 955
 Misceat P. i, 60. ii, pr. 9
 Misceatur C. vii, 200
 Miscebat S. ii, 599
 Miscent P. i, 99. A. 329. S. ii, 1107
 Miscere S. i, 538
 Misceret Pa. 42
 Misceri S. ii, 549
 Miscet C. x, 114. A. 481. Pa. 175. 522.
 882
 Miscuit H. 789
 Miser S. ii, 328
 Misericabile S. i, 468 visa P. ix, 18
 Misere (sing.) H. 608. S. i, 179
 Miseram (adj.) C. iii, 188
 Miseranda (sing.) P. iii, 71. A. 400
 (plur.) A. 402
 Misericando Pa. 580
 Misericans C. x, 62. H. 509. S. i, 416
 Misericus (adj.) S. ii, 729
 Misericat S. ii, 535 edicta in mundum P.
 1034
 Miserate labores hominum Christe Pa. 1
 Misericatus P. ix, 86. xiii, 58 urbem Ro-
 mulam P. ii, 412
 Misericere P. v, 557. A. 342
 Misericordie S. x, pr. 84
 Misericordie adrofum P. x, 166
 Miseri (sing.) H. 646 (plur.) P. xi, 29.

- Ps. 206. S. i, 239. ii, 203
 Miseris (adj.) C. vi, 19. H. 153. 378.
 S. i, 153. ii, 465. 1070
 Miserit signum terris cremandis C. xi,
 106
 Miserorum H. 442. S. i, 386. ii, 1124
 Miseros H. 312. Ps. 81. 232
 Miserrime (voc.) P. x, 1008
 Miserum P. x, 491. A. 404. S. i, 70.
 458. ii, 682
 Misit A. 114. 1006
 Missa (sing.) A. 831. H. pr. 10 (plur.)
 P. i, 83
 Missile Ps. 151
 Missis A. 346
 Missos P. vi, 120
 Missu Ps. 708
 Missum P. v, 375. A. 114. S. ii, 770
 Missus C. iv, 15. vi, 8. D. 119
 Mite S. ii, 680
 Mitem S. ii, 1095
 Mitescere P. xiii, 66. A. 650
 Mithridatem S. ii, 561
 Mitia C. iii, 77
 Mitibus C. v, 133
 Mitifici (gen.) D. 77
 Mitificos H. 964
 Mitigans P. x, 1067
 Mitigat P. v, 436 cor liquor ambrosius
 P. xiii, 12
 Mitiores P. x, 497
 Mitis C. ix, 39. A. 300. 767 ultor
 (Deus) C. vii, 101
 Mitra (nom.) Ps. 358 (abl.) P. x,
 1013
 Mittere S. i, 511. ii, 938
 Mittit H. 883. D. 70 ad cœlum suspi-
 ria H. 380
 Mittunt C. iv, 69
 Mixta (sing.) Ps. 350. A. 818. H. 613.
 S. ii, 212
 Mixtim P. vi, 141. x, 848. A. 1009.
 H. 78. S. ii, 419
 Mixtis P. vi, 152. Ps. 10
 Mixto S. ii, 616
 Mixtum Ps. 790 pice bitumen P. v,
 199
 Moabitidis H. 779
 Mobile P. x, 935. xi, 114. A. 110 in-
 genium H. 547
 Mobilem C. ix, 82
 Mobiles P. x, 79
 Mobilibus C. v, 26. 141
 Mobilis C. pr. 45. P. v, 441. A. 210.
 S. ii, 317. ii, 801 liquor profundi
 (maris) C. ix, 50
 Mobilitas sæcli P. xiv, 99
 Mobilitate A. 671. H. 740
 Moderamina S. ii, 231
 Moderamine C. pr. 16. A. 27. 831. H.
 195. 247. S. i, 90. ii, 74. 621
 Moderaminis Ps. 274. S. ii, 990
 Moderans C. viii, 2
 Moderante H. 924
 Moderator P. ix, 31. S. i, 9
 Moderatrix ligula P. x, 978
 Moderatum A. 47
 Moderatur A. 634. Ps. 277
 Modesta (sing.) Ps. 109. S. ii, 1096
 gradum P. iii, 23 (plur.) P. xiii, 31
 Modestia (nom.) Ps. 635
 Modica (plur.) A. 734
 Modicis A. 735
 Modico Ps. 620
 Modicum est A. 875 salis P. iii, 122
 Modis P. i, 106. vi, 152. x, 889. xi,
 54. A. 209. 730. 852. S. i, 289. ii,
 20 miris P. ii, 314
 Modo (subst.) C. iii, 115. P. v, 164. A.
 iv, 892. 1079
 Modos D. 91
 Modulamina H. 317
 Modulamine A. 844
 Modulantia Ps. 658
 Modulata (sing.) C. iii, 35
 Modulis C. v, 123
 Modulos A. 846
 Modum C. iii, 179. P. i, 77. x, 313.
 342. 554. H. 238. 332. Ps. 612. S.
 ii, 135 in P. ii, 381 fulminis P. xiv,
 46
 Modus P. iv, 169. v, 432. x, 1129. A.
 855. 909 abstinendi laxus ac liber C.
 viii, 65
 Mœchi (sing.) Ps. 62
 Mœchorum furta calent P. x, 183
 Mœchus S. i, 58
 Mœnia C. vii, 143. P. iii, 190. vii, 3.
 H. 494. 735. 759. S. i, 50. 411. ii,
 73. 967
 Mœnibus Ps. 671. S. ii, 359. 371. ii,
 610
 Mœnium P. ii, 416
 Mœrent A. 444
 Mœrente C. ix, 60
 Mœror H. 396
 Mœrore P. xi, 135
 Mœsta (sing.) C. vii, 141. x, 117. P.
 xiii, 96. xiv, 40. Ps. 541. S. ii, 545
 Mœstis P. i, 50
 Mœstos Ps. 699 pavore C. vi, 47
 Mola (nom.) S. ii, 949
 Molæ (sing.) P. vii, 25. S. i, 203. ii, 23
 Molam P. iii, 129. 199
 Molarem silicem Ps. 418
 Molares C. vii, 119
 Molaris ponderis saxum P. v, 489
 Mole P. xi, 13. H. 905. S. ii, 227 præ-

- darum Ps. pr. 27
 Molibus A. 718
 Molita (sing.) H. 106
 Moliti (plur.) S. i, 537
 Molitus P. x, 326
 Molle C. vii, 181. P. ix, 56. x, 784.
 H. 325. 811 succinctam Dianam P.
 x, 281
 Mollem P. v, 500. A. 1039. Ps. 233
 Molles C. v, 15. P. x, 801
 Mollescere cultu H. 283
 Molli C. x, 126. H. 309. Ps. 792. S. ii,
 1088. D. 189
 Mollia A. 1017 S. ii, 512. 598 verba
 P. v, 17
 Mollibus P. v, 278. 365. 416. S. ii, 148.
 habenis C. viii, 2
 Mollior A. 428
 Mollire P. v, 335. Ps. 314. S. ii, 922
 Mollis (adj.) P. ii, 328. x, 715. xiv, 72.
 S. i, 116. 436
 Mollissima (sing.) H. 298
 Mollitus Deus C. vii, 171
 Momenta S. ii, 164. 481
 Momentis A. 681
 Momorderat S. i. pr. 57
 Momordit P. x, 904
 Monebat A. 972
 Monentem H. pr. 40
 Monens P. vi, 124
 Mones H. 704
 Monet C. iii, 89. x, 65. A. 344. S. i,
 38
 Moneta (sing.) P. ii, 56. Ps. 526
 Monile P. ii, 805. Ps. 449
 Monilia Ps. pr. 30 fulva P. iii, 22
 Monilibus C. vii, 148
 Monitis H. 739
 Monitum (subst.) A. 579
 Mons Ps. 654
 Monstra (subst. plur.) P. i, 69. ii, 451.
 S. i, 434. 452. 637 Deum rusticorum
 P. x, 241
 Monstrans Ps. pr. 62
 Monstrant S. i, 391
 Monstrare A. 703
 Monstras C. v, 8. x, 19
 Monstrat P. ix, 20. x, 102. xi, 134. A.
 173. 700. 836
 Monstrata (plur.) S. i, 523
 Monstravit P. xi, 36
 Monstret S. ii, 897
 Monstri C. vii, 127. A. 400. Ps. 186.
 275. 466. 715
 Monstria H. 90. Ps. 723. S. ii, 40.
 656
 Monstro (subst.) C. vi, 108
 Monstrum P. x, 77. Ps. 565
 Monstruosa P. ii, 7
 Monte P. ii, 364. A. 327. S. i, 584
 Montes H. 861 moneta P. ii, 56
 Montis C. vii, 136. P. xi, 165. D. 87.
 173
 Montium P. x, 65. 331
 Monuit C. vi, 67 S. ii, 371
 Monumenta C. x, 54. P. iv, 46. x, 1132.
 xi, 18. A. 622. H. 724. 749. Ps.
 149. S. i, 403. 506
 Monumentum D. 151
 Mora (nom.) nulla jam restat P. v, 609
 nec P. iii, 31. xii, 27. A. 755 (abl.)
 P. iii, 42
 Moram H. 211
 Moras (sing.) Ps. 116
 Morari Ps. 727
 Moraram P. ii, 338. x, 812 tadio ager
 P. v, 355
 Moras P. vii, 80 animas P. ix, 87
 Morator D. 18
 Moratus P. x, 671
 Morbi (sing.) A. 1077. S. i, 2
 Morbis C. ix, 31. P. i, 26. 112. A. 965.
 S. ii, 994
 Morbo C. viii, 23. P. ii, 284
 Morborum H. 390. Ps. 8. D. 129
 Morbos P. x, 482. A. 1093. S. ii, 967
 Morbus C. x, 105. P. ii, 223. A. 1072.
 H. 118
 Mordacibus Ps. 349
 Mordax C. x, 63. P. x, 260
 Mordo A. 960
 Mordet P. x, 526
 Mordicus (adv.) C. vii, 118. H. 891.
 S. i. pr. 29
 Mores C. viii, 53. P. xi, 223. A. 465.
 Ps. 130. 249. 487. S. i, 220. 459.
 ii, 189. 90. 272 animas C. iii, 197
 proprio vivere S. ii, 83 ranarum P. ii,
 244 suo S. ii, 921
 Morem P. ii, 66. S. i, 245. ii, 69. 272.
 307 in S. i, 63 crucis P. vi, 107
 Mores P. ii, 422. H. 761 S. ii, 296.
 399 crimine fermentati A. 354
 Mori (verb.) C. iii, 185. P. vii, 65. xiv,
 20. A. 1056. H. 154. 632. Ps. 186
 Moribundum C. x, 2
 Moribundus S. ii, 136
 Moribus P. iii, 24. H. 467. S. i, 177.
 ii, 136. 587
 Moriens P. x, 543
 Morientibus A. 206
 Mora S. ii, 255. 351
 Moritur C. iii, 187. P. x, 644. A. 1040.
 Ps. 161
 Moriturum H. 587
 Moror Ps. 547
 Mora C. pr. 30. vi, 92. x, 89. 120. xi,
 116. P. i, 22. ii, 330. 339. iv, 139.

160. 179. v, 52. 257. vi, 24. 57. x,
 135. 290. 401. 606. 829. xiv, 90. A.
 707 (bis) 940. 943. 945. 1054. H.
 149. 838. D. 170 Christianis ludus
 est P. v, 64 templorum P. ii, 510
Morsibus H. 375. 572
Morsum S. i. pr. 51
Morsus (subst. sing.) P. v, 271. x, 807
 (plur.) D. 46
Morsuum pericula sentit P. x, 20
Mortale C. xi, 45. P. x, 602. A. 561.
 858. 994. H. 407 laborans A. 87.
 Ps. 765. S. ii, 882 genus P. ii, 426
Mortalem A. 300. 435. S. ii. pr. 37
Mortales A. 47. 505. H. 446. 789. S.
 ii, 915
Mortali P. vii, 63. A. 265. 826. 840.
 Ps. 75. S. i. pr. 83. 268
Mortalia P. x, 308. A. 156. 166. 775.
 S. ii, 110. H. 121. 149. Ps. 493. S.
 i, 429. ii, 599. 657. 851
Mortalibus C. ix, 9. P. x, 601. A. 128.
 H. 627. S. i, 312
Mortalis C. ix, 93. A. 644. 901. S. i,
 169. ii, 111. 244. 317. D. 139
Mortalium C. vii, 174 vis caeca C. xi,
 33
Morte C. iii, 135. ix, 16. x, 68. 158.
 P. ii, 19. iv, 92. v, 541. viii, 4. ix,
 61. x, 65. 878. xi, 64. xii, 6. A.
 530. 990. 1048. 1065. H. pr. 63. 585.
 Ps. 99. 275. S. i, 476. ii, 177 vin-
 cere hostem P. i, 27
Mortem C. iv, 98. x, 17. P. ii, 19. v,
 542. vi, 78. x, 644. A. 944. Ps. 33.
 595. S. ii, 184
Mortes P. i, 383. S. ii, 675. 1092. 1124
Morti C. iv, 44. P. iv, 115. v, 155. A.
 1043
Mortibus P. v, 134
Mortifer P. xiii, 79
Mortiferas flammās Ps. 55
Mortiferi (sing.) A. 68. S. i, 372
Mortiferis Deis P. iii, 30
Mortifero C. iii, 108. H. 419
Mortiferum Ps. 119. S. i. pr. 32
Mortificata corpora C. x, 93
Mortis C. i, 26. 69. iv, 12. ix, 76. 94.
 xi, 47. xii, 76. 164. P. i, 25. ii, 24.
 334. iii, 40. iv, 114. v, 291. 350. 362.
 528. vi, 114. vii, 52. x, 90. 819.
 xii, 13. xiv, 9. A. 100. 1078. H. pr.
 27. 371. 721. Ps. 89. 431. S. ii, 897
 indole P. iii, 2
non Mortua, sed data somno res C. x,
 56 (plur.) C. iii, 191. x, 122. A.
 233. 442. S. ii, 198. 760
Mortuus (sing.) P. x, 808
Mortuarum H. pr. 29
Mortui (plur.) C. xii, 207
Mortuo P. v, 386
Mortuorum C. ix, 106. P. v, 35. x,
 37
Mortuos C. ix, 74, 95
Mortuum P. x, 628
Mortuus C. xii, 208. P. v, 35. x, 1049.
 A. 220. 1058. 1079
Morum (gen. plur.) P. ii, 224. x, 167.
 A. 805. 556. H. 949. Pa. 726. 922.
 S. i, 14. 457. ii, 433 culpa C. vi,
 49
Moa S. i, 244. 453. ii, 274. 278. 308
 edendi C. vii, 147 est x, 50 mus
 cuique genti S. ii, 89 fuit sic S. ii,
 295 patrius S. i, 154
Mota est Ps. 130
Motatum H. 597
Motibus C. vii, 92. xii, 14. P. ii, 62.
 H. 723
Motu P. x, 894. A. 87. H. 74
Motus (subst. plur.) S. ii, 638
Move P. x, 2
Moveant S. ii, 577
Moveat H. 638
Movebatur P. x, 757
Movebit H. 502
Moveor S. i, 592
Moverant castra C. v, 42 vulgus in et
 metu P. ix, 26
Moverat C. x, 112
Movere (infin.) P. x, 174
Moveri P. xii, 42
Moverit P. x, 24. S. ii, 918
Movet P. iii, 111. Pa. 394. S. ii. pr. 8
 fores P. iii, 43 pulmonem derisus P.
 x, 248 non te lupanar Cypridis P. x,
 230
Movisset P. x, 867
Moyse D. 53
Moyse C. v, 31. 63. vii, 37. xii, 144.
 P. vi, 86. H. 340. D. 51
Moysi A. 51. D. 36. 38
Mucrone C. xii, 110. P. v, 264. x, 452.
 485. xiv, 68. Ps. 472
Mucronem Ps. 673
Mucronibus Ps. 705
Mucronis Ps. 145
Muculentis naribus P. ii, 282
Mugientium taurorum P. v, 75
Mugire A. 620
Mugitibus S. i, 218
Mugitus tubarum (plur.) H. 920
Mulceat C. viii, 20
Mulcet Pa. 331 oblectamine P. ii, 393
Mulctra C. iii, 66
Muliebre C. iii, 129. H. 740

- Muliebris* P. x, 167. H. 280
Mulier C. iii, 127. 130. ix, 40. P. x, 637. A. 587. H. 714. 745. Pa. 64. S. ii, 60
Muliercula (nom.) P. x, 691
Multa (sing. nom.) P. pr. 13. v, 219. H. 778. 952 (abl.) P. iv, 59. Ps. pr. 13. S. i, 27. 106. ii, 846. 997 (plur.) C. ii, 59. P. iii, 62. ix, 71. x, 200. 543. 675. A. pr. ii, 7. 312. 712. H. 96. 659. Pa. 427. 484. S. i, 454. ii, 306. 447. 879 sapit A. 853
Multas C. pr. 26. A. 398. H. 823
Multi (sing.) A. 39 (plur.) C. ix, 97. S. ii, 467
Multicolor focus P. xi, 124
Multicolora C. iii, 104
Multifida (sing.) S. ii, 853
Multifidum S. ii, 773
Multiformes facies C. vi, 37
Multimodis C. v, 83. A. 999 flagellis C. vii, 139 floribus P. iii, 200
Multimodo C. iii, 64
Multiplex P. x, 878
Multiplicans Ps. 626
Multiplicare Ps. 171
Multiplices (adj.) A. 415. S. i, 75
Multiplicetur S. ii, 843
Multiplici Ps. 686. S. ii, 838
Multis P. v, 321. x, 113. 567. xi, 27. xiv, 15. A. 704. Pa. 161. S. ii, 29. 696. D. 172
Multo (adj.) C. vi, 55. ix, 90. P. vi, 63. ix, 21. x, 915. xiv, 104. A. 460. II. 118. Pa. 165. 369. 405. 578. 752. 895. S. i, 26. 418
Multo (adv.) P. x, 616
Multorum S. ii, 673
Multos P. x, 92. xi, 68. H. 856. Ps. 490. S. i, 589. ii, 344
Multum (adv.) S. ii, 565 freti P. v, 471
Mulvius S. i, 483
Munda (plur.) D. 187
Mundana (sing.) machina H. 249 (plur.) A. 113. S. ii, 127
Mundane (sing.) A. 363
Mundani (sing.) Ps. 496
Mundanis Ps. 587
Mundi (subst. sing.) C. ii, 2. 65. iv, 77. vii, 202. ix, 10. x, 88. xi, 106. P. i, 12. iv, 6. 111. x, 370. 609. xiii, 63. xiv, 14. A. pr. ii, 29. 634. 733. H. pr. 49. 69. 116. 206. 333. 341. 376. 508. 641. 654. 736. 843. 879. 918. Pa. 310. S. i, 372. 545. 626. ii, 231. 277. 458. 757.
Mundiali gloria C. i, 90
Mundialis salus P. i, 41
Mundo (subst.) C. iv, 57. P. vi, 157. x, 622. S. i, 314. 437. ii, 123. 1001
Mundum C. pr. 52. P. 3. 419. x, 34. 545. xiii, 6. A. 724. H. pr. 17. 96. 144. 196. 549. 681. S. ii, 96. 584. 967
Mundum (adj.) cor C. i, 84
Mundus (subst.) C. vii, 34. ix, 81. xi, 64. P. xiv, 97. H. ix, 367. Pa. 523. 714. S. ii, 634 servit S. ii, 796
Munera C. iii, 34. 77. x, 125. xii, 69. P. i, 83. iii, 207. iv, 8. v, 209. xiv, 35. H. 77. S. i, 618. ii, 377. 798
Munere C. viii, 32. P. i, 9. ii, 123. iv, 64. x, 789. xi, 24. A. 869. H. 634. 709. 913. Pa. 603. 787. S. i, 187. 396. ii, 109. 596. 826. D. 8
Muneribus C. iv, 73. v, 26. P. xi, 316. A. 632. H. 275. 322. 659
Muneris P. ii, 562. v, 519. S. ii, 109
Munerum P. x, 785. H. pr. 4
Munia Pa. 821 omnia natura A. 231 poena minalis P. v, 290
Municeps P. ii, 554
Munimine A. 523
Munis C. viii, 58. P. pr. 20. v, 497. x, 951. Pa. pr. 43. 772
Murali strage Ps. 528
Muralibus S. i, 515
Muribus A. 738
Murices C. vii, 156 petrarum P. v, 446
Muris H. 493. 727
Murmur P. i, 17. vi, 55. ix, 16. A. 477. 848. S. i, 603
Murmura P. ii, 526. S. ii, 1107
Murmurans P. v, 417 fluente P. xii, 32 Christum sub pectore S. i, pr. 36
Murmuranti fine C. vii, 128
Murmure S. i, 96
Murmuro P. ix, 103
Murorum S. ii, 385
Muros H. 482
Murum ferire machinis P. i, 33
Musa S. ii, 54
Musci relucet P. xii, 40
Musica (adj. sing.) A. 843
Mussana S. i, 478
Mussat H. 774
Musta (plur.) P. x, 183. S. ii, 219
Musto S. i, 127
Muta (sing.) S. ii, 616. 949 (plur.) A. 302. S. ii, 873 armorum P. xi, 9
Mutabile S. ii, 325
Mutabilis H. 766
Mute (sing.) A. 442
Mutam P. x, 995
Mutare D. 192
Mutaret A. 160
Mutata (sing.) A. 275. S. ii, 304
Mutilet Ps. 829

Mutis C. xi, 80. P. x, 953. S. i, 300
 stupore P. x, 75
 Mutos P. x, 5
 Mutua (plur.) C. iii, 116. H. 931. S. ii, 223. 600 post multi sermonis A. 39
 Mutus, disertus P. x, 1000
 Myrmillonis S. ii, 785
 Myronis P. x, 269
 Myrrha (nom.) C. x, 51
 Myrrhæ (sing.) A. 631. D. 106
 Myrrham C. xii, 64
 Myrrhea dona A. 646
 Myrheus C. xii, 71
 Mysteria P. x, 168. xiii, 91. A. 290. D. 188
 Mysteriarches P. ii, 350
 Mysteriis P. x, 217
 Mysterio C. vii, 6. H. pr. 43
 Mystrium P. x, 589
 Mystica (sing. nom.) Ps. 272 (abl.) Ps. pr. 58 (plur.) C. iii, 28. P. xiii, 20. H. 461. Ps. 664. S. i, 399
 Mysticae vanitatis P. x, 251
 Mysticis C. v, 108. P. v, 186. x, 646
 Mysticum jus P. x, 1063 lavacrum P. vi, 29
 Mysticus D. 55

N.

Nænias C. xi, 34
 Nam C. i, 41. iii, 198. iv, 86. v, 96. vii, 42. 72. x, 79. P. i, 11. iv, 70
 Namque C. i, 53. iii, 151. vii, 86. P. v, 49. xi, 41. 157. xii, 33. A. 788. H. pr. 11. Ps. 3. S. ii, 876
 Napæas S. i, 303
 Narbo P. iv, 34
 Nardo fragrasse C. xi, 68
 Nardum Ps. 359
 Nare (verb.) C. v, 79
 Nares (subst.) P. ii, 891. H. 314
 Naribus P. ii, 282. H. 301
 Narras P. iv, 120
 Narravi P. x, 151
 Nascatur Ps. 760
 Nascendi A. 250. H. 601
 Nascendo A. 1007. Ps. 84
 Nascente P. x, 622
 Nascentem C. xi, 69. A. 816
 Nascentes C. xii, 126
 Nascentibus H. 245. S. ii, 71. 222
 Nascentis H. 341. S. ii, 277
 Nasci C. iv, 19. A. 1035. H. 173
 Nascitur P. x, 406. A. 79. 914. H. 356. 607. Ps. 667. S. ii, 395 terris Christus C. xi, 3
 Nasse S. i. pr. 60
 Nata est P. iv, 77. x, 264
 Natæ (adj. sing.) S. ii, 512

Natale H. 606. S. ii, 155 caput viti-
 orum H. 204
 Natalem diem P. xi, 196
 Natali H. 456. S. ii, 482
 Natalibus Ps. 216 ortus non usitatis C. vii, 56
 Natalis A. 873. H. 381 dies C. xi, 49
 Natantes nymphas P. x, 243
 Natat S. ii, 813
 Natatibus C. v, 143. P. vii, 29. x, 1054
 Natatiles P. x. 332
 Natatu A. 684
 Natatum (subst.) Ps. 656
 Natatus (plur.) P. x, 950
 Nate (subst. voc.) P. x, 721. 736. S. ii, 1119
 Nate (part. voc.) Deo A. 418 acceptis A. 418
 Nates (subst. plur.) P. x, 607
 Nati (subst. sing.) C. xii, 48. A. 179. 239. S. i, 46 (plur.) D. 85
 Nati (part. sing.) A. 290 (plur.) Ps. 223
 Natio C. xi, 83
 Nationum P. x, 372
 Natis (subst.) P. x, 778
 Nativo Ps. 854
 Nativum S. ii, 248
 Nato (particip.) C. vii, 140
 Natorum (subst.) Ps. 563
 Natos (subst.) P. x, 179. H. 670. 620. 636. Ps. 479
 Natum (Dei: subst.) A. 123. 180. 241. 242. 245. 275. 282 infusum a Deo A. 23
 Natum (particip. adj.) A. 251. 271. D. 110
 Natura (nom.) P. x, 270. 324. 439. 529. 644. 948. A. 84. 212. 619. 909. 919. 975. 1042. 1044. H. pr. 53. xv, 192. 234. 349. 544. 803. 821. Ps. 515. 842. 904. S. ii, 99. 196. 234. 318. 793. 992. 995 (abl.) H. 16
 Naturæ (sing.) P. x, 941. xi, 479. A. 231. 557. 635. 903. 925. H. 47. 263. 305. 902. Ps. 612. S. i, 327. ii, 130. 797. 802. 925
 Naturalis H. 33
 Naturaliter C. vii, 181
 Naturalium P. x, 653
 Naturam A. 165. 877. 934. 935. H. 620. 848. Ps. 72. 77. S. i, 12. ii, 188
 Natus Dei (subst.) A. 177
 Natus (part.) P. x, 320. A. 243. 249. 796. 895. Ps. pr. 60 non A. 501
 Naufraga (plur.) C. v, 77
 Naufragi noti (sing.) S. i. pr. 9
 Naufragiis S. ii. pr. 15
 Naufragium P. x, 74
 Naufragum S. ii. pr. 50
 Navita (nom.) C. ii, 39

- Navitæ (plur.) P. v, 493
 Nauticus S. ii. pr. 11
 Naxo S. i, 88
 Nazarenam disciplinam P. x, 45
 Nazarene (voc.) C. vii, 1
 Nazareni (plur.) P. v, 25
 Nazareorum S. i, 550
 Ne (in 1. loco) C. ii, 102. 104. iii, 177.
 iv, 28. v, 9. vii, 9. 33. 167. viii, 21.
 P. xiii, 67
 Ne (in 2. loco) C. vii, 194. xi, 3. 53
 an P. x, 669
 Neeræ P. x, 240
 Neeram S. i, 139
 Nebroth H. 143
 Nebulæ (plur.) H. 58. 878
 Nebulas A. 840
 Nebulis C. vi, 80. A. 1015. H. 102.
 516. S. i, 419
 Nebulonis S. i, 82
 Nebulonum spirituum H. 481
 Nebulosi (sing.) A. 953
 Nebuloso S. i, 155 pectore Ps. 893
 Nebulosus A. 21
 Nec C. pr. 38. i, 61. ii, 47. vi, 18. x,
 95. P. i, 22 bis. x, 171 enim A. vii,
 1066. H. 265. 897. Ps. xi, 514 mi-
 nus P. xi, 203 non C. iv, 5. v, 101.
 P. v, 485. x, 1024. H. 420. Ps. 559.
 S. i, 50. 807 et H. 223
 Necandis P. x, 87
 Necandus P. iv, 89
 Necant P. vii, 13. A. pr. ii, 55
 Necat H. 595. D. 66
 Nece C. iii, 62
 Necem C. iii, 183. P. iii, 101 applicat
 P. ix, 64
 Necent S. ii, 1040
 Necesse est C. x, 13. 139. P. ii, 196.
 x, 89. 169. 210. 424. 528. 990. 1100.
 A. 852. 1052. H. 616. 962. S. i,
 343. 464. ii, 278
 Neci A. 5. S. i, 93 dedimus Ps. 517
 Necis P. x, 773. xiii, 46
 Nectar C. v, 21. P. ii, 388. v, 280. x,
 345 dulce pectoris P. x, 783
 Nectare C. iii, 72 fragrans C. xi, 68
 oris sacri C. ix, 35 peccati captis H.
 153
 Nectaream fidem C. iii, 24
 Nectaris S. i, 276
 Nectens P. x, 114. Ps. 187
 Nectit H. 401
 Nectitur H. 272. 445
 Nefanda (sing. abl.) Ps. 395
 Nefandi (sing.) H. 655. D. 153
 Nefandus P. x, 1109
 Nefas C. i, 8. iii, 116. iv, 42. xii, 133.
 P. v, 82. x, 386. 515. xi, 124. xiv,
 103. A. 224. Ps. 344. S. ii, 474
 dirum P. v, 394 et fas C. iii, 134
 Nefasta (plur.) P. ii, 479
 Negando P. x, 224
 Negandum C. i, 52
 Negans P. xi, 20
 Negant A. 556
 Negantur S. ii, 1003
 Negare P. iii, 70. xiii, 66
 Negaret P. x, 35. H. 684
 Negarier P. vii, 54
 Negarit P. iv, 134
 Negas P. x, 207. A. 123
 Negat C. ix, 8. xi, 89. P. xiii, 93. A.
 76. 397. 497. H. 180. 862. S. i, 314.
 ii, 15. 183. D. 168
 Negata (sing. abl.) P. ix, 61. Ps. 192
 Negatas P. ix, 75
 Negati (sing.) A. 543
 Negato (adjec.) C. vii, 163. P. v, 396
 Negato (imp.) A. 1057
 Negator C. i, 57. A. 673 Nati (Christi)
 A. 179
 Negatores A. 771
 Negatrix Christi gens A. 550
 Negatum est A. 855
 Negatur A. 883
 Negavit P. i, 21
 Negentur S. ii, 911
 Neges A. 821
 Neget A. 214
 Negligat A. pr. 40
 Negligeat C. vii, 90
 Nego P. ii, 113. S. ii, 780
 Negotia Ps. 523
 Negotiis P. x, 41
 Nemea (sing. abl.) S. i, 118
 Neminem diem excepit P. x, 744
 Nemo C. ii, 112. vi, 2. vii, 161. xii,
 208. P. i, 13. A. 77 bis. 197. 771.
 H. 85. 379. 380. 524. 726. S. ii. pr.
 56. 241. 248. 314. 470. 571 Deorum
 P. x, 227 nisi A. 173 opifex A. 519
 Nemore C. iii, 110
 Nemoris pomiferi C. iii, 76
 Nemorosa (sing. abl.) S. ii, 394
 Nemorum S. i, 373
 Nemus C. viii, 45. x, 163. H. 796. S. i, 52
 Nepote Ps. 544
 Nepotes P. x, 179. S. i, 155
 Nepotibus S. i, 242. ii, 496
 Nepotis A. 1003
 Neptunum S. i, 301
 Neque C. iii, 143. 196. viii, 66. x, 103
 Nequicquam H. 819. Ps. 413
 Nequior P. x, 892. A. pr. ii, 22
 Nequissime (voc.) P. x, 421
 Nequit C. pr. 36. P. x, 9. H. 487. S.
 ii, 842
 Nequiter C. ii, 29. P. x, 578 corrupta
 lascivia C. vii, 87

- Nequitia (nom.) S. i, 83
 Nequitiae (sing.) C. pr. 12. H. 112. 319
 Nequitiam P. iii, 103
 Nequitias H. 393
 Nero P. xii, 23. S. ii, 668
 Nerones S. i, 279
 Neronis P. ii, 472. xii, 11
 Nerva S. i, 278
 Nervis P. x, 493. 888. A. 941. H. 942.
 Ps. 12
 Nervo Ps. 324
 Nervorum A. 1017. H. 317
 Nervos C. ix, 102. x, 147. P. ii, 156.
 244. x, 975. A. 202. H. 138. Ps. 127
 Nervosa (sing. nom.) S. ii, 320
 Nescia (sing.) P. iii, 20. Ps. 143. S.
 ii, 848. 874 servitii C. v, 57 (plur.)
 Ps. 883. S. i, 352 solis lumina C. x, 79
 Nescias (adj.) P. ii, 304
 Nesciat C. vii, 218. xii, 38. P. x, 645.
 735. S. ii, 1113
 Nescientes A. pr. 24
 Nescii (plur.) C. ii, 46
 Nescio (verb.) P. x, 787. 1000. A. 471.
 785
 Nescire P. x, 308
 Nesciret C. v, 9
 Nescis H. 674. 675
 Nescit C. vi, 36. ix, 62. P. v, 440. x,
 506. 1104. xiii, 5. A. 85. 127. 890.
 H. 479. 487. S. ii, 179
 Nescius dolorum P. v, 234 sonorum C.
 ix, 64
 Nestoras P. x, 408
 Neu C. iii, 174. P. vii, 44. xiii, 40. 66
 Neve C. vii, 54. 169. viii, 26. P. x, 55
 Nexa (sing.) S. ii, 148 (plur.) C. v, 35.
 x, 888
 Nexibus P. i, 71. v, 323. xi, 78. Ps.
 pr. 32. 357
 Nexilis connubii C. iii, 75
 Nexit P. x, 963
 Nexu S. ii, 634
 Nexuerant P. xi, 96
 Nexuisse P. ii, 319
 Nexuit S. ii, 608
 Nexus (subst. plur.) H. 200 scelerum A.
 967
 Nexus (part.) P. xiii, 54. S. i, 492
 Nidor P. ii, 388
 Nidorem A. 759
 Nigellus lapis P. x, 156
 Niger C. iv, 24. P. vi, 67
 Nigerrimis turbinibus S. i. pr. 7
 Nigra (sing.) S. ii, 1053. D. 1 (plur.)
 Ps. 94. S. i, 532 idola S. i, 424
 Nigram culpam H. pr. 13
 Nigrante A. 745. Ps. 528. S. i, 11
 specu P. ii, 88 velamine C. vii, 15
 P. ii, 379
 Nigrantia H. 878
 Nigrantibus S. i, 412
 Nigrantis Ps. 906
 Nigras S. i, 158 tenebras P. iv, 64
 Nigrescat H. 910
 Nigrescere P. xi, 159
 Nigrescit P. xiv, 109
 Nigrior locus tenebris P. v, 242
 Nigris C. ix, 57. H. 156. 950 idolis P.
 i, 42
 Nigro P. x, 857. Ps. 469. S. ii, 832
 Nigrorum C. v, 79
 Nigros Ps. 654. S. i, 204
 Nihil C. ii, 99. 100. iii, 11. vi, 123.
 P. ii, 31. 232. A. 71. 993. H. 22.
 580. Ps. 803. S. ii, 117 ad ista re-
 spondit P. iii, 126 est Isis, Apollo P.
 iii, 76. 77. 78. 80
 Nihilo A. 729. S. ii, 131. 243. 993 ex
 A. 723. 734
 Nihilum P. x, 787. S. ii, 993 redit
 omne politum in A. 516 resolutus in
 S. ii, 108
 Nil C. iv, 94. 95. v, 151. vi, 117. vii,
 6. P. i, 21. ii, 109. 285. 286. 356. v,
 133. vii, 84. A. 727. S. ii, 203 huc
 movent P. x, 1002 refert P. vii, 16
 sunt omnia C. i, 96
 Nile S. ii, 870
 Nili (gen.) S. ii, 606
 Niliaci littoris C. v, 45
 Niliacis S. ii, 865
 Nilicolas Ps. 655. S. ii, 493
 Nilum S. ii, 920
 Nimbis C. xii, 16
 Nimborum A. 662
 Nimbos C. vii, 94. H. 486. S. ii, 702
 telorum Ps. 129
 Nimbosa (plur.) S. i, 426
 Nimbozo H. 729
 Nimbus P. x, 857. H. 87
 Nimiae (sing.) S. i, 481. 519
 Nimiis H. 168. Ps. 429. S. ii, 980
 Nimio D. 147
 Nimios A. 525
 Nimirum A. 231. 302. 764. 941. S. i, 30
 Nimis P. ii, 342. ix, 42
 Nimium (adv.) A. 906. H. 573. 943.
 S. i, 644. ii, 151 felix S. ii, 1019
 teneris moribus P. iii, 24
 Nimius Ps. 846. S. i. pr. 73. 106
 Ninevitas C. vii, 131
 Ninguidos Pyrenas P. ii, 540
 Ninguidus Boreas A. 661 cibus C. v,
 97
 Nisi (gen.) S. i, 629
 Nisi (conj.) A. 71. 241. 722. H. 85.
 507. 608. S. i, 40. ii, 591 forte S.

ii, 523 nemo A. 173 quod C. x, 55
 Nisibus P. v, 503
 Nisus (subst. sing.) P. v, 123
 Niteant H. 287. S. ii, 1037
 Nitebunt P. ii, 482
 Nitendo P. x, 456
 Nitens S. ii, 251
 Nitent H. 419
 Nitentia C. x, 49
 Nitentibus A. 655. H. 602
 Nitentis C. ii, 8. Ps. 746
 Nitere (imp. nitor) P. x, 741
 Nitere (infin. niteo) C. ii, 63
 Niteris (nitor) P. x, 174
 Nitescat cœlum C. xi, 9
 Nitescens P. ix, 54
 Nitet P. xi, 186
 Nitidam H. 201
 Nitidi (sing.) S. i, 642
 Nitidis A. 699. H. 272. 334
 Nitido C. iii, 6. S. i, 348. ii, 133
 Nitidum Ps. 101
 Nititur Ps. 211
 Nitor (subst.) P. v, 307. Ps. 856 lu-
 minat atria P. iii, 192
 Nitorem Ps. 106
 Nitoris P. xiii, 28
 Nituisse S. i, 270
 Nivali P. xii, 38. S. ii, 250
 Nive P. iii, 162. xiii, 11
 Nivæ (plur.) S. ii, 575
 Niveis Ps. 788. S. ii, 81 stolis P. vi,
 189
 Nivem P. iii, 176
 Niveos C. iii, 66. H. 480
 Nives P. x, 329 tabescunt C. vii, 207
 Niveum P. xi, 137. S. i, 547
 Nivens C. iii, 168 chorus P. iv, 76
 pulvis ardet P. xiii, 78
 Nix C. ix, 113 capitis C. pr. 27
 Nobile P. x, 751. xi, 216. Ps. 388. S.
 ii, 836 Falernum C. ix, 28 templum
 A. 513
 Nobilem C. x, 123 vetusta prosapia P.
 x, 112
 Nobiles gemmas P. ii, 297 sexu ex utro-
 que domos P. ii, 522
 Nobilior P. iii, 2
 Nobiliora Ps. 81
 Nobilis C. vii, 19. xi, 53. P. i, 29. x,
 119. 129. 138. xii, 4. xiv, 125. A.
 547. Ps. 544 spiritus P. v, 570 ger-
 mine P. iii, 1 tactu A. 1038
 Nobilitas P. iii, 108. A. 547. S. ii, 421
 Nobilitat P. x, 125. A. 882. S. i, 192
 Nobilitate S. i, 509
 Nobilitatis P. iv, 76
 Nobilitatum (adj.) H. 658
 Nobilium C. pr. 17. S. i, 568
 Nocendi Ps. 512

Nocens P. xiii, 60. S. ii, 470. 471
 Nocentibus C. v, 125
 Nocet Ps. 396
 Nocte C. ii, 73. v, 127. x, 87. P. iii,
 43. 54. 57. x, 238. A. 629. 772. H.
 176. 224. 515. 884. 923. S. i, 330.
 ii, 703 dieque C. viii, 56
 Noctem C. i, 72. ii, 23. v, 138. xi, 22.
 H. 325
 Noctibus C. xii, 9
 Nocticolæ (sing.) H. 635
 Noctis C. i, 11. 44. 79. 98. v, 42. 150.
 vii, 126. ix, 81. Ps. 93. 483. S. i,
 143. 378. 413. ii. pr. 52. 903 situ
 P. ii, 378
 Noctium C. i, 38. vii, 121. x, 327
 Noctua (nom.) S. ii, 573
 Nocturnæ (plur.) H. 878
 Nocturnas Ps. 367
 Nocturni (plur.) S. i, 229
 Nocturnis P. ii, 71
 Nocturno S. ii, 1060
 Nodis P. x, 890. Ps. 357. 590. 676. S.
 ii, 1030
 Nodo P. xi, 103
 Nodos A. pr. ii, 27. 63. H. 401
 Nodosa podagra P. x, 495
 Nodum H. 137. 211. Ps. 187
 Noëmin H. 780
 Nolanus P. xi, 208
 Nolint C. xii, 15
 Nolis velisne P. x, 170
 Nolite P. x, 18
 Nolle H. 669. S. ii, 410. 465
 Nollet H. 683
 Nomen C. vi, 100. 110. xii, 95. P. iii,
 139. iv, 25. 162. v, 466. xi, 8. xiii,
 54. A. 223. 393. 606. 754. Ps. pr.
 3. 707. 849. S. i, 220. 496. ii, 550
 dabo S. i, 48
 Nomina (subst.) P. ii, 162. xi, 3. 12.
 A. 985. Ps. 839. S. ii, 490
 Nomine P. v, 91. vi, 12. viii, 3. ix, 2.
 A. 184. 239. 240. 403. Ps. iii, 563.
 77. S. i, 306. 369. 597. ii, 607. 649
 Nomini P. x, 443
 Nominis C. iii, 9. P. ii, 430. v, 377.
 vii, 77. x, 133. 564. S. i, 555
 Nominum P. iv, 166
 Non C. pr. 9. 33. ii, 13. 87. iii, 138.
 143. 156. 187. vii, 36 (post) nec P.
 v, 485 aliter P. iii, 56 quam si S. i,
 605 sic C. vii, 206 ullus P. x, 295 un-
 quam S. ii, 1060
 Nona hora (nom.) C. viii, 9. P. vi, 55
 Nondum P. vi, 55. 113. A. 51. 592.
 669. 1026. S. i, 250. 254
 Nonne P. iv, 89. x, 142. 248. 511. A.
 180. 479. H. 463. 623. Ps. 529. 617.
 S. i, 390. ii, 1116

- Nonnulla (plur.) P. pr. 20. S. ii, 306
 Nonnullis S. i, 318
 Nonnunquam P. ix, 25
 Norat A. 593. 689. H. 830. S. ii, 538
 Norit P. x, 887. A. 384. 770. S. i, 544
 Normam Ps. 829. S. i, 321 rationis
 et artis A. 207
 Nos (nom.) C. pr. 6. i, 46. 47. ii, 45.
 53. iv, 73. 100 (acc.) C. i, 3. 95. ii,
 61. iii, 63. iv, 34. v, 7
 Noscendis S. ii, 328
 Noscere C. xii, 157. P. x, 459. A.
 264. 997
 Noscite S. ii, 484
 Nosco A. 1063
 Nosmet C. ii, 94. P. ii, 322. H. 327.
 Ps. pr. 9. 86
 Nosse C. iii, 116. P. x, 410. xi, 12.
 A. pr. ii, 55. 41. 122. 162. 241. 855.
 S. ii, 234. 736 futura C. vi, 44
 Nossent P. xiii, 19
 Nosse C. vii, 103. P. ix, 34. H. 194.
 S. i, 21
 Noster C. v, 159. vi, 57. ix, 61. xii,
 163. P. ii, 171. iv, 1. 97. v, 288.
 x, 11. 106. 469. 1091. xiii, 3. A.
 605. Ps. 5. S. i, 192. ii, 742
 Nosti C. vi, 147
 Nostra (sing. nom.) C. ii, 9. iii, 90. ix,
 3. P. v, 7. x, 607. A. 168. 1047.
 Ps. 158. S. i, 653. ii, 812. D. 8
 (abl.) P. iv, 101. x, 632. H. 771. Ps.
 220. H. 570 (plur.) C. iii, 16. P.
 x, 403. H. 555. Ps. 212. S. i, 609.
 ii, 765
 Nostræ (sing.) P. xiv, 14. vi, 143. x,
 102. 465. 647. A. 853. 862. H. 449.
 S. i, 36. 504. ii, 340. 620
 Nostram C. ix, 20. P. vi, 78. A. 358.
 S. ii, 762
 Nostrarum P. v, 557. S. ii, 372
 Nostras Ps. 213. S. ii, 927
 Nostri (sing. noster) P. ii, 225. v, 547.
 x, 126. 369. 783. 946. A. 52. 73. Ps.
 pr. 53. vi, 118. 988
 Nostri (gen. nos) A. 174. 1028
 Nostris C. ii, 57. v, 12. P. i, 16. iv,
 114. 190. v, 103. x, 314. xiv, 126.
 A. 374. 471. H. 67. 556. 831. Ps. 85.
 S. ii, 1054
 Nostro P. i, 116. A. pr. ii, 33. 46.
 1045. Ps. 516. S. i, 529. ii, 3. 269.
 813
 Nostrorum H. 558. 868. S. ii, 1050
 Nostros C. ii, 107. P. x, 573. 692. 893.
 S. ii, 811
 Nostrum (sing.) C. vii, 4. P. iv, 63. v,
 179. x, 590. 604. A. 355. 518. 592.
 H. 563. Ps. 533. S. i, 304. ii, 810
 est Ps. 522. 523
 Nostrum (plur.) P. iv, 85. x, 586
 Nota (subst.) P. x, 1079
 Nota (adj. sing.) A. 864. S. ii, 1056
 est fama P. ii, 541
 Notabat A. 468
 Notabit H. 921
 Notam (subst.) P. vi, 125
 Notamus H. 83
 Notant P. iii, 138
 Notare P. ix, 36. Ps. 20
 Notari H. 866
 Notarum (subst.) P. ix, 71
 Notas (subst.) C. vii, 73. P. iii, 135.
 x, 799. xi, 128. H. 887
 Notasti P. iv, 90
 Notat A. 983. H. 778
 Notata est H. pr. 26 dimensio sanguinis
 P. x, 1026
 Notatam C. xii, 155
 Notatis (adj.) C. ix, 84
 Notavit te P. ix, 82
 Notet Ps. 571
 Notetur C. viii, 27
 Nothi (plur.) S. i, 228
 Noti (venti, sing.) S. i. pr. 9. ii, 189
 Notis (subst. nota) P. i, 3. ix, 23. A.
 597. S. ii, 42 faciem secut crucentis
 P. x, 558
 Notis (adj.) A. 998
 Notos (adj.) C. iii, 164. A. 413
 Notos (ventos) A. 657. Ps. 122
 Notum (adj.) S. ii. pr. 29
 Notus (ventus) A. x, 8
 Nova (sing. nom.) C. iii, 136. x, 84.
 P. vii, 58. xiv, 124. A. 167. 250.
 880. Ps. 323. S. i, 264. ii, 1084
 (abl.) S. ii, 959 (plur.) P. xi, 83. H.
 114. Ps. 24. S. ii, 358. 373. D. 12
 Novaculis P. x, 1075
 Novæ (sing.) C. vii, 71
 Novales Ps. 213
 Novalia S. ii, 1013
 Novam P. v, 253. H. 458. Ps. 73
 Novarit S. ii, 311
 Novas (adj.) C. xii, 112. A. 1033
 Novati P. xi, 19. 29
 Novellæ (sing.) A. 304. 548
 Novellam P. x, 621
 Novellas P. x, 613
 Novelli (sing.) C. xii, 188. P. x, 583
 Novellum C. xi, 59. P. x, 409 genus
 commenti P. vi, 37
 Novem P. iii, 11 (bis) iv, 1
 Novenis Ps. pr. 57
 Noverat P. ii, 160. iv, 105. xii, 19
 Noverimus Ps. pr. 58
 Noverit P. x, 441. H. 494. 631. S. ii,
 766

- Novi (adj. sing.) C. vii, 141
 Novi (verb.) S. i, 646
 Novimus C. ii, 48. P. ii, 331. vii, 66. A. 420. H. 126. 367. Ps. 893. S. ii, 21
 Novis C. ix, 91. P. x, 861. A. 378. H. 296
 Novissimo P. x, 25
 Novit C. x, 96. P. x, 788. A. 173. 433. 1053. S. i, 98. ii, 592
 Novitas A. 570
 Novitate S. ii, 328
 Novo (adj.) P. iii, 144. viii, 6. A. 691. S. i, 74. 261. ii, 282 mane C. ii, 15. iii, 86
 Novos C. v, 90. H. 200. Ps. 887
 Novum C. i, 100. v, 132. ix, 85. P. iv, 141. v, 331. x, 883. xiii, 11. xiv, 29. A. 275. 284. 626. 728. 921. H. 123. Ps. 224. S. ii, 194. 955
 Novus P. x, 131. 404. 660. xiii, 60. A. 284. 425. S. ii, 256
 Nox C. pr. 38. i, 27. ii, 1. 65. ix, 113. P. v, 245. xi, 160. S. ii. pr. 8
 Noxa (nom.) C. i, 75. ii, 104
 Noxæ (gen.) H. 749
 Noxas P. v, 560
 Noxia (sing.) S. i, 98 (plur.) S. ii, 676
 Noxialem stipitem P. x, 114
 Noxialis carceris P. x, 1107
 Noxialis lex C. ix, 18
 Noxiorum P. v, 134. H. pr. 54
 Noxios P. ii, 396
 Noxis Ps. 897
 Noxius H. 233
 Nube C. v, 102. vii, 95. P. i, 85. A. 1015. Ps. 134. 638. S. ii, 397 rubente P. iv, 10
 Nubentis S. i, 257
 Nubes (sing.) H. 806. S. ii, 787. D. 43 (plur.) H. 519. S. ii, 777. 957
 Nubibus C. ii, 11. 66. xi, 102. A. 625. H. 130. 728. S. i, 412. ii, 866
 Nubigenas nimbos H. 486
 Nubila C. ii, 1. iii, 164. P. x, 328. H. iii, 89. 879. 910. S. i, 100. 509 sordida gentilitatis P. xiv, 111 transit fati S. ii, 480
 Nubilo P. v, 126
 Nubis C. xii, 19. P. x, 857
 Nubit A. 572. S. ii, 1081
 Nubunt P. x, 181
 Nuda (sing.) P. x, 762. Ps. 23. S. ii, 983 mens H. 946 (plur.) P. xi, 140. S. ii, 1032
 Nudare P. ii, 84. x, 154 amictu ii, 359
 Nudas (adj.) P. x, 72. Ps. 657
 Nudata (sing.) Ps. 440. 578
 Nudate (imp.) P. v, 114
 Nudi (plur.) S. ii, 861
 Nudis S. ii, 387. D. 4
 Nudo (adj.) P. xiv, 68. A. 184. S. ii, 37
 Nudos C. vii, 212
 Nudum P. v, 395. S. i, 185
 Nudus P. x, 164. Ps. 210. 227
 Nugas C. vii, 98. P. ii, 496. Ps. 241. S. i, 433
 Nugator C. ii, 32
 Nugatrix Ps. 433
 Nugis S. i, 576
 Nulla (sing. nom.) C. viii, 42. ix, 24. x, 101. P. ii, 325. 326. v, 397. x, 554. A. xi, 478. 520. H. 352. 353. Ps. 617. 785. S. ii, 238. 458. 573 (abl.) A. 723. S. i, 460 (plur.) C. iii, 21. viii, 51. P. xi, 12. H. 751. Ps. 420. S. ii, 900. 1128
 Nullam C. vii, 188. P. x, 1130
 Nulli (dat.) P. iv, 113. v, 255. A. 7. 111. 698. H. 679. S. ii, 477 (plur.) S. ii, 282
 Nullis P. v, 171. A. 522. S. ii, 1008
 Nullo P. xi, 131. A. 500. 564. 738. 942. H. 72. 99. 206. 903. Ps. 204. 593. S. i. pr. 41. ii, 542. 825. 877
 Nullum H. 30. Ps. pr. 42. 834. S. i. pr. 82. 614. ii, 359. 876
 Nullus C. iii, 22. vii, 161. x, 119. P. iv, 69. v, 432. 433. xi, 61. A. 289. H. 256. 535. 601. 813. Ps. 880. S. ii, 691. 1061. 1071. 1125
 Numa P. ii, 444. S. i, 193. ii, 47
 Numæ P. ii, 514. A. 215. S. i, 103. ii, 542
 Numen P. ii, 413. x, 265. 389. 1067. A. 30. 209. 471. 674. 947. 952. H. pr. 39. 50. 503. Ps. 75. 713. S. i, 220. ii, 40. 264. 838. D. 112
 Numerandus A. 1001
 Numerans Ps. 583
 Numerante P. iii, 135
 Numerare S. i, 191. 567
 Numerentur S. i, 598
 Numeri (sing.) H. 36. S. i, 608
 Numeris A. 468
 Numero (subst.) H. 39. 44. 96. 167. Ps. 690. S. i, 23. 102
 Numerosa (sing.) H. 394 (plur.) S. ii, 216. 880
 Numerosiores P. iv, 57
 Numerum P. iv, 177. xi, 10. xiii, 69. A. 988. H. 49. Ps. 167. D. 56
 Numerus P. iv, 87. xi, 148. H. 35. Ps. 832
 Numidam S. i, 526
 Numina C. xii, 197. P. v, 33. 68. H. 13. 68. 101. 351. S. i, 194. 229. 377. 449. ii, 82. 217. 236. 350. 358. 359.

548. 689. 879
Namine C. iii, 142. v, 163. A. pr. i, 4.
 117. 274. S. i, 58 dextro 32. pr. 62
Numinibus P. iii, 84. S. ii, 504
Numinis C. i, 42. v, 106. vii, 90. viii, 70. P. ii, 90. 122. 226. x, 946. A. 372. Pa. 305. 335. S. i, 178. ii, 119.
Numinum P. x, 211. 293
Numisma P. ii, 96
Numitor S. i, 193
Nunmos P. ii, 50. 107. 293. Pa. 601. S. i, 78
Nummus P. ii, 120
Nundinatum P. x, 969
Nuntia (adj. sing.) D. 9 (plur.) A. 399. S. i, 231
Nuntiat C. ix, 29. xii, 7. P. x, 53. A. 577. 591. H. 537
Nuntiatum P. x, 866
Nuntis Pa. pr. 19
Nuntio (subst.) C. xii, 97
Nuntius C. 4. 55. vii, 51. A. 612. S. ii, 922. D. 97 diei C. i, 1
Nuper C. xii, 111. P. ii, 375. xi, 93. S. ii, 695
Nupta (sing. nom.) P. xiv, 70. H. 591. S. i, 264. 474. ii, 784. 1084 (abl.) P. xii, 24
Nuptile P. x, 377
Nuptura (sing.) H. 631
Nurus (plur.) C. xii, 139
Nusquam A. 119. S. ii, 385
Nutabat C. ii, 81. Pa. 500
Nutante H. 79
Nutantem P. ii, 148 sorte futuri boni domum P. ix, 104
Nutrias amore paterno P. ii, 572
Nutricem H. 460
Nutricia S. i, 208
Nutricum C. xii, 102
Nutrice H. 785
Nutrito H. 162
Nutrix C. vii, 165. A. 207
Natu S. i, 428. D. 5 numinis vocato C. viii, 70
Nymphas P. x, 243. S. i, 203
- O.
- O C. iii, 1. v, 149. vi, 5. 73. 141. vii, 1. ix, 19. 85. xi, 57. P. ii, 413. 414. 415. x, 97 procul C. vi, 137 terque quaterque et septies beatus P. ii, 529 utinam C. pr. 44
Ob P. x, 197 hanc causam H. 322 ora astanti P. x, 76
Obambulantem P. v, 324
Obambulat C. iii, 159
Obambulet S. ii, pr. 26
Obbrutescentis capitis H. 642
Obdens P. ii, 480
Obdormiat C. i, 74
Obducere P. xi, 187 S. ii, 59
Obducit P. x, 1084. 1117
Obducta (sing. nom.) P. ii, 380. A. 675 (abl.) Pa. 601
Obductam C. xii, 20
Obducto H. 37
Obductus P. x, 486
Obduxit C. xi, 72
Objacet H. 905
Obico C. ix, 74. H. 370
Objecit P. v, 532
Objecta (sing.) A. 52 (plur.) S. ii, 4
Objectantem H. 627
Objectare neci A. 5
Objectas (adj. plur.) H. 243
Objectas (verb.) S. ii, 316
Objectasset Pa. 503
Objectum S. i, 312
Objice A. 753. H. 903
Objicere S. i, 179
Objicia A. 978
Objicit P. x, 1037. A. 783
Obire C. xii, 15. P. ii, 64. vi, 116. xii, 5. S. i, 109. ii, 129
Obitu H. 604
Obitum (subst.) C. pr. 29. ii, 192. x, 95. P. iii, 159. iv, 133. xiii, 103. H. 898. 919. Pa. 25. S. ii, 197 ad eaque solia P. xi, 190
Obitus (plur.) H. 664
Objurgatio H. 622
Oblata (plur.) H. pr. 12
Oblatum P. vi, 59
Oblectamine C. vii, 18. H. 312. 340. S. ii, 45 mulcet P. ii, 392
Oblectare S. i, 475
Oblectat H. 864. Pa. 406
Oblectata (sing.) Pa. 914
Oblectatur Pa. 787
Oblectaverat P. ii, 392
Oblectent H. 375
Oblectet S. ii, 1126
Obligua (abl.) bile Pa. 777 (plur.) P. x, 454. A. pr. ii, 9
Obliguo S. i, 332
Obliso Pa. 331. 590 collo Pa. 635
Oblita (ab obliviscor : sing.) P. x, 736. A. 501 (plur.) C. vii, 67. H. 377
Oblita (ab obliuo : sing.) A. 822
Oblito stupro sororis (ab obliuo : voc.) P. ii, 466
Oblitum (ab obliviscor) C. pr. 21. i, 26
Oblitum (ab obliuo) P. xiii, 57 os noctis situ ii, 378

- Oblitus morte fratris (ab obline) H. pr. 68
 Obliviale poculum C. vi, 16
 Oblivio C. i, 86. P. i, 78
 Obludit H. 6
 Obmutesce A. 980
 Obmutescere A. 147
 Obnitens H. 639
 Obnixa (sing.) S. ii, 507
 Obnoxia (sing.) A. 1043 (plur.) S. ii, 1060 morti membra C. ix, 16. P. v, 155
 Obnubente A. 630
 Oborta (sing.) C. ii, 92 spes est P. ix, 4
 Obruantur P. x, 85
 Obruat P. ii, 295. S. ii. pr. 64
 Obrue suppliciiis P. iii, 98
 Obruuntur P. i, 170
 Obruit C. i, 87. P. x, 858. 1118. S. i, 877
 Obruitor D. 86
 Obruta (sing.) D. 159 (plur.) S. ii, 200
 Obscœna (sing.) H. 587 (plur.) S. i, 108
 Obscœnis S. ii, 1048
 Obscura (sing.) P. xi, 160 (plur.) S. ii, 886
 Obscuras (adj.) S. i, 423
 Obscuri (sing.) S. i, 389
 Obscuritas C. ii, 9
 Obscuro (adj.) Ps. 745
 Obscurum C. ii, 100. A. 607
 Obscrañtes P. i, 9
 Obscrañtum C. viii, 79
 Obscrañre P. x, 383
 Obscrañt P. ii, 411
 Obscundat jussis C. ix, 39
 Obsedit S. i, 197
 Obsœquela C. viii, 19. P. vi, 78
 Obsœquelam C. vii, 51. P. pr. 32
 Obsœquente mundo C. iv, 57
 Obsœquentum C. viii, 57
 Obsœqui P. ii, 111
 Obsœquio A. 886. S. i, 521
 Obsœquitur S. ii. pr. 32, 792
 Obsœquium C. iii, 33. D. 82
 Obsœratas P. xiv, 82
 Obsœratis vectibus P. v, 349
 Obsœvantia (abl.) C. vii, 20
 Obsœvantiam P. ii, 422
 Obsœvatio S. i, 240. ii, 367
 Obsœs S. i, 585
 Obsœssam S. i, 412
 Obsœssio Ps. 14
 Obsœssor P. v, 310
 Obside visu A. 162
 Obsides (adj.) P. ii, 457
 Obsidet A. pr. ii, 15. H. 61
 Obsistat Ps. 11
 Obsistens H. 488
 Obsistit A. 982
 Obsita (plur.) S. i, 575
 Obsitos P. ii, 281
 Obsitum tenebris C. ii, 86
 Obsitus S. i, 419
 Obsolescit P. x, 1120
 Obsœleta oblivio P. i, 78
 Obsœletum P. pr. 26
 Obsœrdescat A. 146
 Obstacula C. ix, 65. H. 600 cuncta rumpunt P. xi, 117
 Obstant S. i, 622
 Obstanti H. 212
 Obstat P. x, 197. H. 877. 906
 Obstetricis C. xii, 149
 Obstetrix C. xi, 97
 Obstinata mens est P. x, 582
 Obstinate (adv.) P. x, 64
 Obstinatio prædurat callum pectoris P. v, 178
 Obstrangulatœ mentis C. vii, 10
 Obstruat valvas P. ii, 478
 Obstupefacti (plur.) Ps. 333
 Obstupefactus P. iii, 173
 Obstupescit poculis sapore tinctis C. ix, 30
 Obteget P. x, 592
 Obtegi tenebris C. ii, 22
 Obtegit H. 135. Ps. 560
 Obtemperanter P. ii, 112
 Obtemperat A. 9. H. 517. 739
 Obtendere S. ii, 1076
 Obtenta (sing.) Ps. 561
 Obteras P. v, 107
 Obtestor S. i. pr. 88
 Obtineat S. i, 650. ii, 14
 Obtinere C. vi, 99
 Obtines P. ii, 87
 Obtinet P. xi, 146 unus esse et fuisse P. x, 317
 Obtrectatio H. 398
 Obtritam Ps. 275
 Obtritos S. i, 576
 Obtrudite os P. v, 95
 Obtulisti P. x, 298
 Obtulit P. v, 536. Ps. 419
 Obtutus (plur.) A. 27
 Obtutibus P. ii, 145. 278. x, 288. 433. H. 908. Ps. 337
 Obvertit Ps. 192
 Obvia (sing.) P. ix, 9. Ps. 408 (plur.) H. 62
 Obviam (adj.) P. iv, 39
 Obviam (adv.) ibo P. xiv, 75 ibit Christo P. iv, 14
 Obvias (adj.) P. x, 1036
 Obvio (adj.) P. v, 264
 Obvium A. pr. ii, 33. S. ii. pr. 8

- Obumbrat C. viii, 48. xli, 20
 Obumbratæ (sing.) S. i, 413
 Occalluit omne corpus P. x, 582
 Occasu S. i, 330
 Occasum C. ix, 103. Ps. 782
 Occidat (neut.) C. xii, 101
 Occide (neut.) Ps. 91
 Occidet (neut.) S. ii, 184
 Occidis (neut.) P. iii, 109
 Occidit (neut.) P. x, 471 pax P. ii, 199
 Occidua luce C. iii, 88
 Occidualibus Ps. 832
 Occidualis S. ii, 597
 Occiduo P. iii, 6
 Occiduus Ps. 310
 Occiso H. 222
 Occisum P. x, 191
 Occisus A. 1060
 Occulendi P. x, 210
 Occuleret C. iii, 120
 Occulta (sing.) P. i, 82. H. 63 (plur.) naturæ H. 263
 Occultabat S. i. pr. 52
 Occultant Ps. 794
 Occultate (imper.) S. i, 46
 Occulti (sing.) S. ii, 703
 Occultis P. ii, 447
 Occulto sub ipso cordis (subst.) Ps. 489
 Occultum (adj.) C. viii, 38. P. xi, 155. H. 84. Ps. 672. S. ii, 89
 Occultus C. ii, 24. P. v, 424. S. ii, 859
 Occuluntur P. ii, 81
 Occumbere H. 305
 Occupat C. xii, 52. P. iii, 158. x, 528. Ps. 494 corda terror P. x, 286
 Occupet P. ii, 343. Ps. 106
 Occurrat H. 960
 Occurrere S. ii, 850
 Occurrit A. 782. H. 60. Ps. 849
 Occurrunt P. xi, 161
 Occursu C. xii, 19
 Occursum P. iv, 57
 Oceani H. 882
 Oceano C. v, 130. H. 103
 Oceanum S. i, 302
 Oceanus S. i, 443. ii, 598. 810
 Octies C. vii, 187. P. iv, 106
 Octo et decem P. iv, 53. 173
 Oculi (plur.) C. ii, 103. P. x, 694
 Oculis C. v, 153. P. ii, 184. xi, 135. A. 8. 19. 46. 125. 235. 375. 698. H. 68. 801. 844. 872. 894. 914. 925. 946. Ps. 483. 528. S. ii, 1093. D. 172 lustro P. xi, 17
 Oculorum H. 868
 Oculos C. xii, 2. 120. P. iii, 127. v, 411. x, 592. 1038. xi, 66. xiv, 47. A. 75. 332. 675. 760. H. 132. 542. 734. 747. 815. 883. 904. Ps. 33. 112. 312. 453. 700. S. i, 23. 132. 615. ii, 166. D. 109
 Oderis P. x, 595
 Oderit P. x, 657. Ps. 774
 Oderunt C. iv, 83
 Odii P. ix, 45. H. 188
 Odiis C. v, 70. Ps. 760
 Odisse P. ii, 496
 Odit P. x, 184. S. i, 513. ii, 927
 Odium C. iii, 146
 Odor C. iii, 22. xii, 70. A. 895. 758. Ps. 330
 Odore C. x, 172. P. xiii, 79. Ps. 787
 Odorem (subst.) P. x, 362
 Odori (subst.) P. x, 335
 Odoris (subst.) P. ii, 885
 Odorus crinis P. iii, 151
 Ofellis bubulis P. x, 383
 Offam C. vii, 119
 Offas Ps. 426 carnis mortuæ P. x, 808
 Offensa (adj. sing.) C. vii, 91. P. x, 213. S. ii, 30
 Offensacula Ps. 484. 781
 Offensaculo nostro fixus est lapis A. pr. ii, 33
 Offensum C. iv, 24
 Offeras H. pr. 11
 Offerat C. v, 150. P. xi, 66. Ps. 722. 785
 Offeratur P. x, 773
 Offerebat P. xiv, 20
 Offerenda (plur.) P. iv, 7
 Offerendum P. i, 57. x, 829. Ps. pr. 8
 Offerens P. x, 72. H. pr. 38. Ps. pr. 61
 Offerentes P. vi, 53
 Offeres P. iv, 22
 Offero C. v, 155.
 Offerre P. ii, 75. 523. Ps. 773
 Offert C. iv, 66. P. x, 1036. 1068. A. 610. Ps. 278. 407. 832. D. 64
 Offertur P. xi, 78
 Offerunt C. xii, 63
 Officia inter constipata sedebat P. xi, 50
 Officiis P. vi, 73. S. i, 335
 Officinis P. x, 267
 Officit P. ii, 472
 Officium P. iii, 183. H. 654
 Olea (abl.) Ps. 687
 Oleæ (gen.) S. ii, 662
 Oleagina radix A. 339
 Oleas S. ii, 220
 Olcastro A. 340
 Olei C. v, 13
 Oleis flavis P. iv, 55

- Oleste C. ii, 72**
Olentibus lacrymis C. v, 22
Oleo (subst.) H. 266. Ps. 260. S. 5, 516
Olet P. ii, 268
Oleum D. 78
Olidam acerram A. 198
Oliva (abl.) P. xii, 32
Olivum (gen.) D. 10
Olivi A. 242
Oliviferi (gen.) D. 172
Olivo P. x, 758. 859 fidei unctus P. iv, 102
Olivum H. 359. D. 80
Olla (subst. nom.) P. pr. 17
Olli (dat.) A. 305. H. 139. 646
Ollis (subst.) P. x, 265
Ollis (pronom.) H. 731
Oloris S. i, 63
Oluscula P. x, 262. S. ii, 665
Olybriaci generis S. i, 555
Olympi S. i, 59
Omega et alpha cognominatus (Deus) C. ix, 11
Omen P. x, 612
Omina S. ii, 564
Omino dextro S. ii, 492
Omitte P. x, 543
Omas C. vi, 17. 70. 100. 116. 123. vii, 129. viii, 95. xi, 68. P. pr. 21. i, 15. 47. 62. ii, 425. iii, 177. x, 304. 1114. xiii, 44. A. 89. 486. 727. 963. H. 226. 554. Ps. 240. 721. S. i, 124. 610. ii, 167. 630. 1064 tempus P. i, 53
Omnem C. x, 126. P. x, 24. 313. 784. xi, 144. xii, 2. A. 256. 722. H. 401. 607. Ps. pr. 59. 168. S. ii, 159
Omnino C. i, 23. 65. ii, 35. A. 12. vi, 26. ix, 22. x, 65. xii, 191. 304. P. pr. 14. i, 11. v, 560. x, 104. 1034. 1048. xiv, 80. A. 203. 1019. H. 392. 803. Ps. 128. 219. 740. 910. S. i, 145. ii, 86. 611. 800. 830
Omnino C. vii, 28. 40. P. ii, 481. iv, 87. x, 519. 892. 1035. A. 267. 987. H. 842. Ps. 169. 506. S. i, 828. 589
Omnino C. i, 96. iii, 15. 57. 107. 152. x, 59. xii, 89. P. i, 110. ii, 427. v, 23. ix, 57. x, 519. xi, 81. xiv, 144. A. 188. 227. 231. 368. 730. 810. 833. 856. H. 24. 29. 219. 299. 743. Ps. 513. 780. S. i, 40. ii, 112. 876. D. 79. 187
Omnibus C. ii, 106. ix, 114. P. ii, 167. 349. iv, 65. x, 69. A. 816. H. 803. Ps. 174. 577. 740. S. i, 129. 236. ii, 597. 778. 809
Omnicolor P. xii, 89
Omniformem P. x, 339
Omnigeni (sing.) S. i, 2
Omnigenis S. ii, 609. D. 186
Omnigenum (plur. gen.) S. ii, 513
Omniparens C. iii, 2
Omniparentem Deum S. ii, 476
Omnipatrem Deum P. iii, 70
Omnipotentis Dei A. pr. ii, 19
Omnipotens P. xi, 240. xiii, 65. A. 736. H. 308. 645. Ps. 816. S. ii, 26. 119. 683
Omnipotentem S. ii, 104
Omnipotentis C. x, 64. S. i, 645
Omnipotentis S. ii, pr. 26
Omnipotentis C. iii, 62. A. 156. 174. Ps. 302. 660
Omnino C. v, 114. vii, 144. 162. ix, 24. 67. xii, 101. P. ii, 129. x, 560. 1126. xi, 189. xii, 49. xiii, 8. xiv, 29. A. 224. H. 733. Ps. 76. 527. 632. S. i, pr. 40. 149. 581
Omnium C. iv, 74. ix, 12. 106. P. v, 206. x, 67. 586. 774. xiv, 110
Onagris S. ii, 812
Onerare S. ii, 937
Oneraverat Ps. 180
Onus C. iii, 78. P. xi, 114. A. 522. Ps. 577 carnis A. 1022 corporis C. viii, 5
Ope H. 470. 665. Ps. 506
Opem P. xi, 178 ferre benignam C. vii, 213 quietis (gen.) P. iii, 41 religionis S. i, 392
Opera (plur.) H. xi, 178. 615. 645. S. i, 504
Operis pretium est A. 953
Operatio Ps. 573
Operi (subst.) P. xi, 186
Operire S. ii, 931 nodos C. vii, 212
Operiret Ps. 657
Operis (subst. gen.) A. 256. 1056. H. 353. Ps. 894. S. i, pr. 32. ii, 526
Operitur S. ii, 874
Operimento Ps. 462
Operta (sing.) P. iv, 194. A. 677 via S. i, 443 (plur.) C. vi, 22. P. ii, 59. H. 260
Opertis (sing.) S. i, 378. ii, 842
Operti (sing.) P. x, 172. H. 876. Ps. 511
Opertis P. i, 169
Operto H. 337. Ps. 745. S. ii, 926
Opertos C. i, 18. P. v, 182
Opertum A. 828. Ps. 208. S. ii, 179
Opertum S. ii, 184
Opes C. i, 94. iii, 51. P. ii, 44. 179. S. i, 210. ii, 790 persanes C. vii, 219
Opibus H. 550. Ps. 171. 873. S. i, 106. ii, 690

- Opifex** C. ii, 40. A. 519. H. 264. 307.
S. ii, 202 apud C. iii, 72 fallendi Pa.
260 mundi H. 116 verborum morum-
que A. 805
- Opimam** H. 478
- Opimus** S. ii, 981
- Oportet** P. x, 373
- Oppalluit stupore** P. i, 92
- Oppansis** Pa. 410
- Opperiens** Pa. 131
- Oppetam** P. ii, 329
- Oppetant** P. x, 63
- Oppetat** P. x, 879
- Oppeteret** S. ii, 589
- Oppida** A. 700. 710
- Oppido** (subst.) P. i, 116. v, 322
- Oppidorum** C. vii, 65. P. iv, 37
- Opponere** P. x, 64. H. 141
- Opposita** (abl.) S. i, 612
- Opposito** P. iii, 155. H. 910. S. ii,
486
- Oppositos** H. 881
- Oppositum** H. 237. Pa. 485
- Oppositus** P. xi, 116. H. 87
- Oppressa** (sing.) Pa. 579
- Oppressus** C. i, 69
- Opprimat** C. i, 34
- Opprobria** C. vii, 123
- Oppugnanda** (plur.) Pa. 17
- Oppugnat** H. 614
- Opponia** P. x, 307
- Optant** H. 432
- Optare** Pa. 222
- Optarunt** S. ii, 549
- Optato** P. iv, 146
- Optima** (sing.) P. x, 768
- Optimo** (voc.) C. iii, 86. x, 17. 1851
P. vii, 79. x, 997. xi, 127. A. 41.
470
- Optimus** P. x, 1128. H. 564
- Optio detur** P. ii, 217
- Opto** P. x, 441
- Opulens muneribus** P. xi, 216
- Opulentia** (nom.) C. iii, 84. Pa. 202. S.
ii, 114. D. 148
- Opulentus** P. xiii, 16
- Opum** P. ii, 115. S. ii, 424 dominus P.
ii, 81 princeps P. xiii, 26
- Opus** C. iii, 83. 186. x, 68. P. xiii, 20.
A. 588. 776. 808. 919. H. 629. 667.
Pa. 229. 586. 660. 769. 804. S. ii,
325. D. 183. 183 carnis A. 269 est
S. ii, 1014
- Ora** (subst. sing. abl.) S. i, 421
- Ora** (subst. plur.) C. iii, 80. 179. ix, 41.
x, 98. P. vi, 76. ix, 47. x, 76. 289.
562. 570. 709. xi, 98. 104. xii, 20.
A. 306. 598. H. 125. Pa. 31. 191.
320. S. i, 850. ii, 18. 646. 1128
- Oracula** A. 237. 442
- Oraculum** C. vii, 172
- Oram** P. xi, 47
- Orandi** P. ii, 485. x, 108 arte potens S.
ii, 644
- Orant** P. vi, 116. xii, 2
- Orantem** P. vii, 86. xi, 240
- Orantis** Pa. 282
- Orare** P. x, 423
- Orarium pignus oris sui dat** P. i, 96
- Oras** (subst.) Pa. 265. 686. D. 171
- Orat** P. x, 1129
- Oratio** P. x, 980
- Orationem** P. x, 567
- Orator** S. ii, 10. 269 ad thronum Pa-
tris Dei P. v, 548
- Oravi** P. xi, 178
- Orba** (sing. nom.) C. ii, 44. P. x, 690.
H. 607
- Orbat ferrum iustus** C. xii, 189
- Orbatam** H. 452
- Orba** P. ii, 116. iv, 12. 116. x, 617.
xii, 100. A. 112. 205. 630. H. 112.
288. 617. 676. 697. Pa. 229. S. i, 100.
312. 322. ii, 2. 282. 622. 965
- Orbem** C. xi, 32. P. i, 4. ii, 106. iv,
82. x, 420. xii, 17. xiv, 94. A. 906.
726. 1000. H. 229. 204. Pa. 226. S.
ii, 579. 810. 914
- Orbes** (subst.) P. ii, 140. H. 68. 946
- Orbi** (subst.) A. 454. S. i, 422. ii, 606
- Orbitus** C. ix, 36
- Orbis** (subst.) C. iv, 9. ix, 3. 21. xii,
25. 164. P. i, 10. ii, 416. 430. iv, 61.
v, 21. x, 81. xii, 21. xiii, 2. 53. A.
203. 706. 804. H. 32. 65. 214. 246.
685. 905. Pa. 481. S. i, 205. 497.
ii, 170. 951. D. 101. 102
- Orbita** P. xi, 102. H. 778. S. ii, 644
- orbita** C. iii, 87
- Orbita** A. pr. ii, 19
- Orbi** (gen.) S. i, 406
- Orbitatis** (adj.) C. xi, 25
- Ordine** C. pr. 21. P. ii, 168. xi, 121.
A. 619. H. 916. S. i, 225. ii, 680
ex S. ii, 580 longo P. ix, 79
- Ordinem** (subst.) P. i, 77. ii, 84. x,
1112
- Ordines** (subst.) P. ii, 178
- Ordinibus** P. xi, 204. Pa. 646
- Ordo** P. xi, 219. xii, 52. S. i, 490. 571.
ii, 217. 525
- Ore** C. i, 58. iii, 12. 34. 100. iv, 20.
vii, 43. 168. 179. viii, 28. x, 120.
xi, 17. P. pr. 24. i, 59. iii, 23. v,
175. 222. x, 26. 623. 971. xiii, 2.
A. pr. i, 3. 22. 451. 668. H. 167.
737. 831. Pa. 48. 457. 791. S. i,
120. 508. ii, 82. 1088. D. 16. 26. 66.
192 angustior P. v, 282 benigne A.
49 bibit rogum P. iii, 160

- Oret S. ii, 213
 Organa A. 148. 389. H. 462. D. 92
 vatum A. 234
 Organo P. x, 929
 Organum P. x, 2
 Orgia S. i, 188
 Orgiis P. ii, 65
 Ori P. x, 8. H. 321
 Oriatur S. ii, 375
 Orichalci S. i, 347
 Origine A. 1011. H. 356. 675. S. i, 409
 Originem C. v, 30
 Originis H. 33
 Origo C. vi, 34. P. x, 127. 270. Ps.
 pr. 41. 72. S. i, 72. ii, 969 mali H.
 205
 Oris (sing. gen.) C. iii, 186. ix, 35. P.
 i, 86. ii, 370. x, 2. 157. 667. 844.
 932. 939. xiii, 28. xiv, 135. A. 52.
 161. 690. 867. 870. H. 523. 699.
 Ps. 421. S. i. pr. 39. 77. ii. pr. 67
 Oris (plur.) Ps. 228
 Ornabis P. ii, 310
 Ornamenta Ps. 914. S. i, 505. ii, 64.
 134
 Ornando P. xi, 188
 Ornant S. ii, 841
 Ornare P. ii, 514
 Ornaret H. 797.
 Ornat C. x, 48. P. ii, 303. iii, 5. ix, 5.
 S. i, 358
 Ornatam C. v, 146
 Ornatu S. ii, 304
 Ornatur P. ii, 300
 Ornatus (subst. sing.) A. 325. H. 261
 Ornaverit P. i, 81
 Oro S. ii, 759
 Orphæ H. 783
 Orphan H. 779
 Orsa (plur.) C. iv, 96. P. x, 856. A.
 236
 Orsum S. ii, 5
 Orsus H. 508 est sic P. x, 927
 Orta (sing.) H. pr. 22
 Ortas S. ii, 221
 Ortis P. x, 741
 Ortu C. xii, 91. P. xii, 50. A. 913. S.
 i, 329. ii, 426. 598
 Ortum (subst.) H. 605. S. i, 259. D.
 96 solis C. i, 9. P. xiii, 102
 Ortum (part.) A. 270
 Ortus (subst. sing.) C. ix, 19. A. 435.
 570 (plur.) P. xi, 235. A. 1005. H.
 789
 Ortus (part.) C. xi, 18. P. x, 789. xii,
 22. 33
 Os (oris) C. vii, 120. iii, 160. ix, 21.
 P. ii, 361. 343. 378. iii, 162. v, 95.
 vii, 37. x, 904. 1036. A. 1035. H.
 268. Ps. 276. S. i, 636 Patris A. 80
 intendit in puellam P. xiv, 44
 Oscine parra S. ii, 570
 Oscula A. 597. H. 589. 611 figit S. i,
 350 figunt P. xi, 193
 Osculis P. v, 338
 Osculum P. x, 832
 Osirim S. i, 630
 Ossa C. ix, 102. x, 28. 76. 142. 169.
 P. iii, 134. 211. iv, 17. 96. 110. v,
 389. vi, 131. x, 494. xi, 173. xii,
 29. A. 1016. Ps. 329. 425. D. 17
 Osse P. x, 150
 Ossibus P. i, 5. iii, 5. 212. v, 427. 516.
 x, 455. 889. H. 285. 942. Ps. 219.
 903. S. ii, 719
 Ossium P. v, 111
 Ossuum P. ii, 532
 Ostende P. v, 149. x, 186
 Ostendere A. 46
 Ostenderent P. i, 84
 Ostendi (infin.) H. 928
 Ostendit C. i, 50. P. vi, 125. A. 679
 Ostendite A. 879
 Ostentamine Ps. 264
 Ostentans Ps. 194. 487. 688. S. ii, 1038
 Ostentat P. x, 1044. H. 170. 404. Ps.
 297
 Ostentata (plur.) A. 740
 Ostentatrix Ps. 439
 Ostentet S. ii, 154
 Ostenti (subst.) P. x, 964
 Ostia P. xi, 151
 Ostia (plur.) P. xi, 40. S. ii, 606. 937
 Ostiensis P. xii, 45
 Ostri P. xii, 41
 Ostro P. x, 910. Ps. 39. 859
 Ostrum S. ii, 248
 Otia S. ii, 953 dabat S. i, 110 mandat
 flatibus A. 657 solvere curas in Ps.
 729
 Otio C. v, 134
 Otium si sit P. x, 617
 Ovans P. iii, 169. S. i, 123
 Ovantem P. v, 8
 Ovem C. viii, 33. xi, 244. Ps. 792
 Oves (subst.) C. iii, 158. P. xii, 43. A.
 324
 Ovile C. iii, 168. D. 74
 Ovili C. viii, 40. P. x, 830. xi, 241
 Ovium H. 288

 P.
 Pabula H. 236
 Pace P. v, 514. Ps. 699. 771. 772. S.
 i, 461. ii, 420. 636
 Pacem H. pr. 41. Ps. 785

- Pacifer Ps. 805
 Pacifici (sing.) C. v, 156
 Pacificos Ps. 729
 Pacta C. iii, 55. P. iv, 56. x, 357. H. 429. Ps. 668. 831. S. ii, 593. 631. D. xii, 174 domino S. ii, 767
 Pactus (sing.) S. i, 471
 Pactum S. i, 358
 Pacti (adj. sing.) A. 603
 quo Pacto P. v, 149. x, 478. A. 268
 Pactus mercede certa ut P. x, 970
 Padi S. ii, 701
 Pagana gens C. xi, 87. S. i. pr. 6
 Pagane (voc.) P. x, 1009
 Pagina (nom.) P. x, 1119. A. 197. D. 38 curta et humens P. ix, 56
 Paginae (plur.) C. ix, 26
 Paginas P. v, 181
 Pagis S. i, 449
 Pago P. x, 296. S. i, 629
 Palæstra (abl.) P. iv, 101
 Palæstræ (gen.) S. ii, 149
 Palæstram gloriæ P. v, 313
 Palæstras H. 366. S. ii, 519
 Palæstrici (sing.) P. x, 188
 Palam P. i, 97. v, 56. vi, 127. x, 329
 Palantes A. 633
 Palati Latii (palatium) S. ii, 1102
 Palati (palatium) P. x, 6
 Palatia S. ii, 765
 Palatinis S. i, 182
 Palatinus A. 481
 Palato P. x, 933. 1039. A. 961. H. 301. 863. Ps. 423
 Palatum C. vii, 120. P. x, 899. xiii, 12
 Palæis H. 466
 Palla (nom.) H. 86. 860. Ps. 187. 560. 685
 Pallade S. ii, 221
 Palladiis S. ii, 910
 Palladicos lares P. ii, 511
 Palladia S. i, 184
 Palladium S. i, 195. ii, 965
 Pallas S. ii, 491. 544. 969
 Pallata (abl.) S. i, 556
 Pallens P. iv, 139. H. 406. 935. S. ii. pr. 17 juvenus C. vii, 145
 Pallentis Ps. 339
 Pallere S. i, 207. ii, 916
 Pallescet C. ii, 12
 Pallet P. v, 202. A. 493
 Pallia Ps. 368. S. vii, 727
 Pallida (plur.) C. x, 97
 Pallidus A. 470. Ps. 438
 Palliis P. i, 35
 Pallioli P. iii, 180
 Pallolis P. xi, 141
 Pallium P. x, 841
 Pallor C. viii, 28. ix, 41. Ps. 464. 703
 Palluerunt C. ix, 78
 Palma (nom.) P. iv, 77. vi, 34. A. 95. Ps. 550 (abl.) C. xii, 182
 Palmam P. ii, 32. v, 384. vii, 53. viii, 12. A. 861. S. ii, 554 talia P. v, 539
 Palmas C. iv, 52. P. iv, 100. v, 296. vi, 106. Ps. 656. D. 65
 Palmis C. viii, 45
 Palmitē C. iii, 54. S. ii, 319 sēdē S. i. pr. 70
 Palmitum S. i. pr. 16
 Palmula (abl.) P. v, 462
 Palpamen H. 304
 Palpandi H. 328
 Palpas famulos remisso dogmate C. viii, 8
 Palpata (plur.) P. xi, 91
 Palpavit S. i. pr. 73
 Palpebra (abl.) P. ii, 384
 Palpebræ (dat.) H. 310
 Palpebralis H. 873
 Palpent Ps. 234
 Palpet Ps. 335
 Palpitans C. xii, 121
 Palpitantis P. x, 844
 Palpitat C. vii, 142. P. xiv, 49. Ps. 594. S. ii, 1100
 Palpitet P. v, 16. x, 10
 Paludes H. 603
 Paludis S. ii, 924
 Palus P. xii, 7
 Palæstri capite P. v, 468
 Pampinea C. iii, 53
 Pandat P. iii, 63. iv, 162
 Pandens P. x, 563. xi, 229
 Pandere S. ii, 93. D. 176 altos arcum costarum P. xi, 58
 Pandit P. x, 898. H. 603
 Pandito A. 594
 Panditur P. i, 29. Ps. 334 via C. x, 91
 Pando viam Ps. 404
 Panes A. 706. D. 145
 Pangant carmen P. vi, 156
 Pangat C. ix, 3
 Pange C. ix, 34
 Pangere P. iv, 148. v, 324
 Pangimus C. ix, 7
 Pangit A. 379 copia Attica A. 379 fa-
 cundia Ausonia lingua A. 380
 Panibus C. ix, 58. D. 41
 Panis C. ix, 61. S. i, 583. ii, 915
 Pannis P. ii, 281. A. 619. S. i, 583
 Pannorum S. ii, 735
 Pannos A. 647
 Pansis brachiis in altum C. xii, 179
 Panso S. i. pr. 48
 Papa P. xi, 137
 Paphia S. i, 285

- Paphiam S. ii, 575
 Papilla (abl.) P. iv, 128
 Papillae succum C. vii, 165
 Papillarum P. x, 788
 Papillas P. xiv, 77. S. ii, 88
 Papulas fervor excitat P. x, 489
 Par P. v, 198. H. 167. Pa. 646. 737
 Paracritum C. v, 160. P. x, 430
 Paradisi C. x, 162. H. 840. Pa. 324
 Paradisicolas (dat.) H. 929
 Parandos P. x, 576
 Parant C. iii, 119. P. ii, 358
 Parantes S. i, 538
 Parapoide Pa. 532
 Parapsis P. pr. 18
 Pararat Pa. 874
 Parare P. vi, 68
 Pararet P. iii, 60
 Parati H. 873
 Parati P. iv, 58. x, 86 laureas P. v, 848
 Parat P. iii, 33. x, 1075
 Parata (sing. nom.) P. pr. 24. S. ii, 630
 est P. vi, 24 via viii, 8 (abl.) S. i, 509 (plur.) P. iii, 114
 Paratam tauris congressi belluam P. v, 415
 Parati (plur.) P. i, 54. x, 55. S. ii, 864
 Paratis (adj.) C. vii, 106. x, 71
 Paratis (verb.) Pa. 403
 Paratos H. 466
 Paratu P. xi, 105. Pa. 200
 Paratum S. i, 109
 Paratur S. i, 256
 Paratus (subst. plur.) P. x, 919
 Paratus (adj.) C. x, 16. P. ii, 111 et x, 923
 Paravit H. pr. 9
 Parca (adj. sing.) C. vii, 165. x, 1064. Pa. 558
 Parcā disciplinā C. vii, 15
 Parce (verb.) P. x, 39. H. 938
 Parce (adverb.) P. x, 940. Pa. 276. 554
 Parcere P. v, 440. x, 679. Pa. 392
 Parcerent P. x, 755
 Parcis (adj.) C. iv, 31. S. ii, 135
 Parcit Pa. 478
 Parcitatē jejuniorum P. x, 859
 Parcū H. 333
 Parcus A. 844 abstinentia C. vii, 66
 Pardis P. i, 57
 Parem C. vii, 214
 Parens C. xi, 15. P. iv, 61. x, 757. 776. xii, 58. H. 698. A. 1009. Pa. 543. S. i, 416. ii, 258. 710 sanorum Roma P. ii, 1 patrie S. i, 9
 Parente C. iv, 15. P. vi, 128. x, 682. Pa. pr. 60 rerum C. vii, 35
 Parentes (subst. plur.) P. x, 298. S. i, 164
 Parenti H. 557. Pa. pr. 4
 Parentibus P. ii, 80. S. ii, 76
 Parentis C. ix, 10. 107. P. iii, 36. x, 694. A. 792 Dei P. x, 128. 534
 Parentum P. x, 124. A. 909. H. 578
 Pareo P. ix, 99
 Pacere (parco) S. i, 340. ii, 237
 Pares (adj.) P. vi, 153. S. ii, 607. 819
 Paret S. ii, 388
 Parete S. i, 37
 Pari C. iii, 115. P. v, 375. 542. 572. xi, 200. H. 432. S. i, 221
 Parias columnas P. xii, 51
 Paribus P. vi, 153. Pa. 233
 Parienda (sing.) S. ii, 13
 Paries (subst.) P. xi, 123. S. ii, 56. 450
 Paries (verb.) D. 100
 Parietibus P. xi, 217. Pa. 662
 Pariis axis P. xi, 187
 Parili C. iii, 204. v, 123
 Parilla S. ii, 191 splendor P. iv, 27
 Parit C. iii, 145. H. 360. S. ii, 658
 Pariter C. x, 52. P. ix, 57. Pa. 492. S. i, 566. ii, 782. 908
 Paritura (sing. nom.) A. 372. 584. S. i, 265
 Parturum (sing.) H. 576
 Partunt A. 918
 Partus (abl.) S. i, 652
 Partos S. ii, 246
 Parta (abl.) S. ii, 576
 Parricidalem manum H. pr. 14
 Pars C. ii, 62. x, 23. P. ix, 66. x, 768. xi, 121. xii, 37. A. 118. 272. H. 816. 818. S. i, 19. 679. 892. ii, 232. 246. 243. 1099 consendunt curru C. v, 54 Del A. 621 fertur esse anima A. 888
 Parsimonis C. vii, 8
 Parta (sing. nom.) P. v, 554. x, 768. S. i, 544. ii, 12. 65. D. 20 (abl.) Pa. 88 (plur.) Pa. 562
 Partam P. vii, 52. S. i, 650
 Partas P. iv, 106
 Parte C. i, 11. ix, 86. P. pr. 38. ix, 52. x, 846. 974. xi, 122. xii, 45. A. 539. H. 27. 242. 412. 654. Pa. 262. 418. 649. 830. S. i, 608. ii, 410. 888. 1046. 1108
 Partem P. ii, 401. iv, 137. x, 876. 1079. A. 651. S. i, 439. ii, 1111. 1119
 Partes P. x, 1083. H. 66. Pa. 146. S. i, 432. ii, 626
 Parthica (sing.) H. 534
 Parthorum A. 233

- Parthus H. 497
 Partibus C. viii, 10. P. xi, 147. S. i, 295. ii, 600. 851
 Particeps P. v, 673. x, 469 Angelorum P. v, 9
 Participat A. 818
 Participem (adj.) A. 102. H. 90
 Participes (adj.) S. ii, 222 regni H. 662
 Particulam H. 282
 Particulatim A. 1078
 Partis (subst. sing.) Pa. 682
 Partita (sing.) H. 57
 Parto H. 257
 Partu C. vii, 59. S. i, 254. ii, 1000
 Partum (subst.) H. 190. Pa. 70. 71
 Parturit H. 619
 Parturiunt H. 571
 Partus (subst. sing.) C. vii, 2. xi, 56. xii, 140. P. x, 779. H. 600 (plur.) S. i, 189
 Parva (sing. nom.) P. iv, 30. A. 950. H. 875. S. i, 150 (abl.) S. i, 606 (plur.) A. 732. H. 590
 Parvas (sing.) S. ii, 298 (plur.) S. ii, 1065
 Parvam Pa. pr. 62
 Parvas A. 721. S. ii, 388
 Parvi A. 643. Pa. 298 facit P. iv, 160
 Parvipendo P. x, 478
 Parvis P. ix, 14
 Parvis P. x, 957. Pt. 66
 Parvo A. 729. S. i, 151. ii, 102
 Parvorum H. 83. D. 115
 Parvula (plur.) A. 919
 Parvuli (plur.) P. x, 727
 Parvulis P. i, 118. ix, 38
 Parvulorum C. vii, 164. ix, 109. P. x, 58
 Parvulos Pa. pr. 30
 Parvulum C. xii, 152. P. x, 748
 Parvum P. x, 603. A. 729
 Parvus P. x, 685. 716. S. i, 206. D. 73
 Pascat animum C. viii, 78
 Pascendam Ps. 618
 Pascens agnoscit P. v, 444
 Pascentes C. v, 108
 Pascere S. ii, 795 indigentes C. vii, 212
 Pascha A. 348. 355
 Pasci H. 220
 Pascimus C. v, 14
 Pascit P. x, 1070. xi, 174. S. ii, 952
 Paschitis farre pullos P. x, 147
 Paschitur sanguine innocuo P. iii, 87
 Passa (sing.) S. ii, 890
 Passeribus Ps. 620
 Passibilis A. 6
 Passibus P. v, 478. vi, 101
 Passim C. v, 146. x, 61. H. 99. 772. S. i, 534. ii, 693. 1022
 Passio P. v, 292. vii, 18. x, 1102. xi, 190. A. 83. 257. 258
 Passionem P. ii, 25. 550
 Passionis C. ix, 82. 106. P. i, 77. vi, 112. x, 854. 1097
 Passurus A. 973
 Passus (part.) P. iv, 90. x, 194. A. 104. H. 20
 Pasta (adj. sing.) C. iii, 167 sanguine voluptas S. i, 383
 Pastis visceribus C. iv, 1
 Pastor C. viii, 27. 49. P. iv, 41. xi, 244. xii, 43. H. pr. 1 gregis P. vi, 47
 Pastore H. 222
 Pastorem D. 7
 Pastorum (subst.) A. 209. D. 109
 Pastos H. 621 carnibus P. v, 100
 Pasta C. iv, 25. vii, 58. xi, 84. S. ii, 1002
 Pastum (subst.) C. iv, 50. P. v, 231. A. 722. 946. Pa. 626 in pletis S. ii, 938 populus A. 707
 Pastum (part.) liquore C. vii, 70
 Pastus (subst. sing.) H. 822 animum C. iv, 33 (plur.) A. 726
 Pastus (part.) A. 944. D. 117 sanguine P. vi, 17
 Patet C. v, 87. P. x, 1020. xi, 214. S. ii, 180
 Patebit P. x, 872
 Patefacta (sing.) C. x, 120 (plur.) A. 227
 Patefacti (sing.) A. 1069
 Patefecit Pa. 271
 Patens C. xii, 115 ad omne valens Pa. 246
 Patent C. iii, 84. Pa. 744. S. ii, 1002
 Patente P. v, 483. x, 606
 Patentem P. x, 1128
 Patentes P. ii, 175. ix, 89. x, 506. 964 solitudines C. vii, 61
 Pater C. iii, 86. iv, 20. v, 149. 157. vi, 1. 98. x, 4. xii, 67. P. x, 612. xiii, 15. A. pr. i, 4. xi, 177. 112. 194. 176. 245. 246. 249. 252. 272. 281. 282. 287. 296. 374. 696. H. 544. 565. 594. 622. 651. Pa. pr. 2. S. ii, 21 Deus P. v, 58 lucis A. 262 orbis C. x, 81 summus C. iv, 66
 Paternus (gen.) S. i, 127
 Paternam A. 481
 Paterna C. iii, 17
 Paterno (inf. pater) P. i, 64. vi, 122. xii, 76
 Patere (imp. patior) P. x, 764
 Pateret P. x, 645
 Pateris (subst.) D. 198
 Paterna (sing. nom.) P. x, 240 (abl.)

- A. 310. 973
 Paternæ (sing.) P. x, 468
 Paterni (sing.) P. vi, 125. S. ii, 1116
 Paternis H. 568
 Paterno C. xi, 19. P. pr. 25. iv, 94
 amore nutrias P. ii, 572
 Paternum A. 796. D. 74 nomen A. 223
 Patet C. ix, 75. x, 161. P. xi, 154. H.
 519. 601. Ps. 831. S. i, 615. ii,
 485 sub signis veritas P. x, 231
 Pati C. iii, 125. P. ii, 219. x, 424. xi,
 92. H. 454. Ps. 343. S. ii, 691 fi-
 nem C. xii, 38 ictum sub ense perse-
 cutoris P. i, 28
 Patiar S. i, 433
 Patibulum P. x, 641
 Patiens Ps. 780
 Patientia (subst.) Ps. 109. 128. 155.
 175. 177
 Patitur C. vi, 20. 96. P. vii, 28. xiv,
 34. A. pr. ii, 48. 99. 654. H. 482.
 648. Ps. 390. 491. 595. S. ii, 273
 Patre P. iv, 174. x, 952. xii, 55. A.
 24. 45. 254. 255. 271. 268. 895.
 H. 347. 627. Ps. iv, 75. S. i, 59 pe-
 renni P. vi, 46 summo A. 90. 101
 Patrem C. iv, 100. P. v, 37. 370. A.
 iii, 122. 173. 180. 182. 240. 242.
 304. H. 126. S. ii, 295. 593. D. 174
 patris S. ii, 431
 Patres C. vii, 151. ix, 97. H. 464. S.
 i, 300. 471. 545. D. 60
 Patri C. iv, 3. 4. xi, 48. xii, 43. 81.
 P. x, 130. 429. 748. A. pr. i, 9. Ps.
 765. S. ii, 1122 Deo P. pr. 1
 Patria (subst. abl.) S. i, 54. ii, 536. 706.
 771
 Patria (adj. sing. nom.) S. ii, 611 (abl.)
 A. 542
 Patriæ (subst. sing.) P. xiii, 3. A. 183.
 452. H. 461. S. i, 9. 391. 505. 571.
 600. ii, 431. 771
 Patriæ (adj. sing.) A. 257
 Patriam (subst.) C. v, 112. P. iv, 73.
 Ps. 707
 Patriarcha (nom.) C. vi, 57. Ps. 544.
 D. 24
 Patrias (adj.) H. 769. Ps. 42. 402. S.
 i, 607
 Patribus C. v, 105. Ps. 372. S. i, 25.
 477. ii, 419
 Patriciæ gentis S. i, 561
 Patricidam H. 566
 Patricios P. xi, 200
 Patrii (sing.) S. ii, 155
 Patriis (adj.) P. iv, 107. H. 457. S. ii,
 359
 Patrimonia H. 433
 Patrio C. v, 160. P. vii, 5. A. 93. 669.
 S. i, 111. ii, 696
 Patrios P. xi, 6. D. 91 Deos P. iii, 99
 Patris C. iii, 25. 95. 189. vi, 3. vii, 1.
 84. xi, 17. 28. P. vii, 55. x, 140.
 474. xii, 54. A. pr. i, 2. vii, 12.
 17. 18. 49. 91. 119. 172. 176. 185.
 240. 531. H. 953. Ps. pr. 68. 475.
 751. S. i, 12. ii, 8. 270. 825. 1035.
 D. 98 alti C. ix, 104 Dei C. viii, 30.
 P. ii, 272. iii, 17 Omnipotentis A. 155
 Patrium Ps. 581. 643. S. i, 481. ii,
 785
 Patrius A. 567. S. ii, 368 mos S. i,
 154
 Patrone (voc.) P. x, 835
 Patronis P. vi, 145
 Patronos martyras P. ii, 579 mundi P.
 i, 12
 Patronus P. xiii, 106
 Patruelis gloriæ Ps. pr. 18
 Patrum C. xi, 89. S. i, 197. 403. ii, 310.
 D. 41 (majorum) P. ii, 451. iii, 51
 conscriptorum S. i, 604
 Patuerant H. 474. Ps. 519
 Patuit P. iv, 123. D. 36
 Patulam A. 861
 Patulas aures H. 319
 Patuli (sing.) S. i. pr. 39 (plur.) P. xi,
 211
 Patulis S. ii, 1111
 Patulo ore H. 588
 Pauca (plur.) P. x, 646. A. 1. S. i,
 575
 Pucæ (plur.) P. iv, 49. H. 822
 Pucas S. ii, 345
 Pucis A. 716. S. i, 599
 Pucissima (plur.) A. 704
 Paucorum S. i, 33
 Paucos C. vi, 95. Ps. 507
 Pavendum P. x, 304
 Pavens P. v, 317
 Parentes A. 322
 Paventum P. x, 54. 286
 Paverint (paveo) P. i, 80
 Paverit (pasco) C. iii, 65
 Pavet A. 4 faciem mortis A. 100
 Pavidus (plur.) P. vii, 32. S. ii. pr. 22
 Pavidus P. iii, 175. A. 499
 Pavit (pasco) P. x, 293 rabiem S. ii, 672
 Pavitans C. iii, 121
 Pavitantia S. i, 374
 Paulatim A. 163. 762
 Pauli P. xii, 4. 45. xiii, 18
 Paulinorum S. i, 559
 Paulisper P. v, 565. H. 913
 Paullulum P. ii, 126
 Paulo (subst.) P. iv, 34
 Paulo (adv.) C. i, 15. S. ii, 954 ante
 P. x, 798

- Paulum (adv.) C. vii, 100. P. v, 139.
 330. H. 748 reolve C. vi, 150
 Paulus P. ii, 460. xi, 32. S. i. pr. 1. 20.
 30. 61. D. 190
 Pavor P. xi, 94. Pa. 701
 Pavore C. vi, 47. Ps. 432 lusus C. vi,
 55
 Pavori P. x, 390
 Pauper Ps. 243. S. ii, 118
 Pauperem P. ii, 298
 Pauperi P. x, 523
 Pauperis H. 926
 Paupertinis armis Pa. 198
 Pauperum P. pr. 10. ii, 179. 236
 Pax P. ii, 199. Ps. 631. 769. 770. 778.
 S. ii, 635. 637 datur artubus exanimis
 P. iii, 168
 Peccamen A. 73
 Peccamina H. 620
 Peccamine A. 911. S. ii, 1042. D. 89
 Peccaminis A. 929
 Peccaminum C. ix, 96. P. x, 517
 Peccandi A. 819. 931
 Peccans H. 524. 748
 Peccante P. ii, 285. H. 215. S. ii,
 469
 Peccantem C. xi, 31
 Peccantes A. 930
 Peccantis A. 327
 Peccantum H. 664
 Peccare C. i, 64. ii, 28. A. 888. 900.
 H. 512. 670. S. ii, 462
 Peccat C. ii, 18. P. x, 221. A. 891
 Peccata C. i, 27. A. 60. 965
 Peccati A. 894. 927. 939. 942. H. 153
 Peccator C. xi, 101
 Peccatores H. 623. D. 35. 159
 Peccatorum (peccator) A. 938
 Peccatrix C. pr. 35. H. 755
 Peccatum C. i, 53. 99. Ps. 912
 Peccent C. ii, 103. H. 251
 Peccet A. 889
 Pecoris D. 30
 Pectine dentium P. x, 934
 Pectitur H. 294
 Pectora C. iv, 16. v, 108. P. i, 52. iii,
 85. 132. vii, 41. x, 372. xi, 82. xiii,
 72. H. 149. 571. Ps. 330. 519. S. i,
 197. 346. ii, 142. 705. D. 116
 Pectore C. vii, 57. xi, 19. P. iii, 75.
 v, 562. ix, 100. xiii, 26. xiv, 6. H.
 200. 278. 900. Ps. 26. 119. 187. 893.
 S. i. pr. 36. ii, 102. 264. 625. 1039.
 D. 83
 Pectori P. x, 461. 581. 845
 Pectoribus Ps. 366. S. ii, 623
 Pectoris P. v, 177. ix, 86. x, 734. 772.
 783. 900. 1125. H. 538. Ps. 273.
 774. S. ii, 841. 1044 de antro Ps. 6
 Pectorum C. vii, 205. P. ii, 257. Pa.
 pr. 52
 Pectus C. i, 35. ii, 10. vi, 27. P. i, 57.
 ii, 535. iv, 123. x, 14. 275. 455.
 962. 1027. xiii, 61. xiv, 78. S. i,
 651. ii, 1097
 Pecua (plur.) P. x, 333
 Pecude A. 351
 Pecudem S. ii, 165
 Pecudes S. i, 80. ii, 288. 673. 1107
 Pecudis P. iii, 29
 Pecudum C. iii, 59. A. 472. Pa. 32
 Pecunia (abl.) P. ii, 92
 Pecuniæ (sing.) C. vii, 217. P. ii, 45
 Pecuniam P. pr. 5. ii, 100
 Pecus (oris) P. x, 193. xi, 93 brutum
 C. xi, 81 lymphaticum C. ix, 57
 Pede P. iii, 209. vii, 63. x, 105. 947.
 xiv, 133. A. 666. Ps. pr. 51. 32. 653
 dextro S. ii, 79 proterit P. xiv, 113
 prosubigit P. iii, 130
 Pedem Ps. 671. S. i, 647
 Pedes P. vi, 79. x, 151. 159. 492. A.
 455. 619. 643. Ps. 288. 321. 634. S.
 i, 236. 493. ii. pr. 35
 Pedestre carmen P. pr. 12
 Pedestribus C. v, 53
 Pedibus C. iii, 150. P. iii, 46. 74. 213.
 xii, 15. xiv, 94. H. 445. 466. Pa.
 249. 303. 443. 452. S. i, 101. 426.
 613. ii. pr. 18. 481. 558. D. 142
 calcant C. v, 124
 Pedicas H. 138
 Pedicis C. iii, 42
 Peditem S. ii, 520
 Peditum Ps. 648
 Pedum (plur. gen.) C. v, 35. P. vi, 86.
 xi, 100. D. 32
 Pegmatis P. x, 1017
 Pejor P. x, 25. A. 216
 Pelagi A. 540. 664. H. 192. S. ii, 781
 Pelago C. v, 72. H. 472
 Pelagus C. iii, 38. S. i. pr. 8. 297
 Pelasgæ (gen.) S. i, 183
 Pellacia (sing. nom.) H. 638
 Pelle (subst.) H. 424. Ps. 179. S. i,
 118. ii, 300
 Pellem P. v, 535. S. i, 76
 Pellens A. 3
 Pellere P. v, 450. xi, 70. A. 906. Ps.
 5. 211. 215. S. ii, 506
 Pellibus C. vii, 62. S. ii, 290
 Pellice puero S. i, 71
 Pellicem P. x, 184
 Pellimur C. xii, 98
 Pellis (subst.) P. x, 488
 Pellit C. vi, 133. P. xiii, 26. Ps. pr. 28
 Pellite corde metum A. 1081
 Pellitos Ps. 226

- Pellitur C. vii, 127. ix, 67. H. 482
 Pelvis P. x, 299
 Pelusiace (sing.) S. ii, 924
 Pelusiaceis vaporibus C. v, 58
 Penates P. ii, 442. S. ii, 965
 Penatum S. i, 195
 Pendas S. ii, 109
 Pendat pœnas Ps. 406
 Pendens H. 368
 Pendent C. v, 141. A. 625 sicco mar-
 gine A. 686
 Pendentem S. i. pr. 30
 Pendentes S. ii, 724
 Pendentis aquæ Ps. 654
 Pendeo P. x, 491
 Pendere (pendeo) P. x, 110. xii, 12. S.
 ii, 454
 Penderet (pendeo) A. 614
 Pendet (pendeo) P. xi, 121
 Pendulam viam C. ix, 50
 Pendulus A. 666
 Penes est S. i, 450
 Penetrabile Ps. 837
 Penetrabitur P. iii, 94
 Penetralia S. i, 550. ii, 93. 398 cordis
 H. 543 sanguinis et carnis H. 899
 Penetrans H. 539
 Penetrante A. 426
 Penetrare P. xiii, 32. H. 320. Ps. 677.
 S. i, 78. ii, 100
 Penetrat P. xi, 166. xiii, 13
 Penetrate (imper.) S. ii, 902
 Penetrati (sing.) P. ix, 91
 Penetrator operi H. 876
 Penetraverit A. 744
 Penetravit A. 12. 422. Ps. 294
 Penetret A. 921. H. 91
 Penitus P. x, 804. A. 745. H. 464. 834.
 S. i, 17. 93
 Penna (abl.) S. ii, 566
 Pennis H. 817
 Pensare H. 616 labores S. ii, 887
 Pensilis P. x, 452
 Penu S. ii, 918 Ecclesiæ sti P. ii, 159
 Pependit C. xii, 58. S. ii, 715 tenui
 super arte A. 523
 Peperceris P. x, 137
 Pepercerit C. vii, 85
 Pepercit P. vi, 112. x, 896
 Peperere necem C. iii, 183
 Peperit P. iv, 78. A. 777. H. 354. Ps.
 209. S. ii, 347
 Pepigere tempus tridui P. ii, 137
 Peplo C. v, 28. Ps. 440
 Pepulisse Ps. 816. S. i, 2
 Pepulit P. iv, 67. S. i, 531. ii, 264
 Per C. pr. 1. iii, 46. iv, 63. v, 74. viii,
 35. P. ii, 579. x, 198 ævum P. x,
 83 cachinnos solveris P. x, 226 ex-
 emplum C. xii, 158 exitum P. vii, 8
 ignem P. vi, 110 solis juro P. x, 573
 quam dedisti, ut P. ii, 435 soporem
 C. vi, 74 vim H. 703. S. i, 177 vul-
 nus P. i, 29
 Peracta (sing.) S. ii, 1058 est P. v,
 292. x, 1109
 Peractæ (sing.) P. iv, 125
 Peragi P. xiii, 45
 Peragit P. iii, 62. xiv, 88. H. 804. S.
 ii, 112
 Peragrans C. vii, 39 sensu oculisque
 annos H. 914
 Peragret C. vi, 116
 Peram Ps. 613
 Perarmat C. vi, 86. vii, 93. viii, 43
 Percallit S. ii, 181
 Percense H. 625
 Percenseat A. 385
 Percenseo P. ix, 101
 Percensere A. 596. H. 377
 Percipe P. v, 545
 Percipit aure mugitus tubarum H. 917
 Percita (sing.) H. 587 (plur.) C. v, 73
 Perciti (plur.) C. xii, 53
 Percito gressu C. vii, 131
 Percitum P. x, 953
 Percitus C. ix, 53
 Percucurrit P. i, 11. xii, 21
 Perculerat S. ii, 739
 Perculisse C. ix, 92
 Perculit H. pr. 23
 Percurram S. i, 562
 Percurre A. 295
 Percurrere P. ix, 15. H. 274. 824. 893
 cœlum sensu A. 806
 Percurrit A. 231. Ps. 826. S. i, 315
 Percussa (sing.) C. ii, 6. Ps. 141 (plur.)
 P. v, 76
 Percussit P. i, 49
 Percussor P. x, 837
 Percussus A. 403. S. i, 436
 Perdat P. x, 552. xiv, 32. A. 1062. H.
 276
 Perdere C. ii, 88. P. v, 161. x, 527.
 821. H. 653 animas præcipites P. iii,
 67
 Perderet P. xiv, 73
 Perdidiisse P. x, 297
 Perdidit C. pr. 32. ii, 80. ix, 89. P. x,
 195. 1130. A. 441. H. 478
 Perdit A. 886. S. ii, 51
 Perdita (sing.) deliciis Ps. 313 luxu S.
 i, 162 (plur.) C. x, 20. Ps. 170
 Perditam sano gregi ovem C. viii, 34
 Perdite (voc.) P. x, 86. A. 291
 Perditi (sing.) P. x, 194 (plur.) C. xii,
 206
 Perditum P. x, 462

- Perditas P. x, 309
 Perdo P. x, 523
 Perdomitor C. iv, 13
 Perdomitos P. xiv, 116
 Perdomuit S. i. pr. 3
 Perduelles P. x, 53
 Perdunt H. 886
 Pereram S. ii, 106
 Pereant Pa. 633
 Pererat P. x, 880. A. 1017
 Peregerat P. x, 646
 Peregit ictum P. i, 93 nitum P. vi, 60
 Peregri P. iv, 89
 Peregrina (sing. nom.) D. 18 (abl.) S. ii, 364
 Peregrino H. 207
 Peregrinos P. xi, 191
 Peregrinus P. iii, 198
 Peremit P. vi, 126
 Peremta (sing. nom.) C. vi, 112. H. pr. 63 (abl.) S. ii, 668
 Peremitam P. iv, 185
 Peremti (sing.) P. v, 425
 Peremto H. 617
 Peremtor H. pr. 19. 33
 Peremtoris P. x, 1103
 Peremtus H. 660
 Peremtum A. pr. i, 8. S. ii, 194
 Peremtus P. x, 605. 642. S. ii, 475
 Pereone C. iv, 30. vi, 97. P. i, 32. H. 891. Pa. 361. S. ii, 185
 Perennem P. ii, 660. x, 596. xii, 34. H. pr. 60 diem P. xiii, 43 retro rem H. 46
 Perennes opes C. vii, 219
 Perenni C. iv, 93. P. xiv, 122. A. 663. 994. H. 479. 331. 924. 967. Pa. pr. 60. S. ii, 113. 886 domino A. 158 fonte A. 885 patre prosatum Christum P. vi, 46
 Perennibus C. ix, 34. S. ii, 162
 Perennis C. ix, 61. x, 110. xii, 4. P. v, 106. x, 389. 696 Dei C. vii, 47 Deus P. x, 311 ex Deo C. vi, 7 ignis P. vi, 99 laurus C. viii, 46
 Pererrans P. x, 900
 Pererrat P. xiii, 18 osculis sulcos angulorum P. v, 338 quies venas omnes C. vi, 25
 Pererratis (adj.) S. ii, 381
 Pereram S. i, 17. 446
 Peresis C. ix, 58
 Pereunt H. 384
 Pereunte H. 212. 598. 837. Pa. 608. S. i, 656. ii, 197
 Pereuntem S. i, 119
 Pereuntes A. 323
 Percuntibus Pa. 698. S. i. pr. 61
 Percuntis H. 667
 Peresatum S. i, 625
 Perfectum S. ii, 360
 Perfectus A. 993
 Perferre Pa. 353
 Perfert Pa. 511
 Perficeret A. 994
 Perficiat Pa. 847
 Perfida (sing.) A. 433. Pa. 341 (plur.) III
 Perfide (voc.) P. x, 318. H. 1
 Perfidi (plur.) C. xi, 37
 Perfunt D. 114 equorum cursus H. 365
 Perfusa (sing.) C. vii, 300 (plur.) P. v, 520. vi, 131. x, 908
 Perfusi (plur.) A. 926
 Perfusus D. 96
 Pergam P. x, 186
 Pergameas S. i, 194
 Pergameo S. ii, 966
 Pergant Pa. pr. 23
 Perge P. iv, 147 ad Deam P. x, 644
 Pergit P. xiv, 28
 Pergunt P. x, 1078. A. 259
 Perhibetur S. i, 305
 Peribit P. x, 523. S. ii, 168
 Perich Pa. 446. 770. S. ii, 768
 Perichs P. i, 16. vi, 117. S. ii, 461
 Periclitetur P. x, 659
 Periculo C. iv, 69
 Periculum P. v, 48. Pa. 485 fac P. i, 403 fiat P. x, 991
 Pericula P. xiv, 106. H. 233. 644. Pa. 37. 891. S. i, 2. ii, 358 moruum scilicet P. x, 80
 Periculi C. vii, 100. P. vii, 40. xiv, 64. S. i, pr. 34
 Periculis S. ii, pr. 17. 46
 Periculum S. i. pr. 60
 Perisse C. x, 148
 Perit A. 946. S. ii, 306
 Perinam S. ii, 176
 Perimat S. i, 376
 Perimunt C. x, 10
 Petice C. vi, 96. vii, 111. P. ii, 336. x, 636. 645. xiii, 56. A. 617. Pa. 346
 Perirent A. 736
 Periret C. ix, 17. xi, 44. P. i, 93. H. 836
 Perit P. x, 532. H. 365. 666. 743. Pa. 725. S. i, pr. 42. ii, 980. 1070 argenti candor S. ii, 753 fides P. ii, 199
 Periti (plur.) C. xii, 27
 Peritura (sing.) C. iii, 115. S. ii, 311 (plur.) H. 384. Pa. 171. S. ii, 111. 159
 Periturum Pa. 131
 Perituris S. i, 23
 Perituro H. 613
 Perituros H. 100. S. ii, 571

- Peritulum A. 629
 Peritus P. ix, 23. x, 870. S. i, 94 crucis
 artifex P. v, 254 pellere cumbam P.
 v, 450
 Perjuria Ps. 464
 Perjuro (adj.) H. 509
 Perluamus P. iv, 193
 Perluit liquoribus oculos P. x, 1038
 Permadescitis P. x, 1010
 Permanebunt P. x, 540
 Permansit C. xi, 28
 Permeat sub bifido æquore C. v, 68
 Permiscet H. 480
 Permissa (sing.) H. 708
 Permittat S. ii, 1048
 Permitto P. x, 925
 Permixtum P. xi, 192
 Permoveat S. ii, 759
 Permoverat P. xiii, 70
 Permovet P. ii, 387. v, 48
 Perniciem H. 151. S. i. pr. 73
 Perniciosa (sing.) H. 386
 Pernix P. v, 211
 Pernox C. vii, 42. A. 617 cura P. v,
 311
 Perora (imper.) P. x, 924
 Peroras S. i, 627
 Perorat P. x, 399
 Perosa (sing.) C. xi, 90. P. iii, 41
 Perpendere A. 127
 Perpendit A. 804
 Perpensa vitæ regula (nom.) P. x, 307
 Perpessa (sing.) C. i, 76
 Perpessi (plur.) S. ii, 956
 Perpetem salutem P. x, 470
 Perpeti (adj.) C. ix, 42
 Perpeti (verb.) C. vii, 192. P. x, 701
 ferrum P. i, 51
 Perpetis C. i, 26
 Perpetitur Ps. 780
 Perpetua (sing. abl.) A. 773
 Perpetuis C. v, 164. H. 829
 Perpetuo (adj.) S. i, 266
 Perpetuum C. iii, 103
 Perplexa (plur.) S. ii, 903 somniantem
 C. vi, 66
 Perplexus S. ii, 847
 Perpolita (plur.) P. xiii, 19
 Perquam ridiculum est A. 248
 Perrumpere H. 224
 Persa (voc.) C. xii, 203
 Persecutor P. v, 201
 Persecutorem P. x, 961
 Persecutoris P. i, 28. iv, 134
 Persen S. ii, 561
 Persephone A. 475
 Persequebantur P. x, 799
 Perscquitur S. ii, 68
 Perseverans P. x, 578
 Persica (sing.) S. ii, 576 (plur.) H.
 454
 Persici (sing.) C. xii, 25
 Persicorum P. x, 363
 Persiste P. x, 785
 Persistit S. ii, 772
 Persolvat A. 198
 Persolvit S. i, 143 omne debitum P. i,
 62
 Persona (nom.) P. x, 118. S. i, 570.
 600
 Personæ (gen.) S. ii, 645
 Personant C. vii, 170
 Personasse P. pr. 34
 Personat eloquium H. 401
 Perspicax acumine C. vii, 23
 Perspice S. ii, 1116
 Perspiciendum A. 375
 Perspicis P. v, 146. A. 122
 Perspicit P. x, 919
 Perspicua face P. iii, 54
 Perspicuo C. v, 144. P. iii, 191. xi,
 193
 Perspicuum A. 128
 Perstat P. v, 167. H. 769. S. ii, 990.
 D. 163
 Perstrepant C. ix, 111
 Perstrepunt spectacula P. vi, 64
 Persuaserat S. ii, 665
 Persuasionis P. ii, 332
 Persuasit H. 171. 712. 713
 Persuasum S. i, 283 habuit S. i, 211
 Persulcare C. v, 86
 Persultant crimina Ps. 468
 Persultanti P. xi, 77
 Persultat vox H. pr. 10
 Pertimescunt P. x, 282
 Pertinax C. pr. 14. P. v, 429 feroci ro-
 bore P. 14. 18
 Pertrectare A. 1025
 Pertulerat S. i. pr. 9
 Pertulit P. x, 235. 1122. S. i. pr.
 51
 Perturbatis (adj.) Ps. 568
 Pervenisse H. 791
 Pervenit S. ii, 436 vox ad aures A. 421.
 422
 Pervenitis P. x, 160
 Perventum est P. x, 826
 Perversa (sing.) H. 425 (plur.) H. pr.
 13
 Perverse (adv.) P. x, 136
 Perversi (sing.) P. xi, 23
 Perversos Ps. 152
 Perversum H. 307.
 Pervia (sing.) H. 652 (plur.) C. v, 66.
 Ps. 111

- Pervicaci C. vi, 139 audacia P. x, 63
 Pervigil P. x, 238. xii, 68. H. 496. S. ii, 702
 Pervigilem C. v, 43. Ps. 316. S. ii, 1021
 Pervigiles D. 109
 Pervigili gradu P. iii, 61
 Pervigilis animæ H. 909
 Pervius susurris C. ix, 66
 Pervolitasse A. 958
 Perurens P. v, 192
 Perusti (sing.) C. ix, 89
 Perustum est P. x, 1085
 Perusto felle H. 132
 Pervulgata (sing.) Ps. 289
 Pessima (sing.) P. x, 898
 Pessimorum Ps. pr. 37
 Pessimum H. pr. 47
 Pessulos ahenos P. ii, 480
 Pessulus S. i, 65
 Pessum A. 823. S. ii. pr. 36
 Pessum dare P. x, 49
 Peste P. xi, 42. H. 154. 930. S. i, 20
 vitiorum Ps. 899
 Pestem A. 966. S. i, 538
 Pestes sensuum C. vii, 14
 Pestibus H. 890. Ps. 259
 Pestifer S. ii, 144 morbus C. x, 105
 Pestifera (abl.) S. i, 469
 Pestiferis opibus H. 550
 Pestis C. ix, 55. P. i, 43. iv, 70. x, 25.
 Ps. 91. ii, 1001
 Petalum P. ii, 221
 Petaso insignis S. ii, 518
 Petat A. 785. H. 697
 Peto Ps. 92
 Petebam P. ix, 102
 Petemus P. xii, 62
 Petenda (abl.) S. i, 521
 Petendum P. xiii, 73. S. i, 211
 Petens A. 36. H. pr. 24. Ps. 691
 Petentem S. ii, 769
 Peterem P. ix, 3
 Peterentur S. i, 188
 Petet P. xiv, 30
 Petiere H. 957
 Petimus P. ix, 75
 Petis C. vi, 130
 Petisti A. 527
 Petit C. vi, 111. P. iii, 170. x, 69.
 1110. H. 816. Ps. 21. 116. 487.
 492
 Petita est S. i, 654
 Petitiæ (sing.) S. ii, 738
 Petitam P. xiv, 103
 Petitis (adj.) P. i, 20. H. 288
 Petræ (sing.) H. 496
 Petram C. v, 11
 Petrarum P. v, 446
 Petras C. xii, 179
 Petri P. ii, 470. xi, 32. xii, 4. D. 184
 Petro C. i, 50
 Petrum P. vii, 61. xii, 11. 31. S. ii.
 pr. 1. 47
 Petrus S. ii. pr. 23. 32. D. 185
 Petulans C. pr. 11
 Petulanter amœnas illecebras Ps. 314
 Petulanti pectore H. 460
 Petulantia (subst. nom.) Ps. 433
 Petulantius P. xiv, 41
 Petunt P. viii, 10. xi, 118
 Petuntur S. ii, 861
 Pexo crine S. ii, 36
 Pexum honorem capitis C. viii, 23
 Phalangas Ps. 816
 Phalanx plebeia P. xi, 201
 Phaleras S. i, 436
 Phalerata tempora vittis Ps. 30
 Phaleratum equum Ps. 195
 Phaleris S. ii, 1094
 Phantasma A. 1051. 1052. S. i, 448
 Phantasmata H. 59. S. ii, 856
 Phantasmate Ps. 712
 Pharaon D. 36
 Pharaoni D. 21
 Pharaonis C. xii, 141. H. 465. D. 32.
 Pharetram Ps. 437
 Pharii (sing.) A. 361
 Pharios campos S. ii, 920
 Pharon C. v, 82
 Phaseli (plur.) S. ii, 529
 Phaselo Pontum scindere P. v, 498
 Pherezæa gens H. 421
 Phidias P. x, 292
 Philipppo A. 120
 Philippos P. ii, 102
 Phlegethonte C. iii, 199
 Phlegethonteo H. 828
 Phlegethontia (sing.) S. i, 381
 Phœbi S. i, 628
 Photinus Ps. 794
 Phrenesis H. 125
 Phrygia (abl.) S. i, 187
 Phrygiis S. ii, 496
 Phrygio S. i, 168
 Phrygum P. ii, 442
 Phryx S. ii, 971
 Physicis H. 583
 Physicorum S. ii, 203
 Pia (sing. nom.) P. iiii, 36. 56. v, 502.
 vi, 112. xiv, 132. S. i. pr. 51 (abl.) C.
 iii, 122 (plur.) C. iv, 96. v, 137. P.
 vii, 41. xiii, 106. H. 581. Ps. 848.
 S. ii, 478. D. 116
 Piaculum P. x, 219
 Piacula A. 544. S. i, 523
 Piaculi P. x, 1047
 Piamina vulnere C. ix, 33
 Piarunt S. ii, 677

- Piata* (sing. abl.) *Pa.* 911 *urbe P. iv, 68*
Piatam P. v, 261. S. i, 20
Piatas C. vii, 73
Piatas (adj.) P. ii, 274
Piatum Pa. 104
Piceam alimoniam C. v, 19 piceas Pa. 43
Piceas H. 826
Picem C. ii, 69
Piceus P. xi, 206
Piceus furores A. 141
Picis (sing. gen.) P. x, 249
Picta (sing. nom.) P. ix, 10. xi, 125 rebus divinis A. 769 (plur.) S. ii, 262. 898 cruore membra P. iii, 144
Pictis (sing.) P. xiv, 105
Pictorum (pictor) S. ii, 39
Pictura (subst.) P. ix, 10. xii, 30. S. ii, 41
Picus S. i, 224
Pic (adj. voc.) C. iii, 2
Pic (adv.) C. vii, 85. Pa. pr. 65. S. ii, 678 contumax in tyrannum C. xii, 160
Piatas C. pr. 20. iii, 30. iv, 46. v, 106. 162. x, 58. P. ii, 83. x, 713. xi, 175. A. 15. H. 54. 568. 629. S. ii, 275. 502. 1091. 1118. D. 190 scorum P. iii, 112 trina C. iii, 20
Pictato P. iv, 59. A. 535. H. 709. S. i, 522. ii, 251. 294. 595. 1131
Pictatis A. 183. H. 120. 596. 629. Pa. 229. 659. S. i, 154. 547. ii, 341
Piger C. iii, 154. 174
Piget C. pr. 11. ii, 26. P. xi, 23. H. 376. 461. Pa. 443. S. ii, 663 facti A. 503
Pigmenta S. ii, 47
Pigmentato crine H. 316
Pigmentis H. 278. 397
Pignora (subst.) C. x, 119
Pignora H. 727. Pa. 751. S. i, 159. 452 vetis offerre P. ii, 823
Pignore P. iv, 53
Pignoribus P. xi, 210. H. 579. Pa. 479
Pignoris P. v, 491
Pignus C. xii, 148. P. vi, 125. A. 1041. Pa. pr. 8 dat oris sui P. i, 86
Pigra (sing.) S. L. pr. 23. 57 (plur.) C. x, 30. 41
Pigram H. 222
Pigrescat A. 480
Pigris C. vii, 20 nebulis H. 517
Pigro Pa. 234
Pii (plur.) P. vi, 73
Pilis P. iii, 68. H. 577. S. ii, 129
Pila (abl.) S. i, 496
Pilatus A. 261
Pilento S. ii, 1069
Pilis (pila) H. 490. Pa. 111
Pilo Pa. 717
Pinaria domus S. i, 120
Pineum lucam P. x, 196
Pingens vulnera P. x, 1124
Pingere P. x, 628. A. 346. H. 269
Pingit Pa. 860
Pingue P. x, 1056. S. ii, 923
Pinguetere S. ii, 320
Pinguis C. v, 114
Pinguibus A. 329. H. 218
Pinguis C. v, 13. S. i, 463
Pingunt Pa. 860
Pinna (nom.) D. 121
Pinnas S. ii, 28
Pinnatis H. 499
Pinnatum Pa. 789
Pinnatus A. 611
Pinnigeram S. ii, 33
Pinnis H. 636. Pa. 305 verberans oculos P. v, 41
Pinu P. x, 847
Pinum Pa. 43
Pinus C. v, 19. A. 520. Pa. 121
Pinxerint C. xii, 184
Pinxeris C. v, 6
Pinxit D. 56
Pio C. ii, 50. P. iv, 198. Pa. 990
Piorum C. vi, 95. P. iv, 22. v, 64. S. ii, 669
Pios S. ii, 768
Piratis S. ii, 790
Piris S. ii, 943
Pisces A. 706. D. 145
Piscibus C. ix, 58. Pa. 657
Pisciculis A. 715
Piscis C. iii, 46
Pium Pa. pr. 7
Pius C. x, 64. P. pr. 2. xi, 38. S. ii, 782
Placabat A. 460
Placabilem C. vii, 203
Placabilla gladius Pa. 636
Placanda (plur.) P. x, 417
Placant S. ii, 829
Placantur thure lares P. x, 261
Placare C. vii, 47 P. v, 26. S. i, 131
Placat C. vi, 28. P. x, 1002
Placatur S. i, 359
Placatus P. v, 568. S. i, 337
Placavit S. i, 247
Placent Pa. 645. S. i, 218. 577. ii, 269.
III
Placebunt P. iv, 50
Placentem Pa. pr. 12
Placero P. x, 255

- Placeret S. ii, 413
 Placet C. vii, 146. P. ii, 307. x, 257. 1168. xi, 151. xiv, 74. A. 577. H. 107. Ps. 356. 545. 712. S. i, 47. ii, 123. 335
 Placida (abl.) P. xi, 176
 Placidæ (sing.) Ps. 668
 Placidus H. 247
 Placide (adv.) S. ii. pr. 30
 Placidi (sing.) Ps. 274
 Placidissima (plur.) S. ii, 17
 Placidissimo P. vii, 26
 Placidissimus S. ii, 593
 Placido S. i. pr. 4. 62
 Placidum A. 988. H. 120. Ps. 391. S. ii, 680 succum H. 367
 Placidus P. vi, 43. S. i, 389
 Placitæ (sing.) Ps. 630
 Placiti (sing.) S. ii, 311
 Placito S. ii, 259
 Placitorum H. 804
 Placitum H. 679. Ps. 772. S. ii, 474 Deo virum P. vii, 2
 Plaga (vulnus nom.) C. xii, 115. P. x, 705. 873. A. 360. S. i, 15
 Plaga (regio) P. iii, 63. A. 483. Ps. 714. 830. S. i, 328
 Plagæ (vulneris) P. ii, 381
 Plagæ (regionis) S. ii, 612
 Plagam (vulnus) P. x, 1127. Ps. 138
 Plagas (vulnera) P. ix, 11
 Plagas (regiones) P. ii, 441 terrarum A. 540
 Plagis (vulneribus) C. v, 83. P. x, 799
 Plagis, retibus, irretire animalia H. 140
 Plana (plur.) P. x, 331. S. ii, 932
 Plane (adv.) S. ii. pr. 51
 Plangat C. x, 119
 Plangens C. vii, 152. xi, 104. S. ii. pr. 12
 Plangentis S. i, 630
 Plangit P. x, 229
 Planis C. vii, 53
 Planitiem Ps. 261. 826. S. i, 323
 Planities H. 708
 Planta (subst. pede) P. ii, 151
 Plantas (subst. pedes) P. v, 251. 479. x, 154. xi, 104. Ps. 446. D. 139
 Plantis (pedibus) P. vi, 74. A. 456. 655. H. 369. S. ii. pr. 27
 Plasma A. 826. Ps. 224 Dei C. iii, 185 primum C. ix, 92 sub imagine Domini A. 308
 Plasmasse A. 865
 Plasmata (subst. plur.) H. 275
 Plasmata (part. sing.) A. 866
 Plasmatis (subst. sing.) C. vii, 184
 Platem (sing.) P. xiv, 49
 Plateas P. x, 164. xii, 57. S. ii, 1087
 Plateis P. ii, 157. iv, 71
 Platonis A. 200
 Plaudens H. 817
 Plaudente S. i, 526
 Plaudit P. iii, 169
 Plauditur P. x, 220
 Plausibus S. ii, 357
 Plebe P. x, 68. 98. A. 291. H. 763. S. i, 27. ii, 901
 Plebeia (sing. nom.) phalanx P. xi, 201 (abl.) pœna P. x, 115
 Plebcias S. ii, 418
 Plebeio Ps. 206
 Plebem C. v, 43. xii, 166. P. ii, 468. v, 84. ix, 30. x, 44. xi, 25. H. 375 justorum A. 773
 Plebi S. ii, 952
 Plebicolæ S. i, 562
 Plebis P. vii, 22. x, 62. xi, 27. Ps. 542. S. i, 536. 572. ii, 938
 Plebium P. x, 709
 Plebs C. iv, 43. v, 68. vii, 144. P. ii, 365. 499. v, 391. 484. xi, 206. xii, 57. A. 330. S. ii, 421
 Plectat P. x, 210
 Plectatur A. 511
 Plectentia S. ii, 467
 Plectere C. vii, 104. P. v, 166. H. 143 culpam P. ix, 81
 Plectiles syllogismos A. pr. ii, 24
 Plectitur C. iii, 127. P. i, 48. x, 118
 Plectro P. x, 988. Ps. 658
 Plectrum C. ix, 1. P. x, 935 palati P. x, 6
 Plena (sing.) P. ii, 542. iv, 5. 135. xi, 227. A. 790. 831. Ps. 847 (plur.) S. i, 477
 Plenæ (sing.) H. 751
 Plenam Deo virginem C. vii, 60
 Plenas H. 224
 Plenis C. iv, 62. P. xi, 146. A. 730 affatim mensis C. viii, 15 viribus unum H. 22
 Pleno C. iv, 89. P. x, 323. xi, 241. xii, 5. A. 1080. S. i, 609 amore S. i, 524 de numine A. 274
 Plenum A. 952. Ps. 769 non est jus H. 25 sine parte Deum H. 27
 Plenus P. iv, 169. vii, 76. A. 285 Christus H. 28 Deo Ps. pr. 26 hoste suo homo P. i, 100
 Plerique P. v, 341
 Plerumque C. vi, 45. xii, 16. P. x, 510. S. ii, 956. 973. 989
 Pleurisis P. x, 485
 Plicabitur cœlum ceu liber P. x, 536
 Plicans P. ii, 243

Plorandus P. x, 200
 Plorans S. ii, 760
 Pluit S. ii, 787 dominus flammam in A.
 316 onus suum arbor tremefacta C.
 iii, 79 rorem tabidum imber P. x,
 1032
 Pluma (abl.) S. i, 62
 Plumarum H. 329. Ps. 789
 Plumbeos ictus P. x, 122
 Plumbo P. x, 117. H. 825. S. i, 231
 Plumea (plur.) H. 296
 Plumigeram C. iii, 44
 Plumis P. v, 416. H. 818. S. ii, 59
 Plura P. v, 96. A. pr. ii, 37
 Plures S. i, 573. ii, 854
 Pluribus S. ii, 849
 Plurima (plur.) P. xi, 7. A. 1
 Plurimum auri et opum P. ii, 115
 Plus C. iv, 95. P. xii, 1. H. 720. S. ii,
 986 lactis quam cruoris P. x, 700 me-
 delæ dat ix, 64 quam A. 37 cruento
 P. ii, 60 mortale A. 37
 Plutonia (sing.) S. i, 367
 Plutonis S. i, 398
 Pluviam S. i, 68
 Pluvio frigore S. i. pr. 14
 Pluvius ventus S. ii, 1013
 Poclis P. x, 740
 Poclum C. vi, 16
 Pocula C. iii, 13. A. 431. Ps. 319. 427
 Poculis C. ii, 30. ix, 30
 Poculum P. vi, 53. 59 dat tyranno C.
 vi, 62
 Podagra (nom.) P. x, 495
 Podii S. ii, 1108
 Poëmatis (sing.) S. ii, 43
 Pœna (nom.) P. iii, 125. iv, 136. vi,
 94. 106. ix, 84. A. 930. 940. H. 836.
 967. Ps. 546. S. ii, 181. 1125 (abl.)
 P. x, 115
 Pœnæ (sing.) C. vii, 102. P. iv, 117.
 178. v, 212. 290. x, 755. xi, 83. xii,
 27. xiii, 68. A. 900. 934. 936. S. ii,
 191
 Pœnalis labor P. ii, 192
 Pœnam P. v, 154. 253. vi, 22. vii, 45.
 x, 424. 572. 870. xi, 106. xiii, 36.
 xiv, 22. A. 878 inferre mortuo P. v,
 386 luat P. xiii, 94
 Pœnarum P. v, 63. 526. ix, 38. A.
 416. H. 448. 928
 Pœnas P. x, 1086. A. 85. S. i, 476. ii,
 715 pendat Ps. 405
 Pœne C. xi, 7. P. x, 71
 Pœni (sing.) P. iv, 61
 Pœnis P. i, 70. ii, 338. v, 332. A. 528.
 H. 572. 616. 629. S. i, 393. ii, 467.
 674 fit fortius corpus P. x, 580
 Pœnitent Ps. 394

Pœnitendi C. vii, 96
 Pœnitens Ps. pr. 49
 Pœnitet C. ii, 26. A. 503. Ps. 396. S.
 i, 518. ii, 1085
 Pœnituit Ps. 397. 401
 Pœnorum S. ii, 738
 Pœnus S. ii, 944
 Poësis S. ii, 52
 Poëtam rusticum P. ii, 574
 Poëtarum S. ii, 40
 Poëtas P. x, 216
 Poëtica (sing.) S. ii, 50
 Poli (cœli) C. vii, 202. P. i, 88. ii,
 415. xiv, 79. A. 629. H. 192. S. i,
 296. 591. ii. pr. 24. 805
 Poli (axis) inferni A. 785
 Polimus H. 330
 Polita (plur.) S. i, 348 tortis erroribus
 A. pr. ii, 8
 Politæ (sing.) Ps. 679
 Polite (adv.) P. x, 287
 Polito C. vii, 80
 Politum A. 516. Ps. 878. S. ii, 328.
 D. 47
 Pollebat C. vii, 87
 Pollens A. 558. Ps. pr. 18. 524. 875
 Pollentinos agros S. ii, 719
 Pollere P. v, 86. A. 214. S. i, 541
 Pollet P. i, 4. x, 414. xii, 4. H. 308
 unius Dei natura simplex P. x, 824
 Pollice A. 1027. Ps. 364. S. ii, 1098
 Pollicem P. x, 983
 Polluatur P. x, 103. 225
 Pollucis A. 459
 Pollueret C. v, 36
 Pollui (infin.) C. vii, 64. P. xiv, 35
 Polluit C. vi, 50. A. 907. Ps. 52. S.
 ii, 670
 Pollutam Ps. 718 animam H. 924 vi-
 tiis H. 833
 Polo (cœlo) P. ii, 552
 Polum (cœlum) C. v, 6. P. iii, 63. H.
 86. 682. 851
 Polus (cœlum) C. ii, 3. iii, 38. H. 867.
 S. ii, 996
 Polycliti P. x, 269
 Poma C. iii, 109. A. 67
 Pomiferi nemoris C. iii, 76
 Pomis H. 796
 Pomœria P. xi, 153
 Pompa (nom.) P. x, 160. xii, 47. Ps.
 439. S. ii, 1087 aurea tori P. iii, 111
 funeris fertur ad sepulcrum P. x,
 1082 (abl.) P. i, 81
 Pompæ (sing.) H. 438. S. i, 385
 Pompas P. xiv, 101. S. ii, 580
 Pompeianæ (plur.) A. 539
 Pompiliorum P. x, 403
 Pondera (subst.) P. vii, 30. H. 411.

849 malorum P. x, 1184
 Pondere C. x, 27. P. iv, 12. Ps. 147.
 S. i, 440
 Ponderis Ps. 836 molaris saxum P. v,
 489
 Pondus P. vii, 89. S. ii, 645 alvi C.
 xii, 147
 Pone (imp.) P. v, 801
 Pone (adv.) P. x, 817. H. 734. D. 70
 Poneret S. i. pr. 72
 Ponit P. x, 554 tempora S. i, 542
 Ponitur C. viii, 66. Ps. 810
 Ponte S. ii, 295
 Ponti (pontus : gen.) C. ix, 14. H. 473.
 Ps. 651 stagna C. ix, 49
 Pontibus C. vii, 106
 Pontifex P. ii, 525. x, 1043 Deorum P.
 v, 86 summus x, 223
 Pontificales S. i, 548
 Pontificum A. 461
 Pontis P. vii, 21. x, 1029. xii, 61
 Ponto A. 659. S. ii, 612
 Pontum C. v, 85. P. v, 452. 487. 498
 Ponunt Ps. 322
 Popinas H. 763
 Poplite C. ii, 78 flexo S. ii, 558
 Poposcit P. i, 15. x, 831. S. i, 210.
 248. ii, 680
 Populante A. 1073
 Populantibus vitis Ps. 13
 Populare (adj.) P. x, 81
 Populares Ps. 547
 Popularibus S. ii, 153
 Popularier Ps. 214
 Popularis pompæ H. 439
 Populator H. 229
 Populatur C. x, 106. S. ii, 1002
 Populetur S. ii, 1052
 Populi (sing.) C. xii, 42. P. xiii, 38.
 A. 327. H. 761. Ps. 496. 757. S. ii,
 310 (plur.) P. vi, 147. A. 225. S. i,
 459. ii, 291. 1113
 Populls C. v, 92. xi, 79. P. vi, 84. xi,
 80. 80. A. 707. S. ii, 371. 794. D.
 58 locuples locus P. iii, 8
 Populo P. vi, 52. xi, 239. S. i, 25. 526.
 590. ii, 945. D. 49
 Populorum P. xi, 211. D. 191
 Populos C. vi, 106. P. ii, 6. iii, 214.
 x, 402. xi, 5. 42. 192. xiii, 102. A.
 pr. i, 11. 612. H. 97. Ps. 480. 522.
 739. S. ii, 70. 585
 Populosa (sing.) P. iv, 61
 Populum C. v, 110. P. iv, 70. xiii, 71.
 H. 469. 760. S. i, 390. 579. ii, 343.
 D. 47
 Populus C. v, 37. 135. P. iv, 1. vii, 33.
 Ps. 376. S. i, 192. D. 171 virtutum
 Ps. 798

Porca (nom.) P. x, 993
 Porcorum P. x, 40. D. 144
 Porcos A. 414
 Porgere Dis cyathos S. i, 275
 Porrecta (sing.) S. ii, 240
 Porrecto S. i, 321
 Porrigas S. ii. pr. 62
 Porriget P. iv, 40
 Porrigit dextram C. vii, 216
 Porris P. x, 259. 265
 Porro (adv.) C. v, 63. P. v, 107. A.
 642. H. 22. 147. 618. 689. 800. Ps.
 486. S. ii, 233
 Porrum S. ii, 866
 Porta (subst.) C. ix, 74. P. i, 29. D.
 181
 Portæ (sing.) A. 524. H. 491. Ps. 655.
 S. ii, 685. 739
 Portans C. viii, 5. P. iv, 15
 Portaret C. xi, 48
 Portarum Ps. 832. 838
 Portas (subst.) S. i, 332
 Portat P. x, 608 in exitum C. v, 129
 Portendunt D. 22
 Portenta Ps. pr. 14. 20. S. ii, 889 som-
 niorum C. vi, 138
 Portenti Ps. 570
 Portentis A. 190
 Porticibus P. xi, 164
 Porticus (plur.) P. ii, 175
 Portio A. 275 Dei A. 950 luchs C. viii,
 12
 Portionem Ps. pr. 53
 Portis P. iv, 65. xi, 203. H. 733. Ps.
 830. S. ii, 445. 727
 Portitor P. v, 406
 Portu S. i. pr. 62
 Portum P. v, 504. S. i. pr. 12
 Portus (sing.) P. xi, 48
 Poscat P. x, 344. S. ii, 860 in prælia
 Ps. 391
 Poscere S. i, 392
 Posceret P. x, 718. S. ii, 137
 Poscit C. iv, 2. P. ii, 89. x, 354. D.
 133
 Posco H. 954
 Poscunt P. ii, 143. 567. xi, 83
 Posita (sing.) S. i, 236
 Positam A. 314
 Positas P. x, 944
 Posito A. 491
 Positos H. 464
 Positum S. ii, 139 fas A. 908
 Positurus P. iv, 11
 Positus S. i, 208
 Posse C. vii, 191. P. x, 5. 260. 248.
 589. 912. 941. 977. xi, 182. xiv, 128.
 A. 44. 45. 849. H. 832. S. i, 145.
 285. ii, 76. D. 16

Posset P. x, 862. A. 940. Ps. 264. 537.
 S. ii, 622
 Possidens C. xii, 11. P. ii, 119. 462.
 Ps. pr. 67
 Possidere P. x, 40
 Possideret Ps. pr. 37
 Possidet C. xii, 204. A. 507
 Possint P. x, 1055. A. 322. Ps. pr. 58.
 298. S. ii, 931
 Possis P. vii, 81
 Possit C. iv, 95. P. x, 604. 702. A. 25.
 967. H. 649. Ps. 797. S. ii, 259.
 375. 887
 Possum P. x, 616. A. 312. 732. S. ii,
 192
 Possumus P. ii, 547
 Possunt H. 24
 Post (præp.) C. pr. 27. 29. i, 9. iii,
 117. 192. vii, 195. x, 95. xii, 174.
 P. i, 56. ii, 303. iv, 178. v, 531. A.
 39
 Post (adv.) C. vii, 61. ix, 12, 103. P.
 v, 113. A. 287. H. 669. S. i, 579
 Postea C. i, 61
 Posteræ vitæ (sing.) P. v, 512
 Posterī (plur.) C. xii, 189. P. v, 555
 Posteriora A. 43
 Posteriore S. i, 29
 Posteritas C. iii, 132. S. i, 246. ii, 718
 carnis A. 368
 Posteris P. v, 344
 Posterius S. ii, 281
 Posterorum P. i, 78
 Posteror P. i, 40
 Postes A. 352
 Posthac C. xii, 208. P. iv, 161
 Posthinc P. v, 229
 Posthuma (sing.) H. 608
 Postibus P. v, 318
 Postliminio H. 853
 Postrema (sing.) Ps. 575
 Postremo (adv.) P. x, 968
 Postremos A. 467
 Postremum H. 423
 Postulas P. x, 726
 Postulat P. ii, 565
 Postulet P. x, 945. xi, 182. Ps. 609
 Postulo P. ii, 98
 Posuisse S. ii, 345
 Posuit H. 67
 Potant S. ii, 811
 Potantibus P. x, 730
 Potare S. i, 276
 Potat A. 99
 Potens C. iii, 4. 166. P. vi, 5. H. 391.
 700. S. i, 429. ii. pr. 61. 205. 1130.
 D. 192 artis C. vii, 46 facundiæ P.
 x, 21 majestate P. xi, 218 scindere
 tenebrosa (radius) P. iii, 53 titulo

virgineo P. iii, 10 urbe locus P. iii, 8
 urere P. xiii, 79
 Potentem C. vi, 85. Ps. 621 sceptris
 regem S. i, 390 tempestatum A. 662
 Potentes C. vii, 215. P. pr. 10. ii, 279.
 S. ii, 890
 Potentis gloriæ C. xii, 151
 Potentia (subst. nom.) P. x, 742. Ps.
 511
 Potentiam P. x, 946
 Potentior C. x, 23
 Poterat S. i. pr. 48. ii, 518
 Poterit C. v, 81. viii, 50. S. ii, 169
 Potes P. v, 60. ix, 73. x, 247. S. ii,
 201
 Potesse P. x, 803
 Potest C. ii, 28. iii, 31. P. ii, 580. v,
 158. 320. viii, 17. x, 943. 966. A.
 263. 721. 404. 874. 876. H. 17. 559.
 S. ii, 129. 239
 Potestas C. iv, 37. 97. viii, 68. P. ii,
 561. x, 337. A. 382. H. 20. 425.
 676. 700. S. i, 150. 342. ii, 48. 171.
 193. 414 summa implebat artus A.
 644
 Potestati S. i, 378
 Potestatis A. 362. Ps. 738. S. i, 563.
 D. 80
 Potestatum H. 31. 520. Ps. 218
 Potior S. ii, 274
 Potiora S. ii, 163
 Potiores S. i, 573
 Potis es P. iii, 102. Ps. 88 est A. 79.
 80. 182. H. 37. 535. 670. S. i. pr.
 84. 331. ii, 981
 Potiti (plur.) S. i, 596
 Potitus S. ii, 628
 Potius (adv.) P. xiv, 69. A. 294
 Potu C. vii, 16
 Potuere S. ii, 360
 Potui S. ii, 194. 720. 723
 Potuisse C. iii, 185. A. 10. 850. Ps. 58.
 662
 Potuit C. vii, 38. A. 21. 763. H. 331.
 S. ii, 522. 531. D. 196
 Potum (subst.) C. vii, 67. 169. P. vi,
 54 dat C. v, 92
 Potus (subst. plur.) A. 432
 Præbeat P. v, 332. ix, 41
 Præbebat S. ii, 289
 Præbenda (sing.) P. i, 55
 Præbent C. v, 65
 Præbet H. 71
 Præbete S. i, 45
 Præbuerit P. x, 750
 Præbuit P. v, 364. 508 aurem S. i, 83
 se ducem recti P. xi, 38
 Præcalido S. ii, 320
 Præcalidos S. i. pr. 67

- Praecavet A. 804
 Praecedo P. ii, 27
 Praecellere H. 658
 Praecepta C. ii, 94. P. v, 400. vii, 23. x, 66. 858. Ps. 557. S. ii, 809 cadit in focum Pa. 257 dejecta chaos in A. 750 rotatur C. vii, 113 trahat in H. 950
 Praecepta C. ix, 65. P. ii, 108. ix, 25. x, 17. xiv, 66. Ps. 227. S. ii, 270. 817. 1022. D. 91
 Praeceptor P. vi, 20. Ps. 714
 Praeceptore P. ix, 76
 Praecincta (sing.) Pa. 454
 Praecinctus P. v, 14
 Praecinctus C. iv, 96
 Praecingat H. 495
 Praecingere S. ii, 724
 Praecinit C. i, 3
 Praecinit latus ense P. ii, 502
 Praecepto C. x, 166
 Praecipis P. x, 186
 Praecipit C. v, 63. 112. P. x, 572. 664. 696. 897. D. 28
 Praecipitans Pa. 490. S. i, 484
 Praecipitante P. xi, 202
 Praecipitat H. 1
 Praecipitem (adj.) P. xii, 85. Ps. 411. S. i, pr. 43. 313 rape P. iii, 97
 Praecipites (adj.) P. xi, 67. S. i, 26 animas perdere P. iii, 67
 Praecipitet S. ii, 294
 Praecipiti turbine C. v, 73
 Praecipitis S. i, pr. 85
 Praecipuas S. i, 564
 Praecipuus S. i, 529
 Praeciua potestas C. iv, 37
 Praeco C. i, 54 Dei S. L. pr. 1 operti pectoris lingua P. x, 772
 Praeconi A. 397
 Praeconibus P. x, 74
 Praeconium P. x, 544
 Praeconum H. 441
 Praecordia P. i, 98. ix, 90. xii, 19. Ps. x, 841. S. ii, 581. 1087
 Praecordis C. vii, 20. P. x, 394
 Praecurrere Ps. 782
 Praecurrit P. x, 51. S. ii, 713 filium Dei C. vii, 47
 Praeda (nom.) C. vii, 116. Ps. 590. S. ii, 1049
 Praedam H. 141. 210
 Praedam C. iv, 51. P. v, 419. A. 739. Ps. 212. 477
 Praedari S. i, 77
 Praedarum Pa. pr. 27. 453
 Praedestinavit C. xii, 63
 Praedia P. ii, 77
 Praedicans C. i, 52
 Praedicant P. x, 1080
 Praedicaret C. vii, 66
 Praedicat P. xi, 226
 Praedicatur P. x, 930
 Praedico P. x, 466 Caesianum ix, 106
 Praedicta dies P. ii, 32
 Praedis S. ii, 548
 Praedita (sing.) S. ii, 886
 Praedives P. ii, 172 pietate P. iv, 89
 Praedivite cultu S. i, 416
 Praedo (subst.) P. i, 108. H. 212. 291. 959
 Praedocet C. xii, 72
 Praedonibus H. 522
 Praedonis C. xi, 38
 Praeductus A. 356
 Praedulco P. v, 314. A. 392
 Praedarat obstinatio callum pectus P. v, 176 plantas ad iter formido perit Pa. 446
 Praerat P. ii, 41
 Praeundo P. x, 158
 Praefecto (voc.) P. x, 27. 108. 482. 548
 Praefecto P. ii, 257
 Praefectus P. ii, 134. 132. 214. 485. x, 41. 911. 1112 urbi P. ii, 46
 Praefert S. ii, 158
 Praeferenda est A. pr. ii, 39
 Praefereus C. xii, 142. 168. P. ii, 146. ix, 12
 Praefere C. vi, 110
 Praefertile S. ii, 1025
 Praefertur S. i, 466
 Praefervidus S. i, 259
 Praeferrunt P. i, 36
 Praeficeret H. 681
 Praefigit C. v, 52
 Praefixa cruci spes hominum C. v, 96
 Praefixit P. xi, 185
 Praefuerat P. ix, 21
 Praefuit A. 289
 Praefulget S. i, 108
 Praefulsit regibus A. 506
 Praefultum P. v, 235
 Praegrans A. 587. H. 614. S. i, 264 femina A. 97
 Praelambens flavina C. v, 120
 Praelambit H. 358
 Praelia H. 240. 417. Ps. 25. 391. 496. S. i, pr. 10. ii, 522 infert validis viribus C. v, 62
 Praelante C. xii, 169
 Praelibera (sing.) A. 87
 Praelio P. ii, 16 lacerat testem Dei P. ii, 506
 Praelium C. ii, 76
 Praeluit H. 725
 Praemetuit S. ii, 681
 Praemia C. v, 105. 152. x, 77. P. i, 65. xi, 23. 236. H. 841. Ps. 168. 309. S. i, 595. ii, 164. 552. 749. 1054. 1118.

D. 133

Præmicando P. i, 84
 Præmiis P. x, 530
 Præminens C. xi, 109
 Præminente P. xii, 12
 Præminentem culmine ædem P. x, 349
 Præmiorum P. x, 1135
 Præmium P. v, 275
 Præmonet ab alto culmine C. i, 30
 Prænatans P. vii, 73
 Præniten C. vii, 80
 Prænobilis H. 699. S. i, 111. ii, 643
 Prænoscere A. 854
 Prænотата (sing.) P. x, 629. Ps. pr. 50
 Prænuncupatus C. vii, 179
 Prænuntia (sing.) S. ii, 574
 Prænuntiatix gloriæ vox P. ii, 30
 Prænuntiatus P. x, 625
 Prænuntius poenæ C. vii, 102
 Præparabat P. x, 48
 Præparavit P. xiii, 49
 Præpedita vinculis vestigia P. vi, 80
 Præpes P. v, 462. H. 536
 Præpete H. 294. 543 curru C. vii, 32
 cursu Ps. 270
 Præpetibus P. ix, 24
 Præpinguis A. 1029. D. 175
 Præpollens P. iv, 35
 Præponat A. 196
 Præpotens C. vi, 101. vii, 86. P. v,
 473. Ps. pr. 40
 Præputia H. 784
 Præripi P. vii, 52
 Præripit A. 770
 Prærupta (plur.) P. x, 331. Ps. 412
 Præruptam S. i. pr. 85
 Præsaga majestas H. 64
 Præscia (sing.) Ps. 260
 Præscii (plur.) C. i, 45
 Præscius A. 972. H. 825
 Præscripserat H. 731
 Præscripta (plur.) H. 243. S. ii, 797
 Præscriptis A. 851. S. i, 334
 Præscripto S. ii, 478. 1077
 Præscriptum S. ii, 408. D. 94
 Præscriptus P. ii, 165
 Præsens P. x, 541. 757. Ps. 18. S. ii,
 1018 virtute et numine adest A. 117
 Præsentem C. xi, 90. P. v, 128
 Præsentia A. 607. S. ii, 916
 Præsentia (adj. plur.) S. ii, 105
 Præsentibus A. 40. S. i, 23
 Præsentis S. ii, 216. 907
 Præsepe D. 111
 Præsepia C. xi, 86. A. 647
 Præsepibus C. vii, 170
 Præsepis C. xi, 77
 Præsicca (plur.) P. v, 141
 Præside (subst.) H. 207. S. ii, 877

Præsides (subst.) fistularum P. x, 242
 dierum noctiumque globos P. x, 327
 Præsides P. i, 67. xiii, 104. S. i, 326
 Præsidio P. vi, 146. Ps. 910
 Præsidis P. vi, 13. 121
 Præsidium A. 394. H. 489. Ps. 9. S.
 ii, 360
 Præsint P. v, 33
 Præstabit P. xi, 75
 Præstante Ps. 618
 Præstantior P. ii, 40. H. 528
 Præstare A. 206. H. 49
 Præstat C. ix, 50. 77. P. v, 516. S. ii,
 50. 117
 Præstatur A. 883
 Præstet C. ii, 98. P. x, 124. 780. H.
 668. 708
 Præstetur P. ii, 334
 Præstigiator actu pervicaci C. vi, 140
 Præstigiis P. ii, 86
 Præstita (sing.) P. xlv, 7
 Præstitisse P. pr. 32
 Præstitit P. i, 115. ii, 32. v, 527. x,
 601. A. 24 se visibilem A. 81 viam
 P. iii, 55
 Præsto (adj.) P. ii, 569 erit ipse P. x,
 884 esse S. ii, 574 est pudicis Chris-
 tus P. xiv, 34 sententia Joannis A.
 9 sum P. x, 1006 vivus fons P. x,
 727
 Præstricta (plur.) A. 332
 Præstrictus C. vii, 44
 Præstringam S. i, 166
 Præstringens Ps. 507 aëra pennis Ps. 306
 Præstringere S. ii, 927
 Præstrinxit A. 116. 435
 Præstruens animos P. x, 54
 Præsul C. vi, 69
 Præsule C. xi, 115
 Præsuli C. v, 83
 Præsumere H. 582
 Prætendere lintea C. x, 50
 Prætendit H. 808 facem P. x, 236
 Prætendunt signa bellica C. v, 56
 Præteni mundi H. 879
 Prætereunt S. ii, 145
 Præterit C. vii, 120. A. 144. H. 389
 Anas amnis (Vettoniam) P. iii, 189
 Præteritam S. ii, 689
 Præteriti (sing.) Ps. 429
 Præterito S. ii, 236
 Præteritos S. i, 514. ii, 313. 887
 Prætexitis S. ii, 226
 Prætecta toga (nom.) P. x, 143
 Prætor P. v, 175
 Prætoris P. v, 326
 Prætorium P. v, 101
 Prætulerat Ps. 348
 Prætulerit S. i, 486. ii, 163

- Prætalit* C. x, 72. P. ii, 200. S. i, 623
Prævalidam C. v, 46
Prævalidas Pa. 524
Prævaluit S. ii, 523
Prævenit P. v, 212. x, 71. A. 203
 more cita sensum doloris P. xiv, 96
Præviderat H. 64
Prævio C. v, 43. P. ii, 147
Prævium C. ix, 97
Prævius P. vi, 10. S. ii, 903
Prævolant P. v, 499
Prandia C. iii, 62. H. 224
Prandium C. iv, 64
Prata C. iii, 104. v, 121. P. iii, 200.
 xii, 54. Pa. 203
Præti C. pr. 27. viii, 41
Præti (sing.) S. ii, 267 (plur.) H. 14
Præti (adv.) H. pr. 24
Præti S. ii, 464 *judicet* C. iv, 98 *se-*
 minans secta P. v, 163
Prætor P. x, 428
Prætor C. vii, 25
Prætor tibi ara thure et cæspite P. v,
 61
Prætor P. x, 1138
Prætor S. i, 207
Prætor C. i, 62. P. i, 12
Prætor C. vii, 41. H. 240
Prætoribus C. iii, 172. P. xi, 175
Prætorum C. viii, 62. P. v, 546
Prætor P. x, 256
Prætor veniam lapsibus P. iv, 190
Prætor Pa. 250
Prætor C. iv, 61
Prætor P. vi, 108
Prætor P. i, 12. xiv, 57
Prætor C. iii, 6. x, 166. P. vii, 79. ix,
 65. Pa. 281. S. i, pr. 80. ii, 1114
 supplex C. viii, 77
Prætor P. v, 557
Prætor (sing. abl.) C. iv, 61
Prætor C. vii, 10
Prætor S. ii, 146
Prætor P. ix, 29. S. ii, 701. Pa. 754
Prætor C. iii, 170. P. xiv, 113
Prætor S. i, 469
Prætor P. vi, 77
Prætor C. iv, 82
Prætor C. xii, 171. H. 407. S. ii, 481.
 639 *in terram pectus* P. ii, 525
Prætor C. iii, 70
Prætor H. 513. Pa. 905
Prætor Pa. 286
Prætor P. xi, 20
Prætor (sing.) C. ix, 51. P. xi, 144
 (plur.) P. x, 9
Prætor erant vincula palmas P. v, 236
Prætor erant frons populos P. ii, 6
Prætor P. iv, 128. x, 26. Pa. 193
Prætor C. i, 87. vii, 42 *doctus inquis*
 pede P. x, 947
Prætor A. 222, 244 *doctus* A. 656 *male*
 C. v, 18
Prætor (sing.) P. x, 839. S. i, 643
 (plur.) P. ii, 124. iv, 15. xii, 24. D.
 105
Prætor Pa. 777
Prætor (sing.) Pa. 236
Prætor C. v, 151. P. vii, 24. S. ii,
 117
Prætor A. 907. Pa. 455
Prætor C. viii, 51. x, 78. P. iii, 29.
 iv, 125. xii, 40. Pa. 770. S. i, 108.
 ii, 708. 766. D. 155
Prætor S. ii, 267
Prætor P. x, 242
Prætor S. ii, 269
Prætor (sing.) C. pr. 7. 25. vi, 22. xii,
 129. P. x, 126. 773. 774. xii, 11. A.
 274. 909. H. pr. 2. 29. Pa. pr. 1.
 21. 29. 749. S. ii, 223. 712. 804 *huc*
 C. ii, 108 (plur.) Pa. 274. S. ii, 1
Prætor (sing.) 256. D. 189
Prætor P. ii, 463. Pa. 409
Prætor P. x, 252. xi, 167
Prætor (sing.) P. ii, 309. A. 296. 914
 (plur.) Pa. 423. S. ii, 223
Prætor P. xiv, 11. A. 423. S. ii, 463
Prætor S. ii, 226
Prætor (voc.) P. iv, 158
Prætor P. x, 228
Prætor P. ii, 121. x, 942. A. 1045.
 H. 172
Prætor (adj.) P. i, 61. H. pr. 26. 105.
 S. i, 201. ii, 970 *in agmine* Pa. 247
Prætor (adv.) S. ii, 1026
Prætor ex germine *gens* C. ix, 17
Prætor H. pr. 4. 245
Prætor A. 903. H. pr. 2
Prætor (adj.) C. ix, 92. P. x, 612. xiv,
 61. A. 691. 729. H. 205 *esse civium*
 meritis P. x, 113
Prætor (adv.) P. v, 17. x, 622. A.
 960. 734. H. 428. 846. S. i, 512. ii,
 21. 78. 92. 374. 392. 1065
Prætor C. vii, 71. xii, 47. P. ii, 37. x,
 94. 252. 216. A. 591. H. 40. 41.
 Pa. 845. S. i, pr. 2. 58. ii, 668. 627.
 D. 177
Prætor P. v, 27. vi, 42. xii, 47. xii,
 35. A. 491. 499. H. 26. Pa. 69. 747.
 S. i, 410. 529. ii, 726. 765 *semitis*
 A. 28
Prætor P. x, 422
Prætor H. 122. 173. 204. 304. 621.
 934. S. i, 288. ii, 1129 *vitas* H. 150

- Principem C. v, 34. xii, 205. P. ii, 473.
 vi, 44. x, 425. 450 coeli C. vii, 86
 regum C. xli, 94
 Principes P. x, 626 Apostolorum duo
 P. ii, 460
 Principi P. x, 895. 1111
 Principibus A. 445. 449. S. ii, 67. 643
 Principii C. iv, 8. v, 150. A. 267. 303.
 H. 155. S. ii, 95. 183 rerum H. 339
 Principiorum A. 264. D. 102
 Principis C. pr. 20. P. ii, 311. iii, 100.
 x, 417. 427. 996. xiv, 66. A. 911.
 H. 450. S. i, 4. 272. 478. 612. ii, 655
 Principium P. iii, 46. A. 89. 262. 266.
 566. H. 115. S. ii, 280. D. 102
 Principum C. xi, 96. P. v, 43. x, 166.
 Ps. pr. 37
 Prior A. 826
 Priorem P. x, 891
 Priores C. x, 44. xi, 12. S. ii, 441.
 955
 Prioris S. ii, 639
 Priorum P. x, 401
 Prisca (sing.) C. iii, 194 P. iv, 164. H.
 pr. 25 (plur.) S. ii, 293
 Prisci (sing.) C. vii, 81. x, 401
 Priscis P. v, 24
 Prisco P. xi, 31. S. i, 567. 605. ii, 335
 more P. xi, 233
 Priscorum C. xii, 183. P. vi, 109. A.
 237. 545. S. i, 232
 Pristina (sing.) Ps. 72. S. ii, 208 (plur.)
 C. x, 40
 Pristinas P. ii, 496
 Pristini (sing.) C. v, 57. xii, 188
 Pristorum C. ix, 96
 Pristinus A. 761. H. 783. S. i, 10. ii,
 274
 Privata (sing.) Ps. 635. S. i, 601
 Privatis (adj.) Ps. 755
 Privato S. i, 173
 Privatos S. i, 214
 Privatus S. ii, 1056
 Privigni (gen.) S. i, 260
 Pro (interj.) P. x, 396. H. 305. 629 pu-
 dor P. v, 129. Ps. 353
 Proavi (sing.) S. i, 183
 Probabiles preces P. ix, 98
 Probabo P. ii, 235. x, 995
 Probandum A. 375. D. 172
 Probant P. ii, 563. S. i, 403
 Probare H. 669
 Probarem S. ii, 141
 Probaret H. 628
 Probarit P. x, 665
 Probat C. pr. 27. vii, 202. P. vii, 81.
 A. 606. 1054. H. 52. 648. 660. D.
 176
 Probata (plur.) C. ix, 7. P. viii, 1
 Probatus (sing.) H. pr. 15
 Probatis (adj.) C. vii, 35. P. x, 960. A.
 219
 Probato (adj.) C. iv, 56
 Probatum vivere P. x, 367
 Probatur A. 856. S. ii, 626
 Probe (adv.) P. x, 976
 Probenur S. ii, 362
 Probet Ps. 773. S. ii, 78. 437
 Probetur P. x, 820
 Probis P. i, 25
 Probitate H. 694
 Probo (verb.) S. ii, 343
 Proborum S. i, 552
 Probris Ps. 350
 Probum P. x, 133
 Probus S. ii, 804
 Procaci P. x, 893
 Procaciter P. xiv, 48
 Procede sepulcro A. 742
 Procedere A. 727
 Procedit C. xi, 60. P. x, 1043
 Procella (nom.) vulgi levis P. x, 79
 (abl.) Ps. 661
 Procellas P. v, 472. x, 328. H. 109
 Procellis C. vi, 13. ix, 37. P. iv, 81.
 v, 171. H. 241
 Procellosum mare C. vii, 108
 Procera C. v, 78. P. x, 155. 710. A.
 132. 1012. Ps. 805. S. i, 186. 593.
 ii, 417. 698
 Procerum P. iv, 191. xi, 202. Ps. 385.
 S. i, 8. ii, 423. 1103
 Processibus noctium ac dierum C. vii,
 121
 Processit S. i, 153. 491
 Processu spei P. x, 647
 Procinctum Ps. 606. angelicum H.
 916
 Procinctus (subst. sing.) P. x, 419. S.
 i, 461 (plur.) ii, 512
 Proconsule P. xiii, 50
 Proconsulis P. xiii, 89
 Procreati (plur.) Christo P. i, 58
 Procreavi P. x, 725
 Procubuit S. i, 494. D. 61
 Procudam S. i, 50
 Procudit A. 275
 Proculcat Ps. 452
 Proculcet H. 549
 Prodentem P. ii, 576
 Prodentibus S. ii, 501
 Prodere P. ii, 121. 254. A. 954. H.
 63
 Proderit Ps. 777
 Proderunt C. pr. 28
 Prodest P. pr. 32. Ps. 817. S. ii, 312

- Prodeant C. ix, 60
 Prodidit C. xi, 63. xii, 60. H. 345. S. i, 480. ii, 575
 Prodiga (sing.) P. iii, 68. Pa. 581 famam Pa. 511 proprii crucis fides P. ii, 18
 Prodigam pecuniam dextram C. vii, 217
 Prodigia S. i, 498
 Prodignalia monstra H. 468
 Prodit A. 624. 1055. Pa. pr. 42. 246. 703
 Proditia (sing.) P. vii, 77. S. ii, 375 (plur.) C. ii, 16. A. 2. H. 474
 Proditione Pa. 326
 Proditor S. ii, 703
 Proditrix P. i, 11
 Proditum C. vii, 82. ix, 9. P. i, 77
 Proditur P. v, 308. H. 930. D. 28
 Proditus C. iii, 137. A. 280. 299. H. 111
 Producit A. 847
 Prodent Pa. 795
 Produxit A. 274
 Profana vox P. x, 450
 Profanato H. 459
 Profanator Christi A. 178
 Profanavit vestes fas P. x, 604
 Profane (voc.) P. x, 595
 Profani (sing.) P. xiv, 84
 Profanis H. 426. Pa. ph. 9
 Profanos P. x, 88
 Profanus P. v, 94. 394. vi, 35. x, 48. H. pr. 44
 Profarier P. x, 929
 Profatur P. x, 568. S. ii, 653
 Profatus P. x, 696
 Profecto (adv.) C. vii, 6
 Proferam P. ii, 123. x, 591
 Proferre P. x, 617 897. D. 94
 Proferri P. x, 897 A. 873
 Proficiat A. 285
 Proficit C. ix, 91. xii, 123. P. v, 135. A. 284. S. ii, 316
 Profuam (adj.) P. x, 843
 Profugus S. i, 56
 Profuit S. i, pr. 59
 Profunda (sing. nom.) obliuio C. i, 86 (abl.) P. x. 651 (plur.) P. ix, 60. xi, 70. xiii, 20. A. 833 arcana C. vi, 73
 Profundus (sing.) A. 330
 Profundi (sing.) C. ix, 50. S. ii, 700
 Profunditas P. vii, 48
 Profundius (adv.) P. v, 119. x, 29
 Profundo C. vii, 113. ix, 18. P. xii, 38 A. 93. 745. Pa. 853 vasto emensae S. i, 569
 Profundum C. xi, 121. P. v, 440. x, 1012. 1055. H. 472. Pa. 443. S. ii, 90
 Progeniem A. 999. H. 575. 606. 637
 Progenies C. iii, 126
 Progenita est P. iii, 4
 Progrediens Pa. 225. 652
 Progressu P. xi, 169
 Prohibendo S. i, 10
 Prohibent P. vi, 51
 Prohibente H. 712
 Prohibere H. 644
 Prohibes C. iii, 109
 Prohibet S. i, 621. ii, 462
 Prohibeto S. ii, 1124
 Projecta (sing.) S. ii, 1049
 Projectus P. x, 153
 Projicit A. 496
 Projiciunt Pa. 434
 Prolapsam C. i, 58
 Prole Pa. pr. 35
 Prolectat H. 513
 Prolem C. xii, 106. Pa. pr. 11
 Proles P. x, 742. 840. H. 697. S. i, 228. 261 Del certissima A. 199
 Proles H. 584. Pa. pr. 65
 Proluit se multo hausta S. i, 396
 Promam S. ii, 649
 Promet P. iv, 17
 Promiserat A. 374
 Promissa (subst. plur.) P. ii, 166
 Promissa (adj. sing.) A. 661 (plur.) C. xii, 176
 Promissionis P. ii, 126
 Promissus C. ix, 27. xii, 43
 Promitte A. 594
 Promittere A. 305
 Promittit S. ii, 107
 Promoverit H. 737
 Promouet H. 425
 Promta (sing.) C. xi, 31. H. 697. Pa. 40. S. i, 569 ad irruentes (janua) C. ix, 73 ara precantibus P. xi, 176 ades A. 568
 Promtum C. ix, 29. A. 19. 396
 Promtus A. pr. i, 11
 Promunt C. xi, 62
 Promus P. ii, 160
 Prona (sing. nom.) C. xi, 92. P. xi, 144. xiv, 87. Pa. 272. 415 clementia C. vii, 73 voluptas C. viii, 16 (abl.) xii, 59 (plur.) P. xi, 118 nomina P. vii, 69
 Pronae naturae A. 22
 Pronuba (sing.) S. i, 256
 Pronum ad littora P. v, 466
 Pronuntiat P. x, 703
 Pronus P. vi, 75. x, 253. A. pr. ii, 13. H. 384
 Propagine A. 917. H. 570. S. ii, 234

- Propago** C. xii, 193. S. ii, 249. 617.
 664
Prope (præ.) P. iv, 99. xiii, 77
Prope (adv.) C. i, 81. S. i, pr. 59. ii.
 pr. 18
Properabat H. 727
Properanda mundi pericula H. 854
Properans S. ii, 90
Properanter P. iv 14. D. 127
Properare S. ii, 774
Properat D. 32
Properatum Deum P. x, 265
Propere P. xi, 81. Pa. 705. S. i, pr. 16
Properemus incitato gremio P. xii, 69
Properes P. xi, 69
Properet Pa. 622
Propheta (nom.) C. iv, 59 (abl.) C. iv,
 91
Prophetæ (plur.) P. x, 626
Prophetam C. vii, 101
Prophetarum C. ix, 26. D. 85
Prophetas (subst.) P. xiii, 9
Prophetat P. xiii, 101
Prophetis P. x, 631
Prophetico ora C. vii, 179
Prophetis C. xii, 86
Propinqua (sing. abl.) P. iv, 92
Propinquam (adj.) C. i, 2
Propinquans P. vi, 87
Propinqui (sing.) S. ii, 174
Propinquis H. 801
Propinquo (adj.) C. vii, 22. P. xii, 7.
 Pa. 513
Propinquum Pa. pr. 20
Propitiabilis P. xiv, 139
Propitius (sing.) P. iii, 215
Propius (adv.) C. pr. 21
Propolas H. 762
Propositam S. ii, 482
Propositum (sybat.) H. 758
Propria (sing. nom.) S. ii, 114 (abl.) H.
 281. Pa. 2. S. ii, 448 (plur.) Pa. 528
Proprium (sing. gen.) P. v, 299. II. 701.
 Pa. 896. S. ii, 1066 (dat.) P. iv, 116.
 xi, 16
Proprium H. 46
Proprii (sing.) C. x, 126. P. ii, 16. vii,
 30. A. 344. 690. S. ii, 213
Propria H. 171. 452. Pa. 131. 478. S.
 ii, 21
Proprio A. 157. 170. 703. H. 105. 663.
 677. 793. 830. Pa. 200. S. i, 597.
 ii, 88
Proprios H. 105. S. ii, 775
Proprium A. 830. H. 23. Pa. 150. 427.
 S. ii, 287. 370. 670 est P. i, 63
Proprius P. xii, 3
Propter (præp.) P. xi, 170. H. 217
Propter (adv.) P. ii, 533. S. i, 419

Delph. et Var. Clas.

Ind. Prud.

T

- Propugnacula** H. 493
Proripit P. v, 210 se H. 774
Prosus C. ii, 46
Protrumpant P. xi, 111
Prosapia C. xi, 60. P. x, 112 peccate-
 rum A. 936
Prosapiam P. x, 180. Pa. pr. 36
Prosatum patre porcanti Christum P. vi,
 46
Proscenia H. 269
Prosequitur te lacrymis labefacta domus
 P. iii, 107
Proserpina A. 468. S. i, 257
Prosilis C. ix, 54. P. iii, 174. Pa. 574
Prosiluere P. xii, 83
Prosilis A. 499
Prosper C. vii, 173
Prospera (adj. plur.) C. i, 94. v, III.
 Pa. 695. S. i, 287 ii, 487. 579
Prospera (verb. imper.) P. v, 1
Prosperam P. v, 559
Prosperante Christo P. vi, 161
Prosperat S. ii, 594 secundo vultu Deus
 C. viii, 74
Prosperare P. ii, 506
Prosperitate S. ii, 76 placida spes homi-
 num juvat P. xi, 176
Prosperissimus P. ix, 97
Prosperum P. ix, 4
Prospexit S. i, 520
Prospiciat S. ii, 389
Prospicia P. ix, 17
Prospicit C. ii, 107. P. iii, 214. H. 604.
 Pa. 275
Prosternunt P. xi, 117
Prostibulum Pa. 92
Prostituit P. iii, 83
Prostrata (sing.) Pa. 54. 247
Prosubigit pede P. iii, 136
Prosaunt A. 477
Protegit P. xiv, 5
Protendens P. xi, 100
Protendit imperium S. i, 28
Proterat A. 611
Proteris P. v, 543
Proterit A. pr. ii, 42. Pa. pr. 28 pede
 P. xiv, 112
Proteritor pedibus C. iii, 150
Protero sub pedibus idola P. iii, 74
Protervitas C. pr. 10
Protexit S. ii, 747. D. 14
Protinus C. v 45. vii, 219. ix, 4. 41.
 H. 571. D. 69
Protrahens P. x, 901
Protrahet P. ii, 240
Protrahi P. x 1 06
Protrahunt Pa. 281
Protrahitur P. xii, 27
Protriverat S. ii, 699

- Protulerat P. xi, 47. S. i. pr. 53
 Protulit C. vii, 2. P. x, 237. 506. A.
 93. 224. H. 180. D. 102 os sacratum
 C. ix, 21
 Provectum P. xi, 21
 Provehat P. viii, 2. H. 707
 Provehitur P. xii, 34
 Provenit P. iv, 183. vii, 19
 Proveniunt C. iii, 77. S. ii, 1016
 Proventibus S. ii, 996
 Provexit S. i, 281
 Provida (sing.) Ps. 125 pietas C. x, 57
 Providenter P. x, 19
 Providus Ps. 614
 Provincia (nom.) S. ii, 950
 Provocat P. iii, 35. v, 131. A. 1085.
 Ps. 27. S. ii, 104
 Provolvitur arenis C. vii, 155
 Proxima (sing. nom.) dotibus et thala-
 mis P. iii, 110 (plur.) P. x, 652. xi,
 48. H. 84
 Proximæ (sing.) C. i, 54
 Proximam P. x, 1128
 Proxime (adv.) P. ii, 294
 Proximi (plur.) P. ii, 38
 Proximis P. v, 409
 Proximo C. pr. 21
 Proximum P. v, 524
 Proximus C. i, 8. P. iii, 6. A. 746. Ps.
 163
 Prudens P. x, 541. H. 710. D. 47 Dei
 P. x, 610
 Prudentia (subst. nom.) C. vii, 23
 Prudentiæ P. x, 370
 Prudentium P. ii, 582
 Pruina (nom.) C. ix, 113
 Pruinæ P. x, 330. A. 426
 Pruinis S. ii, 980
 Pruna (sing. nom.) A. 480
 Prunas P. ii, 341. x, 864. S. ii, 1086
 quid non Pruriat malorum A. pr. ii, 18
 Prurit prodere silenda P. ii, 254
 Psallat C. ix, 22. 23
 Psallente Ps. 648
 Psallentis P. v, 313
 Psallere P. x, 837
 Psallite C. ix, 22. P. vi, 150
 Psalma A. 304
 Psalmis P. iv, 148. Ps. 664
 Psaltria D. 136
 Pube Ps. 300
 Pubem S. ii, 694
 Puberem P. x, 759
 Pubertas A. 573
 Pubes C. v, 69
 Pubescente Ps. 886
 Pubis C. vii, 162. P. xi, 190
 Publica (sing. nom.) Ps. 755. S. i, 14.
 574. ii, 436. 620. 802. 952. 1056.
 1087 res i, 31. 35. ii, 404. 426 (abl.)
 P. x, 402 (plur.) P. ii, 246. S. i, 216.
 ii, 178
 Publicam P. i, 55. ii, 327
 Publicis C. vii, 146. x, 998
 Publicitus P. xiv, 38
 Publicum P. v, 45. x, 423. xiv, 25
 Publicus P. ii, 89. H. 372. S. ii, 429
 Publium P. iv, 152
 Pudeat S. i, 115
 Pudenda opprobria C. vii, 133
 Pudendi (sing.) Ps. 148
 Pudendum P. x, 1068
 Pudere P. xiii, 27
 Pudescit C. ii, 26. A. 776
 Pudescunt D. 28
 Pudet C. pr. 11. P. ii, 177. x, 147. H.
 150. 286. Ps. 206. 240. S. i, 283.
 390. 513
 Pudibunda (sing.) P. iii, 153 (plur.)
 Ps. 44
 Pudica (sing. nom.) C. xi, 58 (abl.) A.
 574 (plur.) C. iv, 16
 Pudici (sing.) Ps. pr. 63
 Pudicitia P. iii, 153. Ps. 41. 99
 Pudicitiae Ps. 238. S. ii, 236. 1053.
 1067
 Pudicitiam P. xiii, 22. S. i, 174
 Pudicis C. ix, 111. P. xiv, 24 pulchre
 H. 672
 Pudicum P. xiv, 132. S. ii, 54
 Pudicus P. pr. 2. i, 6
 Pudor C. iii, 120. iv, 25. P. ii, 197. v,
 129. xiv, 23. Ps. 245. 253. S. ii, 57.
 253. 466. 1055. 1069. 1090
 Pudore C. vii, 29. P. x, 676
 Pudorem P. x, 356. xiv, 23. S. ii, 173
 Pudoris C. iv, 11. xi, 55. P. xiv, 73.
 A. 603. H. 261. S. i, 163. ii, 1064
 Puella (nom.) C. iii, 146. P. iii, 49. iv,
 178
 Puellæ (sing.) P. iv, 38. xiv, 2. H. 317.
 S. i, 78. 179. ii, 524 (plur.) P. vi,
 38. x, 181
 Puellam P. xiv, 44. A. 568. S. ii, 23
 Puellari sanguine A. 105
 Puellarum S. i, 159. 477
 Puellas P. x, 165. Ps. pr. 20. S. ii, 1000
 Puellis S. i, 57
 Puellulæ P. iii, 103
 Puellulæ (plur.) C. ix, 110
 Puellulam P. xiv, 11
 Puer C. vii, 155. ix, 1. 21. xi, 69. xii,
 67. P. iii, 203. iv, 101. vi, 149. x,
 412. 741. 791. A. 589. Ps. 300. S.
 ii, 22. 736. D. 25 hydrius A. 623
 Pueri (sing.) C. xii, 57. A. 642. Ps. 298.
 S. i, 116. ii, 319 (plur.) P. ix, 13.
 83. x, 675. 753

- Puerile** P. ix, 85 **plena** C. xii, 149
Puerilia A. 116. S. i, 300. 500
Puerilibus P. ix, 31. A. 610
Puerilis Ps. 393
Pueris S. ii, 73
Puero A. 450. S. i, 71. D. 100
Puerorum A. 496. S. i, 301
Pueros Ps. 845. S. ii, 31
Puerpera (sing. nom.) Ps. pr. 67 **virgo** C.
 ix, 19. A. 603
Puerperarum C. xii, 106
Puerperis H. 619
Puerum P. x, 646, 833. 931. A. 615.
 H. 335
Pugilibus S. ii, 517
Pugillares ceras P. ix, 15
Pugilli (sing.) C. x, 144
Pugio C. xii, 116
Pugnabat S. ii, 517
Pugnacie S. ii, 636
Pugnae (sing.) H. 211
Pugnam Ps. 574
Pugnandi Ps. 323
Pugnans Ps. 67
Pugnant Ps. 368
Pugnare Ps. pr. 9
Pugnarent S. ii, 636
Pugnarum Ps. 168. 995
Pugnasse S. ii, 951
Pugnat H. 810
Pugnatrix Ps. 681
Pugnatura (sing.) Ps. 23
Pugnauit P. ii, 17
Pugnet C. pr. 39. H. 639
Pulcher C. xii, 31. P. ii, 223. x, 903.
 Ps. 361 **aspectus** P. ii, 391
Pulcherrima (sing.) P. xi, 361. S. ii,
 254. 885 **habitu** A. 769 (plur.) H.
 643. S. i, 503. 543. ii, 1054
Pulcherrimo P. ii, 371
Pulcherrimus S. i, 319 **ore** H. 167
Pulchra (sing. nom.) P. i, 28. x, 366.
 A. 300. 489 (abl.) P. viii, 4 (plur.)
 C. x, 54. P. iii, 190. Ps. 456. S. i,
 411
Pulchre (sing.) P. xii, 46
Pulchrum P. x, 349. S. ii, 706
Pulchre (adv.) S. i, 30
Pulchro P. v, 291. S. ii, 154
Pulchrum C. vi, 104. P. iv, 31. H. 386.
 S. ii, 52 **splendat** C. vii, 78
Pullati patres C. vii, 151
Pullos P. x, 147
Pullulascat P. x, 303
Pullulat A. 913
Pulmones P. x, 302. S. ii, 1007
Pulmonem Ps. 154 **movent dentibus** P. x,
 243
Pulpita P. x, 321. 1016
Pulsa (sing. nom.) C. ix, 55. P. iv, 79.
 v, 503. Ps. 324 (abl.) Ps. 653
Pulsant C. iii, 93. P. iii, 134. ix, 63. x,
 485. A. pr. ii, 43
Pulsata (sing.) D. 158
Pulsatus P. x, 131
Pulsavit Ps. 658
Pulsent P. v, 384. x, 607
Pulset P. x, 165
Pulsi (plur.) P. v, 90
Pulsibus H. 673
Pulso Ps. 641
Pulsus (subst. plur.) A. 407. H. 526
Pulsus (adj.) A. 411. 523. S. ii, 609
Pulvere C. vii, 160. x, 147. P. xi, 161.
 142. xiv, 49. H. pr. 53. 206. 305.
 Ps. 153. 333. 414. 637. S. ii, 500.
 923
Pulveres (sing. abl.) H. 473
Pulverem C. vii, 43. P. vi, 141
Pulvereo P. xiii, 84
Pulverem censum H. 906
Pulvinar P. v, 179. S. i, 248. 610 **di-**
vum A. 487
Pulvinarium P. x, 1046
Pulvis C. xii, 72. P. x, 1117. S. i, 364
niveus ardet P. xiii, 78
Pumice A. 685
Pumices salsoe C. vii, 129
Puncta (subst. plur.) P. ix, 77
Punctis (subst.) P. v, 227. ix, 12. 34
Puncto (subst.) P. x, 986. Ps. 776 **te-**
nui transit penna P. vi, 95
Pungere P. ix, 77
Puniamur P. x, 1095
Punica (sing.) P. xii, 1. S. ii, 346
Punkoeos C. iii, 80
Ponientur P. x, 694
Puppen S. i, pr. 66. ii, pr. 64
Puppi S. ii, pr. 31
Pupilla crassa carnis P. x, 436
Pupugerat P. ix, 69
Pupula (nom.) H. 300. 375
Pura (sing. nom.) A. 87 (abl.) C. ii,
 49 (plur.) P. vi, 60. S. ii, 789 **ab**
omni sanguine marmore P. ii, 491
Pura (sing.) A. 115
Puram C. x, 153
Puras P. i, 18. S. i, 503
Pure (subst.) S. i, 17
Purgabor P. xiv, 130
Purgamen A. 702 **equum** P. vi, 30
Purgamine C. vii, 80
Purgantur sanguine culpe A. 69
Purgat C. ix, 63 **his scire** P. x, 1001
Purgata (sing. nom.) S. ii, 323 (abl.) S.
 i, 611 (plur.) P. i, 112. xi, 149. Ps.
 57
Purgatam C. viii, 39

Purgati (sing.) Ps. 818
Purgentur C. ii, 60
Purget P. viii, 2
Puriorem P. x, 830
Puris P. x, 435. H. 842
Purius (adj.) C. vii, 6
Puro P. xiv, 6. A. 684
Puros C. ii, 98
Purpura (nom.) P. x, 512. A. 446. 762.
D. 78 sanguinis P. iii, 140
Purpurantem cruorem P. v, 339 de cæde
C. vi, 82
Purpurantibus stolis P. ii, 275
Purpuream Ps. 689
Purpureas P. iii, 201. xi, 128
Purpurei (sing.) A. 496 gurgitis maris
rubri C. v, 59
Purpureis C. v, 113
Purpureo H. 857. S. i, 273
Purpureorum P. iv, 192
Purpureos C. v, 148
Purpureum P. viii, 3. S. i, 487. ii, 219
Purulenta (plur.) P. ii, 259
Purum ingenium H. 546
Purus P. x, 103 fons C. vi, 35
Pusio C. xi, 13. xii, 104. P. x, 665. A.
592
Pusiola (nom.) P. iii, 20
Pusionem P. x, 696
Putanda (credenda) est A. 826
Putandis (amputandis) S. i, 49
Putant (credunt) P. x, 675
Putantem (credentem) C. iv, 42
Putantur (creduntur) S. ii, 481
Putare (credere) P. x, 248. 377. xiii,
22. S. i, 37. D. 187
Putarent (crederent) S. i, 76
Putares (crederes) P. vi, 609
Putarit (crediderit) S. ii, 163
Putas (credis) P. x, 212. xi, 197 magni
P. ii, 202
Putat (credit) A. 188. 1023. H. 14.
440. 512. Ps. 392. S. ii, 409. 476.
650. 876
Putate (credite) P. x, 501
Putatis (pres. creditis) P. x, 491. 608.
S. ii, 880
Putatur (creditur) P. i, 48. x, 1063.
H. 155. S. i, 360
Putavit (credidit) S. i, 224
Putent (credant) P. x, 279
Puteo H. 834
Putes (credas) P. ii, 298. iii, 199. vii,
45. S. i, 40. 645. ii, 391
Putetis (credatis) S. ii, 131
Putetur (credatur) Ps. 558
Puteum Ps. 264
Putidum P. ii, 286
Puto (credo) P. x, 721

Putredines viscerum C. ix, 31
Putredo P. x, 500
Putrefacta (plur.) C. x, 42
Putrefactas A. 761
Putrefactus omni corpore P. x, 1035
Putrem C. vii, 9. P. xi, 73. H. pr. 51
Putres A. 1027
Putrescentes P. iv, 131
Putrescentis D. 152
Putri S. i, 17 palpebra lippos P. ii,
284
Putris A. 816
Pyra (nom.) P. xi, 68 (abl.) P. iii, 13.
vi, 67
Pyram P. x, 846
Pyrenearum P. vi, 147
Pyrenas P. ii, 540
Pyrrham P. x, 410
Pyrrhum S. ii, 561

Q.

Quacumque (pron. sing. abl.) S. ii, 211
Quacumque (adv.) Ps. 447. S. i, 404
Quadam (sing. abl.) P. x, 973
Quadrantem H. 952
Quadrent Ps. 827
Quadrifluo C. iii, 105
Quadrigas S. i, 344
Quadrjugis Ps. 408
Quadrjugos S. ii, 556
Quadrina (plur.) Ps. 849
Quadripedum C. iii, 62
Quadrivis S. ii, 864
Quadrua vis Ps. 849
Quadrum Ps. 870
Quadrupedem S. ii, 166
Quadrupes C. xi, 87. P. x, 992. A. 212.
S. ii, 326. 816
Quæras P. x, 929
Quære P. xi, 198
Quærens P. x, 238
Quærenti P. ix, 33
Quærentibus S. ii, 904
Quærere C. v, 8. P. x, 19. 378. 865.
xiii, 31. A. 263. H. 84. S. i, 119. ii,
333. 706
Quæri S. ii, 843
Quærimus P. ii, 550. S. ii, 88
Quæris P. ii, 203. x, 459. xi, 3. S. i,
369. ii, 35
Quærit P. x, 1004. H. 385. S. i, 523
Quærite Ps. 625
Quæritis C. xii, 1. P. iii, 70
Quæritur C. vii, 109. H. 302. S. ii,
773
Quærun H. 286. S. ii, 839
Quæruntur P. x, 513

- Quæsit S. i, 300
 Quæso P. x, 186. 516. A. 41
 Quæstor C. vi, 89. P. xi, 63
 Quæstus S. ii, 551
 Quæsitura (sing.) S. ii, 845
 Quæstibus C. ii, 58
 Quæstio P. xi, 64 exordenter igni P. v, 208
 Quæstione P. i, 109
 Quæstionum A. pr. ii, 23
 Quale P. iv, 152. x, 342. xi, 196. A. 83. H. 685
 Qualem C. x, 140. A. 851
 Quales (tales) C. ii, 63. S. ii, 325. 1021
 Quali S. i, 486
 Qualis C. ix, 59. P. x, 470. 942. S. ii, 100
 Qualitas P. ii, 385
 Quandoquidem P. vi, 5. A. 69. 181
 Quanta (sing. nom.) P. x, 309. 506. H. 675 (abl.) H. 409 (plur.) C. xi, 67. P. iii, 104. xi, 11. 197
 Quantis P. ii, 33. v, 423. H. 407
 Quanto (adj.) P. x, 485. H. 406. S. ii, 1112 tanto A. 833
 Quanto (adv.) P. ix, 63
 Quantos S. ii, 950
 Quantulos P. x, 692
 Quantum (adv.) P. v, 313. Pa. 530 maniera P. ii, 562 odii ix, 45 tantum H. 559. S. i, 829. ii, 125. 815
 Quantus P. iv, 157. 158 erat A. 38
 Quapropter A. 947
 haud Quaquam P. vii, 57
 Quare S. ii, 244
 Quarta (sing. nom.) C. viii, 11
 Quarto sole (quarta die) C. ix, 46
 Quas C. iv, 59. 66. 88. vi, 89. P. iv, 171. ix, 98. x, 186. H. 813
 Quascumque S. i, 632
 Quasdam S. ii, 353. 354
 Quassando P. x, 28
 Quassans dextram H. 412
 Quassant H. 490
 Quassantia H. 239
 Quassare H. 530
 Quassas (verb.) A. 576
 Quater C. vii, 39 tres hyemes attigerat P. iii, 13 o ter quaterque et septies bestus P. ii, 529
 Quateret P. xi, 49
 Quaternas C. xii, 177
 Quaternis C. ix, 59
 Quaternus ordo P. xii, 52
 Quatiant S. ii, 1110
 Quatit P. xi, 87. S. ii, pr. 10
 Quatrens P. iv, 9. ix, 20. Pa. 117
 Quatit C. vii, 95. P. i, 106. S. ii, 692
 cor pectora P. iii, 85
 Quatuor P. iv, 161. Pa. 827
 Que C. i, 7. 56. 100. iii, 24. 28. 123. 1341
 Queam P. xi, 4
 Queant P. v, 149. A. 472
 Quas P. v, 453
 Quat C. iii, 86. A. 48. H. 553. Pa. 6
 Quem C. pr. 32. iv, 2. 7. v, 161. vi, 2. 49. vii, 2. 28. ix, 4. 26. 26. x, 158. xii, 46. P. v, 555. x, 168
 Quemquam P. x, 658. Pa. 514
 Quemque C. viii, 67. H. 777. S. ii, 424
 Quemvis P. ii, 323
 Quo S. ii, 240
 Quercu P. pr. 20
 Quercum P. x, 152
 Quercia (nom.) C. x, 117. S. ii, 909
 Quercia (plur.) C. vii, 170
 Querciam P. x, 992 transit gemina P. x, 917
 Quernas S. ii, 945
 Querulis H. 223
 Querulo H. 856. S. ii, 82
 Quidam (sing.) P. x, 896. H. 107. S. i, 30. 104 militum P. v, 466 (plur.) P. ii, 490
 Quidam C. xii, 37. P. x, 81
 Quidem A. 117. 830. 901. 1042. H. 558. 750. Pa. 80. 750
 Quidnam C. x, 53. A. 265. 266. Pa. 746
 Quidvis P. x, 664. 924
 Quia Pa. 609 venas omnes pererrat C. vi, 26
 Quiescant C. i, 75
 Quiescat A. 906. H. pr. 40
 Quiesce C. x, 117. H. pr. 11
 Quiescere C. iii, 303. S. i, pr. 11
 Quiescit S. ii, 949
 Quiesca (sing. nom.) P. v, 502. H. pr. 41. Pa. 128 (abl.) S. ii, 696 (plur.) C. vi, 144
 Quietus S. i, 461
 Quietie (subst.) C. vi, 131. P. xiii, 45
 Quietie (adv.) P. ii, 63
 Quietem C. i, 19. P. iv, 127. v, 354. 515. x, 357
 Quietis (subst.) C. i, 66. vi, 10. P. iii, 41. H. 894
 Quietis (adj.) P. v, 487
 Quietus S. i, 653
 Quietum (adj.) C. vii, 84. P. ix, 74. x, 420. Pa. 811
 Quietus P. v, 50. x, 457
 Quieverat S. ii, pr. 62
 Quievit vox A. 149
 Quin C. pr. 38. x, 65. P. ii, 386. iv,

177. v, 252. 401. 570. x, 1036. Pa.
407 et C. v, 15. vii, 103. ix, 70. xii.
102. P. vi, 124. S. i, 555. ii, 191
immo P. v, 165 potius A. 294
Quina (plur.) S. ii, 422
Quinctiam C. iii, 101. v, 60. Pa. 351.
ii, 777
Quinis P. iv, 50 diebus octies labenti-
bus (quadraginta) C. vii, 127
Quino P. x, 782
Quinque C. ix, 58. A. 706. H. 300. D.
93. 145. 146
Quinquenaria C. pr, 1
Quintilianum P. iv, 152
Quippo C. vii, 211. A. 908. H. 349.
528. Pa. 78. S. ii, 99
Quirinali togæ P. ii, 419
Quirini (sing.) S. i, 640
Quirino S. ii, 295
Quirinum P. vii, 2
Quirinus P. vii, 26
Quirites P. xi, 199. S. i, 258
Quiritium P. xiv, 4
Quiritum P. ii, 513. 563. S. ii, 946
Quis (sing.) C. ii, 99. iv, 88. v, 39. viii,
21. xii, 24. P. ii, 226. iii, 64. v, 129.
412. vi, 19. x, 999
Quis (plur.) quibus C. iii, 27. P. x,
555. 949. A. pr. ii, 41. H. 100. 287.
Pa. pr. 43. 545. S. ii, 583. 799
Qujanam P. 228
Quisquam C. ii, 27. P. ii, 116. iv, 63.
xiv, 42. A. 914. H. 163. S. i, 644
Quisque C. ii, 14. 39. vii, 196. P. ii,
565. vi, 132. viii, 17. ix, 45. x, 24.
129. 214. xi, 209. A. pr. ii, 22.
1061. H. 23. 868. Pa. 729. 784. S.
i, pr. 18. ii, 476
Quisquis C. pr. 21. P. ii, 252. x, 246.
421. Pa. 236
Quocumque P. v, 164 loci adest A. 119
modo A. 802. 1079
Quodcumque C. ii, 65. P. ii, 421. A.
263. 708. 796. H. 771. S. i, 242.
601. ii, 365 temporis C. i, 76
Quolibet P. vii, 20
Quoniam A. 679. S. ii, 370. 852
Quorum A. 1036
Quorum C. vi, 61. P. v, 283. vi, 146.
xi, 12. 15. H. 5. 0. S. i, 54. D. 159
Quos C. v, 13. vi, 118. 119. vii, 132.
x, 112. xii, 126. P. i, 12. ii, 82. iv,
163. x, 299. 302. 303
Quadam P. vi, 62. S. ii, 998
Quot, tot P. x, 570. 880. A. 405. S. i,
190. ii, 355. D. 95
Quota pars est S. i, 579
Quotannis S. i, 112
Quousque P. x, 948

R.

Raab D. 61
Rabida (sing. abl.) ab auri P. xiv, 208
Rabidas Ps. 159
Rabidi (sing.) H. 348
Rabidia S. i, pr. 50
Rabidorum Pa. 467
Rabidos D. 25
Rabidum C. iii, 159. H. 948
Rabidus A. 401
Rabiem P. xi, 47. A. 962. H. 245. Pa.
561. 631. S. ii, 601. 672. 2222
A. 142 luxuriam P. xii, 26
Rabies C. iv, 50. P. iv, 62. H. 1
Racemis S. ii, 218
Radabab H. 181
Radiant H. 419
Radiantes H. 264
Radiare Pa. 470
Radiant S. i, 486
Radiatio A. 20
Radiavit A. 112
Radice C. xii, 58
Radicitus P. x, 201
Radiorum H. 97. Pa. 237
Radios P. xi, 162. S. i, 245
Radium columiferum P. iii, 22 lapid
A. 237
Radius C. v, 44. S. ii, 830
Radix A. 229. S. ii, 983 malorum H.
258
Ramis A. 228. D. 92
Ramo S. i, 115
Ramorum H. 220
Ramum D. 10
Rasurum P. x, 244
Rancide (plur.) cantilem P. x, 206
Rapacem belluam P. x, 414. laudis dep-
tram C. vii, 217
Rapaces volucres C. vi, 62
Rapax D. 189 gurgite P. iii, 109 unde
C. v, 89
Rape C. xii, 92. P. xi, 67. 110 pasci-
tem P. ii, 97
Rapere Pa. 562
Raperetur P. xi, 26
Rapi C. xi, 92. P. x, 66 laudis amant
P. xii, 75 ad vincula H. 420
Rapina A. 410
Rapidas S. i, 344
Rapidi (sing.) C. v, 29
Rapido C. v, 85. P. vi, 100 cohortibus
C. v, 47 sensibus H. 92
Rapido C. vi, 20. P. vii, 66. xii, 62
Austro A. 611
Rapidos A. 181. H. 92. S. i, pr. 17
Rapidos P. xi, 21. 210. Pa. 252. 625
Rapientia P. iv, 39. H. 777. Pa. 607.

S. i, 61. ii, 604
 Rapiuntur C. x, 48
 Rapiet H. 498
 Rapinam P. i, 109. Ps. pr. 20. S. i, 60
 Rapinas Ps. 462
 Rapinis A. 538. S. ii, 716
 Rapit C. iv, 63. x, 12. P. vi, 96. vii, 15. xi, 113. 144. xiv, 99. H. 612. Ps. 378. 493. 720. S. ii, 857 se in cœlum Ps. 306
 Rapiunt P. xi, 110. H. 238
 Rapta (sing.) P. i, 87. Ps. 593. S. i, 367. 472
 Raptam P. v, 535
 Raptare P. x, 44. D. 144
 Raptarit S. ii, 55
 Raptat C. ii, 42. S. i, 370
 Raptet Ps. 555
 Raptim C. iv, 57. vii, 116. P. ii, 336. v, 98. vi, 132. ix, 24
 Raptum (part.) C. ix, 43
 Rapturus P. v, 20. Ps. 473
 Raptus (adj.) C. iii, 49. iv, 64. P. xi, 246 curru C. vii, 32
 Rapui Ps. 520
 Rapuisse Ps. 476
 Rapuit P. x, 237. xii, 11. A. 1072. S. ii, 351
 Rara (sing.) Ps. 678. S. i, 602. ii, 181 culpa morum C. vi, 49 (plur.) C. v, 118
 Rarescit S. i, 437
 Raræ (plur.) S. ii, 1057
 Rari (sing.) P. x, 1017
 Rarior P. ii, 499
 Raris S. ii, 344
 Rarissima (sing.) S. i, 592
 Rarius S. ii, 913
 Raro milite Ps. 197
 Rasile lignum Ps. 153
 Rasilibus scopulis P. iii, 69
 Rastri S. ii, 283
 Rastrie H. pr. 30. S. i, 639
 Rasum C. xii, 199
 Rata (sing.) C. iii, 99. P. iii, 15
 Ratas reddit (preces) P. ix, 98
 Rate (subst. abl.) S. i, pr. 8
 Ratem C. vii, 106. ix, 38. S. ii, pr. 10
 Rates S. ii, 937
 Rati (part. plur.) S. i, 296
 Ratibus S. ii, 800
 Ratio A. 91. 193. 642. H. 180. Ps. 18. 502
 Ratione P. x, 175. 652. A. 553. 1057. H. 73. S. i, 460. 616. ii, 20. 120. 130. 272. 624. 630. 1004. D. 130
 Rationis C. iii, 190. x, 82. A. 207. 326. H. 364. Ps. 505. S. i, 81. 212. ii, 842

Ratis (subst.) S. i, pr. 46. ii, pr. 60
 Ratum (part.) C. ix, 32
 Rauca (sing.) P. x, 15
 Raucas A. 685
 Raucisonos C. iv, 38
 Raucos Ps. 217 modulos A. 846 mugitus tubarum H. 917
 Rea (sing.) criminis mulier H. 714
 Ream S. ii, 677
 Rear P. x, 163
 Reas A. 930
 Reatum (subst.) C. xi, 104. S. ii, 472 mortalium solvit C. vii, 175
 Reatus (subst. sing.) P. v, 547. H. 930. Ps. 703
 Rebar P. xi, 34
 Rebare P. x, 958
 Rebellem (adj.) H. 469
 Rebelles (adj.) C. ii, 38. P. xi, 51. H. 525. S. ii, 629
 Rebellis P. v, 384. ix, 34. x, 62. 130. Ps. 142
 Reboans tuba A. 386
 Reboanti Oceano H. 102
 Rebus C. ii, 7. ix, 91. P. i, 62. x, 174. 505. 861. A. 789. H. 78. 334. Ps. 800. S. i, 24. ii, 94. 240
 Recalcandum limen C. ix, 75
 Recalente P. iii, 145
 Recalenti P. xi, 143
 Recalescens C. x, 95
 Recalescere Ps. 59. S. ii, 209
 Recavo palato Ps. 422
 Recavum P. xi, 186
 Recedit P. xiii, 100
 Recens C. iii, 71. P. ii, 374. x, 499. 612. 659. A. 829. Ps. 796
 Recenseas P. x, 127
 Recensendos P. ii, 280
 Recensens Ps. 167
 Recenset P. ii, 161
 Recensita (sing. abl.) A. 1001
 Recensitis P. xi, 147
 Recentem A. 547. H. pr. 17. Ps. pr. 38
 Recentēs P. x, 796. S. ii, 338
 Recenti S. ii, 313
 Recentis P. x, 1047. A. 828. Ps. 218
 Recepero P. xiv, 77
 Recepi S. ii, 722
 Receptit A. 114
 Recepta (sing. abl.) Ps. pr. 35. 903
 Receptant C. iv, 32
 Receptis P. i, 118. S. ii, 720
 Recepto (part. abl.) C. ix, 93
 Receptor C. xli, 144
 Receptum P. v, 522. xii, 31. Ps. 698
 Receptus membrīs terreis C. vii, 194
 Recessu cordis C. iv, 27

- Recessus** (plur.) P. v, 150. 447. xi, 163. 331
Recidat (2. longa) P. x, 823
Recidi (infra. 2. longa) S. ii, 338
Recidit (2. longa) P. pr. 6. H. 10
Recidit (2. brevis) in penam A. 978
Recidiva (plur.) Ps. 391 semina S. ii, 621
Recidunt (2. longa) D. 85
Recinat C. iii, 34
Recincta veste P. x, 286. S. ii, 37
Recinens S. i, 63
Recipit A. 312. 314. 617. 687. 962. 1009. D. 154. 191
Reciprocatis circulis dies administrat (sol) P. x, 574
Recisa (sing.) C. xl, 8
Recisus P. x, 10. Ps. 660
Reciso P. x, 1067
Recisum Ps. 379 animum H. 959
Recitare P. iv, 176
Reclamant S. i, 609
Recline C. vi, 150. P. v, 366
Recludit P. ii, 463
Recocta (sing. nom.) C. vii, 78 (plur.) P. v, 70. xii, 76
Recoctam Ps. 500
Recoctis H. 391
Recolat P. iv, 50
Recolens H. 345. 381
Recolet P. iv, 73
Recondat S. ii, 1053
Recondita (plur.) Ps. 840
Recordans S. i, 516
Recreans H. 21
Recreata (plur.) C. iii, 173
Recreat Ps. 611
Recreator P. v, 331
Recrementum A. pr. ii, 54
Recrudescentibus plagis P. x, 796
Recta (sing. abl.) P. v, 360. A. pr. ii, 27. H. 199 (abl.) H. pr. 12 (plur.) P. x, 454. A. pr. ii, 40. H. 18
Recte (adv. sing.) S. ii, 276
Rectam A. pr. ii, 2. H. 697
Recte (adv.) H. pr. 11
Recti (subst. sing.) ducem se praeibit P. xi, 37
Recti (adj. sing.) H. 717 (plur.) C. i, 7
Rectis P. x, 454
Rectus (adv.) C. vii, 25. viii, 29. H. pr. 35
Recto (adj.) Ps. pr. 51. 123. S. ii, 203. 969 calle C. vii, 50
Rector C. x, 5. P. xiv, 81
Rectorem S. ii, 432 lucis H. 65
Rectori P. xi, 39
Rectoribus H. 520
Rectoris A. 447
Rectum (adj.) A. pr. ii, 12. S. ii, 429
Recubabit C. x, 154
Recubans A. 186
Recubant P. iv, 109
Recubantem S. i, 375
Recurrent S. ii, 293
Recurrent in te P. x, 93
Recurrent C. xi, 2. S. i, 320
Recurrit P. xii, 64
Recurribus C. vii, 28
Recursum (solis) lux et annus dicitur P. x, 575
Recurvas manus P. ii, 212
Recursum P. vi, 59
Recursum (verb.) A. 160
Recursum Ps. 907. D. 91. 186
Recursum C. x, 30
Recursum P. ii, 121. vi, 54
Redacta (plur.) H. pr. 30
Reddam P. xiii, 69
Reddamus P. vi, 153
Reddas C. x, 189
Reddat A. 1076
Redde C. v, 4
Reddere P. x, 954. xiv, 129. Ps. 644
Redderet P. xiv, 58. Ps. 656
Reddet A. 1070. 1078
Reddi P. vi, 120
Reddiderit C. pr. 27
Reddidimus C. pr. 16
Reddidit C. ix, 193. xi, 116. P. v, 8. A. 676 amen C. iv, 72
Reddimus P. ix, 71. Ps. 683 gratias C. iv, 75
Reddit C. viii, 40. 41. ix, 74. P. i, 110. ii, 386. v, 316. 360. ix, 92. x, 507. A. 531. S. ii, 425 his contra P. x, 96
Reddita (sing. abl.) P. v, 514 (plur.) C. x, 123
Reddite (imper.) P. ii, 107. xi, 38
Reddito (imp.) P. ii, 94 (part. abl.) C. ix, 47
Redditor C. ix, 45
Reddunt A. 390. S. ii, 17
Redeam A. 1070
Redeamus S. ii, 299
Redeant S. ii, 293
Redeas A. 746
Redeat A. 488. 1060. 1069
Redegit S. ii, 608
Redemptio hominis P. x, 567
Redemptor C. x, 157 orbis poer C. ix, 21
Redemptrix P. x, 774
Redeundo A. 1067

- Redeunt** C. x, 94. P. xi, 190. Ps. 616
Redeunte S. ii, 721
Redeuntum H. 853
Redeuntibus annis A. 350
Redibit A. 1074
Redierunt D. 152
Redigit S. ii, 1051
Rediguntur S. ii, 1059
Rediisse C. i, 66
Rediit C. v, 127. D. 174
Redimicula Ps. 448
Redimire sertis S. ii, 723
Redimit A. 790
Redimita (sing.) comas C. iii, 20 (plur.) S. i, 353
Redimitis (sing.) H. 269
Redimitos Ps. 687
Redimitus H. 499
Redimunt S. ii, 103
Redire C. ix, 95. Ps. 290
Redit C. ii, 7. vi, 10. P. i, 114. ii, 808. x, 645. xii, 3. A. 516. 924. 1059. 1071. Ps. pr. 25
Redita P. xi, 179. S. ii, 1004
Reditura (plur.) A. 1062. S. ii, 121
Redituro Ps. 593
Redivivam medellam H. 664
Redivivo S. ii, 200
Redivivus C. iii, 204
Redolente nectar carotæ P. v, 290
Redolenti S. ii, 825
Redolentia C. iii, 202. vias A. 757
Redolentibus H. 297
Redolet C. iii, 24. ver C. iii, 103
Reducens A. 790
Reduces (adj.) H. 823
Reduci (adj.) C. v, 104
Reduci (verb.) P. x, 914
Reduco S. ii, 206
Reducta est C. ix, 86
Reductis Ps. 412
Reductus C. ix, 48
Redundant A. 717
Reduxit P. xii, 23
Refecta (sing.) P. x, 740 (plur.) C. ix, 60
Refecti (plur.) maneribus C. iv, 72
Refecto P. x, 518
Refectus pœnis P. v, 222
Refellam S. ii, 4
Refelle A. 1056
Refellit A. 982
Refemas P. xi, 244
Referat (refero) S. i, 587
Refererebat (refero) A. 64
Referens Ps. 64
Referre (refero) C. vii, 81. P. vi, 133. Ps. 171
Refert (refero) C. vi, 104. P. ii, 116. vi, 42. ix, 19. x, 32. 61. xi, 196. xii, 76. A. 448. 760. Ps. 141. 171. S. i, 540. D. 10. his contra P. v, 145. in fastos omne crimen P. x, 1114
Refert (imperson.) A. pr. ii, 65. Ps. 559. S. ii, 822. magis P. x, 119. nñ H. 642
Referta (sing.) A. 378
Refertam C. iv, 29. P. ii, 55. xii, 77
Referuntur H. 846
Reflectit se gressu perçito in C. vii, 122
Reflexa (sing.) herbarum coma C. viii, 45
Reflexas semitas A. pr. ii, 6
Reflexis P. xi, 185
Reflexo pone lumine H. 784
Reflexos H. 136
Refuente Ps. 656
Refuentis amnis C. xii, 178
Refui (sing.) Jordanis H. 482
Refuis (adj.) P. vii, 69
Refuo (adj.) D. 57. salo C. v, 86
Reformas C. x, 180
Reformat H. 784. S. ii, 241. vitam P. vi, 96
Reformatia (adj.) A. 468
Reformatur P. x, 503
Reformidat P. x, 208
Refovit C. iv, 39
Refregit C. xii, 76
Refronat C. vii, 172. P. vi, 49
Refrigerati (sing.) P. v, 148
Refringens A. 636
Refrizit A. 906. cultus Deorum turpius P. ii, 497
Refuderis P. x, 700
Refugas (adj.) vias P. xi, 102
Refugis (verb.) A. 312
Refugit C. iv, 21. ix, 79. P. iv, 70. xiv, 40. A. 422. S. i, 507. ii, 306
Refugo honore (adj.) A. 882
Refugus S. ii, 927
Refulgens C. vii, 75. A. 279
Refulget S. i, 465
Refulsit C. xii, 29. P. x, 623. A. 966
Refundit A. 680
Refusus celo apiritus P. x, 533
Refutans H. 696. D. 6
Refutat P. x, 961
Regale C. xii, 28. Ps. 261
Regalem S. i, 141
Regah S. i, 587
Regalia A. 609. S. ii, 299
Regalibus P. x, 352. S. i, 161
Regantur P. x, 929
Regat C. iii, 20. xii, 95. P. x, 309. 985. H. 109. S. ii, 765. 1064
Rege (subst.) C. v, 70. S. ii, 806
Regebam P. xii, 67

- Regebat P. ii, 147. x, 32
 Regem C. vi, 65. xi, 100. A. 222. 224.
 225. Ps. 389. S. i, 390. D. 108 cœli
 A. 152 summæ et mediæ et imæ ra-
 tionis A. 226 super omnia A. 227
 Regendis S. ii, 386. 420
 Regendos S. i, 566
 Regens C. v, 110
 Regeret H. 195. S. ii, 34
 Reges (subst.) P. ii, 5. x, 626. xiv,
 100. A. 434. H. 10. Ps. pr. 15. 27.
 211. S. i, 32. 145
 Regestis cœlestibus P. x, 1131
 Regestum atrum P. x, 511
 Regi (subst.) P. x, 523. H. 194. Ps.
 97
 Regi (verb.) S. i, 285. 485
 Regia (subst.) P. xii, 47. S. i, 408. ii,
 126
 Regia (adj. sing. nom.) S. i, 149. D.
 135 (abl.) P. x, 535 (plur.) C. v, 74.
 P. xiv, 66. S. ii, 837. D. 77
 Regiæ (adj. sing.) P. ii, 46. x, 910
 Regiam (subst.) C. v, 5. xii, 96. P.
 pr. 30
 Regibus A. 506. S. i. pr. 47. 156
 Regifico P. xi, 216
 Regimen C. viii, 1. A. 214. S. i, 295.
 341 urbis tenentes P. iv, 175
 Regina H. 497. Ps. 37. 53. 199. 267.
 716. 823. S. i, 430. 464. D. 82 rerum
 A. 803
 Regio (subst.) P. xii, 31. S. i, 328. ii,
 948
 Regio (adj.) P. x, 765 morbo P. ii, 264
 ore hæc dictat P. x, 36
 Regione C. x, 151. H. 955. S. ii, 612
 Regionibus H. 840
 Regis (subst.) A. 361. H. 414. 631.
 632. S. i, 132. 357. 474. ii, 542. D.
 75 æterni P. i, 18
 Regis (verb.) C. iv, 78. P. ii, 261
 Regit C. iv, 6. v, 147. P. xiii, 102. H.
 281. 504. D. 140
 Regium C. xii, 64
 Regius S. ii, 415
 Reglutinabitur P. x, 874
 Regna C. x, 86. P. iii, 59. x, 39. 616.
 834. xiii, 99. A. 636. 748. H. 454.
 788. Ps. 221. 301. S. i, 288. ii, 586
 Regnandi S. ii, 414. 628
 Regnans ab alto throno Christus P. i,
 68
 Regnant P. ii, 459
 Regnante C. ii, 12. P. x, 535. H. 306.
 S. i, 37. 73
 Regnantem H. 46
 Regnantes H. 735
 Regnanti H. 531
 Regnantibus S. ii, 14
 Regnantis cupidinis C. vii, 185
 Regnare H. vii, 18. S. i, 307. 360
 Regnarent S. i, 32
 Regnat C. iv, 14. P. x, 583
 Regnator C. xii, 34. S. ii, 757 cœli S.
 ii, 170
 Regnaverat Ps. 912
 Regnaverit H. 177
 Regnent S. ii, 74
 Regnet Ps. 915
 Regni C. xii, 66. H. 46. 661. Ps. 392.
 805. 876. S. ii, 1114
 Regno (subst.) H. 66. 552. S. i, 501.
 541
 Regnum C. v, 163. vi, 70. xii, 88. 89.
 P. ii, 425. v, 88. viii, 7. A. 361. H.
 pr. 46. S. i, 148. 591. ii, 758
 Rego S. ii, 227
 Regor H. 934
 Regressus (part.) C. vi, 61
 Regula P. v, 217. A. pr. ii, 27. S. ii,
 276 vitæ P. x, 307
 Regulam P. xiii, 31 scientiæ P. x, 358
 Regum C. xii, 94. P. iv, 46. x, 402. A.
 998. 1013. Ps. 808. S. i, 232. ii,
 63
 Regunt S. ii, 470
 Rei (subst.) S. ii, 793
 Rejecerat Ps. 577
 Rejecit P. v, 366. H. pr. 9
 Rejecto (part.) A. 334
 Relabitur S. i. pr. 12
 Relapso gurgite Ps. 654
 Relata (plur.) H. 748
 Relatos P. v, 501 in Deum hostiarum
 spiritus P. i, 96
 Relatu dira dogmata A. 1
 Relaxat P. vi, 85. ix, 88 mentem C. vi,
 114
 Relaxet S. ii, 382
 Relegam A. 705
 Relegens H. 850
 Relegente cursu per atavos A. 1004
 Releves S. i. pr. 83
 Relicta (sing. abl.) H. 727. S. ii, 272
 (plur.) A. 737
 Relictam P. ix, 103
 Relictis P. i, 108. v, 367. x, 176. S. i,
 549
 Relictum P. v, 463
 Religamine Ps. 359
 Religendus P. x, 1132
 Religiosas P. x, 259
 Relinquant P. vi, 39
 Relinquas S. i, 426
 Relinquat S. ii, 1046

- Relinquo P. ii, 467
 Relinquendum P. x, 543
 Relinquens A. pr. ii, 12
 Relinquere P. iii, 163
 Relinquit P. i, 114. D. 58
 Reliqua (plur.) C. v, 153
 Relinquit C. ix, 80. P. x, 1061. S. ii, 493. 1120
 Relisa (sing. abl.) fronte P. ix, 48
 Religio H. 406. S. i, 625. ii, 606
 Religione S. i, 282. 458. ii, 364. 406. 819
 Religionibus S. i, 514
 Religionis P. xi, 192. A. 452. S. i, 302. ii, 590
 Reliquias P. iii, 194. vi, 136. xi, 14
 Relucens P. vi, 3
 Relucet P. xii, 40
 Relucenti Ps. 836
 Relucet P. x, 438
 Reluctantes P. xi, 35
 Reluctanti Ps. 696
 Reluctor quicquid virium et potestatis tibi est P. v, 56
 Rem P. iii, 93. x, 878. 542. A. 209. H. 45. Ps. 787. S. i, 546 principis ditibus P. ii, 311 in gloriam x, 329 vi-
 tus elige H. 706
 Remanente vita P. iv, 113
 Remanentem P. xi, 248
 Remeabilis est tumulo A. 1050
 Remeasse C. iii, 200
 Remeavit S. i, 638
 Remenso marmore P. v, 494
 Remensum H. 851
 Remi (sing.) P. ii, 425. S. ii, 945
 Remiges S. i. pr. 14
 Remigio S. i. pr. 60
 Remisso dogmate C. viii, 7
 Remissum H. 772
 Remissus P. x, 37
 Remittentem A. 989
 Remitto A. 965. S. ii, 245
 Remo P. v, 451
 Remoralus A. 747
 Remordet P. x, 27
 Remota veste P. x, 696
 Remoti (sing.) H. 925
 Remotis spiritibus ab omni laba H. 842
 Remotos P. ii, 538. H. 895
 Remotum ab omni fragore C. vii, 26
 Removet A. 1069
 Removete P. x, 593. A. 136
 Removit A. 678
 Remugit tuba A. 286
 Remum S. ii, 299
 Renarrantem H. 856
 Renarras P. x, 612
 Renascantur P. x, 429
 Renascens S. ii, 655
 Renasci Ps. 366
 Renascimur A. 936
 Renascitur C. iii, 194
 Renati (plur.) C. vii, 77
 Renatis P. x, 863
 Renatos mundus C. xi, 62
 Resident prata vernis floribus P. xii, 54
 Residenti S. ii, 722
 Remidet P. v, 131 frons gaudio P. x, 712
 Renissam jussis impilis P. xiv, 18
 Renovare S. ii, 199
 Renovat se decursis mensibus annus P. xi, 195
 Renovata (sing.) S. i, 5
 Renovet mensam C. viii, 71
 Renuens P. xiv, 30
 Renuente metro P. iv, 163
 Renuis A. 876
 Renutat H. 775
 Reo P. xiv, 59
 Reor S. i, 123
 Reorum P. v, 90. vi, 25. x, 120. 385
 Reos C. pr. 18. P. xi, 68. H. 442. S. ii, 181. 462 furti D. 27 impiati sa-
 culi P. x, 69
 Repagula H. 243 portas S. ii, 729
 Reparabo S. ii, 194
 Reparare C. iii, 192. A. pr. i, 8
 Reparat S. ii, 821
 Reparata (plur.) A. 1074
 Reparatio vitæ est munus C. x, 120
 Repellas A. 419
 Repelli Ps. 609. S. ii, 478
 Repella C. iv, 78
 Repellit C. iv, 24
 Rependam A. 682. S. ii, 749
 Rependat S. ii, 209 lingua Deo laudem C. iv, 3
 Rependens S. i, 617
 Rependet C. xi, 110
 Rependi (infm.) C. viii, 50. P. i, 63
 Rependit P. i, 24. S. ii, 474
 Rependitor pretium C. x, 78
 Repens (part.) P. iii, 161
 Repens (adv.) P. ii, 493
 Repente C. vi, 39. vii, 140. P. v, 243. vi, 13. x, 51. xiii, 25. A. 249. H. 178. D. 98
 Repentinam S. ii, 297
 Repentinis A. 636. Ps. 24
 Repercussio H. 88
 Repercussos sonos P. x, 923
 Reperit S. ii, 281
 Repertor C. iv, 9
 Repertus P. xi, 61
 Repetat C. x, 26
 Repetens corona P. x, 1014

- Repit S. ii, 218
 Replicare P. xi, 4
 Replicata (plur.) A. 232
 Reponit P. x, 916
 Reponunt jubas C. iv, 49
 Reportans C. ix, 105
 Reportat C. x, 32
 Reportet A. 222. D. 134
 Reposcentum S. ii, 82
 Reposta (plur.) P. xiii, 51
 Repostis H. 922
 Reposto S. ii, 966
 Reprehenderit S. ii, 84
 Repressis C. vii, 85
 Repressit manum P. i, 92
 Repressus P. x, 57
 Reprinat P. xiii, 65
 Reprimunt H. 849
 Repromissum (sing.) C. i, 46
 Reptantes H. 607
 Reptasse H. 799
 Reptiles P. x, 332
 Repulerat crepundia P. iiii, 19
 Repulsa (part. sing. abl.) Pa. 899. S. i, 622
 Repulsam (subst.) S. ii, 650
 Repulso C. ix, 74. H. 632
 Repulsorum S. ii, 64
 Repulsa Pa. 124
 Repulsum (part.) S. ii, 686
 Repulsus (part.) P. x, 61
 Repurgant C. ix, 32
 Repurgat C. xii, 167
 Reputo mecum P. ix, 7
 Requiem S. i, 339
 Requies Pa. 755. S. ii, 1073. D. 20
 certa laborum A. 394
 Requiescere C. x, 53. 152. Pa. 606. S. ii, 259 ab omni strepitu Pa. 169
 Requiescit S. i, 389
 Requiras S. i, 431
 Requiras S. ii, 1077
 Requirat C. x, 134
 Requiris A. 975
 Requiris S. ii, 232
 Rere P. v, 154
 • Rerum C. vi, 120. vii, 25. xi, 26. 57. xii, 52. P. ii, 418. ix, 3. x, 410. 469. xi, 18. xiv, 98. A. 88. 138. 227. 298. 733. 802. H. pr. 29. xiii, 51. 115. 339. 351. 700. 724. 738. 887. 908. Pa. 224. 726. S. i, 432. ii, 75. 129. 391. 635 trina machina C. ix, 14
 Res (sing.) C. v, 149. P. i, 28. iv, 4. x, 260. 311. 437. A. 867. H. pr. 26. 165. 208. 660. Pa. 815. S. ii, 180. 803 Dei occulta H. 63 illa sit Dei A. 824 publica S. i, 31. ii, 426 non mortua, sed data somno C. x, 56 (plur.) C. vi, 52. P. x, 612. S. ii, 58. 579
 Rescissa (plur.) C. x, 9
 Resculpat Pa. pr. 5
 Resecare A. 951
 Resecta (sing. abl.) S. i, 359
 Resectam H. 281. Pa. 423
 Resectum Pa. 282
 Resederat C. v, 60
 Resedit C. xi, 95 aulam C. vi, 72
 Reserabat A. 464. 593
 Reserantur Pa. 744
 Reserare aurem loquellae A. 676
 Reseratur P. v, 379
 Reservat P. v, 512
 Reseruat P. v, 344
 Reservo S. ii, 1119
 Residem C. viii, 23
 Residens P. xi, 85. S. ii, 1008
 Resides (adj.) S. ii, 1075
 Residet H. 111. Pa. 875
 Resignatur S. ii, 1062
 Resignasse leti jura S. i, 92
 Resignat diem nona hora P. vi, 55 h-
 brum futuri consocium C. vi, 84
 Resistens P. x, 69
 Resistet H. 530
 Resistit P. x, 443. 578. Pa. 124. 144
 Resolvam P. vi, 79
 Resolvat H. 119
 Resolubile A. 515 corpus C. x, 149
 non Resolubilis artes S. ii, 229
 Resolve A. 772
 Resolvendam P. x, 437. 480
 Resolvat meum sacrum mors P. vi, 57
 Resolvi jubet ligamina P. ix, 86
 Resolvit C. ix, 103. A. 361. Pa. 227. 400 mentem hberam P. v, 259 mati-
 tum H. 667
 Resolvor P. xii, 26
 Resoluta in cineres fues P. iiii, 120
 Resolutis Pa. 423
 Resolutos artas C. x, 46
 Resolutus S. ii, 740 inane in nihilum S. ii, 107
 Resonam C. iiii, 93
 Resonant A. 405 carmina sanctorum vi-
 rorum A. 151
 Resonantibus Pa. 649
 Resonare S. i, 210
 Resonat H. 203
 Resonent S. ii, 297
 Resonet P. iv, 151
 Resono (adj.) plectro Pa. 658 sistro Pa. 435
 Respectans P. x, 817. Pa. 658
 Respectet H. 723
 Respergas P. x, 13

- Respergine S. i, 502
 Respersa D. 136
 Respersit A. 695
 Respersus A. 544
 Resperere H. 843
 Resperit S. i, 411
 Respice P. iii, 104. S. i, 379. 374. ii, 936
 Respicens Ps. 605
 Respicit H. 382. 759. 766. 767
 Respiret P. v, 140
 Respondent P. ix, 36
 Respondet Ps. 688
 Respondit P. v, 53. x, 681. 1006. xi, 29. A. 42. H. 715. S. ii, 92
 Responsa (plur.) S. i, 248. ii, 863 refert A. 443
 Responsum est S. i, 264
 Respuant P. x, 431
 Respuat P. x, 45
 Respublica S. i, 36. ii, 404
 Respucebat C. vii, 69
 Respuerant A. 711
 Respuere (infin.) P. iii, 22
 Respuerent Ps. 676
 Respuis P. x, 613
 Respuisse P. 425
 Respuuntur P. x, 362
 Restagnat varia cande cruor P. x, 1053
 Restare S. i, 3
 Restat C. x, 25. Ps. 804. S. ii, 449 illud ultimum P. v, 385 ut A. 1011
 Restaurare H. 665
 Restet Ps. 586 jam nulla mora quin P. v, 509
 Restillet S. ii, 287
 Restituar A. 1067
 Restituendi S. ii, 204
 Restituendus S. i, 626
 Restituendus S. ii, 365
 Restituens P. xi, 236 novum diem C. v, 132
 Restitui (infin.) P. vi, 140
 Restrictum S. ii, 828
 Resudans C. x, 107 crapulam C. vii, 9
 Resudat A. 7 9
 Resultans manus P. v, 144
 Resultant Ps. 663
 Resultantem Ps. 142
 Resultat A. 388 hymnis martyrum P. ii, 556 spiritus celo P. vi, 91
 Resultet P. vi, 151. x, 979
 Resumat P. v, 571
 Resumtis C. ix, 101. Ps. 58
 Resupina (sing.) Ps. 412
 Resurgant C. x, 20
 Resurgens sol C. ii, 56
 Resurgentes P. iv, 199. A. 636
 Resurgo A. 1049
 Resurrexit P. x, 605
 Resuscitandas P. vi, 136
 Retardat P. xi, 15
 Retardent Ps. 308
 Retecta (plur.) S. ii, 439
 Retectam P. x, 898
 Retectis P. x, 455. 631. A. 698. Ps. 26
 Retecto S. ii, 1088
 Retectos P. x, 64
 Retectum C. ii, 11. P. v, 116. S. ii, 314
 Retentam C. vii, 118
 Retentans P. iv, 118
 Retentat P. x, 1072
 Retentet H. 108
 Retexam P. ii, 258. x, 406. A. 794
 Retexens P. ii, 36. x, 941
 Retexere P. x, 944 laudes C. v, 81
 Retaxi C. x, 16
 Retexis P. iv, 117. S. ii, 579
 Retexit A. 301. 1007
 Retexo A. 741
 Retinaculis S. ii, 147
 Retinacula H. 140. 811. S. ii, 488 vltm P. ix, 87
 Retinaculis S. i. pr. 64
 Retinaculorum P. iv, 195
 Retinent H. x, 101. 465. Ps. 522
 Retinente Ps. 147 S. i, 210
 Retinentia (plur.) S. i, 576
 Retinontur H. 822
 Retinere A. 481. S. i, 150. ii, 528
 Retinet P. xi, 32. A. 257. S. ii, 596
 Retortis brachiis P. v, 190. x, 851 in terga manibus S. ii, 559 obtutibus in terna P. x, 238 ulnis P. x, 491
 Retractat Ps. 877
 Retraxerint P. x, 1049
 Retro P. ii, 503. x, 506. xi, 99. A. pr. i, 5. 271. 475. H. 163. 749 detonsit faciem P. ii, 367 porcum rem H. 46
 Retronum P. v, 495. vi, 103. H. 176. S. i, 333
 Retrorsus H. 740
 Retulerint P. xiv, 57. S. i, 596
 Retulit P. x, 671. S. i. pr. 27. 218
 Retundere H. 526
 Retundit C. vi, 94. S. i, 422 aciem Ps. 141 mollis lenitas securem publicam P. ii, 328
 Retundito S. ii, 466
 Retunsis ictibus P. x, 972
 Retur H. 711
 Revehens C. viii, 29
 Revches P. iv, 53

- Revēhī S. i, 124. D. 12
 Revela P. xii, 15
 Revelli S. i, 564
 Revellantur P. x, 499
 Revenit A. 1064
 Reverendam P. si 137
 Reverentia (subst. nom.) Pa. 304. S. ii, 487 660
 Reversa (part. sing. abl.) S. ii, 735
 Reversum D. 150
 Reversus P. x, 543. xii, 65
 Revertens P. ii, 363
 Revertentem C. ix, 98
 Revertentes C. ix, 73
 Revertenti A. 1074
 Reverti H. 833
 Revertit P. i, 14
 Revertor domum P. ix, 106
 Revincta verticem oleis P. iv, 55 (abl.) A. 462
 Revinctas P. vi, 104
 Revinctus P. x, 1022. H. 426
 Revirescere S. ii, 126
 Revirescit A. 340
 Revivat C. x, 38. Pa. 815
 Revisit H. 768. Pa. pt. 46. D. 39
 Reum P. x, 969 Christi P. ii, 562
 Revocabile D. 86
 Revocabilis H. 741
 Revocante A. 768. Pa. 281
 Revocare P. iii, 102. S. i, 383
 Revocas C. x, 150
 Revocasse animas in locum S. i, 91
 Revocat C. viii, 37. A. 479. 1063. H. 187. S. ii, 162
 Revocatur H. 85
 Revocaverant P. vi, 104
 Revolandum H. 816
 Revolans in semet C. v, 76
 Revolant C. v, 104
 Revolantibus S. i, 92
 Revolvamus S. ii, 279
 Revolvat P. iv, 153
 Revolvens P. vi, 162
 Revolvere sulcos calami A. 506
 Revolvitur A. 229 unda C. v, 75
 Revolutis A. 755
 Revolutio A. 1062
 Revolutos H. 79
 Revomit C. iii, 154. Pa. 426
 Reus C. vii, 111. P. x, 202. xiii, 60. S. ii, 473. 804
 Revulsus (sing. nom.) A. pr. ii, 50 (abl.) P. x, 1069 fibula C. vii, 167
 Revulsam P. iv, 137
 Revulsam P. x, 761
 Revulsa C. ix, 73. P. x, 899
 Revulsit P. x, 7
 Revulso H. 23
 Revulsus A. 549
 Rex C. ii, 67 v. 45. vii, 156. xi, 78. xii, 185. 187. P. v, 21. x, 596. 1139. A. 470. 634. H. 280. 423. 575. 605. 686. Pa. pr. 40. v, 322. 850 sacerdos C. ix, 4 serenus C. vii, 4 vivan-
 tium C. ix, 106
 Rexere C. xii, 186
 Rexerit S. ii, 186
 Reximus C. pr. 17
 Rexisse S. i, 42
 Rhea (nom.) S. i, 174
 Rhenus S. ii, 663
 Rhetoric (sing.) S. i, pr. 77
 Rhetoric S. ii, 759
 Rhodios S. ii, 493
 Rhododaphnem H. 235
 Rhodopeins A. 439
 Rictibus multis fusa vox P. x, 567
 Ricta H. 221. Pa. 113
 Rictus (subst. plur.) Pa. 793
 Ridebat P. v, 117. x, 793
 Ridemur P. ii, 313
 Ridenda (plur.) P. i, 60. S. i, 631
 Ridens A. 134
 Rideat C. iv, 17
 Ridote A. 663
 Rides P. x, 224
 Ridet P. xiv, 96. Pa. 309
 Ridete A. 1063
 Ridiculos Deos A. 187 ritus S. i, 501
 Ridiculum Pa. 216 est A. 349
 Rigabant D. 64
 Rigant genas lamenta P. vi, 33 om de-
 ūbus P. xi, 194
 Rigante somno C. vi, 20
 Rigantur Pa. 370
 Rigassent A. 321
 Rigat C. iii, 103 linguam P. x, 1000
 Rigens P. x, 173. 1041
 Rigentem barbam P. x, 272
 Rigentes S. ii, 933
 Rigentia H. 749 colla S. i, pr. 26
 Riget H. 273. S. i, pr. 56. 227. ii, 322
 Rigida (sing. abl.) Pa. 718
 Rigidas Pa. 357
 Rigidis Pa. 111. 676
 Rigidos H. 284. S. i, 85
 Rigidus Pa. 296
 Rigor C. xi, 71. P. i, 71. Pa. 515 aris
 aut fern P. x, 702 gladii P. vii, 11
 Rigore P. xii, 43
 Rigorem P. x, 681
 Rimamini P. x, 449
 Rimante Pa. 790
 Rimantes A. 220
 Rimantibus oculis P. xi, 135

- Rimarum** P. x, 1031
Rimas P. v, 307. x, 566. S. ii, 804
Rimata (sing.) H. 265
Rimatur C. xii, 12
Rimeris S. i, 401
Rimetur A. 199
Rimosa (plur.) P. x, 1017
Rimorse (sing.) P. xi, 69
Ripa (nom.) P. xi, 15. S. i, 51 (abl.)
P. xii, 29. D. 86
Riparum C. v, 66. P. vii, 84
Ripas H. 243. Pa. 660. S. ii, 927
Ripis A. 761. H. 483
Risit D. 18
Rite C. iii, 172. vii, 17. x, 71. P. v,
561. vi, 150. x, 422. H. 52. 644. S.
ii, 893. 817
Ritibus S. i, pr. 3
Rita P. i, 96. H. 456. S. ii, 335
Ritum C. xii, 194. P. ii, 4. v, 26. x,
242
Ritus (sing.) H. 784 (plur.) P. ii, 428.
S. i, 80. 457. 500. ii, 309. 305
Rivis P. v, 12
Rivos P. v, 152. H. 486
Rivulum P. x, 160
Rivum Ps. 693
Rivus C. x, 42
Rixa morhorum Ps. 8
Robora H. 287. S. ii, 741
Robore P. xiv, 18. Pa. 222. 331. S. ii,
230. 640
Roboris A. 559. S. ii, 321
Robur P. v, 121. x, 801. S. ii, 26.
143
Robustior P. ii, 210
Rogabo P. vi, 54
Rogando P. i, 13
Rogans P. vii, 42
Rogantum P. ii, 181
Rogare C. ii, 51. S. ii, 1007
Rogaret C. iv, 53
Rogat S. ii, pr. 29 *veniam de Minerva*
P. xiv, 27
Rogatam P. xiv, 57
Rogatis (pres.) P. vi, 83
Rogatus P. ii, 564
Rogemus C. viii, 55
Rogi (sing.) P. x, 576. S. i, pr. 19
Rogis P. i, 50
Rogo (subst.) P. x, 852. A. 141. H.
760
Rogo (verb.) P. iii, 66. 121. H. 309
Rogum P. ii, 853. iii, 160. v, 221. vi,
69
Rogus P. iii, 167
Roma C. pr. 41. ii, 202. P. ii, 542.
iv, 62. ix, 8. x, 167. 285. xi, 152.
231. A. 385. S. i, 104. 206. 355.
512. 527. 554. ii, 61. 203. 247.
366. 441. 531. 635. 636. 700. 953.
1 3. 30 celestis P. ii, 559 *hno-*
rum parens P. ii, 3
Romae P. ii, 417. xi, 6. 48. xii, 65. S.
i, 26. 190. 219. 229. 381. ii, 230.
444. 552. 631. 637. 649
Romani P. ii, 261. 467. 476. v, 100.
xii, 3. A. 507. S. i, 7. ii, 3. 82. 442.
487
Romana (plur.) S. ii, 815. 941
Romanas S. i, 284
Romane (subst. voc.) P. x, 1
Romane (adj. voc.) S. ii, 509. 582
Romani (adj.) P. x, 21. S. i, 524. ii,
619
Romanis P. ii, 422. S. ii, 342. 407.
536 *Deis* P. xi, 82
Romanorum S. i, 289
Romanos S. ii, 603
Romanum (subst.) P. x, 62
Romanum (adj.) S. i, 525. ii, 550
Romanus (subst.) P. x, 52. 66. 450.
587. 666. 795. 852. 926. 1006. 1139
Romane (adj.) S. ii, 507
Rompheus (sing. nom.) P. v, 139
Rompheali incendio C. vii, 93
Romula (sing.) S. i, 543. ii, 306 *in*
urbe P. xi, 1 *plebs* P. xii, 57 (plur.)
A. 444 *aceptis* P. v, 23
Romulam urbem P. ii, 310. 412
Romulea (abl.) P. xiv, 1
Romuleas S. ii, 766
Romulei generis S. i, pr. 60
Romuleis S. ii, 499
Romuleo S. i, 181
Romuli (adj. sing.) P. x, 611
Romulidarum A. 325
Romulidum S. i, 6
Romulus (subst.) P. ii, 442. x, 418
Romule palmula P. v, 462
Rorantes P. xi, 127. A. 546
Roranti A. 685
Rorantis S. i, 126
Rore C. iii, 74. v, 18. P. iv, 91. x, 18.
649. Pa. 100. 370. S. ii, 812. D. 64
quietis H. 896
Rorem P. x, 1032. H. 650 *sanctum fon-*
ta et lavacri C. vi, 127
Rores (subst.) P. viii, 12
Roris P. v, 221
Rorulenta gramina C. vii, 106
Ros P. xi, 142
Rosse (sing.) C. iii, 21
Rosarius C. v, 118
Rosarum Ps. 326
Rossa C. pr. 26. xii, 128. P. iii, 31
Roscidis noctis C. v, 149
Roscidis livoribus P. x, 705

- Roscidus flos* H. 225
Rosco H. 659. S. ii, 596
Rosea A. 425
Rosis Pa. 682. S. i, 353
Rostia P. xi, 45. S. ii, 520
Rostro H. 469
Rota (subst. nom.) P. xii, 31. A. 626.
 H. 76. S. i, 317 solis P. xiv, 96
Rotam solis C. xii, 5
Rotamur malis C. iv 82
Rotantem fucos P. x, 339
Rotantur orbis membra H. 348
Rotari P. x, 1063. S. ii, 577
Rotarum Pa. 338. 414
Rotas (subst.) C. v, 54. S. i, 353
Rotat C. pr. 3. S. i. pr. 43 hora nona
 solem C. viii, 9
Rotata (plur.) C. xi, 29
Rotatas in scelus omne S. i, 134
Rotati solis P. x, 537
Rotatis (adj.) S. ii, 454
Rotatur Pa. 273 princeps C. vii, 113
Rotatiles trochaeos P. pr. 8
Rotet Pa. 95
Rotunda (sing. nom.) A. 210 (abl.) P.
 vi, 61
Rotundo S. i, 312
Rosat P. iii, 40. x, 480
Rubebant P. x, 704
Rubent P. xi, 123
Rubente nube P. iv, 19
Rubentes S. ii, 662
Rubenti Pa. 40. S. ii, 252
Rubescere P. iii, 200
Rubescit P. v, 202
Rubet P. ix, 50. A. 365. S. ii, pr. 4
Rubiginem egram pectoris C. vii, 205
Rubigo Pa. 105. S. ii, 975
Rubo C. v, 31
Rubore C. viii, 26. A. 762
Rubra (plur.) D. 34
Rubrica (nom.) S. ii, 461
Rubris litoribus C. v, 60
Rubro in fonte P. i, 30
Rubrum salum P. v, 482
Rubum P. vi, 87. A. 56
Rubus A. 70. S. ii, 1030
Ructabat cunam Pa. 316
Ructamine H. 467
Ructata (sing.) A. 93
Ructatus C. vii, 120
Rude pectus P. iii, 84
Rudem P. i, 31. A. 902 ritum P. v, 26
Rudente P. v, 451. xi, 104
Rudentium S. ii. pr. 13
Rudera P. ii, 190
Rudere A. 725
Rudes (adj.) C. iii, 133. S. i, 460 bell
 H. 427
Rodi A. 669
Radibus Pa. 219. S. ii, 977
Radis P. iv, 163. Pa. 699 auri C. vii,
 77
Ruens S. ii, 699
Ruente P. vi, 157
Ruentem H. 969
Ruentes Pa. 303
Ruentis P. x, 857. Pa. 272 mundi C.
 xi, 105
Rueret Pa. 654. S. ii, 452
Ruet A. pr. ii, 30
Rugas S. ii, 1063
Rulina (nom.) P. ii, 296. x, 480. 528
Ruinm (sing.) C. vii, 126 (plur.) A.
 537
Ruinam P. iv, 6. H. 215. Pa. 256
 in Ruinam solvere P. x, 59
Ruinarum Pa. 541
Ruinas H. 842. S. ii, 448. 723
Ruinis P. x, 1118
Ruinosis D. 160
Ruit C. vii, 95. ix, 54. xi, 93. P. xii,
 35. A. 414. S. i, 330. 549 in facinas
 C. iii, 132 per omne nefas P. x, 515
Ruitis Pa. 352
Rumpat H. 538. S. ii, 941
Rumpatur P. x, 551
Rumpe C. i, 98
Rumpent P. v, 446
Rumpentem H. 560
Rumpere Pa. 514. 691
Rumpi S. ii, 1091
Rumpit A. pr. ii, 27. 637. Pa. 172. 597.
 S. i, 441
Rumpunt P. v, 206 obstacula caecata P.
 xi, 117
Rape A. 415. Pa. 372. 809. S. i, 216.
 849
Ropes (sing.) S. ii, 246
Rapibus P. v, 445. A. 765
Rapis Pa. 418
Rapta (plur.) C. v, 65. P. x, 446
Raptam P. ix, 12
Raptis P. v, 272. xi, 131. Pa. pr. 33.
 725. S. i, 67
Rapto C. i, 43. H. 347
Rara H. 226. 696. S. i, 249. ii, 701.
 788
Rare C. iii, 39. P. iii, 38. Pa. 755
Raris C. vii, 37. H. 697. S. i, 114. ii,
 155. 936. 1004
Rarus C. ix, 48. P. v, 141. ix, 54. x,
 874. A. 229. H. 482. S. ii, 267. 426.
 656
Ras C. xi, 66
Russicolum sanicem P. xi, 120
Russo stemmate P. x, 908
Rusticitas S. i, 79

Rusticorum Deum P. x, 241
 Rusticolas lupas S. i, 107
 Rusticum poetam P. ii, 574
 Rusticus C. ii, 43. H. pr. 27. S. ii, 1019. D. 7
 Ruth H. 779. 786
 Rutilant P. iii, 196
 Rutilante C. iii, 142
 Rutilantis Ps. 526
 Rutilus (adj.) S. ii, 28 coronas H. 927
 Rutili (sing.) luminis C. v, 1
 Rutilos apices A. 598
 Rutilum S. i, 422
 Ruunt P. xi, 115. H. 238

S.

Sabaoth A. 833
 Sabhata A. 995. 997 solvens terrea A. 504
 Sabæi thuris C. xii, 71
 Sabæo medicanine C. x, 51
 Sabelli (voc.) A. 178
 Sabinus S. i, 233
 Sabini (sing.) S. i, 114
 Sacco D. 26
 Sacellis H. 158. S. i, 293. ii, 344. 360
 Sacello P. x, 215. S. i, 151. ii, 41
 Sacellum C. iv, 21. A. 500
 Sacer C. v, 127. x, 70. P. iii, 31. iv, 65. ix, 5. xii, 29. A. 350. 351. 1038 Christi P. xi, 2
 Sacerdos C. vii, 27. P. ii, 21. vi, 14. 43. x, 351. 1011. 1033. xi, 179. xii, 63. A. 469. Ps. pr. 39. 59. S. ii, 51. 1086 Dei Ps. pr. 40 rex C. ix, 4
 Sacerdotem C. xii, 153. S. i, 167
 Sacerdotes P. x, 344. Ps. 498
 Sacerdotis S. ii, 785
 Sacerdotum P. iv, 79
 Sacra (subst. plur.) C. pr. 40. P. ii, 423. v, 106. x, 200. 1059. xii, 63. A. 86. 469. Ps. 848. S. i, 181. ii, 49. 296. 525. 760. 859. D. 5
 Sacra (adj. sing. nom.) P. iii, 3. A. 579. H. 522. D. 100. 158 (abl.) de tribu P. v, 30 (plur.) C. xi, 79. P. v, 506. xiii, 7. Ps. 400
 Sacram P. vi, 88. xiv, 14. 44. S. i, 174. 218
 Sacræ (sing.) P. xiv, 34
 Sacramenti P. x, 588. xi, 171
 Sacramentum P. x, 18. 773. A. 357
 Sacramus P. pr. 8. Ps. 889 hymnos C. iv, 75
 Sacrandæ (plur.) P. xi, 82. H. pr. 4
 Sacrandum P. vi, 141. x, 912
 Sacrandus P. x, 1076
 Sacrantes S. i, 52
 Sacranti P. x, 750
 Sacraret S. i, 13
 Sacrari C. x, 167. P. xiii, 37. S. ii, 504
 Sacraria Ps. 844. S. i, 379. 501
 Sacrariis P. i, 33. ii, 51. x, 43
 Sacrario C. v, 140. P. v, 517
 Sacrarunt S. ii, 971
 Sacrastis P. x, 291
 Sacrata (plur.) P. x, 1027. xii, 30
 Sacratæ (sing.) C. ix, 40
 Sacratam P. ii, 178. S. i, 265
 Sacratas virgines P. ii, 301
 Sacrate (voc.) P. x, 226
 Sacratis (adj.) S. ii, 53
 Sacrato P. x, 351 flumine (baptismo) C. vii, 72
 Sacratum C. vi, 109. ix, 21. xii, 60. P. v, 45. A. 556. S. i, 206. ii, 13 gaudium P. i, 120
 Sacratum P. x, 257
 Sacravit P. xii, 47
 Sacri (adj. sing.) C. ix, 35. 88. P. x, 253. Ps. 691. S. i. pr. 60
 Sacricolæ summi (sing.) Ps. 548
 Sacricolis S. i, 618 regibus S. i. pr. 47
 Sacrilegas H. 274
 Sacrilegi (plur.) A. 101
 Sacrilegis A. 199. S. i. pr. 86
 Sacris (subst.) P. ii, 71. x, 155. 176. 579. 627. A. 488. H. 782. Ps. 821. S. i, 112. 409. 519. ii, 304 dæmoniacis P. iii, 73
 Sacris (adj.) C. v, 33. P. ii, 544. iv, 74. vi, 130. A. 34. 312. H. pr. 30. S. i, 238. ii, 1093
 Sacro (adj.) P. xi, 145. 246. xiv, 53. A. 676. H. pr. 18. 181. Ps. 48. 734. S. i. pr. 2. 387. ii, 666. 1081
 Sacrorum (subst.) P. ii, 41. 475. x, 166. 400. H. pr. 34. S. ii, 365 una mens P. ii, 436
 Sacros P. iii, 194. viii, 13
 Sacrum (subst.) P. vi, 57. A. 351. S. i, 251. 450. ii, 1115
 Sacrum (adj.) C. iv, 4. P. i, 95. ii, 70. iii, 139. v, 343. 393. x, 1009. xiii, 22. S. i, 276. 587. ii, 173
 Sæcli P. xiv, 99. D. 123
 Sæcli Ps. 659. S. i, 290. ii, 718
 Sæclo S. i, 561
 Sæclum C. xi, 79. P. xiii, 87. S. ii, 279. D. 123. P. i, 76. A. pr. i, 6. H. 892. Ps. 522. S. i, 541. ii, 640
 Sæculi C. v, 109. P. ii, 279. P. x, 88. 167. 386. S. i. pr. 49 vinculis absolve P. ii, 584
 Sæculis C. v, 164. ix, 25
 Sæculorum C. ix, 114

- Sæculo serviemus P. i, 59
 Sæculum C. xi, 59. P. x, 545
 Sæpta (plur.) P. iii, 44
 Sæva P. ix, 29. A. 939. Ps. 402. 512.
 752 (plur.) P. v, 295. S. i, 361. 531
 Sævi (sing.) S. i, 477
 Sæviant P. x, 481
 Sævientis P. xiv, 17
 Sæviit S. ii, 683
 Sævior P. x, 27
 Sævire P. v, 381. ix, 62. S. ii, 914
 Sævis (adj.) C. iv, 45. P. vi, 50. A.
 vi, 8. S. ii, 595
 Sæviti P. x, 498
 Sævitas P. x, 483
 Sævitiæ S. i, 523
 Sævium P. x, 457
 Sævo H. 720. S. ii, 875
 Sævum H. 463
 Sævus P. iv, 81. x, 6. 968. A. pr. ii,
 44. S. ii, 670
 Sagaci spiritu C. vi, 115
 Sagax S. i. pr. 75
 Sagitta (nom.) A. 622. H. 540
 Sagittas H. 553. S. i, 363. 656
 Sagittis H. 421. 499
 Sago A. 298
 Sagunti P. iv, 100
 Salaria S. i, 405
 Sale A. 187
 Salis (sing.) C. pr. 24
 Salicis D. 92
 Salicta S. i, 107
 Saliente S. i, 257
 Salientem Ps. 373
 Saliis S. i, 120
 Salis P. iii, 122. v. 226. xiii, 81. H.
 746
 Salivas H. 593
 Salivis P. ii, 283. A. 94
 Salix P. x, 703
 Salo C. v, 86
 Salomonia saxa A. 512
 Salsis H. 750
 Salsos pumices C. vii, 129
 Salsus circulator P. x, 303
 Saltas scurra fabulam P. ii, 320
 Saltat Tonantem ludius P. x, 222
 Saltatrix Ps. 380. D. 133
 Saltem C. pr. 36. P. v, 181. H. 61. 964
 Saltu H. 370
 Salva (adj. sing.) S. ii, 1074 (plur.) P.
 i, 110
 Salvam P. x, 976
 Salvator C. i, 50. P. i, 115. S. i. pr.
 80. D. 132
 Salubre C. viii, 74
 Salubri jejunio C. vii, 189 limo ix, 85
 Salubriter P. x, 502
 Salvete C. xii, 125. S. ii, 654
 Salum P. vii, 65 (rubrum) P. v, 482
 Salus C. ix, 41. P. x, 503. A. 238. Ps.
 630. 803
 Salutat A. 590
 Salutatum P. xi, 189
 Salutant P. x, 1048
 Salute P. i, 119. x, 402. 426. S. i, 391
 Salutem (subst.) C. ix, 20. P. ii, 207.
 x, 470. 471. 996. xiv, 4. A. 696. S.
 i, 5. 29. ii, 1103
 Saluti æternæ S. ii, 333
 Salutiferam C. iii, 7
 Salutiferas Ps. 14
 Salutiferi (sing.) P. xiii, 91
 Salutiferos ortus P. xi, 235
 Salutis C. i, 42. iv, 12. vii, 72. viii, 51.
 ix, 70. 94. xii, 79. P. pr. 30. v, 79.
 x, 102. 647. A. pr. ii, 5. H. 663. Ps.
 898. S. ii, 896
 Sambucas A. 148
 Samnitis P. xi, 207. S. ii, 515
 Samson D. 65. 69
 Samuel Ps. 388
 Sanciens P. ii, 418
 Sancire S. i, 29
 Sancta (sing.) C. xii, 190. P. i, 62. H.
 645. S. ii, 502. D. 101 (plur.) C.
 xi, 77. P. x, 47. A. 742. Ps. 786.
 815. S. ii, 6
 Sanctæ (sing.) P. vii, 22. x, 230. Ps.
 753. D. 20
 Sanctam P. x, 102
 Sancte (adj. voc.) C. ii, 69. iii, 96. P.
 ii, 549. iv, 36. xi, 233
 Sancte (adv.) S. ii, 15. 278
 Sancti (sing.) C. x, 69. 153. P. ii, 509.
 x, 661. 829. 839. S. i, 163 (plur.) C.
 ix, 97
 Sanctificante C. iii, 15
 Sanctiloquus A. 1002
 Sanctior S. ii, 539
 Sanctis C. ix, 51. P. ii, 80. 172. iv, 30.
 167. 197. xi, 174. A. 392. 1040. Ps.
 608
 Sanctitati P. x, 1071
 Sanctitatis P. pr. 9
 Sanctius S. i, 398
 Sancto C. iv, 91. ix, 20. P. i, 8. v,
 486. x, 104. A. 577. Ps. 284. S. ii,
 437. 1055
 Sanctorum P. v, 374. 509. vi, 124. x,
 47. xi, 1. A. 125. 151. Ps. 815. D.
 62. 171
 Sanctos P. iv, 53. 173. xi, 152
 Sanctum C. v, 36. vi, 127. P. x, 248.
 304. 367. 650. H. 338. 625. Ps. 698.
 737
 Sanctus P. v, 222. vi, 76. xiii, 53. A.

241. 595. H. 344. D. 51 Spiritus A.
 pr. i, 3. 881. D. 99
 Sanguine C. iii, 167. x, 39. P. ii, 481.
 iii, 87. v, 342. vi, 17. viii, 2. ix, 40.
 x, 704. 1041. xiii, 64. A. 105. 348.
 351. 358. 432. 544. H. 418. 510. Ps.
 61. 251. 501. 693. 809. S. i, 8. 214.
 383. ii, 62. 551. 666. 839. 1123. D.
 115. 136 clari (plur.) S. i, 594 pur-
 gantur culpæ A. 69
 Sanguinea (plur.) Ps. 114
 Sanguineas dapes C. iii, 60
 Sanguinei supplicii P. xi, 22
 Sanguinem P. i, 95. ii, 70. iv, 41, x,
 561. 1009. xiii, 47. S. ii, 669 fundere
 C. v, 71
 Sanguineos A. 67. 766 crocos P. iii, 202
 Sanguineus S. ii, 427
 Sanguini P. x, 755
 Sanguinis C. iii, 160. v, 37. vi, 107.
 xii, 137. P. i, 3. 24. ii, 546. iii,
 39. 140. iv, 91. v, 3. 143. vii, 17.
 x, 740. 1028. 1126. xi, 46. xii, 10.
 xiii, 73. A. 917. 1001. H. 372. 569.
 899. Ps. pr. 36. 157. 424. S. ii, 343.
 1091. D. 64. 155. 177
 Sanguinolentus S. i, 452
 Sanguis C. x, 100. P. ii, 213. 470. iv,
 66. 122. 157. 179. ix, 89. x, 124.
 907. 1004. 1007. 1049. 1091. xiii, 4.
 A. 364. 473. 567. 1016. S. i, 396.
 ii, 379. D. 166
 Sanie A. 760. S. i, 580. ii, 764
 Saniem P. xi, 130
 Sanies Ps. 100. S. i. pr. 40
 Sano (adj.) C. viii, 34
 Sanum sapis P. x, 247
 Sanus P. x, 592
 Sanxerit P. x, 343
 Sanxit P. v, 23. H. 828
 Sapere A. 854. S. i, 459 Christum P.
 xiii, 75
 Saperent S. i, 32
 Sapiant C. iii, 16
 Sapias P. vi, 40
 Sapiat C. xi, 88. P. x, 660. S. ii, 377
 divina S. ii, 331
 Sapiens A. pr. i, 5. 803. H. 739. S. i,
 36. 267. ii, 163. 1019 ingenium H.
 546
 Sapienter S. ii, 120
 Sapientes S. i, 32
 Sapientia (subst.) C. v, 161. x, 132.
 H. 164. 198. 346. 403. Ps. 875. 915.
 S. ii, 627. D. 81 genita est corde
 Patris A. pr. i, 2
 Sapientia (adj. plur.) Ps. 518
 Sapientia S. i. pr. 46
 Sapientis S. ii, 373
 Sapientum S. ii, 402
 Sapimus Ps. 762
 Sapis A. 355 sanum P. x, 247
 Sapit C. ii, 32. A. 853. H. pr. 50
 Sapiunt C. v, 95. S. i, 460 unum plures
 S. i, 573
 Sapor C. iv, 33. A. 395. H. 233. 321.
 Ps. 431. S. ii, 144
 Sapore Ps. 398 tinctis poculis C. ix, 30
 Saporem P. iv, 187. xiii, 11. D. 52
 Saporum C. iv, 94. H. 752
 Sapphirum Ps. 855
 Sarcinas P. x, 890
 Sarcophago C. iii, 203
 Sarculatis hortis P. x, 264
 Sarculo H. pr. 16
 Sardinia (sing. nom.) S. ii, 945
 Sardonychen Ps. 860
 Sardorum S. ii, 942
 Sardoum Ps. 861
 Sarmata S. ii, 807
 Sarmenta P. x, 848
 Sarmentis S. i. pr. 24
 Sarra (nom.) Ps. pr. 47. D. 15
 Sartagines P. x, 299
 Sartago P. x, 759
 Sat C. i, 85. Ps. 200 est C. vi, 121.
 123. xii, 65 sit A. 893
 Sata (sing.) A. 246 (plur.) S. ii, 921.
 D. 70
 Satas S. i, 268
 Satelles C. xii, 99. P. i, 75. iii, 171. v,
 13. vi, 121. A. 939
 Satellite H. 408. Ps. 405. S. i, 472
 Satellites C. i, 44
 Satellitum C. v, 79
 Satiata (sing.) Ps. 32
 Satiatus S. i, 138 ex propheta C. iv, 91
 Satis (adv.) C. vii, 216. P. ii, 402. v,
 289. x, 767. xi, 105. xiii, 92. S. i,
 2. 31. 646. ii, 511 est H. 766. 959
 sit C. iii, 181. P. i, 61
 Sator C. xii, 87 credentium C. xii, 47
 pudoris C. iv, 11 spirituum S. ii, 190
 Tobia C. x, 69 Verbi A. 74
 Satum A. 289
 Saturanda (plur.) A. 715
 Saturat D. 44
 Saturata (plur.) H. 291
 Saturatur S. ii, 284
 Saturavit D. 146
 Saturnalia S. ii, 858
 Saturni P. ii, 452. S. i, 628
 Saturnia (sing.) S. i, 253 (plur.) S. i,
 51. ii, 296
 Saturninos P. iv, 163
 Saturnis A. 189
 Saturnus S. i, 42. 234
 Satus P. x, 322

- Satyrorum S. i, 132
 Saucia (sing.) H. 591. 818 (plur.) Ps. 322
 Sauciata (sing. nom.) curis C. vi, 14
 (abl.) P. x, 974
 Sauciatos Ps. pr. 28
 Sauciatur vis sensuum P. ii, 212
 Saucio (adj.) hoste C. xii, 163
 Sauciorum P. i, 65
 Saucium C. ii, 81
 Saucius C. iii, 50. P. v, 201. Ps. 489.
 S. ii, 1110 dolore multo C. vii, 90
 Saulus D. 190
 Saxa C. v, 89. x, 53. 171. xi, 35. P.
 iii, 198. v, 27. 34. 243. x, 382. xi,
 115. xiii, 78. A. 512. 752. H. 474.
 799. S. i, 203. ii, 246. D. 179
 Saxeis tabellis C. xii, 155
 Saxi P. vii, 30. Ps. 373
 Saxigeno semine C. v, 8
 Saxis P. xi, 187. S. i, 182. ii, 453. 779
 stellantibus Ps. 865
 Saxo P. vii, 49. Ps. 47. S. ii, 688. 808
 Saxorum C. xi, 71. 127. H. 492. D. 38
 Saxum C. xii, 198. P. v, 489. H. 744.
 753. Ps. 421. 834. D. 169 pectore
 tepescit P. ix, 100
 Saxeum imbrem P. ii, 371 pondus P.
 vii, 89
 Scabiem H. 158 cordis P. ii, 256
 Scabra (sing.) S. i, 440 seges culparum
 C. vii, 208
 Scabri murices petrarum P. v, 446
 Scabrosa sorde Ps. 106
 Sclarum A. 535
 Scalpella P. x, 500
 Scalpellum P. x, 902
 Scalpens H. 263
 Scalpit jecur P. ii, 255
 Scandala Ps. 452
 Scandalum A. pr. ii, 35
 Scande currum S. ii, 730
 Scandebant P. viii, 9
 Scandente A. 1003
 Scanderat P. v, 372
 Scandere C. v, 112. P. vi, 98. Ps. 290.
 S. i, 338. ii, 124
 Scanderet P. v, 224
 Scandit C. xi, 11. H. 369. 438. S. i,
 581 ratem C. vii, 106 Spiritus ardua
 P. vii, 88
 Scantiniam P. x, 204
 Scarioth Ps. 530
 Scatebras A. 686. H. 260
 Scatebris C. v, 90
 Scaturiens sanguis P. x, 907
 Scaturientes P. x, 552
 Scelerarem S. ii, 667
 Scelerata (plur.) S. i, 379. ii, 128
 Sceleris P. vi, 125. xi, 123. H. 360.
 643. S. ii, 1113. D. 153
 Scelerum A. 967. H. 112. 126. 259.
 425. 829. S. i, 99. ii, 434. 1042
 Scelus C. xi, 93. P. x, 445. A. 822. H.
 606. S. i, 134
 Scenica P. x, 228
 Sceptra P. ii, 417. v, 22. H. pr. 46. Ps.
 213. S. i, 38
 Sceptri C. xii, 51. Ps. 398. 884
 Sceptris A. 418. H. 107 potentem po-
 pulum S. i, 390
 Sceptrum Ps. 878. D. 78
 Schisma P. xi, 19
 Schismata P. xi, 30
 Schola H. 174
 Scholare murmur P. ix, 16
 Scholarum P. ix, 76
 Scias P. x, 384. 725
 Sciat P. x, 999. xiii, 66. S. ii, 476
 Scientiæ (sing.) P. x, 358
 Scilicet C. iv, 77. v, 26. vii, 189. xi,
 82. H. 215. 518. 621. Ps. 132
 Scimus P. vii, 61. A. 246. 268. S. i, 55.
 ii, 18
 Scindebant S. ii, 285
 Scindens H. 477
 Scindere P. v, 150 phaselo pontum P.
 v, 468 tenebrosa potens (radius) P.
 iii, 53 vires unius naturæ H. 47
 Scinderet H. 66
 Scindi S. ii, 242
 Scindimus P. ii, 60
 Scindit P. ix, 56
 Scinditur caligo C. ii, 5 corpus per fla-
 gra P. i, 4 vultus omnis P. x, 560
 Scindunt P. x, 451. 1018
 Scintilla (nom.) A. 920. H. 188. 851
 mentis C. vii, 19
 Scintillat P. v, 226
 Scio P. ii, 577. x, 154. 588. 853. xi,
 181. A. 632
 Scire P. x, 946. A. 180. H. 771. S. ii,
 270
 Scirpea (plur.) fila C. v, 15
 Scis P. ii, 97. x, 5. 746. S. i, 471
 Sciscitator C. vii, 193
 Scissa (sing.) C. v, 91. Ps. 685 (plur.)
 P. xi, 119
 Scissent S. i, 288
 Scissi (sing.) Ps. 373
 Scissim D. 34
 Scissum D. 151
 Scissura (sing. nom.) Ps. 756
 Scissus C. xi, 107
 Scit P. ix, 62. x, 355. xii, 7. A. 893
 Scita patrum S. ii, 310
 Scite (adv.) S. i, 97
 Scitum brutum Cæsaris P. v, 66
 Scopuli (sing.) S. ii, 248

- Scopulis C. xi, 73. P. iii, 69. xi, 121.
 150. A. 753. H. 145
 Scopulosa (sing. nom.) semita H. 794
 Scopulum P. vii, 75
 Scorta P. ii, 246
 Scortator S. i, 106
 Scortum S. i, 137
 Scotus semifer A. 216
 Scriba (nom.) A. 381
 Scribas (subst.) P. x, 709
 Scribens P. ii, 162
 Scribentibus P. x, 557
 Scriberis mihi domine P. iii, 136
 Scribimus P. ix, 73
 Scribis (verb.) S. i, 406
 Scribitur P. ii, 120. 130 sulcis cera ix,
 52
 Scribo C. pr. 43. P. xi, 180
 Scrinia literarum P. xiii, 7 scriptoris A.
 295
 Scripserant P. ix, 16
 Scripserat S. i, 489
 Scripserunt S. i, 301
 Scripsit P. x, 16
 Scripta (part. sing.) D. 38 (plur.) P. i,
 3. x, 362 sunt P. i, 1
 Scriptis P. xiii, 16
 Scriptor A. 302
 Scriptoris A. 296
 Scriptorum (scriptor) A. 377
 Scriptum A. 331
 Scriptura (subst. nom.) A. 110
 Scrobe P. x, 1011
 Scrobibus Ps. 261
 Scrobis A. pr. ii, 13. H. pr. 7. S. i, 642
 Scrupeos recessus P. v, 447
 Scrutantes A. 259
 Scrutare C. xii, 102. A. 294
 Scrutati (plur.) A. 222
 Scrutatur H. 262
 Sculptilis in ære forma P. x, 266
 Sculptis saxis S. ii, 779
 Sculptor A. 724
 Scurra (nom.) P. ii, 320
 Scutulis corpus perfundere H. 290
 Scyphis P. ii, 69
 Scyphus P. pr. 15
 Scythia C. xii, 203
 Scythica (sing. abl.) S. ii, 294
 Scythicas A. 426
 Secandam P. x, 871
 Secandi P. x, 886
 Secandum P. x, 1064
 Secant P. x, 454. A. 94
 Secante P. x, 903
 Secantis P. x, 997
 Secare P. v, 166. x, 1099. S. ii, 676
 numen H. pr. 61 pontum P. v, 452
 Secat P. iii, 134. x, 502. H. 850. Ps.
 162. S. ii, 246 faciem cruentis notis
 P. x, 558
 Secatur P. ix, 55. x, 499
 Secedente H. 920
 Secent ictibus tergum P. x, 699
 Secesserat P. xi, 41
 Secessit C. vii, 64
 Secessus (sing.) P. v, 506 (plur.) altos
 costarum pandere P. xi, 58
 Secius H. 926. S. ii, 791
 Secreta (subst.) S. ii, 100 mentis C. ii,
 16
 Secreta (adj. sing.) Ps. pr. 42
 Secreti (adj. sing.) S. i, 136
 Secretos A. 594
 Secretum (subst.) A. 261. S. ii, 842
 Secretus loco inhospitali C. vii, 186
 Secta (subst.) P. v, 183. xi, 28. A. pr.
 ii, 1. H. 57. Ps. 759. S. ii, 485. 1066
 Secta (adj. plur.) S. i, 404
 Sectabitur A. pr. ii, 11
 Sectæ (subst. sing.) P. x, 822. S. ii, 93.
 276
 Sectam (subst.) H. 174. Ps. 707
 Sectandum S. ii, 150
 Sectantur S. ii, 45
 Sectatoribus C. vii, 198
 Secti (plur.) P. ix, 53
 Sectile C. xii, 199
 Sectilem P. x, 152
 Sectis (adj.) P. x, 1062
 Secto Esaiæ P. v, 524
 Sector P. v, 529. x, 1101
 Sectum P. x, 198
 Secum C. x, 31. P. ii, 102. x, 639. A.
 636. 1083. H. 726. S. i, 140
 Secunda (sing. nom.) C. vi, 92. A. 924
 (abl.) ope H. 665
 Secundet P. x, 418
 Secundi (sing.) S. ii, 76 ignis nescias
 anus (viduas) P. ii, 304
 Secundis Ps. 726 rebus Ps. 799
 Secundo (adj.) P. iv, 183 æstu P. v,
 496 vultu prosperat Deus C. viii, 73
 Secundos P. i, 40
 Secundum (adj.) H. 35. S. ii, 177
 Secundus H. 38
 Secura (sing.) P. v, 484. D. 63
 Securam H. 539
 Securem P. ii, 327. S. i, 558
 Secures P. i, 44. x, 143. H. 443. S. ii,
 286
 Securi (subst. abl.) S. ii, 181
 Securibus A. 461
 Securis (subst.) S. ii, 424
 Securis (adj.) H. 369
 Securo Ps. 119
 Securos A. 154
 Securus C. v, 87 tui P. v, 286

- haud Secus ac si H. 805. S. ii, 609 non
 quam C. vii, 77
 Secuta (part. sing.) C. xii, 10. 194. P.
 x, 474. S. i, 245 est salus C. ix, 41
 Secuti (plur.) C. ix, 98. A. 553. S. ii,
 87
 Secutis temporibus S. i, 241
 Secuto S. ii, 756
 Secutor S. ii, 1100
 Secutos S. ii, 542
 Secutus P. ii, 488. ix, 90. Ps. 227. 300
 Sedarat S. i, 4
 Sedasse Ps. 697
 Sedat P. x, 734
 Sedata Ps. 637
 Sede (subst.) C. iii, 122. x, 167. P. i,
 30. A. 542. 875. H. 727. 901. Ps.
 220. 730. 911. S. i, 121. 164. 271.
 393. D. 150
 Sedebat P. xi, 49
 Sedem C. iv, 29. P. ii, 532. xiii, 13.
 Ps. 822. D. 98
 Sedentes S. ii, 1108
 Sederat P. ix, 22
 Sedes (subst. sing.) S. ii, 254. D. 193
 Dei P. v, 522
 Sedes (verb.) spectator horum P. x, 223
 Sedet P. x, 157. S. i, 367. ii, 179. 398.
 1093
 Sedile C. iv, 4. P. xiii, 34
 Sedit A. 829. Ps. 813
 Seditio Ps. 8
 Seditio S. ii, 595
 Sedula (sing.) Ps. 556
 Sedulae (sing.) C. xii, 149
 Sedulo (adv.) P. v, 407
 Sedulus P. xi, 244
 Seges S. ii, 812. 934 scelerum H. 259
 scabra culparum C. vii, 208
 Segetem H. 219. S. ii, 975. 1029 animae
 S. ii, 1041 cordis S. ii, 1036
 Segetes S. ii, 217. D. 71
 Segetis C. iii, 52
 Segmenta corporis truncata P. v, 531
 Segmenti P. x, 1129
 Segnes Ps. 511
 Segnibus C. i, 18
 Segnis H. 544
 Segnius (adv.) P. ix, 82. x, 294
 Segregat H. 897
 Segregatim H. pr. 39
 Segrege forma H. 804 regno H. 66
 Segregem ab omni fragore C. vii, 28
 Sella (nom.) P. x, 143
 Sellam curulem S. i, 349
 Semen P. x, 865. H. 624
 Semet C. v, 76. P. ii, 20. v, 279. 363
 Semetra Ps. 829
 Semicombastas P. x, 859
 Semideam S. i, 165
 Semideis H. 99
 Semifer Scotus A. 216
 Semiferi (sing.) H. 784
 Semina C. x, 121. xii, 192. A. pr. ii,
 56. 265. H. 114. S. ii, 134. 821. 1023.
 1028
 Seminandis P. x, 271
 Seminans P. v, 183. S. i. pr. 4
 Seminat A. 566
 Semine C. v, 8. A. 564. 726. 903. 1000.
 H. 453. 595. 615. Ps. pr. 66
 Seminecem P. xiv, 50
 Semini C. xii, 44
 Seminibus S. ii, 196
 Seminis A. 28. 165. Ps. pr. 2. S. ii, 979
 Semipes P. ii, 150
 Semita (nom.) P. xi, 134. H. 794. S.
 ii, 873
 Semitas A. pr. ii, 6
 Semivir P. x, 1068
 Semiviro comitatu S. i, 125
 Semivirorum H. 310
 Semiustulati (sing.) P. ii, 348
 Sempiternam gloriam P. x, 569
 Sempiternis P. x, 540
 Sempiterno P. iv, 189 judici x, 1133
 Sempiternus C. iv, 14
 bis Sena C. xii, 192
 Senator S. ii, 309. 643
 Senatorum P. x, 524. S. i, 490
 Senatu S. i, 223. 609
 Senatum P. v, 108. S. ii, 61
 Senatus (sing. nom.) C. vii, 144. P. ii,
 450. S. i, 494 (gen.) P. ii, 517.
 Ps. 839. S. i, 249. 563. ii, 431
 Senectam Ps. 848. S. i, 544. ii, 1078
 Senectus C. x, 101. P. x, 1118. S. ii,
 323
 Senem P. xi, 23. S. i, 46
 Senes C. ix, 109. S. i, 606
 Senescens P. ii, 345
 Senescentem H. pr. 18
 Senescere C. x, 14
 Senescit S. ii, 130 tempore P. i, 82
 Senescunt A. 561. S. ii, 994
 Senex P. vi, 149. A. 465. Ps. pr. 1. S.
 i, 234. 350. ii, 734
 Seni (subst. dat.) C. pr. 23. P. x, 750
 Seni (adj. plur.) D. 59
 Senile Ps. pr. 5
 Senili de partu C. vii, 59
 Senio C. pr. 5. H. 632. 836. S. i. pr.
 68. 435. 512. ii, 652
 Senior P. xi, 78. A. 826 tempore non
 est pater A. pr. i, 4
 Senis (subst. sing.) C. x, 153. P. xi,
 109. Ps. pr. 46. S. i, 628. D. 14 Sa-
 turni P. ii, 452

- Senis** (adj. plur.) P. iv, 145
Senium S. ii, 655
Senonas S. ii, 687
Senos Ps. pr. 22
Sensa somniantum C. vi, 41
Senserat C. ix, 54
Sensere C. xi, 70. Ps. 640
Sensibus C. ii, 57. v, 153. P. i, 99. v, 67. x, 589. H. 92. 300. Ps. vii, 585. 759. S. ii, 157. 230. 261
Sensim C. iv, 65. xi, 8. P. ii, 347. v, 232. x, 903. A. 734. S. i, 437. ii, pr. 65
Sensimus Ps. 900
Sensisse S. i, 606
Sensit C. iv, 20. P. ii, 512. vii, 51. A. 35. 215. 869. S. ii, 640
Sensu A. 8. 811. H. 328. 385. 914
 cælum percurrere A. 806
Sensualem ædem P. x, 347
Sensum C. i, 86. vi, 20. P. ii, 227. x, 715. xiv, 90
Sensus (sing.) C. vi, 30. P. ii, 389. v, 422 (plur.) P. v, 567. A. 208. 260. H. 226. 671. 692. Ps. 315. 729. 841. 893. S. i, 376. ii, 411. 625
Sensuum C. vii, 14. P. ii, 212. x, 654. 771
Senta (adj. plur.) situ et vepribus loca P. iii, 47
Sentam A. 55
Sententia (nom.) C. vii, 100. P. x, 654. xii, 11. A. 9. H. 523. 688. Ps. 289. 402. 758. S. i, 572. 612. ii, 311. 631
 omnibus fixa et statuta est P. x, 59
Sententiam P. x, 812
Sentiant P. v, 567
Sentiat P. iii, 99. v, 102. A. 784
Sentibus C. v, 33. P. xi, 121. H. 794. D. 29
Sentiens P. i, 15
Senties C. xi, 114
Sentiet iram Junonis quisque P. x, 214
Sentio H. 637
Sentis (subst.) scelerum S. ii, 1042
Sentis (ver.) C. xi, 53
Sentit P. x, 30. xi, 114. A. 216. 572. 627. 897. H. 437. 752
Sentitur interius Deus P. xiii, 14
Sentiunt C. vii, 15. P. ii, 428. v, 85
Sentos vepres S. ii, 1039
Sentum A. 73
Senuit S. ii, 640
Senum P. iii, 25. 112. S. i, 546. ii, 417. D. 193
Seorsim S. ii, 774
Seorsum C. x, 9
Separans H. pr. 45
Separat A. 623. H. 19. S. ii, 165
Separe ductu A. 243
Sepes P. xi, 117. S. i, 108
Sepibus S. i. pr. 15
Seps S. i. pr. 74
Sepserat P. vii, 35
Sepsere P. xiv, 93
Septem P. ii, 37. v, 32. x, 752. A. 993. Ps. 868. S. ii, 606. D. 21. 196
Septemplicis cœli C. vii, 36
Septemtriones P. x, 329
Septena (sing. abl.) S. i, 414 (plur.) A. 984
Septenas D. 55
Septenis A. 993
Septennia D. 23
Septenos A. 1005
Septi (sing.) H. 560
Septicollem arcem P. x, 413
Septies P. x, 777
Septima (plur.) A. 995
Septimus C. pr. 2. A. 987
Septingentis S. ii, 412
Septos facile lege C. viii, 3
Septuennem puerum P. x, 656
Septum A. 708 undique floribus C. x, 155
Septus P. ix, 22 carcere membrorum H. 919
Sepulcra P. xi, 7. xii, 30. xiii, 23. A. 1084. S. i, 54. 190
Sepulcrales S. i, 97
Sepulcrali D. 141
Sepulcri P. iv, 98. 176. v, 508. x, 543. A. 1069. 1075. S. ii, 199. D. 169
Sepulcris C. x, 45. P. ii, 544. vi, 138. x, 37
Sepulcro C. ix, 46. x, 76. P. iv, 2. x, 525. 637. xi, 173. A. 742
Sepulcrum C. xii, 72. 73. P. v, 390. x, 1082. xi, 75. xiv, 1
Sepulta (plur.) C. ix, 34. x, 122
Sepulti (sing.) D. 152
Sepultos C. ix, 95. A. 636
Sepultum C. xii, 75 crimine C. i, 35
Sepultus A. 1060
Sequacem P. i, 89
Sequamur C. vii, 196. P. x, 665. A. 998
Sequar H. 343
Sequaris H. 704
Sequatur P. x, 135. xiii, 48. S. ii, 391. 1131
Sequenda (plur.) P. xi, 20
Sequendam C. vii, 50
Sequendum P. x, 660. H. 771
Sequentem P. xiv, 83
Sequentes P. xi, 133. A. pr. ii, 16
Sequentur P. x, 775

- Sequeretur H. 719
 Sequeris (fut.) P. ii, 28. iv, 200
 Sequestra carne H. 912
 Sequestro tibi hominis membra C. x, 127
 Sequi P. ii, 177. iii, 163. ix, 24. x, 367.
 xi, 36. A. 768. H. 678. S. i, 373.
 511. ii. pr. 40
 Sequimur C. x, 157. A. 239. 564. S. ii,
 906
 Sequitur C. iii, 48. v, 40. vii, 18. x,
 28. P. x, 856. xi, 101. S. ii, 854
 Sequor P. xi, 18
 Sequuntur C. xi, 37. xii, 53. H. 429.
 458. Ps. 565. S. i, 460. 616. ii, 817
 Sera (sing.) Ps. pr. 67. S. i, 65. D. 15
 Seraphin C. iv, 5. S. ii, 867
 Serapis Deus S. ii, 531. 868
 Serena (sing.) A. 87 lux C. vi, 51
 Serenæ (sing.) S. ii, 331. 1012
 Serenam P. v, 127 ædem P. x, 347
 Serenat C. x, 80
 Serenis S. ii, 128
 Sereno (adj.) C. ii, 68. P. x, 712. A.
 663. 904. Ps. 905
 Serenum C. ii, 97. H. 86. S. i, 414 in-
 genium H. 546
 Serenus H. 185 fronte C. iii, 8 rex C.
 vii, 4
 Sereret H. 570
 Seria (plur.) C. iii, 18
 Serica (plur.) Ps. 363
 Sericam togam P. x, 1015
 Serico C. vii, 149. P. ii, 237
 Sericm P. iv, 117. x, 1113. xi, 222. A.
 1003. H. 492 plumigeram C. iii, 44
 Serio (adj.) C. ii, 36
 Seris (adj.) S. i, 242 sæclis S. ii, 717
 Seris (ver.) novellum commenti genus
 P. vi, 37
 Serit H. 392 Christum P. xiii, 104 lo-
 quclam P. vi, 92
 Seritur S. ii, 1025
 Sermo P. ii, 74. x, 11 Patris P. iii, 141.
 vi, 3. A. 155
 Sermone C. xi, 52. H. 203
 Sermonis P. x, 553. A. 39
 Sero (adj.) S. i, 521
 Sero (adv.) H. pr. 18
 Serpens C. vi, 141. ix, 91. P. v, 197.
 x, 36. A. 406
 Serpente Ps. 685. S. i, 537 virga H.
 471
 Serpentibus D. 45
 Serpere H. 597. S. i. pr. 32. 74
 Serpit C. vi, 17
 Serram P. v, 531
 Serrata regula P. v, 217
 Serta C. iii, 28. P. iii, 208. Ps. 441
 Sertis P. x, 1022. H. 270. Ps. 354. S.
 ii, 723
 Servabat H. 199. S. ii, 1010
 Servabitur S. ii, 66
 Servamus A. pr. ii, 2
 Servando A. 156
 Servans H. 121. 745. Ps. 776 monu-
 menta laudis P. x, 1132
 Servant Ps. 309. S. ii, 803
 Servantis H. 633
 Servare C. vii, 104. P. v, 312. A. 832.
 H. 332. 666. Ps. 555. S. i, 21. 577.
 651. ii, 278. 505. 519
 Servarent A. 740. S. ii, 966
 Servaret C. i, 60. A. 324
 Servasse S. ii, 365
 Servat C. x, 52. xii, 152. P. iii, 193.
 iv, 2. 191. xi, 173. xii, 45. xiv, 4.
 H. 52. 77. 470. 758. S. i, 114. ii,
 253. 398. 797. 821
 Servata (plur.) Ps. 602
 Servator H. 663
 Servatum C. vii, 130. D. 43
 Servatur Ps. 302. S. ii, 167
 Servavit S. i, 196. ii, 1118
 Servemus S. i, 607
 Servent A. 211
 Serventur Ps. 97. S. ii, 235
 Servet P. iv, 95. S. ii, 437. 765
 Servi (plur.) P. v, 59
 Serviam P. x, 445
 Serviat A. 192. Ps. pr. 54. S. ii, 767
 sopori C. i, 32
 Serviemus sæculo P. i, 59
 Servientem corpori P. ii, 583
 Servientis C. vii, 184. Ps. pr. 14
 Servile D. 162
 Servilia vincula H. 445
 Servire P. ii, 420. 476. v, 23. 486. H.
 367. 432. 466. 509. 681. Ps. pr. 21.
 342. S. i, 85. ii, 496. 734
 Servis (subst.) idolorum P. x, 101
 Servisse P. x, 998
 Servit C. iii, 57. xii, 9. P. x, 129. A.
 546. H. 688. S. i, 304. ii, 796 Deo
 S. ii, 441 mare piratis S. ii, 790
 Servitii nescia C. v, 57
 Servitio S. ii, 525. 733
 Servitium S. i, 468
 Servitus C. viii, 50
 Serum C. i, 10. vii, 68. A. 283. Ps.
 230
 Servo (verb.) P. xiii, 91
 Servor A. 533
 Servorum C. viii, 1
 Serus Ps. pr. 2 infans C. vii, 58
 Servulorum P. x, 163
 Servus P. x, 474. 840
 Sestertiorum millia P. ii, 76
 Setæ (sing.) H. 811

- Setarum H. 411
 Setas P. x, 1025 textiles C. vii, 152
 Setis C. vii, 63. H. 874
 Severus S. i, 278
 Severus (adj.) P. ix, 42 fronte Ps. 165
 terror C. viii, 66
 Severa (sing. nom.) Ps. 553 ore P. iii,
 23 (abl.) S. ii, 182 fronte P. x, 290
 Severæ industriæ vir C. vii, 67
 Severam P. x, 204. xiii, 29
 Severis P. x, 720. H. 530
 Severos Ps. 452
 Severum vivitur C. ii, 33
 Sevit H. 114. Ps. 73
 Sex P. vi, 31. S. ii, 461. D. 53. 54 sep-
 tena A. 984
 Sexaginta P. xi, 13
 Sexcenta (plur.) P. x, 616
 Sexcentas S. i, 567
 Sexies P. xiv, 121
 Sextæ (sing.) A. 987
 Sexu P. vi, 148. H. 585 de duplici na-
 tos editos P. x, 178 ex utroque nobiles
 domos S. ii, 522
 Sexus (sing.) P. x, 1071. H. 278. 599.
 S. ii, 223
 Sibilantis P. x, 278
 Sibilat C. ix, 90 ær A. 842
 Bibimet P. xii, 25. S. i, 200. ii, 358.
 439
 Sibyllæ (sing.) S. ii, 892
 Sibyllinis A. 440
 Sicam Ps. 689
 Sicas S. i, 532
 Sicca (sing.) S. ii, 985. D. 45. macies
 C. x, 103 (plur.) C. x, 121. S. ii, 198.
 D. 58
 Siccam Ps. 591
 Siccantur P. xi, 141. S. ii, 197
 Siccare P. v, 336
 Siccatus S. i. pr. 42
 Siccavit S. ii, 957
 Siccet S. ii, 1043
 Siccis P. i, 109. v, 478 visibus P. x, 710
 Sicco (adj.) A. 666. 686. Ps. 652. S. ii,
 922
 Siccam S. ii. pr. 20
 Sicubi P. xi, 17
 Siculo S. ii, 944
 Sicut C. iv, 62. P. ii, 274. x, 923. A.
 724. H. 745. S. ii, 71
 Sidente S. ii, 982
 Sidera C. vii, 39. ix, 78. xii, 13. A.
 153. 211. 615. H. 116. Ps. 771. S.
 i. pr. 35
 Sidere C. iii, 165. v, 5. A. 586. S. ii,
 957
 Siderea (sing. abl.) A. 318
 Sideream H. 817
 Sidereis A. 597. H. 800
 Sidereo C. v, 100. S. i, 371
 Sideribus S. ii, 480. 805
 Sideris C. ii, 8. 67. A. 648. H. 76. S.
 i, 320. ii, 1027 diurni P. v, 246
 Sidus C. xii, 17. A. 621. H. 161. Ps.
 865. S. i, 344
 Sigillati (sing.) H. 746
 Sigillo S. ii, 545
 Sigillorum P. x, 151
 Sigillum P. x, 233
 Signa H. 468. 568. Ps. 149. 703. S. i,
 331. 461. ii, 541. 722. 856 bellica C.
 v, 55 draconibus clara C. v, 56 gar-
 rulorum verborum cum dares P. x,
 747
 Signabat C. xii, 56. S. i, 498
 Signacula A. 294. Ps. 360. S. i, 568
 Signans D. 174
 Signarent S. i, 183
 Signarint S. i, 597
 Signarit A. 493
 Signat P. ii, 100
 Signata (sing.) A. 573 (plur.) C. vi,
 79. P. xi, 7
 Signato ore A. 359
 Signatoribus C. xii, 86
 Signatum H. 770
 Signaverat A. 52
 Signavit Ps. 693
 Signent P. x, 134
 Signet S. ii, 1112
 Signifer malorum P. x, 90
 Significant P. xi, 10
 Signis P. ix, 36. x, 231. 623. H. 63.
 568. Ps. 341
 Signo (subst.) C. vi, 135. P. x, 215. S.
 i, 467
 Signorum C. xii, 30. A. 616 magistri P.
 i, 64
 Signum C. i, 45. vi, 147. xi, 105. xii,
 4. 58. P. ii, 526. A. pr. ii, 35. 498.
 H. 80. 725. S. i, 186. 485. 587. ii,
 351. 527. D. 64 crucis P. i, 34 dal
 Ps. 644
 Sileat nox P. iii, 49
 Silebo P. x, 648. 1096
 Silenda (plur.) P. ii, 254
 Silendi (plur.) P. iv, 181
 Silent Ps. 636
 Silentia C. ix, 68. P. i, 79. S. i. pr. 55.
 ii. pr. 44
 Silentio C. vii, 30
 Silentis P. i, 73
 Silentium (subst.) P. x, 7
 Silere P. x, 1104
 Silescat C. ix, 24
 Silet longum P. x, 393
 Silete A. 658

- Silex C. v, 91
 Silicem P. vii, 82. Ps. 418. S. i, 209. 582
 Silicis C. v, 7
 Siliqua (nom.) C. iii, 63
 Siliquis H. 809
 Siloa (sing.) A. 68
 Siloam D. 131
 Simeonem A. 1012
 Simia (nom.) S. ii, 868
 Simiam P. x, 256
 Similaginis A. 353
 Similem A. 799. 807
 Similes A. 160. S. ii, 236
 Simili A. 857
 Similis A. 790. 797. 802. S. ii, 449. 673
 Simillimus A. 611
 Simon S. ii. pr. 1
 Simpla (sing. abl.) morte P. x, 878
 Simplex P. v, 525. x, 324. 654. A. pr. ii, 32. 909. H. 31. 42. 202. 611. Ps. 711. 904. S. i, 99. ii, 239. 853. 905
 Simples C. ix, 110. xii, 131. P. x, 355
 Simplici P. x, 996 mente C. ii, 49
 Simplicis S. ii, 881
 Simplicitas Ps. 246
 Simplitate H. 426
 Simpuvium Numæ P. ii, 514
 Simulacra P. iii, 128. A. 508. S. i, 224. 564. ii, 349
 Simulacrum H. 190
 Simulans S. i, 100
 Simularat Ps. 266
 Simulare S. ii, 648
 Simulatio A. 801
 Simulatis (adj.) S. ii, 58
 Simulato S. i, 58
 Simulatum A. 960
 Simulatur S. ii, 443
 Sinant fata S. ii, 498
 Sinat P. ii, 476. H. 644. S. i, 7. ii, 896
 Sinatis (verb.) P. x, 1094
 Sincera (sing.) A. 396. 901. Ps. 734 (plur.) H. 236. 270. Ps. 734. S. i, 550
 Sincero A. 569
 Sinebat P. x, 679
 Sinerent Ps. 677
 Sinet P. xiii, 6
 Singula (plur.) P. x, 903. xi, 3
 Singulis P. iv, 49
 Singulos P. ii, 161
 Singultat C. xii, 124
 Singultibus C. vii, 127
 Sinister P. x, 1136
 Sinistra (subst. nom.) C. vii, 218
 Sinistra (adj. sing. abl.) S. ii, 888 (plur.) S. ii, 683
 Sinistri (sing.) H. 889
 Sinistris C. ii, 95. H. 464. Ps. pr. 19 artibus P. xiii, 21
 Sinistro H. 780. S. ii, 571
 Sinistrum C. vi, 123. vii, 173. P. xii, 46
 Sinit C. ii, 20. 74. P. pr. 28. x, 370. H. 650. 824. Ps. 484. S. i, 619
 Sinu C. iv, 27. xi, 28. xii, 25. P. iii, 195. iv, 7. vi, 135. x, 827. Ps. 187. 656. 742. S. ii, 38 lactante P. ii, 571
 Sinuamina riparum P. vii, 34
 Sinuamine Ps. 871. S. i, 655
 Sinum S. i, 113 mollem telluris P. v, 500
 Sinunt P. i, 17
 Sinuosa (plur.) C. iii, 47
 Sinuoso pectore H. 200
 Sinus (sing.) Ps. 680 (plur.) P. vii, 7. xi, 136. 230. A. 143. Ps. 459 nutrum C. xii, 102
 Sion H. 460
 Sirio vapore C. xii, 22
 Sisciae P. vii, 3
 Sistere P. vii, 60. xiv, 39
 Sisti P. ii, 53. H. 755
 Sistit Ps. 348. S. ii. pr. 42
 Sistitur C. v, 66. ix, 42. P. i, 100. xi, 39
 Sistro meditantes vulnera Ps. 435
 Sistunt ad aram de laborum fructibus H. pr. 3
 Sita (sing.) P. iii, 213. iv, 189. S. i, 600 est C. xi, 84. P. pr. 14 (plur.) S. ii, 166
 Sitas P. x, 244
 Siti (subst.) S. ii, 923 mortis incensus P. v, 356 rabida auri P. xiv, 102
 Siti (adj. plur.) P. x, 152. S. ii, 86
 Sitiens P. vi, 58. viii, 8. A. 431. S. ii, 1027 fundere C. v, 71 limus H. 475
 Sitiente D. 49
 Sitienter C. iv, 89
 Sitientibus C. v, 91. H. 861
 Sitientis H. 622
 Sitim P. vi, 60 honoris aestuans P. ii, 250
 Sitire P. x, 716. 735. xii, 44
 Sitis (subst.) S. ii, 672. 985 eremi Ps. 371 sanguinis, vini, auri H. 397
 Sitis (verb.) aurum ardenter P. ii, 180
 Sitit H. 588
 Sitiunt spem fontis A. 685

- Situ** C. i, 43. iii, 195. P. x, 518. 1117. xi, 53. S. ii, 125. 262. 754 noctis P. ii, 378 senta loca P. iii, 47
Situm (adj.) C. iv, 38. H. 772. 905 est in tua manu ut P. x, 780 sub pedibus orhem P. xiv, 94
Situs (subst. plur.) P. xi, 132. H. 852
Sive C. vii, 79. 180. viii, 71. P. xiii, 20. A. 249. ~~240~~ ii, 404
Siverunt S. i, 27
Sivit P. x, 881
Smaragdina prata Ps. 862
Sobolem A. 916. S. i, 255. ii, 224
Soboles A. 247. H. 566. 595. 619. S. i, 163. 552
Sobolis D. 15
Sobria (sing.) H. 549 mens S. ii, 1057 (plur.) P. iii, 89. Ps. 397
Sobriam parcitatem jejuniorum P. x, 359
Sobrietas Ps. 244. 345. 403. 417. 450
Sobrietatis Ps. 450
Sobrii (plur.) C. i, 7. 82
Sobrius A. 588
Socia (adj. plur.) H. 428
Sociabere S. ii, 757
Socialibus sceptris H. 107
Sociam (adj.) Ps. 684 virgam C. vi, 71
Socianda (sing.) A. 158
Socians C. x, 2
Sociarant P. xi, 95
Sociare P. xiii, 48. S. ii, 586
Socias (adj.) peccandi A. 931
Sociat H. 53. Ps. 765
Sociata (sing.) A. 996 (plur.) H. 314
Sociaverat Ps. 855
Societ S. ii, 591
Socii (adj. sing.) S. ii, 43
Sociis (subst.) Ps. 574
Socio (adj.) Ps. 472
Socios (subst.) P. vi, 19. Ps. ~~345~~ 345. S. ii, 232
Socium (adj.) C. iii, 113. x, 160
Socius (adj.) calor C. x, 38
Socordia (subst. nom.) A. 126 degener vini atque somni C. vii, 12
Socordis C. i, 34
Socors edacitas P. x, 810
Socrum H. 780
Sodales P. vi, 73. xiv, 50. A. 713
Sodali A. 928
Sodalis P. v, 288
Sodalitas P. i, 53
Sodomæ H. 725. Ps. pr. 17
Sodomis H. 725. 741. 774
Sodomita (sing.) P. v, 195 libido Ps. 42
Sodomitas A. 316
Sodomorum H. 764
Sol C. ii, 25. 56. vii, 39. ix, 79. xii, 22. 26. H. 71. 505. Ps. 783. 845. D. 96. 104 recurrens C. xi, 2
Sola (subst. plur.) P. xii, 17. A. 666. S. ii, 252
Sola (adj. sing. nom.) C. xii, 11. P. ii, 9. iv, 57. 59. 115. x, 439. 711. 892. xiii, 5. A. pr. ii, 39. H. 259. 659. 742. Ps. 520. 575. 803. S. ii, 92. 592. 848 (abl.) Ps. 57. S. i, 616 (plur.) A. 151. D. 61
Solam Ps. 690
Solatia Ps. 233. S. ii, 32
Sole C. pr. 3. v, 3. 44. 132. ix, 46. H. 504. Ps. 616. S. ii, 85 calente C. vii, 207
Soleant A. 205
Solcas (subst.) Junonis futilis lambere A. 456
Soleatis S. ii, 445
Solebas P. x, 923
Solem C. viii, 9. S. i, 310. 328. 578
Solemus S. i, 395
Solenne A. 349. S. i, 341
Solennem P. v, 561
Solennes P. xi, 237
Solennia S. i, 631
Solent P. iii, 182. x, 146. S. i, 632
Solere P. xii, 19
Solers A. 835. S. ii, 202. 332. 369
Solertia (subst.) A. 558. H. 225. S. ii, 1050
Soles (subst.) H. 85
Solet P. x, 960
Soletis P. ii, 57
Soli (subst. gen. solum) H. 192
Soli (subst. dat. sol) P. xiii, 62. S. i, 342
Soli (adj. dat.) P. v, 105. 172. x, 712. xiv, 128. H. 701. S. ii, 244. 767
Solibus H. 915
Sollicitat S. ii, 894
Sollicitet Ps. 615
Sollicitum ingenium H. 547
Solidam S. ii. pr. 19
Solidante liquore A. 654
Solidaret S. ii, 330. 960
Solidata (sing.) A. 167. H. 743
Solido (adj.) C. v, 10. P. xi, 184. Ps. 336. S. i, 466
Solidos A. 671
Solidum C. iii, 69. A. 800. H. 877. Ps. 835 bonum H. 440
Solii H. 380
Solio C. iii, 189. iv, 6. v, 34. P. xi, 50. A. iii, 585. Ps. 875. S. i, 47. 367. D. 98 locata Roma in P. iv, 62
Solis (subst. sol) C. i, 9. ii, 6. iii, 87. ix, 15. x, 79. xii, 5. P. x, 537. 573. xi, 167. 190. xiii, 103. xiv, 96. A. 424. 626. S. ii, 830
Solis (adj. plur.) P. ix, 62. A. 125. S. ii, 240. 1127
Solita (sing. nom.) es C. iii, 27 est S.

- i, 162 (abl.) Ps. 156
 Solitam Ps. 512
 Soliti (plur.) P. ix, 15
 Solitis S. ii, 70. 312. 367. 912
 Solito C. v, 136. P. xii, 1
 Solitos S. ii, 309
 Solitudines C. vii, 61
 Solitum A. 946. S. i, 333. 622
 Solitus P. viii, 11
 Solium P. iii, 17. vii, 55. x, 639. xiii, 34. A. 198
 Sollers cura C. vii, 167
 Solo (subst.) P. vii, 31. 65. xiv, 50. 116. A. 1040. H. 821. Ps. 32. S. i. pr. 13. 65. ii, 326. 697. 982
 Solo (adj.) P. v, 544. A. 313. Ps. 786. 915
 Solomon Ps. 867
 Solomone H. 580
 Solomonis H. 577. D. 81. 182
 Solvam P. xiii, 69
 Solvant H. 287
 Solvat S. i, 394
 Solubilibus H. 506
 Solubilis carnis P. x, 507 dextra A. 514
 Solve C. i, 99. ix, 82. P. x, 424. A. 407
 Solvebat P. ix, 84
 Solvenda (sing.) A. 1044
 Solvendi (sing.) H. 261
 Solvendis S. i. pr. 68
 Solvens H. 756 sabbata terrea A. 504
 Solverat C. vii, 88. P. v, 123
 Solvere P. iii, 93. A. 967. Ps. 315. S. ii, 698. 939 curas in otia Ps. 729 in ruinam P. x, 50 obsequium C. iii, 331 vincula C. v, 35
 Solveret P. xiii, 34
 Solveris (pass.) per cachinnos P. x, 226
 Solverit C. xi, 108
 Solvet supplicio P. vi, 159
 Solvi (infin.) P. ii, 168. x, 348. S. ii, 860
 Solvimur S. ii, 1016
 Solvimus festum C. viii, 14
 Solvis P. x, 39
 Solvit C. xii, 176. P. vi, 70. 108. A. 428. H. 471. S. i. pr. 39. 397. 468. D. 24. 32 commissa piacula A. 544 reatum C. vii, 175 sacra sacerdos P. xii, 63
 Solvite Ps. 606 vincla A. 757
 Solvitur P. ii, 197. v, 303 aurum verticis Ps. 442 hirsuta cutis barbis P. x, 559 in luxum H. 283 libidine P. x, 509 mihi Christus A. 1047 puppis C. vii, 107
 Solum (subst.) C. iii, 5. 129. P. i, 40. ii, 543. iii, 198. v, 464. x, 326. H. 479. Ps. 631. S. i, 431. 640. ii, 155. 701. 777
 Solum (adj.) C. ix, 3. P. x, 522. xi, 10. A. 947. Ps. 4 super omnia Deum A. 188
 Solum (adv.) P. x, 1123. A. 268. 303. 376
 Solvor morte A. 1048
 Solus C. iv, 25. vi, 89. vii, 41. 111. xii, 138. P. ii, 361. v, 39. 107. 537. 538. x, 67. 98. 539. 728. 732. 788. xi, 15. A. 172. 306. 317. 758. 770. 792. 1034. H. 581. S. i, 14. 626. ii. pr. 23. 1118. D. 40. 176
 Soluta curis mens (sing.) C. vi, 33
 Solutæ (plur.) vires C. viii, 61
 Soluti (plur.) ac liberi carne P. ii, 270
 Solutio H. 702 jure H. 677
 Solutos A. 760
 Solutum est A. 515. 530 vas P. v, 163
 Solutus carne H. 912
 Solvunt C. x, 10. A. pr. ii, 23
 Somni (gen.) C. vii, 12. H. 913
 Somnia S. ii, 46
 Somniantem perplexa C. vi, 66
 Somniantum C. vi, 41
 Somniat A. 201. D. 185
 Somniet P. x, 963
 Somniis C. i, 88. P. x, 250
 Somniorum C. vi, 138
 Somno C. vi, 28 data res C. x, 56 vocante C. vi, 129
 Somnum C. i, 76. 97. D. 22
 Somnus C. i, 25. 33. H. 58
 Sonandi P. x, 554
 Sonantia Ps. 95
 Sonantibus C. v, 122
 Sonare P. x, 995
 Sonare P. x, 493. A. 391
 Sonent P. vi, 154
 Sonipes Ps. 190
 Sonitus (plur.) A. 847
 Sono (subst.) C. pr. 45 alarum P. v, 410
 Sonora (sing. abl.) voce A. 524
 Sonoram vocem C. ix, 82
 Sonoris P. xii, 37
 Sonorum (plur. gen.) C. ix, 64
 Sonos P. x, 15. 567. 933. H. 317. 653
 Sonus P. xi, 112
 Sophia (nom.) C. xi, 20
 Sophiæ (gen.) S. i, 34
 Sophistæ (plur.) P. x, 608
 Sophistas P. x, 404. S. ii, 889
 Sophistica (plur.) A. pr. ii, 30
 Sopor C. vi, 11. x, 60
 Soporatis oculis rore quietis H. 895
 Sopore C. vi, 113. 152

- Soporem C. vi, 74
 Sopor C. i, 32
 Sopor C. i, 47
 Sopor fine P. iv, 128
 Soporos C. i, 6
 Sorbeat H. 255. 963
 Sorbuerat A. 1079
 Sorbuit P. x, 905 or ~~ommas~~ P. i, 50
 Sorde H. 197. Ps. ~~119~~
 Sordeat multo crimine ~~119~~
 Sordens H. 904. S. i, 236 libido C. vii,
 13 mundus H. 8
 Sordent Ps. 527
 Sordentia S. ii, 832
 Sordentibus D. 3
 Sordes (subst. plur.) P. ii, 263. Ps. 465.
 907
 Sordescere H. 459
 Sordesceret S. ii, 827
 Sordet P. x, 508. H. pr. 50. 106. 358.
 695. Ps. 526. S. i, 643 cor vitiorum
 stercore Ps. 890
 Sordibus C. pr. 12. ii, 62. P. ii, 475. S.
 i, 147
 Sordida (sing.) A. 195. 759 (plur.) C.
 ix, 56. P. ii, 187. xiv, 111. A. 910.
 1030. Ps. 599. S. i, 637, templa S. ii,
 733
 Sordidam P. x, 180
 Sordidati (plur.) P. ii, 273
 Sordidi (plur.) P. v, 80
 Sordidum P. ii, 195. x, 1047
 Sordidus Ps. 52 cinis C. vii, 150 cultu
 invenusto C. viii, 22 ferrugine lugu-
 bri C. ix, 79
 Sordium C. vii, 33. P. x, 170
 Sorore S. i, 71
 Sororem H. pr. 56
 Sorores A. 757. Ps. 735
 Sororis P. ii, 466
 Sororum S. i, 361
 Sors Ps. 401 cecidit in vatem C. vii,
 110 ultima P. i, 54
 Sorte P. ix, 104. A. 772. H. 108. Ps.
 21. 474. S. i, 273. ii, 211. 373. 451.
 475 bellica Ps. pr. 20 sub dubia P.
 ix, 103 sub una C. x, 66
 Sortem H. 484. 708. S. ii, 459. 482
 Sortes Deum S. i, 262
 Sortibus A. 438
 Sortis P. x, 465 humanæ C. vii, 214
 Sortita (sing.) A. 551. S. i, 252 est A.
 889
 Sortitam S. ii, 370
 Sortiti (plur.) S. i, 34
 Sortitur H. 208
 Sospes Ps. 801
 Sospitant P. i, 117
 Sospitet C. iii, 180
 Spado P. x, 200. S. ii, 862
 Spargam S. ii, 726
 Spargantur S. ii, 1031
 Spargat Ps. 720
 Spargebat iram A. 320
 Spargenius C. x, 172
 Spargens P. x, 849
 Spargentem H. 298
 Spargere P. x, 382. 648. Ps. 55. S. i,
 364
 Spargerent P. i, 78
 Spargier C. v, 148
 Sparginius Ps. 219
 Spargit C. xii, 119. P. xiv, 115. H. 88.
 393. S. ii, 252. D. 72 cinis crinem
 C. vii, 150 fletibus locum P. ii, 534
 Spargitur H. v, 93
 Sparsa (plur.) P. xi, 132. A. pr. ii, 43
 Sparserat Ps. 151
 Sparserit C. i, 22
 Sparsim C. i, 40. P. v, 228
 Sparsi (sing.) A. 758
 Sparsis S. ii, 843
 Sparsisse C. xi, 65
 Sparsit H. 809
 Sparsus C. viii, 79. S. i, 235
 Sparteus culeus P. v, 457
 Spatiantur H. 814
 Spatiatus A. 665
 Spatiis P. xi, 212. Ps. 826
 Spatio (abl.) C. pr. 6
 Spatium C. x, 35. A. 813. S. i, 316
 Spe Ps. 886. S. ii, 906. 999
 Specie Ps. 553. 557. S. ii, 140
 Speciem P. iv, 91. A. 865. H. 778. Ps.
 872. S. i, 250
 Species (sing.) P. xi, 125. A. vi, 396.
 809. 1053. H. 60. 333. Ps. 323. 646.
 S. ii, 377 (plur.) C. vi, 56. A. 25.
 48. 733. 862
 Specimen P. iv, 178. vi, 109. A. 18. H.
 67 naturæ A. 635 trinum A. pr. i, 1
 Speciosa (sing.) P. iv, 34 (plur.) S. i,
 394. ii, 134
 Speciosam D. 181
 Speciosis Ps. 41
 Specta (imper.) A. 960
 Sectabat Ps. 112. 582
 Sectabile H. 67. 725. D. 63
 Sectabilis S. ii, 1089
 Spectacula P. vi, 64. H. 372. S. i, 385.
 ii, 947
 Spectaculum C. xii, 117. P. x, 86. 463.
 701
 Spectamine morum Ps. 913
 Spectans Ps. 197
 Spectant S. ii, 1109
 Spectantum S. i, 397
 Spectarat S. i, 207

- Spectare P. xiv, 45. A. 833. S. ii, 152. 260
 Spectat P. x, 909. xiv, 95. A. 318. H. 647
 Spectata (plur.) S. i, 54
 Spectator P. v, 297 horum sedes P. x, 223
 Spectatrix Ps. 118
 Spectatura (sing.) S. ii, 1093
 Spectet P. x, 688. xii, 16. A. 213. H. 311
 Specu P. ii, 88. x, 979 alvi C. vii, 115
 Specubus P. xiii, 53. H. 951
 Speculam Ps. 732
 Speculamine A. 20
 Speculamur Deum vultu aperto A. 335
 Speculator C. ii, 105. Ps. 492
 Speculatrix pupula H. 309
 Speculatur H. 901
 Speculo H. 83
 Speculum C. v, 154. P. xi, 186. A. 761. H. 870 Deitatis homo est A. 834
 Specum P. vi, 28 caliginis v, 350
 Sperus (sing.) P. xi, 160. 213
 Spei C. i, 46. P. ii, 458. x, 432. 647. S. ii, pr. 14
 Spethum D. 20
 Spelunca (nom.) S. ii, 289
 Speluncia H. 103
 Spem C. i, 24. v, 9. x, 138. xii, 150. P. ix, 104. x, 360. xi, 173. xiii, 31. 43. xiv, 88. A. 372. 683. Ps. 201. 233. 620. S. i, 511. ii, 159. 1047 capiti H. 936 in gloria P. x, 724 super aëra non librat H. 392
 Speramus C. i, 48
 Sperare S. ii, 123
 Speraverat P. v, 274
 Sperno C. iii, 26
 Spermenda (sing.) A. 15
 Spermens H. 720
 Spermere C. i, 10. P. iii, 21. S. i, 499. ii, 769
 Sperneret Ps. 516. S. i, pr. 6
 Spernit Ps. 150
 Spernitte P. v, 26
 Spernitur C. vii, 147. P. xiv, 23
 Spero S. ii, 167
 Spes (sing.) C. iii, 201. v, 96. P. iv, 196. v, 214. ix, 4. 96. xiv, 109. A. 393. Ps. 235. 278. 284. S. i, 152. ii, 1017. 1074 (plur.) P. xi, 176
 Sphera (nom.) A. 210
 Spheram P. x, 538
 Sphragitidas P. x, 1076
 Spion (plur.) D. 21
 Spionum culmum A. pr. ii, 49
 Spionum C. v, 52. P. i, 37. H. 87. Ps. 220. S. i, pr. 28. 647
 Spiculi P. x, 26
 Spiculis P. v, 261. 423. ix, 62 dolorum P. x, 579
 Spiculo solis C. ii, 6
 Spina (nom.) C. viii, 43
 Spinea (sing.) H. 793 (plur.) A. 66
 Spinifera (sing. abl.) rubo C. v, 31
 Spiniferos in altis A. 59
 Spinigeris P. x, 191
 Spinis A. 56. H. 799
 Spinosa (sing.) calumnia H. 639 (plur.) S. ii, 1041
 Spinosos S. ii, 1028
 Spiramen A. 758. Ps. 421
 Spiramina P. x, 985 vocis Ps. 717
 Spiramine C. ix, 47. A. 170. 871
 Spiraminis Ps. 594
 Spiramus A. 838
 Spirant C. v, 119. H. 313
 Spirante Deo A. 595
 Spirantes odores H. 858
 Spirare P. x, 937
 Spiras (subst.) A. 407
 Spirat C. v, 160. S. i, pr. 86. ii, 185. 479
 Spiris H. 201
 Spiritalem rem P. x, 378
 Spiritali lacte P. x, 14
 Spiritibus C. v, 125. H. 515. 842. Ps. 908
 Spiritu C. vi, 115. xi, 85. xii, 83. P. ii, 167. ix, 34. x, 56. 104. 682. H. pr. 37 Sancto C. ix, 20 supremo P. x, 23
 Spiritui A. 572. Ps. 766
 Spiritum C. ix, 6. P. v, 240. 430. x, 729. xii, 20 mundi P. iv, 111
 Spiritus (sing.) C. i, 77. iv, 14. vi, 4. vii, 24. 200. x, 8. P. ii, 488. v, 368. 571. vi, 92. vii, 88. viii, 11. x, 532. 979. 1081. xiii, 9. 71. xiv, 91. A. pr. i, 10. 164. 242. 369. 435. 436. 667. 694. 830. H. 165. 931. 933. Ps. xiii, 51. S. ii, 266. 376. 786 caelo refulgens C. vii, 75 sacer Eulaliae P. iii, 31 (plur.) P. i, 96. v, 77
 Spirituum H. 432. S. i, 446. ii, 190
 Spissus P. x, 373 dies S. i, 421
 Splendeat C. vii, 78. P. xiii, 1
 Splendens A. 926. Ps. 108
 Splendent C. v, 26
 Splendentem S. i, 578
 Splendentis Ps. 819
 Splendescere A. 64. 688
 Splendet H. 73 amictu sublustri Luna S. i, 365
 Splendido P. v, 73
 Splendor C. v, 161. vi, 43. P. ii, 414. iv, 27. x, 132. 468. H. 162 unus ab

- uno lumine satus (Spiritus Sanctus)
 P. x, 322
 Splendore P. v, 270. 351. xiv, 104. H.
 419. S. ii, 831
 Splendorem A. 629. S. i, 642
 Splendoris Ps. 439
 Splenduit illi os decore P. ii, 361
 Spolia C. iii, 21. Ps. 541. 698
 Spoliabo S. ii, 175
 Spoliarat honore A. 326
 Spoliare H. 209 vita S. i, 98
 Spoliat Ps. 479
 Spoliata (sing.) S. ii, 639
 Spoliatis (part.) S. i, 226
 Spoliatum S. i, 273
 Spoliatus P. ix, 43
 Spoliis H. 289. 551. Ps. 463. S. i, 124.
 417. ii, 358. 730
 Spoliorum S. ii, 581
 Spolium P. iv, 118. A. 410. Ps. 388
 Spondente S. ii, 161
 Spondet P. x, 470
 Spongia (nom.) P. xi, 144
 Sponso A. 603
 Sponsor P. ii, 139. 140
 Sponsus S. i, 257. 471
 Spoponderam P. ii, 294
 Spoponderant C. ix, 26
 Spopondi P. x, 724
 Spopondit P. xiii, 42
 Sprerunt D. 123
 Spretis P. xi, 37
 Spreto C. viii, 53. Ps. 588
 Spreverat P. ix, 32
 Sprevimus S. ii, 684
 Sprevisse C. vii, 29. P. x, 425
 Sprevit Ps. 63
 Spuma (nom.) P. v, 490
 Spumanti Ps. 113
 Spumantia A. 472. Ps. 368
 Spumas (subst.) P. v, 204
 Spumat A. 439
 Spumea mulctra C. iii, 66
 Spumeas P. i, 101
 Spumeum P. v, 439
 Spumis S. i, 127
 Spurca (sing.) S. ii, 813 (plur.) P. ii,
 248
 Spurcam S. ii, 835
 Spurcamina suilli gregis C. ix, 56
 Spurcavit S. i, 60
 Spurcis H. 635
 Sparcissima (plur.) P. xiii, 37
 Spurco H. 467
 Spurcum C. iv, 21 Jovem P. ii, 12 la-
 tronem P. i, 106
 Sputa A. 94 jacet in oculos tyranni P.
 iii, 128
 Sputamine A. 676
 Spotis D. 131
 Squalebat S. i, 408
 Squalens S. i, 492
 Squalent C. vii, 151
 Squalenti S. i, 643
 Squalentia Ps. 673
 Squalentibus H. 798
 Squalentis C. ix, 78. H. 262
 Squalere S. i, 7. ii, 923
 Squalidis P. ii, 191
 Squalido tempore C. ii, 17 tactu P. v,
 400
 Squalidus H. pr. 49
 Squalore S. ii, 721
 Squama (nom.) Ps. 680
 Squamea (sing.) P. xi, 75
 Squamosa (plur.) Ps. 126 agmina, P. v,
 444
 Squamosum H. 424
 Stabant P. ii, 179
 Stabat P. vi, 91. xiv, 18. Ps. 109
 Stabilem C. v, 11. Ps. 783
 Stabili S. i. pr. 65 mente H. 343 fide
 non S. ii. pr. 38
 Stabilis S. ii, 631
 Stabilita (sing.) S. ii, 321
 Stabulis P. xi, 91. S. ii, 445
 Stabunt P. ii, 488
 Stagna C. v, 65. P. vii, 40. xi, 70. Ps.
 95. 859. S. i, 483. ii, 930 ponti C.
 ix, 49
 Stagnanti D. 50
 Stagnare S. ii, 921
 Stagnis D. 88 Acheronticis C. v, 128
 Stagnum P. xii, 38
 Stamine H. 292
 Stando P. ix, 72
 Stans C. i, 80. P. i, 54. ii, 38. x, 535.
 xiv, 113
 Stant P. ii, 38. v, 282. vi, 32. Ps. 505.
 S. i, 225. D. 61
 Stante S. ii, 728
 Stantem P. xiv, 40
 Stantes C. i, 14
 Stantibus C. x, 73
 Stare C. pr. 21. v, 146. P. xi, 53. xiv,
 67. Ps. 241. S. i, 140
 Stat C. v, 158. P. x, 351. 397. 713. xi,
 215. A. 754. H. 51. 745. D. 121
 Stata (plur.) S. ii, 1003
 State (imper.) P. i, 118. vi, 22. Ps. 381
 Statim P. i, 18. x, 897
 Statione H. 502. Ps. 728
 Statis (2. pers. præs.) P. x, 446. 447
 Statori Jovi P. x, 415
 Statu C. xi, 26 vitæ pulcherrimo P. ii,
 271
 Statuæ (sing.) S. i, 438
 Statuam (ver. fut.) S. i, 51

- Statuas** (subst.) S. i, 503
Statuat S. ii, 159
Statuens H. 300
Statuentia S. i, 350
Statui (subst. dat.) S. i, 533
Statui (verb. pres.) S. ii, 141
Statuis (subst.) S. i, 301 *membra effigere* S. ii, 750
Statuis (ver.) S. i, pr. 83
Statuit *forum Sylla* P. ix, i *metas* S. i, 543
Statum P. x, 941. A. pr. ii, 19 *orbis Romani* regebat P. x, 31
Status (sing.) P. x, 401. S. i, 23. 570. ii, 374. 422. 681. 991
Statuta est P. x, 59 *immolanda bella* P. x, 1026
Statutum *ius erat* C. xii, 143
Stella (nom.) C. xii, 6. 18. 56
Stellus (sing.) S. ii, 456
Stellantis *azas* Pa. 863
Stelligerum C. v, 145
Stelligerum *azas* H. 907
Stellis C. xii, 45. S. i, 142
Stemma *prisci jejuni* C. vii, 81
Stemmata C. xii, 150. A. 986
Stemmata P. i, 4. x, 908. S. i, 486
Stemmati P. x, 131
Stemmati P. x, 127
Stent P. x, 53
Stephanus P. ii, 371. D. 177
Stercore *vitiorum* *cor sordet* Ps. 890
Stercoris S. ii, 635
Sterculum P. ii, 449
Sterilem S. i, 259
Steriles A. 64. S. i, pr. 69. ii, 913
Sterili H. 814 *spe* S. ii, 999
Sterilis A. 942. S. i, 359. ii, 963
Sterne P. iv, 197
Sternens Ps. 481
Sternere P. iii, 69. Ps. 256
Sternent P. v, 260
Sternimur P. v, 564
Sternimus H. 330
Sternit A. pr. ii, 36. D. vii, 76
Sternite *prunas tepentes* P. ii, 341
Sternitur A. 447 *unda mitis* C. ix, 39
Stertat *animus in pigris precordiis* C. vii, 20
Stertens Ps. 745
Stertere H. 383
Stererant A. 462
Stererat H. 745
Stererunt P. iv, 185
Stetisse P. x, 710. xii, 80
Stetit P. ix, 9. A. 32. S. ii, 1006. D. 161
Stetit P. x, 1080
Stetit (sing.) S. i, pr. 60
Stilicho S. ii, 716. 743
Stilis P. ix, 14. 44
Stillabat Ps. 700
Stillant P. ix, 58
Stillante A. 760 *unguine* P. v, 343
Stillantibus Ps. 300
Stillat C. xi, 74. S. ii, 926 *guttatim lacrymis* C. v, 29
Stilo P. x, 627. 1004. S. i, pr. 2
Stilum P. ix, 74
Stilus A. 379
Stimulis P. x, 776. xi, 106. xii, 73. S. i, 143 *illum* *immigat* *invidia* H. 187
Stimulos P. ix, 61
Stipabant A. 708
Stipant P. v, 373
Stipata (sing.) Ps. 405. 671
Stipati (plur.) P. xi, 79
Stipato *agmine* P. vii, 36
Stipatur *fumo et igni* H. 131
Stipem P. ii, 143
Stipendia *Angelorum* P. i, 66
Stipendii P. ii, 9
Stipis S. ii, 916
Supite C. iii, 108. xi, 75. P. x, 302. A. 343 *Crucis* P. ii, 24
Supitem C. xii, 198. P. x, 114. xii, 16 *carceralem* P. v, 552
Supiti P. x, 381
Supitis P. v, 371 *scilicet* A. 393
Stipularum Ps. 249. S. ii, 963
Stipulas H. 785
Stirpe A. 61. 345. 363. 1001. Ps. pr. 43. 879. H. 184. S. i, 268. ii, 417. 572
Stirpem P. x, 723. H. 785. S. i, 566
Stirpibus P. xi, 120
Stirpis A. 983. H. 574. S. i, 176. ii, 341. 532
Stola (abl.) P. v, 10
Stolidia (sing. nom.) *animis* *gens* A. 194 (abl.) H. 636
Stolidas A. 399
Stolidi (sing.) H. 376
Stolidia *cultibus* S. ii, 816
Stulido S. 498
Stolis P. ii, 375. vi, 139
Stomachando Ps. 132
Stomachante H. 196
Stomachus *alto felle* P. x, 308
Stomachi (sing.) S. ii, 629
Stomacho Ps. 902. S. i, pr. 58
Stomachum P. iii, 150. Ps. 123
Stomachus C. iii, 173
Strage Ps. pr. 13. 686. S. ii, 351. 669 *moralis* Ps. 538
Stragem C. xi, 41
Stragibus P. i, 39
Stramenta *testarum* P. v, 322

- Stramine H. 859
 Strangulant clausum locum angusta saxa
 P. v, 244 mentes P. i, 90
 Strangulatrix P. x, 1108
 Strata (sing.) S. i, 248 (plur.) pulpita
 P. x, 1016
 Strati (plur.) C. xii, 63
 Stratis (subst.) C. i, 18
 Strato A. 712
 Stratus P. ii, 508. xi, 178 humi P. ix, 5
 Straverat P. v, 476
 Strenue (adv.) P. v, 449
 Strenuus S. i, 104
 Strepat P. i, 119. x, 993
 Strepentes virgas P. x, 792
 Strepentis fontis C. vii, 169
 Strepitu armorum Ps. 170
 Strepunt C. i, 13
 Strictis Ps. 705
 Strictura (nom.) S. ii, 286
 Stridebat Ps. 866
 Stridens Ps. 121. 653 flammis P. v, 62
 Stridente D. 76
 Stridentibus uncis P. v, 173
 Stridere P. xi, 56
 Stridor H. 537
 Stridore Ps. 293. S. ii. pr. 13
 Stridula (sing.) A. 298. Ps. 324 sartago
 P. x, 768
 Stridulis P. x, 490 punctis fervens P.
 v, 227
 Stridulum sonare P. x, 995
 Stringe ferrum P. xiv, 65
 Stringere A. 68 ferrum in H. 567
 Stringit P. xii, 46. Ps. pr. 26
 Strophas P. ii, 318
 Strophio P. iv, 25. S. ii, 37 dactylico
 C. iii, 29
 Strophis A. pr. ii, 25
 Strophium Ps. 449
 Struant S. i. pr. 17
 Struat S. ii, 202
 Structa (plur.) P. xiv, 104
 Structam H. 485
 Structile Ps. 834 simulacrum H. 190
 Structos P. ii, 176
 Structum H. 847. Ps. 685
 Structura (nom.) S. ii, 208. 250 (abl.)
 Ps. 864
 Structus S. ii, 451. D. 122
 Struem P. x, 848 cladis C. vii, 138
 Strues (subst.) carbonum P. v, 219
 Strumas pectorum P. ii, 258
 Struxerat P. v, 266
 Struxit P. xiii, 98. A. 116. 515. 776. S.
 ii, 621
 Studebat P. vi, 75
 Studens P. x, 47
 Studet C. ii, 38. S. i. pr. 21
 Studia H. 308
 Studii S. i, 601
 Studiis P. ix, 21. xi, 197. S. ii, 138
 Studio C. x, 75. H. 865. Ps. 763. S.
 ii, 1016
 Studiosa (sing.) P. iv, 54
 Studium C. pr. 15
 Studuit C. pr. 33. H. 224. S. i, 19
 Stulta (sing.) P. xiv, 101. S. i, 80 su-
 perstitio A. 149 (plur.) C. xii, 141.
 A. pr. ii, 29
 Stulte (voc.) P. x, 296. H. 674
 Stultis P. x, 268
 Stultitia (nom.) D. 68
 Stultitiam C. pr. 35
 Stulto H. 551
 Stultum P. x, 608 est A. 351
 Stultus sæculi est P. x, 610
 Stupefacta (plur.) A. 700
 Stupefactis Ps. 585
 Stupenda (sing.) C. ix, 85
 Stupens P. ii, 182
 Stupent P. vi, 30. S. ii. pr. 22
 Stupentem P. x, 961
 Stupentes P. v, 493
 Stupentibus C. ix, 77
 Stuperet P. v, 309
 Stupet C. vii, 130. Ps. pr. 48
 Stupidas A. 322
 Stupor P. vii, 78. x, 581. H. 61. S. i,
 73
 Stupore P. i, 92. x, 75
 Stuppa C. v, 20
 Stuppeis P. x, 864
 Stupra P. ii, 248. S. ii, 226
 Stuprator P. x, 221
 Stupro (subst.) P. ii, 466. H. 617
 Stuprorum P. x, 180
 Stuprum S. i, 178
 Stupuit P. vi, 111. x, 676. Ps. 508. S.
 i, 216. D. 184
 Styge C. v, 126
 Stygio H. 128 antro S. i, 356
 Stygis A. 228
 Styx Ps. 520
 Suadelis H. 715
 Suadendo P. ii, 86. v, 18
 Suadet C. i, 19. S. i, 371
 Suaseras P. x, 95
 Suaserat P. ii, 492. H. 719
 Suaserint P. x, 305
 Suaserit S. i, 451
 Suasisse H. 716
 Suasit H. 784. Ps. pr. 10
 Suasor Ps. pr. 10
 Suave immorientis S. i, 63 sonantibus C.
 v, 122
 Suavia S. ii, 150
 Suavibus A. 906. H. 821

- Suavitas C. ix, 61
 Suavius P. ii, 408
 Subacta (sing. nom.) C. i, 70 (abl.) S. ii, 291 (plur.) P. xi, 92
 Subactæ (plur.) C. vii, 16
 Subactis P. v, 513. xiv, 22
 Subactos C. xii, 161
 Subdere P. xi, 90. H. 701. S. ii. pr. 27
 Subdiderant morti C. iv, 44
 Subdidit C. iii, 40. P. xii, 51. Ps. 799
 draconem P. i, 36
 Subdit H. 384
 Subdita (sing.) A. 88. H. 310. S. ii, 440 (plur.) P. x, 848. H. 470
 Subditas P. xiv, 95
 Subditi (sing.) P. x, 1029
 Subditis (adj.) P. ii, 489. xiii, 72
 Subditum P. v, 171
 Subditur A. 551
 Subditus orbis P. ii, 439
 Subdola (sing.) Ps. 681
 Subdolam P. x, 392
 Subdolo ore P. v, 175
 Subdolum C. ii, 99
 Subdolus A. 963
 Subducere H. 727
 Subductam C. xi, 7
 Subducto C. viii, 26. S. ii, 983
 Subductus Ps. 872
 Subeas P. x, 814
 Subegit P. x, 777. A. 508. S. ii, 562
 Suberat S. ii. pr. 14
 Subest H. 78. 803. Ps. 620. S. ii, 241
 Subeunt S. ii, 373. 984 juga H. 431
 Subjacet P. x, 390. S. i, 427
 Subjacuit C. pr. 15. S. ii, 965
 Subjecerit S. ii, 489
 Subjecisse P. vii, 65
 Subjecta (sing.) H. 214. S. ii, 125 (plur.) P. v, 517. x, 375. Ps. 732
 Subjectam H. 508
 Subjectans caput ad P. x, 1034
 Subjectio H. 702
 Subjectis S. ii, 497
 Subjectos H. 529. S. ii, 186
 Subjectum P. v, 172. H. 904
 Subjectus S. i, 343
 Subigebant S. ii, 282
 Subigit S. i, 373
 Subinde P. x, 1018
 Subire P. x, 99
 Subiret P. xiv, 87
 Subisse C. vi, 127
 Subit C. xii, 49. P. x, 472. S. i. pr. 74
 329 horror persecutorem P. x, 961
 Subita (sing. abl.) Ps. 669
 Subitam S. ii, 899
 Subiti (sing.) S. i. pr. 34
 Subitis P. xi, 107
 Subito (adj.) S. ii, 930
 Subitum P. xiii, 15. H. 175
 Subitus H. 189
 Subjugales belluas P. x, 333
 Subjugatis hostibus P. x, 419
 Subjugatum hostem P. x, 777
 Subjugatur luxus et gula C. vii, 11
 Subjugavit A. pr. ii, 31
 Subjungere H. 678
 Subjungier S. ii, 586
 Subjungitur S. ii, 632
 Sublatus P. v, 237. x, 364
 Sublevit P. xii, 49
 Sublidit murmur A. 848
 Sublimat largo flamine bombum A. 845
 Sublime C. xii, 39. P. x, 697. xi, 225. A. 522. H. 32. Ps. 303. 347. 736. S. ii, 262 minaris Ps. 288
 Sublimem S. i, 425. ii, 883
 Sublimi H. 130
 Sublimibus P. xi, 217
 Sublimior S. ii, 713
 Sublimis C. xii, 171. H. 111. Ps. 138
 Dei P. ii, 495 gradu P. ii, 39
 Sublustri S. i, 365
 Subnixa (sing.) H. 424. Ps. 868. S. i, 367
 Subnixus C. iv, 6. H. 73 nube P. iv, 10
 Subnotanda (sing.) P. ii, 132
 Subridens P. vi, 48. Ps. 166
 Subsellia P. x, 61. S. i, 609
 Subsidio C. v, 107 dextræ tuæ P. vii, 64
 Subsidium S. ii. pr. 20
 Subsistat A. 244. S. ii, 235
 Subsistente Ps. 661
 Subsistere S. i, 604
 Subsistit ab æterno A. pr. i, 3
 Substantia (nom.) A. 273. 783. H. 78. Ps. 909. S. ii, 212. 239 (abl.) omni carentem C. vii, 40
 Substantiæ (sing.) P. x, 477
 Substantiam H. pr. 44
 Substitit C. vii, 100. S. i. pr. 79
 Substrinxit A. 671
 Substrata (sing.) P. vii, 48
 Substructa (plur.) A. 753
 Subtacitam H. 174
 Subtegmene Ps. 674
 Subterna nocte H. 922
 Subternis S. i, 392
 Subterranea (plur.) P. xi, 167
 Subtexeret H. 729
 Subtile ingenium H. 546
 Subtrahat C. xii, 107. P. ii, 296
 Subtrahit S. ii, 829
 Subtrahite A. 137
 Subtraho P. x, 97
 Subtrahunt P. i, 79
 Subtus P. v, 520
 Subvectam S. i, 61
 Subvchat A. 233

- Subvehuntur P. i, 90
 Subverso H. 207
 Subvolabit P. x, 533
 Suburbanos P. xi, 42
 Suburram P. xi, 45
 Succedet P. x, 1103
 Succendat S. ii, 382
 Succenditur Ps. 150
 Succensi (sing.) A. 137. S. i. pr. 58
 Successibus P. x, 139. S. i, 286. ii, 618 dextris utor P. ix, 105
 Successit S. i, 84
 Successor C. xii, 98. P. ii, 79. Ps. 806. S. ii, 281. 1122
 Successu H. 441. S. i, 123
 Successum P. iv, 149
 Successus (plur.) S. ii, 563
 Succis (sing.) H. 232
 Succina P. iii, 21
 Succincta (sing.) Ps. 42. S. i, 366 ferro pestis P. i, 43
 Succisa (sing.) S. ii, 1010
 Succo C. x, 104. H. 114. S. ii, 1026
 Succubam P. x, 192
 Succubuit Ps. 299. 539
 Succulentis obtutibus P. x, 433
 Succulentos furores H. pr. 58
 Succum C. v, 18. A. 696. H. 367. S. ii, 219. 961 papillæ C. vii, 165
 Succumbere Ps. 393. S. ii, 103. 705 pœnæ A. 900
 Succumbit S. i, 168. ii, 323
 Succurrit Ps. 278
 Suda facies diei Ps. 638
 Sudans C. xi, 75
 Sudare Ps. 894. S. ii, 924
 Sudaret S. ii, 545
 Sudat C. iii, 72
 Sudata (plur.) Ps. 167. S. ii, 550
 Sudatum Ps. 820
 Sudatur Ps. 239
 Sudavit C. ii, 76
 Sudibus C. viii, 43. P. xi, 143. A. 59
 Sudo lumine P. ii, 384
 Sudore levi bellum gerebat S. ii, 515
 Sudoribus H. 750 tantis structam urbem H. 485
 Sudum C. vii, 80. P. vi, 128. H. 805
 Sues (sing. fœm.) S. ii, 813 (plur. mas.) P. x, 649
 Sueta (sing.) S. i, 81 bello et armis virtus P. i, 33
 Suetus C. v, 39. vii, 70. ix, 52. P. x, 885. S. i, 106
 Sueverat P. ii, 513. S. ii, 1006
 Sufferre A. 472
 Sufficiat C. iii, 184
 Sufficit C. viii, 69. H. 760. Ps. 458
 Suffire A. 459
 Suffixa (sing.) A. 382 (plur.) C. v, 142
 Suffixum cruci P. x, 585
 Sufflabilis animæ A. 838
 Sufflamine Ps. 416
 Sufflaverat animam ore A. 778
 Suffoderat Ps. 258
 Suffodit H. 827
 Suffragantium P. i, 16
 Suffragia H. 562
 Suffudit H. 86
 Suffundere A. 763. Ps. 45
 Suffundit H. 132
 Suffuso Ps. 114. S. i, 231
 Suffusus S. i, 422
 Suggestam P. x, 20
 Suggere P. ix, 95
 Suggestit C. v, 18
 Suggestunt P. x, 111
 Suggesta (plur.) H. 560
 Suggillet P. x, 999
 Suilla (plur.) P. x, 918
 Suilli gregis (sing.) C. ix, 56
 Sulcant P. x, 453
 Sulcare Ps. 213
 Sulcator S. ii, 939
 Sulcis A. 356. S. ii, 198. 1023 scribitur cera P. ix, 52 sulcos intexere P. ix, 77 viscera rupta P. x, 448
 Sulcos P. iv, 119. x, 550. S. ii, 931 calami A. 596 marmorum P. iv, 194 ungularum P. v, 338
 Sulcum traxerat stella C. xii, 55
 Sulcus P. x, 1127
 Sulfure C. v, 136. H. 728. Ps. 43
 Sulfureus Ps. 95
 Sulfuris P. v, 198. A. 137
 Sumamus S. ii, 290
 Sumant H. 557
 Sumas C. iv, 67
 Sumat A. 44
 Sumens A. 170
 Sumere C. iii, 89. P. v, 154. xiii, 40. H. 289. S. i, 339. 548 cibum C. viii, 72
 Sumi P. x, 107
 Sumit C. vii, 152. ix, 62. xii, 26. P. x, 148. A. 566. Ps. 77. 152
 Summa (subst.) meritorum H. 889
 Summa (adj. sing. nom.) P. ii, 83. A. 644. H. 20. 31. Ps. 338. 609. 769. S. ii, 391 (abl.) P. xiii, 80. Ps. 410. S. i. pr. 79. 13. 15. ii, 1035 in cute Ps. 506 (plur.) P. ix, 59. x, 488. A. pr. i, 1. 301. 557. H. 24 fluctuum C. ix, 49 rerum P. x, 410
 Summæ (subst. sing.) S. ii, 210
 Summæ rationis regem A. 226
 Summam (subst.) H. 55. Ps. 583
 Summam (adj.) H. pr. 44

- Summa* (voc.) C. iv, 81. v, 187
Summersum D, 87
Summersus A. 666
Summi (sing.) C. vi, 77. vii, 134. xiv, 66. A. 692. 1010. Pa. 394. 543. S. i, 408
Summis P. v, 503. xi, 121. A. 536. Ps. 838. S. i, 489. 590. ii, pr. 24. 149. 298
Summissa (sing.) S. ii, 214. oculos S. i, 430
Summisum C. xii, 59
Summissus A. 698. S. ii, 265
Summittat S. ii, 390
Summittere Ps. 883. S. i, 557. colla ante A. 642. frontem A. 458. gladio caput P. xiii, 47
Summo C. xii, 81. P. vii, 21. 74. xi, 101. 157. xii, 55. A. 254. H. pr. 10. 21. 528. Pa. 602. 738. 796. ii, 118. 555. Patre A. 90. 101
Summorum S. ii, 423
Summos P. xiii, 77. A. 252. S. i, 618. Deos H. 16
Summula (nom.) P. ii, 132
Summum P. ii, 440. xiii, 84. A. 228. H. 22. 440. S. ii, 387. 457. 680. D. 108. bonum A. 885. caeli dominum S. ii, 840. caput saeculi P. x, 167. Deum A. 188
Summus P. x, 376. 411. 609. 862. A. 255. 446. H. 576. Pa. 549. S. i, 308. ii, pr. 2. 268. 796. Deus A. 776. Pater C. iv, 68. pontifex P. x, 223. sacerdos P. x, 1011. super omnia S. i, 40
Sumserat A. 780
Sumsisse A. 699. H. 172
Sumsit P. 602. 740. A. 50. 605. H. 48. Pa. 226. S. ii, 41. 352
Sumta (sing.) A. 177. S. ii, 970
Sumtae (sing.) S. i, 90
Sumtibus S. ii, 912
Sumtis C. ii, 29. iv, 70. 97
Sumto cibo C. iv, 1
Sumtuosa (plur.) P. v, 73
Sumtorus A. 54
Sumunt C. ix. 99. arma C. v, 49
Suo P. vii, 37. viii, 14
Suopte S. ii, 473
Suorum P. i, 102. x, 757. xiii, 88. xiv, 32. S. i, 619
Suos C. v, 63. P. iii, 214. v, 247. vi, 118. vii, 37. x, 1087. xi, 199. A. 211. H. 404. D. 39
Supellex P. pr. 14. i, 130. ii, 207
Supetadderr A. 987
Supetare P. iv, 63
Superas (adj.) H. 824. D. 171
Superavis (part.) S. i, 182
Superba (sing. nom.) P. iii, 64. (abl.) P. xi, 217. xii, 6
Superbam S. ii, 560
Superbia (nom.) Ps. 178. 203
Superbis (adj.) S. i, 417
Superbit P. ii, 227. x, 149. H. 400. Ps. 190
Superbos P. ii, 6. Pa. pr. 27
Superbum P. vi, 8. Pa. 285
Superbus P. ii, 265. x, 800. mirari stings Ps. 538. spolia S. i, 124
Supercalcare ruinam Ps. 256
Supercilio P. xii, 33
Supercilium deponere Ps. 287
Supereminet Ps. 195. 737
Superesse S. ii, 169
Superest C. viii, 1. P. iv, 161. vii, 63. Ps. 71. S. ii, 1122
Superficies S. i, 16
Superfit S. ii, 983
Superflua (sing.) S. ii, 233
Superflua S. i, pr. 69
Superfluit P. x, 215
Superflua A. 668. trans omnia Deos A. 810
Superi (sing.) C. iii, 95. seminis A. 165
Superimposito Ps. 266
Superingeruntur C. iv. 87
Superis (Deis) A. 660. S. i, 303
Superis (adj.) A. 749
Superna (sing. abl.) S. i, 305. (plur.) C. iv, 52. P. xiii, 86. S. ii, 260. caeli P. vi, 26
Superne (sing.) A. 557
Superne (adv.) C. iii, 20. P. x, 1016. xii, 39
Superni (sing.) C. vii, 90. A. 84
Supernia P. xiii, 105
Superno P. x, 18. H. 60. fusto P. i, 87
Supero (adj.) C. iii, 159. A. 904. S. i, 541
Superos C. iii, 200. v, 126
Supersit P. x, 619. Ps. 676
Superstas S. i, 432
Supersternant S. ii, 300
Superstas C. 10. P. x, 539. xiii, 6. Ps. 390. D. 121. morti propinae P. iv, 115
Supentite S. ii, 572
Supensitio A. 149. 195. 510. H. 396. S. i, 30. 198. ii, 510. 871
Superstitia P. x, 877
Supervacuam (sing. abl.) Ps. 134
Supervacua H. 433
Supinas facies ad caelum erigit A. 501
Supinat Ps. 281
Supinata cervice P. xi, 85
Supinis P. xii, 15
Supinus P. x, 172

- Suppeditant** H. 253
Suppeditare Pa. 628
Suppeditat C. iii, 57. S. ii, 218. 946
Suppleat P. ix, 66
Supplendum S. ii, 1117
Supplex C. ix, 54. P. ii, 565. xiv, 86.
 A. 446. 609 precor C. viii, 77
Supplicantibus C. vii, 213
Supplicare F. x, 381 ariis P. ix, 32
Supplicat P. x, 255. S. ii, 643
Supplicatio C. i, 83
Supplicator P. i, 14
Supplicem C. vii, 174. P. ii, 561
Supplices (adj.) P. v, 546. xiv, 6
Supplicia P. xi, 63
Supplicii P. xi, 23
Supplicii C. iv, 84. v, 133. P. iii, 99.
 S. ii, 475
Supplicio solvet P. vi, 169
Suppliciter S. i, 566. ii. pr. 28
Supplicium P. iii, 15. vi, 68. A. 837.
 H. 374. S. ii, 188 init A. 548
Supplicum P. i, 20
Supponit P. x, 1037
Supponitus P. xi, 220
Supra C. vi, 100. xii, 67. 92. P. x, 375
 hominem S. i, 100
Suprema (plur.) celebrare P. iii, 182
Supremam P. x, 812
Supreme (voc.) Pater C. vi, 1
Supremi (sing.) P. xiii, 54 Dei S. ii,
 100
Supremis C. ix, 44. P. vi, 69
Supremo C. iv, 5 spirito P. x, 23
Supremum P. iv, 133. S. i, 295 regimen.
 A. 214 palpitat C. vii, 142
Supremus Pa. 53 mortis exitus P. v, 528
Sarculo C. v, 117
Sarculos S. i, pr. 20
Sarculus A. 543
Surda (sing.) A. 397. 788
Surdus P. x, 964. H. 406. S. i, 65
Surgat A. 1069. Pa. 814. S. ii, 29. 208.
 Surge C. ix, 46
Surgeos C. v, 130. P. iv, 74
Surgentem S. ii, 1029
Surgere D. 183
Surgeret C. ii, 75
Surgit P. iv, 34
Surgit C. ii, 25 ix, 45. P. x, 361. 409.
 Ps. 258. D. 188 in auxilium H. 410
 mihi A. 1047
Surgunt A. pr. ii, 7. S. ii, 73. 200.
Surrepsit A. 485
Sursum P. i, 83. A. 232. 1003. H. 633.
 Pa. 301. S. i, 91. D. 173 ac deorsum
 P. v, 110
Suscipit Ps. 812
Suscepta (sing. abl.) D. 39
Susceptat A. 548
Susceptus P. xi, 71
Suscipe C. v, 155. x, 125. P. ii, 309
Suscipiam S. ii, 725
Suscipit P. v, 502. vii, 27. A. 1020.
 H. 553
Suscipiunt P. vii, 90
Suscitat C. xii, 75
Suspecta (sing. nom.) C. xii, 106
Suspectam H. 816
Suspectant P. vii, 3
Suspectat S. ii, 407
Suspende S. ii, 62
Suspendere H. 271
Suspendit H. 519. Pa. 283. D. 48. 92
 ictum terror C. vii, 99
Suspendite lacrymas C. x, 116
Suspendor P. vii, 73
Suspendunt A. 534
Suspensa (sing.) S. ii, 37 ab humo Ps.
 202 (plur.) S. ii, 569
Suspensos Pa. 663
Suspensum C. iv, 63. P. vii, 24
Suspensus P. i, 105
Suspexit A. 91
Suspice A. 947
Suspiciit C. iii, 130. P. ii, 410. H. 619.
 S. i, pr. 35
Suspiciant C. xii, 191
Suspirans alto corde P. x, 926
Suspirant C. ii, 44
Suspirat Pa. 480. S. ii, 1073 ignes A.
 413
Suspiria Pa. 35. S. i, 480 mittit ad coe-
 lum H. 380
Sustentat A. 956. S. ii, 992
Sustinens P. vii, 30
Sustinere C. vii, 192
Sustinet P. ii, 250. xi, 220. H. 620. S.
 ii, 949
Sustinuit A. 670.
Sustulit C. xii, 127
Susurrat lene A. 846 tale aliquid fama
 S. ii, 919
Susurris C. ix, 66
Susurros A. 494. S. i, 62
Suta (plur.) C. iii, 119
Sutile viucium P. iv, 24
Sutiles lapillos C. vii, 158
Sutilibus H. 269
Sutis hamis Ps. 675
Suto corpore P. v, 470
Suxisse P. x, 619
Sycophantarum A. pr. ii, 25
Sylla P. ix, 1
Syllaba (nom.) Ps. pr. 3
Syllabis A. pr. ii, 24
Sylva (nom.) C. ix, 113. P. xi, 145. H.
 241. 703. S. ii, 963

Sylvæ (sing.) C. viii, 36
 Sylvarum D. 118
 Sylvas P. xi, 115. S. i, 303. 372
 Sylvestribus S. ii, 943
 Sylvestris A. 342
 Sylvicolæ puellæ (sing.) S. ii, 524
 Sylvis H. 103. S. ii, 874
 Sylvosi (sing.) S. i. pr. 72. 159
 Sylvosis anfractibus H. 144
 Symbolum P. ii, 438
 Symphonia (nom.) S. ii, 527
 Synnas (sing. nom.) S. ii, 247
 Syrmate Ps. 362
 Syrtibus A. 443
 Syrtica (plur.) S. ii, 355
 Syrtium C. xi, 67 silentio C. vii, 30

T.

Tabæ P. ii, 154. H. 119
 Tabellas P. ix, 47
 Tabellæ C. xii, 156
 Tabenti S. i, 502
 Tabentibus A. 817
 Tabentis S. i, 16
 Tabescit P. x, 525
 Tabescunt nives C. vii, 207
 Tabida (sing. nom.) gleba A. 765 (plur.)
 S. ii, 779
 Tabidos P. x, 504
 Tabidum C. ii, 91. P. x, 1032 limum
 C. vii, 191
 Tabidus P. iv, 132 aer S. ii, 956
 Tabifluæ cratis A. 891
 Tabo C. x, 97. P. x, 1047. A. 759
 Tabularia H. 761
 Tabulas P. xi, 185. A. 328
 Tabulata (plur.) P. xi, 73
 Tabulis P. x, 1016. S. ii, 50. 311. 461
 Taceam H. 659
 Tacenda (plur.) C. vi, 76
 Tacendi P. ii, 253
 Tacente P. x, 399
 Tacentem P. x, 914
 Tacita (sing. abl.) P. ix, 45
 Tacitæ (sing.) Ps. 821
 Tacitas P. xi, 9
 Tacitis H. 391. 911. S. i, 401. 538
 Tacito S. i. pr. 36
 Tacitos A. 624
 Tacitus A. 215
 Tacta (sing.) P. xiii, 79
 Tactu P. v, 400. A. 1038. H. 293. 863.
 Ps. 642. D. 172
 Tactus (sing.) H. 303
 Tacuerunt A. 438
 Tacuit superstitio A. 149
 Tædas A. 136. Ps. 48. S. i, 263. ii, 1073

Tædet H. 274
 Tædio P. v, 355
 Tænara A. 749
 Tæniolis S. ii, 1105
 Tagus S. ii, 604
 Tale C. i, 61. P. i, 24. v, 529. x, 247.
 A. 82. S. ii, 737. 919
 Talem P. ii, 363. 369. H. 778. Ps. 240.
 S. ii, 896
 Talenta P. ii, 51. 309. xi, 188
 Talentis P. ii, 176. xii, 48. H. 257. Ps.
 579. 872 formata victoria S. ii, 29
 Tales P. ii, 157. H. 652 quales C. ii,
 61
 Tali (adj.) C. vi, 113. 135. vii, 26. P.
 x, 571. H. 394. Ps. 544. 749
 Talia C. pr. 28. P. v, 421. vii, 43. ix,
 83. x, 16. 678. 791. 841. H. xii, 668.
 Ps. 253. 480. S. i, 194. 391. ii, 11.
 67. 302. 403
 Talibus C. vii, 171. P. iii, 96. x, 217.
 298. 1046. xi, 169. Ps. 434. 564. S.
 i, 43. 283. 507
 Talis (adj.) P. x, 444. xiv, 69. S. i,
 196. ii, 1050
 Tangere P. iii, 124. v, 180. xiv, 133.
 A. 143. 322
 Tangeret portum carina P. v, 504
 Tangit P. xi, 98
 Tanta (sing. nom.) P. i, 16. iv, 4. v,
 177. x, 484. xi, 215. A. 548. 1028.
 1036. H. 154. Ps. 646. S. ii, 916.
 D. 62 (abl.) Ps. pr. 38. S. ii, 91
 (plur.) P. x, 297. xi, 61. Ps. 696
 Tantæ (sing.) P. x, 1113. xiii, 25. A.
 398. S. i, 647. ii, 953. 1118
 Tantam P. xiv, 88. H. 245
 Tantas P. ii, 317
 Tanti (sing.) C. pr. 6. vii, 109. xii, 158.
 P. v, 191. 275. 491. x, 225. 794. xii,
 14. H. 653. Ps. 607. 824. 728. S. ii,
 pr. 55
 Tantis P. v, 162. x, 93. 516. xi, 213.
 H. 485. S. ii, 618. Ps. 495
 Tantus C. viii, 17. xii, 33. P. vi, 133.
 x, 583. A. 1028. S. ii, 334
 Tarda (sing.) H. 544
 Tardat H. 849. Ps. 416. S. ii, 177
 Tardis P. vi, 81. S. ii, 315
 Tardum S. i, 259
 Tarentus S. ii, 747
 Tarpeia (sing. abl.) S. i, 549 (plur.) A.
 508 sacra P. v, 106
 Tarraco P. iv, 23. vi, 1. 158
 Tartara C. v, 133. xii, 92. A. 638. H.
 825. 883. Ps. 90. 521. S. i, 26. 532
 Tartareæ (sing.) P. xiii, 52
 Tartarei (sing.) H. 959 regis S. i, 357
 Tartareus S. i, 370

- Tartari C. i, 70. P. ii, 288
 Tartaro C. ix, 18. P. v, 200. x, 475
 Tartarum C. ix, 71. xi, 112
 Taurica sacra S. i, 395
 Tauricornem Tonantem P. x, 222
 Taurina (plur.) P. x, 918
 Tauris P. v, 415
 Taurorum P. v, 76. S. ii, 1123
 Taurus P. x, 1021. H. 359
 Tecta (subst. plur.) P. vi, 154. S. ii, 697. 831. 872
 Tecta (adj. sing.) C. v, 113. Ps. 105 (plur.) C. x, 169. P. iii, 196
 Tectam C. vii, 105
 Tecti (subst.) P. xi, 219
 Tectis (subst.) P. xi, 161. xii, 31. Ps. 810. S. i, 531
 Tectis (adj.) P. x, 394. Ps. 759 dolis H. 146
 Tecto (subst.) P. xi, 221
 Tecto (adj.) ævo H. 177
 Tectorum (subst.) S. ii, 454
 Tectos C. i, 17
 Tectum (subst.) S. i, 66
 Tectum (adj.) S. i, 651. D. 111
 Tectus C. vii, 63. 139. S. ii, 925. 1055
 Tegat Ps. 611. 743
 Tege C. x, 133
 Tegens P. vi, 159
 Tegerent S. ii, 568
 Tegi C. ix, 102. P. ii, 52
 Tegimus C. viii, 29
 Tegit C. x, 62. P. iii, 177. 178. A. 439. Ps. 461. 689. 870. S. ii, 251. 646
 Tegitur P. x, 1085
 Tegmen Ps. 365
 Tegmina C. iii, 119. D. 4
 Tegmine P. v, 395. x, 762. A. 628. H. 90. Ps. 25. 246 pietatis Ps. 559 verticis P. iii, 155
 Teguntur H. 874
 Tela (subst. plur.) C. v, 77. P. x, 195. 967. H. pr. 56. 417. Ps. 47. 135. 436. 509. S. i, 399. ii, 34
 Telis (tela) H. 296
 Telis (telum) Ps. 25. 161. 204. S. ii, 761
 Tellure A. 743
 Tellurem C. xi, 65. A. 1045
 Telluri S. ii, 981
 Telluris P. v, 500. A. 1043. S. ii, 321. 781
 Tellus H. 906
 Telo Ps. 115. 488
 Telorum Ps. 120. S. ii, 560
 Telum Ps. 533. 677
 Temeraria (sing.) P. iii, 113. Ps. 254 (plur.) H. 370
 Temerarius S. ii. pr. 51
 Temnere P. xiv, 28
 Temo C. v, 147
 Temonis P. xi, 97
 Temperans C. ii, 31. vii, 172
 Temperat C. xii, 12. A. 14. H. 257. Ps. 635. S. ii, 786
 Temperet C. vi, 23. P. ii, 347. S. ii, 1013. D. 48
 Temperetur P. x, 934
 Temperies S. ii, 986
 Tempestas P. ix, 29. Ps. 668
 Tempestatis S. ii, 1012
 Tempestatum A. 662
 Tempa P. ii, 477. iii, 170. x, 425. A. 445. H. 762. S. i, 190. 222. 534. ii, 763
 Templi C. iv, 17. xii, 188. P. x, 342. Ps. 819. 912. D. 121. 124. 131
 Templis S. i, 217. 277. 292
 Templo P. ii, 161. iv, 105. xi, 31. Ps. 107. 811. S. ii, 28. 53. 259
 Templorum S. ii, 348. 540. 547. 650. 684. 855 mors P. ii, 510
 Templum C. iv, 26. P. ii, 300. iv, 83. x, 46. 292. xi, 215. A. 513. 518. 526. 533. Ps. 809. 814. 825. S. i, 120. 250. ii, 13. 244. D. 81. 83. 103 mentis S. ii, 249 pectoris S. ii, 841
 Tempora (anni) C. v, 2. x, 137. A. 261. 283. H. 34. Ps. 67. S. ii, 324. 677. 797. 1121 ponit i, 542
 Tempora (capitis) C. iii, 27. P. x, 1013. A. 493. H. 499. 966. Ps. 30. S. ii, 1105
 Tempore C. i, 66. ii, 18. P. iv, 172. vi, 113. x, 597. xiii, 44. A. pr. i, 4. 89. 103. 121. 825. H. 44. 885. S. i, 145. 529. ii, 140. 337. 343. 482. 690. 916. 994. 1077 non senescit laus illa P. i, 82
 Temporibus (anni) S. i, 242. 329
 Temporis C. pr. 6. i, 78. P. ix, 20. S. i, 513. ii, 80
 Temporum (anni) P. x, 206. 599
 Tempus C. i, 12. 25. P. i, 53. 77. ii, 137. x, 38. 598. A. 90. H. 890. S. i, 657. ii, 112. 331. D. 23. 83 est P. i, 63 erit olim cum P. vi, 157
 Temulentus S. i, 135
 Tenaces A. pr. ii, 27
 Tenaci P. xi, 103
 Tenacia Ps. 676
 Tenacibus P. i, 76. Ps. 567
 Tenax ad revertentes janua C. ix, 73
 Tendat S. ii, 156
 Tende P. x, 544
 Tendebat manus sub ictu P. x, 812
 Tendere C. v, 64. P. ii, 360. iii, 17. A. 260. 861. D. 95

- Tenderet C. iv, 52
Tendi A. 652
Tendit P. ii, 240. iv, 75. A. 813. S. ii, 498 ad P. vi, 9 lumina in altum P. v, 235 manus S. ii. pr. 28 nervos in vincula H. 138
Tenditur S. i, 456
Teneas S. i, 433
Teneat C. xii, 96. P. xi, 152 modum C. iii, 179
Tenebant Ps. pr. 25. S. i, 535
Tenebat D. 50
Tenebo P. ii, 337. H. 343
Tenebræ C. ii, 1. vi, 134. Ps. 908. P. vi, 30
Tenebrarum C. i, 43. A. 748
Tenebras C. v, 129. P. iv, 67. x, 1107. xiii, 26. xiv, 80. 95. A. 678. H. 476. 504. 844. S. i, 577
Tenebris C. i, 17. 38. ii, 22. 86. ix, 34. 77. P. i, 60. ii, 382. iii, 58. v, 242. x, 473. 591. A. pr. ii, 41. 630. H. 154. 175. S. i, 444. 473. ii. pr. 53 mortis C. xii, 164 sæculi P. v, 5
Tenebrosa (sing. abl.) S. i, 393. ii, 703 (plur.) P. iii, 53. S. ii, 128
Tenebrosam A. 690
Tenebrosis H. 515. S. ii, 872
Tenebroso corde A. 127
Tenebrosus Ps. 93 genus P. x, 373
Tenebrosus mos S. ii, 244
Tenemus P. ii, 457
Tenenda (sing. abl.) S. i, 438
Tenendis P. i, 5. A. 772
Tenent S. ii, 146. 635
Tenentes urbis regimen P. iv, 175
Tener C. xii, 130. P. ix, 67. xiv, 71. A. 566. 614. Ps. 362. S. i, 199
Tenera (sing. abl.) Ps. 789 (plur.) Ps. 517
Teneras Ps. 446
Tenere C. vi, 71. P. xiii, 31
Teneret S. ii, 589
Teneri (adj. sing.) S. ii, 979
Teneri (verb. infin.) A. 811. Ps. 343. 662. S. ii, 70
Teneris (adj.) H. 233. 854 annis Ps. 199 nimium moribus P. iii, 24
Tenero Ps. 559. S. ii, 960 (in flore) juventute P. iii, 109
Teneros A. 645. Ps. 122
Tenerum C. iii, 70. P. ix, 35. x, 699. A. 848. H. 91. 282. 304. Ps. 239. 329. 886. S. ii, 327. 380. 1095
Tenet C. iv, 6. P. ii, 124. iv, 171. x, 598. xii, 31. xiii, 99. A. 913. S. i, 328. 602. D. 27. 42
Tenetis S. ii, 469
Tenetur S. ii, 1071
Tenorem A. 832
Tenta (plur.) C. iii, 175
Tentare Ps. 485. 497. S. i, 510 *idem* S. ii, 762
Tentas S. ii, 384
Tentat C. ii, 34. iv, 79. x, 607. A. pr. ii, 37. Ps. 45. S. i, 6
Tentata (sing.) P. xiv, 15
Tentavit S. ii, 506. 693
Tentemus P. x, 876
Tentes C. viii, 72. Ps. 96
Tentet S. i, 639. ii, 99
Tentoria A. 329. Ps. 374. 645. 743. S. ii, 543. D. 41
Tenuabit C. x, 104
Tenuat P. iv, 131
Tenue S. ii, 1018
Tenuem H. 533. 818. Ps. 698. S. ii, 926. 981
Tenuemus artus C. viii, 54
Tenues (adj.) C. v, 115. A. 144. 954. 1019. Ps. 603. S. i, 96. ii, 175. 529. 957. 1057
Tenui C. iii, 74. 172. P. iv, 90. vi, 95. x, 704. 987. xiii, 29. A. 523. 748. H. 533. Ps. 188. 245. 507. 678. S. i, 436. 446. ii, 140 gustu C. iv, 89
Tenuis P. v, 307. x, 815. xi, 157. A. 842. 868 aura S. ii, 891 natura P. x, 948
Tenuit P. iv, 129. S. i, 213
Tenus aure S. ii, 729 crate P. iii, 148 fundo xiii, 85 tactu Ps. 692
Tepesfacta (sing. nom.) virtus Ps. 237
Tepesfactum Ps. 900
Tepens glacies P. iii, 204
Tepentes prunas P. ii, 341 *tædas* A. 136
Tepenti A. 467. S. ii, 976
Tepentia Ps. 318
Tepescat H. 965 scintilla mentis C. vii, 19
Tepescere C. ix, 101. S. ii, 1084
Tepescit ore altar, saxum pectore P. ix, 100
Tepidi (sing.) S. ii, 606
Tepidum A. 839
Tepor S. i. pr. 73
Ter C. i, 51. ix, 59. xii, 177. S. i, 364 o terque quaterque et septies beatus P. ii, 529 centum D. 69 quinque D. 93 senis P. iv, 145 senes Ps. pr. 22
Terant P. x, 650
Terat C. iii, 128. S. ii, 844
Teratur Ps. 249
Tercentum A. 453. S. i, 606. ii, 572
Terdenis S. ii, 714

- Terebrant aream P. x, 1018
 Terebrato P. xi, 166
 Terens S. i, 439. D. 138
 Teres (adj.) P. xii, 21
 Teretem C. v, 20. Ps. 187
 Teretes H. 873
 Tereti S. i, 313
 Terga P. vii, 47. ix, 43. 103. x, 116.
 xi, 97. H. 436. 844. Ps. pr. 23. 192.
 651. S. i, 128. 363. ii, 59. 559 æ-
 quoris P. v, 477 dare S. ii, 743
 Terge C. viii, 25
 Tergeminos P. vi, 33
 Tergo P. v, 260
 Tergum C. vii, 195. P. vi, 104. x, 70.
 699. A. 654. H. 738. 748. D. 162
 dat amor Ps. 436 freti S. ii. pr. 43
 Terit S. i, 582
 Teritis S. ii, 879
 Terminandum P. x, 542
 Terminos C. i, 33
 Terminus C. pr. 4. S. ii, 995. 1008
 Terna (plur.) A. 997
 Ternis C. vii, 121
 Terra (nom.) C. ix, 8. 14. P. i, 4. viii,
 13. xiii, 1. A. 693. H. 386. S. i, 442
 (voc.) C. x, 125 (abl.) S. ii, 578.
 823
 Terræ (sing.) C. ii, 5. x, 62. A. 564.
 1028. H. pr. 28. S. ii. pr. 25
 Terram P. ii, 535. x, 369. 537. A. 676.
 H. pr. 50. 51. 116. S. i, 318
 Terrarum P. ii, 431. vi, 147. A. 540.
 H. vi, 551. Ps. 495. S. ii, 987
 Terras P. i, 11. A. 29. 153. H. 108.
 250. S. ii, 339. 1020
 Terrea (sing. nom.) virtus H. 513 volun-
 tas C. x, 25 (abl.) compage textum
 vasculum (corpus) P. v, 302 (plur.)
 C. xii, 90. A. 505. Ps. 771
 Terreant P. vii, 43
 Terrearis P. x, 521
 Terreat P. vi, 24
 Terreis membris C. vii, 194
 Terrena (sing.) S. i, 280 -(plur.) P. xiv,
 114. Ps. 68. 308. D. 6
 Terrenas S. ii, 124
 Terreni (sing.) A. 161. 1008. Ps. 880
 Terrenis H. 62. S. i, 622. ii, 824 ocu-
 lis A. 46
 Terreno H. 194
 Terrenum S. i, 591
 Terrenus H. 12
 Terrestre S. i, 169
 Terrestri C. xii, 8
 Terrestria H. 385
 Terrestribus S. i, 617
 Terret P. x, 171. 302. S. i. pr. 33. 614
 Terribilem H. 949
 Terribiles H. 443
 Terribilis casside H. 411
 Terrificas H. 420
 Terrifici (sing.) S. i, 379
 Terrigenæ (sing.) S. i, 189
 Terrigenas Ps. 816
 Terrigenis P. xiv, 82
 Terrigenum P. xiii, 37
 Terris C. iv, 55. v, 131. vii, 55. xi, 3.
 106. xii, 7. P. i, 3. 19. iv, 90. 114.
 x, 253. 374. xiii, 15. 100. A. 117. S.
 i, 282. ii, 65. 597. 633. 1062. D. 18.
 176
 Territa (sing.) C. iii, 157. A. 475. S. i.
 pr. 47
 Territat Ps. 297. S. ii, 894
 Territis P. x, 276
 Territus P. v, 309. x, 915
 Terror C. vii, 99. viii, 67. P. x, 286.
 Ps. 633. S. i, 196
 Terrore P. xi, 111. A. 420. S. ii, 639
 Terruimus C. pr. 18
 Terruit P. i, 22. iii, 14
 Terrulente (adv.) P. x, 378
 Terrulentis H. pr. 5
 Terrulentum P. ii, 193
 Tersis P. i, 14
 Terso Ps. 809
 Tertia (sing.) A. 380. 531
 Tertie (sing.) C. vii, 126
 Tertio C. ix, 98
 Testa (sing.) P. x, 762
 Testamenta H. 122
 Testamur H. 27
 Testantur C. xii, 182. S. i, 249
 Testarum P. v, 257. 322
 Testata (sing.) A. 10
 Testator C. xii, 87
 Testatur P. ii, 74. D. 120
 Teste C. ii, 27. P. x, 635. A. 219. 602.
 S. ii, 174
 Testem P. x, 133 Dei P. ii, 506
 Testes P. v, 59. viii, 9. D. 59
 Testeum fragmen P. v, 553
 Testibus C. xii, 85. P. i, 21. 22. iv,
 51. S. ii, 1106
 Testificatus H. 341
 Testis C. ii, 109. P. v, 11. 196. xii, 9.
 A. 970. H. 523. S. i, 482 veritatis
 P. x, 9 orbis est C. ix, 8
 Testor P. x, 996
 sub Testudine oris torta vox P. x, 932
 Testudo A. 388
 Testula C. v, 17
 Testularum P. v, 278
 Tetendit C. vii, 58 animum per vota A.
 36 animos in regna Ps. 301
 Teter P. x, 861
 Teterrima (plur.) S. i, 520

- Teterimi (plur.) P. x, 451
 Teterimus S. i, 38
 Tetigisse C. iii, 177
 Tetra (plur.) P. iv, 119. A. 1004. S. ii, 834
 Tetram C. ii, 69
 Tetrarches C. vi, 69
 Tetras A. 822
 Tetris P. ii, 475
 Tetris P. ii, 285 omnium malorum P. xiv, 110
 Tetuo Pa. 45. 901. S. i, 294
 Tetrum H. 365 flagrat C. iv, 32
 Tuant P. xi, 163
 Texat Pa. 768. 913. S. ii, 296
 Texebat P. x, 847. S. i, 75
 Texens A. 906 ancilla ancilla C. v, 104
 Texentem H. 296
 Texerat Pa. 180. 265. S. i, 437. D. 95
 Texere C. iii, 29. P. x, 944
 Texerit A. 333
 Texerunt S. ii, 719
 Texisset Pa. 504
 Texit A. 154. 202. H. 71
 Textitur S. ii, 617
 Texta (sing.) A. 917. H. 273 (plur.) C. iii, 47. x, 16. P. i, 6. x, 1029. H. 329. Pa. 127. 674 seria P. iii, 209 spinea A. 66
 Textiles setas C. vii, 153
 Textilis candor P. i, 89
 Textis Pa. 189. 851 orbitis A. pr. ii, 10
 Texta P. x, 127
 Textum (adj.) P. v, 302 funale P. v, 460
 Textura (nom.) A. 1017
 Textus (adj.) S. i, 487
 Texuit A. 821. S. ii, 907
 Texunt P. x, 1016. A. 59. H. 870. S. ii, 1029
 Thalami (sing.) A. 568. S. i, 252
 Thalamis H. 781. S. ii, 1079 proxima P. iii, 110
 Thalamo C. iii, 143
 Thalamum Pa. 60. S. i, 357
 Tharos C. vii, 105
 Thascius P. xii, 88. 93
 Theatra H. 763
 Theatri H. 311
 Theatri P. x, 320
 Thebanus S. i, 122
 Thebas S. ii, 495
 Therms S. ii, 445
 Thesaurs H. 953
 Thesauros P. ii, 85
 Thesauros C. xii, 70. Pa. 628
 Thessala carnica A. 477
 Thessalarum P. x, 869
 Thessalica (sing.) S. i, 89
 Thoraca H. 424. Pa. 126
 Thoris H. 762. S. ii, 1072
 Thoro dicata membra P. iii, 19
 Thoros Pa. 331. S. ii, 178 lacertum P. v, 124
 Thorum P. v, 335. H. 621. Pa. 92. S. i, 474
 Thrax C. xii, 203
 Throni C. vii, 37
 Throno P. i, 68. A. 190. H. pr. 10
 Thronum P. v, 548. A. 102
 Thulas (sing.) H. 882
 Thura P. iii, 29. S. i, 222
 Thure P. v, 50. x, 261. A. 187. S. i, 151. 253
 Thuribalis P. iii, 130. A. 479
 Thurifero de grege A. 292
 Thuria C. xii, 71. P. iii, 123. x, 202. A. 631. D. 106
 Thus C. xii, 64. P. x, 917. A. 646
 Thymo C. iii, 74
 Thyrsigeni (sing.) S. ii, 367
 Tiaras A. 145
 Tiberina (sing.) P. xii, 7 (plur.) S. i, 483 per ostia P. xi, 40
 Tibia musica (nom.) A. 848
 Tibricolas P. xi, 74
 Tibris P. xii, 29. S. ii, 878. 937
 Tigillis S. ii, 454
 Tigris C. iii, 170
 Timeam S. ii, pr. 55
 Timebam P. ix, 102
 Timendus C. vi, 91
 Timere C. x, 40. P. ii, 252
 Timeret P. vi, 129. xii, 40
 Timet P. iv, 6. Pa. 471
 Timor P. vi, 19. x, 902. S. ii, 736
 Timorem P. x, 255. xiv, 106
 Timoris P. xiii, 20
 Timuere A. 626
 Tincta (sing.) A. 762. 911 (plur.) C. vii, 74. H. 418. S. i, 502
 Tinctas H. 232
 Tinctis Pa. 881. D. 120 sapore poculis C. ix, 20
 Tinctos C. ii, 64
 Tinctum C. v, 146. S. i, 636. D. 120 criminibus P. xiii, 58
 Tinctus P. i, 7 aromate xiv, 72
 Tinctis Pa. 600
 Tingtant P. ix, 40
 Tingt C. viii, 37. P. vii, 18
 Tingere P. xi, 44. S. ii, pr. 34
 Tingeret P. v, 470
 Tingt C. x, 100
 Tingt S. ii, 1123
 Tingt C. ii, 70
 Tingt (subst.) P. iv, 45
 Tingt P. x, 500. xii, 29. H. pr. 17. Pr. 403
 Tingtaret vestigio P. vii, 62
 Tingtant P. v, 242. S. ii, 278

- Tinnitum** Ps. 141
Tinnitus (plur.) S. ii, 860
Tinzerit P. iv, 158
Tinxit D. 3
Tirones Ps. 236
Titubant S. ii, 904
Titubante P. x, 988 fide A. 582
Titubanti voce A. 741
Titubare A. 876
Titubasse S. ii, 362
Titubat Ps. 757. S. ii, 319
Titubaverit A. 876
Titubet P. xiii, 68 fides P. vii, 44
Tituli (plur.) S. i, 249
Titulis Ps. 208. 840. S. i, 265. 595
Titulo H. 755. S. i, 183 virgineo P. iii, 10
Titulos P. xi, 3
Titulum C. x, 171. P. iv, 141. v, 392. xii, 45. A. 223. S. i, 406. 495
Titulus P. vii, 76. A. 383
Titus A. 538. S. i, 279
Tobiæ C. x, 69
Toga (nom.) C. pr. 8. Ps. 821 (abl.) S. i, 547
Togæ (sing.) P. ii, 419. S. i, 624
Togam P. x, 1015
Togas S. i, 8
Togatæ (sing.) P. iv, 75 genti S. i, 25 urbi P. xii, 56 urbis P. ii, 10
Togatos P. x, 155. S. ii, 698
Togatus C. ii, 39. S. i, 539
Tolerabile est S. i, 354
Tolerando Ps. 159
Tolerare P. iii, 42. x, 92. Ps. 445. S. i, 311
Tolerasse H. 464
Toleraverit C. x, 88
Tollant P. x, 697
Tollas S. i, 425
Tollat P. xi, 65
Tolle A. 646. 968
Tollere C. xii, 148. P. xiv, 118
Tolli S. ii, 1115
Tollite C. xii, 2
Tollito Ps. 613
Tollitur C. xii, 136. P. ii, 181. x, 364. xi, 226. A. 536
Tollunt P. xiv, 50. S. i, 221 animos in vota Ps. 307
Tonante H. 670
Tonantem tauricornem P. x, 222
Tonantis C. vi, 81. xii, 83. P. vi, 98. x, 277. A. 171. H. 377. Ps. 640
Tonantum flammaram C. vii, 95
Topazon Ps. 861
Toreumata Ps. 370
Tori (sing.) C. iii, 143. P. ii, 303. S. i, 161 aurea pompa P. iii, 111 geniale jus P. xlii, 24
Tormenta C. x, 107. P. ii, 347. v, 61: 296. ix, 68. x, 173. 1090. H. 837. S. i, 533. ii, 189. 209
Tormentis P. vi, 161. x, 120
Tormentum A. 896
Torpebat S. i. pr. 23
Torpens S. ii, 142
Torqueat P. x, 482
Torqueatur P. x, 795
Torquens P. ii, 504 lumina cruda P. i, 101 insana P. v, 203
Torquent P. x, 495
Torquentibus spiris H. 201
Torquere P. x, 1099. S. i, 331
Torqueri P. x, 555
Torques (subst. plur.) P. i, 65
Torquet P. i, 107. x, 70
Torquetur A. 402
Torrens P. ii, 193. xi, 116
Torrentibus H. 242
Torres P. x, 863
Torretur S. ii, 1027
Torruisset P. x, 759
Torsit H. 740. Ps. 293
Torta (sing. nom.) S. ii, 1085 cupressus A. 463 sub oris testudine vox P. x, 932 (abl.) vertigine A. 202
Tortæ (sing.) H. 811
Tortas pedicas H. 137
Tortiles ventris Meandros C. vii, 124
Tortis P. vii, 67 crinibus Ps. 183 erroribus A. pr. ii, 8
Torto Ps. 324
Tortor P. i, 47. 81. 103. iii, 91. iv, 121. ix, 59. x, 7. 138. 1101. xi, 63
Tortore P. v, 6. 132
Tortorem P. x, 75
Tortores P. ii, 358
Tortoribus P. xi, 59
Tortos H. 226
Tortuose (voc.) serpens C. vi, 141
Tortus P. v, 132
Torva (sing. nom.) P. x, 719 (voc.) P. iii, 103 (abl.) fronte P. x, 1021
Torvam Ps. 551
Tota (sing. nom.) C. ii, 101. P. ii, 129. iv, 200. S. ii, 168. 405
Totam C. ii, 58. P. iv, 197
Totis P. iv, 71 medullis C. vi, 15
Toto P. v, 333. x, 617. xi, 149. A. 278. H. 303. 402. 415. Ps. 468. 842
Totos P. ix, 11. H. 861
Totum P. v, 261. A. 779. 780. H. 673. Ps. 217. S. ii, 914. 1074
Totus P. x, 1040. A. 278. 638. 705. 779. 1066. Ps. 450. S. ii, 107 ab ipso est A. 779
Trabeas S. i, 349
Trabes (plur.) S. ii, 454
Trabibus P. xi, 220. xii, 49

- Tracta** (sing.) de Virgine materies A. 168
Tractabat A. 466
Tractabile S. ii, 587
Tractandæ (sing.) S. ii. pr. 60
Tractandis S. ii, 26
Tractare P. ii, 322
Tractarunt A. 31
Tractasse S. ii, 417
Tractat P. x, 899
Tractatus (adj.) A. 1037
Tracti (sing.) P. xi, 126
Tractibus C. iii, 153
Tractim P. x, 453. A. 273
Tractis S. i, 409
Tractu S. i, 323. ii, 929
Tractum (adj.) P. ii, 246 sine fine carmen S. i, 658
Tractus (subst. plur.) P. xi, 223. A. 616 catenarum P. xi, 55
Tradat Ps. 723
Tradere P. v, 387. Ps. 356
Traderet C. xii, 156
Tradidit P. i, 3. H. 123. S. ii, 680
Tradit H. 157. Ps. 788
Tradita (sing.) P. ix, 19. A. 863. S. i, 242 est H. 181
Traditum P. x, 416
Traditur P. x, 637. 881. A. 268. S. i, 90. D. 39
Trado C. x, 140
Traduce (abl.) A. 915
Tradunt C. vii, 29. S. ii, 299
Traduxit S. ii, 502
Tragicus S. ii, 646
Tragœdiæ (sing.) P. x, 1113
Traham P. vii, 75 vim gladii pectus ad imum P. xiv, 78
Trahat A. 822. H. 212. Ps. 612 in præceps H. 950
Trahebat P. ii, 152. vi, 17
Trahenda (plur.) S. ii, 160
Trahens A. 847
Trahente Ps. 81
Traheret S. i, 526
Trahetur P. iv, 177
Trahi H. 505. Ps. 897. S. ii, 932
Trahimus noctem festis conciliis C. v, 137
Trahis P. x, 462. S. ii, 758
Trahit P. x, 75. xii, 41. A. pr. ii, 42. 696. S. ii, 889. 890 livores P. x, 510
Trahitur P. xi, 100
Trahunt C. iii, 47. iv, 83
Trahuntur Ps. 440
Trajanus S. i, 278
Trajectam Ps. 294
Trajector nebulae ignis H. 876
Trajectus D. 165
Tramite P. v, 369. xi, 35. xiv, 93. H. 792. S. i, 310. 337
Tramitem A. pr. ii, 12 lucis C. xi, 4
Tramites curvos viarum C. vii, 48
Tramitibus S. ii, 844
Tranquilla (sing.) S. ii, 593
Tranquillo A. 662
Trans P. ii, 539. 540 omnia superfluis Deus A. 810
Transadigit H. 883
Transalpina (plur.) S. ii, 694
Transcendunt H. 238. 486
Transcurrere S. i, 101
Transcurrit A. 144. H. 534
Transcursu H. 543
Transeunt P. x, 142
Transfer P. x, 1139
Transferat P. x, 550
Transfert S. ii, 1083 virtutem in corpora A. pr. i, 12
Transfertur S. i, 524
Transfigens Ps. 718
Transfigit C. xii, 109. Ps. 50
Transformat sese in Ps. 552
Transfugio (subst.) S. ii, 504
Transfugit Ps. 225
Transfundi A. 916
Transgressa (sing.) A. 908
Transibat Ps. 341
Transiliam P. xiv, 79
Transilit H. 243
Transiliunt P. xi, 118. H. 377
Transire P. x, 604. S. i, 147
Transisse in leges tuas S. i, 589
Transit C. vii, 120. P. xi, 100. xiii, 29. A. 263 vias fati S. ii, 480 montes oppositos lumine H. 881 propositum fas H. 709 pulmonem vulnere Ps. 154
Transitu C. xii, 166
Transitum A. pr. ii, 43
Transitus C. v, 87
Transmigratio H. 448
Transmissa (sing.) C. vii, 116
Transmissis S. i, 467
Transmittere Ps. 678. S. i, 323
Transmittit H. 879
Transnare S. ii. pr. 7
Transtiberina sacra P. xii, 63
Transtra S. ii, 792
Transtris S. i, 117
Transtulit A. 165. S. i, 158. ii, 269
Transversis P. x, 454
Transvolans impune linguam C. vii, 117
Transvolare P. xiii, 44
Transvolat H. 389. 536
Transvolverentur C. xi, 30
Traxerant P. x, 797
Traxerat H. 742 sulcum stella C. xii, 55
Traxerint H. pr. 13
Traxerunt A. 1033. S. i, 243
Traxit C. ii, 96. x, 24. A. 766. H. 115.

197. S. i, 82. 480. ii, 397 *gemita*
querelam P. x, 927
Trecenta P. x, 144
Trecenti P. xiii, 53. Pa. pr. 57
Trecentos Pa. pr. 22
Tremant P. x, 278
Tremefacta (sing.) C. iii, 78. A. 501
 (plur.) S. ii, 739
Tremefecit P. iv, 62. vi, 98
Tremendas C. vi, 56
Tremendi (sing.) C. vii, 37
Tremendo A. 328
Tremendum S. i, 450 *perfidis regnum*
 P. v, 88
Tremens P. vi, 11 *meta mortis* P. x, 819
Trementes P. v, 555. H. 441
Tremere S. ii, 576
Tremet C. iii, 92. A. 486 *dolorem* A.
 1000
Tremor (subst.) P. xi, 112
Tremulis S. ii, 641
Tremont C. iv, 48. xii, 35. P. v, 396.
 x, 465 *fratres catastas* P. vi, 33
Trepida (plur.) Pa. 699
Trepidam Pa. 589
Trepidans A. 617. S. ii, 705
Trepidante Pa. 65. 432
Trepidantibus P. vi, 103
Trepidare P. x, 861. xiii, 74. Pa. 634
Trepidat (adj.) A. 466
Trepidat C. iii, 156. P. xiv, 44
Trepidatio Pa. 248
Trepidens P. xi, 84
Trepidus Pa. 447
Trepido (verb.) H. 935
Trepidus P. iii, 13. vii, 58
Trepidum A. 500. S. i, 603
Trepidus P. vii, 63. S. ii, pr. 20
Tres P. iv, 20. A. 132. 244 *hymen*
quater attigerat (duodecim) P. iii, 13
Tria A. pr. i, 1. 343. H. 75
Tribu P. v, 30
Tribuerunt S. ii, 492
Tribus C. v, 161
Tribuit C. vi, 98. P. iv, 127. viii, 12.
 Pa. 86. S. i, 530. ii, 110
Tribuli (plur.) S. ii, 984
Tribulibus C. xii, 175
Tribunal C. vi, 98. ix, 104. P. ii, 500.
 iii, 64. v, 224. vi, 32. x, 144. 918.
 xi, 77. 235. Pa. 730. 736. S. i, 623
Tribun (plur.) P. i, 64
Tribuno S. ii, 421
Tribuo S. ii, 223
Tribus (subst. sing.) Pa. 382. 542 (plur.)
 C. xii, 191
Tribus (adj. tres) C. viii, 10. P. ii, 141.
 iv, 21. 49. vi, 145. A. 244. H. 78
atque novem P. iii, 11
Tribunt S. ii, 26. 455
Tributi S. ii, 109
Tridui (gen.) P. ii, 137
Triduum P. ii, 28
Triforme P. vi, 142
Triformis Pa. pr. 45
Trilicem thoraca Pa. 125
Trilingue caput H. 587
Trilinguis colla C. iii, 128
Trina (sing. nom.) Pa. 833. S. ii, 48
pietas C. iii, 20 *rerum machina* C. ix,
 14 (abl.) H. 72
Trinacrius S. ii, 302
Trinam C. xii, 67
Trinis Pa. 843
Trinitas P. vi, 6. Pa. pr. 45
Trinitatis C. vi, 5. Pa. pr. 68
Trino P. vi, 6
Trinum Pa. 849 *specimen* A. pr. i, 1
Trionibus C. v, 146
Trionum S. i, 331
Tripectis vericulis A. 361
Triplex P. vi, 142. A. 328. H. 72. Pa.
 831
Triplice A. 393 *consentum* A. 162
Triplitem A. 30
Triplici C. v, 163. H. 494
Tripodas A. 439
Triptolemi S. ii, 917
Tria Pa. 833
Triste C. ii, 42. v, 80. P. i, 49. x, 198.
 501. xiv, 107. A. 826. H. 326. Pa.
 244. 576. 803. S. i, pr. 66. 444. ii,
 302. 1115 *canit tuba* C. v, 50
Tristem P. x, 686. A. 877. S. ii, 914
Tristes A. 69. S. i, 415
Trist C. x, 87. P. x, 719. H. 111. Pa.
 91. 690
Tristia C. iii, 125. ix, 78. P. ix, 25. A.
 749. Pa. 149. 429. S. i, 385. ii, 673.
 899
Tristibus C. v, 131. ix, 37. H. 577
Tristifidis S. ii, 573
Tristifico lacu C. v, 93 *tyranno* iv, 76
Tristifidos D. 50
Tristior P. iv, 83
Tristoris P. x, 283
Tristis C. iii, 159. xii, 21. P. ii, 568. x,
 576. H. 20. 428. 903. S. i, pr. 24.
 518. ii, 384
Tristium P. v, 160
Tristius S. i, 479
Tristulco sermone H. 302
Trita (sing.) C. vii, 309. P. xi, 162
Trias longo servitio manicas S. ii, 733
Triticum H. 219
Triticeos S. ii, 938
Tritonia (sing.) S. ii, 573
Triverit A. 686

- Trivis** S. i, 300. ii, 53
Trivit S. i, 308
Trium P. vi, 109
Triumphalem C. ix, 83 **currum** S. ii, 780 **diem** P. v, 2
Triumphales H. 436
Triumphali **vultu** S. i, 411
Triumphans C. x, 158. P. xiii, 96. xiv, 52
Triumphantis S. ii, 358
Triumphas ritum barbarum P. ii, 4
Triumphat A. 549. H. pr. 68 **victos** **dione** H. 409
Triumphator S. i, 539
Triumphet C. vii, 200
Triumphet (sing.) P. xii, 2. Ps. pr. 24. S. i, 140. 230
Triumphis P. x, 417. 778. S. ii, 247.
~~148. 111~~
Triumpho (subst.) P. v, 543. Pa. 252
Triumphorum S. ii, 580
Triumphos P. iv, 159. x, 279. 745. H. 148. S. i, 289
Triumphum P. iv, 78. Pa. 529. 669
Triumphus Ps. pr. 24
Triumvir S. ii, 427
Trochæos P. pr. 8
Troia Roma (nom.) P. xi, 6
Troicus error P. ii, 445
Tropæa P. ii, 128. S. i, 540. ii, 355
Tropæis P. xii, 8
Tropæum C. vi, 104. ix, 83. P. iv, 154. Ps. 64 **gloriam** P. v, 399
Tros S. i, 233
Trucem P. x, 71. xiv, 67
Truces C. iii, 163. P. ii, 357. x, 817. H. 223. S. ii, 297
Truci C. iv, 86. Pa. 226 **vultu** Ps. 106
Trucis P. v, 408. vi, 32. S. i. pr. 45. 406
Truculentum H. 947
Truculentus P. v, 250
Trudens Ps. 886
Trudere P. xiv, 35
Trudi P. x, 1107
Truditor in antrum lugubre P. v, 228
Trulla (nom.) P. x, 299
Truncare P. x, 877
Truncas (adj.) **mannus** P. xi, 129
Truncata (plur.) S. ii, 51
Truncati (sing.) Ps. 145
Truncavit A. 1073
Trunco (subst.) S. ii, 566
Trunco (adj.) P. ii, 150
Truncus (subst.) A. 241
Trux P. xiv, 21
Tuba (nom.) C. iii, 81. A. 386
Tubæ (plur.) S. ii, 712
Tubam P. x, 1105. S. ii, 66
Tubarum H. 918
Tubas A. 148
Tuenda (sing. abl.) Ps. 9. S. ii, 619 (plur.) C. vi, 75
Tuendo A. 11
Tuentem S. ii, 262
Tuentibus H. 377. S. ii, 624
Tueri P. x, 60. xiii, 75
Tulerant gressum C. v, 41
Tulere P. viii, 4
Tulerint C. x, 147
Tuleris C. viii, 6
Tulerit C. pr. 45. P. iv, 155. H. 224
Tulero H. 320
Tullius P. xi, 21
Tullisset P. i, 64
Tullisti palmam P. v, 539
Tullit C. xi, 41. P. iii, 7. v, 94. xii, 1. Ps. 715. S. ii, 962 **commune discrimen** P. v, 574 **forum in** P. ii, 504 **palmam** P. v, 284
Tullius S. i, 685
Tullus S. i, 193
Tumbas P. xi, 9
Tumefacta (plur.) Ps. 286
Tumens Ps. 112 **grande** H. 100 **vitius** S. ii, 329
Tumentem A. 1015
Tumentis P. x, 666
Tumentium honorum P. xiv, 101
Tumes P. x, 171
Tumescat S. ii, 154
Tumescit P. ii, 135. x, 506. Pa. 193
Tumetis P. x, 145
Tumidas S. ii, 28
Tumidis C. v, 56. P. xi, 79
Tumido Ps. 182
Tumidum A. 845. S. ii. pr. 43
Tumor P. i, 114
Tumorem H. 106
Tumuit Ps. 387. S. ii, 1079
Tumulatur A. 649
Tumuli (sing.) P. xii, 27. A. 752
Tumulis C. iii, 193. x, 42. P. iv, 196. xi, 2. A. 781. H. 661. S. ii, 290. 639. D. 160
Tumulo (subst.) P. iii, 186. iv, 96. v, 511. ix, 5. xi, 151. A. 635. 1060. H. 922
Tumulorum S. i, 517
Tumulos P. ii, 52
Tumulosus D. 154
Tumultu Ps. 706
Tumultos (plur.) P. x, 24. Pa. 110. S. ii, 729
Tumulum P. ix, 99. xi, 125. xiii, 96. S. i, 584
Tumulus H. 119. Pa. 731
Tundatur terga iectibus crebris P. x, 116

- Tundit** C. vii, 129
Tunicæ (sing.) Ps. 614. 689
Tunicam Ps. 364
Tunicas H. 295
Turba (nom.) C. v, 53. vii, 152. ix, 110. x, 113. xi, 82. P. iii, 52. iv, 191. x, 80. 521. Pa. 659. S. ii, pr. 17
Turbam P. v, 334
Turbante Ps. 709
Turbare H. 559
Turbaret H. 579
Turbati S. ii, 103
Turbatis P. x, 721
Turbas (subst.) P. iv, 58
Turbasset A. 494
Turbat Ps. 442. 756
Turbata (sing.) Ps. 694
Turbatis (part.) P. ii, 184. Ps. 7
Turbato S. ii, 626
Turbatos A. 478
Turbatrix Ps. 668
Turbatus P. x, 862
Turbavit S. ii, 427 H. 247
Turbet P. xi, 87
Turbida (sing.) P. x, 911. A. 616. Ps. 773 cultu agresti Ps. 23 (plur.) C. ii, 2. P. iii, 32. S. i, 608
Turbida (sing.) ruinae C. vii, 137
Turbidarum C. vii, 208
Turbidi (sing.) P. v, 325
Turbidis P. ii, 193
Turbidos C. pr. 13
Turbidules sensus A. 308
Turbidum P. ii, 110
Turbidus P. vi, 35. xiv, 70. H. 356. S. i, 413 bellator Ps. 299
Turbine P. x, 915. xiv, 98. Pa. 605. S. i, pr. 49 principis C. v, 73
Turbines C. vii, 94
Turbani P. x, 55
Turbinitus C. v, 110. A. 662. S. i, pr. 7
Turbo C. xii, 128. P. iv, 89
Turbulentis P. ii, 13
Turgens S. ii, 979
Turgentibus Ps. 189
Turgescent A. 354
Turgida (sing.) P. ii, 208
Turgidam cutem C. ix, 33
Turgidas pectorum strumas P. ii, 258
Turgidum P. v, 475
Turmas (sing.) Ps. 641 (plur.) H. 417
Turmas Ps. xiv, 178. S. ii, 506
Turmis S. ii, 699
Turpe P. x, 1034. Pa. 120. 400. S. ii, 659
Turpi S. i, 179 pulvere C. vii, 160
Turpia H. 210. S. ii, 829
Turpibus C. ii, 23. Pa. 899. S. i, 112. 619
Turpis C. vii, 11. P. x, 161. Pa. 877. S. i, 569
Turpiter H. 298. Pa. 332. S. i, 115
Turpium Deorum P. ii, 496
Turres A. 535. S. ii, 724
Turris H. 488
Turritas S. ii, 596
Turritum caput Ps. 183
Turrium P. xiv, 2
Tuscis S. i, 57
Tuscus S. ii, 502
Tusculum S. ii, 701
Tota (sing.) C. iv, 46. Pa. 144. S. i, pr. 62. 653 (plur.) Ps. 727. S. ii, pr. 44
Totacula S. ii, 367
Tutam S. i, 21
Tutamen P. v, 243
Tutandi (sing.) Ps. 677
Tuti (plur.) Ps. 505
Tutis Ps. 671
Tutor opam S. ii, 434
Tutus C. v, 38. P. x, 199. H. 602. D. 33
Tympana Ps. 658
Tympano C. ix, 5
Tyranne (voc.) P. v, 168. 429
Tyranni (sing.) P. iii, 127. xii, 65. S. i, 46. 410
Tyrannice (sing.) C. v, 80
Tyrannide P. x, 1092
Tyranno C. iv, 76. vi, 62. P. v, 255. x, 235. Ps. 392. S. ii, 875
Tyrannorum S. i, 22. 463
Tyrannos P. xiv, 190
Tyrannum C. xii, 150. P. x, 1115. H. 175. S. i, 482. ii, 749
Tyrannus C. iv, 42. xii, 92. P. v, 534. vi, 111. x, 76. 520. 670. 766. xiv, 21. A. 129. H. 501. 722. S. ii, 695
Tyri (sing.) H. 497
Tyris (sing.) P. xii, 51
Tyrinthium P. x, 239
Tyrrheni littoris P. xi, 47

- Vacuo** (adj.) P. x, 979. H. 519. S. ii, 339.
Vacuum inane C. x, 148 sine mente corpus C. x, 34
Vacuus cruoris P. iv, 86
Vada A. 664. Ps. 94. D. 59
Vade (verb.) H. 698. 699
Vadimonia S. ii, 613
Vadis (subst. vada) P. vii, 47. S. ii. pr. 65. 931
Vae A. pr. ii, 25. 26
Vae arte (sing. abl.) P. v, 263
Vaga (sing.) oculos luxuria Ps. 319 (plur.) C. iii, 164. x, 145 sidera A. 211
Vagus (sing.) S. i, 446
Vagam C. ix, 38
Vagantem somnulis C. i, 86
Vagantes C. i, 37
Vagantum C. vi, 157
Vagas H. 871. S. i, 16
Vagat per auras C. vi, 29
Vagi (plur.) P. v, 80
Vagientium C. vii, 163
Vaginum (sing.) Ps. 105
Vaginum Ps. 637
Vagire A. 593
Vagis (adj.) P. v, 443. S. i. pr. 71 forma H. 69
Vagitibus P. x, 745. S. ii, 207
Vagitus (sing.) C. xi, 61 (plur.) S. i, 203
Vago (adj.) P. xi, 93
Vagos Ps. 963. S. ii, 1065
Vagum P. vii, 67
Vagus A. pr. ii, 11. H. 244 pietate 706. S. ii, 693 huc illic errat A. 541
Vale P. x, 833
Valcam S. ii, 242
Valcant H. 557
Valent A. 124. 611. S. ii. pr. 40
Valens A. 968
Valentes P. ii, 329
Valeriane (voc.) P. xi, 2
Valerianus P. xiii, 35
Valeriorum P. iv, 80
Valet P. ii, 244. x, 314. A. 482. 900
Validis viribus C. v, 62
Valido Ps. 29
Validos A. 562. Ps. 180
Valle S. ii, 394
Vallem H. 478
Vallemtor H. 228
Vallo (subst.) P. xi, 152. H. 494. Ps. 728
Valvae P. ii, 478
Vana (sing.) C. iii, 196. P. xi, 64. xiv, 99. A. 510. 699. S. i, 196 (plur.) H. 217
Vase (plur.) umbra C. vi, 124
Vanas H. 504
Vandalus S. ii, 607
Vanescat A. 1016
Vanescit C. vii, 309
Vanescunt S. ii, 435
Vani (sing.) Ps. 429
Vanis C. i, 88
Vanissima (plur.) H. 236
Vanitas P. ii, 352. v, 66. A. pr. ii, 34
Vanitatis P. x, 261
Vanum H. 505
Vapor P. ii, 345. 397. x, 261. A. 145
Vaporat S. i, 351 halitus P. v, 229
Vapore C. iv, 32. xii, 23
Vaporem (subst.) S. ii, 360
Vapores (subst.) A. 837. H. 964. Ps. 50
Vaporibus C. v, 58
Vaporifera (sing. abl.) calces P. xiii, 77
Vaporiferos ignes A. 124
Vaporum (subst.) P. v, 1630
Vaporus ardor P. vi, 115
Varia (sing. abl.) P. x, 1053. H. 202. Ps. 334. S. ii, 328
Variae (sing.) C. vii, 14 (plur.) Ps. 406. S. ii, 71
Variant P. iii, 198
Variant Ps. 858
Variare S. i, 264. ii, 307
Variarum P. xi, 205. H. 519
Variae (adj.) C. vi, 31. H. 292. S. i, 299. ii, 238. 399
Variat H. 891 natura vices S. ii, 315
Variata (sing. abl.) S. ii, 643
Variatis (adj.) S. ii, 435
Variato Ps. 694
Variatus P. ii, 390
Variaverat H. 577
Varie (adv.) P. xii, 53. S. ii, 262
Variis P. xiii, 58. A. 193. 680. Ps. 482. 761. 908. S. i. pr. 61. 320. 582. ii, 42. 996. D. 30
Varios A. 147. 837. H. 224. Ps. 110. S. 175. ii, 152. 638
Variou P. xiv, 103. H. 25. S. ii, 773
Vas (vasis) C. vii, 190. A. 1025. H. 263 solutum ac fictile P. v, 163
Vasa Ps. pr. 31. D. 127
Vasco P. ii, 537
Vasconum P. i, 94
Vascula P. x, 340. A. 920
Vasculum P. pr. 26. v, 301
Vasis (plur.) P. ii, 174
Vasta (sing. nom.) C. xi, 105 (abl.) S.

- i, 492 (plur.) P. vii, 29 incendia A.
 132
 Vastarat S. ii, 700
 Vastare cædibus justos P. v, 83
 Vasti (sing.) P. v, 480. H. 876
 Vasto (adj.) A. 749. Ps. 456 profundo
 S. i, 569
 Vatem C. vii, 110. P. xii, 28
 Vates (sing.) Dei H. 576 (plur.) C. ix,
 25
 Vaticano S. i, 584
 Vaticinator H. 344
 Vatis C. iv, 96. S. ii, 524
 Vatum P. x, 625. A. 219. 234
 Ubera C. vii, 58. xii, 103
 Ubere (subst.) C. iii, 67. P. iii, 4. A.
 614. S. ii, 951. D. 105
 Uberibus S. ii, 394
 Uberis (adj.) D. 23
 Uberum (subst.) P. x, 684
 Uda (sing.) C. v, 116. P. viii, 14. H.
 750 (plur.) P. x, 704. Ps. 309
 Udis A. 840
 Udo fune C. vii, 107
 Udum P. x, 1043 iter A. 665
 Vectam P. v, 494
 Vectarat S. i. pr. 50
 Vectat P. vii, 82
 Vectibus C. ix, 72. P. ii, 477. v, 349
 Vectores S. i. pr. 65. ii. pr. 22
 Vectum P. v, 455
 Vegeta (plur.) C. x, 7
 Vegetam gulam H. 323
 Vegetamen H. 830
 Vegetamina H. 299
 Vegetamine H. 872
 Vegetamur S. ii, 85
 Vegetata flamma (sing.) P. iii, 157
 Vegetatur aër S. ii, 801
 Vegetaverat H. 847
 Vegetet S. ii, 381
 Vehemens P. vi, 20
 Vehens S. ii, 942
 Veheretur S. i, 187
 Vehi S. ii, 549
 Vehit C. iv, 63. P. ii, 238. xiii, 86
 Vehunt P. vii, 47
 Vela S. ii, 941
 Velamine C. vii, 154. P. ii, 279. Ps.
 188. A. 334. S. ii, 1055
 Velandam A. 628
 Velans S. ii, 663
 Velarit A. 333
 Velat Ps. 462
 Velim P. ii, 169. 280. xi, 234. S. i,
 500. ii, 270
 Velis (subst.) Ps. 744
 Velis (ver.) P. iii, 124. x, 136. 170. A.
 183
 Velit C. iv, 90. viii, 21. x, 344. 442.
 xiii, 48. H. 90. 501. 529. 644. Ps.
 pr. 6. 748. S. i, 211. ii, 153
 Velivolum mare S. ii, 800
 Velle C. viii, 68. H. 678. 692. Ps. 609.
 S. i, 615. ii, 464. 472
 Vellem P. x, 1136
 Vellent C. vii, 97
 Vellere (subst.) P. x, 1140. H. 288. Ps.
 792. D. 189
 Velle A. 910. 1040. H. 665. S. i, 76
 Vellus C. viii, 35
 Velox P. x, 234. Ps. 462 ingenium H.
 647
 Velut C. iii, 138. iv, 76. v, 94. viii, 74.
 P. ii, 135. iv, 92. vi, 86. x, 288. A.
 162. 315. 489. H. 79. 388. Ps. 483
 Vena (nom.) C. iii, 92. A. 917. Ps. 57.
 142. S. ii, 287. 754. 926 auri C. vii,
 78 (abl.) masculini germinis revulsa
 P. x, 1070
 Venabula sacrata P. x, 1027
 Venæ (sing.) H. 356
 Venale supplicium H. 373
 Venalibus Ps. 620
 Venam A. 765. 935. H. pr. 51
 Venantem H. 295
 Venantis P. x, 282
 Venarum P. ii, 252. ix, 89. x, 843. Ps.
 595
 Venas C. viii, 79. P. x, 487. H. 262
 omnes quies pererrat C. vi, 26
 Venator H. 142
 Venatrix virgo S. ii, 495
 Vendat H. 635
 Vendita (plur.) S. ii, 1092
 Venditat S. i, 286
 Venditis (adj.) P. ii, 75
 Venditis (ver.) P. ii, 106
 Venditus P. ii, 323. D. 25. 154
 Venena C. iii, 152 fellis P. v, 379
 Venenati (plur.) D. 46
 Venenatos P. iv, 126
 Veneni P. v, 191. A. pr. ii, 47
 Venenis C. xi, 91. P. xiii, 57. xiv,
 115
 Veneno P. ii, 240. H. pr. 59. 231. Ps.
 436. S. i, 21. 537
 Venenum C. ix, 89. P. ii, 201. x, 278.
 H. 336. 590. 610. Ps. 329. S. i, 235.
 D. 2
 Venerabile P. xi, 33. Ps. 408. 814. S.
 i, 200
 Venerabilis C. x, 70. Ps. 226. S. ii, 661
 senis P. xi, 109
 Veneramur P. iv, 32. v, 562
 Veneranda (sing.) P. iii, 112. 195. D.
 163
 Venerande (voc.) P. xi, 179

- Venerandis** S. ii, 642
Venerandum S. i, 371
Venerans C. xi, 34. A. 187. S. ii, 350
Venerant in jus prædonis C. xi, 38
Venerantibus P. xi, 235
Venerantur S. ii, 840. 865
Venerare P. x, 260. S. ii, 245
Venerarier P. iii, 211. H. 106
Venerat P. vi, 14. A. 324. Ps. 269. 310
Venerata (sing.) A. 385
Veneratio S. i, 156
Venerator A. 292
Veneratur H. 151
Veneratus P. ii, 447. A. 608. S. i, 192
Venere (3. pers. plur. præter.) S. ii, 535
Venerem P. x, 256
Venerer A. 633
Venereris S. i, 434
Veneres S. i, 266
Veneretur H. 548. S. ii, 213
Veneri S. ii, 554
Veneris (subst.) S. i, 185. 221. 293. 627. ii, 226
Venerit A. 979. Ps. 708
Veneror A. 599
Venetos S. ii, 699
Veni (imper.) P. v, 304. S. ii, 731
Venia (abl.) H. 937. Ps. 782. S. i, 521. D. 28 fit C. v, 94
Veniabile H. 936
Veniam (subst.) P. viii, 12 das S. i. pr. 81 do morbis A. 965 precatur lapsibus P. iv, 190 rogat de Minerva P. xiv, 27
Veniam (ver. fut.) A. 1064. 1066
Veniant C. x, 137
Venias (ver.) A. 419
Veniat P. viii, 8
Veniens S. ii, 696
Venient C. x, 37
Venienti S. ii, 619
Venies P. x, 731
Veniet P. iv, 10
Venire in armis P. x, 53
Veniret P. ii, 101. xiv, 71
Vepis (subst.) C. iv, 90. viii, 63. ix, 101. P. i, 26. iv, 130. H. 511. 672. S. i, 110. ii, 378. 1045
Venisse C. xii, 7
Venistis Ps. 385
Venit (præsens) C. ii, 4. iii, 136. v, 12. P. x, 132. 896. xi, 206. xiv, 69. H. 537. 695. S. ii, 24. 321. 922. 947. D. 43 (præter.) A. 987. S. i, 112. ii, 366
Veniunt C. x, 77. S. ii, 907
Ventilabro A. pr. ii, 53
Ventilator urbis P. x, 78
Ventilatur mens in cerebro H. pr. 57
Ventis H. 104 eloquii tumet S. ii. pr. 58
Vento A. 955
Ventos P. x, 328. A. 650. H. 534. 682. S. i, 101. 777
Ventosa (sing. nom.) ambitio H. 400 virago Ps. 194 (abl.) A. 963 (plur.) Ps. 135
Ventosa (sing.) famæ H. 438
Ventosas S. i, 656
Ventose liquor A. 411
Ventosis P. i, 35
Ventre P. xi, 75
Ventrem H. 325
Ventris C. vii, 124. A. 720. D. 107 lacunam C. ix, 63
Ventum (subst.) C. ix, 37. A. 841. S. ii. pr. 8
Ventum erat (part.) P. ii, 178. v, 213. Ps. 665 est A. 207
Ventura (plur.) S. ii, 106
Venturis H. 915
Venturo C. i, 20. A. 311. S. i, 561
Venturus C. ix, 108
Ventus (subst.) C. v, 101. H. 388. S. ii, 1013
Venus P. iii, 76. S. i, 172. ii, 534
Venustam P. x, 349
Venustas (subst.) H. 333
Venustatis Ps. 441. S. i, 269
Venusti (sing.) P. ii, 227
Venustior C. x, 99
Venusto Ps. 321
Vepres S. ii, 1028. 1039
Vepribus C. viii, 35. P. xi, 128 senta loca P. iii, 47
Ver C. iii, 103
Vera (sing.) C. v, 153. P. ii, 510. x, 318. 952. A. pr. ii, 1. 357. 638. H. 164. Ps. 68. S. ii, 257 (plur.) P. x, 958. H. 627. S. i, 223
Veræ (sing.) S. i, 407. ii, 93
Veram P. ix, 20
Verba C. iii, 18. P. v, 17. 176. ix, 23. 36. x, 555. 938. 977. 999. 1123. A. 34. 981. Ps. 716
Verbena (nom.) A. 473
Verbera (subst.) P. xi, 106. H. 490. S. i, 345 linguæ A. 404
Verberans oculos pinnis P. v, 411
Verberantium P. x, 706
Verberat S. i. pr. 38
Verberata (sing.) P. x, 117
Verberator P. ix, 38
Verbere P. x, 165
Verberent virgis P. x, 698
Verberum P. i, 56. x, 792

- Verbi** (vocls) A. 53
Verbi (Christi) C. xi, 23. A. pr. i, 7. 74. 109
Verbigena (voc.) C. iii, 2
Verbis P. ii, 103. v, 44. vii, 42. x, 912. xiv, 51. D. 38
Verbo (voci) P. x, 339. A. 418
Verbo (Christo) C. xi, 18. P. x, 340. A. 115. 116. 524. 525
Verborum P. x, 747. A. 805. S. i, 633
dator (Deus) P. x, 930
Verbositatis P. x, 551
Verbum (Christum) C. xi, 24. A. pr. i. 6. 7. 44. 49. 108. 114. 120. 267. Ps. 78. 79 caro factum est A. 525 (Deus) A. 72 Patris C. vii, 1
Vere (subst.) S. ii, 976
Verecundiæ (sing.) A. 106
Verendis S. ii, 1093
Verendum P. xiv, 42. S. i, 495
Vereor S. i, 644
Veri (subst.) S. ii, 75
Veri (adj. sing.) P. x, 318. A. 801. H. 51. 377. S. ii, 276. 509 (Dei) S. i, 499
Veris (adj.) C. vi, 46. P. x, 981
Verior C. xii, 173
Veritas C. i, 92. vii, 55. P. i, 48. x, 634 patet sub signis P. x, 231
Veritatis P. x, 9
Veritus P. xii, 13
Verius (adj.) P. ii, 203
Vermes H. 829
Vermibus H. 835
Verna (adj. sing.) S. ii, 787
Vernæ (subst. plur.) P. x, 146
Vernant esui P. x, 335
Vernantes S. ii, 7 coronas flore Ps. 355
Vernantis C. xi, 62
Vernare P. v, 321
Vernas (adj.) aquas S. ii, 958
Vernat herbarum coma C. viii, 46
Vernis (adj.) P. xii, 54
Verno (adj.) Ps. 862
Vernularum P. x, 524. Ps. pr. 56
Vernulas Ps. pr. 22
Vero (adj.) C. vi, 112. A. 957. H. 640
Vero (adv.) P. v, 353
Verrat Ps. 362
Verris P. x, 382
Verrunt A. 663
Versa (sing. nom.) S. ii, 303 (abl.) Ps. 153 lege C. ix, 75
Versæ (sing.) S. i, 506
Versare P. x, 863. H. 479. S. i, 640
Versas (adj.) ad Christi signacula domos S. i, 568
Versasse P. x, 972
Versat P. ii, 45. S. ii, 386
Versatile letum Ps. 571
Versatur A. 605
Versicolorum H. 294
Versicolorus S. ii, 56
Versiculis A. 382
Versiculus A. 602
Versipelli astutia C. ix, 92. A. pr. ii, 26
Versis H. 571. Ps. 341 hastis S. ii, 30
Verso (adj.) H. 738
Versor (verb.) A. 121
Versum (subst.) A. 606
Versus (subst. plur.) P. ix, 79
Versus (adj.) A. 1003. D. 96
Versus (præp.) P. xii, 17
Versuta fraus (sing. nom.) C. li, 21 fallendi opifex Ps. 260
Versuto astu H. 145
Versutus P. v, 265. S. i, 74
Vertat C. ix, 38. P. x, 967 ictum in os loquentis P. x, 548
Vertebat fugam P. v, 404
Vertentur D. 52
Vertere (infin.) P. x, 870. S. i, 76 (præt.) Ps. 636 in caliginem pectus timor et ira P. x, 963
Vertex P. x, 875. Ps. 95
Verti (infin.) P. x, 941. H. 643. S. i, 840. ii, 876
Vertice C. v, 21. P. ii, 417. vii, 27. xiv, 85. A. 483. 617. H. 130. Ps. 117. 373. 473. 731. S. i, 186. D. 173
Verticem C. xii, 57. P. ii, 308. iv, 55. x, 1044. xiv, 118
Verticibus P. vii, 67
Verticis P. iii, 155. v, 535. P. x, 761. S. i, 420. Ps. 441
Vertigine theatri H. 311
Vertigo rotarum Ps. 414
Vertit P. x, 529. S. ii, 308 fugam C. vii, 105 vestigia retro A. 475
Vertitur Ps. 137
Vertunt H. 308. Ps. 411
Veru S. i, 230
Vervece P. x, 187
Verus C. iv, 33. P. i, 114. ii, 394. v, 39. x, 674. 1007. A. 366. 554. 775. 793. 979. 1054. 1055. H. 51. Ps. pr. 59. S. i, 325
Vesana (plur.) Ps. 523
Vesani (sing.) S. i, 382
Vesania (nom.) H. 251. 362 (abl.) P. x, 171. Ps. 160
Vesano P. xi, 25
Vesaniam P. x, 1003
Vesanus P. xiv, 70
Vescendi C. vii, 161
Vesci dogmate A. 711
Vescimur C. v, 107. S. ii, 1047

- Vesper A. 425. S. ii. pr. 4
 Vespera (sing.) D. 95
 Vespertinus Ps. 376
 Vesperum C. vii, 68
 Vesta P. ii, 511. S. i, 195. ii, 965. 1078
 Vestales S. ii, 912. 1000
 Vestalis P. ii, 528. S. ii, 969. 1063
 Veste C. vii, 151. P. ii, 234. x, 236. 698. 1035. Ps. 689. 701. 789. S. ii, 692. D. 118
 Vestem P. v, 341. H. 458. Ps. pr. 31
 Vester P. x, 189. 411. 584
 Vestiat S. ii, 935
 Vestibuli P. xi, 158
 Vestibulum Ps. 837. S. ii, 93
 Vestiet gemmis apicem corona P. x, 764
 Vestigia C. x, 159. P. vi, 80. 90. x, 950. xi, 99. A. 656. Ps. 438. S. i, 231. ii. pr. 23. 279. 361. 1112. D. 140. 174 sanguinis P. ii, 546 retro vertit A. 475 tingueret P. vii, 62
 Vestigiis C. ix, 51. x, 232
 Vestigiorum P. v, 564
 Vestire S. ii, 698 floribus P. v, 279
 Vestirier Ps. 39
 Vestis (subst.) C. ix, 40. P. x, 910. xiv, 105. Ps. 610. 634
 Vestit A. 762. H. 235
 Vestita (sing.) S. ii, 38
 Vestitur A. 341. D. 189
 Vestra (sing. nom.) P. v, 65. x, 100. Ps. 382 (abl.) P. x, 1091 (plur.) P. x, 141. 169. S. ii, 127. 226. 677
 Vestræ (sing.) P. v, 79
 Vestri (vestrum) P. vi, 83. Ps. 381
 Vestri (sing. vester) P. x, 1009. S. i, 50
 Vestris P. ii, 65. v, 67. vi, 1. x, 202. A. 659. Ps. 374. S. ii, 230. 1003
 Vestro S. ii, 15. 41. 690
 Vestros P. ii, 229
 Vestrum (plur. gen.) P. x, 270
 Vestrum (vester, sing.) C. xii, 205. P. vi, 150. S. ii, 466. 484. 902
 Vetamur P. x, 649
 Vetant C. iii, 45
 Vetas C. v, 86. P. xiii, 56
 Vetat C. i, 84. P. vi, 76. x, 188. 366. 367. 368. H. 641. Ps. 389
 Veterana (sing.) anus S. ii, 1081
 Veterem A. 926. S. ii, 69. 272
 Veteres C. vii, 98. x, 124. P. viii, 6. Ps. 208. S. i, 433. 508. 598. ii, 206. 689
 Veteri P. xiii, 60. Ps. 370
 Veteris C. pr. 24. A. 297. D. 121. 128
 Veterna (plur.) silentia C. ix, 68
 Veterno A. 923. S. i, 7 populante A. 1072
 Veterum sordidum C. xi, 64
 Veterum C. iii, 81. vii, 73. P. xi, 18. A. 234. Ps. 29. S. i, 39. 245. ii, 1
 Vetiti (sing.) H. 660
 Vetitis C. iii, 114. Ps. 540
 Vetitum C. iii, 178. S. i, 173. ii, 465. 477
 Veto C. iii, 109
 Vettoniæ P. iii, 187
 Vetuit S. ii, 1123
 Vetulos H. 283
 Vetus C. i, 99. iii, 146. vii, 27. P. x, 894. A. 922. H. 123
 Vetusta (sing. abl.) P. x, 112 (plur.) P. i, 79 sæcula P. x, 630
 Vetustæ (sing.) S. ii, 577 gentis C. vii, 176
 Vetustas (subst.) P. iv, 164. v, 247. S. i, 99. ii, 230. 657 cariota C. x, 141
 Vetustatis P. i, 72. A. 295
 Vetusti (sing.) P. ix, 20. S. ii, 334
 Vetustis P. x, 579. A. 606 sæculis C. ix, 25
 Vetusto S. i, 72
 Vetustos A. 1004. S. i, 404
 Vexabant A. 997
 Vexabit P. x, 693
 Vexamur C. iv, 82
 Vexanti P. xi, 40
 Vexantibus A. 528
 Vexare S. i, 107
 Vexaret Ps. 669
 Vexas A. 408
 Vexat C. x, 84. A. 95
 Vexatrix Ps. 58
 Vexatum P. iv, 82
 Vexatur P. ii, 255
 Vexatus P. i, 108
 Vexere P. ii, 489. S. ii, 575
 Vexerit P. xi, 72
 Vexet C. ix, 38
 Vexilla P. i, 24. S. i, 494
 Vexilli feræ (sing.) Ps. 419
 Vexillum C. ix, 84. xii, 28. A. 448. Ps. 347
 Vexit P. x, 639. S. ii, 350 nos ad dona Ps. 86
 Vi P. ii, 49. H. 591
 Via (nom.) C. x, 91. 162. P. v, 270. viii, 8. xi, 26. 155. 223. xii, 45. A. 264. H. 56. Ps. pr. 1. 586. S. ii, 104. 275. 620. 843. 848. 895. D. 36. 45 candida A. 536 consiliorum A. 91 qua fert P. xii, 61 (abl.) H. 479
 Viæ (sing.) S. ii, 881. 984. 1031
 Viam C. ix, 50. xii, 56. P. i, 84. iii, 54. 56. H. 603. 690. 697. 773. 798. Ps. 404. S. i, 218. ii. pr. 19 cunctis ad resurgendum dedit P. x, 640 sa

- Iutis A. pr. ii, 5
 Viandi S. ii, 772
 Viantem H. 208
 Viantes A. pr. ii, 15
 Viantibus C. v, 65
 Viarum C. vii, 48. P. xi, 205. S. ii, 846. 900
 Vias P. ix, 90. x, 1031. xi, 102. S. i, 510 cicatricum P. x, 796 fati transit S. ii, 480
 Viator P. v, 480. S. ii, 789
 Vibrans C. vi, 51. vii, 95
 Vibrant P. ix, 51
 Vibrare S. i. pr. 75
 Vibrat C. viii, 42 ferrum Ps. 696
 Vibrata (plur.) H. 597
 Vibrato S. i. pr. 28
 Vibratum A. 49
 Vibratur P. xiv, 47
 Vicatim H. 403
 Vice C. iv, 17 distincta A. 682 inversa P. ii, 289 mirifica C. iii, 161 noctis vii, 126 pallioli P. iii, 180 temonis P. xi, 97
 Vicem P. v, 508. H. 931 unam parem-que sortis humanæ ducere C. vii, 214
 Viceras P. ii, 5
 Vicere S. ii, 746
 Vicerint C. vii, 199
 Vicerit Ps. pr. 14
 Vices H. 891 variat natura S. ii, 318
 Vicibus C. v, 2
 Vicinus Ps. 155. S. ii, 737
 Vicina (sing.) A. 747
 Vicinas Ps. 52
 Vicinitas C. i, 41
 Vicino Ps. 858
 Vicinum C. pr. 5
 Vicissim C. i, 77. vi, 11. P. ii, 211. A. 866. H. 707. 832. D. 25
 Vicos A. 709
 Victa (sing.) C. v, 28. A. 550. 1075. Ps. 87. 587. S. ii, 353. 510 (plur.) H. 527. S. ii, 934
 Victæ (sing.) Ps. 681
 Victi (plur.) P. x, 85. Ps. 332
 Victibus C. iv, 31
 Victima (nom.) C. xii, 129. A. 484. S. i, 381. 454 (abl.) P. v, 28
 Victimæ (sing.) Ps. pr. 5
 Victimam jejuniorum C. vii, 5
 Victimæ P. x, 354
 Victis Ps. 539. S. ii, 547
 Victitent P. pr. 6
 Victo P. v, 6. S. ii, 101. 701
 Victor C. ix, 104. xii, 175. P. iv, 99. v, 367. 541. 543. x, 800. xi, 25. H. 212. 476. Ps. 537. 650. S. i, 123. 410. ii, 1096. D. 4 cupidinis C. vii, 185
 Victorem P. v, 296. Ps. 391
 Victores Ps. 304. 747. S. ii, 687
 Victoria H. 449. S. ii, 12. 18. 23. 28. 65. D. 166
 Victoribus Ps. pr. 61. 642. 682. S. ii, 554
 Victoris S. i, 493. 525. ii, 349
 Victos H. 408
 Victricem Ps. 103
 Victrices Ps. 645
 Victricia S. i, 484. ii, 541
 Victrix P. ii, 3. xiv, 56. Ps. 36. 53. 103. 602. S. i. pr. 63. ii, 68 caro C. x, 110
 Victum (part.) P. v, 426. x, 580. H. 549. Ps. pr. 15. 389
 Victus (subst. sing.) C. iv, 54
 Victus (part.) C. vii, 41. x, 27. xi, 71. P. v, 327. x, 1100. xiv, 118. A. 135. S. ii, 537 femur debile C. ii, 79
 Videam A. 632. 731
 Videamus P. x, 532
 Videant S. ii, 690
 Videas C. v, 79. A. 849. H. 294. Ps. 639. S. i, 545
 Videat A. 129. S. ii, 402
 Videbat P. x, 756. H. 920
 Videbis P. ii, 173
 Videbit P. x, 592
 Videbitur S. ii, 30
 Videmus C. x, 34. P. ii, 521. A. 735. S. ii, 417
 Videndis P. x, 438
 Videndo P. x, 312
 Videndum P. x, 601. A. 71
 Videns P. ii, 23. v, 128
 Vident C. iii, 117. P. x, 281
 Vidente P. x, 220
 Videntem Ps. 486
 Videnti P. x, 594
 Videntur P. i, 90. ii, 274. x, 504
 Video P. ii, 473. A. 139. 474. 650. 651. 653. 827. 1050. S. i, 423. ii, 577
 Videor P. ii, 557
 Viderat C. ix, 43. P. v, 352. A. 873. H. 190. Ps. 536. S. i, 204
 Videre (inf.) C. vii, 38. P. ii, 547. 557. vi, 127. x, 733. S. i, 22
 Videre (3. pers. præst.) C. xii, 61
 Videres P. ii, 281
 Videret P. x, 920
 Videri A. x, 44. 124
 Viderit S. i, 484
 Vides P. v, 193. A. 479. Ps. 617
 Videt C. vi, 56. 80. P. ii, 232. v, 322. vi, 52. vii, 38. ix, 98. x, 437. xii, 44. A. 172. 804. H. 911. 916. S. i, 517. ii, 762

- Videtur P. vi, 94
 Videtur P. x, 668. A. 969
 Vidi P. xi, 127. S. ii, 656
 Vidimus P. iv, 137. xi, 2. A. 218. Ps. 291
 Vidisse C. xii, 182. A. 22
 Vidisti A. 532
 Vidit C. v, 32. vi, 2. ix, 8. 88. 89. P. i, 91. iii, 171. vi, 121. xii, 6. xiv, 67. A. 23. 28. 77. 367. H. 85. 340. 342. Ps. 145. 471. S. i, 216. ii, 34. D. 150
 Vidua (subst. nom.) Ps. 177
 Vietnam S. ii, 81
 Vieto ore S. i, 508 pectore C. vii, 57
 Vietum S. ii, 294
 Vigeat P. xi, 31
 Vigebit H. 29
 Vigemus C. iv, 13
 Vigent C. ix, 15. Ps. 771
 Vigere C. ix, 47. P. xiii, 6
 Viget C. v, 17. 96. P. ii, 210. xi, 125. A. 560. H. 29. 73. 307. Ps. 842. S. i, 37. ii, 212 sententia Christi Ps. 289
 Vigil C. i, 77
 Vigilate C. i, 8
 Vigilem (adj.) laborem S. i, 311
 Vigilemus C. i, 92
 Vigilet P. x, 963
 Vigili C. v, 139
 Vigilandum Ps. pr. 52
 Vigor C. i, 69. iii, 186. P. v, 140. x, 660. A. pr. i, 1. 1067. S. ii, 824
 Vigore C. iv, 36. vi, 30. S. ii, 197
 Vigorem C. ii, 80. P. x, 368
 Vignit H. 29
 Viis A. 1065. S. ii, 88. 879
 Vile P. i, 37. x, 823. S. ii, 750. 751
 Vilem H. 634
 Viles Ps. 619
 Vilescit Ps. 528
 Vili S. i, 172
 Vilia P. ii, 187. S. ii, 113
 Vilibus Ps. 204 algis P. x, 245
 Vilior C. ii, 82
 Vilis P. vi, 65. x, 77. 119. 526. H. 403. S. ii, 1047 vita P. xiv, 23
 Vilissimum P. x, 163
 Villis Ps. 180 bestialibus C. vii, 153
 Villosa S. ii, 301
 Vim C. iii, 190. P. x, 326. 370. 395. 440. 677. 966. xiv, 102. A. 185. 257. 314. H. 197. 556. 703. Ps. 218. 512. S. i. pr. 9. 45. 149. 177. 481. ii, 102 animæ A. 777 dolorum P. x, 135 gladii P. xiv, 78 libertatis H. 674 mentis H. 61 sceleris in se habebant H. 360 temporis S. ii, 80 verborum P. i, 56
 Vimina C. iii, 44. P. x, 704. H. 808
 Vina Ps. 319. S. i, 139. 454. D. 126
 Vincat Ps. 17
 Vince P. x, 545
 Vincenda (sing.) S. ii, 146
 Vincendi (sing.) C. pr. 15. Ps. 18. S. ii, 35
 Vincens P. x, 362. 805
 Vincenti (subst. gen.) P. iv, 179 (voc.) P. iv, 77. 89. v, 4
 Vincentius P. v, 29. 273
 Vinci P. xiii, 74. Ps. 393
 Vincimur Ps. 511
 Vincimus P. x, 1095
 Vincire P. ii, 360
 Vinciri P. x, 69
 Vincit C. xii, 6. P. x, 860
 Vincite annos viribus P. ix, 65
 Vincitur (vinco) C. viii, 57. P. v, 136
 Vincitur (vincio) P. ix, 43
 Vincla P. iv, 196. v, 236. 551. xl, 106. A. 757. H. 430. Ps. 592. 907. S. i, 528. D. 32. 141
 Vinculis C. pr. 44. P. vi, 80. H. 470. Ps. 866 sæculi P. ii, 584
 Vinclo H. 679
 Vinculum sutile P. iv, 24
 Vincor P. xiv, 64
 Vincita (plur.) S. i, 114 coronis tempera H. 966
 Vincitas S. ii, 146
 Vincitos P. xi, 67
 Vincitum P. v, 109.
 Vincitus P. x, 204. xiii, 50. D. 161
 Vincula C. v, 35. x, 108. P. x, 888. xi, 95. H. 138. Ps. 352. S. i, 473. ii, 409. 694. 731. 1029. 1068 noctis C. i, 98 pedibus limat H. 445 questionum A. pr. ii, 23
 Vinculi carnalis P. ii, 486
 Vinculis C. ix, 96. P. i, 105. x, 44. 110. 353. 1110. xiii, 63. Ps. pr. 21
 Vinculo P. ii, 432
 Vinculorum P. v, 346
 Vinculum insigne frontis C. vii, 159
 Vindex P. v, 190. x, 824. A. 930. Ps. 65. S. i, 485 scelerum ii, 434
 Vindicabat P. vi, 132
 Vindicat A. 83. H. 24. Ps. 230. D. 143
 Vindicata dape (sing. abl.) C. viii, 13
 Vindicavit nullam ciborum gratiam C. vii, 188
 Vindice C. v, 84. A. 509 horrore P. ii, 391
 Vindices manus (adj.) P. x, 447
 Vindicis summi (Dei) C. vii, 134
 Vineæ (subst. nom.) S. i. pr. 71
 Vineta S. i, 114

- Vini C. vii, 12. H. 397. S. i, 126
 Vino C. vii, 16
 Violentæ (plur. anus) P. x, 250
 Vinum C. ix, 29
 Vinxerant silentia vetera C. ix, 68
 Violabile P. xiv, 55
 Violare P. v, 44. 158
 Violas C. v, 115. P. iii, 201. A. 180. Ps. 326
 Violat S. i, 167
 Violatis (2. pers. præ.) S. ii, 225
 Violatur P. ii, 198. H. 356. S. ii, 1008
 Violavit H. 219
 Violenta (sing.) A. 11 virgo P. iv, 111
 Violentia (subst. nom.) Ps. 512. S. ii, 25 morbi A. 1077
 Violentius Ps. 494
 Violentus P. v, 467. H. 242
 Violis C. x, 170
 Vipera (nom.) C. iii, 150. H. 583. S. i. pr. 23. D. 31
 Vipereis P. xiii, 57
 Vipereo S. i, 362 ore H. 610
 Vipereus S. i. pr. 42
 Viperina dogmata A. pr. ii, 3
 Vir P. v, 222. ix, 34. A. 992. H. 716. S. i, 14. ii, 19. D. 33 severæ industriæ C. vii, 67
 Virago Ps. 194. S. ii, 36
 Virens C. xii, 51
 Virent prata Ps. 863
 Virentes gemmas C. vii, 158
 Virenti P. xii, 36
 Vires (subst.) C. ii, 88. viii, 62. Ps. 159. 524. 909. S. ii, 330 unius naturæ scindere H. 47
 Virescit P. xii, 40
 Virescunt C. x, 121
 Viret C. iii, 55. 110. Ps. 881
 Vireta C. iii, 101. H. 796
 Virga (nom.) Ps. 372. 887. D. 31. 80 serpente H. 471
 Virgæ (sing.) S. i, 90
 Virgam C. vi, 71. xii, 51. D. 31
 Virgarum P. xi, 56
 Virgas P. i, 44. x, 792. S. i. pr. 69
 Virginal P. xiv, 8
 Virginalem P. xiv, 84
 Virginali P. xiv, 116
 Virginalis alvi C. vii, 2
 Virgine S. i, 177. 478. D. 110
 Virgineam S. ii, 1078 humum A. 695
 Virgineis Ps. 242
 Virginem C. vii, 60. P. x, 237. xiv, 28. 39
 Virgineo C. iii, 3., P. iii, 10 corpore A. 50
 Virgines P. ii, 301
 Virgineum P. iii, 133. A. 590
 Virgineus P. iii, 154
 Virginibus S. ii, 911. 1003. 1054
 Virginis C. iii, 112. xii, 140. P. x, 282. A. 106. 116. 610. 1014. H. 576. 636. Ps. 70. 71. S. i, 171. ii, 918. D. 105
 Virginitas P. vi, 127. xiv, 56. A. 583. H. 958. S. ii, 1126
 Virginitate A. 437
 Virginitatis P. xiv, 24. S. ii, 1063
 Virginum C. ix, 110. P. x, 58
 Virgis A. 62. 346. Ps. 265 verberent P. x, 698
 Virgo C. iii, 152. vii, 153. ix, 19. xi, 53. 98. P. iii, 3. 37. 57. 124. 159. 207. iv, 111. vi, 149. xiv, 4. 28. 52. 124. A. 571. 575. 579. 602. Ps. 41. 47. 306. S. i, 366. ii, 13. 968. 1079. 1089. 1098. D. 100. 133 fides P. x, 352 venatrix (Diana) S. ii, 494
 Virgulas P. ix, 78
 Virguncula S. i, 64
 Viri (sing.) C. xii, 158. P. ii, 491. x, 452. 753. xi, 103. 126. S. i. pr. 85. 255. ii. pr. 55. 274 (plur.) C. v, 49. P. vi, 22. viii, 4. Ps. 768. S. ii, 12. D. 53
 Viribus C. v, 62. vii, 196. P. ii, 13. iv, 104. ix, 65. A. 560. H. 22. 168. 171. 239. 391. Ps. pr. 55. 20. 28. 59. 131. 513. S. i, 654. ii, 31. 509 furoris P. v, 162 ægra ætas S. ii, 322 fandi S. ii, 761
 Viridante gurgite P. iii, 189
 Viridantis D. 10
 Viridem H. 235
 Virides P. xi, 129. H. 135. 271. Ps. 601. S. i, 130. ii, 220
 Viridi C. iii, 155. Ps. 879. S. i, 188. ii, 663. 959 campo C. viii, 41
 Viridis S. ii, 247. 921
 Virile P. x, 801
 Virilem Ps. 358
 Virili A. 565. S. i, 273
 Virilis indolis C. xii, 108
 Viris P. ii, 37. x, 387. xiii, 42. H. 425
 Viritim P. ii, 162
 Virium P. ii, 214. v, 54
 Viro P. vii, 49. H. 716. Ps. 163. S. i, 173
 Virorum C. iv, 92. vii, 167. P. iv, 161. v, 449. x, 58. A. 151. 984. H. 955. Ps. 322. 481. 564. S. i, 44. ii, 34. 541
 Viros P. i, 81. vi, 16. 123. x, 125. 300. xi, 40. A. 133. 639. H. 286. Ps. 252. 379. 754. 847. S. i, 280. 621. ii, 401. 442
 Virtus P. i, 106. ii, 414. v, 473. 474.

481. x, 213. 325. 340. A. 511. 545.
568. 649. 1059. 1078. H. 513. 605.
696. 706. Ps. 68. 125. 177. 237. 240.
274. 344. 553. 558. 589. 689. 694.
699. S. i, 281. 543. ii, 24. 142. 508.
565. 744. D. 68 bellica Ps. 208 bello et
armis sueta P. i, 33 poenarum H. 448
Virtute C. xi, 23. P. v, 91. 426. 572.
x, 627. A. 53. 117. 419. 563. 973.
994. 1048. H. 41. 422. 476. 732. Ps.
pr. 12. ii, 156. 176. S. i, 305. ii, 346.
1130. D. 65
Virtutem P. v, 147. A. pr. i, 12. S. i,
499. ii, 751 Patris A. 948
Virtutes Ps. 307. S. i, 445
Virtutibus C. ix, 107. Ps. 174. 328.
404. 748. S. ii, 237. 267.
Virtutis C. vii, 183. ix, 23. xii, 66. P.
vii, 72. xiii, 39. H. 350. Ps. 300.
566. 769. S. ii, 150. 162. x, 578.
640. 708. 756. 1119 grande genus
C. vii, 211
Virtutum P. iv, 110. x, 743. A. 193.
Ps. 12. 19. 500. 569. 664. 706. 716.
911. S. i, 595 Dominum A. 323 po-
pulus Ps. 798
Virum (sing. acc.) C. iii, 113. 130. iv,
39. 47. vii, 34. P. ii, 558. v, 284.
vii, 1. ix, 84. x, 816. 911. 1005.
1106. xiii, 96. xiv, 67. H. 742. Ps.
pr. 38. 515
Virum (plur. gen.) P. iii, 35. xi, 11.
xiii, 49. A. 712. S. i, 80. 550. ii,
704. 743
Virus C. iii, 153. P. ii, 216. H. 532. S.
i. pr. 32. 53. 78. D. 48
Vis (subst.) C. i, 49. 71. v, 23. vi, 6.
xi, 84. P. ii, 212. v, 133. 231. vii,
77. x, 321. 484. 931. 1129. A. 17.
548. 744. 830. H. 531. 532. Ps. pr.
37. 444. 629. 843. S. i, 443. 614.
ii, 97. 202. 489. 704. D. 62. 109
animæ A. 854 animi S. ii, 25 ardua
A. 83. Ps. 73 cæca mortalium C. xi,
33
Vis (verb.) P. x, 410. 946. 1051. A.
518. S. ii, 61. 582
Visa (sing.) P. ii, 321. iii, 163. A. 7.
16 est P. xi, 159. A. 55 (plur.) P.
ix, 25
Visæ (plur.) D. 22
Visam (part.) P. v, 419
Viscera C. iii, 175. 191. iv, 20. vii, 8.
x, 31. P. iii, 89. v, 448. 507. ix, 60.
x, 448. 1099. A. 115. 401. 464. 569.
H. 527. 574. 581. 584. Ps. 677. 904.
S. ii, 267. 1080 cava montis P. xi,
165
Viscere H. 886
Viscera (sing. abl.) H. 901
Viscere arvo A. 1026
Visceribus C. iv, 1. P. xi, 136. S. i,
454
Viscerum C. vii, 123. ix, 31. P. ii,
207. v, 90. x, 723. 887
Visco H. 808
Viscosus H. 823
Viscus P. ix, 56. x, 499
Vise P. xiii, 62
Visere C. v, 34. xii, 3. P. xiv, 132. A.
38. H. 82. S. i, 115
Viseret C. xi, 32
Visibilem A. 81 natum A. 124
Visibilis C. v, 158. A. 78. 79
Visibus C. vii, 45. P. x, 314. xiv, 60.
H. 885. 906. S. i, 312 siccis P. x,
710
Viso (part.) A. 45. 237
Visu P. ii, 180. x, 635. A. 221. H. 880.
893. S. ii, 101 comprehendere A. 25
horridus P. x, 1043 miserabile P. ix,
13 obside A. 162
Visum (subst.) P. i, 89. H. 5. D. 191
Visum (part.) A. 367 est A. 71
Visura (sing.) A. 320. S. ii, 1091
Visurus C. vii, 137
Visus (subst. sing.) A. 12. H. 535. Ps.
733 (plur.) H. 312. 364. Ps. 572
Visus (part.) A. 365. 633 est A. 112
Vita (nom.) C. pr. 22. P. i, 61. x, 735.
780. xi, 239. xiv, 23. H. 251. 252.
Ps. pr. 51. S. ii, 168. 316. D. 160
(abl.) P. iv, 113. x, 423
Vitæ (sing. gen.) C. i, 34. x, 120. P.
ix, 8. x, 307. xiv, 60. A. 169. H.
151. 299. 605. 654. 706. 721. 846. 952.
Ps. 157. 313. 430. 624. 806. S. i,
336. ii. pr. 53. 137. 216. 631. 904.
907. 1058 (dat.) C. ix, 103. P. v,
512
Vitale S. ii, 1040
Vitalia C. ix, 63. A. 68. Ps. 111. 691.
S. i, 536
Vitalibus S. ii, 378. 1099
Vitalis A. 920 calor P. ix, 92
Vitam C. i, 4. ii, 58. xi, 40. P. i, 31.
ii, 337. v, 363. vi, 96. A. 159. H.
pr. 55. 539. 900. S. i, 95. ii, 383.
786. 1103 duco H. 934
Vitandus A. 915
Vitare H. 553. Ps. 491
Vitat S. ii, 829
Vitea (plur.) C. iii, 53 rura H. 228
Vitet S. ii, 388
Vitiabilis A. 1046. H. 216
Vitiare P. xi, 62

Vitiat C. vi, 120
 Vitiatam A. 1045
 Vitiaverat Ps. 261
 Vitibus S. i, 49
 Vitul C. iv, 19. A. 877. H. 159. Ps. 672
 Vitulis C. pr. 9. iii, 140. vi, 54. H. 156. 249. 613. 833. Ps. xiii, 309. 698. S. i, 1. 162. ii, 329. 964
 Vitio (subst.) S. ii, 828. 976. 995
 Vitiorum A. 934. H. 204. 279. Ps. 259. 663. 890. 899. D. 72
 Vitiosa (sing.) C. iii, 131. P. iv, 167 (plur.) S. i, 244. ii, 1040
 Vitiosis H. 302
 Vitioso H. 113. 511
 Vitiosum A. 877
 Vitiosus A. 61
 Vitium P. x, 658. 989. A. 572. 910. H. 643. Ps. 156. 284. 475. S. i, 171. 506. ii, 130. 989
 Vitrea (sing. abl.) Ps. 869
 Vitreas P. xii, 39
 Vitreis liquoribus C. v, 67
 Vitreo P. vii, 16. H. 869. D. 54
 Vitreum gurgitem C. viii, 47
 Vitricus S. i, 259
 Vitro C. v, 144
 Vittæ (plur.) Ps. 448
 Vittarum S. ii, 1094
 Vittas P. x, 1045
 Vittata arbor S. ii, 1009
 Vittatus Pontifex P. ii, 525 senex A. 465
 Vittis Ps. 30
 Vitulas A. 452
 Vituli (sing.) D. 40
 Vitulo S. i, 247
 Vitulorum H. 220
 Vitulum P. v, 19
 Viva (sing.) P. iv, 140. 178. H. 65. 875. 895. S. ii, 386 gloria S. ii, 755 (plur.) C. x, 59. D. 6
 Vivacibus P. x, 1115
 Vivacius S. ii, 332
 Vivæ (sing.) S. ii, 164
 Vivam (adj.) ædem P. x, 347
 Vivas (adj.) A. 756
 Vivax C. v, 17. P. iv, 159
 Vivendo S. ii, 659
 Vivens S. ii, 875
 Viventes P. xi, 66. Ps. 853
 Viventia P. x, 728
 Viventibus S. ii, 86. 780. 1014
 Viventis P. iv, 143. H. pr. 31
 Viventium C. ix, 106
 Viventum S. ii, 795

Delph. et Var. Clas.

Vivere C. iii, 197. v, 39. P. ii, 220. v, 86. x, 35. 267. 786. xiii, 32. A. 725. H. 456. 572. 690. 839. Ps. 389. 554. S. ii, 499. 806. D. 164 beate P. x, 209 cælo P. vi, 126 more proprio S. ii, 83
 Viveret S. i, 20
 Vivi (plur.) C. xii, 207
 Vivida caro C. iii, 141 mens S. ii, 384
 Vividis P. x, 505
 Vividum P. x, 917
 Vivificantem mortalia Deum A. 166
 Vivimus C. ii, 54. P. x, 1094. A. 233. Ps. 762. S. ii, 122
 Vivis (adj.) H. pr. 5. 898. S. i, 156 fluentis C. viii, 47
 Vivis (verb.) P. iv, 116. 117
 Viviscere A. 902
 Vivit C. x, 8. 892. P. ii, 314. A. 1068. H. 322
 Vivitur C. ii, 33. P. xiv, 98. S. ii, 470. 609
 Vivo (adj.) sanguine C. x, 39
 Vivo (verb.) S. ii, 678
 Vivorum H. pr. 42
 Vivum C. x, 3. P. v, 220. x, 499. A. 531. H. pr. 42. Ps. 879. S. ii, 755
 Vivus C. vii, 115 fons P. x, 727
 Vixere S. ii, 198
 Vixerit H. 177
 Vixisse S. i, 268
 Ulcera P. v, 141. H. 929. Ps. 166 morum P. ii, 224
 Ulcerosa (plur.) morbis membra C. ix, 31
 Ulcerosis P. ii, 153
 Ulcerosos P. ii, 267
 Ulciscendo S. ii, 918
 Ulciscitur S. ii, 1000
 Uligo A. 678
 Ulmo P. pr. 20
 Ulnam P. ii, 156
 Ulnarum Ps. 590
 Ulnas P. xi, 139. Ps. 357
 Ulnis P. x, 492
 Ulteriora Ps. 653
 Ulteriore Ps. 268
 Ulterius P. xii, 61. A. 259. Ps. 715
 Ultima (sing.) P. v, 63. xi, 109. A. 813. H. pr. 26. S. ii, 322. 909 dementia est P. x, 376 sors i, 54 (plur.) A. 612. H. 882. S. ii, 427
 Ultimis P. xiii, 104
 Ultimo C. pr. 34. 45
 Ultimū illud restat P. v, 385
 Ultimus C. x, 47. H. 207. Ps. 431. D. 73

Ind. Prud.

2 G

- Ultor C. vi, 94. A. 409. S. i, 467 crim-
 inum C. ix, 108 mitis (Deus) C.
 vii, 101
 Ultorem gladium Ps. 279
 Ultra P. x, 520. A. 266. H. 766. S. i,
 320
 Ultrici S. ii, 1010
 Ultricis S. i, 495
 Ultrix A. 511
 Ultro P. i, 45. ii, 399. vi, 18. ix, 37.
 x, 70. 750. xiv, 20. A. 250. Ps. 721.
 S. ii, 541. D. 67
 Ulva (abl.) S. i, 175
 Ulvæ A. 764
 Ulvas S. i, 641
 Ululamina C. x, 114
 Ululanda (plur.) P. iii, 119
 Ululans S. ii. pr. 12. H. 929
 Ululavit H. 451
 Ulyxi S. ii, 543
 Umbonibus P. xi, 201
 Umbonis Ps. 255
 Umbra (umbraculum, nom.) S. i, 195.
 ii, 119. 397 (abl.) A. 799. 800. S.
 ii, 226. D. 95
 Umbra (phantasmata, nom.) S. i, 447
 (abl.) S. ii, 448
 Umbrabat A. 463
 Umbraculo C. vii, 140
 Umbræ (sing.) H. 389 (plur.) S. i, 355
 vanæ C. vi, 124
 Umbram P. xii, 41. A. 953. S. ii, 404
 Umbrante H. 874
 Umbrarum C. v, 135. P. iv, 69
 Umbras A. 474. H. 106. S. i, 423
 Umbriferos lucos H. 240
 Umbriferum nemus H. 796
 Umbris P. xi, 125. S. i, 92. 401. ii,
 1106
 Umbrosi mundi (sing.) H. 541
 Umens pagina P. ix, 50
 Unca (sing. abl.) manu Ps. 455
 Uncis P. v, 174. x, 110
 Unco P. xi, 63
 Uctis S. ii, 517
 Uctor A. 293
 Uctus A. 487 fidei olivo P. iv, 103
 Unda (nom.) C. v, 67. 75. 88. ix, 39.
 51. xii, 124. P. v, 439. Ps. 656. D.
 128 cruoris C. ix, 86
 Undæ (sing.) C. ix, 112
 Undam P. x, 843. S. ii, 020 sanguinis
 eructat P. x, 1028
 Undantes S. ii, 675
 Undantis S. i, 67
 Undas P. i, 7. v, 461. x, 865. xi, 227.
 xii, 39. A. 655
 Undatim P. x, 857
 Undis C. ix, 57. xii, 167. P. v, 479.
 532. A. 668. Ps. 99
 Ungue A. 1068 ab imo usque ad caput
 lum P. i, 110
 Unguento S. i, 204
 Unguentum Ps. 261
 Ungues A. 860. Ps. 463
 Unguibus P. ii, 243
 Unguine C. v, 156. A. 344
 Ungula (nom.) P. iii, 133. v, 120. xi, 57
 Ungulæ (plur.) P. v, 61. x, 695
 Ungularum P. v, 337. x, 484
 Ungulas P. i, 44. v, 551
 Ungulis P. iv, 138. x, 73. 557
 Unica (sing.) S. i, 189. ii, 591
 Unici (sing.) C. v, 106. xii, 48
 Unicoloras animas H. 820
 Uniculator P. xiii, 90
 Unicum P. i, 23. ii, 413. x, 673. 748.
 Ps. pr. 7
 Unicus C. v, 159. xii, 82. H. 32. 39. 71
 Unimodis Ps. 768
 Unitatis H. pr. 48
 Voca P. xiv, 83
 Vocabula P. i, 1. xi, 15. A. 252. S. i,
 300
 Vocamus C. iv, 7
 Vocanda (sing.) S. ii, 29
 Vocans H. 637
 Vocant P. i, 66 bella S. ii, 641
 Vocante S. i, 510 somno C. vi, 129
 Vocantem Ps. 303
 Vocare A. 242
 Vocarent S. i, 184
 Vocas P. x, 246
 Vocat C. i, 4. iii, 205. v, 109. P. i, 32.
 v, 376. x, 369. 800. xi, 36. 232. A.
 746. H. 722. Ps. 841. S. i, 612. ii,
 902. D. 188 ad poenam P. vi, 22 lux
 S. ii, 484
 Vocato numinis nutu C. viii, 69
 Vocator gentium P. ii, 461
 Vocatos P. iv, 163
 Vocatur S. ii, 863
 Voce C. pr. 36. ii, 50. vii, 44. ix, 5.
 111. P. i, 9. 17. ii, 33. A. 92. 235.
 375. 524. 741. 848. H. 441. 948. Ps.
 115. 196
 Vocem (subst.) C. ix, 82. P. ii, 488. v,
 97. x, 467. 661. 925. A. 586. 743.
 Ps. 205. 312. S. i, 638. ii, 648 erum-
 pit in Ps. 749
 Voces (subst.) C. v, 546. A. 398. 412
 Vocet H. 640. Ps. 747. 848
 Vocetur H. 631
 Vocibus C. i, 81. ix, 66. P. x, 631. 720.
 xiii, 70. A. 390
 Vociferans P. iii, 66. Ps. 253
 Vocis P. v, 315. x, 680. 900. 931. 976.
 989. H. 321. Ps. 717

- Vocatus** P. ix, 1
Vocitant P. ix, 2. S. ii. pr. 1. D. 131
Vocitantes S. i, 301
Vocitare A. 182
Vocitarunt D. 181
Vola (subst. nom.) A. 660
Volam P. ii, 243
Volans C. pr. 23. S. i, 652
Volantem S. i, 313
Volantes C. x, 146
Volantis C. v, 51
Volantis H. 543
Volantum A. 1017
Volare S. i, 424
Volat H. 73. Pa. 354. cura S. ii, 891 in faciem flamma P. iii, 156
Volatu P. v, 418. H. 846. Pa. 136
Volens P. ii, 487. vi, 60. A. 527. H. 711. 719. Pa. 842. S. ii. pr. 7. 544. 686
Volentem S. i, 589
Volentes H. 480. Pa. 307
Volenti P. ii, 333
Volens P. xiv, 36
Volitabat A. 58. 668. Pa. 179
Volitans S. i, 448. ii, 396
Volitant S. ii, 856
Volitantia H. 415
Volitantibus S. i, 419
Volo (via) P. x, 555. 880. Pa. 713. S. ii, 392
Voluamus C. ii, 100
Volunt Ps. 94
Volvat S. ii. pr. 50
Volvat A. 211
Volubili C. pr. 2
Volucer P. iii, 179. cursus P. xi, 114
Volucrum (adj.) amorem S. i, 64
Volucres (subst.) C. iii, 41. P. x, 232. Pa. 619. rapaces C. vi, 64
Volucres (adj.) H. 536. 819. 882. S. i, 363. auras C. x, 43. rotas C. v, 54
Volueri (adj.) S. i, 317. ii, 1049. curru S. ii, 55. saltu H. 379. tempore P. xiii, 44
Volueris (subst.) P. v, 403
Volueris (adj.) S. ii, 127
Voluerum (subst.) S. ii, 891
Voluebat C. xi, 6
Volvens P. ii, 194. A. 751
Voluerit C. pr. 26
Volui S. ii, 135
Voluisse Ps. 395. S. ii, 419
Voluisti Ps. 392
Voluit C. v, 11. A. 115. 622. 651. 1046. H. 61. 828. 771. S. i, 290. ii, 505
Voluit P. v, 327. xiv, 97. Pa. 568. secula cursus unus H. 892
Voluitur P. xii, 38. S. i, 317. ii, 1062
Volumen H. 625. S. i, 649
Volumine C. vii, 82
Voluminibus P. xiii, 18. A. 219
Voluminum P. v, 190. x, 1112
Volumus H. 560
Volunt C. x, 54. Pa. 213. 529. S. i, 131. ii, 283
Voluntas C. x, 25. P. x, 528. H. 645. 776. Pa. 760. S. i, 601
Voluntatis H. 350. 678. S. i, 337. ii, 1066
Volupe est P. ix, 41
Voluptas C. i, 93. vi, 24. vii, 16. P. vi, 60. x, 515. A. 296. 567. H. 154. 262. 315. 387. Pa. 313. 399. S. i, 383. ii, 146. 908. 1070. 1125
Voluptatem Pa. 444
Voluptatis H. 591
Voluptatum C. vii, 183
Voluta (sing. nom.) una C. vii, 112
Volutabris A. 907
Volutis C. vii, 39
Volunt Ps. 522
Vomentis C. vii, 127
Vomit C. xii, 120. A. 367. Pa. 50. D. 117
Vomunt P. xiii, 78
Vorabere ignibus P. x, 614
Voraces P. v, 436
Vorandi (sing.) C. vii, 199. P. x, 514
Vorandia S. i, 454
Vorandum C. iv, 45. sepulcro corpus. traditur P. x, 657
Vorans Ps. 426
Vorant C. vi, 64
Vorantur S. ii, 1032
Vorare C. iv, 79
Voraret Ps. 263
Voravit A. 1076
Voravit S. ii, 929
Voravit P. xiii, 84
Voret C. v, 38
Vota (subst.) C. v, 188. vii, 52. P. x, 344. xi, 198. xii, 64. xiv, 78. 106. A. 36. H. pr. 13. 35. 257. Pa. 307. S. i, 209. 277. 298. 602. ii, 478. 963
Vota (adj. plur.) marmura P. ii, 636
Votas opes P. ii, 44
Voti (subst.) C. viii, 13. H. 757
Votis (subst.) C. xii, 68. P. i, 9. ii, 523. Pa. 844
Votiva mors est martyri (sing. nom.) P. ii, 320
Votivo S. ii, 295
Votivus dolor P. x, 1060
Votorum (subst.) S. i, 113
Votum (subst.) C. iv, 26. P. ix, 96. A. 641. Pa. 776. S. ii, 464. est Ps. 393
Voveat P. iii, 93

- Vox C. i, 13. 29. ix, 24. P. i, 119. ii, 29. v, 57. vii, 87. x, 9. 15. 450. 566. 994. 1105. xi, 109. A. 421. 427. H. pr. 10. 124. S. i, 608. ii, 649. 759 festa quievit A. 149
 Urat A. pr. ii, 54. S. ii, 1045
 Urbani (gen.) P. iv, 150
 Urbanitas P. ii, 321
 Urbanum solum P. ii, 543
 Urbe P. iii, 38. iv, 68. 97. x, 408. xi, 1. S. i, 463. 611. ii, 693. 1125 potens P. iii, 8
 Urbem C. vii, 135. ix, 69. P. ii, 141. 310. 412. iv, 2. ix, 1. 105. H. 451. 484. S. i, 1. 412. 482. ii, 366. 369. 415. 1123 corporis Ps. 818
 Urbes A. 710. S. iv, 483. ii, 500
 Urbi P. ii, 46. 554. xii, 56. S. i, 525. ii, 1089
 Urbibus P. vi, 144. Ps. pr. 16. S. ii, 72. 347. 970
 Urbicos P. ii, 570
 Urbicremis H. 728
 Urbis P. ii, 10. 530. iv, 175. vi, 143. vii, 3. x, 78. Ps. 753. S. i, 221. 553. 570. ii, 392. 442. 447
 Urbium C. pr. 17. xii, 77
 Urbs P. iv, 38. xi, 190. S. i, 507. ii, 611. D. 103
 Urceus D. 42
 Urente H. 570
 Urere P. x, 1078. xiii, 79
 Urgebat P. i, 43 ditionibus Illyricos sinus P. vii, 8
 Urget C. x, 60. P. xi, 113. H. 390. Ps. 253. S. ii, 401
 Urit P. i, 107. ii, 396
 Urna (nom.) C. vii, 112
 Urnas P. x, 385. S. i, 158
 Urnis S. ii, 838
 Ursæ Libystidis (sing.) S. ii, 300
 Usibus C. iii, 107. P. pr. 27
 Usitatis C. vii, 56
 Usitatum P. x, 951
 Usquam C. ix, 23. P. x, 251. 325. xiii, 1. H. 163
 Usque P. x, 160. xi, 21. xiii, 23. D. 122 ab C. iii, 2 ubique imo ad capillum P. i, 110 ad C. i, 33. iv, 30. P. i, 110. A. 261. S. i, 269. ii, 280 solis obitum P. xi, 190 in astra P. i, 90 obitum (solis) P. xiii, 103 ortum P. xiii, 102 vesperum C. vii, 68
 Usquequaque P. x, 975
 Usta vaporibus gens (sing. nom.) C. v, 58
 Ustor fumidus P. x, 847
 Ustum ire vulnera P. x, 885
 Usu A. 1045. S. ii, 316 longo H. 650
 Usus (subst.) C. vi, 94. P. pr. 22. x, 513. H. 184. S. i, 213. 304. ii, 108. 780 carnis Ps. 79. 80 lucis perpetis C. xi, 111
 Usus (subst. sing.) P. ii, 89. v, 239. x, 990. H. 302. Ps. 609. S. i, 606. ii, 137. 281. 539. 753. 968 divinus A. 977 grandior laboris C. viii, 60 (plur.) A. 671. Ps. 152. S. ii, 235
 Ut (statim atque) C. xii, 29
 Utentum S. ii, 828
 Utere A. 772
 Uteri (sing.) A. 98
 Utero A. 372. 529. 589. S. i, 257
 Uterque P. x, 1071
 Uterum H. 597
 Uti (verb.) H. 331
 Utinam C. pr. 44
 Utor dextris successibus P. ix, 105
 Utile C. pr. 6. P. pr. 21. x, 541. H. 365. 711. S. ii, 158. 389 est Ps. 238
 Utilis C. ii, 37
 Utimur S. ii, 1004
 Utpote P. xi, 16. A. 88. 903. H. 528
 Uva (nom.) H. 230
 Uvida (sing. nom.) gloria P. vii, 20
 Uvidi littoris (sing.) S. i. pr. 13 (plur.) molares C. vii, 119
 Uvidum salivis mentum P. ii, 283
 Vulcani S. i, 627
 Vulcanum (ignem) P. ii, 356
 Vulcanus S. i, 305 (ignis) P. ii, 404
 Vulgabo P. ii, 123
 Vulgaribus P. x, 301
 Vulgi P. x, 78. xi, 81. H. 364. S. i, 146
 Vulgo (adv.) C. vii, 88
 Vulgum P. vi, 51
 Vulgus P. ix, 26. x, 464. Ps. 216. S. i, 581
 Vulnera (subst.) P. ii, 260. iv, 120. viii, 17. ix, 7. x, 134. 453. 570. 885. A. 96. 220. H. 618. Ps. 111. 425. 802. S. i, 520. ii, 600. 673. 706. 1092. D. 46
 Vulnerat Ps. 696. S. ii, 987
 Vulnerato H. pr. 21
 Vulneratum P. x, 221
 Vulneratus P. x, 26
 Vulnere C. x, 87. P. x, 987. 1065. H. pr. 20. 539. Ps. 101. 154. 165. 294. 507. 593. S. i. pr. 29. 41. 375. 651
 Vulneri P. x, 872. 900
 Vulneribus Ps. 482. S. ii, 1111. D. 116
 Vulneris C. ix, 85. H. 545. Ps. 675. 700. S. i. pr. 76. 16
 Vulnerum C. ix, 33. P. v, 115. ix, 58. x, 1065
 Vulniferos imbres Ps. 173

Vulnifica (sing.) P. iii, 147
Vulnificas A. 57
Vulnifico C. iii, 49
Vulnificum S. i. pr. 51
Vulnus C. xii, 120. vii, 141. P. i, 29.
 x, 198. 973. 1028. xiv, 86. Ps. 246.
 417. 681. ii, 1073
Vulpes D. 69
Vulpibus A. 737
Vulpis D. 71
Vulserat S. ii. pr. 5
Vulsis P. v, 323
Vult A. 1061. H. 541. Ps. 784. S. ii,
 158. 643
Vultibus C. xii, 54
Vultu C. ii, 8. 36. 68. 74. P. x, 720.
 A. 213. H. 948. Ps. 109. 166. 196.
 244. 277. 553. 604. S. i, 225. 411
 aperto Deum spe culamur A. 335
Vultum C. vii, 154. P. i, 114. ii, 364.
 x, 283. xiv, 127. A. 172. 688. Ps.
 786. S. i, 425
Vultuosus P. x, 172

Vultur S. ii, 60
Vulturibus S. ii, 396
Vulturum P. x, 612. 807
Vultus (sing. nom.) P. v, 129. x, 560.
 xiii, 29. A. 1067. S. ii, 1055 (gen.)
 C. viii, 23 (plur.) P. xiv, 41. H. 907
Uxor P. x, 184. H. 739

X.

Xystus (prop.) P. ii, 22

Z.

Zabaoth C. iv, 7
Zeli (sing.) H. 188
Zephyro S. ii, 787. 977
Zizaniarum A. pr. ii, 56
Zoellum P. iv, 19
Zonis Ps. 638
Zoroastræos susurros A. 494

7

Ex

**This book is under no circumstances to be
taken from the Building**

31 MAY 1915

